GAZOP
LINGV
PERSA

A
6-39

~~25 oto 1. 3~~

270-2-13

Nº 1
9-1825

3
25-121

Biblioteca Universitaria
GRANADA
Sala A
Estante 6
Tabla
Número 39

R-5191

لغة فرنك وپارس تاليف بنده وقربان حضرت ايسوع

پاوري انجلف كرمليط مولون شهر وديران عظيم ممالك فرنسه طولوزه

GAZOPHYLACIUM LINGUÆ PERSARUM,

Triplici Linguarum Clavi

ITALICÆ, LATINÆ, GALLICÆ,

nec non ſpecialibus præceptis ejuſdem linguæ reſeratum.

Opus Miſſionariis Orientalibus, Linguarum Profeſſoribus, Sacrorum Bibliorum Scrutatoribus, Mercatoribus, cæteriſque Regionum Orientalium luſtratoribus perutile, ac neceſſarium.

AUTHORE

Reverendo adm: **P. ANGELO à S. JOSEPH,** *Carmelitâ Excalceato, Toloſano, Miſſionario Apoſtolico, Superiore Miſſionum ſui Ordinis in Belgio.*

BIBLIOTECA IMPERIALE DI VIENNA

AMSTELODAMI,

Ex Officinâ JANSONIO-WAESBERGIANA: Anno 1684.

Cum Privilegio Regis Chriſtianiſſimi.

SANCTISSIMO D. N.

INNOCENTIO UNDECIMO,

PONTIFICI MAXIMO:

Indignus filius, ac inutilis servus in Christo,

Fr. ANGELUS à S. JOSEPH,

CARMELITA EXCALC. TOLOSANUS

Annos Petri, æternamque Felicitatem.

SANCTISSIME PATER.

DUm BEATITUDO TUA tot gazas pro bello sacro contra Turcas profundit, ego Linguæ Persarum Gazas ad pedes tuos adgerere non contremisco; ex quo enim SANCTITATIS TUÆ proprio motu, per epistolam Eminentissimi D. CARD. CIBO ad URBEM vocatus, nec non ad alloquium, prô felicitas! ultra duas,

treſve horas non ſemel accerſitus; hæc ignei tui pectoris oracula ſacro ex ore cordi meo altius inuſta recolo : *Suppetunt nobis & vires, & animi*, inquiebas BEATISSIME PATER, *ut his quidem noſtræ ſenectutis annis, ultra Inſulas Archipelagi transfretemus ad claſſis & exercitus frontem, ſi Chriſtiani Principes in ſacrum bellum motu unanimi conſpirarent: Nos ad Mohammediſmum eliminandum ab orbe, luxum atque peccata, quæ iram Dei provocent, cordium Principum nexum inhibeant, extirpare contendimus; armatura porro veſtra, Miſſionarii, Doctrina eſt, & linguarum uſus; placebunt nobis propterea ſuæ paternitatis labores, & editiones ad adoriundos Perſas, ſiquidem inter Mohammedis ſectas, unam hujuſce gentis eſſe novimus, quæ à rationibus, atque controverſiis non abhorret.*

His, inquam, Divinæ paræneſis ſtimulis exagitatus, *in ſpem contra ſpem credidi*, innumera incredibilium difficultatum repagula perrupi, ac tandem Gazophylacium utique, non auri, aut argenti è terræ viſceribus effoſſum, ſed verborum, ac vocum in Perſiæ meditullio diutius præconceptum, ad Eccleſiæ, ſed ad Europæ præſertim ſuppetias, tibi SANCTISSIME PATER, utriuſque Moderatori, ac Duci conſecrare præſumo: litant porro verba, & voces verbo Tuæ Benedictionis, ac voci, quâ etiam protinus Gazophylacium noſtrum in Apoſtoli-

cum

cum armamentarium convertatur, ex quo Ecclesiæ pugiles materiam depromant inexhaustam gladiorum Spiritus, ac sagittarum; quibus confossis, quasi propriis armis, Persarum cordibus, (qui Mohammedanorum Triarii sunt) Turcarum pariter, Arabumque pectora iisdem ictibus transfigantur, nec non perennes compellantur triumphos victrici Christi gratiæ decantare. *Fiat: Fiat.*

Amstelodami Kalendis
Ianuarii 1684.

PRO-

PROLOGUS.

ANno 1662. die 28 Januarii, Toloſâ profectus, cum Chariſſimo meo in Chriſto F. Cherubino à S. Joſeph, nunc Provinciæ Noſtræ Aquitaniæ R: adm: P. N. Provinciali Maſſiliam perveni; hinc R: adm: P. N. Philippo à SS. Trinitate, tunc primo Definitori, ac deinde Præpoſito Noſtro Generali comites adjuncti, nec non Maſſiliâ ſolventes ipſo Dominicæ Reſurrectionis pervigilio ejuſdem anni Romam pervenimus, ibidemque ſimul verſati in gymnaſio Miſſionum S. Pancratii, ubi R. P. Cœleſtinus à S. Ludovina Batavus Lugdunenſis, celeberrimi Domini Jacobi Golii germanus frater, nec non Arabicâ linguâ ad ſtuporem eruditus, Cathedraticam obtinebat, ſub cujus equidem diſciplina hujuſce linguæ elementa prælibabam.

Anno 1663. Ad Miſſiones Orientales deſtinatus ſpeciali SS. D.N. Alexandri VII. nutu profectus ſum cum tribus Miſſionariis Sociis die 12 Novembris: Lecto Italiæ, ac Siciliæ littore, Melitam appulimus, ubi Arabicæ, ſeu Affricanæ illic vigentis linguæ genium non nihil arridebat; hinc Smirnam venimus die 5 Maii, 1664. ubi linguarum præſertim Græcæ, Turcicæ, Perſicæ, & Armenicæ fragore paſſim captato, promptuarium quoddam vocabulorum inferebam pugillaribus, quæ deinceps in itinere quatuor menſium per Turciam, ac Perſiam blaterabam, donec Aſpahanum pervenimus die 4 Novembris 1664.

Exercitabatur in cœnobio noſtro litteratura Perſica ſub R: P. Balthazare Luſitano, quem hactenus veneror hujuſce linguæ Hermetem: immenſam enim troporum farraginem, quam amaro ſtudio ad canitiem uſque hauſerat è poëtis Perſicis, aliiſque authoribus, chimicâ, ut ita dicam, compendioſâ nempe, gratâque methodo exponebat. Paucis poſt menſibus cœpi è muſæo ad forum prodire absque interprete, è foro ad ſuggeſtum; denique Reſidentias noſtras Perſidis, & Arabiæ peragrans, modò Mathematicos, modò Medicos, & utrimque Controverſiſtas ſuſtinebam Perſas, cum quibus conatus mirificos neceſſitas exerebat, & obligatio; afflabat interim ætatis vigor tot Perſarum authorum ſtudium, qui in quacumque facultate omnibus Orientalibus palmam auferant, & cum Noſtratibus partiantur eloquentiæ, ac ſcientiæ lauros; ſed unum illud conficiebat animum, quod tot, tantiſque diſciplinis exculta gens ſuperſtitioſæ legis tenebras pro veræ fidei lumine ſectaretur,

Hinc obortus conſcientiæ ſtimulus, ut ad reparanda propriæ oſcitantiæ damna ſupplendoſque Apoſtolici defectus officii, Gazophylacium iſtud ſucceſſoribus Miſſionariis panderem; ut hoc inſtructi prodromo illico valeant in arenam cum Perſis, cæteriſque Mohammedicæ ſectæ pſeudo-Apoſtolis convolare.

Italicam linguam huic operi ducem prælegi, quippe quæ inter omnes Europæos, qui oras Turcicas incolunt, quaſi idioma communicationis inducta ſit, ſatis affinis Luſitanicæ, quæ paſſim in partibus Perſidis, & Indiarum viget.

Opere propemodum abſoluto in Civitate Baſſoræ, paucis ab hinc annis Haſſeno Arabi principi Turcarum armis ereptâ, ſuadebat novæ ditionis jugum formidabile, ut quidam é noſtris Conſtantinopolim deſtinaretur ad Portam, quo Excellentiſſimi ope Galliæ legati Marchionis de Nointel diplomata quædam ad hujus miſſionis, & Eccleſiæ manutenentiam obtineret; quocirca ſpeciali Noſtrorum Miſſiona-

riorum impulsu, Nostrique R. adm: P. Visitatoris Generalis jussu Bassorâ discedens die 13 Aprilis 1678. Euphratem conscendendo, ac Tigrim Babiloniam veni 8. Maii, hinc cum Janisserorum exercitu Ninive, inde Amidâ Mesopotamiæ transcundo, tùm viâ Aleppi Tripolim veni; & hinc rursus phaselum conscendens Cypro, Rhodo, aliisque Insulis Archipelagi obiter lustratis, Constantinopoli applicuimus die 4 Novembris 1678. ubi à præfato Excellentissimo perquam benignè excepius, dignos tantis auspiciis atque adeò majores optatis obtinui favores, tùm à Portâ, tùm ab ipso Legato.

Hic patentes ultrò concessit, quibus Bassorensis Missionis Superiorem in Gallicæ Nationis Consulem erigebat, concesso etiam ad hunc effectum Capitulationum Portæ cum Galliâ magnifico Authographo, azureis, purpureis, aureisque characteribus, atque parergis exornato, quo vel unico titulo patuit aditus obtinendi diplomatis Imperatoriæ Portæ; quod cum feliciter admodum emanasset, undique hortatorias accipiebam epistolas, ut Romam quantocius advolarem.

Constantinopoli navim Venetam nactus, profectus sum die 21 Martii 1679. sed heu! an faustam dicam, an infaustam navigationem? quâ post semestrem conflictum cum cœlo ac salo, Venetias attigimus die 27 Augusti. Sed mox quadragesimâ sanitatis expletâ, ut moris est, ad Urbem appuli die 18 Novembris.

Hîc gravioribus peractis negotiis, de editione Gazophylacii cœpi cogitare, cui præcipua Tribunalia votis applaudebant, verùm ardui operis circumstantiis quaquaversum perspectis, Lutetiam petere consultius visum est.

Hinc oblata occasio Tolosam solum patrium revisendi, ubi quasi in Lethœo fluvio memoriam priorum absorbens, mihi junctis momenta quædam indulsi, tùm vero Parisiorum itineri citius me accinxi, eòque veni 10. Augusti 1680.

Hîc dum apud Regis Administrum pro me agerent non vulgares amici, aliundè etiam condolebant nimis arduo conatui; etenim ob dissuetum jam, penèque abolitum Persicorum, seu Arabicorum Typorum usum, illicò de successu propemodum desperantes, *utinam*, *faxit*, *eia*, *macte*, *sed*... ajebant: ego uni mihimet ipsi hac in re non suspectus, reluctantibus undique difficultatibus, Divino, quo nescio impulsu roboratus, obsistebam.

Characteres interim Persicos majusculos hinc inde corrasi, quibus editionem moliri præsumebam; ac propterea R. adm: P. N. Præpositum Generalem non ita pridem Lutetiâ profectum compellaveram, ut cogitanti mihi de exordio operis Tolosam transferendo dignaretur annuere, ni tamen desistendum à proposito judicaret, ut munia Prælectoris linguarum Orientalium, ad quæ electus fueram, susceppturus, Romam repeterem.

Præpositus Noster inopinato consilio utramque propositionem elusit, patentes litteras ad me dirigens, quibus & me Visitatorem Generalem Missionum Nostrarum Hollandiæ constituebat, & interim quantocius Bruxellas advocabat.

Dein Obedientiæ semitis inhærendo in Belgium veni, ubi imposito fungenti munere, novos ordines præstolari mandabatur.

Quadruplices interim recipiebam epistolas Superiorum Provinciæ Nostræ Aquitaniæ, quibus instante vedelicet proximè sequentis Capituli Provincialis tempore, tùm moram meam amicè increpabant, tùm adjurabant me amicitiæ titulo, ut in gremium Provinciæ propriæ me quam primùm

recipe-

reciperem; sed de tot erga me meritis certior factus Præpositus oportere reposuit, ut amicis Provinciæ gratias agerem, atque apud ipsos me excusarem; admonebat enim, ne in perquirendo speratæ editionis apparatu tepescerem, immò binas ea de causa transmitti curavit ad me literas quarum tenore his me præficiebat Missionibus, atque Amstelodami Missionarium declarabat.

Deinceps editionis negotium vel eò ipsò segnius adoriens semestre elabi sinebam absque motu, prævidebam enim prœli sollicitudines cùm muniis Pastoralibus vix consistere. Verùm suscitatis in me obloquiis, ne technis dicam, Divinam his Providentiam Benoni meo, Gazophylaciodico, obstetricantem adorabam; quod æquiori quidam jure eo ipso expertus, quod jam tantummodó, dum corpus operis in lucem prodiit, nova declaratio Sacræ Congregationis de Propaganda fide fermè unà emanavit, cujus ui de mandato mihi numere instalatus, experior sex abhinc mensibus, quod sustinendis ab initio prœli festinantis pressuris, uniaque obeundis animarum ministeriis tantùm non impar succubuissem.

Characteres Arabicos quos è re nata auctionabantur Elzeviriorum hæredes exiguo pretio comparatos inter Divinæ Providentiæ beneficia etiam reputavi.

Ubi primum materiam prœlo suppeditare cœpi, sedecim fermè annorum adolescentem compositioni præstitutum manuducturus tyronem in typographia per multos menses agebam, nocte diuque, tùm compositioni, tùm correctioni intentus, ut non immeritò aut visus, aut vitæ jacturam formidarem

Excreverat massa operis fermè ultra literam G, cum ad idiomatis exercitium non solùm vocabula, verùm etiam phrasiologiam quamdam desiderari jam dudùm probè intelligens, nihilominus ne compositor inexercitatus deterreretur, animosque deinitteret, difficiliores hactenus compositiones occultabam, quas subinde paulatim exhibui, lemmata videlicet singularia, quæ ad exhilarandum lectoris animum è calamo ad prœlum dimisimus.

Sphalmata porrò, quæ ipse adverto, pauci admodum adnotabunt; Errata verò, quæ vocant, quomodolibet *irrepsisse, non mirum*, ut ait Sennertus in suo Arabismo; *Videri poterit illi qui operæ nostræ huic simili, vel semel admovit manum. Complura fortè (extra controversiam) deprehensa, tuus, Benevole Lector, restituet candor, atque industria.*

Appro-

Approbationes & Facultates.

Fr. Ioannes Baptista á Sancto Ioseph, Fratrum Carmelitarum Discalceatorum Persidis & Indiarum Visitator Generalis.

CUm multæ mihi fuerint factæ instantiæ, tùm à Religiosis nostris Missionariis in Persida degentibus, tum ab extraneis personis ut procurarem impressionem libri, cui titulus est *Gazophylacium linguæ Persarum* a R. P Fr. Angelo à S. Joseph Congregationis nostræ Sacerdote professo, nec non in Persida Missionario Apostolico compositi: Auditâ prius ejusdem linguæ Persicæ Peritissimorum, ac Interpretum Sententiâ, qui illum impressione dignum judicaverunt, duobus Religiosis nostris ejusdem linguæ exercitatione præditis illius examen comisi, qui post maturam ac longam discussionem non solùm ut dignum quod typis mandetur, lucemque aspiciat, sed linguæ Persicæ studiosis & præcipuè Missionariis in Persida ad animarum salutem, infidelium que conversionem laborantibus perutile, & summoperè necessarium approbarunt, cum hucusque tam amplum, tamque perfectum opus non prodierit: Hocque ad informandum R. P. Nostrum Generalem, ut quantum in se est, det licentiam tale opus imprimendi, si ipsi videbitur. In quorum fidem præsentes dedi sigillo officii mei munitas, ac propria manu subscriptas. Bassoræ in Residentia nostra S. Mariæ de remediis die 7 Martii. 1678.

Locus ✠ Sigilli.

Fr. Joannes Baptista à Sancto Joseph Visitator Generalis.

CUm Gazophylacium linguæ Persarum *tum Vulgaris tum litteralis à R. P. Fr Angelo à S. Ioseph Carmelita Discalceato Missionario Apostolico compositum, nos infrascripti Persidis & Residentiæ nostræ Bassorensis Missionarii, commissione Admodum R. P. N. Visitatoris Generalis P. Fr. Ioannis Baptistæ à S. Ioseph Carmelitæ Discalceati, ad informandos Superiores Nostros Majores Romæ existentes, recognoverimus, ac in lucem secundum propria, nec non peritissimorum Persarum judicia edi posse judicaverimus, prædicto R. P. linguæ Persicæ peritissimo, ad Missionis nostræ Orientalis emolumentum, animarumque salutem opus hoc Italico Persicum, facultatem a Superioribus nostris humillimè concedi petimus, ut typis mandetur. In quorum fidem has litteras manu propria subscriptas dedimus Bassoræ in Residentia nostra S. Mariæ de remediis die 1 Februarii 1678.*

F. Aurelius à S. Augustino Carm: Disc. Residentiæ Nostræ Bassorensis Vicarius.
F. Tussanus à Jesu Carm. Disc Miss. Apost.

VIso magna ex parte, & observato Gazophylacio Persico scripto per R. P. F. Angelum à S. Ioseph Carmelitam Discalceatum, Missionarium Apostolicum plurium annorum in Persida, reperi notabili diligentia concinnatum & optimè idiomati Italico correspondens cum diversis synonimis elegantioris, & litteralis linguæ, accuratèque usque ad finem deductum. Rogatus quid de hoc opere senserim, libens judico & affirmo esse dignum quod typis mandetur, quatenus tanto facilius linguæ Persicæ studiosis possit esse juvamento & gustui. Datum in Residentia nostra Aleppensi die 24 Iulii 1678.

F. Hieronymus à Jesu Maria Carm. Disc. Miss. Apost.

On

Charles François Olier, Marquis de Nointel, Conſeiller du Roy en tous ſes conſeils, en ſa Cour de Parlement de Paris, & ſon Ambaſſadeur à la Porte Ottomane.

LA Majeſté du Roy Nôtre Maiſtre nous tenant à la Porte Ottomane en qualité de ſon Ambaſſadeur, ou nous reſidons depuis huict ans, nous y donnons nôtre plus ſerieuſe & principale occupation à procurer la gloire, & l'avantage de la Religion Catholique, Apoſtolique, & Romaine, & particulierement à penetrer le fort, & le foible d'une puiſſance qu'il plait à Dieu d'eſlever ſi haut pour le châtiment des Chrêtiens; ſi par ce motif de la Vengence Divine nous devons enviſager avec reſpect la main terrible qui nous frappe, nous enchaine, & menace d'une ruine entiere, nous ne devons pas d'un autre coſté negliger tous les moyens humains, qui peuvent contribuer quelque jour à noſtre delivrance, & cependant porter du ſecours aux Chreſtiens afflig[e]z dans leur Reſidence au milieu de l'Infidelité, & comme il ny en a point qui paroiſſe plus efficace, que la connoiſſance des langues, qui donne le moyen d'entrer en pluſieurs lieux, de connoiſtre les eſprits, de combattre par la voix, & par les armes, & de ne point s'eſtonner des clameurs infernales des Infideles, de leur ſuperbe corporelle & labialle, & refleſchiſſant de plus que l'infuſion ſurnaturelle des langues nous manquant, par laquelle les Apoſtres ont eſtably le Chriſtianiſme, on y peut en quelque ſorte ſuppléer en facilitant l'inſtruction des langues capables d'empecher l'accroiſſement des deſordres de l'Infidelité, du Schiſme, & de l'Hereſie, contre la Catholicité, nous croyons que l'on ne peut trop loüer, & ſeconder le zele de ceux qui s'eſtant acquis une grande Capacité dans les langues Orientales, Grecque, Armenienne, Turque, Surienne, Arabe, Indienne, Soby, & Perſienne, en ont compoſé des Dictionaires juſtes, & amples contenants quelques-uns de leurs principaux proverbes, & expreſſions de faſte, & d'orgueil, lors principalement que ces Autheurs eſtants Catholiques animez d'un veritable zele, & non emportez par une vaine gloire tres indiſcrete ne courent pas riſque de tomber dans les êgaremens, & les preuves d'ignorance qui ſe voyent dans le livre Poliglot imprimé a Londres, dont le Perſien du nouveau Teſtament ſuivant les aſſeurances poſitives, qui nous ont été donnees, eſt plein de fautes groſſieres, & dignes de cenſure, & de riſée, ainſy qu'il eſt conſtant par la qualification d'ame ſainte ou pure au ſaint Eſprit, & par les expreſſions d'enfanter au lieu d'engendrer, y eſtant dit que Jacob accoucha d'Iſaac, & ainſy des autres.

Ces raiſons ſi puiſſantes nous obligent de requerir & ſupplier comme nous le faiſons tres inſtamment les Docteurs des plus celebres Univerſitez, de faciliter & authoriſer l'impreſſion d'un Ouvrage compoſé par le R. P Ange de S. Joſeph Carme Dechauſſé, duquel la connoiſſance parfaite de cette langue nous étant connuë par le' long ſejour qu'il a fait à Perſe, auſſi bien que par les certifications de ceux qui Conſtantinople poſſedent mieux le Perſien, nous avons creu en conſcience devoir rendre ce teſmoignage, que nous fortifions par l'aſſeurence d'avoir eſprouvé de ce Pere pendant cinq mois qu'il a demeuré auprez de nous, un trez grand zele & une connoiſſance fort eſtenduë & tres exacte des meurs, & couſtumes de la Perſe & païs voiſins. C'eſt ce que nous atteſtons par ces preſentes que nous avons ſigné de noſtre main, fait contreſigner par noſtre premier Secretaire & buller du ſceau de nos armes.

Donné en noſtre Palais aux Vignes de Pera les Conſtantinople, le 16 Fevrier, 1679. *Olier de Nointel.*

Locus ✠ Sigilli.

Par mon dit Seigneur
de la Croix Secretaire.

On

ON ne sçauroit exprimer la joye, que ressent celluy, qui depuis long temps s'occupe à la recherche d'un secret, lors qu'il rencontre quelque sçavant, qui luy fait voir ce qu'il y a de plus caché. Ie croi avoir gouté ce plaisir, puisqu'ayant resté plusieurs années en Perse appliqué à l'estude de la langue de ce pays, je n'en aurois jamais connu les richesses, si le Tres Reverend Pere Ange de S. Ioseph Prieur du convent des Carmes Dechaussés d'Ispahan, ne m'eut fait participant d'un Ouvrage, qui aussi ample que juste me fit voir en peu de temps tout ce qu'il y a de plus beau en cette langue, & en penetrer toutes les meilleures expressions. C'est par l'estude de cet Ouvrage, & par la conversation que j'ay eu avec ce R Pere que j'ay sçeu arriver au degré, qui me donne aujourd'huy le pouvoir, comme serviteur de S. M. en cette langue, d'en dire mon sentiment, qui n'est autre qu'une profonde admiration du sçavoir, & de l'erudition de cet Auteur. A Constantinople ce 1. Decembre 1678.

J. Fr. Paitis de la Croix, fils de l'Interprete du Roy.

CUm librorum copia qui ad Christianitatis perfectionem requiri videbantur universum fermè orbem inundarit, hactenus tamen quæ ad Orientalium regionum informationem & instructionem necessaria sunt, vix elementa reperiri penes me constat, immò quo ad Persicæ linguæ adeò universalis adeòque copiosæ notitiam, peritiamque pertinet, nec lexicon quidem utcumque sufficiens hactenus editum fuisse, Missionarii omnes per vastas illius Imperii plagas circumquaque diffusi jugiter conqueruntur Quocirca cum decem & octo annorum spatio in regionibus illis Infidelium commoratus nec non Missionarii officio pro pusillitatis modulo functus summam, ac indispensabilem linguæ Persicæ necessitatem agnoverim, nec cor, nec linguam, nec calamum cohibere valuit præ lætitia, præ admiratione, præ zelo, cum vidi opus absolutum ex omni parte, Lexicon dico Italicum & Persicum à R. P. Angelo à S. Ioseph Carmelita nostro Discalceato Tolosano compositum in quo admirabili parallelo non solùm Vulgaris idiomatis quod Mercatoribus, ac Viatoribus satis esse videtur, verùm etiam doctrinalis, curialis, ac litteralis quod Missionariis omninò debet esse familiare locupletissimus aperitur thesaurus. Scio quidem quod sciunt omnes præfatum R. P. Angelum infuso quasi linguarum diversarum dono potiri, ut potè qui sibi tot cordium, totque domorum januas quas Hæretica vesania, superstitio Persica, Arabica Philaphtia, Sabaica Arrogantia, nec non Indica præoccupatio Christianis intercludunt hac sibi unica clavi reseravit; verùm in linguæ Persicæ studio adeò singularis evasit, ut non solùm Persas naturales præcellat, verùm etiam seipsum superarit; Quamobrem instanter rogo, enixèque deprecor quascumque personas ad quas spectaverit, præcipuè vero R. P. nostrum Præpositum Generalem ut hujus Operis editionem non solùm ultrò permittat, verùm etiam pro viribus promoveat, ut potè quæ ad Dei gloriam, ad Ecclesiæ decus, ad fidei propagationem, nec non ad animarum salutem haud dubiè cedat. In quorum fidem hanc qualemcumque approbationem communis juris faciens, hanc etiam proprio nomine subscripsi. Venetiis in nostro conventu S. Mariæ Nazareth die 10 Octobris 1679.

F. Blasius à SS. Sacramento Carm. Disc. olim in Perside Missionarius Apostolicus.

Fr. Emanuel à Iesu Maria, Præpositus Generalis Fratrum Carmelitarum Discalceatorum Congregationis S. Eliæ Ordinis Beatissimæ Virginis Mariæ de Monte Carmelo, ac ejusdem Sancti Montis Prior.

CUm opuscujus titulus *Gazophylacium Linguæ Persarum* à R. P. F. Angelo à S. Joseph ejusdem nostræ Congregationis Sacerdote professo, ac Missionario Apostolico in Perside, & aliis nostris Missionibus Orientalibus compositum, & elaboratum, plures è nostris Patribus Missionariis in lingua Persica periti recognoverint, & in lucem edi posse probaverint, tenore præsentium (quantum ad nos attinet) facultatem impertimur, ut typis mandari possit. In quorum fidem præsentes dedimus sigillo nostro munitas, ac propria manu subscriptas. Romæ in Conventu nostro Sanctæ Mariæ de Scala die prima Decembris. Anno 1679.

Fr. Emanuel à Iesu Maria Præpositus Generalis.

Fr. Faustus à S. Basilio Secretarius.

Locus ✠ Sigilli.

***

Universis

Universis & singulis Conventuum Ordinis nostri pro tempore Superioribus salutem.
Fr. Antonius de Monroy, Sacræ Theologiæ Professor, & Ordinis Fratrum Prædicatorum humilis Magister Generalis, & servus.

CUm R. P. F. Angelus à S. Joseph Tolosanus Sacræ Religionis Carm. Disc. Missionarius Apostolicus ejusdem ordinis, ex Missionibus Persidis, Turciæ, & Arabiæ redierit, ubi per quindecim circiter annos commoratus in exercitio muneris Apostolici, non minus fructuosè quam strenuè se gessit, nec non laudabilem sese, ac benè meritum commendavit, cumque jam Româ quò pariter de ordine SS. D. N. Papæ Innocentii XI. ac sui Reverendissimi P. Generalis vocatus venerit, suamque in Provinciam Aquitaniæ, & inde Parisios se conferre opporteat ut opera quædam tùm Persica, tùm Arabica præcipuè verò *Gazophylacium linguæ Persarum* typis mandare procuret. Hunc R. P. tot meritis ornatum, in linguis Orientalibus probè peritum vobis omnibus, & singulis ad omnia officia charitatis, & obsequii commendamus, injungimusque vobis, ut si ad vos declinaverit uti virum in Ecclesia benè meritum recipiatis, nec non & in editione, & impressione præfatorum librorum pro Christianæ charitatis ac fidei propagationis zelo, opem & operam vestram quantùm in vobis erit opitulari dignemini, vix enim alio nobis placituri. In quorum fidem &c. Datum Romæ die 25 Februarii, 1680.

Fr. Antonius de Monroy Magister Ordinis.

Registrata folio 350.

Fr. Antonius Cloche, Magister & Socius.

Locus ✠ Sigilli

Ioannes Paulus Oliva Præpositus Generalis Societatis Iesu.
Carissimis in Christo fratribus Collegiorum nostrorum Rectoribus, seu domorum Superioribus salutem in Domino sempiternam.

CUm R. P. F. Angelus à S. Joseph venerabilis ordinis Carmelitarum Discalceatorum, qui per annos quindecim fuit Missionarius Apostolicus apud Persas, Arabes, & Turcas modò tendat Parisios impressurus opera ad dictas linguas spectantia, nostrarum partium duximus eum nostris omnibus qua transierit commendare, ut quæcumque urbanitatis, & caritatis officia illi exhibeant, concilioque, & operâ juxta nostrum institutum juvent, & mutui amoris, & observantiæ significatione complectantur, atque in casu infirmitatis (quod Deus avertat) hospitio excipiant, ac officiosè tractent. Hujusmodi enim humanitatis significationem nobis fore gratissimam testamur. Datum Romæ 2 Martii 1680.

Ioannes Paulus Oliva.

Locus ✠ Sigilli

Fr. Carolus Felix à S. Theresia Ordinis Carmelitarum Discalceatorum Congregationis S. Eliæ Præpositus Generalis, Prior S. Montis Carmeli.

CUm Pater F. Angelus à S. Ioseph Provinciæ nostræ Aquitaniæ Conventualis, nec non in seminario nostro Sancti Pancratii Romæ linguarum Orientalium prælector, missus fuerit Româ Parisios à R. P nostro Emanuele à Iesu Maria Congregationis nostræ Præposito Generali, immediato Prædecessore nostro ut opera quædam jam approbata typis mandari procuret, præcipuè verò Gazophylacium linguæ Persarum. *ideò nos eodem zelo moti, litteras patentes à præfato prædecessore nostro prædicto P. datas confirmamus, ut nempè editionem prædictam promoveat, ipsique seu illo invigilet, nec non ei facultatem impertimur ut possit habere Socium suæ Provinciæ Aquitaniæ qui ipsum comitetur, & adjuvet in ordine ad prædictam editionem, insuper ipsi dispensationem concedimus ab exercitiis ordinariis Chori eo modo quo concedi solet Lectoribus Philosophiæ, & Theologiæ, hortamurque omnes Religiosos nostros tùm Superiores, tùm subditos ordinis nostri Conventus Parisiensis, cæteraque personas ad quarum conspectum hæ litteræ pervenerint, ut præfato P. pie opitulari dignentur, ipsumque pro charitatis fraternæ modo adjuvent. Datum Parisiis in Conventu nostro S. Ioseph die* 11 *Iunii* 1681.

Fr. Carolus Felix à S. Theresia Præpositus Generalis.

Fr. Guillelmus à S. Francisco Secretarius.

Locus ✠ Sigilli

Fr. Caro-

Fr. Carolus Felix à S. Thereſia Præpoſitus Generalis Fratrum Carm. Diſc. Congregationis S. Eliæ Ordinis B. V. M. de Monte Carmelo, ac ejuſdem S. Montis Prior.

R. P. F. Angelo á S. Ioſeph Provinciæ noſtræ Aquitaniæ Religioſo profeſſo pro nunc Miſſionum noſtrarum Hollandiæ Viſitatori Generali in Domino ſalutem ſempiternam.

CUm fides ſine quâ ſalvus eſſe nemo poteſt ex auditu ſit, auditus per verbum Dei, cumque propterea Summi Pontifices præcipuè Clemens VIII. & Paulus V. ſub indignationis pœna Regularium ordinum Superioribus præceperint, nec non conſcientias oneraverint ut Linguarum ſtudia ſedulò promoveant, quæ ad Hæreticorum ſivè ad Infidelium converſionem procurandam utiliores eſſe cenſentur, Tibi de cujus probitate ac peritiâ in linguis Orientalibus multùm in Domino confidimus, cùm jam ſaltem per annos quindecim in Miſſionum noſtrarum Perſidis, Turciæ, & Arabiæ miniſterio allaboraveris, injungimus ut omni curâ ac ſollicitudine procures impreſſionem, ſeu editionem *Gazophylacii linguæ Perſarum*, jam per te compoſiti, ac limati, nec non à plurimis perſonis eruditiſſimis approbati; precamurque omnes ad quorum manus litteræ præſentes pervenerint ut paribus pietatis, benevolentiæ, ac liberalitatis argumentis te proſequantur, ut opus non minus utile quam arduum ad exitum perducere valeas, mercedem à Domino recepturi. In quorum fidem præſentes dedimus ſigillo noſtro munitas, ac propriâ manu ſubſcriptas. Lovanii die 18 Auguſti 1681.

Fr. Carolus Felix à S. Thereſia Præpoſitus Generalis.

Locus ✠ Sigilli

Fr. Guillelmus à S. Franciſco Secretarius.

Approbation de M. le Chevalier Chardin nommé par S. M. B. pour Agent des affaires de la Compagnie des J. O. d'Angleterre vers M^rs. les Etats Generaux des Provinces Unies.

J'Ay leu diverſes feüilles de ce livre intitulé Gazophylacium linguæ Perſarum, authore R. P Angelo à S. Joſeph Carmelita Diſcalceato Toloſano Miſſionario Apoſtolico *durant le cours de l'impreſſion, & j'en ay trouvé l'erudition vaſte curieuſe. j'ay eu l'honeur de connoiſtre particulierement l'autheur en divers androits de l'Aſie, & je ſçay qu'il en parle avec beaucoup d'elegance les langues les plus belles, & les plus repanduës. Il ſeroit à ſouhaiter que ce ſçavant homme nous vouleut inſtruire des meurs du Pays, & de l'induſtrie des Perſans, auſſi bien que de leur langue; n'eſtant pas poſſible que ſçachant ſi bien les mots il ne ſçache auſſi les choſes. A la Haye le 18/28 Iuillet 1683.*

Chardin.

Al molto Rev: Padre Angelo di S. Giuſeppe Carmelitano ſcalzo Toloſano, Miſſionario Apoſtolico nelle Parti di Perſia, Arabia, Turchia, &c.

Autore del Dittionario univerſale delle lingue Italiana & Perſica.

ANgel di luce onor del grand Carmelo,
Dal Ciel diſceſo ad illuſtrar la fede
Calaſti a por ſu' queſto ſuolo il piede,
Per far di queſto ſuolo a tutti un Cielo.
Ad isgembrar da freddi cori il Gelo.
L'ardor de Seraſini in te ſi vede,
E à l'Angelica tua Voce ſe'n riede
A Regni bui l'Idolatria di Belo.
T'aſcolta il Perſo, l'Arabo, ed il Trace;
Angelo Meſſaggiero, Angel di Dio,
E tua lingua a ciaſcun ſembra una face.
Face, che purga un cor macchiato, e rio,
Face a fugar l'orror d'ombra fallace,
Face, che ogni empio error caccia in oblio.

ANgele, proſtremas orbis qui miſſus ad oras
Poſtremò ad nos nunc orbe remiſſus ades,
Te reducem noſtro quantum proh! gratulor orbi,
Gratulor & fidei quæ tibi ſacra comes.

Cum Perſas, Turcaſque tuis ſuccumbere verbis
Vidimus, atque Arabes, quid mihi lætitiæ?
Cum te doctiloquo audivi ſermone loquentem
Angelus hic, dixi, vel quaſi Paulus erit.

Iohannes Baptiſta Mantuanus Bononienſis, tantæ Doctrinæ auditor, & operum teſtis in obſequij pignus offerebat Bononiæ 29. Oct. 1679.

Muſarum Cultoribus

In librum Gazophylacii D. Angeli de Labroße.

COdex, quem videtis fores pandit per quas ad Affricæ, & Aſiæ opes, & eorumdem eruditos theſauros itur. Titulus illi eſt, Gazophylacii, nomine τῆς φυλακῆς Græcanico, reconditorii, & Perſici قنر & قنرجي Gazæ, ſeu theſaurorum quales voces Perſicum idioma, ut ſunt; سنگ فارس lapis Perſicus, & فردوس paradiſus, plurima habet, quæ ad alias gentes variè transferri conſueverunt. Placent Arabes, placent Perſæ. Arabes quibus, cornu copia linguæ eſt quâ major non eſt neque Græcis, neque Latinis, Homeris ejuſdem gentis & Maronibus tantus lepus eſt vel teſte Leone Affricano, ut dici non poſſit. Provoco ad Mutenabbi poetam Arabem qui noſtris manibus jucundè teritur, & quo majorem non invenies alium. Rei Geographicæ unum Ptolomœum habent Græci, neminem Romani, plurimos Arabes. Climatum diſtinctio apud Græcos habetur aquilonem verſus, & auſtrum, apud Arabes etiam verſus ortum, & occaſum, unde loca plurima reliquis gentibus neglecta cognoſcuntur. Illa verò quæ Philoſophiæ antiquorum noſtro ſæculo detrahi ſolent per Arabum ſcripta facilè priſtino ſplendori reſtituuntur. Rei Medicæ præſunt Avicenna, Meſuæ, Raaſis, qui ſordent in alias linguas tranſlati, propriâ linguâ commendantur meritò, etiam Theologos Orientis non intellexerimus niſi terantur commentatores in Alcoranum, ſine quibus ſenſus genuinus haberi non poteſt. Sed quid hæc ad Perſas! Quia Perſarum lingua facilis eſt illis qui Arabicam norunt, neque quemquam pœnitebit eam didiſciſſe, propter codicum Perſarum ingentem numerum anticorum pariter, & neotericorum, neque dici poſſet in quo genere rerum deſficiant. Sic interpretandis ſacris Muhammedis præter Abubekeri, etiam Ali dogmatibus opus eſt; nam ſequuntur Perſæ Myſtam ſuum Ali, cujus dogmata haberi nequeunt niſi per Perſas. Reliquis gentibus Orientalibus ſacris interpretandis præſunt Abibekeri, Omeſus & Oſmanus. Quæ juvat noſſe, ne affigantur gentibus quæ earumdem non ſunt, ſicque ſacris Muhammedicis refutandis nihil producatur, quod eodem non pertinet. Quibus hæc cordi non ſunt, fuerint cordi Chronologicæ res, Hiſtoricæ etiam. Sic نوروز Neuruz Perſarum celeberrimus eſt de quo Scaliger opere de emendatione temporum libro 1. c. de Neurouz, periodico rerum Perſicarum ſic infit;

Illis eſt initium veris, quod ad verbum novus dies, quaſi diceres νεημερίαν nam ut Ægyptii ortum Caniculæ propter quem Nili incrementa fiebant obſervarunt: ita etiam Perſæ hunc uſque diem principium veri non ſolum civilium epocham & titulum ſtatuunt, ſed etiam epulis & pompâ proſequuntur, præterea annis Iſdigerd يزدجرد Regis Perſarum apud Chronologos multiplex mentio, quorum uſus eſt penes eoſdem; omitto enim recenſere ſingula. Quoad Hiſtorias. Schiccardus rerum Perſicarum eruditiſſimus hiſtorias nectit ejuſdem gentis per quas patuit Europæis quænam lux affulxit, earumdem rerum quæ atra involvuntur nocte apud nos, ut inde conjicere liceat vel in re ſacra fructus apud Perſas deliteſcere iis cognoſcendis rebus quæ ſerie Perſarum Regum à Cyro ad ذيل القرنين Deil-carnin, Alexandrum apud Græcos recitari ſolent. Aperta res eſt typographici regni Perſarum, non rectius, quam per Perſas ſciri poſſe, etiam locorum magni Chami Tartarorum, & gentis Gog & Magog, magni quoque Magolis, denique Indiarum. Omnia moliuntur Perſæ, ſcriptis, etiam decore, & authoritate Carminum pari Arabum carminibus quibus abundat, ut cum Arabibus de gloria, contendatur, ac Orienti illuſtrandæ utraque gens Arabum & Perſarum abundè ſufficere videantur. Unde Muſis Græcanicis, & Latinis junctis Muſis Orientalibus plenior eruditio haberi poteſt. Quare in votis eſt noſtris ut ope Gazophylacii D. Angeli de Labroſſe, clariſſimi D. Golii, & Domini Caſtelii, aliiſque non inferiori

imm

immò rerum Arabicarum, ac Persicarum Coryphœi, cui licuit per aliquot annorum lustra in Perside hærere, Musarum decus reddatur illustrius incremento gloriæ Divinæ, quam omnes promovere tenemur.

Sic vovet ex imis pectoribus

ALEXANDER de BIE.

Philosophiæ & Matheseos Professor.

Dabam Amstelodami 4. Nonas Decembris anno Incarnationis MDCLXXXIII.

لوجه

المهيب المخضم ابي انجل
العلامة باللسن وبالعلوم مشرق رافد
لعالم معلم الخزانة والنحو الفرس
مفعولتين بحكمه كثيرة *
كل جيد جان * والجيد بجيدين
نابه ومهيب استان باستان ين
اب انجل الخضمّ جان لكثيرين
وجان لي من الكنوزه مكنوزين

له بمشرق * والان كلّ معلّمين
خزاينا بوجد فارس مفعومين
اعطي * ومفاتحا خزاينه فاتحين
الٌ واصبا يجون له وهو لعالمين *
لمعلّمه واصبا معظّم
هذا لشكاير
صنع

Leidæ Kal: Nov: 1683.

Ex Authoritate Ampliss. & Illustrium D D: Curatorum Vniversitatis Lugduno-Batavæ linguas Orientales docens

CAROLUS SCHAAF.

S. S. T. C.

****

Ne

Ne pagina vacet hic ſpecimen ſubdimus verſuum, quos Perſæ in ſuis paſſim libris, ſeu etiam parietibus exarant.

هر که خداوند دعا طمع دارم
زنکه من بنده کناه کارام *

Id eſt; Precum tuarum, O Lector, avarus ſum,
Quia ego ſervus tuus peccator ſum.

یا ناظرا فیه سل بالله مرحمته
علی المصنّف واستغفر لکاتبه
واطلب لنفسک من خیر ترید به
من بعد ذلک غفر انا لصاحبه *

Id eſt; Tu qui librum hunc inſpicis, miſericordiam ora
Autori, & criminum remiſſionem exſcriptori.
Ora tibi ipſi quoque bona quæ deſideras:
Poſtremo libri poſſeſſori Divinam gratiam.

هر که آمد عمارتی نوساخت
رفت ومنزل بدیکری پرداخت
وان دیکر پخت همچنین هوسی
واین عمارت بسر نبرد کسی *

Id eſt; Quicumque venit novam fabricam ſtruxit;
Abiit ille, fabricamque alteri conſtruxit:
Alter ille, ſimilia huic vanitatis molimina agitavit:
Illam verò fabricam ad finem perduxit nemo.

جهان ای برادر نماند بکس
دل اندر جهان آفرین بند وبس
مکن تکیه بر ملک دنیا وپشت
که بسیار کس چون تو پرورد وکشت
چو آهنک کند رفتن جان پاک
چه بر تخت مردن چه بر روی خاک

Id eſt; Mundus o frater reſtat nemini;
Animum in mundi Conditore figas, ſat eſt.
Ne innitaris opibus hujus mundi, iiſque in cumbas:
Multos enim tibi pares aluit, atque peremit.
Cum anima ſtudeat tranſire illibata,
Quid intereſt moriaris in ſolio, an in ſolo?

تا بدکان وخانه در کروی
هرکز ای خام آدمی نشوی
برو اندر جهان تفرّج کن
پیش از آن روز کز جهان بروی *

Id eſt; Quamdiù in officina, penatibusque hæſeris;
Nunquam, o Inſipiens, vir evaſeris.
Mundum obeas atque perluſtres
Priuſquam ex hoc mundo migrandum erit.

وچون مردم دانا مثال زر طلاست
که هر کجا که رود قدر وقیمتش دانند
بزرک زاده نادان بشهر وا ماند
که در دیار غریبش بهیچ نستانند *

Id eſt; Corpus viri ſapientis perindè ut aurum obryſum eſt;
Quocumque iuerit momentum, pretiumque ejus norunt.
Rudis verò divitis filius ſimilis eſt coriaceæ Regis monetæ,
Quæ in aliena provincia nihil valet.

چو هر ساعت از تف بجایی رود دل
بتنهای اندر صفای نبینی
کرت مال وجاهست وزرع وتجارت
چو دل با خدایست خلوت نشینی *

Id. eſt. Cum quovis momento animus tuus hinc indè oberret;
Solus etſi conſedens; otium tamen nullum habes,
Sive opes, dignitatem, agros, merceſque habueris,
Animus ſi in Deo fixus fuerit; otium habes.

PRI

PRIVILEGE
DU
ROY.

LOuis par la grace de Dieu Roy de France, & de Navarre : A nos amez, & feaux les Gens tenans nos Cours de Parlemens, Maistres des Requêtes ordinaires de nostre Hostel, Baillifs, Seneschaux, Prevosts, leurs Lieutenants, & tous autres Justiciers, & Officiers qu'il appartiendra ; SALUT. Estant bien informez de la connoissance que s'est acquis nôtre amé & feal le R. P. ANGE DE S. JOSEPH Religieux Carme Dechaussé Tholosain, Missionaire Apostolique dans les sciences & dans les langues Orientales par l'étude à laquelle il s'est appliqué durant les voyages & le sejour qu'il a fait en Perse, & autres lieux du Levant, par l'espace d'environ quinze ans, & sur ce qu'il nous a remonstré que la connoissance de la langue de Perse est tres necessaire à tous ceux qui desirent voyager dans l'Orient, sur tout à ceux qui desirent exercer les Missions Catholiques. A CES CAUSES voulant donner au dit Reverend Pere ANGE DE S. JOSEPH des marques de son zele, & affin qu'un dessein si utile au public soit executé ; Nous luy avons permis, & accordé par ces presentes luy permettons, & accordons de faire imprimer par tel Imprimeur qu'il voudra, en un, ou plusieurs volumes, en grand ou petit, & autant de fois que bon luy semblera un livre intitulé *Gazophylacium linguæ Persarum*, & de faire vendre & debiter le dit livre par tout Nostre Royaume, terres, & pays de Nostre obeissance pendant le temps de dix années à compter du jour que le dit livre sera achevé d'imprimer pour la premiere fois, durant lequel temps faisons tres expresses inhibitions, & deffances à toutes personnes de quelque qualité, & condition quelles soint d'imprimer, ou faire imprimer, & contrefaire le dit livre, de le vendre, & debiter, ou en faire venir des pays etrangers, soûs quelque pretexte que ce soit, même d'impression etrangere à peine de trois mil livres d'amande, confiscation des exemplaires contrefaits, & de tous depens dommages, & interests à la charge qu'il sera mis deux exemplaires du susdit livre dans Nôtre Bibliotheque publique, un en celle de nostre Chateau du Louvre, & un en celle de nostre cher & feal Chevalier Chancellier de France le Sieur le Tellier avant que l'exposer en vente à peine de nullité des presentes, du contenu desquelles nous vous mandons & commandons que vous fassiez, & laissiez joüir l'exposant, ou ceux qui auront droit de luy, sans souffrir qu'il leur soit donné aucun trouble, ny empeschement au contraire ; Voulons aussi qu'en mettant au commencement, ou à la fin autant des Presentes, ou un extrait d'icelles, elles soint tenuës pour duëment signifiées, & que foy y soit adjoutée & aux copies collationnées par l'un de nos amez & feaux Conseillers & Secretaires comme a l'Original. Mandons au premier nôtre Huissier, ou Sergent sur ce requis de faire pour l'execution des presantes tous exploits requis & necessaires sans demander autre permission. CAR tel est nostre plaisir, nonobstant clameur de Haro Chartre Normande, & autres lettres à ce contraires, & en cas de convention à ces dernieres presentes nous nous en reservons la connoissance & à nostre conseil.

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA DE GRANADA

seil. Donné à Chaville le quatorziéme jour de Novembre, l'an de Grace mil six cens quatre vingts. Et de nostre Regne le trente huitiéme.

Par le Roy. JEANNIN.

Registré sur le livre de la communauté des Libraires & Imprimeurs de Paris le 22 Novembre 1680, suivant l'arrest du Parlement du 8 Avril 1653, & celluy du Conseil Privé du Roy, le 27 Fevrier 1665. Signé ANGOT Syndic.

Les exemplaires ont esté fournis.

Achevé d'imprimer pour la premiere fois le 18 Janvier 1684.

CLA-

Clavis Gazophylacii linguæ Persarum

Quidquid ad plenam hujusce linguæ intelligentiam pertinet facilè reserans.

CAPUT PRIMUM.

De Consonantibus.

PErsæ easdem cum Arabibus literas habent: sed præter Arabicas habent پ pe; & چ cim, ita ut ᵗᵒ cim Italicè pronuncietur; & ژ je, Gallicæ pronunciationis; & گ gaf: in his tria puncta diacritica sunt, alias enim conveniunt cum ب ج ز ک.

Hinc Persis duæ, & triginta consonantes numerantur videlicet;

ا Alif, vel elif: prima Persarum litera, unitatis nota, potestate spiritus lenis. Est character diei solis in Ephemeridibus: item signi Zodiaci cœlestis, Tauri, cum cifra o, quæ Persicè sic pingitur; arietem denotet.

ب Be secunda litera, numeri binarii nota; & character diei lunæ, item geminorum.

پ Pe tertia litera; sed in libris M. S. puncta illius diacritica interdum ommittuntur, ut in بدر Pater, loco پدر quia quibus linqua hæc vernacula, norunt ipso usu, quomodo quæque vox sonet: idem nota circa ژ چ in quibus tria puncta negliguntur identidem ut in جه quid. مزد merces. اکر si.

ت Te: quarta Persarum litera.

ث The blæsum, seu infantile: quinta Persarum litera, sed quæ rarissimè occurrit: in numeris valet 500.

ج Gim: sexta litera: in numeris valet. 3. Est character diei Martis, & Cancri in Zodiaco.

چ Cim Italico modo pronunciata: septima litera.

ح Hha; valida aspiratio, sed sine stertore in gutture: octava Persarum litera: in numeris valet 8. Item est character Sagittarii.

خ C-ha: quæ est valida aspiratio cum stertore in gutture, cujus pronuntiatio Holandis naturalis uti in hac voce achste octo: est nona Persarum litera: quæ in numeris valet 600.

د Dal: decima Alphabœti Persici litera: quæ in numeris valet. 4. Quartive diei, sextive planetæ, sc. Mercurii in Ephemeridibus character, in Zodiaco, autem leonis signum, & inter præcipuas lunæ passiones eam cum latitudine esse notat.

ذ Dzal: undecima litera, quæ in numeris valet 700: quæcumque autem dictio per hanc literam incipiat, omnino Arabicum fore scito; in medio autem dictionis pure Persicæ vix etiam occurrit nisi in گذشتن quæ etiam per ز scribitur گزشتن.

ر Re: duodecima Persarum litera: in numeris valet 200; estque in Ephemeridibus character lunæ.

ز Ze: decima tertia litera: in numeris valet 7: In Ephemeridibus est character diei Sabbathi, & scorpii in Zodiaco.

ژ Je: juxta pronunciationem Gallicam: decima quarta Persarum litera.

س Sin: decima quinta Persarum litera: in numeris 60 valet: in Ephemeridibus character est planetæ solis; aspectus autem seu configurationis sextilis.

ش Chin: juxta ortographiam Gallicam: decima sexta Persarum litera: in numeris valet 300.

ص Ssad: decima septima Alphabœti Persici litera: in numeris valet 90.

ض Dzad: decima octava litera: valet 800.

ط Tta: decima nona Alphabœti litera: in numeris valens 9. Inter characteres Zodiaci Capricornum, & inter lunæ passiones eam descendentem denotat.

ظ Tza: vigesima Persarum litera; licet nulla dictio purè Persica ab hac sumat initium, quod norim: in numeris valet 900.

ع Ain: vigesima prima litera: in numeris valet 70. In Ephemeride notat conjunctionem luminarium: difficilis ejus pronunciatio nostratibus.

غ Ghain: vigesima secunda litera Alphabœti Persici; cujus difficilior enunciatio Nostratibus, qui ad hanc efferendam grunniendum autumant; quamquam hæc, & præcedens nullo narium adminiculo indigeant: in numeris valet 1000. In Ephemeride inter characteres aspec-spectuum est nota quadrati.

ف Fe: vigesima tertia Alphabœti ejusdem litera: valet 80. Et est character lunæ exaltatæ.

ق Qof: vigesima quarta litera: in numeris valet 100. Pronuntiatur crocitando, unde voco hanc literam qof corvinum.

ک Kaf: cujus pronunciatio gallinacea est: est vigesima quinta litera: in numeris valet 20.

گ Ghaf Persicum, seu Turcicum: vigesima sexta litera.

ل Lam: vigesima septima litera: in numeris valet 30. In Ephemeridibus est character noctis, & Saturni planetæ, & oppositi aspectus.

م Mim: vigesima nona litera: in numeris valet 40. Et in Ephemeridibus est character diei.

ن Nun: vigesima nona litera: in numeris valet 50: estque in Ephemeridibus character aspectus conjunctionis.

و Vau: trigesima litera: in numeris valens 6. Et character est diei veneris, & libræ in Zodiaco: Arabes hanc pronunciant per U fœmininum, Persæ per V masculinum; unde illi dicent Ue, hi vero Ve.

ه He: levissima aspiratio; trigesima prima Persarum litera; valens in numeris 5: in Ephemeridibus character diei jovis, signique Zodiaci virginis, & Veneris planetæ, ut & lunæ lucidæ.

ي Ye: Trigesima secunda Persarum litera: in numeris valet 10. Et in Ephemeridibus est character jovis planetæ, & aquarii signi Zodiaci.

Harum porrò literarum figura in initio dictionis, medio, fine; tùm nomen, potestas & ordo unico prospectu sequenti tabellâ indicantur.

Ordo.	Poteſtas.	Nomen.	Figura. In fine.	In medio.	In principio vocis.
1	Spiritus lenis.	Elif.	ا ـا	ا ـا	ا
2	B.	Be.	ب ـب	ـبـ	بـ
3	P.	pe.	پ ـپ	ـپـ	پـ
4	T.	Te.	ت ـت	ـتـ	تـ
5	The blaſum.	The.	ث ـث	ـثـ	ثـ
6	G.	Gim.	ج ـج	ـجـ	جـ
7	C Italicum.	Cim: Italicè.	چ ـچ	ـچـ	چـ
8	Hh.	Hha.	ح ـح	ـحـ	حـ
9	Ch. ϰ.	C-ha.	خ ـخ	ـخـ	خـ
10	D.	Dal.	د ـد	ـد	د
11	Z.	Zal.	ذ ـذ	ـذ	ذ
12	R.	Re.	ر ـر	ـر	ر
13	Z.	Ze.	ز ـز	ـز	ز
14	J.	Je: Gallicè.	ژ ـژ	ـژ	ژ
15	S.	Sin.	س ـس	ـسـ	سـ
16	Sch.	Chin: Gallicè.	ش ـش	ـشـ	شـ
17	Sſ.	Sfad.	ص ـص	ـصـ	صـ
18	Dſ.	Dfad.	ض ـض	ـضـ	ضـ
19	Tt.	Ta.	ط ـط	ـطـ	طـ
20.	Tz.	Dza.	ظ ـظ	ـظـ	ظـ
21	A. ע.	Aïn: Hebraicè.	ع ـع	ـعـ	عـ
22	Ggh.	Ghain: Hebraicè.	غ ـغ	ـغـ	غـ
23.	F.	Fe.	ف ـف	ـفـ	فـ
24	Q.	Qof: corvinum.	ق ـق	ـقـ	قـ
25	K.	Kaf Gallinaceum	ک ـک	ـکـ	کـ
26	Gh.	Ghaf.	گ ـگ	ـگـ	گـ
27	L.	Lam.	ل ـل	ـلـ	لـ
28	M.	Mim.	م ـم	ـمـ	مـ
29	N.	Nun.	ن ـن	ـنـ	نـ
30	V.	Vau.	و ـو	ـو	و
31	H.	He.	ه ـه	ـهـ	هـ
32	Y.	Ye.	ی ـی	ـیـ	یـ

Perſæ

Persæ in literarum combinatione sequuntur Arabes, in nexibus etiam, & ductibus characterum, qui pro diversa connexionis, & situs ratione varii, & multiformes sunt; alii in principio, alii in medio, alii in fine dictionis: e.g. ا ب ج, quæ ita combinantur ابجـ.

Combinari nequeunt à parte sinistra ا د ذ ر ز ژ و post-positæ verò aliis, ad significandum sui combinationem ansulam, & quasi uncinum à parte dextrâ gerunt in hunc modum ـا ـد ـذ ـر ـز ـژ ـو : aliæ literæ dum in medio vocis utrimque combinantur, ansulas seu uncinos utrimque habent ut ـبـ ـسـ ـشـ ـعـ ـغـ ـكـ & c: combinabiles verò in fine ad significandam sui combinationem caudam incurvatam, aliquæ sursum flexam gerunt ut ب ص ش س ي, & aliquæ deorsum caudam reflectunt ج چ ح خ ع غ ف ق, excipe ط, & ظ quæ nec habent caudam: ه autem in fine est sine cauda sic; ـه, vel cum puncta cum præcedentibus sic; ـهـ; quæ litera si puncta habeatur غ ـهـ sonat.

Pronunciationis literarum valor quamquam in tabella exhibeatur adhuc quadam elucidatione indiget quoad literas tres aspirativas ه ح خ, & quoad binas ع. Et binas گ غ, & quaternas س ش ص چ, & binas ت ط, & quaternas ز ژ ض ظ, & binas ج ژ, & binas ک ق; quarum pronunciationis differentia Europæis est difficilis sine vivâ docentis voce; attamen hac arte multum juvaminis consequentur, si palatum quasi arcum cogitent, & in tria ferme puncta dividant: quæ loca pronunciationis, seu percussionis vocis erunt. 1. Punctum A juxta dentes. 2. punctum B in medio palati. 3. punctum C in fundo palati seu in gutture: sic pronunciando has difficiliores literas, reflectant ad locum pronuntiationis & ritè efferentur: habes autem praxim expressam in subjecta figura;

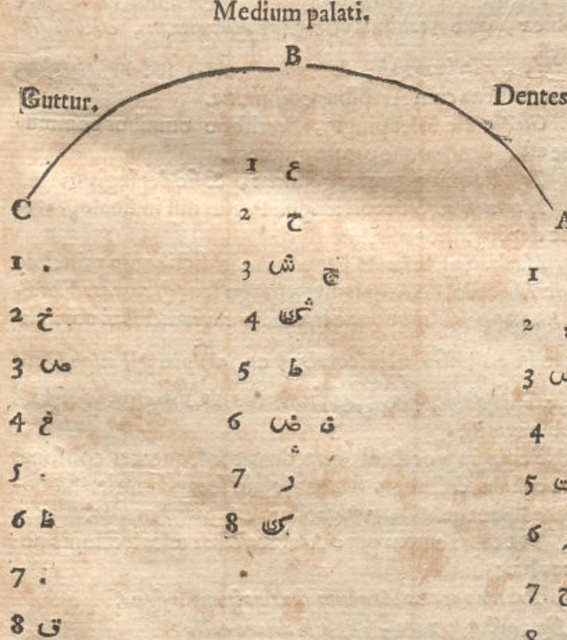

Sic ergo quasi trichordon tangeres: dum v. g. dicis A pro ا, cogita velis dicere A juxta dentes, & ad exitum palati cum autem dicis â pro ع, insiste in medio: dum vis pronunciare ک quasi gallina, percutiat lingua circa medium palati, dum ق quasi corvus percutiat extremum palati juxta guttur: dum aspiras ه insistat aspiratio juxta dentes, dum ح validè percutiat medium palati; dum خ finem: tùm rectè pronunciasti, & sic de cæteris.

Ex quaternis autem symbolizantibus چ & ژ paulò cis medium palati pronunciandas notavimus.

Verùm cum asperiores literæ in ore Persarum dulcescant; scito quod si has quatuor ظ ذ ض ز simpliciter quasi z pronunciaveris, non perperam locuturum; sicut & ت & ط ut T. & س & ص ut S.

In MSS legendis his notis attende; 1. Ut ـهـ ـعـ ـغـ ـكـ studiosissimi sunt Persæ, magis pendulo, & involuto charactere quam Arabes utuntur, qui propterea خط تعليق vocatur, unde scriptura multo difficilior exurgit: 2. د *Dal* & ر *Re* sæpe videntur confundi paulò tamen attentius inspicienti ita distinguntur; ر *Re* semper infra lineæ basim demittitur, د *Dal* verò ei insistit, & ut non nihil altior est, ita aliquantò incurvior. 3. In connexione cum literis præcedentibus د *Dal* perpetuò attollitur ر *Re* deprimitur. 4. Eadem est lex discernendi inter ز, & ژ, quæ eandem cum prioribus figuram obtinent & solummodo punctis variantur. 5. و *Vau* etiam à د *Dal* distinguitur vel quod و caput crassum habet, & caudam exilem, د caput tenvius, caudam obtusiorem: vel quod و semper infra basim lineæ protenditur, د supra. 6 دِ ذِ in principio dictionis, item in medio post literas illigabiles (h. e. post ا د ذ ر ز ژ و) diversimodè formantur: aliquando tum tenui ductu flexuque calami exarantur, ut vel pũctulum videantur aciem oculorum pœnè effugiens ideoque major diligentia in eorum vestigiis observandis adhibenda est. 7. Aliquando unâ lineâ exporrectâ, & sinistrorsum declinante protrahuntur, quod etiam accidit ن *Nun* haud rarò in fine dictionis. 8. In medio verò dictionis cum utrimque colligantur oportet singulos flexus attentè advertere, & puncta quæ non raro sedibus removentur, suis locis substituere. 9. In پ & چ sæpe duo puncta omittuntur, præcipuè si ي immediate sequatur, & tunc quinque puncta in tria coalescunt, ut پير *pir* senex pro پيـر, & چيز *ciz* res pro چيـز nonnunquam tamen separantur ut پياز *piaz* cepa: & aliquando duo illa puncta in curvam lineolam extenduntur sic; quod & in ق & reliquis punctatis non est infrequens. 10. س & ش sæpe in curvam lineam expanduntur, decussatis dentibus. sic, ـسـ & tria puncta ـشـ in lineolam etiam convertuntur in hunc modum ـشـ. 11. Cum ordinariè sine vocalibus scribant Persæ quædam voces solis vocalibus distinctæ solum ex materiæ contextu dignoscuntur, ut گِل *ghil* lutum, & گُل *goul* rosa. كُشتَن kasçten seminare. & كُشتَن *kouscten* occidere, &c. 12 Cum vocales per literas اوي procucuntur, nempe *phatah* per ا *kesra* per ي *dhamma* per و promiscuè eædem passim corripiuntur abjectis literis اوي. Ut دهان *dehen*, os oris, & راه, دهن *rah* via, & ده *dieh* pagus, & ده; بگيرد *beghired* capiet, & بگرد; بيرون *biroun* extra, & برون; بگر & دگر; پدر & پدر; 13. Dictiones multæ consonantes quasdam promiscuè vel habent, vel amittunt idque tum in fine ut فرود *feroud* infra, & فرو *ferou*: چندان *cium* quum, & چون *ciou*; كنان *konan* faciens, & كنا kona: tùm in principio; ut ابر *eber* supra, & *ber*; اگر *egher* si & گر *gher*, unde وگر *vegher* & si, quod & abjecto گ dicitur ور *ver*, unde ورنه *verne* & si non, alioqui. Sic pro ز ez, ex, de, sæpe est simplex ز ut زان; *zon* ex illo pro ازان; زيک; *zeyek* ex uno, pro ازيک. 14. ب Præposita particula ب sæpe in د mutatur euphoniæ gratia; ut بدو in illo, pro باو; بدين *bed-in*, in hoc, pro باين, quæ tamen quoque passim reperiuntur;

tur; aut etiam relicto ا inscribitur بدان *Bed-on* in isto, pro بدآن. Hæc circa lectionem librorum M. S. sufficiant & circa consonantes; ut autem discrimen advertas inter linguæ Arabicæ, & Persicæ præcepta circa consonantes, Grammaticas Arabicas consule, quarum ut refrices memoriam, quatenus hac in re juvant illa sic metricè resolvimus;

Sunt Arabum numero viginti literæ & octo:
Quælibet illarum noris quod consona vox est:
Quatuor existunt labri, veluti be, fe, mim, vau
Et sibili totidem, seu dentis sin, ze, sein, & ssad;
Quatuor & faucis dantur, totidemque palati.
Suntque decem linguæ, quas discere mente memento;
Ut proferre scias experto crede Roberto:
Accipit & linguæ, & dentis sol Grammata sunto:
Quinque decem eclypsim patientis Grammata lunæ.
Sunt numero tredecim servilia Grammata, sed quæ
Præterea remanent radicis Grammata sunto.

Id est;

a. Literæ labiales 4 ب ف م و quæ Arabicè vocantur اَلشَّفَويَّات *e-sciasiat. b.* Literæ sibilantes 4. ز س ش ص qua Arabicè dicuntur اَلاسليَّات *el-asliat. c.* Nota hic quod ا & ء non computandas duco inter gutturales, sed tantum ء ه ح خ, quæ Arabicè اَلحَلقيَّات vocantur seu gutturales, quamquam etiam ع in medio, aut ad summum paulò infra medium palati pronunciandam existimo. *d.* Palatinæ linguæ 4, ج ق ك ي quæ Arabicè vocantur *e-sciegeriat. e.* Literæ linguales, quas اَللِّسانيَّات *ellesaniat* Arabes vocant sunt 10. ت ث د ذ ر ض ط ظ ل ن. *f.* A præceptore experto ore tenus discenda pronunciatio. *g.* Literæ solares, quæ vocantur اَلشَّمسيَّات *essciamsiat* sunt tredecim ت ث د ذ ر ز س ش ص ض ط ظ ل ن. *h.* Literæ lunares sunt 15 ا ب ج ح خ ع غ ف ق ك م ه و ي, quæ Arabicè اَلقَمريَّات vocantur: illæ solares ex hoc præcipuè vocantur. quia cum habent articulum ال el & sunt in principio dictionis duplicantur per تشديد *tes-cdit*, de quo infra, & si præcedat alia dictio totus articulus quiescit, & eclypsim patitur ac si ibi non esset, & solaris distribuitur una præcedenti, altera sequenti syllabæ ut, اَسماء ذي *fissemai* in cœlo: si autem nulla præ cedit dictio sola litera ل articuli eclypsim patitur & ا alif pronunciatur ut اَصّلاة *essalato*, oratio: lunares vero articulo ال nullam eclypsim inferunt. *i.* Literæ serviles vocantur Arabicè *elmostafâelat* اَلمُستَفعلات suntque numero 13; ا ب ت س ف ك ل م ن ه و ي. *k.* Radicales (*Mosdar* enim radix Arabicè dicitur) quæ *elosliat* dicuntur sunt 15 videlicet; ث ج ح خ ر ز س ش ص ض ط ظ ع غ ق.

CAPUT II.

De vocalibus, & lectionis notis.

VOcalis quæ Arabibus حركت *haroket*, seù motio dicitur; apud Persas etiam triplex est;

Fatha بَ	sonat.	A vel E.
Kesra بِ		E vel I.
Dhamma بُ		O vel V.

Fatha autem in syllaba ultima infinitivi valet E, quod etiam obtinet cum sequitur gesma, ut كردن *kerden*, facere, non autem legito *kardan*.

Persæ inter loquendum, Euphoniæ gratia vocales aliquas adjiciunt quam fermè semper in scribendo prætermittunt: v. g. *madere men* quod scribunt *madere-men* مادر من mater mea; *Sahebe men* Domine mi, quod scribunt *Saheb men* صاحب من.

Prima dictionis vocalis sequente immediatè vocali altera, plerumque ita leviter pronunciatur, ut quasi absorbeatur, & fere valeat scheva mobile Hebræorum, ut خواستن *c-hasten* velle; pro *c-houasten*, *c-hunden* خواندن legere, vocare; pro *c-houanden*.

Jam ut cum Arabicis vocalibus harmoniam agnoscas, sequens exhibeo mnemosynon;

Est nomen triplex Arabum vocalibus; estque
Prima phata a, e, quæ est nostris æqua valore duabus
A sonat extremæ, quando est in fine loquelæ.
Tum super el tes-c-did, tum cum sistit super a ا, vau و:
Grammata cumque super medio quæ gutture profers.
E sonat afficiens primas, mediasque figuras.
I sonat extremæ subscriptum kesræ figuræ,
Literâ item tectum, quæ extremam ye est ante figuram;
Omnibus in reliquis habet E semperque valorem.
Præcedens vau cù dhamma sonat, sic dicito yaroû
Dum vau non sequitur sonat o, sic dicito yansor.

Grammaticæ Arabicæ candidatis horum versuum explicatio facilis erit.

Præter vocales in usu etiam sunt notæ illæ Orthographicæ, quæ Arabibus vocantur جزم *giezm*, تشديد *tes-cdid*, همزه *hamzeh*, & مدّه *maddeh*: sed *wesleh* وصله non habent cum Arabibus commune.

Giezm sic solet pingi, literisque omnibus commune est, denotatque earum quietem.

Tescdid omnes literas geminat, & sic depingitur.

Hamzeh rarò occurrit apud Persas nisi in finale ء, ه, & sic depingitur.

Maddeh ~ Persæ ~ ا apponunt in dictionum principio loco vocalis, & æquivalet a longo seu (ā) *camats* Ebræorum: apponitur quoque in medio cuvis dictioni ubi indicanda est elisio quiescentis ا ut آلله pro الاه *allah* Deus آگاهي *agahi*, pro آگهي notitia; نگاه *negheh*, pro نگاهي observatio.

Persæ in vocabulis quæ duas consequentes consonas vocalibus destitutas habent solam secundam giezmâ notare solent ut جنگ *genk* bellum دست *dest* manus.

Præcepta autem purè Arabica circa tales lectionis notas hæc sunto;

Præter vocales Arabum sunt quintupla signa.
Quæ debes servare, cupis si dicere rectè:
Hamzato, & el Waslo, el Tescdido, el Maddeque, giezmo;
Pungit, conjungit, duplicat, propendit & aufert.
Hamzatum signum tantum supportat Aliphus,
Cum motum retinet, sistens in fronte loquelæ,
Ergo pater noster recitans ā bounta dat hamzo:
Tu percussisti scribas sic, ēnte zarabto
Nilque sovare solet signum hamzo præter aliphum.

Prima capit primum, ſignumque ſecunda ſecundum
Dictio Waſlo capit, quod ſolum tangit aliphum.
Atque quieſcentem prorſus facit eſſe figuram:
Namque pater noſter qui, tu aboun-elledi profer,
Quippe velut ſcandis Waſlatumque aufer aliphum.
Des Waſlum tacito, expreſſo des hamzet aliphο:
Terraque el arz ſcribes; in terrâ, ſcande fi-l arzi.
Litera per teſçdid geminatur, quam afficit, atque
Grammata cuncta gravans, unum reveretur aliphum
Afficiuntur item teſçdit ſolisque figuræ
Dum poſt el celebrem articulum veniunt, tacet ipſe
Articulus veluti non ſit, tunc ſyllaba quæ præ
Acceptat ſolarem unam, unam ſyllaba quæ poſt
Exemplum præſens canonis ſi-ſſammavat eſto
Hoc eſt; in cœlis, ſi præſit dictio nulla
Lam remanet tacitum, tu tantum profer aliphum;
Eſſalat exempli cauſâ, non el ſalat unquam.
Ante Hamzeh veniens protendit maddet aliphum.
Literam & orbabit vocali giezmo retorquens
Ad membrum anterius giezmatum; hanc trahit adſe:
Ex gezmo triplex ſit tantum ſyllaba duplex.

Perſæ etiam ſigno tanuin non utuntur: unde hactenus harmoniam quandam quoad elementa ipſorum lingua conſtituit; verùm in cæteris ulterius quidquam à Grammaticâ Arabicâ mutuare abſonum omnino duxerim: verùm quidem eſt quod moderna Perſarum lingua, quam پارسي *Parſi* vocant innumera etiamnum vocabula Arabica ſibi adſciſcit, præſertim nomina, participia, & infinitivos loco nominum, & adverbiorum, ſed ita ſibi propria facit, ut ad nulla verborum Arabicorum præcepta recurrere neceſſe ſit: antiqua vero, ſive Partica lingua, quam فرسي *fourſi* vocant, & à moderna differt uti Gothica lingua à moderna Gallica, ſolos characteres Arabicos mutuatur, in cæteris independens: Neutra porrò genium Grammaticæ Arabicæ ulterius ſequitur, ut ex ſequentibus patebit, quocirca ſit.

CAPUT 3.

De linguæ Perſicæ cum Europæis analogia.

SI verbum ſubſtantivum examinem invenio Latinè ſum, es, eſt; Perſicè em, i, eſt است ام اي;

Si infinitivos omnes conſiderem, hi cadentiam habent in en, den, ten, uti in Belgica lingua کردن *kerden* facere; ساختن *ſac-hten* item facere; نمودن *nemouden* exhibere, بودن *bouden* eſſe; شدن *ſciuden* fieri; &c. Et in Belgicâ lingua **maken/doen/bieden weſen/worden**: &c.

Si comparativa perpendam uti Belgica lingua hæc inter exprimit, ita Perſica; ut *bouzourcter* بزرگتر major; *couchukter* کوچکتر minor; *bcheter* بهتر melior &c. Et in Belgica; **grooter/klepnder/beeter**: &c.

Si ad diminutiva attendam Perſicè, & Belgicè in کے *ke* deſinunt ut; *merdeke*; مردکه homunculus; *zeneke* زنکه; muliercula; &c. Et Belgicè **mannetje/vrouwtje**: &c.

Si denique nomina quam plurima ad ſcrutinium deducantur, innumera propemodum, aut à Græcâ autà Latina, aut à Belgicâ, aliiſve Idiomatibus noſtratibus accepta; multa quoque nobis viciſſim fuiſſe communicata ad oculum patet, & ad aurem; quocirca breviorem hunc elenchum ſubjicere nulli injucundum fore duximus, dictionum videlicet, inter quas, ac gloſſemata noſtra analogia quædam intercedit.

Abrou ابرو ſupercilium, Belgicè **vrouwe** & Anglicè &: Macedonicè αφρυες.

Abrou-ali-ſina ابوعلي سينا avicenna; ſonat autem Sina cujus Pater Ali.

Abou-Reis ابورويس Averroes, ſed ſonat Arabicè Pater ejus Dynaſta, ſeu Dinaſtæ filius.

Adam ادم homo.

Aferiden آفريدن creare: Teutonicè **herepden.**

Afioun افيون opium.

Aflatoun افلاطون, Gallicè *Platon.*

Aftimoun افتيمون epithymus.

Ah! آه Ah!

Amarıl امارىل Gall: *amarres d'un navire.*

Amber انبر ambra.

Amin امين Amen.

Auant اوانچي pro angari; angaria: quando curſores Regis Perſiæ equum viatorum vi armata manu exigunt, unde in libro Gallico præclaro ad modum, cui titulus; *le jardin des racines Greeques en vers François* pag. 4. *j'admire* en ſuſpens, اوانچيان courriers des Perſans.

Amma اما ſed: Italicè, *mà.*

Angour انگور uva, Græcè vulgò αγουρια.

Areſtou ارسطو Ariſtoteles.

Avreh اره ſecuris Ital: *ſerra.*

Asmoudeh آسمودى Aſmodeus: vox purè Perſica: i. e. tentator.

Aſtourlab اسطرلاب aſtrolabium.

Aßoulougia اثولوجيا Theologia.

Atlas اطلاس Atlas pannus.

Baba بابا Pater, Papa.

Babil بابيل Babilonia; ſic vocatur in libro partico نامه.

Badengiun بادنجان mala inſana: Ital: *melenzane.*

Bala-c-haneh بالاخانه feneſtra clathrata: hanc vocem lingua Gallica a Perſis accepit, dicimus enim *balcon.*

Baleſſan بالسان balzamum.

Baritoun باريطون peritonæum.

Bend بند ligamen: Gall: *bande*; Belg: **band.**

Bed بد malus: Belg: **Bed.**

Beſter بستر pulvinar Belg: **bolſter.**

Berber بربر barbitonſor: Belg: **Barbier**, Gall: *Barbier.*

Berberis بربريس uva ſpina: in officinis Europæis *Berberis.*

Betil بطيل ſcapha, Ital: *batello.*

Beheter بهتر melior: Belg: **beeter.**

Bol بل bolis.

Boqrat بقراط Hyppocrates.

Berader برادر frater: Belg: **broeder.**

Calem قلم calamus.

Candil قنديل lampas; quaſi candela.

Cannab قناب cannabis: Belg: **kennep.**

Capanek كپنك cappa.

Cazeh كاز caſa: domuncula hortulanorum.

Cak كاك juxta Toloſæ dialectum *coco*: tortella panis: libum: Belgicè **koek.**

Carbas كرباس carbaſus.

Caranfoul قرنفل cariophyllus.

Caßeh كاسه ſcutella: lingua Toloſona *caſſo.*

Cera چرا quare.

Cerb چرب adeps: zirbus.

Chir-c-heſt شير خشت manna; ſeu dicas zir ξηρον lac; & *c-heſt*, quæ eſt arbor ſupra quam condenſatur manna: ſed forſan vel ipſum nomen lac indicat Arabes ſentire quod manna ſudor ſit ipſius Arboris, non autem ros aereus in arborem delapſus.

Chizi چيزي Gallicè *choſe*: res.
C-boda خدا Deus: Belgicè **Godt.**
C-hos-rou خسرو C-hoſroas a voce *c-houſes* خوش i.e. gratus & روي vultus.
Ciar-tar چارطار cytara: Perſicè ſonat *ciar* quatuor, & *tar* fides.
C-hourmend خورمند helluo: Gallicè *gourmand*, quæ vox num à lingua Perſica detorta?
Corn قرن cornu.
Coucou قوقو cuculus, *cocu*.
Courqom كركم crocus.
Courtom قرطم carthamum.
Croukeh قروقه Gallina habens pullos; Italicè *chiocca*.
Cruſ قرش crux: Hiſpanicè *cruz*, *crouzada*; nummus argenteus.
Dad داد dedit.
Daden دادن dare.
Danial دانيال Daniel
Deh ده da: age: Gallicè *hai da*.
Dendon دندان dens.
Der در porta: Belgicè **door**.
Derem درم draghma.
Dinar دينار denarium: *denier*.
Diù ديو gigas: quaſi Deus: deaſter.
Doc hter دختر filia: Belg: **dochter.**
Dou دو duo.
Douazdeh دوازده duodecim; Gallicè *douze*.
Doucou دوقو daucus.
De-ſied دو صد ducenta: Belg: **twee dupſent** ſed Belgicè duo millia ſonat.
Doür دور Gall: *tour*; gyrus.
Dorouſt درست rectus: Gall: *droit*.
Ebanus ابنوس Ebenus.
Eblis ابليس Diabolus.
Eelim اكليم clima.
El-handzal الحنظل colocynthis: in officinis al-andal.
Elmenach المناخ Almanach.
Enderun اندرون internum.
Engil انجيل Evangelium.
Eskender اسكندر Alexander.
Euclides اوكليدس.
Evida هويدا evidens.
Ez از ex.
Favania فوانيا pæonia.
Fardeus فردوس Paradiſus: vox purè origine Perſica.
Farfarious فرفريوس Porphirius.
Feïloſouf فيلسوف Philoſophus.
Periſteh-gian, ſeu *Prêtre gian* فرشته خان Perſica dubiè a Noſtratibus detorta ad denominationem abſonam Presbiteri Joannis ſeu, Abiſſorum Regis.
Felfel فلفل: dicunt etiam پلپل *pelpel* piper.
Firouzeh فيروزه Turchezia: ex Græco ſumpta vox: Jaſpis πίρινος; hinc quippe difformata vox proceſſit firouzeh.
Forn فرن furnus.
Fortuneh فرتونه tempeſtas Ital: fortuna.
Franc فرنك Francus; Europœus.
Gaz غاز gaza; ſignificat propriè denarium; ſic etiam Theſaurum Regis Perſarum, quemad modum Gallicè *les derniers du Roy*.
Gargareh غرغره gargariſmus.
Gebrail جبرايل Gabriel.
Gens جنس genus.
Gentiana جنطيانا gentiana.
Gevon جوان juvenis.
Gialenous جالنوس Galenus.
Gigher جيگر hepar: tranſlatâ, & confuſâ voce vocamus avium ſtomachum Gallicè *gigier*.
Gurçh گچ gypſum, Ital: *geſſo*.
Goulou غولى gula: fauces.
Hagi حاجي peregrinus Mekkæ; quaſi حاج ſanctus, aut ſanctificatus: ſic Chriſtiani Orientales peregrinum Hieroſolimæ vocant مقدسي, *i. e.* ſanctificatum.
Hasçt هشت octo: Belgicè **acht.**
Honer هنر honor.
Jaqout ياقوت rubinus: hyacyntuus: Græcè ὑακινθος.
Jac-h يخ glacies: Italicè *giaccio*.
Jaſep يشپ jaſpis.
Jaſemin ياسمين gelſominum: Gall: *jaſſemin*.
Jounani يعقاني Græcus; qs. Æonius.
Irſa ايرسا iris flos.
Iſſaqouci يساقوچي Iſagoge.
Kch كه quod: Gallicè *que*.
Keras قراس ceraſa.
Kermes كرمز coccineus: *cramoiſi*.
Kis كيس ſaccus: Gallicè quaſi inverſo nomine *ſac*.
Kliſſia كليسيا Eccleſia.
Lab لب labinm: Belg: **lippe.**
Lac لك lacca: cancamum.
Laden لادن ladanum.
Lagiovert لاجورد qs. azureus.
Lehi لهي polonus: qs: Lekkus à Rege Lech.
Leïen ليان fluidus: Gallicè *dilayé*: Occitana lingua *lai*.
Lenguer لنگر anchora: qs. Gallicè *l'ancre*.
Limou ليمو limonium.
Mader مادر Mater: Belg: **Moeder.**
Madreſſeh مدرسه univerſitas; collegium qs. matrix.
Magzen مغزن officina: foruli: hanc vocem à Perſis Gallia mutuatur *Magazin*.
Mourd-eſt مرده است mortuus eſt.
Mourt مرد myrthus.
Mouſçs موش mus.
Mouſiqi موسقي Muſica.
Mouz موز muſa; arbor.
Naf ناف umbilicus: Belg: **nabel.**
Nareng نارنج malum aureum: Gall: *Orange*.
Nardin ناردين nardus.
Narguez نارگز narcyſſus.
Nauad نواد nonaginta: Ital: *novanta*.
Naul نول naulus.
Ne نه non: Gallicè *ne*.
Ninive نينوه Ninive.
Niſt نيست non eſt: Gall: *n'eſt*.
Nom نام nomen.
Nou نو novus.
Noxun نكسان noxium.
Oukianous اوقيانوس Occeanus.
Ozadeh اوزاده corrupta voce al-hidadam aſtrolabii pronunciamus.
Padſemat پطسمط panis nauticus: paximatium.
Pah پاه pes.
Paieh پايه ſuppedaneum: baſis.
Pambeh پنبه bombacium.
Papa پاپا Papa.
Papas پاپاس ſacerdos: Turcica vox a Græcâ παπας.
Papouſç پاپوش crepida: calceus a Græcâ παπουτσι.
Pars پارس pardus.
Pah-zeher پاه زهر bezoar: ſonat contra venenum.
Peder پدر Pater.
Peng پنج quinque: πεντε.
Perper پرپر portulaca: Armena vox Gallicè *pourpie*.

Peſteh

Pesteh پسته: pistachium.
Piadeh پیاده pedes: Ital: pedone.
Pialeh پیاله crater: qs. phyala.
Pol پل pons.
Qanum قانون canon.
Qazà قضا accidens; casus.
Qafa قفا occiput, Belgicè **kuffe**.
Quernas قرناس Belgice **karonje** Gallicè *charogne*; cadaver belluæ ejectum.
Richeh ریشه radix: Gall: racine.
Rustai روستای rusticus.
Saboun صابون sapo: Gall: *Savon*.
Salata سلاطه acetarium: Ital: *Salata*.
Sagallat سقلاط coccus baphica: escarlat Gall: *ecarlate*.
Sapor شاپور Sapor Rex: sonat Regis filium: lingua nempe Particâ, nam شاه *ciah* i. e. Rex; & پور *pour* i. e. filius quod hodie vocant *ciah-zadeh* شاه زاده.
Scia-mat شاه مات; Arabicè; Rex mortuus est; quod corruptè dicimus echec & mat in latrunculorum lusu.
Schaïtan شیطان Satan.
Schakar شکر saccharus.
Scherbet شربت syrupum.
Schesh شش sex.
Sed صد centum: Gall: *cent*.
Seft سفت durus Anglicè *soft*.
Segel سجل sygillum.
Sekkeh سکه domus monetaria: Italicè *secca*.
Senai سنای sena.
Setareh ستاره astrum.
Sfengi سفنجی spongia.
Setreng Ζατρίκιον. سطرنج latrunculorum lusus.
Sineh سینه sinus: gremium.
Tac-hteh تخته asser: qs; tectum.
Talq تلک talchum.
Tambakou تنباکو Tabaccum.
Tas تاس crater:: Gallicè tasse.
Tebl طبل tympanum.
Terra d'ombra تره دومبره creta suppallida vulgò Ital: *terra d'ombra*.
Tafteh تفته pannus sericus; vulgò *tafta*.
Tamboureh تنبوره tympanum; *tambour*.
Tarif تعریف inter mercatores usurpata vox *tariffa*.
Terbed تربد turbitum.
Terbentin طربنتین terebynthina.
Tou تو tu.
Toun تون cuppula balnei: qs: Gallicè *tonne*.
Tounder تندر tonitru Belg: **donder**.
Toutia توتیا tuthia.
Zafferon زعفران zaffaranum.
Zereh زره genus amiculi bellici ferrei.
Zemeroud زمرود smaragdus.
Zernis-h زرنیخ arsenicum.

CAPUT IV.

De Verbo.

VErbo conveniunt forma, figura, species, conjugatio, modus, tempus, persona.

Quoad formam verbum dividitur in activum, passivum, & neutrum.

Figura verborum aut simplex est, aut composita.

Verbum activum simplex unâ simplici voce actionem exprimit ut کردن *facere*, خوردن *manducare*, دادن *dare*, دیدن *videre*, ساختن *efficere*.

Compositum, quod ex verbo simplici. & substantivo, aut adjectivo, aut præpositione, aut aliâ orationis parte efformatur: verba porro huic compositioni inservientia, quæ transcendentalia voco, utpote quæ frequentissimè in compositionis Persarum contextu recurrant, ut ex lectione cujus libet hujus Gazophylacii paginæ patebit, sunt sequentia; کردن *facere* quo vel unico verbo addito infinita propemodum alia componunt, quæ simplicibus præferunt ut بازی کردن *facere ludum*, pro بازیدن *ludere*; دور کردن *facere gyrum* pro دوریدن *gyrare*; طلب کردن *facere petitionem* pro طلبیدن *petere*: tùm eandem vim verbi کردن tribuunt his duobus nempe ساختن *efficere*, & نمودن *ostendere* quæ juxta exigentiam nominis cui conjunguntur, trahuntur ad elegantiorem sensum, ut cum dicis بازی نمودن ostendere ludum non intelligas, sed v. g. exercere ludum, sic cum dicis طلب نمودن petitionem ostendere non vertas, sed petitionem exhibere: minus autem occurrunt sequentia خوردن manducare, quod tamen transcentaliter applicatur disparatis etiam cum elegantiâ, ut سرما خوردن quasi dicas; *frigus manducare*, pro frigere, چوب خوردن *fustem manducare* pro fuste percuti &c.

بردن *portare*, ex quo componunt, v. g. فرمان بردن quasi dicas; *præceptum portare*, pro obedire. Sic ferme sequentia applicata inter legendum observabis آوردن adferre, زدن verberare.

Passivum fit, & in verbis simplicibus, & in compositis à verbis substantivis شدن, شکردیدن, vel گشتن quæ propriè *fieri* significant, cum participio præteriti; v. g. برده شدن qs. d. *allatum esse*, pro *auferri*, شسته شدن vel گشتن کردیدن *lotum fieri*, pro *lavari*.

Passivum etiam fieri potest ab adjectivis nonnullis, & verbo شدن vel شکردیدن, ut پاکی شدن *mundum fieri*, pro *mundari*, دوست کردیدن, vel دوست گشتن *amicum fieri*, pro *amari*: & nonnunquam à nominibus substantivis eodem modo quo fit à participio; ut عمارت شدن sonat *ædificationem fieri*, pro *ædificari*, اغاز شدن, sonat; *inceptionem fieri* pro *incipi*.

Neutrum vel *simplex* est, ut ترسیدن timere, مردن mori, رفتن ire, آمدن venire, &c. vel est *compositum*, quod sæpissimè fit à verbo شدن cum adjectivo, & substantivo, ut خموش شدن sonat; *extinctum*, seu *tacitum fieri* pro *tacere*, روشن شدن *fulgidum fieri* pro *fulgere*, nonnunquam verò fit e verbo داشتن habere, & substantivo, vel adjectivo v g. حیا داشتن *pudorem habere* pro *pudere* روزه داشتن *jejunium habere*, pro *jejunare*.

Verbum quoad speciem dividitur in *primitivum*, ut سوختن *comburere*, خفتن dormire: & *derivativum* quod à primitivo deducitur, desinitque vel in یدن vel in in انیدن vel دن in infinitivo, ut سوختن *comburere* سوزیدن item *comburere* سوزانیدن vel سوزاندن *facere comburere*; خفتن *dormire*, خوابیدن item *dormire* خوابانیدن vel خواباندن *facere dormire*: quæ in یدن desinunt formantur à præsenti, & à secundâ personâ singulari primitivorum ut à خفتن *dormire* خفی dormis fit nova species addito دن nempe خوابیدن.

Quæ in انیدن terminantur fiunt tam à primitivis, quam derivativis in یدن desinentibus, ut à خوردن primitivo *manducare* fit خوراندن facere manducare, & à جنبیدن primitivo, i. e. *movere* fit جنبانیدن vel جنبندن *facere movere*: & à سوزیدن fit سوزانیدن *facere comburere*; ita ut verba neutra hac terminatione fiant ex intransitivis transitiva, sive dupliciter activa, utà رسیدن *pervenire*, verbo intransitivo, fit رساندن vel رسانیدن *facere pervenire*

venire, quod est verbum transitivum.

Conjugationem unicam dixerim; quamquam enim una sit verborum quæ habent infinitivum in تن, ut بستن *claudere* præcedente literâ quiescente, & altera eorum, quorum infinitivus desinit in دن, (quæ utique literæ تن, & دن sunt serviles characteristicæ infinitivi) nihilominus ob modicam anomalium diversam non videntur constituere conjugationem.

Modi tres sunt, *indicativus*, *imperativus*, *infinitivus*, reliqui verò supplentur præfixis particulis optativi, aut subjunctivi.

Tempora quinque sunt, quorum quædam facile à radice, nempe ab infinitivo ducuntur, quædam vero difficilius.

Præsens ab infinitivo deducere præcipua linguæ Persicæ difficultas est; quæ tamen ad duas regulas reduci valet; imò si quis viginti circiter formationum genium notet; naturaliter, & absque speculationis ope cætera cuncta formare poterit; sint ad exemplum کردن-میکنم *facere facio*: ساختن-میسازم *efficere, efficio*: ریختن *effundere effundo*: ریختن-میریزم *ire*, رفتن-میایم *venire, venio*: دادن-میدهم *dare, do*: بردن-میبرم *ferre fero*, خریدن-میخرم *emere emo*: فروختن-میفروشم *vendere, vendo*: طلبیدن-میطلبم *petere, peto*: دیدن-میبینم *videre, video*: رسیدن-میرسم *pervenire, pervenio*: ترسیدن-میترسم *terrefacere, terrefacio*: ترسانیدن-میترسانم *timere, timeo*: پوشیدن-میپوشم *vestire, vestio*: پوشانیدن-میپوشانم *induere, induo*: نمودن-مینمایم *ostendere, ostendo*: پختن-میپزم *coquere, coquo*: پزانیدن-میپزانم *coquere facere, coquere facio*: شنیدن-میشنوم *audire, audio*: لیسیدن-میلیسم *lingere, lingo*: cætera hujusmodi usus docebit; sed ad theoriam sit;

Regula 1. quorum infinitivus desinit in دن ea syllabicam terminationem دن sine aliâ mutatione in م mutant in prima persona præsentis, & singulari numero, ut à شمردن *numerare* میشمرم *numero*: خواندن *vocare*: میخوانم *voco*: استانن-میستانم *accipere accipio*.

Eandem etiam flexionem sequuntur quæ in یدن vel افتادن terminantur in infinitivo; similiter enim vel یدن in م convertitur in præsenti ut à بریدن *scindere* میبرم *scindo*: برگردانیدن *convertere*, میگردانم *converto*.

Quæ verò habet و immediatè ante دن in præsenti mutant دن in یم, & و etiam in ا commutatur; ut à نمودن *ostendere* مینمایم *ostendo*, à فرمودن *præcipere* میفرمایم *præcipio*: & sic de cæteris.

Anomala censenda sunt; شدن *esse* میشوم *sum*: دادن *dare*, میدهم *do*: زدن *percutere* میزنم *percutio*: دیدن *videre*, میبینم *video*: آمدن *venire*, میایم *venio*: آوردن *afferre*, میارم *affero* licet میاورم *regulariter* in veniatur. آفریدن *creare*, میافرینم *creo*: گشادن *aperire*, میگشایم *aperio*: کردن *facere* میکنم *facio*.

Regula 2. Quorum infinitivus desinit in تن ea etiam syllabicam terminationem تن in م vertunt in præsenti, & litera immediatè præcedens تن quæ solet esse vel خ, vel س, vel ش, vel ف, variè commutatur in præsenti v. g.

Si خ præcedat, vel خ resolvitur in ز ut سوختن *comburere* میسوزم *comburo*: انداختن *projicere* میاندازم *projicio*: vel mutatur in literam ejusdem organi cum ز *h. e.* in س vel ش, ut شناختن *cognoscere*, میشناسم *cognoso*: فروختن *vendere* میفروشم *vendo*.

Si س præcedat fathâ, س aliquando mutatur in ن, ut شکستن *frangere* میشکنم *frango*: aliquando in ز ut جستن *saltare* میجهم *salto* کاستن *subtrahere* میکاهم *subtraho*: aliquando in ر ut, گریستن *flere*, میگریم *fleo*. Excipe خاستن *surgere*, میخیزم *surgo*, quod peculiarem anomaliam obtinet, ut & بستن *ligare*, میبندم *ligo*.

Si س præcedat cum dhammâ convertitur in و ut شستن *lavare* میشویم *lavo*: جستن *quærere*, میجویم *quæro*.

Si س præcedat cum kesra convertitur in ی, ut زیستن *vivere* میزیم *vivo*. Vel frequentius abjicitur, ut دانستن *scire*, میدانم *scio*, توانستن *posse* میتوانم *possum*; sed نشستن *sedere* in præsenti habet مینشینم *sedeo*, interjecto ی.

Si præcedat ش cum ا convertitur in ر, ut داشتن *habere* میدارم *habeo*: گذاشتن *relinquere*, *præterire*, میگذارم *relinquo*, *prætereo*.

Ultimò si præcedat ف, mutatur in ب, vel و; quæ cum sint literæ ejusdem organi, ut Grammatici notant, facile inter se commutantur: ita کوفتن *pulsare* میکوبم *pulso*: یافتن *invenire*, می یابم *invenio*: رفتن *ire*, می روم *eo*.

Excipienda sunt گفتن *dicere*, می گویم *dico*: گرفتن *capere* می گیرم, sive می گرم *capio*, quæ anomala censenda sunt.

Cognitis præsenti, & infinitivo, in reliquis temporibus deducendis nulla est difficultas. A præsenti enim, aut infinitivo omnia formantur. Nempe præteritum perfectum, imperfectum, & plus quam perfectum ab infinitivo: Futurum verò, atque etiam imperativus modus à præsenti.

Perfectum fit mutando دن infinitivi in م, ut خوردن *manducare*, خوردم *manducavi*.

Imperfectum fit præponendo می ante præteritum, ut می خوردم *manducabam*.

Plusquam perfectum fit à participio præteriti, & verbo substantivo بودن *esse*, ut خورده بودم *manducaveram*. Participium autem præteriti idem est cum infinitivo mutato solum دن in ه, ut suo loco dicetur.

Futurum fit à præsenti abjiciendo می, & præponendo ب vel به, ut بخورم vel به خورم *manducabo*: vel communius solùm abjecto می ut خورم manducabo.

Solent nonnulli futurum secundum, quod compositum vocant, adjungere; verùm id nullo cum dispendio omitti potest: fit enim à verbo خواهم *volo* & ab infinitivo, elisâ ن nota ejus, quæ alibi etiam excidit: ut خواهم خورد *volo manducare* h. e. *manducabo*.

Imperativus affirmativus est idem cum futuro abjecta solum ejus terminatione ی in secunda persona singulari, ut بکن *fac* à بکنی *facies*.

Notandum autem ب in imperativo euphoniæ gratia ut بِ vel بِ vel بُ pronunciari, pro ratione vocalium, & consonantium sequentium, iterum in *futuro*, & in imperativo بِ cum ا præfigi, si verbum incipit ab ا, ut بیفروزم *accendam*, بیفروزش *accendat*, افروختن *accendere*, بیفروز *accende*, quo casu ا verbi non raro omittitur, ut بیفروزم *accendam*, بیفروز *accende*.

Imperativus negativus fit præfixa م negationis nota, vel particula مه in locum ب ut مکن *non fac*, مشو *non esto*. Si prima radicalis incipiat ab ا, mutatur ه in بِ ut میا, & مها ne veni, pro ما & ا.

Conjugatio verbi perfecti كردن facere.

Præsens.

Facio,	Sing.	مي كنم
Facis,		مي كني
Facit.		مي كند
Facimus,	Plur.	مي كنيم
Facitis,		مي كنيد
Faciunt.		مي كنند

Præteritum Imperfectum.

Faciebam,	Sing.	مي كردم
Faciebas,		مي كردي
Faciebat.		مي كرد
Faciebamus,	Plur.	مي كرديم
Faciebatis,		مي كرديد
Faciebant.		مي كردند

Præteritum perfectum.

Feci,	Sing.	كردم
Feciſti,		كردي
Fecit.		كرد & كرده است
Fecimus,	Plur.	كرديم
Feciſtis,		كرديد
Fecerunt.		كردند

Præteritum plusquam perfectum.

Feceram,	Sing.	كرده بودم
Feceras,		كرده بودي
Fecerat.		كرده بود
Feceramus,	Plur.	كرده بوديم
Feceratis,		كرده بوديد
Fecerant.		كرده بودند

Futurum.

Faciam,	Sing.	بكنم
Facies,		بكني
Faciet.		بكند
Faciemus,	Plur.	بكنيم
Facietis,		بكنيد
Facient.		بكنند

Futurum ſecundum vel compoſitum.

Volo facere,	Sing.	خواهم كرد
Vis facere,		خواهي كرد
Vult facere.		خواهد كرد
Volumus facere,	Plur.	خواهيم كرد
Vultis facere,		خواهيد كرد
Volunt facere.		خواهند كرد

Imperativus.

Fac,	Sin.	بكن
Faciat.		بكند
Faciamus,	Plur.	بكنيم
Faciatis.		بكنيد
Faciant.		بكنند

Infinitivus.

Facere, كرد & كردن *præſens.*

Feciſſe. كرده بودن & كرده بودن *præt.*

Participium.

Faciens كنان & كنا *præſens.*

Qui fecit, & qui factus eſt كرده *præt.*

Gerundia formantur ab infinitivo mediante præpoſitione, vel nomine, & modum, aut finem actionis declarant; بكردن *faciendo*, *gerundivum* porrò in *di* eſt ipſemet *Infinitivus* ut وقت كردن *tempus faciendi*.

Ad hanc conjugandi formam, aliorum perfectorum verborum conjugatio flectenda eſt.

Advertendum tertiam perſonam ſingularem præteriti perfecti, & imperfecti eandem obtinere terminationem, quam Infinitivus rejecto ن; ideoque quæ in دن exeunt in د terminantur, quæ in تن in ت: ut ماندن *manere*, ماند *manſit*, راندن *perſequi* راند *perſecutus eſt*; داشتن *habere*, داشت *habuit*.

Alia eſt tertiæ perſonæ præteriti perfecti formatio per tertiam perſonam verbi ſubſtantivi هستن, & participium præteriti, ut كرده هست *fecit* quaſi dicas per modum deponentis verbi *factus eſt*; ſed ه ſæpe eliditur propter concurſum alterius ه, كرده هست *fecit*; formatio verò primæ & ſecundæ perſonæ ejuſdem præteriti perfecti inelegans eſt, & procul ab uſu, quocirca abſurdum eſſet dicere كرده هستم pro كردم *feci*, كرده هستي pro كردي *feciſti*.

In Infinitivo ن characteriſticum ſæpe abjicitur, ut هست pro هستن *eſſe*, ديد pro ديدن *videre*, چشيد pro چشيدن *guſtare*: unde tertia perſona ſingularis præteriti perfecti, Infinitivus, & participium præteriti, videntur inter ſe convenire, ſed ex orationis ſenſu facilè inter ſe invicem diſtinguuntur.

Infinitivus convenit cum verbali nomine, unde idem eſt agere, & actio, nempe كردن, & reliquorum nominum more caſibus variatur unde in accuſativo dicas كردن را *actionem*, ſed abſurdè, & ineleganter numeri pluralis affixis terminatur uude abſonum eſſet dicere كردنها *actiones*, & multo magis in accuſativo كردنهارا item *actiones* in accuſativo.

His modis, & temporibus congruè adjungitur *futurum* ſeu *præterito futurum* ſubjunctivi, quod fit per participium præteriti, & futurum verbi ſubſtantivi بودن ſic;

Si	Fecero,	Sing.	کرده باشم	اگر
	Feceris,		کرده باشي	
	Fecerit.		کرده باشد	
	Fecerimus,	Plur.	کرده باشيم	
	Feceritis,		کرده باشيد	
	Fecerint.		کرده باشند	

Notandum etiam è verbo substantivo بودن vel هستم & è participio præteriti (cujus Persæ amantissimi sunt) alia tempora, tùm in Indicativo, tùm in optativo, & subjunctivo, posse formari, uti inter legendum observabis.

Verba negativa præficiunt affirmativo نه vel ن cum verbo coalescens, ut نمیکنم vel نمیکنم *non facio*, نمیدانم *nescio* : tùm eorum inflexio cum supra posito paradigmate convenit; verum ب characteristicum futuri, præfixo ن plerumque tollitur, ut نکنم *non faciam*, Imperativus verò loco ن substituit م, & characteristicum ب etiam aufert, ut مکن *non fac.*

Anomala censenda utcunque sunt à præcedenti paradigmate verba substantiva, unde sit;

Paradigma بودن *esse.*

Præsens.

Sum,	Sing.	ام
Es,		اي
Est.		است
Sumus,	Plur.	ايم
Estis,		ايد
Sunt.		اند

Præteritum imperfectum.

Eram,	Sing.	مي بودم
Eras,		مي بودي
Erat.		مي بود
Eramus,	Plur.	مي بوديم
Eratis,		مي بوديد
Erant.		مي بودند

Præteritum perfectum.

Fui,	Sing.	بودم
Fuisti,		بودي
Fuit.		بود vel بوده است
Fuimus,	Plur.	بوديم
Fuistis,		بوديد
Fuerunt.		بودند

Præteriium plusquam perfectum.

Fueram,	Sing.	بوده شدم
Fueras,		بوده شدي
Fuerat.		بوده شد
Fueramus,	Plur.	بوده شديم
Fueratis,		بوده شديد
Fuerant.		بوده شدند

Futurum primum.

Ero.	Sing.	باشم
Eris,		باشي
Erit.		باشد
Erimus,	Plur.	باشيم
Eritis,		باشيد
Erunt.		باشند

Futurum secundum vel compositum.

Ero,	Sing.	خواهم بود
Eris,		خواهي بود
Erit.		خواهد بود
Erimus,	Plur.	خواهيم بود
Eritis,		خواهيد بود
Erunt.		خواهند بود

Imperativus.

Sis,	Sing.	باش
Sit.		باشد
Simus.	Plur.	باشيم
Sitis,		باشيد
Sint.		باشند

Infinitivus.

Esse بود vel بودن *præsens.*

Fuisse بوده شدن *præt.*

Participium.

Qui fuit بوده *præt.*

Gerundia eodem modo formantur in Infinitivo, quo in verbis perfectis; ut بودن q. d. *cum esse*, *essendo.*

Futurum subjunctivi fit sicut in verbis perfectis è futuro Indicativi, & participio, ut

Si	Fuero,	Sing.	بوده باشم	اگر
	Fueris,		بوده باشي	
	Fuerit.		بوده باشد	
	Fuerimus,	Plur.	بوده باشيم	
	Fueritis,		بوده باشيد	
	Fuerint,		بوده باشند	

eodem modo بوده شدن inflectitur eandemque significationem obtinet.

Advertendum ا in *præsenti* plerunque absorberi, si aliud ا præcedat; quin etiam alibi ut plurimùm omitti; & omnia hujus temporis veluti affixa cum antecedente voce sæpissimè coalescere; ut منم pro من ام *ego sum*

خوبست pro خوب است *bonum est*: sic برادرتست pro برادرتواست *frater tuus est*.

Præfixo ن negationis signo, ا verbi است convertitur in ٻ, ut نیست *non est*; eodem modo, quo præmissis که & چه particulis interrogationis, ا mutatur, & ه abjicitur ut کٻست *qui est?* چیست *quid est?*

Conjugatio شدن *fieri*, à quo verba passiva formantur.

Indicativi præsens.

Fio,	Sing.	مي شوم
Fis,		مي شوي
Fit.		مي شود
Fimus,	Plur.	مي شويم
Fitis,		مي شويد
Fiunt.		مي شوند

Præteritum Imperfectum.

Fiebam,	Sing.	مي شدم
Fiebas,		مي شُدي
Fiebat,		مي شُد
Fiebamus,	Plur.	مي شُديم
Fiebatis,		مي شُديد
Fiebant.		مي شُدند

Præteritum perfectum.

Factus sum,	Sing.	شُدم
Factus es,		شُدي
Factus est.		شُد vel شده است
Facti sumus	Plur.	شُديم
Facti estis,		شُديد
Facti sunt.		شُدند

Præteritum plusquam perfectum.

Factus fueram,	Sing.	شده بودم
Factus fueras,		شده بودي
Factus fuerat.		شده بود
Facti fueramus,	Plur.	شده بوديم
Facti fueratis,		شده بوديد
Facti fuerant.		شده بودند

Futurum.

Fiam,	Sing.	شوم
Fies,		شوي
Fiet.		شود
Fiemus,	Plur.	شويم
Fietis,		شويد
Fient.		شوند

Futurum secundum.

Volo fieri, vel fiam,	Plur.	خواهم شد
Vis fieri,		خواهي شد
Vult fieri.		خواهد شد
Volumus fieri,	Sing.	خواهيم شد
Vultis fieri,		خواهيد شد
Volunt fieri.		خواهند شد

Imperativus.

Fias,	Sing.	شو
Fiat.		شود
Fiamus,	Plur.	شويم
Fiatis,		شويد
Fiant.		شوند

Infinitivus.

Fieri, شدن *præsens.*

Participium.

Qui fit, شوا *præsens.*

Factus, شده *præt.*

Conjugatio هستن *esse*.

Indicativi præsens.

Sum,	Sing.	هستم
Es,		هستي
Est.		هست
Sumus,	Plur.	هستيم
Estis,		هستيد
Sunt.		هستند

Infinitivus.

Esse. هستن

Reliqui modi & tempora desiderantur.

Verba Impersonalia assumptâ, quo libet tempore tertiâ personâ pluralis numeri formantur: مي روند *eunt* pro *itur*; مي خورند *comedunt*, pro *comeditur*. مي بايد & بايد *oportet*, بايست *oportuit*. Reliquis caret temporibus.

Participium præsens formatur à præsenti Indicativi, mutando م primæ personæ notam in ا, abjiciendo augmentum مي ut مي كنم *facio*, كنا *faciens*; vel fit mntando م in ان ut كنان *faciens*.

Præteritum modo activam, modo passivam habet significationem; ut verba media apud Græcos; fit mutando ن characteristicum Infinitivi in ه; ut كردن *facere* كرده *qui fecit*, & *factus est*. Terminatio ejus in plurali frequentur est گان ut فرستاده گان *qui miserunt*, *vel missi sunt*, vel eliso فرستاده گان: quamquam non rarò cum verbo plurali conjunctum manet invariable, ut

پاپا ربیان فرستاده از جانب مرتگاه حضرت ریم پاپا i. e. Patres missi nomine Majestatis Rom. Pontificis.

E participio præsenti, adjecto دن fit aliud *participium*, sive potius *nomen actoris*, ut è کنا fit کننده *faciens*, è روا vel روان fit روندة *vadens*; in quibus omnibus ا quiescens excidit.

CAPUT V.

De nomine, & pronomine.

NOmina Persica sive substantiva, sive adjectiva fuerint *genera* non distinguunt. Hinc generis notas planè nullas habent. Quæ apud Arabes desinunt in ة, & fœminina istic sunt, hîc mutantur in ت, ut عبادة *cultus*, sic Persicè scribitur, عبادت: suntque omnia istius terminationis Arabica: Arabismum quoque imitantur خداييت *Divinitas* انسانيت *humanitas*. Sed hæc ipsa generis hîc discrimen amittunt.

Numerus nominum singularis, vel in giesma terminatur, ut پدر pater, vel in ا quiescens, ut دانا *doctus* vel in ه otiosum præcedente *phatah*, ut خانه domus.

Dualem Persæ omnino respuunt, ita ut ne in ipsis quidem vocibus purè Arabicis, ut ita dicam, persificatis, dualis declinationem observent,

Pluralis terminationem habent duplicem, vel in ان vel in ها quasi indifferenter tum in substantivis, tum in adjectivis, sic سخنان dicitur, & سخنها *sermones*; بندگان, *servi*, & بندها, quâ etiam terminatione Arabica fiunt pluralia خادمان *servi*, & خادمها

Terminata in ا quiescens ascisunt ante ان literam ی ut desinant in یان, ut داناییان *sapientes*, کدخدایان *patres familiarum*.

Terminata in ه quiescens ascisunt ante ان literam ی ut desinant in گان idque vel manente ه, ut پرنده گان *volucres*, فرشتگان *angeli*; in quibus گان tanquam peculiaris dictio sejungi solet à suo nomine.

Vel ه absorpto, & گان cum suo nomine in unam dictionem coalescente, ut بچگان *infantes*, بنده گان *servi*.

Huc pertinent omnia participia tum præsentia in نده tum præterita ut فرستاده گان *missi*, & فرستنده گان *mittentes*.

Intellige hanc regulam de terminatione in ه quiescens habens immediatè phatah, si enim quid interveniat, terminatio pluralis est tantum ان ut گناه *peccatum*, گناهان *peccata*, پادشاه *Rex* پادشاهان *Reges*.

Secunda terminatio in ها substantivis præcipuè competit sive abstractis, sive concretis, sive animatis, sive inanimatis, ut بارها *fora*, بالها *alæ*, دیهها *pagi*.

Arabica quoque hanc terminationem sumunt, sive masculina, ut تقصیرها *culpæ*, کتابها *libri*; sive fœminina, ut صعبتها *molestiæ* آلتها *instrumenta*.

Quæ in ه præcedente immediatè *phatah* desinunt, abjicere solent ه in plurali, & si non semper, ut ante quoque in گان, ut خانه *domicilium* خانها *domicilia*.

Notandum autem, nomina composita cum fiunt pluralia terminationem pluralem affigere ultimæ dictioni, ut پاکدل *mundus corde*, پاکدلان *mundi corde*; hæc enim Persis pro una dictione habentur, & si duabus sæpe scribantur.

Casus ferme invariabiles sunt in utroque numero, attamen particula characteristica dativi & accusativi est را, hinc illico formatur nominum declinationis universalę paradigma;

Pater,	پدر	Patres,	پدران
Patris,	پدر	Patrum,	پدران
Patri,	پدررا	Patribus,	پدرانرا
Patrem,	پدررا	Patres,	پدرانرا
O Pater,	ای پدر	O Patres,	ای پدران
Patre.	از پدر	Patribus.	ازپدران
Homo,	آدم	Homines,	آدمیها
Hominis,	آدم	Hominum,	آدمیها
Homini,	آدمرا	Hominibus,	آدمیهارا
Hominem,	آدمرا	Homines,	آدمیهارا
O Homo,	ای آدم	O Homines,	ای آدمیها
Homine.	آدم	Hominibus.	ازآدمیها

Circa *genitivum* observa, quod cum duo substantiva se mutuò regunt interdum particula از *de*, *e*, *ex* genitivum format ut کتاب از پدر من *liber ex patre meo*, pro *liber patris mei*, sed melius, & usitatius addunt nomen مال, i. e. *bonum*, ut کتاب مال پدر *liber bonum patris* pro *liber patris*.

Interdum ی suffixum substantivo priori indicat posterius in genitivo accipiendum, ut خدای خدا *cultus Dei*.

Pro ی interdum ه, ut خدای خانه *domus Dei*.

Item hic notandi alii usus ی finalis, nam aliquando quoque signum unitatis, ut cum dicis مردی *vir quidam*, چیزی *res aliqua*: interdum verò distinguit abstractum à concreto, ut خدا *Deus* خدای *Deitas*: denique substantivum determinat ut apud Græcos. & articulus ال apud Arabes, ut خداوندی که می پرستم *Dominus, quem adoro*.

Dativus formatur vel præfixo به sive separato, sive conjuncto, e. g. بخود *ipsi*, q. d. *cum ipso*, & بمن *mihi* q. d. *mecum*: vel formatur suffixâ particulâ را ut آورا دادم *ipsi dedi*.

Accusativum format eadem particula را ut خدارا می پرستم *Deum adoro*, بتررا بشکن *Idolum confringe*.

Ubi autem substantivum accusativi casus construitur cum adjectivo را subjungitur adjectivo, احکام مقدسرا ارجمند داشت *mandata sancta in pretio habuit*.

Si autem construatur cum altero substantivo genitivi casus, subjungitur genitivo, ut عبادت خدایرا بیاموز *disce cultum Dei*.

Nomen substantiuum abstractum fit à tertia singulari futuri abjecta particula characteristica د, vel به & mutato ن finali in ش, ut à بنوازد *gratulabitur* fit نوازش *gratulatio*.

A concretis, & adjectivis fiunt abstracta assumendo in fine ی ut à پاک *Sanctus* fit پاکی *Sanctitas*: quod quod si concretum vel adjectivum desinat in ه præcedente immediatê phatah assumitur syllaba کی ut fiat abstractum, idque vel manente ه, ut à بیوه *vidua* fit بیوهگی *viduitas*, vel melius ه abjecto, ut à بنده *servus* fit بندگی *servitus*: huc pertinent omnia participia præterita, quæ assumpto کی fiunt abstracta, ut à آزرده *iratus* fit آزردگی *ira*, & à ستوده *laudatus* fit ستودگی

lau-

laus, ubi obſervandum diſcrimen inter ستوده, & ستایش, quod hoc ſignificat *laudem* activè, i. e. quâ laudat quis alium, illud paſſivè, i. e. qua laudatur ab alio.

Tertia perſona ſingularis præteriti perfecti cujuſcunque verbi nominaſcit, & ſumitur pro ſubſtantivo abſtracto nulla facta mutatione بازخواست *repetiit*, & *repetitio*, ſeu vindicta درخواست *poſtulavit* & *poſtulatio*, خرید و فروخت *emit* & *vendidit*, *emptio*, & *venditio*.

Infinitivi nominaſcunt, & ſine ullâ mutatione ſumuntur pro ſubſtantivis abſtractis. Ac tùm aſſumunt terminationem pluralem inſtar nominum, ut جویدن *manducare* & *manducatio*; ſed melius aſſumunt ي unitatis, ut خوردنی *manducatio*, خوردنیها *manducationes*.

A præteritis verborum fiunt interdum abſtracta aſſumendo in fine ار, ut کردار actio à کرد *egit*, دیدار à دید *vidit* *viſio*.

Ab adjectivis fiunt interdum abſtracta, aſſumendo in fine ناي ut à فراخ *latus* fit فراخنای *latitudo*, & à تنگ *anguſtus* fit تنگنای *anguſtia*.

Secunda ſingularis Imperativi non rarò ſit nomen *concretum*, nullâ factâ mutatione, niſi quod aſſumatur in Principio nomen, cum quo fiat quaſi una dictio, ut آفریدگار *crea* جهان *mundi creator*. گیر *cape*, ماهگیر *qui piſces capit*, *piſcator*; unde aſſumpto ي fit abſtractum ut ماهگیری *piſcatio*.

Participium præſens in ندہ uſurpatur frequenter pro ſubſtantivo concreto, & eſt nomen actoris, ut پرندہ *volucris* بخشندہ *condonator*.

Diminutiva fiunt ab abſolutis aſſumendo in fine ک gieſmatum præcedente phatah ut پسرک filiolus.

Adjectiva in *ndus* fiunt ab Infinitivis addito in fine ي, ut à کشتن *occidere* fit کشتنی *occidendus*; à فروختن *vendere*, fit فروختنی *vendendus*.

Adjectiva quædam fiunt à ſubſtantivis addito in fine ین; ut à شیر *lac* fit شیرین *dulcis*, vel *lacteus*.

Adjectiva quædam fiunt à ſubſtantivis, aſſumendo in fine انہ, ut پادشاهانہ *Regalis*.

Comparativa formantur à poſitivis addendo تر, *ſuperlativa* verò addendo ترین, ut à نیکی *bonus*, fit نیکوتر *melior*, & نیکوترین *optimus*.

Quando inter duas res comparatio inſtituitur, rei cui fit comparatio, particula از præponitur, quaſi dicas از آن نیکوتر *ex illo melior*.

Comparativus gradus diminuitur ſuffixo ک, ut بهترک *paulò melior*.

Hæc quoad nominum minutias ad notare ſufficiat, quæ vero de nominibus numeralibus, aliiſque dicenda forent ſuperflua duximus, quocirca ſint,

Paradigmata pronominum.

Ego,	من Nos,	ما
Mei,	من Noſtrum,	ما
Mihi,	مرا Nobis,	مارا
Me	مرا Nos,	مارا
O Ego,	ای من O Nos,	ای ما
A me,	از من A Nobis,	از ما
Tu,	تو Vos	شما
Tui,	تی Veſtrum,	شما
Tibi,	ترا Vobis,	شمارا
Te,	ترا Vos,	شمارا
O tu,	ای تی O Vos,	ای شما
A te.	از تی A vobis.	از شما

Ille او illum اورا.
Ejus etiam ioco dicitur وی.
Pluralis loco ſubſtituitur ایشان ut infrà.

Hic &c.	این Hic, hæc &c.	ایشان
	این	ایشان
	اورا	ایشانرا
	اورا	ایشانرا
	ای این	ای ایشان
	از این	از ایشان

[illegible] paſſim reperiuntur اینها in *dat.* & *acc.* ان *ille* plur. آنان: & آنهارا; in *Dat.* & *Acc.*

Pronomen relativum که *qui* چه *quid*, illud relativum perſonæ, hoc rei, in *Acc.* کرا.

Poſſeſſiva pronomina ſeparata, & propria nulla ſunt, ſed eorum vicem primitiva ſupplent, ut جان من *anima mei* pro *anima mea*, خانه تو *domus tui*, & *domus tua*.

Affixa quæ cum nominibus conjuncta poſſeſſionem ſignificant ſunt primæ perſonæ م ut پدرم *pater meus*, ſecundæ ت, ut پدرت *pater tuus*, tertiæ ش, ut پدرش *pater illius*.

Interaogativa perſonæ که *quis*? rei چه; item کدام *quis*, *qualis*.

De particulis.

Adverbiis, *præpoſitionibus*, *conjunctionibus*, *interjectionibus*, nil notatu dignum occurrit, cum illa ex contextu libri depromere lubeat.

CAPUT VI.

EXercitatio in controverſiam maximam cum Perſis & Turcis, de Divinitate Chriſti.

Ex S. Th. 4. con. gent. c. 2.

Quid ſit generatio Paternitas &
مقاله در اثبات انکه یافته میشود پدریت و
filiatio in Divinis.
پسریت و دی لن در الهیات

1. Tradit nobis ſacra ſcriptura in Divinis Paternitatis & filiationis nomina, Jeſum Chriſtum filium Dei conteſtans: 2. Quod in ſcriptura novi teſtamenti frequentiſſimè

tissimè invenitur, 3. Dicitur enim Mathei 11. *Nemo*
المسيح پسر خداست 3 چه در فصل يازدهم انجيل متي
novit filium nisi Pater : neque patrem quis novit nisi filius.
واقع است كه هيچ كس نشناخت پسرا مكر پدر و نه كس
شناخت پدررا مكر پس

4. Adhuc Marcus suum Evangelium incipit dicens.
4. انجيل مرقس فاتح باب است باين عبارت

5. *Initium Evangelii Jesu Christi filii Dei.*
5. شروع انجيل ايسوع المسيح ابن الله

6. Joannes etiam Evangelista hoc frequenter ostendit.
6. نيز يوحنّا الانجيلي بسيار بارهمان حقيقت اظهار نمايد

7. Dicitur enim Joannis 3. *Pater diligit filium; & om-*
7 چه در فصل سيم انجيل خداوند گفته شد كه پدر پسررا دوست
nia dedit in manu ejus, 8. Et Joh: quinto. *Sicut Pater*
دارد و همه چيزرا بدست وي داد 8. و در فصل پنجم ابن همان
suscitat mortuos, & vivificat, sic & filius quos
انجيل واضح است كه همچنين پسر هر كه
vult vivificat.
وزنده ميكند همچنين پسر انانرا كه خواهد زنده ميكند

9. Paulus etiam Apostolus hæc verba frequenter inter-
9. نيز تكرار اين كار اين آسامي بسيار بار ظهور يافت از
serit, 10. Dicit enim ad Romanos 1. *segregatus in*
پولس الرّسول 10. چه در فصل اول رساله الي اهل روميه قايل
Evangelium Dei quod ante promiserat per Prophetas suos
است اشارت بخدا كه جدا شد براي بشارت انجيل خدا كه
in scripturis Sanctis de filio suo.
پيش وعده شده بود بواسطه انبياء خود در كتاب مقدّس در

11. Et ad Hebræos 1. *Multifariam multisque modis*
حق پسر خود 11. و در فصل اول رساله الي العبرانيين گفته
olim Deus loquens Patribus in Prophetis, novissimè
است باين عبارت فراوان بسيار و منازل پيشماز در روزگارهاي
diebus istis locutus est nobis in filio.
گرشته خداي تعالي به آبا متكلّم در انبيا گشته اخر در اين
ايام متكلّم به ما شده در پسر

12. Hoc etiam traditur licet rarius, in scripturis vete-
12. نيز اين همان در كلام عهد العتيق مرقوم است
ris Testamenti, 13. Dicitur enim Proverbiorum 20,
هرچند بارها كمتر 13. چه در سبيل سوال گفته آمد در فصل
quod nomen est ejus: & quod nomen filii ejus si nosti?
بيستم سفر الامثال نام اوچه و نام پسر اوچه اگر معلوم به تو
14. In Psalmo etiam legitur: *Dominus dixit ad me, fi-*
14 نيز در مزمور از مزامير مسطور است اين گفتار پسررب
lius meus es tu. 15. Iterum: *ipse invocavit*
بمن گفت پسر من تو اي 15. و در مزمور ديگر اين
me: Pater meus es tu. 16. Et quamvis
گفتار او مرا خواهد خواند پدرم تو اي 16. و هرچند اين دو
hæc duo ultima verba, aliqui vellent ad sensum alium

كلمرا خطاست جمعي به كج معني تاويل دهد اعني كه
retorquere, ut quod dicitur. 17. Dominus dixit ad
اين گفتار 17. ربّ بمن گفت
me, filius meus es tu, ad ipsum David referatur quod ve-
پسر من تو اي مخاطب شود به سليمان و اين گفتار
ro dicitur: *ipse invocavit me, Pater meus es tu* Salomo-
ديگر مرا خطاهد خواند پدر من تو اي پادشاه
ni attribuatur. 18. Tamen ea quæ conjunguntur utri.
السلام 18. معلوم است از مقرون كه اين گمان
que, hoc omnino non ita esse ostendunt. 19. neque e-
صورت نتواند قطعا 19. چه اختصاص
nim Davidi potest competere quod additur: *Ego hodie*
باو نتوان داشت انچه متصل نهشته يعني ايمن
genui te. Et quod subditur: *Dabo tibi gentes hæreditatem*
و امتانرا ميراث توسازم و حدود زمين
tuam & possessionem tuam terminos terræ, 20. Cum ejus
بتصرف تو آرم 20 چون حكومت او
regnum non usque ad terminos terræ fuerit dilatatum, ut
حدود زمين محدود نشد چرا ز حكايت اسفر الملوك
historia libri Regum declarat. 21. Neque etiam Salomoni
ظاهر و معروفست 21. و نيست هم صحيح بر
potest omnino competere quod dicitur: *Ipse invocavit me*
سليمان نسبت ان كلام او مرا خطاهد خواند پدر
P. meus es tu: cum subdatur *ponam in sæc. sæculi semen ejus,*
من تو اي چون متصلش گفته اين نسل اورا دهم تا روزگار
& thronum ejus sicut dies cœli. 22. Unde datur intelligi
و تخت اورا همچون روزهاي آسمان 22. از كه فهمانيده
quod quia quædam præmissis verbis annexa Davidi, vel
شد كه بعضي بسخنان مذكوره متصل شده ميتوانند باو
Salomoni possint congruere, quædam vero nequaquam
يا بسليمان منسوب شدن و بعضي نه
23. Quod de David vel Salomone quædam hæc verba
23. اه اشارت اين سخنان باو و سليمان اين است
dicantur secundum morem scripturæ in alterius figuram;
حسب عادت كلام اقدس بشي ديگر كه سر انجام
in quo universa compleantur. 24. Quia vero nomina Pa-
صفارت يابنده باشد 24. فاما زيراكه اين دو اسم پدر
tris, & filii generationem aliquam consequuntur, etiam
و پسر تابع بعضي ولادت است كتاب
divinæ generationis nomen scriptura non tacuit 25. Nam
مقدّس ساكت هم نكرد از اسم ولادت 25 چه در زبور
& in Psalmo ut dictum est legitur. *Ego hodie genui te,*
چنانچه مذكور شد مسطور است من امروز زاييدم ترا
26. Et Proverbiorum 18. *dicitur nondum erant abyssis*
26. و در فصل هشدهم سفر الامثال واقع است هنوز لجج
& ego jam concepta eram: ante omnes colles ego parturi-
نبودند و من محبول ميبودم پيش از كوهاي من زاييده
ebar: 27. Vel secundum aliam litteram. *Ante omnes*
ميبودم 27. يا حسب متن ديگر پيش از همه كوهاي
colles generavit me dominus. 28. Dicitur etiam Isaiæ

ultimo

خداوند مرازاید * 28. دیگر در اواخر کتاب اشعیا پیغمبر
ultimo *nunquid ego qui alios parere facio ipse non pa-*
واوه است این خطاب مکرر من که دیگر انرا میزایانم من
rtam dicit Dominus: si ego qui generationem cæteris
نزایانم باشم میگویند خداوند ایا من که دیگران
tribuo, sterilis ero? ait Dominus Deus. 29. Et licet
زایین درامیدهم عاقر میمانم میگویند خداوند 29. اگرچه
dici possit hoc esse referendum ad multiplicationem
جایز دردی گفتن که این منسوب پذیرفتن است بتکثیر
filiorum Israel de captivitate revertentium in terram
فرزندان اسرایل باز گشتن از اسیری نمایان بزمین
suam quia præmittitur, *Parturivit & peperit Sion*
خویش زیرا این که مقدم رفت این تکلم زایش دون و زاین
filios suos. 30. Tamen hoc proposito non obsistit,
میزان فرزندان خود را 30. لیکن این مناقی مقصود
ad quodcumque enim ratio aptetur, ipsa tamen ratio
نیست یکدام باشد حکم این کلام منسوب شود اما خداوند
quæ ex Dei ore inducitur firma & stabilis manet
حجت که از دهای مبارک خدا در آمد قایم و ثابت است
31. Ut si ipse aliis generationem tribuat sterilis non sit
31. که مرد یکران را واجب زاین ان است عظیم نباشد
nec esset conveniens, ut qui alios verè generare facit ipse
و صعوبت نیستی این حجتی اگر انکه دیگر انرا میزایانند
non verè sed per similitudinem generet; cum oporteat
نه این حقیقی او زاینده باشد تنها بزاین مجازی یا
nobilius esse aliquid in causa quam in causatis, ut osten-
وجیه که باشد شی اشرف در علت تا در معلول چنانچه
sum est. 32. Joannis etiam 1. dicitur *vidimus gloriam*
ثبوت رسانیدم. 32. نیز در فصل اول انجیل یوحنا گفته این
ejus gloriam quasi unigeniti a Patre, & iterum *unigeni-*
دیدم بزرگواری او همچون پسر یگانه ان یکانه پدر و باز در
tus filius qui est in sinu Patris ipse enarravit,
همان فصل این یکانه که موجود در کنار اوست او خبر داد
33. Et Paulus dicit Hebr. 1. *& cum iterum introducit*
33. و پولس در فصل اول رساله الی العبرانیین گفت باین
primogenitum in orbem terræ, dicit, Et adorent eum
عبارت وچون بار دیگر در اخل کرد اول زاینده را بر در اینده ارض
omnes Angeli Dei.
گفت پرستش هم نمایند اورا همه ملایکه خدا *

4. con. gent. c. 48.

Quod non est dicendum: Christus est creatura.
مقاله در اثبات انکه صحیح نیست این قضیه هست
بمخلوق مسیح

1. Manifestum est quod quamvis humana natura à
اول وضح است که اگرچه طبیعت انسانیه از کلمه در
verbo assumpta sit aliqua creatura: non tamen potest
بر گرفته از عالم خلایق باشد لیکن روا نیست مطلقا این
simpliciter enunciari Christum esse creaturam; creari
قضیه هست بمخلوق مسیح چه افرینده شدن بعضی

enim est fieri quoddam: 2. Cum autem fieri termine-
ساخته شدن است 2 واما چون ساخته شدن منتهی شود
tur ad esse simpliciter, ejus est fieri, quod habet esse sub-
به هستی مطلقا ان چیز شد که دارد هستی قایم
sistens: 3. Et hujusmodi est individuum completum in
بخود 3. واین مقرر تام است در جنس
genere substantiæ, quod quidem in natura intellectuali
جوهر و در ما یرد طبیعت عقلیه معین
dicitur persona aut etiam hypostasis, 4. Formæ vero &
شود بشخص یا به اقنوم 4. و نکویند که صور و
accidentia & etiam partes non dicuntur fieri nisi secun-
عوارض و اجزا انهیر ساخته شوند مطلقا لیکن بطوری
dum quid, cum & esse non habeant in se subsistens, sed
تنها چون هستی بخود قایم ندارند لیکن قایم باشند
subsistens in alio, unde cum aliquis fit albus non dicitur
در غیر لهذا چون سفید شود کسی روا نیست گفتن که
fieri simpliciter, sed secundum quid: 5. In Christo
شود مطلقا لیکن بطوری تنها 5. واما نیست در مسیح
autem non est alia hypostasis vel persona nisi verbi Dei,
غیر از شخص یا اقنوم کلمه خدا که هست
quæ est increata, ut ex præmissis manifestum est, 5. Non
غیر مخلوق چنانکه از در پیش مرکور مشهور است
igitur simpliciter potest enunciari quod Christus sit crea-
5. پس نتوان گفت مطلقا که مسیح است بمخلوق اگر
tura: licet cum additione possit hoc dici: ut dicatur crea-
چه جایز باشد باین قرینه من حیث که او م است
tura secundum quod homo; vel secundum humanam na-
یا نسبت بطبیعت انسانیه
turam. 6. Licet autem de subjecto quod est individuum
6. لاجرم اگرچه موضوع که هست مفرد در جنس جوهر
in genere substantiæ, non simpliciter dicatur fieri, quod
خاصه باشد که معزول شود به کون و شد است از
est proprium ejus propter accidentia vel partes, sed se-
دیگر عوارض و اجزایش نتوان گفت که ساخته
cundum quid, 7. Tamen simpliciter prædicantur
شد مطلق 7 لیکن بطوری تنها واما مقول
de subjecto, quæcumque consequuntur naturaliter ad
این مطلقا بر موضوع همه انها که
accidentia, vel ad partes secundum propriam rationem.
تابع عی ارض یا اجزا ایند بطبع
8. Dicitur enim simpliciter homo esse videns, quia homo
8. چه مطلقا گفته شود انسان بینا زیرا که این
consequitur ad oculum; & crispus propter capillos: & vi-
تابع چشم است و بمجعد از موی یا و بین
sibilis propter colorem. 9. Sic igitur & ea quæ conse-
از بهر رنگ 9. پس همچنین انها غیر که
quuntur propriè ad humanam naturam, simpliciter pos-
بتخصیص تابع طبیعت انسانیه مطلقه جایز است

sunt enunciari de Christo, sicut quod est homo, quod est
مقول اند بر مسیح مثلا که آدمست که دیدنی است
visibilis, quod ambulavit, & omnia hujusmodi. 10. Quod
که سیر کرد و امثال اینها 10. لیکن انچه
autem est personæ proprium, de Christo non enunciatur
خاصه شخصیت است مقول بر مسیح نمیآید از جهت
rationæ humanæ naturæ, nisi cum aliqua additione ex-
طبیعت انسانیه مگر باضافه
pressa vel subintellecta.
مفهوم شده

Symbolum Apostolorum.

قانون حواریون

1. ایمان میآرم بخدا آفریدگار آسمان و زمین
2. و به ایسوع مسیح پسرش یگانه خداوند ما
3. که بعمل روح القدس در شکم بیبی اش و از مریم بکر متولد شد
4. زیر حکم پنسیوس پلاطوس معلقا کشید و مصلوب کشت و دفن پذیرفته
5. در جاهای پشت رفته روز سیم از مردگان برخاست
6. در آسمانهای بالا رفته نشست بدست راست خدای پدر قادر مطلق
7. از انجا خواهد آمد بداوری کردن زندگان و مردگان
8. ایمان دارم بروح القدس
9. بجمعی مقدسه کلی بشرکت قدیسان
10. ببخشش گناها
11. بقیامت مردگان
12. بزندگی جاوید امین

Qanun Hovarioun.

1. Imon midarem be c-hoda aferidegar asmon ve zemin.
2. Ve be Issouâ Messiich pessereſç iegoneh c-hodavend ma.
3. Ke be âmel rouh elqodos der ſchikem peida ſchoud ve ez Mariam bekr moutevelled guerdid.
4. Zir hokum Pontius Pilatus mehenetha keſçhid, messeloub gueſçt, merk ve dafn pezirefteh,
5. Der giahai peſçt rafteh, rouz ſeiom ez mordegon berc-haſt.
6. Ber asmonhaî bala rafteh, neſçheſt bedeſt raſt C-hodai Peder qader motelaq.
7. Ez ongia c-hahed omed be daveri kerden zendegon, ve mordegon.
8. Imon darem be Rouh el qodos.
9. Be gemai moqaddeſſeh kolli, be ſcherket qaddiſſon.
10. Be bac-hſçeſç gounaha.
11. Be qeiomet mourdegon.
12. Be zendeghi giavid. Amin.

Precatio Dominica.

سلام خداوند مسیح

پدر من که در آسمانهای هستی *
1. پاک باشد نام تو
2. بیاید بما ملک تو *
3. شود رضای تو چنین در زمین که در آسمان *
4. نانی هرروزی همروز مارا بده *
5. و ببخش گرضهای ما چنانچه ما میبخشیم بگرضداران خود *
6. و مگذر که بیافتیم در وسوسه *
7. لیکن رهی ده مارا از بدی امین *

Peder men ke der asmonhai hesti,
1. Pak baſçhed nom tu.
2. Biaied be ma molk tu.
3. Sçheved rezai tu cienin der zemin ke der asmon.
4. Nuni har-rouzi hemrouz mara bedeh.
5. Ve bebaeſç querzhai ma cienoncieh ma mibac-ſçim be querzdaron e-houd.
6. Ve makzar ke bioftim der veſveſeh.
7. Liken rehi deh mara ez bedi. Amin.

Salutatio Angelica.

سلام برای بیبی مریم *

سلام علیک یا مریم پر نعامت الله خداوند
بزرگ مبارک تی بین زنان و مبارک میوه شکم
تی ایشوع *

یا قدیسه مریم مادر خدا دعای کن برای ما گناهکاران
اکنان و در حال وفات ما امین *

Daai berai Bibi Mariam.

Salam âleik ia Mariam por nâamet allah, C-hodavend ber tou, mobarekeh tou ber zenon, ve mobarek miveh ſçhikem tou Iſſouâ.

Ia qaddiſſeh Mariam Mader C-hoda dâai kon berai ma gounahkaron eknun, ve der hal uafat ma. Amin.

Præcepta Decalogi.

I. EGo ſum Dominus Deus tuus, non habebis Deos alienos coram me. Non facies tibi ſculptile, ut adores illud.
II. Non aſſumus nomen Domini Dei tui invanum.
III. Memento ut diem Sabbathi Sanctifices.
IV. Honora Patrem tuum, & Matrem tuam, ut ſis longævus ſuper terram, quam Dominus Deus tuus dabit tibi,
V. Non occides.
VI. Non mœchaberis.
VII. Non furtum facies.
VIII. Non loqueris contra proximum tuum falſum teſtimonium.

IX. Non

IX. Non concupiſces uxorem proximi tui.
X. Non domum, non agrum, non ſervum non ancillam, non bovem, non aſinum, nec omnia quæ illius ſunt.

ده حکمهاي خدا

1. خداوند خداي تو من ام *
خدايانرا بيگانه پش من مدار *
بترا براي خود مساز تا اورا بپرستي *
2. نام خداوند خداي تو بر باطل مبر *
3. ياد دار که شنبه روز عزيز داري *
4. پدرت و مادرت کرم کن تا بالاي زمين عمرت دراز گردد که اورا خداوند خداي تو ترا خواهد داد *
5. مکوش *
6. زنا مکن *
7. دوزدي مکن *
8. بالاي برادرت بهتان مزن *
9. زن بيگانه آرزو مدر *
10. باز اشتها مدار خانه بيگانه نه ملکش نه بندش نه کنيزش نه گاوش نه خرش نه همه مالش *

Deh hekomhai C-hoda.

1. C-hodavend C-hodai tu men em.
C-hodaionra bigoneh piſçs men Madar.
botra berai C-houd maſaz, ta oura beperesti.
2. Nom C hodavend C-hodai tu ber batel maber.
3. Iad dar ke ſçambeh rouz âzis dari.
4. Pederet, vè Maderet kerem kon ta balai zemin âmret deras guerded, ke oura C-hodavend C-hodai tou toura c-hahed dad.
5. Macouſçs.
6. Zena macon.
7. Douzdi makon.
8. balai beraderet bohoton mazen.
9. Zen bigouneh arzou madar.
10. Baz eſçtaha madar c-hone bigonehra, ne melkeſçs, ne bendeſçs, ne kenizeſçs, ne goueſçs, ne c-hereſçs, ne hemmeh maleſçs.

CAPUT VII.

Specimen Perſarum Poëſeos phylomuſis ſufficiens.

PErſarum carmina rythmica ſunt, quorum *primum genus* vocatur بحر التقارب: tetrametron eſt tribus pedibus triſſyllabis, unoque diſſyllabo conſtans; ut

چو اندر تقارب نهي پا درون
بتقطيع وزنش چنين کن برون

i, e. cum pedem inferes in carmen, cui nomen تقارب *teqareh* ipſius menſuram erue ex ſequenti paradigmate;

فعولٌ فعولٌ فعولٌ فعول

Secundum genus carminis vocatur بحر المجتث tetrametron, primo ac tertio pede quadriſyllabo, ſecundo triſſyllabo, quarto diſſyllabo, ſic

ببحر مجتث ازان طبعها شتاب کنند
کزان سخن همه چون لوء لوء خوشاب کنند

i. e. ſi accuratè ſcandas carmen, quod vocant مجتث *mouſçteth* apparebunt totidem pellicidæ margaritæ, quot pedes juxta ſequens paradigma;

مفاعلٌ فعلاتٌ مفاعلٌ فعلات

Tertium carminis genus vocatur بحر رمل item tetrametron, conſtans quatuor pedibus quadriſyllabis, ultimoque triſſyllabo; ſic,

خوشتر است از بحرها بحر رمل بر اتفاق
پش باشد طبعها را سوي نظمش اشتياق

i. e. metrum, cui nomen رمل *ramel* omnium heroicorum ſuaviſſimum eſt, quod ad ſequentem normam juvat ſcandere;

فاعلاتٌ فاعلاتٌ فاعلاتٌ فاعلات

Quartum carminis genus vocatur بحر الخفيف trimetron, duobus gradiens pedibus quadriſyllabis, ac diſſyllabo uno verbi gratia,

خوشتر از بحرهاست بحر خفيف
وزن او اصل مثنوي لطيف

i. e. carmen, cui nomen خفيف *c-haſif* ſeu, ſubtile ad diſtycha deſtinatum peramœnum eſt, & hoc ſcanditur ſchemate;

فاعلاتٌ مفاعلٌ فعلن

Quintum carminis genus tetraſtycho accommodatum tetrametron eſt quatuor incedens pedibus, primo triſſyllabo, ſecundo diſſyllabo, tertio quadriſyllabo, quarto item diſſyllabo; hâc normâ;

چون غفاطه خورم درويزون ارم وزن

i. e. quaſi tripudiando natans hunc verſum ſcandam; nempe ad amuſſim ſequentis paradigmatis;

مفعول فعول فاعلاتٌ فعلوا

در مناجات قاضي الحاجات *

پادشاها جرم ما را در گذر
ما گنهکاريم و تو آمرزگار
تو نکوکاري و ما بد کرده ايم
جرم بي پايان و بي حد کرده ايم
سالهاي در فسق و عصيان بوده ايم
آخر از کرده پشيمان بوده ايم
روز و شب اندر معاصيت بوده ايم

غافل از بی‌سخن نواصي بد ه ايم
دايما در بند عصيان بوده ايم
هم قرين نفس شيطان بي ده ايم
بي گنه نگشته شب بر ما ساختي
يا خصم دل نگرده طاعتي
بر در آمد بنده بگريخته
آبروي خود بعصيان ريخته
مغفرت دارم آميد از لطف تو
زانکه خود فرموده لاتقنطوا
بحر الطاف تو بي پايان بوده
نا اميد از رحمت شيطان بوده
نفس و شيطان زن کريمارا ه من
رحمتت باشد شفاعت خواه من
چشم دارم کز گنه پاکم کني
پيش از ان کاندر جهان خاکم کني
اندر ان دم کز بدن جانم بري
از جهان بانفر ايمانم بري

i. e. orationes jaculatoriæ ad judicem miserorum.

O Rex clementissime dimitte peccata mea:
Nos enim peccatorum, tu autem operum opifex;
Tu rectus es, nos autem iniquè gessimus;
Innumera enim, & infinita peccata perpetravimus;
Multos annos in corruptione, & dissolutione consumpsimus:
Tandem lassati in via iniquitatis resipiscimus:
Noctu, diuque in peccatis jacuimus,
Tuæ etiam vindictæ obliti perstitimus:
Funes peccatorum circumplexi sunt nos,
Immo fuimus aliquomodo Diaboli consortes;
Nec hora quidem apud nos absque peccato præteriit
Nec quidem compuncti sumus corde,
Tandem amarè lachrimatus reflectens in præteritam vitam,
Oculos meos in peccata conjeci:
Spero igitur veniam à Clementiâ tuâ;
Quia ipse dixisti, nolite desperare;
Mare Clementiæ tuæ immensum est;
Solus Diabolus dè misericordiâ tuâ desperat;
Sola concupiscentia, & Diabolus veniæ meæ obsistunt;
Sed ipsa tua misericordia apud te veniam imploret:
Confido, quod à peccatis meis mundes me,
Antequam ex hoc mundo reducas me in pulverem:
Cum ergo animam meam repetieris,
Auferillam ex mundo cum lumine fidei.

NOTA.

Crux ✠ significat nomen cui affigitur à Christianis esse mutuatum; asterismus * separationis vice ponitur inter synonima. Accentibus vero seu motionibus affectæ voces sunt ferme omnes Parthicæ, & antiquæ, quocirca ex professo illas in ultimo fere loco ponimus, vulgarem vocem in primo, subinde literalem, aut curialem, si quæ occurrant.

GAZOPHYLACIUM LINGUÆ PERSARUM.

لغة فرنك و پارس تاليف بنده و قربان حضرت ايسوع

پادري انجلف كرملبط مولود شهر و ديوان عظيم ممالك فرنسه

طُلُوزه

A. Aba. Abb.

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
A: lettera.	*A.*	A.	✠ ا * آلیف * اول از حروف * همزه *
A.	*Ad.*	Au.	پیش * نزد * سوي *
Abachista.	*Computator.*	Faiseur de comptes.	رقم دان * محاسب * حساب كننده *
Abaco.	*Abacus.*	L'art de compter.	علم حساب * حساب * رقم * علم اعداد *
Abada.	*Lentè.*	Lentement.	آهسته دير * بي شتاب * احمالانه *
Abadare.	*Tardare.*	Tarder.	دير كردن * احمال نمودن * طول كشيدن * درنك كردن *
Abbatessa.	*Abbatissa.*	Abbesse.	رئيسه دوختران رهابانان * هاديه دير دوختران شالپوشان *
Abbazia.	*Abbatia.*	Abbaye.	خانه پادريان * دير ✠ وانك * تكيه رهابانان *
Abbagliarsi.	*Allucinari.*	Se tromper.	بازي خوردن * غلط كردن * كول خوردن *
Abbagliamento.	*Allucinatio.*	Erreur.	غلط * بازي * تغبيش *
Abbaiare.	*Latrare.*	Abboyer.	صداي — فرياد — آواز — بنك سك كردن *
Abbaiamento.	*Latratus.*	Aboyement.	آواز سك * نبح * وعويه كلب * صداي * فرياد * غوغاي * ناله سك *
Abbaiatore.	*Latrator.*	Abboyeur.	سك سمج * فرياتي * غوغاي * صداي كننده * نبّاح *
Abbandonamento.	*Derelictio.*	Abandonnement.	ترك * برطرف كردن * كزاشتني *
Abbandonare.	*Relinquere.*	Abandonner.	كزاشتن * ترك نمودن * برطرف ساختن *
Abbandonar l'impresa.	*Desistere à proposito.*	Abandonner l'entreprise.	از كار دست كشيدن * كسب برطرف نمودن * شغل باطل كردن * پيشه ترك كردن *
Abbandonato.	*Relictus.*	Abandonné.	ترك كرده شده * باطل كرديده * كزاشته *
Abbandonatamente.	*Temerè.*	A l'abandon.	بي قيد * بي پروا * بي انديشه *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Abbassare.	*Deprimere.*	Abbaisser.	پاين ساختن * فرو آوردن *
Abbassare l'animo.	*Animum deprimere.*	Abbaisser le courage.	دل شكستن * بي دماغ ساختن *
Abbassare il prezzo.	*Pretium minuere.*	Diminuer le prix.	قيمت — نرخ — بها كم كردن * پاين ساختن *
Abbassarsi.	*Inclinare se.*	S'abbaisser.	خود را پاين كردن * خم شدن * فروتني كردن *
Abbassato in terra	*Ad terram depressus.*	Abbaissé en terre.	بر زمين نهاده * برروي زمين خابانده *
Abbassato.	*Humiliatus.*	Humilié.	خفيف كرديده * از تكيه پاين اورده شده *
Abbasso.	*Deorsum.*	En bas.	پاين * فرو * تحت * زير * نشيب * دامن *
Abbassamento.	*Abjectio.*	Abbaissement.	فروتني * خاك ريزي * زمين بوسي *
Abbate.	*Abbas.*	Abbé.	سركرده پادريان * ريش سفيد * ريّش رهابانان * مقدّم * عراج نورد * پيش واي شالپوشان *
Abbatere.	*Prosternere.*	Prosterner.	بر روي زمين انداختن * بر زمين نهادن * بر خاك كوفتن *
Abbatere.	*Pessundare.*	Abbatre.	خراب كردن * ويران كردن * پاين آوردن *
Abbatimento.	*Ruina.*	Destruction.	ويراني * خرابي *
Abbatuto.	*Destructus.*	Destruict.	خراب شده * ويران نموده * معدوم كرديده *
Abbatuto.	*Afflictus.*	Affligé.	دلگير * دلتنگ * غمناك * غمگين * محزون *
Abbellimento.	*Ornatus.*	Embelissement.	آراستگي * زينت * آرايش * پرايش * آين بندي *
Abbellire.	*Ornare.*	Embellir.	آراستن — ميارايم * زينت كردن * مقبول ساختن *
Abbellito.	*Ornatus.*	Embelli.	آراسته شده * زينت يافته * مقبول ساخته * پريّن *
Abbeverare.	*Adaquare.*	Abbreuver.	آب دادن * آب خوراندن * سير آب ساختن *
Abbeverato.	*Potatus.*	Abbreuvé.	آشاميده شده * سير آب شده * مشروب *
Abbeveratoïo.	*Concha ad adaquandos equos.*	Abbrevoir.	آب گور * جاي آب خوردن اسب * آبگاه چهارپايان *
Abbonire.	*Maturescere.*	Meurir.	خوب شدن * بهه شدن * نيكو كرديدن * مستحسن شدن *
Abbozzamento.	*Delineamentum.*	Ebauchement.	طرح * رسم * اندازه * دستفار * خط كشي *
Abbozzare.	*Delineare.*	Ebaucher.	طرح كشيدن * رسم كشيدن * سياه ساختن * خط كشي كردن *
Abbracciare.	*Amplecti.*	Embrasser.	بغل گرفتن * در آغوش گرفتن *
Abbracciarsi.	*Amplexari se invicem.*	S'embrasser.	بهمديگرا در آغوش كشيدن *
Abbracciamento.	*Amplexus.*	Embrassement.	بغل گيري * آغوش گيري *
Abbracciante.	*Amplectens.*	Embrassant.	آغوش گير * بغل گير *
Abbreviare.	*Compendium facere.*	Abreger.	مختصر كردن * كوتاه ساختن * اختصار نمودن *
Per abbreviare.	*Brevitatis causa.*	Pour faire court.	تا كوتاه كنيم * جهت اختصار * براي رفع طول *
Abbreviature.	*Abbreviaturæ.*	Abbréviations.	مختصرات * اختصرات *

Abbrus-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Abbrusciamento.	*Adustio.*	Brulûre.	سوختگي * حرقت * سوزش * افروختگي *
Abbrusciare.	*Comburere.*	Brûler.	سوزاندن - ميسوزانم * سوخته كردن * محروق كردن *
Abbrusciarsi.	*Comburi.*	Se brûler.	سوختن * سوخته شدن * محروق گشتن *
Abbrusciato.	*Combustus.*	Brûlé.	سوخته شده * محروق گرديده *
Abete.	*Abies.*	Sapin.	سنوبر * درخت سنوبر يمني * شجره صمغ راتينج *
Abhorrimento.	*Horror.*	Horreur.	نفرت * دشمني *
Abhorrire.	*Abhorrere.*	Abhorrer.	نفرت داشتن * مكروه داشتن * دشمني داشتن *
Abgiettione.	*Abjectio.*	Abjection.	بي عزتي * بي مرتبه * ضلالت * افتادگي *
Abgietto.	*Abjectus.*	Abject.	خار * ضليل * خفيف * بي قدر * بي وجود *
Abisso.	*Abyssus.*	Abîme.	عمق * جاي بسيار عميق * جاي بي تهه * غمر *
Abnegatione di se.	*Abnegatio sui.*	Abnegation de soy mesme.	ترك نفس خود * عزل نفس *
Abnegare se stesso	*Abnegare seipsum.*	Renoncer a soy mesme.	نفس خود ترك كردن * نفس خود عزل نمودن *
Abolire.	*Abolere.*	Abolir.	باطل ساختن * بر طرف كردن * رفع نمودن * نابود كردن * معدوم فرمودن *
Abolitione.	*Abolitio.*	Abolition.	رفع * باطل كردني * برطرفي *
Abolito.	*Abolitus.*	Aboli.	باطل ساختن * برطرف كرديده * رفع كرده شده * عزل يافته *
Abominare.	*Abominari.*	Abominer.	نفرت داشتن * مكروه داشتن * حسب تجسس داشتن *
Abominatione.	*Abominatio.*	Abomination.	نفرت * دشمني * عداوت *
Abominato.	*Odio habitus.*	Abominé.	نفرين كرده شده * ناپسند * مكروه دانسته *
Abominevole.	*Abominandus.*	Abominable.	پلشت * مكروه * لايق نفرت * واجب عداوت *
Abinante.	*Abominans.*	Abominant.	دشمن * عدو * نفرت كننده * مكروه كننده *
Abondante.	*Abundans.*	Abondant.	فراوان * وافر * ابادان * خير دار * غنيمتي * بركتدار *
Abondare.	*Abundare.*	Abonder.	پر غنيمت بودن * فراوان وابادان بودن * بركت داشتن * وافر بودن * خير داشتن *
Abondantemente	*Abundanter.*	Abondamment.	بخير بسيار * بغنيمتي كلي * بآباداني *
Abondanza.	*Abundantia.*	Abondance.	غنيمت * اباداني * خير * بركت * فراواني * كثرت * معموري *
Abottinarsi.	*Contumacem seu rebellem agere.*	Se mutiner.	دماغي شدن * عناد وخيانت نمودن *
Abbragiare.	*Incendere.*	Embraser.	افروزانيدن * افروخته كردن * انگشت گردانيدن * جمره ساختن *
Abbragiato.	*Accensus.*	Embrasé.	بر افروخته * اتش شده * انگشت گردانيده *
Abrahamo.	*Abraham.*	Abraham.	ابراهيم * حضرت خليل الله نبي ابراهيم * زروشت بزرگ *
Abrotano.	*Abrotonum.*	Aurone.	برنجاس * قيصوم *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
A buon hora.	*Summo mane.*	A bonne heure.	سحر * صباح * وقت سحر *
Abuſare.	*Abuti.*	Abuſer.	بد استعمال کردن * بي جاي و بي نسبت فعل نمودن * عيب ساختن *
Abuſato.	*Illuſus.*	Abuſé.	بازي خورده * فريب خورده * فن زده شده * گمال خورده * مغبول کرديده *
Abuſo.	*Abuſus.*	Abus.	عادت عيب * استعمال نانيک * استعمال بي نسبت *
A caſo.	*Caſu.*	Par cas fortuit.	غافل * بي خبر * بي اگاه * ناگاه * غافلانه *
Accademia.	*Academia.*	Academie.	مدرسه * جماعت علما * درس خانه *
Accadere.	*Accidere.*	Arriver.	واقع شدن * روي داده * عارضه شدن * بظهور آمدن * حادث گرديدن * روي نمودن *
Accaduto.	*Quod contigit.*	Arrivé.	پيش آمده * واقع شده * روي داده * عرضه شده * بظهور آمده *
Accecare.	*Ex cæcare.*	Aveugler.	کور کردن * اعمي کردانيدن *
Accecato.	*Excæcatus.*	Aveuglé.	کور کرده شده * اعمي *
Accelerare.	*Accelerare.*	Hâter.	تعجيل کردن * قدغن نمودن * عجله کردن *
Accendere.	*Accendere.*	Allumer.	روشن کردن * شعله دادن *
Accennare.	*Innuere.*	Indiquer.	اشاره کردن * نشان دادن * اشاره نمودن *
Accento.	*Accentus.*	Accent.	نشان * اعراب * نشانگي * شد الفاظ *
Accertare.	*Rectè excogitare.*	Reneontrer bien.	دا رسيدن * خوب انديشه کردن * فکر نيک در آوردن *
Acceſo.	*Accenſus.*	Allumé.	روشن شده * مشعول گرديده * شعله گرفته *
Acceſſo.	*Acceſſus.*	Accés.	قربت * خويش آمد *
Acceſſo di febre.	*Parociſmus.*	Accés de fievre.	نوبت تب * دوره حمي *
Accetta.	*Securis.*	Hache.	تيشه * بلطه *
Accettare.	*Acceptare.*	Accepter.	قبول داشتن * پسند نمودن * پذيرفتن *
Accettato.	*Acceptatus.*	Accepté.	قبول کرده شده * مقبول گرديده * پسنديده *
Accettevole.	*Acceptabilis.*	Acceptable.	معقول * لايق * شايسته *
Acchetare.	*Quietare.*	Appaiſer.	خاموش کردن * ساکن نمودن * بحال آوردن *
Acciaro.	*Chalybs.*	Acier.	پولاد * چنگ * فنر *
Accialino.	*Igniarium.*	Fuſil à battre du feu.	چقماق * قداح * آتش زن *
Accidente.	*Accidens phyſicum*	Accident.	ـــــــــــ عرض *
Accidente.	*Siniſter eventus.*	Accident.	واقعه * بلاي * مصيبتي * عارضه *
Accidentale.	*Accidentalis.*	Accidentel.	عرضي * واقعه شدني *
Accidia.	*Pigritia.*	Pareſſe.	کاهلي * تعلل * تغافل * تکاهل *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Accio.	*Vt.*	Afinque.	تا * تاكه * نهايت انكه * حتّي * براي انكه *
Accogliere.	*Excipere.*	Accueillir.	خوش امد كردن * تعظيم و مهمان نوازي كردن *
Accoglienza.	*Hospitalitas.*	Accueil.	مهمان نوازي * خوش آمد * تواضع *
Accommodare.	*Reparare.*	Raccommoder.	راست كردن * تعمير كردن *
Accommodare.	*Præparare:*	Preparer.	تيار كردن * آماده ساختن * معين نمودن * مهيا فرمودن * حاضر كردن *
Accommodare.	*Ornare.*	Orner.	آراستن * آرايش كردن * پراسته نمودن * اين بستن * زينت ساختن *
Accommodarsi.	*Convenire.*	S'accorder.	با هم ساختن * با هم قول بستن * با يكديگر اتفاق نمودن
Accommodatamente.	*Commodè.*	Commodement.	بآسودگي * بفراغت * باستراحت * بي جفا *
Accompagnare.	*Comitari.*	Accompagner.	رفيق شدن * همراه شدن * رفاقت نمودن *
Accompagnato.	*Stipatus.*	Accompagné.	با رفاقت * با تفاق *
Acconciare corami.	*Coria parare.*	Conroyer les cuirs.	دباغي كردن * پيرايدن * پرنگ كردن *
Accoppiare.	*Copulare.*	Accoupler.	جفت كردن * زوج نمودن * باهم بستن *
Accordare.	*Concordiam facere*	Accorder.	آشتي كردن * صلح ساختن * باصلاح آوردن *
Accordarsi.	*Concordiam inire.*	S'accorder.	صلح باهم ساختن * دوستي كردن * آشتي كردن *
Accordatore.	*Mediator.*	Mediateur.	مميّز * صالح * مباشي * آشتي كننده *
Accordo.	*Pactum.*	Accord.	پيمان * ميثاق * قول * عقد * قرار * شرط *
Accorgere.	*Admonere.*	Avertir.	مخبر كردن * خبردار كردن * سرحساب كردن * مطلع ساختن *
Accorgersi.	*Advertere.*	Prendre garde.	خبردار شدن * سرحساب شدن * مخبر شدن * مطلع گردين *
Accorgimento.	*Advertentia.*	Precaution.	سرحساب * انديشه * خبرداري * اطلاع *
Accortamente.	*Prudenter.*	Accortement.	وقوفانه * باوقوف * باتدبير * باداش *
Accortezza.	*Perspicacia.*	Addresse.	داش * وقوف * تدبير * عقل *
Accorto.	*Perspicax.*	Accort.	سرحساب * صاحب وقوف * فهميده *
Accostamento.	*Approximatio.*	Avoisinement.	نزديكي * نزديك شدني * قربت *
Accostare.	*Approximare.*	Accoster.	نزديك رفتن * قريب شدن * نزد رفتن * پيش رفتن *
Accostarsi insieme.	*Approximari ad inuicem.*	S'accoster l'un de lautre.	نزديك بهم شدن * اتفاق بهم نمودن * بهم رسيدن *
Accostumare.	*Assue facere.*	Accoutumer.	آموخته كردن * عادت دادن *
Accostumarsi.	*Assue fieri.*	S'accoutumer.	آموخته شدن * عادت كرفتن * تعاده كرفتن *
Accostumato.	*Assue factus.*	Accoutumé.	عادت كرده * آموخته * خو كرفته * قرار كرفته *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Accozzare.	*Conjungere.*	Mettre enſemble.	اجماع کردن * جمع کردن * با یکدیگر بستن * باهم آوردن *
Accreſcere.	*Augere.*	Accroître.	زیاده کردن * افزودن ـ میافزایم * اضافه نمودن *
Accreſcimento.	*Augmentum.*	Augmentation.	زیادتی * اضافه * ازدیاد * زیاده *
Accreſciuto.	*Auctus.*	Augmenté.	اضافه نموده * زیاد کرده شده * افزوده *
Accumulamento.	*Accumulatio.*	Entaſſement.	جملکی * اجماع *
Accumulare.	*Accumulare.*	Entaſſer.	خرمن کردن * جمع کردن *
Accumulato.	*Accumulatus.*	Amaſſé.	خرمن شده * جمع کرده شده *
Accuſare.	*Accuſare.*	Accuſer.	شکایت کردن * شکوه نمودن *
Accuſato.	*Accuſatus.*	Accuſé.	شکوه کرده شده * مدعی علیه *
Accuſante.	*Accuſans.*	Accuſant.	شکایت کننده * مدعی *
Acerbamente.	*Acriter.*	Aigrement.	سخت * از روی خشم * بشدّت *
Acerbo.	*Acerbus.*	Aſpre.	نارسیده * نایخته * خام * نارس *
Aceto.	*Acetum.*	Vin aigre.	سرکه * خل *
Acetoſa.	*Oxalis.*	Ozeille.	ترشک * ترشالهٔ * حماض * بندوا *
Acetoſo.	*Acetoſus.*	Aigre.	ترش * دندان کیر * حامض *
Acetoſita.	*Acetoſitas.*	Aigreur.	ترشی * حموضت *
A che fine.	*Ad quid.*	A quelle fin.	چرا * بنیّت چه * بچه مقصود * بچه مدعا * بچه مطلب * بچه مقصد * بچه حیثیّت *
Acchiappare.	*Arripere.*	Prendre.	گرفتن * بدست آوردن * درقبض در آوردن *
Acino.	*Acinus.*	Pepin.	دانه * حبّ * تخم *
Aco.	*Acus.*	Aiguille.	سوزن * میبر *
Aco di ſacco.	*Acus craſſior.*	Aiguille de ſac.	جوالدوز * بندوز *
Acqua.	*Aqua.*	Eau.	آب * مآء *
Acqua corrente.	*Aqua fluens:*	Eau courante.	آب روان * آب جاری *
Acqua morta.	*Aqua mortua.*	Eau morte.	آب ایستاده * آب مرده *
Acqua turbida.	*Aqua turbida.*	Eau trouble.	آب ناصاف * آب ناپاک * آب کل آلود *
Acqua nanfa.	*Aqua odorifera.*	Eau de ſenteur.	آب خوشبو * آب فتنه * عرق فتنه *
Acqua d'orzo.	*Aqua hordei.*	Eau d'orge.	آب جو * شربت جو * مآء الشّعیر * شوربک *
Acqua roſa.	*Aqua roſacea.*	Eau Roſe.	گلاب * مآء الورد *
Acqua vita.	*Aqua uitæ.*	Eau de uie.	عرق *
Acquario.	*Aquarius.*	Le verſeur d'eau.	دلو * برج دلو *
Acquarolo.	*Aquæ Bajulus.*	Porteur d'eau.	سقا * آبکش * آب آر *
Acquatico.	*Aquaticus.*	Aquatique	آبی * مآهی *

Acque-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Acquedotto.	*Aquæ ductus.*	Aque duc.	کاریز * قنات * جدول * ممرآب *
Acquetare.	*Sedare.*	Appaiſer.	ساکن وخاطر جمع ساختن * بتسکین آوردن *
Acquetarſi.	*Mitigari.*	S'appaiſer.	ساکن شدن * سکوت نمودن *
Acquiſitione.	*Acquiſitio.*	Aquiſition.	حصول * تحصیل * تصرّف * اندوخته *
Acquiſtare.	*Acquirere.*	Aquerir.	حاصل کردن * بتصرّف آوردن * صاحب شدن * اندوختن *
Acquiſtato.	*Acquiſitus.*	Aquis.	حاصل کرده شده * محصول * بتصرّف در آمده *
Acquiſtatore.	*Acquiſitor.*	Aquerant.	محاصّل * کاسب * تحصیل کننده *
Acutamente.	*Acutè.*	Avec eſprit.	عاقلانه * دانشمندانه * زیرکانه * بفراست * خردمندانه *
Acutezza d'ingegno.	*Acumen ingenii.*	Pointe d'eſprit.	زیرکي * عقل * تیز فهم *
Acutezza.	*Acuitas.*	Subtilité.	تیزي * تندي *
Acuto.	*Ingenioſus.*	Subtil.	زیرک * تیز فهم * هوش مند * موشکاف * خردمند *
Acuto.	*Acutus.*	Aigu.	تیز * تند *
Adacquamento.	*Irrigatio.*	Arroſement.	آب پاشي * پشنجش *
Adacquare.	*Irrigare.*	Arroſer.	آب پاشیدن * آب دادن * سیر آب کردن *
Adacquato.	*Irrigatus.*	Arroſé.	آب سیر شده * آب داده شده * مرشوش کرده *
Adacquare il vino.	*Vinum diluere.*	Tremper le vin.	آب بر شراب نهادن * آب ریختن *
Adattare.	*Adaptare.*	Adapter.	نسبت دادن * منسوب کردانیدن *
Additare.	*Addigitare.*	Montrer avec le doigt.	آشاره انگشت ساختن *
Additione d'arithmetica.	*Additio.*	Addition.	ذخیره حساب * تضعیف *
Addobare.	*Concinnare.*	Accomoder.	راست کردن * آراسته نمودن * ترتیب دادن *
Addocchiare.	*Conſpicere.*	Jetter les yeux.	نگاه کردن * چشم انداختن * متوجه شدن *
Addogliarſi.	*Infirmari.*	Tomber malade.	بیمار شدن * آزار بهم رسانیدن *
Addolcire.	*Mitigare.*	Adoucir.	رخت رسانیدن * خایانیدن * ساکن نمودن *
Addolcire.	*Placare.*	Adoucir.	تسکین نمودن * ملایم ساختن *
Addolcire.	*Dulcificare.*	Rendre doux.	شیرین ساختن * هلو کردانیدن *
Addolorare.	*Dolorem parere.*	Cauſer de la douleur.	رنجانیدن — میرنجانم * درد رسانیدن * آزار دادن * رنج رساندن *
Addolorarſi.	*In morbum cadere*	Tomber malade.	ناچاق شدن * دردناک شدن * آزار بهم رساندن * کوفتناک شدن *
Addolorato.	*Æger.*	Tombé malade.	کوفتناکي * دردناکي * صاحب وجع *
Addormentato.	*Somno correptus.*	Endormi.	خوابیده * بخواب رفته * منوم *
Addormentare.	*Somnum conciliare.*	Endormir.	خواب رساندن * خوابانیدن — میخوابانم *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Addormentarſi.	*Somno corripi.*	S'endormir.	بخواب رفتن * نعاس کردن * بنوم میل کردن *
Addormentato d'el granſio.	*Torpore correptus.*	Engourdi.	بي حرکت شده * کرفته *
Addoſſare.	*Imponere.*	Endoſſer.	بردامن انداختن * بالاي کردن کذاشتن *
Addottrinare.	*Inſtruere.*	Inſtruire.	تعليم دادن * درس دادن * آموخته کردن *
Addurre.	*Adducere.*	Mettre en avant.	عرض نمودن * اظهار کردن * اعلام کردانيدن *
Adempire.	*Adimplere.*	Remplir.	پر کردن * مملو نمودن *
Adequare.	*Adæquare.*	Ègualler.	مساوي ساختن * برابر کردن *
Adeſcamento.	*Allectatio.*	Allechement: amorce.	تسخير * تبتالي * فريب * فن *
Adeſcare.	*Illicere.*	Allecher.	تسخير کردن * تبتالي بجا آوردن * فن و فريب زدن *
Adeſcato.	*Delinitus.*	Attiré.	بتسخير کرفته * فن و فريب پذيرفته *
Adeſcatore.	*Allector.*	Attrayant.	مسخر * تبتال *
Adeſſo.	*Nunc.*	A preſent.	حالا * الحال * اکنون * در اين وقت * در اين انکام *
Adeſſo, adeſſo.	*Statim.*	Sur le champ.	حالا حالا * في السّاعت * في الحال * في الوقت *
Adietro.	*Retrò.*	Derriere.	پي سر * در پشت * عقب * ظهر *
A Dio.	*Vale.*	Adieu.	بناه خدا * باخدا باشي * سلام عليک *
A Dio almondo.	*Sæculi derelictio.*	Adieu au monde	وداع دنيا * ترک دنيا *
Adirare.	*Irritare.*	Fâcher.	آزرده کردن * بخشم آوردن * غضب ناک ساختن *
Adirarſi.	*Iraſci.*	Se mettre en colere.	آزرده شدن * خشم ناک — غضب ناک شدن * پي دماغ کرديدن * برهم کشيدن *
Adirato.	*Iratus.*	Courroucé: fâché.	آزرده شده * پي دماغ کشته *
Adiſpetto tuo.	*Te inuito.*	En deſpit de toy.	ازقيد آزرده کردن ترا * اکر تو خواهي واکر نخواهي * طوعاً وکرهاً بتر *
Adito.	*Aditus.*	Approche.	راه * سرراه * * دخول *
Admettere	*Admittere.*	Admettre.	قبول کردن * فتوي دادن *
Ad ogni modo.	*Quomodocumque.*	Enquelque façon que ce ſoit.	بهروجه من الوجوه * بهر طور که باشد * بهرترز * بهر طريق که ممکن باشد * مطلقا *
Adoleſcente.	*Adoleſcens.*	Jeune homme.	بالغ * ببلوغ رسيده * جواني که سبزه ٔ عنفوان شباب ش نو رسيده وسبزه ٔ کلستان عمارش نو دميده *
Adoleſcenza.	*Adoleſcentia.*	Adoleſcence.	بلوغ * سن بلوغ * عمر بالغ شدن *
Adolorarſi.	*In ægritudinem incidere.*	Tomber malade.	فوقتاي شدن * دردناک کرديدن * مرض در آوردن * ناچاک شدن *
Adorare.	*Adorare.*	Adorer.	پرستيدن — ميپرستم * عبادت نمودن * بندکي وسجده کردن *

Ado

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Adoratione.	*Adoratio.*	Adoration.	عبادت * پرستگي * پرستش * بندگي وسجده *
Adorateur.	*Adorator.*	Adorateur.	پرست * عابد *
Adornatamente.	*Ornatè.*	Avec ornement.	بزينت * بآراستگي * بآرايش * بپراستگي *
Adornare.	*Adornare.*	Orner.	زينت كردن * آراسته نمودن * راست كردن *
Adosso.	*Supra.*	Sur.	بر پشت * بر دامن *
Adottare.	*Adoptare.*	Adopter.	پسر خواندن ساختن * بجاي پسر گرفتن * بجاي فرزند قبول نمودن *
Adottivo.	*Adoptivus.*	Adoptif.	پسر خواندن * بجاي پسر * بجاي فرزند * پسر مجازي * فرزند جان *
Adottione.	*Adoptio.*	Adoption.	مهر نامه * قول بجاي پسر گرفتن * شرط پسرخواندني *
Advento de Christiani.	*Adventus.*	Avant.	مقدم * مقدمه مولود حضرت مسيح *
Adversario.	*Adversarius.*	Adversaire.	دشمن * عدو * ضد * مخالف *
Adverse parti.	*Adversæ Partes.*	Parties adverses.	مدعي ومدعي عليه *
Adversita.	*Adversitas.*	Adversité.	مصيبت * بلا * بد بخت * بد طالع *
Adulare.	*Adulari.*	Flatter.	تهتالي كردن * روباه بازي نمودن * خوش آمد كردن *
Adularsi.	*Adulari sibi.*	Se flatter.	بازي خود را دادن * ريش كاو بودن *
Adulatione.	*Adulatio.*	Flatterie.	تهتالي * روباه بازي * عياري * خوش آمد *
Adulatore.	*Adulator.*	Flatteur.	تهتال * روباه باز * عيار *
Adulatrice.	*Adulatrix.*	Flatteuse.	زن تهتال * زن عيار * زن مكار *
Adultera.	*Adultera.*	Adultere.	زن زانيه * زوجة زانية * زن بد كار * زن فاسقه *
Adulterare.	*Adulterare.*	Commettre adultere.	زنا كردن * فسق كردن * بازن كسي ديگر فعل حرام كردن *
Adultero.	*Adulter.*	Adultere.	زناكار * مرد فاسق * مرد فاجر *
Adulterio.	*Adulterium.*	Adultere.	زنا * زناكاري * بد كرداري * فسق *
Adulto.	*Adultus.*	Devenu grand: cru.	بالغ * ببلوغ رسيده * بالغ شده * بسن اختيار رسيده *
Adunamento.	*Adunatio.*	Assemblage.	جمع * اجتماع * جملگي *
Adunanza d'elle coze.	*Rnerm adunatio.*	Assemblage des choses.	اتفاق اشيا * جملگي امور *
Adunanza d'huomini.	*Hominum congregatio.*	Assemblée d'hommes.	اتفاق آدميان * مجلس آدميان * گروه — جماعتي وكثرت خلايق *
Adunare.	*Adunare.*	Assembler.	بهم آوردن * جمع كردن * بيك جا رسانيدن *
Adunco.	*Aduncus.*	Crochu: courbé.	كج * پرچين * خام *
Adunque.	*Ergo.*	Donc.	پس * فلاجرم * فلاين * پس ناچار *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Ad un tratto,	*Unica vice.*	D'abord: tout d'un temps.	یک بار * بیک دفعه * بیک مرتبه * بیک زوبن * بیک سر *
Aduſtione.	*Aduſtio.*	Brûlure.	نیم سوختکی * سوزش * نیم سوخت *
Aduſto.	*Aduſtus.*	Demy brûlé.	برشته * نیم سوخته *
Aere.	*Aer.*	Air.	هوا * عنصر هوا *
Aereo.	*Aereus.*	Aërien.	هوائی * هوادار *
A Fatto.	*Omnino.*	Tout à fait.	مطلقا * بالکلّ * کلّا *
A Fé: inuerita.	*Meherculè.*	En bonne foy.	تحقیق * بالحقیقت * سجیهاً * ازروی حق *
Affabile.	*Affabilis.*	Affable.	سخن آفرین * زبان شیرین * مهربانکو * خوش صحبت *
Affabilita.	*Affabilitas.*	Affabilité.	خوش صحبتی * شیرینی زبان * مهربانکوئی *
Affabilmente.	*Affabiliter.*	Affablement.	بسخن شیرین * بحرف معقول وآفرین * بسخن مهربان *
A Faccia a faccia.	*Facie ad faciem.*	Face a face.	روبرو * درمقابل * مواجه *
Affacciarſi.	*Facie ad faciem comparere.*	Comparoiſtre face à face.	رو بروشدن * مقابله همه بکر آمدن *
Affacciato.	*Conſpectus.*	Regardé en face.	پیش نظر آفتاده * پیش روی وچشم آمده * منظور *
Affamare.	*Ad famem redigere.*	Affamer.	گرسنه کردن * گرسنگی رسانیدن * جوعاً ساختن *
Affamarſi.	*Ad famem ſe redigere.*	S'affamer.	گرسنه شدن * جوعان کردیدن * خودرا جوعان ساختن *
Affamato.	*Famelicus.*	Affamé.	گرسنه * جوعان * از گرسنکی عجز *
Affangare.	*In lutum Proücere.*	Jetter dans la Boüe.	درمیان گل انداختن * میان چول انداختن *
Affangato.	*In lutum lapſus.*	Tombe dans la Boüe.	درمیان گل افتاده * توی گل افتاده *
Affannare.	*Angere.*	Tourmenter.	آزار دادن * جفا وزحمت رساندن * بسیار کاویدن *
Affannarſi.	*Cruciari.*	S'affliger.	زحمت خودرا دادن * ریاضت ومحنت کشیدن *
Affrettante.	*Accelerans.*	Preſſant.	شتاب کننده * قدغن کننده * تعجیل کننده *
Affrettamento.	*Acceleratio.*	Haſte.	جد * شتاب * تعجیل * جهد * سرعت * عجله * قدغن *
Affrontare.	*Iucurrere in aliquem.*	Rencontrer.	روبرشدن * مقابل شدن * مواجه شدن *
Affrontare.	*Injuriam facere.*	Faire affront.	خفیف ساختن * بی حرمتی کردن * خوار داشتن * ذلیل نمودن * ناحرمت کردن *
Affrontatore.	*Impoſtor.*	Trompeur.	حیله باز * مخیل * دغلباز * روبه باز * ماکر * حرامزاده *
Affrontato.	*Injuriam paſſus.*	Affronté.	خفیف کردیده * خفت پذیرفته * خوار وذلیل شده * بی حرمتی ودی محرمت کرده شده *
A fronte.	*E regione.*	Vis àvis.	پیش * روبرو * درمقابل * دربرابر * درمواجه *

Affu-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Affumare.	*Fumigare.*	Enfumer.	دود دادن * دخان حوراندن * بدود نهادن *
Affumicato.	*Fumo expositus.*	Enfumé.	دود داده شده * دود آلود کرده *
Affrica.	*Africa.*	Afrique.	ولکماي مغرب * افريقيه * بلاد ات غرب * ولايات مغرب *
A gara.	*Certatim.*	A l'envy.	از روي رشک * از سبب غيرت * ازقصد غيرت *
Agarico.	*Agaricum.*	Agaric.	غاريقون * دواي غاريقون *
Agata.	*Agatha.*	Agathe.	سنگ سليماني * حجرياباکوري * اخاطيس * غاغاطيس *
Agente.	*Agens:*	Agiſſant.	فاعل * عامل * کارکننده *
Agente.	*Procurator.*	Agent.	وکيل * جانشين * کماشته * فيطور *
Agevole.	*Facilis.*	Aiſé.	آسان * سهل * سبک *
Agevolezza.	*Facilitas.*	Facilité.	سهولت * آساني *
Agevolmente.	*Facilè.*	Facilement.	بآساني * بسهولت * بيجفا *
Agghiacciamento.	*Congelatio.*	Congelation.	يخ بندي * يخ شدني * بروده * تثليج * تجميد *
Agghiacciare.	*Congelare.*	Glacer.	يخ بستن * منجمد ساختن يخ * تثليج نمودن *
Agghiacciarſi.	*Gongelarſi.*	Se geler.	يخ شدن * يخ بستن * ثلج شدن * پُرم شدن *
Agghiacciato.	*Congelatus.*	Gelé.	يخ بسته * منجمد از سرما شده * يخ کرفته *
Aggiungere.	*Conjungere.*	Joindre enſemble	باهم چشپانيدن * بهم پيوستن * بهم آوردن * بهم جمع کردن *
Aggiungere.	*Attingere.*	Atteindre.	بهم ديکر رسيدن * واصل بهم شدن * اتفاق باهم نمودن *
Aggiungere.	*Accreſcere.*	Accroiſtre.	زياده کردن * اضافه نمودن * افزودن — مبالغه ايم *
Aggiungimento.	*Additio.*	Accroiſſement.	اضافه * زيادتي * اضداد * افزون *
Aggiungitore.	*Addens.*	Augmentateur.	اضافه کننده * مضاعف * لاحق * افزون کننده * زياده کننده *
Aggiunto.	*Additus.*	Adjoinct.	اضافه نموده * زياد کرده شده *
Aggiuſtare.	*Coucinnare.*	Ajuſter.	ساختن — ميسازم * راست کردن * تبار نمودن *
Aggradire.	*Gratum habere.*	Agréer.	قبول داشتن * پسند نمودن *
Aggradito.	*Acceptus.*	Agrée.	قبول کرده * پسند کرده * عز قبول يافته * بنظر آفتاده *
Aggrandire.	*Majorem reddere.*	Accroiſtre.	بزرک ساختن * کبير کردانيدن *
Aggrandirſi.	*Majorem fieri.*	S'agrandir.	بزرکتر شدن * کبير کشتن *
Aggrapparſi.	*Addrepere.*	S'accrocher.	بناخن چشپيدن * چسپيدن — ميچسم *
Aggravante.	*Aggravans.*	Aggravant.	سنکين * ثقيل * کران * دشوار * مشکل * سخت * صعب *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Aggravare.	*Nimis onerare.*	Sur charger.	بار سنگین نهادن * حمل ثقیل دادن * حدّ بیرون بار کردن *
Aggravato.	*Vexatus.*	Mal traité.	ستم کشیده * ظلم ورنج پذیرفته *
Aggravio.	*Damnum.*	Tort.	ستم * ظلم * رنج * زیان * ضرر *
Aggregare.	*Congregare.*	Assembler.	جمع کردن * بهم آوردن * بیک جا گذاشتن *
Aggroppare.	*Innectere.*	Mettre en peloton.	گره زدن * بستن *
Agguagliare.	*Æquare.*	Egaler.	مساوي ساختن * برابر کردن * هم قدر وقرار نمودن *
Agguaglianza.	*Adæquatio.*	Egalité.	هم نسبت * هم قرار * همین قدر *
Agguzzare il coltello.	*Acuere cultrum.*	Aiguiser le couteau.	کارد تیز کردن * سکینه تند نمودن *
Agile.	*Agilis.*	Agile.	جلد * چابک * چشپان * چالاک * پشکول ورزیده * هژیر *
Agilita.	*Agilitas.*	Agilité.	چشپاني * جلدي * چتي * چابکي * چالاکي * ورزش *
Agilmente.	*Agiliter.*	Agilement.	وقوفانه * ازروي ورزش * بجلدي *
Agio.	*Commoditas.*	Commodité.	استراحت * فراغت * راحت *
Agio: otio.	*Otium.*	Aize.	بیکاري * تعطیل *
A bell' agio.	*Sedatè.*	A l'aize.	فراغتانه * اهسته اهسته * دفعا *
A giornata.	*Dietim.*	A la journée.	روزانه * یومیه * حساب روز *
Agitare.	*Agitare.*	Agiter.	جنباندن — میجانبانم * تکندن — میتکانم * حرکت دادن * متحرک نمودن *
Agitarsi.	*Agitari.*	S'agiter.	خودرا حرکت دادن * خودرا جنباندن — تکندن *
Agitatione.	*Agitatio.*	Agitation.	جنبش * حرکت * ورزش *
Agitato.	*Commotus.*	Agité.	متحرّک * جنبیده * تکنده *
Aglio.	*Allium.*	Ail.	سیر * توم * اسقورد یون *
Agnello.	*Agnus.*	Aigneau.	برّه * شیشک * خروف * کاوه *
Agnus Dei.	*Amuletum.*	Agnus Dei.	موم مقدّس * شمع مقدّس * هیکل * حمایل * عوزه *
Agno casto: arbuscello.	*Vitex.*	Agnus castus.	تنجنکشت * نوخمسة اوراق *
Ago.	*Acus.*	Aiguille.	سوزن * میبر *
Ago da imballare	*Acus crassior.*	Aiguille à emballer.	جوال دوز * پندوز *
Agoccia, agoccia.	*Guttatim.*	Goute a goute.	قطره قطره * دمعه دمعه *
Agonia.	*Agonia.*	Agonie.	حال نزع * وقت سکرات * انکمام جان کندن * ساعت اجل * وقت جان سپردن *
Agonizare.	*Agonizare.*	Agoniser.	جان کندن * جان سپردن * در حال نزع بودن *
Agonizante.	*Agonizans.*	Agonisant.	جان ده * نفس سپارنده * نزع پذیرنده *
Agosto.	*Augustus.*	Aouſt.	ماه آغوسطوس * آغوسطوس * شهر رومي وفرنکي

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Agran pena.	*Vix.*	A peine.	جفت * دشوار * بن شواري *
A grado.	*Ad bene placitum.*	Avec l'agréement.	برخصت * بن ستور * بانن * بتجويز * برضاي *
Agradevole.	*Gratus.*	Agréable.	پسند * مقبول * معقول * خوش *
Agresta.	*Vva immatura.*	Verius.	غوزه * انگورنارس * انگورترش *
Agresta sugo.	*Omphacium.*	Suc du Verius.	آب غوزه * عصاره غوزه * رب غوزه *
Agreste.	*Agrestis.*	Champetre.	صحراي * دشتي * برّي * جنگلي *
Agresto: herba.	*Nasturtium.*	Nasturce.	ترّه تيزک * رشاد * چاله *
Agrrezza.	*Acerbitas.*	Aigreur.	ترشي * حموضت *
Agricoltura.	*Agricultura.*	Agriculture.	برزگري * فلاحت * فن زراعت *
Agricoltore.	*Agricola.*	Laboureur.	برزگر * زارع * فلاح * يازي *
Agrimonia.	*Eupatorium.*	Agrimoine.	غافث * اوپاتاريون * دواي جگر *
Agrirsi.	*Acescere.*	S'aigrir.	ترش شدن * حامض گشتن *
Agro.	*Acer.*	Aigre.	ترش * حامض *
Agro dolce.	*Subacidus.*	Aigre doux.	ميخوش * ترش شيرين * دومزه *
Agrume.	*Acerbitas.*	Apreté.	ترش مزه * ترشي * خامي * زوري *
Aguato.	*Insidia.*	Embuches.	کمين * غدر * بخيه *
Aguglia.	*Obeliscus.*	Obelisque.	ميل * مخروط *
A gugliata di filo.	*Filum acus.*	Aiguiliée de filet.	يک تار ريسمان * يک طاق ريسمان *
A guiza.	*Instar.*	A la façon.	بطرز * بطور * مثلاً * مانند *
Aguzzare, arruotare.	*Acuere.*	Aiguiser.	تيز کردن * تند ساختن * چرخ زدن * سوکشيدن * برشام نمودن *
Aguzzo.	*Acutus.*	Aigu.	تيز * تند * باريک *
Ahi!	*Ah! proh!*	Ah!	آه * واه * آخ * وآي من * واويلي *
Airone.	*Ardea.*	Heron.	بوتيمار * مرغ بن تيمار * هوتار *
Ajutare.	*Adiuvare.*	Aider.	مدد دادن * امداد ياري ـ نصرت ـ معاونت نمودن *
Ajutatore.	*Adiutor.*	Aidant.	مدد دهنده * همکن * يار * ناصر * پهلوه * ياور *
Ajuto.	*Auxilium.*	Aide.	مدد * امداد * نصرت * پهلو * معاونت * ياري *
Ala.	*Ala.*	Aile.	پر * بال * جناح *
Ala d'una squadra.	*Equitum turma.*	Aile d'un esquadron.	پهلو لشکر * کناره قوشن *
Alabarda.	*Hasta.*	Halebarde.	حربه * ضربه * خست *
Alabardiero.	*Hastifer.*	Halebardier.	حربه دار * حربه باز * حربچي *
Alabastro.	*Alabastrites.*	Albâtre.	يشب سفيد * يشم ابياض * مرمر سفيد *
Alamagna.	*Germania.*	Alemagne.	اولکاي مجار * ولايت نمسه *
Alato.	*Alatus.*	Ailé.	بالدار * پردار *

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA GRANADA

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Alba d'el giorno.	*Matuta.*	L'aube du jour.	سحر گاه * شفق صبح * وقت فجر * سفیده صبح * وار ثگاه *
Albania.	*Albania.*	Albanie.	ازنوون * ولایت ازنوون * اغوانکن *
Albergare.	*Diversari.*	Loger.	منزل گرفتن * فرود آمدن * خانه وسکنت گرفتن *
Albergamento.	*Hospitalitas.*	Hospitalité.	مهمان نوازي * حق مهمان * خوش آمد *
Alberlgatore.	*Hospes.*	Hôte.	صاحب منزل * کاروانسراندار * مهمان دار * مهمان نواز *
Albergo.	*Hospitium.*	Logis.	منزل * کاروانسرا * مهمان خانه * رباط *
Albero.	*Arbor.*	Arbre.	درخت * شجره * هرش *
Albero di naue.	*Malus navis.*	Le mast.	دول جهاز * دقل غراب * تبر پرشه *
Albero di genealogia.	*Arbor genealogiæ*	Arbre de genealogie.	شجرة * نسب نامه *
Albio.	*Aqualiculus.*	Auge.	آب خور * جاي خوراک *
Albume.	*Albumen.*	Le blanc.	سفیده تخم مرغ * بیاض البیضه *
Alchimia.	*Chimia.*	Chimie.	کیمیا * علم کاف * علم لیمیا * کیمیا کري *
Alchimista.	*Chimicus.*	Chimiste.	کیمیاکر * کیمیادان * صاحب کیمیا *
Alchimisti.	*Chimistæ.*	Chimistes.	کیمیاکران * اصحاب — ارباب — اهل کیمیا *
Alcorano.	*Alcoranum.*	Alcoran.	قرآن * فرقان * مصحف کتاب محمد *
Al converso.	*E contrario.*	Au contraire.	برعکس * برضد * برخلاف * وارونه *
Alcuna cosa.	*Aliquid.*	Quelque chose.	چرکي * یک چز * چري * شي *
Alcuna volta.	*Aliquoties.*	Quelque fois.	گاه گاه * نوبت نوبت * مدام مدام * بعضي وقت *
Alcuno.	*Aliquis.*	Quelqu'un.	کسي * بعضي * شخصي * یکي * احدي * نفري *
Al dritto.	*Rectà.*	Tout droit.	راه راست * بروي راست *
Aleppo : cita.	*Aleppum.*	Alep.	حلب * شهر حلب * مدینة حلب *
Algiere : cita.	*Algira.*	Alger.	جزایر مغرب * الجرشهر وبندر مغرب *
Alexandreta.	*Alexandreta.*	Alexandrete.	اسکندران * بندر اسکندران *
Alexandria d'Egitto.	*Alexandria.*	Alexandrie.	اسکندریه * مدینة وبندر اسکندریه مصري *
Alessandro magno.	*Alexander magnus.*	Alexandre le grand.	سکندر * ذوالقرنین * ابوالقرنین * اسکندر رومي *
Alessare.	*Elixare.*	Faire cuire dans l'eau.	پختن کردن * پختن در آب جوشانیدن * مطبوخ نمودن *
Alesso.	*Elixatus.*	Cuit dans l'eau.	پختي * در آب جوشانیده * پخته * مطبوخ *
Alfabetto.	*Alphabætum.*	Alphabet.	الف بي * لوح حروف * حروف *
Alfiere.	*Vexillifer.*	Porte enseigne.	علم دار * بیرق دار * منجق دار *
Alga.	*Alga.*	Alga.	پش پیش * موش پیش * فار البیش *
Al'hora.	*Tunc.*	Pour lors.	دران وقت * دران محل * دران اثنام *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Alice.	*Alecula.*	Sardine.	✻ تاريخ ✻ سرديته ماهي ✻
Alicorno.	*Monoceros.*	Licorne.	يراندس ✻ حيوان كه يكي شاخ دارد ✻
Alienare.	*Alienare.*	Aliener.	بيگانه كردن ✻ از تصرّف خود بيرون ساختن ✻
Alienatione.	*Alienatio.*	Alienation.	بيگانگي ✻ تخريج ✻
Alienato.	*Alienatus.*	Aliené.	بيگانه كرده شده ✻ از تصرّف خود بيرون كرديده ✻
Alieno.	*Alienus.*	D'autruy.	مال بيگانه ✻ مال غير ✻ مال مردم ✻
Alimento.	*Alimentum.*	Aliment.	خوراك ✻ غذا ✻ خوردني ✻ ماكول ✻ طعام ✻
Allacciare.	*Illaqueare.*	Enlacer.	بتلاّب گرفتن ✻ در كمند كشيدن و گرفتار نمودن ✻
Alla fine.	*Tandem.*	A la fin.	آخر ✻ عقب ✻ عقبا ✻
Allagamento.	*Inundatio.*	Inondation.	سيلاب ✻ طغيان آب ✻ طوفان ✻
Allagare.	*Inundare.*	Inonder.	سيلاب كردن ✻ دريا ساختن ✻ طغيان كردن ✻
Alla giornata.	*Dietim.*	A la journèe.	وزانه ✻ مزد روز ✻ كرايه يوميه ✻
Alla mal'hora.	*Inaus picato.*	A la malheure.	بيد ساعت ✻ بساعت غير آفريدن ✻
Alla non penſata.	*Inopinanter.*	Sans y pencer.	غافل ✻ غافلانه ✻ بيخبر ✻ ناگاه ✻
Allargare.	*Dilatare.*	Elargir.	پهن كردن ✻ عريض نمودن ✻ عرض دادن ✻
Alla roverſcia.	*Præpoſterè.*	Au rebours.	وارونه ✻ بر عكس ✻ واسر ✻ وازگونه ✻
Alla ſcoperta.	*Palam.*	Ouvertement.	اشكارا ✻ آيان ✻ نمايان ✻
Alla ſproviſta.	*Inopinanter.*	A l'improviſte.	غافلا ✻ بغير خبر ✻ ناگاه ✻
Allattare.	*Lactare.*	A laiter.	شيردادن ✻ حليب ـ لبن نوش كردن ✻ پستان را تكليف كردن ✻
Allegare ragione.	*Rationem allegare*	Alleguer raiſon.	دليل عرض نمودن ✻ سبب ظاهر و اعلام كردن ✻
Allegare gli dente.	*Aſtringere dentes.*	Agacer les dents.	دندان گند كردن ✻ دندان عاجز كردن ✻
Allegato.	*Allegatus.*	Allegué.	بعرض رسيده ✻ معروض داشته ✻ اعلام كرديده ✻
Allegerimento.	*Solatium.*	Soulagement.	راحت ✻ فراغت ✻ تسلّي ✻ استراحت ✻
Allegerire.	*Levare.*	Alleger.	سبك كردن ✻ خفيف نمودن ✻ كمتر كردن ✻ تخفيف دادن ✻
Allegerito.	*Mitigatus.*	Adouci.	سبك شده ✻ خفيف گشته ✻ تخفيف يافته ✻
Allegoria.	*Allegoria.*	Allegorie.	رمز ✻ معني مجازي ✻ مجاز ✻
Allegro.	*Alacer.*	Joyeux.	خوشحال ✻ خوش دماغ ✻ شادمان ✻ فرح ✻
Allegrante.	*Latificans.*	Recreatif.	مفرّح ✻ خوشحال و شادمان كننده ✻
Allegramente.	*Alacriter.*	Joyeuſement.	بافراغ البالي ✻ باخوشحالي ✻ باخوش صحبتي ✻ بصفا ✻
Allegrare.	*Exhilarare.*	Recréer.	خوش حال كردن ✻ خوش دماغ ساختن ✻ صفا و فراغ بال رسانيدن ✻

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Allegrarsi.	*Lætari.*	Se rejouir.	خوش حال شدن * خوش دماغ — شادمان فراغ بال شدن * صفا یافتن *
Allegrezza.	*Gaudium.*	Alegresse.	صفا * خوشحالي * فرح * خوش دماغي * فراغ بالي * برهان *
Allentare.	*Laxare.*	Lâcher.	شُل کردن * سبک ساختن * حل نمودن * مرتخي کردانيدن * لمس کردن *
Allentamento.	*Relaxatio.*	Relachement.	شلي * سبکي * تحليل * استراحت *
Allentato.	*Laxatus.*	Lâché.	شُل شده * محلول کشته * لمس شده *
Allettare.	*Allicere.*	Allecher.	بتيتالي جذب کردن و مسخر ساختن * بشيرين زباني کشيدن *
Allevare.	*Educare.*	Elever.	ادب کردن * تربيت دادن * تعليم دادن * پارستن *
Allevato.	*Educatus.*	Elevé.	تربيت داده * تاديب نموده * ياد کرفته * آموخته *
Ben allevato.	*Benè instructus.*	Bien elevé.	صاحب تربيت * مؤدّب * صاحب ادب * صاحب شمايل وخلايق *
Alle volte.	*Identidem.*	De temps en temps.	کاه کاه * دفعه دفعه * نوبت نوبت * بعضي وقت *
All'improviso.	*Inopinatè.*	Sans y pencer.	ناکاه * بيخبرانه * غافلا * بي اطلاع * بغيرخبر *
All'incontro.	*E regione.*	A l'opposite.	روبرو * پيش * مقابله * مقارنه * مواجه *
Al lato.	*Ad latus.*	A costé.	به پهلو * بجنب * بيک سو * بيک طرف *
Alloggiamento.	*Habitatio.*	Logement.	منزلکاه * مکانکاه * کاروانسرا * رباط *
Alloggiamento de Soldati.	*Castra.*	Logement de Soldats.	اردوي لشکر * بطحا * منزلکاه عسکر *
Alloggiare.	*Hospitio excipere.*	Loger.	مهماني قبول کردن * درخانه کرفتن *
Alloggiare un ezercito.	*Collocar excercitum.*	Loger l'armée.	اردوي لشکر تعين کردن * منزلکاه عسکر تيار نمودن *
Alloggiarsi.	*Hospitari.*	Se loger.	خانه کرفتن — منزل — سکنت — مکان اختيار کردن *
Alloggiato bene.	*Commodam habens domum.*	Bien logé.	صاحب خانه خوب * صاحب سراي معقول وبسيار لطيف *
Allongare.	*Extendere.*	Etendre.	دراز کردن * طول دادن * طويل نمودن * مطوّل ساختن *
Allongato.	*Extensus.*	Etendu.	دراز شده * مطوّل کشديده * طول پذيرفته *
Allontanamento.	*Distantia.*	Eloignement.	دوري * تبعيد * غيبت * آوارکي *
Allontonarsi.	*Longè abire.*	S'eloigner.	آواره کشديدن * دورشدن * تبعيد وغيبت نمودن *
Allontanarsi.	*Vitare.*	Eviter.	خودرا جدا کردن * خودرا فرى نمودن * تفريق بجا آوردن *
Allontanato.	*Separatus.*	Eloigné.	دورشده * بعيد رفته * آوارکي نموده *
Alludere.	*Alludere.*	Faire allusion.	نسبت کردن * تشبيه دادن * اشاره نمودن *

Allun-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Allungare di in di	*Procrastinare.*	Retarder de jour a autre.	روز بروز رجوعي نمودن * يوم بيوم جنك جلاب كردن *
All'uzanza.	*Juxta morem.*	Selon l'usage.	روش * برطريق * بطرز * بطور * مثل * بعادت * بآيين * بقانون *
Almanco.	*Saltem.*	Au moins.	اقل * كمتر * قلبلا * بوجه كمترين *
Al molto.	*Ad summum.*	Au plus.	اكثر * كثيرا * بنهايت * بشتر * ببلند ترين وجه * به حساب زياده *
Alocco.	*Bubo.*	Hibou : chat huant.	بوم * بومه *
Aloè.	*Agallochum.*	Bois d'aloës.	عود * چوب عود * هشت دهان *
Aloè.	*Aloe.* αλοή.	Aloës.	صبر * صبر سقوطري * آلوه *
Alpresente.	*Nunc.*	Apresent.	حالا * الحال * آلان * اكنون * في السّاعت *
Alquante volte.	*Aliquando.*	Quelque fois.	گاه * چند نوبت * مرتبه چند * گاه گاه * چند بار *
Alquanto.	*Aliquis.*	Quelque.	چند * چندين *
Alquanto.	*Aliquantulum.*	Tant soit peu.	يك چندي * يك ذره * اندك * سهل * يك قليل *
Altamente.	*Altè.*	Hautement.	بلند * عظيماً * عالي * رفعاً *
Altare de Christiani.	*Altare Christianorum.*	Autel des Chretiens.	✠ پيم * مذبحه * جاي قدّاس * قربان گاه *
Altare de Sacrificii mahumetani.	*Altare Sacrificiorum.*	Autel de Sacrifices.	قربان گاه * مذبحه *
Altare de adoratori d'el fuoco.	*Altare pyrolatrarum.*	Autel des adorateurs du feu.	آتش كده * آتش گاه *
Altare d'elle moschee.	*Altare meschitarum.*	Autel des mosquees.	محراب * قبله * قبلگاه *
Altea.	*Althæa.*	Althée : sorte de mauve.	خاتمي * الثيا *
Alterare.	*Alterare.*	Alterer.	از حال برگردانيدن * متغيّر ساختن *
Alterare.	*Imitari.*	Contrefaire.	تقليد كردن * عملي ساختن * مخلوط ساختن و اشكيلي *
Alterarsi.	*Irasci.*	S'alterer.	آزرده شدن * از حال رفتن * متغيّر گشتن *
Alteratione.	*Inquietudo.*	Inquietude.	تغير * اضطراب * درد سر * بي تابي *
Alteratione.	*Mixtio.*	Melange.	اشكيل * ذغل * قلب * تبديل * تركيب *
Alterato.	*Sitibundus.*	Alteré.	تشنه * عطش * عطشان *
Alternare.	*Alternare.*	Faire successivement.	نوبت نگاه داشتن * بنوبت فعل نمودن *
Altezza.	*Celsitudo.*	Hauteur.	بلندي * رفعت * علويت * عظمت *
Altezza d'el Polo	*Altitudo Poli.*	Hauteur du Pole.	ارتفاع قطب * ارتفاع ذنب دبّ الصغير *
Altiero.	*Arrogans.*	Altier.	متكبّر * متعيّن * مغرور * خود بين *
Alto.	*Altus.*	Haut.	بلند * عالي * علو * برين * رفع * جوّ * ترا *
Altramente.	*Alio modo.*	Autrement.	بطرز ديگر * بغير نوع * بديگر قسم * بطور و وجه ديگر *
Altramente.	*Alioquin.*	Autrement.	اگر نه * ورنه * الا *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Altra volta.	*Iterum.*	Une autrefois.	بار دیگر * نوبتی دیگر * یک مرتبه دیگر *
Altro.	*Alius.*	Autre.	دیگر * غیر * آخر * سایر *
Altro tempo,	*Alias.*	D'autre temps.	در قدیم الایام * در زمان قدیم * در دور پیشینیان *
Altrove.	*Alibi.*	Ailleurs.	بجای دیگر * در مکان دیگر *
Al tutto.	*Summatim.*	En tout.	بالکلّ * بالجمله * بالتمام * بال ترخیره *
Alveario.	*Aluear.*	Ruche.	خانه زنبور عسل * قندوج *
Al ultimo.	*Ultimatè.*	Enfin.	آخر * بعد * عقبا *
Alume di rocca.	*Alumen sciſſile.*	Alun de roche.	زاج سفید * شب یماني * شب جبلي *
Alunno.	*Alumnus.*	Nourriſſon.	شاگرد * تلمیذ * بجای فرزند *
Alzare.	*Attollere.*	Hauſſer.	بلند ساختن * بالا آوردن * عالي نمودن *
Alzare il prezzo.	*Pretium accreſcere.*	Hauſſer le prix.	قیمت بلند کردن * نرخ زیاد کردن - بالا آوردن *
Alzarſi.	*Superbire.*	Se rendre fier.	متکبّر شدن * تیز مغز ومتعین گردیدن *
Alzato.	*Elatus.*	Elevé.	بلند گردیده * مرتفع * مرفوع نموده * بالا رفته *
Amabile.	*Amabilis.*	Aimable.	حبیب * مرغوب * قُریر * محبوب * مقبول *
Amaccare.	*Comprimere.*	Froiſſer.	لت زدن * ضایع کردن * بهم زدن *
Amalarſi.	*In morbum cadere*	Tomber malade	ناچاق شدن * کوفتی بهم رساندن * بیمار - مریض شدن *
Amalato.	*Æger.*	Malade.	ناچاق * کوفتناک * بیمار * مریض * سست * ضعیف *
Amandola.	*Amygdalum.*	Amande.	بادام * لوز * بُخری *
Amandolo.	*Amygdala.*	Amandier.	درخت بادام * شجره لوز *
Amante.	*Amaſius.*	Amant.	عاشق * طالب * محب * یار *
Amaramente.	*Amarè.*	Amerement.	سخت * با مرورت * بتلخي دل وجان *
Amaranto.	*Amaranthus.*	Amaranthe.	گل جلوا * عروس در پرده *
Amare.	*Amare.*	Aimer.	دوست داشتن * محبت نمودن * اخلاص داشتن *
Amare meglio.	*Malle.*	Aimer mieux.	بشتر خواستن * بهتر دانستن *
Amare l'un l'altro.	*Amare ſe inuicem.*	S'aimer l'un l'autre.	همدیگر را دوست داشتن * آشنائي واخلاص بهم نمودن * محبت از روي اخلاص بهم داشتن *
Amarezza.	*Amaritudo.*	Amertume.	تلخي * مرارت *
Amarezza d'animo.	*Amaritudo animi*	Amertume d'eſprit.	دلگیري * دلتنگي * دلگرفتگي *
Amaro.	*Amarus.*	Amer.	تلخ * مرّ *
Amareggiato d'el mare.	*Ex mari conturbatus.*	Troublé de l'amer.	از اثر دریا مزاج برهم زده * صفراوي - زرد آلوي شده *
Amariſta.	*Amethyſtus.* ἀμέθυστος.	Amethiſte.	مرطیس * سنگ مرطبس * حجر وجوهر المرطبس *
Amato.	*Amatus.*	Aimé.	دوست * مطلوب * محبوب * عزیز *
Amatore.	*Amator.*	Amateur.	دوستدار * محب * مرید * عاشق *
Amaturarſi.	*Matureſcere.*	Meurir.	پخته شدن * رسیدن * مطبوخ گردیدن *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Ambage.	*Ambages.*	Détours.	سپاچگي * سخن پيچيده * گفتگوي مغلق *
Ambasciata.	*Legatio.*	Ambassade.	ايلچي گري * رسالت * پيغام *
Ambasciatore.	*Orator : Legatus.*	Ambassadeur.	ايلچي * رسول * فرستاده * پيغام * جلز * چارو *
Ambiguità.	*Ambiguitas.*	Ambiguité.	عبارت مرموز * رمز * دومعني * شک * پيچ *
Ambiguo.	*Ambiguus.*	Ambigu.	مشکک * مرموز مغلق * عبارتي * پيچيده *
Ambire.	*Ambire.*	Briguer.	حرص کردن * هوشمندي نمودن *
Ambitione.	*Ambitio.*	Ambition.	حرص * نظر بلند * اهنک *
Ambitioso.	*Ambitiosus.*	Ambitieux.	بلند نظر * صاحب حرص *
Ambra grisa.	*Ambra cineritia.*	Ambre gris.	عنبر * عنبر اشهب * عنبر سارا *
Ambra citrina.	*Succinum.*	Ambre citrin.	کهربا * صمغ که گاه ميرويايد *
Amen.	*Amen.*	Amen.	آمين * همچون باشد *
Amendue.	*Ambo.*	Tous deux.	هر دو * هر دوتا *
Amenita.	*Amœnitas.*	Agreement.	صفا * حظ * فرح * لطافت *
Ameno.	*Amœnus.*	Agréable.	صفادار * خرم * لطيف *
A mente.	*Memoriter.*	Par coeur.	از بر * بحفظ * بخاطر * در ياد *
Amica.	*Amica.*	Amie.	معشوقه * مطلوب * يار *
Amichevole.	*Amabilis.*	Amiable.	خواسته دل * مقبول * محبوب * مهربان * پذير *
Amichevolmente.	*Amicabiliter.*	A l'amiable.	بدوستي * ازروي مروت * درسلک محبّت ولطف *
Amichevolezza.	*Amicitia.*	Amitié.	دوستي * محبّت * مروت * آشناي * اخلاص *
Amico.	*Amicus.*	Amy.	دوست * آشنا * عزيز * محب * خليل * صديق * حبيب * والي * ولبچه * مخلص *
Amito.	*Amylum : ἄμυλον.*	Amydon.	نشاسته * نشا *
A minuto.	*Minutatim.*	En détail.	يکان يکان * بابت بابت * جداگانه * يکايک *
Ammaccare.	*Comprimere*	Froisser.	لت زدن * لمس ساختن * تخبک کردن *
Ammaccato.	*Compressus.*	Froissé.	لت خورده * زده * دست زده *
Ammaestrare.	*Instruere.*	Iustruire.	درس دادن * تعليم دادن * آموزانيدن — ميآموزانم *
Ammaestrato.	*Edoctus.*	Enseigné.	تعليم گرفته * آموخته * تربيت يافته *
Ammaestramento	*Doctrina.*	Instruction.	درس * تعليم * بيان * آموزش گي *
Ammagliare.	*Tordere.*	Tordre.	هچيدن — ميهچم * باهم بافتن * تافتن
Ammalaticcio.	*Valetudinárius.*	Maladif.	ضعيف * مزاج قوت پذير *
Ammascherarsi.	*Larvam induere.*	Se masquer.	برقع کشيدن * بريي کردن *
Ammassare.	*Accumulare.*	Amasser.	بهم رساندن * جمع کردن * خرمن ساختن *
Ammazzare.	*Occidere.*	Tuer.	کشتن — ميکشم * ذبح — مقتول — هلاک نمودن *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Ammazzamento.	*Occisio.*	Meurtre.	کشتني * قتل * هلاک * ذبح *
Ammazzato.	*Occisus.*	Tué.	کُشته * مقتول * مذبوح * هلاک شده *
Ammazzatore.	*Occisor.*	Meurtrier: qui tüe	کُشنده * قاتل * هلاک کننده *
Ammettere.	*Admittere.*	Admettre.	قبول کردن * پسند داشتن * راضي بودن *
Ammesso.	*Admissus.*	Admis.	پسندیده * مقبول گردیده * بنظر آفتاده *
Ammigliorare.	*Meliorare.*	Rendre meilleur.	بهتر ساختن * خوبتر و نیکوتر کردانیدن *
Amministrare.	*Administrare.*	Administrer.	مهم سازي کردن * مهم بجا آوردن *
Amministrare.	*Regere.*	Gouverner.	حکم — ضبط — فرماندهي کردن * خوردن *
Amministratione.	*Administratio.*	Administration.	حکم * ضبط * فرماندهي * فرمان رواي * نسق *
Amministratore.	*Administrator.*	Administrateur.	حاکم * صاحب اختیار * ضابط * فرمان روا * فرمانده * وزیر * والي * داور * کماشته * جانشین *
Ammirabile.	*Admirabilis.*	Admirable.	عجیب * تحف * غریب *
Ammiraglio.	*Imperator classis.*	Amiral.	میر عشکر دریا * سردار * کاپیتان باشي *
Ammirare.	*Mirari.*	Admirer.	تعجب کردن * حیران و مات ماندن *
Ammiratione.	*Admiratio.*	Admiration.	تعجب * حیرت *
Ammogliare.	*Matrimonio conjungere.*	Marier.	نکاح کردن * کدخدا ساختن * عروس نمودن * زن دادن * داماد ساختن * مزوّج نمودن *
Ammogliarsi.	*Vxorem ducere.*	Se marier.	زن کرفتن * کدخدا شدن — داماد مزوّج — عروس شدن * بزوجه عقد نکاح بستن *
Ammollire.	*Emollire.*	Amollir.	نرم کردن * لیّن ساختن *
Ammollito.	*Emollitus.*	Amolli.	نرم شده * ملیّن گردیده *
Ammonire.	*Admonere.*	Avertir.	مخبر کردن * خبردار — واخبر ساختن * سرحساب کردن *
Ammonitione.	*Monitum.*	Avertissement.	نصیحت * خبر * پند * مصلحت *
Ammonitore.	*Monitor.*	Qui avertit.	خبر دهنده * آگاه کننده * ناصح *
Ammorbidire.	*Mollire.*	Rendre mol.	نرم کردن * ملیّن ساختن *
Ammorzare.	*Extinguere.*	Eteindre.	خاموش کردن * کُشتن *
Ammuffarsi.	*Mucum contrahere.*	Se moisir.	خنباسه بهم رساندن * پوسیدن * زرد و سبز شدن *
Ammutire.	*Obmutescere.*	Demeurer muet.	ساکت شدن * خاموش ماندن * ملزم — خب — شدن *
Amo da pescare.	*Hamus.*	Hameçon.	قلّاب * چنگل * تشبیل *
Amomo carbuscello.	*Amomum:* ἄμωμον	Amomum.	حماما درخت * امامون *
Amomum: gomma.	*Amomum: gummi*	Amomum: gomme.	حماما * صمغ حماما * ماهلو *
Amore.	*Amor.*	Amour.	دوستي * محبّت * عشق * مهر * تیوا *

Amo.

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Amorevole.	*Benevolus.*	Bien faiſant.	مهربان * خوش خو * لطيف * جوانمرد * جوانبخت * خديو * صاحب مروت *
Amorevolezza.	*Benevolentia.*	Bien veillance.	مهرباني * خوش خوي * لطف * جوانمردي * جود *
Amorevolmente.	*Amicè.*	Amiablement.	بدوستي * بمهرباني * ازروي لطف * برسلك محبت *
Amoroſa.	*Amaſia.*	Amante.	عاشقه * معشوقه * محطوبه * يار * دل بره * تون * جانانه *
Amoroſo.	*Amaſius.*	Amant.	عاشق * محب * يار * دل بند * دل بر * تركى *
Ampiamente.	*Amplè.*	Amplement.	بفراواني * باطناب * بطول وعرض *
Ampiare.	*Ampliare.*	Augmenter.	بزرگتر ساختن * وسيع نمودن * زياده كردن *
Ampiezza.	*Amplitudo.*	Etendue.	بزرگي * عرض وطول * وسعت * اطناب * بساط *
Ampio.	*Amplus.*	Ample.	بزرگ * وسيع * پشيج * وغيش * طويل وعريض * بساط دار * ميدان دار *
Amplificare il diſcorſo.	*Amplificare ſermonem.*	Amplifier le diſcours.	خطاب را طول دادن * اغراق واطناب در خطاب ورزيدن *
Amplificatione.	*Amplificatio.*	Amplification.	اغراق * تاكيد ومبالغه *
Amplificatore.	*Amplificator.*	Amplificateur.	صاحب تاكيد ومبالغه * صاحب اغراق *
Ampolla.	*Ampulla.*	Phiole.	بلبله * شيشه عطاري * شيشه كچك *
Analogia.	*Analogia.*	Analogie : rapport.	نسبت * موافقت * تشبيهه *
Anathema.	*Anathema.*	Anatheme.	حرم † انيران † بنترنك *
Anatomia.	*Anatomia.*	Anatomie.	تشريح * علم تشريح *
Anca.	*Femur.*	Hanche.	سرين * كفل * وزك *
Ancilla.	*Ancilla.*	Servante.	جاريه * چاكر * پرستار * خدامه * ضايفه خدمتكار *
Ancora.	*Auchora.*	Anchre.	لنكر * انكر *
Ancora.	*Hactenus.*	Encore.	هنوز * تاحالا * ديكر * بعد *
Ancora.	*Rurſus : iterum.*	Encore.	باري ديكر * دوبن ديكر * يك مرتبه ديكر * مكرر *
Ancorche.	*Etiam ſi.*	Encore bien que.	هرچند كه * اگرچه * اگرچه *
Ancudine.	*Incus.*	Enclume.	سندان * سندار *
Andare.	*Ire.*	Aller.	رفتن مبروم * روانه شدن * رحلت نمودن *
Andar a cavallo.	*Equitare.*	Aller a cheval.	اسب سواره رفتن * راكب سفر كردن *
Andare a piede.	*Ire pedibus.*	Aller a pied.	پياده رفتن * راه طي كردن * پياده گي رفتن *
Andar a fondo.	*Submergi.*	Aller a fonds.	غوطه خوردن * فرو رفتن * جرقي شدن *
Andar d'el corpo	*Egerere.*	Aller du corps.	اطلاق شدن * اسهال شدن * شكم رفتن *
Andar avanti.	*Præire.*	Aller devant.	پيش رفتن * پيشواي شدن * مقدم گرديدن *
Andar a l'incontro.	*Ire obviam.*	Aller au devant.	پيشواز رفتن * وبرديدن * ميرويم * استقبال نمودن *
Andate in malhora.	*Ito in malam ſortem.*	Allez a la malheure.	بجهنم برو * گم شو * خير نبيني * فناشوي *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Andar di mal in peggio.	*In pejus ruere.*	Aller de mal en pis.	بدترشدن * نابود تر و ضایعتر شدن *
Andar di quà di là	*Vagari hinc inde.*	Aller deçà, de là.	گردیدن — مبگردم * ازین طرف وآن طرف رفتن *
Andar a ſpazzo.	*Ire deambulatum.*	S'aller promener.	بسیر رفتن * بتماشا رفتن *
Andar Via.	*Evadere.*	Se retirer.	رحلت کردن * از حضور دور شدن * گریختن *
Andata.	*Diſceſſus.*	Depart.	رفتني * رحلت *
Andrinopoli.	*Andrinopolis.*	Andrinople.	ادرنه * شهر ادرنه * مدینة ادرنه *
Anello.	*Annulus.*	Anneau : bague.	انگشتر * خاتم * محبس *
Anello da tirar l'arco.	*Annulus ſagittarii*	Anneau a bander l'arc.	زهگیر * تخش * جلیو * چلیو *
Anello di ferro.	*Annulus ferreus.*	Anneau de fer.	حلقه آهني * حلقه حدید *
Anello di catena.	*Annulus catenæ.*	Anneau d'une chaine.	دانه زنجیر * حلقه زنجیر *
Anello d'el ſigillo.	*Annulus ſignatorius.*	Anneau a cachet.	انگشتر مهر * مهره * خاتم مهر *
Anemone.	*Anemone* : ἀνεμώνη.	Anemone.	شقایق * کل شقایق *
Aneto.	*Anethum*: ἄνηθον.	Aneth.	شبت * شوید گیاه *
Anetra.	*Anas.*	Canard.	آردک * مرغ آبي * بط * آردک خانگي *
Anetre;& ſue ſpecie, nel fiume di Baſſora.	*Anatum ſpecies in fluvio Baſſoræ.*	Eſpeces de canards du fleuve dé Baſſora.	آم کاسل * یاسف * حربان * غوزا الجبن * مساجر * پریش *
Anfiteatro.	*Amphiteatrum* : ἀμφιθέατρον.	Amphiteatre.	معرکه * معرکه گاه *
Angareggiare.	*Tributis aggravatus.*	Charger d'impots.	ازسر جریه ظلم وستم کردن * سخره گرفتن *
Angaria.	*Tributum injuſtum.*	Impoſition injuſte.	سخره * جریه عرفي * تکلف عرفي وظلمي *
Angariato.	*Tributis aggravatus.*	Chargé d'impots.	تکالیف عرفي پذیرفته * سنگین جریه * سخره *
Angelica : herba	*Angelica.*	Angelique.	انجدان * گیاه انجدان *
Angelo.	*Angelus.*	Ange.	فرشته * ملک *
Angelo cuſtode	*Angelus cuſtos.*	Ange gardien.	ملاک حارس * فرشته مستحافظ *
Angolo.	*Angulus.*	Angle.	زاویه * گوشه * قرنه *
Angolo retto: acuto : ottuſo	*Angulus rectus: acutus: obtuſus.*	Angle droit: aigu: obtus.	زاویه مستقیم — منفرجه — حدّه *
Angolo: cantone.	*Angulus.*	Coin.	گوشه * کنج * قرنه * زاویه *
Angoſcia.	*Anguſtia.*	Angoiſſe.	دلتنگي * آزار * جفا * اضطراب *
Angue.	*Anguis.*	Serpent.	مار * حیه *
Anguilla.	*Anguilla.*	Anguille.	مار ماهي * یلان بالغي *
Anguinaglia.	*Inguen.*	L'aine.	زهار * پوشن *
Anguinaia.	*Inguinis dolor.*	Mal de l'aine.	درد زهار * درد پوشن *
Anguſtamente.	*Anguſtè.*	Etroitement.	بتنگي * تنگ *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Angustia.	*Angustia : mœror.*	Angoisse.	دلتنگي * دلگيري * قساوت * تاسه * نحس * تنگناي * مجاهده *
Angustiare.	*Ad angustias reducere.*	Reduire a l'extremité.	تنگ آوردن * آزار دادن * تاسا يانيدن * مجاهده *
Anima.	*Anima.*	Ame.	جان * نفس * روح * خواسته *
Anima mia: carezza.	*Anima mea.*	Mon ame : mon coeur.	جاني * جاني من * خواسته دلم *
Animale.	*Animal.*	Animal.	حيوان * جانور * جاندار * وحشي *
Animale raggionevole.	*Animal rationale.*	Animal raisonnable.	حيوان ناطق * حيوان صاحب اختيار *
Animale quadrupede.	*Animal quadrupes.*	Animal a quatre pieds.	حيوان صاهل * حيوان چهار پاي * جانور صامت *
Animare.	*Vivificare.*	Animer.	جان دادن * نفس وحركت دادن *
Animare.	*Incitare.*	Animer.	گويدن * جرأت دادن * دليرنمودن *
Animato: incitato	*Animatus.*	Animé.	گويده * جرأت يافته * دليرشدن *
Animo : ardire.	*Animus.*	Courage.	جرأت * دليري * جگرداري * تهوّر * قدرت *
Animo.	*Euge.*	Courage : allons.	ويح * مرد باش * مردانه باش * پهلوانه باش * خاطرجمع باش * الله الله *
Animosamente.	*Fortiter.*	Avec courage.	مردانه * پهلوانه * بشجاعت * بتهوّر *
Animosita: rancore.	*Rancor.*	Rancune.	كينه * دل سينه * بغض *
Animoso.	*Generosus.*	Courageux.	دلير * پهلوان * شجاع * جگردار *
Aniso.	*Anisum.*	Anis.	انيسون * بادیان رومي * حبت الحلوه *
Annali.	*Annales.*	Annales.	تواريخ * تاريخ نامه * كتاب التواريخ *
Annichilare.	*In nihilum reducere.*	Aneantir.	ناچيز ساختن * معدوم گردانيدن * فنانمودن * هيچ كردن *
Annichilatione.	*Annihilatio.*	Aneantissement.	عدم * فناي * هيچ شدن *
Anniversario.	*Anniversarium.*	Anniversaire.	سرسال دفن ميّت * ذكر سالانه ميّت *
Anniversario.	*Annuus.*	Annuel.	سالگي * سنوي * سالانه *
Anno.	*Annus.*	An.	سال * سنه *
Annobilire.	*Nobilitare.*	Anoblir.	شريف كردن * درسلك اشراف منتظم گردانيدن *
Annoiare.	*Attædiare.*	Ennuyer.	دردسر دادن * بي دماغ ساختن * تضييع نمودن *
Annoiato.	*Attædiatus.*	Ennuyé.	بتنگ آمده * بي دماغ شده * تضييع گشته *
Anno passato.	*Annus præteritus.*	L'an passé.	پارسال * سنه سابق * عام پار *
Anno sequente.	*Annus futurus.*	L'année suivante.	سال آينده * سنه آينده *
Anno di mortalita.	*Annus mortalitatis.*	Année de mortalité.	سال وبا * سنه مرگ و مير *
Anno abondante.	*Annus prosper.*	Année d'abondance.	سال آباداني * سال معمور * سنه فرخنده فال *
Annoso.	*Annosus.*	Chargé d'années.	سالي پر * مسن * كهن * پير *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Annonciare.	*Annuntiare.*	Annoncer.	مشتلق آوردن * خبر دادن * بشارت آوردن *
Annonciatione : festa.	*Annuntiatio.*	Annonciation.	عيد مشتلق * عيد البشارت + اوّيل يک زاطيق *
Annonciatore.	*Annuntiator.*	Annonciateur.	مشتلقچي * بشير * رسول * پيغام بر *
Annotatione.	*Annotatio : commentarium.*	Annotation.	شرح * تفسير *
Annullare.	*Abolere.*	Annuller.	باطل کردن * ناسخ نمودن * برطرف ساختن * رفع نمودن
Annullato.	*Sublatus.*	Annullé.	باطل گشته * برطرف شده * بي حکم و بي اثر کرديده *
Annullatione.	*Annullatio.*	Annullation.	رفع * بطلان * برطرفي * خلاصي *
Annumerare.	*Aunumerare.*	Mettre au nombre.	نشاندن * جاي دادن * منتظم نمودن *
Annumerato.	*Annumeratus.*	Mis au nombre.	جاي يافته * درسلک منتظم گرديده *
Anſieta.	*Anxietas.*	Souci : chagrin.	غم * اضطراب * رنج * دردسر *
Anſioſo.	*Anxius.*	Chagrin.	فکري * مضطرب * متفکّر * شکّاک * ازحال بيرون *
Antecedente.	*Antecedens.*	Precedant.	پيش گزشته * سابق * اولي * متقدّم * متقدّم *
Antecedere.	*Antecedere.*	Preceder.	پيش رفتن * مقدّم بودن * سابق بودن *
Anteceſſore.	*Anteceſſor.*	Predeceſſeur.	واگذشته * پيشينه * سابق * متقدّم *
Anteceſſori.	*Antenati.*	Predeceſſeurs.	مقدّمان * سابقان * پيش رفتگان * قديمان * پيشينيان *
Anteporre.	*Præferre,*	Preferer.	پيش داشتن * درجه پيش دادن * درجة سابق نشاندن *
Anteriore.	*Prior.*	Precedent.	مقدّم * پيش رو * سابق *
Antiano.	*Decanus.*	Doyen.	ريش سفيد * کدخداء * قديم *
Antica oſſervanza	*Antiquus mos.*	Ancienne coûtume.	عادت قديم * قانون قديم * روش اولي * طرز اولي *
Anticailla.	*Antiquitatis monumentum.*	Anticaille.	نسق قديم * روش کهنه * قاعده ماضي * عادة مألوفة *
Anticamente.	*Antiquitus.*	Anciennement.	قديمي * غريبه قديم الايام *
Antichita.	*Antiquitas.*	Antiquité.	از قديم الايام * درور قديم * درور اولي * سابقا * اولا *
Antichi.	*Antiqui.*	Les anciens.	قديمي * پيشيني *
Antichriſto.	*Antichriſtus.*	Antechriſt.	قديمان * پيشينيان * پيش رفتگان * سابقان * اولبان * دجال *
Anticipare.	*Anticipare.*	Anticiper.	پيش شمردن * پيش از وقت کرفتن *
Anticipato.	*Anticipatus.*	Anticipé.	پيش از وقت شمردن * قبل از وقت حساب نمودن *
Antico.	*Antiquus.*	Ancien.	قديم * کهنه * عتيک * مقدّم * ديرينه *
Antiguardia.	*Frons exercitus.*	Avant garde.	روي لشکر * سر لشکر * اول عسکر *
Antimonio.	*Antimonium.*	Antimoine.	سرمه * سرمة صفهاني * اثمد *
Antipaſto, & poſpaſto.	*Bellaria.*	Entrée & deſſert.	حاضري * بشخوره *
Antiſtite.	*Antiſtes.*	Prélat.	خليفه † مطران + اپيسکپوس *

An-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Antivedere.	*Prævidere.*	Prevoir.	پیش دیدن * از قبل اندیشه کردن *
Antiveduto.	*Prævisus.*	Preveu.	پیش دیده * از اول شناخته * از اول دانسته *
Anzi.	*Immo.*	Oüy meſme: mais auſſi.	بلکه * ایضاً *
Anome per nome	*Nominatim.*	Nom par nom.	نام بنام * علحده علحده *
A ogni guiza.	*Quomodocumque.*	En quelque façon que ce ſoit.	بهر وجهي که باشد * بهر طرزي که باشد * بهر نوعي * بهر وجه من الوجوه *
A parola, a parola	*Deverbo ad verbum.*	Mot àmot.	لفظ بلفظ * حرف بحرف * کلمه کلمه *
Aparente: chiaro.	*Apparens.*	Apparant.	ظاهر * نمایان * هویدا *
A parte.	*A latere.*	A coſté.	از طرف * از جانب * جدا * جداگانه *
A paſſo, a paſſo.	*Gradatim.*	Pas à pas.	قدم قدم * آهسته آهسته *
A pezzo, a pezzo.	*Munutatim.*	Piece à piece.	خورد خورد * پاره پاره * ریزه ریزه * تیکه تیکه *
Ape.	*Apis.*	Abeille.	زنبور عسل * مکس عسل * نحل * کنج عسل * آري * اذک *
Apiario: alveare.	*Alvear.*	Ruche.	کندوج * کواره * تنک عسل *
A pena.	*Vix.*	Apeine.	جهد * جد * بزحمت * بجفا * مشکوار *
A perire.	*Aperire.*	Ouvrir.	واکردن * کشودن - میکشایم * مفتوح نمودن * معلول کردانیدن * مکشوی نمودن *
Apertamente.	*Manifeſtè.*	Ouvertement.	اشکارا * ظاهر * عیان * بحضور خلایق * فاش * فایق *
Aperto.	*Apertus.*	Ouvert.	کشاده * واز * معلول * مفتوح *
Apertura.	*Apertura.*	Ouverture.	کشادگي * کشف *
A pie.	*Pedeſter.*	Apied.	پیاده * مشي *
Apio: herba.	*Apium.*	Ache: perſil.	کرفس جبلي * کرفس بري - کوهي * فطرا سالیون *
Apio rizo.	*Batrachium:* βατράχιον.	Perſil ſauvage.	کبیکچ * رجل الغراب * زرقون * باطراخیون *
Apio macedonico.	*Apium macedonicum.*	Perſil.	کرفس * کرفس بستاني *
Apoco, apoco.	*Paulatim.*	Peu à peu.	آهسته آهسته * بتدریج * درجه درجه * پایه پایه *
Apogeo.	*Apogæum.*	Apogée.	اوج سما * اوج *
Apologia.	*Apologia.*	Apologie.	عذر نامچه * تعذر * معذرت *
Apoſta.	*Datâ operâ.*	Expréz.	دانسته * فهمیده * بقصد * از قبل *
Apoſtaſia.	*Apoſtaſia.*	Apoſtaſie.	ارتداد * انکار دین * ترک دین *
Apoſtata.	*Apoſtata.*	Apoſtat.	مرتد * منکر دین * ترک کننده دین *
Apoſtema.	*Apoſtema.*	Apoſtume.	جراحت * ریم * ورم * اماس *
Apoſtemarſi.	*Suppurare.*	Suppurer.	آماسیدن * مجروح شدن * جراحت بهم رساندن *
Apoſticcio.	*Fictus.*	Feint.	جعلي * عملي * عاریتي *
Apoſtolo.	*Apoſtolus.*	Apoſtre.	پیغامبر * رسول * بشیر * نبي *
Appaltare.	*Dare ad cenſum*	Donner à ferme.	باجاره گرفتن * مچلکه دادن * التزام دادن *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Appaltatore.	*Fœnerator.*	Fermier.	اجاره دار * مچلکاه دهنده * ملتزم * خراج گیر *
Appaltato.	*Fœnore conductus.*	Affermé.	دمچلکاه گرفته * بالتزام قبول * باجاره گرفته *
Appalto.	*Census: fœnus.*	Ferme.	اجاره * التزام * مچکاه *
Apparamento.	*Apparatus.*	Parade.	زینت * آیین بندي *
Apparecchiare.	*Præparare.*	Preparer.	تیار کردن * مهیا حاضر نمودن * کارسازي کردن *
Apparecchiarsi.	*Parare se.*	Se preparer.	کارسازي کردن * مهمسازي نمودن * تیار شدن * مهیا کردیدن * حاضر شدن *
Apparecchio.	*Apparatus.*	Appareil.	کارسازي * مهمسازي * تجهیه *
Apparentarsi.	*Affinitatem contrahere.*	S'apparenter.	خویشي بهم رساندن * باهم قوم شدن * باهم نصیب شدن *
Apparente.	*Evidens.*	Apparent: evident	ظاهر * هویدا * مبیّن * روشن * اشکار * معلوم *
Apparente: bello.	*Venustus.*	Beau.	مقبول * جویی * خوشنما * خوش ترکیب * خوش صورت * مناهب حسن * وجیه *
Apparente.	*Apparens: Fictus.*	Apparent.	نمایان * ظاهري * نظري *
Apparenza.	*Apparentia.*	Apparence.	ظهور * نما * نمونه *
Apparenza: prestanza.	*Majestas.*	Prestance.	صورت * صولت * ترکیب * اندام * حضرت *
Apparire.	*Apparere.*	Apparoître.	نمایدن — نمینمایم * ظاهر شدن * منکشف کردیدن *
Apparitione.	*Apparitio.*	Apparition.	انکشاف * اظهار *
Apparso.	*Qui apparuit.*	Apparu.	منکشف * دیده * ظاهر کشته *
Appartenente.	*Pertinens.*	Appartenant.	متعلق * منسوب * نسبت دار * مایل *
Appartenere.	*Pertinere.*	Appartenir.	تعلّق داشتن * نسبت داشتن *
Appartenenza.	*Jus.*	Appartenance.	تعلّق * نسبت *
Appellare.	*Nominare.*	Appeller.	نام دادن * اسم نهادن * نامیدن *
Appellare al giudice.	*Appellare adjudicem.*	Appeller aujuge.	داد از حاکم خواستن * داد پیش دیوان بردن *
Appellatione.	*Appellatio ad Judicem.*	Appel.	داد * دعوي * ادعا *
Appellante.	*Appellans.*	Appellant.	داد خواه * داد دار *
Appellato.	*Appellatus ad Judicem.*	Appellé.	نزد دیوان برده * بحضور حاکم طلبیده *
Appendere.	*Appendere*	Pendre.	اویختن — میاویزم * برکشیدن *
Appetente.	*Appetens.*	Desireux.	آرزومند * مشتاق * خواهان * حریص * مایل *
Appetere.	*Appetere.*	Desirer.	آرزو داشتن * میل نمودن * خواستن * محضوظ بودن *
Appetibilé.	*Appetibilis.*	Desirable.	لایق آرزو و عشق * دل ربا * آرزو پذیر *
Appetito.	*Appetitus.*	Appetit.	آرزو * میل * حرص * خواهش *
Appetito concupiscibile.	*Appetitus concupiscibilis,*	Appetit concupiscible.	قوة شهوتي *
Appetito irascibile.	*Appetitus irascibilis.*	Appetit irascible.	قوة غضبي *
Appetito disordinato	*Appetitus inordinatus.*	Appetit desordonné.	شهوت * آرزوي بد * حرص بحرام *

Appe-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Appetito di donna gravida.	*Pica: morbus.*	Appetit de femme enceinte.	نساوه * شهوة زن متشي * شهوة زنيه *
Appicare.	*Laqueo ſuſpendere*	Pendre.	بحلق برکشيدن * بحلق اويختن *
Appicato.	*Laqueo ſuſpenſus.*	Pendu.	بحلق برکشيده * بحلق آويخته *
Appiggiare.	*Extinguere.*	Eteindre.	خاموش کردن * کشتن *
Applaudere.	*Complacere.*	Complairre.	نواختن — مينوازم * نوازش نمودن * تيتالي کردن *
Applaudere con giubilo.	*Alta voce plaudere.*	Applaudir.	تحسين کردن * بدست نواختن * آوازيدن * برخروش آمدن *
Applauſo.	*Applauſus.*	Applaudiſſement.	نوازش * به به * تحسين * آفرين گوي *
Applicare.	*Applicare.*	Appliquer.	نهادن * گذاشتن *
Applicarſi.	*Applicare ſe.*	S'appliquer.	خودرا مشغول نمودن * اشتغال نمودن *
Applicatione d'animo.	*Applicatio.*	Application.	تفکّر * تامل * اجتهاد * جهد *
Applicatione.	*Adaptatio.*	Application.	نسبت * تشبيه * هنداز *
Appoggiare.	*Fulcire.*	Appuyer.	تکيه کردن * پشت نهادن *
Appoggiarſi.	*Fulciri.*	S'appuyer.	معتکف شدن * تکيه کردن * هواداري يافتن *
Appoggiato.	*Innixus.*	Appuyé.	معتکف * متّکي * پناه کرفته * دامن کرفته *
Appoggio.	*Fulcrum.*	Appuy.	تکيه اهرم *
Appoggio: ſoccorſo.	*Patrocinium,*	Appuy.	پناه * هواداري * امداد * مدد *
Appontare.	*Acuere.*	Aiguiſer.	تيز کردن * تند وباريک ساختن *
Appoſtare.	*Spondere.*	Faire gageure.	کروبستن * شرط کردن *
Appoſtare.	*Speculari.*	Appoſter.	درکشک گذاشتن * جاسوس نهادن *
Appoſticcio.	*Fictitius.*	Feinct.	عملي * غيرحقيقي * روي کش *
Appreciare.	*Pretium ſtatuere.*	Taxer le prix.	قراروقيمت مشخص کردن * نرخ بريدن *
Apprehendere.	*Accipere.*	Prendre.	کرفتن — ميکيرم * کرفتار نمودن * اخذ نمودن *
Apprehendere comprendre.	*Capere.*	Comprendre.	ادراک کردن * فهميدن * خاطر کرفتن *
Apprehenſione.	*Timor.*	Apprehenſion.	ترس * خوف * واهمه * دغدغه * تلوسه *
Apprehenſione: logicalmente.	*Apprehenſio.*	Apprehenſion.	تصوّر *
Appreſſare.	*Urgere.*	Preſſer.	قدغن کردن * تعجيل نمودن * جهد کردن *
Appreſſo.	*Juxta.*	Auprez.	پيش * نزد * قريب *
Apprezzare.	*Æſtimare.*	Eſtimer.	نرخ — قيمت — ثمن — بها قطع نمودن *
Apprezzato.	*Æſtimatus.*	Eſtimé.	قراروقيمت مشخص يافته * نرخ کرده شده *
Apprezzatore.	*Mercium præfectus.*	Eſtimateur.	محتسب * مسعر *
Approbare.	*Approbare.*	Approuver.	فتوي دادن * تحسين کردن * راضي شدن * تجويز دادن * قبول داشتن *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Approbare: lodare.	*Laudare.*	Approuver.	ستايدن — ميستايم * نواختن *
Approbare un libro.	*Approbare librum*	Approuver un livre.	كتاب را روا دادن * شهرة آفاق خواندن تصنيفرا *
Approbatione.	*Approbatio.*	Approbation.	تحسين * فتوي * روانامچه *
Appropriare.	*Adſcribere.*	Approprier.	مخصوص نمودن * خاص كردن * مسلّم كردن *
Appropriarſi.	*Sibi adſcribere.*	S'approprier.	مخصوص خود كردن * خاص خود ساختن * بقين خود آوردن *
Appropriatione.	*Uſurpatio.*	Uſurpation.	تخصيص * ضبط * قين * تسليم *
Aprico.	*Apricum.*	Abri.	سايه * ظل * في * پناه * پناه گاه * جاي پناه *
Aprile: meze.	*Aprilis.*	Auril.	آبريل شهر فرنكي * آذار ماه * اول ماه بهار * نيسان *
Aprire.	*Aperire.*	Ouvrir.	وا كردن * كشادن * مفتوح نمودن * محلول ساختن *
Aprirſi.	*Aperiri.*	S'ouvrir.	واشدن * محلول كرديدن * كشاده شدن *
A propoſito.	*Ad rem.*	A propos.	بشايسته هنگام * بجاي * بخوبترين محل ونقته *
A punto.	*Ad tempus.*	A point nommé.	بوقت معيّن * بيهترين ساعت * در حالت شايسته * بمجال و هنگام معيّنه *
Aqueſt'hora.	*Hâc horâ.*	A cette heure.	باين ساعت * بهمين ساعت * الحال * الان * حالا *
Aquel luogo.	*Illic.*	Là.	درانجا * در همان مكان * هم انجا * انجا *
Aqueſto modo.	*Sic.*	De cette façon.	همچون * باين طور * باين دستور * باين رسم * باين نوع * باين ترز *
Aquel tempo.	*Tunc Temporis.*	Pour lors.	آن وقت * در آن زمان * در آن دور * در آن اوقات *
Aqueſta volta.	*Hac vice.*	Cette fois.	اين بار * اين نوبت * اين مرتبه * اين كره * براي اين دفعه *
Aquila.	*Aquila.*	Aigle.	كركس * هما * عقاب * نسر * واك * بُنْد *
Aquilino : curvo.	*Aquilinus : aduncus.*	Aquilin : crochu.	كج * پرچين * خميده * خم *
Aquilone.	*Aquilo.*	Vent de nord.	باد شمالي * باد غاي *
Ara : aia.	*Area.*	L'aire.	خرمن * خرمن گاه *
Arabia.	*Arabia.*	Arabie.	عربستان * ولايات عرب * ممالك عربستان *
Arabia felice.	*Arabia fœlix.*	Arabie heureuſe.	اعراب يمني * آولكاي يمن *
Arabia petrea.	*Arabia Petræa.*	Arabie pierreuſe.	اعراب سنكستان * اعراب مكي *
Arabia deſerta.	*Arabia deſerta.*	Arabie deſerte.	بريهٔ عربستان * اعراب بيابان * اعراب بصرهوي *
Arabo.	*Arabs.*	Arabe.	عربي * بدوي * تازي *
Aragno.	*Aranea.*	Aragnée.	عنكبوت * رتبلا * تنه و * چاغ * خه رنق * ديوباي *
Araldi.	*Feciales.*	Heraults.	چاوشان * چاوش باشيها * جنك ايلچيان *
Arancio: frutto.	*Malum aureum.*	Orange.	نارنج * ميوه نارنج *

Aran-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Arancio: arbero.	*Malus aurea.*	Oranger.	درخت نارنج * شجرة نارنج *
Arancio dolce.	*Malum aureum dulce.*	Orange douce.	نارنج بكراهي * نارنج شيرين * نارنج هلو *
Arare.	*Arare.*	Labourer.	خويش كردن * زمين كندن * شهم كردن * زمين شكافتن * بساردن * بسار دادن * واراندن *
Aratore.	*Arator.*	Laboureur.	خويش كننده * زمين كننده * شهم كننده * فلّاح * اهل خويش *
Aratro.	*Aratrum.*	Charrüe.	خويش * شهم * اهن جفت * سپاري *
Manica d'el aratro.	*Aratri manubrium.*	Manche de la charrue.	چوب خويش * دسته خويش * اهن جفت دستانه *
Vomero di l'aratro.	*Aratri vomer.*	Le soc de la charrüe.	اسهل * اِبْمِيْد * سَپَارْسپار *
Arbitrio libero.	*Liberum arbitrium.*	Libre arbitre.	اختيار * تميز * نطق *
Arbitro.	*Arbiter.*	Arbitre.	مميّز * ميانچي * صالح * يارغوچي *
Arborare la bandiera.	*Vexillum erigere.*	Arborer la banniere.	علم افراشتن * بيرق راست داشتن *
Arbuscello.	*Arbustum.*	Arbrisseau.	درخت كوچك * شجره كوچك * درخت خورد * نبتي *
Arca.	*Arca:*	Coffre.	صندوق * تكنپوش *
Arca di Noe.	*Arca Noe.*	L'arche de Nöe.	كشتي نوح * سفينة حضرت نوح النبي عليه السلام *
Arca fœderis.	*Arca fœderis.*	L'arche d'allience.	تابوت العهد * صندوق عهد الاه *
Arca testamenti.	*Arca testamenti.*	L'arche du testament.	تابوت الشهادة * صندوق شهادت الله *
Arca di morti.	*Feretrum.*	Cercueil: biere.	تخت * تابوت ميّت * نعش *
Arcaro: chi fa archi.	*Arcuum artifex.*	Faiseur d'arbalêtes.	كمانگر * كمان ساز * استاد قواس *
Arcato.	*Arcuatus*	En façon d'arc.	كچ * طاقواره * كماني * قوسي *
Archetta d'ella lira.	*Plectrum.*	Archet.	كمانچه تنبوره *
Archibugieri.	*Pyrobolarii.*	Arquebusiers.	اهل تفنك * تفنكچيان *
Archibugiero.	*Scloporum artifex*	Arquebusier.	تفنكساز * آستاد آلات دور انداز *
Archibugio.	*Sclopus.*	Arquebuse.	دور انداز * تفنك *
Focone di l'archibugio.	*Ignitabulum sclopi.*	Bassinet de l'arquebuse.	آتشگاه تفنك * چخمق *
Cassa d'archibugio.	*Theca catapultæ.*	Fust d'une arquebuse.	كندك تفنك * كندك دور انداز *
Balla d'archibugio.	*Globulus sclopi.*	Balle de mousquet.	گُلْلَه تفنك * ساچمه * بندقه *
Archipelago.	*Archipelagus: mare Ægæum.*	Archipel.	درياي يونان * بحر وجزاير يونان *
Architetto.	*Architectus.*	Architecte.	معمار * طراح * آستاد هنرمند *
Architettura.	*Architectura.*	Architecture.	معماري * طراحي * علم عمارت *
Archivio.	*Archivum.*	Archives.	دفترخانه * دفاتر * دفتر *
Arciero.	*Sagittarius.*	Archer.	كماندار * تركش بند * كمانكش *
Arcione d'ella sella.	*Ephippii.*	Arçon de la selle.	كوفهٔ زين * زين كوه * زين كوهه *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Arco da saettare.	*Arcus.*	Arc-baleste.	كمان * قوس * كمان تيرانداز *
Arco celeste.	*Arcus cœlestis: iris.*	L'arc-en-ciel.	كمان فلكي * قوس قزح * ازفنداڭ * آدينده * شُدْ ڭيس * سرڭيش * سام *
Arco di fabrica.	*Arcus ædificii.*	Arc d'une fabrique.	طاق * طاقچه *
Arco per bambaggia.	*Arcus gossipiarii.*	Arc pour battre le coton.	كمانه * دَرُونَه *
Arco triomfale.	*Arcus triumphalis*	Arc de triomphe.	طاق كسري *
Ardente.	*Ardens.*	Ardent.	افروخته * روشن * مشعول *
Ardente nelli studii.	*Ardens in studiis.*	Ardent aux estudes.	كرم در مطالعه * صاحب ذوق در مطالعه *
Ardentemente.	*Ardenter.*	Ardemment.	بڭرمي * بشدّت * كرم ڭرم * بذوق *
Ardere.	*Ardere.*	Estre ardent.	ڭرم بودن * حار بودن * برافروخته بودن *
Ardire.	*Audere.*	Oser.	جرأت نمودن * دليري كردن * جڭر نمودن * شجاعت ورزيدن *
Arditamente.	*Audacter.*	Hardiment.	باجرأت * بادليري * با جڭرداري * بيقيد * بي پروا *
Ardito.	*Audax.*	Hardi.	صاحب جرأت * جڭر دار * دلير * شجاع *
Arditessa.	*Audacia.*	Hardiesse.	جكر داري * جرأت * شجاعت *
Ardore.	*Ardor.*	Ardeur.	كرمي * حرارت * افروزش * سوزش * تالاش * تولش * تيغ *
Ardore spirituale	*Ardor spiritus.*	Ardeur spirituelle	دلسوزي * كرمي نفساني * حرارت قلب *
Arduo.	*Arduus.*	Difficile.	مشكل * دشوار * صعب * دُشخوار *
Aregano: herba.	*Origanum:* ὀρείγανον.	Origan.	سعتر ڭرد ورق * اوشه * مرّ مربي *
Arena.	*Arena.*	Sable.	ريك * سنك ريزه * ريك روان * رمل *
Arenaria.	*Arenaria.*	Sabloniere.	ريكستان * رملستان * ريكدان * خامه ريك *
Arenga: pesce.	*Halec.*	Harang.	✠ تاريخ * ماهي تاريخ *
Arenoso.	*Arenosus.*	Sablonneux.	پُرريك روان * پُر رمل * ريكستان *
Argano.	*Geranon.*	Gruë.	جرّ ثقيل * منڭنه * جرّ *
Argentare.	*Inargentare.*	Argenter.	رنك نقره كردن * نقرهٔ ماليدن * مفضّه ساختن *
Argentato.	*Inargentatus.*	Argenté.	نقرهٔ رنك ساخته * بنقرهٔ ورق پوشيده *
Argento.	*Argentum,*	Argent.	نقرهٔ * سيم * فضّه * زر *
Argento vivo.	*Argentum vivum.*	Argent vif.	جيوه * زيبق * عطارد * زأوق * سيماب * الغبيط * الزمزم * الحي * الما * النور * الزواروق * الروحاني * عين الحيه * اللبن * الحل * الفرار * الطيار *
Argilla.	*Argilla.*	Argille.	كل زرد * رست * طين اصفر *
Argine.	*Obex aquæ.*	Digue.	ورغ * بند * برُغ * حايل * پزغاب *

Argu-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Argumentare.	*Argumentari.*	Argumenter.	دليل كردن * مباحثه كردن * استدلال نمودن * حجت آوردن *
Argumento.	*Argumentum.*	Argument.	دليل * قياس * حجت * برهان *
Argutamente.	*Argutè.*	Adroitement.	زيركانه * عاقلانه * دانشمندانه * خردمندانه *
Arguto.	*Argutus.*	Adroit : subtil.	زيرك * عاقل * فهميده * تيز فهم *
Aria ; Elemento.	*Aer.*	Air.	هوا * بان * نسيم * عنصر هوا *
Aridita.	*Ariditas.*	Aridité.	خشكي * يبوست *
Arido.	*Aridus.*	Aride : sec.	خشك * يابس *
Ariete: segno.	*Aries : signum.*	Le Signe du Belier.	حمل * برج حمل *
Arista d'orzo.	*Arista hordei.*	Barbe de l'epy d'orge.	تيغ خوشه جو *
Aristotele.	*Aristoteles.*	Aristote.	ارسطو * ارسطاطاليس حكيم *
Aritmetica.	*Arithmetica:* ἀριθμητικὴ.	Arithmetique.	علم حساب * علم اعداد * علم محاسبه *
Aristologia longa & rotonda.	*Aristolochia longa & rotunda.*	Aristoloche longue & ronde.	زرونه طويل ومدحرج *
Armamento.	*Apparatus bellicus*	Armement.	تهيه سفر * تهيه جنك * پژوهش * پسبج *
Armarsi.	*Arma capere.*	S'armer.	سلاح پوشيدن * جبره شدن * پشبچيدن *
Armario.	*Armamentarium.*	Arsenal.	جبه خانه * زره خانه *
Armario di vesti.	*Vestiarium.*	Armoire.	مخزن * خزينه اسباب *
Armata di mare.	*Classis.*	Armée navale.	قشون دريائي * عسكر بحري * ارماد *
Armato.	*Armatus.*	Armé.	يراق پوش * مسلّح * سلاح بند * جبره *
Armata.	*Exercitus.*	Armée.	لشكر * قشون * عسكر *
Armatura.	*Armatura.*	Armement: equipage.	يراق پوشي * سلاح پوشي *
Armature: bardamento di cavallo	*Phaleræ.*	Harnachure d'un cheval.	رخوت اسب * يراق توسن * اسباب رخش * رخوت جلو *
Armellino: arbero	*Malus armeniaca.*	Abricotier.	درخت زردالو * شجرة زردالو * درخت مشمش *
Armeno.	*Armenus:*	Armenien.	ارمني * ايوشّ *
Armento.	*Armentum.*	Bestail.	رمه * چرنده *
Armi.	*Arma.*	Armes.	يراق * سلاح * پره *
Armonia.	*Harmonia.*	Harmonie.	خوش آهنك * خوش نغمه * خوش آواز * سال اتيه * مقام *
A roverscio.	*Præposterè.*	Au rebours.	وارونه * برعكس * واسر *
Arra : caparra.	*Arrhabo.*	Erre : arrhe.	بيعانه * سند كار * بيع * كروكون *
Arrabbiamento.	*Rabies,*	Enragement.	ديوانكي * جنون *
Arrabbiato.	*Rabiosus.*	Enragé.	ديوانه * مكلوب *
Arrancare la spada.	*Ensem distringere.*	Tirer l'epée.	شمشير كشيدن * تيغ ازغلاف در آوردن *
Arrendersi n'el combatto.	*Dare manus.*	Se rendre.	امان خواستن * امان طلبيدن * دست از جنك واداشتن *
Arroganza.	*Arrogantia.*	Arrogance.	صدمت * خون بيني *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Arrossito.	*Pudore suffusus.*	Confondu.	خجل شده * شرمانده کشته *
Arrostito.	*Assatus.*	Rosti.	کباب * برشته * بریان *
Arrotare.	*Acuere.*	Aiguiser.	چرخ کردن * بچرخ تند ساختن *
Arrugginirsi.	*Æruginem contrahere.*	Se roüiller.	زنگ گرفتن * زنگ آلود شدن *
Arsenale.	*Armamentarium.*	Arsenal.	جبه خانه * سلاح خانه * توپ خانه * زره خانه *
Arsenico.	*Arsenicum.* ἀρσενικον.	Arsenic.	زرنیخ * مرکموش * زرنه *
Arte.	*Ars.*	Art.	صناعت * کسب * فن * پیشه * کار * هنر * منقبه *
Arte magica.	*Ars magica.*	Art magique.	علم سحر * علم غیب * جادوگری *
Arte oratoria.	*Ars oratoria.*	Art d'orateur.	علم بلاغت * علم فصاحت * نحو * علم نحو *
Artegiano.	*Artifex.*	Artisan.	کاسب * صاحب پیشه * صاحب صناعه *
Arteria.	*Arteria.*	Artere,	رگ سریان * عرق سریان * رگ نبض *
Aspero.	*Asper.*	Aspre.	رنجش آمیز * درشت * زور *
Aspra arteria: trachea.	*Aspera arteria:* τρακεῖα.	La trachée artere.	قصبة ریه * قصبه آلت دم زدن * نی حلق *
Articiocco.	*Cinara:* κινάρα.	Artichaud.	کنگر فرنگی * گیاه حب الزلام بستانی * ارتیچت *
Articulare.	*Syllabas combinare.*	Conter les lettres	حجا کردن * تحجی کردن *
Articulo: giuntura.	*Articulus.*	Jointure.	مفصل * کش بند *
Articulo d'ella fede.	*Articulus fidei.*	Article de foy.	قانون دین * قانون ایمان * قانون مذهب *
Artificiale.	*Artificialis.*	Artificiel.	کاسبی * عملی * صنعاتی *
Artificio.	*Artificium.*	Trait du mestier: artifice.	دقیقه * بند *
Artigliaria.	*Bombardæ.*	Artillerîe.	توپ * مدفع * بادلیچ *
Artimone.	*Artemon.* ἀρτέμον.	La grande voile.	چادر بزرگ غراب * شراع کشتی *
Ascella.	*Axilla.*	L'aisselle.	مَفْصَل مَرْفِق * غبن *
Ascendere.	*Ascendere.*	Monter.	بالا رفتن * اوج گرفتن * عروج کردن * سعود نمودن *
Ascesa.	*Ascensus.*	Montée.	فراز * راه بالا * تشییل *
Ascia.	*Ascia: securis.*	Hache.	تبر * فاس * هسین * قادوم *
Asciugare.	*Desiccare.*	Essuyer.	خشکاندن ـ میخشکانم * خشک کردن * بباد دادن * یابس نمودن *
Asciugatoïo.	*Mantile.*	Serviette.	دستمال * مهرمه * دژک *
Ascoltare.	*Auscultare.*	Ecouter.	گوش کردن * گوش دادن * استماع نمودن *
Ascoltato.	*Auscultatus.*	Ecouté.	شنیده * مستماع گردیده * بخدمت رسیده *
Ascoltante.	*Auscultans.*	Ecoutant.	استماع کننده * سامع * گوش دار * شنونده *
Ascondere.	*Abscondere.*	Cacher.	پنهان کردن * مخفی داشتن * خفیه نمودن *
Ascosamente.	*Occultè.*	En cachette.	بپنهان * بخفیه * مخفیاً * در دزدی * در خلوت *

Asilo:

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Afera.	*Veſpere.*	Au ſoir.	پسین * عصر * وقت عصر *
Afilo : porta d'el Ré.	*Aſylum.*	L'aſile.	ملجي قاپو * درگاه دولت خانه *
Afilo : rifugio.	*Aſylum: ἄσυλον.*	Aſile.	پناه گاه * ملجا * التجا *
Afinaïo.	*Aſinarius.*	Aſnier.	خر دار * صاحب آلاغ * خرکي * چاروا دار *
Afino.	*Aſinus.*	Aſne.	خر * آلاغ * حمار * وشک * دراز گوش *
Aſmatico.	*Aſthmaticus : anhelator.*	Aſtmatique.	تنگ نفس * دمّاپر *
Aſmo.	*Aſthma : ἆσθμα.*	Aſtme.	تنگ نفس * ضيق النفس * دمّا *
Aſpergere.	*Aſpergere.*	Jetter de l'eau.	آب پاشيدن * آب پاشي کردن * مرشوش نمودن *
Aſpettare.	*Expectare.*	Attendre.	انتظار کشيدن * منتظر بودن * صبر کردن * ترقع وتطلع نمودن * ترصّد وسرقب نمودن * چشم داشتن
Aſpettare : dar tempo.	*Inducias concedere*	Donner du temps	مهلت دادن * درنگ آرزاني داشتن *
Aſpettatione.	*Expectatio.*	Attente.	انتظار * توقع * تطلع * چشم داشت *
Aſpetto.	*Aſpectus.*	Aſpect.	نظر * روي * صورت * سيما * وجه *
Aſpirare.	*Aſpirare.*	Aſpirer.	مشتاق بودن * چشم داشت نمودن *
Aſpramente.	*Inclementer.*	Aſprement: rudement.	بعُنف * ازروي عُرف * سخت * بي مروت *
Aſpreſſa : rigore.	*Inclementia.*	Aſpreté: rigoeur.	جبر * ستم * ظُلم * عُرف * عُنف *
Aſpro.	*Inclemens: durus.*	Aſpre: rigoureux.	ظالم * جبار * بي مروت * بي رحم * درشت * سخت *
Aſpro al tatto.	*Scaber.*	Rude.	ضور * ناهموار * درشت *
Aſſaggiare.	*Experiri: degustare.*	Gouſter.	چشيدن — مبچشم * تجربه وامتحان کردن *
Aſſaï : molto.	*Satis ſuperque.*	Fort: beaucoup.	بسيار * خيلي * کثير * بفحم * بغنيمت *
Aſſaï: quanto. baſta.	*Satis.*	Aſſes.	غنيمتانه * کافي *
Aſſaltare.	*Irruere.*	Aſſaillir.	حمله آوردن * هجوم وصولت کردن *
Aſſaſſino di ſtrada.	*Graſſator : latro.*	Aſſaſſin.	راهزن * تريمه * حرامي * دزد *
Aſſe del carro.	*Axis currus.*	Eſſieu.	تير عرابه * چوب عرابه * چرخه تير *
Aſſediare.	*Obſidere.*	Aſſieger.	حصار کردن * احاطه نمودن * محاصره کردن *
Aſſegnare.	*Aſſignare.*	Aſſigner.	تعيين نمودن * معيّن کردانيدن *
Aſſegnatione de denari.	*Aſſignatio pecuniæ*	Commiſſion pour lever la taille.	حواله زر * تحصيلداري *
Aſſeguire.	*Aſſequi.*	Acquerir.	بهم رساندن * حاصل — تحصيل نمودن * اندوختن *
Aſſemblea.	*Congreſſus.*	Aſſemblée.	مجلس * جمعي * جماعتي * گرد *
Aſſenzo.	*Abſinthium : ἀψίνθιον.*	Abſinthe.	افسنتين * افسنتين رومي *
Aſſentarſi: diſparire.	*Diſparere: abeſſe.*	S'abſenter.	غايب — ناياب — ناپيدا — ناپديد — گم * اواره شدن *
Aſſente.	*Abſens.*	Abſent.	غايب * ناياب * ناپيدا * ناحاضر * آواره *
Aſſentire.	*Aſſentiri.*	Conſentir.	قايل بودن * راضي بودن *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Aſſertivamente.	*Aſſeveranter.*	Aſſurément.	تحقیق * مشخص * البته * بلاشک *
Aſſicurare.	*Aſſerere.*	Aſſurer: ſoûtenir.	تحقیق و مشخص کردن * ثبوت اوردن *
Aſſiduita.	*Aſſiduitas.*	Aſſiduité.	مداومت شغل * مداومت کسب * قیم درکار *
Aſſiduo.	*Aſſidu.*	Aſſiduus.	متقیم درکار * مقیم درکسب * دوام دراشتغال *
Aſſiomo.	*Axioma.*	Axiome.	قول بدهي * قضیة معلوم بنفسه * حدیث *
Aſſiria.	*Aſſyria.*	Aſſyrie.	کرد ستان * ولایات کرد * ملک کرد ستان *
Aſſiſtere: eſſer preſente.	*Aſſiſtere.*	Aſſiſter: eſtre preſent.	حاضر بودن *
Aſſiſtere alcuno.	*Opitulari alicui.*	Aſſiſter: ſecourir.	مدد ومعاونت دادن * انباز بودن * انبازي نمودن *
Aſſociato.	*Aſſociatus.*	Aſſocié.	شریک * انباز * همکار *
Aſſolvere.	*Abſoluere.*	Abſoudre.	گناه بخشش * عصیان عفو نمودن * عفو جرایم نمودن * مغفرت کردن *
Aſſolutamente.	*Abſolutè.*	Abſolument.	مطلقاً * باطلاق *
Aſſolutione.	*Abſolutio.*	Abſolution.	عفو * بخشش * مغفرت *
Aſſomigliare.	*Similem eſſe.*	Reſſembler.	مانند بودن * مشابه بودن * ماندن - مثماثم *
Aſſuefarſi.	*Aſſue fieri.*	S'accoutumer.	عادت کردن * آموخته شدن *
Aſtenerſi.	*Abſtinere.*	S'abſtenir.	پرهز کردن * اجتناب نمودن * احتراز کردن * خودرا ممنوع نمودن * خودرا بري داشتن *
Aſtinente.	*Abſtinens.*	Abſtinent.	پرهیز کار * مجتنب * احتراز کننده *
Aſtinenza.	*Abſtinentia.*	Abſtinence.	قناعت * پرهیز * اجتناب * احتراز *
Aſtro.	*Aſtrum.*	Aſtre.	نجم * کوکب * ستاره * اختر *
Aſtrolabio.	*Aſtrolabium.*	Aſtrolabe.	اسطرلاب * آلت علم ریاضي اسطرلاب *
Aſtrologia.	*Aſtrologia.*	Aſtrologie.	علم نجوم * معرفت نجوم * علم ریاضي * علم فلک *
Aſtrologo.	*Aſtrologus.*	Aſtrologue.	منجم * فلک شناس *
Aſtutia.	*Aſtutia.*	Fineſſe.	حیله * اشکول * فن * خدعه * حرام زادکي * روباه بازي * عیاري * مکاري * بُلُوس *
Aſtutia nelle liti.	*Litigium aſtutum.*	Chicane.	حیله شرعي * اشکیل شرعي * عن شرعي *
Aſtuto.	*Aſtutus.*	Fin: ruſé.	حیله باز * روباه باز * عیار * مکار * غدار * محیل *
Ateiſta.	*Atheiſta.*	Athéïſte: athée.	خدا ناشناس * ملحد * منافق * بد کیش *
Atempo.	*Tempeſtivè.*	A temps.	بوقت خود * بمجال خود * در زمان شایسته *
Atomi.	*Atomi.*	Atomes.	ذرها * اجزاي لاجزا * اقسام لاینقسم *
Atomi del ſole.	*Solis atomi.*	Atomes du Soleil	هباء منثوراً *
Attaccamento.	*Adhæſio.*	Atachement.	علاقه * ربط * الصاق *
Attaccare.	*Aggredi.*	Ataquer.	دراستادن * بمنازعت برخاستن * حمله کردن *
Attaccare.	*Affigere.*	Atacher.	قایم کردن * چسپاندن * مستحکم نمودن *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Attediare.	*Afficere.*	Ennuyer.	درد سر دادن * بیدماغ کردانیدن * مجاهده رساندن * تصدیع دادن *
Attempato.	*Annosus.*	Chargé d'années.	مسن * پیر * کهن * سالدار * سالور *
Attendere: haver cura.	*Curam habere.*	Avoir soin.	قید نمودن * مقید بودن * محافظه نمودن * نکاه داشتن * وشکردن *
Attentione.	*Attentio.*	Attention.	توجه * تقید * نظر * سرحساب *
Attentare.	*Audere.*	Oser.	جرأت کردن * قدرت نمودن * جکر کردن *
Attento.	*Attentus.*	Attentif.	متوجه * مقید * سرحساب *
Atteso che.	*Quandoquidem.*	Puisque: attenduque.	بوجود انکه * چون که * چنانچه * چون * حسب آنکه * بفرض آنکه * باعتبار آنکه * بحیثیت که *
Attenuare.	*Attenuare.*	Atenuer.	کمتر ساختن * ناقص نمودن * باریک کردن *
Attenuato.	*Attenuatus.*	Atenué.	کمبود کردیده * ناقص نموده *
Atterrare.	*Sternere.*	Jetter par terre.	بر زمین انداختن * برخاک زدن * خباندن *
Attestatione.	*Attestatio.*	Attestation.	شهادت * شهادت نامچه * کواهی *
Attione: operatione.	*Actio.*	Action.	عمل * فعل * کار *
Attivo.	*Activus.*	Actif.	کارکن * چشپان * صاحب دست برد *
Attizzare.	*Irritare.*	Irriter.	کاویدن — میکاوم * تعرض کردن *
Atto: degno.	*Aptus.*	Propre: digne.	مستعد * مناسب * لایق * مستحق *
Attonito.	*Attonitus: mirabundus.*	Etonné.	حیران * متحیر * متعجب * واله * تیب * سراسیمه * مات *
Attonito: stupido.	*Attonitus: stupidus*	Stupide.	نادان * احمق * دنک * شوریده * نافهم دهشت *
Attozzicare.	*Veneno inficere.*	Empoisonner.	زهر دادن * سم خراندن *
Attozzicatore.	*Veneni artifex.*	Empoisonneur.	خدار * زهرده * آستاد سمومات *
Attozzicato.	*Veneno infectus.*	Empoisonné.	زهر خورده * مسموم * سم پذیرفته *
Attrare.	*Attrahere.*	Attirer.	کشیدن — میکسم * جذب کردن *
Attractivo.	*Attractivus.*	Attractif.	جاذبی * کشنده * جذب کننده *
Attrattile.	*Attractylis.* ἀτρακτυλίς.	Safran bâtard.	قرطم بری * انظر قطولس * انکریز * طریفان *
Attraversare.	*Transvertere.*	Mettre à travers.	سرباسر نهادن * سربسر شکافتن *
Attribuire.	*Attribuere.*	Attribuer.	نسبت کردن * مناسبت نمودن * حمل کردن *
Attributi divini	*Attributa divina.*	Attributs divins.	صفات الله تعالی * اسما الله تعالی *
Attriplicé herba.	*Atriplex.*	Bonne-dame: herbe.	سرمک * قطف * اسفاناج رومی *
Attristare.	*Contristare.*	Attrister.	دلکیر کردن * آزرده نمودن * غمناک نمودن * غمغین ساختن *
Aua: nonna.	*Ava.*	Grand-mere.	جده * پیر مادر *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Avania.	*Angariatio.*	Avanie.	شلتاق * بهتان * افترا * مجرک * اواري * اواني *
Avantaggio.	*Prærogativa.*	Avantage: prerogatiue.	دست بُرد * فضیلت * حیثیّت *
Avanti.	*Antè.*	Avant.	پیش * قدّم * قبل *
Avant'ieri.	*Nudius tertius.*	Ayant-hier.	پریروز * پریر *
Avanti tempo.	*Ante tempus.*	Avant le tems.	پیش ازوقت * قبل ازمجال *
Avanzare.	*Redundare.*	Eſtre de plus.	زیاد بودن * پیش آمدن * اضافه آمدن *
Avanzarſi.	*Proficere.*	S'avancer: profiter	ترقي نمودن * فیض یافتن * بهترشدن *
Avanzare denari.	*Pecuniam dare per anticipationem.*	Avancer l'argent.	زرپیش دادن * پیشکي دادن * پیشاپیش کردن *
Avanzare.	*Superare.*	Paſſer au deſſus.	غالب شدن * دست بُرد داشتن * فایق شدن *
Avanzato.	*Redundans.*	Reſtant.	زیاد آمده * اضافه شده * مضاعف کرده *
Avanzature della taula.	*Quisquilia menſæ.*	Reſtes de table.	پشخوره * فضله سفره *
Avaritia.	*Avaritiæ.*	Avarice.	بخیلي * خسیسي * طمع * خست * حرص * حطام دنیا *
Avaro.	*Avarus.*	Avare.	طمع کار * بخیل * خسیس * دني * حریص * خاش * خنبره * خنبر * خَسْ * خُشک * زرم *
Audace.	*Audax.*	Hardi.	شجاع * دلیر * دلاور * بهادر * مي قین *
Audacia.	*Audacia.*	Hardieſſe.	دلاري * جگرداري * شجاعت * جرأت * چبرکي *
Avederſi.	*Advertere.*	S'appercevoir.	خبردار - مطلاع - آگاه - مخبر - سرحساب - شدن *
Avelenare.	*Veneno inficere.*	Empoiſonner.	زهردادن * مسموم نمودن * داروقاطل دادن *
Avellana.	*Corylus: avellana.*	Noiſette.	فندق * بندق *
Avena.	*Avena.*	Avoine.	هرطمان * قرطمان * هرقولیون * نمام *
Animento.	*Exitus rei.*	Succés.	سرانجام * انجام * عقبت *
Avenire.	*Accidere.*	Arriver.	واقع شدن * رودادن * حادث کردیدن *
Avertenza.	*Obſervatio: cautela*	Egard: precaution	فکر * سرحساب * فراست * اندیشه * تدبیر *
Avertire: ammonire.	*Admonere.*	Avertir.	خبردار کردن * خبردادن * مخبر کردانیدن * آگاه کردن * پند و نصیحت دادن *
Avertire: attendere.	*Attendere.*	Prendre garde.	فهم نمودن * متفهم بودن * کوشش نمودن * توجه نمودن * بفراست دریافتن *
Avertitamente.	*Scienter.*	Exprés.	دانسته * ازقین * فهمیده *
Avertito: ammonito.	*Admonitus.*	Averti.	تنبه کردیده * متنبه شده * پند و نصیحت پذیرفته * اطلاع یافته * آگاه شده *
Avezzare.	*Aſſue facere.*	Accoutumer.	عادت کردن * خوکرفتن *
Augurare.	*Auſpicari: augurare.*	Augurer.	فال زدن * طالع دیدن *
Augure.	*Augur.*	Devin.	فالگیر * رمال *

Au-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Augurio.	*Augurium.*	Augure.	فال * رمل * استخاره *
Augusto.	*Augustus.*	Auguste.	جليل * مكرّم * زير
Avicinarsi.	*Approximari.*	S'approcher.	نزديك شدن * قريب شدن * چيره شدن *
Avicinamento.	*Approximatio.*	Avoisinement.	نزديكي * قربت *
Avidamente.	*Avidè.*	Avidement.	حرص * ذوق * برغبت * بحوش * ازروي از واهنك *
Avido.	*Avidus.*	Avide.	حريص * راهب * پر حوش واهنك *
Avilirsi.	*Vilescere.*	S'avilir.	خودرا سبك كردن * خفيف خودرا ساختن *
Aviluppare.	*Involuere.*	Enueloper.	پيچيدن * ملفوف نمودن *
Avisare.	*Admoncre.*	Donner avis.	مخبر كردانيدن * آگاه نمودن *
Aviso: parere.	*Sententia.*	Avis.	راي * بند * فكر * تدبير *
A uno: à uno.	*Sigillatim.*	Un à un.	يكي يكي * طاق طاق * فرد فرد * علحده علحده *
Avo.	*Avus:*	Ayeul:grand-pere	بسندر * جدّ * بابير *
Avocato: Avola: v:ava.	*Advocatus patronus.*	Avocat.	شفيع * شافع * متكلّم * مجال مقالت * پَلُوس *
Avorio.	*Ebur.*	Ivoire.	دندان فيل * عاج *
Aura.	*Favonius:*	Vent doux:zephir	نسيم * خوش هوا * باد فرورديں * باد صبا *
Aurora.	*Aurora.*	Aurore.	سحر گاه * واخ * فجر * شفق *
Austerità di vita.	*Austeritas.*	Austerité.	سلوك * رياضت * تعب *
Austero: d'un Religioso.	*Austerus.*	Austere.	سلوك كش * رياضت كش * مرتاض *
Austro.	*Auster.*	Vent de sud, ou de midy.	باد جنوبي *
Autenticare.	*Authenticum facere.*	Authenti quer.	مشروع نمودن * شرعي ساختن * روا دادن *
Autunno.	*Autumnus.*	Automne.	پاييز * برگزان * خريف *
Autore d'un libro	*Autor.*	Auteur.	مؤلف * مصنّف *
Autore: inventore	*Autor.*	Auteur: inventeur	تصرف كننده * موجد * مخترع *
Autorità.	*Autoritas.*	Autorité.	قدرت * قوت * اقتدار * كفاف *
Autorità: citatione.	*Autoritas: citatio*	Autorité: citation	شهادت *
Autorizare.	*Approbare.*	Auorifer.	اجازت دادن * رخصت وفتوي دادن *
Avenire.	*Accidere.*	Arriver: avenir.	واقع شدن * رو دادن * حدوث نمودن * بظهور آمدن * حادث گرديدن *
Azimo.	*Azimus.*	Sans levain.	بي خمير * فطير * بي مايه *
Azzuro.	*Azureus.*	Couleur d'azur.	لاجوردي * آبي * آسماني * كبود * ازرق * ماهي *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
BAbilonia	*Babilon.*	Babilone.	بغداد * عراق عرب * دارالعمارة بغداد * بابيل * فُسطاط *
Bacche de lauro.	*Baccæ lauri.*	Graines de laurier.	حبّ الغار * حب درخت دفنه *
Baccheta.	*Virga.*	Baguette.	چوب تعليمي * تعليمي * چوب دست *
Bacciare.	*Oſculari.*	Baiſer.	بوسه دادن * بوسيدن — مبوسم * ماچ كردن *
Bacile.	*Pelvis.*	Baſſin.	لگن * طشت *
Baculo paſtorale.	*Baculus paſtoralis*	Croſſe: bâton paſtoral.	* كوازان * عكازه *
Bagaglie: robe.	*Supellex.*	Hardes.	اسباب * يراق * اغراض *
Bagaſcia.	*Lupa: meretrix.*	Coureuſe de rempart	نابكار * فاحشه * قحبه *
Bagatelle.	*Nugæ.*	Bagatelles.	چرهاي پوچ * بيهوده * باطليات *
Bagnare.	*Madefacere.*	Moüillier.	خيسانيدن * تركردن * نم ساختن *
Bagno.	*Balneum.*	Bain.	گرمابه * حمام * وُشَك *
Balbutire.	*Balbutire.*	Begayer.	لكنت داشتن * حرف كج زدن * سرزبان زدن *
Balbezza.	*Balbuties.*	Begayement.	لكنت * زبان كرفتكي *
Balbo.	*Balbus.*	Bégue.	بسته زبان * تمتمه * سرزبان زن * زبان كرفته *
Balcone.	*Porticula extra feneſtram.*	Balcon.	بالاخانه * غرفه * باور *
Baldacchino.	*Baldachinum : Thenſæ.*	Baldaquin.	چتر * خيمه * سايبان *
Baldanſa: v: audacia			
Balena.	*Cetus.*	Baleine.	نهنگ * حوت *
Baleſtra.	*Baliſta.*	Arbalête.	كمان * قوس *
Balia: v: nutrice.			
Balla dimercantia	*Sarcina.*	Bale de marchandize.	بسته * لنگه * فرده
Balla: v: Palla.			
Ballare.	*Saltare.*	Danſer.	رقصيدن — مبرقصم * رقاصي كردن *
Ballatore.	*Saltator.*	Danſeur.	رقاص * رقصنده * پاكوب *
Balline : munitione.	*Globuli catapultæ.*	Dragée de fuſil.	ساچمه *
Ballamento.	*Saltatio.*	Danſe.	رقاصي *
Balordo.	*Ineptus : hebes.*	Lourdant.	احمق * بيعقل * نافهم * حيوان *
Balzamo.	*Balzamum.*	Baume.	بلسان * روغن بلسان * دهن ال بلسان *
Bambace per inchioſtro.	*Goſſipium ad atramentum.*	Coton pour l'ancre.	پرز * ليفه * ريشه *
Bambina.	*Puella.*	Petite fille.	دختر * دنية * دختر كوچك *
Bambino.	*Infantulus.*	Petit enfent.	پسر * جفله * طفل * كودك * پسر كوچك *
Bancarotta: v: falire			
Banchettare.	*Convivari.*	Faire banquet.	ضيافت كردن * مهماني ساختن * تَكماز * وكبر كردن *
Banco.	*Scamnum.*	Banc.	كرسي * سكملي *
Banca.	*Telonium.*	Banque.	بساط صراف * دكان * صراف خانه *
Banda.	*Ora.*	Contrée.	جانب * طرف * جنب * صوب *
Bandiera.	*Vexillum.*	Banniere.	بيرق * عَلَم * رايه *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Bandire.	*Mittere in exilium*	Bannir.	اخراج کردن * از شهر بیرون ساختن * اواره کردن *
Bandito.	*Exilio damnatus.*	Banni.	اواره شده * اخراج بلد کرده * از شهر بدر شده *
Banditore.	*Præco.*	Crieur: heraut.	جارچي * منادي * بانگ زن *
Bando: grida.	*Præconium.*	Criée: proclamation.	جار * بنگ * ندا *
Barattare. Baratta: v: cambio.	*Permutare.*	Changer.	بدل کردن * * الش ساختن * عدل بدل کردن *
Barba.	*Barba.*	Barbe.	ریش * لحیه * محاسن * جرّه *
Barba di becco.	*Come: barba hircina.*	Barbe de bouc.	الالاچنک * لحیه التیس * شک *
Barbuto.	*Barbatus.*	Barbu.	ریشدار * رملتحي * صاحب ریس *
Barbagiano.	*Bubo.*	Hibou.	بوم * بومه *
Barbaresco.	*Barbarus.*	Barbaresque.	مغربي * امم مغرب *
Barbaria.	*Barbaria.*	Barbarie.	ملک مغرب * بلاد مغرب *
Barbarismo.	*Barbarismus.*	Barbarisme.	غلط * سهو *
Barbaro.	*Inhumanus.*	Barbare.	بیدرد * بي مروت و رحم * ظالم *
Barbiere.	*Barbitonsor.*	Barbier.	سرتراش * دلاک * مزین *
Barbone: pesce.	*Mullus.*	Barbeau.	غر ماهي *
Barca picciola.	*Cymba.*	Petite barque.	کشتي * زورقي * بانک * مشحوف * سفینهٔ *
Barca grande.	*Navigium.*	Grande barque.	مرکب * ترّاد * جهاز * ضایمه *
Barchetta: v: schiffo			
Barda: bardella.	*Clitellæ.*	Aubarde: petit bast.	پالانک * پالان سواري *
Barigello.	*Circitor.*	Capitaine d'archers.	عسس باشي * احداس باشي * رئیس کبر *
Barile.	*Cadus.*	Baril.	قنطاس * بریل * وارل *
Barone: signore.	*Baro.*	Baron.	بیک * آقا *
Base d'una colonna.	*Basis columnæ.*	Base d'une colomne.	پایه ستون *
Basilico: herba.	*Basilicum.*	Basilic: herbe.	ریحان * ریحان الملک * ضمیران * شاسفرم *
Basilisco.	*Basiliscus.*	Basilic.	حرمان * شاه ماران *
Bassessa.	*Depressio.*	Bassesse.	پستي * دني * پایني * کمیني *
Basso.	*Depressus.*	Bas.	پایین * کمین * دني * پستي *
Basta.	*Sufficit.*	Suffit.	بس است * کافي است * بس *
Bastanza.	*Sufficientia.*	Suffisance.	کفایت * بس *
Bastardo.	*Nothus: spurius.*	Bastard.	حرام زاده * تخم حرام * ناپاک * ولد زنا * مادر بخطا *
			پسنده * خشرک * پیندر * بي ندره *
Bastione.	*Propugnaculum.*	Bastion.	متترس * برج بارو *
Basto.	*Clitellæ.*	Bast.	پالان * سمر *
Bastonare.	*Percutere baculo.*	Bastonner.	چوب زدن * کتک زدن *
Bastonato.	*Baculo percussus.*	Bastonné.	کتک خورده * چوب خورده *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Bastoncello.	*Baculus.*	Petit bâton.	باسو * باهو * چوب دست * عصاي *
Bastone.	*Fustis : scipio.*	Bâton.	چوب * عصا * چوب دستي *
Bastone di pastore.	*Agolum.*	Houlette : bâton de pasteur.	باشو * چوب چوپان *
Battagliare.	*Præliari.*	Combatre.	غوغا كردن * جنك كردن * مقاتله و محاربه ورزيدن *
Battaglione.	*Cuneus : agmen.*	Bataillon.	تعبيه اسپاهيان *
Batello : schiffo.	*Scapha.*	Bateau.	بطيل * حوره * مچوه * سنبوك *
Battere.	*Percutere.*	Battre.	زدن - ميزنم * ضرب كردن * مضروب نمودن *
Battre delle mani.	*Manus collidere.*	Battre des mains.	دست را برفشاندن *
Batteria del canone.	*Situs bombardarum.*	Baterie de canon.	حوالهٔ توب * جاي توب *
Battesimo.	*Baptismus.*	Batême.	✠ مكر توتيون ✠ معموديه * صبغة * غصل *
Batti-cuore.	*Cordis palpitatio.*	Palpitation de cœur.	دل تپش * خفقان *
Batti l'oro.	*Bractearius.*	Bateur d'or.	طلا كوب * زركوب *
Battitore.	*Percussor.*	Bateur.	زننده * ضارب *
Battocchio della porta.	*Tudes Januæ.*	Batoir de la porte	حلقه در * حلقه باب *
Battocchio di campana.	*Rhopalum.*	Batoir de la cloche.	عمود ناقوس * عمود زنك *
Battuto.	*Percussus.*	Batu.	زده * مضروب *
Baua.	*Saliva.*	Bave.	كف دهان * لعاب دهن * بفنج *
Bavare.	*Salivam emittere.*	Baver.	لعاب دهن ريختن * كف ريختن *
Bavoso.	*Spumosus.*	Baveux.	لعاب دار *
Bdellio.	*Bdellium.*	Bdellium.	خُشل * مقل *
Beati : Santi.	*Beati.*	Les bien-heureux	بهشتيان * سعادتمندان * اهل جنت *
Beatitudine.	*Beatitudo.*	Beatitude.	سعادت * طوبي *
Beato : fortunato.	*Felix : fortunatus.*	Heureux.	سعادتمند * دولتمند * صاحب اقبال *
Beccare.	*Rostro pungere.*	Béqueter.	منقار زدن * نُك زدن *
Becco : caprone.	*Hircus.*	Bouc.	شهاز * توشتر * بز نر *
Becco d'ucelli.	*Rostrum.*	Le bec.	منقار * نُك * بتغور * بتفوز *
Beffare : schernire.	*Illudere.*	Bafouër.	ريش خند كردن * مسخركي كردن *
Beffegiatore.	*Illusor.*	Moqueur.	مسخره * مقلّد *
Belgioïno.	*Belgioïnum.*	Benioin.	حسن لبه * بخور حسن لبه *
Bellezza.	*Pulchritudo.*	Beauté.	حسن * جمال * وجامت * ملاحت * مقبولي * نكويي *
Bellicoso.	*Bellicosus.*	Guerrier.	غازي * تازي * پهلوان * مجاهد * جنكي * يكوك * وكنك * وليك * نيومرد * حزر *
Bello.	*Pulcher*	Beau.	مقبول * خوب صورت * زيبا * غراي * حسن * براه * پري پيكر * ناز نين * رغين *

Bel-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Belloardo.	*Propugnaculum.*	Boulevard.	سنگر *
Beluedere: herba.	*Scopária: herba.*	Balay: herbe.	جاروکیاه * جارو *
Ben: bene.	*Benè.*	Bien.	خوب * باحسن وجه *
Ben che.	*Quamvis.*	Bienque.	هرچند که * گرچه *
Benda.	*Vitta.*	Bande.	بند * پرار *
Benedire.	*Benedicere.*	Benir.	برکت خواندن * مبارک کردن * دعاخواندن *
Benedictione.	*Benedictio.*	Benediction.	برکت دعا گوي * دعا *
Benefactore.	*Benefactor.*	Bien-faiteur.	ولي نعمت * خيررسان * خيّر * فيض رسان *
Beneficenza.	*Beneficentia.*	Largesse.	احسان * شفقت * مرحمت *
Benefico.	*Beneficus.*	Bien faisant.	خيّر * سخي * خيررسان * كريم *
Beni mobili, & immobili.	*Bona mobilia, & immobilia.*	Biens meubles, & immeubles.	عقارات ومنقولات * املاك واسباب *
Beni temporali.	*Bona temporalia.*	Biens temporels.	كفاف دنيا * املاك دولت ونعمت * مال دنيوي *
Beni di l'altro mondo.	*Bona aeterna.*	Biens de l'autre monde.	مال آخرت * سراي *
Benevolenza.	*Benevolentia.*	Bienveillance.	خيرخواهي * احسان * مروت * نيكخواهي *
Benevolo:	*Benevolus.*	Bienveillant.	خيرخواه * نيك خواه *
Benignità.	*Benignitas.*	Benignité.	رافت * مروتي * رفق * ملاطفت * مهرباني *
Benigno.	*Benignus.*	Benin.	مهربان * ملايم * رام * بارول * كريم النفس * بسامان *
Bere.	*Bibere.*	Boire.	نوشيدن — ميتوشم * خوردن *
Beretta.	*Pileus.*	Bonnet.	كلاه * كلاه سر *
Beretta delle donne.	*Capitium muliebre.*	Bonnet des femmes.	صداقه * كلاه چه *
Beretta sotto il turbante.	*Pileus Turcicus.*	Bonnet à la turquesque.	قاوق * ترپوش *
Beretta di feltro.	*Pileus coactilis.*	Bonnet de feutre.	كلاه نمدي *
Berettaro.	*Pileorum artifex.*	Bonnetier.	كلاه دوز * كلاه ساز * كلاه فروش *
Berettino.	*Calentica.*	Calote.	عرق چين * كلاه كردن *
Berillo.	*Beryllus.*	Beryl.	مرّ * سنگ مرّ * مها *
Berfaglio.	*Cuna.*	Bereeau.	گهواره * مهد * مهتك * گهوار *
Beftia.	*Beftia.*	Beſte.	حيوان * جانور * وحش * جرنده *
Beftiame.	*Armenta.*	Beſtail.	جانوران * حيوانات * مواشي * مراعي * رمه *
Beteleme.	*Bethlehem.*	Bethlehem.	بيت لحم * جاي تولد حضرت ايشوع بيت لحم *
Bevanda.	*Potio.*	Boiſſon.	جلاب * شربت *
Bevitore.	*Potator.*	Beveur.	نوشنده * شارب *
Il bevere.	*Potus.*	Le boire.	خوشبدني * مشروب * شرب *
Biacca.	*Ceruſſa.*	Ceruſe.	سفيداب * اسفيداج *
Biada per cavalli.	*Avena.*	Avoine.	اليق * هرتمان * گاوجو *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Bianco.	*Albus.*	Blanc.	سفيد * ابيض *
Biancare il muro.	*Dealbare parietem.*	Blanchir la muraille.	ديوار سفيد كاري كردن * بگل سفيد ديوار را ماليدن *
Bianco dell'ovo.	*Albumen ovi.*	Blanc d'oeuf.	سفيده تخم مرغ * بياض البيضة *
Biancatore.	*Stanneator.*	Etameur.	سفيد گر * آستاد سفيد گر *
Biazimare.	*Criminari.*	Blâmer.	مذمة كردن * غيبت كردن *
Biastemare.	*Blasphemare.*	Blasphemer.	كفر گفتن * رده گفتن *
Biblia Sacra.	*Biblia Sacra.*	La bible.	كتاب مقدّس * توريت وانجيل * استواضّ اشونس *
Biblioteca.	*Bibliotheca.*	Bibliotheque.	كتاب خانه * ارتنك *
Bicchiere.	*Poculum.*	Verre.	پياله بلوري * قدح شيشه *
Bieta.	*Beta.*	De la porée.	چغندر * سلق *
Bilancia grande.	*Trutina: libra.*	Grande balance.	ميزان * قپان * ترازو بزرگ *
Bilancia picciola.	*Bilanx.*	Petite balance.	ترازو * ميزان كوچك *
Bile.	*Bilis.*	Bile.	زرد آب * صفرا * خلط صفراوي *
Biondo.	*Flavus.*	Blond.	زرد * اصفر * فاقع *
Bisaccia.	*Mantica: bulga.*	Besace.	خورجين * خرج *
Bisavolo.	*Proavus.*	Bisayeul.	باپير * جدّ * نيا *
Biscotto.	*Panis artotipsius: nauticus.*	Biscuit.	نان دو آتشه * بكسماط * سوخاري *
Bisesto.	*Bissextus.*	Bissexte.	كبيسه * كبيسه چهار ساله *
Bisognare.	*Oportere: opus esse.*	Estre besoin.	لازم — احتياج — حاجت — ضرور بودن * بايستن — ميبايد *
Bisogno.	*Opus: necessitas.*	Besoin.	ضرورت * لازمه * احتياج *
Bisognoso.	*Indigus.*	Necessiteux.	بي چيز * مفلس * پريشان * محتاج *
Bitume.	*Bitumen:* ἀσφαλτος.	Bitume.	قير * قفر اليهود * مومياي الوده * مومياي ابي * عرق كوه * عرق الجبال *
Bizzaria.	*Facetum verbum.*	Bizarrerie.	لطيفه * ظريفه * خرّاته * خوش طبع * خوش صحبت *
Bizzaro.	*Facetus.*	Bizarre.	مرد خوش طبع وخوش صحبت * ترمزاج * لطيف *
Blando.	*Blandus.*	Benin.	رام * ملايم * پخته * خوش *
Bleso.	*Blæsus.*	Bégue.	بسته زبان * تمنده * سرزبان زن *
Bocca.	*Os: oris.*	Bouche.	دهن * دهان * كام * فم * بُخ *
Bocca del fiume.	*Ostium fluvii.*	Embouchûre d'un fleuve.	خورشط * دهنه رود خانه *
Bocca del stomaco	*Orificium stomachi: æsophagus.*	Bouche de l'estomac.	سردل * سر معده * المري *
Bocale di terra.	*Vrceus.*	Bocal de terre.	كوزهٔ آبخوري * كراس آبخور * شربه *
Bocale.	*Gutturnium.*	Cruche à laver les mains.	ابريق افتابه * كوزهٔ دست شور *
Boccio di bombice.	*Bombycinus folliculus.*	Cocon de ver à soye.	پيله *

Boc-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Boccone.	*Buccella.*	Bouchée.	لقمه * ذيكه * حفنه *
Boffone..	*Morio.*	Bouffon.	مسخره * قشمر * مقلد *
Boia : carnefice.	*Carnifex.*	Bourreau.	جلاد * دژآگه * درخيم *
Bolo ermeni.	*Bolus Armena.*	Bol d'Armenie.	گل ارمني * طين ارمني *
Bolgia per l'arcione.	*Hippopera.*	Sac de felle.	جمتا * جمته *
Bolla d'acqua.	*Bulla aquæ.*	Bouteille fur l'eau	حباب * آب سُوار *
Bolla papale.	*Bullæ papalis.*	Bulle du Pape.	رقم حضرت ريم پاپا * فرمان ريم بابا خليفه حضرت مسيح *
Bollare.	*Obfignare : figillo munire.*	Seeller.	رشم كردن * مرشوم نمودن *
Bolle della faccia.	*Puftulæ faciei : exanthemata.*	Boutons fur la face.	دانه روي * حبّه روي *
Bollatore del Ré.	*Concellarius magnus.*	Garde des feaux.	مهردار * مهر دار باشي *
Bollo : figillo.	*Sigillum.*	Seau : fceau.	مهر * رشم *
Bollo de cavalli.	*Stigma equorum.*	Seeil fur les chevaux.	نمغا * نشان اسب *
Bollire.	*Fervere : ebullire.*	Boüillir.	جوشيدن — مبجوشم * جوش كردن *
Bollente.	*Fervens.*	Boüillant.	جوشنده * جوشان *
Bollimento.	*Æftus.*	Boüillonnement.	جوش * جوشش *
Bombarda.	*Bombarda.*	Piece d'artillerie.	توپ * بادليج *
Bombardiere.	*Bombardarum præfectus.*	Canonnier.	توپچي * توپ انداز * توپچي باشي *
Bonaccia.	*Malacia : μαλακία.*	Bonace.	خوار * خواب دريا *
Bontà.	*Bonitas.*	Bonté.	خوبي * نيكي * نيكوي * حسنه *
Borafcia per acqua.	*Lagena coriacea.*	Bouteille de cuir.	مطاره * حسيني *
Bordelliere.	*Ganeo.*	Bordellier.	خراباتي * لوطي * فاجر * زنباره *
Bordello.	*Lupanar.*	Bordel.	خرابه * قحبه خانه * بيت اللطف * خانه خاتون *
Bordone.	*Dolon.*	Bourdon.	چوب دست * عصاي سياحت *
Bordone con fpada dentro.	*Dolon.*	Bâton avec epée.	سيخ چه * سيخچه *
Borea : vento.	*Boreas : ventus.*	Bife : vent de nord	باد شمال * باد غاي * هوا قطبر *
Borgo.	*Pagus.*	Bourg.	ده * قريه * قصبه *
Borgo d'una città.	*Suburbium.*	Faux-bourg.	پيراسته * حوالي وحواشر شهر *
Borra.	*Stupa : villus.*	Bourre.	اغاره *
Borragine.	*Borrago.*	Bourrache.	گاوزبان * لسان الثور *
Borfa.	*Crumena.*	Bourfe.	كيسه زر * صرّه *
Bofco.	*Sylva.*	Bois.	جنگل * بيشه * درختستان *
Boffo.	*Buxus.*	Buis.	شمشاد * بوكسس *
Boffolo de naviganti.	*Pyxis nautica.*	Bouffole.	قطره * قطب نما * قبله نما *
Botta di vino.	*Dolium vini.*	Tonneau de vin.	خمرهٔ شراب * جرهٔ شراب * قنطاس شراب *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Bottega : magazino.	*Taberna.*	Boutique : magazin.	دكان * حجره * بنكى *
Bottega dà travagliare.	*Officina.*	Boutique d'artisan.	كارخانه * دكان *
Bottegaro chi non lavora.	*Tabernarius.*	Boutique de marchand.	دكاندار * حجره دار * بنكى دار *
Bottegaro chi lavora.	*Opifex.*	Boutiquier.	كاسب * كاركن * پيشه دار *
Bottigliere.	*Pincerna.*	Bouteillier.	شيره چي *
Bottinare.	*Deprædari.*	Butiner.	غارت كردن * تالان نمودن * تاراج كردن * يغما بردن *
Bottino.	*Præda : spolia.*	Butin.	غارت * تالان * تاراج * يغما *
Bottone.	*Nodulus vestiarius*	Bouton.	تقمه * زرور * جوشكى * كركره *
Bottone di rosa.	*Ablastrus.*	Bouton de rose.	غنچه گل سرخ * جنبل ـ جنبلة الورد *
Bovaro.	*Bubulcus.*	Bouvier.	گاوبار * گاوبان *
Bove.	*Bos.*	Boeuf.	گاو * بقر *
Bracciale.	*Brachiale.*	Brassal.	دستانه *
Braccialetti di donne.	*Armillæ.*	Brasselets.	مبل دست * جابره * بازوبند * متال *
Braccio.	*Brachium.*	Bras.	بازو * ساعد *
Braccio : misura	*Vlna : cubitus.*	Brasse.	كز * ذراع * زرع *
Bracha.	*Bracha : Subligaculum.*	Culote.	تنبان * زيرجامه * شلوار *
Brachezze longue	*Subligacula longa.*	Brayes: chausses.	چمتبان * چقچور *
Bracchiere.	*Fascia lumborum.*	Bandage.	بند فتق * خصيه بند *
Bragia di fuoco.	*Prunæ.*	Braise.	انگشت * جمره *
Brama : desiderio.	*Cupiditas.*	Grand desir.	حسرت * آرزومندي * اشتياقمندي *
Bravo : generoso.	*Generosus.*	Brave.	دلير * جگردار * پهلوان * شجاع * بهادر *
Bresco di miele.	*Radius mellis.*	Rayon de miel.	شهنگ عسل * تحنه عسل *
Brescia di murailla.	*Ruina muri.*	Bréche.	شكستكي ديوار * شكافت ديوار *
Bresile. : legno.	*Lignum Brazilianum.*	Bois du Brezil.	چوب بقم * عنم * چوب سرخ * دارپرنبان *
Breve.	*Brevis.*	Court.	كوتاه * مختصر * قصير *
Breve del Papa.	*Breve Papæ.*	Bref du Pape.	حكم حضرت ريم پاپا خليفه حضرت ايشوع رحمته علينا *
Brevemente.	*Breviter.*	Brevement.	باقتصار * مختصرا * كوتاه *
Brevetto.	*Jussio.*	Brevet.	نشان * مهر * تسكره * تذكره *
Breviario.	*Breviarium.*	Breviaire.	كتاب وزوف يوميه * كتاب نماز واجبي *
Brevita.	*Brevitas.*	Brévete.	اختصار * كوتاهي * قصيري *
Brigata de soldati	*Militum manus.*	Brigade.	ايل سپاهيان * ايماق سپاهيان * طايفة عساكر * جماعت لشكريان *
Briglia.	*Habenæ.*	Bride.	لجام * لغام * لكام *
Brina.	*Pruina.*	Bruine : galée blanche.	برف * برم *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Brionia : herba.	*Bryonia: βρυωνία.*	Couleurée.	هرم * فاشر * فاشرستين * فاعي *
Brocca: vaſo di terra.	*Poculum fictile.*	Broc : cruche.	كوزهٔ آب * جهلهٔ * ابريق *
Broccato : panno.	*Attalicus pannus.*	Brocat.	زربفت *
Brodo.	*Pulmentum.*	Bouillon.	شوربا * شله * اشكنه *
Brodo di ciceri.	*Pulx cicerum.*	Bouillon de poix.	مخلوط آب * ما حمص *
Brognolo.	*Perſicum duracenum.*	Brignon.	پالانه * ميوهٔ پالانه *
Bronzo.	*Æs.*	Bronze.	هفت جوش *
Brunire : imbrunire.	*Polire.*	Brunir.	صيقل كردن * پرداخت نمودن *
Bruno.	*Fuſcus.*	Brun.	كندم گون * تيره رنگ * اندك سياه *
Bruſcamente.	*Acriter.*	Bruſquement.	بي تكلّف * بيان بافته * بي ساختكي * بي توجه *
Bruſco.	*Acer.*	Bruſque.	درشت * بي ساخته * بي توجه * بي مروت *
Bruſtolare.	*Vſtulare.*	Brûler à demy.	برشته كردن * بريان ساختن *
Bruttezza.	*Diſformitas:*	Laideur.	زشتي * بد صورتي * بد تركيبي * بد اندامي * نامقبولي * قباحه * زشت روي *
Brutto.	*Diſformis.*	Laid.	زشت * بد صورت * بد تركيب * بد اندام * نامقبول * قبيح * كريه منظر *
Buchi del naſo.	*Nares.*	Narines.	سوراخهاي بيني * راههاي بيني *
Buco del culo.	*Podex.*	Trou du cul.	انجيره * مقعد *
Budelli.	*Viſcera.*	Boyaux.	روده * اوده * امعا *
Buffalo.	*Bubalus.*	Buffle.	گاميش * جاموش *
Bugia.	*Mendacium.*	Menſonge.	دروغ * كذب *
Bugiardo.	*Mendax:*	Menteur.	دروغ گو * كاذب * گذاب *
Bugloſſa: herba.	*Bugloſſum: βουγλῶσσος.*	Bugloſe.	گاو زبان * لسان الثور *
Buono.	*Bonus.*	Bon.	خوب * نيك * پاكيزه * به * باسامان و كيسه * ديسر * ويسه * وليس *
Buoniſſimo.	*Optimus.*	Tres-bon.	بهترين * خوبترين * بسيار خوب * نكوترين * بسيار مقبول * بسيار پاكيزه *
Buon ſtato.	*Bonus ſtatus.*	Bon eſtat.	خوشحال * حال خوب * خشنودي *
Buon pro vi faccia	*Proſit.*	Bien vous faſſe.	عافيت باشد * خوش جان بافته *
Buon-giorno.	*Proſperam diem aveo.*	Bon-jour.	صباح الخير * صباح مبارك باشد *
Buona notte.	*Proſperam noctem deprecor.*	Bonne nuit.	مس الخير * شبه خير * مساك الله بالخير *
Burino	*Scalprum.*	Burin.	قلم * قلم كنده كاري *
Burla : facetia.	*Jocus.*	Raillerie.	خوش طبعي * ترمزاج * ريشخند * بازي * ظرافت * لطيفه * خوراته *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Burla: inganno.	*Dolus.*	Tromperie.	فريب * فن * حيله * روباه بازي * حيله بازي * حرامزادكي * شول *
Burlare: cianciare.	*Colludere.*	Railler: cauſer.	بازي كردن * بلهو لعب مشغول بودن *
Burlare: ingannare	*Decipere.*	Tromper.	شول زدن * مغمون كردن * فريب زدن * فريبيدن — مي فريبم *
Burlarſi.	*Irridere.*	Se moquer.	شماتت كردن * ريشخند كردن وتمسخر نمودن *
Burlatore: bell-humore.	*Facetus: calophanta.*	Railleur.	مرد شوخ * مسخره * خوش طبع *
Buſcare: acquiſtare.	*Acquirere.*	Acquerir.	حاصل كردن بتصرف در آوردن * بهم رساندن * تحصيل نمودن * اندوختن *
Butiro.	*Butyrum.*	Beurre.	روغن خوردني * دهن ماكول *
Buttare: gettare.	*Proiicere.*	Jetter.	دور انداختن * راندن *

Ca. Cac. Cad.

CAbrone: ſcarafaggio.	*Scarabæus.*	Eſcarbot.	جُعَل * اين جعران *
Cacare.	*Ventrem exonerare.*	Aller à laſelle.	ريدن — ميريم * دست بآب رساندن * شكم واكردن *
Cacarella.	*Feria.*	La foire.	اسهال شكم * قر قر شكم * ضرب * اسهال معدي *
Cacatoio.	*Latrina.*	Privé : lieu commun.	آب ريز * ان يخانه * متوضي * طهارت خانه *
Caccia.	*Venatio.*	Chaſſe.	شكار * صيادي * صيد *
Caccia moſche.	*Flabellum muſcarium.*	Eventail.	بادزن * مصفّة * مروحة * مكس ران *
Cacciare.	*Foras ejicere.*	Chaſſer.	بركردن * اخراج ساختن * مقاومت نمودن *
Cacciare avanti.	*Impellere.*	Pouſſer.	راندن — ميرانم * پيش كردن *
Cacciato del paeze.	*Expulſus.*	Chaſſé du pays.	شهر بدر * اخراج بلد * مقاومت نمودن *
Cacciatore.	*Venator.*	Chaſſeur.	شكار كننده * صياد * صيد كننده *
Cadavero.	*Cadaver.*	Cadavre.	لاشه * جنازه * لش * ميت *
Cadenazzo.	*Vectis.*	Cadenat.	قفل *
Cadenza delle ſillabe.	*Quantitas ſyllabarum.*	Quantité desſyllabes.	تسقيط * ترازوي * ميزان الكلام *
Caduco.	*Caducus.*	Periſſable: decheu.	فنا پذير * آفتاده *
Mal caduco.	*Epilepſia.*	Mal-caduc.	صرع * سدّه غير تامّه كه در بطون دماغ ومجاري اعصاب حادث شود *
Caduta.	*Lapſus.*	Chute.	افتادكي * سقوط *
Caggione.	*Cauſa.*	Occaſion.	نرمت * جهات * سبب * علت *
Cagna.	*Canis fœmina.*	Chienne.	سگ ماده * كلب نثي *
Cairo.	*Memphis.*	Le grand Caire.	مصر * شهر مصر * مدينه مصر *
Calamaro: peſce.	*Sepia : loligo.*	Seche: poiſſon.	ماهي زير البحر * ماهي مركب *

Italice.	Latine.	Gallice.	Persice.
Calamaro.	*Atramentarium.*	Cornet à ancre.	دوات * قلم دوات * مركب دان *
Calamità.	*Calamitas.*	Calamité.	آفت * بلا * تنك * مصيبت * پريشاني *
Calamita: pietra.	*Magnes.*	Pierre d'aimant.	آهن رباء * سنك مقناطيس *
Calamitoso.	*Miser.*	Miserable.	بزه مسكين * مفلس * بي نوا *
Calamo.	*Calamus.*	Plume à écrire.	قلم * خامه * كلك *
Calamo odorato.	*Calamus odoratus.*	Le calamus aromaticus.	قصب الزريره *
Calandra.	*Arcedula.*	Calandre.	ترغه *
Calare le vela.	*Velum demittere.*	Baisser la voile.	اوزار كشتي پاين آوردن * شراع فرود آوردن *
Calcagno.	*Calcaneus.*	Plante du pied.	پاشنه * پس پا * عقب * پُل *
Calcare con gli piedi.	*Conculcare pedibus*	Fouler aux pieds.	پايمال كردن * بپا فشردن *
Calcette.	*Tibialia.*	Chaussetes.	چاقچور *
Calce: calcina.	*Calx.*	Chaux.	آهك * نوره * كلس *
Calcinatoio.	*Calcatorium.*	Lieu à cuire la chaux.	بركهٔ كلاشهٔ * كورهٔ آهك پزي *
Calcio.	*Calx.*	Coup de pied.	سرچنك * سلاق *
Calcitrare.	*Calcitrare.*	Regimber.	لكد زدن * پا زدن *
Calculo.	*Calculus.*	Calcul.	دقايق حساب * تفتيش حساب * باريكي عدد *
Calculo: pietra.	*Calculus.*	La pierre: la gravelle.	سنك مثانه * حَصَاتْ ورَمَلْ * ريك وسنك شاشان *
Caldaia.	*Æneum: caldarium*	Chaudiere.	قزغان * ديك بزرك * هركاره *
Calderaro.	*Faber ærarius.*	Chauderonier.	مس كر * صفار *
Caldea.	*Chaldæa.*	Caldée.	كردستان * ولايت كرد *
Caldo: calido.	*Calidus.*	Chaud.	كرم * حار * واريخ *
Calendario.	*Kalendarium.*	Calendrier.	تقويم * روزنامه * تقويم شمسي وقمري *
Calende.	*Kalendæ.*	Les Calendes.	سرماه * هلال * عيد قلنداش *
Calice per la messa.	*Calix sacer.*	Calice.	✠ سكين * كاس مقدّس ✠ سكيي پترك *
Caligine.	*Caligo.*	Obscurité.	غبار * تاريكي * طاخ * ظلمت *
Callo.	*Callus.*	Du rillon.	كوشت مرده * قلوله *
Calmo.	*Tranquillitas maris.*	Calme.	خواب دريا * سكون بحر * خوار *
Calore.	*Calor.*	Chaleur.	كرمي * حرارت *
Calpestare.	*Terere pedibus.*	Fouler aux pieds.	پايمال كردن * زير پا نهادن * زير پا ضايع نمودن * پاخوست ساختن *
Calunnia.	*Calumnia.*	Calomnie.	بهتان * افترا * غيبت * ياد زشت * بيغار * پيغاره *
Calvo: calvus.	*Calvus.*	Chauve.	دغ سر * پژسر *
Calzare.	*Calceare.*	Chausser.	پوشيدن پاهرا * بپاكشيدن *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Calzatoio.	*Calcearium.*	Chauſſoir.	پاشنه‌کش *
Calzolaio.	*Sutor.*	Cordonnier.	کفش دوز * کفاش *
Calzoni.	*Fœmoralia.*	Caleçons.	زیرجامه * تنبان * لباس * شلوار *
Camerlengo.	*Præfectus cubiculo*	Chambelan.	پیش خدمت * خادم وملازم خاصه * ناظر *
Cambiamento.	*Commutatio.*	Changement.	تبدیل * تغیر * الشت *
Cambiare.	*Commutare.*	Changer.	تبدیل کردن * مبدل ساختن * تغیر نمودن *
Cambiatore.	*Numularius.*	Changeur.	صراف *
Cambio.	*Litera cambii.*	Lettre de change.	برات *
Camelo.	*Camelus.*	Chameau.	شتر * ناقه * جمل *
Camera.	*Cubiculum.*	Chambre.	حجره * یرد * اوتاق *
Camera.	*Conclave.*	Cabinet.	خلوتخانه * خلوتگاه *
Cameriere.	*Cubicularius.*	Valet dechambre	پیش خدمت * خدمتکار خاصه * ناظر *
Caminare.	*Progredi.*	Marcher.	رفتن * راه رفتن * قدم پیش کردن * پیش رفتن *
Camino.	*Iter.*	Chemin.	راه * طریق * سبیل * جاده * منهاج *
Camino.	*Caminus.*	Cheminée.	بخاره *
Camiſcia.	*Induſium.*	Chemiſe.	پرهن * جامه * ثوب *
Camiſciola.	*Interula.*	Camiſole.	آرخالق *
Camomilla.	*Camomilla.*	Camomille.	بابونج * بابونه *
Campagna.	*Ager.*	Campagne.	صحرا * دشت * برّ *
Campana.	*Campana.*	Cloche.	ناقوس * زنگ * درای * جوس * درا *
Campanella.	*Campanella.*	Clochette.	زنگل * زنگله *
Campanella: herba.	*Convolvolus.*	Duliſet.	لبلاب *
Campanile.	*Campanile.*	Clocher.	ناقوس خانه * مناره ناقوس * درای گاه *
Campare: vivere.	*Vitam ducere.*	Paſſer la vie.	زیستن — میزیم * مدار گذراندن * جهتی معیّن داشتن * ادراری معیّن داشتن *
Campeſtre.	*Campeſtris.*	Champétre.	صحراهی * بری * دشتی *
Campeggiare.	*Caſtrametari.*	Camper.	صف آرای نمودن * میمنه ومیسره را درست ساختن * میدان لشکر درست نمودن *
Campo non lavorato.	*Campus.*	Champ en friche.	زمین ساده * ارض باطل *
Campione.	*Pugil.*	Champion.	دلاور * بهادر * شجاع * پهلوان * اوژن * غازی *
Campo.	*Arvum.*	Champ labouré.	ورز * مزرعة * ارض مستعمل *
Campo.	*Caſtra.*	Camp.	بطحا * آردوی عشکر * میدان لشکر *
Campo per paſcoli.	*Paſcua.*	Champ de paſturage.	چراگاه * مرعی *
Canaglia.	*Fex plebis*	Canaille.	اهالی کش * تلنگی * لوطی * نیک وبد * هرزکار *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Canale sotto terra.	*Aquæductus subterraneus.*	Acqueduc soûterain.	كاريز * قنات * ممرآب * آب رامه * آب راه *
Canale di piombo	*Canalis plumbeus.*	Canal de plomb.	ناودان سربي * منبوره قرقشم * بلبله سربي *
Canale d'un fiume	*Incile fluvii.*	Canal d'un fleuve	جدول * نهر * جوي *
Canale di terra.	*Canalis fictilis.*	Canal de terre.	تنبوشه * قمقمه * ناودان گلي *
Canape.	*Cannabis.*	Chanvre.	قنب * شاه دانه * ابق *
Canavaccio.	*Tela cannabina.*	Canevas.	كرباس * قماش كرباس *
Cancaro: infermità.	*Cancer: morbus.*	Chancre: maladie.	سرطان * ورمي كه مثل دست و پا سرطان ظاهر شود *
Cancellare.	*Delere.*	Canceller: effacer.	زدن * سهو كردن *
Cancellaria.	*Grammatophylacium.*	Chancellerie.	دفتر خانه *
Cancelli.	*Cancelli.*	Treillis.	شبكه * مشبكه * محجار *
Cancelliere.	*Cancellarius.*	Chancellier.	ديوان بيكي * عوارجه نويس * منشي الممالك *
Cancrena.	*Gangræna: γάγγραινα.*	Gangraine.	آكله * خوره *
Cancro.	*Cancer.*	Chancre.	خرچنك * سرطان * بوجنب *
Candela.	*Candela.*	Chandelle.	شمع * شحم * شمع پيه * شمع عسل *
Candeliere.	*Candelabrum.*	Chandelier.	شمع دان *
Candia.	*Crete.*	Candie.	كريت * جزيره كريت * قنديا *
Candido: verace.	*Verax: sincerus.*	Naïf.	ساده * راستگو * صادق *
Cane.	*Canis.*	Chien.	سك * كلب *
Cane mastino.	*Molossus.*	Mâtin.	سك كوره * سك چوپان * كلب الرعي *
Cane peloso: barbino.	*Canis villosus.*	Barbet.	سك براق * سك موي دار *
Cane bracco.	*Canis sagacis odoratus.*	Un braque.	سك بوجي * سك شكاري *
Cane di lepre.	*Canis leporarius.*	Leurier.	سك تازي *
Cane dogo.	*Canis Anglicus.*	Un dogue.	سك خلجي * سك انكريس * كلب انكريس *
Canella,	*Cinnamomum.*	Canelle.	دارچيني * قرفه *
Canella di botte.	*Epistomium.*	Robinet.	لوله * بلبله *
Canestro: cesto.	*Cistula.*	Petit panier.	زنبيل *
Canestra grande.	*Canistrum: cophinus.*	Grand panier.	جله * سفد * سبد * طبق *
Canicula: stella.	*Canis minor.*	La canicule.	كلب الصغير * سك آسمان *
Canna.	*Arundo.*	Cane: roseau.	نَيْ * قصب *
Canna d'India.	*Arundo Indica.*	Cane d'Inde.	نَيْ هندي * بنبو * خيزران *
Canna della gola.	*Guttur.*	Le sifflet du poûmon.	نَيْ حلق * قصبة الريح * حلقوم *
Cannone: bonbarda.	*Tormentum bellicum.*	Canon.	توب * بادليج * مدفع *
Canoni: legi.	*Canones.*	Les canons.	شرايع * قوانين *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Canonizzare.	*Canonizare.*	Canoniser	درسلك اوليا منتظم كردن * اظهار وروا ولايت نمودن *
Canonizzato.	*Canonizatus.*	Canonisé.	شهرت تقدس يافته * ولي خوانده *
Canonizzatione.	*Canonizatio.*	Canonisation.	اظهار تقدس * شهرت ولايت *
Canoro: sonoro.	*Canorus.*	Resonant.	خوش آوازي * * خوش آهنك * سدادار *
Cantare.	*Canere.*	Chanter.	خواندن - ميخوانم * بترنم بيرون آمدن *
Cantare musicalmente.	*Canere musicè.*	Chanter en musique.	بموسقي ومقام خواندن * بكوشه وشعبه ترم نمودن *
Cantaridi.	*Cantharides.*	Cantharides.	آلاكلنك * زراريح * ذرنوح *
Cantaro: pezo.	*Talentum: centenarium.*	Quintal.	قنطار * קנטאר *
Cantrice.	*Cantatrix.*	Chanteuse.	مغنّه * مطربه * زن خواننده * حافظه * غانيه *
Cantina.	*Cella vinaria.*	Cave.	شيره خانه * مي خانه * خمخانه *
Cantina di viaggio.	*Capsula vinaria.*	Canavete.	يخدان * صندوق شراب *
Canto.	*Cantus.*	Chant.	آواز * خوانندكي * صداي * ناله *
Canto musicale.	*Modulatio: concentus.*	Chant musical.	نغمه * مقام * موسقي * آوازه كوشه وشعبه * تصنيف *
Canto sacro.	*Cantus sacer.*	Chant sacré.	ذكر * مناجات * نغمه ورمزمه * انشا مقدّس *
Canto funerale.	*Cantus funebris: nænia.*	Chant pour les morts.	زار * ذكر ميّت *
Canto de i salmi.	*Psalmodia.*	Psalmodie.	قراءت زبور * حافظي زبور حضرت داوّد *
Canto de i uccelli.	*Avium cantus.*	Chant des oiseaux	ناله مرغان * لحن پرندگان * آواز وصداي * مرغان *
Cantone.	*Angulus.*	Coin.	كوشه * زاويه * كُنج * كنارة *
Cantore.	*Cantor.*	Chantre.	مطرب * حافظ * خواننده * صاحب نغمه *
Canzone.	*Cantilena.*	Chanson.	ترانه * بيگاه * تصنيف * غزل *
Caos: materia prima.	*Chaos.*	Chaos.	برنك * هيولي * هيولي الاولي *
Capace.	*Capax.*	Capable.	قابل * برازنده * رشيد * لايق *
Capacità.	*Capacitas.*	Capacité.	قابليت * رشادت * برازندكي * لياقت *
Capanna.	*Casa.*	Cabane.	كپر * سريفه *
Caparra.	*Pignus.*	Arre: erre: gage: ostage.	بيع * سندكار * بيعانه *
Capelli.	*Capilli.*	Cheveux.	موي * شعر * هاز *
Capelli in fiocco sopra la testa.	*Capillorum floccus in occipite.*	Floccon de cheveux à la Turque.	كاكل * كيسو *
Capel-venere: herba.	*Capillus veneris: ἀδίαντον.*	Capillus veneris: herbe.	پرسياوشان * شعر الجن * سنبله * شعر الرض *
Capella di chieza.	*Capella Ecclesiæ.*	Chapelle.	نمازگاه كوچك * پيغ كوچك *
Capestro.	*Capistrum.*	Licol.	نقته سر * رشمه * افسار * يرش * تيره لگام *
Capellano: sacristano.	*Sacrista*	Sacristain.	* مقدسي * رهبان كليسيا *
Capellano: limoziniero.	*Capellanus.*	Chapelain: aumônier.	پيش نماز * مقتدي *
Capellaro	*Pilearius.*	Chappellier.	نمد مال * آستان كلاه نمدي *

Cap-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Capello à la persiana.	*Galerus Persicus.*	Chapeau à la persane.	کلاه نمدي * کلاه قرقي *
Capello à la franca.	*Pileus Europæus.*	Chapeau à la franque.	تارپوش فرنگي * کلاه فرنگي *
Capigliatura.	*Cæsaries.*	Chevelure.	کيسوان * کيش * مويهاي دراز * هاز *
Capi di vite.	*Flagella vitis: palmites.*	Les bouts de la vigne	تره نازک رز * تره مو * ڭرم *
Capire: intendere.	*Concipere.*	Comprendre.	فهميدن — ميفهمم * ادراک نمودن * دريافتن *
Capire: tenere.	*Continere.*	Contenir.	ڭرفتن — ميڭيرم * احطه کردن *
Capitale: crime.	*Capitalis.*	Capital: digne de mort.	واجب القتل * ننکي * لايق سياست * سياستي *
Capitale.	*Sors.*	Le capital.	مايه * اصل * سروجه * سرمايه *
Capitano franco.	*Dux.*	Capitaine.	قپيتان * سردار * سرکار * ريّس فرنگي *
Capitano di nave.	*Navarchus: dux navis.*	Capitaine de navire.	قپيتان کشتي * ناخداي جهاز * ريّس کشتي *
Capitano generale.	*Imperator exercitus.*	Capitaine general	قپيتان * سپهسالار * سردار مطلق * سرکرده لشکر *
Capitano di cento & di mille.	*Centurio: & millenarius.*	Capitaine de cent & de mille.	يوزباشي * مين باشي *
Capitare.	*Pervenire.*	Arriver.	وارد شدن * رسيدن — ميرسم * واصل شدن *
Capitello d'una colonna.	*Capitellum epystylium.*	Chapiteau.	سرستون * تاج ستون *
Capitolare.	*Fœdus inire.*	Capituler.	شرط نمودن * عهد بستن * پيمان نمودن * قول کردن *
Capitolo d'un libro.	*Caput libri.*	Chapitre d'un livre.	باب کتاب * فصل کتاب * مقالهٔ کتاب * قسم کتاب * نظير کتاب *
Capitolo: assemblea.	*Capitulum.*	Chapitre: assemblée.	مجلس * مجمع * محفل * جماعت * مجمع *
Capitulationi.	*Capitulationes: fœdera.*	Capitulations.	شرط وشروط * عهد وپيمان * قولها * اقوال * وعدها * اقرار از طرفين *
Capo: testa.	*Caput.*	La teste.	سر * فرق * راس *
Capo, & cauda del dragone.	*Caput & cauda draconis.*	Teste & queuë du dragon.	عقده راس وذنب * راس وذنب * جُوزْهَرْ *
Capo: guida.	*Præfectus.*	Chef: intendant.	سردار * ريّس * هادي * فرمانده * سرکرده * مقدّم * ريش سفيد * پيشوا *
Capo d'anno.	*Anni principium.*	Nouvel an.	سرسال * خرزان * راس السنه * عيد کلنداش *
Capo di latte.	*Colostrum.*	Cresme.	سرشير * قيماغ *
Capo: promontorio.	*Promontorium.*	Cap.	سرکوه * راس جبل *
Dà capo à piedi.	*A capite ad pedes.*	Da la teste jusques aux pieds.	از سرتاپا * ازبالاتا پايين *
Dà capo à fine.	*A principio ad finem.*	D'un bout à autre	ازاول تا اخر * از ابتدا تا انتها * من اوله الاخره *
Capone.	*Capo.*	Chapon.	خروس اخته * خصي * ديک مخصي *
Cappa.	*Cappa: pallium.*	Chape.	ياپنجي * بالاپوش *
Cappa di donna.	*Cyclas.*	Simmare.	چادر * ايزار *
Cappa per la pioggia.	*Lacerna: penula.*	Manteau pour la pluye.	بارانی * ياپنجي *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Cappa: pluviale di chieza.	*Pluviale.*	Pluvial.	✠ پيلان * بالا پوس پيش نماز و مقتدي مسيحيه *
Cappari.	*Capparis.*	Capres.	كبر * شفلح * قثا الكبر * كورك * ثمرة الاصف *
Cappita!	*Papæ!*	Voy! Ha!	ياه * حبّاذا * واي *
Capotto.	*Lacerna.*	Capot.	كاتبي * ياپنچي * باراني * بالا پوش ✠ كاپوط *
Capra.	*Capra.*	Chevre.	بز ماده * معز ماده * عناق *
Capra silvatica.	*Caprea.*	Chevre sauvage.	بز كوهي * بز جبلي * پاه زن *
Capraro.	*Caprarius.*	Gardien des chevres.	چوپان بز * گلّه دار معز * راعي المعز *
Capretta: gazella	*Capella: capra pumila.*	Gazelle.	آهو * غزال *
Capriccio.	*Animi impetus.*	Caprice.	خود سري * انديشه و راي بي تدبير *
Capriccioso.	*Impetuosus.*	Capricieux.	مرد خود سر * خود انديش *
Capro: segno.	*Capricornus.*	Capricorno.	جدي * برج جدي * بُزَه *
Capriolo.	*Capreolus.*	Chevreul.	آهو بچه * جزد * چزد *
Caprone.	*Hircus.*	Bouc.	بز نر * توشتر * جدي *
Captività.	*Captivitas.*	Captivité.	بندگي * گرفتاري * حال آسير *
Captivo.	*Captivus.*	Captif.	غلام * اسير * بنده * گرفتار * عبد *
Capuccio di Religioso.	*Cuculla.*	Capuce.	✠ ويغار * ترپوس پادريان * كلاه سر رهبانان *
Caramania.	*Caramania.*	Caramanie.	كرمان * ولايت كرمان *
Carattere: segno.	*Character.*	Charactere: signal	علامت * نشان *
Caratteri: lettere.	*Characteres.*	Characteres: lettres.	حروف * حرفها * ارقام *
Caratto: pezo.	*Ceratium:* κεράτον.	Carat.	قيراط * وزن نيم دانگ * وزن مرواريد والماس *
Caravana.	*Caravana.*	Caravane.	قافله * كاروان *
Carbonchio.	*Carbunculus: tumor.*	Charbon: tumeur.	دمال * دنبل * بادژ *
Carbonchio: pietra pretiosa.	*Carbunculus: pyropus.*	Escarboucle.	گوهر شب چراغ * شب چراغ *
Carbone.	*Carbo.*	Charbon.	زغال * فهم *
Carbone acceso.	*Pruna.*	Charbon ardent.	اسكشت * انگشت * اَخْكَر * زَلَل * زَلَك *
Carcere.	*Carcer.*	Prison.	زنجير خانه * حبس خانه * زندان * چاه * بندي خانه *
Carcerato.	*In carere detentus.*	Prisonnier.	گرفتار زندان * بندي * در بند زنجير افتاده *
Guardiano del carcere.	*Janitor carceris.*	Geolier.	زنجيربان * زندانبان *
Cardamomo.	*Cardamomum.*	Grains de paradis	هيل بوا * هال بوا * قاقله كوچك *
Cardare.	*Carminare.*	Carder.	پرداخت نمودن *
Cardellino.	*Carduelis.*	Chardonnelet.	مرغ سقا * بروزه *
Cardini della porta.	*Cardines januæ.*	Les gons de la porte.	وتر * چفت در *
Cardo.	*Carduus.*	Chardon.	كنگر * خار * شوك *

Ca-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Careſtia.	*Penuria.*	Cherté.	كراني * قحطي *
Carezzare.	*Blandiri.*	Careſſer.	نواختن - مينوازم * نازو كرمي نمودن * تواضع كردن احسان بجا آوردن *
Carezze.	*Illecebræ.*	Careſſes.	نوازش * عايت * احسان * ناز * كرمي * تواضع *
Cargare.	*Onerare.*	Charger.	بار كردن * حمل كردن *
Caricare il canone	*Tormentum bellicum munire.*	Chargerun canon.	توب پُر كردن * بربادليج يا مدفع دارو نهادن *
Carica : commiſſione.	*Officium.*	Charge: commiſſion.	سفارش * وصيت *
Carica : officio.	*Provincia: officium*	Charge : office.	منصب * مهم * جاه *
Carica d'una beſtia.	*Onus.*	Charge: fardeau.	بار * حمل * خروار *
Cariſſimo.	*Chariſſimus:*	Tres cher.	هم دل * دوست جان * عزيز جان *
Carità : amore.	*Charitas.*	Charité.	محبت * دوستي * اخلاص *
Caritevole.	*Charitativus.*	Charitable.	صاحب خير * خيّر و فيض رسان * رحيم * كريم النفس *
Carmelo : monte.	*Mons Carmelus.*	Le mont Carmel.	كوه كرملو * حضرات اوليا و انبيا مقام جبل الكرمل *
Carmelitano.	*Carmelita.*	Carme.	راهب كرمليط * پادري طايفه حضرت الياس النبي *
Carmelitano ſcalzo.	*Carmelita diſcalceatus.*	Carme déchauſſé	پادري كرمليط پاه برهنه * راهب كرمليطاني حافي *
Carmine.	*Ordo Carmelitarum.*	L'ordre des Carmes.	پادريان پاك سرشت ملّت حضرت الياس النبي * رهبانيت پناهان پادريان كوه كرملو * شالپوشان عظيمترين و قديمترين طايفه حضرت بيبي مريم مادر حضرت ايشوع رحمته علينا *
Carnaggio.	*Strages.*	Carnage.	دمار * مقاتله * خونريزي *
Carnalità.	*Carnalitas.*	Charnalité.	شهوت جسماني * فسق * شهوت بدني *
Carnavale.	*Bacchanalia : lupercalia.*	Carnaval.	قلوغ اندازان * برقدان *
Carne.	*Caro.*	Chair.	گوشت * لحم *
Carnefice : v : boia.			قورمه * چغرمه *
Carne per viaggio	*Caro frixa in butyro.*	Chair frite au beurre.	گوشت زياده * گوشت برآمده *
Carnoſità.	*Carnoſitas.*	Carnoſité.	كوست دار * چاق * فربه *
Carnoſo.	*Carnoſus.*	Charnu.	عزيز * دوست * حبيب * محبوب *
Caro: amico.	*Charus.*	Cher : bien aimé.	كران * غالي * قيمت دار *
Caro : di molto volore.	*Charus: multi pretii.*	Cher : de trop grand prix.	خرنوب شامي * قراسيا *
Carobe : carobole	*Carobes fructus.* κεράτιον,	Carroubes.	زردك * جزر * گزر *
Carotta : gialla.	*Paſtinaca flava: ſiſer.*	Carote.	كلخنك * شجره حبّت الخضرا * درخت كلخنك *
Carpino : albero.	*Carpinus : arbor.*	Charme : arbre.	دولگر * نجار *
Carpentiero.	*Faber lignarius.*	Charpentier.	غرماهي *
Carpione: peſce.	*Carpio.*	Carpe.	

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Carpione d'el pozzo.	*Harpago.*	Harpon : croc.	قلّاب * چاه قلّاب * چاه دوز *
Caretta: & caroz za.	*Currus : rheda.*	Charrette: carosse.	عرابه *
Carro : tramontana.	*Currus : conſtellatio.*	Le chartier.	بنات النعش * هفتاده * دب خرس *
Carettiere.	*Auriga.*	Chartier.	عرابه چي * عرابه دار *
Carta dà ſcrivere	*Charta.*	Papier.	كاغذ * قرطاس *
Carta liſciata.	*Charta expolita.*	Papier liſſé.	كاغذ مهره دار * كاغذ مصقل زده *
Carta ſtraccia.	*Charta emporetica & bibula.*	Papier gris.	كاغذ كبود * كاغذ ابي *
Carte di geografia	*Mappæ geographicæ.*	Cartes de geographie	صور اقاليم * صور دنيا *
Cartaro.	*Chartarius.*	Papetier.	كاغذ ساز * كاغذ فروش *
Carte dà giocare	*Alea : folia luſoria*	Cartes pour joüer	كنجفه *
Cartello: ſchedula	*Schedula.*	Cartel.	تسكره * پته * چتي * صحيفه *
Cartilagine.	*Cartilago.*	Cartilage.	غشا * غضروف * كروجه *
Caſa.	*Domus.*	Maiſon.	خانه * بيت * منزل * وثاق *
Caſe dei pianeti.	*Domus planetarum.*	Maiſons des planetes.	بروج كوكب * بروج سبعهٔ السياره *
Caſe di paglia, & di canne.	*Mapalia : artegiæ.*	Chaumines: cahuettes.	كپر * خانه ني * خانه لبان *
Caſata.	*Progenies.*	Famille: race.	طايفه * نسل * تبار * جماعت *
Caſcare.	*Cadere.*	Tomber.	افتادن - مبي افتم * پايين آمدن * زلّت پذيرفتن *
Caſcato.	*Lapſus.*	Tombé.	افتاده * زلّت پذيرفته * فرو آمده *
Caſcio.	*Caſeus.*	Fromage.	پنير * جبن *
Caſo : diſgratia.	*Caſus : infortunium.*	Cas fortuit : malheur.	واقعه * بلا * بد بخت * قضيه *
Caſo : ſorte.	*Caſus : ſors.*	Hazard : fortune.	طالع * بخت * نصيب * اقبال * قسمت *
A caſo.	*Fortuitò.*	Par hazard.	بي خبرانه * غافل * غافلاً *
Caſſa.	*Capſa.*	Caiſſe.	صندوق * تكنپوش * تنكس *
Caſſa de i morti.	*Loculus.*	Biere.	تابوت * نعش * اران *
Caſſare del officio	*Privare officio.*	Caſſer de la charge.	معزول كردن * عزل نمودن * منصب از دست برداشتن *
Caſſato: annullato	*Caſſatus.*	Caſſé.	باطل شده * بي حكم وبي اعتبار كرده شده *
Caſſare : ſcancellare.	*Delere.*	Effacer.	حك كردن * زدن * تراشيدن *
Caſſetta.	*Capſula.*	Petit coffre.	صندوقچه * تكنپوش كوچك *
Caſſettino.	*Arcula.*	Caſſete.	پيتي * سبدي *
Caſſia.	*Caſſia ſolutiva.*	Caſſe.	خيار چنبر * قصب الفلوس * قصبه * بكپر * خرنوب هندي *
Caſſiere.	*Collybiſta : menſarius.*	Caiſſier.	صندوق دار * وكيل خرج * خزينه دار *
Caſtagna.	*Caſtanea.*	Châtaigne.	فاو بلوط * بلوط الملك *
Caſtellano.	*Caſtellanus.*	Gouverneur d'un château.	قلعه دار * كرتوال * دژ دار *
Caſtello.	*Caſtellum.*	Château.	قلعه * حصار *

Caſti-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Caſtigare.	*Caſtigare.*	Châtier.	تنبيه كردن * تاديب وتبكين نمودن *
Caſtità.	*Caſtitas.*	Chaſteté.	پارساي * عفت * عصمت * تجرد *
Caſto.	*Caſtus.*	Chaſte.	پارسا * مجرد * پاك * پاكدامن * پاك باز * پاكزيار *
Caſtore.	*Caſtor : fiber.*	Caſtor: animal.	جند بي دستر * سك ابي * قندر * قندس *
Caſtoreo.	*Caſtoreum : vomicæ caſtoris.*	Glandules du caſtor.	اش بچكان * جند بي دستر * قند زعنبري *
Caſtrare.	*Caſtrare.*	Châtrer.	اخته كردن * خصي نمودن * خايه كندن *
Caſtrato.	*Caſtratus : eunuchus : ſpado.*	Châtre.	اخته * خواجه سرا * خايه كنده * مخصي *
Caſtrato: montone.	*Vervex.*	Mouton.	گوسفند * غنم * گاو * گيش *
Caſuale.	*Fortuitus.*	Caſuel.	واقعي * عرضي * قضاي * واقع پذير *
Caſualmente.	*Fortuitò.*	Par cas fortuit.	قضا * غافلانه * بيخبرانه * ناگاه *
Catafaleo.	*Patibulum.*	Echaffaut.	تخت * چوب بستن * قتل * صليب *
Cataletto.	*Feretrum : ſcandapila.*	Biere.	تابوت * جنازه * نعش *
Catalogo.	*Catalogus.*	Catalogue.	سپاهه * تفصيل * طومار * دفتر *
Cataratte degli occhi.	*Cataractæ oculorum.*	Les cataractes des yeux.	ناخنه چشم * ظفرة العين * تاخته چشم *
Cataratte del Cielo.	*Cataractæ cæli.*	Les cataractes du Ciel.	عيون الغمر وطبقات السماء * چشمهاي آب آسمان *
			حرارات *
Catarro.	*Catarrhus.*	Catarre.	نزله * چاي ني * زكام * سرما *
Catarroſo.	*Pituitoſus.*	Catarreux.	بلغمي * نزله پذير * چاهنده *
Catedra : pulpito.	*Pulpitum : ſuggeſtum.*	Chaire.	منبر * محفل * كرسي *
Catena di ferro.	*Catena ferrea.*	Chaine de fer.	زنجير آهني * زنجير حديد *
Catena d'oro.	*Catena aurea.*	Chaine d'or.	سلسلهٔ ذهب * زنجير طلا *
Catino di legno	*Catinus ligneus.*	Plat de bois.	طبلهٔ * تعلبكي چوبي * بشقاب چوبي * باطيل چوبي *
Catolico.	*Catholicus.*	Catholique.	كاتوليكي * جمعي * تابع حضرت پاپا خليفه بكنايه حضرت مسيح رحمته علينا *
Cattivo: malo.	*Malignus.*	Malin.	بد * بدذات شر * شرير * زشت خوي * بشوخن *
Cattività.	*Captivitas.*	Captivité.	جند كي * اسيري * گرفتاري *
Cava ſotteranea.	*Cavea.*	Cave.	سردابه * زير زمين * شوادان *
Cavalcare.	*Equitare.*	Aller à cheval.	سوار شدن * راكب شدن *
Cavalcata.	*Equitatus.*	Cavalcade.	سواران * سواري * فراسه *
Cavalcatura.	*Jumentum.*	Monture.	چارپا * چهارپا *
Cavalla.	*Equa.*	Jument.	ماديان * اسب ماده * رمكه *
Cavallarizzo.	*Equorum præfectus.*	Ecuyer : maître du menage.	مهر آخور * سواري دان * تعليمچي اسب *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Cavaleria.	*Equitum turma.*	Cavalerie.	سپاه سواران * خيل وحشم *
Cavalliere.	*Eques.*	Cavalier.	سوار * راكب *
Cavallino : poledro.	*Mannus : equulus.*	Poulin.	كره اسب * اسب كوچك *
Cavallo.	*Equus.*	Cheval.	اسب * فرس * مركب * خيل * رخش *
Cavallo di carga.	*Caballus.*	Cheval de charge.	يابو * خچي * اسب يدك كش * اسب يالان كش *
Cavallo d'honore.	*Equus ephippiarius*	Cheval d'honneur	اسب يدو * رخش * اسب اصيل * اسب نجيب *
Cavallo haquenea	*Equus gradarius.*	Haquenée.	يرغه * اسب يرغه * اسب خوش راه *
Cavallo nelli ſcachi.	*Eques : in latrunculorum ludo.*	Le cheval : aux echecs.	اسب شطرنج * فرس شطرنج بازي *
Cavare la terra.	*Terram fodere.*	Becher la terre.	زمين كندن * زمين را حفر نمودن *
Cavar l'aqua.	*Aquam haurire.*	Puiſer de l'eau.	آب كشيدن *
Cavar un pozzo.	*Puteum excavare.*	Caver un puis.	چاه كندن * چاه را حفر نمودن *
Cavar un dente.	*Dentem avellere.*	Tirer une dent.	دندان كندن * دندان بيرون آوردن *
Cavar gli occhi de parenti del Re.	*Oculos laminâ aureâ excecare.*	Aveugler: des parens du Roy de Pe:	ميل بچشم كشيدن * بميل طلا چشم كور كردن *
Cavar ſangue.	*Mittere ſanguinem*	Tirer du ſang.	خون گرفتن * فصد كردن * زك زدن * رگ كشودن *
Cavatura.	*Foſſio.*	Cavité.	كندي * حفر * گوّ *
Cavatore di terra.	*Foſſor terræ.*	Becheur de la terre.	بيل دار * حفار *
Caverna.	*Caverna.*	Caverne.	مغاره * شكاف * غار * كهف * قعه *
Cauc aſo : monte.	*Caucaſus.*	Le mont Caucaſe.	كوه قاف * جبل قاف *
Caviale.	*Garum.*	Oeufs d'eſturgeon ſalés.	خاويار * شيك *
Cauiglia.	*Clavus.*	Cheville.	قاوه * ميخ بزرگ *
Cavillatione.	*Cavillatio.*	Chicane.	تعرض * حيله * اشكال *
Caulo.	*Braſſica.*	Chou.	كلم * كرنب * بقله الانصا *
Caulo fiore, & capuccio.	*Braſſica florida & capitata.*	Chou fleur, & chou capus.	كرنبيت وكلم رومي * قنبيطر وكلم بنطي *
Cavo : concavo.	*Cavus.*	Concave.	كودال * ثرف * مقعر *
Cauſa.	*Cauſa.*	Cauſe.	علت * سبب * غرض * حجت * باعث *
Cauſa : lite.	*Cauſa : lis.*	Cauſe : proces.	دعوي * معامله * قرقشه * مريه * مجادله *
Cauſa prima, & ſeconda.	*Cauſa prima & ſecunda.*	Cauſe premiere & ſeconde.	علت اول وثاني * علت مطلق وغير مطلق *
Cauſa efficiente, & finale.	*Cauſa efficiens, & finalis.*	Cauſe efficiente, & finale.	علت فاعل وغاي *
Cauſa formale, & materiale.	*Cauſa formalis, & materialis.*	Cauſe formelle, & materielle.	علت صوري و مادي *
Cauſare.	*Cauſam præbere.*	Cauſer.	سبب بودن * علت شدن * باعث بودن * عاثر بودن *
Cautamente.	*Cautè.*	Adroittement.	احتياطانه * باندیشه * باحتياط * ازروي حذر *
Cautela.	*Cautela.*	Circons pection : precaution.	احتياط * حذر * سرحساب * اندیشه * ترخيص *
Cauterio.	*Cauterium.*	Cautere.	داغ * مكوي * كُوّي *
Cauto.	*Cautus.*	Prevoyant.	صاحب حذر * باخبر * صاحب احتياط *

Cau-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Cauzione.	*Vas : dis.*	Caution : repondant.	ضامن * كفيل * پايندان *
Cece.	*Pisum : legumen.*	Chiche : pois chiche.	نخود * حمص *
Cecità.	*Cœcitas.*	Aveuglement.	كوري * نابيناي * عمي * عماوة *
Cedere: dar luogo	*Cedere locum.*	Ceder: faire place	جا دادن * جاي كذشتن *
Cedere ad alcuno.	*Cedere alicui.*	Ceder à quelqu'un.	جا دادن كسيرا * از براي كسي ديكر كذشتن *
Cedro : frutto.	*Cedrus.*	Cedre.	بالنك * ديه * دنبلان * ترنج * بوسريره *
Cedronella : melissa.	*Melissophillum.*	Melisse : herbe.	بالنكو * بادروج * بادرنجبويه * بقله النّحب *
Cedula.	*Schedula.*	Billet.	نوشته * تسكره * دست خط *
Cefalo : pesce.	*Cephalus : piscis.* κίφαλος.	Mulet : poisson.	شبوط * ماهي شبوط * سمك شبوط *
Celare: nascondere.	*Celare.*	Celer.	پنهان كردن * مخفي داشتن * دريغ هميداشتن * مسطور نمودن *
Celato.	*Celatus.*	Celé.	دريغ داشته شده * پنهان كرده شده * مسطور و مخفي نموده *
Celebrare : essaltare.	*Celebrare.*	Celebrer.	شهرت افاق كردن * مدح نمودن * تعظيم كردن *
Celebrare le feste.	*Festa celebrare.*	Celebrer les festes	عيد هارا نكه داشتن * عيد هارا عزيز و محكم داشتن *
Celebrare la messa	*Celebrare missam.*	Celebrer la messe.	✠ پا تراك كردن ✠ قداس ساختن * فماز قربان مقدس كذاردن *
Celebre.	*Celebris.*	Celebre.	مشهور * نامدار * معروف * معظم * شهرة افاق *
Celebrità.	*Celebritas.*	Renom.	نام * شهرت * عظمت * غرغا *
Celere.	*Celer.*	Prompt.	جلد رو * جالاك * خرش رو * چشبان * تيزرو *
Celerità.	*Celeritas.*	Celerité.	جلدي * زودي * چالاكي * چشباني * تعجيل *
Celeste.	*Cœlestis.*	Celeste.	آسماني * فلكي * سمائي *
Cella : stanza.	*Cellula.*	Cellule.	حجره كوچك * ديركي * قلاية * طباق *
Cella vinaria.	*Cella vinaria.*	La cave.	شبره خانه * ميخانه * خمخانه * كلار * تبنكي *
Celibato.	*Cælibatus.*	Celibat.	پارسايي * تجرد * عفت * ورع * تقوي * بكارت *
Celso moro: albero.	*Morus.*	Meurier.	توت درخت * فرسان * شجرة توت *
Cena.	*Cœna.*	Souper.	شام * خوراك شام * سفرة شب *
Cenacolo.	*Cœnaculum.*	Lieu ou l'on mange : cenacle.	سفره كاه * جاي سفرة * وزارة * سفره خانه *
Cenabro.	*Cinnabaris.*	Cinabre.	زنجفر * قنبار *
Cenare.	*Cœnare.*	Souper.	شام خوردن * بالاي سفره شام نشستن *
Cenere.	*Cinis.*	Cendre.	خاكستر * رماد *
Cenno d'occhio.	*Nutus : nictatio.*	Signe des yeux.	غمزه چشم * آشاره چشم *
Cenobio.	*Cœnobium.*	Convent.	✠ وانك * دير * خانه يا زيان * سراي رهبانان *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Censo.	*Census.*	Ferme: rente.	اجارهٔ * جزیهٔ * شرم *
Censore.	*Censor.*	Censeur.	پرسنده * تفتیش کننده * پرسان *
Censura.	*Censura.*	Censure.	حکم * حقیقت * بین *
Centesimo.	*Centesimus.*	Centiéme.	صدم * نومایهٔ *
Cento.	*Centum.*	Cent.	صد * مایه *
Centro.	*Centrum.*	Centre.	مرکز * میان * وسط *
Centura de calzoni.	*Subligaculorum cingulum.*	Ligature des calecons.	تکهٔ * تکّه * بند تنبان * بند زیرجامه * بند اشم *
Centurione.	*Centurio.*	Centurion.	یوزباشی * سردار صد نفر *
Ceppi dé piedi.	*Compedes.*	Fers aux pieds.	بخش * زنجیرپای *
Cera.	*Cera.*	Cire.	موم * شمع *
Cera bianca.	*Ceracandida.*	Cire blanche.	موم کافوری * شمع کافوری * موم سفید *
Cera dà sigillare.	*Cancamum.*	Cire à cachetter.	لک * صمغ لک * لک مهر * لاک * دوس *
Cerare.	*Cera obducere.*	Cirer.	مشمع ساختن * تشمیع نمودن * سمراز موم کردن *
Cerca.	*Perquisitio.*	Recherche.	جستنی * تفحص * تجسس *
Cercare.	*Perquirere.*	Chercher.	جستن * وبیدن * تفحص و تجسس کردن *
Cercare la limozina.	*Mendicare.*	Demander l'aumone.	گداهی کردن * دریوزه کردن * سائل گردیدن *
Cercatore.	*Scrutator: indagator.*	Rechercheur.	تفحص کننده * جوینده * تجسس کننده *
Cerchiare.	*Vincire.*	Entourer.	دایره جستن * احاطه کردن *
Cerimonie.	*Affectata urbanitas.*	Ceremonies: complimens.	تکلّفات * تنعمات * نوازش *
Cerimonie di la chieza.	*Ceremoniæ Ecclesiæ.*	Ceremonies de l'Egliſe.	مناسک * قاعده ورسم خدمت وعبادت الله *
Ceroto: impiastro	*Cerotum: emplastrum.*	Cerat: emplaſtre.	قیروطی * ضماد * مرهم ازشمع *
Certamente.	*Certò.*	Certainement.	بیگمان * بی شک * لاشک * البته * تحقیق * یقین *
Certezza.	*Certitudo.*	Certitude.	حقیقت * تشخیص * راستی *
Certificare.	*Confirmare.*	Certifier.	تحقیق کردن * معلوم ساختن مشخص نمودن *
Certificarsi.	*Confirmari.*	S'aſſurer.	بحقیقت رسیدن * وارسیدن *
Certificato.	*Confirmatus.*	Aſſuré.	معلوم شده * مشخص گردیده * بحقیقت رسیده *
Certo.	*Certus.*	Certain.	یقین * معلوم * مشخص *
Cervello.	*Cerebrum.*	Cerveau.	دماغ * مغز سر * آهنباقه *
Cerviero: lupo.	*Lupus cervinus.*	Loup caervier.	کفتار * وُشْق *
Cervisia.	*Cervisia.*	Biere: cervoiſe.	جوزه فرنگستان * شیره جو * شوبک *
Cervo.	*Cervus.*	Cerf.	گاوکوهی * ایل *
Ceſpo d'albero.	*Cæspes arboris.*	Rejetton.	چاه جوش درخت * فرخ شجره *
Ceſſare.	*Ceſſare.*	Ceſſer.	برطرف کردن * ترک کردن * دست برداشتن *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Farce ssio ne	*Cessionem facere.*	Faire cession.	گذشتن * گذشت کردن * از دست بدر رفتن *
Cesto.	*Cista: sporta: corbis.*	Corbeille: panier.	سبد * تبنگو * تبیله * تبیکه * ترسان * ترنیان * طبق * تبنگه *
Cetera: strumento.	*Citara.*	Guitarre.	بربط * طنبوره *
Cetera fra i denti.	*Citara ad dentes.*	Guitarre entre les dents.	چنگ *
Ceterina Turquesca.	*Citara Turcica.*	Guitarre Turquesque.	چارتار *
Cetrac: herba.	*Asplenum:* ἐκολοπένδριον.	Scolopendre.	شطرک * اسقولوفندریان * حشیشة لطحال * حشیشة الادویه * داروزنگی *
Che?	*Quid?*	Que? quoy?	چه * چه چیز * اش شی *
Cherubino.	*Cherubin.*	Cherubin.	کروبی * כרוב *
Chi?	*Quis?*	Qui?	که * کدم کس * چه شخص *
Chiamare.	*Vocare.*	Appeller.	آواز کردن * بانگ کردن * طلبیدن * صدا کردن *
Chiamato.	*Nominatus.*	Nommé.	خوانده * مسمّی * نامیده * اسم یافته * نام *
Chiappare.	*Apprehendere.*	Prendre.	گرفتن * بدست آوردن * درقید آوردن * ضبط نمودن *
Chiaramente.	*Clarè: dilucidè.*	Clairement.	ظاهرا * آشکارا * هویدا * روشن *
Chiarezza.	*Claritas.*	Clarté.	روشنایی * صفاة * ضو * ضیا *
Chiarire.	*Elucidare.*	Expliquer.	ظاهر کردن * واضح - روشن - مبین - معلوم نمودن *
Chiaro: lucido.	*Clarus.*	Clair.	روشن * نورانی *
Chiaro: manifesto	*Manifestus.*	Clair: manifeste.	ظاهر * باهر * عیان * هویدا * معلوم *
Chiave.	*Clavis.*	Clef: clé.	کلید * مفتاح *
Chiavi dei muri.	*Claves muri.*	Clefs d'une muraille.	مغراضه * مغراضه دیوار * بند های دیوار *
Chiedere:	*Flagitare.*	Supplier: demander.	استدعا داشتن * عرض وطلب نمودن * التماز کردن *
Chierico.	*Clericus.*	Clerc.	شماس * اهل کنیسه * مدرّج * اهل فقی *
Chieza.	*Ecclesia.*	Eglise.	کلیسیا * جام * عبادت خانه * معبدی * کنیسه * بهار *
China: paeze.	*Chinæ.*	La Chine.	چین * چین وماچین * ولایت چین *
Chiocca.	*Gallina clocitans.*	Poule qui gloce.	کرک * مرغ خانگی کرک شده *
Chioccare.	*Clocitare.*	Glocer.	تلا بیدن * قوقو کردن *
Chiodo.	*Clavus.*	Clou.	میخ * مسمار *
Chioma de i cavalli.	*Juba equorum.*	Crin des chevaux	یال اسب * یال چاروا *
Chioma delle donne.	*Coma muliebris.*	Chevelure de femme.	کیسوی زن * تال زن *
Chiostro de monaci.	*Claustrum monacorum.*	Cloistre de moines.	حیات وانگ * محیط دیر * بیغوله *
Chiragra.	*Chiragra:* χειράγρα.	La goutte aux mains.	نقرس * نقرس مفاصل دست *
Chiromantia.	*Chiromantia.*	Chiromantie.	علم قیافه * فراست ومعارفت دلیل خطهای دست *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Chirurgico.	*Chirurgus.*	Chirurgien.	جراح * استاد جراحي دان *
Chiudere.	*Claudere.*	Fermer.	بستن — ميبندم * مسدود نمودن *
Chiunque.	*Quicunque.*	Quiconque.	هركه * هركسي كه * هرتني و شخصي كه *
Chiuſo.	*Clauſus.*	Fermé.	بسته * مسدود بند كرده شده *
Choro: da cantare	*Chorus.*	Choeur.	نكرخانه * توجيد خانه * نكركاه *
Choro de gl'angeli.	*Angelcrum chorus.*	Choeur des anges.	جلبة ملايكه * مرتبه فرشتكان * كبر فرشتكان *
Chriſto: Meſſia.	*Chriſtus: Meſſias.*	**Chriſt: Meſſie.**	† كريستوس اسطواض * حضرت ايشوع المسيح كلمة الله * (فامّا اسم عيسي غلط است) *
Chriſtiano.	*Chriſtianus.*	Chretien.	مسيحي * تابع و مورين حضرت ايشوع † كرستيان *
Ci, o noï.	*Nos.*	Nous.	ما * خدمان * نحن *
Ciambelloto.	*Cimatile.*	Camelot.	صوف * شال * شعل بغدادي *
Ciancie.	*Nugæ.*	Bagatelles.	ترّهات * هُرا * چرهاي عبث * هرزه * بيهوده *
Ciarlare.	*Fabulari: garrire.*	Caqueter.	پُركفتن * پُركوي كردن *
Ciarlatano.	*Circulator.*	Charlatan.	معركه كير * حقه باز * اذكوذي * بدبار *
Ciarlone.	*Garrulus: loquax.*	Hableur: gran-parleur.	پُركو * هرزه چبن * هرزه كو * آبدوه * بسكوي هرا *
Ciaſche duno.	*Unusquiſque.*	Chacun.	هريكي * هرفرد * كل واحد *
Cibare.	*Cibare.*	Donner à manger	طعام دادن * خورانيدن — ميخورانم * خوراك دادن * غذا دادن * رزق دادن *
Cibo.	*Cibus.*	Le manger: la nourriture.	خوراك * طعام * غذا * رزق * واش * تاش *
Cicala.	*Cicada:*	Cigalle: fauterelle	ملخ * جراد *
Cicerchia d'India.	*Cicercula Indica.*	Petit pois des Indes.	ماش * ماشك * ماش هندي *
Cicere: v: cece. Ciclamino: herba.	*Ciclamen.*	Pain de pourceaux herbe.	چوبك * اشنان * بخورمريم *
Cicogna.	*Ciconia.*	Cigogne.	لك لك * مرغ لك لك *
Cicorea.	*Cichorium.*	Chicorée.	كاشني * هندبا *
Cicuta.	*Cicuta.*	Ciguë.	شوكران * خرزهره *
Cieco.	*Cœcus.*	Aveugle.	كور * نابينا * بي بصر * اعمي * عجز چشم *
Cielo.	*Cœlum.*	Ciel.	آسمان * فلك * سماء * سپهر * برچر *
Cielo empireo.	*Cœlum empyreum.*	Ciel empyrée.	فلك الاطلس * عرش * فلك الافلاك *
Cielo criſtallino.	*Cœlum chryſtallinum.*	Ciel chriſtalin.	فلك البلور *
Cifra: nulla.	*Cifra: nihil.*	Chifre: zero.	صفر * هيچ *
Cifrare; v: contare			
Ciglio.	*Supercilium.*	Sourcil.	ابرو * حاجب * هُدب *
Cigno.	*Cignus.*	Cigne.	ابابيل * چرچه * چرچينه *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Cilicio.	*Cilicium.*	Cilice.	قباغذ * قباغذ * پيرهن ــ آرخالق جُل *
Cima d'una montagna.	*Cacumen montis.*	Sommet d'une montagne.	سركوه * بالاي كوه * قله كوه *
Cima della testa.	*Vertex capitis.*	Sommet de la teste.	پرّه سر * تارسر * كله سر * فرق *
Cima della muraglia.	*Pinna muri.*	Le plus haut du mur.	بالاي ديوار * تاروسر ديوار *
Cima.	*Fastigium.*	Cime.	سر * كله * اوج *
Cimentare.	*Cæmento obducere*	Cimenter.	ساروج بندي كردن * آهك سياه بستن *
Cimentato.	*Cæmento obductus*	Cimenté.	بساروج ساخته * باهك سياه بناشده *
Cimento.	*Cæmentum.*	Ciment.	ساروج * آهك سياه *
Cimice.	*Cimex.*	Punaise.	سرخك *
Cimiero.	*Conus : crista galeæ.*	Cimier du heaume	خود آهني * سوغوج *
Cimino bianco & nero.	*Cuminum album & nigrum.*	Cumin blanc & noir.	زيره سياه وسفيد * زيره كرماني واصفهاني * كمون ابيض واسود *
Cimitero: cimiterio.	*Cæmeterium.*	Cemetiere.	قبرستان * مزار * مقام * وغزن *
Cingere.	*Cingere.*	Ceindre.	بستن * كمربستن *
Cinghia di cavallo.	*Cingulum equi.*	Sangle d'un cheval.	تنك اسب * كمربند اسب *
Cinghiale.	*Aper.*	Sanglier.	خوك كوهي * كراز جنگلي * خنزير متحرهي *
Cinquanta.	*Quinquaginta.*	Cinquante.	پنجه * خمسين *
Cinquantezimo.	*Quinquagesimus.*	Cinquantieme.	پنجاهم * خمسون *
Cio.	*Id.*	Cé.	اين * اين چز *
Cio che.	*Id quod.*	Cé qui.	اين كه * اين چيزي كه *
Oltra di cio.	*Præterea.*	Outre cella.	سواي آن * غيرآن * جزآن *
Cioé.	*Id est.*	C'est à dire.	يعني * اعني *
Cipero.	*Cyperus.*	Souchet : drogue.	سعد * سعد كوفي * قرقرون *
Cipolla.	*Cepa.*	Oignon.	پياز * بصل *
Cipresso.	*Cupressus.*	Ciprez.	سرو * شجره سرو * درخت سرو *
Noci di cipresso.	*Nux cypariss.*	Noix de cyprés.	جوز القي * جوس السرو * تمرسرو *
Cipro.	*Cyprus.*	Chypre.	قبرص * جزيره قبرص *
Circa.	*Circa: circum.*	A l'entour.	درور * درحوالي * درگرد *
Circa le cose di Dio.	*Circa divina.*	Touchant les choses de Dieu.	درباب آلهيات * درباره الهيات *
Circa diece.	*Circa decem.*	Environ dix.	مقدار ده * حوالي ده *
Circassia.	*Circatia.*	Pays des circasses.	ملك چركس * ولايت چركس *
Circolare.	*Circularis.*	Circulaire.	مدور * دوري * گرد * بشكل دايره *
Circolo.	*Circulus.*	Cercle.	دايره * مدار *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Circoncidere.	*Circumcidere.*	Circoncire.	ختنه کردن * سنت کردن * مختون نمودن *
Circonciſione.	*Circumciſio.*	Circonciſion.	سنت * ختنه * طاهرت *
Circonciſo.	*Circumciſus.*	Circoncis.	سنت کرده شده * ختنه شده * مختون نموده *
Circondare.	*Circumdare.*	Environner.	دور گرفتن * احاطه کردن *
Circondato.	*Circumdatus.*	Environné.	احاطه کرده شده * دور گرفته شده *
Circondante: contenente.	*Circumdans.*	Environnant.	محیط * شامل * شتمل * دور گرفته * احاطه کننده *
Circonferenza.	*Circumferentia.*	Circonference.	محیط * دور دایره * کرش دایره * وسو *
Circonſcriptione.	*Circumſcriptio.*	Circonſcription: limitation.	حدّ * حسر * تحدید * عقب *
Circonſcrivere.	*Circumſcribere.*	Circonſcrire: limiter.	حد کردن * تحدید نمودن * محدود ساختن *
Circonlocutione.	*Circumlocutio.*	Ciconlocution.	اغلاق * سخن مغلق * عبارت مغلق * پیهمان *
Circonſtante.	*Circumſtans.*	Circonſtant.	حوالي * متعلق *
Circonſtanza.	*Circumſtantia.*	Circonſtance.	دقیقه ـ دقایق *
Circonſpetto.	*Circumſpectus.*	Circonſpect.	صاحب احتیاط * نازک بین *
Circonvicino.	*Circumvicinus.*	Circonvoiſin.	حوالي * نزدیک * قریب * پرامن *
Circuire.	*Circuire.*	Entourer.	دور رفتن * گرد گرد گرفتن * اطراف کردن *
Circuito.	*Circuitus.*	Circuit.	گردش * دور * پرامن * اطراف *
Ciregia.	*Ceraſum.*	Ceriſe.	آلو بالی * قراسیا * کیلاس *
Ciſterna.	*Ciſterna.*	Ciſterne.	برکه * انبار آب * آب انبار * برکی *
Citare: d'un autore.	*Citare.*	Citer.	حواله کردن * شهادت آوردن * دلالت کردن *
Citella.	*Puella.*	Fille.	دختر * بکر * بنیت * دختر * بطوله *
Citrino.	*Citrinus.*	Couleur de citron	زرد * اسفرلیموی * نارنجی رنگ *
Città.	*Civitas.*	Ville.	شهر * مدینة * بلاد * مصر *
Città Regia: capitale.	*Regia.*	Ville capitale.	شهر پایه تخت * دار السلطنه * دار الخلافه * آوردو شهر *
Cittadella: fortezza.	*Arx.*	Citadelle.	قلعه * حصار *
Citadino.	*Civis.*	Bourgeois.	ساکن شهر * اهل بلاد * شهري *
Civetta: uccello.	*Noctua.*	Cha-huant.	جغد * هرّه * تحمس *
Civile.	*Civilis.*	Civil.	شرعي * مشروع *
Civile: corteze.	*Vrbanus.*	Civil: courtois.	صاحب ادب * تمکین * موقر * وقار *
Civiltà.	*Vrbanitas.*	Civilité.	ادب * تمکین * وقار * تواضع *
Claſſe: armata navale.	*Claſſis.*	Flotte: armée navale.	* ارمدا * اشکر دریا * قوشن بحري *
Clauzula.	*Clauſula.*	Clauſe.	قید * شرط *
Clemenza.	*Clementia.*	Clemence.	عاطفت * رافت * مهرباني * مرحمت * کریم نفسي *
Clemente.	*Clemens.*	Clement.	کریم النفس * رحیم * * خلیق * مهربان *

Cli-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Clima.	*Clima.*	Climat.	اقليم * منطقة الفلك والارض *
Cliente.	*Cliens.*	Client: suppliant	آويژكن * صاحب عريضه * عرضه دار * رعيّت *
Clientela.	*Clientela.*	Protection: sauvegarde.	رعيتي * بندكي *
Cloaca.	*Cloaca.*	Cloaque.	اب ريز * جفره * منجلاب جاي *
Coadiutore.	*Coadiutor.*	Coadiuteur.	رفيق * يار * شريك * ناصر * جانشين * نايب * وزير * همكن * همكار *
Coagularsi.	*Coagulari.*	Se cailler.	بستن * منجمد شدن * كرفتن *
Cocco: grana.	*Coccos baphica: ejusve vermis.*	Cochenille.	قرمز * رنك قرمز *
Cocco d'India.	*Coccus Indicus.*	Cocco: noix des Indes.	نارڭيل * نارجيل * جوزهندي * كردوهندي *
Coccodrillo.	*Crocodilus.*	Crocodile.	نهنك * تمساح * تماج *
Coccodrilo terrestre.	*Schinchus.*	Crocodile terrestre.	سقنقور * دل ماهي * سقنقس * بزمجه *
Coccole di levante.	*Coccolæ levantinæ.*	Cocco de levant.	زهر ماهي * مرك ماهي *
Cocomero longo: & tondo.	*Cucumer longus, & rotundus.*	Concombre long, & rond.	خيار وخيارزه * قثاء *
Cocomero silvatico: asinino.	*Cucumer asininus.*	Concombre sauvage.	قثاء الحمار * قثاء بري * خيارزه سنبد *
Cocozza.	*Cucurbita.*	Citroüille.	كدو * اقطين *
Coda.	*Cauda.*	Queüe.	دنب * دنبال * ذنب *
Codardo.	*Ignavus.*	Coüard: lâche.	بي جكر * بي زهره * خواف * نامرد *
Codardia.	*Ignavia.*	Lâcheté.	بي جكري * نامردي *
Coda tremola.	*Motacilla.*	Bergeronette: oiseau.	ستربانك * سنكلا ليك * سنكلان * غايشه اب جو *
Coetaneo.	*Coætaneus.*	De mesme âge.	هم سن * هم ساله * هم عمر *
Coglione.	*Testiculus.*	Coglion.	خايه * خصيه * تخم *
Cognata.	*Fratria: glos.*	Belle soeur.	خواهر زن - ياخواهر مرد * اخت زوج - اخت زوجه *
Cognato.	*Sororius: levir.*	Beau-frere.	برادر شوهر - يابرادر زن * اخ زوج - اخ زوجه *
Cognitione.	*Cognitio.*	Connoissance.	معرفت * ادراك * دانش * علم *
Cogno per moneta.	*Cuneus monetarius.*	Coin pour la monnoye.	مهر سكه * قالب سكه *
Cognome.	*Cognomen.*	Surnom.	لقب * ورنامه * كنيه *
Cognoscere.	*Cognoscere.*	Connoistre.	شناختن - ميشناسم * اطلاع داشتن * عارف بودن *
Cognosciuto.	*Cognitus.*	Connu.	معروف * مشهور * معلوم * شناخته *
Coiaïo.	*Coriarius.*	Peletier.	دباغ * بيراه *
Coïo.	*Corium.*	Cuir.	چرم * جلد *
Coïto.	*Coitus.*	Accoublement.	مجامعت * جماع * مباشرت * زهش *
Cola.	*Illic.*	Là.	آنجا * آنطرف * آنجانب * آنصوب * آنسر *
Colare.	*Colo traiicere.*	Coler.	پالايدن - ميپالايم * صاف كردن * بصفتان كشيدن *
Colatoïo.	*Colum.*	Couloire: passoire	ترشي پالان * صفتان * خرقه * لته *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Colatura.	*Colatura.*	L'expreſſion : colature.	شيره * صافي * شيره مصفي *
Colcarſi.	*Jacere: decumbere.*	Se coucher.	خسپيدن — مخسپيم * خوابيدن *
Colcare.	*Dejicere : proſternere.*	Coucher : faire coucher.	خوابانيدن — مبخوابانم * خسپانيدن — مخسپانم *
Colei.	*Illa.*	Celle là.	آن زن * آن ضعيفه * آن زن *
Colera : v : bile.			
Colerico: bilioſo.	*Bilioſus: colericus.*	Bilieux.	صفراوي * زرداوي *
Colica.	*Colica.*	Colique.	قولنج * درديس * درد شكم * درد امعا *
Colla.	*Gluten.*	Cole.	سريش * غرّه *
Colla di peſce.	*Ichtyocolla.*	Cole de poiſſon.	سريشم ماهي * غرّهٔ ماهي * يلم *
Collana.	*Torques : murenula.*	Colier.	گردن بند * طوق *
Collare de cavalli.	*Colare equorum.*	Colier de chevaux &c.	قلادهٔ اسب *
Collare de cani.	*Millus.*	Colier de chien.	قلادهٔ سگ * طوق سگ * گردنبند سگ *
Collatione di matina.	*Ientaculum.*	Le dejeuner.	تاشتا * رزقي صبح * خوراک صبح * حاضري *
Collatione dopo pranzo.	*Procœnium.*	Le gouter.	حاضري * پسينه *
Collationare all'originale.	*Conferre cum exemplari.*	Collationner à l'original.	باصل مقابله كردن * موافق اصل نمودن *
Colle.	*Collis.*	Colline.	كتل * كريوه * كوهكي *
Collega.	*Collega.*	Collegue.	همكس * همكار * شريك * رفيق *
Collegio.	*Collegium.*	College.	مدرسه * درس خانه *
Collections: notes	*Collectiones: nota.*	Collections: notes	انتخابات * منتخبات * استخراجات *
Collectore.	*Collector.*	Collecteur.	انتخاب كننده * ملقط *
Collina : v : colle.			
Collo.	*Collum.*	Col.	گردن * رکبة *
Collo d'el bracchio.	*Carpus.*	Poignet.	رسغ *
Collocare.	*Collocare.*	Placer.	برنشاندن * نهادن * گذشتن *
Collocato.	*Collocatus.*	Placé.	نهاده * گذشته *
Colloquio.	*Colloquium.*	Colloque.	صحبت * باهم گفتگو *
Colmo: pieno.	*Cumulatus : confertus.*	Comble: plein.	لبريز * پُرابُر *
Columbaïa.	*Columbarium.*	Colombier : fuë.	برج كبوتر * وربه * كبوترخانه *
Columbo : & ſue ſpecie.	*Columbus & ſpecies*	Pigeon, & ſes eſpeces.	كبوتر * حمام * ورش * غوغو * باهو — معلقي * رملي — بغدادي — ورنا — وربه *
Colonia.	*Colonia.*	Colonie.	سكنت * قصبه * اباداني * اباد *
Colonna.	*Columna.*	Colomne.	ستون * سارية *
Colonnello.	*Dux cohortis.*	Colonel.	سپه سالار * آلاي دار * قرچي باشي *
Coloquintida.	*Colocynthis.*	Coloquinte.	حنظل * حرح * خربزهٔ رويا * تفاح پارسي *
Colorare.	*Colorare.*	Colorer.	رنگين ساختن * رنگ كردن * صبغ كردن *
Colore.	*Color.*	Couleur.	رنگ * يون * لون * صبغ *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
De doï colori.	*Bicolor.*	De deux couleurs.	دو رنگ * ابلک *
Coloro.	*Illi.*	Ceux la : eux.	انهاي * ايشان * خود ايشان *
Colpa.	*Culpa.*	Faute.	تقصير * گناه * ذنب * عصيان * جرم *
Colpare.	*Imputare culpam.*	Donner la faute.	تهمت گردن * الزام — گناه کار ساختن * آلودن *
Colpevole.	*Reus.*	Coupable.	گناه کار * صاحب تقصير * عاصي *
Colpire.	*Ferire : percutere.*	Fraper.	زدن — صدزدم * ضرب نمودن *
Colpo.	*Ictus.*	Coup.	زدن * ضرب * طلاطم * تير *
Colpo : forberia.	*Techna.*	Un coup: un mauvais tour.	فن * حيله *
Colpo di ſchioppo.	*Ictus catapultæ.*	Coup de mouſquet.	تير تفنگ * طلاطم تفنگ *
Coltellazzo.	*Culter.*	Coutelas.	کارد بزرگ * تازکارد * تازي کارد *
Coltello.	*Cultellus.*	Couteau.	کارد * سکين *
Coltello che ſi piega.	*Cultellus incurvus.*	Couteau pliant.	کارد چخو *
Coltivare.	*Colere.*	Cultiver.	تربيت کردن * پروردن * معمور ساختن *
Coltivato.	*Cultus.*	Cultivé.	تربيت يافته * معمور گرديده * پرورده *
Coltra.	*Culcitra.*	Lict de plume: coitte.	بستر * دشک * نهالي * بستر پرقو *
Colui.	*Ille.*	Celluy la.	آن يکي * آن مرد * آن ادم * هذا *
Comadre.	*Obſtetrix.*	Sage femme.	پيشکاره * * داراج * ماماچه *
Combattere.	*Pugnare.*	Combatre.	پيکار — جنگ کردن * جدل داشتن * تراج ورزيدن *
Combattimento.	*Pugna.*	Combat.	جنگ * جدل * نزاع * مجادله *
Combattuto.	*Impugnatus.*	Combatu.	نزاع ديده * مجدل رسيده * جنگ پذيرفته *
Combuſtione.	*Combuſtio.*	Combuſtion.	سوختگي * سوزش * حرکه * آفروختگي *
Come?	*Quomodo?*	Comment?	چه طور * چون * چه وجه * چه ترز * چه قسم و دستور *
Come.	*Sicut.*	Comme.	بهرطوريکه * همچونکه * چون * همچنينکه *
Comedia.	*Comœdia.*	Comedie.	معرکه * معرکه گيري *
Comediante.	*Comœdus.*	Comedien.	بهباز * معرکه گير *
Cometa.	*Cometa.*	Comete.	جوزهر * ستاره دنباله دار * نجم ذوذنب — ذوذوابه *
Cominciante.	*Incipiens.*	Commençant.	مبتدي * ابتدا — آغاز کننده * افتتاح ومفاتحت کننده *
Cominciare.	*Incipere.*	Commencer.	گرفتن * ابتدا — آغاز — شروع — بناکردن * ايستيدن نمودن * ازسر گرفتن *
Cominciato.	*Incœptus.*	Commencé.	ابتدا شده * شروع نموده * ازسر گرفته *
Comino.	*Cyminum.*	Cumin.	زيره * کمون * زيره کرماني * زيره سبز *
Comitiva.	*Stipatus.*	Train : ſuite.	تپنه * حشمت *
Comandamento.	*Præceptum.*	Commandement.	حکم * فرمان * قدغن * امر *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Commandamento del Re.	*Mandatum Regis.*	Commandement du Roy.	حکم جهانمطاع * حکم شاه * حکم عالي * فرمان همايون * رقم شاه *
Commandare.	*Jubere.*	Commander.	فرمودن — مبفرمايم * حکم کردن * امر نمودن *
Commandato.	*Jussus.*	Commandé.	فرموده شده * مامور * حکم شده * قدغن يافته *
Commandatore d'una città.	*Vrbis prafectus.*	Commandeur d'une ville.	حاکم بلاد * فرمانده * امير شهر *
Commemorare.	*Commemorare.*	Faire mention.	وبروکردن * بيان کردن * ذکر — بيان آوري نمودن *
Commendare.	*Commendare.*	Recommander.	سفارش کردن * سپوردن * وصيت نمودن *
Commendabile.	*Commendabilis.*	Recommandable.	ممدوح * موصوف * بيان آفرين * لايق حمد ووصف *
Commenſale.	*Commenſalis.*	Camarade de table.	هم صفره * هم نان ونمک * همطبق *
Commenſurare.	*Commenſurare.*	Proportionner.	نسبت کردن * تخمين ساختن *
Commentatore.	*Commentator.*	Commentateur.	تفسير کننده * شارح * مفسر * بيان کننده *
Commentario.	*Commentarium.*	Commentaire.	شرح * بيان * تفسير * ترجمه *
Commercio : trafico.	*Commercium.*	Commerce.	معامله * سودا * داد وستاد * شراکت *
Commettere: dar commiſſione.	*Committere: commendare.*	Donner commiſſion.	سفارش — وصيت کردن * وکالت دادن *
Commiſſario.	*Commiſſarius.*	Commiſſaire.	مباشر * معتمد *
Commiſſione.	*Commiſſio.*	Commiſſion.	سفارش * وصيت * رجوع * وکالت * خدمت *
Commitolo di filo.	*Glomus fili.*	Peloton de fil.	کروهه * دوچچه * تو *
Commiſtione.	*Commixtio.*	Mélange.	خلط * قاتي * تمزيج *
Commodità : ripoſo.	*Commoditas: quies*	Commodité : repos.	آسودگي * استراحت * فراغت *
Commodo.	*Commodus.*	Commode.	مفيد * ورزان * صرفه رسان *
Commoſſo.	*Commotus.*	Emeu.	متحرک * جنبانيده * حرکت پذيرفته *
Commovere.	*Commovere.*	Emouvoir.	جنبانيدن — ميجنبانم * حرکت دادن * متحرک نمودن
Commune.	*Communis.*	Commun.	عام * مشهور * متعرف * مشترک *
Communemente.	*Communiter.*	Communement.	عام * بروش عامه * بقاعده متعرف *
Communicare : trattare.	*Communicare: habere conſortium.*	Communiquer.	انس داشتن * انفاس کردن * مصاحبت داشتن *
Communicatione	*Communicatio : conſortium.*	Communication.	انفاس * انس * مصاحبت * مشارکت *
Communione ſacramentale.	*Communio ſacramentalis.*	Communion ſacramentale.	تناول قربان * تناول سرپتيون * تناول قدّاس *
Communità.	*Communitas.*	Communauté.	جماعت * مجمع *
Commutare.	*Commutare.*	Changer.	بدل کردن * تبديل نمودن * آلشت کردن *
Compagnia.	*Societas.*	Compagnie.	رفاقت * مرافقت * همراهي *
Compagnia de ſoldati.	*Militum manus.*	Compagnie de ſoldats.	تعبيه * فرقه سپاهيان *
Compagno.	*Socius.*	Compagnon.	قرين * رفيق * همراه * همسلان * همال *
Companatico.	*Obſonium.*	Pitance.	نان خورش * رزق * سپاغ *
Comparare.	*Comparare.*	Comparer.	تشبيه کردن * نسبت و مقابله ساختن *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Comparire.	*Comparere: adesse.*	Comparoître en presence.	حاضرشدن * ظاهرشدن * پيداشدن *
Comparire: far bella vista.	*Prospectum probum exhibere.*	Paroître: avoir belle apparence.	خوش نماداشتن * يال بندي نمودن *
Compartimento.	*Areola.*	Compartiment.	طرح * تبقه * زقّ * خانه * زُمر *
Compassione.	*Compassio.*	Compassion.	عطوفت * رحيم دلي * مكرمت *
Compassionevole	*Compassione dignus.*	Digne de compassion.	لايق رحمت * مستحق مكرمت وعطوفت *
Compasso.	*Circinus.*	Compas.	پرگار * پرَش * واندساز *
Compasso di proportione.	*Circinus proportionis.*	Compas de proportion.	پرگار اربعه متناسبه *
Compatire.	*Compati.*	Compatir.	هم رنج بودن * دل سوزي نمودن *
Compatriotto.	*Compatriota: concivis.*	Compatriote.	همشهري * هم ولايتي * همجاي *
Compendio.	*Compendium.*	Abbrégé.	اختصار * انتخاب * كوتاهي * مختصر *
Compensare.	*Compensare.*	Recompenser.	عوض دادن * اجر — جزا * پاداش دادن *
Competente.	*Competens: conveniens.*	Competent.	معقول * شايسته * لايق * درازنده *
Competenza: inimicitia.	*Competentia: æmulatio.*	Competence.	خصومت * عداوت * دشمني * مخاصمت *
Competere.	*Competere: convenire.*	Estre conuenable.	درازيدن — مبيرازم * شايدن * نسبت داشتن * موزون بودن *
Competitore.	*Competitor.*	Competiteur.	اغيار * رقيب * همطلب * همخواه *
Compiacenza.	*Obsequium.*	Complaisance.	نازش * خوازش * خشنودي *
Compiacere.	*Obsequi.*	Complaire.	نواختن * نوازس كردن * نازش نمودن *
Compiacersi.	*Indulgere sibi.*	Complaire à soy même.	نازش كشيدن * بخود نواختن *
Compiacevole.	*Obsequibilis.*	Complaisant.	تبتال * نازش كننده * نوازنده *
Compire.	*Complere: perficere*	Accomplir.	تمام كردن * باتمام وكمال رساندن *
Compire la promessa.	*Stare promissis.*	Accomplir sa promesse.	قول خود بجاآوردن * وعده وفا كردن *
Compito.	*Completus.*	A ccompli.	تمام شده * مكمّل گردنيده *
Compleffione.	*Complexio.*	Complexion.	مزاج * طبيعت * كام * خو *
Complice.	*Conscius criminis.*	Complice.	همكناه * رفيق عصيان شريك معصيت *
Complimentare.	*Officiosis verbis alloqui.*	Complimenter.	تواضع نمودن * مزاج گوي كردن * شرط ادب بجا اوردن * همت خواستن * خوش امد ونوازش كردن *
Comporre un libro.	*Librum componere*	Composer un livre.	كتاب تصنيف كردن * كتاب تاليف نمودن *
Comportarsi bene	*Benè se agere.*	Se bien comporter.	تبك كردار بودن * نيكو كاري بجاآوردن *
Composirione.	*Compositio.*	Composition.	تركيب * صنف *
Composirione d'un libro.	*Libri compositio.*	Composition d'un livre.	تصنيف كتاب * تاليف كتاب *
Composto.	*Compositus.*	Composé.	مركب * تركيب يافته *
Compra.	*Emptio.*	Achat.	خريداري * صودا *
Comprare.	*Emere.*	Acheter.	خريدن — ميخرم * خريداري كردن *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Comprato.	*Emptus.*	Acheté.	خريده شده * خريداري نموده *
Compratore.	*Emptor.*	Acheteur.	خريدار * مشتري *
Comprendere.	*Comprehendere : intelligere.*	Comprendre.	ادراک کردن * بحقيقت رسيدن *
Compreſo: contenuto.	*Comprehenſus.*	Compris.	گرفته شده * احاطه کرديده * مشتمل *
Comprimere : ſtringere.	*Comprimere.*	Preſſer.	فشردن * فشردن ـ مبفشارم * تنگ گرفتن * عصر نمودن *
Compuntione.	*Compunctio.*	Componction.	پشماني * ندامت * توبه * تاسف *
Compunto.	*Compunctus.*	Componct.	پشمان * دل نرم * تايب *
Computiſta.	*Computorum præfectus.*	Faiſeur de contes.	محتسب * صاحب جمع * شمارنده * محاسب *
Computo: v: abaco.			
Con.	*Cum.*	Avec.	به * با * همراه * همياه * مع *
Concatenato.	*Concatenatus.*	Enchainé.	متسلسل * باهم بسته * پيوسته باهم *
Concavità: cavità	*Concavitas.*	Concavité.	قعر * ته * تک * حفر * ژرف * غور *
Concavo.	*Concavus.*	Concave.	مقعر * تهدار * ژرف * غور *
Concedere.	*Concedere.*	Conceder.	قبول داشتن * قايل شدن * احسان کردن *
Concedere licenza.	*Concedere facultatem.*	Permettre.	رخصت * اجازت ـ دستوردادن * تجويز نمودن * جايز داشتن *
Conceſſione: gratia.	*Beneficium.*	Faveur: grace.	انعام * بخشش * احسان *
Concento de voci	*Symphonia.*	Accord de voix.	سال اتحاد * هم آهنگ * اتفاق آهنگ *
Concepire : della donna.	*Conciperein utero.*	Concevoir: d'une femme.	آبستن شدن * حامله شدن * حبل کرديدن *
Concernere: appartenere.	*Concernere.*	Concerner.	نسبت ـ تعلق داشتن * راجع بودن * مال بودن *
Conceſſo : permeſſo.	*Conceſſus : permiſſus.*	Permis.	جايز * مأذون * دستوريافته *
Concettione della donna.	*Conceptio.*	Conception: d'une femme.	آبستني * حاملگي * حبل * تحبل *
Concetto d'ingegnio.	*Conceptus : mens.*	Concept: penſée.	فکر * بصيرت * تصور *
Conchilia.	*Conchilia.*	Coquilles.	دريا گوش * گوشک ماهي * ودع *
Conchiudere : finire.	*Concludere.*	Finir.	تمام کردن * بسر انجام رساندن * باتمام بردن *
Conciatore de pelli.	*Coriarius.*	Conroyeur.	دباغ * پوست پراه * پوست پيراي *
Concilio.	*Concilium.*	Concile.	مجلس * مجمع * ديوان *
Concio ſia coza che.	*Quandoquidem.*	Veu que.	هرگاه که * چنانچه * چون * بوجوه آنکه *
Concipere nel intelletto.	*Conciper- : in intellectu.*	Concevoir.	قياس کردن * تصور کردن * انديشيدن *
Conclave.	*Conclave.*	Cabinet.	خلوت خانه * خلوتگاه *
Concluſione logica.	*Concluſio logica.*	Concluſion de logique.	نتيجه * خاتمه * تالي * حاصل الکلام *
Concordanza grammaticale.	*Concordantia grammaticalis.*	Concordance en grammaire.	قانيه * ترازوي کلام * ميزان الکلام *
Concordare : accordarſi.	*Concordare inviicem.*	S'accorder.	يک دل شدن * متفق باهم شدن * باهم ساختن * ربط نمودن *

Con-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Concordia: accordo.	*Concordia.*	Accord.	اتفاق * قرار * عقد پيمان *
Concorrere: agiutare.	*Concurrere.*	Concourir.	توفيق دادن * ياري وامداد رساندن *
Concorrere.	*Simul prætendere.*	Concourir ensemble.	هم باز بودن * هم طلب بودن * خصومت نمودن *
Concorso del popolo.	*Concursus populi.*	Concours de peuple.	كثرت خلايق *
Concubina.	*Concubina.*	Concubine.	خاصه * مطعه * انباغ * هوسين * وسني * زن شوي *
Concubinario.	*Concubinarius.*	Concubinaire.	فاسق * حرام كار * بد كردار *
Conculcare: calpestare.	*Conculcare.*	Fouler aux pieds.	خاخيدن * پايمال ساختن *
Concupiscentia.	*Concupiscentia.*	Conpiscence.	شهوت * ارزوي حيواني * نفس حيواني * آنُخْخْتْ * خُجت * هوس *
Concupiscibile.	*Concupiscibilis.*	Concupiscible.	شهوتي * حيواني * نفساني *
Condannare.	*Condemnare.*	Condanner.	ديوان كردن * حكم كردن *
Condannare à pena.	*Pœnæ adjudicare.*	Comdanner à peine.	جريمه فرمودن * ترجمان گرفتن * تنبيه فرمودن *
Condannare à morte.	*Condemnare capite*	Condanner à mort.	حكم سياست كردن * ديوان قتل فرمودن *
Condannatione.	*Condemnatio.*	Condannation.	حكم سياست * ديوان عقوبت * مداينه * نكال *
Condannato à morte.	*Morte damnatus.*	Condanné à mort.	بقتل حكم شده * بكشتن سپرده * سياستي *
Condensare.	*Condensare.*	Condenser: epaissir.	بقوام آوردن * منجمد ساختن * غليظ كردانيدن *
Condescendere.	*Condescendere.*	Condescendre.	مطابعت نمودن * نواختن * فتوي دادن *
Condire la vivanda.	*Condire cibum.*	Assaisonner les viandes.	مزه طعام دادن * حويج بر طعام نهادن * توابل نهادن *
Condiscepolo.	*Condiscipulus,*	Condisciple.	خواجه تاش * هم شاكرد * هم مزوري * هم تلاميد *
Conditione: partito.	*Conditio: pactum.*	Condition: parti.	شرط * قرار * قيد *
Condotto: menato.	*Ductus.*	Conduit.	همراه آورده * پي خود برده شده *
Condurre: menare.	*Ducere.*	Conduire.	همراه بردن * پي خود آوردن *
Conduttore: guida	*Ductor.*	Guide.	راه براستا * راه نما * هادي *
Confederato.	*Confœderatus.*	Confederé.	عهد و پيمان بسته * ميثاق بسته * متعهد شده *
Confederatione.	*Confœderatio.*	Confederation.	ميثاق * پيمان * عهد * عقد شراكت *
Conferire: discorrere.	*Conferre simul: colloqui.*	Conferer: consulter.	باهم تدبير داشتن * گفتگو باهم كردن *
Conferire.	*Conferre: dare.*	Conferer: donner.	ميسّر گردانيدن * دادن * بخشيدن *
Confirmare.	*Confirmare.*	Confirmer.	امضا كردن * تعليقه دادن * مقرر فرمودن * ثابت نمودن *
Confirmatione: sacramento.	*Confirmatio: sacramentum.*	Confirmation: sacrement.	✠ ميرون ✠ زيت مقدّس ✠ ميرون مقدّس *
Confessare.	*Confiteri.*	Confesser.	اقرار كردن * اعتراف نمودن * قايل شدن *
Confessione: sacramento.	*Confessio: sacramentum.*	Confession: sacrement.	✠ خوستوانك ✠ استعراف * اقرار گناها خود *
Confetti.	*Dulciaria: tragemata.*	Confitures.	حلوا * حلاوه * شيريني *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Confettione.	*Confectio.*	Confection.	جوارش * معجون *
Confidanza.	*Fiducia.*	Confiance.	اعتماد * اعتقاد * اعتبار *
Confidarsi.	*Confidere.*	Se confier.	اعتماد نمودن * اعتبار داشتن * اعتقاد کردن * استظهار داشتن *
Confidente.	*Fidus : à secretis.*	Confident.	اعتمادي * اعتباري * اعتقادي * امين *
Confinante.	*Conterminus.*	Confinant.	هم حد * هم حدود * مشترک درحدود *
Confini.	*Confinia.*	Confins.	سرحد * حدود * هرج * وشث * ترفند *
Confiscatione.	*Confiscatio.*	Confiscation.	بيت المال * رقبات *
Confiscare.	*Confiscare.*	Confisquer.	بيت المال بردن * رقبات کردن *
Conflitto.	*Conflictus.*	Conflit: debat.	جنگ * جدل * حرب * مقاومت * محاربه *
Confondere: mescolare.	*Confundere : commiscere.*	Confondre : broüiller.	خلط کردن * مخلوط کردن * قاتي نمودن * ممزوج ساختن *
Confondere : pudore afficere.	*Confundere.*	Confondre : rendre confus.	ساکت کردن * تشويز دادن * خجل ساختن *
Conformarsi.	*Conformari.*	Se conformer.	متابعه کردن * موافقت نمودن * تابع شدن *
Conforme.	*Conformis.*	Conforme.	موافق * مطابق * مثل هم * هامال *
Conformità.	*Conformitas.*	Conformité.	موافقت * مطابقت *
Confortare : consolare.	*Consolari.*	Conforter.	تسلي دادن * دلداري کردن * غمخواري آوردن *
Conforto.	*Consolatio.*	Confort.	تقويت * تسلي * غمخواري *
Confraternità.	*Confraternitas.*	Confrerie.	هم طريقه * هم سلوکي * جماعت *
Confrontare.	*Conferre.*	Confronter.	مقابله کردن * موازنه نمودن * مطابقه کردن *
Confusione.	*Confusio.*	Confusion: mélange.	اختلاط * قاتي *
Confuso: turbato.	*Confusus: turbatus*	Confus: troublé.	هرهم زده * مخلوط شده * ممزوج *
Confuso: vergognato.	*Confusus.*	Confus.	شرمنده * خجل * منفعل * مخجل *
Confutare.	*Confutare.*	Refuter.	ردّ کردن * مخالفه آوردن *
Confutatione.	*Confutatio.*	Refutation.	ضدّ * مخالفت * ردّ *
Congelarsi.	*Gelu condensari.*	Se geler.	يخ بستن * منجمد شدن * ثلج بسته شدن *
Congettura.	*Conjectura.*	Conjecture.	قياس * فراست * گمان * تخمين *
Congiungere.	*Conjungere.*	Conjoindre.	باهم بستن * پي هم بستن * جمع بايکديگر ساختن *
Congiungersi.	*Conjungi.*	S'assembler.	باهم رسيدن * هم اتفاق نمودن * باهم جمع گرديدن *
Congiuntamente.	*Junctim: simul.*	Conjointement.	باتفاق * همراه * برفاقت * يکسر *
Congiuntione.	*Conjunctio.*	Assemblage.	اجتماع * بستني * پيوستگي * اتفاق *
Congiuntione de gl'astri	*Conjunctio astrorum.*	Conjonction des astres.	اجتماع کواکب * اجتماع نجوم * اجتماع ستارگان *
Cougiuntione grammmaticale.	*Conjunctio grammaticalis.*	Conjonction : dans la grammaire.	حرف * کلمه که معني او نه نام چيزي باشد ونه کردن کاري *

Con-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Congiunto.	*Conjunctus.*	Conjoint.	پیوسته * متحد * بهم چسپیده * متوحد * واقع * حال اشیا *
Congiuntura.	*Conjunctura: rerum status.*	Conjoincture.	
Congiurare.	*Conjurare: compromittere.*	Conjurer.	اتفاق نمودن * عهد بستن * متفق شدن * عقد موافقت بستن *
Congratulare.	*Gratulari.*	Congratuler.	بیان آمدن * تهنیت کردن * مبارکباد گفتن *
Congratulatione.	*Gratulatio.*	Congratulation.	مبارکباد * تهنیت * بیان آمدی *
Congregare.	*Congregare.*	Assembler.	جمع کردن * اجتماع نمودن * وپشیدن *
Congregatione d'huomini.	*Congregatio hominum.*	Assemblée d'hommes.	گرد خلایق * جماعت آدمیان *
Congregato.	*Congregatus.*	Assemblé.	جمع کرده شده * مجموع *
Coniglio.	*Cuniculus: lepusculus.*	Conil: lapin.	پرزنگره * خرگوش خانگی *
Conoscente.	*Cognoscens.*	Connoissant.	شناسنده * عارف * عالم * دانا *
Conoscenza.	*Notitia.*	Connoissance.	معرفت * شناختی * هوش *
Conoscere.	*Cognoscere.*	Connoître.	شناختن - میشناسم * عالم بودن * دانستن * فهمیدن *
Conoscibile.	*Cognoscibilis.*	Connoissable.	معروف * هوش پذیر * معلوم * قابل معرفت *
Conquassare.	*Conquassare.*	Briser: casser.	پاره کردن * شکستن * خرد ساختن *
Conquistare.	*Conquirere: vincere.*	Conquerir.	بتصرف درآوردن * تسخیر کردن * فتح کردن * بدست آوردن * ضبط نمودن *
Conquistato.	*Conquisitus: victus*	Conquis.	گرفته شده * مفتوح * مسخر * مضبوط *
Conquistatore.	*Victor.*	Conquerant.	منسخر * فاتح * منصور * ضابط * غالب *
Conquisto.	*Victoria.*	Conqueste.	تسخیر * فتح * ضبط * اندوخت * تصرف *
Consanguineo.	*Consanguineus.*	Parent.	خویش * قوم * قریب * خویشاوند *
Consanguinità.	*Consanguinitas.*	Consanguinité.	خویشی * قومی * قرابت * خویشاوندی *
Consapevole.	*Conscius.*	Participant d'un secret.	هم سرّ * شریک سرّ * واقف * مطلع * هم خبر دار *
Conscienza.	*Conscientia.*	Conscience.	انصاف * دل * خاطر *
Conscientioso.	*Probus.*	Consciencieux.	صاحب انصاف * منصف *
Consecrare.	*Consecrare.*	Consacrer.	تقدیس کردن * وقف ساختن * قربان گذراندن *
Consecratione.	*Consecratio.*	Consecration.	تقدیس * تقرب * قربان * وقف *
Consegnare.	*Consignare.*	Consigner.	سپردن * تسلیم نمودن * بدست رساندن *
Consegnato.	*Consignatus.*	Consigné.	تسلیم کرده * متسلّم * مرقوم و دست رسیده *
Conseguire.	*Consequi.*	Acquerir.	حاصل کردن * بهره یافتن * بهره مند شدن *
Consentaneo.	*Consentaneus.*	Convenable.	شایسته * درازنده * معقول *
Consentire.	*Consentire.*	Consentir.	راضی بودن * مقر و قایل بودن * فتوی دادن *
Consequente.	*Consequens.*	Conseqent: qui suit.	پی سر * عقب * تابع *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Conſequenza: importanza.	*Momentum: gravitas.*	Conſequence: importance.	سنگيني * ثقل * باقي *
Conſequenza logica.	*Conſequentia logica.*	Conſequence logique.	نتيجه * تالي * منتج *
Conſerva di roze.	*Conſerva roſarum*	Conſerve de roſes.	گلقند * هلوا گل *
Conſervare.	*Servare.*	Conſerver.	نگه داشتن * محافظه نمودن * حراست كردن *
Cita conſervata.	*Civitas cuſtodita.*	Ville gardée.	شهر محروسه * مدينه محميه *
Conſervatione.	*Conſervatio.*	Conſervation.	نگه * محافظه * حراست *
Conſervato.	*Servatus.*	Conſervé.	نگه داشته شده * محروس * محفوظ *
Conſeruatore.	*Servator.*	Conſervateur.	نگاهكننده * حارس * حافظ * نگاهبان *
Conſiderare: penſare.	*Conſiderare.*	Conſiderer.	فكر كردن * تامل وتفكر نمودن * ملاحظه — مطالعه ومشاهده نمودن *
Conſideratione.	*Conſideratio.*	Conſideration.	مطالعه * مشاهده * ملاحظه * تفكر * تامل *
Conſigliare.	*Conſulere: præbere conſilium.*	Conſeiller: donner conſeil.	نصيحت كردن * پند دادن * مشورت دادن *
Conſigliarſi.	*Conſulere: conſilium petere.*	Prendre conſeil.	مصلحت كرفتن * نصيحت پرسيدن * مصلحت ديدن *
Conſigliero:	*Conſiliarius.*	Conſeillier.	دبير * ناصح * صاحب تدبير *
Conſiglio.	*Conſilium.*	Conſeil.	مشورت * مصلحت * نصيحت * پند * تدبير *
Conſiſtere.	*Conſiſtere.*	Conſiſter.	بودن * موقوف بودن *
Conſiſtorio.	*Conſiſtorium.*	Conſiſtoire.	ديوان * مجلس * مجمع * محكمه * محفل *
Conſobrino.	*Conſobrinus.*	Couſin:	خويش * پسر عم * قريب *
Conſolare.	*Solari.*	Conſoler.	تعزيت كردن * تسلي دادن * غمخواري نمودن *
Conſolatore.	*Conſolator.*	Conſolateur.	غمخوار * تسلي دهنده *
Conſolida reale: fiore.	*Conſolida regia.*	Pié d'aloüette.	زبان در قفا * گل زبان در قفا *
Conſolidare.	*Conſolidare.*	Conſolider.	قايم ساختن * استحكام دادن * مستحكم نمودن *
Conſonante: lettera.	*Conſonans.*	Conſonante.	حرف * رقم *
Conſonanza.	*Conſonantia.*	Conſonance.	هم آهنگ * هم آواز * خوش هنگام *
Conſorte: compagno: amico.	*Conſors: ſocius.*	Camarade.	رفيق * شريك * يار * همكن * همباز * همسر * همانبار * همراز * همساز * همداستان * همراز * همدم * همپشت *
Conſortio.	*Conſortium.*	Hantiſe: frequentation.	مرافقت * رفاقت * شراكت * سلوك *
Conſpetto: prezenza.	*Aſpectus.*	Veüe: preſence.	نظر * حضور * ديدار *
Conſpiratione.	*Conſpiratio.*	Conſpiration.	قصد * اتفاق * همسري * همرازي * همينه *
Conſtante.	*Conſtans.*	Conſtant.	پايه دار * ثابت * سخت * راسخ دم *
Conſtantemente.	*Conſtanter.*	Conſtamment.	قايمانه * باستقامت * ثابتاً *
Conſtantinopoli.	*Conſtantinopolis.*	Conſtantinople.	استنبول قسطنطينيه * شهر خضرت قسطنطينوس قيصر * روم صغير *

Con-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Conſtanza.	*Conſtantia.*	Conſtance.	استقامت * پايداري * ثابت قدم * اعتصام *
Conſtare.	*Conſtare : certum eſſe.*	Eſtre conſtant : eſtre certain.	ظاهر ـ روشن ـ هويدا ـ معلوم بودن *
Conſtellatione.	*Conſtellatio.*	Conſtellation.	برج وشكل نجوم * شكل كواكب وستاركان *
Conſtituire.	*Conſtituere.*	Conſtituer.	نهادن ـ ميناهم * كماشتن ـ ميكمارم *
Conſtitutione.	*Conſtitutio: lex.*	Conſtitution: loy.	حكم * شرع * اصطلاح * قانون *
Conſtretto.	*Adſtrictus.*	Contraint.	ناچار * زوروجبر پذيرفته * ناعلاج *
Conſtrutto.	*Conſtructus.*	Conſtruit: bati.	بناشده * معمور * مبني *
Conſultare.	*Conſulere.*	Conſulter.	مصلحه كرفتن * مشورت ومصلحه ديدن *
Conſumare.	*Conſumere.*	Conſumer.	تلف كردن * فناساختن * ضايع كردن *
Conſumare.	*Conſummare.*	Conſommer : achever.	تمام كردن * باتمام رساندن * بكمال رسانيدن *
Conſumatore.	*Conſumptor.*	Qui conſume : & qui detruit.	تالف * تلف ـ فنا ـ نابود ـ ضايع كننده *
Conſumatione.	*Conſumptio.*	Conſomption : deſtruction.	تلف وفناشدني * نابود وضايع كشتني *
Conſumato.	*Conſumptus.*	Conſume.	خلاص شده * نابود كشته * فنا كرديده *
Conſuſtantiale.	*Conſubſtantialis.*	Conſubſtantiel.	همذات * همجوهر * همطبيعت *
Contadino.	*Ruſticus.*	Payſan: villageois.	روستايي * ولايتي * دهكاني * دهستاني *
Contagione.	*Contagium.*	Contagion: peſte.	طاعون * وبا * مرك * مرض متعدي * تدنس *
Contaminare.	*Contaminare.*	Soüiller.	نجس كردن * مردار ـ ناپاك ـ ملوث ساختن *
Contaminatione.	*Contaminatio.*	Soüilleure.	نجاست * تلويث * ناپاكي * پلشتي * مرداري *
Contaminato.	*Contaminatus.*	Soüillé: gâté.	ناپاك شده * نجس ومردار شده * ملوث كرديده *
Contanti.	*Numerata pecunia*	Deniers contans.	نقد * زرنقد * زرست به دست شمرده * چنيرو *
Contare.	*Numerare.*	Conter.	شمردن ـ ميشمارم * حساب ساختن * عد كردن *
Contare.	*Narrare.*	Raconter.	نقل كردن * داستان گفتن * حكايت كردن *
Contato.	*Numeratus.*	Conté.	شمرده * حساب نموده * معدود كرديده *
Contatore.	*Computator.*	Conteur : qui fait les contes.	شمارنده * صاحب جمع * حسابچي دفتردار * محاسب * روزنامچي * محتسب *
Conte.	*Comes: dynaſtes.*	Conte : grand ſeigneur.	بيك * مهرزا * آقا * زبر *
Contemplare.	*Contemplari.*	Contempler:	تفكر كردن * تامل كردن * ملاحظه نمودن *
Contemplatione.	*Contemplatio.*	Contemplation.	تامل * تفكر * ملاحظه * نظر *
Conem plativo.	*Contemplativus.*	Contemplatif.	تايب * صاحبي ومشغول بتامل وتفكر *
Contemplato.	*Contemplatione perſpectus.*	Contemplé.	تامل پذيرفته * مطالعه وملاحظه شده *
Contenerſi.	*Temperare : abſtinere.*	Se contenir.	پرهيزكردن * پرهيزيدن * اجتناب نمودن * خودرا ضبط نمودن * مجتنب ومضبوط خودرا داشتن *
Contentare.	*Placere: ſatisfacere.*	Contenter.	راضي كردن * خشنود نمودن * بخاطر خوش وپسند آمدن *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Contentarsi.	*Assentiri: gratum habere.*	Estre content: agréer.	راضي شدن * قايل بودن * خوشنود بودن *
Contentezza.	*Oblectatio.*	Contentement.	صفا * حضور * سرور * حض * وايه *
Contentessa di spirito.	*Animi gaudium.*	Contentement d'esprit.	فراغ البال * دلخوشي *
Contento.	*Contentus: lætus.*	Content.	راضي * خشنود * خوشحال * شاطر *
Contentione.	*Contentio.*	Dispute: querele.	غرغا * نزاع * قرقشه * جدل * مخاصمت * جنگ * مناقشه * ستيزه *
Contentioso.	*Jurgiosus.*	Contentieux: quereleux.	شقشقي * منازع * جنگي * غوغاي *
Contenuto.	*Contentus: comprehensus.*	Contenu.	گرفته * منحصر * احاطه شده *
Contenuto d'una lettera.	*Sensus Epistolæ.*	Contenu d'une lettre.	مضمون كتابت * معني رسالة * اصل مكتوب *
Contiguità.	*Contiguitas.*	Contiguité.	اتصال * مماسلت * نزديكي * پيوستگي *
Contiguo.	*Contiguus.*	Contigu.	متصل * مماس * توزي * چسپيده * بهم پيوسته *
Continente: terra ferma.	*Continens: terra.*	Le continent: terre ferme.	خشكي * بر * زمين *
Continenza.	*Continentia.*	Continence.	عفت * قناعت * پرهيز * تجرد * احتباس *
Contingente.	*Contingens.*	Contingent.	واقع * شدني * ممكن * واقعي * عرضي *
Continuamente.	*Jugiter.*	Continuellement.	هميشه * دايم * بالدوام * علي الاتصال *
Continuare.	*Durare: permanere*	Continuer.	مداومت كردن * مقيّد شدن * تمشيت نمودن * پيش بردن كار *
Continuo.	*Continuus.*	Continuel.	مدام * متصل * دايم * تمپ *
Conto: calculo.	*Computus.*	Conte: calcul.	حساب * اعداد * شمار *
Conto: stima.	*Honor.*	Conte: estime.	عزت * قرب * حرمت *
Contorno: contorni.	*Circuitus.*	Contours: environs.	دور * حوالي * پيرامون * اطراف * گرد اگرد *
Contra: prepos:	*Contra.*	Contre.	خلاف * ضد * عكس * با *
Contra-cambio.	*Reciprocatio.*	Echange.	عوض * بدل * معوضه *
Contrabanda.	*Vectigalis defraudatio.*	Contre-bande.	موزدي حق عشور * فند و مخيله خلاز حق عشور *
Contrada d'una città.	*Vicus.*	Contrée: quartier d'une ville.	محله * محله شهر * سمت * جزو شهر *
Contradire.	*Contradicere.*	Contre dire.	ضد گفتن * رد كردن * عناد * مخالفت كردن *
Contradittione.	*Contradictio.*	Contradiction.	تنقيض * مخالفت *
Contrafare.	*Imitari.*	Contre faire: imiter.	تقليد ساختن * صورة وعمل كردن *
Contraguardarsi.	*Abstinere: vitare.*	Se garder: eviter.	احتياط كردن * خود را محفوظ داشتن * نگاه داشتن *
Contrapezo.	*Æquipondium: æqui librium.*	Contrepoids.	لنگر * ترازو * ميزان * عدل *
Contraporsi.	*Adversari.*	S'opposer.	مخالف شدن * مانع شدن * ضد شدن * برعكس شدن *
Contrario: adversario.	*Contrarius.*	Contraire: adversaire.	دشمن * خصم * عدو * ضد * مضاد *
Contrario: nocivo	*Infestus.*	Contraire: dommageable.	زيان دار * مضر * ضرررسان *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Al contrario.	*E contrà.*	Au contraire.	بر عکس * برخلاف * ضدّاً *
Contraſtare.	*Altercari.*	Conteſter.	غرغا وقرقشه کردن * نزاع داشتن * جنگ کردن *
Contrattare.	*Pactum inire.*	Contracter: faire contract.	عهد بستن * قول وقرار ساختن * حجت درست کردن *
Contratto.	*Contractus: pactum*	Contract.	عهد نامچه * قول نامه * شرط نامه *
Contraveleno.	*Antidotus:* ἀντίδοτον.	Contre poiſon.	پازهر * فادزهر * تریاق *
Contravenire.	*Contravenire.*	Contrevenir.	مخالفت نمودن * مخالف آمدن * چپ وراست شدن *
Contribuire.	*Contribuere.*	Contribuer.	همراهي کردن * امداد ومعاونت نمودن * همپهلو شدن *
Contriſtare.	*Contriſtare.*	Contriſter.	دلگیر کردن * دلتنگ نمودن * غمناک کردن *
			هسته خاطر کردن * تاسایانیدن * تراوانیدن *
Contritione.	*Contritio.*	Contrition.	توبه حقیقي * پشماني کامل جهت دوستي خدا *
Contrito.	*Contritus.*	Contrit.	پشمان ــ تایب ازدل ومحض خاطر محبّت الله *
Controvare.	*Ad invenire.*	Controuver.	اختراع کردن * بدعت نمودن * پیدا کردن *
Controverſia.	*Controverſia.*	Controverſe.	مباحثه * بحث * نزاع * مجادله *
Contumacia.	*Contumacia.*	Opiniatreté.	سرسختي * عناد *
Contumelia.	*Contumelia.*	Injure.	دشنام * فحش * شتم *
Conturbare.	*Conturbare.*	Troubler.	مضطرب کردن * باضطراب انداختن * تخمیر ساندن *
Contuſione.	*Contuſio.*	Contuſion.	کوفتکي * زدکي * تخمیص * شلخ * فسخ * مفسخ *
Con tutto che.	*Quamvis.*	Bienque.	هرچند که * اگرچه *
Convaleſcente.	*Convaleſcens.*	Convaleſcent.	درداخ * ازقوت تازه برخاسته *
Convaleſcentia.	*Convaleſcentia.*	Convaleſcence.	نِل * تازه شفا * ضعیف سلامتي *
Convenevole.	*Convenieus.*	Convenable.	اندرخور * بایت * شایسته * باب *
Convenienza.	*Convenientia.*	Convenance.	مناسبت * لیاقت * گنجایش * شایستگي *
Convenire inſieme.	*Convenire: ſimul concordare.*	Convenir: s'accorder.	باهم ساختن * هم دل شدن * هم خواه بودن *
Convenire: contrattare.	*Fœdus ſeu pactum inire.*	Convenir: contracter.	میثاق بستن * شرط باهم ساختن * عهد وقول کردن *
Convento: monaſterio.	*Conuentus: monaſterium.*	Convent: monaſtere.	* واذک * تکیه گاه پاریان *
Converſare.	*Verſari: confabulari.*	Converſer: diſcourir.	کس زدن * صحبت داشتن ــ انفاس ــ سلوک داشتن *
Converſione d'al peccato.	*Converſio a peccato.*	Converſion du peché.	توبه * بتبا * پشماني از شوم راهي * بازگشت ازگناه *
Convertire alla fede.	*Convertere ad fidem.*	Convertir à la foy	ایمان راست آوردن * ازراه ضلالت برگردانیدن *
Convertirſi.	*Converti.*	Se convertir.	بازگشت کردن * توبه و پشماني ورزیدن *
Convertirſi alla fede.	*Converti ad fidem.*	Se convertir à la foy.	ایمان اختیار کردن * مومن شدن * داخل دین آمدن *
Convertito: cambiato.	*Converſus: commutatus.*	Changé: alteré.	منتقل ومتغیر گشته * تبدیل پذیرفته *
Convertito dal peccato.	*Converſus à peccato.*	Converti du peché.	توبه ورز * تایب * پشمان *
Convertito alla fede.	*Neophytus:* νεόφυτος.	Nouveau converti: neophyte.	جدید الاسلام * جدید المومنین * تازه مومن *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Convincere.	*Convincere.*	Convaincre.	ملزم کردن * ساکت نمودن * الزام دادن *
Convitare.	*Invitare.*	Inviter.	تکلیف کردن * بسم الله گفتن *
Convitato alla mensa.	*Invitatus ad mensam.*	Invité à manger.	مهمان * صاحب صفره *
Convitatore.	*Convivator.*	Traiteur : qui fait un festin.	صاحب ضیافت * مهمان دار *
Convito.	*Convivium.*	Festin : banquet.	ضیافت * مهماني * چرش * جشن *
Convocare.	*Convocare.*	Convoquer.	ویشانیدن * طلبیدن * بیکی جاجمع کردن *
Convocatione.	*Convocatio.*	Convocation.	بانگ * جار * ستجماع حضور الجماعت * انتداب *
Convoglio.	*Præsidiarium auxilium viæ.*	Convoy.	بدرقه * لشکر وقیروان کشتیان *
Convulsione de nervi.	*Convulsio nervorum.*	Convulsion: contraction des nerfs.	استرخا بیها * استرخا العصبة * فک *
Coparosa.	*Vitriolum: χαλκάνθος: χαλκανθος.*	Coupe-rose.	توتیاء هندي * زاج قبرسي * زاج سبز - قهر قبرسي *
Copella.	*Copella : catinus aurifabrorum.*	Coupelle.	بوتهٔ * تنبک * کورهٔ * تون * خلاصهٔ * کوزهٔ کراري *
Coperchio.	*Operculum.*	Couvercle.	سرپوش * مغطه * پکه *
Coperta.	*Lodix.*	Couverte.	لحاف * جامه خواب * پروز *
Coperta della sella.	*Ephippii tegmen.*	Couverte de la selle.	شبرکي * زین پوش * جل * نمد زین *
Coperta d'una balla.	*Sarcinæ involucrum.*	Couverture d'une balle.	لفافهٔ بار * کوني * لحاف قرنه *
Copertamente.	*In operto : clanculum.*	Couvertement.	درپوزدي * مخفیاً * پنهانه * خفیه *
Coperto.	*Coopertus.*	Couvert.	پوشیده * مستور * سر پسته * مغطي *
Copia d'una scrittura.	*Transumptum.*	Copie.	سوان * منتسخ * مثل * مساوی * صورت * نسخه *
Copia: abondanza.	*Copia : abundantia.*	Abondance.	بسیاري * فراواني * کثرت * وافري * برکت * غنیمت *
Copiare: transcrivere.	*Transcribere.*	Copier.	نسخه برداشتن * صورت ومنتسخ گرفتن *
Copiato.	*Transcriptus.*	Copié.	منتسخ * مساوی نمودن * ازروي اصل برداشته *
Copista.	*Copista.*	Copiste.	سوان نویس * مقلّد * ناسخ * نسخه نویس *
Copiosamente.	*Copiosè.*	Copieusement.	بسیار * فراوانه * غنیمتانه * کثیر *
Copioso.	*Copiosus.*	Copieux.	فراوان غنیمتي * صاحب برکت * وسنن *
Coppa: vaso dà bere.	*Crater.*	Coupe : tasse à boire.	پیاله * طاس * جام * قدح *
Coppiere : chi dà bere.	*Pincerna.*	Echanson.	ساقي * تنگ دار * شیره چي باشي *
Coppola d'una chieza.	*Cuppula: pinnaculum templi.*	Dome d'une eglise: donjon.	گنبد * گنبذ * قبهٔ *
Coprire.	*Operire.*	Couvrir.	پوشیدن - میپوشم * مستور و مغطي نمودن *
Coraggio.	*Animus: generositas.*	Courage.	دلیري * شجاعت * دل اوري * جگرداري *
Corallo.	*Corallus.*	Corail.	مرجان * بسد * اصل المرجان * حورهنگ *
Corazza : v: lorica.			ریسمان * بند * حبل * طناب * کمند *
Corda.	*Funis.*	Corde.	تار * تیقار *
Corda d'instrumento.	*Fides instrumenti musici.*	Corde d'instrument.	زه * چله * وتر کمان * سحیف *
Corda d'arco.	*Chorda arcus : nervium.*	Corde d'arc.	

Cor-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Cordaro.	*Reſtio.*	Cordier.	استاد ریسمان تاب * کمن فروش * بند تاب *
Corde d'un paviglione.	*Funes tentorii.*	Cordes de tente.	طناب * بند های چادر *
Cordiale: electuario.	*Cordiale: electuarium.*	Cordial: electuaire.	مفرح * معجون مفرح * یاقوتی *
Cordiale: amico.	*Amicus ex corde.*	Cordial: amy de cœur.	مخلص * دوست از روی اخلاص *
Cordoglio: melancolia.	*Cordolium: mæror.*	Mal au cœur: chagrin.	دلگیری * دلتنگی * غصه * غم * آلم *
Cordone.	*Funiculus.*	Cordon.	قیطون * بند * تریشه * دول *
Corgno: corniolo arbore.	*Cornus: arbor.*	Cornoillier: arbre	درخت کنار * شجرة السدر * درخت قرانیا *
Coriandolo.	*Coriandrum.*	Coriandre.	کشنیز * کزبره * تقو * حشیشة الاسود *
Cornacchia.	*Cornix.*	Corneille.	زاغ * تشکی * پیسه * غلبه * کاخوال *
Cornice.	*Corona: coronis.*	Corniche.	چارچوب * حاشیه * کناره *
Corno.	*Cornu.*	Corne.	شاخ * قرن * سُرو *
Cornuto.	*Cornutus.*	Cornu.	ساخ دار * ادو قرن * سُرو دار *
Cornuto di moglie.	*Corruca.*	Cornard.	کیدی * دیوس * معرس * رشک * دغای *
Corona.	*Corona.*	Corone.	تاج * افسر * دهیم * اکلیل *
Coronare.	*Coronare.*	Coroner.	تاج برسر نهادن * افسر — اکلیل دادن *
Coronato.	*Coronatus.*	Coroné.	تاج دار * صاحب افسر * مکلّل *
Coronetta: rosario	*Coronula precaria*	Chapelet.	تسبیحه * مسبوح * پیچانه * هزاردانه *
Corpo.	*Corpus.*	Corps.	تن * بدن * طان * جسد * جسم *
Corpolento.	*Corpulentus.*	Corpulent.	چاق * فربه * نوخواسته * جسیم * یلپله * ولنگ * تناور *
Corpolenza.	*Corpulentia.*	Corpulence.	نوخواستگی * چاقی * جسمیت *
Corporale.	*Corporeus.*	Corporel.	جسمانی * جسمی * بدنی *
Coraggioſo.	*Generoſus.*	Courageux.	دلاور * دلیر * جگردار * شجاع * جرمن *
Corrattiere.	*Proxeneta.*	Courtier.	دلال * میانجی * سفسیر * سمسار *
Correggere: riprendere.	*Arguere.*	Corriger: reprendre.	سرزنش کردن * ملامت کردن * تعیب کردن *
Correggere: riparare.	*Corrigere.*	Corriger: reparer	صحیح کردن * صحت دادن * اصلاح نمودن * ساختن *
Corregia delle ſcarpe.	*Corrigia calceamentorum.*	Courroye des ſouliers.	دول نعلین * بند کفش * تسمه *
Corrente d'acqua.	*Confluxus aquæ.*	Le courant de l'eau.	تنکاب * جوی آب * نهار *
Correre.	*Currere.*	Courir.	دویدن — میدوم * تازیدن * تند رفتن *
Correre la poſta.	*Curſitare commutatis equis.*	Courre la poſte.	چپروانه رفتن * قبغن دواندن اسپرا *
Correre la lancia.	*Incurrere haſtis adverſis.*	Courre la lance.	جریدبازی کردن * جرید و مزراق ورزش کردن *
Correttamente,	*Correctè.*	Correctement.	بی غلط * پاکیزه * صحیح *
Correttione.	*Correctio*	Correction.	تنبیه * نصیحت * اصلاح * ملامت * معرض * خطان *
Corretto.	*Correctus.*	Correct.	اصلاح نموده * صحیح کرده شده * درست ساخته شده *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Correttore.	*Corrector.*	Correcteur.	مفتش * مصلح * اصلاح دهنده *
Corridore.	*Porticus.*	Coridor.	دالان * دهليز *
Corriere: porta lettere.	*Tabellarius.*	Porteur de lettres.	قاصد * شاطر * پيغام * بشير *
Corriere: che corre la posta.	*Cursor.*	Courrier.	چپر * ساعي *
Corrispondente.	*Correspondens.*	Correspondant.	وكيل * شريك * خواجه تاش *
Corrispondenza.	*Correspondentia.*	Correspondance.	وكالت * مراسلت * شراكت * معمله *
Corrispondere.	*Correspondere.*	Correspondre.	مراسلت داشتن * حق شراكت بجا آوردن *
Corroborare.	*Corroborare.*	Conforter.	قايم دل ساختن * قوّه دادن * محكم گردانيدن *
Corrompere: far Marcire.	*Corrumpere: putre facere.*	Corrompre: pourrir.	پوسانيدن — ميپوسانم * گندانيدن — ميگندانم *
Corrompere: guastare.	*Corrumpere: vitiare.*	Corrompre: gâter	ضايع ساختن * خراب — نابود — فنا كردن * بهيدن *
Corrompere.	*Corrumpere: depravare.*	Corrompre: falsifier.	تلبيس كردن * اشكيل ساختن * كارپوچ كردن *
Corrompere alcuno.	*Corrumpere aliquem.*	Corrompre quelqu'un.	بدراه كردن كسيرا * شخصيرا براه ضلالت بردن *
Corrompersi: marcirsi.	*Corrumpi: putre fieri.*	Se corrompre: se pourrir.	گنديدن — ميگندم * پوسيدن — ميپوسم * بوگنده شدن *
Corrosione.	*Corrosio.*	Corrosion.	خوره * خورش * تاكل *
Corrosivo.	*Corrosivus.*	Corrosif.	خورنده * اكل * نافذ * تند *
Corrotto: marcito	*Corruptus: putre factus.*	Corrompu: pourri	گنديده * بدبوشده * پوسيده * تباه * فاسد * تبست *
Corrotto: guasto.	*Corruptus: vitiatus.*	Corrompu: gâté.	ضايع شده * فنا گرديده * خراب و نابود گشته *
Corrottione: corruttela.	*Corruptio: corruptela.*	Corruption: depravation.	خرابي * ضايع شدني * ضلالت *
Corrottibile.	*Corruptibilis.*	Corruptible.	فناپذير * فاني * فاسده * مستفسد *
Corrottione: fisica.	*Corruptio physica.*	Corruption physique.	فساد * فنا شدني * مفسده *
Corsale di mare.	*Pirata: prædo.*	Corsaire: pirate.	قرصان * تالانچي دريا * تاراج ورز *
Corsiere: cavallo	*Equus cursorius.*	Coursier.	اسب بدو — تندرو * بادپا * بسنگ * چپكون * تاخته *
Corso.	*Cursus.*	Course.	راه * دويدني * تاختني *
Corso di tempo.	*Decursus temporis.*	Cours du temps.	گذرش روزگار * دورزمان * مدّت *
Corte di caza.	*Atrium: pomærium*	Cour: basse-cour	حياطه * يوقابورس * پاه گاه * جلو خانه * توشمان *
Corte d'un principe.	*Aula.*	Cour d'un Prince.	اردوي سلطان * حشم * درگاه *
Corte di giustitia.	*Tribunal: curia.*	Cour: lieu de justice.	محكمه * ديوان خانه * ديوان * مجلس *
Corteccia.	*Cortex.*	Ecorce.	پوست * قشر * خشك مازو *
Cortegiano.	*Aulicus.*	Courtisan.	يساول * ديوان قرچيسي * ملازم سلطان *
Corteggiare.	*Obsequi.*	Faire la cour.	تيبا كردن * ملازمت كردن * پي رفتن *
Corteggio.	*Stipatus aulicus.*	Cortege.	طيعه * لحقه * ملازمان * خدمتگاران *
Corteze.	*Urbanus.*	Courtois.	متواضع * خليق * مهربان * مودّب *
Cortezia.	*Urbanitas.*	Courtoisie.	توجه * لطف * شفقت * مروت آزرم *
Cortile: v: corte.			

Cor-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Cortina.	*Cortina.*	Courtine.	پرده * جلباب * عطف * حاجب *
Corto.	*Brevis.*	Court.	کوتاه * قصیر * نارس *
Corvo.	*Corvus.*	Courbeau.	قلاغ * غراب * مرغ قلاغ * خلیواج *
Coruſcare.	*Coruſcare.*	Etinceler.	برق زدن * پرتو زدن * درخشیدن *
Coza.	*Res.*	Choſe.	چیز * چیز * شي * چیزي * چرکي * حالت *
Coſcia.	*Femur.*	Cuiſſe.	ران * فخذ *
Coſcino.	*Pulvinar.*	Couſſin.	بالش * نازبالش * پشتي * وساده *
Coſi.	*Sic.*	Ainſi.	همچون * همچنین * باین دستور * باین طرز * باین وجه * باین روش *
Coſmografia.	*Coſmographia.*	Coſmographie.	علم هیاة * علم ریاضي * علم صور الاقالیم *
Coſmografo.	*Coſmographus.*	Coſmographe.	ریاضي دان * صور الاقالیم ورزیده *
Coſta: de' fianchi.	*Coſta.*	Coſte: flanc	دنده * استخوان پهلو * ضلع *
Coſta di montagna.	*Montis aſcenſus.*	Coſte: montée.	کتل * سربالا * دامن کوه *
Coſtare: valere.	*Conſtare: valere.*	Couſter.	ارزیدن ـ میارزم * قیمت وبها داشتن *
Coſteggiare.	*Oram legere.*	Coſtoyer.	بکناره دریا رفتن * کناره رفتن *
Coſtui: v: queſto.			
Coſto: radice.	*Coſtum.*	Coſtus: drogue.	قسط * قسط بحري * بیخ قسط * اصل القسط *
Coſto: ſpeza.	*Expenſa: ſumptus.*	Depens: depence.	قیمت * بها * ثمن * خرجي * اخش *
Coſtoro.	*Iſti.*	Ceux-cy.	اینها * ایشان * این برادران *
Coſtretto.	*Invitus: adſtrictus.*	Contraint.	ناچار * ناعلاج * زورپذیرفته * جبرکشیده *
Coſtringere.	*Conſtringere.*	Contraindre.	زورکردن * مضایقه ـ جبر ـ زورآوري نمودن *
Ben coſtumato.	*Benè inſtructus.*	Bien appris.	ماه ادب * صاحب شمایل واخلاق * خوب آموخته *
Mal coſtumato.	*Malè educatus.*	Mal appris.	بد آموخته * آداب نایافته * بدعادت کرده *
Coſtume: uzanza.	*Mos: conſuetudo.*	Coûtume.	عادت * روش * طور * آیین * ینگ * قانون *
Coſtumi buoni.	*Probi mores.*	Bonnes moeurs.	شمایل واخلاق * ینگ * آداب * ارکان *
Cote: pietra.	*Cos.*	Pierre à éguiſer.	شنگ رومي * آسیانه * سنگ افسان *
Cotognata.	*Conſerva cidoniorum.*	Cotignac.	مربلان * سفرجلي * هلواي به *
Cotogno: frutto.	*Cydonium malum*	Coing: coin: fruit.	به * سفرجل * بهکویجي *
Cotta di maglia.	*Thorax ex annulis ferreis.*	Cotte de mailles.	زره * درع داودي * جوشن * زیج *
Cotto.	*Coctus.*	Cuit.	پخته * مطبوخ * محرا *
Cottone: bambace	*Goſſipium.*	Coton.	پنبه * قطن * برس * طوط * عصب * کوسق * کسف * شجر الرّس * برافور * قصم *
Cottone con la guſcia	*Villoſum tegmen goſſipii.*	Coton avec la goſſe.	کوزی * کلوزه پنبه * جوز پنبه * کلوله *
Cottura.	*Coctio.*	Cuiſſon.	پختگي * پختني طبخ *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Covare.	*Incubare ovis.*	Couver.	بالاي تخمها نشستن * بچها از تخم در آوردن *
Cozzare.	*Prurire.*	Cuire: demanger.	خاريدن — میخارم * خارش آوردن * سوختن *
Cranio.	*Cranium.*	Crane.	کاسهٔ سر * چمچه * حجره *
Crapola.	*Crapula.*	Crapule:debauche	پُرخوري * حرص * افراط مشروب وماکول * خمّار *
Crapulone.	*Helluo.*	Gourmand.	پُرخور * خورا * حریص * شکم پرست *
Crate dà ſpianar la terra.	*Crates explanatoria.*	Herſe à applanir la terre.	کرو * واز * خاک کش *
Crate: fineſtra.	*Cratitia feneſtra.*	Grille: treillis.	شبکه * پنجره * مشبّک * غلبکین *
Craticola.	*Craticula.*	Un gril.	چارپایه * رفّ * مفرش * مقلاهٔ *
Creanza.	*Bona educatio.*	Bonne education.	ادب * تربیت * ارکان * خلق * تعلیم *
Creare.	*Creare.*	Créer.	آفریدن — میآفرم * ایجاد کردن * خلق نمودن * بوجود آوردن * مخلوق گردانیدن *
Creare: eleggere.	*Creare: eligere.*	Créer: elire.	نصب کردن * منصب دادن * جا دادن *
Creatione.	*Creatio.*	Creation.	آفرینش * خلقت * فطرة * ایجاد * تکوین *
Creato.	*Creatus.*	Creé.	آفریده * مخلوق * ایجاد یافته * بوجود آمده *
Creatore.	*Creator.*	Createur.	آفریدگار * خالق * فاطر * واجد * آفریننده * ایجاد کننده *
Creatura.	*Creatura.*	Creature.	بنده * خلق * امر * خلیقة *
Credenza: penſiero.	*Cogitatio.*	Creance : penſée.	بند * قیاس * راي * گمان * ایمان * تصور *
Credenza: ripoſto	*Repoſitorium.*	Credence : repoſoir.	کرسي * تخت * جایگاه *
Credere.	*Credere.*	Croire : ajoûter foy.	ایمان داشتن * اعتقاد آوردن *
Credere : penſare.	*Credere: ſentire.*	Croire : penſer.	پنداشتن — میپندارم * اندیشیدن — میاندیشم * فکر — تصور و قیاس کردن * باور داشتن *
Credibile.	*Credibilis.*	Croyable.	احتمال دار * باور پذیر *
Credito.	*Creditum.*	Preſt: credit.	طلب * حق طلب * حق دستبکري *
Creditore.	*Creditor.*	Creancier.	طلبکار * طالب * وام ده * وامخواه * صاحب الذمّة *
Credulita: v: fede.			
Credulo.	*Credulus.*	Credule.	صاحب ایمان * مصدّق * باور دار * گمان کننده *
Creduto.	*Fidem nactus.*	Creu.	اعتباري * اعتمادي * صاحب اعتقاد *
Cremezino.	*Carmeſinus color.*	Cramoiſi.	قرمزي * رنگ قرمز * سرخ قرمزي *
Crepare.	*Crepere.*	Crever.	ترکیدن — میترکم * شکافتن — میشکافم *
Crepatura.	*Fiſſura.*	Crevaſſe.	ترک * شکاف * شق *
Crepoſcolo matutino.	*Crepuſculum matutinum.*	Crepuſcule du matin.	شفق * فجر * شفق صباحي *
Crepoſcolo di la ſera.	*Crepuſculum ſerotinum.*	Crepuſcule du ſoir	شفق پسیني * افتاب زرد * شفق الغروب *

Cre-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Creſcente.	*Creſcens.*	Croiſſant.	ترقي كنندة * رويندة * نشو ونمو كنندة *
Creſcenza: creſcimento.	*Augmentum.*	Croiſſance.	ترقي * نمبت * نشونما *
Creſcenza della Luna.	*Incrementum lunæ.*	Croiſſant de la l'une.	قرص هلال * قرص ماه * قرص قمر *
Creſcenza del fiume.	*Fluminis incrementum.*	Croiſſance du fleuve.	سيلاب * هيلة رود خانه * تغيان *
Creſcere.	*Creſcere.*	Croiſtre : croître.	زيادة شدن * ترقي نمودن * نمبت كردن *
Creſpa.	*Ruga.*	Ride.	چين * كره * انجعت * اخم *
Creſpino: arbuſto.	*Creſpinus: berberis*	Epine vinete.	زرشك * انبر باريس * درخت زرشك *
Creſta di gallo.	*Criſta galli.*	Creſte d'un coq.	تاج خروس * تخة خروس * تاجك * تاجة * خورة * خول *
Creta bianca de' ſartori.	*Creta.*	Craye.	طباشير * گل سفيد * مغره *
Creta marina: cretamo.	*Crithamum.*	Fenouil marin.	گاكل * گاكله *
Cribrare.	*Cribrare.*	Cribler.	غربيل كردن * پرويزن كردن * بيزيدن — مبيزم *
Cridare.	*Clamare.*	Crier.	فرياد كردن * مدا - غوغا — آواز كردن *
Criminale.	*Capitalis.*	Criminel.	گناه كار * صاحب تقصير * خونى *
Crini : capelli.	*Crines.*	Crins : cheveux.	موى * زلف * شعر *
Crini della fronte del cavallo.	*Juba equi.*	Crin ſur le front d'un cheval.	يش * گاگل اسب *
Criſolito.	*Chryſolithus.*	Cryſolithe.	برقت * مها *
Criſtallo.	*Cryſtallus.*	Cryſtal.	بلور * حجر لول *
Crivellatura.	*Cribri purgamenta*	Criblage.	نخاله * هاش * بيز كندم * دار *
Crivello.	*Cribrum.*	Crible.	غربال * غربيل * كندم بيز *
Croce.	*Crux.*	Croix.	برخاج * جليبا * صليب *
Crocifigere.	*Crucifigere.*	Crucifier.	برخاج كشيدن * مصلوب نمودن * برصليب چشپاندن *
Crocifiſſo.	*Crucifixus.*	Crucifix.	برخاج چشپاندة * مصلوب شدة * چار ميخ كشيدة *
Croco: & ſue ſpecie.	*Crocus.*	Saffran.	زعفران * كركم * زعفران مازندراني - رومي - باكوي *
Crocodillo.	*Crocodilus.*	Crocodile.	تمساح * نهنگ * دوزوان *
Crollare.	*Concutere.*	Crouler.	تكپيدن مپتكم * تك خوردن * جنبيدن *
Croniche.	*Chronica.*	Chroniques.	تواريخ * تاريخ نامه * دفاتر *
Croniſta.	*Chronicorum ſcriptor.*	Ecrivain des chroniques.	واقعه نويس * تاريخ نويس * تاريخچي *
Croſta d'una piaga.	*Cruſta vulneris.*	Croûte d'une playe.	خشك ريشة * پوست زخم *
Cruciata: expeditio ſacra in infideles	*Cruciata.*	Croiſade.	غزا * سگ * لشكر زير بيراق صليب مقدّس *
Crudele.	*Crudelis.*	Cruel.	ظالم * نامرد بيرحم * بيمروت * ازاري *
Crudeltà.	*Crudelitas.*	Cruauté.	ظلم * بي مروتي * عدم رحمت *
Crudo.	*Crudus.*	Cru.	خام * ناپخته * نارسيدة *
Cruento.	*Cruentus.*	Sanglant.	خون آلود * خون ريز *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Cruna dell'ago.	*Foramen acus.*	Trou d'une aiguille.	خون سوني * سوفار * سوراخ سوزن *
Crusca: semola.	*Furfur.*	Du son.	سبوس * نخاله *
Cubiculario	*Cubicularius.*	Chambrier.	پيش خدمت * مهتر * خدمكار خاصه * داراي *
Cubito del braccio.	*Cubitus brachii.*	Coude.	بازو * ساعد * وارن * وارنج * واخ * مرفق *
Cucchiaro.	*Cochlear.*	Cueillier.	قاشوق * كمچه *
Cucina.	*Culina.*	Cuisine.	مطبخ * آش پزي خانه *
Cucinare.	*Coquinari.*	Faire la cuisine.	آش پختن * طباخي كردن * تعام پختن *
Cuculo: uccello.	*Cuculus: avis.*	Coucou : oyseau.	كوكو * قوقو * مرغ كوكو *
Cuculla.	*Cuculio: caputium*	Coqueluchon.	✠ ويغار * سركلاه * نكك كلاه *
Cucumero.	*Cucumer.*	Concombre.	خيار * خيارزه * خيار بالنك *
Cugino.	*Consobrinus.*	Cousin.	خويشاوند * خيش * پسر عمو * ابن عم * عموزاده خنك *
Culla d'un bambino.	*Cuna.*	Berceau.	گهواره * مهد *
Cullo: culo.	*Dorsum: anus.*	Le cul.	كون * جعب * دبر * دشت گاه *
Cultivare.	*Colere.*	Cultiver.	تربيت دادن * خدمت كردن *
Culto divino.	*Cultus divinus.*	Culte divin.	بندگي خدا * عبادت الله تعلي * پرستش ايزدي *
Cumulare.	*Cumulare.*	Combler.	پراپر ساختن * لبريز كردن * تابالا متروس نمودن *
Cumulo.	*Cumulus.*	Comble.	خرمن * حاش * تبغ * تره * تينوس *
Cuneo: cugno.	*Cuneus.*	Coin: à fendre.	گوه * ميخ * بغاز * بخيه *
Cuocere.	*Coquere.*	Cuire.	پختن - مپيزم * طبخ نمودن * مطبوخ كردانيدن *
Cuoco.	*Coquus.*	Cuisinier.	آش پز * طباخ * خوالبگر * خونگر *
Cuoiaia.	*Coriaria officina.*	Officine de conroyeur.	دباغ خانه * كارخانه دباغي *
Cuoiaio.	*Coriarius.*	Conroyeur.	دباغ * آستاد دباغ *
Cuoio.	*Corium.*	Cuir.	چرم * جلد * پوست *
Cuoio di vacca di Ruffia.	*Corium Rufficum.*	Cuir de vache de Ruffie.	چرم بلغار * بلغار * تلاطين *
Cuore.	*Cor.*	Le coeur.	دل * قلب * ال * فواد * چنبن * چنبه * جنانه *
Battimento di cuore.	*Cordis palpitatio.*	Battement de coeur.	خفقان * طپش دل * لرزيدن * خناق *
Cupidigia.	*Cupiditas : aviditas.*	Cupidité: desir ardent.	طمع * حرص * حوش * حسرت * آهنگ دنيا *
Cupidita: v: brama			
Cura.	*Cura.*	Soin.	قين * تقيد * انديش * تيمار * فكر *
Curabile.	*Curationis capax.*	Curable.	شفاپذير * ممكن الشفا * صحة پذير *
Cura-denti.	*Dentium scalprum.*	Cure-dent.	خلال * مسواك *
Curare.	*Curare: curam habere.*	Avoir soin: avoir soucy.	تيمار كردن * نگاه داشتن * قين نمودن *
Curatore.	*Curator.*	Curateur.	پروزنه * خليفه * مربي * وصي *
Curiosità.	*Curiositas.*	Curiosité.	تفتيش * تفحص * رغبت * ذوق *

Cu-

Cur. *Cus.*

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Curioso.	*Curiosus.*	Curieux.	مفتش * صاحب زوق * حوصله دار * راغب * طالب * مقيد *
Curvare.	*Incurvare.*	Courber.	وريب — خوهل * خم — كج — خُركَش — ساختن *
Cuscino.	*Pulvinar.*	Coussin.	بالش * پشتي * مخدع *
Cuscire.	*Consuere.*	Coudre.	دوختن — ميدوزم * خياطي — درز — بخيه زدن *
Custode.	*Custos.*	Gardien.	نگاهبان * جج * مستحفظ * مقيّد * حارس *
Custodire.	*Custodire.*	Garder.	نگاهداشتن * محافظة نمودن * حراست كردن * خُوجَا ريدَن *
Cute: pelle.	*Cutis: Pellis.*	Le cuir: la peau.	پوست * جلد *

Da.

DA.	*E: ex: de.*	De.	اُز * من * عَن *
Dado; dadi: gioco.	*Tesserarum; talorum ludus.*	Dé; dez: jeu des dez.	كعب زار * كعبتين * قرعهٔ * بازي كعبتين *
Daga.	*Sica: gladius.*	Dague: poignard.	خنجر * دَشْنَوَه * دشنه *
Daino.	*Dorcas.*	Dain.	اهو * غزال * جيران * عُرْم *
Dalmatia.	*Dalmatia.*	Dalmatie.	بسنه * ولايت بسنه *
Dama.	*Domina: matrona.*	Dame.	خانم * بكم * تَبْرَم * قيرم * خاتون * بانو * تكين *
Dame: gioco.	*Scruporum ludus:* σκιραφία.	Jeu des dames.	دريش بازي * دريش *
Damasco.	*Damascus.*	Damas: ville.	شام * دمشق * دبيق * شهر شام * مدينه دمشق *
Damasco di seta.	*Pannus undulatus: damascenus.*	Damas de soye.	كمخا * اطلس * دبيقي *
Damigella.	*Domina: juvencula*	Demoiselle.	خاتون * بي بي * آقا * بي بي خانم *
Danaro.	*Pecunia.*	Denier: argent.	زر * سيم * پول * نقد * وجه * داو * خرجي *
Dannarsi.	*Damnationem incurrere.*	Se damner.	دوزاخي شدن * راه وطريق جهنم كرفتن *
Dannatione.	*Damnatio.*	Damnation.	عقوبت دوزاخ * حكم وديوان بعذاب جهنم *
Dannato.	*Damnatus.*	Damné.	دوزاخي * جهنّمي * اهل نار * محكم بدوزاخ *
Dannegiare.	*Damnum parere.*	Endommager.	زيان — مضرت — ضرر — نقصان رسانيدن *
Dannevole.	*Damnosus.*	Dommageable.	مضر * زيان كننده * ضرر رسان *
Danno.	*Damnum.*	Dommage.	ضرر * زيان * نقصان * مضرت * خارت * خلل * تُرْت مُرْت * قصور * جكر *
Danza.	*Chorea.*	Danse en ronde.	دست بند * خُوَرْز رُومبان * رقاصي *
Danza: v: ballo.			
Dansatore sopra la corda.	*Funambulus.*	Danseur de corde	جان باز * بند باز * ريسمان باز *
Dà parte.	*A latere.*	De costé: à part.	عليحده * تنها * جدا * از طرف * از جانب *
Dà per se.	*Perse ipsum.*	De soy mesme.	از خود * جود بخود * بنفسه * از نفس خود *
Dapocagine.	*Negligentia.*	Negligence.	تغافل * غفلت * احمال * تكسل * كاهلي * تكاهل *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Dardo: meza lancia.	*Jaculum.*	Javelot: dard.	تیرہ * حربہ * حشت * مخراق * پلک * جرید *
Dare.	*Dare.*	Donner.	دادن — مبہم * بخشیدن — مبہبخشم * عطا نمودن *
Dar gambetta.	*Pedem technâ intorquere.*	Donner le croc en jambe.	پس پای زدن * بند زدن * بندیدن *
Data.	*Inscriptio.*	Date.	تاریخ * تاریخ نامہ *
Datio: dazio.	*Vectigal.*	Gabelle.	کمرک * عشور * باج * ترغاک * مالیہ *
Dato.	*Datus.*	Donné.	داد * بخشیدہ * عطا نمودہ * انعام فرمودہ *
Dato che.	*Suppositò quod.*	Mettes le cas que.	بفرض آنکہ * اگر چنانچہ * بفرض وقیاس آنکہ *
Dattilo: frutto.	*Dactylus.*	Datte.	خرما * تمر * رطب * خلال * بسر * خارک * چمری *
Spezie de' dattili in Bassora.	*Species dactylorum civitatis Bassoræ.*	Especes de dattes à Bassora.	انواع خرما احوال * بصری * مختوم * حلاوی * دکل * شکر * خستاوی * کنطار * سعمران * جوزی * اصابع العروس * غبیانی * خرکان * جوزی احمر * خصاب العصفور * کسبہ * هجری * هلالیہ * مرزبان * خصا البغل * زاهدی * چبچاب * برنی * خنیزی *
Davanti.	*Anteà.*	Auparavant.	پیشتر * قبل * قبل از ایمن * سابقا *
Davero.	*Seriò.*	En verité: sans raillerie.	بی خوش طبع * از روی صدق * بی پیشخند * یقین *
Davide.	*David.*	David.	داود * حضرت داود پیغمبر علیہ السلام *
Debellare.	*Debellare.*	Defaire: vaincre.	مسخر کردن * شکستن * شکست دادن * مغلوب ساختن * مغلوب کردانیدن * دست بردن *
Debilitare.	*Debilitare.*	Debiliter.	ضعیف — زبون ساختن * شکستن *
Debito: debiti.	*Debitum: debita.*	Dete: dettes.	قرض * وام * دین * وامی * دادنی *
Debito: obligo: fervitio.	*Debitum: munus.*	Devoir.	منت * مهم * کارسازی * خدمت * کار * منصب *
Debitore.	*Debitor.*	Debiteur.	قرض دار * دیان * وام دار * مشغول الذمہ *
Debole.	*Debilis.*	Foible: debile.	ضعیف * بی زور * بی قوت * زبون * شکستہ * سست *
Debolezza.	*Debilitas.*	Debilité: foiblesse.	ضعف * بی قوتی * فطور * سستی * شکستگی *
Decadenza.	*Decidium.*	Decadence.	آفتادنی * نزول * پستی * آفتادگی *
Decadere.	*Decidere.*	Dechoir.	پایین آفتادن * نزول و هبوط نمودن *
Decalogo.	*Decalogus.*	Decalogue.	دہ امر خدا * عشر کلمات اللہ * و صایای اللہ تعالی * دتاحکم خدای تعالی * فریضہ *
Decano.	*Decanus.*	Doyen.	ریش سفید * ریپس * پیشوا * مقدم * شیخ *
Decapitare.	*Capite truncare.*	Decapiter.	سر بریدن * فرق قطع نمودن * سربردن *
Decente.	*Decens.*	Decent.	شایستہ * مناسب * برازندہ * برخور * زیبا * سازگار * لایق * خر * وار *
Decidere.	*Decidere.*	Decider.	فصل کردن * قطع نمودن * تخفیف دادن *

De-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Decima.	*Decima.*	Disme.	دهيك * عشور * صدقه * تمغا * عرف *
Decimo.	*Decimus.*	Dizieme.	دهم * عاشر *
Decisione.	*Decisio.*	Decision.	قطع * مصالحه * تخفيف * فاصله * حكم *
Decisivo.	*Decisivus.*	Decisif.	قطع كننده * قاطع * فاصل * جازم *
Declamatione.	*Declamatio.*	Declamation.	تكلّم * موعظهٔ * وعظ * بحث * مباحثهٔ *
Declamatore.	*Declamator.*	Declamateur.	متكلّم * خراف * باحث * صاحب كلام * قصّه خوان *
Declinare.	*Declinare.*	Decliner.	ميل نمودن * انحراف داشتن * متحرز شدن *
Declinatione del' sole.	*Declinatio solis.*	Declinaison du soleil.	ميل آفتاب * انحراز الشمس از خط الاستوا *
Declinationi della grammatica.	*Declinationes grammaticæ.*	Declinaisons de la grammaire.	اعراب * اعراب صرف * تسقيط *
Decorare.	*Decorare.*	Embellir : orner.	آراستن — ميآرايم * زينت كردن * افراشتن *
Decoro.	*Decus.*	Honneur : bienseance.	هنر * حسن * خوبي * دروايست * برازندگي *
Decorso.	*Elapsus.*	Ecoulé : passé.	گذشته * پيش رفته * پيشيني * سابق *
Decottione.	*Decoctio.*	Decoction.	جوشنده * مطبوخ * پخته * تفشيله *
Decrescere.	*Decrescere.*	Decroître.	كم شدن * قليل — ناقص — كمتر آمدن *
Decrepito.	*Decrepitus.*	Decrepite.	كهن * مسن * بسيار پير * افتاده * پژاد * پزاد * يَفَنْ * يَفَتْ * جلباب * حرف * ديرپاي * فرتوت * زرمان * زرفان * سغد * سغده * يفت *
Decreto.	*Decretum.*	Decret.	حكم * فرمان * قدغن * امر * قضا *
Decreto divino.	*Decretum Dei.*	Decret de Dieu.	زِيْ * تقدير خدا * حكم * امر الله تعالي * مكتوب *
Dedicatione.	*Dedicatio.*	Dedicace.	تخصيص * تقديس * وظف *
Dedicatione d'un libro.	*Dedicatio libri.*	Dedicace d'un livre.	انعام كتاب * ديباچه * صدارت تصنيف *
Dedicato.	*Dedicatus.*	Dédié.	موظف گرديده * انعام شده * خاص شده *
Dedurre.	*Deducere : concludere.*	Déduire : tirer.	نتيجه كشيدن * صادر نمودن * دليل گرفتن *
Defalcare.	*Subtrahere.*	Defalquer.	كمتر — خرم كردن * برداشتن * تفريق نمودن *
Deffinitione logica.	*Definitio.*	Definition.	تعريف * حدّ * رسم *
Deforme.	*Deformis.*	Difforme.	زشت * قبيح * بد تركيب * كريح * فرخج * غرنگ * فزه * فژه * گِرْيَا لِقَا * پتيار * بدهيه *
Deformità.	*Deformitas.*	Difformité.	زشتي * قباحت * بد تركيب * فزه * طلعت * حفرقي *
Defunto : v : morto.			
Defrodare.	*Defraudare.*	Frauder.	حق بردن * فريبيدن — ميفريبم * فريب زدن *
Degenerante.	*Degener.*	Degenerant.	ناجنس * ننگ * مخالف دودمان * ناسزا *
Degnamente.	*Dignè.*	Dignement.	از روي حق * از سر لياقت *
Degno.	*Dignus.*	Digne.	لايق * مستحق * سزاوار * اندرخور * فرزام * مستوجب * حُر *
Degno di morte.	*Reus mortis.*	Digne de mort.	كشتني * واجب القتل * واجب سياست *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Deh!	*Heus!*	He!	ﻫﻲ * بسم الله * اي والله *
Delegare.	*Delegare.*	Deleguer.	ارسال نمودن * فرستادن * ايلچيگري دادن *
Delegatione.	*Delegatio.*	Delegation.	ايلچيگري * رسوليت * پيغام * فرستادني *
Delegato.	*Delegatus.*	Delegué.	فرستاده * رسول * ايلچي * مرسول * جُنُد *
Delfino: peſce.	*Delphinus: piſcis.*	Dauphin: poiſſon	شنگ ماهي * دُلفين * ين * خنزير بحري *
Delfino : primo genito del Chriſtianiſſimo Rè di Francia.	*Delphinus: primogenitus Chriſtianiſſimi Regis galliæ.*	Dauphin: fils ainé du tres-chretien Roy de France.	حضرت دلفين * شاه زاده فرزند بكر حضرت دين وسلطنت پناه پادشاه فرنسه *
Deliberare: conſultare.	*Deliberare: conſulere.*	Deliberer: conſulter.	مصلحت كُرفتن * مشورت دادن * سنجيدن *
Deliberatamente.	*De conſilio.*	De propos deliberé.	بقصد * دانسته * ازروي قصد * بدانستگي *
Deliberatione: riſolutione.	*Deliberatio: propoſitum.*	Deliberation : reſolution.	قصد * آهنگ * نيّت * پيش دل * تدبير * كرّ *
Deliberatione del ſenato.	*Senatus conſultum.*	Deliberation du ſenat.	مجلس * ديوان * تدبير * مشورت * كناج *
Deliberato: conſultato.	*Deliberatus: conſultus.*	Deliberé: conſulté	سنجيده * تدبير پذيرفته * خبغي زده شده *
Delicatezza.	*Delicium.*	Delicateſſe.	نزاكت * ظرافت * نازكي * نازك اندام *
Delicato.	*Delicatus.*	Delicat.	نازكي * نازك فرج * نازك اندام * نازك خلق *
Delicato: molle.	*Mollis: delicatus.*	Delicat: mol.	نرم * نازك * نازنين *
Delinquente.	*Delinquens.*	Criminel.	صاحب تقصير * گناه كار * خطاكار * جرمناك *
Delirare.	*Delirare.*	Delirer : radoter: rever.	هذيان داشتن * بيهوده گي پذيرفتن * فرتوت گشتن *
Delirio.	*Delirium.*	Delire : reverie.	هذيان * بيهوده گي * بيخودي *
Delitto.	*Delictum.*	Delit: crime: manquement.	ذنب * خطا * گناه * جرم * تقصير * هفوت * زله * دسته * گرفت *
Delizia.	*Deliciæ.*	Delices : plaiſir.	عَنج * فراغ بالي * صفا * حظ * وايه *
Delizioſo.	*Deliciis affluens.*	Delicieux.	خرّم * بسيار خرسند * صفادار * دلكشا *
Demeritare.	*Demereri.*	Demeriter.	كردار بي ثواب وزيدن * بي خير بودن * تقصير كردن *
Demerito.	*Demeritum.*	Demerite.	كردار بي ثواب * عمل بي خير * كاري ناسزا * تقصير *
Demoniaco.	*Energumenus.*	Demoniaque : poſſedé du demon	جنوني * گرفتار جن * پري آفساي * اجنّه دار * ديوانه *
Demonio.	*Dæmon.*	Demon.	شيطان * جن * ابليس * عِفريت * غُول * غُل سوزش *
			ستنبه * سعلاب * شقوت * قراغوش *
Denaro.	*Pecunia.*	Denier: argent.	زر * سيم * پول * داو * نقد * وجه * مبلغ *
Denegare.	*Denegare.*	Nier.	راضي نشدن * رد كردن * انكار نمودن * دريغ داشتن *
			نفي كردن * قبول نكردن *
Denegato.	*Denegatus.*	Nié.	قبول نكشته * منكر شده * نفي كرده *
Denigrare.	*Denigrare.*	Noircir.	سياه كردن * اسود نمودن *

De-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Denonciare.	*Denunciare.*	Denoncer.	پیش دیوان بردن * شکایت وغماضی نزد حاکم کردن *
Denoncia.	*Denunciatio.*	Denonciation.	غمض * خبث * شکایت * بد نفسی *
Denonciatore.	*Denunciator.*	Denonciateur.	غماض * شکایتچی * خبث کننده *
Denſo.	*Denſus.*	Epez : touffu.	ستبر * بسته * منجمد * قایم * غلیظ *
Denſità.	*Denſitas.*	Epeſſeur.	ستبری * بستگی * ثخن * عقب * غلظ *
Denteggiare.	*Dentire.*	Commencer à avoir des dents.	دندان در آوردن * سر دندان وا نمودن *
Dentato.	*Dentatus.*	Qui à des dents.	دندان دار * دندانه * ابو اداس * ابو اسنان *
Dentatura.	*Dentium ordo.*	Denture: dentelure.	راسته دندان * سلسلهٔ اسنان *
Dente.	*Dens.*	Dent.	دندان * سن * درس *
Dente guaſto.	*Dens cavus: fragoſus.*	Dent gatée.	کرو * دندان خراب * دندان پوسیده *
Dente maſcellario	*Dens maxillarius.*	Dent mâcheliere.	دندان آسیا * خرس * دندان خرد * بشکن *
Dente d'avanti.	*Dens exertus: anterior: incisivus.*	Dent de devant.	دندان خنده * دندان ناب * دندان پیش *
Dente canino.	*Dens caninus.*	Dent canine.	دندان نیشتر * سگ دندان * دندان پیش *
Denti d'una ruota	*Radii rotæ.*	Dents d'une rouë.	دندانه چرخ * قرش چرخ *
Dentro.	*Intra : in.*	Dans : dedans.	اندرون * درون * داخل * توی *
Denudare : ſpogliare.	*Denudare.*	Denüer.	برهنه کردن * عریان نمودن * لهت ساختن *
Dependere.	*Dependere.*	Dependre.	تعلق داشتن * نسبت داشتن * متعلق بودن *
Dependente.	*Dependens.*	Dependant.	متعلق * تابع * منسوب * نسبت دار *
Dependenza.	*Dependentia.*	Dependance.	تعلق * نسبت * ربط *
Deplorare.	*Deplorare.*	Deplorer.	تاسف خوردن * نالیدن * زاری کردن *
Deporre d'alla dignità.	*Deponere ab officio*	Depoſer : demettre.	معزول ساختن * عزل نمودن * منصب واپس گرفتن *
Depoſitare.	*Deponere.*	Depoſer : mettre en depoſt.	امانت گذاشتن * رهن دادن * ودیعت سپردن *
Depoſitario.	*Depoſitarius.*	Depoſitaire.	امانت دار * صاحب ودیعت * مرهون علیه *
Depoſito.	*Depoſitum.*	Depoſt.	امانت * رهن * ودیعت * مال امانتی * گرو *
Depoſitato.	*Depoſitus.*	Depoſé : mis en dépot.	امانتی داده * بجای امانتی سپرده * مرهون *
Depoſto dall' officio.	*Depoſitus ab officio*	Depoſé : demis.	معزول * عزل شده * از منصب افتاده *
Depravare.	*Depravare.*	Depraver.	ضایع ـ خراب ساختن * ناپون ـ بد راه کردن *
Depravato.	*Depravatus.*	Depravé.	ضایع شده * ناپون کرده * بد راه شده * زبون گشته *
Depravatore.	*Depravator.*	Depravateur.	بد راه کننده * فریب ده * مفسد *
Depredare.	*Depræda ri.*	Piller : ſaccager.	غارت کردن * تالان نمودن * زدن *
Depreſſo.	*Depreſſus.*	Deprimé: abbaiſſé	خرابانیده * خفیف شده * پایمال گردیده *
Deprimere.	*Deprimere.*	Deprimer.	پایمال کردن * خرابانیدن * نشیب آوردن *
Deputare	*Deputare.*	Deputer.	فرستادن * مهمسازی سپردن * تعین نمودن *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Deputato.	*Deputatus.*	Deputé.	فرستاده * تعين كرده شده * معين نموده *
Derelitto.	*Derelictus.*	Delaissé.	ترك نموده * كذشته * از دست افتاده *
Deridere.	*Deridere.*	Railler: se moquer	ريشخند كردن * استهزا نمودن * تمسخر كردن *
Derisione: v: burla			
Derivare.	*Derivare.*	Deriver: venir: descendre.	در آمدن * صادر شدن * بهم رسيدن * منبع نمودن *
Derivato.	*Derivatus.*	Derivé.	صادر شده * مصدور * در آمده * مشتاق * منبع * بهم رسيده * پيدا *
Derogare.	*Derogare.*	Deroger: abolir.	باطل ساختن * بر طرف كردن * نقصان آوردن *
Derogazione.	*Derogatio.*	Derogation: abolition.	بطلان * نقصان * برطرفي *
Descendere.	*Descendere.*	Descendre.	پاين آمدن * نزول نمودن * هبوط كردن * يله آمدن * حلول كردن * بنشيب آمدن *
Descendenti.	*Posteri: nepotes.*	Descendants: originaires.	اولاد * انصاب * سلسله * نصل * پسينيان *
Descendenza.	*Posteritas.*	Descendance: origine.	سلسله * خلق * نصل *
Descrizzione.	*Descriptio.*	Description.	رسم * نقل * تعريف * حكايت * زكر *
Descrizzione: dissegno.	*Delineamentum.*	Description: dessein.	طرح * رسم * اندازه * خط كشي * سياه *
Descrittor.	*Descriptus.*	Decrit.	نقل يافته * تعريف يافته * رسم وحكايت نموده *
Descrivere.	*Describere.*	Decrire.	تعريف كردن * نقل نمودن * رسم ساختن *
Desertare.	*Pervastare.*	Deserter: detruire.	خراب كردن * بي ابان ساختن * ويران كردانيدن *
Deserto.	*Desertum.*	Desert.	بيابان * اناباط * بريه * باباي *
Desiderabile.	*Desiderabilis.*	Desirable: souhaitable.	دل كش * دل ربا * اشتياق پذير * آرزو پذير *
Desiderante.	*Desiderans.*	Desireux.	آرزومند * مشتاق * خواهان * پهره * يويه * درخواسته *
Desiderare.	*Desiderare.*	Desirer: souhaiter.	آرزو داشتن * مشتاق بودن * ميل نمودن * ارزومند بودن * اشتياق نمودن * كاميدن * اهنك نمودن * جوييدن *
Desiderato.	*Desideratus.*	Desiré.	درخواست شده * آرزومندي پذيرفته *
Desiderio sregolato.	*Ardor immoderatus.*	Desir dereglé.	حرص * شهوت * اهنك بي حدّ * حوش * حسرت *
Desiderio.	*Desiderium.*	Desir.	آرزو * اشتياق * آرزومندي * درخواست * آز * كام * اهنك * پروا * هموا *
Desistere.	*Desistere.*	Desister.	دست كشيدن * كذشتن * ترك نمودن * تحاور كردن * آراخيدن *
Desolatione.	*Desolatio.*	Desolation.	درماندكي * مصيبت * بلا * ويراني *
Desolato.	*Desolatus.*	Desolé.	درمانده * ويران * ويرانه * جريده * خراب *
Destinare.	*Destinare.*	Destiner.	تعين كردن * معين نمودن * مهيا كردن *
Destinato.	*Destinatus.*	Destiné.	تعين كرده شده * معين كرديده * مهيا شده *
Destino.	*Fatum.*	Destin.	تاخير * نصيب * قسمست * طالع * صنع خدا * تقدير خداي تعالي * قضاي * نوشته * مشيّت * زيّ *

Des-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Deſtra: mano deſtra.	*Dextra.*	La main droite.	دست راست * یمین * ید یمین *
Deſtrezza.	*Dexteritas.*	Adreſſe: dexterité	وقوف * چیره دستي * استعاران * قابلیت * دست برد *
Deſtro: habile.	*Dexter: ingenioſus.*	Adroit: habile.	چابک دست * چیره دست * صاحب وقوف * دلیل * قابل * صاحب شطارت * وشکرده *
Detale.	*Digitale.*	Dé à coudre.	انگشتوانه * انگشت دان *
Determinare: decidere.	*Decidere.*	Determiner: decider.	قطع کردن * فصل نمودن * تمیز ساختن *
Determinare: limitare.	*Determinare: limitare.*	Determiner: limiter.	حدّ تعین کردن * تحدید نمودن *
Determinazione.	*Determinatio.*	Determination.	فصل * قطع * تحدید * حد قدر وقرار *
Determinazione: decreto.	*Determinatio: decretum.*	Determination: decret.	حکم * فرمان * قضا * قرار *
Determinato.	*Determinatus.*	Determiné.	تعین کرده شده * متعین * فصل نموده * قرار یافته *
Deteſtabile.	*Deteſtabilis.*	Deteſtable.	نفرین * شه پذیر * نفاسی * لایق * مستکره *
Deteſtare.	*Deteſtari.*	Deteſter.	نفرین کردن * استکراه نمودن * ابا کردن * ویسه داشتن *
Deteſtazione.	*Deteſtatio.*	Deteſtation.	نفرت * ویسه * شه * استکراه * ابا * عداوت *
Deto.	*Digitus.*	Doigt.	انگشت * اصبع *
Deto groſſo: indice: &c.	*Pollex: index &c.*	Pouce: doigt qui ſuit le pouce, &c	ابهام * سبابه * وسطی * بنصر * خنصر *
Detrahere.	*Detrahere.*	Detracter.	مذمت — غیبت — ملامت نمودن * بد گوي کردن *
Detrattore.	*Detractor.*	Detracteur.	موذي * بد گوي * مذمت کننده *
Detrimento.	*Detrimentum.*	Detriment: dommage.	زیان * نقصان * خسارت * ضرر * خلل *
Detto: motto.	*Dictum: effatum.*	Dict: mot: ſententence.	گفتار * حدیث * سخن * کلام *
Detto: ſopradetto	*Dictus: prædictus.*	Dict: qui à eſté dit.	مذکور * مزبور * مشار علیه * پیش گفته * منقول *
Devere: aver debiti.	*Debitis gravari.*	Devoir: être endetté.	دار دفي داشتن * قرض داشتن * مشغول الذمه بودن *
Deviare.	*Deviare.*	Se détourner du droit chemin.	راه گم کردن * از راه بیرون آمدن *
Devozione.	*Devotio.*	Devotion.	دیانت * زهد * صلاح * عبادت * تصوف *
Devoto. Di: v: giorno.	*Devotus.*	Devot.	زاهد * صاحب دیانت * صالح * صوفي * عابد * متعبّد *
Diacono.	*Diaconus.*	Diacre.	✠ شماش ✠ شماس * تلمیذ * شاگرد *
Diadema: corona di Rè.	*Diadema.*	Diademe: couronne de Roy.	تاج * افسر * داهیم * گرن * کرجوان * گرزن *
Diafano.	*Diaphanum.*	Diafane: tranſparent.	شفاف * اسفاق * روشن * لطیف * مشف *
Dialettica: logica.	*Dialectica.*	Dialectique: logique.	منطق * علم منطق * فن منطق *
Dialogo.	*Dialogus.*	Dialogue.	گفت وگوي * مکالمه * سوال وجواب * دوچار *
Diamante.	*Adamas.*	Diamant.	الماس * ماس * سنگ الماس * جوهر ماس *
Diametro.	*Diameter.*	Diametre.	قطر * خط مستقیم که دایرهرا دو قسم متساوي حصه کنـــــــــه *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Diaſpro: pietra. preziosa.	*Jaſpis* : ιασπις.	Jaſpe : pierre pretieuſe.	يشم * دهنه * فاش *
Diarrea : fluſſo di ventre.	*Diarrhœa*: διαῤῥοια	Diarrhée: flux de ventre.	إسهال * إطلاق * إسهال شكم *
Diavolo: demonio	*Diabolus* : διαβολος	Diable : demon.	شيطان * جن * آهرمن * ابليس * كتخوش *
Dibattere : ſcroſciare.	*Concutere.*	Secouër: ébranler.	تكندن — ميتكنم * جنباندن — ميجانبانم *
Dicadere.	*Decidere : minui.*	Decheoir : diminüer.	افتادن * هُراش كردن * بنشيب آمدن *
Dichiarare : ſpiegare.	*Declarare: explicare.*	Declarer : expliquér.	بيان كردن * تفسير وشرح ساختن * وا نمودن *
Dichiarare: publicare.	*Declarare: publicare.*	Declarer: publier.	شهرت دادن * فاش كردن * بانگ زدن * آواز دادن *
Dichiaratione : publicazione.	*Declaratio : publicatio.*	Declaration : publication.	شهرت * بانگ * جار * اظهار * آواز *
Dichiarazione di guerra.	*Declaratio belli.*	Declaration de guerre.	خبر جنگ * آواز جنگ * پيغام جنگ * جنگ نامه *
Dichiarato: publicato.	*Declaratus : publicatus.*	Declaré: annoncé	فاش شده * شهرت يافته * بانگ زده *
Dichiarato: ſpiegato.	*Declaratus : explicatus.*	Declaré: expliqué	تفسير شده * وا نموده * بيان پذيرفته * خاطر نشان شده * شرح يافته * مشروح گردانيده *
Dicitore: narratore.	*Orator: prædicator.*	Orateur: predicateur.	متكلّم * راوي * شيوا * زبان آور * گويا *
Dieci.	*Decem.*	Dix.	ده * دتا * عشر * عشرة *
Dieci ſette: dieci otto : dieci nove	*Septendecem: octodecim: novemdecim.*	Dix-ſept: dix-huit: dix-neuf.	هفده * هشده * نوزده *
Dieta : aſtinenza.	*Diæta : moderatio in victu.*	Diéte : regime de vivre:	پرهز كاري * قناعت * إمساك *
Dieta: ragunanza	*Diæta : διαιτα.*	Diette: aſſemblée.	مجلس * مجمع * بزم * خرنبار * كنكاج * جمعيت *
Dietro.	*Retrò : poſt.*	Derriére.	پيس * دوقفا * پشت * درعقب *
Diffamare.	*Diffamare.*	Diffâmer: décrier.	بد نام كردن * رسواي ساختن * ننگ كردانيدن *
Difendere : protegere.	*Protegere.*	Défendre : proteger.	هوا داري كردن * پشت — دست و پناه دادن *
Difenderſi.	*Tueri ſe.*	Se défendre.	خودرا نگه داشتن دفع نمودن * منع كردن *
Difenſore.	*Defenſor.*	Defenſeur.	هوادار * واقي * پناه دهنده * مانع *
Differente.	*Differens.*	Different.	ديگر * غير * مختلف * متمير * متفاوت *
Differenza.	*Differentia.*	Difference.	تفاوت * اختلاف * فرق * تمير *
Differire: prolongare.	*Differre.*	Differer.	تاخير — غمول — درنگ كردن * دورتر انداختن *
Differito.	*Dilatus.*	Differé.	تاخير يافته * رجوع نموده * بتقويق انداخته *
Difeza.	*Defenſio.*	Defenſe.	هوا داري * پشت * دفع * پناه * وقاية *
Difeſo: conſervato.	*Defenſus.*	Defendu : conſervé.	پناه يافته * محفوظ — محروس — متوقي شده *
Difetto.	*Defectus.*	Défaut.	عيب * خلل * علت * آهو * آهول * شين * طيره *
Difettoſo.	*Deficiens: defectus.*	Defectueux.	عيب دار * ناقص * علت دار * معيوب * غير مكمّل *
Difficile.	*Difficilis.*	Dfficile.	مشكل * دشوار * صعب * سنگين * دشخوار * سخت *
Difficilmente.	*Difficulter.*	Dfficilement.	باشكال * بصعوبت * بجفا * دشخوار *
Difficoltà.	*Difficultas.*	Difficulté.	دشواري * اشكال * صعوبت * جفا * سخت گري *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Diffidarsi.	*Diffidere.*	Se defier.	اعتبار نبردن * شک وگمان بردن *
Diffidenza.	*Diffidentia.*	Defience.	بی اعتمادی * شک وگمان * بی اعتقادی *
Di-v: definitione.			
Diffinitivo & diffinito.	*Definitivum & definitum.*	Definitif & defini.	معرّف ومعروف * معروزیه ومعروزعنه *
Diffondere: ſpargere.	*Diffundere: ſpargere.*	Epancher: epandre.	ریزانیدن * گشُفتن * پاشیدن * فشُردن *
Diffondersi.	*Diffundi.*	Sétendre.	خودرا پهن کردن * مشترک خودرا نمودن *
Diffuſamente.	*Eſſe.*	Diffuſement: au long.	باطناب * بطول * بالتفصیل * دیروداز *
Diffuſo: prolongato.	*Diffuſus: productus*	Diffus: etendu.	اطناب یافته * طول کشیده * دیروداز شده *
Diffuſo: ſparſo.	*Diffuſus: ſparſus.*	Repandu: epanché	پاشیده * نثار وایثار شده * ریخته *
Digelare.	*Gelu ſolui: liquefieri.*	Degeler.	یخ آب شدن * حل — محلول گشتن * گداختن *
Digerire: padire.	*Concoquere.*	Digerer.	هضم کردن * گوارانیدن — میگوارانم * پختن کردن *
Digeſtione.	*Concoctio: digeſtio.*	Digeſtion.	هضم * گوارا * پختگی غذا * گوارش *
Digeſto: digerito.	*Concoctus.*	Digeré.	هضم شده * گواریده *
Digiunare.	*Jejunare.*	Jeûneur.	روزه گرفتن * صوم گرفتن * پرهیز کرفتن *
			پرهیزیدن — میپرهیزم *
Digiunatore.	*Jejunator.*	Jeuneur.	روزه دار * صایم * پرهیز کن *
Digiuno.	*Jejunium.*	Jeûne.	روزه * صوم * پرهیز *
Digiuno: aggetivo.	*Jejunus.*	Une perſonne qui eſt à Jeun.	روزه دار * تاشتا * صایم * ممسک *
A Digiuno.	*Jejuno ſtomacho.*	A Jeun.	تاشتا * علی الریق * بمعنی صایم مطلق *
Rompere il digiuno.	*Frangere jejunium*	Rompre le jeûne.	روزه شکستن * پرهیز خوردن * صوم شکستن *
Dignità: officio.	*Dignitas: officium.*	Dignité: office.	منصب * حکومت * مرتبه * مهم * جای * منزلت *
Digradare un prete, &c.	*Degradare presbiterum: &c.*	Dégrader un pretre &c.	منصب کشیش یاغیر باطل وبوج کردن *
Digreſſione.	*Digreſſio.*	Digreſſion.	خلط مبحث * حرف بی جا * کلام خارج از سر مطلب *
			تکلّم اعراضی * حرف دور وبیرون از مقصد *
Dilacerare.	*Dilacerare.*	Dechirer: mettre en pieces.	دریدن — میدرم * پاره پاره — تیکه تیکه — خرد خرد کردن *
Dilatare.	*Dilatare.*	Dilater: élargir.	پهن کردن * واسع نمودن * توسیع دادن *
Dilazione.	*Dilatio.*	Delay: retardement.	درنگ * فرغل * مهلت * صبر * انتظار *
Dileticare.	*Titillare.*	Ghatoüiller.	غغک کردن * غغغه کردن *
Diletto: caro: amato.	*Dilectus.*	Bien aimé.	دوست * گرامی * دل پسند * حبیب * محبوب *
Diletto: piacere.	*Delectatio: voluptas.*	Delectation: plaiſir.	صفا * حض * خوشی * خنج * لذت *
Dilettare.	*Delectare.*	Delecter.	خوش آمدن * دل کشاندن * لذت وحض آوردن *
Diligente.	*Diligens.*	Diligent.	جلد * چشیار * چابک * صاحب جد وجهد *
Diligenza.	*Diligentia.*	Diligence.	جلدی * خج * اهتمام * سعی * جهد * چابکی *
Diluvio.	*Diluvium.*	Deluge.	طوفان * سیلاب * درخت * ترغیان *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Dimenare: muovere.	*Commovere.*	Demener:remuer.	* حرکت دادن * جنبانیدن ـ میجانیانم * بهم زدن
Dimensione.	*Dimensio.*	Dimension.	* قدر * قرار * قیاس * کمیّت * اندازه
Dimenticanza.	*Oblivio.*	Oubli.	* فراموشي * نسیان * از خاطر رفتن * ازیاد رفتن
Dimenticarsi.	*Oblivisci.*	Oublier.	* فراموش کردن * از خاطر گذشتن * نسیان نمودن
Dimentirsi.	*Sibi contradicere.*	Se dementir.	* دروغ گو در آمدن * خودرا کذاب نمودن
Dimorare.	*Manere: habitare.*	Demeurer:habiter	* ساکن ومتوطن بودن * سکنت ـ وطن ـ منزل داشتن
Dimostrazione.	*Demonstratio.*	Demonstration.	* برهان * دلیل * دلالت * اظهار * اشهار
Dimostrativo.	*Demonstrativus.*	Demonstratif.	* برهاني * مبرهن * بدهي * قیاس ودلیل پذیر
Di nuovo: recentemente.	*Recenter.*	De nouveau: fraichement.	* تازه * درایمن نزدیکي * درایمن چند روز گذشته
Di nuovo: ancora.	*Iterum: rursus.*	De rechef encore.	* یکبار دیگر * باز * مرتبه دیگر * نوبت دیگر * مکرر
Dio.	*Deus.*	**Dieu.**	* خُدا * اللّٰه * اِلٰه * ایزد *
Altri nomi & attributi di Dio ordinariamente usitati da Persiani.	*Alia nomina Dei & attributa passim à Persis usurpata in communi usu.*	Noms & attributs de Dieu qui sont en usage parmy les Perses.	* الله تعالي * خداي تعالي * ایزد تعالي * حضرت پروردگار * پروردگار جل شانه * یار خداي * باري تعالي * سُبْحَانَ الله * جهان بان * دارا * داور * دادگر * دادار * کرد گار * آفریدگار * خداوند عالمیان *
Dio vi guardi.	*Salve: saluete.*	Dieu vous gard'.	* خدا نگهدار * خدا حافظ شما باد * پناه خدا *
Con lagiuto di Dio.	*Deo juvante.*	Dieu aydant.	* بتوفیق خدا * بعون الله تعالي * بکرم ایزد تعالي *
Dio voglia ché.	*Faxit: utinam.*	Dieu veuille que.	* انشاء الله که * کاشکي * خدا بسازد که * باري *
Diocezi.	*Diœcesis.*	Diocese.	* حکم مطران * حکم خلیفه * قلمرو وملک اپیسکیوس *
Di partenza.	*Ad iter accinctus.*	Prest à partir.	* مسافر * روانه * آماده سفر *
Dipingere.	*Depingere.*	Depeindre.	* نقش کردن * تصویر کشیدن * صورت ساختن * شبیه ساختن * منقوش نمودن *
Dipinto.	*Depictus.*	Depeint.	* نقش کشیده * منقوش کردیده * تصویر نموده *
Diploma.	*Diploma.*	Commandement.	* رقم * فرمان * حکم * مثال * آلتمغا *
Dipoi.	*Deinde.*	Apréz cela: apréz.	* بعد ازایمن * پس ازایمن * دیرازي * عقب ان *
Di quà.	*Hinc.*	D'icy.	* ازینجا * ازاینصوب * اینجانب *
Di quà avanti.	*Deinceps: in posterum.*	Dorenavant.	* من بعد * بعد ازایمن * پس ازایمن * باز *
Dire.	*Dicere.*	Dire.	* گفتن ـ میگویم * خطاب کردن * فرمودن *
Dire la messa.	*Celebrare sacrum.*	Dire la messe.	* پتراک کردن * قدّاس ساختن *
Direzione.	*Directio.*	Direction.	* هدایت * تعلیم * آستاني * ارشاد *
Direttoré.	*Director.*	Directeur.	* راهنما * مهدي * مرشد * هدایت کننده * شیخ *
Dirimpetto.	*Ex adverso.*	A l'opposite.	* مقابل * روبرو * پیش * مواجه * برخلاف *

Di-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Disabitare.	*Incolatum deserere*	Des habiter: de laisser.	خالي گذاشتن * وطن ترک نمودن * سکنی برطرف کردن *
Disabitato.	*Incultus.*	Deshabité.	غير معمور * بي اباداني * بي سکنا * ناباداني *
Disacostumare.	*Desuescere.*	Perdre la coutume	عادت ترک کردن * خو برطرف نمودن *
Disaggio.	*Incommodum.*	Incommodité.	جفا * تضييع * زحمت * تعب *
Disarmare.	*Arma auferre.*	Desarmer.	براق از دست گرفتن * سلاح از دست برداشتن *
Disastro.	*Infortunium.*	Desastre.	فتنه * بلا * بي بخت * مصيبت * زلّت *
Disavantaggio:	*Noxa.*	Desavantage.	نقصان * خسرت * زيان * ضرر * مضرت *
Disaventurato.	*Infortunatus.*	Malheureux.	بي بخت * بي طالع * بي نصيب * بي اقبال *
Discepolo.	*Discipulus.*	Disciple.	شاگرد * پيرو * منروي * تلميذ *
Discernere: separare.	*Discernere: segregare.*	Discerner: mettre à part.	جدا کردن * علحده گذاشتن *
Discernere: cognoscere.	*Discernere: cognoscere.*	Discerner: reconnoître.	واسپردن * تشخيص کردن * مشخص گردانيدن *
Disceza.	*Clivus.*	Descente.	نشيب * دامن * هبوط * قعر * سراشيب *
Disciogliere.	*Solvere.*	Delier: dissoudre.	حل کردن * محلول نمودن * وا کردن *
Disciplina: scienza	*Disciplina: scientia.*	Discipline: science.	علم * فن *
Disciplina: stromento d'austerita.	*Disciplina: instrumentum austeritatis.*	Discipline: instrument d'austerité.	طريق * طريقه آلت و تازيانه سلوک کشان *
Disciplina: governo,	*Disciplina: regimen.*	Discipline: gouvernement.	تاثير * تعليم * حکم * نساک * رياضت *
Discolo.	*Indisciplinatus.*	Libertin: dereglé.	بي ناک * موزي * بي ادب * هرزه کار *
Discolorire.	*Decolorare.*	De colorer: deteindre.	رنگ برگردانيدن * لون برطرف کردن *
Discolorito.	*Decolor.*	Decoloré.	بي رنگ شده * رنگ باخته * بي لون مانده *
Discolparsi.	*Excusationem adducere.*	S'excuser.	معذرت خواستن * عذر آوردن *
Disconfidarsi.	*Diffidere.*	Se defier.	گمان بردن * بي اعتقاد نمودن * شک کردن *
Disconfortare.	*Dehortari.*	Deconforter.	دل شکستن * بي دماغ ساختن * رنجانيدن *
Disconfortarsi.	*Animo despondere.*	Se decourager.	بي دماغ گشتن * غوصه خوردن * دل شکسته شدن *
Disconforto.	*Dissuasio.*	Deconfort.	غوصه * غم * دل شکستگي * بي دماغي *
Disconsigliare.	*Dissuadere.*	Dissuader.	منع کردن * از قصد برگردانيدن *
Disconveniente	*Incongruens.*	Mal à propos.	ناسزا * بي جاي * بي گنجايش * ناشايسته *
Disconvenire.	*Dedecere.*	N'être pas convenable.	نامناسب بودن * گنجايش نداشتن * بي جا بودن *
Discoperto.	*Detectus.*	Decouvert.	سرواز * سرکشاده * مکشوف *
Discoprire.	*Detegere.*	Decouvrir.	وا کردن * کشادن - ميکشايم * مکشوف نمودن *
Discordante.	*Dissidens: discrepans.*	Discordant.	ناموافق * بي نسبت * مخالف * نابرابر * درّم *
Discordante nel cantare.	*Dissonus.*	Discordant à chanter.	غير مکام * خلاف ميزان و اصول * بي آهنگ *
Discordare.	*Dissidere: discrepare*	Discorder.	مخالف آمدن * ناموافق بودن * يگانگي شکستن *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Discordare nella voce.	*Dissonum esse.*	Discorder en voix.	بي آهنك خواندن * خلاف مكام واصول خواندن *
Discordanza delle voci.	*Dissonantia.*	Dissonance.	بي اندازه آواز * بد ميزان آواز *
Discordia.	*Discordia.*	Discorde.	مخالفت * عداوت ـ كنيه * بي اتفاقي *
Discorrere.	*Ratiocinari.*	Discourir.	دليل آوردن * محاورت ومكالمت نمودن *
Discorso: ragione	*Discursus: ratio.*	Discours: raisonnement.	عقل * نطق * دليل * حكم *
Discorso: oratione.	*Discursus: oratio.*	Discours: harangue.	وعظ * موعظهٔ * بغلتاق * تكلّم * استدلال *
Discorso: colloquio.	*Discursus: colloquium.*	Discours: entretien.	گپي * صحبت * گفت وگوي * دوچار * كنبوره *
Discorteze.	*Inhumanus.*	Discourtois: incivil.	بي ادميت * بي ادب * بي مروت *
Discosto.	*Alienus: remotus.*	Eloigné: distant.	دور * بعيد * بيگانه *
Discrezione.	*Discretio.*	Discretion.	مروت * عان * انصاف * تميز * فقه *
Discreto.	*Discretus.*	Discret.	منصف * صاحب مروت * صاحب تميز * فقيه *
Discuscire.	*Dissuere.*	Decoudre.	دريدن * واشكافتن * درزشكافتن *
Discussione.	*Discussio.*	Discussion: recherche.	تميز * تفتيش * صنج *
Disdirsi: ritrarre la parola.	*Revocare verbum.*	Se dedire.	منكرشدن * حشا كردن * ازقول بركشتن *
Disennato: senza senso.	*Amens.*	Insensé.	ديوانه * احمق * شوريده * بي عقل *
Disfare: rovinare	*Destruere.*	Defaire: ruiner.	ضايع كردن * خراب كردن * مهدوم گردانيدن *
Disfarsi: squagliarsi.	*Dissolui: liquefieri.*	Se fondre: se dissoudre.	گداختن ـ ميگدازم * آب شدن * ذايب گرديدن *
Disfatto: rovinato	*Destructus.*	Defait: detruit.	خراب * مهدوم * برطرف و نابود شده * ويران *
Disfatto: squagliato.	*Liquefactus.*	Fondu: dissout.	گداخته * آب شده * حل شده * محلول *
Disfavorire.	*Refragari.*	Desservir: estre contraire.	زدّ كردن * چپ كسي بودن * فعل عداوت كردن *
Disgiugnere.	*Disiungere.*	Dejoindre: desunir.	جدا كردن * افتراق كردن * فرق وفصل نمودن *
Disgomentare.	*Terrere.*	Etonner: épouvanter.	ترسانيدن * تخويف رساندن * وهمناك نمودن *
Disgravio: scarico di gabella.	*Exemptio à vectigali.*	Decharge de gabelle.	معافي * معاف نامچه * بخشش جزيهٔ وباج *
Disgrazia.	*Infortunium.*	Disgrace: malheur	بد بخت * مصيبت * زلّت * بلا * قضا *
Disgraziato.	*Infortunatus.*	Disgracié: malheureux.	بي بخت * بي اقبال * دنويده * نامراد * شوم *
Disgrossare: dare il primo abozzo.	*Informare.*	Degrossir: ebaucher.	هيولا ساختن * اندام ساختن *
Disgustare.	*Molestare.*	Causer du degout: du deplaisir.	رنجانيدن * آلم رساندن * آزار دادن *
Disimpegnarsi.	*Liberare se: extricare se.*	Se dégager: se depetrer.	خودرا خلاص كردن * كلكه كندن * كارسازي كردن *
Disinganno.	*Resipiscentia.*	Changement d'avis.	حقيقت شناسي * بازگشت از غلط *
Dsingannare.	*Reducere ab errore*	Detromper: desabuser.	حقيقت وا نمودن * از غلط وا كرداندن *
Disinteressato.	*Expers lucri.*	Des-interessé.	بي طمع * بي مطلب * بي مراد *
Dislattare.	*Ablactare.*	Sevrer.	ازشير بريدن * ازپستان قطع نمودن *
Disleale: infedele.	*Perfidus.*	Deloyal: perfide.	حرام زاده * بد نفس * خاين * بي وفا *

Dis-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Diſlealtà: infedeltà.	*Perfidia.*	Deloyauté: perfidie.	خيانت * حرام زادگي * حق ناشناسي *
Diſluogare: ſnodare.	*Luxare.*	Diſloquer: demettre.	از جاي خود حراکت دادن * خلع نمودن *
Diſluogato.	*Luxatus.*	Diſloquè: demis.	از جاي رفته * خلع پذيرفته *
Disloggiare.	*Hoſpitium relinquere.*	Deloger.	نقل مکان کردن * از منزل بيرون رفتن *
Diſoneſtà.	*Turpitudo.*	Deshonnêteté.	نجاست * فسق * پلشتي * پليدي * بي عاري *
Diſoneſtamente.	*Inhoneſtè: turpiter.*	Deshonnêtement.	پلشتانه * بيحيگانه * ازروي فسق وفجور *
Diſoneſto.	*Inhoneſtus: turpis.*	Deshonnête.	شوخ * پلشت * پليد * فاسق * بي عار *
Diſonorare.	*Dedecorare.*	Deshonorer.	بي نام ساختن * رسوا کردن * ننگ گردانيدن *
Diſonorato.	*Inhonoratus.*	Deshonoré.	رسواي شده * ننگ گرديده * ناسپاس * دون *
Diſonore.	*Dedecus.*	Deshonneur.	بي نامي * رسوايي * رشتگي * قباحت * عيب * طعنه *
Disordinatamente	*Inordinatè.*	Deſordonnement	از حدّ بيرون * بافراط * بي رونقي * بغايت *
Diſordinato.	*Inordinatus.*	Deſordonné.	بي پايان * غير مضبوط * نامعقول *
Diſordine.	*Confuſio.*	Deſordre.	فتنه * بي رونقي * اختلاط * فساد * مفسده *
Di ſorte che.	*Ita ut:*	De ſorte que.	پس * نهايت * ف * چنانکه *
Diſpaccio: ſpedizione.	*Expeditio.*	Depêche: expedition.	پيغام * بشارت *
Diſparire.	*Diſparere.*	Diſparoître.	ناپديد شدن * از حضور رفتن * گم شدن *
Diſparità.	*Diſparitas.*	Inegalité.	تفاوت * اختلاف * بي نسبتي *
Diſpare: diſuguale	*Diſpar.*	Inegal.	غير جنس * جنس ديگر * نابرابر * مختلف * متفاوت *
Diſparte.	*Seorſim.*	A part: a l'écart.	جدا * جداگانه * علحده * ازطرف *
Diſpartire.	*Diſtribuere.*	Departir.	حصه کردن * بخش کردن * تقسيم نمودن *
Diſpartimento.	*Diſtributio.*	Departement: diſtribution.	حصه * قسمت * بخش * تقسيم *
Diſpartito.	*Diſtributus.*	Diſtribuè: departi	حصه کرده شده * تقسيم نموده * منقسم *
Diſpartitore.	*Diſtributor.*	Diſtributeur.	حصه کننده * صاحب قسمت وتقسيم * قاسم *
Diſpenza: luogo per riporre.	*Penuarium.*	Depence: lieu à reſerver.	خويچ خانه * کلر * گنجينه *
Diſpenza: ſoluzione.	*Exemptio: immunitas.*	Diſpenſe: immunité.	برات * يافته * معفّيه * کدخداي * گشاد نامه *
Diſpenſare: ſciorre.	*Diſpenſare: eximere*	Diſpenſer: exempter.	خلاص کردن * معاف داشتن * مسلّم نمودن *
Diſpenſato.	*Diſpenſatus: exemptus.*	Diſpenſé: exempté.	مسلّم * معاز * مطلق * صاحب برات ويافته *
Diſpenſiere.	*Promus.*	Depenſier.	خويچ دار * کلرچي *
Diſperare.	*Deſperare.*	Deſeſperer.	نآميد شدن * مايوس گرديدن * درماندن *
Diſperatamente.	*Deſperanter.*	Par deſeſpoir.	از سر نآميدواري * نامرادانه * ازروي ياس *
Diſperato.	*Deſperatus.*	Deſeſperé.	مايوس * نآميد * درمانده * ناکام *
Diſperatione.	*Deſperatio.*	Deſeſpoir.	نآميدواري * نآميدي * ياس * درماندگي *
Diſperdere.	*Diſſipare.*	Defaire: mettre en dérout e.	درهم زدن * شکست دادن * تلاشي نمودن *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Dispergere.	*Dispergere.*	Disperser : épandre.	پاشیدن — میپاشم * ریزاندن * فشردن *
Dispersione: dissipazzione.	*Dispersio: dissipatio.*	Dispersion : dissipation.	تلاشي * تلف * شکست * نابود شدني *
Disperso: rovinato	*Dispersus: dissipatus*	Dispersé : ruiné : dissipé.	برهم زده * شکست خورده * تَنْوَنْدَ * خُرْدخان *
Dispetto: ingiuria.	*Despectus: injuria.*	Depit : injure.	بد نفسي * خفت * احتقار * قصد غار * مهنت *
A dispetto di tutti	*Omnium despectu.*	En depit de tous.	بغرض همه کس * بغیظ همه * از قصد آزردگي همه *
Dispiacere : fastidio.	*Fastidium : displicentia.*	Deplaisir: chagrin.	رنج * غم * دلگیري * اندوه * جفا * غصه * حسرت * الم * زحمت * اذیت * آزار *
Dispiacere : non piacere.	*Displicere.*	Deplaire : desagréer.	ناخوش آمدن * ناپسند بودن * غیر مقبول بودن *
Dispiacere : fare dispiacere.	*Molestiam parere.*	Fâcher : deplaire.	آزار دادن * رنجانیدن * آزرده — دلگیر کردن *
Mi dispiace.	*Displicet mihi.*	Il me deplait.	دلگیرام * غم میخورم * ازاین راه دلم میسوزد *
Dispiacevole.	*Molestus.*	Deplaisant : fâcheux.	ناخوش * ناپسند * بد * سنگین * آزار رسان *
Disporre: ordinare.	*Disponere.*	Disposer : ranger.	ترتیب نهادن * رونق دادن * درست ساختن *
Disporsi.	*Statuere: accingere se.*	Se disposer: se preparer.	کارسازي خودرا کردن * حاضرباش کردن * تیار شدن *
Disposizione.	*Dispositio.*	Disposition : arrangement.	ترتیب * رونق * صنف * مراتبه *
Dispositione: abilita.	*Dispositio : habilitas.*	Disposition: habilité.	قابلیت * استعداد * وقوف * دست *
Dispostezza: snellezza.	*Agilitas.*	Agilité : vivacité.	چابکي * چشپاني * چالاکي * جلدي *
Disposto : snello.	*Agilis.*	Dispot : agile.	جلد * چشپان * چابک * چالاک * لطیف *
Disposto: pronto.	*Dispositus : promptus.*	Disposé: prest: appareillé.	حاضر * تیار * مهیا * مستعد * آماده *
Dispregiare : dileggiare.	*Despicere: contemnere.*	Mepriser.	سبک ساختن * خفیف داشتن * استخفاف نمودن *
Disputa.	*Disputatio.*	Dispute.	بحث * مباحثه * مجادله * جدل * گفت وگوي *
Disputare.	*Disputare.*	Disputer.	مباحثه کردن * گرسیدن * بحث ورزیدن * کاریدن *
Disputatore.	*Disputator.*	Disputeur.	مباحث * گرسیده * خصیم * صاحب مباحثه * مجادل *
Dissagrare.	*Desacrare.*	Profaner.	پوچ — نجس — ناپاک ومردار ساختن *
Dissancinare: pensare.	*Examinare.*	Examiner: penser.	سنجیدن * فکر کردن * باندیشه بردن * اطناب نمودن *
Dissegnare : delineare.	*Delineare.*	Dessiner: tracer.	طرح * کشیدن * سیاه کشي ساختن * خط کشي کردن * هیولا ساختن *
Dissegnatore.	*Delineator.*	Dessinateur.	مصور * طرّاح * اندازه کش * طرح کش *
Dissegno: schizzo.	*Delineamentum.*	Dessein : projet: ébauche.	طرح * سیاه خط * خط کشي * اندازه * اندام *
Dissensione.	*Discordia.*	Dissension: discorde: débat.	جنگ * جدل * غوغا * قرقشه * مناقشه * شُور *
Dissenteria.	*Dysenteria.*	Dissenterie : flux de sang:	اسهال خون * قروح الامعاء * ذرب * ساده شدن روده *
Dissentire.	*Dissentire.*	N'estre pas d'accord.	باهم مخالف بودن * مخالفت و مخاصمت همدیگر داشتن *
Disserrare: uprire.	*Reserare.*	Ouvrir.	وا کردن * کشادن - میکشایم * محلول کردانیدن *

Dis-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Diffimigliante : diffimile.	*Diffimilis: diverſus.*	Diſſemblable : divers.	ناماننده * مختلف * ناهمتا * چيزي ديگر * ناموافق *
Diffimiglianza.	*Diffimilitudo.*	Diſſemblance.	تفاوت * اختلاف * بي نسبتي *
Diffimulare.	*Diffimulare.*	Diſſimuler.	تقيه كردن * مدارا نمودن * دلال وبي وزيدن *
Diffimulazione.	*Diffimulatio.*	Diſſimulation.	ريا * تقيه * مدارا * دلالي * بي شيرمي * ريا * فتح *
Diffimulatore.	*Diffimulator.*	Diſſimulé.	رياكار * صاحب شيرمي ومدارا * تقيه وزر * غاش *
Diffipare.	*Diſſipare.*	Diſſiper.	پراكندن * زهسپدن * تلف - ضايع وزايل نمودن * خرخان ساختن * مُرت كردن *
Diffipatore.	*Diſſipator.*	Diſſipateur.	پراكنده * رند * مصرف * ضايع كننده *
Diffolvere.	*Diſſolvere : liquefacere.*	Diſſoudre: fondre.	گدازانيدن - مبگدازانم * حل - محلول نمودن *
Diffoluzione.	*Diſſolutio: intemperantia.*	Diſſolution : débauche.	رنده * هرزه كاري * شكم بندكي * بي نفسي *
Diffoluto: intemperante.	*Diſſolutus: perditus*	Diſſolu: perdu: débauché	رنده كرفته * هرزه كار * شكم بنده * مرد خراب * بي راه *
Diffomigliare.	*Diſcrepare.*	Etre diſſemblable.	تفاوت داشتن * اختلاف باهم پذيرفتن *
Diffonante.	*Diſcors : diſſonus.*	Diſcordant.	بي آهنگ * بي اتفاق * زم * ناموافق * ناپرابر *
Diffonanza.	*Diſſonantia.*	Diſſonance.	غمه * بي آهنگي * اختلاف * بي نسبتي *
Diffuadere.	*Deterrere.*	Diſſuader.	منع كردن * نهيب كردن * پشمان ساختن *
Diffuaſione.	*Diſſuaſio.*	Diſſuaſion.	منع * نهيب * نهي *
Diſtaccare.	*Revellere.*	Detacher.	واكردن * خلاص كردن * آزاد ساختن * حل نمودن * محلول كردن *
Diſtante: diſcoſto	*Diſtans: remotus.*	Diſtant: eloigné.	دور * بعيد * فاصله دار *
Diſtanza : lontananza.	*Diſtantia : elongatio.*	Diſtance: eloignement.	دوري * بعد * فاصله * شم *
Diſtanza di tempo	*Temporis intervallum.*	Diſtance: intervale de temps.	مدت * زمان * وقتي * اثنا ي *
Diſtare: eſſere lontano.	*Diſtare.*	Etre diſtant.	دور بودن * دور ايستادن * بعيد بودن *
Diſtemperanza.	*Intemperies.*	Intemperature: intemperie.	بي مزاجي * شراخت * بي اعتدال * تشويش *
Diſtendere.	*Diſtendere.*	Etendre : deplier.	پهن كردن * واز كردن * كستردن *
Diſteſamente.	*Fuſe.*	Au long : amplement.	دير ودراز * باطناب * برسبيل طول *
Diſteſo.	*Diſtenſus: prolixus.*	Etendu.	دراز * طويل * وسيع * مطول *
Diſteſſere.	*Diſſuere.*	Détitre: defaire le tiſſu.	تارتار جدا كردن * بافتكي حل وفارغ كردن *
Diſtico.	*Diſtichum.* διστιχον.	Diſtique : vers de poëſie.	بيت * يك بيت * يك شعر وردبف *
Diſtillare.	*Diſtillare.*	Diſtiller : degoûter.	به قرع انبيك كشيدن * تقطير كردن * مقاطر نمودن *
Diſtillazione.	*Diſtillatio.*	Diſtillation.	تقطير * قرع انبيك * زهش * زوبعه *
Diſtinguere.	*Diſtinguere.*	Diſtinguer.	فصل كردن * فرق نمودن * تميز كردن * امتياز ساختن * گزاردن *
Diſtinzione.	*Diſtinctio.*	Diſtinction.	تفاوت * فرق * تميز * امتياز * فصل *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Diſtinto.	*Diſtinctus.*	Diſtingué.	مختلف * مغيّر * متميز *
Diſtornare.	*Amovere.*	Detourner.	پريشان كردن * ممنوع نمودن * معطل ساختن * تشويش رساندن * مشوش ساختن *
Diſtornarſi.	*Amovere ſe.*	Se detourner.	پريشان شدن * بي كار شدن * معطل گرديدن *
Diſtorto.	*Diſtortus.*	Tourné : tordu.	كج * ناراست * ناهموار * اعوج * معوج * غير مساوي *
Diſtrare.	*Diſtrahere.*	Diſtraire.	پريشان ساختن * متفرق گردانيدن *
Diſtrazzione.	*Diſtractio.*	Diſtraction.	تشويش * پريشاني * تفرقي *
Diſtratto.	*Diſtractus.*	Diſtrait.	پريشان * متشوش * متفرق *
Diſtretto: terra.	*Ditio: clima.*	Détroit: terre: climat.	حكم * حكومت * كشور * توابع *
Diſtretto: v: ſtretto. Diſtribuire.	*Diſtribuere.*	Diſtribuer.	حصه كردن * قسمت ـ تقسيم ـ توضيع نمودن *
Diſtribuzione.	*Diſtributio.*	Diſtribution.	بخش * تقسيم * قسمت * توضيع * حصه *
Diſtribuitore.	*Diſtributor.*	Diſtributeur.	تقسيم كننده * قاسم * صاحب قسمت * حصه كننده * بخش كننده * صاحب رسوم *
Diſtribuito.	*Diſtributus.*	Diſtribué.	حصه كرده شده * قسمت شده * مقسوم گرديده *
Diſtricare.	*Extricare.*	Debarraſſer	خلاص كردن * آزاد ساختن * نجات دادن *
Diſtricamento.	*Extricatio: liberatio*	Debarraſſement.	خلاصي * فراغت * نجات *
Diſtruggere.	*Deſtruere.*	Detruire.	خراب كردن * منهدم گردانيدن * ويران ساختن *
Diſtruggitore.	*Deſtructor:*	Deſtructeur.	خراب كننده * هادم * ويران كننده *
Diſtruzzione.	*Deſtructio.*	Deſtruction.	ويراني * خرابي * انهدام *
Diſtrutto.	*Deſtructus.*	Detruit.	خراب شده * ويران گرديده * منهدم *
Diſturbo.	*Perturbatio.*	Trouble.	دستپاچگي * پريشاني * سرگرداني * منع * تعرض *
Diſturbare.	*Perturbare.*	Troubler.	دستپاچه كردن * پريشان و سرگردان ساختن *
Diſturbatore.	*Perturbator.*	Troubleur: auteur de trouble.	هرزه كار * مانع * فتنه ساز *
Diſturbato.	*Perturbatus.*	Troublé.	پريشان شده * منع پذيرفته * سرگردان شده *
Diſubbidiente.	*Repugnans mandatis.*	Deſobeiſſant.	خودسر * نافرمان * معند * لن *
Diſubbidire.	*Repugnare mandatis.*	Deſobeir.	اطاعت نكردن * فرمان نابردن * سرخودي ساختن *
Diſubbligare: trattare male.	*Malè accipere.*	Deſobliger : maltraitter.	بدي كردن * نانيكي فعل بكسي داشتن *
Diſubbligare : levar dall'ubligo.	*Liberare à munere & onere.*	Décharger d'un devoir.	از حق منت خلاص كردن * حق بخشيدن *
Diſubbligazione.	*Liberatio à munere & onere.*	Decharge d'une obligation.	بخشش و خلاصي از سر منت *
Diſubligo.	*Pravus agendimodus.*	Action deſobligente: deplaiſir.	كار نانيكي * بد كردار * فعل حق ناشناش *
Diſvezzarſi.	*Deſueſcere.*	Se des-accoutumer.	عادت ترك كردن * خو برطرف نمودن *
Diſvezzato.	*Deſuefactus.*	Des-accoutumé.	خورا از دست گذاشته * عادت را ترك نموده *
Diſugual.	*Inæqualis.*	Inegal.	نابرابر * ناهساوي * غير متساوي *

Diſ-

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA GRANADA

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Disviamento di stomaco.	*Cocochimia.*	Devoyement destomach.	ضعف معده * بطلان هضم *
Disviato.	*Aberrans à viâ.*	Deuoyé.	ازراه بيرون افتاده * جاده گم كرده * گم راه *
Dsvilupare.	*Explicare: extricare.*	Developer.	وا كردن * گشادن * فراج وپهن كردن *
Disunione.	*Discordia.*	Desunion.	جدايي * بي اتفاق * عداوت * كين * كينه *
Disunire.	*Disjungere.*	Desunir.	جدا كردن * فرق نمودن * فصل ساختن *
Disunito.	*Disjunctus.*	Desuni.	جدا * جدا شده * ازهم دور گشته * مفترق *
Dittamo.	*Dictamnum* : δικτῆς δάμνος.	Dictamnum : herbe.	مشكطرا مشبع * بقلة القرال * پودنه كريت *
Dittare.	*Dictare.*	Dicter.	واخواندن * نص كردن *
Dizzionario.	*Dictionarium.*	Dictionaire.	كتاب لغت * گنج لغة *
Dizzione.	*Dictio.*	Diction: parole.	حرف * كلام *
Divenire: diventare.	*Fieri: evadere.*	Devenir.	شدن - ميشوم * گرديدن - ميگردم * گشتن *
Divenuto.	*Evasus: factus.*	Devenu.	شده * گرديده * گشته *
Diversamente.	*Diversè.*	Diversement.	بطرز ديگر * بغير طرز * بنوع ديگر * بغير دستور * گناگون *
Diversificare.	*Variare.*	Diversifier.	رنگين كردن * رنگا رنگ ساختن * روي ديگر دادن *
Diversità.	*Diversitas.*	Diversité.	اختلاف * تفاوت * رنگ ديگر *
Diverso.	*Diversus.*	Divers.	ديگر * مختلف * مغيّر * رنگ رنگ * گونه گونه *
Diversorio: albergo.	*Diversorium.*	Logis : Hotelerie.	كاروانسرا * خان * رباط * منزلگاه * سپنج * فندق * كوي * كده * كدّه *
Divertire.	*Divertere.*	Divertir : detourner.	برگرداندن * واگرداندن * تشويش دادن *
Divertirsi: ricrearsi	*Animum relaxere.*	Se divertir : se recréer.	صفا كردن * حض كردن * خاطرا خوش نمودن *
Dividere.	*Dividere.*	Diviser.	حصه كردن * قسمت نمودن * مقسوم گردانيدن *
Divinare.	*Divinare.*	Deviner.	غيب گفتن * فال گرفتن * رمالي واستخاره نمودن *
Divinazione.	*Divinatio.*	Divination: prediction.	غيب خواني * فالگيري * رمالي * طلسم *
Divinità.	*Divinitas.*	Divinité.	خدايي * لاهوت * طبيعت ايزدي * الوهيت *
Divino.	*Divinus.*	Divin.	الاهي * ايزدي * خداي *
Divisamente.	*Seorsim.*	Separement: à part	جدا * جداگانه * عليحده * فرد فرد * يكايك *
Divisare: parlare.	*Colloqui: confabulari.*	Deviser: raconter: parler.	صحبت داشتن * گب زدن * مصاحبت نمودن *
Divisibile.	*Divisibilis.*	Divisible.	حصه پذير * منقسم * قابل قسمت *
Divisione: separazione.	*Divisio : separatio.*	Division: partage.	جدايي * فرق * فصل *
Divisione d'arimetica.	*Divisio : regula arithmeticæ.*	Division d'arithmetique.	قسمت * قانون علم حساب كه قسمت خوانند *
Diviso.	*Divisus.*	Divisé.	فصل نموده * منقسم گرديده * مقسوم * حصه شده *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Divisore, & dividente.	*Divisor, & dividendus.*	Diviseur, & divident.	مقسوم به و مقسوم علیه *
Divolgare.	*Divulgare.*	Divulguer: publier	غلغل ـ غلغله نمودن * فاش کردن *
Divolgato.	*Divulgatus.*	Divulgué: publié	شهنش * فاش شده * شهرت یافته *
Divorare.	*Devorare.*	Devorer.	فرو بردن * بلع نمودن * او باشتن * ربیدن *
Divorato.	*Devoratus.*	Devoré.	فروبرده * مبتلع گردیده * دریده * فترده *
Divoratore.	*Vorax.*	Devoreur.	صف * ربا * مردم در * خورنده * بلع کننده *
Divortio.	*Divortium.*	Divorce.	طلاق * جدایی * مفارقهٔ * طلاق نامهٔ *
Divotamente.	*Devotè.*	Devotement.	صوفیانه * صالحانه * از روی دیانت *
Divotione.	*Devotio.*	Devotion.	دیانت * صالحیّت * صوفیگری * زهد *
Divoto.	*Devotus.*	Devot.	زاهد * صوفی * صالح * عابد *
Diuretico.	*Diureticum: urinam ciens.*	Diuretique: qui provoque l'urine.	مدرر البول * ادرار کننده *
Diuturno.	*Diuturnus.*	De longue durée.	دایمی * مدام * مزمن * همیشهی *
Diuturnità.	*Diuturnitas.*	Longue durée.	همیشگی * دوام * مداومت * روزگار *
Diurno.	*Diurnus.*	De jour: qui est de jour.	روزی * یومیه *
Diurno: giornale.	*Codex expensi, & recepti.*	Journal: livre de la depense.	اوارجه * جریده * روز نامه *
Doccia.	*Tubus: canalis.*	Canal: conduit.	ناودان * مرزآب *
Docile.	*Docilis.*	Docile.	فرمان بردار * قول شنو * تربیّت پذیر * نبیل *
Docilità.	*Docilitas.*	Docilité.	فرمان برداری * فرمانگیری * تادیب *
Documento.	*Documentum: doctrina.*	Document: enseignement.	درس * پند * تعلیم * نصیحة * فرزان *
Dogana: gabella.	*Vectigal.*	Doüanne: impost.	گمرک * عشور * تمغا * خراج * یاره * مال وجهات *
Dogana: loggia.	*Telonium.*	Doüanne: lieu où on paye l'impost.	بنگه سار * گمرک خانه *
Doganiere.	*Telonarius: vectigalis.*	Doüannier.	تمغاچی * گمرکچی * یاره گیر * باج گیر * عشورگیر *
Dodeci.	*Duodecim.*	Douze:	دوازده * اثنایَن وَعَشَر *
Doi: due: dua.	*Duo.*	Deux.	دو * دوتا * اثنین *
Dolce.	*Dulcis.*	Doux.	شیرین * حلو *
Dolce agro.	*Dulcis subacidus.*	Aigre-doux.	مایه خوش * ترش شیرین *
Dolcezza.	*Dulcedo.*	Douceur.	شیرینی * حلاوت *
Dolcirsi.	*Dulcescere.*	Devenir doux.	شیرین شدن * حلو گردیدن *
Dolente: chi si duole.	*Dolens.*	Dolent: qui à du mal: de la douleur.	دردناک * غمگین * ملول * نالان *
Dolersi.	*Dolere.*	S'affliger: se plaindre.	غم خوردن * نالیدن * غصه خوردن * رنجیدن *
Dolo: v: fraude.			
Dolore.	*Dolor.*	Douleur.	درد * آزار * رنج * مرض * تَرَح * کبغا * غَتَا * کربه * دردمندی * درم * کلیسا * مان *

Do-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Dolore: afflittione	*Animi angustia.*	Douleur: affliction	دلگیری * فرم * کُرم * کُرم * شخن * عفری *
Dolor di parto.	*Dolor partus.*	Travail d'enfant.	وضع حمل * هیلاج * دردری * درد زه *
Dolor di testa.	*Dolor capitis.*	Mal de teste.	درد سر کالیوه * کالیوه * صداع *
Domabile.	*Domabilis.*	Domtable.	درویش * رام پزیر * هموار * تعلیم پزیر *
Domanda.	*Petitio.*	Demande.	طلب * مطلب * خواهش * استدعا *
Domandare.	*Petere.*	Demander.	طلبیدن - میطلبم * استدعا نمودن * بخیریدن * مأمول داشتن * طلب داشتن * خواستن *
Domandante.	*Petitor.*	Demandeur.	صاحب طلب * صاحب عریضه * مدعی *
Domani.	*Cras.*	Demain.	فردا * صبح * غدا *
Domare.	*Domare.*	Dompter.	رام کردن * ملایم ساختن * تعلیم دادن *
Domenica.	*Dominica.*	Dimanche.	✠ کیراکی * یکشنبه * روزیک شنبه * یوم الاحد *
Domesticamente.	*Familiariter.*	Familierement.	شوخانه * بی قید * بی پروا * بی تکلّفی *
Domesticare.	*Mansue facere.*	Apprivoiser.	رام کردن * دستی - دست آموز - اشنا گردانیدن *
Domesticato.	*Mansuefactus.*	Domestiqué.	دست آموز شده * رام * آموخته * حلیم * خو گرفته *
Domestichevole.	*Tractabilis.*	Qui se peut apprivoiser.	دست آموز * تعلیم گیر * تعلیم پزیر * خوگر *
Domestichezza.	*Familiaritas.*	Privauté: familiarité.	اشنای * الفت * مصاحبت * خو گیری *
Domestico.	*Domestitus.*	Domestique: privé familier.	خانگی * مصاحب * خوردار * خوگر *
Domicilio.	*Domicilium.*	Domicile: demeure.	مکان * خانه * منزل * جای *
Dominare.	*Dominari.*	Dominer.	حکم کردن * فرماندهی نمودن * فرمودن *
Dominazone.	*Dominatio.*	Commandement: domination.	حکم * فرمان * فرماندهی * ربوبیت *
Dominatore.	*Dominator.*	Seigneur: commandant.	صاحب اختیار * فرمانده * حاکم * ضابط * فرمانروا *
Dominio.	*Dominium.*	Domaine.	ضبط * حکم * اختیار * کذاف * فرمانروای * داهیم *
Donare.	*Donare.*	Donner.	دادن * بخشیدن * اعطا نمودن * هدیه کردن *
Donazione.	*Donatio.*	Donation.	بخشش * اعطا * هدیه * عطیّت * جایزت * مواهبت * هراده * دادنی *
Donato.	*Donatus.*	Donné.	داده * بخشیده * موهوب * اعطا نموده *
Donatore.	*Largitor.*	Donateur.	دهنده * بخشنده * هبه کننده * مُعطی * منطی *
Donde.	*Unde.*	D'où: de quel lieu.	از کجا * از چه جای * از کدم طرف *
Doni.	*Dona: munera.*	Dons: presents.	پیشکشها * سوغاتها * مواهب * هدایا * عطاها *
Donna.	*Mulier.*	Femme.	زن * زنکه * مره * ضعیفه *
Donna generosa.	*Virago.*	Amazone.	بانو مرده * سخت زن * زن مرده *
Donnesco.	*Muliebris.*	De femme.	زنانه * مونث * باب زنکه *
Donnola.	*Mustela.*	Belette.	راسو * موش خرما * ابن عرس * ورغ * نغچه *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Donniciuola.	*Muliercula.*	Femmelette.	زنکه * سهل زن * ضعیفه *
Donno.	*Dominus.*	Dom: seigneur.	صاحب * متولي * آقا * کَدْخُدا *
Dono.	*Donum: munus.*	Don: present.	بخشش * انعام * هدیه * عطا * برکذار * سویرغال * دست آویز * داشاد * داشن * نبله *
Dono voto per le chieze.	*Donarium: anathema.*	Don: voeu	نذر * وقف * موقوف * قربت * بخشش * نذرنامه *
Donzella.	*Puella.*	Fille: demoiselle.	دختر * بکر * دوشیزه * بطول * خرات * بي بي *
Dopò: doppo.	*Post.*	Apréz.	بعدازان * بعد * من بعد * آخر * عقب *
Doppiamente.	*Dupliciter.*	Doublement: au double.	دوا ینقدر * دوبرابر * مکرر * دوبار بشتر * مضعّف *
Doppiare.	*Duplicare.*	Doubler.	دوتا کردن * تضعیف نمودن * مضاعف کردن * مکرر نمـــــــــودن *
Doppiato.	*Duplicatus.*	Doublé.	مکرر شده * مضاعف کَردیده * دو برابر *
Il doppio.	*Duplum.*	Le double.	دوچندان * دوا ینقدر * دوبرابر * دومقابل *
Doppio: furbo.	*Versipellis.*	Double: fin: frippon: fourbe.	عیار * شیّادي * محیل * مکار *
Doppiezza: inganno.	*Techna: fraus.*	Fripponnerie: fourberie.	حیله * عیاري * مکر * حرامزادکي *
Dorare.	*Inaurare.*	Dorer.	مطلا کردن * تذهیب — مذهب ساختن * رنک طلا مالیدن *
Dorato.	*Inauratus.*	Doré.	مطلا * مذهب * زراندود * طلا رنک مالیده *
Doratura.	*Auratura.*	Doreure.	طلا رنک * تذهیب * زراندود *
Dormire.	*Dormire.*	Dormir.	خوابیدن — میخوابم * خفتن * خواب کردن * نایم — مغثود — کوژ بودن * نوم کردن *
Dormitare.	*Dormitare.*	Someiller.	جرت زدن * پینکي زدن * اوتانیدن * وَسَن کردن * غنودن * نویدن *
Dormitorio.	*Dormitorium.*	Dortoir.	خواب کاه * جاي خواب * شبستان * دَري *
Dorso.	*Dorsum.*	Le dos.	پشته * ظهر * پشت * کُشت *
Dotare.	*Dotare.*	Doter.	جهاز دادن * رسته دادن * کابین ادا نمودن *
Dote d'una mogle	*Dos.*	La dote.	جهاز * رسته * مهر * کابن * کابین * صدّاق * شیربها * کاوین *
Dottamente.	*Doctè.*	Doctement.	عالمانه * فاضلانه * دانشمندانه *
Dotto.	*Doctus.*	Docte.	دانا * دانشمند * عالم * فاضل * آژ * خَنیدَه * کندا * راسخ * رَدّ * رد * فرهنک * فرزانه * نُوان *
Dottore Regente.	*Doctor: professor.*	Docteur.	مدرس * مشتهد * آخند * بخرد * بخردان * وجرکر * ملّا * معلّم * نَرْند * مُوبَد *
Dottrina: scienza.	*Doctrina.*	Doctrine.	علم * دانش * دانشمندي *

Do-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Dove.	*Ubi: quò.*	Où.	کجا * کدم جا * بچه جاي * بچه مکان *
Dove che sia.	*Vbicumque: quocumque.*	Ou que ce soit.	هرجا باشد * هرکجا باشد * درهر مکان که باشد *
Il dovere.	*Officium.*	Devoir: office.	حق * منت * خدمت * منصب * مهم *
Dovere: essere obligato.	*Debere: obligari.*	Devoir: estre obligé.	منت داشتن * ممنون بودن * بردامن وگردن * خود داشتن
Dovere: essere devitore.	*Debere: debitis gravari.*	Devoir: estre endebté.	قرض داشتن * مشغول الذمه بودن * دادني داشتن *
Dovutamente.	*Debitè.*	Deûment: deuêment.	ازروي حق * از روي شايستکي * ازروي مناسبت *
Dovuto.	*Debitus.*	Deu.	واجب * درمنت * فرض * مفروض *
Dragola del tessitore.	*Radius, vel calamus textorius.*	Navette d'un tisserand.	مکو * نورده * اخکوزه * منکوک * ستيژه * ماسوره *
Dragone.	*Draco.*	Dragon.	اژدها * اژدر * ثعبان * غُلْ * صحّاک *
Dragontea: serpentina.	*Dracontium.*	Serpentine: herbe.	لوف * لوف شامي * لوف الحيه *
Dragonculo hortense.	*Dracunculus hortensis.*	Dragon de jardin.	تَرْخان * رَنْيِيزْ * ترخوني * نشک *
Dramma.	*Drachma.*	Dragme.	درهم *
Drapperia.	*Operis textorii merces.*	Draperie.	پارچه * متاع چوقه وشال *
Drappiere.	*Textor panni lanei, vel serici.*	Drapier: qui fait du drap.	چوقه باف * شال باف * صوف باف * پارچه باف *
Drappo.	*Pannus.*	Drap.	شال * پارچه * لندره * چوق * صوف *
Drittamente.	*Rectè.*	Tout-droit: droitement.	راست * درست * مستقيماً * براستي * يک سر *
Dritto: raggione.	*Jus.*	Droit: raison: justice.	حق * حقيقت * راستي * عدل *
Dritto: retto.	*Rectus.*	Droit.	درست * راست * مستقيم * يک قرار * عادل *
Drittura.	*Rectitudo.*	Droiture.	راستي * درستي * صواب * قوام *
Drizzare.	*Dirigere: erigere.*	Dresser.	راست کردن * درست - عادل - مستقيم نمودن *
Droga.	*Medicamentum.*	Drogue.	دارو * دوا * درمان *
Dromedario.	*Dromas.*	Dromadaire: chameau d'elite.	زلول * شتر تيز رو * جمل يماني * جُمّازَه * جُمازَه *
Dubbio.	*Dubium.*	Doute.	شک * شبهه * ريب * گمان * توهم * واهمه * دغدغه * فريهٔ * تلواسه *
Dubbioso.	*Dubius.*	Douteux.	سرگردان * متشکک * متوهم * متشبه * واهمه ناک *
Senza dubbio.	*Dubio procul.*	Sans doute.	لاشک * بي شبهه * بي توهم * بي دغدغه * البته * بي شک *
Duca: signore.	*Dux.*	Duc.	بيک * ميرزا * شيخ * حاکم * ده خدا *
Ducato: signoria	*Ducatus.*	Duché.	ملک * رقبه * حکومت *
Ducato: moneta.	*Nummus aureus.*	Ducat.	اشرفي * سرخ * دوبتي *
Ducento.	*Ducenti.*	Deux cents.	دويست * دوصد * مائتين *
Due: v: doi.			
Due à due.	*Bini ac bini.*	Deux à deux.	دو دو * دوتا دوتا * جفت جفت *
Duello.	*Duellum: singulare certamen.*	Duel.	جنک خصمانه * جدل يک بيک *
Due volte.	*Bis.*	Deux fois.	دوبار * دومرتبه * دونوبت * مکرر *

Dur.

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Dunque.	*Ergo: igitur.*	Donc.	پس * فلاپد * فلاجرم * فناچار *
Duodecimo. Duolo: v: lutto.	*Duodecimus.*	Douzieme.	دوازدهم * ثنين وعشرون *
Durabile.	*Durabilis: perennis*	Durable.	ثابت * باقي * قايم * پايدار *
Duramente.	*Durè.*	Durement.	سخت * صلب * تند *
Durare.	*Durare.*	Durer.	پايدار بودن * باقي ماندن * قايم ماندن * ثابت بودن * بقا واستواري داشتن *
Durata.	*Temporis intervallum.*	Durée.	وقتي * مدّت * زمان * اثناء *
Durezza.	*Durities.*	Dureté.	سفتي * سختي * قوام * صلبت * صلبي * كيفا *
Durirsi.	*Indurari.*	S'endurcir.	سفت ـ سخت ـ غليظ ـ صلب شدن * بقوام آمدن *
Duro. Duro: v: crudele.	*Durus.*	Dur.	سخت * سفت * منجمد * معقود * صعب * مرپاس *

E. Eb. Ec.

E: Et.	*Et.*	Et.	وَ * هم *
E ancora.	*Immo: etiam.*	Encore.	وباز * ايضا * وديكر * ونيز *
Ebano.	*Ebenus:* ἔβενος.	Ebene.	آبنوس * چوب آبنوس * خشب آبنوس *
Ebreo. Ebrio: v: ubbriaco	*Ebræus.*	Juif: Ebreu.	يهود * موسايي * اهل كتاب تورية *
Ebulo.	*Ebulus.*	Hyeble.	اقطي * شجرة بُل * رقيب الشمش * ايمان مروري * ساخمان * خما اقطي *
Eburneo.	*Eburneus.*	D'ivoire.	كاردندان فيلي * عاجي * عمل عاج *
Eccellente.	*Excellens: egregius.*	Excellent.	بسيار خوب * اعلي * بالادست * خاص * فرد اول * ارجمند * بهترين * فاضل * بي نظير *
Eccellentemente.	*Egregiè: excellenter*	Excellemment.	بسيار خوب * بسيار نيك * باتمام * ازروي كمال * علي الخصوص *
Eccellentissimo.	*Excellentissimus.*	Excellentissime: tres-excellent.	اعلا * اعلاترين * افضل * عظيم * ولي نعامت * زبر * عظيم الشان * امارت وايالت پناه *
Eccellenza.	*Excellentia.*	Excellence.	فضيلت * كمال * علو * عظمت * دست برد * شان عظيم * بلند مرتبه *
Eccellere.	*Excellere.*	Exceller.	فضيلت داشتن * صاحب عظمت بودن * دست داشتن *
Eccelso.	*Excelsus.*	Haut: elevé.	اعلا * عظيم شان * بلند * رفيه منزلت *
Eccentrico.	*Excentricus.*	Excentrique.	مخروج المركز * مدار مخروج المركز * دايرة خارجي از مركز اعلام *
Eccessivamente.	*Immodicè: præter modum.*	Excessivement.	بنهايت * غايتانه * بزيادت * بافراط * از حدّ بيرون *
Eccessivo.	*Immodicus.*	Excessif.	بي حدّ * بي پايان * از حدّ وغايت بيرون *
Eccesso.	*Exuperatio.*	Excés.	نهايت * غايت * افراط * زيادت *

Ec-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Eccezzione: privilegio.	*Immunitas: privilegium.*	Exception: faveur: privilege.	معافي * استثنا * منشور *
Eccezzione: termine di legge.	*Exceptio.*	Exception: opposition.	قيد * تعرض * معرضه *
Eccetto che.	*Eo præter quod.*	Excepté que.	سواي انكه * بغيراز انكه * اما * وليكن *
Eccettuare.	*Eximere.*	Excepter.	استثنا كردن * جداي نمودن * معاف داشتن * مسلّم نمـــــــودن *
Eccettuato.	*Exemptus.*	Exempt.	معاف * مسلّم مستثنا كردانيده *
Eccidio: v: strage.			
Eccitare.	*Excitare.*	Exciter: animer.	تحريك كردن * بحركت در آوردن * كاويدن *
Eccitazione.	*Excitatio.*	Excitation.	تحريك * حركت * تعرض * كاويدني *
Ecclesiastico.	*Ecclesiasticus: clericus.*	Ecclesiastique.	اهل كنيسه * اهل تجرد * مندرج باهل فق * فقي *
Ecco.	*Ecce: en.*	Voicy: voila.	اينك * نك *
Echo: voce riflessa.	*Echo:* ἠχώ.	Echo.	نوف * صيت * كوس بي زوال * نوفيدن هوا * نوس * اوا * پَژْوَاَك * توف * خنيده * صدا * مانو * صوت معكوس *
Ecclissarsi.	*Eclipsim pati.*	S'eclipser.	كرفتن * مخسف يا منكسف كرديدن * خسوف — كسوف پذيرفتن *
Ecclisse del sole.	*Eclipsis solis.*	Eclipse du soleil.	كسوف آفتاب * كسوف الشمس * كرفتن آفتاب *
Ecclisse di la luna.	*Eclipsis lunæ.*	Eclipse de la lune.	خسوف ماه * خسوف القمر * كرفتن ماه *
Ecclittica.	*Ecliptica linea.*	Ecliptique.	طريق الشمس * طريق آفتاب * خط طريق شمسيه *
Economia.	*OEconomia.*	Economie.	علم كدخدايي * تدبير البيت *
Economo.	*OEconomus.*	Econome.	كدخدا * ريش سفيد * دبير البيت *
Economo del principe.	*OEconomus principis.*	Econome du prince.	ناظر سلطان * كهتر *
Edera.	*Hedera.*	Lierre.	لبلاب * تودره * عشقه * بارده * شجره حب لمساكين *
Edificare: fabricare	*Ædificare.*	Edifier: bâtir.	عمارت كردن * بنا نمودن * بناي ساختن *
Edificare: dare buona opinione.	*Ædificare exemplo*	Edifier: donner bon exemple.	دستور نيكي بودن * فعل نيك كمان بجا آوردن *
Edificazzione: buono essempio.	*Ædificatio: probum exemplum.*	Edification: bon exemple.	دلالت نيك * دستور نيكو كاري وخوب كان *
Edificato.	*Ædificatus.*	Edifié: bâti.	بنا شده * معمور كرديده *
Edificato con buoni essempi.	*Ædificatus exemplis.*	Edifié par les bons exemples.	دستور نيك كرداري ديده * اندازه نيكي يافته *
Edificatore.	*Ædificator.*	Edificateur: architecte.	بنّا * باني * بنا كننده * معمار *
Edificio.	*Ædificium.*	Edifice: bâtiment	عمارت * بنّاي *
Editto.	*Edictum.*	Edict: arrest.	حكم * فرمان * امر * قدغن * رقم * منشور *
Educare.	*Educare.*	Elever: nourrir.	پروردن — ميپرورم * آهختن * آدب وتربيت دادن *
Educazione.	*Educatio.*	Education.	پرورش * تربيت * آدب *
Efemeridi.	*Ephemerides.*	Ephemerides.	زيج * تقويم * زيج آلغ بيك * كتاب رصد فلكي *
Efeso: città.	*Ephesus: civitas.*	Ephese: ville.	برسه * شهر افسوس * ايوس لك *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Effeminato.	*Effœminatus.*	Effeminé.	نامرد * موّنث * بي جگر *
Effettivamente.	*Revera: efficaciter.*	Effectivement.	بالفعل * بالحقيقة * في الوقع * في نفس الامر * في العمل *
Effettivo.	*Efficiens: effectivus.*	Effectif.	فاعل * موثر *
Effetto.	*Effectus.*	Effect.	اثر * فعل * معلول * كار * مأمول *
Efficace.	*Efficax.*	Efficace: puiſſant.	موثر * تاثير كنندة * عمل كنندة * كار كنندة * كافي * محاكم * صاحب قوت *
Efficacia.	*Efficacitas: efficientia.*	Efficace: vertu.	اثر * فعل * كار * قوت * تمكن * تاثير *
Effigie	*Effigies.*	Effigie: image.	تصوير * صورت * شبيه *
Effuſione: ſpargimento	*Effuſio.*	Effuſion: épanchement.	نثار * پاشيدني * ريختني *
Effuſo: ſparſo.	*Effuſus.*	Repandu: epanché	منثور * پاشيده * كلبه * ريخته *
Effimera: febre.	*Febris ephemera.*	Fievre ephemere.	تب يك روزه * حمي يومية *
Egitto.	*Ægyptus.*	Egypte.	مصر * ولايت مصر * ملك حبشه *
Egli: egli ſteſſo.	*Ille: ipſe.*	Il: luy: luy meſme.	او * آن * آن يكي * آن شخص * خود * خودش * خويشتن *
Egregiamente.	*Egregiè.*	Excellemment.	بسيار خوب * باكبره * باكمال *
Egregio.	*Egregius.*	Excellent: fort bon.	بسيار خوب * اعلي * عالي * فرد اول * بي مثل * بي نظير *
Eguale.	*Æqualis.*	Egal.	برابر * مساوي * همقرار * متساوي *
Egualità.	*Æqualitas.*	Egalité.	تسوية * يك قرار * عدالت *
Egualmente.	*Æqualiter.*	Egalement.	يك قرار * برابر * به تسوية * پيشاپيش *
Elefante.	*Elephas.*	Elephant.	فيل * پيل * ديسان *
Elegante: pulito.	*Elegans: politus.*	Poli.	لطيف * نازك * تيك * پاكيزه *
Eligante nel parlare.	*Elegans in ſermone.*	Elegant.	مير كلام * بليغ * فصيح *
Eleganza.	*Elegantia.*	Elegance.	فصاحت * بلاغت * تاكيد و مبالغه *
Eleggere: ſcieglere	*Eligere.*	Elire.	برگزيدن * اختيار كردن * انتخاب كردن *
Elegia.	*Elegia.*	Elegie.	قصيده * چغامه مدح * جامه *
Elemento.	*Elementum.*	Element.	عنصر * ركن *
Elementi quatro.	*Quatuor elementa.*	Les quatre elemens.	عناصر اربع * چاربالش * رست رست * چهار اركان *
Elemozina.	*Eleemoſyna.*	Aumône.	خير * صدقه * تصدق * صدقه فرق *
Elemoziniero.	*Beneficus.*	Aumônier: qui fait des aumônes.	خيرسان * دولتمند * بخشنده *
Elezzione.	*Electio.*	Election.	گزيدن * انتخاب * اختيار * اصطفا *
Eletto.	*Electus.*	Eleu.	برگزيده * مصطفي * منتخب * ممتاز * اختيار نموده * منتخب * مختار * مجتبي *
Elettore.	*Elector.*	Electeur.	انتخاب كننده * گزيدن كننده * صاحب اختيار *
Elettuario.	*Electuarium.*	Electuaire.	معجون * تركيب * مركب * دوا * نشه *
Elevare.	*Elevare.*	Elever.	بالا آوردن * اوج - ارتفاع - عالي - بلند كردن *

Ele-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Elevato.	*Elevatus.*	Elevé.	بلند کرده * عالي کرده * ارتفاع نموده * بالا برده * سرافرازشده * جاي عالي يافته * برتر * برپيمن *
Elia Profeta: Patrono & Padre dell' Ordine d'i R R: P P: Carmelitani.	*Elias Propheta: Dux & Parens Ordinis R R: P P: Carmelitarum.*	Elie Prophete: Patron & Pere de l'Ordre des RR: PP: Carmes.	حضرت نبي ايليا * حضرت خواجه خضر زنده پير طايفه پاك پادريان كوه كرمل
Elleboro bianco, & nero.	*Helleborum album, & nigrum.*	Hellebore blanc, & noir.	خربق * خربق سفيد وخربق سياه *
Elmo.	*Galea.*	Heaume.	قرن * پول * بختاق *
Eloquente.	*Eloquens.*	Eloquent.	بليغ * سيركلام * چرب زبان * سخن اوز * بلاغت * مبالغه *
Eloquenza.	*Eloquentia.*	Eloquence.	صادرشدن * تلاويدن * منبثق شدن *
Emanare.	*Emanare.*	Emaner.	رشح * صدور * انبثاق * نبع *
Emanazione.	*Emanatio.*	Emanation.	خود سر كردن * از حكم و دست پدر خلاص ساختن *
Emancipare.	*Emancipare.*	Emanciper.	خود سرشده * از حكم پدر برآمده *
Emancipato.	*Emancipatus.*	Emancipé.	خود سري * اختيار و خلاصي از حكم و دست پدر *
Emancipazione.	*Emancipatio.*	Emancipation.	معمّا * عبارت * علامت * مثل *
Emblema.	*Emblema.*	Embleme.	كبيسه *
Emboliſmo.	*Emboliſmus.*	Emboliſme.	جنين * مشيمه * مضغه *
Embrione.	*Embrio.*	Embrion.	تنبيه كردن * پشمان ساختن * اصلاح نمودن *
Emendare: correggere.	*Emendare.*	Corriger: amender	توبه كردن * پشمان شدن * فرسوده گرديدن *
Emendarſi.	*Pœnitere.*	S'amender.	جريمه * جرم * ترجمان *
Emenda: pena.	*Pœna.*	Amende: peine.	توبه * بازگشت * پشماني *
Emendazione.	*Emendatio: pœnitentia.*	Amendement.	توبه كرده * باصلاح آمده * فرسوده * پشمان *
Emendato.	*Emendatus: pœniten s*	Amendé.	كارسنگين * لازمه * وقع و ماجرا مرده ش *
Emergente,	*Negotium emergens.*	Affaire d'importance.	سرافراز * بلند * اعلي * رفيع * معلي * برتر *
Eminente.	*Eminens.*	Eminent.	رفعت * بلندي * علويت * سرافرازي *
Eminenza.	*Eminentia.*	Eminence.	نصف كره * نيمه كره *
Emisfero.	*Emiſpherium.*	Hemisphere.	فيش * فايده * خير *
Emolumento.	*Emolumentum.*	Emolument: profit.	بواسير * مرض بواسير *
Emorroidi.	*Hæmorrhoides.*	Hemorroides.	منافقت * مخالفت * خدا ناترسي * نقمت *
Empietà.	*Impietas.*	Impieté.	مرهم * ضمادي *
Empiaſtro.	*Emplaſtrum.*	Emplâtre.	پركردن * ممتلي نمودن * متروس ساختن *
Empire.	*Implere.*	Remplir.	

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Empio.	*Impius.*	Impie.	خدا ناترس * منافق * بدکیش *
Empireo.	*Cœlum empyreum.*	Empirée.	فلک الافلاک * جنت * بهشت * فردوس * رضوان *
Emulazione.	*Æmulatio.*	Emulation.	غیرت * غبط *
Emulare.	*Æmulari.*	Avoir de l'emulation.	غیرت داشتن * غبط نمودن *
Emulato.	*Æmulationi obnoxius.*	Envié.	مغبوط * غیرت پزیر *
Emulatore.	*Æmulator.*	Jaloux : envieux.	صاحب غیرت * غابط * صاحب غبط * بدچشم *
Emulo.	*Æmulus.*	Adversaire : rival.	رقیب * هم مطلب * اغیار * دُرَگور *
Encenie : festa.	*Festum encœniorum.*	Feste de la dedicace du temple.	نوکان * עיר *
Endivia.	*Endivia.*	Endive : chicorée.	کاشنی فرنکی * هندبا *
Energia.	*Energia.*	Energie.	تاقید و مبالغه * جَمْ *
Enimma.	*OEnigma.*	Enigme.	معما * رمز * پُرْدْ * پردک * پژد * چستان *
Enimmatico.	*OEnigmaticus.*	Enigmatique.	معنی دار * مرموز *
Enoch Profeta.	*Enoch Propheta.*	Enoch Prophete.	حضرت خنجوج * حضرت نبی ادریس * حنوک پیغمبر *
Enorme : troppo grande.	*Enormis : immodicus.*	Enorme : trop grand.	بلا * بغایت بزرک *
Enorme : abominevole.	*Enormis : abominandus.*	Enorme : abominable.	مکروه * واجب الاستقراح * نفرت پزیر * کوخ *
Entraglie.	*Viscera.*	Entrailles.	روده * امعا * جکر بند * مصران *
Entrambi.	*Inuicem.*	Entre eux.	باهمدیگر * بایکدیگر * بعضهم بعض *
Entrata : rendita.	*Proventus.*	Revenu : rente.	محصول * مداخل * عواید *
Epatica : herba.	*Hepatica : lichen : λειχήν.*	Hepatique : herbe.	اشنه * حضض مکّی * حناء قریش * حزاز الصخر *
Epiciclo.	*Epicyclus.*	Epicicle.	تدویر * تدویر الکواکب *
Epifania.	*Ephiphaniæ festum*	Epiphanie.	عید سه یاد شاهان * عید النجم * هوشان * شَبْ شَدَهْ *
Epigramma.	*Epigramma.*	Epigramme.	رباعی * مربع * چهار مصرع *
Epilepsia.	*Epilepsia.*	Epilepsie : mal caduc.	صـــــــــرع *
Epileptico.	*Epilepticus.*	Epileptique.	مصروع * صاحب صرع * بخوریده *
Epilogo.	*Epilogus.*	Epilogue.	مختصر * اصل الکلام * نتیجه *
Epitafio.	*Epitaphium.*	Epitaphe.	کتبه قبر * قبر نامه * تاریخ *
Epitome.	*Epitome : compendium.*	Epitome.	مختصر * اختصار * لُبّ * دریخ * انتخاب *
Equinozziale : equatore.	*Linea æquinoctialis.*	Ligne equinoctialle.	خط استوا * خط اعتدال النهار واللیل *
Equinozzio verno	*Æquinoctium vernum.*	Equinoxe du printemps.	نوروز * راس الحمل * تحویل الشمس بحمل *
Equinozzio autunnale.	*Æquinoctium autumnale.*	Equinoxe de l'automne.	راس المیزان * تحویل الشمش باول درجة المیزان *
Equità.	*Æquitas.*	Equité : justice.	عدالت * حق * عدل * معدلت * راستی *
Equivalente.	*Æquivalens : æquipollens.*	Equivalent.	بها * هم قیمت * معوضه مساوی القیمت *
Equivocazione : errore.	*Æquivocatio.*	Equivoque : erreur	غلط * سهف * تشویش *
Equivoco.	*Æquivocus.*	Equivoque : qui a divers sens.	مشکک * ایهام *

Era-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Espediente: conveniente.	*Conveniens.*	Expedient: convenable.	شایسته * مناسب * برازنده * مرخوص *
Espedire: finire.	*Terminare.*	Expedier: terminer.	خلاص کردن * تمام نمودن * باتمام و کمال رسانیدن *
Espedirsi: far presto.	*Properare.*	Faire viste.	زود بودن * تعجیل کردن * جلد بودن *
Espeditamente.	*Citò.*	Viste.	زود * جلد * بتعجیل * بعجله *
Espezitione: ambasciata.	*Expeditio: legatio.*	Expedition: ambassade.	رسالت * پیغام * ایلچیگری *
Espedito: finito.	*Terminatus.*	Expedié: achevé.	بسرانجام رسیده * خلاص و تمام * مکمّل *
Esperienza.	*Experientia.*	Experience.	تجربه * امتحان * آسمایش * ورزش *
Esperimentare.	*Experiri.*	Experimenter.	آزمودن - میازمایم * تجربه - امتحان کردن *
Esperto: pratico.	*Expertus.*	Expert: experimenté.	کاردیده * کار آزموده * جهان دیده * مجرب * تجربه واستحان پذیرفته * آموخته * ورزیده *
Espiazione de peccati.	*Expiatio peccatorum.*	Expiation des pechez	ترجمان گناها * پاداش و باز خواست جرایم *
Espirare: rendere l'anima.	*Efflare animam.*	Expirer: rendre l'ame.	جان کندن * مردن * وفات کردن * متوفی شدن * از دنیا رحلت نمودن * قطبهٔ از دنیا کردن *
Esplicare.	*Explicare.*	Expliquer.	معنی گفتن * تفسیر نمودن * بیان کردن *
Esplicitamente.	*Explicitè.*	Explicitement.	ظاهرا * اشکارا * آیان * ظاهرانه *
Esplorare.	*Explorare.*	Espier.	تفحص کردن * تجسس نمودن *
Esploratore: spione.	*Explorator.*	Espion.	جاسوس * خبر پژوه * آیشه *
Esporre: esplicare	*Exponere: explicare.*	Expliquer.	بیان کردن * تفسیر و شرح نمودن *
Esposizione.	*Expositio.*	Exposition: explication.	بیان * تفسیر * تعبیر * شرح * خاطرنشان *
Esposto: dichiarato.	*Expositus.*	Exposé: expliqué.	تفسیر کرده * مبین * مشروح * ظاهر گردانیده *
Esposto al sole.	*Soli expositus.*	Exposé au soleil.	در زیر شعاع آفتاب نهاده * آفتاب خورده *
Espressamente.	*Datâ operâ.*	Expressemente exprez: à dessein.	از قصد * قصداً * دانسته * فهمیده *
Espressione di parola.	*Expressio: locutio.*	Expression de parole.	عبارت * لهجت * تلفظ * سانکیت *
Espressione d'un succo.	*Expressio: colatura*	Expression d'un suc.	فشردني * تعصیر * عصاره * تنجاله *
Espresso: mandato à posta.	*Expressus: cursor.*	Exprés: envoyé.	تراو * قاصد * مستقل *
Espresso: estrinseco.	*Expressus: extrinsecus.*	Expres: extrinceque.	ظاهري * خارجي * آیاني *
Esprimere: proferire.	*Exprimere: proferre.*	Exprimer: prononcer.	تلفظ کردن * گفتن * تقریر کردن *
Esprimere: spremere.	*Exprimere: comprimere.*	Exprimer: presser.	فشردن - میفشارم * تعصیر نمودن * عصاره گرفتن
Espugnabile.	*Expugnabilis.*	Prenable par force	گرفتني * ممکن الفتح
Espugnare.	*Expugnare.*	Prendre par force emporter.	فتح کردن * گرفتن * بدست آوردن *
Espugnazione.	*Expugnatio: victoria.*	Prise de force.	فتح * وثب * گرفتني *
Espugnatore.	*Expugnator.*	Vainqueur.	فاتح * فتح کننده *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Eſpulſiva virtu.	*Virtus expulſiva.*	L'avertu expulſive	قوت دافعه *
Eſquiſito.	*Exquiſitus.*	Exquis.	بالا دست * اعلا * بسيار خوب * بي نظير *
Eſſentiale.	*Eſſentialis.*	Eſſentiel.	ذاتي * عيني * حقيقي *
Eſſenza.	*Eſſentia.*	Eſſence.	ذات * كون * عين ذات * هستي * حقيقت * ذحان *
Eſſere.	*Eſſe.*	Eſtre: etre.	بودن — ام * هستن — ام *
Eſſiſtenza.	*Exiſtentia.*	Exiſtence.	هستي * وجود * موجود * هستيت * حال *
Eſſiſtente.	*Exiſtens.*	Exiſtent.	موجود * في نفس الامر *
Eſſo: v: egli.			
Eſtaſi.	*Extaſis.*	Extaſe.	جذبه * بي حوشي *
Eſtatico.	*Extaticus.*	Extatique.	مجذوب * از خود رفته * بي حوشي *
Eſtate.	*Æſtas.*	Eſté: été.	تابستان * كيض * صيف *
Eſtendere.	*Extendere.*	Etendre.	كشيدن * طول دادن * واسع كردانيدن *
Eſtenuare.	*Extenuare.*	Extenuer.	تنك كردن * رقيق نمودن * ضعيف ساختن *
Eſtenuazione.	*Extenuatio.*	Extenuation.	تنكي * باريكي * رقت * بي قوتي *
Eſtenuato.	*Extenuatus.*	Extenué.	ضعيف شده * تنك كرديده *
Eſteriore.	*Externus.*	Exterieur.	ظاهري * خارجي * اشكار * بيروني *
Eſteriorità.	*Exterior habitus.*	L'exterieur: le dehors.	نمانه * نما * اندام * ظاهري *
Eſterminare: eſtirpare.	*Exterminare.*	Exterminer: détruire.	قطع نمودن * برطرف كردن * استيصال بردن * وركندن * معدوم گردانيدن *
Eſterminatore.	*Exterminator.*	Exterminateur.	قطع كننده * برطرف كننده * منقطع * موجب استيصال *
Eſterminio.	*Exterminium.*	Extermination: ravage.	استيصال * انقطاع * خرابي * دمار * ويراني *
Eſtimabile.	*Æſtimabilis.*	Eſtimable.	قيمت دار * ارزنده *
Eſtim: v: ſtimare.			
Eſtimativa virtu	*Virtus æſtimativa.*	Vertu eſtimative.	ظن * قوت واهمه * قوت الوهميه *
Eſtinguere: ſpegnere.	*Extinguere.*	Eteindre.	خاموش كردن * واكشتن * اطفا نمودن *
Eſtinguere: annullare.	*Extinguere: annullare.*	Eteindre: annuler.	فنا نمودن * نابود كردن * معدوم گردانيدن *
Eſtinto: ſpento.	*Extinctus.*	Eteint.	خاموش شده * وامرده *
Eſtinto: v: morto.			
Eſtirpare.	*Extirpare.*	Extirper.	استيصال بردن * برطرف ـ نابود ساختن * وركندن *
Eſtivo.	*Æſtivus.*	Qui eſt d'été.	تابستاني * صيفي * كيضي *
Eſtorſione.	*Extorſio.*	Extorſion.	جبر * سماجت * ستم * ظلم * مجبرك * زور آوري *
Eſtrarre.	*Extrahere.*	Extraire.	برآوردن * بيرون كشيدن * مخروج نمودن *
Eſtraneo.	*Extraneus.*	Etranger.	بيگانه * غريب *
Eſtratto d'una ſcrittura.	*Extractum: tranſumptum.*	Extrait d'une écriture.	صورت * نسخه *
Eſtremamente.	*Summè.*	Extremement.	بسيار بسيار * غايتانه * بي حد * بي پايان * بنهايت *
Eſtremità: fine.	*Extremitas.*	Extremité.	نهايت * عقبت * آخر * پسين * انجام * غايت * دنبال * دُمْ *

Eſ-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Erario.	*Ærarium.*	Le threſor: l'epargne.	خزينه * كنج * خزينه خانه *
Eremita.	*Eremita.*	Hermite.	✠ ايباغا * راهب * تكيه نشين * عزلت نشين * كوشه نشين * درويش صومعه نشين * عابد * بيابان وزاويه نشين * راهب ساكن مغاره *
Eremo.	*Eremus.*	Hermitage.	✠ اناپات * بيابان * مغاره * بريه *
Eretto.	*Erectus.*	Erigé.	بناشده * بظهوررسيده * نشانده *
Ermafrodito,	*Hermaphroditus.*	Hermaphrodite.	زنانه * خنثا * نرمانه * نه نرنه مانه * ننگ * دوگونه *
Eroe.	*Heros.*	Heros.	غازي * پهلوان * رستم *
Errante: vagabondo.	*Oberrans: vagus.*	Errant: vagabond	آواره * در بدر * يامس * سيار * دربدر * باره *
Errare.	*Errare.*	Errer.	غلط كردن * خطاء پرفتن * درخبط افتادن *
Erroneo.	*Erroneus.*	Erroné.	غلطي * خبطي * خطايي * نادرست *
Errore.	*Error.*	Erreur.	زلت * غلط * خطا * فتن * خرده *
Stare all' erta.	*Prompto eſſe animo.*	Eſtre à l'erte.	حاضر - باخبر - واقع - سرحساب بودن *
Erudizione.	*Eruditio.*	Erudition: ſcience	معرفت * علم * دانش * نادره داني *
Erudito.	*Eruditus.*	Docte: ſçavant.	فاضل * نادره دان * بسيار خوانده * دانشمند *
Eſacerbare.	*Exacerbare.*	Aigrir: fâcher.	كاويدن * غضبناك ساختن * خشم درآوردن *
Eſacerbarſi.	*Exacerbari.*	S'aigrir: ſe fâcher	بغضب رفتن * خشمناك - آزرده شدن *
Eſſagerare.	*Exaggerare.*	Exaggerer.	اغراق وزيدن *
Eſſalare.	*Exhalare.*	Exhaler.	تبخير دادن * بوي دادن * بخار كردن *
Eſſalazione.	*Exhalatio.*	Exhalaiſon.	بخار * تبخير * تنفّس *
Eſſaltare: magnificare	*Extollere: magnificare.*	Exalter: loüer hautement.	تعظيم كردن * ثناوتمجيد نمودن * ستودن *
Eſſaltare: elevare	*Exaltate: attollere.*	Exalter: élever.	بالا بردن * بلند ساختن * عالي گردانيدن *
Eſſaltazione,	*Exaltatio.*	Exaltation.	تعظيم * عظمت * ارتفاع * ثنا *
Eſſaltato.	*Exaltatus.*	Exalté.	بلند گرديده * مرتفع * علوبت وعظمت يافته *
Eſſame.	*Examen.*	Examen.	تفتيش * تفحص * پرسش * تجسس *
Eſſaminato.	*Examinatus.*	Examiné.	گرديده * پرسيده * تفتيش پذيرفته *
Eſſaminatore.	*Examinator: ſcrutator.*	Examinateur.	پرسنده * مفتش * تفتيشچي * تفحص كننده *
Eſſame di conſcienza.	*Examen conſtientiæ.*	Examen de conſcience.	دفع انصاف * تفتيش انصاف خود *
Eſſaſperare.	*Exaſperare.*	Fâcher: aigrir.	سخنهاي رنجش آميز گفتن * منغّص داشتن *
Eſſattamente.	*Exactè.*	Exactement.	بي قايق * حسب دقت وسعي تمام * ازروي كوشش *
Eſſattore.	*Exactor.*	Exacteur: receveur.	تحصيل دار * محصّل * عامل *
Eſſazzione.	*Exactio.*	Exaction.	تحصيلداري * وصول * سجرگ *
Eſſaudire.	*Exaudire.*	Exaucer.	اجابت كردن * قبول ومستجاب داشتن *

Italice.	Latine.	Gallice.	Persice.
Essauditore.	*Exauditor.*	Celluy qui exauce	اجابت کننده * مجیب * قبول دار *
Essaudito.	*Exauditus.*	Exaucé.	قبول * مقبول * مستجاب * اجابت یافته *
Esca : mangia.	*Esca.*	Appât.	طعام * خوراکي * دارو *
Esca dà far fuoco.	*Ignitabulum.*	Méche: matiere à prendre feu.	قاو * محرقه * پوک * پیته * خَفّ * پیغه * خُشْکَما *
Escamare.	*Exclamare.*	S'ecrier.	فریاد کردن * صدا بلند دادن * فرع نمودن * نعره زدن *
Esclamazione.	*Exclamatio.*	Exclamation.	فرع * فریاد * صدا * نعره * بغراو * بنک *
Escludere.	*Excludere.*	Exclurre.	ردّ کردن * محروم نمودن * بیرون کردن *
Escluso.	*Exclusus.*	Exclus.	ردّ و محروم شده * مردود نموده *
Escremento.	*Excrementum.*	Excrement.	فضله * غایت *
Essecrabile.	*Execrabilis.*	Execrable.	مستکرح * نفرین * دُست * واجب الاستکرح *
Essecrazione.	*Execratio.*	Execration.	استکرح * لعنت * نفرت *
Essecuzione.	*Executio.*	Execution.	اجرا * عمل * فعل * کارسازي *
Essecutore.	*Executor.*	Executeur,	عمل کننده * اجرا کننده * فاعل *
Esseguire.	*Exequi.*	Executer.	اجرا نمودن * مجرا ساختن * بجا آوردن *
Essempio.	*Exemplum.*	Exemple.	مثل * تمثیل * ممثلت *
Essemplare: mostra.	*Exemplar.*	Exemplaire: modele.	نمونه * عبرت نما * پرو * نشان *
Essemplare.	*Exemplaris.*	Exemplaire.	دستور * واجب اقتدا * مقتدي *
Essentare.	*Eximere.*	Exempter.	معاف ساختن * مسلّم - سربست - معاف نمودن *
Essenzione.	*Exemptio.*	Exemption.	سربستگي * منشور * معافیت *
Essequie.	*Exequiæ.*	Funerailles.	ماتم * عزا * نوحه * زاري *
Essercitare.	*Exercere.*	Exercer.	ورزیدن - میورزم * اشتغال نمودن *
Essercitazione.	*Exercitatio.*	Exercice.	اهتمام * مداومت * اُرمان * ریاضت * ورزش * اشتغال *
Essercitato.	*Exercitatus.*	Exercé.	حاذق شده * حذاقت یافته * مجرب کردیده * مهتم * ورزیده * آموخته *
Essercitio.	*Exercitium.*	Exercice.	تقید * اُرمان * شیوه * جهد *
Essercito.	*Exercitus.*	Armée.	لشکر * عشکر * قوشن * جند * نوا *
Essiglio.	*Exilium.*	Exil.	اخراج بلد * شهر بدر * جلاء وطن * نفي بلد * مصادره *
Esito: fine d'opera	*Exitus.*	Succéz: evenement.	سرانجام * عقبت * توال * آخرکار *
Esofago.	*Esophagus.*	Esophague: bouche de l'estomach.	مري * قصبهٔ معده * دهنه معده *
Essordio.	*Exordium.*	Exorde.	سر * ابتدا * شروع * بنا *
Essortare.	*Hortari.*	Exhorter.	پند دادن * کاویدن * نصیحة کردن *
Essortazione.	*Hortatio.*	Exhortation.	نصیحة * مصلحة * پند *
Essortatore.	*Hortator.*	Exhortateur.	ناصح * نصیحة کننده *

Es-

aquí falta una hoja

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Estremo.	*Extremus.*	Extreme.	آخري * بنهايت رسيده * غايتي *
Estrinsecamente.	*Extrinsecè.*	Au dehors : à l'exterieur.	ظاهراً * اشكاراً * خارجاً * دربيرون *
Estrinseco.	*Extrinsecus.*	Exterieur.	خارج * ظاهر * اشكار * بيروني *
Et: v: e.			
Estro animale più grande dell'ape.	*OEstrum.*	Frelon : guépe.	زنبور * تارد *
Età.	*Ætas.*	Age.	سن * عمر * ساله * سالبان * سالها *
Età d'animali.	*Ætas animalium.*	Age des animaux.	ساله * ساله حيوانها *
D'una stessa età.	*Coætaneus.*	De même âge.	هم سن * هم عمر * هم ساله *
Eternamente.	*Æternùm.*	Eternellement : à jamais.	هميشه * دايم * دايماً * ماءبداً *
Eternità.	*Æternitas.*	Eternité.	جاويدي * هميشگي * ابديت * موبديت * دايميت *
Eterno.	*Æternus.*	Eternel.	جاويد * دايم * ابدي * مؤبد * ازلي * سرمدي *
Eteroclito.	*Heteroclitus.*	Heteroclite.	غير متعرف * غير مكرر * خلاف العادت *
Etiamdio.	*Imò: immò: etiam.*	Aussi : mêmes.	وديگر * باز * نيز * بلكه * ايضاً *
Etica : morale scienza.	*Æthica : scientia moralis.*	L'ethique : la morale.	علم فق * فقة * علم سيرت * علم اخلاق *
Etica : febre.	*Febris phthisica.*	Fievre etique.	سل * نب دق * حمي دق *
Etico: morale.	*Æthicus : moralis.*	Moral.	فقي * مناسب سيرت * اخلاق آموز *
Etico: v: tisico.			
Etiopia.	*Æthiopia.*	Ethiopie.	حبش * ولايت حبشه * اولكاي زنگ * הבש *
Etiopo.	*Æthiops.*	Ethiopien.	زنگي * حبشي * سياه حبشي *
Etimologia.	*Ætymologia.*	Etymologie.	وجه تسميه * اصل نام * چگونگي اسم *
Evacuare.	*Evacuare.*	Evacuer.	دفع كردن * بيرون كشيدن * راندن *
Evacuatione de cattivi humori.	*Evacuatio humorum peccantium.*	Evacuation des humeurs peccantes.	دفع اخلاط رديه * اخراج اخلاط عفنه *
Evangelio.	*Evangelium.*	Evangile.	✠ اويتران ✠ سرب آوتران * انجيل * خرام * بشارت انجيل مقدس * نويد * مزه *
Evangelista.	*Evangelista.*	Evangeliste.	نويسنده انجيل * كاتب انجيل مقدس ✠ آوترانيچ * نوان *
Euclide.	*Euclides.*	Euclide.	اوقليدس * حقيم اوقليدس *
Elementi d'Euclide	*Elementa Euclidis.*	Les elemens d'Euclide.	تحرير اوقليدس *
Eucaristia.	*Eucharistia.*	Eucharistie.	✠ سرپوطيان * قربان مقدس *
Evenire.	*Evenire : accidere.*	Avenir : arriver.	واقع شدن * رو دادن * بظهور آمدن * حادث شدن *
Evento.	*Eventus.*	Evenemenr.	حادثه * واقعه * قضا * ماجرا * ماجري *
Eufrate: fiume.	*Euphrates.*	Euphrate : fleuve.	فراط * رود خانهٔ فراط * شط فراط * مراد صوي *
Evaporare.	*Evaporare.*	Evaporer.	بخار كردن * رايحه دادن *
Evidentemente.	*Evidenter.*	Evidemment.	آشكارا * ظاهراً * آيان * هويدا * معلوم *
Evidente.	*Evidens.*	Evident.	ظاهر * آشكار * هويدا * روشن * معلوم *
Evidenza.	*Evidentia.*	Evidence.	ظهور * حقيقة *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Evitare.	*Vitare.*	Eviter.	اجتناب * پرهيز كردن * احتراز نمودن *
Evocare la lite.	*Evocare litem.*	Evoquer le procez	دعوي - نزاع نقل ديوان كردن * داد خواستن *
Evocazione.	*Evocatio.*	Evocation.	داد * ادعاء نقل دعوي * نقل ديوان *
Eunuco.	*Ennuchus.*	Eunuque: châtré.	اخته * خواجه سرا * مخصي * خايه كنده *
Europa.	*Europa.*	Europe.	فرنكستان * ولايت فرنك * اوروپيه *
Evo: misura dell' Angelo.	*Ævum.*	La durée des Anges.	سرمديت * هميشكي * روزكار فرشتكان *

Fa. Fab. Fac.

FA bisogno.	*Oportet.*	Il faut.	ميبايد * ضرور است * لازم است *
Fabrica.	*Fabrica.*	Fabrique.	عمارت * تعمير * بنّاي *
Fabricare.	*Fabricare.*	Fabriquer: bâtir.	بنا كردن * عمارت ساختن *
Fabricato.	*Fabricatus.*	Fabriqué: bâti.	معمور شده * بنا شده *
Fabricatore.	*Fabricator.*	Bâtisseur: architecte.	معمار * باني * بنّا * داوراز * دزار *
Fabro: fabbro.	*Faber ferrarius.*	Forgeron: maréchal.	آهنكر * حداد *
Facchino.	*Bajulus.*	Portefaix: faquin.	حمّال * باربردار * باركش *
Faccia.	*Facies.*	Face.	روي * خد * چهره * وجه * صورت *
Faccia à Faccia.	*Facie ad faciem.*	Face à face.	روبرو * برابر * مواجهٔ *
Facciata d'ella carta.	*Frons: facies chartæ.*	Le devant du papier.	صحيفه * صفحه * روكغذ *
Facciata d'un' edificio.	*Frontispicium ædificii.*	Le frontispice d'un bâtiment.	روي عمارت * وجه عمارت *
Faccioletto: fazzoletto.	*Linteolum: sudariolum.*	Moucheoir.	دستمال * دژك *
Face.	*Fax.*	Flambeau: torche	مشعل * شمع بزرك *
Facenda: negozio	*Negotium.*	Affaire.	ركا * شغل * معمله *
Facendoso.	*Negotiis gravatus.*	Homme d'affaires	صاحب كار * صاحب شغل * مشغول *
Facetamente.	*Lepidè.*	Facetieusement.	از روي خوش طبعي * لطيفاً * حسب خوش دماغي *
Facezia: burla.	*Facetiæ: dicterium*	Facetie: plaisanterie.	خوش طباي * مزاج * لطافت * ظرافت * بازيچه * جُربُك *
Faceto.	*Facetus.*	Facetieux.	خوش طبع * صاحب مزاج لطيف * ابوا لكنجك * ظريف *
Facile.	*Facilis.*	Facile.	آسان * سهل * بي اشكال *
Facile: naturale, dolce.	*Ingenuus.*	Facile: naturel doux.	درويش * ملاطف * ملايم *
Facilità.	*Facilitas.*	Facilité.	آساني * سهولت *
Facilitare.	*Facilem reddere.*	Faciliter.	آسان ساختن * سهل كردن * صورت دادن *
Facondia.	*Facundia.*	Eloquence.	بلاغت * مكالمت * صحبت *
Facondo.	*Facundus.*	Eloquent.	تُند زبان * حراق * ميركلام * بليغ * سخن آور *
Facoltà: roba.	*Facultates: opes.*	Facultes: biens: commoditez	مال * نعمت * منال * دنيا * اسباب * اموال *

Fa-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Facoltà licenza.	*Facultas: licentia.*	Faculté: licence: pouvoir,	دستور * رخصت * اذن * اجازت * تجويز *
Facoltoſo.	*Opulentus.*	Riche: opulent.	مالدار * متوسل * دولتمند * غني * صاحب نعمت *
Faggio.	*Fagus:* φηγός.	Fau: arbre.	بلوط * درخت بلوط *
Fagiano.	*Phaſianus: attagen.*	Faiſan: oyſeau.	دراج * تذرو * پور مرغ * سرُّكلان *
Fagiuolo.	*Phaſeolus.*	Faſeole: legume.	لوبياج * لوبيا * لوما *
Fagotino: boffone.	*Morio.*	Bouffon.	ذليم * مسخره *
Faïna.	*Foina, vel muſtela ſchytica.*	Foïne: animal.	سوُسَرَه * راسو پرزكي * ابو مرس * سَمّور *
Falce.	*Falx fœnaria.*	Fauls: faux.	شراره * اره * اوراق * داسه *
Falce dà ſegar le biade.	*Falx meſſoria.*	Faucille: faux.	منجل * چغشوك * چخسوك * داس * داس درو * داسكاله * خاجرك * داره *
Falciare.	*Metere.*	Faucher.	درو كردن * حصادي كردن * درويدن ـ ميدروم *
Falciatore.	*Meſſor.*	Faucheur.	داس دار * داس وز * دروز * شراره دار *
Falcone.	*Falco: accipiter.*	Faucon.	باز * آلاده * پاتون * پاتوته * پاديار * توغان * شاهين * پادليج * دواندار *
Falconetto: artigelria.	*Bombarda.*	Fauconneau: piece d'artillerie.	قرشچي * كماشته قرش خانه *
Falconiere.	*Accipitrarius.*	Fauconnier.	قرش خانـــــــــــه *
Falconeria.	*Accipitrum officina*	Fauconnerie.	پايه كره * پاي كره *
Falda: radice di monte.	*Radices montis.*	Le pied d'une montagne.	كناره جامه * دامن * حاشيه جامه * ريشه رخت *
Falda.	*Ora veſtimenti.*	Bord d'un habit: pan d'une robe.	دلكر * نجّار * چوب تراش * ايدور * ايدوز *
Falegname.	*Faber lignarius.*	Charpentier.	حيله دار * مخيل * دروغ گو * كذاب * تغلباز *
Fallace.	*Fallax.*	Trompeux.	تلبيس * حيله * تدوير * مروري * حرامزاكي *
Fallacia.	*Fallacia.*	Tromperie.	ديوالي شدن * برشكستن * مفلس شدن *
Fallare: v: errare.			شكست * مفلسي * پريشاني *
Fallire: reſtare in debito.	*Decoquere as alienum.*	Faire banqueroute.	برشكسته * ديوالي * مفلس * پريشان * دي ذرا *
Fallimento di mercante.	*Decoctio æris alieni.*	Banqueroute: faillite.	ذنب * گناه * تقصير * خطا * معصيت * جرم *
Fallito: bancarottiere.	*Decoctor æris alieni.*	Banqueroutier.	دروغي * ذاهق * بغير صدق * كذبا * باطلاً *
Fallo: crime.	*Crimen.*	Manquement: crime.	خصار پچه * خندك دور پايه بارو * لگام *
Falſamente.	*Falſò.*	Fauſſement: à faux	زر قلب * ستّوقه *
Falſa braca.	*Falſa braccha.*	Fauſſe-braye.	راي دروغ * راي غلط * راي كذب * انديشه ناصحيح *
Falſa moneta.	*Nummi adulterini.*	Fauſſe monnoye.	مزور * صاحب تلبيس * مخيل * حيله باز * نامقين *
Falſa opinione.	*Falſa opinio.*	Fauſſe opinion.	اشكيل كردن * تبديل ـ تلبيس ـ مروري ساختن *
Falſario.	*Falſarius.*	Fauſſaire.	سكهٔ قلابي زدن * ستّوقه ساختن * قلبكري كردن *
Falſificare.	*Depravare.*	Falſifier.	اشكيلي * قلابي * عملي *
Falſificare moneta.	*Monetam adulterari.*	Faire la fauſſe monnoye.	
Falſificato.	*Adulteratus.*	Falſifié.	

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Falsificatore di moneta.	*Monetæ adulterator.*	Faux-monnoyeur.	قلبكر * دغل * سترقه زن *
Falsità.	*Falsitas.*	Fausseté.	دروغ * كذب * دغل اشكيل * تدوير * حيله * تلبيس *
Falso.	*Falsus.*	Faux.	كذاب * دروغ * دي اصل ـ منرور * اشكيلي *
Falso rapporto.	*Calumnia: falsa relatio.*	Faux rapport.	بد نفسي * بهتان * نقل ناحق * چغلي *
Falso rapportore.	*Calumniator.*	Faux rapporteur.	چغل * بد نفس * بهتان كن * خربكن *
Falso testimonio.	*Falsum testimonium.*	Faux-témoignage.	بهتان * شهارت ناحق * شهادت دروغ *
Fama.	*Fama.*	Renommée.	شهرت * نام * صيت * آوازه * بيم * اشتهار * خبر دني *
Fama buona.	*Nomen optimum.*	Bon renom.	نيك نام * نيك آوازه * شهرت آفرين *
Fame.	*Fames.*	Faim.	كرسنكي * جوع * توش *
Fame canina.	*Fames canina.*	Faim canine.	جوع الكلب * شهوت رديه *
Haver fame.	*Famem pati.*	Avoir faim.	كرسنكي خوردن * كرسنه شدن * جوع كشيدن *
Famelico.	*Famelicus.*	Affamé : famelique.	كرسنه * جوعان * خاوي البطن *
Familia: domestici	*Familia: domestici.*	Famille : domestiques.	اهل بيت * خدمه * لحقه *
Familiare : amico.	*Familiaris: amicus*	Familier : amy.	مصاحب * نديم * آشنا * يار * حريف * دوست كام * خليل *
Famigliarità.	*Familiaritas: amicitia.*	Familiarité.	اشنايي * دوستي * نديمي * مصاحبتي * مصاحبت *
Famoso.	*Famosus: clarus: celebris.*	Fameux.	نامدار * مشهور * معروف * آوازه دار * خنيده *
Fanale.	*Laterna.*	Fanal.	فانوس * فنر * مشعال *
Fanciulla.	*Puella.*	Petite fille.	مختركك * دخترينه * بنيه *
Fanciullo.	*Puerulus.*	Petit enfant.	پسرك * كوچك * تينك * طفل * شيرخور * چلك *
Fanciullezza.	*Pueritia.*	Enfance.	عهد طفوليّت * عمر جاهليت *
Fango.	*Lutum.*	Boüe: bourbe.	گل * شل * طين * ورطه * تول * خلاب *
Fangoso.	*Lutosus.*	Boüeux : bourbeux.	گل آلود * پرشل *
Fantazia: potenza	*Phantasia: potentia.*	La phantaisie.	قوة خيالي * خيال * قوت متخيله *
Fantasma.	*Phantasma.*	Phantosme.	خيال * صورت خيالي * صورت وهمي *
Fantasticaria.	*Cerebrositas.*	Caprice.	بيهوده گي * تخيّل *
Fantastico.	*Phantasticus.*	Fantasque.	خيالي * دماغي * متخيل *
Fante : à piede.	*Pedes.*	Pieton.	پياده * مشي * پياده رو *
Fantesca.	*Ancilla: famula.*	Servante.	پرستار * خدامه * جاريه *
Fantoccio.	*Pupa.*	Poupée: marionette.	لعبت * صورت شب بازي *
Farcire.	*Farcire.*	Farcir.	آكندن * درون پر كردن *
Fardello : pachetto.	*Fasciculus.*	Fardeau: paquet.	بسته * بار * لفّه * بقچه *
Fare : far.	*Facere.*	Faire.	كردن ـ مبكنم * ساختن ـ مبسازم * نمودن *
Fare del cavagliere.	*Nobilitatem ementiri.*	Faire: trancher du Cavalier.	آوزاور كردن * شاه انداز بيك زاده گي نمودن *

Fa-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Fare della luna.	*Novilunium: neomenia.*	Renouveau de la lune.	سر ماه * رويت هلال * غره *
Faretra: carcasso.	*Pharetra.*	Carquois.	تيركش * ترك * تير دان * قبور * كده لج *
Farfalla.	*Pyrallis: papilio.*	Papillon.	واسه * پرنده چراغ * پروانه *
Farina.	*Farina.*	Farine.	آرد * طحين * پژيژه *
Farinata.	*Polenta.*	Bouillie.	آش آرد * آرد پخته * جوشانده آرد * آرده *
Farinello: bravaccio.	*Ferox.*	Fendant: fendeur de naseaux.	جنكي * پهلوان * يراق ورز * شمشير باز *
Farro: sorte de biada.	*Far.*	Sorte de bled.	خندروس * كاكل * پارنج *
Farsa: narratione piacevole.	*Acroama: ludicra narratio.*	Farse.	قصه * قصه خواني * معركه *
Farsetto: empitura.	*Farcimen.*	Farcisseure.	آلات شكم * حشو * آكيج * اكيج * تبانجه * تباه *
Farsi Dio.	*Deum se venditare.*	Se faire Dieu.	دعوي خداي كردن * نسبت خدا بخود دادن *
Fascello dell' api: arnia: alveo.	*Alvearium.*	Ruche.	قندروج * كند واله * كندف *
Fascia.	*Fascia.*	Bande.	بند * تسمه * قماط * عصابه * چمبرك *
Fascia pettorale.	*Fascia pectoralis.*	Ceinture.	كمربند * سينه بند *
Fasciato.	*Involutus: ligatus.*	Bandé: lié.	پيچيده * ملفوف * بسته *
Fascie dàbambino	*Fasciæ cunarum.*	Maillot: bandelettes d'enfant	برتله * كهواره بند *
Fascina.	*Fascis ligni.*	Fagot: fascine.	بسته چوب * دسته هيمه *
Fascio.	*Fascis: fasciculus: sarcina:*	Faisceau.	دسته * طاه * بسته * فرده * بستوق *
Fascinare una donzella.	*Irretire puellam.*	Cajoler une fille.	دختر اغنچيدن * بدختربازي دادن *
Fascinatore.	*Incantator.*	Enchanteur.	جادوگر * سحار * نيرك ساز *
Fascinatione.	*Incantatio.*	Enchantement: charme.	جادو * جادوگري * نيرك * طلسم *
Fastidio.	*Fastidium.*	Chagrin: fâcherie: degoût.	آزار * رنج * جفا * محنت * اضطراب * زحمت * تعب * مذلت * مشقت *
Fastidio dei cibi.	*Cibi fastidium.*	Degoût des viandes.	نفرت خوراكي * تنفر طعام * بد نفسي *
Fastidioso: strano. Fasti: v: infastidire.	*Fastidiosus.*	Ennuyeux: fâcheux.	موذي * آزار رسان * جفاده * مردوس *
Fastigio: sommità.	*Fastigium.*	Faîte: sommet.	سر * كله * قله * قبه * بالاي * تار * اوج *
Fasto.	*Fastus.*	Faste.	شاه اندازي * غرور * بزرگي * تكبر *
Fata: maga.	*Maga.*	Fée: magicienne.	ستنبه * زن جادوگر * سعلاب * سووش *
Fatale. Fatalità: v: fato.	*Fatalis.*	Fatal.	مقدر * نازل * طالع * ماجرا * نوشته * كار نصيب *
Fatica.	*Labor: fatigatio.*	Fatigue	زحمت * جفا * تعب * رياضت * آزار * مشقت *
Faticare: dar travaglio.	*Fatigare.*	Fatiguer: lasser: chagriner.	جفا وزحمت دادن * مشقت وتعب رساندن *
Fatichevole.	*Laboriosus.*	Laborieux.	جفاكش * تعب ورز * زحمت كش *
Faticato.	*Fatigatus.*	Fatigué	خسته * وامانده * تعبان * آويده * پريشان شده *
Fato.	*Fatum.*	Destin: destinée.	طالع * نصيب * تقدير * قسمت * مكتوت * نازله *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Fattezza del corpo	*Corporis ſtatura.*	Mine : façon : trogne.	جم * ترکیب بدن * اندام بدن *
Fatto Heroico.	*Factum heroicum.*	Fait heroique.	هنر * کار هنرمندي * فعل غازي *
Fattione: fazzione	*Factio : conventio.*	Faction.	اتفاق * تدبير * ميثاق * عهد * پيمان *
Fatticio: artificiale	*Factitius: artificialis.*	Artificiel.	عملي * غير حقيقي *
Fatto : azzione.	*Factum : actio.*	Fait : action.	کار * عمل * فعل *
Fatto.	*Factus.*	Fait.	کرده شده * ساخته * بعمل رسيده *
Fatto d'arme.	*Prælium: conflictus*	Fait d'armes.	معملهٔ جنگ * مقاتلهٔ * محاربهٔ *
Fattore di mercante.	*Inſtitor.*	Facteur: commis.	وکيل * نايب * کماشته *
Fattoria : banca.	*Telonii locus.*	Factorie : banque.	بنکه سار * نشيمن سوداگري * سوداگاه *
Fattura: ſtregaria.	*Faſcinum: faſcinatio.*	Sorcelerie.	جادو * سحر * جادوگري * طلسم *
Fava.	*Faba.*	Féve.	باقلا * جرجن * فول * جناح النشر * جرجر *
Fava Romana.	*Faba Romana.*	Féve Romaine.	فجم * لوبيا فرنگستاني *
Fauci.	*Fauces.*	Goſier.	حلق * کلو * حلقوم *
Favella.	*Loquela.*	Parole : langage.	حرف * سخن * گفتن * زبان *
Favilla.	*Scintilla: favilla.*	Etincelle.	لمعه * شراره آتش *
Fauno.	*Faunus.*	Faune.	شرر * شراره * ايژه * گول * ناس * نسناس *
Favo di melle.	*Favus mellis.*	Rayon de miel.	شهتک * شهتک عسل *
Favola.	*Fabula.*	Fable.	قصه * داستان * حکايت بي اصل * گرزيف *
Favoloſo.	*Fabuloſus : eleuſinus.*	Fabuleux.	بي اصل * دروغي * گاذبي *
Favonio: v : zefiro.			
Favorabile.	*Favorabilis.*	Fauorable.	صرفه دار * مفيد * معين * خوب *
Favore.	*Favor.*	Faveur.	شفقت * عنايت * امداد * نصرت * معاونت *
In favore.	*In favorem.*	En faveur.	درحق * جانب * ازبراي خاطر *
Favorire : dar agiuto.	*Favere: opem ferre*	Favoriſer.	هواداري کردن * طرف گرفتن * امداد دادن *
Favorito.	*Adjutus.*	Favoriſé.	منصور * نصرت — مدد — هواداري يافته *
Favorito del Rè.	*Regi charus : gratioſus apud Regem.*	Fauori du Roy.	مقرب پادشاه * نزديک پادشاه * مقرب الخاقاني * صاحب قرب نزد ولي نعمت * ندم ملک * نديم پادشاه *
Fauſto.	*Fauſtus.*	Heureux: propice: favorable.	خير * خوب * مبارک * نيک * سعد * فرخنده * فال *
Fautore.	*Fautor.*	Fauteur.	هوادار * پناه ده * ناصر *
Febraro.	*Februarius.*	Fevrier.	آذر بهشت * ازدهشت ماه سلطان جلال الدين *
Febre.	*Febris.*	Fievre.	تب * گرمي * حمي * حرارت *
Fredo della febre.	*Rigor febris.*	Froid de la fievre.	تب لرز * تب نافض * نفض حمي *
Febre etica: tifica.	*Febris phthiſica : tabes.*	Fievre ethique.	تب دق * حمي دق * بيمار دويک *
Febre continua.	*Febris continua : caucaſus.*	Fievre continue.	تب دايمي * حمي مطبقه * تب لازم * بيمار سياه * دزد سياه *
Febre terzana.	*Febris tertiana.*	Fievre tierce.	تب خوبت * حمي غب که روزي ايده روزي نه * تب سه يک

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Febre quartana.	*Febris quartana.*	Fievre quarte.	تب سيك * تب ربع * حمي ثلث *
Febre quotidiana.	*Febris quotidiana.*	Fievre quotidienne.	تب يوميه * تب هرروزه *
Febre efemera.	*Febris ephemera.*	Fievre epbemere.	تب يك روزه * حمي يوم *
Febre pestilentiale	*Febris pestilens.*	Fievre pestilencielle.	تب وبايهٔ * حمي وبايهٔ *
Febricitante.	*Febre correptus: febricitans.*	Febricitant.	مورود * محموم * خداوند تب *
Feccia.	*Fæx.*	Lie.	دُردي * ثفل * درده *
Fecondità: di donna.	*Fœcunditas.*	Fecondité.	بركت * دولت * زايندگي *
Fecondare. Fecondo: v: fertile.	*Fœcundare.*	Feconder: rendre fecond.	آبادان ساختن * وافر نمودن * بركت رساندن *
Fede: fè: credenza.	*Fides.*	Foy.	ايمان * اعتقاد * دين *
Fedele: vero Cristiano: musulmano: cioè Professor della vera fede: titolo usurpato d'i Mohometani, inloro paezi.	*Fidelis: verus Christianus: musulmanus, sive professor, & confessor veræ fidei: titulus à Mohommedanis in propriâ patriâ tamquam proprius usurpatus.*	Fidele: veritable Chrêtien: musulman; c'est à dire confesseur, ou professeur de la vraye foy: titre usurpé par les Mahometans en leurs pays.	مؤمن * دين دار * اهل ايمان * مسلم * مُسْلمان * [فامّا اهل محمّديه در ولايت خود ايشان دعوي نام مُسْلمان گويا مخصوص آن مذهب ميكنند هر چند در حقيقت اهل كتاب انجيل مسلمانان باشند چنانچه دين حق حضرت ايشواع كلمت الله تسليم نمايند]
Fedele: leale.	*Fidelis: rectus.*	Fidele: loyal.	امين * راست * صالح * ايمان دار *
Fedelmente.	*Fideliter.*	Fidelement.	صالحانه * ازروي نيكي وحقيقت * حسب ايمان *
Fedeltà: lealtà.	*Fidelitas.*	Fidelité.	راستي * صلاحيّت * سيرت * حقيقت * امنيّت *
Fegato.	*Jecur:* ἧπαρ.	Foye.	جِگَر * كبد * جِگَر *
Felce: herba.	*Filix:* πτέρις.	Fougere.	صرخس * فليخون * كيدار * حمام * سفير *
Felice.	*Felix.*	Heureux.	صاحب اقبال * سعادتمند * صاحب بخت * بابات * يُمْن *
Felicità.	*Felicitas.*	Felicité: bonheur	سعادت * دولت * خير * اقبال * آفرين بخت *
Feltraro.	*Panni coactilis artifex.*	Faiseur de feutre.	نمد مال * آستاد نمد ساز *
Feltro.	*Pannus coactilis: philtrum.*	Feutre.	نمد * بينوك *
Femina.	*Fœmina.*	Femelle.	ماده * اناث * خَميد *
Femina: donna.	*Mulier.*	Femme.	زن * مرة * ضعيفه * جوان *
Feminile.	*Fœmineus.*	Feminin.	زنانه * مال زن * مخصوص زن *
Fendere.	*Findere.*	Fendre.	شكافتن — ميشكافم * شق كردن *
Fendersi le labra.	*Findi labia.*	Se fendre: parlant des levres.	تبركيدن * تبسيدن *
Fenduto.	*Fissus.*	Fendu.	شكافته * مشقوق * شق شده *
Fenditura.	*Fissura.*	Fente.	شق * شكافت * رَخْنَه * چال *
Fenice.	*Phœnix:* φοίνιξ.	Phenix.	عنقا * قوقنس * قوقنس * عنقا مرغ *
Fenile.	*Fœnile.*	Grange à foin.	علف دان * معلف * كاه دان *
Faraiolo: ferraiuolo.	*Pallium.*	Manteau.	فرجين * باراني *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Feretro: cataletto.	*Feretrum.*	Biére : cercueil.	تابوت * جنازه * نعش * اوان * كاهك * خريشته * تخمه *
Feria.	*Feria.*	Ferie : jour de travail.	روز كار كردن * روز كسب * روز پيشه كاري *
Ferire.	*Vulnerare : ferire.*	Bleſſer.	زخم زدن * مجروح نمودن * جراحت كردن *
Ferita.	*Vulnus.*	Bleſſure: playe.	زخم * جراحت * ريش *
Ferito.	*Vulneratus.*	Bleſſé.	زخم خورده * مجروح * زده *
Fermamente.	*Firmiter.*	Conſtamment.	قايمانه * استوارانه * ثابتاً * سخت *
Fermare: ſtabilire.	*Firmare : ſtabilire.*	Affermir.	محكم نمودن * مقرر فرمودن * استحكام نمودن *
Fermare : ſoſtare.	*Detinere: interjungere.*	Arrêter.	واداشتن * نگاه داشتن *
Fermarſi : ſoſtarſi.	*Conſiſtere.*	S'arrêter: demeurer ferme.	وايستادن * ماندن * خود را مستقيم نگاه داشتن *
Fermato: ritenuto.	*Interjunctus.*	Arrêté.	واداشته * نگاه داشته * گرفتار نموده * ماخوذ *
Fermento.	*Fermentum.*	Levain.	مايه * خمير * خمير مايه *
Fermentarſi.	*Fermentari.*	Se fermenter.	مخمور شدن * خمير گرفتن * خاستگي كردن *
Fermezza.	*Firmitas.*	Fermeté.	استواري * قرار * ثبات *
Fermo.	*Firmus.*	Ferme.	ثابت * محكم * مستحكم * قايم * امين * جرم * استوار *
Feroce.	*Ferox.*	Farouche : fier.	نارام * وحشي * درنده * ادم در *
Ferramenti.	*Ferramenta.*	Ferremens.	اوزار آهني * آلات حديد *
Ferrare un cavallo	*Calceare equum.*	Ferrer un cheval.	اسب نعل كردن * چاروا نعل بندي كردن *
Ferraro.	*Faber ferrarius.*	Forgeron.	آهنگر * حداد * پرنگار * چلانگر *
Ferrato.	*Ferratus.*	Ferré.	بآهن بسته * به هديد قايم شده *
Ferrato : d'un cavallo.	*Calceatus equus.*	Ferré: parlant d'un cheval.	نعل بندي شده * نعل كشيده *
Ferriera : fornace di ferro.	*Fornax ferraria.*	Fournaiſe à cuire le fer.	كورهٔ آهن پزي *
Ferro.	*Ferrum.*	Fer.	آهن * حديد *
Ferro di cavallo.	*Solea equi.*	Fer de cheval.	نعل است * نعل چاروا *
Ferro delle ſcarpe uſato quaſi in tutti paezi d'el levante, doue l'iſteſſi Rè hanno ſott' il talone delle ſcarpe, & ſtivali un giro di ferro in modo d'una mezza luna, attacato contre punte, ô chiodetti al cuoio.	*Solea ferrea calceorum quâ utuntur per omnes fermè orientales regiones; ita ut ipſi Reges ſub talo calceorum, & ocrearum gyrum ferreum in modum creſcentis lunæ deferant, adhærentem corio tribus clavis.*	Fer des ſouliers: qui eſt en uſage par tous les pays du levant; ou les Roys mêmes portent le talon des galoches, & des botines ferré en façon de demy lune, attachée par le moyen de trois petites pointes.	نعل كفش وچكمه * نعلچه * كه مستعمل باشد در جميع آلكاي شرق يعني در ايران تركستان وعربستان چنانچه امرا وسلاطين نيز زير پاشنه كفش وچرمه خود نعل بكشند ــــــــــ *
Fer des tailleurs.	*Ferrum ſartorum.*	Ferro d'i ſartori.	اتو * آلت اتوكر وخياط *
Fertile.	*Fertilis.*	Fertile.	آباد ان * حاصل دار * معمور * بركت دار * خصيب *
Fertilité.	*Fertilitas.*	Fertilità.	بار آوري * آبادني * بركت * خصب *

Fer-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Fervente: ardente.	*Fervidus.*	Fervent : ardent : zelé.	غیرت * جوش * دل سوزش * تاو * توز * توش *
Fervore.	*Fervor.*	Ferveur : zele.	
Festa.	*Festus dies.*	Feste.	عید * روز جشن *
Festa : piacere.	*Oblectamentum.*	Feste : réjoüissance.	صفا * صحبت * عیش * تماشا * بزم *
Festeggiare.	*Oblectari.*	Faire feste.	میران کردن * صفا و تماشا داشتن *
Festone: fregio.	*Encarpa.*	Feston : fêton.	ـــــــ

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Fiducia.	*Fiducia.*	Confiance : assurance.	اعتماد * باور * اعتقاد * اعتبار *
Fiele.	*Fel.*	Fiel.	زهره * مراره *
Fieno.	*Fœnum.*	Foin.	علف * کیاه *
Fieno greco.	*Fœnum græcum* : τηλις.	Sain foin: senegré.	بنجه * کت * اسپست * حلبه * فریقه * شمبلیط *
Fiera.	*Nundinæ.*	Foire.	موسم * بازار سالیانه *
Fieramente.	*Dirè.*	Fierement.	ظالمانه * سخت * تند *
Fiero.	*Ferus* : *dirus.*	Fier.	ظالم * متجبّر * متکبّر * تند *
Figgere : ficcare.	*Figere.*	Ficher.	دري نهادن * فروبردن * نشاندن *
Figliastro.	*Privignus.*	Beau-fils.	پسرانـــــــدر *
Figlia.	*Filia.*	Fille.	دختر * بنت *
Figlio : figliuolo.	*Filius.*	Fils.	پسر * ابن * بن * فرزند * ولد *
Figlio legitimo.	*Filius legitimus.*	Fils legitime.	حلال زاده * تخم حلال *
Figlio adoptivo.	*Filius adoptivus.*	Fils adoptif.	پسر خوانده * ولد متجازي * پسرجان *
Figlio illegitimo : bastardo.	*Filius illegitimus.*	Fils bâtard.	حرام زاده * تخم حرام * ولد زنا * پسر شغول * خشوک *
Figliuolanza.	*Filiatio.*	Filiation.	پسريت * ابنيّت *
Figura.	*Figura.*	Figure.	شکل * صورت * تصوير * هيلت *
Figure.	*Figurare.*	Figurer.	شکل کشيدن * تصوير کشيدن * صورت ساختن *
Figurato.	*Figuratus.*	Figuré.	کشيده * تصوير نمود * متصور *
Fila : file d'i soldati.	*Acies militum.*	File : files de soldats.	صف * صفوف *
Filaccia.	*Stamen.*	Filasse.	پرز * ليقه * ريشه * ذولي *
Filare.	*Nere.*	Filer.	ريسيدن ـ ميريسم * ريسمان تافتن * ريستن *
Filatoio : molinello.	*Rhombus netricis.*	Roüet à filer.	دولاب * چرخ دولابي * چرخ ريسمان تاو *
Filiera.	*Extensorium metallini fili.*	Filiere.	مـــــــــــش *
Filo.	*Filum.*	Fil : filet.	ريسمان * رشته * خياطي * غزل * تاکدانه *
Filo di trama.	*Subtegmen.*	Trame : filet de trame.	پود * ريسمان پود وسدا *
Filo d'oro.	*Filum aureum.*	Fil d'or.	مقطلا * کلابتان * مدمة *
Filo di ferro : &c.	*Filum ferreum &c.*	Fil d'archal.	سيم * مس *
Filo di spada : &c.	*Acies ensis.*	Fil de l'épée.	دم شمشير * تيز تاي *
Flosofia.	*Philosophia.*	Philosophie.	حکمت * علم حکمت * فلسفه *
Filosofo.	*Philosophus.*	Philosophe.	حکيم * فيلسوف *
Filza di perle.	*Tarques ex margaritis.*	Tour : colier de perles.	تسبيح مرواريد * عقد لولو *
Fimbria.	*Fimbria.*	Frange.	حاشيه * کناره *
Fin : v : fino.			آخرا * عقبا *
Finalmente.	*Tandem.*	Finalement.	

Fi-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Fine: termine.	*Finis.*	Fin: terme: bout.	آخر * عقب * انتها * پایان * غایت * خاتمت * نهایت * قصاري * توال * بساپس * عاقبت * قصوي *
Finestra.	*Fenestra.*	Fenêtre.	پنجره * روزن * باجه * باد خواز * باد خور * غرفه * دریچه *
Fingere: dissimulare.	*Fingere: dissimulare.*	Feindre.	مدارا کردن * تقیه نمودن *
Finire.	*Finire: terminare.*	Finir: achever.	تمام کردن * باتمام رسانیدن * به پایان بردن * ختم واختتام نمودن * پرداختن *
Fino: sottile: delicato.	*Subtilis: tenuis.*	Fin: delié.	باریک * رفیع * نازک * خوش قماش *
Finocchio.	*Fœniculum.*	Fenoüil.	رازیانه * بادیان * برهلبا *
Finto.	*Fictus.*	Feint.	عملي * اشکیلي * ساخته *
Fiocco di seta.	*Serici laqueus contortus.*	Floc: flocon de soye.	مشلشل * دِرّ *
Fiocco di capelli.	*Capillorum cirrus.*	Flocon de cheveux.	زلف * پیچ موي *
Fiomba: funda.	*Funda.*	Fronde.	قلماق سنک *
Fiore.	*Flos.*	Fleur.	گُل * ورد *
Fior di latte.	*Aphrogala: flos lactis.*	Cresme.	سرشیر * قیماق * زبده * تُق * تور * دمایه *
Fior di noce moscata.	*Macis.*	Fleur de noix muscade.	بسباسه * بز باز * چارگون *
Fior di melo granato.	*Balaustum.*	Fleur de grenade.	گُل نار * جُلنار *
Fior del sole.	*Heliotropium:* ἡλιοτρόπιον.	Fleur du soleil.	گُل آفتاب * حُورپرست *
Fiorire.	*Florere.*	Fleurir.	گُل در آوردن * شکوفه در کردن *
Fiorire: haver fama.	*Famâ vigere.*	Fleurir en renommée.	شهرت داشتن * معتبر بودن * نام و آوازه داشتن *
Fiorito.	*Floridus.*	Fleuri: flori.	گُل بیرون آورده * گُل داده * شکوفه در آورده *
Firmamento.	*Firmamentum.*	Firmament.	فلک الکرسي * فلک ثوابت *
Fiscale.	*Fiscalis.*	Fiscal.	بیت المالچي * محاصل مال دیوان * کهبد *
Fischiare.	*Sibilare: popysma edere.*	Sifler.	سفلیدن - میسفلم * وشتیدن * وست کردن *
Fischio.	*Sibilus: popysma.*	Siflet: siflade: siflement.	صوطک * وست * خنبل *
Fisco.	*Fiscum.*	Fisc.	بیت المال * مال دیوان *
Fisica.	*Physica.*	Physique.	علم طبیعت * حکمت *
Fisico.	*Physicus.*	Physicien.	حکیم * صاحب علم طبیعت *
Fisionomia.	*Physiognomonia.*	Physionomie.	علم قیافه * علم فراست * علم سیماي *
Fissamente.	*Fixè: firmiter.*	Fixement: fortement.	بدقت * بتاکید * استوارانه *
Fisso: fermo.	*Fixus: stabilis.*	Fixe: ferme.	ثابت * باقي * مقرر * دایم * خالد *
Fissura.	*Fissura.*	Fente.	شق * شکافت * فلق * چال *
Fistola: male. Fitta: v: fetta.	*Fistula: morbus.*	Fistule: mal.	ناصور مقعد *
Fittione: fizzione.	*Fictio.*	Fiction: feinte.	اشکیل * زغل * تقیه * مدارا * ساختکي * حیله *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Fiumara: torrente.	*Torrens: rivus temporarius.*	Torrent.	دره * توجيه * آب سيل *
Fiume.	*Flumen: Fluvius.*	Fleuve: riviere.	رود خانه * شط * نهر * رود * بغار * خورابه *
Flagellare.	*Flagellare.*	Foüetter.	قمچي زدن * تازيانه زدن * دره زدن *
Flagellato.	*Flagellis cœsus.*	Foüeté.	قمچي زده * تازيانه خورده * دره زده *
Flagellatore.	*Flagellator: percussor.*	Foüeteur.	تازيانه زن * قمچي زن * دره دار *
Flagello.	*Flagellum.*	Fleau: foüet.	تازيانه * قمچي * فلكه * دُرّه * دُرّه *
Flauto.	*Fistula.*	Fleute: flûte.	ني * بوك * بيشه كوك *
Flebotomia.	*Phlebotomia.*	Seignée.	فصد * خون گرفتن *
Flemmatico.	*Phlegmaticus.*	Flegmatique.	بلغمي * تروسرد مزاج *
Flessibile.	*Flexibilis.*	Flexible.	نرم * فرمان بر *
Flusso & riflusso.	*Fluxus, & refluxus*	Flux, & reflux.	مدّ و جزر *
Flusso di sangue.	*Fluxus sanguinis: dysenteria.*	Flux de sang.	اسهال خون * اسهال دموي * ساده شدن روده *
Flusso di ventre.	*Fluxus ventris: diarrhœa.*	Flux de ventre.	اسهال شكم * رفتن شكم * ذرب *
Fluttuante.	*Fluctuans.*	Flottant	متحرك و متموج *
Fluttuare.	*Fluctuare.*	Flotter.	امواج زدن * متمواج بودن * مضطرب بودن *
Fluviale.	*Fluviatilis.*	De fleuve: de riviere.	نهري * مال رود خانه *
Focaccia.	*Placenta.*	Gasteau: faürce.	گرده * گرده آسيابي حلّه * گماج * قورصه *
Focile.	*Ignitabulum.*	Fusil.	چقماق * قداح * آتش زن
Fodera: sopanno.	*Subdititius pannus vestis.*	Doubleure: fourrure.	آستر * بطانه *
Fodera di pelle.	*Pellis subdititia vestis.*	Fourrure de peau.	گرگ * پوستين *
Foderare.	*Vesti pannum subdere: suffarcire.*	Doubler: fourrer.	آستر بردن جامه را * بطانه دوختن *
Foderato.	*Suffartus.*	Doublé: fourré.	آستر زده * بطانه كرده شده *
Fodero di spada.	*Vagina ensis.*	Fourreau d'épée.	غلاف شمشير * نيام * وَقيعَت * چين شمشير *
Foglia: fronde.	*Folium.*	Feüille.	برگ * ورق *
Foggia: usanza: moda.	*Usus: modus.*	Usage: mode.	روش * دستور * قاده * ترز متعرف *
Foglio di carta.	*Folium chartæ.*	Feüillet de papier.	ورق كاغذ * برگ كاغذ *
Foglio d'oro.	*Folium auri.*	Feüille d'or.	ورق طلا * ورق ذهب *
Foina.	*Martes scytica*	Foüine.	مسوره * خلده * سمّور *
Folgorare.	*Fulgurare.*	Eclairer: foudroyer.	برق زدن * بخنويدن *
Folgore.	*Fulgur.*	Foudre.	برق * بخنو * حَند * درخت *
Pietra del folgore.	*Ceraunius lapis.*	Pierre de foudre.	بير *
Folla: calca. Folle: v: pazzo.	*Multitudo: hominum frequentia.*	Foule.	كثرت * چوق * چوق نوق * خلايق * مينان *

Fol-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Folto.	*Densus.*	Epéz : touffu.	پُر * درهم *
Fomentare : agiutare.	*Fovere.*	Fomenter : aider.	امداد آوردن * نصرت وعانت دادن *
Fomentatione.	*Fomentum.*	Fomentation.	تبخير * بخوري *
Fomite : radice : spinta.	*Fomes.*	Source : racine : pante.	تعرض * سماجت * اصل *
Fondamentale.	*Fundamentalis.*	Fondamental.	اصلي * بديعي *
Fondare.	*Fundare.*	Fonder.	بنياد كردن * أساس ساختن * پايه نهادن *
Fondamento.	*Fundamentum.*	Fondement.	بنياد * پايه * أساس *
Fondatore.	*Fundator.*	Fondateur.	باني * بنا كننده * وضع واخترع كننده *
Fondere: spargere			
Fondersi.	*Liquefieri.*	Se fondre.	آب شدن * گداز كردن * گداختن *
Fondo.	*Fundus.*	Fond.	پاي * ته * قعر * بُن *
Fondo : possessione.	*Fundus : possessio.*	Fonds : possession	ملك * مال * سرمايه * املاك *
Fongo.	*Fungus.*	Potiron : champignon.	غاچ * دنبلان * كما * فطر * هگرز * هگل * دكّان *
Fontana.	*Fons.*	Fontaine.	چشمه * خاني * عين * زاب *
Fontana artificiale.	*Fons artificialis.*	Fontaine : bassin : aigrette.	فـــــواره *
Fontanella.	*Cauterium.*	Cautere.	داغ * چشمه داغ *
Foragio: v: biada.			
Forare.	*Perforare.*	Percer: faire un trou.	سوراخ ساختن * ثقبة وا كردن *
Forato.	*Perforatus.*	Percé.	سوراخ شده * مثقوب نموده *
Forbice: cefor.	*Forfex.*	Ciseaux.	قيچي * مغراض * جامه بر * گاز *
Forbiciero.	*Expolitor.*	Fourbisseur.	صيقل گر * تيغ آفروز * جلا گر * مهره زن *
Forbire.	*Expolire: lævigare.*	Fourbir : polir.	صيقل زدن * پرداخت نمودن * جلا دادن *
Forca : partibolo.	*Gabalus: patibulum*	Gibet : poteau.	دار * صليب * دارچوب *
Forca da villani.	*Furca: merga.*	Fourche.	دوشاخه * هيزه * اجن * چنگر *
Forcella per le viti	*Statumen vitis.*	Echalas.	پزغه * ترخچه * جفته * دوشاخه * پاچل *
Forchetta: pirone dà tavola.	*Fuscinula.*	Fourchette de table.	چنگاله * سفره چنگاله * ماشه *
Forestiere.	*Extraneus.*	Estranger.	غريب * بيگانه * مسافر *
Forfora della testa	*Furfur capitis.*	Crasse de la tête.	سبوسه سر * چرك سر *
Foriere.	*Provisor.*	Fourrier: pourvoyeur.	قونقجي باشي * گرك يراق * بازار گدر * امين تدارك *
Forma : essemplare.	*Forma : exemplar.*	Forme : modele.	صورت * هيات * شكل * اندام * دستور * اندازه *
Forma de metalli.	*Forma fusoria.*	Moule des metaux	قالب * تبنك *
Forma di scarpe.	*Mustricola.*	Forme de soulier.	قالب كفش * جوي *
Forma: formola dà scrivere.	*Exemplar calligraphiæ.*	Exemple d'écriture.	مشك * سرخط * نسخه * سرمشك * لوح مشك *
Formaggio.	*Caseus.*	Fromage.	پنير * جبن *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Formaggio di latte agro, indurito: dà condire il riso & le minestre.	*Caseus ex oxygalâ paratus, & deficcatus: qui orizæ, jusculisve inditur pro condimento.*	Fromage de laict aigre, desecché, pour assaisonner le ris, & les potages.	كشك * شيره ماست خشك شده كه درى شوربا درنج نهايند تا ترش مزه كردد *
Formare.	*Formare.*	Former.	شكل كشيدن * صورت كردن * اندام ساختن * صورى *
Formale.	*Formalis.*	Formel.	دقايق * حقيقت *
Formalità.	*Formalitas.*	Formalité.	تكوين ــــــــ *
Formazione: produzzione.	*Formatio.*	Formation: production.	گندم * گندم كوله * گندم نرم * حنطه * كما * خنبه * برّ *
Formento: fromento.	*Frumentum: triticum.*	Froment: blé.	مورچه * مور * نمل *
Formica.	*Formica.*	Fourmy.	هيبتوار * ترسانند * صاحب هيبت * هولناك *
Formidabile.	*Formidabilis.*	Redoutable.	دستور * صورت * نسخه * رسم *
Formoso: v: bello.			تون * تنّور * فرن *
Formulario.	*Formularium.*	Formulaire.	تون آهك * كوره آهكپزى * تون نوره * داش *
Fornace.	*Fornax: furnus.*	Fournaise: fourneau.	تنور * تنور * كارچلانكرى باشد كرد كه زير زمين نهند ودران نان پزند وكسغند تمام در ان توان پخت اورا در سفر وبطحا مستعمل نمايند وچنانچه دو حصه دارد دولنكه بار شتر كنند ــــــ *
Fornace di calcina.	*Fornax calcaria.*	Fournaise à chaux	
Fornace; o stuffa rotonda' sotterranea; dà cogere il pane, & arrostire un castrato intiero: composta dà due parti di ferro; quale si porta n'i viaggi, & nelle armate; & è la carga d'un camelo d'una & d'altra parte.	*Fornax rotunda, subterranea, in quâ & panes coquunt, & pecus integrum assant: ex ferro constat, inque duas partes divisa circumfertur in itinere, & castris ab uno camelo in utroque latere.*	Poële rond, & souterrain à faire cuire le pain, & rôtir un mouton entier: fait de grandes plaques de fer, & diviſé en deux parties: l'on sen sert en voyage & dans les camps des armees: & c'est la charge d'un chameau.	
Fornaro: chi fa il pane.	*Pistor.*	Boulanger: fournier.	نان با * خباز * تونى نان *
Fornicare.	*Fornicari.*	Paillarder.	زنا كردن * فسق كردن * زناكارى كردن *
Fornicazione.	*Fornicatio.*	Fornication.	زنا * فسق * زناكارى *
Fornicatore.	*Fornicator.*	Fornicateur.	زناكار * فاسق * وتيباره * دغل زن *
Fornimenti di cavallo.	*Phaleræ.*	Harnachûre: caparaſſon.	رخوت اسب * اسباب چاروا *
Fornimento; d'huomo d'arme	*Armatura militis.*	Harnois: equipage d'homme de guerre	اسباب يراق پوش * تدارك اسپاهى * خوزابه *
Fornimento: cose necessarie.	*Victus: & commeatus.*	Equipage.	لوازم * تدارك * اسباب *
Fornitamente.	*Integrè.*	Entierement: parfaitement.	بتمام وكمال * تماماً وكمالاً *
Fornire: v: finire:			تمام شده * بتقديم رسانيده * مكمّل كرديده *
Fornito: compito	*Completus.*	Entier: accompli.	تون حمام * كُنْدخان حمام *
Forno: v: fornace.			بلكه * شايد *
Forno del bagno.	*Balnei fornax.*	Etuve du bain.	فوخواسته * متين * زوردار * بيان يا وند * چير *
Forse: forsi.	*Forsitan.*	Peut-être.	
Forte: gagliardo.	*Robustus.*	Fort: robuste.	
Forte: v: agro.			

Forte

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Fortezza: cittadella.	*Arx.*	Forteresse.	قلعه * حصار * آرك * دز * درغاله *
Fortezza del demonio bianco: (qalâ diû sefid:) è una montagna in mezzo d'una pianura nel territorio di la città di (Feheliun; nella strada dà Susan (Sciuster) à persepoli, overo sciraz; tagliata dentro, & fuori al nivello, in modo di fortezza quadra; di modo che è tutta d'un pezzo; antiquità la piu angusta c'habbi io veduto in Persia, della quale purè nissun relatore fa mentione: là favoleggiano essersi fatti gli combattimenti gigantes chi di Rustam col demonio bianco: (fiû sefid) conforme sono descritti nel libro di l'istoria d'i Rè chiamato (Scia nomeh.) di Gioseppe ferdausi di la città di Tous.	*Arx dæmonis albi: (diu sefid:) est præruptus mons in planitie situs non longè ab urbe (Feheliun in itinere Susis Persepolim:) sectus ad libellam, & perpendiculum in modum arcis quadrangularis & regularis, ita ut unico constet (ut ita dicam) lapide, seu saxo: augustius in Perside non vidi antiquitatis monumentum, de quo tamen nusquam hactenus quisquam ex pernicibus illis Persidis lustratoribus in suâ ἀυτοψία: fabulantur porrò illic peractam gigantomachiam Rustami cum dæmone albo: (diû sefid) de quâ in libro historiæ Regum, vulgò (scia nomeh) Josephi ferdausæi ex civitate Tous in Chorasan.)*	Château du demon blanc, appellé (diu sefid:) c'est une montagne escarpée au milieu d'une plaine, dans le terroir de la ville (Fehelion) sur le chemin de Susan, à Chiraz; taillée au niveau en forme de forteresse reguliere & quarrée; de sorte quelle est faite pour ainsi dire) d'une seule pierre: antiquité sans doute la plus auguste que j'aye veu en Perse, d'ont pourtant les voyageurs passe-volans ne font aucune mention dans leurs relations: c'est le lieu des combats fafuleux du geant Rustam avec le demon blanc (diu sefid:) decrits avec emphase dans le livre de l'histoire des Roys appellé (Chah nomeh.)	قلعه ديو سفيد بهمت ووقوف پهلواني پادشاهان قديم الزمان تراشيده در كوه كه در حوالات شهر فهليان پيدا شود يقين است كاري سخت مثل ان هركز نشد فاما هرچه فردوسي طوسي در كتاب شاه نامه در باب جنك رستم پهلوان با ديو سفيد نقل ميكند تزريف باشد والله يعلـــــــــــم *
Fortificare.	*Munire.*	Fortifier.	محكم كردن * استحكم نمودن *
Fortificazione.	*Munimen: munimentum.*	Fortification.	استحكام *
Fortificato.	*Munitus.*	Fortifié.	مستحكم * استحكام نموده * مستحكم واستوار شده *
Fortuito: cazuale	*Fortuitus.*	Fortuit: casuel.	واقعي * توكلي * قضايي * عارضي *
Fortuna: sorte.	*Fortuna.*	Fortune: sort.	نصيب * بخت * طالع * سهم * بختنك * نشمن *
Buona fortuna.	*Prospera fortuna.*	Bonheur.	اقبال * نيك بخت * خوب طالع * ووا * برخور *
Fortuna di mare.	*Tempestas: æstus maris.*	Fortune de mer.	طوفان دريا * فرتونه *
Fortunato.	*Fortunatus.*	Fortuné: heureux.	صاحب اقبال * صاحب بخت * مسعود * دولتلي * صاحب طالع * سعادتمند * انوشه * بختيار * برخوردار *
Forza.	*Robur.*	Force: vigueur.	زور * قوة * قدرة * مجال * طاقة * پادياوندي *
Forza: virtù.	*Fortitudo: virtus.*	Force: vertu.	دليري * جكرداري * شجاعت * صولت *
Forza: forzo.	*Conatus.*	Effort: force.	زور * جهد * سعي * همّت *
Forza: violenza.	*Violentia.*	Force: violence.	جبر * زور * عنف *
Forzare.	*Cogere: vim inferre.*	Forcer.	زور كردن * جبر نمودن *
Forzatamente.	*Invitè.*	Par force.	بجبر * ناعلاج * ناچار * طوعاً وكرهاً *
Forzato: galeotto.	*Vinctus in tiremibus.*	Forçat.	مجرم * محبوس قدرغه يا چكترك *
Fosco.	*Fuscus.*	Brun: obscur.	تيره رنك * تيره زرد * سياه چر * برمياه *
Fossa.	*Fossa.*	Fosse: fossé.	ڭودال * ڭور * جفره * تَوْ * چغول *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Fossa per fromento.	*Puteus frumentarius: syri.*	Creux à blé.	چغاره * بوک *
Fossetta del mento	*Fossa menti: antereo.*	Fossette du menton.	ذونه * کوزدنخ *
Fosso d'una città.	*Fossa Mœnium.*	Fossé d'une ville.	خندق * خندق قلعه * لکام *
Fosso attorno gli campi.	*Fossa agrorum: elices.*	Fossé autour des champs.	نهر * چرغ * مرزاب *
Frà: trà.	*Inter.*	Entre.	درمیان * فیمابین * بین * میانه *
Frà tanto.	*Interim.*	Cependant.	درین اثنا * دربن میان * دران محال * دربن *
Fracassare.	*Conquassare: elidere*	Fracasser: ruiner.	پاره پاره کردن * شکستن * خورد کردن *
Fracasso.	*Ruina.*	Fracas.	شکستکي * خرابي * ویرانکي *
Fracido.	*Marcidus: putridus*	Corrompu: pourri.	لمس * له * نیم کنده *
Fragata.	*Celox: cataſcopium*	Fregate.	فرغطه * غراب جنکي *
Fragile.	*Fragilis.*	Fragile.	شکستن پزیر * خرق پزیر * شکستني *
Fragilità humana.	*Fragilitas humana.*	Fragilité humaine.	ضعف ادمي * بشریّت *
Fragola: fravola: frutto.	*Fraga.*	Fraise: fruit.	شاکله * میوه شاه کله *
Fragranza.	*Fragrantia.*	Tres-bonne odeur	خوش بو * بوي خوش * عطریة * خوش راحیه *
Francamente: liberamente.	*Liberè.*	Franchement.	اختیارانه * برضاي خود * بخوشدلي * بفراغ بالي *
Franceze.	*Gallus: francus.*	François.	فرنسس * فرنکي فرنسس *
Franchezza.	*Libertas.*	Franchiſe.	خوشدلي * اختیار * رضا * فراغ بالي *
Franchitia: luogo franco: asilo dove ciaſcuno ſi puo ſalvare: coſi è la porta del Rè di Perſia; dove è un chioſtro deſtinato per gli riffugiati chiamato (Ali capu) cioè; porta di Ali.	*Aſylum: locus refugii; qualis eſt porta Regis Perſidis juxta quam eſt clauſtrum profugis deſtinatum, vocatum (Alicapou), porta Ali.*	Sauve-garde: asile: comme eſt la porte du Roy de Perſe, ou il y a une clôture expréz pour loger les refugiez, banqueroutiers & autres; & ce lieu s'appelle (Ali capou); c'eſt à dire, la porte d'ali.	ملي کاپي که انجا کناه کاران مستحسن شوند *
Francia.	*Gallia.*	France.	ملک فرنسه * ممالک خورشید کلاه پادشاه فرنسه *
Franco: libero.	*Liber.*	Franc: hardy.	آزاد * معتوق * اختیار خود * سرخود * حرّ *
Franco: eſſente.	*Exemptus.*	Franc: exempt.	معاف * مطلق * مسلّم * مستامن *
Franco: Europeo: impero che quel nome è reſtato commune per tutto il levante à tutti Europei; d'al tempo, & à l'occaſione di Godefrido di Boüillon.	*Francus: Europæus nomen attributum omnibus Europæis per omnes orientales Regiones; à tempore, & occaſione Godefridi Bullonæi.*	Franc: Europeen: ce nom eſt commun par abus à toutes les nations de l'Europe, par tout le levant, depuis le temps, & à l'occaſion de Godefroy de Boüillon.	فرنکي * ادم فرنک واین نام که مخصوص طایفه فرنسس باشد مشترک شد بغیر طایفتهاي ولایات اوروپه از زمان حضرت کودفریدس بولیون که در قدس سلطنت کرد وان غلط از بي تمیزي خلایق حاصل شد ورفته رفته تا حالا مانده *
Francolino: uccello.	*Attagen.*	Francolin.	دراج * تذرو * سوکلان *
Frangia.	*Fimbria.*	Frange.	حاشیه * حبکه * سجاق * کنار * زیشه *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Frascheria: bagatella.	*Nugæ.*	Bagatelles.	ريش خندي * هرزه كوي * بازيچه * خوراته *
Frassino: arbore.	*Fraxinus.*	Fresne: arbre.	درخت زبان گنجشک * شجرة لسان العصافير *
Frassinella: herba si vende in Persia sottonome & in luogo d'il dittamo Cretense.	*Fraxinella: herba venditur in Perside pro succedaneo dictamni Cretensis.*	Fraxinelle: herbe on la vend en Perse soubs le nom, & en la place du dictame de Candie.	مشک تراميشه که در ايران بدل ديقتمنون کريت ميفروشند فاما بآن نسبت ندارد *
Fratellanza.	*Fraternitas.*	Fraternité.	برادري * اخوت *
Fratello.	*Frater.*	Frere.	برادر * اخ * اکبيره * دادر * داره *
Fratello del marito, o della moglie.	*Levir: frater conjugis aut mariti.*	Beau frere.	خوس * برادرزن *
Fratta: siepe.	*Sepe.*	Haye: cloison.	خارچين * سياخ * خص *
Fraudare.	*Defraudare.*	Frauder.	بازي دادن * گول زدن * فريب و خيانت کردن *
Fraudato.	*Defraudatus.*	Fraudé.	گول — فريب — بازي خورده *
Fraude.	*Fraus.*	Fraude.	مکر * فسون * خيانت * بازي * گول * حيله * فريب * کين * خدع * رنگ * اشکيل * چاره سرچاره * حُبّ * ستايه * شکالش *
Fraudolente.	*Fraudulentus.*	Frauduleux.	حيله باز * اشکيل باز * قمار باز مکّار * روبه باز * غدار *
Frazioni di numero.	*Fractiones numeri.*	Fractions de nombre.	خردها * خرد هاي حساب *
Freddamente.	*Frigidè: negligenter*	Froidement.	از روي تغافل * دي قيد * سرد *
Freddo.	*Frigus.*	Froid: froidure.	سرما * دروت * برد *
Freddo.	*Frigidus.*	Froid.	سرد * يارد *
Freddoloso.	*Alciosus.*	Frilleux.	سرد مزاج * مبرده * سرماترس *
Fregamento.	*Frictio.*	Friction.	ماليدني * طلاي *
Fregare.	*Fricare.*	Frotter.	ماليدن — مبمالم * طلا کردن *
Fregato.	*Fricatus.*	Frotté.	ماليده شده * طلا نموده شده *
Fregio: v: fimbria			
Fregio: cicatrice.	*Cicatrix.*	Cicatrice: marque d'une playe.	اثر * نشان *
Fregola: v: fetta.			
Fremere.	*Fremere.*	Fremir.	گمارين * استکاک کردن * رجف نمودن *
Fremito.	*Fremitus.*	Fremissement: grincement de dents	گمارين * استکاک * رجف *
Frenare.	*Frænare.*	Brider: refrener.	لجام کردن * ضبط کردن * لجام نهادن *
Frenezia.	*Phrenesis.*	Frenesie.	سرسام * آماس دماغ *
Frenetico.	*Phreneticus:*	Frenetique.	سرسامي * صاحب سرسام *
Freno.	*Frænum.*	Bride: frein.	لجام * لغام * تبرلگام *
Frequentare.	*Frequentare: consuetudinem habere*	Frequenter: hanter.	اختلاط کردن * مصاحبت نمودن * تردد کردن * مداومت داشتن * ملازمت نمودن *
Frequentato.	*Frequentatus.*	Frequenté.	مختلط شده * ملازمت و تردد خود يافته *
Frequentazione.	*Frequentatio: consuetudo.*	Frequentation.	ملازمت * مداومت * اختلاط * تردد *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Frequente.	*Frequens.*	Frequent.	متعارف * دايم * مكرّر *
Frequentemente.	*Frequenter.*	Frequemment.	بسيار بار * مكرراً * اقتر اوقات *
Frequenza.	*Frequentia.*	Frequence.	صداومت * مكرّري * تثرت دفعات *
Fresco: freddo.	*Frigidus.*	Frais.	خُنُك * سرد * بارد *
Fresco: nuovo.	*Recens.*	Frais: nouveau: recent.	تازه * نو * جديد * نورس *
Fressora: padella.	*Sartago.*	Poële à frire.	تاوه * مقلا *
Fretta.	*Festinatio.*	Hâte.	شتاب * زودي * جلدي * عجله * تعجيل سماجت *
Frettoloso.	*Properans.*	Hâtif: haté.	شتابي * عجول * تعجيل دار *
Frezza: v: saetta.			
Friggere.	*Frigere.*	Frire: fricasser.	برشته كردن * مقلي كردن * در تاوه بريان ساختن * تفريدن * ميچودن *
Frittata.	*Placenta de ovis.*	Aumelette.	خاڭينه * صفيحه * كوكو * ششدانگه *
Fritella.	*Artolaganum.*	Bignet.	قرصه * فطيره * جمّاده *
Fritto.	*Frixus.*	Frit: fricassé.	برشته * مقلي * پيشخور *
Frivolo.	*Frivolus: futilis.*	Frivole.	بيهوده * باطل * بي اصل * بيمعني * لغوي *
Fronde: v: foglia.			
Frondoso: fronzuto.	*Frondosus.*	Feüillu.	پربرگ * برگ دار * ورق دار *
Fronte.	*Frons.*	Front.	پيشاني * تيك * ناصيه * جبهسه * چكاد * نويل *
Frontiera: confini			
Frumento: formento.	*Frumentum.*	Froment.	گندم * حنطه * برّ * جو برهنه * قمح *
Frusta d'el boia.	*Flabellum lictoris.*	Foüet du bourreau	خفچه *
Frusta: non si da mai, ne à figliuoli sopra le natiche nude, ma sopra la pianta d'i piedi ligati insieme, & adoprano un bastone.	*Flagrum: scutica; quâ nunquam percutiunt pueros supra denudata posteriora; sed fuste percutiuntur in plantas pedum.*	Foüet: l'on ne fouëtte jamais les enfans sur le derriere à nud; mais on les frappe sur la plante des pieds avec un bâton.	كُتُك * قمچي * چوب * تازينه * چنده * فلكه * دستبانه بايد دانست كه در ايران و در غير الكاي بچها بر پشت برهنه زدن عيب است اما در فرنكستان عيب نيست از انجهت كه دران باب دل و چشم پاك دارند *
Frustare.	*Flagro percutere.*	Fouëtter.	كتك زدن * چوب — تازينه — قمچي زدن *
Frustato.	*Virgis percussus.*	Fouëtté.	كتك خورده * تازينه خورده * تنبيه شده *
Fruttaruolo.	*Fructuum venditor pomarius.*	Fruitier: vendeur de fruit.	ميوه فروش * ميوه دار *
Frutti.	*Poma.*	Fruits.	ميوها * فواكه * شرات
Frutto.	*Fructus.*	Fruit.	ميوه * ثمر * حاصل * بار *
Frutto del travaglio.	*Fructus laboris.*	Fruit du travail.	دست رنج * حاصل كار و پيشه *
Fruttuoso: d'un arbore.	*Fructuosus.*	Fructueux: d'un arbre.	حاصل دار * باردار * مثمر *
Fucamento.	*Fucus.*	Fard.	نكار * بلغونه *
Fucamento negro di sorcigli delle donne.	*Fucus niger superciliorum mulierum*	Fard à noircir les sourcils des femmes.	خطاط *
Fucamento d'antimonio per annegrire gli occhi.	*Fucus antimonii ad denigrandos oculos.*	Fard d'Antimoine poudre pour noircir les yeux.	سرمه * سرمه اصفاهاني *

Fu-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Fuga.	*Fuga.*	Fuite	ڭروختني * فرار * هجرت *
Fuga di Mahomete dà Mekka à Medina; dà doue commincia l'épocha d'i Mahometani.	*Fuga Mohomedis Mekkâ Medinam: hegira; unde incipit Epocha Mohomedana.*	Fuite de Mahomed de Mekke à Medine; hegire: commencement de l'epoque des Mahometans.	هجـــــــــــــرة *
Fugace.	*Fugax.*	Fuyard.	ڭريزان * ڭريزنده * فراري *
Fugire.	*Fugere.*	Fuir.	ڭريختن — مېڭريزم * فرار نمودن * فراري شدن * پاي ڭرفتن *
Fugitivo.	*Fugitivus.*	Fugitif.	فراري * ڭريزان * ڭريخته * فرار نموده *
Fuligine.	*Fuligo.*	Suye.	دوده * سياهي چراغ * دخان *
Fulminare.	*Fulminare.*	Fulminer.	رعد كردن * قرقر كردن * صاقعه انداختن *
Fulmine.	*Fulmen.*	Foudre.	برق * صاقعه * قرقره * رعد * آتش آسمان *
Fulminante.	*Fulminans.*	Fulminant.	صاقعه دار * رعد انداز *
Fumante.	*Fumans.*	Fumant.	دود دار * صاحب دخان * مدخن *
Fumicare.	*Fumigare.*	Fumer: faire de la fumée.	دود كردن * دخان كردن * بخار دادن *
Fumicato.	*Fumidus.*	Fumé.	دود خورده * دخان زده * مدخن شده * دود آلوده *
Fumo.	*Fumus.*	Fumée.	دخان * دود * بخار * دمچار *
Fumoso.	*Fumosus.*	Fumeux.	پردود * دود دار * مدخّن * مبخّر *
Fumaterra: herba.	*Capnos: fumaria: herba.*	Fume-terre: herbe	شاه تره * شاهترج *
Fune.	*Funis.*	Corde.	بند * ريسمان * حبل * طناب *
Fune di nave.	*Rudens:* κάλως.	Cable: gume.	رسن كشتي *
Funebre.	*Funebris.*	Funebre.	عزايي * مخصوص عزا *
Canto funebre: usato in Persia, particularmente in (Bander Rik, & altri luoghi vicini alla spiagia del sino Persico; come ancora in Bassora, & altri luoghi d'Arabia, dove le donne piangitrici cantano, & ballano attorno il corpo morto insieme con le donne del parentaggio, & hanno camiggiè con le maniche longhe, fin à terra, con le quale fanno certo intrecciamento con cadenza, & versi lamentevoli circa la vita della persona morta.	*Cantus funebris: næniæ: epicedium: frequens in Persia, præsertim in portu arenoso, vulgò (Bander Rik) & in aliis locis juxta mare Persicum; tùm etiam Bassoræ, & in aliis Arabiæ locis, ubi præficæ mulieres manicis Indusiorum ad terram protensis, & inuicem concinnè intersertis unà cum parentibus choreas circa cadaver agunt, lugubri carmine vitam defunctæ personæ comminiscentes.*	Chanson funebre: fort en usage en Perse, principalemẽt au Bander Rik, & autres lieux proche du sein Persique comme aussi à Bassora, & autres lieux d'Arabie, ou les femmes pleureuses ayant des chemises à longues manches jusques à terre, font par ce moyen des entrelacements fort addroits, & agiles, dans ant avec les parents, à l'entour du corps mort, & reglant la cadence avec des vers lamentables sur la vie de la personne defuncte.	مرثيه * عزا * غرفتن * غريه وزاري كردن جهت مردگان وان قعاده مرثيه خواندن بسيار متعرف است در ايران وخصوصاً در بندر ريگ و ساير جايها عراق عرابستاني ونيز در بصره ودر غير جايهاي عربستان كه انجا زنان پيراهن باستين دراز پوشيده دور ميت همراه خويشاوندان رقصي ميكنند فاما در فرنگ مرثيه وزاري ورقصي برطرف مطلقاً شد چنانچه از وسوسه مجوسيان پيشينيان صادر شد والله يعلم بل صواب *
Fuoco.	*Ignis.*	Feu.	آتش * نار * جمر * قبس * باب *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Fuoco d'allegrezza.	*Rogus pyrothecnicus*	Feu de joye.	آتش بازي * پروانه *
Fuora : fuori.	*Extra : foris.*	De hors.	بيرون * خارجاً *
Fuor che.	*Eccepto quod.*	Eccepté que.	سواي انكه * الّا انكه * غير انكه * امّا * لكن * فاما *
Fuor di mente.	*Demens.*	Hors de ſens.	بيخود * از عقل رفته * بيهوش شده *
Fuor di miſura.	*Immodicus.*	Hors de meſure.	از حد بيرون * از اندازه بيرون *
Fuor di propoſito	*Importunus.*	Hors de propos.	نامعقول * بغير معقول * بي نسبت * بيجا * بيهوده * عبث * باوه *
Fuor di ſtrada.	*Devius : invius.*	Hors du chemin.	از راه بيرون * گمراه شده * منحرف شده *
Furfante : furbo : doppio.	*Ciclicus : nebulo.*	Frippon : fourbe.	شيّادي * عيار * خيره سر *
Furia.	*Furor : furia.*	Furie.	تندي * جنوني * خشم * غضب *
Furia infernale.	*Furia infernalis,*	Furie d'enfer.	صفر جنّي *
Furioſo.	*Furibundus.*	Furieux.	مجنون * بسيار تند * بد دماغ * دمان * غضبناك *
Furtivamente.	*Furtim.*	Furtivement : en cachette.	پنهانه * خفيه * سر دزدي *
Furtivo.	*Furtivus.*	Furtif.	پنهان * مخفي * دزديده * پوشيده *
Furto.	*Furtim.*	Larcin.	دزدي * حرامي * سرقه *
Futuro.	*Futurus.*	Futur : à venir.	آينده * غيب * پسين *
Futuro : in grammatica.	*Futurum : in grammatica.*	Futur : en grammaire.	مستقبل * مضارع *
Fuzaiuolo : peſo del fuſo.	*Verticillum : ſpondilus : orbiculus fuſi.*	Peſon du fuſeau.	دوك رشته * دوك ريسه * گراشه *
Fuzaruolo.	*Fulcrarius : fuſorum artifex.*	Un faiſeur de fuſeaux.	دوك فروش * مغزل ساز * دوك تراش *
Fuzo.	*Fuſum.*	Fuſeau.	دوك * مغزل * دستكك * گرتلان *

Gab. Ga.

Gabbano.	*Penula.*	Gaban : feutre contre la pluye.	كبنك * كپن * پينجي * باراني *
Gabbare : ingannare.	*Illudere.*	Tromper.	فريب زدن * گول زدن * بازي دادن * فريبيدن *
Gabbia.	*Cavea.*	Cage.	قفـــــــــس *
Gabella.	*Vectigal.*	Gabelle.	باج * ميري * ديواني * مال ميري * مال ديوان *
Gabelliere.	*Vectigalis.*	Gabelier.	گمركچي * ملتزم * امين * امانچي باج گير *
Gabriele Arcangelo.	*Gabriel Archangelus.*	Gabriel Archange.	جبرايل * طاير سدره *
Gagliardo : forte.	*Robuſtus.*	Gaillard : fort : diſpos.	نوخاسته * چاك * تندرست * صحيح المزاج * قايم * قوي * زوردار *
Gagliardia.	*Vigor : robur.*	Gaillardiſe : force.	چاغي * نوخاستگي * تندرستي * قوت * زورداري * زور *
Galante.	*Lepidus : elegans.*	Galant.	خوشطبع * خوش خو * لطيف * ظريف * هنير * خنيده *
Galanteria.	*Venuſtas.*	Galanterie.	خوش طبعي * ظرافت * خوش دماغ * هنر * لطيفه *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Galantemente.	*Lepidè.*	Galamment.	* ازروي خوش طبع * ازروي ظرافت * لطيفاً *
Galbano.	*Galbanum:* ναλβανη.	Galbanum: gomme.	قنه * كلخ *
Galera.	*Triremis.*	Galere.	تدرغه * غلره * چكترك *
Galeazza.	*Quinqueremis.*	Galeace.	معنـــــــــــه *
Galeotta.	*Phaselus.*	Galiote.	غلبوطه * دوني *
Galione.	*Myoparo.*	Galion.	گليون * برتون * جنگ * برشه *
Galla.	*Galla.*	Gale: noix de gale	مازو * عفص *
Gallina.	*Gallina.*	Poule.	مرغ خانگي * دجاجه * ماكيانه *
Gallina silvestre.	*Gallina sylvestris.*	Gelinotte: poule sauvage.	غرغر * ماكيانه صحرهي *
Gallinaio.	*Gallinarium.*	Poulalier.	خانهٔ مرغ * بيت دجاج * خانه ماكيان *
Gallo.	*Gallus.*	Coq.	خروس * ديك *
Galloppare.	*Gradatim currere.*	Galoper.	چپرواري رفتن * هروله رفتن * اسب دواندن *
Galoppo.	*Gradarius cursus.*	Galop.	هروله * طريق فرس * دويدن اسب *
Galozze: zoccole.	*Calopodia.*	Galoches: patins	كبكاب * نعلين چوبي * پاكتل *
Gamba del fromento.	*Frumenti culmus*	Pié du froment.	ساق گندم * تيغ * سنبلهٔ گندم * ته سنبله *
Gamba.	*Crus.*	Jambe.	ساق پاي * طپوغ * پاچه پا * پوز *
Gambaro.	*Gammarus.*	Chevrette: petite ecrevice.	روبيان * كرم ابرب * ميگو *
Gambetta: gambaruolo.	*Techna: pedem pedi innectendo.*	Croc en jambe.	چند * پس پاي *
Dare la gambarruola.	*Pedes innectere.*	Donner le croc en jambe.	چندين ـــ ميبندم * پس پاي زدن *
Ganghero: cardine della porta.	*Cardo januæ.*	Gond de porte.	زه در * حلقه در *
Gangrena.	*Gangrena.*	Gangrene.	آكله * خوره * خوران *
Gara: emulaionez	*Æmulatio: contentio.*	Envi: emulation: debat.	نزاع * غرضا * دعوي * غبرت *
Garbatamente.	*Scitè: non insciti.*	De bonne grace.	ازروي لطافت * دولتمندانه * ضريفاً *
Garbato.	*Scitus: elegans.*	Joli: poli: bienfait.	دولتمند * لطيف * خوش خلق * خوش خو * مهربان * ضريف *
Gargarizzare.	*Gargarizare.*	Gargariser.	غرغره كردن * تغرغر كردن *
Garofano: aromato.	*Caryophyllum: aroma.*	Girofle: clou de girofle.	مشك * قرنفل *
Garofano: fiore.	*Cariophyllus: flos.*	Giroflée: oeillet.	گل مشك * ورد قرنفل *
Garzone servitore.	*Famulus.*	Garçon: valet.	ملازم * پسر خدمتكار * خادم * صبي *
Gazoglio: garrito d'uccelli.	*Stridor avium.*	Gazoüillement: ramage.	خقال ـــــــــه *
Gatto.	*Felis.*	Chat.	گربه * بزونه * قط * هريره *
Gatto à peli longhi d'Aspahan.	*Felis Aspahani pilis longissimis.*	Chat d'Aspahan à long poil.	گربه براق اصفهاني كه موي دراز دارد *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Gatto Zibetto: quale ſpeſſe volte ho viſto in Baſſora, portato dall' Indie; è ſimile aſſai alla foina, ſi batte con una verga, in una ſtanza, ſin che ſi ſtracca, & ſuda il muſchio frà le coſcie, quale raccogliono con un cucciarino.	*Felis, ſeu potius martes Zibethi, quam pluries vidi Baſſoræ, ex Indiis aſportatam: percutitur virgâ, & defatigatur in cubiculo, donec deſudet moſchum, qui inter crura colligitur cochleari parvo.*	Chat, ou foüine de la Zibete; que j'ay veu pleuſieurs foisà Baſſora portée des Indes:: on la frappe avec un petit bâton, juſques à tant qu'elle ſue le muſc, qu'on ramaſſe entre les cuiſſes avec une petite cuillie-re.	گربه زبّاد * نوعي از طليست وآن عرقست كه ميان هردوپاي ان جانور گيرند كه بشكل گربه باشد واماسروي كوچك بود *
Gelarſi.	*Gelaſcere.*	Se geler.	يخ بسته شدن * متلج شدن * منجمد از سرما شدن * گرفته شدن * جخندن * جخبدن *
Gelatina.	*Oxizonium.*	Gelée de viandes.	يالوه * ماقوتي * آب اقسوه *
Gelato.	*Gelidus.*	Gelé.	يخ بسته * منجمد از سرما شده * تلج گرفته شده *
Gelo: giaccio.	*Gelu.*	Gelée: glace.	يخ * تلج *
Gelozia: di fineſtra.	*Cancelli.*	Jalouſie de fenêtre.	شبكه * مشبك * حجاب پنجره *
Geloſia.	*Zelotypia.*	Jalouſie.	غيرت * ناموس * پژهان * فهه *
Geloſo.	*Zelotypus.*	Jaloux.	غيرت دار * صاحب غيرت * صاحب ناموس * غيور *
Gelſomino.	*Gelſominum.*	Jaſmin.	ياسمين * ورد - گل ياسمين - سفيد - زرد - كبود *
Gelſomino bianco, in modo d'un bottoncino di roſe, d'una fragranza mirabile: è commune in Baſſora; & ſi chiama (Raſeqi) & nella lingua Portugheze: mogolino: la pianta è ſimile al (ſigillum Salomonis.)	*Gelſominum album: cujus flos ſimilis roſarum ab laſtro: centifolium; odoris omnium ſuaviſſimi; vulgaris eſt Baſſoræ, ubi vocatur (Raſeqi): luſitanicè vero (mogolino:) planta ſimilis eſt ei, quam vocant, ſigillum Salomonis.*	Jaſmin blanc: ſemblable a un petit boutton de roſes: de cent feuilles, & d'une odeur ſurprenante, & la plus agreable du monde: commun à Baſſora où on l'appelle (Raſeqi): & en Portugais: (Mogolin:) La plante paroiſt fort ſemblable au (ſigillum Salomonis.)	گل رازقي پهل بتحقيق كليست مشابه گل نسرين وليكن از ان خوش بوتر و در بهرين بسيار مباشد ودر بصره ودر هند *
Gemelli.	*Gemelli.*	Jumeaux.	توام * همزان * شكتّوم * ايمير * تاما * توماها * همشكم *
Gemere,	*Gemere.*	Gemir.	گريه كردن * بكا نمودن * زاري كردن * نالبدن * هرّ كردن *
Gemito.	*Gemitus.*	Gemiſſement.	زاري * گريه * بكا * نالش * هرّ *
Gemini: ſegno.	*Gemini: ſignum zodiaci.*	Gemeaux: ſigne du zodiaque.	جوزا * برج جوزا * دو پيكر *
Gemma.	*Gemma.*	Pierre precieuſe.	سنگ قيمي * جوهر *
Gennaro.	*Januarius.*	Janvier.	هموار * جنوار ماه اولي فرنگيان *
Genealogia.	*Genealogia.*	Genealogie.	شجره * سلسله * نسب * سيان نامچه * شجره سيادت *
Genevro arbore.	*Juniperus.*	Genevre.	عرعر * وهل *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
General d'armata	*Dux exercitus.*	General d'armée.	سپه سالار * سپهره * سپکش * سپهدار * سپهبد *
Generale.	*Generalis.*	General.	عموم * کلّي * مجمع *
Generale de Carmelitani.	*Præpositus generalis Carmelitarum.*	General des Carmes.	پیروسر کرده عظیم پاسریان کرملیط *
Generare.	*Generare.*	Engendrer.	تولّد کردن * بوجود آوردن * پیدا کردن *
Generalmente.	*Generatim.*	Generalement.	جملةً * عمما * همکي * کلاً * في الجمله *
Generazione.	*Generatio.*	Generation.	تولد * تکوّین * ولادة * کون *
Generato.	*Generatus.*	Engendré.	متولّد * بوجود آمده * تکوین نموده *
Genere.	*Genus.*	Genre.	جنـــــــس *
Genero.	*Gener.*	Gendre.	داماد * صهر * ختن *
Generoſo.	*Generoſus.*	Genereux.	جنگر دار * دلیر * دلاور * شجاع * بهادر * پهلوان * تکین * جبر *
Generoſità.	*Generoſitas.*	Generoſité.	دلیري * شجاعت * جگرداري * دلاوري * بهادري * پهلواني * مشاهمت * چیرهگي *
Generoſamente.	*Generosè.*	Genereuſement.	پهلوانه * دلیرانه * دلاورانه * شجاعتانه * بالابال * بطشاً *
Gengero: gengevo.	*Zingiber.*	Gingembre.	زنجفیل * هروق کرم *
Gengiva.	*Gingiva.*	Gencive.	دُمن دندان * لثّه * گوشت دندان *
Gente: nazione.	*Gens.*	Nation: peuple.	طایفه * قبیله * جماعت * اُمّت *
Gentiana: radice.	*Gentiana.*	Gentiane.	جنطیانا * پشلشکه * کف الذیب * گوشان *
Gentile: pagano.	*Gentilis: paganus.*	Gentil: payen.	بت پرست * مجوسي * وثن پرست * گور * ترسا * آذرگپش * آهیل * حنیفي *
Gentili d'India: n'ella lingua Portugheze Bagnani. Benche il gran (Mogol,) Rè dell' Indie Orientali ſia Mahometano; con tutto ciò al meno la metà dell' Indiani ſono ancora gentili: Mantengono continuamente la mercanzia in Perſia, & in Arabia; particolarmente in Aſpahan, & in Baſſora, doue ſono milliari di quella gente: circa loro lege vedile relazioni del Reverendo Padre Vincenzo Maria di Santa Catarina di Siena, & il ſignor Bernier, al quale feci preſente delle mie memorie in Sciràz.	*Gentiles Indi: lusitanicè Bagnanes. Quamvis (Mogol) Indiarum Orientalium Rex legem Profiteatur Mohommedanam, nihilominus media ſaltem Indorum pars gentiliſmum retinet: hi mercaturam celebrem exercent in Perſide, & in Arabiâ, præſertim Aſpahani, & Baſſoræ; ubi continuò degunt multa millia hujuſce gentis: circa legem porro ipſorum vide relationes, Reverendi admod: Patris vincentii Mariæ à Sanctâ Catharinâ ſenenſi; vel etiam relationes Domini Bernier, cui olim Siraxio tranſeunti arcana quædam circa gentiliſmum communicavi.*	Gentils des Indes: en langue Portugaiſe Bagnanes Bienque le (Mogol) Roy des Indes Orientales ſoit Mahometan, pourtant la moitié de ſes ſujets pour le moins ſont encore gentils: leur trafic, eſt celebre en Perſe, & en Arabie, principalement à Iſpahan, & à Baſſora, ou l'on void continuellement des milliers de ces gens. Voyez touchant leur loy les relations du tres Reverend Pere Vincent Marie de Sainte Catherine de Sienne, & les memoires de monſieur Bernier, à qui je fis part des notes ſur le gentiliſme à ſon paſſage par Chiraz.	در باب آن طایفه یقین است که هرچند سلطنت پناه مغل هند دین محمّدی را اختیار نموده لیکن اکثر بلکه نصف رعایا و زیردستانش مجوسي اند و اینها در ایران و عربستان خصوصا در شهر اصفاهان و بصره تردد بسیار و سوداگري و دان و ستان همیشه میورزند *

Gen. Geo. Ger. Ges.

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Gentil-huomo, Gentile: v: galante.	*Nobilis.*	Gentil-homme.	نجيب * شريف * نقيب * اصيل * بيكزاده * بيكلربكي *
Geometria.	*Geometria.*	Geometrie.	علم مساحة * علم هندسه * علم رياضي *
Geometro.	*Geometer.*	Geometre.	رياضي دان * مسّاح * مهندس * مترّيض *
Geografia.	*Geographia.*	Geographie.	علم صور الاقاليم * جيوغرافيا *
Georgia.	*Georgia: Iberia.*	Georgie.	كُرجستان * ولايت كُروج * ملك كُرجها *
Georgiani: non hanno altra qualità che la bellezza, & prestanza del corpo; per tanto benche Cristiani del rito greco, o armeno vanno una infinità di l'uno & l'altro sesso schiavi in Persia, & Turchia, & quindi proveniene la bellezza de Persiani moderni, potendo si vedere loro antiqua fattura n'i Persiani, chiamati (Gaur) adoratori d'el fuoco quali per non esserci mescolati con altra gente sono ancora brutti come simie.	*Georgiani: iberi: nil præstantius hæc gens habet quam præstantiam, & formam corporalem; propterea quamvis Christiani, Græci, aut Armenici ritus habeantur; ducuntur nihilominus infiniti captivi utriusque sexus in Persidem, & Turciam: hinc sanè Persarum modernorum pulchritudo; cum hactenus nativa, & antiqua ipsorum deformitas appareat in (Gauris pyrolatris) cum aliâ natione non permixtis, qui utique non similis pulchriores sunt.*	Georgiens: cette nation n'a d'autre belle qualité, que la prestance, & la beauté du corps; c'est pour cela que bienque Chretiens du rite Grec, ou Armenien, l'on en conduit une infinité d'esclaves de l'un & de l'autre sexe en Perse & en Turquie: & de là provient la beauté des persans d'a present; mais l'on peut voir leur ancienne figure dans la personne des (Gaures) adorateurs du feu, qui ne sont guere moins laids que des singes.	گرجيها * طايفه باشند بسيار مقبول اما فضيلت ديكر ندارند و خصوصاً در ديمن ايشان كه ديمن حضرت مسيح باشد ثابت نيستند و كّل حسن و خوش تركيب مردام وزنان از خلط به غلامان وكنيزها ان طايفه پيدا شد وزشتي طايفه قديم مردام وزنان عجم ازديدن كُبرها اتشپرست معلوم است كه اندكي مقبولتر از ميمان باشند *
S. Georgio Martire: del quale vidi la sepultura in (Mussul) in una moschea à tre navi, fabricata di marmo, quale fu già chieza d'i Christiani: è dietro una crate; & è coperta d'un feretro di legno, coperto d'i panni di seta, con candele, lampadi, & voti à l'ordinario della gente Turca, & Persiana, simie in questo culto d'i Christiani.	*S. Georgius Martyr: cujus vidi sepulturam in (Mussul) in templo, seu (Moschea) trium navium: ex marmore fabricatâ; olim Christianorum Basilicâ: visitur sub crata ferreâ: & cooperitur serico, & holoserico panno; cum appensis hinc inde Candelis, lampadibus, & Anathematibus juxta Turcarum, & Persarum morem, qui utique in hoc cultu Christianorum simiæ.*	S. George Martir: de qui j'ay veu la sepulture, que l'on pretend avoir à (Mussul,) dans une mosquée à trois nefs, bâtie de marbre: elle est derriere une grille de fer, & est couverte de velours noir, & autre draps de soye; avec Chandelles, lampes, & voeux, à l'ordinaire des Turcs, & des Persans, qui sont les singes des Chretiens en ce culte.	✠ سرب جرجيس * حضرت جرجيز شهيد حضرت ايشوع كلمت الله كه قبرش در معبدي شهر موصل زيارت كردم و محمديها نيز زيارتش بعزت ميكنند *
Germe.	*Germen.*	Germe: bourgeon.	نَبَت * بَقّل * تير *
Germinazione.	*Germinatio.*	Bourgeonnement	نبّـــــــــت *
Germinare: germogliare.	*Germinare.*	Germer: bourgeonner.	در آمدن * نبت كردن *
Gesso.	*Gypsum.*	Plâtre.	گچ * جص *
Gessare.	*Gypso obducere: gypsare.*	Plâtrer.	گچكاري كردن * سفيد كاري كردن * گچ ماليدن *
Gessato.	*Gypsatus.*	Plâtré.	گچ ماليده * سفيد كاري شده * گچ انداوده *
Gesti amorosi.	*Gestus amatorii.*	Gestes amoureux.	تبسّم * غمزه * تبختالي * نوازش *
Gesto.	*Gestus.*	Geste.	اشارة * حركت *

Ges-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Gesto d'essecratione : si suol far dietro la persona; & per tanto far gesti, ansi predicando è mala creanza.	*Gestus execrationis: quod à tergo fit: quare apud Persas, & Turcas, etiam concionando manum exerere vituperosum est.*	Geste d'execration : que l'on fait par derriere : pour l'egard duquel il est tres mal-seant en ces pays de faire des gestes; même en prechant.	ده * ده دادن *
Gettare.	*Projicere.*	Jetter.	انداختن * رمي كردن * افكندن * ترميدن *
Ghianda.	*Glans.*	Gland.	بلوط * لرخور *
Ghianda del membro virile.	*Glans membri virilis.*	Gland du membre viril.	سركير * جلّ دَرْيَا *
Ghignare: sorridere.	*Subridere.*	Soûrire : guigner.	اشاره كردن * غمزه كردن * خنده و تمسم ساختن *
Ghirlanda.	*Sertum: stemma florum.*	Guirlande : couronne de fleurs	تاج گل * كاكل و گردش گل بسر *
Già.	*Jam.*	Deja.	هم اين وقت * آلان * ازاينمحل *
Già: v: altro tempo.			
Giacere.	*Jacere.*	Estre couché.	خشپيدن * خابيدن *
Giallo.	*Flavus.*	Jaune.	زرد * اصفر * رنك كركمي * رنك زعفراني *
Giacinto : pietra.	*Hyacinthus : gemma.*	Hyacinthe : pierre precieuse.	الماس بنفش * بزادي * عسجد * برك عسجد *
Giacinto : fiore.	*Hyacinthus : flos.*	Hyacinthe : fleur.	سنبل سفيد * سنبل ابيض *
Giardino: v: horto.			
Giarra.	*Diota.*	Grande cruche.	خمره * جرّه * جَحله * فنطاس * جدّال *
Giezu.	***Jesus.***	**Jesus.**	**حضرت ايشوع** *
Benche sia venerato d'i Mahometani, però il nome nell' Alcorano è ingiurioso con questo modo di Scrivere; (عيسي Issa) ma la vera Ortagrafia è cosi : (ايشوع Isciua) cioè; Salvatore.	*Quantumvis nomen venerabile sit apud Mohomedanos; nihilominus prout effertur in Alcorano injuriosum esse constat; quocirca scriptores Christiani veri Arabes, & Persæ nostris Europæis cautiores non scribunt (عيسي Issa) sed ايشوع, id est; Salvator.*	Bienque ce nom est en veneration parmy les Mahometans, pourtant le nom ordinaire de (Issa عيسي) qui est dans l'Alcoran, est injurieux; c'est, pourquoy les écrivains Chretiens veritables Arabes & Persans, qui sçavent les precautions de la langue mieux que les nostres, n'écrivent jamais (عيسي Issa) mais (ايشوع Jchoua) c'est à dire; Sauveur.	واين املا حقيقي باشد و معني رستكار دارد و خلاص كننده واما املا همچنين عيسي بد است و بلكه از بد دلي يهودها صادر شد *
Gigante.	*Gigas.*	Geant.	ديو * آدم دراز *
Giglio.	*Lilium.*	Lis : fleur.	زنبق * سوسن كبود * سوسن زرد *
Ginebro,	*Juniperus.*	Genevre.	عرعر * وهل *
Ginestra.	*Genista.*	Genest: arbrisseau.	ارغوان * ارجوان * بهار *
Ginocchio.	*Genu.*	Genou : genoüil.	زانو * رُكبه *
Giocondità.	*Jucunditas.*	Joye : allegresse.	خرّمي * شادي * خوش حالي *
Giocondo.	*Iucundus.*	Joyeux.	شادمان * خوشحال * خرّم * شاد * خندان *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Giogo.	*Jugum.*	Joug.	جو * فدان * یوغ *
Giongere.	*Jungere.*	Joindre ensemble.	بهم بستن * جمع نمودن * جفت کردن *
Giongere: arrivare.	*Pervenire.*	Joindre: atteindre.	رسیدن * وارد شدن * واصل شدن * وصول نمودن *
Gioia: pietra preziosa.	*Gemma.*	Joyau.	جوهر * سنگ قیمتي * پرگز *
Gioiegliere.	*Gemmarius.*	Joyalier.	جواهري * جواهر فروش * جوهرشناس *
Gionco.	*Juncus.*	Jonc.	پیزر * اَسَلْ * نَسل * دُخْ * دهله *
Giona Profeta: del quale ho visto il sepolcro in una piccola moschea; & in un villaggio vicino al Tigre, quale ritiene il nome di Ninive: v: Ninive.	*Jonas Propheta: cujus sepulchrum vidi, in templo modico Mohomedano, cujusdam oppidi ad Tigrim, quod hactenus nomen Ninives retinet: v: Ninive.*	Jonas Prophete: de qui j'ay veu le supulcre dans une mosquée, d'un village situé asses proche du Tigre, leguel retient le nom de Ninive: v: Ninive.	یونس پیغمبر که قبرش در شهر نینیوه نزدیک شط دجله در مقابل موصل زیارت کردم *
Giontamente.	*Conjunctim.*	Conjointement.	یکجا * همراه * همپا * باتفاق * متفق * باهم دیگر *
Giordano.	*Jordanis.*	Jordain: fleuve.	رود خانه اردن * شط اردن * نهر اردن * هر دوم * آب زلال *
Giorno.	*Dies.*	Jour.	روز * نهار * یوم *
Il giorno doppo.	*Postridie.*	Le jour apréz.	بامدادان * روز بعد ازان *
Farsi giorno.	*Diescere.*	Se faire jour.	روز شدن * صبح شدن *
Giorno del giudizzio.	*Dies judicii.*	Jour du jugement.	روز داوري * روز قیامت * روز باز خواست * روز تاخیر *
Giornata di viaggio: otto leuche; quanto pol far un camelo cargato.	*Diurnum iter: quod definitur 8 parasangis: quantum nempe commodè conficit onustus camelus.*	Journée ordinaire: huict lieues: le chemin qu'un chameau chargé peut commodement faire en un jour.	مسافت * روزه راه * یعني هشت فرسنگ چنانچه شتر محمول زیاده نتواند رفت *
Alla giornata.	*Dietim.*	A la journée.	روزیانه * یومیّه *
Gioseppe.	***Joseph.***	**Joseph.**	**حضرت یوسف ***
sponso di Maria Vergine; chiamato volgarmente il carpentiere.	*Virginis Mariæ sponsus; quem vulgò fabrum lignarium vocant.*	l'époux de Marie; qu'ilz appellent ordinairement Joseph le charpentier.	یوسف * یسوف شوهر بیبي مریم بکر که اورا عاماً یوسف نجار میخوانند *
Giovamento.	*Juvamen.*	Secours: aide.	یاري * همراهي * امداد *
Giovane.	*Juvenis.*	Jeune-homme.	جوان * نوچه * کم سن * شاب * شب * شباب * پسر * برنا * ٹکل * چمن بند *
Giovanetta.	*Juvencula.*	Jeune-fille.	دختر * بنت * بکر * باکر * جوان *
Giovare.	*Juvare.*	Aider: secourir.	مدد دادن * امداد نمودن * یاري کردن * همراهي *
Giovedi.	*Dies jovis: feria quinta.*	Jeudi.	روز پنجشنبه * یوم الخمیس *
Giovenca.	*Juvenca.*	Genisse: jeune vache.	گوساله * عجله *
Giove: pianeta.	*Jupiter:* ζεύς.	Jupiter planete.	جواز * برجیس * فروزه * زواش زواس * هرمزد *

Gio-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Gioventu.	*Juventus.*	Jeunesse.	جواني * جهالت * طفوليت * يافته *
Giraffa: capretta montana: si trovano à truppe in Persia: havendo guardato un huomo in faccia, hanno l'istinto di conoscere si è amico ò inimico; di fugire, o fermarsi.	*Giraffa: dama: giraffa pumila: dorcas. gregatim reperiuntur: hominem fixis oculis intuentes agnoscunt an amicus sit, nec ne: ac subinde aut fugiunt; aut intrepidè consistunt.*	Giraffe: dain giraffe: petit dain: l'on en trouve de troupes en voyagent par la Perse: elles connoissent en regardant un homme s'il est amy, ou ennemy; & en même temps ou fuyent, ou s'arrêtent.	آهو * غزال * ضبي * زرافه * در ايران بسيار است خصوصاً در كرمسيروان جانور از ديدن آدميرا ميشناسد اگر دوست يا دشمن باشد واگر بايد گريختن يا نه *
Girare.	*Girare.*	Tourner: tournoyer.	گرديدن * دور رفتن *
Girasole: v: fior.			
Giro.	*Gyrus.*	Tour: circuit: cerne.	دور * دايره * جسم *
Gius: v: abasso.			
Giubba: vesta longa.	*Chiridota: vestis oblonga.*	Juppe.	اوخالق * زبون * فراجه * فرجيه *
Giubbone.	*Cento.*	Pourpoint: juppon.	كردي * كرتك *
Giubilo.	*Jubilum.*	Réjouissance.	صفا * تمليل * خوش حالي * شادي * فرح *
Giudeo.	*Judæus.*	Juif.	يهود * موسايي * اسرايلي * بني اسرائيل *
Giudicare.	*Iudicare.*	Juger.	حكم كردن * تميز نمودن * ديوان كردن *
Giudicato.	*Iudicatus.*	Jugé.	حكم كرده شده * فصل نموده * ديوان شده *
Giudice.	*Iudex.*	Juge.	حاكم * قاضي * عامل * داور *
Giudicio.	*Iudicium.*	Jugement.	حكم * ديوان * كفايت *
Giudicio temerario.	*Iudicium temerarium.*	Jugement temeraire.	گمان بد * سوء الظن * بد انديشه *
Giuggiola: frutto.	*Ziziphum.*	Jujube: fruit.	عناب * كنار بيشه * سيلانه *
Giuggiolo: arbore	*Ziziphus: arbor.*	Arbre des jujubes.	درخت عناب * شجرة عناب *
Giuggiolo bianco: del quale il frutto è farinoso, & più grande che la giuggiola commune: si mangia come gli altri frutti in Aspahan, Tauris, & in altri luoghi di Persia.	*Ziziphus alba; cujus fructus jujubâ communi major: pulpa farinacea, quæ â cortice facile eximitur; ejusque usus familiaris apud sanos Aspahani, Taurisii, alibique in Perside passim.*	Jujube blanc: c'est un fruit plus grand que le jujube ordinaire; il à la chair farineuse, que l'on mange separée de l'ecorce, comme les autres fruits, à Aspahan, Tauris, & autres lieux de Perse.	سنجد * ميويست از عناب بزرگتر و سفيدتر و لذت چندين دارد كه اورا مثل ميوه ديگر توان خورد و در اصفهان و تبريز بسيار باشد *
Giugnio,	*Iunius.*	Juin.	يونيوز * ماه ششم فرنگيان * تير ماه *
Giumento: v: bestia			
Giuocare.	*Ludere.*	Jouër.	بازي كردن * بازيدن * ملاعبت - قمار بازي كردن *
Giuocatore.	*Lusor.*	Jouëur.	قمار باز * بازنده * لعاب * بازي كن * بازي گر *
Giuoco.	*Lusus: ludus.*	Jeu.	بازي * قمار * لعب * وشيه *
Giuoco di sbaraglino.	*Scruporum ludus.*	Jeu de trictrac.	سدره * سدره بازي *
Giuoco d'i osseletti.	*Astragalorum lusus.*	Jeu des osselets.	پژول بازي *
Giuoco illecito.	*Alea.*	Jeu defendu.	مسنگ * بازي مسنگ * بازي حرام *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Giuoco di l'indovino; nel quale uno ferrando gli occhi con un velo, overo mettendo la faccia nel grembo d'altrui deue indovinare chi lo percote, perſoſtituirlo in ſuo luogo.	*Caput in tapeto: luſus, in quo caput alicujus velamine tegitur, vel in ſinum alterius inſeritur: hunc reliqui percutiunt, & quis tetigerit quærunt; ſi divinet, percuſſor in ejus locum ſubſtituitur.*	Jeu de devine, quita frappé: en uſage en Perſe, appellé (ſer derkelim) c'eſt à dire la tête dans un tapis.	سر در کلیم * بازي باشد که چون یکي چشم بسته یا در کلم نهاده کویند کدام کس اورا دست زد ان یکي جایش باید کرفت *
Giuoco delle capriole.	*Corporis per caput & pedes voluntatio.*	Jeu des caprioles.	سکندر * سکندر *
Giuoco del ſalto del baſtone uſato d'alli figliuoli in Perſia; & quivi in Hollanda; chiamaſi; Elſen & Klinckeſlaen.	*Luſus pueriles: ligni teretis extremum alio ligno percutiunt, atque ita in aërem ſubſilit. Belg.* Klinckeſlaen.	Jeu d'enfants; par lequel frappant un bâton avec un autre ils le font ſauter en l'air: on l'appelle icy en Hollande; Klinckeſlaen.	چلن چوب * بازي اطفال باشد که چون چوبرا با چوب دیکر بزنند در هوا بپرانند *
Giuramento.	*Iuramentum.*	Jurement.	قسم * سوکند * حلف *
Giurare.	*Iurare.*	Jurer.	سوکند خوردن * قسم خوردن * حلف ومناشده کفتن *
Giuratore.	*Iurator.*	Jureur.	قسم خور * سوکند خور * حلّاف *
Giuridico.	*Iuridicus.*	Juridique.	مشروع * شرعي *
Giuridizzione: poſſeſſione.	*Iuriſdictio: dominium.*	Juriſdiction: domaine.	حکم * تبع * ملک *
Giuriſta.	*Iuriſta.*	Juriſte: verſé au droit.	شرع دان فقیه * ملت شریعت * فقه دان *
Giuſtamente.	*Iuſtè.*	Juſtement.	ازروي حق * ازروي عدل * عدلا * حقیقتاً *
Giuſtitia: equità.	*Iuſtitia.*	Juſtice.	داد * عدالت * حقیقه * حق * عدل *
Giuſtificarſi.	*Purgare ſe.*	Se juſtifier.	خودرا پاک ساختن * خودرا بوسفین نمودن *
Giuſto.	*Iuſtus.*	Juſte.	نیک * عادل * پاک *
Gloria.	*Gloria.*	Gloire.	فخر * هنر * ناموس * نیکنامي * سرافرازي *
Gloriarſi.	*Gloriari.*	Se glorifier.	فخر وتعریف خود کردن * فراخ روي کردن * بازنانه بردن *
Glorificare.	*Gloriâ afficere.*	Glorifier.	تعریف - تمجید - تعظیم کردن * سرافراز نمودن *
Glorioſamente.	*Glorioſè.*	Glorieuſement.	هنرمندانه * بنیکنامي * بمجد * بتعظیم * بافتخار * بجلالت *
Glorioſo.	*Glorioſus.*	Glorieux.	نیکنام * مفتخر * صاحب هنر * معظّم * مکرّم * جلیل *
Gobba.	*Gibbus.*	Boſſe.	کوک * کهان * پیچ * کوز * حدبه * کور *
Gobbo.	*Gibber: gibbus.*	Boſſù.	کوز پشت * کوک دار * کوژه * حدبه دار * چنک پوشت *
Goccia.	*Gutta: ſtilla.*	Goutte.	قطره * نقطه * چکه *
Gocciare.	*Stillare.*	Degouter: couler goutte à goutte.	قطره قطره آمدن * نقطه نقطه چکیدن * چکیدن *
Godere.	*Frui.*	Jouir.	حرکردن * صفا یافتن * تمتع * کرفتن *
Goffo: v: ſciocco.			

Can-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Canna della gola. Gola: v: fauci.	*Guttur.*	Gozier.	قصبة الّروح * ني حلق * قصبة الرّيح * ناي *
Golfo di mare.	*Sinus maris.*	Golfe de mer.	خوز دريا * خور البحر *
Golosità.	*Ingluvies.*	Gourmandise.	پرخوري * شراهت * حرص *
Goloso.	*Helluo: edax.*	Goulu: gourmand.	پرخور * اكّال * بسيارخور * حريص *
Gomito: membro.	*Cubitus: membrum.*	Coude.	واري * مرفق *
Gomma. Gondola: v: schifo	*Gummi.*	Gomme.	صمغ * صمغ درخت * صمغ شجره * قول *
Gonfiare.	*Tumere: turgere.*	Enfler.	باد پُر كردن * منفوخ نمودن *
Gonfiarsi.	*Tumescere.*	S'enfler: devenir enfle.	مورّم شدن * ورم شدن * اماس كردن *
Gonfiato. Gotta: v: podagra.	*Tumidus: turgidus.*	Enflé.	ورم شده * مورّم كرديده * باد كرده *
Governare.	*Gubernare.*	Gouverner.	سرداري كردن * حكم كردن * فرمان دهي كردن *
Governatore.	*Gubernator.*	Gouverneur.	وزير * حاكم * ضابط * داور * مدبّر * قهرمان * خان *
Gli grandi governatori di Provincia, con milizia, & fortezze, si chiamano in Persia (Bekler-bek) cioè nobile d'i nobili; come è quel di (Sciamaki) in Latino; portæ caspiæ: gli governatori di Provincia, quali hanno poca milizia sono chiamati (C-han): come quei di (Lar) & (Bander Abassi) & gli governatori di città, si chiamano (Vezir:) come al presente quel di (Aspahan) & di (Sciraz.)	*Gubernatores provinciarum Persidis, ubi sunt arces, & militia vocantur (Bekler bek) id est: Magnas Magnatum, satrapa; ut; in urbe (Sciamaki) ad portas Caspias: qui provinciis minoris momenti præficiuntur, vocantur (C-han:) uti in Provinciis (Lar,) & (Bander Abassi:) qui verò urbibus tantùm, vocantur (Vezir;) uti Aspahani, & Sirasii.*	Les gouverneurs des Provinces de Perse, ou il y a des citadel les, & de la milice s'appellent (Beklerbek) c'est à dire, noble des nobles: comme celluy de (Sciamaki): ceux des autres Provinces sont appellez (C-hans) comme ceux de (Lar,) & (Bander Abassi;) & ceux de villes seulement, sont appellez vezirs; comme sont ceux (d'Aspahan,) & de (Sciraz.)	مهتران ديارهاي ايران كه عسكر و قلعه دارند بيكلربيك خوانند شونده چون ضابط ديار شماخي و وزيرند و حاكمها غير ديارهاي خان خوانند شونده چون ضابطان لار و بندر عباسي و اما انان كه شهررا ميخورند وزير باشند *
Governo.	*Regimen.*	Gouvernement.	حكم * ضبط * فرمانده‌ي * داوري *
Grado.	*Gradus.*	Degré.	درجه * طبقه *
Graffio.	*Uncinus.*	Crochet: agraffe.	چنگال * كلّاب * مخطار *
Grammatica.	*Grammatica.*	Grammaire.	صرف * علم صرف * تصريف * علم تصريف * فن تصريف *
Gramigna.	*Gramen: herba.*	Chien-dent: herbe	مرغ * مور * پشته باغ * شنك * ثيل * نجل *
Grammatico.	*Grammaticus.*	Grammairien.	صرفي * صرف دان * صاحب صرف * معلّم تصريف *
Gramola.	*Linter ad subigendum panem.*	Mait.	پندروغ *
Gramolare il pane.	*Panem depsere.*	Petrir la pâte.	خمنده كردن * خمير كردن * تخمير نمودن *
Grana: scarlato.	*Coccum.*	Graine d'écarlate.	قرمز *
Granaro.	*Horreum.*	Grenier.	انبار گندم * خزينه گندم * تبنگ * تبنگه * خورزي *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Granata : pietra preziosa.	*Amethystus.*	Grenat : pierre precieuse.	سنك سيلان * سيلان ازراق * سيلان سفيد * سيلان سياه *
Granato: pomo.	*Malum punicum*	Grenade: fruit.	انار * رمان *
Gli meli-granati rossi della città di (Cascion) in Parthia, non hanno membrane frà i grani: & gli bianchi della città di (Yezd) non hanno acino : ambi frutti ammirabili.	*Granata rubra civitatis (Cascion) in Parthiâ membranis inter grana; alba verò in civitate (Yezd) acinis etiam carent : mirabiles sanè fructus.*	Les grenades rouges de la ville de (Cascion) dans la Parthen'ont point de membrane, qui separe les grains, & celles de (Yezd) n'ont point de pepin qui resiste à la dent : ce sont des fruits admirables.	انار در شهر كاشان پرده ميانه دانهاي ندارند و دريزد نيز دانه سفت ندارند و بنابرين هر دو جنس بسيار غريب چيزيست *
Grande.	*Magnus.*	Grand.	بزرك * كبير * كب * عظيم *
Grandi.	*Magnates: primores*	Grands : gens de qualité.	بكبتا * ارباب همت * اكابر * امرا *
Grandemente.	*Valdè : magnoperè.*	Grandement: fort.	بسيار * كثير * بغايت * بنهايت * جدّاً *
Grandezza.	*Magnitudo.*	Grandeur.	بزرگي * كپي * عظمت * بزركواري *
Grandinare.	*Grandinare.*	Grêler.	تگرك باريدن * تگرك باران افتادن * سنك باريدن *
Grandine.	*Grando.*	Grêle.	تگرك * بَرد * سنك باران * يخچه *
Grano: v: fromento			
Grani di coronetta.	*Grana coronulæ precariæ.*	Grains de chapelet.	مهرهاي تسبيح * دانهاي مسبوح *
Grani di Paradiso.	*Grana Paradisi.*	Grains de Paradis.	شمشير * سوشمشير * هيل *
Grano: in genere.	*Granum.*	Grain.	چام * حبّ * دانه * دانها *
Grano d'uva.	*Vinaceus : acinus.*	Pepin de raisin.	قصاي * تگسل * تگره * غُر * غُرب *
Grappolo d'uva : racemo.	*Racemus: botrus.*	Raisin.	خوشه انگور * عنقود * عقد * عقد عنب *
Grassezza.	*Pinguedo:*	Graisse.	فربهي * چاغي زهومت * سِمن *
Grasso.	*Pinguis.*	Gras.	فربه * چاغ * سمين * زهيم * چلّه * پيلقن * دبنك *
Grasso : lardo.	*Arvina.*	Lard.	چربي * شحم * دهن شحم * زهيم * چوم *
Grasso di coda d'i castrati, tanto grande in Persia, che alle volte non possono straccinarsi.	*Adeps caudæ arietum monstrosi ponderis in Persiâ, ita ut aliquando progredi non valeant.*	Graisse de queüe des moutons; laquelle est si grande, & si pesante en Perse, qu'ilz ont quelquefois grande peine à se trainer.	دنبه * چربي دنباله كسفند كه در ايران بسيار سنكين باشد تاكه نتوانند پيش رفتن *
Gratamente.	*Gratè.*	Agreablement.	ازروي كرم * ازروي لطف * از دلخوشي * دولتمندانه *
Gratia : grazia.	*Gratia.*	Grace.	نعمت * لطف * احسان * مروّت * عنايت * شفقت * مهرباني *
Gratificare.	*Gratificari.*	Gratifier.	تلافي كردن * وفا نمودن * ارزاني داشتن *
Gratioso.	*Venustus : lepidus : gratiosus.*	Gratieux: affable: courtois.	خوش دماغ * خوش خو * خوش خلق * لطيف * مهربان * سبك روح *
Gratis.	*Gratis.*	Gratis : gratuïtement.	مفت * بلاش * زكفت *
Gratitudine.	*Gratitudo.*	Gratitude: reconnoissance.	وفاداري * حق شناسي * وفا *
Grato : v: caro.			
Grato : soave.	*Gratus : suavis.*	Agreable : doux.	خوش مرگي * خوش لذت * ترازه *

Gra-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Grata-caſcio.	*Radula.*	Ratiſſoire: rape de fromage.	مجکه * پنیر مجکه *
Grattarſi.	*Scalpere ſe.*	Se gratter.	خودرا خک کردن * خودرا خاریدن *
Gravare.	*Gravare.*	Charger : grever.	سنگین کردن * ثقیل نمودن *
Gravato.	*Gravatus.*	Grevé : ſurchargé	سنگین نموده * ثقیل شده * گران نموده *
Grave:v: peſante			سنگین * ثقیل * مهم *
Grave:importante	*Gravis : magni momenti.*	Important.	
Gravezza:angaria; particularmente quando gli corrieri del Ré, & d'i governatori pigliano per forza gli cavalli d'i viandanti; & gli laſciano coſi ſtracchi dove vogliono.	*Angaria : peculiariter equi ; ubi quis Regis cauſâ aut gubernatorum iter facit : tum equum obuii cujuſvis vi accipit ; & defatigatum relinquit, ubi occurrerit.*	Impôt ; violence: particulierement lors que les (Chapars) ou courriers du Roy, ou des gouverneurs prennent le cheval d'un voyageur par force, & ſans payer ; & le laiſſent où il leur plait, aprez l'avoir laſſé.	سخره * بن قانون چیزها که جاروا مسافران بجبر گیرند استغفر الله که در فرنگ چنین قانون باشد که ستم عظیم است *
Gravida.	*Gravida: prægnans*	Enceinte : femme groſſe.	حامله * آبستن * زن آبستن دار *
Gravidezza gravidanza.	*Prægnatio : graviditas.*	Groſſeſſe.	آبستني * حمل * تهبل *
Gravità : maeſtà.	*Gravitas: majeſtas.*	Gravité : majeſté.	هیبت * وقار * مهابت *
Grecia.	*Græcia.*	Grece,	روم * ولایت روم * ممالک یونان *
Greco.	*Græcus.*	Grec.	رومي * یوناني * اولاد روم *
Grege.	*Grex.*	Troupeau.	کله * قطیع * انگژوا * جریده *
Grembo: ſeno.	*Gremium.*	Giron : ſein.	سینه * بغل * اغوش * بر *
Pigliare nel grembo.	*Amplecti : in gremio ſuſcipere.*	Prendre ſur ſon giron: embraſſer.	اغوش گرفتن * بر گرفتن * خجالیدن *
Gridare.	*Clamare.*	Crier.	فریاد کردن * سداي کردن * اواز کردن *
Grido : clamore.	*Clamor.*	Cri : clameur.	سداي * فریاد * بانگ * ندا * نعره * بغراو * غریو *
Griffone.	*Gryphis: gryphus.*	Griffon.	سیمرغ * عنقا *
Grillo.	*Gryllus : acryda.*	Grillon : grillet.	جرجرک * غرغرک * ضرضر * جنده * جنده * زنه *
Grinza : ruga.	*Ruga.*	Ride.	چین * حري *
Grinzare gli denti.	*Stridere dentibus.*	Grincer des dens.	کماریدن * شرزه کردن *
Groppa del cavallo.	*Clunis equi.*	Croupe d'un cheval.	عقب اسب * ساقري * پشت اسب * دامن اسب *
Groppiera.	*Poſtilena.*	Croupiere.	قوشقین * پالهنگ * پوست پنه * رونکي *
Groppo : v: nodo.			مرشت * لپه * گنده *
Groſſamente.	*Craſſe.*	Groſſierement.	کندکي * قلة * غلظ * جسم *
Groſſeſſa.	*Craſſitudo.*	Groſſeur : groſſiereté.	جسمیت * جسامت * فوخاستکي * قلت داري *
Groſſeſſa del corpo.	*Corporis craſſitudo.*	Groſſeur du corps	گنده * قله دار * غلیظ * هنگفت *
Groſſo.	*Craſſus.*	Gros.	فادان * بي عقل * نافهم * بي تمیز * نامستعد *
Groſſolano.	*Hebes.*	Groſſier : lourd.	

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Grotta: antro: ſpelonca.	*Antrum : ſpecus: caverna.*	Grotte: caverne: antre.	مغاره * سلفت * غار * كهف * قعه * اكنان * آهون *
Grue: augello.	*Grus : avis.*	Gruë : oiſeau.	طرنه * مرغ طرنه *
Il Rè, & gli grandi di Perſia cacciano volontieri alle grue, con gli falconi, & altri uccelli di caccia.	*Chara, & celebris gruum venatio, tum Regi, cùm magnatibus Perſidis: utuntur porro falconibus, & accipitribus.*	Le Roy, & les grands de Perſe aiment fort à chaſſer aux gruës, avec les faucons, & autres oyſeaux.	شكار طرنه نزد پاه شاه ايران و نزد امرا بسيار مشهور و عزيز است و دران ورجش باز و شاهين مستعمل باشند *
Grugnire.	*Grunnire.*	Grogner.	سداي خوك كردن * اواز خنزير كردن *
Grugnio: griffo di porco.	*Rictus ſuis.*	Groin de pourceau.	پوزخوك * بيني خنزير *
Guadagnare.	*Lucrari.*	Gagner: profiter.	كسب كردن * فايده نمودن * آلْغَنْجِيدَنْ *
Guadagnare nel giuoco.	*Vincere ludendo.*	Gagner au jeü.	بردن * غلب كردن *
Guadagno.	*Lucrum: quæſtus.*	Gain: profit.	فايده * كسب * سود * محصول * در آمد * اكتساب *
Guado: Indico: è il ſucco d'un' herba chiamatá iſatide: viene copioſamente nel territorio di Tatta ſopra il fiume Indo.	*Glaſtum : vulgò Indicum : ſuccus Iſatidis: colligitur copioſè in Territorio urbis Tattæ ad oram Indi fluvii.*	Paſtel: Indique: couleur bleuë, & ſuc de l'herbe appellée ἴσατις: il vient avec abondance dans le terroir de Tatta; ſur le fleuve Indus.	نيل * عصارهٔ وسمه * نيلج * وسمه حشيشيست كه در احوال شهر طته يعني بندر ديول بالاي شط هند بسيار پيدا شود *
Guado: guazzo.	*Vadum.*	Gué.	پاه راه * مخاده *
Guai à me!	*Væmihi! proh me miſerum!*	Malheur à moy!	واي من * واي واي من * خيمشاه بر من *
Guaina: fodero.	*Vagina.*	Gaine: fourreau.	چفن * غلاف *
Guancia: guancie.	*Gena: genæ.*	Joüe: jouës.	رخاره * وجنه * ديباجه — ديباجتان * عرض — عارض *
Guantaro.	*Alutarius.*	Gantier.	چكين دوز * بهله دوز * استاد بهله دوز *
Guanti.	*Chirothecæ.*	Gants.	بهله * كف * خرك * دست كش * دستانه * الچك * نكان *
Non ſi trovano guanti ſi non per la man manca, dà portare l'ugelli di caccia, mà tignono le mani nel bagno, con polvere delle foglie del guado, (vesmeh): reſtano coſi negregialle, ma calide, & morbide.	*Non utuntur chirothecâ niſi ad ſiniſtram manum ad deferendum falconem. Inficiunt autem manus in balneo pulvere foliorum glaſti; ex quo flaveſcunt, ſeu nigricant, ſed indidem percipitur calor, & mollities: v: lex: golii; voce: (وسمه).*	L'on ne trouve en Perſe de gant, que pour la main gauche, ſervant à porter l'oiſeau. mais ils teignent les mains dans le bain d'une couleur noire jaunâtre, avec la pouſſiere des feüilles du paſtel; appellé; (وسمه vesmeh.) ce qui tient les mains chaudes, & delicates.	در ايران بهله نميسازند الّا براي دست چپ تا بازرا ببرند و اما هر دو دست وسمه ميمالند تا كرم و نرم كردند *
Guardar di traverſo.	*Aſpicere toruis oculis.*	Regarder de travers.	چشم آغيل كردن * تفل كردن * اغيشيدن *
Guardare.	*Aſpicere.*	Regarder.	نگريستن * نگه كردن *
Guarda roba: ſtanza.	*Veſtiarium.*	Garde-robe.	راخت خانه * اسباب خانه * دريگاه *
Guardia di notte.	*Excubiæ.*	Sentinelle: garde.	كشك * پاس *

Guar-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Guardiano.	*Cuſtos.*	Gardien.	پاسبان * مستحفظ * ناظور * نگهبان * كشكچي * موكّل *
Guardiani delle ſtrade; (Rah-dar): ſi trovano n'i paſſaggi pericoloſi: devono guardare le ſtrade nette d'i ladri, & pagare il danno fatto dà loro: ma adeſſo queſta coſtuma paſſà in abuſo, & angaria, eſſendo loro ſteſſi ſpeſſe volte ò tiranni, ò ladri: pigliano ſegondo la qualità, & diſtanza del luogo 2, 3. ſin à 5. (abaſſi) cioè lire, per carica d'un camelo, la metà per un mulo, il quarto per un ſommaro; un ſoldo per una pecora; & per gli frutti, & grani niente; gli franchi ſono eſſenti dà queſto dazzio nelle ſtrade ordinarie d'Aſpahan, ſin à Bander Abaſſi: ma coſta aſſai queſta eſſentione nella corte del Rè.	*Viarum cuſtodes, ſeu publicani, qui ſuos habent ſatellites in viis, & locis periculoſis. Debent vias à latronibus ſeruare ſecuras, dammumque ab iis illatum reſarcire: ſed modo degenerat hæc lex in abuſum, & vexationem: ſunt enim ipſimet ſæpius latrones, aut latronum complices. Pro loci conditione, & intervallo 2, 3. ad 5. abbaſſini, ſeu libræ ſoluuntur pro cameli, ſemiſſis pro muli, pars quarta pro aſini onere: pro ove aſſis, pro fructibus, & frumentis nihil. Quæſtus, & honoris gratiâ ab his vectigalibus eximuntur Europæi, (vulgò franchi): ſed charis muneribus diploma exemptionis redimunt apud Regem.*	Gardiens des chemins (Rah-dar) que l'on trouve preſque chaque jour ſur les chemins, & aux mauvais paſſages. Ils ſont obligéz de tenir les chemins libres des larrons, & de repondre du dommage qu'ilz pourroient faire: mais à preſent il ſont bien ſouvent eux mêmes; ou voleurs, ou d'intelligence avec eux. Il prennent ſelon la qualité, & diſtance du lieu 2. 3. & juſques à 5. lb. ou abbaſſis pour la charge d'un chameau, la moitié pour celle d'un mulet, & le quart pour celle d'un aſne: pour châque tête de betail un ſold; & pour les grains, & les fruis rien. Les francs ſont exemps de toux ces peages ſur les grands chemins d'Aſpahan au Bander Abaſſi, moyennant un commandement du Roy, qui leur coûte aſſes cher.	راه داران * مستحفظان شوراع * كارايشان است كه راهارا از راه زن و دوزدان پاك و امين نگاه دارند و هر زرر كه از ان جهت واقع شود از عهده ايشان در آيد اما گاه ميشود كه خود يشان يا دوزدان باشند يا شريك دوزدان * دوسه تا پنج عباسي براي بار شتر ميگيرند يك محمدي بار استر و يك شاهي بار خر يك دهستي براي هر سر كسفند اما جهت ميوه و كندم هيچ نگيرند و شكر خدا كه فرنگيان از راه داري مسلم اند چنانچه مهمان سركار خاصه شريفه باشند *
Guarnigione: preſidio.	*Preſidium.*	Garniſon.	لشكر * قول * عسكر * هفظچيان *
Guarnimento.	*Munimen.*	Garniture: fourniture.	تدارك * اسباب *
Guazza: rugiada.	*Ros.*	Roſée.	شبنم * طلّ * نم *
Guaſto: v: corrotto.			شوربا * قليه * تريد * خورش *
Guazzetto: intingolo.	*Intingulum: juſculum: embamma.*	Sauſſe: ragoût.	لوچ * قلوح * احول *
Guercio.	*Luſcus: ſtrabo.*	Louche: bigle: borgne.	جنك * جدل * حرب * نزاع * مقاتله * معاركه * تاو * خاش *
Guerra.	*Bellum.*	Guerre.	راهنما * پيشرو * هادي * قوّال * زمام جي * دليل * مرشد * راه نمودن * هدايت كردن * دلالت كردن *
Guida: ſcorta.	*Dux.*	Guide.	جزاء * تلافي * اجُرة * عوض * بدل *
Guidare.	*Dirigere: ducere.*	Guider: conduire.	كونه * عادت * روشت *
Guiderdone.	*Præmium.*	Loyer: ſalaire: recompenſe.	لغشيدن - ميلغشم * سلقيدن - ميسلقم * زلق كردن *
Guidone: v: ſcrocco			پوست حبوبات * فشر تخم هاي *
Guiſa: maniera.	*Modus: mos: ritus.*	Guiſe: maniere: façon.	
Guizzare: ſuggire	*Elabi.*	Gliſſer: échapper.	
Guſcia d'i legumi.	*Valvulus.*	Ecoſſe: gouſſe de legume.	

Gus.

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Guſcia d'ovo.	*Teſta: putamen ovi*	Coque d'œuf.	قشر تخم مرغ * پوست تخم مرغ *
Guſtare. Guſtoſo: ſaporito.	*Guſtare: deguſtare.*	Goûter: tâter.	چشیدن — میچشم * مزه دیدن * بضایقه رسانیدن * لذّت گرفتن * امتحان کردن * تمتّع یافتن *
Guſto: ſenſo.	*Guſtus: ſenſus.*	Goût.	قوة ذایقه * لذت * چاشنی *

Hab. Har. Ha. Her.

HAbile.	*Habilis: idoneus: aptus.*	Habile: propre.	مستعد * قابل * صاحب وقوف * قادر *
Habilità.	*Habilitas.*	Habilité: diſpoſition.	دست برد * قابلیّت * استعداد * وقوف * لایقت * نظر *
Habitacolo.	*Domicilium.*	Logis: demeure.	سکنا * سکنت * منزل * جای * خانه * مکان * وطن *
Habitante.	*Habitator: colonus.*	Habitant.	ساکن * متوطّن * مجاوز * متمکّن * تاجیک *
Gli habitanti delle città ſono diviſi in dui partiti, (Heideri & (Naamet-allahi) coſi chiamati dà dui Rè Heider & Naamet-allah: ſono ſempre nemici, & guerreggiano frà loro come in Venezia gli Caſtellani, & Nicolotti.	*Civitatum incolæ dividuntur in duas factiones, quæ vocantur, Heiderii, & Naamet-allahi) (fuerunt ambo heider & Naamet-allah Reges) continuò inter ſe diſſident & pugnant, uti venetiis Caſtellani, & Nicolotti.*	Les habitans des villes de Perſe ſont diviſez en deux partis que l'on appelle le parti du Roy Heider, & de Naameth-allah: ils ſont en continuelles querelles, comme à Venize les Caſtellani, & Nicolotti.	ساکنان شهرهای عجم دو فرقه باشند یعنی هیدری و نعامت اللهی و همیشه باهم جنگ و غوغه دارند *
Habitudine. Haï mè: v: ahi:	*Habitudo.*	Habitude: coûtume.	خوی * مزاج * خلق * امتزاج * خوخو * دیدن *
Haquenea.	*Equus eleganter incedens.*	Haquenée.	تیز گام * است خوش راه * یورغه * فغانوش *
Harpa. Haſta: v: alabarda.	*Barbitos.*	Harpe.	بربط * چنگ * ساز چنگ * صنطور *
Havere.	*Habere.*	Avoir.	داشتن — میدارم * صاحب بودن * حالک بودن *
Havere à male.	*Gravari.*	Prendre en mauvaiſe part.	بد بر داشتن * بد آمدن *
Havere fame.	*Famem pati: famere.*	Avoir faim.	گرسنگی خوردن * گرسنه شدن * جوع کشیدن *
Herba.	*Herba.*	Herbe.	علف * گیاه * نبت * درغشت *
Herbe dà mangiare.	*Olus: oluſcula.*	Herbes à manger.	سبزی * سبزی خوردنی * خضره *
Herbolaïo.	*Herbarius.*	Vendeur d'herbes	سبزی فروش * بیاع الخضره * ترّ فروش *
Herede.	*Hæres.*	Heritier.	وارث * میراث خور *
Heredità.	*Hæreditas.*	Heritage.	میراثی * ورث * ترکت * ملک * تراکه * خانمان *
Hereditaro.	*Hæreditarius.*	Hereditaire.	مترون * موروث * ازورث بهمرسیده *
Herezia.	*Hæreſis.*	Hereſie.	رفض * انیظاظ *
Heretico.	*Hæreticus.*	Heretique.	✠ انیظاظ * رافضی *
Gli Perſiani, & Turchi ſi chiamano frà l'un-l'altro (rafazi) cioè eretici	*Perſæ, & Turcæ ſe invicem vocant (rafazi) hæreticos.*	Les Perſans, & les Turcs s'appellent les uns les autres (rafazi) c'eſt à dire; heretiques.	اهل سنة و اهل شیع یعنی رومیها و عجمیها بهم دیگر رفضی میخوانند *

Hi-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Hidropico.	*Hydropicus.*	Hydropique.	مستسقي * خداوند استسقا *
Hidropisia: & sue specie.	*Hydropisis: & species.*	Hydropisie.	استسقا * استسقا لحمي * استسقاي زقي * استسقاي طبلي *
Hieri.	*Heri.*	Hier.	ديكر روز * امس * روز گذشته * دوش *
Hieruzalemme: chiamata dà Mohomedani santuario, & vi vanno in pelegrinaggio.	*Hierozolima: etiam à Mahomedanis sanctuarium (qds) dicitur: & illuc peregrinantur.*	Hieruzalem: appellée des Mahomedans sanctuaire (qds) & ils y vont en pelerinage	قدس * قدس خليل * قدس شريف ✠ يروشليم * بيت المقدس زيارت گاه جميع مذاهب است هم محمديان *
Himno.	*Hymnus.*	Hymne.	شركان * منقبت * سيحبت *
Hinnire.	*Hinnire.*	Hennir.	وَسْنَة كـــــــردن *
Hipocondri.	*Hypochondria.*	Hypochondres.	كـــــــــرد كار *
Hipocrisia.	*Hypocrisis.*	Hypocrisie.	رياكاري * ريا * جسبوسي * دفاق *
Hipocrita. Hirsuto: v: peloso.	*Hypocrita.*	Hypocrite.	رياكار * مراءي * رياكن * رياذي الفاش * بد آرام *
Hissopo: herba.	*Hyssopus: herba.*	Hyssopus.	زوفا * گياه زوفا * زوفا ياپس * زوفا مصري *
Historia.	*Historia.*	Histoire.	حكايت * قصه * روايت * داستان *
Historico.	*Historicus.*	Historique.	راوي * قصه خان * قصه دان * تاريخچي *
Historiografo.	*Historiographus.*	Historiographe.	وقع نويس * تاريخچي *
Hoggi.	*Hodie.*	Aujourd'huy.	امروز * اليوم *
Homicida.	*Homicida.*	Homicide.	آدم كش * قاتل * قتال * خوني *
Homicidio.	*Homicidium.*	Meurtre: homicide.	ناموس * ادب * سيرت * اركان * امكان *
Honestà.	*Honestas.*	Honnesteté.	باديب * سيرتانه * باركان * بامكان * بسيرت *
Honestamente.	*Honestè.*	Honnestement.	صاحب سيرت * ادبي * سيرتي * صاحب ناموس و تربيت *
Honesto.	*Honestus.*	Honneste.	صاحب حرمت * صاحب عزت * مكرّم * محتشم * موقّر *
Honorare.	*Honorare.*	Honorer.	عزت كردن * اعزاز و احترام نمودن * موقر داشتن *
Honoratamente.	*Honorificè.*	Honorablement.	بتوقير * بعزت * بحرمت * باكرام باحترام * باعزاز *
Honorato.	*Honoratus.*	Honoré.	مكرّم * صاحب اكرام * صاحب توقير * موقر * ارجمند *
Honore.	*Honor.*	Honneur.	وقار * عزت * حورمت * احترام * اكرام * اعزاز * عزّ *
Honorevole. Hora: v: adesso.	*Honorabilis: Venerabilis.*	Honorable.	محتشم * مكرّم * لايق عزت و حورمت * سزاوار اكرام و احترام *
Hora.	*Hora.*	Heure.	ساعت * مدت شصت دقيقه * ساعت * مدت ساعت *
Horologio.	*Horologium.*	Horloge.	وقت ساعة * ساعة * ساعة نما *
Horologio solare.	*Horologium solare.*	Horloge solaire.	وقت ساعة — ساعة شمسي * ساعة نما شمسي *
Horologio di arena, o d'acqua.	*Clepsydra.*	Horloge à sablon, ou à l'eau.	شيشه وقت ساعة * تشته * پنكان *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Horologiografia: gli matematici di Aſpahan, & Sçiraz vanno volontieri à dietro gli miſſionarii, per impararla.	*Horologiographia: gnomonica: cujus ope miſſionarii Perſidis Mathematicos ad ſe alliciunt.*	Horologiographie: moyen aux miſſionaires de Perſe pour attirer les Mathematiciens.	علم ساعة كشي * مخصوص فرنكيان است و اما رياضي دانان اصفهان وشيراز چون مرتقب باين علم شدند بنزد پادريان تردد دارند *
Horizonte.	*Horizon.*	Horizon.	افق * دايره افقي *
Horribile.	*Horribilis.*	Horrible.	مستكره * هولناك * هايل * غير موجه * كريه *
Horti di ſemiramide: à una giornata ſotto Bagdad, ſopra il Tigre viddi le ruine del tempio del Rè Anauſcirevon, & là vicino un recinto de muraglie de mattoni crudi ligati col bitume; groſſe di quatre braccia: contengono incirca mille paſſi di circuito in quadro: ſi chiama queſta antichità (bag douc-hteron) cioé horto delle figlie, & per eſſere ſcavato di ſotto, con acquedotti, & grotte forſe fù detto horto, ò horti penſili.	*Horti Semiramidis: vidi infra (Bagdad) juxta Tigrim ingens ædificium Templi Regis Anauſcirevani: & ibidem murorum ſeptum ex lateribus crudis, bitumine colligatis: Quorum latitudo quatuor patet ulnis; ambitus verò quadrangularis ferme paſſus mille continet: vocatur hæc antiquitas (bag douc-hteron); hortus puellarum; fortè ob aquæductus, & cryptas olim penſilis hortus, ſeu penſiles horti.*	Jardins de Semiramis: j'ay veu à une journée au deſſous de Bagdad, ſur le Tigre, les auguſtes ruines du temple du Roy Anauchirevon, & proche de là une enceinte de murailles de briques cruës liées avec le bitume. elles ont environ quatre braſſes d'épeſſeur, & contiennent environ mille pas de circuit en quarré ce lieù s'appelle (bag douc-hteron) c'eſt à dire jardin des filles: peut-être appellé autrefois jardin, ou jardins penſiles à raiſon des ouvrages, & aqueducs ſoûterrains.	باغ دوختران * جايست در كناره شط دجله يك روزه راه پاينتر از شهر بغداد وانجا عمارت عظيم است قصر قصرا نام كه ديوانخانه نيز بادشاه نوشيروان خوانند بلكه در احطه ديوارهاي ان باغ كه مقدار هشت كز پهني دارند و هزار كز دور در مربع باغ ملكه شاميرام بود *
Horto d'i fiori.	*Florilegium.*	Parterre.	باغچة گُل * گُلشن * گُلستان * باغ گُل * بستان گُل *
Horto.	*Hortus.*	Jardin.	باغ * بستان * روضه * جنّة * وارگار *
Hortolano.	*Heorulanus.*	Jardinier.	باغوان * بستانچي * ريّس * اكّار * فلاح *
Hoſpitale.	*Noſocomium.*	Hoſpital.	دار الشفا * بيمار خانه * هروانه * خانقاه * جاي گاه غربا *
Suſſiſte il nome d'hoſpitale in Aſpahan, in una caſa chiamata; (dar el ſciafa) cioè luogo di ſanità; ma più toſto è luogo di morte.	*Subſiſtit Aſpahani nomen noſocomii in quadam domo, cui (dar Siafa) nomen: ideſt; ſanitatis domus; vocarem ego domum mortis.*	Le nom d'hôpital ſubſiſte à Iſpahan, dans un chetif lieu appelle (dar ſciafa) c'eſt à dire maiſon de Santé: mais c'eſt un vray lieu de mort.	نام دار الشفا در اصفهان است بموجب عمارتي وقف كه جهت فقرا بيمار بنا شد اما در حقيقت دار الموت باشد وهيچ نسبت بدارهاي شفا فرنكستان ندارد *
Hoſpiti del Rè: come ſono gli RR: PP: Carmelitani in Aſpahano, in qualità de mandati dà ſua Santità N. S. il Papa.	*Hoſpites Regis: ut ſunt Aſpahani RR: PP: Carmelitæ, quatenus ſegati ſummi Pontificis.*	Hoſtes du Roy: comme ſont les Reverends: PP: Carmes à Iſpahan, en qualité d'envoyez de N. S. P. le Pape.	مهمان سركار خاصه شريفه * چون حضرات پادريان كرمليط كه در حقيقت مهمان شاه اند چون ايشان ايلچيان حضرت پاپا خليفه حضرت ايشوع باشند *
Hoſpite dono di Dio. Proverbio Perſiano.	*Hoſpes donum Dei. Proverbium Perſicum.*	Le Pelerin eſt un don de Dieu. Proverbe Perſan.	مهمان هديه خدا است *

Hoſ-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Hoſſen figliuolo d'Ali : la feſta del ſuo martirio ſingolare à i Perſiani, ſi chiama (Aciur) cioè decima; perche ſi celebra gli primi diece giorni del meze moharram al 13 d'Ottobre, con veſti di lutto, non radendo la teſta ne la barba; con maſcarate, danze, & canti lugubri, n'i quali vien intercalata la voce (ïa Hoſſen) quale ripetono ſin al deliquio, riſuonando per tutto, giorno & notte come un pianto d'i cani, & lupi; nel decimo giorno dividono la città induoi eſſerciti per ripreſentare il mortorio, doue compariſcono le teſte raſe, & inſanguinate con molti colpi di raſorio.	*Hoſſen ſilius Ali: feſtum ipſius Martyrii, apud Perſas ſingulare, vocatur (Aciur) i; decima, quod nempe celebretur primis decem diebus menſis Moharram; 13 Octobris; tum induunt veſtes lugubres; nec caput, nec barbam radunt: choreas, ſimulacra & nænias affectant; intercalatur, & reſonat ad deliquium uſque diù, noctuque, & undequaque vox (ïa Hoſſen) quaſi canum latratus, aut ululatus: decima autem die diviſâ in duas acies civitate funeralia publicè repræſentant; ubi complures comparent capite raſo, multiſque novaculæ vulneribus cruentato.*	Hoſſen fils d'Ali. La feſte de ſon Martire, ſinguliere aux Perſans, eſt appellée (Achour) c'eſt à dire; dixaine; par ce qu'on la celebre durant les dix premiers jours du mois Moharram depuis le 13. Octobre juſques au 23. pour lors ils ſont veſtus de deüil, & ne font raſer ny la teſte, ny la barbe: il ny à que maſcarades, danſes, & chants lugubres, auſquels cette voix (ïa Hoſſen) ſert d'Intercalaire, laquelle ils repetent juſques à perdre la reſpiration; enfin ils hurlent, & abboyent jour, & nuict commes des poſſedés; au dixieme jour ayant diviſé la ville en deux corps d'armée, ils celebrent les funerailles (qatl) ou pluſieurs paroiſſent la teſte raſée, & enſanglantée de coups de raſoir.	حسن بن علي * عيد قتل اوكه مخصوص عجم و غير شيعان است عشور خونده شود از ان جهت كه ده روز مطصل از غره شهر محرّم تا روز دهم زكر ان ميكنند و عزا ميپوشند و سر و ريش نميتراشند و روز و شب زاري ميكنند و اين صوط ياحسن تابي هوشي تكرير نمايند اخرا زوز دهم سر ميتراشند و بتيغ داغ ميزنند تا خون الود شوند و بترز عسكر شهرا دو حصه مينمايند تا بقتلنما حسن حاضر شوند *
Hoſte.	*Hoſpes: caupo.*	Hoſte: oſtelier.	مهماندار * مضايفچي * قروانسرادار * صاحب بقعه *
Hoſteria: hoſterie: (Caravanſerai:) publichi, & ſontuoſi edificii al par d'i noſtri monaſteri; nelle città, & nelle ſtrade publiche di Perſia: in quei ſi ſuol pagar la ſtanza, ma in queſti no. poſſono quivi albergarſi cento, ducento, ſin à cinque cento huomini à cavallo. In Turchia fuori delle città, ſono pochi, & miſerabili, uno pero viddi, à due giornate d'Aleppo à Tripoli ſopra il fiume Oronte, fondato d'al difonto gran-Vezir Mahamed Kioproli, fabricato di pietra, coperto di piombo, & ſi da gratis à mangiare all'huomini, & Cavalli tre giorni continui; puol ricevere commodamente trecento paſſaggieri.	*Diverſorium: caſtra (Caravanſerai:) publica & ſumptuoſa edificia, clauſtrorum inſtar: frequentia paſſim in urbibus, & ruri per Perſidem; ſed in campeſtribus gratis divertunt pedeſtres, & equeſtres turmæ ad centnm, & quingentas perſonas. per Turcarum Regna rarò occurrunt extra urbes, eaque miſera; unum tamen vidi ſecundâ dietâ Aleppo Tripolim ad Orontis ripam, protoſynbuli, ſeu veziri magni (Mahamed Kioproli) ære fundatum, quadris lapidibus fabricatum, & plumbi laminis magnificè tectum: ibi commodè diverſantur trecenti equites, quibus & hoſpitium, & victus tridui ſpatio gratis, & copioſè ſuppeditatur*	Hoſtelerie: logis des voyageurs (Caravanſerai.) publics & ſomptueux edifices, dans les villes, & ſur les chemins de Perſe, mais dans ceux-cy le logement eſt gratis; il ne faut qu'avoir, ou y achepter les proviſions de bouche, & il y peut loger juſques à cinq cens perſonnes à Cheval. En Turquie ils ſont rares, & fort mal en ordre: mais j'ay logé dans unà deux journées d'Alep à Tripoli, fondé par le defunt grand vezir (Mahomed Kioproli) lequel eſt baſti de pierre de taille, tout couvert de plomb, & capable de loger environ trois cens perſonnes; Et l'on y traitte l'homme & le Cheval gratis durant trois jours.	كروانسراي * خان * منزلگاه * مهمانخانه * بدانكه كروانسراي در جميع الكهاي ايران خواه در شهرهاي و خواه در سر راهاي صحره بسيار اند و اند معمور و عمارتهاي عظيم و سنكين باشند و اما در سفر تركستان كروانسراي كم اند و نيك و بد اند ليكن يكيرا ديدم نزديك حلب در جاي جسر شغر نام كه عمارت سنكين است و بموجب وقف بنا شد بامر وزير عاظم محمد كپرولي *

Hum.

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Humanamente.	*Humaniter.*	Humainement.	ازاروي آدميت * آدميتانه * بامهرباني * باداب *
Humanità.	*Humanitas.*	Humanité.	آدميّت * ادب * انسانيت * مهرباني * الفت *
Humano.	*Humanus.*	Humain.	انساني * آدمي * بشري * مخصوص بني آدم *
Humidità.	*Humiditas.*	Humidité.	تري * رطوبت * نم *
Humido.	*Humidus.*	Humide.	نمناکي * تر * رطب *
Humile.	*Humilis.*	Humble.	حقير * خضيع * درويش * متواضع *
Humilmente.	*Humiliter.*	Humblement.	بخضوع * بتواضع * بحقارت * درويشانه *
Humiltà.	*Humilitas.*	Humilité.	تواضع * درويشي * خشوع * خضوع * حقيري * فروتني *
Humore.	*Humor.*	Humeur.	خلـــــط *
Humore: naturale.			
Humiliare.	*Deprimere.*	Humilier.	خاپانيدن * خشوع نمودن * فروکردن *
Huomo.	*Homo.*	Homme.	آدم * انسان * مرد * رجل * بشر *
Huomo dà niente:	*Homo nauci: futilis.*	Homme de rien.	مرد کهٔ * مرد کهٔ بيوجود * وطواط *

Id.

IDiota. Iddio: v: dio. Idolo.	*Idiota: ignarus.*	Idiot.	ناشي * نادان * باذل * هرّاک * کودن * بيديق *
	Idolum.	Idole.	بت * صنم * وثن *
Idoli antiqui de gl'Arabi furno; del sole, della luna, delle stelle; occhio del tôro: di gione; di lestrema stella del remo sinistro della nave; del sirio; di Mercurio; & d'una dea adorata in una casuccia fatta nella sommità d'una palma; chiamata allat; cioè; Dea: (الاهة) la stella del Lucifero.	*Colebant antiqui Nomades solem, lunam, stellam; oculum Tauri; canobum, sirium, Mercurium, & aediculam in superiori parte palmæ; Deæ consecratam, sonat enim (الاهة) Deam: an porro veneris, seu Luciferi stella, dubitant qorani interpretes.*	Les anciens Arabes du desert adoroient le soleil, la lune, l'étoille appellée, l'oëil du taureau, l'etoile claire de l'aviron gauche du navire, la canicule: mercure; & enfin une logette practiquée sur le sommet d'une palme, appellée (allat) c'est a dire; Deesse: l'on doute si c'estoit le planete Venus.	عرب قديمان اهل الوبر نام شمسرا ميپرستيدند و قمرا و الديران و مشتري و سهيل و شعري العبور و عطارد و بيترا علي نخلة اللات نام يا الاهـــــــة *
Idolo della materia prima: è una meretrice, quale esponendosi a tutti quanti, si crede restar pur sempre vergine: si chiama hoggi dà i gentili (Calangani.)	*Idolum calangani: meretricis simulachrum, quæ semper cuicumque prostituta, semper virgo creditur permanere. nunquid materiæ primæ Idolum?*	Calangani; Idole des gentils des Indes: c'est une femme, qui à eur dire se prostitue à tout le monde, & demeure toûjours vierge; c'est sans doute la matiere premiere.	کالنکاني بت اس که مجوسيان هند بصورة زن قحبه ميسازند وگويند که هرچند بهمه کس مباشرت داشته هميشه بکر ميماند هلبته بت هيولا باشد *
Idolatria.	*Idololatria.*	Idolatrie.	بت پرستي * عبادت صنم * عبادت وثن *
Idolatra.	*Idololatra.*	Idolatre.	بت پرست * صنم پرست * وثن پرست * کافر * مجوسي * گبر * ترسا *

Cri-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Cristiani chiamati nell' Alcorano associatori, cioè; Idolatri: per la fede della Trinità.	*Vocantur Christiani in Alcorano associatores, seu Idolatra; propter dogma Trinitatis.*	L'Alcoran appelle les Chrêtiens associateurs, c'est a dire; Idolatres, à raison de la foy de la Trinité.	اهل انجيل معترف اند بيك خدا و سه شخص و لبكن خلاف نام مشركين وحق ميكنند وحق دارند جونكه براستي همين يك خدا ميپرستند *
Idria: vaso d'acqua	*Hydria.*	Cruche.	انعاي * ثعار *
Ignobile.	*Ignobilis.*	Roturier.	ازاذل * بي نسل * بي اصل * خسيس * ناجنس *
Ignobiltà.	*Ignobilitas.*	Rotûre.	اذالت * خساست * بي اصلي * بي نسلي *
Ignominia.	*Ignominia.*	Ignominie.	عيب * بدنام * عار * ننكي * رسوايي * خاري * تهمت *
Ignorante: idiota.			از روي ناداني * جاهلانه * از نداشتكي *
Ignorantemente.	*Ignoranter.*	Ignorammant: par ignorance.	جهالت * ناداني * نداشتكي * جهل * حماقت *
Ignoranza.	*Ignorantia.*	Ignorance.	نامعلوم * مجهول * غير معلوم * مخفي * پوشيده * پنهان *
Ignoto.	*Ignotus.*	Inconnù.	حرام * ناجايز * نامشروع * غير حلال *
Illecito.	*Illicitus.*	Illicite.	روشن كردن * منور نمودن * مضي كردن *
Illegitimo: v: figlio.			جليل * نجيب * اصيل * نقيب * خاندان *
Illuminare.	*Illuminare.*	Illuminer.	جلالت پناه * عالي جناب * شوكت دستگاه * عالي * زبر *
Illustre.	*Illustris.*	Illustre.	خيال — تصور — انديشه — قياس كردن * انديشيدن *
Illustrissimo.	*Illustrissimus.*	Illustrissime: tres illustre.	تصوّر * قياس * خيال * فكر * انديشه *
Imaginarsi.	*Imaginari.*	S'imaginer.	صورت * تصوير * شبيه * شكل * وضع *
Imaginatione.	*Imaginatio.*	Imagination.	قياس كرده شده * متصور كرديده * ظن نموده *
Imagine.	*Imago.*	Image.	بكشتي بار كردن * تحميل كشتي كردن *
Imaginato.	*Excogitatus.*	Imaginé.	سوار كشتي شدن * ركوب كشتي * ركوب غراب *
Imbarcare.	*In navim inferre.*	Embarquer.	ملاقات همديگر كردن * همديگر را ديدن * روبرو شدن *
Imbarcazione.	*Navis conscentio.*	Embarquement.	در دهن نهادن * توي دهان گذاشتن *
Imbatterfi.	*Occurrere invicem.*	Se rencontrer.	توي خمره نهادن * درميان خنب گذاشتن *
Imboccare.	*Indere in os.*	Mettre dans la bouche.	قيف * راحتي * سحقان * سكبار * خوهن *
Imbottare.	*Infundere.*	Entonner: mettre dans le tonneau.	درهم زدن * داخل هم كردن *
Imbottatore.	*Infundibulum.*	Entonnoir.	خروسه * كنه مكن * چكليز * مسنك *
Imbrattato: sporco.			قابل اقتدا * لايق اقتدا * مقتدا * لايق پيروي *
Imbrogliare.	*Intricare.*	Embroüiller.	پيروي كردن * تابع شدن * متابعت نمودن *
Imeneo.	*Hymen.*	Hymenée.	اقتدا نمودن * تقليد كردن * پي كرفتن *
Imitabile.	*Imitabilis.*	Imitable.	پيرو * تابع * مقتدي * مريد *
Imitare.	*Imitari.*	Imiter.	متابعت * پيروي * تقليد * اقتداي *
Imitatore.	*Imitator: assecla.*	Imitateur.	
Imitatione.	*Imitatio.*	Imitation.	

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Immanente.	*Immanens.*	Immanent.	غير متعدّي * ساكن بجاي خود *
Immenso.	*Immensus.*	Immense.	بيحد * غير محدود * بيقياس * لامكان *
Immergere.	*Immergere.*	Plonger.	درآب فروكردن * توي اب غوص كردن * تاغوش كردن *
Imminente.	*Imminens.*	Imminent.	عنقريب * نزديك * قريب *
Immobile.	*Immobilis.*	Immobile.	غيرمتحرك * بيحركت * ثابت * جنبش ناپذير *
Immoderato.	*Immoderatus.*	Immoderé.	بي اسلوب * بي اندازه * از حد بيرون * بي قدر و قرار *
Immodestia.	*Immodestia.*	Immodestie.	بي ادبي * بيحيايي * يعاري *
Immodesto.	*Immodestus.*	Immodeste.	بيحيا * يعار * بي شرم *
Immondizia.	*Immunditia: spurcitia.*	Immondice.	نجاست * ناپاكي * لوث * خنز * پلشتي * تلاتف *
Immonditia superstitiosa d'i Persiani insupportabile; & inumana: vedi nella prefazione di nostra farma copea Persica pag. 2.	*Impuritas superstitiosa Persarum intolerabilis, & inhumana: de quâ vide in præfat: nostræ Pharmacopeæ Persicæ. pag. 2.*	Immondicité superstitieuse des Persans insupportable, & inhumaine: v: dans la preface de nostre Pharmacopée de Perse. pag. 2.	نجاست كه مردام عجم يعني اهل شيع نكه دارند هليته وسوسه حقيقي است ومطلقا خلاف ادميت *
Immortale.	*Immortalis.*	Immortel.	لايموت * حي مطلق * مرگ ناپذير *
Immortalità.	*Immortalitas,*	Immortalité.	لايموت له * بيمرگ * بي موت * بي وفات *
Immutabile.	*Immotrabilis.*	Immuable.	غيرمتغيّر * تغير ناپذير * غيرمتبدل * لايتبدّل * لايتغيّر * ثابت *
Immutabilità.	*Immutabilitas.*	Immutabilité.	بي تغير * بي تبديل * مثبت *
Impacciarsi.	*Intricare se.*	S'embarasser.	دسپاچه شدن * بلبوك شدن * ممنوع كرديدن *
Impaccio.	*Implicatio.*	Embarras.	منع * قيد * دسپاچكي *
Impadronirsi.	*Dominium accipere.*	Se saisir.	بتصرف آوردن * بهمرساندن * حاصل نمودن *
Impalar le viti.	*Pedare vites.*	Mettre des echalas aux vignes.	رزپاچل كردن * مورا پرغه نهادن *
Impalato.	*Impalatus.*	Empalé.	قازوق زده * مقزوق *
Impalpabile.	*Impalpabilis.*	Impalpable.	لمس ناپذير * لايلمس *
Impallidirsi.	*Impallescere.*	Devenir pâle.	پژمرده شدن * ذابل شدن * زرد كرديدن *
Imparare.	*Addiscere.*	Apprendre.	اموختن - مياموزم * ياد كرفتن * متعلم شدن *
Imparare à mente	*Memoriæ mandare: ediscere.*	Apprendre par cœur.	حفظ كردن * ازبر نمودن * غيب آموختن *
Impassibile.	*Impaßibilis.*	Impassible.	بي الم * الم ناپذير * بي درد * بي رنج * رنج ناپذير *
Impastare.	*Subigere.*	Empâter.	خمير كردن * تخمير نمودن * مخمر كردانيدن * عجين كردن *
Impatienza.	*Impatientia.*	Impatience.	بي تابي * بي صبر * بي تحمل * بي تاب *
Impatiente.	*Impatiens.*	Impatient.	بي تحمل * بي تاب * بي صبر *

Im-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Impaurire.	*Terrere: terrefacere*	Intimider : faire peur.	ترسانیدن * هراس وخوف رسانیدن * مرعوب و مخوف ساختن *
Impaurirsi.	*Terrefieri.*	S'effrayer.	خوفناک وترسان شدن * هراس کردن *
Impaurito.	*Perterritus.*	Effrayé.	ترسانیده * خوفناک — خوان کرده * وهمناک شده *
Impazzire.	*Stultescere.*	Devenir fol.	تهی بین نمودن * توهین نمودن * تخویف نمودن * دیوانه شدن * عقل زایل شدن * شوریده شدن * بخود آمدن *
Impeciare.	*Pice inficere.*	Empoisser.	زفت زدن * زفت الود ساختن * مزفت کردن *
Impecciato.	*Pice inquinatus.*	Empoissé.	زفت الوده شدن * مزفت نموده * زفت ملطوش شده *
Impedimento.	*Impedimentum.*	Empechement.	منع * نهی *
Impedito.	*Impeditus.*	Empeché.	منع نموده * ممنوع — منع کرده شده *
Impedire.	*Impedire.*	Empecher.	منع کردن * ممنوع نمودن *
Impegnare.	*Impignorare.*	Engager	گرو کردن * رهن گذاشتن * مرهون نمودن * بر گرو گذاشتن *
Impenitentia.	*Impœnitentia.*	Impenitence.	بی توبه * بلا توبه *
Impensatamente.	*Inopinate: inconsulto.*	Sans y penser.	غافلا * ناگاه * بی شعورانه *
Imperatore.	*Imperator.*	Empereur.	قیصر * قیصر روم * خنکار * سلطان * ملک * خاقان * پادشاه * شاه * یفر *
Il gran Signore non da il titolo di (Pad-sciah) cioè; Imperatore, si non à se stesso, & al Rè di Francia.	*Turcarum Imperator titulum (Pad-sciah) seu Imperatoris, sibi tantum, & Galliæ Regi tribuit.*	Le grand Turc ne donne le titre d'Empreur (Pad-chah) qu'a soy même, & au Roy de France.	خنکار هیچ از سلاطین پادشاه نمیخواند الا خودرا اولاً وثانیاً حضرت شاه انشاه مارا پادشاه فرنسه *
Imperatrice.	*Imperatrix.*	Imperatrice.	زن قیصر * ملکه * سلطانه * خلیفه * زوجه پادشاه * زن سلطان * بیگم *
L'imperatrice madre del presente Gran - Signore Mahomede 4. fù anticamente monaca professa in Manfredonia, doue fù pigliata d'un corsaro Turco: si chiama ordinariamente la (Waledeh) cioè; madre.	*Imperatrix mater præsentis Turcarum Imperatoris Mohammedis 4. fuit olim monialis professa in urbe Manfredoniæ, unde rapta perhibetur a quodam pyratâ Turcâ: vocatur ordinariè (Waledeh) i; mater.*	L'imperatrice mere du grand Seigneur à present Regnant Mahomed 4. à estè autrefois Religieuse professe a Manfredonia, d'ou elle fut enlevée par un corsaire Turc. On l'appelle ordinairement la (Valedeh) c'est a dire, la mere.	نقل است که مادر خنکار که والده بیگم خوانند راهبه بوده در شهر فرنکستان منفردانیه نام و از انجا یعنی ازدیر بجبر آورده چون انجا قرصان هجوم وحمله عظیم کرده *
L'imperatrice Regente è la prima donna che fà un figlio maschio al gran-Turco: si chiama (C-hasseqi) cioè; appropriata.	*Imperatrix Regens est prima mulier, quæ ex Imperatore Turcarum masculum parit: vocatur porro (C-hasseqi) quasi dicas; propriã, seu appropriatam.*	L'imperatrice Regente est la premiere femme qui fait un enfant male au grand Turc. On l'appelle (C-hasseqi) c'est à dire propre.	خاصکی بیگم زن اولی باشد که از خنکار پسری نر بزاید *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Imperfetto.	*Imperfectus.*	Imparfait.	ناتمام * غير مكمّل * عيب دار * معيوب * بيكمال * ناكـــــس *
Imperfezzione.	*Imperfectio.*	Imperfection.	عيب * خلل نقصان *
Imperiale.	*Imperatorius.*	Imperial	پاد شاهانه * خونديكاري * خاقاني * سلطاني *
Imperio.	*Imperium.*	Empire.	پاد شاهي * ملك * مملكت * سلطنت *
Impeto.	*Impetus in hostes.*	Assaut.	هجوم * تهجّم * صدمهٔ * حملهٔ * تاز *
Impetrare.	*Impetrare.*	Impetrer.	بهره مند شدن * يامبدرسيدن * مستجاب الدعوه كرديدن * تناول نمودن *
Impetrazione.	*Impetratio.*	Impetration.	تناول * بهره * حصّه * سهم *
Impetuoso.	*Impetuosus.*	Impetueux.	هجوم كننده * متهجّم *
Impiastrare.	*Applicare per modum malagmatis.*	Appliquer en façon d'emplâtre.	اندودن * اندود كردن * طلا كردن * نهادن *
Impiccare.	*Laqueo suspendere.*	Pendre.	حلق بركشيدن * صلب ساختن * مصلوب نمودن * دار كشيدن * معلق نمودن *
Impiccato.	*Laqueo suspensus.*	Pendù.	حلق بركشيده * بردار خفه شده * مصلوب *
Impigrire.	*Pigrescere: obtepescere.*	Devenir paresseux.	كاهل شدن * طنبل شدن * سست شدن * متكسّل كرديدن *
Impio; v: empio.			
Implacabile.	*Implacabilis.*	Implacable.	دل سخت * دل قوي * سنكدل * بيرحم * غير متهيّ *
Implorare soccorso.	*Auxilium expetere.*	Implorer le secours.	مدد خواستن * جرويدن * جرويدن *
Imporre.	*Imponere.*	Imposer.	گذاشتن — ميگذارم * نهادن — مينهم *
Importante.	*Gravis: magni momenti.*	Important.	سنگين * مهم * لازم * گران * ثقيل *
Importanza.	*Gravitas.*	Importance.	گراني * سنگيني * ثقيل بودن *
Importare.	*Interesse multùm.*	Importer: estre de consequence.	سنگين بودن * باقي داشتن * گران بردن *
Importunità.	*Importunitas.*	Importunité.	تصديع * ازار * سماجة * اذا * رنج * تحام * جسارت *
Importuno.	*Importunus.*	Importun.	موذي * ازار كن * سماجة كن * رنج ده * ستهنده * چـــــازه *
Impostura.	*Impostura.*	Imposture.	چارهٔ ساز *
Impostore.	*Impostor.*	Imposteur.	بصمه * اثر * سكه *
Impressione.	*Impressio: edtio.*	Impression : edition.	بصمه زدن * مبصوم نمودن *
Improntare.	*Imprimere.*	Imprimer.	محال * ممتنع * غير ممكن * بي امكان * ترفند * بيكـــــاره *
Impossibile.	*Impossibilis.*	Impossibile.	ناتوان * ناتوي * بيقدرت * بيقوّة * ناقادر * عاجز * چنكلول * مستحق *
Impotente nel matrimonio.	*Impotens: infœcundus.*	Impuissant pour le mariage.	
Impotente.	*Impotens*	Impuissant.	
Impotente de membra.	*Membris impotens.*	Impotent.	
Impotenza.	*Impotentia.*	Impuissance.	عدم قوة * ناتواني * بيقدرتي * عاجزي * بيقوتي *
Improperare.	*Improperare.*	Reprocher.	سراكين زدن * تاينر نمودن * توبيخ زدن *

Im-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Imprudente.	*Imprudens.*	Imprudent.	بي تميز * بي تدبير * ناپخته * بي حمّيت *
Imprudenza.	*Imprudentia.*	Imprudence.	بي عقلي * بي تدبيري * ناپختكي * بي تميزي *
Impudicitia.	*Impudicitia.*	Impudicité.	فاسقي * زنبارگي * شبه بازي * بيحيايي *
Impudico.	*Impudicus.*	Impudique.	بيحيا * بيشرم * بيعار * فاسق * زنبارة * شبه باز *
Impudicamente.	*Impudicè.*	Impudiquement.	از بيحيايي * از بيشرمي * ازروي زنبارگي *
Impudente.	*Impudens.*	Impudent.	بيعار * سخن خورة * شوخ * پررو * شوخ ديده * وذكل *
Imputare.	*Imputare.*	Imputer.	اسناد كردن * حمل كردن * بالاي كسي انداختن * افترا كردن *
In.	*In.*	Dans.	در * في * توي * درون * اندرون * داخل *
Inacquare.	*Rigare*	Arroſer.	سيرآب كردن * درآب پروازدن * *
Inargentare.	*Argento obducere.*	Argenter.	اب نقرة ماليدن * رنگ نقرة ساختن * تفضيض نمودن *
In-avertenza.	*Inadvertentia.*	Inadvertence.	غفلت * تغافل * بي توجّه *
In-breve.	*Brevi.*	En peu de tems.	زود * سريع *
In-cambio.	*Vice.*	Au lieu.	درجاي * عوض * بدل *
Incantamento.	*Incantatio:* τέλεσμα.	Enchantement.	جادوگري * سحر * افسون * جلبه * طلسم *
Incantare.	*Incantare.*	Enchanter.	جادوكردن * افسون كردن * سحر نمودن * جلبه ساختن *
Incantatore.	*Incantator.*	Enchanteur.	جادوگر * سحار * افسون گر * سحر باز * ساحر *
Incantatrice.	*Incantatrix.*	Enchantereſſe.	زن جادوگر * زن ساحر * سحّارة * ساحرة *
Incantezimi, Teleſmi, & cabale ſono arti publiche frà Arabi, & Perſiani: connobbi un famoſo, & rico mago in Baſſora, quale tiene un quartiere di città habitato dà ſuoï Diſcepoli, viliſſima canaglia; quali à certo canto, & ſuono del tamburo diventano ſubito ſpiritati, & divorano il fuoco; hanno gli capelli longhi.	*Incantiones, teleſmata, & cabalæ, ſunt artes publicæ apud Arabes, & Perſas. Novi Baſſoræ magum opulentum, cunctis ſpectabilem, cujus diſcipuli, civitatis utique fex, ad certum cantum, & tympani ſonum quaſi energumeni fiunt, & hoc in ſtatu prunas candentes devorant in publico foro. nutriunt porrò comam, ut â cæteris diſtinguantur.*	Les charmes, les Teleſmes, & la cabale ſont deſarts publics en Arabie, & en Perſe. J'ay connu à Baſſora un riche magicien, homme de grande veneration dans la ville, d'ont les diſciples, miſerable canaille, occupent un quartier; ils deviennent comme poſſedez à certain chant, & ſon du tambour, & mangent du feu publiquement. Ils portent toûjours les cheveux longs pour eſtre diſtinguéz.	جادوگري * سحر * افسون گر * سحر باز * ساحر * طلسمات ورمل وفالگري در ميان اهل جادوگري * محلتهاي شهرها عرب وعجم نشسته كار خودرا اشكارا ميكنند * دربصره مدّة شناختم قاضم نام جادوگر مشهور ومكرّم نزد امرا وخلايق ومريدانش چون نغمه وصداي دايره بشنوند گويا جنوني شوند ودران محل آتش توانند خورد واما استاد غني بسيار است وايشان پلشت ومفلس واز ان نشان معروف اند كه كيش دراز ميپرورند *
Incanto: vendita	*Aſtarium.*	Encan: vente à l'enchere.	مزاد * مزايده *
Incarnato.	*Incarnatus.*	Incarné.	ملتحم * متجسّد * گوشت شده *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Incarnarsi.	*Incarnari.*	S'incarner.	كوشت شدن * بدن از كوشت كرفتن * ملتحم كردن * خودرا تجسد نمودن *
Incarnatione.	*Incarnatio.*	Incarnation.	تجسد * كوشت شدن * تجسم *
Incastrare.	*Coagmentare: conjungere.*	Enchasſer.	بهم بستن * بهم بكر چسپانيدن *
Incavare.	*Excavare.*	Creuſer.	كندن ـ ميكنم * كون كردن * حفر كردن *
Incautamente.	*Incautè.*	Imprudemment : inconſideremment.	بي احتياط * بي ملاحظه * بي فكر * غافل * بيقين *
Incauto.	*Incautus.*	Inconſideré : imprudent.	نامتيقن * بي قين * بي احتياط * مرد غافل *
Incendio.	*Incendium.*	Incendie.	سوختكي عظيم * حريقه بسيار * اوتار *
Incenſare.	*Thurificare.*	Encenſer.	بخور كردن * تبخير نمودن * خوش بو دادن * كندر سوزانيدن *
Incenſo.	*Thus.*	Encens,	كندر * بخور * خنك * بسته * وبيره *
Arbore dell' incenſo è grande; ſimile al pero, creſce principalmente n'i monti del Regno di (Lar.)	*Thuris Arbor ſpeciem veternoſæ pyri refert; creſcit præſertim in montibus Regni (Lar); ad mare Perſicum.*	L'arbre de l'encens reſſemble a un grand poirier: il croit principalement dans les montagnes du Royaume de (Lar.)	كندر درخت كوبا درخت كلابي بزرك مانند است وبر كوهاي ملك لار ميروبد از انجا بسيار دقاق كندر خوب برداشته ام *
Incapace.	*Incapax.*	Incapable.	ناقابل * غير قابل * نامستعد * بغير وقوف *
Incapacità.	*Incapacitas.*	Incapacité.	بي قابليت * بي استعداد * بي وقوفي *
Incerare.	*Cerâ linire: cerare.*	Cirer : frotter de cire.	مشمع كردن * تشميع نمودن * ازموم سير كردن *
Incerato.	*Inceratus.*	Ciré : frotté de cire.	تشمع * تشميع نمود * ازموم سير كرده شد *
Inceſto.	*Inceſtum.*	Inceſte.	فجور القرابه * زنا كاري با خويش *
Inchiavare.	*Claudere.*	Enclorre : enfermer.	بكليد بستن * قفل كردن * مقفول نمودن *
Inchinare.	*Inclinare.*	Incliner: abbaiſſer,	پايين كردن * مايل نمودن * منحني كردن *
Inchinarſi.	*Demittere ſe.*	S'abbaiſſer.	فروتني كردن * ركوع كردن * خاضع شدن *
Inchinatione.	*Inclinatio.*	Inclination.	ركوع * خضوع * فروتني * سجود *
Inchinatione.	*Inclinatio : amor.*	Idclination: affection.	عشق * دوستي * ميل * تمنا *
Inchiodare.	*Coaptare clavis.*	Encloüer: cloüer.	ميخ زدن * بميخ چسپانيدن *
Inchiodato.	*Clavatus.*	Encloüé : cloüé.	ميخ خورده * ميخ زده شده * مسامير خورده *
Inchioſtro.	*Atramentum.*	Ancre.	مركب * مداد * حبر * سواد * سياهي *
Inciampare.	*Offendere.*	Broncher : trebucher.	لغزيدن ـ ميلغزم * زلق كردن * پاپرچري خوردن *
Incitare.	*Incitare: impellere.*	Inciter.	كوييدن * حث نمودن * تحريك كردن * بجد كردن * بجد ساختن * تصبيح دادن *
Incitazione.	*Impulſus.*	Incitation: inſtigation.	حث * تحريك * جد * نصحت * جب *
Incivile.	*Inurbanus.*	Incivil.	بي ادب * قباحة ناشناس * بي تربيت * بي جوهر *
Inciviltà.	*Inurbanitas.*	Incivilité.	بي قباحة * بي ادبي * بي تربيت * بي جوهر *

In-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Inclito : famoſo.	*Inclytus.*	Fameux : renommé.	نامدار * مشهور * معروف * صاحب صيت * نام برآمده * خوشنام * آوازه دار * نامي *
Inclemente.	*Inclemens.*	Impitoyable.	بيرحم * بيمروت * دل سخت * سنگدل * ظالم * دل قوي *
Incognito.	*Incognitus.*	Inconnù.	نامعلوم * ناشناخته * مجهول * نامعروف * مخفي * پوشيده * پنهان *
Incollare.	*Conglutinare.*	Coller.	چسپانيدن * بصريش بهم بستن * بغره قايم كردن *
Incollamento.	*Glutinamentum.*	Ouvrage de celle.	صريش كاري * عمل غره * شغل شريش *
Incollato.	*Glutinatus.*	Collé : joinct.	بغره چسپيده * مغرا نموده * بشريش قايم كرده شده *
Incolpare.	*Conferre crimen.*	Imputer : accuſer.	افترا و تهمت نمودن * تحت الباقي كردن * كنه كار كردن *
Incommincia-mento.	*Inchoatio : principium.*	Commencement.	ابتدا * اغاز * بنا * مقدّمه * استيناف * عنوان * شروع *
Incomminciare.	*Inchoare.*	Commencer : entreprendre.	شروع — ابتدا — اغاز — بنا — استيناف كردن * از سر گرفتن *
Incommodità.	*Incommoditas.*	Incommodité.	زحمت * تصديع * جفا * آزار * تعب *
Incomparabile.	*Incomparabilis.*	Incomparable.	بيمثل * بي نظير * بي بدل * بي اقران * بي همتا *
Incomprehenſibile.	*Incomprehenſibilis.*	Incomprehenſible	تهم * تهمبر * ناموه * لايدرك * لايفهم *
Inconſiderato.	*Inconſideratus : temerarius.*	Inconſideré.	نامتقيّن * سرد بي فكر * سرد بي قين * بي ملاحظه *
Inconſiderationе.	*Inconſideratio : temeritas.*	Inconſideration.	تغافل * غفلت * بي قيدي * بي ملاحظه * بي فكري *
Inconſtante.	*Inconſtans.*	Inconſtant.	بيقرار * بي ثبات * سبك *
Inconſtanza.	*Inconſtantia.*	Inconſtance.	بيقراري * سبكي *
In-contanti.	*Numeratâ pecuniâ.*	Argent contant.	نقد * پاي ترازو * حاظر * حالها *
Incontinente.	*Incontinens : intemperatus.*	In continent : intemperant.	شهوه پرست * بي ضابطه *
Incontinenza.	*Incontinentia.*	Incontinence.	بي پرهيزي * بي نفسي * بي قناعتي *
Incontrare.	*Occurrere : obviam venire.*	Rencontrer : venir à la rencontre.	پيشوا رفتن * استقبال نمودن * ملاقات كردن * مصادفت كردن * راست آمدن * پذيره رفتن *
Incontrare : urtare	*Offendere.*	Rencontrer : heurter : choquer.	زده شدن * خوردن * مصدوم شدن *
Incontrarſi.	*Invicem occurrere.*	Se Rencontrer.	همديگر ملاقات كردن * همكررا ديدن * باهم يكجا شدن * بايكديگر راست شدن * روبرو شدن * مصادفت باهم كردن * واكوفتن *
Incontro.	*Occurſus.*	Rencontre.	ملاقات * مصادفت * باهم رسيدن * راست شدن *
Inconveniente : diſordine.	*Inconvenions.*	Inconvenient : deſordre.	كار ناشايسته * خلل * كار بيجا * ناشايستگي *
Inconveniente : ſconvenevole.	*Indecorus : abſurdus*	Inconvenient : abſurde.	نامعقول * غير معقول * ناشايسته * ناسزا * نالايق * بي نسبت * بيجا * نامناسب *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Inconvenienza.	*Inconvenientia.*	Disproportion.	بي نسبتي * بيجاي * نامعقولي *
Incoronare.	*Coronare.*	Couronner.	تاج نهادن * متوج نمودن * مكلّل نمودن * اكليل بر سر نهادن *
Incoronazione del Rè di Persia; (Padscia Soleïmon): cerimonia vera malamente contradetta dà Mr. Tavernier contra Mr. Chardin: la corona chiamata (tag تاج) è una berretta preziosissima, contrapuntata sopra con molti raggi, & inalzata in mezzo in forma d'una torretta, ò vero cilindro; arrichita d'un giojello dà portare tre piume di airone: gli (C-han) cioè; gli governatori l'adoprano quasi simile; parimente certi Religiosi antichi, chiamati (Soufi) d'i quali il Rè è discendente; adesso sono domestici, & portinari del palazzo Reale, & sopra-intendenti di l'azilo: (Ali capou.)	*Coronatio Regis Persidis: (Salomonis): ceremonia vera, quam perperam carpit D Tavernier contra D. Chardin: est porrò corona ad formam prætiosissimi pilei, pluribus radiis in occipite acuminati, ac turriculâ veluti, seù cylindro fastigiati, rosâque gemmarum ditati, tres ardeæ plumas sustentante: gubernatores, seù (C-han) simili ferme coronâ utuntur quæ vulgò (tag تاج) quin etiam antiqui Religiosi quidam (vulgò soufi) è quorum stirpe oriundus Rex; sunt hi domestici curiæ, nec non portæ, seù azili (Ali capou) custodes, & rectores.*	Le couronnement du Roy de Perse (Pad-sciah Soleïmon) ceremonie veritable, fort mal à propos contestée par Mr. Tavernier contre Mr. Chardin: la couronne est en façon d'un bonnet, contrepointé en plusieurs rayons, & ciné en façon de petite tour, où cylindre, & enrichi d'un bijou, qui soutient trois plumes de heron: les Gouverneurs, où (C-hans) portent une couronne (tag تاج) presque semblable; comme aussi cettains anciens Religieux appellez (Soufi) de la race desquels le Roy est descendant: ils sont toûjours domestiques du Roy, & gardiens, ou Recteurs de la porte, & de l'azile, appellé (Ali capou).	تاج نامه يعني حكايت تاج نهادن بر سر شاه سليمان مصنّف كرديده بهمت شاردين بيك فرنكي جواهري اصل و حقيقت دارد و اما تاج پادشاه ايران منقسم باشد بدوازده سطر و كويا تره يا دسته خنجر در ميان و يك جيغه از مرواريد و الماس و يعقوت اما عجب است كه خانها و صوفيان بهمين دستور تاج دارند شايد كه سلاطين ايران از نسل صوفيان صادر شده و ليكن عيب است كه صوفيا بعضي خست ميكشند *
Incorporare.	*Concorporare.*	Incorporer.	خلط كردن * مخلوط نمودن * ميان هم كردن * درهم زدن *
Incorporato.	*Concorporatus.*	Incorporé.	مخلوط * درهم * درميان هم خلط نموده *
Incorporeo.	*Incorporeus.*	Incorporel.	بي تن * بي بدن * بلاجسد * غير متجسد * غير بدني * بيجسم * غير جسماني *
Incorrere infamia.	*Infamiam incurrere.*	Encourir l'infamie.	كرفتار رسواي شدن * دغدغه رسوا داشتن *
Incorretto.	*Incorrectus.*	Incorrect.	ناصحيح * غير صحيح * بي اصلاح * غير مصلح * مغلوط * غلط دار * عيب دار * معيوب *
Incorrigibile.	*Incorrigibilis.*	Incorrigible.	بي علاج * بي توبه * علاج ناپذير * تنبيه ناپذير * نامتنبّه * غير متنبّه *
Incorrotto.	*Incorruptus.*	Incorrompù.	فنانشده * فساد نپذيرفته * فاسد نكرديده * متغير نشده * ضايع نشده *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Incorruttibile.	*Incorruptibilis.*	Incorruptible.	فساد ناپذير * بلافنا * فنا ناپذير * غير متغيّر * مصون
Increato.	*Increatus.*	Increé.	في افرينش * غير مخلوق * في ايجاد * في تكوين * لاكون * نافريده * ايجاد نپذيرفته *
Incredibile.	*Incredibilis.*	Incroyable.	از اعتقاد بيرون * از اعتقاد بدر * باور ناپذير * غير معتمد * في اصل * في گمان *
Incredibilmente.	*Incredibiliter.*	Incroyablement.	از اعتقاد بدر * از باور بيرون * از انديشه بدر *
Incredulità.	*Incredulitas.*	Incredulité.	في اعتقادي * في باور * في اعتمادي * شک * بگمان *
Incredulo.	*Incredulus.*	Incredule.	نامعتقد * في اعتماد * في باور * کم اعتقاد * کم ايمان *
Increſpare gli capelli.	*Criſpare capillos.*	Friſer les cheveux	زلف چين کردن * حلقه کردن * موي راپيچيدن *
Increſpare una camiſcia.	*Criſpare induſium.*	Pliſſer une chemiſe.	پيرهن اتف کردن * جامه راازوکاري نمودن * جامه چين چين کردن * پيرهن بازوشتن *
Increſpare la fronte.	*Rugare frontem.*	Rider le front: froncer le front.	پيشاني پيچيدن * اخم پيشاني کردن * جعيدن پيشاني * خويي *
Increſpato.	*Criſpatus.*	Crépé: fronſé: pliſſé.	چين نمود * پيچيد * حلقه نمود * جعيد *
Incroſtare.	*Incruſtare: obducere.*	Embaucher: enduire.	اندود کردن * برد ساختن * والاد کردن *
Incroſtato.	*Incruſtatus: obductus.*	Embauché: enduit	برد رسانيد * اندود نمود *
Incrudelirſi.	*Sævire.*	S'acharner: devenir cruël.	بيمروت شدن * ظالم گرديدن * بيرحم شدن * دل قوي گردانيدن *
Incrudelito.	*Exaſperatus.*	Acharné: irrité.	ظالم شد * بيرحم گرديد * دل سخت شد * وبيمروت *
Incudine.	*Incus.*	Enclume.	سندان * سندال *
Inculcare: far capire.	*Inculcare.*	Inculquer: faire comprendre.	مکرّر گفتن * بسيار خاطرنشان کردن * بارها فهمانيدن *
Inculto.	*Incultus.*	Inculte.	نامعمور * غير معمور * مهمل * تربيت نشد *
Incurabile.	*Incurabilis.*	Incurable.	علاج ناپذير * بيعلاج * بي طبّ * بلاعلاج * بگشتن *
Incurvare.	*Incurvare.*	Courber.	کج کردن * معوّج ساختن * معني نمودن * مقوّس گردانيدن * خم کردن *
In-darno.	*Fruſtrà: in caſſum.*	En-vain.	عبث * بي معني * بيهوده * بيجا *
Indebitamente.	*Indebito modo.*	Indeüement.	ناحق * بيجا * غير معقول * از حق بدر * از حق بيرون *
Indebitato.	*Debitis gravatus.*	Endebté.	قرض دار * مديون * صاحب دين *
Indebito.	*Indebitus.*	Indeû.	ناحق * ناشايسته * غير حقّيّ *
Indebolire.	*Infirmare.*	Affoiblir.	ضعيف کردن * بيقوّة ساختن * زورشکستن * زبون ساختن *
Indebolirſi.	*Debilitari.*	S'affoiblir.	زبون شدن * ضعيف گرديدن * بيقوّت شدن *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Indebolito.	*Debilitatus.*	Affoibli.	بيقوّة شده * ضعيف شده * بيزور كرديده *
Indecentemante.	*Indecorè.*	Indecemment.	بي ادبي * بي ادبانه *
Indegnamente.	*Indignè.*	Indignement.	بي لياقت * بي قابليت * بي حقيت * بي سزاي *
Indignarsi.	*Indignari.*	S'indigner.	بهم بر آمدن وروي درهم كشيدن * مبغّض شدن *
Indegno.	*Indignus.*	Indigne.	نالايق * ناقابل * غير سزاوار * ناسزا * نامستحق * بديع *
Indemoniato.	*Energumenus,*	Endiablé.	اجنّه دار * كرفتار اجنّه * جنوني * كرفتار شيطان * پري آسماي *
Indennità.	*Indemnitas.*	Indemnité.	بي نقصان * بي زيان * بي مضرت * بي ترجمان * عدم الجريمه *
Indeterminato.	*Indeterminatus.*	Indeterminé.	نامشخص * نامعلوم * متعين نكرديده *
Indi : di là.	*Illinc.*	De là : de ce costé là.	ازانجا * از انطرف * ازان سمت * ازان صوب * از ان جهت * از ان جانب *
Indie.	*Indiæ.*	Les Indes.	هندستان * هند * ولايت هند * الكه هند * ممالك هند *
Nell' India Occidentale nascono l'oro, & l'argento; morono nell' Orientale: partono navi dà Bassora per l'India cariche di piastre seviliane, & di sechini Venetiani; more poi quel danaro in Sorratte; & ritorna in Europa transformato in tele d'India chiamate; citte.	*India Occidentalis auri & argenti matrix; Orientalis sepulchrum. Solvunt naves Bassorâ Indiam versus onustæ bubalinis pellibus, tum nummis Sevilie, (vulgò Piastris) cum sechinis Venetis infartis: dein tot nummi in Surratti emporio sepulti revertuntur in Europam transformati in telas Indicas, vulgò (Cittas.)*	L'Inde Occidentale est la matrice de l'or; & de l'argent, mais l'Orientale en est le sepulcre. Il part de navires tous les ans de Bassora pour les Indes chargés de piastres, & de sequins; & tout cellà mourant (pour ainsi dire) dans Sorrat revient en Chretienté transformé en toiles des Indes, que l'on appelle (chites.)	هندستان مغربي يعني ينكي دنيا مال و تصرف سلاطين فرنك كون طلا ونقره است و اما هندستان شرقي مال مغل قبر هم انسان باشد ديدم در بصره برغهارا محمول از اقراش سويليه واز اشرفي وتنيك بعد از ان چندين صورة وارد شده كويا تناسخ ميشود كه اين مبلغ كلّي ديارچه پنبه و غير اجناس خواه چيط خواه قماش ساده منقش و مبدّل كردد و لبلس در فرنكستان غنيمت بسيار است عجب وعبث كه از انجا بجان خودرا بغتن غريبه چندين سهل خواهد ــــــــــــ *
Indiano.	*Indus.*	Indien.	هندي * هندستاني * اولاد هند * آدم هند *
Parono suffocate le verità Euangeliche sotto le favole d'i Brammani: connoscono tre persone in Dio, chiamate; (tre mourteh) & otto incarnazioni di Dio, delle quale pretendono esser l'ultima in forma d'huomo.	*Apparent suffocata veritates Christianismi vetustissimi, sub fabulis Bragmanicis: agnoscunt tres in Deo personas, quas vocant; (tre mourteh) & octo Dei incarnationes, quarum ultimam contendunt in formâ humanâ peractâm.*	Plusieurs verites du Christianisme semblent avoir resté suffoquées soubs les fables des Bragmanes: ils reconnoissent trois personnes en Dieu, & les appellent (tremourteh): & huict incarnations divines d'ont ils pretendent que la derniere à esté en forme humaine.	بدانكه ظاهر است كه زير پرده داستانهاي كه مجتهدين مجوسيان هند نقل ميكنند احديث چند از دين حق حضرت مسيح كويا خفه شده مثلا سه اقانيم درخداي يكي ميشناسند و اينهارا ترة مرطه بزبان خود ميخوانند ايضا تجسس الله تعلي بصورة آدمي اعتراف دارند *
Fico d'India.	*Ficus Indica.*	Figuier des Indes.	درخت دول * درخت خرق * انجير هندي *

La

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
La terza specie d'i fichi d'India: è arbore il più ammirabile del mondo: si perpetua dà se stesso; un solo pol far una selva; & possono restar mille, o più huomini sotto la sua ombra; attezo che dà i rami calano molte radici sin' à terra, & cosi viene propagato à l'infinito: gli gentili fanno loro Pagodi sotto; & loro (Gioghi) cioè Religiosi restano là, gli uni in perpetuo silentio, altri con le braccia alzate tutta la vita; altri nudi, & con gli capelli longhi di tre, ò quattro ulne, aspergendola con oglio, & cenere. Le foglie sono grande, verde, folte, dolce com' il veluto, in forma di lozangie: suoi piccoli fichi sono di poco sapore, quali mangiai giacendo sotto l'ombra nell' issola (C-hareq) nel mar Persico, doue si pescano le Perle: si troua etiandio nel porto (Congo,) & (Abassi;) & è commune in India.	*Ficus Indica tertia: arbor universi prodigium; sibi per se ipsam perpetuitatem conciliat; una ad Sylvam integram sufficit; subque ipsius umbrâ hominum millia degere valent; educit quippe ex ramorum juste radices ad terram usque, ex quibus novæ arbores in infinitum propagantur: hanc colunt gentiles, & sub eâ ædiculas, vulgò (Pogodos) parant; ibique (Gioghi) pseudo-Religiosi suos exercent ludos, alii elevatis bracchiis perpetuum quoque servant silentium: alii nudi stant per totam vitam, & comam ad tres, quatuorve ulnas producunt, oleo insperso, cum cinere. Folia grandia, densa, holoserico dulciora, parabolicâ formâ; semperque virent: ficus profert minutiores, parvi saporis; quas comedi quidem sub umbrâ hujus quiescens in insulâ maris Persici dictâ (C-hareq) invenitur quoque in portu (Congo) & (Abassi) & in Indiâ passim.*	La troisieme espece de figuier des Indes est un prodige: il se perpetue par soy mesme; un seul peut faire un bois, & recevoir plus de mille hommes soûs son ombre; d'autant qu'il produit des racines au milieù des branches, lesquelles vont jusqnes à terre, & produisant d'autres tiges se multiplie à l'Infini. Les (Gioguis,) ou Religieux gentils font leurs jeux la dessoûs, les uns gardant un perpetuel silence, avec les bras elevez toute leur vie; les autres sont tous nuds, couverts de leur chevelûre, qu'ils font croître jusques à trois, où quatre aunes de longueur avec l'huile, & la cendre. Les feüilles sont toûjours vertes, grandes, douces, comme du velours, & en façon de lozanges: ses figues sont petites, & d'un petit goust: j'en ay mangé étant soûs son ombre dans l'isle de (C-hareq,) dans la mer Persique, où se fait la pesche des Perles. Il y en à au bander Abassi & au Congo, mais elles sont communes aux Indes.	درخت انجیر هندی که دول یا خرق نام دارد داخل عجایت است چنانچه این درخت از خودی خود نشر نماید و یکی برای جنگل ساختن کافی باشد و زیر سایه او هزار کسانرا تواند پوشید واما فضیلت ناخستین ان باشد که از میان شاخهای ریشه چند در آرد که تا روی زمین رسیده هم میگیرند و درخت دیگر میشود باز معلوم است که درویشان مجوسیان هند ورجشهای بسیار زیران میکنند بعضی تمام عمر ایشان دستهارا بالا کرده هرگز دیگر پایین نمیارند بعضی هرگز حرف نمیزنند بعضی برهنه میمانند و موی دراز سه یا چهار گز میرویانند واما برگهای ان درخت همیشه سبز اند و بزرگ و نرم مثل مخمل بشکل هلیلجی میوه ان انجیر خورد است که لذت سهل و هلاوتی دارد و اورا خوردم در جزیره خارک در مقابل بندریک باز در بندر کنگ پیدا است و در بندر عباسی و خصوصاً در ولایات هند *
Indicativo.	*Indicativus.*	Indicatif.	نُصبُ * اَلمُبتَدا *
Indice d'un libro.	*Index libri.*	Table d'un livre.	فهرست کتاب * فصول نامه *
Indice: dito.	*Index: digitus.*	Doigt d'aprez le pouce.	انگشت شهادة * انگشت سبابه * اندام دازا *
Indicibile.	*Ineffabilis.*	Indicible.	بیگفت * نگفتنی * لاکلام * تعبیر ناپذیر *
Indicii.	*Indicia.*	Indices.	نشانهای * علامتهای * سیما *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Indico: guado.	*Indicum: glastum.*	Indique : pastel.	نيل * نيل كروجه * نيل تخته * نيل جراب * نيل كله * نيل سركيسه *
Indifferentemente	*Indifferenter.*	Indifferemment.	از روي اختيار * از روي اباحت * اختياراته * از روي تخيير *
Indifferenza.	*Indifferentia.*	Indifference.	اختيار * تخيير * اباحت *
Indifferente.	*Indifferens.*	Indifferent.	مختار * اختياردار *
Indigente.	*Indigus: egenus.*	Indigent.	محتاج * مسكين * فقير * پريشان * مفلس *
Indigentia.	*Indigentia: egestas.*	Indigence.	احتياج * پريشاني * فقر * مسكيني *
Indigestione,	*Indigestio.*	Indigestion.	بيهظم * هظم نشدن * عدم هظم * معده سرد * تخمه *
Indigesto.	*Indigestus.*	Indigeste.	هظم نشده * پخته نشده *
Indirettamente.	*Indirectè.*	Indirectement : obliquement.	نا راست * اعوج * غير مستقيماً *
Indiretto.	*Indirectus.*	Indirect: oblique.	نا راست * كج * اعوج * معوج * خل * نامستقيم *
Indirizzare gli capelli.	*Erigere crines.*	Dresser les cheveux.	كاليدن ــ ميكالم *
Indiscreto.	*Indiscretus.*	Indiscret.	نامنصف * بي انصاف * بيمروت * نامهربان * غير منصف *
Indiscretione.	*Indiscretio.*	Indiscretion.	بي تميزي * بيمروتي * فاانصافي *
Indissolubile.	*Indissolubilis.*	Indissoluble.	حل ناپذير * غير قابل انحلال * وا نشدني *
Indicio: segno.	*Inditium.*	Signal: indice.	نشان * علامت * اثر *
Individuo.	*Individuum.*	Individù.	شخص * فرد *
Alcuni Persiani tengono l'individuazione temporale di Dio, cioè; che Dio è in ogni luogo, che parla in ogni lingua, & che appare in certa persona individua, di maniera che gli legislatori siano primà Profeti, & doppo Dei. v: il Cieherestano al cap. الخطابيه	*Tenent nonnulli ex Persis esse Deum in omni loco, loqui o mni linguâ, atque apparere in personâ aliquâ individuâ: Inde alii asserunt esse antistites primò Prophetas, deinde Deos. v: schereslanium. cap.* الخطابيه	Quelques Persans disent que Dieu est en tout lieù, qu'il parle en toute langue, & qu'il paroist en la personne de quelque Individù; que les legislateurs sont premierement Prophetes, & en suite des Dieux: v: le Cheherestan chap. الخطابيه	بعضي اهل ايران كويند حسب قول شهرستاني در فصل الخطابيه ان الله تعلي قايم بكل مكان ناطق بكل لسان ظاهر بشخص من اشخاص البشر وايضا كويند كه امام اولا انبيا ثم الهة واما اكثر مشتهران اصفهان وشيراز چنين سخن رد ميكنند *
Individuo vago.	*Individuum vagum*	Individù vague.	فلان * زيد *
Indivisibile.	*Indivisibilis.*	Indivisible.	قسمت ناپذير * غير منقسم * لاينقسم * تفريق ناپذير *
Indiviso.	*Indivisus.*	Indivis: non divisé	قسمت نشده * تقسيم ناپذيرفته * غير مقسوم * تفريق نشده *
Indole.	*Indoles.*	Nature.	طبيعت * خوي * خلق * مزاج *
Indomito.	*Indomitus.*	Indompté.	رام نشده * تربيت نيافته * متمرد كردن * عاصي كشته *
Indoramento.	*Deauratio.*	Dorûre.	روكش طلا * تذهيب * نقش طلا * طلاء الذهب *
Indorare.	*Deaurare.*	Dorer.	طلا ساختن * مطلي نمودن * تذهيب نمودن * رنگ طلا ساختن *

In-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Indorato.	*Deauratus.*	Doré.	مطلا شده * روكش طلا كرديده * تزهيب نموده * رنگ طلا ماليده *
Indoratore.	*Deaurator.*	Doreur.	طلا كار * استاد مطلّي * نقاش طلا *
Indotto: perſuaſo.	*Inductus.*	Induit : pouſſé : perſuadé.	نصيحت كرفته * بدن برد رفته * دليل يافته *
Indovinamento.	*Divinatio.*	Divination.	فال كيري * رمل * استخاره * غيب كوي *
Indovinare.	*Divinare.*	Deviner.	غرم كردن * غريمت كردن * تفاءل كردن * پيش كفتن * غيب كفتن * رمالي كردن *
Indovino.	*Hariolus: præfagus.*	Devin.	فال كير * رمّال * غريمت كننده * افسون كر *
Indubitatamente.	*Sine ullâ dubitatione.*	Indubitablement.	بيشك * البته * لاشكّ * بي ريب * بيشبهة * تحقيق *
Indubitato.	*Certiſſimus: perſpicuus.*	Indubitable	معلوم * مشخص * محقق بلاشك * شبهة نابرده * غير مريب *
Indugiare.	*Cunctari : morari.*	Tarder : differer : dilayer.	درنك كردن * مهلت كرفتن * مكث كردن * معوّق شدن * لبث كردن *
Indugio.	*Cunctatio : mora.*	Retardement: delay: retard.	مهلت * درنك * مكث * تعويق * لبث *
Indulgenza.	*Indulgentia.*	Indulgence.	مغفرت * عفو * هبه * بخشش *
Anticamente gli peregrini di Gieruzalemme davano una limozina in certe ſtazioni per quadagnare indulgenza, chiamata (Gofar): adeſſo gli Turchi hanno mutato la limoſina in rigoroſo tributo ſopra tutti gli aditi di Gieruzalemme, & ſi chiama (Gofar) cioè: Indulgenza.	*Eleemozinam dabant antiquitùs peregrini Hierozolimitani in certis ſtationibus ad lucrandas Indulgentias, quas vocabant (Gofar) id eſt; indulgentia: eandem hodiè exigunt Turcæ in viis, & aditibus Hierozolimæ, tributi rigoroſi titulo, quod etiamnum (Gofar) vocant.*	Les pelerins de Hieruzalem donnoient autrefois une aumône en certaines ſtations, pour gagner les indulgences; à preſent les Turcs l'exigent a titre de tribut ſur toutes les avenuës ſoûs le nom de (Gofar) c'eſt à dire; Indulgence.	بن انكه درقديم الايام هر كه زيارت ميكرد قدس خليلرا صدقه ميدان در بعضي جاهاي احوال شهر شريف ينيتي غفران يافتن و اما اهل ترك كه همروز قدسرا بتصرف اوردند همين صدقه درهمه جاي قريب قدس برسم باج ميكيرند و بنابرين ان باجرا غفر ميكويند *
Indulgentia plenaria.	*Indulgentia plenaria.*	Iudulgence pleniere.	عفو مطلق * مغفرت كلّي * هبهٔ مطلق * غفران كلّي *
Gli Maroniti publicano l'indulgenza plenaria con mirabile divotione; & veneratione.	*Maronitæ Indulgentiam plenariam publicant cum mirabili devotione, & cultu.*	LesMaronites publient l'Indulgence pleniere, avec une devotion, & veneration admirable.	موارنا چون موطبعين قديم حضرت پاپا باشند غفران نامه درمعبدي ايشان بن يانت كلّي ميخوانند و الله تعلع يبارك عليهم *
Indurare.	*Indurare.*	Endurcir.	سخت كردن * صلب نمودن * سخت و قوي نمودن *
Indurirſi.	*Indurari.*	S'endurcir.	سخت شدن * سخت كرديدن * صلب كشتن *
Indurato.	*Induratus.*	Endurci.	سخت شده * سخت كرديده * صلب كشته *
Indurito: oſtinato.	*Induratus: obſtinatus.*	Endurci : obſtiné.	عناد نموده * معاند شده * متقسي * عامي * معاصي *
Indurre.	*Inducere.*	Induire.	برام كردن * نصيحت كردن * وعظ كردن *
Induſtria.	*Induſtria.*	Induſtrie.	هنر * معرفت * وقوف * فن * هُنر * حزم *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Induſtrioſo.	*Induſtrius.*	Induſtrieux.	صاحب وقوف * صاحب معرفت * هنرمند * عارف * چرب دست *
Induſtriarſi.	*Induſtriâ uti.*	Uſer d'induſtrie.	جهد کردن * اجتهاد نمودن * اهتمام وسعي نمودن *
Induttione: argomento.	*Inductio: argumentum.*	Induction : argument.	دليل الاستقرار *
Ineffabile.	*Ineffabilis.*	Ineffable.	بيوصف * بلاوصف * بلا تعريف * غير موصوف * بي گفت *
In effetto.	*A parte rei.*	En effect.	بالفعل * بلحقيقه * بالوجود * في نفس الامر *
Inefficace.	*Inefficax.*	Inefficace.	بي اثر * بي تاثير * ناموثر * عبث * بي عمل *
Inequale.	*Inæqualis.*	Inegal.	نا مساوي * ناهنوار * نابرابر * غير معادل *
Inequalità.	*Inæqualitas.*	Inegalité.	ناهنواري * نابرابري * عدم التسويه * عدم العدل *
Inelegante.	*Inelegans.*	Groſſier : rude.	غير مصطلاح * نامصطلاح * نافصيح * بي اصطلاح * غير مقبول *
Ineſcare il peſce.	*Illicere piſces: Ineſcare.*	Appâter: allecher.	دانه — حبّ — زهر بماهي دادن *
Inexcuſabile.	*Inexcuſabilis.*	Inexcuſable.	بيعزر * بيحجّت * غير متعزّر *
Inexperto.	*Inexpertus.*	Sans experience.	بي تجربه * بي امتحان * غير ممتحن * تجربة نكرده * غير مجرّب *
Ineſplicabile.	*Inexplicabilis.*	Inexplicable.	بي تعريف * بي وصف * ناموصوف * وصف وتعريف ناپذير *
Ineſpugnabile.	*Inexpugnabilis.*	Inexpugnable.	مستحكم * ناگرفتني * غير مقهور
Ineſauſto.	*Inexhauſtus.*	Inépuiſable.	بي آخر * غير مفروغ * تفريغ ناپذير *
Ineſtare.	*Inſerere.*	Enter.	پيوند كردن * مركّب كردن * وصل نمودن * تركيب نمودن *
Ineſtato.	*Inſertus: inſititius.*	Enté.	پيوند شده * مركّب شده * تركيب نموده *
Ineſto.	*Inſitus.*	Ente.	پيوند * تركيب *
Ineſſorabile.	*Inexorabilis.*	Inexorable.	بيرحم * بي مروّت * نامتعدّي *
Ineſtimabile.	*Inæſtimabilis.*	Ineſtimable.	بي قيمت * ازقيمت بدر * ازبهابيرون * بي بها * علا كل ثمن *
Ineſtinguibile.	*Inextinguibilis.*	Que l'on ne peut eteindre.	خاموشي ناپذير * غير منطفي * لاينطفي * خاموش نشدني *
Ineſtricabile.	*Inextricabilis.*	Que l'on ne peut demêler: inſoluble	بي تعبير * بي بيان وتعبير ناپذير * نا متعبّر *
In eterno.	*In æternum.*	Eternellement.	هميشه * علي الدوام * دايم * تاابد الآباد *
Inettamente.	*Ineptè.*	Sottement : lourdement.	بي وقوفانه * بي دانش * بي قابليت * بي استعداد *
Inettitudine.	*Ineptia.*	Sottiſe : lourdiſe : groſſi ereté.	بي قابليت * بي وقوف * بي استعداد *
Inetto.	*Ineptus.*	Sot: lourd: groſſier	نامستعد * ناقابل * ناموزون * بي وقوف *
Inevitabile.	*Inevitabilis.*	Inevitable.	ناعلاج * ناچار * لازم * لاعلاج *
Infacendato.	*Sollicitus.*	Affairé.	پرشغل * صاحب شغل بسيار * پراشتغال * پركار * بسيار كار *

Iu-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Infallibilità.	*Infallibilitas.*	Infallibilité.	عدم شک * عدم ریب * حقیقه * بیشکی *
Infallibile.	*Infallibilis.*	Infallible.	بیشک * لاشک * لاریب * صحیح * حق *
Infamare.	*Infamare.*	Diffamer.	بد نام کردن * رسوا نمودن * فضیحتی کردن *
Infamato.	*Infamatus: notatus.*	Diffamé.	رسوائی * بد نامی * فضیحتی *
Infame.	*Infamis.*	Infame.	عیب دار * بد نام * معیوب * مذموم * رسوا * مهتوک *
Infamatore.	*Infamator.*	Diffamateur.	رسوا کننده * بد نام کننده *
Infamia.	*Infamia.*	Infamie.	رسوائی * بد نامی * عیب * قبح *
Infangarsi.	*Luto infici.*	S'emboüer: se croter.	گل آلوده شدن * مطین شدن * شل آلوده شدن *
Infangato.	*Luto infectus: oblimatus.*	Embourbé: croté.	گل آلوده * مطین شده *
Infarinare.	*Farinâ obducere.*	Enfarner.	آرد پاشیدن * آرد آلود کردن *
Infastidire.	*Molestiâ afficere.*	Ennuyer.	تصدیع دادن * جفا دادن * زحمت رسانیدن * رنجانیدن * دیر ماغ ساختن * دلگیر کردن *
Infastidito.	*Molestiâ affectus.*	Ennuyé.	رنجانیده * دلگیر شده * دیر ماغ شده * تصدیع یافته *
Infausto.	*Infaustus.*	Malheureux: infortuné.	بد بخت * میشوم * بد طالع * مهین * غیر سعد *
Infaticabile.	*Infatigabilis.*	Infatigable.	جفاکش * تاب آور * خشکی ناپذیر * وامانده نشده *
Infedele: senza fede.	*Infidelis: paganus.*	Iufidelle: qui n'a point de foy.	بی ایمان * بی دین * بی مذهب * کافر * بلا ایمان * غیر مومن *
Infedele: senza parola.	*Perfidus: infidus.*	Infidelle: perfide: deloyal.	بی قول * بی اقرار * بلا قول *
Infedeltà: senza fede.	*Infidelitas.*	Infidelité.	بی دین * بی مذهبی * کفر *
Infelice.	*Infelix: infortunatus.*	Malheureux.	بی نصیب * بی بهره * بی طالع * بی اقبال * مهین * منحوس * بی بخت * بی قسمت * متعوس * مکروه *
Infelicità	*Infelicitas.*	Malheur.	بی بخت * بد نصیب * بد طالع * تعس *
Inferiore.	*Inferior.*	Inferieur.	پایین تر * کوچکتر * اسفل * سفلوی * تحتانی * زیرین *
Inferire.	*Inferre.*	Inferer.	حاصل کردن * پیدا کردن * منتج نمودن * ملتزم استنباط نمودن * دلالت یافتن * نتیجه یافتن *
Infermità.	*Infirmitas.*	Infirmité.	کوفتگی * مرض * بیماری * ناچاکی * الم * وجع * سقم * چیپله *
Infermaria.	*Valetudinarium.*	Infirmerie.	دار الشفا * بیمارخانه * بیت المرضا * مرقد السّقما *
Infermarsi.	*Ægrotare: incidere in morbum.*	Tomber malade.	ناچاک شدن * بیمار افتادن * کوفتناک گردیدن * سقیم شدن * مرض بهم رساندن * علیال شدن *
Infermo.	*Infirmus: ægrotus: æger.*	Infirme: malade.	بیمار * ناچاک * علیل * سقیم * مریض * کوفتناک * صاحب علة * صاحب مرض *
Infernale.	*Infernalis.*	Infernal.	دوزاخی * جهنّمی * جحیمی * سقری * جنّی *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Inferno.	*Infernus.*	Enfer.	جهنّم * دواخ * طابو * جحيم * سقر * لاظا * يسني *
Dio creò il fuoco eterno per coloro, che non credono à luy. v: كتاب الرساله	*Creavit Deus ignem, quem paravit domicilium æternitatis iis, qui illi non credunt.* v: كتاب الرساله	Dieu à creé le feù eternel pour ceux qui ne croyent point à luy. v: كتاب الرساله	خداي تعلي خلق كرد نار جاويدرا يعني دوزاج براي انها كه ايمان با ان حضرت پرورد كار ندارند و اين قول يافته شود در كتاب الرساله *
Gli armeni pregano per i morti, & negano il purgatorio, mà tengono che l'inferno non sia eterno.	*Armeni pro mortuis orant, & purgatorium negant; sed inferni pœnas neutiquam æternas fore contendunt.*	Les Armeniens prient pour les morts, & nient le purgatoire; mais ils pretendent que les peines de l'enfer ne sont point eternelles.	ارامنا براي ميّت نماز ميكنند و ليكن اعراف كه كاواران ميخوانند انكار نمايند فاما عقوبت دوزاخ جاويد نميدانند خلاف قول كتاب مقدس *
Infervorato.	*Fervidus: fervescens*	Fervent.	گرم شده * حار گرديده *
Infestare: par noja	*Molestiâ afficere.*	Infester: inquieter.	آزار دادن * رميده نمودن * رنجانيدن *
Infestato.	*Infestatus.*	Infesté.	رنجانيده * آزار نموده *
Infettare.	*Inficere.*	Infecter.	مرگي كردن * مركناك ساختن * رايحه مرگ رسانيدن
Infettato	*Infectus.*	Infecté.	مركناك شده * مرگي نموده * مردار گرديده * رايحه مرگ گرفته *
Infettione.	*Infectio.*	Infection.	مرداري * مرگ * بوي مردار * رايحه مرگ *
Infiacchire.	*Debilitare.*	Affoiblir.	ضعيف كردن * بي قوت ساختن * زور شكستن *
Infiagione.	*Inflatio.*	Enflûre.	ورم * آماس * باد * نفخ *
Infiammare.	*Inflammare: succendere.*	Enflammer.	افروختن * افروخته نمودن * افروزانيدن * مشعول كردن * ملتهب گردانيدن * مضطرم نمودن *
Infiammarsi d'ira.	*Irâ incendi.*	S'enflammer de colere.	غسباك شدن * خشناك گرديدن * قهر كردن *
Infiammatione.	*Inflammatio: accensio.*	Inflammation.	افروزش * افروختني * تشعيل * تلهيب * تضريم *
Infiammatione del pulmone.	*Inflammatio pulmonis.*	Inflammation du poûmon.	ذات الرّيه * ريم شش * ريم آلت دم زدن *
Infiammato.	*Accensus: inflammatus.*	Enflammé.	افروخته * آتش گرفته * مضطرم گشته *
Infiare.	*Inflare.*	Enfler.	پُرباد كردن * منفوخ * نمودن * پرهوا كردن *
Infiarsi.	*Inflari: tumere.*	S'enfler.	ورم شدن * آماس بهم رساندن * باد كردن *
Infiato.	*Inflatus.*	Enflé.	موروم * ورم شده * آماس كرده * باد كرده * منفوخ شده *
Infiatura.	*Inflatio: tumor.*	Enflûre.	آماس * ورم * باد * نفخ *
Infilare.	*Filo innectere.*	Enfiler.	ريسمان در نخ سوزن كردن * ريسمان در مبير كردن * ريسمان در ابره كشيدن *
Infilzare perle.	*Uniones innectere.*	Enfiler des perles.	تسبيح مرواريد گزاراندن * مرواريد لظم كردن * لولوهار كردن *
Infimo.	*Infimus.*	Le plus bas: le dernier.	پاين ترين * دامن ترين * اسفل *

In-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
In-fine.	*Tandem: demum.*	A la fin: enfin.	آخرًا * آخر * عقبا *
Infinitamente.	*Infinitè.*	Infiniment.	بي انتها * بي انقضا * بلا نهايه *
Infinità.	*Infinitas.*	Infinité.	بي انقضايي * بي انتهاي * بي نهايتي * عدم الانتهاء * عدم الانقضاء * فقد الا نقضاء فقد الانتهاء *
Infinito.	*Infinitus.*	Infini.	غير متناهي * نامتناهي * غير منقضي * بلا نهايت * بي پايان *
Infleſſibile.	*Inflexibilis.*	Inflexible.	سخت * تعصّب * متقويي *
Influenza.	*Influentia.*	Influence.	تاثير * اثر * حكم * فيض *
Infondere.	*Infundere.*	Infondre.	اندرون ريختن * توي كردن * درميان كراشتن *
Informare: dar notitia	*Certiorem facere.*	Informer.	خبر دادن * خبر كرداندن * مطّلع نمودن * اعلام فرمودن * اكّاهيدن * اكاه كردن *
Informarſi.	*Inquirere.*	S'informer.	واريسيدن * تفحّص نمودن * تفتيش كردن * استعلام حقيقت كردن * پرسش كردن * پرسيدن *
Informatione.	*Inquiſitio.*	Information.	تفحّص * تجسّس * تفتيش * استعلام * تحقق * خبر * پرسش *
Informato.	*Certior factus.*	Informé.	مطّلع شده * اطّلاع يافته * واريسيده * خبر كرفته * خبردار شده * اعلام نموده *
Informe.	*Informis.*	Informe.	بي اندام * بي شكل * بي تركيب * بي صورت *
Infornare.	*Infurnum injicere.*	Mettre au four.	درتنّور كراشتن * درفرن نهادن *
Infortunato.	*Infortunatus.*	Infortuné: malheureux.	نامراد * بي طالع * بي نصيب * بي بخت * بي بهره * بي اقبال *
Infortunio.	*Infortunium.*	Infortune: diſgrace: malheur.	بلا * مصيبت * فتنه * خلاف صواب *
Infracidirſi.	*Marceſcere.*	Se corrompre.	درّمرده شدن * زايل شدن *
Infracidito.	*Marcidus: fracidus.*	Corrompù: gâté.	زايل شده * درّمرده كرديده *
Inframetterſi.	*Implicare ſe.*	S'entremeler.	ميانجي كردن * درميان شدن * ميان شدن * داخل كرديدن *
Infraſcritto.	*Infraſcriptus.*	Soubſigné: écript au bas.	پايين نوشته * درزير نوشته * مرقوم تحت *
In-frettà.	*Feſtinanter.*	En diligence: à la hâte	بتعجيل * بجد * بزودي * بجلدي * سريعا * چسپان *
Infruttuoſo.	*Infructuoſus.*	Infructueux.	بي ثمر * بي در * بي ميوه * بي بار * بي حاصل * بي حمل * باطل * غير مثمر * بلا ثمر *
Infuocare.	*Ignire.*	Rougir au feù.	غير افروخته كردن * برافروخته نمودن * آتش كردن *
Infuocatione.	*Ignitio.*	Embraſement.	افروختكي * آتش كرفتكي *
Infuocato.	*Ignitus.*	Rougi au feù.	برافروخته شده * سرخ كرديده * رنك آتش بهمرسانده *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Gli Rè di Persia fannò accecare suoi fratelli, & zii con passar avanti gl'occhi una lamina d'oro infuocata : mà per maggior sicurtà il Rè Soleïmon Regnante fece scavargli occhi à suo fratello (Mirza-Hamzeh) con un pugnale.	*Persarum Reges excæcari jubent fratres: & avunculos aureâ laminâ ignitâ, ante oculos ductâ: sed Rex Salomon nunc Regnans ad majorem cautelam jussit erui pugione oculos fratris sui (Mirza Hamzeh).*	Le Roys de Perse font aveugler leurs freres, & leurs oncles en leur passant une lame d'or rougie au feù devant les yeux; mais le Roy (Soleïmon) pour plus de sûreté les fit arracher à son frere (Mirza Hamzeh) avec un poignard.	تاذون سلاطين ايران است كه پامر خود همه برادران وعموايشان كور شوند ودستور كور كردن اين است كه پيش چشم هاي ايشان ميل طلا سرخ باتش شده بكشند واما نيز بخنجر چشمهاي در آرند *
Infuriarsi.	*Furere.*	Entrer en furie.	غضبناك شدن * هيجان بهم رساندن * خشمناك شدن *
Infuriato.	*Furibundus: infurorem actus.*	Entré en furie.	هيجان شده * هايج گرديده * غضبناك شده * خشمناك شده *
Infusione.	*Infusio.*	Infusion.	ريختني * ريخته كردن *
Infusione medicinale.	*Infusio medicinalis.*	Infusion medicinale.	جلاب * شربت *
Infuso.	*Infusus.*	Infusé: versé.	ريخته شده * منصب شده * منسكب شده *
Scienza infuza.	*Scientia infusa.*	Science infuse.	علم وهبي * حبه * علم غير كسبي * علم غير متحصّل *
Ingagliardirsi.	*Invalescere.*	Se renforcer.	قوت كرفتن * قوي شدن * صاحب قوت زوردمن شدن *
Ingannare.	*Illudere: decipere.*	Tromper.	كول زدن * فن زدن * فريب كردن * بازي دادن * مكر نمودن * سخيله كردن * خليو كردن * سكاليدن *
Ingannato.	*Illusus.*	Trompé.	فن زده شده * فريب خورده * بازي داده * كول خورده *
Ingannatore.	*Deceptor.*	Trompeur.	حيله باز * مخيل * ماكر * روبه باز * حرامزاده *
Inganno.	*Dolus: deceptio.*	Tromperie.	سخيله * اشكيل * بازي * فن * كول * مكر * روبه بازي * حرامزاكي * فريب * شيطنت * قرب * خباثت *
Ingegnarsi.	*Studere: operam dare.*	Tâcher: s'étudier.	جهد كردن * تصرف پيدا كردن * همت نمودن *
Ingegniero.	*Machinator: machinarius.*	Ingenieur.	هنرمند * صاحب تصرف * صاحب فراست *
Ingegno.	*Ingenium.*	Esprit: jugement.	عقل * ادراك * زيركي * خرد * هوش * فراست * فطنه * هوشمندي *
Ingegnosamente.	*Ingeniosè.*	Avec esprit.	وقوفانه * عاقلانه * دانشمندانه * خردمندانه * هوشمندانه *
Ingegnoso.	*Ingeniosus.*	Ingenieux.	زيرك * عيار * عاقل * صاحب وقوف * صاحب فطنه * آذر * آزير * أزير * هوشمند *
Ingelosito.	*Zelotypiâ actus.*	Devenù jaloux.	حسد كن * حسود * صاحب حسد * حسان *
Ingenito: ingenerato.	*Ingenitus.*	Non-engendré.	متولد نشده * غير متولد * نامتولد * لم يولد *
Ingerirsi.	*Ingerere se.*	S'ingerer.	داخل شدن * مداخله نمودن *
Ingessare.	*Gypsare.*	Plâtrer: garnir de plâtre.	گچ ماليدن * گچكاري كردن * مجصّص نمودن * جص ماليدن *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Inghiottire.	*Deglutire.*	Engloutir.	فرو بردن * بلع كردن * مبتلع نمودن * آواريدن *
Inghiottito.	*Deglutitus.*	Englouti.	بلع نمودة * فرو بردة * مبلوع ساخته شدة *
Inginocchiarsi.	*In genua procumbere.*	S'agenoüiller.	بر زانو نشستن * ركوع نمودن * بر كبه نشستن *
Iuginocchione.	*Flexis genibus.*	A genous.	بر زانو نشسته * بر كبه نشسته *
Gli Persiani, Turchi, & altri levantini, sedono inginocchiati avanti gli grandi; & con le gambe intrecciate avanti gli altri.	*Persæ, Turcæ, cæterique Orientales flexis genibus coram magnatibus, coram aliis verò cruribus in modum crucis complicatis sedent.*	Les Persans les Turcs, & les autres levantins, s'asseyent sur les genous en presence des grands; mais en presence d'autres personnes ils s'asseyent les jambes croisées.	اهل ايران و تركستان و غير مشرقيان چون بحضور اكابر بنشينند بالاي زانوها ميمانند از براي ادب و اما اكر ميان ياران و مصاحبان باشند سرين مينشينند ــــــــــــ *
Ingiongere.	*Inungere.*	Enjoindre : ordonner.	فرمودن * امر نمودن * سفارش كردن *
Ingiovanirsi.	*Iuvenescere.*	Rajeunir.	جوان شدن * تازه شدن * بحال جواني رسيدن * نوشدن *
Ingiocondo.	*Iucundus.*	Deplaisant.	ناپسند * نامقبول *
Ingiù.	*Deorsum.*	En bas.	پيو * پايين * تحت * زير * الي الهبط *
Ingiuria.	*Injuria.*	Injure.	شتم * سبت * مسبّت * معاتبت * وزن *
Ingiuriare.	*Injuriâ afficere.*	Injurier.	دشنام دادن * شتم كردن * مسبّت نمودن * عيب كردن *
Ingiuriato.	*Injuriam passus.*	Injurié : affronté.	مشتوم * شتم خورده * دقّت كرفته *
Ingiustamente,	*Injustè,*	Injustement.	ناحق * بي عدل * بي انصاف *
Ingiustitia.	*Injustitia.*	Injustice.	بي عدالتي * بي حقيقتي * بي انصافي *
Ingiusto.	*Injustus.*	Injuste.	ناحق * ناعادل * بي عدل * بي انصاف * نامنصف * ناستقيم حق *
Inglezi.	*Angli : Britanni.*	Anglois.	مردم انكريز * فرنكيان انكرس * ادمهاي الكه انكريز *
Alcuni Arabi malamente pretendono che gl-Inglezi, chiamati dà loro (انقرش) Anqresç) siano d'ella stirpe diMahometo, chiamata (قرش qoresç).	*Contendunt perperam nonnulli Arabes Anglos esse de stirpe Mohammedis, ob collusionem nominum (انقرش) Anqresç) id est, Angli; & (قرش qoresç) hac familia Mahommedis.*	Quelques Arabes pretendent fort mal à propos que le Anglois soint de la race de Mahomed, pour la s'impathie des noms (انقرش Anqresç) c'est à dire Anglois, avec (قرش qoresç) famille de Mahomed.	بعضي عرب بحث بيعقلانه ميكنند كه فرنكيان انقرش از طايفه قرش باشند جهت سهل نسبت نامهاي اما دانشمندان اين قول را عبث و باطل ميدانند *
Gl' Inglezi piglorno Hormus, per darlo al Rè di Persia, per questo hanno gius alla metà della dogana del Bander Abassi.	*Angli ob captam Hormusii insulam, à Lusitanis pro Rege Persidis, jus ad medietatem vectigalis adepti sunt in emporio Bander Abassi.*	Les Anglois ont droit à la moitié de la doüane du Bander Abassi; pour avoir pris Hormus pour le Roy de Perse sur les Portugais.	فرنكيان انقرس چون جزيرة هرمز كرفتند از جماعت پرتكال واورا بپادشاه ايران دادند حق نصف عشور در بندر عباسي دارند *

L'Am-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
L'Ambasciatore Franceze della Conpagnia Reale Mr. de Jonchere, sostituto d'il difonto Mr. Gueton, hebbe il passo nella corte di Persia sopra il Mester Roolt Agente, & Ambasciatore d'Inglaterra nel meze di Novembre 1674.	*Legatus Regiæ Societatis Galliæ D. de Jonchere, substitutus defuncti Dñi Gueton præcedentiam obtinuit in curiâ Persicâ supra Dñum Roolt Agentem, & Legatum Angliæ : mense Novembri* 1674	Mr. de Jonchere Ambassadeur de la Compagnie Royalle de France, substitut de feù Mr. Gueton eust le pas dans la cour de Perse sur Mestre Roolt Agent, & Ambassadeur pour l'Angleterre; au mois de Novembre: 1674.	سال از میلاد حضرت مسیح هزار وشش صد وهفتاد و چهار واز هجرة محمدیة سنه هزار هشتاد و پنج ایلچي جماعت توجار که زیر پناه حضرت پاد شاه فرنسه در هند وایران سوداکري میکنند قدم بافت بالاي ایلچي پاد شاه انقرس در مجلس عظیم پاد شاه سلیمان والمنة حسب الحق باشد *
Ingordigia.	*Ingluvies: aviditas.*	Gloutonnerie : gourmandise.	پُرخوري * شراهت در خوردن * حرص در خوردن * شکم پرستي *
Ingrandire.	*Ampliare.*	Agrandir.	بزرگ کردن * کُپی ساختن * کبیر نمودن *
Ingrassare.	*Pingue facere.*	Engraisser.	فربه کردن * چاغ بسیار ساختن * سمین نمودن *
Ingrassarsi.	*Pingue fieri.*	S'engraisser.	فربه شدن * چاغ شدن * چربیدن *
Ingrassare il terreno.	*Stercorare humum.*	Engraisser le terrein.	زمین مسمد کردن * سرگین در زمین کاشتن * کرت بر سمین داشتن * زمین باوار پرواندن *
Ingrassato.	*Pingue factus.*	Engraissé.	فربه شده * سمین شده * چربیده *
Ingratamente.	*Ingratè.*	Ingratement.	ازروي بیوفایي * بیوفایي *
Ingratitudine.	*Ingratitudo.*	Ingratitude.	بیوفایي * بیمعروفي * عدم المعروف * کفر نعمت *
Ingrato.	*Ingratus.*	Ingrat.	حق ناشناس * بیوفا * بیمعروف * کافر النعمه * ناسپاس *
Ingravidare.	*Gravidare.*	Engrosser.	ابستن کردن * حامله نمودن *
Ingredienti,	*Partes ingredientes.*	Ingrediens:	اجزا * آلات * حاجات * حوایج *
Ingresso.	*Ingressus.*	Entrée.	دخول * مدخول * در * راه *
Ingrossare : ingrossarsi.	*Crassescere.*	Grossir : devenir gros.	کُندن - غلیظ - قلّه دار شدن *
Inguinaglia.	*Inguen.*	L'aine.	زهار * وزک *
Inhabile.	*Inhabilis.*	Inhabile.	نامستعد * ناقابل * بي استعداد * بي قابلیت * خَشَب *
Inhabilità.	*Inhabilitas.*	Inhabilité.	بیقابلیت * بي استعداد * بي روشت * بي لیاقت *
Inhabitabile.	*Inhabitabilis.*	Inhabitable.	نا ایادان * مهجور * خراب * ساکن نشدني * نامعمور *
Inhibitione.	*Inhibitio.*	Inhibition: defense	نهي * منع *
Inhonesto.	*Inhonestus.*	Des-honeste.	بي حشمت * غیر محشوم * مقبوع * شوخ * شوخ چشم *
Inhumanamente.	*Inhumaniter.*	Inhumainement : cruellement.	ازروي بي انسانیت * از بي انسانیت * بیهان مهتانه *
Inhumanità.	*Inhumanitas.*	Inhumanité.	بي انسیت * عدم مروت * زیف * زیفت * مَرْ *
Inhumano.	*Inhumanus.*	Inhumain.	بیمروت * بي انسیت * بي انسانیت * بي ترحم * مُرَاکَّه *
Inhumidire.	*Huectare.*	Humecter.	تر کردن * مبلل ساختن * مرطب نمودن * ترطیب کردن *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Inhumidito.	*Medefactus.*	Humecté.	ترشده * مبدّل كشته * مرطب نموده *
Inimicitia.	*Inimicitia.*	Inimitié.	عداوت * دشمني * مخاصمة * خصومة *
Inimico.	*Innimicus.*	Ennemi.	دشمن * عدو * خصيم * مخاصم * بتباره * بتبان * بستار * حسود * خشار *
Iniquità.	*Iniquitas.*	Iniquité: méchanceté.	فاحق * شر * بي عدالت * شريّت * بدي *
Iniquo.	*Iniquus.*	Inique: méchant.	بد * شر * ناراست * آثم * مأثم * ستمكر *
In luogo: in vece.	*Loco: vice.*	Au lieù: en place.	بجاي * عوس * بدل * بمنزلت *
Innavigabile.	*Innavigabilis.*	Innavigable.	بي عبور * لايعبر *
In niun luogo.	*Nullibi.*	En nulle part.	درهيچ جا * درهيچ مكان * درهيچ موضع من المواضع *
In niun modo.	*Nullo modo: nullatenus.*	En aucune façon.	بهيچ وجه * بهيچ طرز * بهيچ نهج * بهيچ وجه من الوجوه * اصلاً * قطعاً *
Innocente.	*Innocens.*	Innocent.	بي گناه * معصوم * بي خطا * بي جرم * ابارّ * زكي * پاك * عفيف * صاحب بريّت *
Sogliono gli Persiani portare gli figliuoli Innocenti ammalati alli Missionarii, per far legere l'Evangelo sopra loro testa; & con quel pretesto molti sono battezzati nel caso di pericolo evidente di morte. v: Farmac. perfic. nella pref. p. 8.	*Solent Persæ Innocentes pueros ægrotantes deferre ad Missionarios nostros, Evangelium sacrum supra caput ipsorum legi postulantes; quo quidem prætextu baptizantur innumeri in evidenti mortis periculo constituti: v: in præf. nostræ Pharm. Pers. p. 8.*	Les Persans ont coûtume de porter leurs enfans innocens malades, à nos Missionnaires, pour leur faire lire l'Euangile sur la tête; & à cette occasion l'on en baptise une infinité dans le peril evident de mort: v: la pref. de nôtre Pharmac. Pers. p. 8.	بر انكه مردم وزنان عجم خصوصاً در اصفهان و شيراز هركاه كه بچهاي ايشان معصومان بيمار افتاده باشند ايشانرا نزد حضرات پادريان فرنگ ميبارند تا انجيل مقدّسرا بالاي سر ايشان بخوانند و حسب الاعتقاد اكثر بموجب ان معالجه فقط صحت و سلامتي ميابند خصوصاً اكر آب مبارك كه سرّ عظيم دين مسيحي باشد بر سر اطفال ريخته شود و اكر طفل باين آب ششته بميرد هلبته هلبته در بهشت ميرود *
Innocentia.	*Innocentia.*	Innocence.	زكاوه * پاكيزه گي * بي گناهي * عصمت * عفّت * بريّت *
Innocentemente.	*Innocenter.*	Innocemment.	بي گناه * بزكاوه * از روي بريّت * بلاذنب * مضلوماً * مقهراً *
Innovare.	*Innovare.*	Innover.	احداث كردن نوساختن * تازه ساختن * ايجاد — تجديد نمودن *
Innovatione.	*Innovatio.*	Innovation.	تجديد * احداث * حدوث *
Innovatore.	*Novator.*	Innovateur.	پيدا كننده * موجد * محدث *
Innumerabile. In: v: disubediente	*Innumerabilis.*	Innombrable.	بيشمار * بي حساب * بي عدد * نامعدود * لايعد *
Inodito: inaudito.	*Inauditus.*	Inoüi.	ناشنيده شده * نامسموع * بگوش — بسمع نرسيده *
Inondare.	*Inundare.*	Inonder.	طغيان كردن * سيلاب — مغمور — مغطي نمودن *
Inondazione.	*Inundatio.*	Inondation.	طغيان * سيلاب * غمر * فيضان * هيله *
Inopia	*Inopia.*	Disette.	قحطي * كمي * قلبلي * پريشاني *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Inopinatamente.	*Inopinatè.*	A l'improviſte.	ناگاه * غافلانه * بي خبر * ندانسته * درحال غفلت * بي اطلاع *
Inopinato.	*Inopinatus.*	Inopiné : impreveû.	غافل شده * تغافل نموده * متغافل *
In ordine : apparecchiato.	*Promptus.*	En ordre : preſt.	حاضر * مهيّا * مستعد * حاضر باش *
In prezenza.	*Coram.*	En preſence.	بحضور * برابر * پيش * مقابل * روبرو *
In qualche modo.	*Aliquo modo.*	En quelque façon	بوجه من الوجوه * به يک نوع من الانواع * به يکنهج *
In qualunque modo.	*Quomodocumque.*	De quelle maniere que ce ſoit.	هرطور که باشد * بهر نوع که باشد * بهروجه *
In quanto ſi pol.	*Quatenus eſt poſſibile.*	Autant qu'il eſt poſſible.	هرقدر که ممکن بوده باشد * علي قدر الاستطاعه *
In quanto à queſto.	*Quantum ad hoc.*	Quant à cellà.	دراين باب * درباره اين * درباب اين معامله * درموجب اين *
Inquietare.	*Inquietare : perturbare.*	Inquieter.	رنجانيدن * پريشان نمودن * ازار دادن * مضطرب نمودن * اضطراب رسانيدن * قلق رسانيدن *
Inquieto.	*Inquietus.*	Inquiet.	مضطرب * پريشان * برهم شده * قلقناک شده *
Inquietudine.	*Inquietudo.*	Inquietude.	اضطراب * پريشاني * قلق * تاسه *
Inquirere.	*Inquirere.*	Rechercher.	تفحص کردن * تفتيش نمودن * تجسس کردن * پرسش کردن * وارسيدن * پرسيدن * استقصا فرمودن *
Inquiſitione.	*Inquiſitio.*	Inquiſition : recherche.	پرسش * تفتيش * تجسس * تفحص * بحث * استقصا *
Inquiſitore.	*Inquiſitor.*	Inquiſiteur.	تفتيش کننده * مفتش * پرسنده * متفحص *
Inſalata.	*Acetarium.*	Salade.	سلاط ــــــــــــــ *
Inſanguinare.	*Cruentare.*	Enſanglanter.	خون آلود کردن * بخون ملوث نمودن * غول ساختن *
Inſanguinato.	*Cruentatus.*	Enſanglanté.	خون آلوده شده * بخون متلوث شده *
Inſano: pazzo.	*Inſanus : ſtolidus.*	Fol: foible d'eſprit	ديوانکه * شوريده * مجنون *
Inſatiabile.	*Inſatiabilis.*	Inſatiable.	همیشه گرسنه * جوع دار * لايشبع * غير متشبع *
Inſatiabilità.	*Inſatiabilitas.*	Inſatiabilité.	جوع الکلب * گرسنگي دايمي * عدم الشبع *
Inſcrutabile.	*Inſcrutabilis.*	Inſcrutable.	بي تتبّع * لايتتبع * بلا استدراک * تتبع ناپذير *
Inſegnare.	*Docere.*	Enſeigner.	آموختن — مبا موزم * تعليم دادن * درس دادن *
Inſegnato.	*Edoctus.*	Enſeigné.	تعليم گرفته * آموخته * متعلم گرديده *
Inſenſibile.	*Inſenſibilis.*	Inſenſible.	بي حسّ * بغير حسّ * بلا حسّ * بيهوش * خرف *
Inſenſibilità.	*Inſenſibilitas.*	Inſenſibilité.	بي حواس * عدم الحواس *
Inſenſibilmente.	*Inſenſibiliter : ſenſim ſine ſenſu.*	Inſenſiblement.	بي خبرانه * بي اطلاع حواس *
Inſeparabile.	*Inſeparabilis.*	Inſeparable.	لازم به * متلازم باهم * غير منفصل * جدايي ناپذير *
Inſerire.	*Inſerere.*	Inſerer.	داخل کردن * درميان نهادن * توي گذاشتن *
Inſerrare: incarcerare.	*Includere in carcere*	Enfermer dans une priſon.	حبس کردن * محبوس نمودن * مسجون کردن * بند کردن *

In-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE:
Inſidiare.	*Inſidiari.*	Dreſſer des embuches.	كمين ساختن * كمين راست كردن * غدره كاه ساختن *
Inſidiatore.	*Inſidiator.*	Inſidieux.	كمين ساز * كمين كننده * غدّار *
Inſidie.	*Inſidiæ.*	Embuches.	كمين * غدر * كمين كاه * غدره كاه * داستان *
Inſieme.	*Unà: ſimul.*	Enſemble.	همراه * همپاه * معاً * باهم * متفق * يكسره * اواز *
Inſigne.	*Inſignis.*	Inſigne.	عالي * جنس * موصوف *
Inſignorirſi.	*Potiri.*	S'emparer: ſe rendre Maiſtre.	تولیه كرفتن * متولي شدن * مالك شدن * ضابط شدن * ضبط نمودن * متصرف كرديدن *
Inſino.	*Uſque.*	Juſques.	تا * حتا * الي *
Inſin à hora.	*Uſque adhuc.*	Juſque à preſent.	تاحالا * تا اينوقت * تا ايمن ساعت * تا ايمن مجال * تا ايمن محلّ *
Inſin' à quando.	*Quoad uſque.*	Juſques à quand.	تاكي * تا چه وقت * تا چه محلّ * تا كدام مجال * تا كدام زمان *
Inſinuarſi nella grazzia.	*Gratiam inire.*	S'inſinuer dans la faveur.	قرب خواي كردن * نزديكي خواستن * قرب جستن *
Inſipido.	*Inſipidus.*	Inſipide.	بي لزه * نالزيز * بي مزه * بي طعم *
Inſogna.	*Adeps: abdomen.*	Sein: graiſſe.	چربي * شحم * سمن *
Inſognare.	*Somniare.*	Songer: rever.	خواب ديدن * واقعه حلم ديدن * رويا — طيف ديدن *
Inſolente.	*Inſolens.*	Inſolent.	هرزه كار * بي ادب * بي حيا * بي عار * ارانل *
Inſolentemente.	*Inſolenter.*	Inſolemment.	بي ادبانه * هرزه كارانه * بي حيالنه * بي شرمانه *
Inſolenza.	*Inſolentia.*	Inſolence.	بي حياي * بي ادبي * هرزه كاري * بي عاري * بي شرمي * ارانلي * سفيهي * سفاهت * تعنّت *
Inſolito.	*Inſolitus.*	Non-accoûmé.	نا متعارف * غير متعارف * خلاف عادت * غير مكرّر *
Inſolubile.	*Inſolubilis.*	Inſoluble.	غير منقطع * لاينحل * غير متحلل *
In ſomma.	*Brevi.*	En ſomme: en un mot.	باختصار كلام * محصّل كلام * مختصر الكلام *
Inſopportabile.	*Intolerabilis.*	Inſupportable.	بي احتمال * لايتحمل * لايطاق عليه * اشوب * ازحدّ طاقت بدر *
Inſopportabilmente.	*Intolerabiliter.*	Inſupportablement.	از احتمال بدر * ازحدّ احتمال و صبر بدر *
Inſperato.	*Inſperatus.*	Non attendù.	نامتامّل * متغافل *
Inſpeſſire.	*Inſpiſſare.*	Epaiſſir.	غليظ كردن * بقوام آوردن * تخثين كردن *
Inſpeſſito.	*Inſpiſſatus.*	Epaiſſi.	بقوام اورده * غليظ نموده * تخثين ساخته شده *
Inſpirare.	*Inſpirare.*	Inſpirer.	وحي كردن * ندا نمودن * دل اندا ختن *
Inſpiratione.	*Inſpiratio.*	Inſpiration.	وحي * ندا * انكشاف *
Inſpirato.	*Inſpiratus.*	Inſpiré.	الهام كرده شده * ملهم كرديده * وحي كرده شده *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Gli dotti Persiani interpretano la parola (nazel نازل) cioè; discefo, parlando dell' Alcorano ; non discefo realmente dal cielo; come crede il popolo; ma inspirato da Dio.	*Doctores Persæ per dictionem (Nazel نازل) non realiter descendisse Alcoranum de cælo intelligunt, juxta opinionem vulgi, sed a Deo fuisse inspiratum.*	Les Docteurs Persans se distinguent du commun, pretendans que la parole (Nazel نازل) c'est à dire; descendù, parlant de l'Alcoran, ne veut point dire, descendù du ciel ; mais seulement inspiré de Dieu.	عالما و مدرّسان ايران حرفى نازل در باره قران محمد بمعني مجازي ترجمه نمايند نه كه بل فعل از اسمان نازل شده باشد حسب قول الخلايق بلكه بر سبيل انكشاف ووحي فرشته فايضاً زين ايمن قول بحث بسيار است *
Instabile.	*Instabilis.*	Changeant: inconstant.	بي ثبات * بي اقرار *
Instabilità.	*Instabilitas.*	Inconstance : instabilité.	بيقراري * بي ثباتي *
Instante.	*Instans: momentum*	Instant.	دم * لحظه * ان وقت * لمحه *
In instante.	*In instanti.*	En un instant.	درحال * في الحال * همانديم * دريك لحظه * برآن * دريكلمحه *
Hebbi un trattato mirabile di medicina in lingua Araba; chiamato (Berou essaât بروالساعة) cioè ; cura in instante.	*Mirabilem habui tractatum medicinalem Arabicè conscriptum, cui titulus ; (Berou essaât بروالساعه) id est; curatio in instanti.*	J'ay eù un traitté admirable de medecine, écrit en Arabe intitulé ; (Berou essaât بروالساعه) c'est à dire; gueriſon, où cure en un instant.	خواندم در بصره يک رساله در طب مال عبد السعيد حاكيم مسيحي مشهور از طايفه خواجه سدان الصبّي وان رساله هلبته حريص باشد اكر عمل برابر نامش باشد يعني بروالساعة والله يعلم *
In quel instante.	*Eodem instanti.*	Au méme instant.	درهمان دم * همان وقت * همان محل * درآن وقت *
Instantemente.	*Instanter.*	Instamment.	بالحاح وابرام * بتمني بسيار * بسماجة كلّي * بالتماس بسيار * بتضرّع بسيار *
Instanza.	*Instantia.*	Instance.	تمنّى * الحاح * ابرام * سماجه * التماس * تضرّع *
Instare : fare instanza.	*Instare: deprecari.*	Faire instance.	سماجة كردن * الحاح نمودن * ابرام كردن * التماس و تضرّع نمودن * جكي جكي كردن *
Instigare.	*Instigare.*	Instiguer.	اغوا كردن * غوي كردن * بردن * وزلانيدن * جبر دادن *
Instigatione	*Instigatio.*	Instigation.	اغوا * بد سلوكي * نصيحتي * جبر *
Instigatore.	*Instigator.*	Instigateur.	غوي * اغوا كننده * جبر ده *
Instituire.	*Instituere.*	Instituer.	قانون ساختن * بدعت نمودن * اختراع كردن *
Institutione.	*Institutio*	Institution.	بدعت * قانون * اختراع * آيين *
Instinto naturale.	*Instinctus naturalis.*	Instinct naturel.	خوي * طبع *
Instromento.	*Instrumentum.*	Instrument.	آلت * اوزار *
Instromento : scrittura.	*Instrumentum : scriptum.*	Instrument : acte authentique.	مثال * نوشته شرعي * مكتوب مشروع * دستخط *
Instromenti mathematici.	*Instrumenta Mathematica.*	Instrumens de mathematique.	آلات رياضي * آلات علم رياضي *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
La sfera, gli globi, & l'Astrolabio sono più communi frà i Persiani che frà noi: hanno nuovamente imparato dalli nostri missionarii la compositione, l'uso, & le demonstrazioni del compasso di proportione: & le tavole d'i sinus, & d'i logaritmi.	*Sphæra, globi, & astrolabium communioris usus sunt apud Persas, quam apud nostrates: recenter autem didicerunt à Missionariis nostris compositionem &, usum & demostrationes circini galliæi aut Henrionis: tùm etiam tabulas sinuum, & logarithmorum.*	La sphere, les globes, & l'astrolabe s'ont de plus commun usage parmy les Perses, que parmy nous: ils ont aussi nouvellement appris de nos missionaires la composition l'usage, & les demonstrations du compas de proportion: comme aussi les tables des sinus & des lagarithmes.	عالماي ايران قديم الآن رياضي عربي دارند چون كرهاي ارضي وفلكي باز سهل وقت است كه از زبدة الفضلا پادريان فرنگ تركيب وعمل وبرهانهاي پرگار اربعه متناسبه آموخته شدن ايضا از هدايت ايشان بنا كردن بمطالعه ورغبت علم رصد فرنكي كه مستعمل باشد بر جدول چند جيب وكوس و خارج و سهم برسم عادات *
Istruire.	*Instruere.*	Instruire.	تعليم دادن * آموختن * تربيت نمودن * درس دادن *
Instruttione.	*Iustructio.*	Instruction.	تعليم * تربيّت * آموزي * درس *
Instrutto.	*Instructus.*	Instruict.	آموخته شده * تعليم كرفته * متعلّم كرديده *
In-sù.	*Sursum.*	En-haut.	بالا * فرق *
Insultare.	*Insultare: impetum facere.*	Insulter.	هجوم كردن * حمله كردن * تهجم نمودن *
Insulto.	*Impetus.*	Insulte.	حمله * هجوم * تهجّم * هجم *
Insuperabile.	*Insuperabilis.*	Insurmontable.	شكست ناپذير * لاينغلب * غير مغلوب *
Insuperbirsi.	*Superbire.*	S'en orgueillir.	چون ماغ شدن * متكبّر - مغرور كرديدن * بزرگي فروختن *
Intagliare.	*Cælare: incidere.*	Entailler: decouper.	كنده كاري كردن * نقش وتراش كردن *
Intagliato.	*Cælatus: incisus.*	Entaillé: decoupé	كنده * تراشيده * بقلم ساخته * بقلم منقوش نموده *
Intagliatore.	*Cælator.*	Graveur: sculpteur: decoupeur.	كنده كار * نقاش * قلم كار *
Intaglio.	*Cælatura.*	Entaillûre.	كنده كاري * نقش *
In tal guiza che.	*Adeò ut: ità ut.*	De façon que.	بوجهي كه * بنوعي كه * بترزي كه *
Intatto: v: puro.			دست نزده * ملتمس نشده * غير ممسوس * مهر *
Intatto: non tocato.	*Intactus.*	Qui n'a pas été touché.	
Intavolare nel libro.	*Immatriculare: albo inscribere.*	Enregistrer.	در لوح نوشتن * در تخته كتابت كردن *
Intavolatura.	*Coassatio: contabulatio.*	Echafaudage.	طاوان * چوب دست * مسقف * تخته پوشي *
Intavolatura musicale.	*Delineamentum musicale.*	Tablatûre de musique.	مشق موسقي * مقام و ترنم * مشق دادن * مشق نمودن *
Viddi in Ispahan d'i bellissimi libri d'intavolatura per cantare, & per suonare gl'istrumenti: alcuni portò di là in Parigi il famoso Mr. de la Croix interprete del Rè.	*Vidi Aspahani egregios musicæ libros, tùm ad voces, cùm ad instrumenta concinnatos. Illinc selectos quosdam asportavit Lutetiam famosas D. de la Croix Christianissimi Regis interpres.*	J'ay veù dans Ispahan plusieurs beaux livres de tablatûres à voix, & à instrumens: le fameux Mr. de la Croix, interprete du Roy en choisit quelques uns, qu'il à apporté à Paris.	كتابهارا مشق موسقي بسيار در اصفهان ديدم و اما بايد دانست كه اهل ايران و غير مشرقيان كويا جنين اين علم دارند و فرنكيان اورا باوج اكمال برسانند و در شهر دار السلطنت پادشاه فرنسه پاريس بسيار ازاين جنس كتاب برند ليكن عالما انهارا مترجم كرديده چون سهل بودن هيچ نفع نيافتند *
Integrità: perfettione.	*Integritas: perfectio*	Integrité: perfection.	تمام * اكمال * كاملیت *
Integrità: purità.	*Integritàs: puritàs.*	Integrité: pureté.	پاكي * پاكيزه كي * زكوة * طهارت * نظافه * سيرت *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Intelletto.	*Intellectus.*	Entendement.	عقل * خرد * ادراک * هوش * فهم * نهي *
Intelligenza.	*Intelligentia.*	Intelligence.	فهم * ادراک * درک * عقل * روح *
Intelligenza prima.	*Intelligentia prima.*	Intelligence premiere.	عقل اول * درک اوّل * خرد اولّي *
Intelligenza: lega.	*Fœdus: compromissum.*	Intelligence: accord.	عهد * عقد * اتفاق * پيمان *
Intelligenze.	*Intellgentiæ.*	Les intelligences.	عقول * ارواح *
Intelligente.	*Intelligens.*	Intelligent.	عاقل * فهميده * واقف * بخرد * تيز *
Intelligibile.	*Intelligibilis.*	Intelligible.	ادراک پذير * قابل ادراک * فهمي دني * معلوم شدني *
Intelligibilmente.	*Intelligibiliter.*	Intelligiblement.	ظاهراً * موضوحاً * واضحاً *
Intemperante.	*Intemperans.*	Intemperant.	بي پرهيز * بي قناعت * ناقانع *
Intemperanza.	*Intemperantia.*	Intemperance.	بي قناعتي * بي پرهيزي * عدم القناعة *
Noſtro modo di mangiare, & bere paſſa in levante per intemperanza.	*Noſtra in victu, & potu norma, apud orientales intemperantia reputatur.*	Noſtre regime de vie pour le boire, & pour le manger paſſe pour intemperance dans le levant.	ماکول ومشروب فرنگيان نسبت باهل شرک يعني هند ايران و ترکستان افراط مينمايد وچون اينها سفره ما بچندين رنگ طعام و شراب افراشته ميبينند حيران ومان ميمانند *
Intemperie dell' aere.	*Aeris intemperies.*	Intemperature de l'air.	تغيّر هوا * عدم اعتدال و فساد هوا *
E rara nelle provincie meridionali di Perſia, douè ſi gode quaſi ſempre d'una ſerenità, & ſiccità mirabile: ſpeſſe volte gli animali morti in luogo di putre farſi ſi ſeccano.	*Rara in partibus meridionalibus Perſidis, ubi continua fermè viget ſerenitas & aëris ſiccitas; ità ut non rarò animalium cadavera potius deſiccenter, quam putrescant.*	Elle eſt rare dans les provinces moridionales de Perſe, oú l'on jouït (pour ainſi dire) d'une eternelle ſerenité, & d'un air ſec; qui bien ſouvent deſſeiche les charognes dans les ruës ſans les corrompre.	هوا ديار عراق و فارس بسيار معتدل است چنانچه اکثر اوقات لاشهاي حيوانات در ميان شوارع افتاده نميگندند و نميپوسند بلکه خشک گردند *
Intamperie del corpo.	*Corporis intemperies.*	Intemperie du cors.	تغيّر حال بدن * فساد حال بدن *
Intempeſtivo.	*Intempeſtivus: extemporaneus.*	Hors de temps.	بيوقت * خارج الوقت * بغيروقت *
Intendente: prefetto.	*Præfectus.*	Intendant.	سرکرده * سرکار * بالا کار * صاحب اختيار * سردار *
Intendere.	*Intelligere.*	Entendre.	فهميدن — ميفهمم * فهم کردن * دري کردن *
Intenderſi l'un l'altro.	*Simul concurrere.*	S'entendre l'un avec l'aure.	مفهوم نمودن * يافتن * چفتن * خميدن * باهم اتفاق داشتن * بايکديگر متفق شدن * باهم متابعت نمودن *
Intenerirſi di pietà	*Pietate tangi.*	S'attendrir de pieté.	ترحم نمودن * دل نرم شدن * رحيم دل شدن *
Intenerito.	*Maceratus.*	Attendri.	ملايم شده * نرم گرديده * لبين شده *
Intenſo.	*Intenſus.*	Intenſe: vigoureux.	شديد * قوي * سخت *
Intenſamente.	*Intenſè.*	Intenſivement: fortement.	بشدت * سخت بسيار * بنهايت *
Intentione.	*Intentio.*	Iutention.	نيّت * قصد * مراد * مطلب * مقصد *
Intento: ſollecito.			

In-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Intepidirsi.	*Tepescere.*	S'atiedir.	نیم گرم شدن * معتدل گردیدن * ساخن شدن * باعتدال رسیدن * بحدّ وسط رسیدن *
Intepidito.	*Tepefactus.*	Atiedi.	معتدل شده * نیم گرم شده * ساخن گردیده * باعتدال رسیده * حدّ وسط رسیده *
Incercalario: verso.	*Carmen intercalarium.*	Vers intercalaire.	شاه بیـــــــــت *
Intercedere.	*Intercedere.*	Interceder.	شفاعت کردن * استدعا نمودن *
Intercessione.	*Intercessio.*	Intercession.	شفاعت * استدعا *
Intercessore.	*Intercessor.*	Intercesseur.	شفیع * شفاعت کن * ورنان * ورقان *
Interdetto: prohibitione.	*Interdictio.*	Interdit: defence.	قروغ * منع * نهي *
Interdetto: vietato	*Interdictus.*	Interdict.	نهي کرده شده * ممنوع نموده * قروغي شده *
Interessato.	*Avidus propriæ utilitatis.*	Interessé.	طمع دار * طمع کار * طامع * طموع *
Interesse: utile.	*Vtilitas.*	Interest: utilité.	نفع * فایده * ربع * مرابحهٔ *
Interesse di danaro.	*Pecuniarum proventus.*	Interest de l'argent.	سود * نفع * فایده * مرابحه * ربح * فرع * حاصل *
Ogni interesse di danaro è illecito n'i tribunali ordinarii Mahometani; per tanto gli trattati marcantili vanno in prima instanza à la borza, avanti il prefetto d'i mercanti; (Melek el touggiar) doue sono tolerati.	*Omne lucrum supra sortem coram judicibus Mohomedanis est illicitum: propterea mercantilia commercia pro primâ instantiâ penes mercatorum præfectum devolvuntur: qui vocatur (Melek el touggiar:) hic tolerantiâ utitur.*	Tout interest d'argent est illicite devant les juges ordinaires Mahometans: mais l'on a recours en premiere instance à la bourse, par devant Mr. le Prevôt des marchans (Melek el touggiar) qui tolere les traittéz, qui ressentent l'usure.	هر قول و تمسّک و سند زر که بشرط سود و مرابحه غیر مشروع شده باشد نزد دیوان حاکم خواه مسیحي و خواه محمدي حرام و باطل است لیکن بین سوداگران چنین نوشتجات بحضور ملک التجّار روا دارند *
Interiore: interno.	*Internus.*	Interieur: interne.	باطني * درون * دروني *
Interiore: animo.	*Animus.*	Interieur: esprit.	الصّمیم * دل * نهاد *
Intermesso: interrotto.	*Intermissus: interruptus.*	Interrompù.	اهمال نموده * موقوف گردیده *
Intermettere: interrumpre.	*Intermittere: interrumpere.*	Interrompre.	موقوف گذاشتن * اهمال نمودن *
Intermissione.	*Intermissio.*	Intermission.	اهمال * تغافل * توقف *
Interpellare.	*Interpellare.*	Sommer: requerir: prier.	الحاح کردن * التماس و استدعا نمودن *
Interporre.	*Interponere.*	Interposer: entremettre.	تاخیر کردن * موقوف داشتن * اهمال توقف نمودن *
Interporsi.	*Interponere se.*	S'entremettre: se méler.	داخل شدن * مداخلهٔ نمودن * میانچي کردن *
Interpositione.	*Interpositio.*	Interposition: entremise.	میانچي گري * توسّط *
Interposto.	*Interpositus.*	Interposé: entremis.	متوسط * میان افتاده * میانچي *
Interpretare.	*Interpretari.*	Interpreter.	تفسیر کردن * ترجمه ـ شرح نمودن *
Interpretazione: dichiaratione.	*Interpretatio.*	Interpretation: declaration.	بیان * تفسیر * شرح * معني * وضح *
Interprete.	*Interpres.*	Interprete.	کلمه چي * ترجمان * دل ماچ *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Quattro ſette Mahometane differenti non circa la radice, mà circa gli rami (come dicono) della lege, ſono fondate ſopra quattro famoſi interpreti: chiamati volgarmente; (Maleki, Sciafaï, Hanbeli, Hanifi.)	*Quatuor ſectæ Mohammedanæ, quæ non circa radicem ſed circa ramos legis (ut efferunt) verſantur, totidem innituntur famoſis interpretibus; qui vulgò; (Maleki, Sciafaï, Hanbeli, Hanifi.)*	Les quatre ſectes des Mahometans qui ſont contraires non touchant la racine, mais touchant les branches de la loy (comme ils diſent) ſont appuyées ſur quatre interpretes appellez (Maleki, Chafaï, Hanbeli, Hanifi.)	مذاهب الفروعيين المختلفين في الاحكام الشرعية و المسايل الاجتهادية فالمشهورة منها اربعة مذهب مالك بن انس ومذهب محمد بن ادريس الشفعي و مذهب احمد بن حنبل و مذهب ابي حنيفه النعمان بن ثابت *
Interrogare.	*Interrogare.*	Interroger.	پرسيدن * سوال كردن * استفهام نمودن *
Interrogatione.	*Interrogatio.*	Interrogation.	سوال * پرسش * استفسار *
Interrogato.	*Interrogatus.*	Interrogé.	سوال كرده شده * سوال نموده * مسيول *
Interrompere: diſturbare.	*Turbare: interrumpere.*	Interrompre: détourner.	پريشان كردن * باطل ـ معطل * منع نمودن *
Interrompere il diſcorſo.	*Interrumpere ſermonem.*	Interromprele diſcours.	گفتن وگو برطرف كردن * مصاحبت قطع نمودن * لغو باطل كردن * متكلّم * پريشان گردانيدن *
La converſazione con Perſiani, & Turchi è grave; & ſenza tumulto: ſono cauti ſopra tutto di non interrompere il diſcorſo.	*Converſatio inter Perſas, & Turcas gravis omnino; & abſque tumultu: cavent autem patiſſimùm ne ſermonem interrumpant.*	La converſation avec les Perſes, & les Turcs eſt fort grave, & ſans tumulte: ils ſont circonſpects ſur tout pour n'interrompre jamais le diſcours.	مصاحبت با مردام ايران واتراكستام كم صفا دارد چنانچه طبيعة ايشان مايل بهيبت است اما اهل ادب بسيار سر حساب اند تا متكلّم را پريشان نكردانند *
Interrompere il cominciato.	*Suſceptum opus interrumpere.*	Interrompre l'entrepriſe.	واكذاشتن * پس انداختن * اهمال نمودن *
Interrottamente.	*Interruptè.*	Avec interruption	نوبت نوبت * گاه بيگاه * دفعه دفعه *
Interrotto.	*Interruptus.*	Interrompù.	رجوع نموده * پس انداخته * اهمال نموده *
Interſecare.	*Interſecare.*	Entre-couper.	قطع كردن * ميان دوريدن *
Interſtitio di tempo.	*Interſtitium.*	Intervalle de temps.	اثناي * مابين * بين *
Intertenere: ritardare.	*Retardare.*	Retenir: retarder.	نگهداشتن * واداشتن *
Intervenire.	*Accidere: evenire.*	Arriver.	واقع شدن * دوچار شدن * روي دادن *
Intervenire: occorrere.	*Occurrere.*	Rencontrer.	دوچار شدن * راست شدن * ملاقات نمودن *
Inteſo.	*Auditus.*	Oüi: entendù.	شنيده شده * مسموع گرديده * دسمع رسيده *
Inteſſimento.	*Textura.*	Tiſſure.	بافتني * جولاهي حياكت *
Inteſſere.	*Intexere.*	Entrelaſſer: brocher.	بافتن ـ ميبافتم * جولاهي كردن * حياكت كردن *
Inteſſuto.	*Intextus.*	Entrelaſſé: entremelé.	بافته شده * حياكت نموده * جولاهي شده *
Inteſtare.	*Adornare: impellere.*	Enteſter.	مرده سردادن * سركيجاندن * حذف كردن *
Inteſtato.	*Adornatus: impulſus.*	Enteſté.	سركيجيده * سركردان شده *
Inteſtini.	*Ilia.*	Flancs: inteſtins.	روده * امعا * مصران * مصير * ليقلو * تهي گاه *
Intieramente.	*Integrè.*	Entierement.	باتمام * بكمال * صحيحاً * بالكليّة *

In-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Intiero.	*Integer.*	Entier.	تمام * صحيح * تام * كامل * اسيري *
Intimare.	*Intimare.*	Intimer.	اعلام - اطلاع - ظاهر - علاني - اظهار نمودن *
Intimidare.	*Terrere.*	Intimider.	ترسانيدن * ترسان ساختن * تخويف نمودن *
Intimo.	*Intimus: intrinsecus*	Intime: interieur.	باطني * اندروني * خير كاه *
Intingere.	*Intingere.*	Tremper.	نهادن * تري كردن * زدن *
Intingolo.	*Embamma.*	Sausse.	قليه * مطنجن * ترير *
Gli Persiani, & gl'Indiani fanno assai buoni intingoli, quelli là adoprano volontieri il sumac, la mostarda & il tamarindo: & questi ancora si servono spesso d'uno ò due grani di assa foetida, & ansi del napello secco.	*Non ingrata parant embammata, seu condimenta Persæ, & Indi: utuntur illi sumaco, seu Rhoe libentius; & sinapi & tamarindis; hi vero identidem unum aut alterum granum assæ fœtidæ etiam adhibent, quin immò napellum desiccatum; quem ipsemet quasi aromata comedi.*	Les Perses, & les Indiens font d'assez bonnes sausses; & outre le sumac, & le tamarinde; d'ont ceux-là se servent fort volontiers; ceux-cy se servent encore d'un peù de l'assa fœtida, & du Napel desseiché comme des autres aromates.	قليه ومطنجن بسيار ميسازند خواه مردم عجم وخواه اهل هند اما تركيب ايشان نسبت كمتر بطبيخ دارد بلكه بيشتر تركيب طب مينمايد خصوصاً هر كاه كه سواي خردل و سماق وتمر هندي هنگ نيز و بيش خشكيده بنهند اما اين قسم مخصوص مجوسيان هند باشد *
Intinto.	*Intinctus.*	Trempé.	نهاده شده * زده شده *
Intitolare.	*Titulum affigere: inscribere.*	Intituler.	نام نهادن * اسم كرانيدن * تسميه - رسم كردن *
Intitulatione.	*Nuncupatio: inscriptio.*	Inscription: intitulation.	سرنامه * تسميه * رسم *
Intitulato.	*Nuncupatus: inscriptus.*	Intitulé.	مرسوم كرديده * مسمّاشده *
Intolerabile.	*Intolerabilis.*	Intolerable.	تاب ناپذير * طاقت ناپذير * صبر ناپذير *
Intonare il canto.	*Intonare cantum: præcinere.*	Entonner le chant	نغمه كيري كردن * مقامات بترنم در آوردن * پيش خواني كردن *
Intonicare un muro.	*Murum incrustare*	Enduire: crépir une muraille.	ديوار اندود كردن * ديوار ماليدن * ديوار لطش نمودن *
Sopra l'intonicatura di gesso soffiano in Persia certo polvere, overo squamma di pietra di talco, chiamata (zer varaq) cioè; argento fogliato.	*Insufflant Persæ in parietem gypso linitum pulverem, seù squammam petræ talci: quam vocant (zer varaq) id est; argentum foliatum.*	L'on souffle sur le mur enduit de plâtre certaine poudre en écailles d'une pierre de talc, qu'ils appellent en leur Persan (zer varaq) c'est à dire, argent en feüille.	قعده دارند در الكاي عجم كه چون كچكاري تمام شود زر ورّاق بالاي روي ديوار هم بدمند تا خوش نماتر كردد وشايد كه زر ورّاق يك نوع از سنك طلق باشد كه بعربي كوكب الارض نيز خوانند *
Intoppare: imbattere.	*Incurrere: occurrere.*	Rencontrer.	دوچار شدن * بهم راست آمدن * برخوردن *
Intoppare: urtare.	*Offendere.*	Chopper: trébucher.	زده شدن * خوردن *
Intorcia: v: face.			
Intorno.	*Circa: circum.*	A l'entour.	دور * پيرامن * در دور * حوالي * في حواله * كرد اكرد *
Intortigliare.	*Tordere.*	Entortiller.	پيچيدن * باهم پيچ كردن * ملفوف نمودن *
Intossicare.	*Venenare: veneno inficere.*	Empoisonner.	زهر دادن * سم خوراندن * مسموم نمودن *
Intrambi.	*Ad invicem.*	Entre eux: entre l'un & l'autre.	بايكديكر * باهم * بين * فيما بين * بينها *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Intraprendere.	*Suscipere.*	Entreprendre.	کاربدست گرفتن * شروع عمل - مباشرت - استیناف کار نمودن *
Intraprenditore.	*Susceptor.*	Entreprenneur.	سردار * مباشر * بالاکار * سرکار *
Intrare.	*Ingredi: intrare.*	Entrer.	اندرون رفتن * داخل شدن * توي رفتن * دخول نمودن *
Intrata.	*Ingressus: aditus.*	Entrée.	دخول * سرراه * در *
Intrata: rendita.	*Proventus: census.*	Rente: revenù.	درآمد * محصول * تحصیل * عواید * ایراد *
L'intrata annua del Rè di Persia è d'incirca settecento milla Tomani, cioè; 28 millioni di lire, à raggione di 40 lire per tomano: sua armata ordinaria è d'incirca 40 M: huomini, & suo tesoro consiste in un milliare in circa di piatti d'oro chiamati (lengheri) d'i quali ogni uno con suo coperchio vale incirca 300 Tomani; sono d'unque 300: milla Tomani; altri cento milla Tomani in Candelieri, Lampade, & altri utensili d'oro: s'aggiunge per altri preziosi mobili 400 M: Tomani: sono 800 M: Tomani: tutto viene à 32 millioni di lire: non credo poi in buona fede che le gioie arrivino à simile valore: ecco la vera Idea delle rithezze d'il Rè di Persia.	*Proventus annuus Regis Persidis circiter est 700000 tomanorum, seu 28 millionum librarum, ità ut tomanus 40. libris æquivaleat: exercitus ordinarius vix quadraginta hominum milibus constat: Thesaurus verò potissimùm consistit in paropsidibus aureis ferme mille, quorum quælibet cum operculo assurgit ad 300 tomanos numera 300000 tomanos: Candelabra, Lampades, aliaque aurea opera valent circiter 100000 tomanos: pratiosa alia supellex sano calculo 400000 tomanis æstimatur: esto summa, 800000 tomani, ferme nempe 32 librarum milliones: an porro tantundem valeant gemmæ, quas possidet, sensatus quivis dubitare valeat: en veram divitiarum Regis Persidis Ideam.*	Le revenu annuel du Roy de Perse est d'environ 700000 Tomans, c'est environ 28 millions de livres, à raison de 40 ℔. pour un Toman: l'armée ordinaire est d'enviren 40 M: Hommes: son thresor consiste en vaisselle d'or; sçavoir environ mille grands plats avec un grand couvercle d'environ 300 Tomans chacun; contons 300 M: Tomans: plus 100 M: Tomans en Chandeliers, Lampes, & autres utensiles d'or: plus 400 M: Tomans en meubles pretieux: le tout monte 800000 Tomans; ou 32 millions de livres: je doute aureste si de bonne foy l'on peut estimer les pierreries autant: & voylà l'idée sincere, & veritable des richesses du Roy de Perse.	در آمد سالیانه حضرت سلطنت پناه پادشاه ایران هدي الله عقله ورضاه وخلّصه من کلّ شرّ الدنیا و الاخرت شاید که هفت صد هزار تومان باشد ولشکر و سپاه مکرّري چهل هزار اسپاهیان باشد و اما خزینه اوخواه از لنکري طلا وغیر اسباب ارزنده و خواه از جواهر کسي مشخص نداند لیکن هرچه ظاهر است در روز مجلسهاي ایلچیان یا نوروز بقول مردام صاحب وقوف هشت صد هزار تومان قیمت توان کرد والله یعلم بالصواب *
Intrattabile.	*Intractabilis.*	Intraittable: farouche.	درشت * سخت * وحشي * غلیظ الطبع * بد طبع * بد خو *
Intravare.	*Compedibus constringere.*	Entraver.	بخاو کردن * پابند کزاشتن * پاهابستن *
Intravatura di cavallo.	*Compedes equi.*	Entrave: seps de fer pour un cheval.	پابند * بخاو *
Intrecciare.	*Intertexere.*	Entrelasser.	باهم بافتن * مضفور نمودن * باهم پیچانیدن *
Intrepidezza.	*Intrepiditas.*	Intrepidité.	جرأت * تجسّر * بي ترس * بي خوف *
Intrepido.	*Intrepidus.*	Intrepide.	جسور * جري * شجاع * متجرّي *
Intricare.	*Intricare: implicare*	Intriguer.	درهم کردن * پیچانیدن *

In-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE:
Intricato.	*Intricatus: implicatus.*	Embaraſſé: intrigué.	پیچیده * درهم شده *
Intrichi.	*Trica.*	Intrigues.	سیاچکی * گرفتاری *
Intrinſecamente.	*Intrinſecus: intimè.*	Intérieurement.	اندرون * باطناً * درباطن *
Intrinſechezza: familiarità.	*Neceſſitudo: familiaritas.*	Etroitte amitié.	اخلاص * مصاحبت * اختلاط * دوستی باخلاص *
Intrinſeco.	*Intrinſecus.*	Interieur.	باطنی * اندرونی *
Intrinſeco: familiare.	*Intimus: neceſſarius.*	Tres-cher: intime	مخلص * دوست باخلاص * مختلط * عزیز * خواسته دل *
Introdurre.	*Introducere.*	Introduire.	داخل کردن * ادخال نمودن * اندرون بردن * تری نهادن *
Introduttione d'un libro.	*Introductio: præmium libri.*	Introduction d'un livre.	فاتحهٔ کتاب * افتتاح کتاب * دیباچهٔ *
Introdotto.	*Introductus.*	Introduit.	داخل کرده شده * اندرون شده * تری برده *
Introito.	*Introitus.*	Entrée.	دخول * مدخول * داخل شدن *
Introito della Meſſa.	*Miſſæ introitus.*	Introit de la Meſſe.	درآی بطراکن * ابتدای قدّاس *
Intronizare.	*In throno collocare.*	Mettre ſur le trône.	بر تخت نشاندن * بر سریر سلطنت نهادن * بر تخت همایون جلوس نمودن *
In-tutto.	*Summatim.*	En-tout: en ſomme.	في الجمله * في الکلیّة جمیعاً * مرکلّ *
Invaghire.	*Amore capi.*	Etre charmé d'amour.	بسیار عاشق شدن * از دیدار بیخود شدن * عشق گرفتار شدن *
Iuvaghito.	*Amore captus.*	Ravi: devenù amoureux.	عاشق * مقیّد عشق گردیده * گرفتار عشق *
Invalido.	*Invalidus.*	Invalide: non efficace.	فی اعتبار * باطل * متعطل *
In-vano: in darno.			
Invariabile.	*Immutabilis.*	Invariable.	تغیر ناپذیر * فی استحاله * غیر متغیّر * غیر مستحیل *
Invecchiare.	*Seneſcere.*	Vieillir.	پیر شدن * مسن گردیدن * کهن شدن * خاسیدن *
Inventario.	*Inventarium.*	Inventaire.	سیاهه * مسوّده * دفتر * دومار * متروکات نامچه *
Inventare.	*Adinvenire.*	Inventer.	ایجاد کردن * اختراع نمودن * تصنیف نمودن * احداث — ایجاد کردن * بدعت نمودن * تصرف کردن *
Inventato.	*Adinventus.*	Inventé.	اختراع نموده * پیدا کرده شده * محدث گردیده * ایجاد نموده * مخترع شده * متصرف *
Inventione.	*Adinventio.*	Invention.	تصرّف * اختراع * احداث * ایجاد * بدعت تصنیف *
Inventore.	*Adinventor.*	Inventeur.	صاحب تصرّف * مخترع * پیدا کننده * مجدّد * محدث * مصنّف *
Invernale.	*Hyemalis.*	D'hiver.	زمستانی * شتوی * مخصوص زمستان *
Invernare.	*Hyemare.*	Hiverner.	زمستان گذراندن * متشتی شدن * شتا و چله گذراندن *
Inverno.	*Hyems.*	Hiver.	زمستان * شتا * چله * پیرار * پرار * تی *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
L'inverno è più rigoroso in Ispahan, che quivi in Amsterdam; attezo che l'aria raffredata dalle gelate nevi, essendo altronde sereno, puro, & secco in sommo, è al par penetrante. feci un viaggio precipitoso d'Ispahan sin al Congo dal 5. di Gennaro sin al 16 & hebbi al risguardo mio l'inverno sin à Sçiraz, dà Sçiraz in Lar la prima vera, & di là al congo la state.	*Est hyems Aspahani rigidior quam hic Amstelædami; aer siquidem congelatis nivibus algens quantum serenus, ac purus est, juxtàque siccus, tantundem penetrativus. Iter quondam Aspahano ad portum Congi conficiens à die 5. Januarii ad 16. expertus sum, quod quidem ad me attinet, hyemem usque sirazium, ver usque Larum: Inde vero æstatem ad portum Congi.*	L'hiver est plus rude à Ispahan, qu'a Amsterdam; parceque l'air raffroidi par les neiges gelées, étant d'ailleurs pur, & sec par eccez, est egallement penetrant. Faisant un un voyage d'Ispagan au congo depuis le 5. Janvier jusques au 16. jûs à mon égard l'hiver jusques à Sçiraz, de Sçiraz à Lar le printemps; & de là au Congo un temps d'été.	سرما زمستان شهر اصفهان هلبته سختر باشد از سرما شهر الک ولندیس امستردام هرچند که این از ان شمالیتر باشد شاید که سبب ان نخستین باشد که چون هوا اصفهان صاف ولطیف و یابس است در غایت بتابرین رقیقتر نیز باشد * باری چون چیرور صفر میکردم از اصفهان تا بندر معمور کنک از تاریخ یوم پنجم ما فرنکیان جانوار تا یوم شنزدهم همین شهر از اصفهان تا شهر شیراز زمستان یافتم از شیراز تا شهر لار بهر بود و از لار تا بندر مزکور کنک کویا تابستان بود *
Invertere.	*Invertere.*	Renverser.	سرنگون کردن * منقلب ساختن * زیر زبر گردانیدن *
Investigare.	*Investigare.*	Chercher: rechercher.	جست وجو کردن * تفحص نمودن * تفتیش کردن * دقت کردن * کراته کردن * اقتضا نمودن * متفکر شدن *
Investigatione.	*Investigatio.*	Recherche.	تفتیش * تفحص * دقت * کراته * اقتضا * تفکر *
Investire.	*Circumdare: investire.*	Investire environner.	دور گرفتن * حصار نمودن * حمله کردن *
Investitura.	*Investitura: possessio*	Investiture: possession.	تصرف * ضبط * اختیار * حکم * تولیهٔ *
Inveterato.	*Inveteratus.*	Inveteré.	خو کرده * کهنه گشته *
Invettiva.	*Invectiva.*	Invective.	دشنام * شتم * هجو *
Inviare: v: mandare.			
Invidia.	*Invidia.*	Envie.	رشک * حسد * بدچشمی * صوری *
Invidiare.	*Invidere.*	Envier.	بد چشمی کردن * رشک خوردن * حسد ورزیدن *
Invidiato.	*Invidiam passus.*	Envié.	محسود * رشک یافته * بد چسم و حسد پذیرفته *
Invidioso.	*Invidus.*	Envieux.	بد چشم * حسود * حسّاد * رشکی * صاحب رشک * صاحب حسد * بد خو * بد نگر *
L'invidioso è avaro contra la beneficenza di Dio; & è nemico dell'Innocente sentenza del sciek Sâdi Persa.	*Invidus in divinam largitatem avarus est; innocentique homini hostis. sâdin. Persa.*	L'envieux est avare des dons de Dieu: & ennemy de l'homme Innocent: sentence de Chek Sâdi Persan.	حسود از نعمت حق بخیل است مردم بی گناه را دشمن * این گفتار صادر شد از گلستان شیخ مصلح الدین سعدی شیرازی *
Gli Rè non hanno fratello, ne l'Invidioso quiete; ne il buggiardo credito. Proverb. Arabico.	*Non est Regibus frater, nec invidis quies, neque mendacibus favor. prov: Arab.*	Les Roys sont sans frere, les envieux sans repos, & les menteurs sans credit. Proverbe Arabe.	لیس لملوک اخ ولا لحسود راحة ولا لکذوب مروة * یعنی پادشاهانرا برادر نیست و نه حسودرا راحة و نه مروت برای دروغگو *
Inviluppare.	*Involuere.*	Envelopper.	پیچیدن * ملفوف نمودن * لف کردن *

Invi-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Inviluppato.	*Involutus.*	Enveloppé.	ملفوف شده * ملفوف * پیچیده * گرفته * بسته *
Invincibile.	*Invincibilis.*	Invincible.	منصور * ماء یّد * لاینغلب * صاحبقرانی * شکست ناپذیر * لاینکسر *
E titolo del Rè di Persia, qual s'esprime con questa perifrase (saheb qeroni صاحب قرانی) patrono della congionzione: s'intende; de gl'astri.	*Est titulus Persarum Regis, qui per periphrasim expressus, nempè (saheb qeroni صاحب قرانی) significat dominatorem conjunctionis, intellige; astrorum.*	C'est un tiltre du Roy de Perse, lequel exprimé par la periphrase ordinaire (saheb qeroni صاحب قرانی) signifie, Seigneur de la conjonction; soubs-entendant; des astres.	صاحب قرانی که لفظ مصطلح باشد در تعریف ایران پادشاه بلکه این معنی دارد که صاحب قران کواکب بوده بنابرین منصور باشد اما بلحقیقة خدای تعلی ملک الملوک این است که بر دشمنان دست مبدهـــــــــد *
Inviolabile.	*Inviolabilis.*	Inviolable.	غیر متغیر * غیر مستحیل * یک قرار * ثابت * بی تبدیل *
Invischiare.	*Visco capere.*	Prendre à l'agluë.	بفلفل هوا گرفتن * بدبق صید کردن * بفلفل هوا شکار کردن *
Invisibile.	*Invisibilis.*	Invisible.	نابدید * غیر منضور * لایری * نادیدنی * غیر ذی نظره *
In vista.	*Coram: in conspectu.*	En veuë.	بحضور * پیش * بنظر *
Invitare.	*Invitare.*	Inviter.	طلبیدن * خواستن * ندا کردن * تکلیف کردن *
Invitriata.	*Vitrorum ornatus.*	Vitrage.	جام زینت * بسع * جام کاری *
Invitto.	*Invincibilis.*	Invincible: insurmontable.	بی شکست * غیر مغلوب * غیر مفتوح *
Invocare.	*Invocare,*	Invoquer.	دعا کردن * استغاثه نمودن *
Invocatione.	*Invocatio.*	Invocation.	استغاثه * دعا *
Iuvolto.	*Involutus.*	Enveloppé.	پیچیده * ملفوف * بسته * گرفته *
Inusitato.	*Inusitatus: inconsuetus.*	Inusité.	بی روشت * خلاف عادت * غیر مستعمل * خلاف قاعده *
Inutile.	*Inutilis.*	Inutile.	باطل * عبس * گزاو * بی نفع * بی فایده * بی تحصیل * بیهوده * بادرام * بی ساز * تَرْتَنْد *
Inutilità.	*Inutilitas,*	Inutilité.	بطلان * عبسی * بیهوده گی * بی فایده گی * جنگ جلاب *
Inutilmente.	*Inutiliter.*	Inutilement.	عبس * بیفایده * بی نفع * بی حاصل * پاه دو هوا *
Jo.	*Ego.*	Jé: moy.	من * انا * خود * خودام *
Jonas.	*Jonas.*	Jonas.	یونس * نبی یونس * صاحب الحوت یونس پیغامبر * ذی النّون *
Ipocondri.	*Hypochondria.*	Hipochondres.	کشـــــــــــت *
Ira.	*Ira.*	Colere.	خشم * غضب * قهر * ودوت * خَدُوک * زمّج *
Flemma Italiano comparato al Persiano sarebbe ira.	*Moderatio Italica Persarum moderationi comparata ira appareret.*	Ce que l'on appelle flegme Italien comparé au flegme des Persans passeroit pour colere.	طبیعة عجمی درویش است شاید که تند تر خواهد بود اگر اینقدر آب گویا اوردک نخوارند *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Al principio di l'ira vien la pazzia, & al fin il pentire. Prov: Arab.	*Initium iræ furor: finis verò pœnitentia. Proverbium Arabicum.*	La folie est le commencement de la colere, & le repentir la fin. Prov: Arabe.	اول الغضب جنون واخره ندم *
Iracondo.	*Iracundus.*	Colerique.	تند * خشمناک * غضبناک * قهرناک * خدوک * چیروگیر * دژآگاه *
Irascibile: appetito.	*Appetitus iralis. scibi-*	L'appetit irascible	قوة غضبي * قوّة الغضبية *
Irato.	*Iratus.*	Courroucé.	خشمناک شده * غضبناک کردیده * قهره کرده *
Ircania: Mazendran.	*Hyrcania.*	Hircanie: Mazendran, & Guilan.	کیلان * مزندران *
E l'unica provincia di Persia abondante al par di l'Europa: le altre sono paezi di monti, sterili & sassosi; doue le sole valli con estrema industria, & cultura à pena producono il necessario per sustentarsi.	*Est unica Provincia Regni Persidis, quæ Europæ fertilitatem æmulatur: cæteræ verò siccis montibus, & saxis horridæ: ubi valles tantum modò industriæ, & culturæ vi necessarias vitæ fruges vix suppeditant.*	C'est l'unique province de la Perse, qui a proportion avec l'abondance de l'Europe: les autres sont horribles en pierres, roches, & montagnes steriles, & pelées (pour ainsi dire): il n'y a que la vallée, qui à force d'industrie, & de culture produit à peine le necessaire pour la vie.	اباداني کیلان و مزندران بعضي نسبت بآباداني فرنکستان دارد لیکن سایر دیارهاي ایران هیچ نسبت بالکاي ما ندارند چه این کوهاي بي بر و اینقدر سنکستان و بیابان بسیار پلشت است و اباداني فرنکستان باین نسبت بهشت *
Iride: arco celeste.	*Iris: arcus cœlestis.*	Iris: arc en ciel.	کمان رستم * قوس قدح * سام * نوس * نیراره * تیراره * خوشه *
Iris: fiore.	*Iris: flos.*	Iris: fleur.	ایرسا * آسمان کات * اسمان کون *
Ironia.	*Ironia.*	Ironie.	خوشطبعي * ریش خندي * نکوه *
Irrationale.	*Irrationalis.*	Irraisonnable.	غیر ناطق * صامت * بي نطق * صاهل *
Irreconciliabile.	*Irreconciliabilis.*	Irreconciliable.	ناصلح * اشناي ناپزیر * صلح نخواسته *
Irremissibile.	*Irremissibilis.*	Irremissibile.	نابخشیدني * لایعفو * عفو ناپزیر *
Irremissibilmente.	*Irremissibiliter.*	Irremissiblement.	بلا عفو * بي بخشش *
Irreparabile.	*Irreparabilis.*	Irreparable.	بلا علاج * بلا چاره * اصلاح ناپزیر *
Irreprehensibile.	*Irreprehensibilis.*	Irreprehensible.	گله ناپزیر * نامعاتب * بي عتب *
Irretire.	*Irretire.*	Engager: embarasser.	دولاب کردن * چرخ زدن *
Irretito.	*Irretitus.*	Engagé: embarassé.	تیتال زده * دولاب نموده * چرج زده *
Irreverenza.	*Irreverentia.*	Irreverence.	بي عزّتي * بي اکرامي * بي رعیتي * بي حرمتي *
Irrevocabile.	*Irrevocabilis.*	Irrevocable.	بدل نشدني * تبدیل ناپزیر * بي تبدیل *
Irrevocabilmente.	*Irrevocabiliter.*	Irrevocablement.	لاشک * البته * بي شک * لاریب *
Irrigare. Irrisione: v: burla.	*Irrigare.*	Arroser.	آب پاشیدن * رشّ نمودن * مرشوش گردانیدن * تسقیه کردن *

Ir-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Irritare.	*Exasperare.*	Irriter.	قهر اذ اختن * خشمناک کردن * غضبناک ساختن * درون خراسیدن *
Irritato.	*Exasperatus.*	Irrité.	غضبناک شده * قهر کرده * خشمناک گردیده *
Irsuto.	*Hirsutus.*	Velù.	پرموي * صاحب شعر * مشعر * مري دار *
Ismaele: ignorantemente è chiamato in luogo d'Isaac sacrificio d'i Dio: (ذبیح الله).	*Ismael: quod Deo sacrificandus dicitur* (ذبیح الله) *à plerisque, & à vicinorum aestima: cum Izaaco quippe confunditur.*	Ismael est confondù mal à propos avec Izaac, & appellé victime de Dieu (ذبیح الله)	هرکه توراة حضرت نبي موسي علیه السلام خواند و باشد هرگز نسمعا لرا ذبیح الله نخواهد خواند بلکه این وصف مخصوص حضرت یصحق النبي باشد *
Isaac Profeta.	*Isaac Prophea.*	Le Prophete Isaac.	حضرت یصحق پیغمبر * حضرات نبي اصحاق بن ابرهیم و ذبیح الله *
E trita frà i Mahometani, come frà i Giudei, & Cristiani la liga di questi tre Patriarchi insieme; Abrahamo, Izaaco, Giacobe.	*Trigam hanc Patriarcharum, more Judæorum & Christianorum Mohammedani sæpissime conjungunt; Abrahamum, Isaacum, & Jacobum.*	L'enchainement des noms des trois Patriarches Abraham, Izaac, Jacob est ordinaire dans les discours des Mahometans, aussi bien que dans ceux des Juifs, & des Chretiens.	سلسله نامهاي حضرات پیغمبران خدا ابراهیم و اصحاق و یعقوب بسیار متعرف است خواه بین تکلم محمدیها و خواه بین حکما یتهاي یهودها و اهل مسیحیح *
Isola.	*Insula.*	Isle.	جزیـــــــــــره *
Isola C-harek nel mar Persico, piccoletta, mà con un porto commodo: ptoduce uve d'un gusto, & d'una grandezza straordinaria; cocomeri, & cipolle dolce come mela. Tengono gli habitanti per tradizione di fede che toccando un cane questa Isola, deva morir subito per esservi sepolto un santone chiamato (Mir Mahamed) in un magnifico tempio; però l'anno della sedia, & spopolazione di Bassora 1666 havendo io condotto là un dogo, scapò in terra, mà assalito dà gl'Arabi scandalizati torno vivo in barca; felice di non restar amazzato per non far mentire la tradizione.	*Insula C-harek in sinu Persico: parva, sed portu commodo: botros fert miri gustus, & ponderis incredibilis: cucumeres etiam, & cepas dulces malorum instar. Jactant incolæ, quod humi hujus sanctitas, ob sanctonis ibi sepulti templum (Mir Mahamed) accedentem quomodocumque illuc canem continò enecet, verùm annò obsidionis, & depopulationis Bassorensis, illò etiam transtuli molossum nostrum, qui fortè in terram erumpens mox Arabum clamoribus terrefactus reversus est in naviculam vivus: felix quod tradition; non fuerit immolatus.*	L'Isle de C-harek dans le golfe de Perse: fort petite, mais avec un port commode: elle porte quelques raisins d'un goût & d'une grosseur surprenante, des concombres, & des oignons doux comme des pommes. Les habitans pretendent que cette isle est si sainête à raison de la sepulture d'un certain (Mir Mahammed) qu'un chien venant à terre doit mourir subitement: cependant l'année du siege de Bassora ayant conduit là nostre dogue, il échappa en terre, mais entendant les cris des Arabes s'avisa de retourner sur le bord, avant qu'il fut sacrifié à leur superstitieuse tradition.	جزیره خارق در بحر عجم برابر بندر ریگ بسیار کوچک است لیکن بندرش جهت بناه بسیار امین باشد عجب که چنین جزیره اندکي معمور است و خصوصا انکور میارد بغایت بزرگ و پرورده و شیرین بازخیار دارد و پیاز شیرین مثل سیب * ساکنان ان جزیره همیشه میگفتند که چون سگ در وقع بران وارد شود از جیثیت ان ارض و از اثر قبر میر محمد در حال میمورد اما من در ان سال که حسین پاشاه از بصره گریخت و اردوام ان شهرا گرفتند در ان جزیره نازل شده و سگ از بصره در کشتي بسنگین ذول آورده و چون سگ بیچاره از جا رسید سیر خشکي کرد زیاده از یک ساعت و اخر چون عربها اطلاع شدند اورا زوي زوه بالاي کشتي راندند زنده و سالم و باین تجربه ذول اذها باطل و وسواسي ظاهر شد *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Isola Chio: in Turco Issola del mastice: godono là gli Greci, ansi i Catolici di tanta libertà sotto i Turchi, come nell' istessa Cristianità.	*Insula Chio; Turcicè Insula mastiches. Hic liberè, & publicè vivunt Græci, & Catholici juxta suum ritum, quasi non sub Turcarum Dominio versarentur.*	Isle de Chie, en Turc l'Isle du mastic. Les Grecs, mesme les Catholiques vivent là aussi librement, & publiquement selon leur rite comme s'ils n'estoient pas soûs le Turc.	جزیرہ ساقز * دران جزیرہ اهل ارزام واهل مذهب فرنکیان طایع حضرت پاپا خلیفہ حضرت ایشوع بسیار ساکن اند ودرباب مذهب ایشان فراغت و اختیار کلّي دارند واشکارًا دیرها و کنیسهارا بزرک دارند کویا در الک فرنک *
Isola Corfu, doue la fortezza è formidabile: là sono le galeazze della Republica di Venetia: riposa il corpo di N.P.S. Spiridione in chieza d'i Greci.	*Corcyra Insula arce munita inexpugnabili: Hìc servantur quinqueremes Reip: Venetæ: hìc in ædæ Græcorum corpus S. P. N. Spiridionis colitur.*	L'Isle de Corfou, où il y a une citadelle inexpugnable: là sont les galeaces de la Rep: de Venise: le corps de N. P. S. Spiridion est là dans l'Eglize des Grecs.	جزیرہ کرفو * قلعہ مستحکم دارد و انجا غلیاصہ ونه یک میباشند اما ازان جهت بشتر مشّرف باشد کہ تن مبارک حضرت سپیریدیان مطران از طایفہ خجستہ پاندیان کرمطیط انجا سپردہ شد *
Isola Baharin nel mar Persico: ivi sono nel fondo del mare sorgenti d'acqua dolce, dove gli pescatori delle perle applicando la bocca d'un utro, lo portano sù pieno: i Portughezi antichi applicando le trombe impivano gli tanchi delle navi.	*Insula Baharin in sinu Persico: scaturiunt in maris hujus fundo latices, quibus margaritarum piscatores applicantes utri orificium, extrahunt aquam dulcem. hic olim Lusitani aptaverant tubos hydraulicos, quibus inferebant aquam navigiis.*	L'Isle de Baharin dans le golfe de Perse: il y à là des fources au fonds de la mer, où les plongeons, pêscheurs des perles applicans la bouche d'un outre, le rapportent rempli d'eau douce: les Portugais y avoient autrefois dressé des pompes, à faire de l'eau pour leurs navires.	جزیرہ بحرین دربین دریا فارس جاي صید مروارید وکرینه کہ در تهه ان بندر بعضي چشمهاي آب شیرین است کہ ازانجا خبغ پرآب شیرین درارند و در دور حکم پرتکال پنبه را راست کرده بردند و عنبار کشتیها پر میساختند *
Isola Cipro abonda dogni commodità, & regalo per la vita. Nel porto di Iernica è un monastero de Greci, doue dicono essere morto per l'ultima volta S. Lazzaro. A tre legue dilà sono le ruine di Trimitonte, & della chieza di N. P. S. Spiridione.	*Insula Cyprus, rebus omnibus abundans ad vitæ commoditatem, & delicias. Est in Lernicano portu Græcorum monasterium, ubi S. Lazarum ultimò vitâ functum perhibent, hinc ad tres leucas sunt ruinæ Trimithuntis, & templi S. P. N. Spiridionis*	L'Isle de Chipre, abondante en toute sorte de commodites, & regales: il y à un monastere des Grecs au port de Lernica ou l'on croit que le S. Lazare mourut pour la derniere fois, à trois lieües de là l'on voit les ruines de Trimitond, & de l'Eglise de N. P. S. Spiridion.	جزیرہ کیپرس * بسیار آباد ان است و انجا در بندر لرنیقه دیر یونانیان است کہ انجا مدفون دانند ان لازار کہ حضرت مسیح حسب قول انجیل از مردکان برخیزانده باز سه فرسنک راه از لرنیقه خرابه شهر طرمیتانط پیدا وباز کنیسه قدیس سپیریدیان مطران از طایفه خودم یعني جبل الکرمل سکنت حضرت ایلیا النبـــــــــي *
Isola Hormus al presente quasi abandonata: mà à vista dessa è il famoso porto del Gomeron, altrimente (Bander Abassi): infame per l'aria cattiva.	*Insula Hormusii nunc ferme derelicta penitus: sed in conspectu ejus statio celeberrima est, quæ vulgò (Gomron, seù Bander Abassi) aere infesto infamata.*	L'Isle d'Hormus: à present presque abandonnée: mais à veuë de cette Isle est le fameux port du Gomron, où (Bander Abassi;) infame pour le mauvaiz air.	جزیرہ هرمز * درایمن زمانه بسیار خراب است اما بدل او بناء کاه کشتیان بندر عباسي معمور شد لیکن خدا عالم است کہ ازسرهوا فاسد وکرم قبرستان فرنکیان وغیر طایفه دران اورا کفت *

Iso-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Isola Tenedo: *dives opum Tenedos*; Virg: à dirimpetto del campo di Troja, *nunc segeseſt ubi Troja fuit*: là ſi trova muſcatello à buon conto.	*Inſula Tenedos de quâ Virg: dives opum Tenedos: è regione campi Trojæ; de quo nunc ſeges eſt, ubi Troja fuit: illic copia vini muſcati.*	L'Iſle de Tenedo, d'ont virgile à dit; *dives opum Tenedos*: vis à vis de la campagne où fut Troye, d'ont il eſt dict; *nunc ſeges eſt, ubi Troja fuit*: il y a là d'eccellent muſcat à bon marché.	جزیرهٔ طندوس در مقابل خور استنبول انجا شراب خوبي ولذت مشک بسیار است *
Isole Zante, & Cefalonia: là mangiai l'uvetta chiamata di Corinto: & vi è abondanza del muſcatello roſſo, & bianco.	*Zazinthus Inſula, & Cephalonia; ubi unam rocentem comedi, quam vocant Corynthiacam. Abundant vino muſcato rubro, & albo.*	Zante, & Cephalonie Iſles; où j'ay mangé de ces raiſins fraiz, qu'on appelle de Corinthe, d'ont on fait le vin muſcat rouge, & blanc.	جزیرهٔ زانت و کفلونیه مال ونديک که فضیلت شراب مشکي سرخ و سفید دارند *
Ispahan è città tanto grande quanto Pariggi, mà le caſe hanno ſolamente dui ſolari, & ſono per l'ordinario nel mezzo d'i giardini, vi ſono tanti platani, & tanto alti ch'à veder la città per fuori non pol un pittore farne un degno ritratto, perche appare ſolamente una ſelva: le coſe notabili ſono; le ſtrade coperte di volta, inventione più commoda che bella; la grande piazza, chiamata (Meïdon) il palazzo del Rè, alcune moſchée, & gli viali, che conducono verſo Giulfa; mà tutto queſto riſſente più alla meſcolanza del bello col ruſtico; che alla proportione con quello, che ſi deve chiamar, Maeſtoſo, Auguſto, & Reale: finalmente Iſpahan & tutte le città di Perſia inſieme à pena valono una Roma, un Pariggi, una Venetia, ò un Amſterdam.	*Aſpahani civitas adæquat magnitudine Lutetiam, ſed illius domus tantùm duas habent contignationes, & in medio hortorum fabricantur: tot, tamque celſis conſerta undique platanis, ut pictori extra urbem conſtituto ſylva potius, quam urbs delineanda objiciatur. Habet porrò quædam notatu digna, ut ſunt; vici magni formicibus cooperti, plus utique commodum, quam veneſtum inventum: tùm forum magnum, vulgò; (Meïdon); tùm Regis Palatium templa item nonnulla; & areæ verſus Julpham ducentes, ſed hæc omnia probè quidem veneſtatem cum quadam ruſticitate maritant; ſed vix quidquam hujus ſapiunt, quod nomen meretur Regalis, aut Auguſti. num pluris faciam, vel Romam, vel Lutetiam, vel Venetias, vel Amſteladamum, quam Aſpahanum, cum reliquis omnibus Perſiæ civitatibus & oppidis!*	Iſpahan eſt une ville auſſi grande que Paris; mais les maiſons n'y ont que deux étages, & ſont d'ordinaire au milieu des jardins: il y a des platanes en ſi grand nombre, & ſi hauts, qu'a voir la ville au dehors, un peintre n'en peut faire qu'un imparfait deſſein, parcequelle reſſemble à une foreſt: il y à des choſes remarquables, comme ſont les bazards, où grandes ruës voutées, ce qui eſt plus commode que beau; la grande place où (meïdon) le palais du Roy; quelques moſquées, & les allées qui conduiſent à Julpha: mais tout celà a plus de mélange du beau avec le ruſtique, que de rapport, avec ce que l'on doit appeller Majeſtueux, Auguſte, où Royal. Enfin Iſpahan, & toutes les villes de Perſe à peine valent elles une Romme, un Paris, un Amſterdam, où une Veniſe.	دین انکه دار السلطنة اصفهان بسیار بزرک است و اما پایه تخت حضرت پاد شاه فرنسه که شهر پاریس کویند هلبته زیاده باشد و نفرها بغایت زیاده مبیرورد اما فضیلت اصفهان این است که چندین بلند درختهاي چنار دارد که کویا صورة جنکل از بیرون نمایند فقبول دارم حسن میدان بزرک و سراي عظیم الدولت پادشاه ایران و حسن خیابان چارباغ و لیکن هر چند حسن عملي و طبیعتي باهم در این کارهاي مبیازند هیچ نسبت بکارهاي ملوک فرنک ندارند و حقیقت این است که جمیع مدایین ایران برابر دولت و حسن و سراي فضایل شهر پاریس یکانه نمایند و همین باین کفت در بارهٔ رومه وونديک *

Il. It.

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Issopo herba.	*Hyssopus : herba.*	Hysope.	زوفا * زوفا يابس *
Italia.	*Italia.*	Italie.	ايتاليه * ملك حضرت پاپا يتاليه *
Ittericia.	*Ictterus.*	Jauniſſe.	يرقان * زردي * صفرا *

Kal. Keb.

KAli: herba: ſaponaria : ſpecie di ciclamine : ſi ſervono in levante della radice per lavare gli panni bianchi, & delle foglia per i panni tinti.	*Kali : herba: Saponaria : hyſſopus fullonum, utuntur orientales radice, ad lavandos pannos albos, foliis verò ad tinctos.*	L'Herbe Kali : eſpece de ciclamen. L'on ſe ſert en levant de la racine pour laver le linge blanc, & des feüilles pour le linge teint.	چوبك * درمشك * عرطانيشا * غاسول * اشنان دارو * قلي * همه اسم چوبك وورق اشنان مستعمل براي شستن جامها *
Kèbleh. Il kebleh troppo pur oſſervato d'i Chriſtiani orientali è l'oriente, doue ſi voltano ſempre facendo orazione; & quel d'i Mahometani il tempio di Mekka, benche dal principio era Gieruzalemme; hora queſto kebleh à riſpetto d'i Perſiani s'in contra in un grado di l'horizonte frà ponente & mezzo giorno; & ſi diffiniſce ſegondo gli Mathematici, il circolo azimutale paſſante per il zenit & per Mekka & tegliante l'horizonte nel punto doue ſi devono voltare per far orazione.	*Kebleh : eſt locus quò ſe convertunt orando V.G. oriens eſt kebleh Chriſtianorum ; templum Mekkæ Mohammedanorum, cum à principio Hierozolimam verſus ſeſe obverterent : deffinitur porro Mathematicè , circulus azimutalis tranſiens per verticem capitis , & Mekkam , & ſecans horizontem in gradu quodam, ad quem converti debet orans ; & hic gradus quidem reſpectu Perſarum cadit in quartam horizontis inter puncta occaſus, & meridiei interceptam.*	Kebleh : c'eſt le lieù vers lequel ſe tournent les orientaux pour faire leur priere, comme les Chretiens vers le levant ; & les Mahometans vers le temple de la Mekke. C'eſt ſelon les Mathematiciens Mahometans le cercle azimutal, qui paſſant par le zenit, & par la Mekke, va couper l'horizon en un point qui determine le lieù, vers lequel ſe doit tourner celluy qui prie, lequel à l'égard des Perſans eſt dans le quart entre le ponant, & le midy.	قبلهٔ اهل مسيحيه قدس شريفي است باشرق مطلقاً اما قبله جستن تانماز مستجاب باشد لازم نيست چنانچه حضرت پروردگار صاحب ايجاب نماز درهمه جاي حاضر است اما اهل محمديه براين اند كه قبله ايشان كعبه مكّه باشد و اورا جستن لازم باشد تانماز مستجاب كردد فمشتهدان كويند كه تعيين قبله موقوف است برجستن دايره معاظمه كه از سمط الرّاس و از سمط كعبه كرشته دايره اتقرا بريك نقطه معينه قطع نمايد كه سوي ان نماز كننده روي بكردانند و نسبت ساكنان ايران اين نقطه بايد افتاد در ربّ ذوان بين نقطه مغرب وجنوب *
Kabil per corozzione in luogo di Kain.	*Kabil κατ' ὄνομ. in alcor : pro Kain.*	Kabil par corruption au lieù de Kain.	كابيل در قران يعني كاين در امر ابيل *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
LA.	*Illic.*	Là.	انجا * درآنجا * هناك * دران مكان *
Labile.	*Labilis.*	Fragile.	زايل * برطرف شدني * فاني * فناپذير *
Labro.	*Labrum.*	Levre.	لب * شفه * ثفر *
Labrusca.	*Labrusca.*	Raisin sauvage.	انگور دشتي * خصلهٔ خوشه انگور صحراهي *
Lacca.	*Lacca.*	Lacque.	لك * لاك * هُباك * كمكم * ڎر *
Laccio.	*Laqueus.*	Lacet.	بند * فخ * پاي دامه * دهنل * خامي * چال * حامي *
Lacerare.	*Lacerare.*	Dechirer : mettre en pieces.	دريدن ـ ميدرم * پاره پاره كردن * شق كردن *
Lacerato.	*Laceratus.*	Dechiré : mis en pieces.	دريده * پاره پاره شده * شق نموده *
Lacerto:v:musculo			
Lacerta ordinaria.	*Lacerta ordinaria.*	Laisarde.	قلپوق * ورله * سام ابرص * صوار * ماترنك * مازوال * مالوس *
Lacerta verde.	*Lacerta viridis.*	Laisard verd. Σαύρα χλωρα.	بز مژه * اين جانور است كه در صحرا عجم پيدا ميشود و بد شكل و ترساننده باشد سرش مانند سر وزاغ است و پوستش مانند پوست سك دريا ونقل ميكنند كه گاه بالاي ادم سواره ميجهد واورا هلاك ميكنـــــــــد *
Sono horrende lacerte nelle lande di Persia più longhe d'un'ulna; & grosse à proportione; hanno la testa di figura del rospo, & la pelle ruvida, & dura com' il cane marino: assaltano alle volte l'huomini à cavallo, & gl'ammazzano.	*Sunt horrendæ lacertæ in locis arenosis Persiæ, ulnâ longiores, & juxta proportionem crassæ: capite Bufoni omnino similes; pellis autem hispida, ac prædura quasi marini canis. Insiliunt nonnunquam in equitantem, & interimunt.*	Il y a des Laisards horribles dans les landes de la Perse, plus longs que d'une aune, & gros à proportion: ils ont la tête tout affect semblable a celle du crapaut; & la peau comme celle du chien marin: l'on dit qu'ilz attaquent quelquefois les hommes à cheval, & qu'ilz les tuent.	
Ladano.	*Ladanum.* λάδανον.	Ladan: gomme.	لادن * لعزن *
Si raccoglie copiosamente in Cipro, doue le capre mangiando l'herba (Cisto) s'attacca il ladano à loro barba; & il più vile casca in terra. Ne raccolsi una pallotta maneggiando l'herba, & poï raschiandomi le mani, sopra le ruine di Troja.	*Copiosè colligitur in Cypro insulâ, ubi caprarum barbæ* κίσταρον *depascentium ladano selecto agglutinatæ manent, aliud vero in terram stillat. Pilam de ladano collegi ipsemet supra Trojæ campos, herbam attrectando manibus, easque corradendo.*	L'on en recueille en quantité dans l'isle de Chipre; où les chevres broutant parmy l'herbe appellée (*cistus*) le ladan le plus pur s'attache à leur barbe; & le plus vil tombe par terre. J'en ay cueilli une petite balotto sur les ruines de la Ville de Troye; en maniant cette herbe, & en ráclant mes mains.	بسيار است در جزيرهٔ كپرس و دستور اورا چيدن اين باشد كه چون بزها ميان ان نبت بچرند و ان صمغ كه لادن خوانند بريش ايشان بچسپد هم ريش ايشانرا ببورند باز گاه روي زمين ميافتد اما خودم يك گلوله از ان چيدم بماليدن ان گياه و بدست خود پاك كردن *
Ladro.	*Latro: fur.*	Larron.	دزد * حرامي *
Ladronegiare.	*Latrocinari.*	Rapiner: vivre de rapine.	دزدي كردن * حابوقه كردن * دزديدن * سرقه كردن * بغي ورزيدن *
Lago.	*Lacus.*	Lac.	غدير * درباچه * تالاب * هور *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Lagrima.	*Lachryma.*	Larme.	اشک * دمع * اب سیاه * خشت *
Lagrimare.	*Lachrymari.*	Larmoyer.	گریه کردن * بکا نمودن * اشک ریختن * گریختن - میگریم * خوسیدن * خرچیدن *
Lagrime de g'arbori	*Lachryma arborum.*	Larme des arbres	صمغ * دمع درختها *
Lagrimoso.	*Lachrymosus.*	Larmoyant.	گریان * گریه کن * بکای * میکی *
Laïco.	*Laicus.*	Laique : lay: seculier.	اهل دنیا * آدم دنیایی *
Laïco: fratello.	*Frater laicus.*	Frere lay.	شاگرد * تلمیذ * کوچک * مزدور *
L'altro hieri.	*Nudius tertius.*	Avant-hier.	پری روز * اوّل امس *
Lambicco.	*Alembicum.*	Alambic.	انبیـــــــق *
Lamentarsi.	*Conqueri.*	Se pleindre.	شکه کردن * شکایت کردن * عتب نمودن *
Lamentevole.	*Lamentabilis.*	Lamentable.	نالان * زاری کن * فغان کن *
Lamento.	*Lamentum.*	Lamentation : doleance.	نالش * زاری * فغان * خروش *
Lampana.	*Lampas.*	Lampe.	چراغ * سراج * مصباح *
Lampade con candele.	*Lychnuchus coronarius.*	Lustre.	تریّـــــــا *
Lampana di vetro.	*Lampas vitrea.*	Lampe de verre.	قندیل *
Lampo : v: folgore.			
Lana.	*Lana.*	Laine.	پشم * صوف *

Gli Religiosi Mahometani, & gli Nobili, cioè gli descendenti dà Mahomete, ò d'Ali, portano il turbante, & le vesti di lana: per tanto tali Religiosi sono chiamati (Soufi صوفي) perche si chiama la lana in Arabo (صوف Souf.)

Pseudo - Religiosi Mohammedani; tùm etiam nobiles de Mohammedis, aut Ali stirpe, tulipantum, seù fasciam capitis laneam induunt, laneasque vestes: hinc Religiosi (Soufi صوفي) dicti; à lanâ videlicet, quæ Arabicè (صوف souf.

Les Religieux des Mahometans & leurs nobles, qui sont les descendans de Mahomed, où d'Ali, portent le turban, & les habits de laine; c'est pourquoy les Religieux sont appellez (soufi صوفي) parceque la laine est appellée en Arabe (souf صوف)

صوفیان و شاه زاگان ایران پوشش ابریشمی عیب میدانند بنابرین دستار و جامهارا پشمی میپوشند و چون بلسان عربی پشمرا صوف گویند از ان جهت اهل زهدرا صوفی خوانند *

Lana succida.	*Lana succida.*	Laine non travaillée.	پشم نامستعمل * صوف ناپرداخته * تفتیک *
Lance della bilancia.	*Lanx trutinæ.*	Bassin de balance.	کفه ترازو * پلم ترازو * پله *
Lancetta da salassare.	*Scalpellum phlebotomum.*	Lancette.	نشتر * یشک *
Lancia.	*Lancea: dolo.*	Lance.	نیزه * رمح * مزراق * سنبخ * زوبین *
Lanciare: gettare.	*Jaculari: vibrare.*	Jetter : lancer.	انداختن * رمی کردن *
Lancia di fuoco.	*Pyrobolus: telum missile ignitum.*	Lance de feù.	مشک دوانی *
Lancia a due punte.	*Hasta bicus pidalis*	Bâton à deux bouts	ناجنج * ناجنخ *
Lanciatore.	*Lanceatus: jaculator.*	Armé de lance, lancier.	نیزه گر * نیزه دار * رمّاح * مزراقچی *
Landa.	*Terra sterilis.*	Lande.	زمین خارزار * بیابان * ریگستان *

Lan-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Languido.	*Languidus.*	Languiſſant.	زبون * ضعیف * بي قوّت * سست * پُلوغ *
Languire.	*Languere.*	Languir.	ضعیف شدن * بي قوت - زبون - سُست شدن * تبرسیدن *
Languore.	*Languor.*	Langueur.	بي قوّتي * سُستي * ضعف *
Lanterna.	*Laterna.*	Lanterne.	فانوس * فنر *
Lanugine.	*Lanugo.*	Poil follet.	نازک پشم * زغبر * خاو *
Lapidare.	*Lapidibus obruere.*	Lapider.	سنگ باران کردن * رجم کردن *
Lapidato.	*Lapidibus obrutus.*	Lapidé.	رجم نمودہ * مرجوم * سنگ باران زدہ شدہ *
Lapidario.	*Gemmarius.*	Lapidaire.	حکاک * جواهر تراش * جوهر شناس * جوهري *
Larghezza.	*Latitudo.*	Largeur.	پهني * عرض * وسعت * فراخي *
Largo.	*Latus.*	Large.	پهن * واسع * فراغ *
Largo: v: liberale.			
Larice: arbore.	*Larix arbor.*	L'arbre del'agaric	درخت غاریقون * شجرہ غاریقون *
Larva.	*Larva: ſpectrum.*	Spectre: fantôme.	ولولو * غول * جن * دیو * صورت * کیخ *
Laſagna.	*Placenta.*	Pâte à l'Italienne.	رشته خطایي * رشته * تتماج *
Laſciare.	*Sinere.*	Laiſſer.	گذاشتن — میگذارم * گذاشتن *
Laſcita: v: legato.			
Laſſativo.	*Laxativus.*	Laxatif.	مُلیّن * نرم کنندہ تلیین کنندہ *
Laſcivia. v: luſſuria.			
Laſtra di vetro.	*Lamina vitrea.*	Quarreau de verre	جـــــــام *
Laſſo: v: ſtanco.			
Laſtricare.	*Conſternere terſis lapidibus.*	Paver.	فرش کردن * مفروش نمودن *
Latebra: naſcondiglio.	*Latibulum.*	Cachette; lieû à ſe cacher.	پناہ گاہ * کمین *
Latino.	*Latinus.*	Latin.	لاتین * لاتیني * فرنگ لاتیني *
Latitudine d'una città.	*Latitudo civitatis: altitudo poli.*	Latitude d'une ville.	عرض بلاد * ارتفاع بلاد * ارتفاع قطب در شهر *
			جعد سمت الراس از خط استوا *
Pigliata l'altura meridiana con perfettiſſimo aſtrolabio n'i giorni ſteſſi dell' equinozzii, ô d'i ſolſtizii per maggior ſicurtà, trovai la latitudine; D'Iſpahan 32 :G: 4c: m: Di Sciraz 29 G: 3c m. Di Baſſora 31 G. o m. DiBanderAb27G. * m.	*Captatâ altitudine meridianâ aſtrolabii ope accuratiſſimè compoſiti, æquinoctiorum, aut ſolſtitiorum tempore ob majorem ſecuritatem comprobavi has latitudines, videlicet;* *Aſpahani G: 32.m 40. Sirazii... G. 29 m 30. Baſſora G. 31 m. 0 Bander Ab. G. 27 * 0.*	Ayant pris la hauteur meridiane avec un aſtrolabe tres exacte, aû tems méme des equinoxes; où des ſolſtices, ſelon les regles ordinainaires, pour plus grande ſûreré, j'ay verifié ces latitudes; D'Iſpahan.. 32 d. 40. m. De Sciraz. 29 d. 30: m. De Baſſora 31 d.. o m. DeBanderAb. 27d. * m.	در وقت که در راس السرطان یا جدي رسیده بود از براي دفع شک که از میل شمس صادر تواند شد ارتفاع قطب شمالي باین وجه مشخص یافتم یعني *
			اصفهان ... جه ... لب .... قه ..:. م
			شیراز .. .. جه .... کر..... فه ل
			بصره ..... جه ..: لا ..... قه *
			بندر عباسي جه ... کر..... قه .. *
Latrare: abbaiare.	*Latrare.*	Abboyer.	سگ اي سگ کردن * نبح کردن * در سبدن *
Latte.	*Lac.*	Lait.	شیر * حلیب *
Latte agro.	*Oxygala.*	Lait aigre.	ماست * شیر ترش * ترف *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
E universale, & continuo regalo di tutti gli paezi del levante, & il quinto elemento, overo il *vade mecum* delle caravane, si chiama in Persiano; (Mast ماست) & in Turco) iourd يورد).	*Est universale jugeque obsonium omnium Orientalium; & caravanarum (ut tà dicam) quintum elementum, & vade mecum. Vocatur Persicè (Mast ماست) & Turcicè (iourd يورد)*	C'est un regale universel, & continuel de tous les pays du levant; & le *vade mecum* (pour ainsi dire) où bien un cinquieme element des caravanes. On l'appelle en Persan (Mast ماست) & en Turc (يورد iourd.)	ماست كه بتركي يورد كويند در جميع الكاي شرق تاهندستان بسيار عزيز است اما كويا عنصر پنجم سفر وكروان باشد *
La[illegible] quagliato.	*Lac coagulatum.*	Lait caillé.	دلمه * شير بسته * دلمه شير *
Latte di donna gravida.	*Colostrum.*	Lait de femme enceinte.	دهنده * دهين * هرش *
Latticini.	*Lacticinia.*	Laitages.	سفيدي * اجناس شير * انواع ماصها * انواع حليب *
Lattuga.	*Lactuca.*	Laituë.	كاهو * خس *
Lavamento.	*Lotio.*	Lavement.	شستني * غسل * اغتسال * سباحة *
Lavamento d'i Mahometani chiamato purificazione in genere: (taharet طهارت).	*Latio Mohammedanorum, quam vocant purificationem ingenere: (taharet طهارت.)*	Lavement, que les Mahometans appellent purification en general: (taharet طهارت).	طهارت * سباحت * شستني * غسل *
Lavamento imperfetto delle mani, & d'i piedi avanti loro orazione: (Vouzou).	*Lotio non integra, sed manuum, & pedum, quam orationi præmittunt: (Vouzou.)*	Lavement des mains, & des piés avant leur oraison: (Vouzou.)	ضو * آب دست *
De quei loro lavamenti tratta distintamente il Catechismo Persiano chiamato (giama Abassi ..... جامع عباسي)	*De his purificationibus fusè in Cathechismo Persarum, quem vocant (giama Abassi جامع عباسي)*	Le Catechisme des Perses appellé (giama Abassi) جامع عباسي) traitte au long de ces lavemens superstitieux.	بيان انواع طهارتها شرع محمدية در كتاب جامع عباسي چنين است *
Lavamento, o per meglio dire purificazione con la terra, ò col polvere in diffetto d'acqua.	*Absterfio, seu purificatio ex arenâ, seu pulvere ob aquæ penuriam.*	La purification, avec la terre, où pouffiere en defaut d'eau.	تيمم * طهارتي كه بخاك شود *
Lavare.	*Lavare.*	Laver.	شستن * شوييدن * غسل كردن *
Lavato.	*Lotus.*	Lavé.	شسته شده * مغسول نموده *
Lavatoio.	*Lavacrum.*	Lieù à laver: lavoir.	گازرگاه * غسال خانه * مغسل *
Lavatore.	*Lotor.*	Laveur.	گازر * استاد غسال * رخت شور * جامه شوي *
Lavorare.	*Laborare.*	Travailler.	كار كردن * عمل نمودن * فعل نمودن *
Lavoratore.	*Opifex.*	Ouvrier.	فعله * عمله * كاركن *
Lavoro.	*Labor.*	Travail.	كار * عمل * شغل * فعل *
Lauro.	*Laurus.*	Laurier.	درخت غار * غار * شجره غار *

Non

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Non si trova in Persia si non nella Provincia di Mazendron, per tanto vendono le foglia come incognite in luogo del malabatro.	*Lauri folia tantum vidi in Persidepenes Pharmacopolas, ex Provincia Hircaniæ asportata: veneunt malabathri vice.*	Les Apotiquaires de Perse vendent les feüilles du Laurier, qu'on apporte de la Province de Mazendran, au lieù du Malabathrum.	طبارها اصفهان وشيراز وراق الغار كه از مازندران آرند بدل سماج هندي ميفروشند *
Lazzaruolo.	*Mespilus.* 3.	Nefflier.	درخت زعرور * شجره زعرور *
Lazzaruole: frutto.	*Hypomelis.*	Espece de neffle.	زعرور * ميوه زعرور * ثمر زعرور *
Leccare.	*Lingere.*	Lécher.	ليسيدن ـ ميليسم * لعق كردن * لطع كردن *
Leccardo.	*Delicatus.*	Friand.	نازك خور * چلبي مزاج * نحسنه * مشكل پسند * پاكيزه خور * لذيذ خور *
Lecito.	*Licitus.*	Licite.	حلال * جاين * مباح * مستحل * روا *
Lega: v: accordo.			دين * عقد *
Legame.	*Ligamen: vinculum*	Lien.	شرعي * مشروع *
Legale	*Legalis.*	Legal.	بستن ـ ميبندم * بند كردن * مربوط نمودن *
Legare.	*Ligare: vincire.*	Lier.	كتاب جلد كردن * كتابرا مجلّد نمودن *
Legare libri.	*Libros ligare: compaginare.*	Relier les livres.	وصي * وصيّه *
Legatario.	*Legatarius.*	Legataire.	ايلچي * فرستاده * پيغام * مرسول * جنّر *
Legato: Ambasciatore.	*Legatus: Orator.*	Legat: Ambassadeur.	ايلچيان سلاطين وپاشاهان ازسر حدّ ايران خرجي ازسركار يعني از مهمانداريشي ميستانند واكر قبول نكنند امر ميكنند كه هيچ كس چيزي بايشان نفروشد *
Ambasciatori sono trattati sempre alle speze del Rè dalli confini di Persia, & si ricusano, si prohibisce à tutti cittadini di vender a loro cosa veruna.	*Legati, seu Ambaxatores statim à confiniis regni Persidis regiis expensis tractantur, quas si recusaverint, prohibetur civibus, ne ipsis annonam venditent.*	Les legats, ou Ambassadeurs sont toûjours defrayez au depens du Roy depuis les confins de Perse, & s'ilz refusent l'on defsend aux vassaux de leur vendre quoy que ce soit.	
Il legato del Rè di Persia disse al gran Mogol che' gli era simile alla luna piena, & il suo Rè alla luna nuova, perche, soggionse, quella sminuisce, & questa sempre cresce.	*Legatus Regis Persiæ dixit Indiarum Regi, ipsius equidem Regnum pleni lunio, Regnum verò Persidis novilunio esse simile; quod, inquit, illud minuatur, hoc verò semper crescat.*	Un Ambassadeur du Roy de Perse dit au Mogol: que son Royaume étoit semblable à la lune pleine, & celluy de son Roy à la nouvelle; parceque, dit il, le vôtre diminue, & celluy de mon Roy augmente toûjours.	ايلچي پاشاه ايران نزد پاشاه هند كفت كه سلطنت پاشاه خودش مانند غرّه هلال دون وامّا سلطنت هند مانند بدر باشد چراكه ان هميشه ناقص واين هميشه زياده كردن *
Legato.	*Ligatus.*	Lié.	بسته * بسته شده * مربوط * معقود *
Legato per testamento.	*Legatus: testamento traditus.*	Legué par testament.	وصّيت شده * وصي نموده * بوصيّت تعيين نموده *
Legato pio.	*Legatum pium.*	Legat pie.	وقف * موقوف *
Legatore de libri,	*Librorum compaginator.*	Relieur de livres.	صحّاف * مجلّد *
Legatura de fardi.	*Ligamen sarcinarum.*	Ligature des fardeaux.	ماربندي * تاجه بندي *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Legatura di capo delle donne.	*Redimiculum.*	Ligature de téte.	چنبـــــــــر *
Legatura de'libri.	*Librorum conglutinatio.*	Reliûre des livres.	صحافي * جلد دوزي *
Legge.	*Lex.*	Loy.	شرع * قانون * ناموس * توراة *
Legge Criſtiana.	*Lex Chriſtiana.*	Loy Chrêtienne.	دين مسيحي * مذهب حضرت عيسوع * مذهب نصراني *
E pratticata in Aſpahan, & in Conſtantinopoli, & per tutta la Perſia, & Turchia con aſſai libertà : le chieze ſono aperte anſi i Religioſi vanno con loro habito, mà biſogna ſopra tutto la licenza della corte.	*Liberum hujus exercitium comperi tùm Aſpahani, tùm Conſtantinopoli, & per Perſidem, & Turciam paſſim: Eccleſiarum valvæ patent; ſuoque induti habitu Religioſi palam ſpectantur. Aſt curiæ nomine diploma comprimis requiritur.*	L'exercice en eſt aſſez libre à Iſpahan, à Conſtantinople, & quaſi par toute la Perſe, & la Turquie: les Religieux y vont avec leur froc, & leurs Egliſes ſont ouvertes. Il ne faut qu'avoir ſur tout le brevet de la Cour.	الحمد للّٰه كه بندگي حضرت مسيح و دين وآيين او در كلّ اطراف دنيا مستعمل و مشهور است واز اثر عنايت الهي پادشاهان ايران و تركستان و غير ممالك محمديه خصوصاً در شهرهاي پايه تخت اصفهان وستنبل كنيسها كرشاه تران دين و رهبانيت پناهان پاريان بكسوت خود ميكردند *
Leggere.	*Legere.*	Lire.	خواندن ـ ميخوانم * قرات كردن * تلاوة كردن *
Leggiadria.	*Venuſtas.*	Addreſſe : gentileſſe.	نزاكت * نازكي * لطافت * جمال *
Leggiadro.	*Venuſtus.*	Addroit : gentil.	جميل * لطيف * نازك * خوب *
Leggerezza.	*Levitas.*	Legereté.	سبكي * خفة *
Leggermente.	*Leviter.*	Legerement.	سبك * خفيفاً *
Leggiero.	*Levis.*	Leger.	سبك * خفيف * بي وزن *
Legione.	*Legio.*	Legion.	ايل * ايماغ * جماعت *
Legiſlatore.	*Legiſlator.*	Legiſlateur.	امام دين * مخترع دين ومذهب * واضع الناموس *
Il libro d'i dodeci legiſlatori della ſetta Perſiana chiamato ; (hadis حديث) cioè; ſentenze ; è di tanta autorità frà loro, quanto l'Alcorano.	*Apophthegmata duodecim legislatorum Perſicæ ſectæ, quæ (hadis حديث) vocant, æqualis roboris, & authoritatis cum Alcorano eſſe prætendunt.*	Le livre des douze legiſlateurs de la ſecte des Perſes, appellé (hadis حديث) c'eſt à dire; ſentences, eſt d'une egalle authorité avec l'Alcoran parmy eux.	كتاب حديث نزد محمديان ايران بسيار معتبر است بلكه برابر قران اورا عزيز دارند *
Legiſta.	*Legis peritus.*	Legiſte.	اهل شرع * فقيه * اهل فقه *
Legitimo.	*Legitimus.*	Legitime.	حلال * حق * مشروع *
Legnaïo.	*Lignile.*	Bucher.	هيمه خانه * چوب خانه * هيزم خانه *
Legnaïolo: venditore di legno.	*Ligni venditor.*	Vendeur de bois.	هيزم فروش * هيمه فروش * چوب فروش *
Legno.	*Lignum.*	Bois.	چوب * هيمه * هيزم * خشب * حطب * توغ *
Legno d'aloes.	*Agallochum.*	Bois d'aloës.	داريوي * عود * كباء * كب *
Legumi.	*Legumina.*	Legumes.	حبوب * حبوبات *
Leï: Ella.	*Illa.*	Elle.	آن * آن زنكه * زنكه خويش *
Lembo.	*Lembus.*	Bord.	دامن * پرامن * ذيل *
Lendine.	*Lens; dis.*	Lende de téte.	دانه * دانه * دانچه * رشك *

Leni-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Lenire.	*Lenire.*	Adoucir.	تسکین کردن * راحت رسانیدن * دوسیدن *
Lenitivo.	*Lenitivum.*	Lenitif.	ملهم * طلاني *
Lente: legume.	*Lens; tis.*	Lentille.	عدس * مرجمک * مجو *
Lentigine sù la faccia.	*Psora: vitiligo.*	Lentilles: tâches du visage.	لکّه روي * دمش * کلف *
Lentisco.	*Lentiscus.*	Lentisque.	درخت مصطکي * شجره مصطکي * سقّز اغاجي * وکمشک * وکشک * خنجک *
Lento: tardo.	*Lentus.*	Lent.	کاهل * سنگین * ثقیل * لمس *
Lenzuolo.	*Linteum cubilis.*	Linceul: drap de lit.	چادرشب * چادرلحاف *
Leone.	*Leo.*	Lion.	شیر * سبع * اسد * غضنفر * قسوره * ارسلان * توش * ریار *
Viddi tre volte nel istesso giorno d'il (Nou-rouz) equinozzio verno, calpestati gli Lioni dà i bovi, ansi dà una vacca magra in prezenza del Rè (Soleimon;) mà in quel cazo largono duï Lioni contra un bove, accio caschi & subito gli tagliano la gola; altrimente parirebbe di mal augurio ch'il Rè de gl' animali fosse vinto.	*Die æquinoctii verni; (Nou-rouz نوروز) vidi ter pedibus conculcari Leones à bobus, immo semel a vaccâ macrâ in pugnâ, quæ spectante Rege (Soleimon) in medio fori agebatur. Sed tunc duos admovent Leones contra bovem, quem prostratum mox jugulant; infaustum elicientes augurium si vel animalium Regem semel vinci contigerit.*	Au jour de l'equinoxe du printems, appellé (Nou-rouz نوروز) jé vis par trois fois les Lions foullés au pieds par des boeufs, & mesme par une vache fort maigre, dans un combat qui se faisoit en presence du Roy Soleimon; mais en ce cas on lâche deux Lions contre un pauvre boeuf, & en même tems qu'ilz l'ont jetté à terre on luy coupe la gorge; car l'on prendroit pour un mauvais augure que le Roy des animaux restat vaincù.	سالي چون تمشه نوروزي میکردم درمیدان شاه اینک کاورا تا میان میدان پیش کرده همان وقت شیرا نیز حل میکردند تا کاورا بدرد اما چون شیر بالاي کاو ماده جست کاو بیچاره اینقدر حرکت کرد واینقدر لکد وپاي زد که شیر روي زمین افتاده پاي مال کاو میبایست شدن اما للحال دوتا شیر بالاي کاو منصور میانداختند تا کاورا بخلتانند وشیر بانها حلق کاو خلتیده را میبوریدند باین معني که چون شیر پادشاه حیوانات است جایز نیست که بحضور پادشاه سلیمان مغلوب کردد دلیل و وسوسه عجم همان است *
Hebbimo in Bassora un Lione più d'un anno tanto amorevole, & familiare quanto un gattino, ò cagniuolo.	*Leonem enutrivimus Bassoræ ultra annum, æque sanè familiarem, & amicabilem, quasi feliculam, aut catellum.*	Nous nourrimes plus d'un an, dans Bassora, un Lion aussi familier, & aimable comme un petit chien, où chat.	شیر درخانه خودم شهر بصره پروراندیم و چنین دست آموز وبازنده میبودي کویا توله سک یاکربه بچه *
Leopardo.	*Leopardus.*	Leopard.	پارس * یوز *
Lepra.	*Lepra.*	Lepre.	پیس * جزام * برص * سفیدي * سفید لکه *
Lepre.	*Lepus.*	Lievre.	خرگوش * ارنب *
Lesina: legina.	*Subula sutorum.*	Alene.	درفش * بیز * دروش * تیغ * دزینه *
Lesto.	*Peritus in negotiis.*	Adroit.	چیره دست * ولیل *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Letame.	*Fimus : stercus.*	Fumier.	فشقي * سماد *
Litanie.	*Litaniæ.*	Litanies.	مطالبـــــــات *
Letargo.	*Lethargus.*	Letargie.	سبات * بسياري خواب * لتارغس * سرسام سرد *
Letitia: allegrezza	*Lætitia.*	Joye.	خوشحالي * شادي * فرح * سرور * بهجة *
Lettera missiva.	*Epistola.*	Lettre missive.	كتابت * نامه * مكتوب * كاغذ * رساله * ورقه *
Lettere di l'alfabetto.	*Literæ Alphabæti.*	Lettres de l'alphabet.	حروف * اعداد حروف *
Lettere patenti del Rè.	*Literæ patentes Regis,*	Lettres patentes du Roy.	رقم شاه * حكم شاه * فرمان جهان مطاع * فرمان همايون * حكم ولينعمت *
Il Rè di Persia non chiamo il Tavernier (Aga) cioè; Signor, in sue lettere patenti, questi sono i termini: ..... تورنير تاجر فرنكي cioé; ..... Tavernier mercante Franceze. Troppo pur si emancipò l'interprete.	*Rex Persidis non vocavit Tavernier (Aga) Dominum, in suo, quod ostentat, diplomate: ἄτοπος interpretis πλεονασμὸς sic autem jacet; .... تورنير تاجر فرنكي id est; Tavernier mercator Gallus. (Tavernier tager frengui.)*	Le Roy de Perse dans les lettres patentes, d'ont Tavernier fait parade, ne l'appelle point (Aga) c'est à dire; Monsieur. C'est une des béveuës de son interprete.....voicy comme il y à; تورنير تاجر فرنكي c'est à dire; Tavernier marchand François.	نام اقادر ارقام پادشاهانه ايران براي تاجران چون تورنير كنجايش ندارد *
Lettica.	*Lectica.*	Littiere.	تخت روان * محفّه *
Letto dà dormire	*Lectus: cubile.*	Lict.	خوابگاه * بسترا * مرقد * فراش * منام *
Letto nuzziale.	*Thorus nuptialis.*	Lit nuptial.	جلوه گاه * چلوه * دست پيمان *
Letto.	*Lectus; a; um.*	Leù.	خانده * مطلعه تموده * مقري شده *
Lettione.	*Lectio.*	Lecture.	قراءت * خاندني * درس * سبق *
Lettore.	*Lector.*	Lecteur.	خواننده * قاري *
Lettore d'historie.	*Historiarum declamator.*	Declamateur de l'histoire.	شاه نامه خوان *
Lettore di Filosofia.	*Prælector Phylosophiæ.*	Lecteur de Philosophie	آخون * مشتهد * معلّم * استاد *
Levante.	*Oriens.*	Levant: orient.	مشرق * شرق * جاي درخشش * باختر * جابلقا * باد شرقي * هواي مشرق * ريح شرقي *
Levant e: vento.	*Ventus orientalis: eurus: subsolanus.*	Vent de levant: vent de l'est.	طلوع شمس * طلوع افتاب * بزوغ *
Levare via.	*Auferre: amovere.*	Oter.	برداشتن * دور — رفع — دفع — برطرف كردن *
Levare l'ancora.	*Anchoram extollere.*	Lever l'ancre.	لنگر برداشتن * لنگر كشيدن *
Levare l'assedio.	*Obsidionem amovere.*	Lever le siege.	محاصره برطرف كردن * قلعه بندي برطرف كردن * از محاصره دست كشيدن *
Levar botega.	*Tabernam exponere.*	Lever boutique.	دكان وا كردن * دكان نو ساختن *
Levar soldati.	*Milites conducere.*	Lever des Soldats.	عسكر جمع كردن * عساكر بهم رساندن * سپاه جمع كردن *

Le

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Levarsi dretto.	*Surgere.*	Se leuer en pié.	برخاستن * برپاقیام نمودن * برپا ایستادن * واقف گردیدن *
Levata di denaro.	*Denariorum collectio.*	Levée de deniers.	تحصیل داري * تحصیل زر *
Levistico: herba.	*Levisticum.*	Levisticum: herbe	کاشم * انجدان رومي *
Levriere.	*Canis leporarius.*	Levrier.	تازي * سگ تازي * کلب سلوقي *
Leza Maesta.	*Læsæ Majestatis crimen.*	Lese-Majesté.	بغي * خروج *
Libello diffamatorio.	*Libellus diffamatorius.*	Libelle diffamatoire.	رساله هجو * کتاب هجونامچه * رساله ذمّ *
Libello di ripudio	*Libellus repudii.*	Libelle de divorce.	طلاق نامهٔ * کاغذ خلاص * خطّ خلاص *
Per il ripudio nella lege de' Persiani bisogna il mutuo consenso, & poi rendere la dote.	*Requiritur in lege Persarum ad repudium tùm mutuus consensus, tùm restitutio dotis.*	La loy des Perses ne permet le divoce sans le consentement du mary, & de la femme, & sans la restitution de la dote.	طلاق دادن بزن در دین مسیحي حرام است فاما اهل شیعه طلاق حلال بدو شرط میدانند اولا از طرفین مرد وزن راضي باشد ثانیاً مرد مهرا واپس بدهد *
Liberale.	*Liberalis.*	Liberal.	جومرد * جوانمرد * سخي * کرم دار * فیض رسان *
Il liberale è vicino di Dio, vicino de gl'huomini, vicino del paradiso, lontano dà l'inferno: sentenza Arabica.	*Liberalis vicinus Dei; vicinus hominum, vicinus paradisi, remotus ab igne inferni. Apophthegma Arab.*	L'homme liberal est prochain de de Dieu, prochain des hommes, prochain du paradis, & eloigné de l'enfer: sentence Arabe.	السخي قریب من الله قریب من الناس قریب من الجنة بعید من النار * این گفتار عربي است *
Liberalità.	*Liberalitas.*	Liberalité.	سخاوت * جومردي * سخا * سماحت * فتوّت * جودت * بخشندگي * دست کرم * بذلي *
Liberalmente.	*Liberaliter.*	Liberalement.	جومردانه * ازروي سخاوت * بعنایت تمام *
Liberamente.	*Liberè.*	Librement.	اختیارانه * برضاي خود * بطوع خود *
Liberare: dar libertà.	*Liberare a servitute.*	Donner la liberté.	آزاد کردن * معتوق ساختن * عتق نمودن * رپانیدن سرخود کردن * مطلق نمودن *
Liberare: salvare.	*Liberare: salvum facere.*	Delivrer: sauver.	نجات کردن * خلاص نمودن * سالم نمودن * رهانیدن *
Liberatione.	*Liberatio.*	Delivrance.	نجات * خلاصي * سلامتي * رستني * تخلیص *
Liberato.	*Liberatus.*	Delivré.	خلاص شده * خلاصي یافته * نجات یافته * رسته * مخلّص * مطلق نموده * آزاد *
Liberatore.	*Liberator.*	Liberateur.	خلاص کننده * مخلّص * نجات کننده * منجي * رهاکن * رهاده *
Libero.	*Liber; a; um.*	Libre.	مختار * صاحب اختیار * مخیّر *
Libero arbitrio.	*Liberum arbitrium.*	Liberté: franc-arbitre.	اختیار * رضا *
Libero dà periculo.	*Liber à periculo.*	Delivré du peril: sauvé.	خاطر جمع * بیدغدغه * بي تشویش * خلاص از خاطر *
Libero: essento.	*Immunis.*	Exempt.	معاف * مسلّم * مطلق * ترخان *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Libertà.	*Libertas.*	Liberté.	رضاي * اختيار * اعتاق * آزادي *
Libidine.	*Libido.*	Volupté: plaiſir.	شهوت * لذت * شيق *
Libidinoſo.	*Libidinoſus.*	Voluptueux.	شهوت پرست * شهوتي * فاسق * زاني * شيقي * عاهر *
Libra; pezo.	*Libra; pondus.*	Livre; poix.	وقيه * سنگ يکوقيه * ثخت *
Libra; ſegno.	*Libra; ſignum.*	La balance; ſigne.	ميزان * برج ميزان *
Libraria.	*Bibliotheca.*	Bibliotheque.	کتاب خانه * کتب خانه *
Circa le librarie v: Ottingero, *de Bibliothecâ orientali.* Mà però circa la Perſia, doue non mancano libri antichi, & novi in ogni facoltà ſù magramente informato.	*Circa bibliothecas vide Ottingerum in ſuo opere de Bibliothecâ orientali: hic nihilominus jejunam nimis notitiam nactus circa Bibliothecæ Perſicæ Catalogum, qui in omni facultate tum antiquorum tum recentiorum exhibuiſſet elucubrationes.*	Touchant les Bibliotheques voye Ottingerus dans ſon ouvrage *de Bibliothecâ orientali*: mais il à traitté trop maigrement de la Bibliotheque des Perſes, qui luy auroit fourny matiere d'un catalogue de livres de toutes les facultéz.	تصنيف است شخصي فرنکي اسم اوتينغرس که ذکرو سياه و تعريف جميع کتب لسانات شرق در حساب امّا در حساب تصانيف پارس ناقص است *
Libraro.	*Bibliopola: bibliopægus.*	Libraire.	صحاف * کتاب فروش *
Libretto.	*Libellus.*	Petit livre: livret.	کتاب کچک * صحيفه * رساله * مقّوه *
Libro.	*Liber; i.*	Livre.	کتاب * جلد کتاب * مجلّد * صحيفه *
Libro di ricordi.	*Codex accepti & expenſi.*	Livre de contes: journal.	مسوّده * بياض * مجموعه * سياهه * روزنامه * انگار * اوراجه * جريده *
Liccio: trama in longo.	*Stamen: ſubtegmen in longum.*	Fil de trame.	تار * سدي * سدو *
Liccio in largo.	*Subtegmen.*	La trame.	پود * لحمه *
Licentiare.	*Dimittere: miſſum facere.*	Congedier.	رخصت دادن * دستور فرمودن * اجازت دادن * مرخص ساختن * ترخص نمودن * اذن دادن *
Licentiarſi.	*Valedicere.*	Prendre congé.	بدرود کردن * همت کردن *
Licentiato.	*Dimiſſus.*	Congedié.	مرخص شده * اجازت نموده * ماذون شده * مرخّص گرديده *
Licencioſamente.	*Licenter.*	Licentieuſement.	بي قيد * درسفهت *
Licentioſo.	*Licentioſus.*	Licentieux.	سفيه * لاقيد * نامقيّد * بي عار * بي ادب *
Licenza.	*Licentia.*	Licence.	رخصت * دستور * اجازات * اذن * رها *
Lieto.	*Lætus: hilaris.*	Joyeux.	شاد * سروز * خوشحال * خندان * شادمان * خرامان *
Ligatura della vena.	*Venæ ſectæ vinculum.*	Ligature de la veine.	خبه * بند *
Liguſtro.	*Liguſtrum.*	Troëne: frezillon	حنا * ارقان زماريون * ارخنه *
Lima.	*Lima.*	Lime.	سهان * مبرد *
Limare.	*Limare.*	Limer.	سهان کردن * مبرون نمودن *
Limatura.	*Limatura.*	Limature.	براده * خورده سهان *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Limitare.	*Limitare.*	Limiter.	حدّ بستن * حدون نهادن * تحدين نهادن *
Limitatione.	*Limitatio.*	Limitation.	تحدين * حدّ ساختن * حدون كرداشتن *
Limitato.	*Limitatus.*	Limité.	محدون شده * تحدين يافته *
Limite.	*Terminus.*	Limite.	سمت * حدّ * سرحدّ *
Limone.	*Limonium.*	Limon.	ليمو * ليمون *
Lince: animale.	*Linx.*	Linx.	وشق *
Linea.	*Linea.*	Ligne.	خط * شبك * سطر *
Linea equinottiale	*Linea æquinoxialis*	Ligne equinoxiale	خط الاستوا * خطّ الاعتدال النّهار و الليل *
Linea meridionale.	*Linea meridiana.*	Ligne meridiane.	خط نصف النهار *
Hanno i Mahometani la ligna meridiana tirata ſopra un piano alla cima della torre di loro moſchee per regolare il grido per l'orazione chiamano l'arte di tirarla per mezzo di dui ponti d'ombra ſegondo il modo ſolito nell' orlogio-grafia.... (Daïreh hendi دايره هندي)cioè; il circolo Indico.	*Lineam meridianam in plano horizonti parallelo ductam obſervant præcones Mohomedani ſupra turres templorum, ut ſtatis horis populum ad orationem vocent: artem porrò illam deſignandi mediantibus duobus punctis umbræ ante & poſt meridiem adinventis, juxta gnomonicæ præſcriptum circulum Indicum vocant, ſive;* دايره هندي *Daîreh hendi.)*	Les (Moullas) Mahometans, qui appellent le peuple à l'oraiſon à certaines heures, ont pour cet effect la ligne meridiane tirée ſur un plan au haut des tours de leurs moſquées. Ils appellent la façon ordinaire de la tirer par le moyen de deux points d'ombre trouvez ſur un méme cercle avant, & aprez midy ſelon les regles ordinaires (Daïreh hendi دايره هندي) c'eſt à dire, le cercle Indien.	دايره هندي بالاي منارهٔ مساجد كشيده ديدم و دستور اورا كشيدن كويا سرّ دارند تا بانگ درست بخوانند اما سهل چنراست ويكي ازمقدّمات علم ساعت شمسي *
Linea retta.	*Linea recta.*	Ligne droite.	خط مستقيم * خط درست * خط راست * خط عمود *
Linea obliqua.	*Linea obliqua.*	Ligne oblique.	خط معوج * خط كج *
Lingua.	*Lingua.*	Langue.	زبان * لسان *
Lingua antica de Perſiani.	*Lingua Perſica antiqua: Parthica.*	Langue des anciens Parthes.	زبان فرس * زبان عجم قديم * زبان تازيك * دري * پهلوي *
Lingua d'i heroi, cioè d'i antichi Rè, quale è ancora in uſo frà certa gente campeſtre nella Provincia di (Scirwan) & in queſta lingua è ſcritta in verſi la vita di quei Rè nel libro famoſo chiamato (cia-nomeh شاه نامه.)	*Heroum, ſive Moganorum lingua (qui nunc in mapalibus degunt circa Xirwan) quæ olim in Perſia, ante eam, quæ jam eſt, obtinuit: ab athletis heroicis i. e. Regibus ſuis, qui tales habentur in libro (Scia nomeh* شاه نامه *ità dicta:* پهلوي *pehelevi.*	La langue des heros, ou anciens Roys des Perſes eſt encore en uſage parmy certain peuple qui habite ſoubs lez tentes en la Province de Chirwan. Le livre fameux de l'hiſtoire des Roys appellé (Chah-nomeh شاه نامه) eſt tout en cette langue.	زبان پهلوي بلكه اين است كه هنوز ميان تركمان شبروان مستعمل است اما زبان كتاب شاه نامه همان است *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Lingua Araba elegânte, & copiosa: chiama la spada con mille nomi; il miele con 80. il leone con 500; il serpente con 200.	*Lingua Arabica elegans, & opulenta: sic ensi mille tribuunt nomina: melli 80. leoni 500, serpenti 200.*	La langue Arabe est elegante, & feconde: il y a mille noms pour signifier une epée; 80 pour le miel; 500 pour le lion; & 200 pour le serpent.	لسان عربي فصاحت و تاكيد و مبالغه بسيار دارد كويند كه شمشيرا بالف اسامي مينامند وعسلرا بهشتاد واسدرا پنجصد ومارا يدويست *
Linguaggio.	*Lingua: dialectus: idioma.*	Langage.	لغة * زبان * اصطلاح * كلام * لهنه *
Linguetta.	*Epiglottis.*	Luette.	زبانك * غلصمه * ملازه * ملاژه *
Linguatola.	*Solea: buglossus piscis.*	Sole: poisson.	ماهي گاوزبان * سمك لسان الثّور *
Pescatori Arabi la davano per niente à i franchi, perche la mettono frà i pesci immondi.	*Piscem hunc piscatores Arabes gratis dabant Francis, seu Europæis, utpote inter immunda animalia ab ipsis habitum.*	Les pescheurs Arabes nous donnoient les soles pour rien, par ce que parmy eux c'est un poisson immonde.	ماهيكيران عربي وعجمي ماهي لسان الثور مفت يفرنكيان ميدهند غرض كه نجس دانند *
Linimento.	*Linimentum.*	Liniment.	طلي * ضماد * ماليدني * استردني * مسح *
Lino.	*Linum.*	Lin.	كتان * زعيز *
Lippitudine.	*Lippitudo.*	Chassie des yeux.	خيم * چرك چشم *
Lippo.	*Lippus.*	Chassieuz.	سوچشم نازك * اعمش * خيم چشم *
Liquefarsi.	*Liquefieri.*	Se fondre.	اب شدن * مذوّب كرديدن * گداخته شدن * ذايب نمودن * ببوشيدن * بخسانيدن *
Liquido.	*Liquidus.*	Liquide.	روان * آبي * آب واري * ابكي *
Liquore.	*Liquor: humor.*	Liqueur.	رطوبت * مايع *
Lira.	*Lyra.*	Guitarre.	چنك * سازچنك * تنبوره *
Lisciare: v: polire. Lista.	*Scheda.*	Liste.	تومار * سياهه * مسوده * دفتر * پته *
Litargirio.	*Lithargyrium,*	Litarge.	مردا سنك * مرتك * مرده سنج طلاي ونقره‌ي *
Lite.	*Lis.*	Procez.	دعوا * نزاع * يارغوچي *
Lite criminale.	*Lis criminalis.*	Procez criminel.	دعواي خون * دعواي دم *
Litigante: attivo.	*Litigans; aggressor.*	Plaideur: aggresseur.	دعوا كار * داعي * ادعا كننده * خاشجو *
Litigante: passivo.	*Litigans: defensor.*	Plaideur: defenseur.	مدّعي * مدّعي عليه *
Litiganti.	*Litigantes: partes adversæ.*	Parties adverses.	مدّعيان * الدّاعيان * دعوا كاران *
Litigare.	*Litigare.*	Plaider.	دعوا كردن * نزاع نمودن * خاش ورزيدن *
Lito del mare.	*Littus maris.*	Bord de la mer.	كنار دريا * ساحل دريا * لب دريا * جُرف البحر *
Livido.	*Lividus.*	Livide: meurtri.	كبود * سياه رنك * رنك قرقشم *
Livrea.	*Color insignium.*	Livrée.	علامت * نشان * نشانه * رنك *
Liuto.	*Fides; icis.*	Lut.	قانون * سازقانون *
Locare.	*Locare.*	Donner à louage.	كرايه دادن * باجاره دادن *

Loca-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Locare.	*Conducere.*	Prendre à loüage.	اجاره کرفتن * بکرا کرفتن *
Locatione.	*Locatio.*	Loüage	کرا * اجارت * کرایه *
Locusta.	*Locusta.*	Sauterelle.	ملخ * جراد * کله * چرد * خایک * ادبا *
Spesse volte nel tempo della prima vera passano d'all' Arabia in Persia nubi tanto dense de locuste, che eclissano il sole.	*Non rarò veris tempore quædam (ut itadicam) densissimæ locustarum nubes ex Arabiæ deserto in Persidem convolantes, vel ipsum prorsus obscurant solem.*	J'ay veu plusieurs fois en prin-tems le soleil obscurci par des nües (pour ainsi dire) tres epesses de sauterelles, qui passent la mer depuis le desert de l'Arabie jusques bien avant dans la Perse.	آفت جراد در الکه عرب وعجم بسیار میشود خوصوصاً در فصل بهار که ان جانور از بیابان عربستان تا الک عراق عجمی دریا کزاست کرده کویا عبر سیاه افتابرا منکسف میکرداند *
Doue cascano, ruinano il paeze, per tanto i popoli allarmati vanno fuori, & sopra le terrazze, per scacciar quel flagello di Dio, col rumore de Caldaroni, fischi di bocca, tamburi, & altri istromenti.	*Ubi autem ceciderint frugum omnium minantur exitium; hinc populis mos edendi strepitum in agris, & supra tecta, tùm sibilis, & clamoribus: tùm tympanis, & æneis vasibus, aliisue modis, ne resideant.*	La creinte de ce fleau de Dieu donne occasion aux peuples de s'allarmer, & de paroistre sur les chams pour faire du bruit avec chauderons, tambours, & crix, pour les empecher de se reposer sur le pays, de peur qu'il en soit ruiné.	بنابرین چون خلایق ان پرنده ببینند بالای پشت بام ودر باغستان رفته فریاد وشماطه بآلات مس و غیر میکنند تا انهارا بپرانند تا خرابی بلاد نکنند *
Vi è una fontana nel paeze di (Lengion) frà Sçiraz & Aspahan, doue sono certi uccelli negri simili è picciole fuliche, quali sequitano l'acqua di questo fonte per tutto doue si porta, & aspergendola sopra d'i campi coperti di locuste, questi uccelli al modo d'un folgore ammazzano, & estirpano tutte quante: per tanto questa acqua si chiama (ab mourgon ... اب مرغان) cioè; acqua di uccelli: & le fuliche chiamano (âdzr melagh عذر ملخ) cioè; ruina delle locuste.	*Fons est inter Sciraz & Ispahan, cujus aquam quocumque translatam aves seleuciadæ sequuntur, quâ per agros aspersâ fulguris instar irruunt aves in locustas, easque mactant, & extirpant, hinc fonti nomen; (ab mourgon اب مرغان) i. e. aqua avium: avibus vero (adzr melagh عذر ملخ) i. e. exitium, seu ruina locustæ.*	Il y a une fontaine dant le terroir de (Lengion) entre (Sciraz, & Ispahan, d'ont l'eau a cette vertù d'attirer avec soy une infinité de petites macroules par tout où elle est portée, & ces oiseaux se lançans comme la foudre sur cez sauterelles, les tuent, & extirpent avec une vitesse incroyable. C'est pourquoy l'on appelle cette eau (ab mourgon اب مرغان) c'est à dire; l'eau des oiseaux; & cez oiseaux méme s'appellent (adzr-melagh عذر ملخ) c'est à dire; la ruine des sauterelles.	اب مرغان وعذر ملخ که در احوال اصفهان پیدا باشند بسیار مفهوم اند وهلبته داخل عجایب المخلوقات جای دارند ایا نقل که در باره انها میکنند اصل داشته باشد امّا چون از ادمی صادق ان نقل شنیدم بور هم توان کرد والله یعلم
Vedete cosa simile nelle relationi di Monf. Tavernier p. 1. l. 4. c. 3	*Simile quid in relat: D. Tavernier. p. 1. l. 4. c. 3.*	V: Monf. Tavernier 1. p. l. 4. c. 3.	باز همین میشود بموجب شفاعت حضرت ✠ لوساورج بقول ارامنا *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
In Arabia tutti quanti mangiano queste locuste con sommo gusto, & le guardono molti mezi cotte nell' acqua con poco sale, veramente sono buone al par de' grossi gammari à quali s'assomigliano : v : nel Euangelo di S. Math: c. 3. &c.	*Arabum exemplo locustas acquâ coctas, saleque conditas manducavi, neutiquam sanè gammaris majoribus, quibus assimilantur, minus gustui gratas. v : in Euang. Math. 3. &c.*	J'ay mangé de bons plats de ces sauterelles à l'exemple des Arabes, qui les mangent cuittes dans l'eau avec du sel : elle sont aussi bonnes, comme les plus grosses chevrettes de mer auxquelles elles ressemblent. Voyez l'Euangile S. Math. c. 3. &c.	هربها بصره جراد میخوارند در اب پخته باندکی نمک کویا رویبان دریا و خودم چشیدم بلکه از همان جنس باشد که حسب قول انجیل حضرت یوحنا المعمدان در بریه میخوارد *
Lodare.	*Laudare.*	Loüer,	ستودن - می ستایم * ستایش - تعریف - مدح - وصف - تحمید نمودن * ثنا اطرا کردن * افرین خواندن * تحسین کردن *
Lode.	*Laus.*	Loüange.	تعریف * ستایش * مدح * وصف * تحمید و ثنا * اطرا * تحسین * تعرّیط * محمّدت *
Lodevole.	*Laudabilis.*	Loüable.	ممدوح * موصوف * لایق حمد و ثنا * سزای حمد * صاحب احماد *
Lodola.	*Alauda : galerita : κάλυδος.*	Aloüette.	قنبره * هژه * هوزه * چکاو * چکا *
Loffa.	*Crepitus ventris.*	Vesse.	تسُ * چسُ * فسو *
Loggia de' mercanti.	*Mercatorum basilica.*	Loge des marchands: bourse.	قیصریه * مجلس تجار * نسیمن سود اکران *
Logica.	*Logiea.*	Logique.	علم منطق * منطق *
Logico.	*Logicus.*	Logicien.	منطقی * منطقدان *
Loglio : herba. Lombrico: v: verme.	*Lolium ζιζάνιον.*	Ivroye.	دوسر * کرکاس * شیلم * خود رو * علیف * دونقه * کندم نکاشته * اخریط * دنکه *
Longanimità.	*Longanimitas.*	Longanimité.	تحمّل * صبر * شکیب *
Longitudine.	*Longitudo.*	Longueur.	درازی * طول *
Longitudine d'una stella : &c.	*Longitudo stellæ : &c.*	Longitude d'une étoille.	طول نجم * طول کوکب * طول ستاره *
Longo.	*Longus.*	Long.	دیرباز * دراز * عریض * حزره *
Lontananza.	*Distantia: remotio*	Eloignement.	دوری * بعد * مفارقت *
Lontano.	*Distans : remotus.*	Eloigné.	دور * بعید * مهجور *
Loquace.	*Loquax.*	Parleur.	پرکو * بسیارکو * هرّا *
Loquacità.	*Loquacitas.*	Babil.	پرکویی * بسیار کویی * بهمان *
Lordo : v; sporco. Lorica. Loro : v : coloro.	*Thorax ferreus.*	Cuirasse.	زره * جوشن * جیش * دراعه * درع * کچون * چار آینه * خفتان *
Losco.	*Luscus.*	Louche.	چشم کشته * شهلا * لوح *

Lu-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Lubrico.	*Lubricus.*	Lubrique: gliſſant	لين * ناعم * چيپچله * لغزاق *
Luccio : peſce.	*Lucius* λάβραξ.	Brochet.	طورنه ماهي * زاهد ماهي *
Lucciola.	*Noctiluca : cicindela.*	Ver luiſant.	طيبوشه * چراغله * كرم شبطاب * جركر * جرغد * جرغند *
Luce.	*Lux : lumen.*	Lumiere.	روشنايي * نور * پرتو * ضياء *
Lucente.	*Lucens : ſplendens.*	Luiſant : reluiſant.	روشن * منوّر * مضويي * پرتودار * درخشنده *
Lucere.	*Lucere.*	Luire : reluire.	پرتوزدن * درخشيدن * روشنايي — نور نمودن *
Lucifero; pianeta.	*Lucifer : ſtella.*	Lucifer : planete.	زهره * كوكب زهره *
Lucifero; demonio	*Lucifer : dæmon.*	Lucifer : demon.	عزازيل * ريس اجنه والشياطين *
Luglio.	*Julius.*	Juillet.	تيرماه * تموزماه * تموز *
Lugubre.	*Lugubris.*	Lugubre.	عزايي * مخصوص * عزا وماتم *
Lnmaca.	*Limax.*	Limaçon: limace,	شنج * ودع * چشپانده *
Lume : v : luce.			
Luna.	*Luna.*	Lune.	ماه * قمر * جم
I Filoſofi Perſiani dubitano aſſai del miracolo preteſo nel Alcor. c. 53. in favor di Mahomete, cioè : d'aver ſpezzata la Luna in due parti.	*Cæcutiunt Philoſophi Perſæ circa miraculum Mohammedis de ſciſſione Lunæ in duas pærtes, de quâ in Alcor. ſur. 53.*	Les Philoſophes Perſans ne ſçavent comment ſoutenir le pretendu miracle de Mahomet, du partage de la lune en deux pieces, d'ont il eſt parlé dans l'Alcoran chap. 53.	علما ايران بسيار شك ميورزند درباره شق القمر چنانچه خلف تتبير و حقيقت الهي باشد كه چندين آيه مخالف طبع آسمان كه لاينقسم است وقع شود و بنابرين بشرط آفرينش اشيا بعضي ممتنع دانند آيه را *
Luna nuova.	*Novilunium.*	Nouvelle lune.	هلال * غرّه * سرماه * ماه نو * برن *
Luna piena.	*Plenilunium.*	Pleine lune.	بدرماه * بدر * قرص ماه * قرص *
Il ſplendore della Luna.	*Lunæ ſplendor.*	Clair de la lune.	مهتاب * روشني قمر * نورقمر * مهفتو * ضياء القمر *
Lunatico.	*Lunaticus.*	Lunatique.	هوايي * مهوي *
Lunedi.	*Feria 2 : dies lunæ.*	Lundy.	دوشنبه * روز دوشنبه * يوم الاثنين *
Luogo.	*Locus.*	Lieù.	جاي * جايگاه * جا * مكان * محل * موضع *
Luogo commune	*Latrina.*	Lieù commun : privé.	ادب خانه * تواره * آبريز * اباله *
Luogo di ricreatione.	*Locus recreationis.*	Lieù de recreation	سيل گاه * سير گاه * جاي خوش صفا * بدرآم *
Luogo d'appoggiarſi.	*Fulcimentum.*	Lieù pour s'appuyer.	تكيه گاه * داربرين *
Luogo di giuſtitia	*Tribunal.*	Lieù de juſtice.	محكمه * ديوان * محفل شرع * محفل قضا * معان *
Luogo di peregrinatione.	*Peregrinationis locus.*	Lieù de pelerinage.	زيارتگاه * مقام *
Luogo ſaſſoſo.	*Locus ſaxoſus.*	Lieù pierreux.	سنگلاخ * كلوخستان * جاي پرسنگ * اوعرناك زمين *
Luogotenente.	*Vicegerens.*	Lieutenant.	جانشين * نايب * والي * متولي * گماشته * خليفه *
Lupino.	*Lupinus.*	Lupin.	ترمس * ترمس مصري *
Lupo.	*Lupus.*	Loup.	كرك * ذيب * سرحان *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Lupo cervino.	*Lupus cervinus.*	Loup cervier.	كفتار * كربه دشتي *
Lusingare.	*Illicere.*	Cajoler.	تيتالي - تسخير كردن * شرين زباني نمودن * غنچيدن *
Lussuria.	*Luxuria.*	Luxure.	زنا * شهوت * فسق * فجور *
La lussuria è fuoco; qual tu devi evitare; per evitare il fuoco d'il inferno: questo non potrai smorzare mà quello ci, con l'acqua d'il vigore & della virtù. è sentenza del Sâdi poeta Persiano.	*Luxuria incendium est, illud devita; ut ignem inferni devites: hunc enim ignem extinguere non valebis: illum verò aquâ vigoris, & fortitudinis hodie potes extinguere. Sententia Sadini poetæ Persæ.*	La luxure est un feù, que tu dois eviter, pour eviter le feu d'enfer: celluicy ne se peut éteindre; mais tu peux éteindre celluilà dez aujourd'huy par la vertù, & par la force. Chek sâdi fameux poete Persan.	كه شهوت آتشست ازوي بپرهيز * بخود بر آتش دوزخ مكن تيز * دز ان اتش نداري طاقت سوز * بصبر ايي براين اتش زن امروز * بيت شيخ سعدي است *
Lussurioso.	*Luxuriosus.*	Luxurieux.	فاجر * زنپاره * شهوتي * نفساني * زاني * كنغال *
Lustrare: polire.	*Polire.*	Polir.	مهره كردن * صقل نمودن * آهار كشيدن * پرداخت كردن * صيقل كردن *
Lustro: splendore.	*Splendor: fulgor.*	Lustre.	پرتو * لمع * نور * شعاع * روشنايي * ضيا * برق * رخشش *
Luttare.	*Luctari.*	Luitter.	كشتي گرفتن * مصارعه نمودن * پهلواني كردن *
Lutta.	*Lucta.*	Luitte.	كشتين * مصارعه * پهلواني * كشتين گيري *
Luttatore.	*Luctator.*	Luitteur.	كشتين گير * مصارعي * پهلوان *
Li principi, & le città del levante mantengono i luttatori con molta gelozia.	*Luctatores publicos alunt principes, & urbes Orientis, non modicâ sane sollicitudine.*	Les Princes & les villes du levant affectent d'avoir des luitteurs.	سلاطين ايران وتركستان وهند وشهرياران مداين پهلوانان وكشتيكران عزيز دارند *
Luttano nudi con le brague solamente di coïo molto strette: & ongono il corpo con l'oglio.	*Luctantur nudi strictis fœmoralibus coriaceis solùm induti: corpore oleo delibuto.*	Ils luitent nuds, n'ayans qu'un petit caleçon de cuir seulement: & oignent le corps avec de l'huile.	اينها برهنه كشتي ميكرند بچقشور چرمي تنك پوشيده وتن بروغن زيتان ماليده *
Lutto: pianto.	*Luctus.*	Deüil: pleurs.	ماتم * عزا * نوحه * زاري * اُوسُو * دلوله *

Italice.	Latine.	Gallice.	Persice.
MA.	*Sed.*	Mais.	اما * فاما * لیکن * نهایت * بغرا * ولی *
Maccaroni Maccaroncini.	*Paſtilli eſculenti.*	Macarons à l'Italiene.	رشته * قطایف *
Maccherone : mincione.	*Panis ſaccharinus.*	Mache-pains.	تفشیره * مامونیه * دله *
Macchia.	*Nebulo.*	Fripon : coquin.	قرمساق * دوبت * هرزکار *
Macchia nell'occhio.	*Macula.*	Tache.	لکه * عیب *
Macchiare.	*Oculi macula.*	Taye en l'œil.	لکه چشم * سفیدي * زیاده‌ي در چشم *
Macchiato.	*Maculare.*	Tacher.	لکه دار کردن * چرکن ساختن * ملوس نمودن *
Mace : macis.	*Maculatus.*	Taché.	لکه دار شده * چرکن شده * ملوس کرده *
Macellaro.	*Macis : nucis myriſticæ involucrum. Lanius.*	Fleur de noix muſcade. Boucher.	بسباسه * گل جوزبوا * قربان *
Macello.	*Macellum : lamiena.*	Boucherie.	قصاب * ذابح * جرّاز *
Macerare.	*Macerare.*	Macerer.	قصاب خانه * مقصب * ملّاخ خانه *
Machina : inſtrumento	*Machina.*	Machine.	سحق کردن * نیم کوب کردن * نیم کوفتن *
Machina : aſtutia.	*Techna.*	Fourberie : mauvais tour.	جرّ * منکنه * منجنیق * پلکن *
Machinare.	*Machinari.*	Machiner : projetter : comploter.	فن * حیله * اشکیل * مکر * مخیله * تله *
Machinatore.	*Machinator.*	Machinateur.	فکر پی کردن * اندیشه پی کردن *
Macinare.	*Molere.*	Broyer : moudre.	تله ساز * حیله باز * مخیل * غدّار *
Macinare colori.	*Conterere colores.*	Broyer les couleurs.	آرد کردن * طحین کردن * خورد ساختن *
Madama.	*Domina.*	Madame.	رنگها سایه کردن * رنگها سحن نمودن *
Madraſtra.	*Noverca.*	Marâtre : bellemere.	خانم * بکم * بیبي * پاذو *
Madre.	*Mater.*	Mére.	زن پدر * زوجهٔ پدر *
Madre di l'aſtrolabio.	*Mater aſtrolabii.*	Mére de l'aſtrolabe.	مادر * والده * امّ * ننه *
Madre perla.	*Mater perla.*	Mére-perle.	ام اصطرلاب *
Madrina nel Battezimo.	*Matrina.*	Marreine.	ـــــــــف *
Maeſtà.	*Majeſtas.*	Majeſté.	مادر خانده * نسبیه * جاي مادر * مادر مجازي * حضرت * جلالت * شوکت * عظمت * علایت * دولت *
Maeſtoſo.	*Majeſtate fulgens.*	Majeſtueux.	بزرگواري * شوکت پناه * جلیل القدر * عظمت وسلطنت دستگاه *
Maeſtranza : maeſtria.	*Magiſterium.*	Maîtrize.	عظیم الشان * بزرگوار * صاحب دولت *
Maeſtro.	*Magiſter.*	Maître.	استادي * سرکاري * تعلیم دهي * فرمان دهي * پیش کاري *
Maeſtro di campo	*Tribunus militum.*	Meſtre de camp.	استاد * معلم * سرکار * مصنّع * پرورنده *
Maeſtro di ſcuola.	*Ludi magiſter.*	Maître d'école.	سپه سالار * پاشا * الاي بکي *
			اخوند * ملّا * معلم * مدرس * استاد * مکتب دار *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Maestro di stalla	*Stabularius.*	Valet d'étable.	مهتر * سايس *
Magagna: colpa.	*Labes: defectus.*	Defaut: tache.	عيب * علّت * مفسده *
Magazino.	*Promptuarium: apotheca.*	Magazin.	بنك خانه * مخزن * انبار * خورصلا *
Maggio.	*Majus.*	May.	آيار ماه * مايوس ماه *
Maggiorana.	*Amaracus.*	Marjolaine.	مرزنجوش * مرزنگوش * حبق الفنا * حبق الفيل * ريحان داود * اذن لفار * سمسف * مرد قوش *
Maggioranza.	*Majoritas.*	Majorité.	بزرگي * ريسة * تقدّيم * عظت *
Maggior domo.	*Præfectus ædium.*	Maistre d'hostel.	ناظر * كتخدا *
Maggiore.	*Major.*	Le plus grand.	بزرگتر * ريستر * اكبر *
Maggiore in logica.	*Major in logicâ,*	La majeure.	كبري * اوّل از مقدّمتين قياس *
Maggiori: antecessori.	*Majores.*	Ancestres.	باپرن * اجداد * پشتيان * اسلاف * متقدمان * بزرگان * پيش رفتگان *
Magi: gli tre Rè.	*Magi.*	Les mages: les trois Roys.	مجوسيان * سه پادشاهان *
Gli Armeni sostengono che gli tre Rè Magi morsero martiri in un villaggio sopra il lago di Wan, chiamato in memoria di loro (✝ mouëg) cioè; magi; conforme a loro libro d'historie chiamato (✝ asmaour) qual si troua nella libraria del monasterio Patriarcale chiamato (✝ exmiaxin.)	*Narrant Doctores seu (Vartabieti) armeni tres Reges magos martyrio glorioso occubuisse revertentes per aliam viam in regionem suam, in oppido ad ripam lacus Wan) sito, ac propterea (Mouëg) i. e. Magi; appellato; juxta annales Armenorum, quas (Asmaour vocant) quæ in monasterio Patriarchali (Exmiaxin) asservantur.*	Les (Vartabiet) où Docteurs Armeniens soutiennent que les trois Roys mages furent martirizez à leur retour de Bethlehem dans un village, situé sur le bord du lac de (Wan) appellé en memoire de leur martire ✠ (Mouëg) c'est à dire) mages: conformement à leurs annales appellées (✝ Asmaour) gardées dans le monastere Patriarchal d'Erivan, appellé exmiaxin.	نقل است كه سه پادشاهان مجوسيان كه نزد حضرت مسيح رفتند تا بيت لحم شهيد شدند در دهه كه سوي كناره درياچه ✠ وآن ميباشد ✠ مواخ نام و بنابرين اسم مواخ مانده باشد يعني مجوسيان چنانچه مكتوب است در كتاب ارمني ✠ اسماور نام كه در دير ✠ اكسميا سين پيدا است قريب شهر اريوان *
Magia naturale.	*Magia naturalis.*	Magie naturelle.	ليميـــــــــا *
Magia: necromantia.	*Magia necromantica.*	Magie noire.	علم سيميا * سيميا * سحر * كرده * جادوي *
Magistero.	*Magisterium.*	Magistere.	سركاري * استادي * تعليم دهي *
Magistrato.	*Magistratus.*	Magistrat.	حاكم * عامل * منصبدار * ضابط * داور *
Magistratura.	*Magistratura.*	Magistrature.	منصب * جا * حكم *
Maglia: cotta di ferro.	*Lorica.*	Maille.	زره * درع داودي * زره داودي * جوشن * زيج *
Maglio.	*Malleus.*	Maillet.	چوماغ * مطرق چوبي * كُودَن * خايسك *
Magnanimità.	*Magnanimitas.*	Magnanimité.	دلبري * شجاعت * جگرداري * جرأت * دلاوري *

Magna-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Magnanimo.	*Magnanimus.*	Magnanime.	دلاور * شجاع * دلیر * جگر دار * صاحب جراءت * جری * دلتآیم * صاحب شجاعت * یالونیک *
Magnificare.	*Magnificare.*	Magnifier: exalter.	تعریف کردن * وصف کردن * تعظیم نمودن * صدارت کردن *
Magnificenza.	*Magnificentia.*	Magnificence.	عظمت * عزت * رفعت * سخاوت * بزرگواری * دولت *
Magnifico.	*Magnificus.*	Magnifique.	دولتمند * سخی * بزرگوار * رفیع * عظیم *
Mago.	*Magus.*	Magicien.	جادوگر * کرده گر * ساحر * سحار * سحر باز * پری دار *
Magressa.	*Macies.*	Maigreur.	لاغری * ضعیفی *
Magro.	*Macilentus.*	Maigre.	لاغر * ضعیف *
Mahomete.	*Mohammedes.*	Mahomet.	محمد *
Gli Autori Arabi tengono che Mahomete sia d'alla stirpe d'Ismaele.	*Tradunt scriptores Arabes deduci originem Mohammedis ab Ismaele.*	Les Antheurs Arabes assurent que Mahomed est de la race d'Ismael.	ذکر مصنفان عربیست که نسب محمد از اسمعیل بن ابراهیم الخلیل صادر باشد *
Egli nacque in Mekka l'anno Alessandrino 882: al fin di l'anno di Cristo S. N. 578. mancando 2 mezi & 8 giorni.	*Natus est Mekkæ Anno Alexandri 882: Anno Christi peracto 578. exceptis mensibus 2. diebus 8.*	Il naquit à la Mekke l'An d'Alexandre 882. & l'An de J. C. 578 etant complet eccepte 2. mois, & 8 jours.	ولادت او در مکه شده سنه اثنتین و ثمانیین و ثمانمایه از اسکندر و از مولود حضرت ایسوع سنه خمسمایه و ثمانیه وسبعین *
Mori un lunedi al 28 del meze (Safar) d'età di 63 anni: de quali passorno 40. avanti che si spacciasse per Profeta; 13 poi dimorò in Mekka, di doue essendo scacciato restò 10 anni in Medina, doue morse, & fù sepelito.	*Obiit die lunæ 28 mensis (Safar) annos natus 63. quorum 40 transacti sunt antequam munus Propheticum sibi vendicaret; 13 alii dum Mekkæ subsisteret, & 10. demum post (hegeram) seù fugam ad (Medinam) ubi substitit; & ibidem humatus.*	Il mourut un lundy le 28 du mois (Safar) âgé de 63 ans; d'ont il en passa 40 avant qu'il s'erigeat en Prophete, depuis il demeura 13. ans à la Mekke, d'où ayant este contreint de fuir (ce qu'on appelle hegire) il vécut encore 10. ans à Medine, où il mourut, & y fut enterré.	ومحمد متوفی شد یوم الاثنین للیلتین بقیتا من صفر وعمر او بود شصت وسه سال یعنی که چهل سال از عمر او گذشتند تا دعوة نبوت مینمودی بعد از ان سیزده ساله در مکه مانده اخراً چون بمدینه هجرت کرد انجا مدتی ده سال متوطن شده وانجا متوفی و مدفون گردیده *
Pretendono gl'interpreti di l'Alcorano, che fù fatta mentione di Mahomete nel Deut. c. 33. *venit Deus à sina, & ortus est à sair, & manifestatus est à monte Paranis.* Cosi dicono, che Dio diede la lege à Moisè, l'Euangelo à Cristo, & l'Alcorano à Mahomete.	*Asserunt Alcorani Interpretes prædictum fuisse Mohammedis adventum Deut. 33. isto textu venit Deus à sina, & ortus est à sair & manifestatus est à monte Paranis: quibus verbis indicari dicunt descensum legis ad Mosem, Euangelii ad Iesum, & Alcorani ad Mohammedem.*	Les interpretes de l'Alcoran pretendent qu'il est fait mention de Mahomed dans ce passage du Deut: c. 33. *Venit Deus à sina, & ortus est à sair, & manifestatus est à monte Paranis.* D'où ils colligent la descente de la loy à Moise, de l'Evangile à J. C. & de l'Alcor. à Mahom.	فعلما محمدیه ادعی مینمایند که در کتاب توریة ذکر محمد شده باین ایه جاء الله من سینا واشرق من سیاعیر واستعلن من جبل فاران * گویند متکلمان که این ایه اشارت نماید بنزول توریة علی موسی وانجیل علی مسیح وقران علی محمد *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Citano altro luogo del Salmo 49. v. 2. ſegondo certa falſa verſione ſiriaca ; *manifeſtavit Deus è Sione (eklilan Mohammedan) ; i. e. coronam laudatam ; per coronam in digitari ajunt Regnum, per Mohammedan, i. e. laudatam, Mohammedem.*	*Item Pſ. 49. 2. his verbis ; manifeſtavit Deus è Sione (eklilan Mohammedan) ; i. e. coronam laudatam ; per coronam in digitari ajunt Regnum, per Mohammedan, i. e. laudatam, Mohammedem.*	Et dans ce paſſage du Pſ. 49. ſelon une fauſſe verſion ſiriaque ; *manifeſtavit Deus è Sione, eklilan Mohammedan* : ce qui n'eſt pas ainſi dans le texte Ebreû.	ایضاً از کتاب زبور ایمن آیه میارند یظهر الله من صهیون وغیرها *
Citano ancora il luogo del Vangelo ; *ſi ego non abiero &c.*	*Item in Euang. his verbis ; ſi ego non abiero paracletus non veniet ad vos.*	Et dans cez paroles del'Euangile ; *ſi ego non abiero, paracletus non veniet ad vos.*	ایضاً از انجیل ایمن آیه میارند ان انالم انهب الفارقلیط لایجیکم *
Biſogna che noſtri Miſſionarii ſtiano ſù l'aviſo, acciò non oſtante l'inſolenza de gl'argomenti non reſtino ſorprezi *ſapientibus & inſipientibus debitor ſum. Paul. Ap.*	*Inſolentes eſto ſint objectiones, ſtrenuum ſanè decet eſſe Miſſionarium in refellendo ; ait enim Paulus Ap. ſapientibus, & inſipientibus debitor ſum.*	Bienque cés objections ſoint inſolentes, il ne faut pas que les Miſſionnaires du levant en ſoint moins ſur leurs gardes : il faut qu'ilz ſe reglent ſur ce paſſage deS. Paul ; *ſapientibus, & inſipientibus debitor ſum.*	لیکن اگر جمیع ایمن معترضاب دلیل شخصی فرنگ طالب علم سنجیده کردن معنی حقیقی ظاهر تر خواهد کردید *
Mai-più.	*Nunquam ulterius*	Jamais plus.	هرگز دگر * هیچ من بعد * هرگز بعد ازین *
Malamente.	*Malè.*	Mal.	بد * خوب *
Malaticcio.	*Valetudinarius.*	Maladif : infirme.	علتی * علت دار * علیال * سُست *
Mal-attacaticcio.	*Morbus contagioſus : contagium.*	Mal contagieux.	کوفت مرکی * مرک * مرض متعدّی *
Mal-caduco.	*Morbus caducus : morbus ſentscus.*	Mal caduc.	مـــــــــرع *
Mal-compoſto.	*Inconcinnus : incompactus.*	Mal en ordre.	بد ترتیب * بی ترز * بد شکل * بد ترز *
Mal-creato.	*Inurbanus : immorigeratus.*	Mal élevé.	بی آدب * بی تربیّت * نامادّب * غیر متادب *
Mal-contento.	*Mœſtus.*	Mêcontent.	ناراضی * ناخشنود * دلکیر *
Mal di Napoli.	*Morbus Neapolitanus.*	Mal de Naple.	اتشک * ابله فرنکی *
Si chiama in Perſiano & in Turcheſco ; (اتشک) ateſchek) cioè ; picciolo fuoco. i medici Arabi moderni lo chiamano mal Franceze (ابله فرنکی abeleh frenghi.) & io lo voglio chiamare, mal Turco, ò Perſiano, che veramente frà mille perſone à pena una viè libera.	*Perſicè vocatur, ac Turcicè (ateſchek اتشک) i. e. ignis modicus : medici verò Arabes moderni, morbum Gallicum vocant ; ابله فرنکی abeleh frenghi) Voco ego morbum Turcicum, aut Perſicum ; vix enim inter mille perſonas utriuſque ſexus unam illic inveneris, quæ quoddam hujus luis non patiatur granum.*	Les Turcs, & les Perſans appellent le mal de Naple (ateſchek اتشک) c'eſt à dire, petit feu. Les Autheurs Arabes modernes l'appellent mal François. Quant à moy, je l'appelle le mal Perſan, où le mal Turc, car à peine trouve-t-on là une perſonne entre mille qui n'en aye quelque Sintôme.	نمیدانم چرا ترک وعجم اتشکرا ابله فرنکی میخوانند چنانچه ظاهر است که بیشتر توان کفت اورا ابله ترکی وعجمی که بلکه در بین هزار کسان اولکهای ایشان یکی یا کی ازان بلا نمیباشد *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Lo ſanano facilmente con la decozzione della radice di China, guardando la dieta incirca d'un meze non mangiando ſi non polaſtrelli arroſti, & coſe dolci.	*Sanant hunc facilius, potiſſimùm decoctionibus radicis Chinæ obſervatâ diætâ Integro fermè menſe, non niſi ſaccharinis tibis, & pullis gallinaceis toſtis utuntur.*	Ils gueriſſent ce mal aſſez facilement avec les decoctions de l'eſchine; gardant la diete environ un mois, ne mangeant que de poulets rotis, & des confitures.	فامّا ان ايله را بجوشانده‌هاي چوب چيني جاك ميكنند بان شرط كه پرهز نكه دارند يعني كه غذا ايشان خروس بچه واجناس هلوا وشيريني باشد *
Mal di madre.	*Dolor matricis.*	Mal de matrice.	درد رحم * درد زهران *
Male.	*Malum.*	Mal.	بدّي * خودي * شرّيت * شرّ *
Maledetto.	*Maledictus.*	Maudit.	لعنت * ملعون *
Maledire.	*Maledicere: execrari.*	Maudire.	لعنت كردن * نفرين نمودن *
Maledizzione.	*Probrum.*	Malediction.	بددعا * نفرين * لعنت * توبيخ *
Maleficio.	*Maleficium.*	Malefice.	جادو * تسخير * خباثت * بد كرداري * كرده *
Mal-fare.	*Perperam agere.*	Mal-faire.	بد كردن * بد فعل ساختن * بد كرداري نمودن *
Malfattore.	*Malefactor.*	Mal-faitteur.	بد كردار * بد كار * بد عمل * بد فعل * شرير * خبيث * مفسد * مجرم * كنه كار * فاعل روي * بد اهش * بد كردام *
Malignità.	*Malignitas.*	Malignité.	بدي * شرّيت * فساد * شناعة * نحوست * وزر * ذآله *
Maligno.	*Malignus.*	Maligne.	بد * خسّ * شرير * شقي * ناخوب * بدران *
Malinconia.	*Mæſtitia.*	Melancolie: triſteſſe.	دلگيري * قساوت * ملالت * حزن * دلتنگي *
Malinconia: humore.	*Melancholia.*	Melancolie: humeur.	——— *
Malinconico.	*Melancholicus: afflictus.*	Melancolique: triſte.	دلگير * ملول * حزين * محزون * دلتنگ *
Maliſcalco.	*Mareſcalcus: præfectus.*	Maréchal: prefect.	الاي باشي * سردار الاي * الاي چاوش *
Malitia.	*Malitia.*	Malice.	بد نفسي * حرامزاد گي * بد ذاتي * بدي * شرّيت * خبث * غدر * خدع * ريّت *
Malitioſo.	*Malus: pravus.*	Malicieux.	بد ذات * بد نفس * حرامزاده * خبيث * شرير * بد شقي * متردّي * مرتهنك *
Malevolenza.	*Malevolentia.*	Mal-veillance.	بد خاهي * بغض * نفاق * عداوت * خصومت * دشمني * حقد * بدولي * جسك *
Malevolo.	*Malevolus.*	Mal-veillant.	بد خاه * صاحب نفاق * عدو * دشمن * حقود * بد خواه * بد شكال * خيره *
Malta.	*Maltha.*	Malthe.	جزيره مالطه * جزيره رهبانيّت پناهان اشراف طايفه قديس حضرت يحنا بن زكريا *
Il ſolo nome di Malta ſpaventa i Turchi.	*Vel ipſum nomen Melitæ terrorem Turcis incutit.*	Le ſeul nom de Malthe cauſe la terreur aux Turcs.	يقين است كه چون ترك نام مالطه بشنود كويا لرزان ميشود *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Maltezi naturali morono molto di più vecchiaia che d'infermità.	*Melitenses plus senio, quam infirmitate occumbunt.*	Les Maltoiz naturels meurent plus de vieillesse, que de maladie.	اولاد جزیره ملطه بشتر از غایت پیری میمیرند و کمتر از سبب مرض *
Malta è vero luogo di missione contra Ebrei, Mahometani, heretici, & empii d'ogni sorte, che là si trovano.	*Melita zelo missionis præbet pabulum; tùm propter Judæos, Mohammedanos, & hereticos illic detentos, tùm propter omne impiorum genus.*	Malthe est un veritable lieù de mission; tant pour la quantité des Juifs, des Turcs & des schismatiques, qu'on y trouve, qu'à raison de plusieurs impies de toutes sortes.	در شهر ملطه همه طایفه پیدا باشد خواه ترک خواه یهود خواه رفضی و خواه منافقان همه جنس *
I Cavalieri di Malta servono li poveri nell' loro ospitale con argenteria.	*Melitenses equites pauperibus ministrant in nosocomio, cum argenteis vasculis.*	Les Chevaliers de Malthe servent les pauvres dans leur hospital, en vaisselle d'argent.	اشراف شهر ملطه بفقرا ناچاک در دار الشفا ایشان خشییده بلنکری نقره خدمت میکنند *
Maltrattare.	*Malè tractare.*	Mal-traitter.	بی عزت کردن * ننوازی نمودن * طرح ظلم افکندن * زجر کردن *
Maltrattamento.	*Injuria.*	Mauvais traittement.	زحمت * رنج * ازار * ازردگی * بی عزتی * ننوازی *
Malva.	*Malva.*	Mauve.	خبازی * پنیرک * توله * بزران * خیروج * بیروج * خْروآ * خُجَنْد *
La malva cotta, & il latte è alimento de gl'Arabi d'il deserto per molti mezi.	*Elixata malva, & lac Arabes nomades ferme unicè alunt per multos menses.*	Les mauves, & le laittages servent de nourriture aux Arabes du desert durant plusieurs mois.	خبازی و شیر غذا عربان بدوین باشد مدتی چند ماه *
Malvaggiamente.	*Nequiter: improbè.*	Méchamment.	ازروی خبث * بد ذاتانه * ازروی بد نفسی * بشریّت *
Malvaggio.	*Malignus: pravus.*	Méchant.	حرامزاده * بد نفس * درند * شقی * ردی * فاجر * اثیم * بد خلق * سوء الخلق * پشوتی * زشت خوی * بی سمان *
Malvaggità.	*Malignitas: pravitas.*	Méchanceté.	بد خلقی * حرامزادگی * سوء الخلق * بد ذاتی * شریّت * رداوت * دَرّ * زشت خوی *
Malva-vischio.	*Malva-viscus: althæa.*	Althée: gui-mauve.	خطمی * درخت ورد القحاب * ملوک * خطمی کوچک *
Mal volontieri.	*Invito animo.*	Mal volontiers.	ازروی غصب * غصبا * بی رضای خاطر *
Mammella.	*Mamma.*	Mamelle.	پستان * ممه * ضرع * دیس * خرک *
Manara.	*Securis.*	Hache.	کلنک * تیشه *
Mancamento: diffetto.	*Defectus.*	Defaut: manquement.	گستاخی * عیب *
Mancanza della luna.	*Lunæ deliquium.*	Defaut de la lune.	کم بود ماه * نقصان ماه * تقیصة القمر *
Mancare: esser di meno.	*Deficere.*	Manquer: étre moins.	کم بودن * ناقص آمدن * قلیل بودن * زابیل شدن *
Mancar di fede.	*Perfidum agere.*	Manquer de foy.	عقد شکستن * بی قول شدن * پیمان باطل کردن * بی ایمان گردیدن * خلاف وعده کردن *

Mancar

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Mancar alla promessa.	*Non stare promissis*	Manquer de parole.	بي قول ماندن * بي اقرارشدن * اقرار وعده خود باطل نمودن *
Mancia.	*Strena: munus gratuitum.*	Etrene.	عيدي * عيدانه * بخشش * مشتلغ * وشاق * پيلاو * شاگردانه *
Mancino.	*Lævus: schæva.*	Gaucher.	چپ * اعسر * عسماوي * چپه * چپ دست *
Mancipare.	*Emancipare.*	Emanciper.	كلّ اختيار كردن * صاحب اختيار سر هل نمودن * حكم كشيدن از كسي *
Mancipato.	*Emancipatus.*	Emancipé.	سَرهلْ شده * كلّ اختيار نموده * ضابط كرده * از حكم معاف نموده *
Mancipio.	*Mancipium.*	Esclave.	غلام * بنده * عبد * رق * مملوك *
Manco male.	*Non adeo malum.*	C'est encore assez.	غنيمت است * شتل *
Più ò manco.	*Plus minus.*	Plus où moins.	كم زياد * زياد كم * زايد ناقص *
Mandare.	*Mittere.*	Envoyer.	فرستادن * ارسال نمودن * روانه فرمودن * مرسول پيغام نمودن * مبعوث كردانيدن *
Mandamento del Rè.	*Regis mandatum.*	Mandat du Roy.	حكم شاه * رقم شاه * خط شريف * فرمان پادشاهانه * منشور *
Mandato.	*Missus.*	Envoyé: depeché.	ارسال نموده * فرستاده * روانه نموده * مرسل گردانيده * مبعوث نموده * شاطر * قاصد *
Mandatore.	*Mittens.*	Celluy qui mande	فرستنده * راسل * باعث * صاحب پيغام *
Mandora à la Persiana.	*Tetrachordon.*	Mandore à la Persane.	شششه * بربط * شاشك *
Mandorla.	*Amygdala.*	Amande.	بادام * لوز * دومغز *
Mandra.	*Mares.*	Foüine.	موصوره * كله *
Mandragora.	*Mandragora.*	Mandragore.	مهر گياه * ببروح * لفاح * شابرج * قاطاذغي *
Crefce la mandragora abondantemente in Cipro, dove viddi radici di questa pianta verame nte molto fimili alla figura humana di l'uno, & di l'altro feflo, particularmente in casa del Sig. Console di Francia. In Persia chiamano questa radice (meher ghiah مهر گياه) cioè; pianta dell'amore; & per ciò, è molto ricercata.	*Mandragoram in Insulâ Cypro lascivientem vidi, cujus potissimùm radices figuram humanam utriusque sexus repræsentantes miratus sum, in domo D. Souvani Galliæ Consulis.* *Vocatur in Persiâ (meher ghiah مهر گياه) i, e. amoris herba (propterea extraordinario illic ardore perquiritur, quamvis rarò inveniatur.*	La mandragore croit abondamment dans l'isle de Chypre, où j'ay veù des racines de cette plante effectivement fort approchantes de la figure humaine de l'un, & de l'autre sexe, principalement chez Monf. Souvan Co. de Fr. Cette plante s'appelle en Perse l'herbe de l'amour (meher ghiah مهر گياه) c'est pourquoy elle y est fort recherchée.	مهر گياه * ببروح * لفاح * شابرج * قاطاذغي * مهر گيا فراوان مبروين در جزيره قبروس وانچنان ريشه ان ديدم مانند شكل آدمي * چون مهر گياه نام دارد در اولكن عجم بسيار غريب است اما بسيار غريب است *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
I ciarlatani la contrafanno con la radice fresca d'il(fu) alla quale fanno la barba, & capelli di figura humana con le radici d'il meo destramente cuscite.	*Circumforanei verò ex radice (fu) radiculis mei subtiliter intersutâ, ut barbam, & capillos effingant in figuræ humanæ formam, mandragonæ philtrum venale exhibent.*	Les Charlatans la contrefont avec la racine du (fu) où Valeriane, dans laquelle ils cousent subtilement les racines du meum, où fenouil sauvage pour contrefaire la barbe & les cheveux en forme d'homme.	بنابرین خواصخونان اشکیلي کرده وریشه مو در میان ریشه فو بجولدوز نهاده و تقلید ریش و کیش ادمیرا ساخته اورا بدل مهر کیاه میفروشند *
Maneggiare.	*Manibus tractare*	Manier.	دست زدن * لمس کردن * استعمال نمودن *
Maneggiare un cavallo.	*Equum agitare.*	Manier un cheval.	اسب هموار کردن * اسب را جولان دادن * اسب جهانیدن * تکاپوي کردن اسب * تکاور ساختن اسب *
Maneggiato.	*Manibus tractatus.*	Manié.	دست زده * لمس نموده * استعمال نموده * ملموس شده *
Mannetta di ferro	*Manicæ.*	Menotes: fers aux mains.	قید * غل *
Mangia de i cavalli.	*Equorum pabulum.*	Nourriture des chevaux.	خوردار اسپ * خوراک اسپ * قصیل * علیق * جوید * دبره *
Mangia de' uccelli	*Grana: esca avium.*	Nourriture des oiseaux.	خراکي مرغان * دانه مرغان * چنه *
Mangiare.	*Maducare: edere.*	Manger.	خوردن — مي خورم * اکل کردن * خوردن * تناول — کردن حیرسیدن *
Mangiare.	*Cibus.*	Le manger.	خوردني * غذا * خراکي * چکر * واها *
Mangiato.	*Manducatus: exesus.*	Manger: nourriture.	خورده شده * ماکول * تناول کردیده *
Mangiatoia.	*Præsepe.*	Mangeoire.	آخور * معلفه *
Mangiatore.	*Edax.*	Mangeur.	خورنده * اکال *
Manica.	*Manica.*	Manche.	آستین * افتین * کم * ردن *
Manico di spada.	*Ensis manubrium.*	Manche d'épée.	قبضه شمشیر * دسته شمشیر * قبضه سیف *
Manico d'istromento.	*Manubrium instrumenti.*	Manche d'instrument.	دسته * قبضه * حل * جل *
Maniciotto.	*Manica pellicea.*	Manchon.	دست کش *
Maniera.	*Mos: ritus: modus.*	Maniere.	ترز * تور * منوال * قاعده * وجه * روشت *
Manifattura.	*Opera.*	Manufacture.	دست کاري * صنعت کاري * پیشه کاري * عمل دست *
Manifestamente.	*Manifestè.*	Manifestement.	ظاهراً * اشکاراً * فاشاً * باهرا * اعلانا * بیانا * بیناً * جهراً * عیاناً * مکشوفاً * بي کنایت *
Manifestare.	*Manifestare.*	Manifester.	ظاهر کردن * علاني نمودن * جهر ساختن * باهر و ظاهر کردن * آشکار و صریح کردانیدن *
Manifestatione.	*Manifestatio.*	Manifestation.	اظهار * شهرت * اشتهار *
Manifestato.	*Manifestatus.*	Manifesté.	اشکارا شده * ظاهر کردیده * علاني و مشهور و مجهور و پیدا و فاش و معاین کردیده *
Manifesto.	*Manifestus.*	Manifeste.	ظاهر * اسکار * باهر * معلوم * روشن * بیّن * توش *

E me-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
E meglio il nemico manifesto, che l'amico finto. Proverb. Turco.	*Melius est hostem manifestum habere quàm amicum fucatum. Prov. Turcicum.*	Il est mieux d'avoir un ennemy declaré, qu'un amy feint. Proverbe Turc.	آشکاره دوشمان یکدر کزل دوشتن *
Maniglie.	*Armillæ.*	Brasselets.	میل دست * سوار * مطال * دست بند *
Manigoldo: boia.	*Carnifex.*	Bourreau.	جلّاد * سلاح دار *
Manigoldo: latroncello.	*Latrunculus.*	Petit voleur.	گنده دز * کیسه بُر * دزد بازاري *
Manipolo.	*Manipulus*	Poignée: manipule.	چنگ * دسته *
Manipolo: cazzuola dà muratore	*Trulla.*	Truelle.	مالهٔ * لطّاشه * چنگاله *
Manna dà'l cielo.	*Manna cœli.*	Manne du ciel.	منّ * مَنّ السلوي ✠ מן *
Manna medicinale.	*Manna medicamentalis.*	Manne medicinale.	شیرخشت * ترنجبین * کزانگبین *
Mano.	*Manus.*	Main.	دست * ید * کف * جار *
Mano destra, & manca.	*Manus dextra, & sinistra.*	Main droitte, & main gauche.	دست راست وچپ * یمین ویسار *
Di mano in mano.	*De manu ad manum.*	De main en main.	دست بدست * من یدالي ید *
Mansueto.	*Mansuetus.*	Doux: paisible.	درویش * ملایم * حلیم * سلیم * بسامان * دیر غضب *
Mansuefarsi.	*Mansuefieri.*	S'addoucir: s'appaiser.	ملایم شدن * حلم بهم رساندن * قندي شکستن * سلیم گردیدن *
Mansuetudine.	*Mansuetudo.*	Mansuetude.	حلم * درویشي * بي تندي *
Il mar profondo non s'inturbidisce còl tiro d'una pietra, cosi il savio, che si piglia colera è ancora un'acqua di poco fondo: si alcuno ti stuccica vinci tu con la mansuetudine, & perdonando l'ingiurie meriti tu il perdono de tuoi peccati. O fratello, già che tu devi risolverti in polvere, sii polvere avanti di diventarlo. Sçhek Sâdi Poeta Persiano.	*Jactu lapidis non turbatur profundum mare: sapiens qui etiamnum irascitur, hactenus vadosa est aqua: si quis te momorderit, tolera: mansuetudine enim crimina ignoscendo, crimina eluis tua: O frater! cum in pulverem sis reversurus; jam fias pulvis antequam in pulverem revertaris. Est hexasticon Sâdini Poetæ Persæ.*	Une profonde mer ne devient jamais troublé par un ject de pierre, ainsi l'homme sage, qui se met en colere n'est encore qu'une eau de peu de fond. Si quelqu'un te choque prens patience, & tache de meriter que Dieu te pardonne en pardonnant les injures; tu sçais bien, mon cher frere, que tu seras reduit en poussiere, fais toy donc cendre, & poussiere avant que tu le deviennes. Sçhek Sâdi Poete Persan.	دریا فراوان نشود تیره بسنگ * عارف که برنجد تنک ابست هنوز * گر گزندت رسد تحمّل کن * که بعفو از گناه پاک شوي * اي برادر چو عاقبت خاکست * خاک شو پیش ازان که خاک شوي * گفتار شیخ سعدي شیرازي ین است *
Manta pelosa.	*Amictus pelliceus: amphitapa*	Pelisse.	کاتبي * پوستین *
Mantello.	*Pallium.*	Manteau.	بالاپوش * فراجه *
Mantenere: difendere.	*Protegere.*	Maintenir: defendre.	حمایت کردن * حفظ کردن * محافظه نمودن * ترف گرفتن * هواداري نمودن *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Mantenere la promessa.	*Stare promissis.*	Tenir sa promesse	قول نگهداشتن * عقد نگهداشتن * اقرار بجا آوردن * بوعده خود عمل نمودن *
Mantenere: dar dà vivere.	*Sustentare.*	Maintenir: sustenter.	نفقه دادن * خرجي از براي معاش دادن * رزق دادن *
Mantice.	*Follis.*	Soufflet à souffler.	دمدم * منفاخ *
Mantile.	*Mantile.*	Serviette.	دستمال * دست مال * محرمه * درک *
Manto.	*Penula.*	Manteau pour la pluye.	چوقه * بالاپوش * فراجه * باراني * مسحي * ياپنجي *
Marasche.	*Lauro-cerasa.*	Griotes: sorte de cerises.	آلوبالو * آلوي ترش *
Maraviglia.	*Portentum.*	Merveille.	عجب * تعجّب * عجيب چز * چرنک * حارق عادت *
Maravigliarsi.	*Stupefieri.*	Sétonner: s'émerveiller.	حيران شدن * بحيرت ماندن * مات ماندن * تعجّب نمودن * محتار شدن *
Maraviglioso.	*Admirandus.*	Merveilleux.	عجب * معجّب * غريب *
Marca: v: segno.			جراحت * چرک * اب ريم * ريش زخم *
Marcia.	*Sanies: pus: marcor*	Sang corrompù.	
Marciare.	*Progredi.*	Marcher.	سفر کردن * مسافر گرديدن * تمشيّت نمودن *
Marcirsi: d'una piaga.	*Marcescere.*	Se corrompre.	ريم کردن * چرک جمع کردن *
Mare.	*Mare.*	Mer.	درياه * بحر *
Certi momenti di terrore sopra il mare, sminuiscono la vita, & fanno inveechiare avant' il tempo.	*Probantur supra mare quædam terroris momenta, quæ vitam minuunt, & senectutem accelerant.*	Les momens de frayeur, que l'on eprouve sur la mer diminuent la vie, & font viellir avant le tems.	بعضي ساعت که در طوفان دريا گزشتم عمرم کوتا خواهند کرد وقبل از وقت پير خواهند کرد مرا *
Mare adriato.	*Mare Adriaticum.*	Mer Adriatique.	درياء وندیک * وندیک بغازي * خفر وندیک *
Una saetta del cielo cascando sopra nostra nave del Profeta Moyse sopra l'Adriatico, ammazzo un marinaro, & gli liquefò l'ossa, in presenza mia; & l'istesso colpo cincineri il grande albero, & sminuzzò il trinchetto al modo d'un tornitore. In Agosto 1679.	*Supra Adriaticum mare navigando mense Augusti an. 1679, Vidi interfici hominem à fulmine in momento, cujus, mirum! manserunt ossa veluti liquefacta: tùm malus maximus redactus in cineres; tùm dolo quasi tornitoris manu in gyros frustatim redactus.*	Un coup de foudre sur la mer Adriatique ecrasa un marinier, & luy fondit les os en ma presence, & le méme coup reduisit en cendre le grand mast, & le trinquet en coupeaux, comme pourroit faire un tourneur. Au mois d'Aoust 1679.	سنه از ميلاد حضرت مسيح هزار و ششصد و هفتاد و نه چون بالاي دريا وندیک سفر ميکردم رعد و صاقعه بالاي مرد که خلاصي آفتاده از اثرش استخوانهاي او گويا گداز کرد و دغل خاک کرد و ساير تيرهاي برشه را گويا خفرد هاي خرّاط پاره پاره نمود *
Mare Caspio.	*Mare Caspium.*	Mer Caspie.	درياء قلزم * درياي باکو *
Portano il salmone, & il sturione, com'ancora il caviale, & la poutarga d'al mar Caspio, in Aspahan.	*Deferuntur salmo, & accipenser saliti, uti etiam ova piscium parata vulgò (Caviale, & Poutarga) ex mari Cas. Aspahanum usque.*	L'on porte du saumon, & de l'estourgeon salez, du cavial, & de la poutargue depuis la mer Caspie jusques à Ispahan.	سرخ ماهي وسک ماهي شعار و خوّيار و پوترغه از دريا قلزم تا اصفهان ميارند *
Mare negro.	*Mare nigrum.*	Mer noire.	درياطرابزون * قرادنقيز * سياه دگز *

Vidi

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Viddi in compagnia di S. E. il Sig. Amb. Marcheze di Nointel, quella colonna chiamata; di Pompeio, à l'intrata d'il bosforo nel mar negro, in cima d'un scoglio: veramente bagatella.	*Vidi in comitatu Eccellentissimi Dñi D. Marchionis de Nointel columnam illam, quam Pompeianam vocant, ad hostium maris nigri, in summitate rupis: sed hæc num sit inter relatorum nugas?*	J'ay veù cette colomne qu'on appelle de Pompée en compagnie de S. E. Monseig. le Marquis de Nointel; elle est dressée au plus haut d'un rocher à l'entrée du bosphore dans la mer noire: veritable bagatelle.	يك ستون كه برسر جزيره كوچك قرا دكز ودر دخول خفار استنبل بر اين دريا ديدم نقل مشخص ندارد وهر چند كه اورا ستفان پمپيوس كفايند من هيچ بور نكنم كه اصل داشته باشد *
Mare mediterraneo.	*Mare mediterraneum.*	Mer mediterranée.	آغ دكز * درياء سفيد *
Mare Oceano.	*Mare Oceanum.*	Mer Oceane.	دريا اوقيانوس * درياي محيط * بحر محيط *
Mare rosso.	*Mare rubrum; erythreum.*	Mer rouge.	دريا يمن * بحر اليمن *
Marea.	*Affluvium, & refluvium maris.*	Marée.	مدّ وجزر * مدّ وجزر دريا * سقي * وثير البحر *
Marescalco.	*Jerramentarius: veterinarius.*	Maréchal.	نعل بند * نعل كن * بيطار *
Margine.	*Margo: crepido: acta.*	Bord: marge.	كناره * حاشيه *
Margine d'un libro.	*Libri margo.*	Marge d'un livre.	حاشيهٔ كتاب * حواشي كتاب * كناره كتاب *
Maria Madre di Giesu Cristo.	***Maria Mater Iesu Christi.***	**Marie Mere de J. C.**	مريم مادر حضرت مسيح *
Si mi domandate (dice zemc-hesceri commentatore di l'Alc.) per che si chiama Giezu figlio di Maria? Rispondo, che gli figli pigliano la denominazione dà i Padri, non d'alle Madri, mà che questo venghi chiamato della Madre, è prova che' gli deve nasscere senza Padre &c.	*Si objeceris (dicit zamc-hescerius in Alcor:) cur vocatur (Isa) filius Mariam? R. filii denominantur à Patribus, non verò à matribus, quod verò hic ab eâ denominatur, docetur hinc eum nasciturum absque Patre &c.*	Si vous m'objectez, dit un commentateur del'Alcoran) pourquoy Jesus est appellé fils de Marie? je répons que les enfens prennent le nom des Peres, & non pas des Meres: mais comme celluy-cy prend son nom de la Mere, schachez que c'est pour montrer, qu'il devoit naître sans Pere &c.	فان قلت لم قيل عيسي بن مريم والخطاب لمريم قلت لان الابنا ينسبون الا الابا لم الا الامهات فاعلمت بنسبته اليها انه يولد من غير اب * زمخشري علي سورة عمران *
O Maria! tu fusti eletta dà Dio, N. B. purificata, & cielta frà tutte le donne d'il mondo. Nel Alcor. c. 3. della familia d'Amran.	*O Maria! Deus elegit te, & N. B. mundavit te, & elegit te supra mulieres seculi. Alcor. Sur. 3. de familiâ Amran.*	O Marie! Dieu t'à elüe, & N. B. t'à purifiée, & t'à choisie par dessus toutes les femmes du monde. l'Alcoran. c. 3. de la famille d'Amran.	يا مريم ان الله اعطفيك وطهرك واعطفيك علي نسه العالمين * سورة عمران *
Nissuno viene al mondo, senza esser toccato, & macchiato dà Satanasso, eccetta Maria, & il suo figlio. Il Beïdavi sopra l'Alcor.	*Nemo nascitur, quem Sathan non contrectet, quo contactu deformis homo redditur, Mariâ exceptâ, & filio ejus. &c. ità Beidavi in Alcor.*	Personne ne nait, sans que Satan le soüille par son attouchement, exceptez Marie, & son fils. &c. Beidavi sur l'Alcor.	ما من مولود يولد الا والشيطان يمسه هين يولد فيستهل من مسه الا مريم و ابنها * حديث بيضاوي *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Le chieze del levante hanno ancora le imagini di Maria, ò di legno già fatto bucchi dà i vermi, ò di marmo già liſciato dal tempo: argomento, che ſalta all'occhi contra i novi Iconoclaſti.	*Mariæ icones ex ligno carie ambeſo, aut ex marmore vetuſtate corroſo ſervant hactenus Eccleſiæ Orientales; quæ novatorum Iconoclaſtarum duritiem ſuperent.*	Les Egliſes du levant venerent encore des images de Marie, faittes de bois tout vermoulù, où de marbre tout liſſé, où mangé de vieilleſſe: argument contre la dureté des nouveaux Iconoclaſtes.	مسيحيان يافى ديها و نشتاريها وغير اهل مسيح مشرقيان صورتها قديم ديبي مريم در معبدي خود دارند و از انها دليل تمان يافت كه عمرت صورتها قديسان هيچ نسبت ديتپرستي ندارد چون متقدمين مسيحيان رسم عبادت از حضرت اوزيان اموخته شدند *
Viddi con ſtupore la figura di Maria in baſſo rilievo, ſopra un marmo incaſtrato nel muro, nella chieza antichiſſima d'i Giacobiti in Muſſul: non potrebbe quel marmo ammolire gli cuori d'i novatori di queſto ſecolo, ſi con occhio di buona fede foſſe guardato?	*Vidi cum ſtupore in vetuſtiſſimâ Jacobitarum Eccleſiâ B. Mariæ urbis (Muſſul) iconem Deiparæ in marmore ſculptam parieti coævo, & cum ipſo conſtructo, cujus aſpectus valeat Acatholicis noſtris carneum reſtituere cor.*	J'ay admiré entre autres celle qui eſt à Muſſul dans l'Egliſe de N. Dame, des Jacobites, laquelle eſt en bas relief, dans un marbre enchaſſé dans la muraille: il ſuffiroit à nos Pret. Reformez de reflechir de bonne foy ſur ce marbre parlant, pour attendrir leur coeur.	اما در كنيسه ستنه مريم شهر موصل صورت ديبي مريم از مرمر است بسيار كهنه بديوار چسبانده كه چون ظالمان اورا نظر كنند دل ايشان نرم شود *
Marinaro.	*Nauta.*	Marinier.	جاشو * كشتي بان * بهارهٔ غراب * ملّاح *
Marinare il peſce.	*Piſces aceto condere.*	Mariner le poiſſon.	ماهي پخته كردن بالات وسركه *
Mariolo.	*Latrunculus.*	Filou: fourbe.	عيّار * كنده وز * كيسه بر *
Maritare.	*Matrimonio conjungere.*	Marier.	نكاح كردن * تزويج نمودن * متروج نمودن * تزوج كردن * عقد نكاح بستن * بعلا بردن *
Maritarſi.	*Uxorem ducere.*	Se marier.	عقد نكاح بستن * متزوّج گرديدن *
Maritata.	*Nupta: ſponſa.*	Mariée.	شوهردار * عروس * منكوحه * زوجه * زن متزوجه * زن شوهر گرفته *
Maritato.	*Conjugatus.*	Marié.	كدخدا شده * داماد شده * متزوّج شده * متزوج *
Maritimo.	*Maritimus.*	Maritime.	دريايي * بحري *
Marito.	*Maritus.*	Mari.	شوهر * داماد * زوج * كدخدا *
Marmo.	*Marmor.*	Marbre.	مرمر * رخام * سنگ مرمر * خارا *
Maroniti fior della Religione Catolica nel levante.	*Maronitæ verè flos Catholiciſmi Orientalis.*	Les maronites ſont la fleur de la Catholicité dans le levant.	موارنا عمدة المسيحيين طابعين حضرت پاپا انده در مشرق *
Giurano per la teſta d'il Papa, & non mai riconnoſcono il Patriarca di novo eletto, ſi prima non veddono, & baggiano il breve di S. S. per la confirmazione.	*Jurant per caput Papæ; nec recenter electum Patriarcham agnoſcunt donec de oſculentur breve confirmationis per Summum Pont.*	Ils jurent par la tête du Pape; & ne reconnoiſſent point leur Patriarche nouvellement éleu, juſques à ce qu'ilz voyent, & baiſent le bref de ſa confirmation	قسم بسر پاپا خوردن بين ايشان متعرف است اما بطريق خود ايشان چون تازه نصب شود قبول نميكنند تا حضرت پاپا برقم عليحده اورا مكرر نداشته باشد *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Il famoso Monasterio qual chiamano (Cannoubin;) d'i Maroniti, nel monte Libano, è sin hoggi un specchio della vita santa de quei antichi anacoreti.	*Maronitarum celebre (Cannoubin) seù cœnobium in monte Libano, refert veram hactenus ideam vitæ priscorum anachoretarum.*	Le monastere des Maronites appellé (Cannoubin) qui est au mont Liban, est encore aujourd'huy un veritable miroir de la vie des anciens anachoretes.	دير موارنا كننوبين نام در جبل لبنان اينه رهبانيت قديم است *
Hanno un collegio in Roma, di dove sono usciti Personaggi insigni in dottrina, & in virtù; frà quali è il presente Patriarca (Stefano) quale dimora nel Libano, col titolo di Patriarca di Antiochia.	*Habent Romæ collegium unde prodiere insignes cùm Doctrinâ, tùm pietate alumni; inter hos est Reverendissimus Pater Stephanus nunc in monte Libano Maronitarum Patriarcha; tituli Antiochiæ.*	Ils ont un college à Rome, d'où sont sortis des grands personnages, & en science, & en vertù; entre autres le Patriarche qui està present, du tiltre d'Antioche, appellé (Stefanus;) resident au mont Liban.	مدرسه موارنا كه در رومه عظيم است هميشه كويا معدن علما و فضلا بوده و خصوصا حضرت ستفنوس طريق ان طايفه كه اليوم ساكن دير كننوبين است و بر انطاقيه حكم دارد پرورده ان مدرسه بوده *
Marrobio.	*Marrubium.*	Marrube.	فراسيون * حشيشة الكلب * مرو * صوف الارض * انجيون *
Marrocchino.	*Marochinum corium.*	Marroquin.	تيماج * صختيان * چكي *
Marrone: istromento.	*Ligo.*	Béche.	كوبين * مرّ *
Marte.	*Mars.*	Mars.	بهرام * مريخ * ودرهم *
Martedi.	*Feria 4. dies Mercurii.*	Mardy.	چارشنبه *
Martello.	*Tudes: malleus.*	Marteau.	چاكوچ * مطرقه * بتك * پتك *
Martello di porta.	*Tudes januæ.*	Marteau de porte	ميل در * حلقه در *
Martello di campana.	*Tudes campanæ.*	Batoir de cloche.	ميل ناقوس * ميل جرس *
Martello in testa.	*Sollicitudo.*	Marteau en téte.	درد سر * كلك *
Martire.	*Martyr.*	Martir.	شهيد * براي دين حق كشته شده *
Martirio.	*Martyrium.*	Martire.	شهادت * قتل براه دين خدا *
Martirizare.	*Martyrio afficere.*	Martiriser.	بقتل آوردن * شهيد كردن *
Martora: v: mandra			
Marzo.	*Martius.*	Mars: mois.	ماه مرتس * شباط *
Mascara.	*Persona: larva.*	Masque.	برقع * صورت *
Mascara delle donne.	*Faciei muliebris larva.*	Masque: loup.	نقاب * پرده رو * لثام * برقع * بيني ور *
Mascararsi.	*Personatus incedere.*	Se masquer.	صورت بروي كشيدن * تبديل صورت كردن *
Mascella.	*Maxilla.*	Machoire.	ارواره * فج * چانه *
Mascellari: v: denti.			
Maschio.	*Mas: masculus.*	Mâle.	نر * ذكر * فحل *
Massa d'oro.	*Palacra.*	Masse d'or.	قرصهٔ طلا * پارچه بزرك طلا * قرص ذهب *
Massa d'ambra.	*Ambræ massa.*	Masse d'ambre.	شمامه عنبر * كوي عنبر * كلوله عنبر * قرص عنبر *
Massa: v: pasta.			
Massa di ferro.	*Clava.*	Masse de fer.	كرز * ششپر * طپوز * دبوس * پلا تكين * هرباس *
Massara: v: fantesca			
Massaritia di caza.	*Supellex.*	Meubles.	اسباب خانه * آلات بيت * امتعهٔ خانه * اثاث خانه *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Massaro.	*Epistates: villicus.*	Laboureur.	ارجمند * صاحب معاش * اهل معاش * اهل پیشه * فلّاح * برزیگر *
Massiccio.	*Solidus.*	Massif.	قرص * مجسّم * یک وصله * ازاد * مصمط * میان پُر * یک پاره * یک پارچه * ستیر *
Massima.	*Maxima: principium.*	Maxime.	گفتار * قول * قضیّه بدیهی * معلوم بنفسهٔ *
Masticare.	*Masticare.*	Mastiquer.	جاویدن * خاییدن * علک مضغ کردن * خریشیدن *
Mastice.	*Mastiche.*	Mastic.	مصطکی * مصطکی رومی * سقّز * علک رومی *
Mastino.	*Molossus.*	Mâtin: chien mâtin.	سگ گلّه * سگ دهقان * سگ اهلی *
Matarazzo.	*Anaclinterium.*	Matelas.	نهالین * دوشق * مندر *
Matematica.	*Mathematica.*	Mathematique.	علم ریاضی * علم هیات وهندسه *
I grandi di Persia, ei minimi letterati hanno volontierissime frà le mani libri di Matematica; per tanto bisogna saperne la sostanza, ò almanco haverne passabilmente la notizia per non essere ributtati n'i concessi con loro.	*Tractant magnates Persæ, tùm vulgares etiam scioli Mathematicos libros quàm libentissimè, quos donec emedullaveris, vel libaveris saltem, scito malè te acceptum, & imparem fore consessui.*	Les grands de Perse; aussi bien que le moindres Philosophes feuillettent volontiers les livres de Mathematique, dans lesquelz par consequent il faut estre versé pour pouvoir s'acquerir quelque credit, & agrêment pour paroitre dans les assemblées.	اکابر و علما عجم کتب ریاضی بسیار میپسندند بنابرین تا کسیرا ریاضیدان ندانند داخل فضلا نمیشمارند *
Frà innumere opere hanno gran nome: 1. il trattato di Jacob figlio di Sabah della necessità della Matematica per intendere la Filosofia.	*Inter quam plurima porrò opera celebrantur. 1. tractatus Iacobi filii Sabah, Chindæi, de Matheseos necessitate ad intelligendam Philosophiam.*	Entre un nombre infini de livres qu'ilz ont, voicy ceux, qui sont les plus celebres en cette faculté. 1. traitté de Jacob fils de Sabah, de la necessité des Mathematiques pour l'intelligence de la Philosophie.	بین کتب ریاضی بعضی مشهوراند مثل رساله یعقوب بن الصباح الکندی فی انه لایتال الفلسفه الا بعلم الریاضت *
2. L'opere di Apollonio Pergeo in Geometria.	2. *In Geometriâ: Apollonii Pergæi opera.*	2. Dans la Geometrie: les oeuvres d'Apollonius Pergeus.	2. در مساعة افللنیوس البرجی *
3. Herone delle forze moventi. Libri 3. &c.	3. *Heronis Barulcus, seù de movendis gravibus libri tres. &c.*	3. Les trois livres de Heron des forces mouvantes.	3. ایرن فی جرا لاثقال *
4. L'arimmetica prattica di Abi Vafa.	4. *In Arithmeticâ: Arithmetica practica Abi Wafa.*	4. L'arithmetique practique d'Abi Wafa.	4. در هندسه المنازل الحساب العملی لابی الوفا *
5. L'Arimmetica di Ali-qousçi.	5. *Arithmetica Ali qouscii &c.*	5. L'Arithmetique d'Ali-qouchi.	5. علم الحساب لعلی القوشی *
6. Alfarabio, & Abi zelto della Musica.	6. *In Musicâ: Farabius: Abi zelto. &c.*	6. Farabius, & abi zelto de la musique.	6. در علم موسیقی الفرابی وابی زلتق وغیرهم *

I Cin-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
7. I Cinque libri di Tolomeo nell' ottica: i commentarii di Alhaſſen: Taqi-eddin figlio di Mârouf figlio di Ahmet, figlio di Mahemed.	7. *In opticâ: Ptolomæi libri 5. commentaria alhaſen vulgò dicti. Item Taqi-eddin filius Maarouf, fil. Ahmedis, fil. Muhammedis. &c.*	7. Les cinq livres de Ptolomée de l'optique. Les commentaires dits de Alhaſſen: Taqi-eddin fils de Mârouf, fils d'Ahmet, fils de Mahamed, &c.	7. وترتناظر تقليم المناظر للذوي الابصار و البصاير و كتاب نور حدقة الابصار و نور حديقة الانظار *
8. Le tavole univerſali del Gileo Cuſiano: nell' aſtronomia.	8. *In aſtronomiâ: Kouſiani Gilæi tabulæ univerſales aſtronomicæ.*	8. Dans l'aſtronomie: les tables univerſelles de Gileus de Tous.	8. وفي نجوم الزيج الجامع الكوشيان الجيلي *
9. I canoni & precetti dell' aſtronomia di Eben-ſchatir di Damaſco: degl' iſtrumenti Matematici, & del loro uſo: le tavole aſtronomiche di Neſſer-eddin di Tous, dedicate à Jel-c-han Principe di Tartaria: l'epitome delle tavole aſtronomiche di Seïed-Ali chiamate di Olog-beïk: di l'Aſtrolabio &c.	9. *Ebn-ſciatir Damaſceni canones, & præcepta univerſæ aſtronomiæ. De inſtrumentis aſtronomicis, & eorum uſu. Tabulæ aſtronomicæ Neſſer-eddin Tuſii, inſcriptæ Ilechano, Tartarorum Regi. Seid-Ali epitomæ tabularum aſtronomicarum, quæ Olog-beïk inſcribuntur. de aſtrolabio &c.*	9. Les regles, & maximes de toute l'aſtronomie d'Eben-chatir de Damaſque: des inſtrumens aſtronomiques de Neſſer-eddin de Tous, dediées à Jelchan, Prince de Tartarie: l'epitome des Tables aſtronomiques appellées de Olog-beik. De l'aſtrolabe, &c.	9. لزهة الناظر لابن الشاطر الدمشقي ابن عمر المراكشي في الالات النجومية والزيج الا يلكاني وتسهيل زيج الغ بيك للسيد علي *
10. Nella gnomonica è unico, & raro, frà gli orientali Ebn-Omar ſofo, cioè Religioſo, della coſtruzzione d'i Orologgi.	10. *In gnomonicâ unicus, & rarus eſt author Ebn-Omar ſophus, de Horologiorum deſcriptione.*	10. Dans la gnomique ils n'ont qu'un autheur appellé Ebn-Omar Sofi: de la conſtruction des Horloges.	10. شفا الاسقام في وضع ساعات علي الرخام لابن عمر الصوفي وابن كتاب تنهامران باب دارند *
11. Il centiloquio di Tolomeo. Il libro di Bezergemeher il Perſiano delle queſtioni aſtronomiche: il dono Regio di Qorb-eddin di Sciraz di l'univerſale aſtronomia.	11. *Centiloquium Ptolomæi. Liber Bezergemeher Perſæ de quæſtionibus aſtronomicis. Donum Regium, ſeù univerſæ aſtronomiæ Syntagma Qorb-eddin Sciracenſis.*	11. Le centiloquium de Ptolomée. Le livre de Beſergemeher le Perſien, des queſtions aſtronomiques: Qorb-eddin de Sçiraz traitté univerſel de l'aſtronomie. &c.	11. مايه مقايل في النجوم لبطلميوس و كتاب بزرجمهر في مسايل الزيج و التحفه الشاهية لقطب الشيرازي *
12. Nell'aſtrologia giudiciaria l'iſagoge di Abou-maſciar. Giacob ceſarienſe del giudicio de tutte le queſtioni che ſi propongono à gl' aſtrologi. Gli ſecreti d'Hermete, di Abou-maſciar, & altre ſue opere: Macia-alla Perſiano delle nativitâ.	12. *In aſtrologiâ judiciaria Iſagoge magna Abou-maſciarii Bachtriani. Syntagma de judicandis rerum omnium difficultatibus, quæ aſtronomis proponi ſolent, authore Iacob Cæſarienſi. Abou maſciar Bachtriani diverſa opera, inter quæ arcana Herm.*	12. Dans l'aſtrologie judiciaire: l'introduction de Abou-Machar. Traitté de la reſolution de toutes les queſtions, que l'on fait aux aſtrologues de Jacob de Ceſarée. Les ſecrets Hermetiques d'Abou'-machar, & ſes autres ouvrages.	12. المدخل الكبير لابي معشر البلخي وجامع احكام المسايل تاليف ابن يوسف يعقوب القصراني و تصانيف ابي معشر البلخي و منها اسرار الهرمس و كتاب استخراج الخبر والضمير لماشر الله المنجم وتصنيفه في الموالين *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
13. D'i sorti legi, & divinazioni. La Taumaturgica di Geber di Damasco: della cabala, & altri libri superstiziosi: d'i scongiuri &c.	13. *De divinatione, & sortilegiis. Thaumaturgica Geberi Damasceni: item de telesmis. De cabalâ, aliisque superstitiosis observationibus. De adjurationibus. &c.*	13. De la divination, & des sortileges: la magie mechanique par Geber de Damasque. Des Telesmes: de la cabale, & autres arts superstitieux: des conjurations &c.	13. رسايل في خط الرمل وكتاب المختار في كشف الاسرار الجوبري الدمشقي و اسماعيل الجزري في الحيل الهندسية والمخريطي *
14. Nella geografia: Ebn-mârouf, & il Aboul-feda principe di Hamet nella Siria: il Tesoro Geografico di Yakout di Hamaveh: &c.	14. *In Geographiâ: geografia Ebn-marouf, geographia Aboul-fedæ principis Hametæ in Siria Thesaurus geographicus Yakouti Hamavæi, &c.*	14. La geographie d'Ebn-maarouf. La geographie d'Aboul-feda, Prince d'Hamet dans la Sirie. Le Thresor geographique de Yacout d'Hamava. &c.	14. تقويم البلدان لابن معروف وتقويم البلدان لابي الفدا ومجمع البلدان لياقوت الحماوي *
Matematico.	*Mathematicus.*	Mathematicien.	رياضي دان * مهندس * متريض * صاحب علم هياءت *
Materia fisica.	*Materia physica.*	Matiere phisique.	مادّه * هيّولاء * فطرّة * عنصر * اصل *
Materia per lavorare.	*Materies.*	Matiere à travailler.	مصالح * آلت كار * اجزا * لازمه * لوازم *
Materia d'il discorso.	*Argumentum sermonis.*	Matiere d'un discours.	باب كلام * منظور تكلّم *
Materia prima.	*Materia prima.*	Matiere premiere.	هيولاء الاولي * برنك *
Materiale.	*Materialis.*	Materiel.	مادّي * جسماني * جسدي * غير روحاني *
Maternità.	*Maternitas.*	Maternité.	مادريّت * ننه كري * والده كري *
Matre: matrice.	*Matrix.*	Matrice.	زهدان * رحم * بچّه دان * يق كان *
Matricola: libretto.			
Matricaria.	*Parthenium: matricaria.*	Matricaire.	بوي مادران * اقحوان * بهار *
Matrimonio.	*Matrimonium.*	Mariage.	عقد نكاح * نكاح * عروسي * تزوّج * زيجه *
Li preti secolari delle chieze Orientali non possono contrahere matrimonio, mà gli maritati possono farsi preti.	*Sacerdotibus secularibus Ecclesiarum Orientalium neutiquam licet contrahere matrimonium sed è contrà matrimonio conjuncti possunt fieri sacerdotes.*	Les prêtres seculiers du levant ne peuvent pas proprement parlant se marier, mais les mariez peuvent se faire prêtres.	قانون است بين اهل مسيحيه مشرق نكه اولا كسي كسيس شود واخر مزوج بلكه جايز است تا كسي مزوج كسيس شود *
Matrona.	*Matrona.*	Matrone.	كيبونف * زن پخته * زن كتخدا * مخدره * اهل عرض * مستوره * خاتون * بانف * تَبْرَمْ * تركان * تكين *
Mattina: mane.	*Manè.*	Le matin.	صبح * صباح * سحر * گاه * بامداد * وقت فجر *
Matto.	*Stultus.*	Fol: insensé.	ديوانه * دنگل * ابله * شوريده * بابوك * صعي * دريغ * نسيج *
Mattonaio.	*Laterarius.*	Faiseur de briques	خشت مال * آجرپز * لبان * لبن ساز *
Mattonare.	*Lateribus sternere.*	Paver.	فرش اجفار كردن * مفروش باجر نمودن *
Mattone: quadrello.	*Later.*	Brique.	خشت * لبن *

Mat-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Mattone pinto.	*Later pictus.*	Brique vernissée.	اجور کاشي * کاشي * خشت کاشي * آچر منقّش *
Mattone crudo.	*Later crudus.*	Brique crüe.	خشت خام * خشت ناپخته * خشت * لبن * خشار *
Maturarsi.	*Maturescere.*	Se meurir.	رسيدن * پخته شدن * نضج بهم رساندن * مستوي گرديدن منتضج گرديدن *
Maturità.	*Maturitas.*	Maturité.	پختگي * نضج *
Maturità di età.	*Ætatis maturitas*	Maturité de l'âge.	کمال سنّ * حال مردي * مرديّه * کهولة *
Maturo.	*Maturus.*	Meur.	رسيده * پخته * مستوي * منضاج *
Maturo di età.	*Ætate maturus.*	Agé : d'un âge meur.	پخته * به کمال سن رسيده * کدخدا * کهل شده *
Maturamente.	*Maturè : seriò.*	Meurement.	بقصد * قصداً * دانسته * بفکر تمام * بدانستگي *
Mausoleo.	*Mausoleum.*	Mausolée.	مزار * قبر * مشهد * دخمة *
Contano in Sçiraz mille & uno Mausolei de' santacci, de quali hanno la vita in un libro chiamato (hazar ve iek mezar هزار ويک مزار) cioè; mille, & una sepoltura, dovè pare legere la vita de' nostri santi.	*Numerantur Sirazii Mausolea mille, & unum, ubi jacent sanctones Mohommedani, quorum vita describitur in libro, cujus titulus (hazar ve iek mezar هزار ويک مزار) i. e. mille & una sepulturæ, ubi ementiri conantur nostrorum sanctorum vitam.*	L'on Conte à Sçiraz mille & un mausolées, où sepultures des santons Mahometans, d'ont la vie se trouve dans un livre appellé (hazar ve iek mezar هزار ويک مزار) c'est à dire; mille & un sepulcre, où il semble, qu'on lise la vie de nos veritables saincts.	شهر شيراز صاحب است هزار ويک مزار پيران که در احوال خوابيدند و احوال ايشان در کتاب عليحده هزار ويک مزار نام نوشته شد *
Il più famoso è quello di (Sçia Cieraq شاه چراغ) cioè Rè de' lumi, in una magnifica moschea, & è ornato de lampadi, e preziosi donativi al par de' luoghi di divozione frà Cristiani.	*Eminet inter omnia mausoleum cujusdam vocati (Cia-Ceraq) i.e. luminarium principis; in magnifico fano; ubi lampades, ac donaria prætiosa sine numero, quasi sanè Christi Sanctorum sepulchra forent.*	Le plus fameux est celluy de (Chah Cheraq شاه چراغ) c'est à dire; Roy des luminaires: il est dans une magnifique mosquée, & est orné de lampes, & autres donatifs de grand prix comme les lieux de devotion parmy les Chrêtiens.	هم انجا خصوصاً مشهور هست قبر شاه چراغ واز وظيفه نذر و هديه اينقدر که بر سر ان قبر مياويزند بسيار درويشان بلکه کثير دولتمندان ميخوارند *
Sono dietro la caza de' Carmelitani scalzi i mausolei de doi famosissimi poeti (Hafez & Sciek-Sadi.)	*Retro domum PP. Carmelitarum Dis. spectabilia sunt sepulchra celebrium poetarum (Hafez, & Sciek-Sadi.*	Les sepultures des fameux poetes (Hafez, & Chek-Sadi) sont derriere la maison des Carmes déchaussez.	اما قبر شيخ حافظ و قبر شيخ سعدي که جداگانه از مسلي منحرف ميباشند چون حافظان لطيف بوده بايد انهارا تمشه کردن *
Mazziere.	*Clavarius.*	Massier.	ششبردار * طپّازدار * کرزچي * دبّوسچي *
Mazzo de' fiori.	*Stemma.*	Bouquet de fleurs.	گلدسته * بتّه گل * بسته گل * دسته شکوفه * دسته بهار * عقد ورد وزهم *
Mazzo de capelli.	*Cappillorum floccus*	Flocon de cheveux.	پلمه * بلمه *
Mazzo di lettere.	*Epistolarum fasciculus.*	Paquet de lettres.	بسته مکاتيب * بسته کتابتها *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Mazzolo di ſcarpro.	*Politorium ſutoris*	Poliſſoir de cordonnier.	مشته كفش دوز * مشته سكافي * مشته *
Mecanico.	*Mechanicus.*	Mechaniqne.	عملي * صنعتي *
Arte mecanica.	*Ars mechanica.*	Art mechanique.	صنعت كاسبي * كسب * دست كاري * كاركري *
Meccia.	*Funis pyrius.*	Meche.	پية ــــــــــــــــــــــــه *
Meco.	*Mecum.*	Avec moy.	ياسن * همراه من * همپاي خودم * ياتفاق من *
Medaglia.	*Numiſma.*	Medaille.	مهرك * پاپا *
Medeſimo.	*Idem.*	Méme.	همين * همان * خود * همين خود * هوينفسه * هوپيمنه * هوين اته * همين بن اته * عين *
Mediante.	*Ope: medio.*	Par le moyen : moyennant.	بوصيله * وسط *
Mediatore.	*Mediator.*	Mediateur.	ميانچي * متوسط * مصلح * سبّب * واسط * مابين
Medicabile.	*Medicabilis.*	Gueriſſable.	علاجي * علاج پذير * متعلّج * طبابت پذير *
Medicamento.	*Medicamentum.*	Medicament.	درمان * دارو * دوا * علاج * معالجه *
Medicare.	*Mederi.*	Traitter: penſer.	دارو ــ درمان ــ دوا ــ معالجه نمودن * طبابت كردن *
Medicina; ſcienza	*Medicina; ſcientia.*	Medecine; ſcience	علم طبّ * طبابة *
Medicinale.	*Medicinalis.*	Medecinal.	طبي * مخصوص طبّ *
Medico.	*Medicus.*	Medecin.	حكيم * طبيب * معالج * اهل طبّ * اهل حكمت *
La medicina Perſiana è la galenica; ne vi è differenza d'alla noſtra ſi non accidentale perriſguardo del paeze conforme al 1. aforiſmo d'Hipocrate.	*Medicina Perſica, & Orientalis purè galenica : habitâ tantum ratione patriæ medendi methodus accidentaliter differt à noſtrâ juxta primum Hypocratis aphoriſmum.*	La Medecine des Perſes, & de tout le levant eſt purement la galenique la methode eſt ſeulement differente par egard au pays &c. ſelon le : premier aphoriſme d'Hypocrate.	طب پارسي مطلقاً جالنوسي است وتفوت از طبّ فرنكسي فقط در سراي از سر هواي مختلف حسب قانون اولي حكيم بقراط *
Quindi pare quanto ſia frivola la relatione del Tavernier inqueſto genere.	*Hinc patet quam nugatoria ſit relatio Tavernerii circa Medicinam Perſicam.*	L'on peut voir de là combien eſt pitoyable la relation de Monſ. Tavernier de la Medecine des Perſes.	بنابرين معلوم باشد نقل طورنيه در ان باب وهر كه ايمن نقل باور كرده باشد هيچ تميز ووقوف ننمايد بلكه ادم ناپخته باشد *
V : circa i libri Medicinali la Bibliotheca Orient. di Ottingero.	*De libris Medicinalibus v: Ottingeri Biblioth.*	Voyez Ottingerus dans ſa Bibliotheque Orientale.	درباب كتب طب جايز است ديدن اوطبنجرس مصنف فرنكي *
I Perſiani in particolare hanno libri celebri in Medecina; frà altri la ſomma d'il Rè (C-houarezem): il compendio d'il Iouſifi: & il (kefaieh Menſouri كفايه منصوري.)	*Inter Perſas celebris eſt ſumma Medicinalis* (خعارزم شاهي *C-houarezem ciahi*) *i.e. Regis c houarezem. Tùm Medicinæ compendium (Iouſifi) & (Kefaieh menſouri* كفايه منصوري.)	Les Perſans ont en leur langue pluſieurs beau x livres de Medecine; entre autres la ſomme ditte du Roy (C-houarezem) l'abrege de Iouſifi: les proprietez de Menſour; (kefaieh menſouri كفايه منصوري).	بازنربان عجمي چند جلد كتب مطالعه كردم خصوصا زخيره خوارزم شاهي وطب يوسفي وكفايه منصوري *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Mediocre.	*Mediocris.*	Mediocre.	میانه * وسطی * نه کوچک نه بزرگ *
Mediocremente.	*Mediocriter.*	Mediocrement.	نه کم نه زیاد * حدّ الوسط * درمیان *
Mediocrità.	*Mediocritas.*	Mediocrité.	میان * وسط * اعتدال *
Meditare.	*Meditari.*	Mediter.	تلاوة کردن * تامّل نمودن * مطالعه تفکر نمودن *
Meditatione.	*Meditatio.*	Meditation.	تامّل * تلاوة * تفکر * مطالعه *
Meglio.	*Melius.*	Mieux.	بهتر * خوبتر * افضل *
Mi diceva hagi-Hedeb vecchio corriere di Bassora che in Mekka gl' huomini erano carbone, l'aria fiamma, & tutto il paeze l'inferno di questo mondo. V: la discrizzione di Mekka nelle note di Pocokio pag. 125.	*Hagi Hedeb Bassorensis, qui vigesies Mekkanam peregrinationem egerat, de Mekkâ dicebat; quod illic homines essent carbones, aer flamma, & Mekkana regio infernus hujusce mundi, v: descriptionem Pocockii in notis pag. 125.*	Hagi Hedeb de Bassora qui avoit esté en pelerinage à la Mekke environ vinct-fois me disoit, que les hommes y estoient des charbons, l'air estoit de la flamme, & que le pays estoit l'enfer de ce monde. Voyez les notes de Pocockius pag. 125.	پیری بود در شهر بصره حاجی هدب نام که بلکه بیست بار مکّه رفته نقل میکرد که در آولکه مکّه ادمها زوغل باشند و هوا آتش *
Mekka è distante dà Medina, dove è il corpo di Mahomete ondeci giornate di caravana.	*Distat Mekka à Medinâ, ubi jacet porcus Mohammedis dietis undecim.*	Mekke est distante de Medine, où est le corps de Mahomet d'onze journées de caravane.	فاما مکه از مدینه بعید است یازده روز راه *
Melanzana.	*Malum insanum.*	Pommes d'amour	بادنجان * بادنجان فرنکی *
Melo-cotogno.	*Malum cydonium.*	Coin: fruit.	به * سفرجل * میوه به * ثمر سفرجل *
Melo granato.	*Malum punicum.*	Grenade: fruit.	نار * رمّان *
Miele.	*Mel.*	Miel.	عسل * انگبین * شهد *
Melissa.	*Melissophyllum.*	Melisse: pomcirade.	بادرنجبویه * بادروج * بالنکف * اوغل اوتی *
Meliloto.	*Melilotus.*	Melilot.	اکلیل الملک * گیاه قیصر * سلطان برکی *
Mellifluo.	*Mellifluus.*	Emmielé.	شهد ریز * عسل ریز * شیرین همچه عسل *
Melo.	*Malum: pomum.*	Pomme.	سیب * تفاح *
Melodia.	*Melodia.*	Melodie.	خوش آهنگ * خوش نغا * نغمه * اصول * لحن *
Melone.	*Pepon.*	Melon.	خربزه * بطیخ * ملونیا *
Melone di prima	*Pepon præcox.*	Melon printanier.	گرمک * خربزه پش رس *
La quantità d'i meloni in Aspano è incredibile, & à pena frà mille si potrebbe trovar un cattivo.	*Est Aspahani peponum copia incredibilis: inter mille vix unicum insipidum, aut pravum invenire est.*	Ispahan abonde en melons tres excellents, & à peine s'en trouve t'il un mauvais entre mille.	در باب فصیلت خربزه اصفهان مثل ندارد نهایت که بین هزرتا یکی بد مزه پیدا نخواهد شد *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Si conserva una specie dessi tutto l'anno, & cosi possono servire novi, & vecchi sopra listessa mensa, ambi egualmente eccellenti.	*Asservantur illic pepones per integrum annum; ità lubet recentes, & veteres eidem mensæ admovere, nec valeat quisquam discriminari, utri præstantiores.*	Il y en à que l'on garde toute l'année, & l'on peut servir les vieux, & les nouveaux sur une méme table sans que l'on puisse distinguer quels sont les meilleurs.	خربزه زمستاني تمام سال در انبار تعان نكه داشتن و تازهاي وكهنهاي بر همين سفره تعان دين وهر دو در لذت ونزاكت برابر باشند *
I meloni, & cocomeri si danno alli febricitanti quanto ne vogliono.	*Pepones, & cucumeres febricitantibus dantur ad satietatem.*	L'on donne les melons, & les concombres aux febricitans autant qu'ilz en veulent.	عجبست كه خداوند تبي از خوردن خربزه وخيار دغدغه ندارد *
Membro.	*Membrum.*	Membre.	عضو * اندام تن * جزء دين *
Membro virile.	*Membrum virile.*	Membre viril.	كر * تله * ابر * الت ادمي * قضيب * احليل *
Memorabile.	*Memorandus.*	Memorable.	مشهور * صاحب شهرت * نامدار * اوازه دار *
Memoria; potenza	*Memoria; potentia.*	Memoire: puissance.	قوّة * محافظة * حافظة * ذهن *
Memoriale.	*Libellus supplex.*	Placet.	عرضه * عريضه * رقعه * ياد دوده * عرضه داشت *
Memoria: ricordanza.	*Reminiscentia.*	Souvenir.	ياد * خاطر * فكر * ياد آوري *
Mendicare.	*Mendicare.*	Mendier.	گدايي كردن * مكديّ شدن — درويش كري — جرّاري كردن * شحت كردن * استعطاء نمودن *
Mendicità.	*Mendicitas.*	Mendicité.	گدايي * جراري * شحت * استعطاء * ريوزه *
Mendico.	*Mendicus.*	Mendiant.	قلندر * درويش * گدا * عبدال * جرّار * شحات * فقير * مسكين * يوزه * ساءيلي * ساءيل * زبانخوار * جرّار *
Tanti mendicanti di Turchia, Persia, & India passano frà i dotti Alcoranisti per mali Mahometani, mà sono triste copie d'eccellentissimi originali, cioè delli antichi monaci Cristiani.	*Tot (درويشان) dervisç) seù mendici, qui Turciam, Persiam, & Indias infestant, màli Mahometani ab Alcoranistis reputantur: sunt porrò optimorum protoxyporum, Cœnobitarum nempe Christianorum exemplaria pessima.*	Les interpretes de l'Alcoran reconnoissent tous ces (dervisç) mendians de Turquie, de Perse, & des Indes pour d'assez mauvais Mahometans : & de fait l'on peut dire qu'ilz sont de tres mauvaises copies d'eccellents originaux, à sçavoir des anciens Cenobites du Christianisme.	من ميدانم كه اكثر علماء دران اند كه ان چند طايفه درويشان و سياران كه در اولكاي عجم و تركستان وهند ميكردند محمدي نباشند بلكه بيمن هب باشند *
Professano in loro monasteri con ipocrisia e stravaganza la povertà, austerità, & ubedienza à loro superiore.	*Paupertatem, austeritatem, & obedientiam exquisitis per hypocrisim ritibus profitentur.*	Ils professent la pauvreté, l'austerité & l'obeissance, avec une affectation, & hipocrisie extravagante.	اكثر ايشان تجرد و درويشي و فرمانبرداري ظاهراً مينمايند واما باطناً ريا ميورزند *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Sono d'i differenti ordini; frà quali alcuni sono Solitarii, ò Cenobiti chiamati Namet-Allahi, Kedri, Hetemi, Hezreui &c. altri vagabondi, & Epicurei chiamati Kelenderi: altri militari, chiamati Bac-htassi. &c.	*Inter ipsorum greges, quidam veluti Cœnobitæ, uti Nâmet-allahi, Kederi, Hetemi, Hezreui; quidam libertini, & Epicurei uti Kalander, quidam denique militiarum comites nempe Bachtasci.*	Il y en à de divers ordres; les uns sont plus retirez, comme les (Namet-Allahi, Kederi, Hetemi, Hezreui, d'autres sont vagabonds, & Epicuriens comme les Kalander; d'autres suivent ordinairement les armées comme les Bac-htasçi.	فرقه درويشان بسيار است واما مشهوتراين اند نعمت اللهي وقادري وهتمي وهيدري وكلندر كه طايفه بسيار فاسد است وحاجي بخطشي *
Quasi tutti hanno questo di singolare, & stravagante d'usar dell'opio, in quantità & di fingere l'entusiasmi, revelazioni & di girarsi, quasi ogni giorno con straordinaria velocità: più longa relazione di loro sarebbe cosa sciapita, & poco sugosa.	*Omnes porrò opium depereunt, cujus ope, entusiasmata, revelationes, & exstatica se pati fingunt deliquia: hinc quotidiano, exercitio ad stuporem usque corpus rotæ instar circumagnt. Sed has novisse stultitias, majores reticere forte satius.*	Ces Fanatiques prennent tous de l'opium avec eccez, & par ce moyen ils feignent les entousiasmes, les revelations, & les defaillances extatiques; & outre celà ils ont leur exercice journalier de tourner sur leur piés avec une rapidité incroyable. Voila assez de folies à sçavoir pour un homme sage.	همه اينها ترياقي اند وبنابرين بيهوشي مينمايند و بعضي چرخ ميزنند وحركتهاي جنون ميكنند كه چنانچه نالايق باشند عبث درباره انها زيادتي كلام نتوان كرد *
Menestra.	*Pulx.*	Menestre.	شوربا * آش * تباهه *
Meno.	*Minus.*	Moins.	كم * ناقص * قاصر * كمتر *
Mensa.	*Mensa.*	Table à manger.	سفره * تخته سفر * مايده * خون دست * خوان *
Menta.	*Mentha.*	Mente.	نعناع * راقوته * پدوز *
Mentastro.	*Menthastrum.*	Mente sauvage.	پودينه * نعناء سحرآي * بطنج *
Mente.	*Mens.*	Esprit.	عقل * خرد * ادراك * فراست * ذهن * فهم *
A mente.	*Memoriter.*	Par coeur.	ازبر * ازسينه * ازحفظ * ازغيب * غيبانه *
Mentione.	*Mentio.*	Mention.	ياد * ذكر * تذكير *
Mentire.	*Mentiri.*	Mentir.	دروغ كفتن * كذب كفتن * كوه خوردن * ياوه كفتن *
Mentita.	*Mendacium.*	Mensonge.	دروغ * كذب * ياوه * تزوير *
Il mentire è l'armatura del tristo. Prov: Arab.	*Mendacium merum, arma improbi: Prov. Arab.*	Le mensonge est l'arme d'un méchand homme. Prov. Arab.	الكذب المهض صلاح الفاجر * خطاب عربي است *
Mentovare.	*Mentionem facere: comminisci.*	Faire mention.	ذكر — ياد كردن * بخاطر آوردن * نام آوردن *
Mentre che.	*Intereà dum.*	Cependant.	تاكه * تا * دران اثناكه * حتّا * مابين * وقت *
Mento.	*Mentum.*	Menton.	زنخدان * زنج * ذقن * عنفقه * چانه *
Mercante.	*Mercator.*	Marchand.	سوداكر * بازرگان * تاجر * خواجه * كاروان *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Mercanzia; arte.	*Mercimonium.*	Marchandiſe; art.	سوداگري * بازرگاني * تجارت * خريد وفروخت *
Mercanzia: roba.	*Merceſium.*	Marchandiſe.	متاع * جنس * پرتال * اثاث * علاقه * مال * اموال * اجناس * بضاعت *
Mercantile.	*Mercalis.*	Marchand.	مخصوص تجارت * باب سوداگر * خصوص بازرگاني *
Mercato; fiera.	*Nundinæ.*	Marché.	موسم * بازار * سوق * تجارت گاه *
Mercede: ſalario.	*Merces, dis.*	Salaire.	مواجب * ماهيانه — ساليانه * اجارت * تعيين *
Mercenario.	*Mercenarius.*	Mercenaire.	مواجب خور * اجير * ماجور *
Merciaria.	*Merces leviores.*	Mercerie.	خوردهٔ فروشي * سمساري *
Merciaïo: mercie-ro.	*Nundinator.*	Mercier.	سمسار * خوردهٔ فروش *
Mercordi.	*Feria 4. dies Mercurii.*	Mecredy.	چارشنبه * يوم الاربعه *
Mercorella; herba.	*Mercurialis; herba*	Mercuriale; herbe.	سلمک * سلمک کياه *
Mercurio.	*Mercurius.*	Mercure.	عطارد * تير * زاوش *
Mercurio: argento.			
Merda.	*Merda: ſtercus.*	Merde.	گوه * سرگين * روث * خره * خنر * فضله * غايط * فضلهٔ آدم * زق * نجاست * تنرک *
Merenda.	*Antecœnium.*	Le goûter.	حاظري * خراک پسين *
Meretrice.	*Meretrix.*	Putain.	فاحشه * قحبه * خاتون * خراباتي * لکاته * جانه زن * مرديه * زانيه * خاطيه * بغا * بلايه *
Meridiano.	*Meridionalis.*	Meridional.	نيمروزي * ظهري * نصف النهاري *
Meritamente.	*Meritò.*	Dignement.	ازروي حق * بموجب حق * بوجوه حق * باستحقاق * بلياقت * بشايستگي *
Meritare.	*Mereri.*	Meriter.	مستحق شدن * لايق گرديدن * مستاهل گرديدن * مستوجب شدن * صاحب ثواب شدن *
Meritato.	*Meritus.*	Merité.	لايق * واجب * مستوجب *
Merito.	*Meritum.*	Merite.	ثواب * اجر * استحقاق * عوض *
Merletti.	*Lacinia.*	Dentelle.	مطرز * تطريز * کنگره *
Merlo.	*Merula.*	Merle.	چغت * چغت سياه *
Merloni.	*Acroteria: pinnæ.*	Tremeaux : embraſures.	راخنهاي بارو * راخنهاي ترب *
Meſchiare.	*Miſcere.*	Méler.	قاتي کردن * ممزوج نمودن * خلط کردن * مخلوط ساختن * درهم کردن * اختلاط نمودن *
Meſchino.	*Miſer: Pauper.*	Miſerable.	مسکين * فقير * درويش * درمند * بيچاره *
Meſcolanza.	*Mixtio.*	Mélange.	قاتي * مخلوطي * خلط * اختلاط *
Meſcolato.	*Mixtus.*	Mélé.	مخلوط * ممزوج * قاتي شده * برهم کرده * مختلط گرديده *

Meſe

Mes.

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Mese.	*Mensis.*	Mois.	ماه * شهر *
Li soli mesi chiamati in Persia Turcheschi, cioè de' Siri, e Greci s'accordano quasi totalmente con li nostri, mà l'equazione con quei de gl' Arabi, quali sono Lunari, & con i Persiani chiamati di Gelal-eddin è troppo fantastica, & imbrogliata.	*Soli menses epochæ Rumææ, sive Seleucidarum, quos Persæ Turcicos vocant, fermè ad amussim mensibus æquantur nostris; æquatio vero cum Arabicis lunationibus, aùt cum solaribus Gelalæis fermè impertinens.*	Il n'y à proprement que les mois de l'Epoque Syriaque, ou Grecque appellée des Persans Turquesque, qui correspondent aux nôtres, mais comme les mois Persans solaires de Gelal-Eddin commencent à l'equinoxe du printemps l'equation avec ceux là est trop embarressée.	حساب ماهاي رومي كه نيز تركي كويند نسبت كلّي بماهاي فرنكيان دارد وامّا حساب ماهاي فرنكيان چنانچه شمسي باشند بحساب عربي مقرن نيايد بلكه نيز بحساب جلاليه درست نيايد *
Cosi dunque vanno corrispondenti con Gennaro, Febraro, Marzo, &c. questi chiamati Tescierin el-avel di giorni 31. Tescierin el-acher di 30. Canun el-avel di 31. Canun el-ac-her di 31. Ciabat di 28. nell' anno commune, & di 29. nell' anno bissestile &c.	*Sic ergo congruunt Januario, Februario &c. Tesçerin prior habens dies 31. Tesçierin post: habens dies 30. Canun prior. 31. Canun posterior. 31 Sciabat 28 in anno communi, & in Embolimæo 29. Adat 31. Nisan 30. Ayar 31. Haziran 30. Temouz 31. Ab 31. Eiloul 30.*	Voicy donc la correspondance: Janvier, Fevrier, Mars &c. sont appellez Techerin avel de 31 jour. Mecherin ac-her de 30. Canon avel de 31. Canon. 2. de 31. Chabat, May, de 28 pour l'année commune, & de 29. pour l'Embolismale &c.	وامّا نسبت چنين باشد يعني با جانواريوس تشرين اول (لآ) با فبرواريوس تشرين اخر (لآ) با مرثيوس كانون اول (لآ) با اپريليس كانون اخر (لآ) با مايوس شباط (كج) يا (كط) با جونيوس آذار (لآ) با جوليوس نيسان (لآ) با اغوسطس ايار (لآ) با ستمبر حزيران (ل) با اوقتوبر تمعز (لآ) با نومبر آب (لآ) وبا دسمبر ايلول (لآ) *
Messa.	*Missa.*	Messe.	قدّاس ✠ نماز قربان مقدّس ✠ پترق ✠ ميسسه *
Frà tutti quanti Cristiani del levante si celebra la Messa.	*Viget apud omnes Christianorum Orientalium Ecclesias Missæ sacrificium, & solemnitas.*	Toutes les Eglises des Chretiens du levant ont le sacrifice de la Messe.	همه فرقه اهل مسيحيح مشرق نماز قدّاس نگه دارند *
L'istessi Sabei, chiamati Cristiani di S. Gioanni hanno una superstiziosa Messa, dove danno da communicare co'l pane, & co'l vino d'uva passa. V: il P. Ignazio nel trattato *de erroribus Christian. S. Joannis.*	*Ipsi Sabaitæ, Pseudo-Christiani, & Joannitæ nuncupati, quandam observant Missæ formulam, in qua tortam, (petseh) & vinum de passulis propinant. Vide nostrum P. Ignatium tract. de erroribus Christianorum S. Joannis.*	Les Sobis mesme appellez par abus Chrêtiens de S. Jean ont une espece de Messe, où ils donnent la communion avec un petit gateau, & du vin fait de raisins secs. v: N. P. Ignace.	واما اهل الصبّي بدل قدّاس نيز دارند پته نام وليكن بي معني باشد چنانچه معلوم است از دليل حضرت پادري يكناثيوس در رساله علحده كه در باره ان طايفه تصنيف كرده *
La nova liturgia della Messa degl' Armeni è piena d'errori sostanziali.	*Liturgia nova Armenorum crassis scatet erroribus.*	La liturgie nouvelle des Armeniens contient des erreurs essentielles.	چون طايفه ارمني اين زمان از طريقه حضرت ✠ لوساورج منحرف گرديدند ايضاً رفضيها بعضي ايشان كتب ✠ سرب پطرق پوچ وپر غلط كردند *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Al 4. di Gennaro 1679. fui presente dà parte di S. E. Monsig. di Nointel alla Messa de' Greci in Constantinopoli, celebrata d'al Patriarca Dionisio; veramente non so se nel più bel fior della Chieza Greca c'era più magnificenza, & maestà ch' in quel giorno.	4. *Januarii* 1679. *Suæ Ecc. nomine Dñi de Nointel interfui Græcorum Missæ, celebratæ Constantinopoli ab Dionisio Patriarcha: vix sanè arbitror magnificentius quidquam, vel Augustum magis, quam hactenus illa die in floridis Ecclesiæ Græcæ seculis fuisse exhibitum.*	Au 4. de Janvier 1679 j'assistay de la part de S. E. Monseig. de Nointel à la Messe des Grecs à Constantinople, celebrée par le Patriarche Denis: je ne croy pas que dans les siecles les plus fleurissans de cette Eglize l'on ait celebré avec plus de magnificence, & de majesté.	سنه من میلاد حضرت ایسوع الف وسته مایه و تسع و سبعین بقداس بطریک الاروام حاضر بودم در استنبول و یقین است که هنوز این طایفه بعضی عظمت مینمایند اما غلطهای بسیار در اصول دین مسیح دارند *
Nel meze d'Ottobre 1664 nel procinto d'andar alle missioni d'il levante, & al ritorno nel meze di Novembre 1679 dissi la Messa nella S. Caza di Loreto, con queste parole al fine, *& verbum caro hic factum est.*	*Mense Octobri* 1664 *iter ad missiones Orientales auspicans, tùm Novembri* 1679. *indidem reversus missam celebravi in sacra Æde Nazarethana Lauretæ, ubi finitur his verbis; & verbum caro hic factum est.*	Au temps de mon depart pour les missions du levant en Octobre 1664 & à mon retour au mois de Novembre 1679. j'us le bonheur de dire la Messe dans la S. Chapelle de Lorette, avec ces parolles si touchantes à la fin, *& verbum caro hic factum est.*	سنه از میلاد حضرت مسیح الف وسته مایه واربع وستین در ماه فرنکی اوطوبر وحساب ترکی قانون اول چون کارسازی سفر ایران ملک میکرم نماز قربان مقدس کردم در خانه بیبی مریم که فرشتکان از شهر نصرت تا شهر لورطه در ملک حضرت بپایا بردند و باز در واکشتن از انجا همین بهره داشته بعد از پنجسال *
Messaggio.	*Expeditio.*	Message.	پیغام * خبر *
Messe.	*Messis.*	Moisson.	درو * ترکی *
Mestrui delle donne.	*Menstrua.*	Les ordinaires d'une femme.	حیض * طمث * ازار الحیض * قراعن زن *
Metà: metade.	*Medietas.*	Moitié.	نیمه * نصف * نیم حصّه *
Metafora.	*Metaphora.*	Metaphore.	مجازه * استعاره * عبارة * تعریض کنایت * التباس * اشتباه *
Metaforicamente	*Metaphoricè.*	Metaphoriquement.	باستعاره * ازروی اجازه * بمثاله * علی العبارة *
Metallo.	*Metallum.*	Metail.	معدن * فلز * نحاس * رویین *
Metallo: bronzo.	*Æs fusile.*	Bronze.	رویه * تونج * هفت جوش *
Metodo.	*Methodus.*	Methode.	رسم * قاعده * روشت دستور *
Mettere,	*Ponere.*	Mettre.	نهادن * گذاشتن * وضع کردن *
Mezzano.	*Mediocris.*	Mediocre.	متوسّط * میانی * واسط *
Meteoro.	*Metheorum.*	Metheore.	نوازل اسمان * تاثیرات الجو * نوازل السماء *
Mezzano: mediatore.	*Mediator: tertius.*	Mediateur.	میانجی * ممیّز * متوسط * نیمابین *
Mezzo: centro.	*Medium: centrum*	Milieu: centre.	مرکز * چیغ *
Mezzo giorno.	*Meridies.*	Midy.	نیمروز * نصف النهار * ظهر * پیشین *
Mezza notte.	*Media nox.*	Minuit.	نیمشب * نصف شب * نصف اللیل *
Mezzo: v: metà.			

Miche

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Miche.	*Mica.*	Miettes.	خشارة * خورده‌هاي نان *
Midolla.	*Medulla.*	Moëlle: moüelle.	مغز * مخ * دلمل *
Miele.	*Mel.*	Miel.	عسل * انگبين شهد عسل * عسل رواق *
Miglio.	*Milium.*	Millet.	ارزن * دخن *
Miglioramento: accrescimento.	*Emphyteusis: augmentum.*	Melioration: accroissement.	بهتر حال * حال خوبتر * حال نيكوتر * تخفيف * ترقي *
Migliorare.	*Facere meliorem.*	Meliorer: amender	بهتر — نيكوتر — خوبتر شدن * ترقي نمودن *
Migliore.	*Melior.*	Meilleur.	خوبتر * بهتر * نيكوتر * احسن * اخيّر * اجود *
Migliore: ottimo.			
Migrana.	*Hemicrania.*	Migraine.	درد شقيقه * شقيقه * درد نيمه سر * وجع نصف الرّاس *
Militare: combatt.			
Militare.	*Militaris.*	Militaire.	جنگي * حربي * باب جنگ * باب حرب * باب جدال *
Milizia: v: armata.			
Mille.	*Mille.*	Mille.	هزار * الف *
Millezimo.	*Millesimus.*	Millieme.	هزاري * الفي *
Millione.	*Millio.*	Million.	لک * يک لک * صد هزار *
Milza.	*Splen: lien.*	Rate.	اسپل * طحال * شب کوره *
Mina: aspetto.	*Aspectus: os.*	Mine: trogne.	چهره * ديدار * روي * چل *
Mina.	*Cuniculus.*	Mine enfait de siege.	نقب * جفره * کنج * سنج * نقب *
Minaccià.	*Minæ.*	Menace.	تهدّن * تهديد * تخويف * هدوه * تهديد * خذوک *
Minacciare.	*Minari.*	Menacer.	هدوه کردن * ترسانيدن * تهديد — تخويف نمودن *
Minacciatore.	*Minitans.*	Menaçant.	ترسانندهٔ * خوف رسان * مخوّف * مهدّد *
Minchione.	*Nebulo.*	Coquin: frippon.	هرزه گار * بيکاره * مرد بيهوده *
Miniera.	*Fodina.*	Mine: miniere de métal.	کان * معدن *
Minio.	*Minium.*	Vermillon.	سنجرف * زنجفر * صمغ اوان * سرخي * تنرو *
Minimo.	*Minimus.*	Le plus petit de tous.	کوچکترين * اصغر * خورده ترين *
Ministri: Magistrati.	*Magistratus.*	Ministres: Magistrats.	حاکمها * حاکمان * حکّام * عمّال * حذک *
Ministro di stato.	*Administer status.*	Ministre d'état.	اعتماد الدّوله * وزير اعظم * نوّاب * نايب پادشاه *
Il gran Ministro di Persia Sciek-Ali-C-han, volse più tosto restar disgraziato, & privo d'officio circa d'otto mezi che d'ubedire al commandamento de'l Rè di farsi radere la barba, per doppo bever vino contra la loro legge.	*Magnus Regni Persidis Administer Sçek-Ali C-han sui Regis indignationem pati, & officio privatus manere maluit per octo ferme menses, quam obedire Regi præcipienti, ut barbam raderet, & contra legem suam vinum potaret.*	Chek-Ali-C-han à present Grand Ministre de Perse aima mieux rester huict mois durant, disgracié, & privé d'office, que d'obeir au Roy, qui luy commandoit de faire couper sa longue barbe, pour en suitte pouvoir boire du vin contre leur loy.	اعتماد الدّوله شيخ علي خان از ان جهت مدتي چند شاه معزول شدست که چون حضرت شاه سليمان امر ميکرد تا ريش بتراشد و شراب بنوشد ان پير هرگز قبول نکرد *
Minore.	*Minor.*	Moindre: plus petit.	کوچکتر * اصغر *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Minore del sillogismo.	*Minor in syllogismo*	Minûre du syllogisme.	صغري * آخر مقدّمتين قياس *
Li Persiani adoprano quasi sempre la figura di Galeno, anteponendo la minore alla maggiore.	*Persæ fermè semper argumentantur in figurâ Galeni, minorem majori præponentes.*	Les Persiens argumentent presque toûjours dans la figure de Galien: mettans la mineure, avant la maj.	شكل جالنوس خوانده يعني صغري قبل كبري نزد ادمهاي ايران متعرف است وچنين قياس صحيح ميدانند *
Minutamente.	*Minutatim.*	Par le menù: par pieces menuës.	دقيقه بدقيقه * بالتفصيل * علي التفصيل * بتدقيق * جزء بجزء * قطعاً قطعاً * شيأً شيأً * تفصيلاً *
Minuta.	*Minutum.*	Minute.	دقيقه * لحظه * يكدم *
Minuta di scrittura.	*Substantia scripturæ.*	Minute d'une écriture.	سياهه * مساوده *
Minuto.	*Tenuis: minutus.*	Menù.	خورد * ناعم * دقيق *
Mio.	*Meus.*	Mien.	مال من * من * ازمن * متعلّق بمن *
Mira del schioppo.	*Conspicillum: dioptra.*	Visiere d'un fusil.	نشانه * نشانه تفنك * نيشان دور انداز *
Mirabolano, e 4. specie.	*Myrobalanus, & species 4.*	Mirobolan, & ses 4. especes.	هليله زرد * هليله كابلي * بليله * امله * هليلج اصفر * كابلي * بليلج * املج *
Miracolo.	*Miraculum.*	Miracle.	معجزه * كرامة * اعجاز * آيه * حكمت *
Li dotti Persiani riducono tutti miracoli di Mahomete à l'eloquenza d'il Alcorano, pretendendo che mai nissuno pote arrivar à far un capitolo della forza di questo librazzo.	*Persarum docti uni quasi Alcorano innituntur, in quo ipso hoc pro miraculo habent, quod eloquentissimi quique ne capitulum quidem unicum huic libro par, aut conferendum proferre valuerint.*	Les doctes Persans reduisent tous les miracles de Mahomed à la seule elegance de l'Alcoran, pretendans que jamais homme n'a peu faire un chapitre de la force de ce livre.	علماي ايران اعتماد دارند ودعوي ميكنند كه فصحاء قران بزركترين از همه معجزات باشد ومعارضه مينمايند كه هيچ كس سوره مثل سوره قران نتواند ساختن اما اكثر بچنين فصاحت قايل نيستند *
Con tutto ciò occorrono frà gli autori loro questi miracolacci, cioè, d'aver spezzata la luna: d'haver attirato gl' arberi à venir gli all' incontro; d'esser stato salutato dalle pietre; d'esser uscito un fonte de suoi detti; d'aver saziato milliaia d'huomini con pocchissima roba; d'haver mosso le lagrime ad una trave: d'essersi querelato avanti di luy un camelo, & d'haver gli detto una spalla di pecora gia arrosta, stia sù là viso, che vi è veleno.	*Narrantur porrò de Mohammede miracula quædam, qualia, lunæ fissura; arborum ei obviam euntium processus: quod à lapidibus salutaretur: quod aqua inter ipsius digitos scaturiret; quod turbam multam cibo exiguo saturaret; quod ipsi ad gemisceret trabs; quod apud eum quereretur camelus; quod ipsum monuerit armus ovis assæ dicens; cave; veneno sum infectus.*	Mais quelques autheurs Mahometans attribuent à ce pret. Prophete les miracles suivans; qu'il à rompù la lune en deux pieces; que les arbres marcheoient pour luy venir au devant; que les pierres le saluoient; qu'une fontaine couloit de ses doits; qu'il multiplioit les viandes: qu'une poutre pleurà en sa presence; qu'un chameau s'allà pleindre à lui, & qu'une epaule de brebis deja rôtie l'avertit, qu'il prit garde au poison.	وقد بعضي معجزات چند از محمد نقل ميكنند چون شق القمر وجذب الشجر اليه وتسليم الحجر اليه ونبع الماء من بين اصابعه واشباع الخلق الكثير من الطعام القليل وحنين الخشب وشكاية الناقة وشهادة الشاة المشوية بقول ذراعها لا تاكلني فاني مسموم *

Mira-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Miraculosamente.	*Miraculosè.*	Miraculeusement.	معجزانه * حسب المعجزه * بموجب اعجاز * بفجود كرامة * بذات الآيه * عجيبا * حق المعجزه *
Miraculoso.	*Mirandus : miraculosus.*	Miraculeux.	معاجزي * ذوالكرامات * ذوالعجب * متعجبي *
Mirra.	*Myrrha.*	Mirrhe.	مرّ * مرّ مكّي *
Mirto.	*Myrtus.*	Mirthe.	مورد * ياس * آس *
Gli arbori di mirto di stupenda grossezza, & altezza si vedono in una campagna frà Sçiraz, & Behebohon sù'l camino di Susan per tanto vien chiamata (موردستان mourdeston cioè luogo d'il Mirto.	*Stupendæ proceritatis, & crassitudidinis Myrti arbores vidi in itinere Sirazium inter, & Behebonum; ideoque toti ruri nomen (mourdeston* (موردستان) *i. e. Myrtetum.*	Il y à une grande campagne entre Sçiraz, & Behebohon sur le chemin de Chuster (Susan) toute pleine des arbres de Mirthe, d'une grosseur, & hauteur incroyable; elle est appellée pour celà (Mourdeston (موردستان) lieù des Mirthes.	درراه بين شيراز و بهبهان ديار موردستان ديدم و كمان ندارم كه چنين كنده و پرورده درختهاي مورد درجاي ديكر دنيا پيدا باشند *
Miserabile; misero.	*Miser.*	Miserable.	مسكين * فقير * بيچاره * ذو مشقه * شقي * تعيس * حقير * تشعاش وغصه ورز * دردمند * مستمند *
Miserabilmente.	*Miserè.*	Miserablement.	بمشقت * بشقاوه * فقيرانه * عاجزانه *
Miseria.	*Miseria.*	Misere.	دريغ * پريشاني * مسكيني * جفا * تنكي * شدة * شقوه * شقا * تشوش * غصه *
Misericordia.	*Misericordia.*	Misericorde.	رحمت * ترحم * شفقت * مرحمت *
Misericordioso.	*Misericors.*	Misericordieux.	رحيم * رحمكن * رحمان * روف * ذو الرحمه * ذات الرافه * صاحب حنان *
Misterio.	*Mysterium.*	Mistere	سرّ * غيب * راز *
Misterioso.	*Mysticus.*	Misterieux.	سرّي * غيبي * شي السّر * مجهول * پنهان *
Misto.	*Mixtus.*	Mixte : mélé.	مركب * مخلوط *
Misura.	*Mensura.*	Mesure.	پيمانه * اندازه * قياس * مقدار *
Misura : regola.	*Mensura : canon.*	Regle : mesure.	قانون * قاعده * پيمان * قياس *
Misura di verso.	*Mensura carminis.*	Mesure d'un vers.	وزن شعر * وزن بيت * تفعل شعر * بحر شعر و ترازو * ميزان *
Misurare.	*Metiri.*	Mesurer.	قياس — پيمانه كردن * پيمودن — ميپيمايم *
Misurato.	*Demensus.*	Mesuré.	پيمانه * قياس نموده *
Misurare il grano.	*Metiri frumentum*	Mesurer le grain.	كيل كردن * كيل نمودن *
Misura.	*Mensura.*	Mesure.	وزن * كشش *
Misura di grano.	*Modius.*	Mesure de froment.	كيله * پيمانه * قياس *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Mitigare.	*Mitigare.*	Appaiſer : addoucir.	تسکین کردن * ساکن نمودن * راحت رسانیدن * تخفیف نمودن * نرم ساختن * سبک کردن *
Mitigatione.	*Mitigatio.*	Mitigation : rélâche.	تخفیف * تسکین * سبک شدن * راحت یافتن *
Mitigato.	*Mitigatus.*	Mitigé : addouci.	سبک شده * تسکین و راحت یافته * ساکن نموده * تخفیف یافته * مسکن نموده *
Mitra.	*Mitra.*	Mitre,	تاج مطران * تاج * کلاه اسکف * کلاه تتری * اسکف * تاج ینکچری * کچه *
Mitra de' gianizzeri Turchi.	*Mitra: pileus Neoptolemorum Turc.*	Mitre : bonnet de Janiſſaire.	
Mitridato ; electuario.	*Mitridatium.*	Mitridat.	مثرودیطوس * معجون مثرودیطوس *
Mobile.	*Mobilis.*	Mobile,	حرکت پذیر * قابل الحرکة * متحرّک * مستحیل * زوال * زایل * مغیّر * متبدل * متغیّر *
Mobili.	*Supplex : bona mobilia.*	Meubles.	منقولات * اسباب * امتعه * رخت سراست *
Moccatoio di candela.	*Furcinula.*	Mouchettes.	مقراض * مقصّ * سر شمع بر *
Modello d'edificio.	*Delineamentum ædificii.*	Modelle de bâtiment.	طرح عمارت * رسم تعمیر *
Moderare.	*Moderari.*	Moderer.	معتدل کردن * باعتدال رسانیدن * معتدل نمودن * خودرا ضبط کردن * ضابط خود و مدبّر نفس خود شدن *
Moderarſi.	*Cohibere ſe.*	Se moderer.	باعتدال * معتدلانه * معتدلاً * بوزن * بحدّ اعتدال *
Moderatamente.	*Parcè : moderatè.*	Moderement.	قناعت * آدب * اعتدال * حدّ الوسط * ضبط نفس *
Moderazione.	*Moderatio.*	Moderation.	معتدل * صاحب اعتدال * مضبوط *
Moderato.	*Moderatus.*	Moderé.	تازه * نو * جدید * مفاخر *
Moderno.	*Modernus.*	Moderne.	ادبانه * با آدب * با احتشام * بحشمت * باوقار *
Modeſtamente.	*Modeſtè.*	Modeſtement.	حشمت * آدب * وقار * احتشام *
Modeſtia.	*Modeſtia.*	Modeſtie.	محتشم * مودّب * موقّر * وقور * صاحب احتسام *
Modeſto.	*Modeſtus.*	Modeſte.	
Moglie.	*Conjux : uxor.*	Femme.	زن * زوجه * همسر * حرمه * تکیمن * همخانه *
Mola di molino.	*Lapis molaris: mola.*	Meule de moulin.	آس آسیا * سنگ آسیاب * طاحونه * رحایه *
Mole.	*Moles.*	Maſſe	هیولا * جرم * جسم * جسمانیت * هیکل *
Moleſtare.	*Moleſtare.*	Fâcher : moleſter.	آزار دادن * رنجانیدن * زحمت رسانیدن * متراحم شدن * آزار رسانیدن بکسی * کلویدن * آزرده کردن * بهم زدن کردن *
Maleſtia.	*Moleſtia.*	Fâcherie.	جفا * آزار * رنج * آن * زحمت * محنت * ریاضت * کلویدن * تعب * تحرش * آسیب * پتیار * هار * خارخاز *
Moleſto.	*Moleſtus.*	Fâcheux.	سنگین * ثقیل * آزارسان * پرجفا * متعب * متراحم *
Molino.	*Molendinum.*	Moulin.	اسباب * رحا * طاحونه *
Molino d'acqua.	*Piſtrinum.*	Moulin d'eau.	اسباب * رحا آبی *

Mo-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Molino à braccio.	*Moletrina.*	Moulin à bras.	دستر * رحايه * رحه *
Molino d'oglio.	*Trapetum: trapes.*	Moulin à huile.	مدار * مدار روغن *
Molinaro.	*Molitor.*	Meûnier.	اسياب دار * صاحب اسياب * اسپاني * لونبه * طحان *
Mollare: rallentare	*Lentare.*	L'acher: rallentir.	لمس كردن * شل كردن * رخاوة كردن * سست كردن *
Molle.	*Mollis: tener.*	Mol: mollet.	نرم * ليّن * تاعم *
Mollica di pane.	*Mica.*	Mie de pain.	ميان نان * مغز نان * بطن الخبز * لب العيش *
Molti.	*Plures: multi.*	Plusieurs.	بسيار كس * امم بسيار * كثرت خلق * خلايق كثير *
Molto.	*Multùm.*	Beaucoub: fort.	بسيار * كثير * بغايت * جدّاً * بنهايت * وشتاب *
Moltiplicare.	*Multiplicare.*	Multiplier.	زيان كردن * استكثار نمودن * اضافه نمودن *
Moltiplicazione.	*Multiplicatio.*	Multiplication.	زياده شدن * اضافه شدن * تضعيف نمودن * مضاعفه * تمير و توفير *
Moltiplicazione aritmetica.	*Multiplicatio arithmetica.*	Multiplication; regle.	ضـــــــرب *
Moltiplicatore, e moltiplicante.	*Multiplicator, & multiplicandus.*	Multipliant, & multiplié.	مضروب به و مضروب عليه * مضروب هليه مضروب به *
Mommia.	*Mummia.*	Mommie.	مومياي * موميا * مومياي انساني *
Andando un giorno à sepelire un' Indiano Catolico nell' cimitero chiamato (Issa ben Mariam) fuori delle muraglie di Bassora, poco mancò che non restassi sepelito io stesso, & fatto mommia con l'arena buttata dà'l vento.	*Deferens quondam Indum Catholicum ad Cœmeterium (Issa ben Mariam; i. e. Jesus filius Mariæ) dictum, extra mœnia civitatis Bassoræ, vix ipse in arenæ tumulis, vento aggeratis, non mansi sepultus, & in mumiam redactus.*	Allant enterrer un Indien Catholique dans le cemetiere des Chrêtiens appellé (Issa ben Mariam, Jesus fils de Marie) hors des murailles de la ville de Bassora, j'encourus le danger destre enseveli moy méme, & estre fait momie.	سنه ميرفتم قبرستان عيسي بن مريم نام در احوال بارو شهر بصره وچون تنى چند شمال ميوزيد ليكن ميبايست كه نفري ميّت انجا ببرم از كثرت خاك خسرون كويا مدفون شده بلكه خاطر بوده كه مومياي شوم *
L'Anno 1677 le porte, e le muraglie di Bassora dalla banda di Bagdad restorno accumulate con li monticelli d'Arena: cosi vengono gl'huomini sepeliti nel deserto d'Arabia, & fatti mommie.	*An: 1677. Porta Babilonia dicta civitatis Bassoræ, arenæ congerie venti vi accumulatâ prorsus intercluſa mansit: sic porrò intercepti homines in Arabiæ desertis vivi aliquando sepeliuntur, & mumiæ fiunt.*	L'An 1677 les portes de Bassora du costé de Bagdad furent entierement fermees par les monticules de sable du desert que le vent avoit accumulè, c'est ainsi que les hommes surpris dans le desert sont ensevelis vivans, & faits momies.	سنه دروازه بصره بغداد نام از اثر باد وكوهچه خاك عربستان مطلقا بسته شد شايد كه در اين دستور ممكن كه ادمي مومياي كردد *
La mommia chiamata dagl' Arabi montana è il pissasfalto.	*Quod Arabes mumiam montanam, seu naturalem vocant, est verè pissalphaltos.*	Ce que les Arabes appellent momie naturelle, où de montagne est le *pissasphaltos*.	مومياي قدرتي همين باشد كه ديهقاني پيسسفلطس خوانند *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
La momnia, che ſtilla dà un monte vicino à Lar è coſa precioſa : baſta una meſa dramma per ſanar in 24 hore un huomo caduto dà alto, & tutto rotto.	*Mumia, ex monte Regni Lar ſtillans precioſiſſima eſt; cujus ſemidrachma ſufficiat ad ſanandum hominem è loco ſublimiori lapſum, & conquaſſatum.*	Celle qui diſtille d'une montagne au Royaume de Lar eſt precieuſe, & une doſe de demi drachme ſuffit pour remettre un homme tombé, & fracaſſé, en 24 heures.	مومیاي کوهي که از کوه ولایت لار میچکد بسیار کران بها باشد وچندان مقدر نصف درم او باندمي افتاده واعضاي شکسته بدهند باذن الله تعالي صحت یابد *
Monaco.	*Monachus.*	Moine.	✠ ایباغه * صومعه نشین * راهب * رهبان * عابد * زاویه نشین * کوشه نشین * سالک * زاهد *
Monache.	*Moniales.*	Religieuſes.	مبـــــــــده *
Monarca. Monarchia: regno	*Monarcha.*	Monarque.	شاهنشاه * سلطان سلاطین * پادشاه پادشاهان * خلیفه الله في ارضه * خلیفه * پادشاه ضابط مطلق * مدبّر * ملک الملوک *
Monaſterio.	*Monaſterium.*	Monaſtere.	✠ دیر ✠ مناستر * خانقاه ✠ وانک * تکیه *
Il monaſtero delle Monache Armene di Giulfa fù già fondato dà'l R. P. Giouanni Tadeo Carm. ſc. qual fù Arciveſcovo d'Aſpano: reſta là fin hoggidi una vecchia monaca chiamata Tereſia, quale pigliò l'abito dà'l detto Padre.	*Monaſterium monialium Armenarum novæ Gulphæ, fundatum quondam fuit à R. P. Jo: Thadæo, Carm: Diſc. qui deinceps conſecratus fuit Archiepiſcopus Aſpahani: hactenus illic ſoſpes ſoror Tereſia, quæ habitu Religioſo per præfatum Patrum induta fuit.*	Le Monaſtere des Religieuſes Armenienes de la nouvelle Giulpha. à preſent gouvernées par les ſchiſmatiques fut fondé par le R. P. Jean Thadée Carme déchauſſé, depuis fait Archevêque d'Iſpahan : il y à encore une Religieuſe appellée Tereſe, à qui ce R. P. donnà l'habit.	دیري دوشیزگان رهبانان طایفه ارامنا در جولفه یکپاري دیر طایفه کرملیط ساکنان میدان میر طاطوس نام که بحکم حضرت پاپا خلیفه حضرت مسیح مطران اصفهان بوده وتا الیوم پیره از ان دختران طرزیه نام قایل است که از حضرت پاري منکور کسوت استانه باشد *
Li RR. Padri Dominicani hanno un' Arciveſcovato, e molti monaſteri nella Provincia (Alingià,) vicino alla Città di Nac-ſçevan, al piede de'l monte Ararat, nell' Armenia; & là i villaggi intieri loro ſono buoni Catolici.	*Habent RR. PP. Dominicani Archiepiſcopatum, & plura monaſteria in provincia (Alingia) prope Nac-ſçevan, ad radices Ararat, in Armeniâ, ubi integra oppida Catholici ritus ipſis parent.*	Les RR: PP. Dominiqains, ont un Archeveché, & pluſieurs monaſteres dans la Province d'Alingià, proche de Nac-ſçevan, en Armenie, au pied du mont Ararat, où juſques aujourd'huy pluſieurs, villages dependans d'eux ſont bons Catholiques.	طایفه مبارک پادریان مذهب فرنک دمنیکان نام دهاي چند بتعلق خود دارند در دیار النجه در اولکه نخشوان و رعایا ایشان مسیحي وصحیح کاتولیکي انـــــد پناپیرس انهارا ارمني فرنک کویند *
Fù fondata quella miſſione già avanti 400 anni dà'l B. Bartholomeo di Bologna de'l loro ordine.	*Fundata fuit hæc miſſio ante annos 400 zelo, & opera B. Bartholomæi Bononienſis ejuſdem ordinis.*	Cette miſſion fut fondée il y à plus de 400 ans par leur B. Barthelemi de Bologne.	واما باني ان دیار رسول همین طایفه بوده بر طلماوس نـــــــام *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Li fratti de quei Monasteri sono de'l paeze medesimo, e nativi d'Abraner, Abracounis &c. villaggi hoggidi soggetti d'il Rè di Persia. Là chiamano il popolo alla chieza co'l grido della bocca sopra la terrazza al par d'i Mahometani.	*Horum nunc oppidorum Abraner, Abraconis, &c. Religiosi patria Armeni sunt, & Persiæ Regis subditi. Vocant populum ad Ecclesiam non campanis, sed clamore validè edito supra Ecclesiæ tectum, ut præcones Mohammedani assolent.*	Les Religieux de ces monasteres, & villages, Abraner, Abraconis &c. sont du pays méme, & sujects de Perse : ils appellent le monde àl'Eglise en criant à haute voix sur les terrasses, selon la coûtume des Mahometans.	در این زمان رعایا حضرت ایران پادشاه شده بعضی ستم و بد روزی میکشند هر چند میبایست که چندین عزیز خدای تعالی رهبانان معاف باشند قدر این انکام درای نمیزنند برای نماز بلکه بنک بالای پوشت بام میزنند مثل اهل محمدیه *
Monasterio de' Mahometani.	*Monasterium Mohommedanorum.*	Monastere Turc, où Persan.	تکیه * تکیهٔ صوفیها * صوفی خانه * خانقاه *
Mondano.	*Mundanus.*	Mondain.	دنیوی * اهل دنیا *
Mondare.	*Mundare.*	Nettoyer.	پاک کردن * صاف نمودن * تنقیه و پاکیزه نمودن * صاف کردانیدن *
Mondezza.	*Mundities.*	Netteté.	پاکیزه کی * نضافت * نقاوة *
Mondo.	*Mundus : orbis.*	Monde.	جهان * دنیا * عالم * کیتی * تلاتون *
Mondo.	*Mundus : purus.*	Net : pur: propre.	صاف * پاک * پاکیزه * نضیف * مطهر * طاهر * نقی * ناب *
Moneta.	*Moneta.*	Monnoye.	زر * دراهم * پول * سکه *
Moneta falsa.	*Numi adulterini.*	Fausse monnoye.	زر قلابی * زر قلب * زر بد * زر خارج سکّه * زر تلبیس * زر عملی * سکّه کولی * زر قلب زن * زر زغل * سته * ستوقه *
Monetario ; chi batte moneta.	*Monetarius.*	Monnoyeur.	سکّه زن * ضارب سکّه * ضرّاب زر * صاحب سکه * استاد سکه خانه *
Monetario falso.	*Falsus monetarius.*	Faux-monnoyeur.	قلبه زن * قلّابی * زغلی *
Monsignore.	*Dominus.*	Monseigneur.	نواب * نواب من * میرزای من * اقای من * مخدومی * اغایی * ولی نعمت * ملازی *
Montare.	*Ascendere.*	Monter.	بالا رفتن * صعود کردن * اشرف و طلوع نمودن *
Montare à cavallo Montata: v: salita.	*Equum conscendere*	Monter à cheval.	اسب سوار شدن * راکب فرس شدن * ور نشستن *
Monte: montagna.	*Mons.*	Mont : montagne	کوه * جبل * کوهسار * کُتل *
Monte Carmelo.	*Mons Carmelus.*	Mont Carmel.	کوه کرملوس * مکام و سکنه حضرت ایلیاس پیغمبر جبل کرمل *
Il famoso (Dervisç Moc-heles) capo d'i sofi in Aspahan sosteneva che loro origine era dà'l Carmelo & dà Elia.	*Sophorum Politarcha Aspahani (Dervisç Moc-heles) pertinaciter dictitabat sese à Carmelo, & Elia traxisse originem.*	Le fameux (Dervisç Moc-heles) chef des Sophis à Ispahan, soutenoit fermement, que leur origine venoit du Carmel, & d'Elie.	درویش مخلص ریّس صوفیان ساکنان تکیه تخت گاه نام در دار السلطنه اصفهان مکرر مرا میکفتی که اصل طایفه ایشان جبل کرمل بود و پیر ایشان حضرت ایلیا پیغمبر *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE:
Che frà loro l'Alcorano era detestato, & che la divinatà di Cristo era un mistero di fede, reservato, e communicato non à novizzii, mà alli probati, & veterani di loro setta, qual, diceva, soliamo solamente professare avanti la gente con termini coperti.	*Tùm Alcoranum penes Sophos suos detestabilem haberi; tùm divinitatis Christi, non novitiis, sed suæ sectæ consummatis reservari, & communicari fidem, quam cautè, ajebat, & ænigmaticè tantùm inter cæteros propalamus.*	Que les veritables Sophis detestoient dans leur coeur l'Alcoran, & qu'ilz avoient coûtume de debiter comme une tradition de foy reservée aux plus mûrs & comsommez de leur secte, la divinité de J. C. mais nous n'en parlons disoit il, devant le monde qu'en termes couvers.	باز نقل میکرند که نزد اکابر ایشان لاهوت حضرت مسیح سرّ باشد واما اورا بین خلایق در سبیل رمز فاش میکردند *
Connobbi etiandio in Turchia de quei Dervisç con vestiti di lana bianca, quali si dicono descendenti da'l Carmelo, & dà Elia. Che non siano dà vero cespugli arrancati dà questo Santo Monte?	*Et novi in Turcia passim Deruisios, laneis, & albis vestibus indutos, qui se Carmeli alumnos, & Eliæ profitentur. An isti verè è Carmelo avulsi cæspites?*	J'ay méme connu en Turquie certains Dervisç vetus d'étoffe de laine blanche qui se vantent d'estre enfans du Carmel, & d'Elie. Ces gens ne pourroient ils pas estre quelques gazons détachez de cette mõtagne?	باز چند درویشان میان ترکستان شناختم که خودرا منتبه ومنصور دانند از کوه کرمل واز حضرت ایلیا * میبایدا چنین نقل اصل داشته باشد *
Monte di l'arca di Noë.	*Mons Ararat: gordiæus.*	Mont Ararat.	✠ ماسیس * ماسیسي سار ✠ اکري داغي * طاغري داغ * جبل کشتي نوح * جبل الجعاد * نعاح تپان * کوه هسار سفینه نبي نوح *
Fui tre giorni viaggiando attorno di questo monte, il più alto di tutto il mondo, comedice Haitone Armeno. c. 9. mi pareva guardandolo dà lontano di veder alla cima certa spaccatura, dentro la quale pereva una pianura; & più basso perpetue nevi.	*Montem hunc triduo circuivi: verè altior quam sit in toto orbe terrarum; ut ait Haitonus cap. 9. in cujus cacumine, ubi arca primo sedit, anfractus quidam vastam eminus spectanti discooperiebat planitiem; infra quam perennes nives.*	J'ay voyagé trois jours durant à l'entour de cette montagne, la plus haute qui soit au monde, comme dit Haiton Armenien ch. 9. sur le sommet de laquelle, où l'arche de Noë s'arretà, j'appercevois de loin certaine overture, d'où l'on decouvroit une plaine.	چون مدتي سه روز دور این جبل سیر ومسافرت کردم بحقیقت رسیدم که هلبته بلندتر کوه در دنیا نمیباشد حسب قول حیطان تاریخچي ارمني و اما برسران کوه یاشکافت مینمود و بین شکافت میدان بزرگ وپاینتر برف بسیار بسیار و دایم دایم پیدا باشد *
Circa il mezzo della sponda d'il monte si vede una capella dedicata a S. Giacomo Vescovo di Nisibi, quale ascesso sin là, venne à l'incontro di luy un Angelo con un pezzo di l'arca dicendogli che mai sarebbe permesso ad huomo di andar più sù.	*Visitur sacellum circa dorsum montis S. Jacobo Nisib: sacrum, cui illuc usque conscenso Angelus apparuisse dicitur tabulam arcæ deferens, ac monens ulteriorem ascensum fore inhibitum omni homini.*	J'ay voyagé trois jours durant à l'entour de cette montagne, la plus haute qui soit au monde, comme dit Haiton Armenien ch. 9. sur le sommet de laquelle, où l'arche de Noë s'arretà, j'appercevois de loin certaine overture, d'où l'on decouvroit une plaine. Sur le declin de cette montagne l'on voit une chapelle dediée à S. Jacques Evéque de Nisibe, qui étant monté jusques là, fut arreté par un Ange, qui luy porta une table de l'arche, & luy dit qu'il ne seroit jamais permis à homme vivant d'aller jusques au sommet.	باز بالاي دامن کوه معبدي کوچک پیدا است و ان بحضرت الله تعالي هدیه کرده باسم حضرت مار یعقوب مطران شهر نسیبین که چنان میخفی است تا اوج جبل برسد و چنان تا انجا واره شده فرشته خدا اورا منع کرده و پاره تخته کشتي حضرت نبي نعاح نزد او اورده گفت که من امر الله تعالي صعود این کوه بهیچ کس از بني ادم ممکن نخواهد شد *

Si

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Si vede questo frammento di l'arca nel Monastero di (hor-virab) cioé profonda fossa, dove fù molti anni ditenuto S. Gregorio l'Illuminatore per commando d'il Rè Tiridate.	*Hæc arcæ tabula visitur in Monasterio Armenorum (hor virab) i. e. profunda fovea) dicto; ubi quippe S. Greg. Illuminator jussu Tiridatis Regis diù mansit.*	L'on voit cette méme table dans un Monastere des Armeniens appellé (hor virab,) c'est à dire; fosse profonde, dans laquelle fut jetté S. Greg. l'Illuminateur par ordre du Roy Tiridat.	وان تخته سفينه نوح هنوز نمايان است در دير ارامنا هورويراب نام و هورويراب يعني چاهي تهه بلند از ان سبب كه حضرت كريكوريوس لوساوريج ملقب يعني نوراور در انجا مددتي چند سال مانده بحكم طرداط پادشاه ارمنيستان *
Teofilo Antiocheno l. 3. dice che si vedevano le reliquie di quest' arca nel suo tempo, l'istesso dicono S. Ephiph. *contra Nazar.* S. Crisost. nel' orazione *de perfec. dilect.* Haiton. La geografia Nubiense, & l'Itinerario di Bengiamino.	*Monstratas suo ævo arcæ reliquias ait Theophilus Antichenus l. 3. Epiph. contra Nazaræos. Chrys. orat. de perf. dilectione. Haiton. Nubiensis geog. & Benjamini itin.*	Theophile d'Antioche dit que de son temps l'on montroit des fragmens de l'arche; & l'on trouve le meme dans S. Epiph. *contra Nazareos.* S. Chrisost. dans l'or: *de perf. dilect.* dans Haiton. dans *Nubiensis*, & dans l'Itin: de Benjamin.	و اما شهدتهاي بسيار توان يافت در باره خوردهاي ان كشتي در كتب تواريخ قديمان چون طاوفيلس الانطاقي و حضرت اوانس لسان الذهب و حضرت اپيغانيوس و حيطان ارمني و غيرهم *
La città di Nacsçevan, cioè in Armeno; prima habitazione, perche là dimoro Noe doppo il diluvio.	*Noe de monte descendens primò habitasse fertur in loco, ubi nunc magna civitas (Nacsçevan:) Armenicè sonat; prima habitatio.*	Le premier lieù, où Noë fit sa demeure aprez etre descendù de la montagne fût la ville de Nac-sçevan, c'est à dire, en effect, premiere demûre, en langue Armeniene.	بازبدانكه شهر نخشوان حسب نقل قديم اول سكنت حضرت نبي نوح شده بعد از نزول از سفينه و كوه مزكور بنابرين ترجمه نخشوان و وجه تسميه بلسان ارمني منزل اولي باشد *
Non lontano di là apparè sopra un monte la sepoltora della moglie di Noe, al dir de gl' Armeni.	*Non hinc procul suspexi in vicino monte sepulchrum uxoris Noe, juxta Armenorum traditionem.*	Les Armeniens me firent voir sur une montagne voisine la sepulture de la femme de Noë selon leur tradition.	ايضا نقل ميكردند كه ميان كوهساران احوال كه اشاره ان هم ميدادند قبرزن حضرت نوح باشد *
Le tre chieze fondate dà S. Greg. l'Illuminatore sono quasi al piede d'il monte, quella d'il mezzo si chiama (Ecsmiaxin) cioè; disceza di l'uni genito, perche là apparve Cristo al Santo: le altre due sono dedicate alle SS. Repsima, & Cariadna.	*Ad radices fermè montis sunt tres Ecclesiæ à S. Greg. Illuminatore fundatæ, quarum media consecrata fuit Christo Domino, qui ipsi ibidem apparuit, ideo dicta (Ecsmiaxin) i. e. descensus unigeniti; aliæ duæ Sanctis Repsimæ; & Cariadnæ.*	Les trois Eglises fondées par S. Gregoire l'Illuminateur sont quasi au pié de cette montagne; celle du milieù s'appelle (Ecsmiaxin) c'est à dire descente du fils unique, parce que le fils de Dieu apparut au Sainct en ce lieù. Les deux autres à costé un peù eloignées sont dediées aux Sainctes Repsime, & Cariadne.	ايضا در احوال پايه صحان داغي جاي اوج كليسيا حضرت كريكوار لوساورج است و كنيسه كه در ميان است اكسمياسين نام دارد يعني هبوط يا نزول پسر يكانه ازان جهتي كه حضرت كرستوس † استواكس ورتي بان حضرت ظاهر خودرا نمود و اما دو كليسيا ديكر كه دورتر از جنب او ميباشند † سورب ريپسمه و سورب كاريادنه نام دارند *

Italice.	Latine.	Gallice.	Persice.
Monticello.	*Monticulus: collis.*	Petite montagne: colline.	دنار کوه * تپّه * کتل کوچک * توته * تل *
Montone.	*Vervex.*	Mouton.	کوسفند * کبش * خروف * حمل * تَکَلْ * خُبَاکْ *
Montoso.	*Montosus.*	Montagneux.	جبلستاني * کوهستاني *
Morale; Filosofia.	*Moralis philosophia: ethica.*	Philosophie morale.	فقه * علم فقه * حکمت فقه * علم سیرت *
Morale: Filosofo.	*Moralis philosophus.*	Philosophe moral	فقي * فقه دان * مجتهد فقه *
Morbidezza.	*Mollities.*	Mollesse.	نرمي * نزاکت * ناز * ناعم *
Morbido: molle. Mordace.	*Mordax.*	Mordant.	یاوه گو * درشت گو * سُک زن * گزنده گو *
Mordacità.	*Mordacitas.*	Malignité.	یاوه گویي * درشت گویي * گزنده گوي *
Mordere.	*Mordere.*	Mordre.	گزیدن - میگزم * بدندان گرفتن * عضّ کردن *
Morici: emorroidi Morire.	*Mori.*	Mourir.	مردن - میمیرم * متوفي شدن * وفات کردن * فوت شدن * جان سپردن * رحلت کردن * موت پذیرفتن *
Moribondo.	*Moribundus.*	Moribond.	نزع کننده * نزدیک مردن * قریب الممات * مردني * از دست رفته *
Mormorare.	*Murmurare: susurrare.*	Murmurer.	دمدمه کردن * مذمت کردن * غیب کردن * مسبّت کردن * پي سر گفتن * از پس پشت گفتن * مغایبه نمودن * طعنه در قفا کردن *
Mormorazione.	*Murmuratio: susurratio.*	Murmure.	غیبت * مذمّت * دمدمه * مسبّت * خبث * ذم * مغایبه * طعنه *
Mormoratore.	*Murmurator: susurro.*	Murmurateur.	غیبت گو * بد گو * ذمّام * سبّاب * پیسر گو *
Moro; negro.	*Maurus; æthyops.*	More: negre.	سیاه * غلام سیاه * عبد اسود * زنگي * غلام حبشي * اسود *
Moro; arbore.	*Morus; arbor.*	Meurier.	تعات * درخت تعات * شجره توت * تعاثه *
Morosità.	*Morositas.*	Morosité.	ایستاده گي * توقف *
Morsicare.	*Pungere.*	Piquer: mordre.	گزیدن * گستن * زدن * عضّ کردن * گرفتن * خریشیدن *
Morsicatura.	*Ictus: morsus.*	Piqûre.	گزنده گي * عضّه * لسعه * خاییده *
Morso della briglia.	*Fræni morsus.*	Mors de la bride.	تبر لگـــــام *
Mortaio.	*Mortarium.*	Mortier.	هاون * نمک کوب * فلفل کوب *
Mortale.	*Mortalis.*	Mortel: sujet à la mort.	مردني * مرگ پذیر * ذوالممات * قابل الموت *
Mortalità.	*Mortalitas.*	Mortalité.	مرگ * مرگ پذیري * ممات * میتیّه *
Maltalmente.	*Mortaliter: lethaliter.*	Mortellement.	تا حال مردن * مَیتیّا *
Morte.	*Mors.*	Mort: la mort.	مرگ * مردن * موت * وفات * اجل *
Morte subitanea.	*Mors subitanea.*	Mort subite.	مرگ مفاجات * موت فجاه * وفات مفاجه بیخبرانه *
Mortella.	*Myrti baccæ.*	Graine de mirthe.	تخم مورد * تخم یاس * حبّ الآس * بزر الیاس *

Mor-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Morteza; quasi amato dà Dio; titolo di Ali, come Mustafa, cioè, eletto è titolo dato à Mahomete.	*Morteza; quasi dicas; volitus; quem Deus voluit: est titulus Ali; ut mustafa; i. e. electus, titulus, quem Mohammedi tribuunt.*	Morteza, c'est à dire voulu, aimé; tiltre d'Ali, comme Mustafa; c'est à dire élû est le tiltre, qu'ilz donnent à Mahomet.	مرتضي علي * لقب متعرف كه اهل شيعه بان ميدهند چنان مستفي بمحمد *
Mortifero.	*Lethalis.*	Mortel: causant la mort.	كشنده * قاتل * مموّت * مميّت * مرگ رسان *
Mortificare.	*Mortificare.*	Mortifier.	آزار دادن * رياضت رساندن * مشقت نمودن *
Mortificazione.	*Mortificatio.*	Mortification.	سلوك * رياضت * ازار * محنت * زهادت *
Mortificato.	*Mortificatus.*	Mortifié.	سالك * سلوك كشيده * رياضت كشيده * متريّض * زاهد * سلوك كش *
Morto.	*Mortuus.*	Mort: trépassé.	مرده * متوفي * وفات كرده * رحلت نموده * ميّت از عالم رفته * مرحوم * مرحمت پناه *
Mortorio.	*Funeralia.*	Funerailles.	كارسازي دفن * تزهيب ميّت * تجهيز * تجنيز * عزا *
Morviglioni.	*Pustulæ puerorum.*	Rougeole.	سرخك * حصبه * حصبه * پشترم *
Mosche cantaridi.	*Cantharides.*	Cantarides.	الاكلنل * جنداي دويت * زراريح *
Mosca.	*Musca.*	Mouche.	مكس * مكز * ذباب * ذبّان *
Moschea.	*Fanum Mohomedanorum.*	Mosquée.	مسجد * جامع * نمازگاه * معبدگاه * * عبادت خانه *
Moschetto: moscione.	*Culex.*	Haneton.	پشه * بق *
Mosquettone.	*Sclopus.*	Mousquetton.	تفنگ * دور انداز *
Mosso.	*Commotus.*	Emû: meu.	حركت نموده * متحرك شده * جنبيده *
Mostaccio.	*Mystax.*	Moustache.	سبيل * شارب * تكلتو * بُروتْ *
Mostarda.	*Sinapi.*	Moûtarde.	خردل * تخم خردل * بزر خردل * تخم سپيد *
Mosto.	*Mustum.*	Moust.	شيرهٔ انگور * آب انگور * عصير العنب *
Mosto cotto.	*Sapa.*	Vin cuit.	دوشاب * شيره * دبس * سيلان *
Mostra: v: segno.			
Mostra de' soldati.	*Recensus.*	Reveüe.	سان * يخلمه * حسابه * تميز لشكر *
Mostra di mercanzia.	*Specimen.*	Montre: echantillon.	نمونه * نشان * پرو * پيشان *
Mostrare.	*Ostendere.*	Montrer.	نمودن - مي نمايم * اظهار كردم * نشان دادن * توزيدن *
Mostrarsi.	*Exhibere se: præbere se.*	Se montrer.	خود را ظاهر كردن * خود را نمودن *
Mostrato.	*Ostensus.*	Montré.	نموده * نموده شده * ظاهر گرديده * مبيّن شده *
Mostro.	*Monstrum.*	Monstre.	مسخ * عجب * خرق العاده * غضب الله *
Mostruoso.	*Monstrosus.*	Monstreux.	ممسوخ * عجيب * مخروق العاده *
Motiva: virtù.	*Virtus motiva.*	Puissance motive.	حركه * قوة جنبيدن *
Motivo; causa.	*Motivum: causa.*	Motif.	قوة م سبب * علت * منظور * مطلب * مقصد * مراد *
Moto.	*Motus.*	Mouvement.	حركت * جنبش *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Moto d'il posteriore ballando.	*Podicis motitatio saltando.*	Mouvement du derriere en dançe.	کجلول *
Motore.	*Motor.*	Moteur.	محرک * جنباننده * حرکت کننده *
Motteggiare.	*Jocari.*	Dire le mot pour rire.	کب خوش زدن * بامزه حرف زدن * خوش صحبت نمودن * صحبت لطیف داشتن * بلطافت کب زدن * نکته گویی کردن *
Motto: galanteria.	*Dicterium: jocus.*	Galanterie: mot pour railler.	نکته * لطیفه * نادره * سخن لطیف * ترهات *
Mottetto.	*Modulamen: cantus.*	Motet.	خنیا *
Movere.	*Movere.*	Mouvoir.	جانبندن - میجنبانم * حرکت دادن * متحرک نمودن * بشولیدن *
Moversi.	*Movere se.*	Se mouvoir.	جنبیدن - میجنبم * حرکت کردن * متحرک شدن * خودرا جنبانیدن * خودرا بحرکت درآوردن *
Mozzo: ragazzo.	*Adolescentulus.*	Garçon: petit garçon.	جغله * پسر * پسرک *
Mucchio d'il naso	*Mucus narium.*	Morve du nés.	خرمن * کومه * توده * کوت * خلب * خلم * جل * زفک * زفک بینی *
Mucillagine.	*Mucillago.*	Mucillage.	لعاب * شیره *
Mudar; de gl' uccelli.	*Pennarum renovatio.*	Muer des oiseaux	پرریزش * تجدید اریاش * تبدیل پر مرغ *
Mufta di pane &c.	*Mucor panis, &c.*	Moisisseure.	کندیدنی * عفونت * قطن * پرنان *
Muffa de gl' arbori.	*Muscus arboreus.*	Mousse des arbres	اشنه * لحیت الشیخ * دواله *
Muffito.	*Mucidus: mucosus.*	Moisi.	سبز شده * مقطن گردیده * عفن نموده * متعفن *
Mugghiare; mugire.	*Mugire.*	Mugir.	سدا کردن گاو * اواز دادن گاو * بانگ کردن گاو * بجوار کردن *
Mugnere il latte.	*Mulgere.*	Traire le lait.	شیر دوشیدن * بشخودن - میشخونم *
Mula.	*Mula.*	Mule.	ماچه استر * استر ماده * بغله *
Mulatiere.	*Mulio.*	Mulettier.	جلف دار * استر دار * چاروا دار * مکاری * خرما *
Mulo.	*Mulus.*	Mulet.	نره استر * استر نر * بغل * کلیم گوش *
Munire.	*Munire.*	Munir.	قایم کردن * متحصن - تحصین - متحکم - استحکام کردن *
Munito.	*Munitus.*	Muni.	متحصن نموده * قایم ساخته شده * مستحکم نموده *
Muraglie della città.	*Mœnia.*	Murailles d'une ville.	بارو * برج وبارو * سور * حصار * دور قلعه * حصن * سور *
Muraglia.	*Murus.*	Mur: muraille.	دیوار * طوق * حایط * ارجنک *
Muratore.	*Latomus.*	Masson.	بنا * استاد بنا * معمار *
Muro di terra.	*Murus ex glebis.*	Muraille de terre.	چینه * طوق از گل *

Muro

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Muro in modo di cassonetti.	*Murus ex arculis constans.*	Muraille en caissons.	صندوقهٔ * دیوار صندوقهٔ *
Musa; arbore.	*Musa; arbor.*	Muse; arbre.	درخت موز * شجره موز * انجیر هندي * تین هندي * وبلسان هندي پالان * بزبان کاناري قللي * بزبان جزایر هند پیزان *
Li frutti di quell' arbore sono li fichi d'India, d'assai buon gusto & grossi quanto piccoli cocomeri.	*Fructus hujus arboris sunt prægrandes ficus gustui non insuaves; parvorum cucumerum formâ.*	Les fruits de cet arbre sont des figues grosses comme des petits concombres, & d'un bon goût.	میوه ان درخت درحقیقت انجیر بزرگ اند همچه خیار کوچک ولزت خوش وهلف دارند *
Tagliati quei frutti per traverso ripresentano la figura d'un Crucifisso.	*Hæc porro ficus in transversum sectæ Crucifixi effigiem repræsentant.*	Coupées à travers elles representent la figure d'un Crucifix.	وچون کسي ان میوه را میانه ببورد از اثر تدبیر الهي شکل صلیب مسیح مینماید *
Cresce quest' arbore etiandio in Cipro, dove mangiai quei suoi fichi in un' orto di Pafos.	*Crescit hæc arbor non tantùm in Indiis, verum etiam in Cypro, & in hortis Paphi, ubi ejus ficus bonas, bonas valde comedi.*	Il y en a non seulement aux Indes, mais j'en ai mangé même à Paphos en Chipre, d'où l'on pourroit porter les racines en France.	در هندستان ان درخت میروید اما نیز در باغ شهر پافوس جزیره کپرس میوه موز هم خوردم و شک نیست که از انجا ریشه ان تا فرنسه توان اورد *
Produce le foglia bellissime, longue più di duoi cubiti, e larghe di mezzo cubito: credono alcuni che i primi parenti coprirno con quelle loro nudità.	*Folia musæ holoserica veluti, præstantisque coloris, & bicubitalis saltem longitudinis: his porro protoparentes sibi primo perizomata fecisse nonnulli existimant.*	Les feüilles sont belles, & d'excessive grandeur, l'on croit qu'Adam, & Eve s'en servirent pour couvrir leur nudité.	برکهاي چنین بزرگ وخوش اندام دارد که بعضي اندیشه کردند که ادم سفي و هوه چون در جنّت گناه کردند ازان برکهاي عیب خودرا پوشیدند *
Muschio.	*Muscum.*	Musc.	مشک * مسک * نافه *
La carne di quella capra, che produce il muschio, partecipa l'odore, mà la maggior fragranza è nella vessica di l'ombilico.	*Tota caro capreæ moschum producentis, moschum modicè olet: sed vesica quæ in umbilico quam maximè.*	Toute la chair de la chevre, qui produit le Musc, en a quelque odeur mais la vessie, qu'elle a au nombril est le lieù, où se forme le plus subtil.	تمام گوشت ان جانور که مشک میارد بوي هم مشکي دارد اما نافه ان موضع مخصوص مشک باشد *
Musica.	*Musica.*	Musique.	موسقي * علم موسقي * مقامات واصول * سمعه * لحن *
Curiosa cosa è di veder regolare dà gl' Arabi con la musica la marcia de' cameli.	*Celebris est musica camelina, qua Arabes deserti gressum camelorum dirigunt, & accelerant.*	Les chamelies de l'Arabie reglent la marche de leurs chameaux par le chant, & par la musique.	فاما عجب چیز است که دواجیها عربستان و غیرهم شترهارا بنغمه وتنبوره میدوانند *
Musico.	*Musicus.*	Musicien.	مطرب * موسقي خان * حافظ * خاننده * موسقي دان * صاحب نغمهٔ * اهل موسقي * صاحب اصول * خَنْپَاگَرْ *
Muso: v: grugno.			

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Mussulmano: cioè; professore d'ella fede; titolo usurpato dà' Mahometani; come anco il titolo di (moumen مومن) cioè; fedele.	*Mussulmanus; i. e. veræ fidei professor: titulus a Mohomedanis perperam usurpatus; uti etiam (Moumen مومن) i. e. fidelis.*	Mussulman: c'est à dire; confesseur, où professeur de la foy: titre usurpé par les Mahometans, aussi bien que celluy de (moumen مومن) c'est à dire; croyant; fidelle.	هر چند که اهل محمدیه دعوه نامهای مسلمان و مومن نمایند لیکن یقین است که اهل مسیحیه چون تسلیم ایمان حق کنند مسلمان و مومن باشند *
La fece de' Scismatici levantini, per compiacenza, ò codardia, ò-vero più tosto per castigo di Dio per loro separazione, eresie, & altri disordini, diranno parlando ad un Turco; voi sete (Mussulmano,) voi sete (Moumen;) & io sono (kafer) ò (ghiaour) cioè, voi sete fedele, & io infedele.	*Sola fæx Scismaticorum Orientalium seù adulationis, seù timoris motu, fortè etiam divinæ indignationis ictu ob ipsorum schisma, & hæreses, atque alias depravationes, dum Turcam alloquetur dicent; tu Mussulmanus est, tu Moumen; ego verò (kafer, & ghiaour) sum; i. e. tu fidelis es; ego autem infidelis sum.*	Il n'y à que la lie des Schismatiques du levant, qui par vaine creinte de la secte dominante, où même par punition de Dieu, pour leur separation, heresies, & autres desordres, diront parlant à un Turc vous étez (Mussulman) vous étez (Moumen) & je suis (Ghiaour,) je suis (Kafer:) c'est à dire; vous étes fidelle, & moy infidelle.	مخصوص خلایق باشد بین اهل مسیحیه مشرق مثل اروام و ارمنا که بعضی وقت خود از کافر کویند لیکن بسیار حرام است و هر چند اثر ستم باشد جایز نباشد که کسی چندین حق دین بی عزتی کند مکر نیز تاثیر غضب الله باشد که چون اکثر انها رفضی کردیدند خود را از ان سبب کافر خوانند *
Mà un' huomo ben istrutto non mai adopra tal modo di parlar, mà dira per essempio, voi sete Mahometano, & io Cristiano.	*Christianus verò vel jumento rationabilior similes terminos detestatus aiet v. g. tu Mohommadanus es, ego autem Christianus sum.*	Un Chrêtien, qui est au dessus du commun, ne parlera jamais de la sorte; mais il dira par exemple; vous étes Mahometan, & moy Chrêtien.	اما میدانم که اهل ادب خواه بین ترکان خواه بین ایرانیان چون بادمی مکرّم مسیحی صحبتی داشته باشد از نامهای کافر و مانند ان پرهیز میکنند *
Un Turco stesso, volendo trattar dà galant-huomo usa di tal cautela; mà volendo oltraggiare il Cristiano, lo chiama (kafer, ghiaour) ansi li Turchi frà loro stessi si danno l'ingiurie con questi termini.	*Turcæ ipsi nisi lacescere velint Christianos, à similibus probris abstinent; quibus passim utuntur inter se, dum contumeliosè agunt.*	Un Turc méme, qui veut parler honêtement, use de cette precaution, mais s'il veut offenser un Chrêtien, il l'appelle (kafer, ghiaour;) & cette injure est ordinaire parmy les Turcs méme.	وبر عکس چون بیادبانه شتم بهمدکر بدهند کبر و کافر کویند *
Sera pur in darno ch'i Discepoli di Cristo acquistorno il titolo de Christiani? Ne' atti de' Apost. cap. II.	*An in-cassum Discipuli Christi vocati sunt Christiani? Act. II.*	Est ce en-vain que les Disciples du Sauveur ont été appellez Chrêtiens? Aux Act. des Ap. c. II.	اما باید دانست که حسب کتاب الهی بدست حضرت پولس نوشته که اورا عوامل اواریان کویند موریدان حضرت مسیحرا مسیحی باید کفت *

Non

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Non mai pure venne nel penſiero delli Miſſionarii che tal cautela, di non chiamar i Turchi fedeli, foſſe un mezzo per convertirli, ò deſtruirli, come ſogno il Critico ſenza nome.... mà ben ſi che pretendono eſſer dovuta quella riverenza à noſtra fede, di non inſultarla in ſe medeſimo, ſomminiſtrando arme coſi honorifiche all'adverſarii contra noi ſteſſi.	*Nec ut ſomniavit Criticus, de quo infrà, eò collimavit unquam Miſſionariorum intentio circa titulorum obſervationem, ut converſio Turcarum, aut extirpatio Mohommedicæ ſectæ his ſummè promoveatur adminiculis; verùm hic ſaltem debuit eſſe ſcopus cavendi videlicet, ne probris hujuſcemodi ſacer violetur Religionis cultus, & quaſi honoris arma infenſiſſimis fidei noſtræ adverſariis ſumminiſtrentur.*	Les Miſſionnaires n'ont jamais crû, que cette circonſpection de ne point honorer les Turcs du nom de fidelles, peut contribuer à détruire où convertir cette puiſſance, mais que nous devons ce reſpect à noſtre Religion, de ne la pas inſulter nous même, en fourniſſant des armes d'honneur contre nous à ſes plus grands ennemys.	لازم مطلق است كه اهترف دين در دل باشد و باز در زبان مكر ممكن كه دل ببهشت بروى وزبان بجهنم مكر دلرا خداي افريده باشد و شيطان زباندرا چنين نيست هليته بناچرين چاين دانست كه در راه حق انجيل بيقيدي نامها هلال نيست بلكه گناه باشد *
E non è prohibito alli Criſtiani quel indegno terrore, & aſſai più quella baſſa adulazione de gl' inimici della fede? Matth. 10. 28, 33.	*Quorſum niſi ad indigni terroris, aut flagitioſæ adulationis exilium è Chriſtianorum corde, dictum eſt, qui me negaverit &c: & nolite timere &c. Matth. 10. 28, 33?*	Et n'eſt il pas défendu aux Chrêtiens d'avoir l'ame baſſe, & de creindre, où flatter les ennemys de la foy juſques à ce point? Math. 10. 28, 33.	ايضاً جاين نيست كه معاريدان خدارند ايسوع از سبب ترازش واز خوف ستم نام خودرا تغفل نموده اسم كافر قبول دارند *
Si concede quel Critico di l'Iſtoria d'il Calviniſmo d'il Sig. Maimbourg, nell' ediz. 2. pag. 627. che mai non pol eſſere troppo grande l'eſſattezza per tradurre i libri ſacri, non ſi domanda ancora l'eſſattezza nel parlar de' Criſtiani? & non già la ſcrittura deve eſſer la regola de' loro diſcorſi?	*Nunquam exactè nimis (ait Criticus ille Hiſtoriæ Calviniſmi D. Maimbourg, in edit. 2. pag. 627.) procéditur in Hagiographorum traductione: eccur ergo ruditer, & craſſè procedant Chriſtiani in colloquiis ſuis, quorum ſanè ſcriptura ſacra debuerit eſſe libella, & norma?*	Si l'on ne ſçauroit étre trop exact en traduiſant les livres ſacrez (ainſi que dit l'auteur de la Critique generale du Calviniſme de Monſ. Maimbourg, edit. 2. pag. 627.) ne faut il pas qu'un Chrêtien ſoit exact dans ſes diſcours? & ne faut il pas que l'écriture en ſoit la regle?	ممكن نيست كه دل آدمي بهشت بروى وزبانم در جهنم وهمين افريده كاردلرا ايجاب كرده و زبان نيز افريده قبول تخواهد داشت كه دل مسيحي معترف باشد و مستقيم و لسان منكر و چنين فعل خلف انجيل مقدّس باشد *
Certi nomi indifferenti potrebbeno alla verità tolelerarſi per politica, mà chi è l'huomo di tanto poco cervello, e zelo che volontieri dia à ſe ſteſſo nomi ingiurioſi, più anſi alla ſua fede, che à ſua perſona?	*Indifferentia quidem nomina, a ſectâ dominanti obtemperaturis tolerari fas eſto; aſt quis non ruſticus, & hebes? quis non theatralis ſcurra ea non detrectet nomina quæ fidei probroſa ex naturâ ſuâ, & origine cenſentur?*	Des noms indifferens pourroient étre tolerables, mais a-t-on jamais veu homme de bon ſens, qui s'attribue des noms, qui de leur nature, & origine ſont plus outregeux à la foy, qu'à la perſonne?	معلوم است كه بعضي اسام باقي نداردن چنانچه زنّ دين ومذهب نباشند كه يا نام فرنكي نام ارمني و غير انها اما هر نامي كه مشتم دين خدا باشد حرام هند الله وخلف ادب وادميّت باشد *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Li nomi di Barbaro, di pagano, e di gentile, possono haver diversi sensi secondo la diversità de' tempi, e luoghi: Barbaro si chiama quello che parlara un linguaggio stragno: pagano in sua origine, cioè rustico; & gentilhuomo è l'istesso che nobile: mà (kafer, & ghiaour) sono nomi infami in suo originale concetto, cioè; idolatra, empio, infedele: in quel senso si trovano (Kafer) nell' Alcorano, & (gabr) in tutti i libri Persiani: altri testimonii in questo genere sono diverse.	*Nomina Barbari, gentilis, aut pagani, non radicitus quippe injuriosa, diversas acceptiones, pro qualitate temporum subire nil obstat; Barbarus vocabatur, quicumque Græcam linguam non noverat; paganus dicitur, pagi incola; nobilis vocatur etiamnum* Gentilhomme; *ast (kafer) in Alcorano, & (gabr) aut (ghiaour) in lexicis Persicis nonnisi Idololatram sonat usque hodie, & impium, & infidelem.*	Les noms de Barbare, de gentil, & de payen, peuvent avoir differentes acceptions, en diverstemps; l'on appelle barbare, celluy, qui est par exemple d'une langue estrangere; l'on nomme un payſan, *paganus*; & un noble, gentil-homme, mais (kafer) dans l'Alcoran, (gabr,) où (ghiaour) dans les vocabulaires Persans, n'ont signifié jusques aujourd'huy autre chose qu'idolatre, impie, & infidelle.	فاما معلوميست كه نامهاي كبر و كافر هركز معني خوب نميپذيرند چنانچه از كتب كاموس و فرهنك مشخص شود كه كافر يعني منافق يا ملحد و كبر يعني اتشپرست و بتپرست *
Si sà bene che alle volte li nomi suppongono materialmente per la persona, come quando sono il soggetto d'una propositione, mà pure sarebbe dà grossolano, di non sapere che tali nomi nel luogo del attributo d'una propositione, hanno la sinnificazione formale, & cosi dà vero, dicendo uno parlando al Turco voi sete Mussulmano, & io Kafer, tratta sua fede d'idolatria, e quella del Turco di vera fede: e non è questo burlarsi di Dio? e non e tal modo di differentiarsi ridiculo?	*Si equidem nomina (Mussulman) aut (Kafer) materialiter supponerent, ut cum v. g. habent rationem subjecti in propositione, forte Critico nostro pateret effugii locus, verùm ubi subeunt locum prædicati, dicendo, tu es (Mussulmanus,) ego sum (Kafer) quis mentis compos ignoret, quod formalem, & reduplicativam habent significationem? ita ut Mussulmanus fidelem, Kafer verè infidelem, ut talem sonet: an Deus irridetur? disc crimen adeo ridiculum Christianum inter & Turcam nunquid nefas?*	Si les noms de Mussulman, où de kafer estoient personels, où materiels precisement, comme lors qu'ilz sont faits sujets d'une proposition celà seroit encore tolerable, mais qui ignore que ces noms mis en proposition en forme d'attribut, ont leur signification formelle & reduplicative? & n'est ce pas donc se mocquer de Dieu qu'un Chrêtien traitte sa foy d'infidelité, & le Mahumedisme de veritable foy, en disant aux Turcs, vous étes Mussulmans, & nous sommes Kafers? y a-t-il rien de si ridicule que cette façon de se distinguer?	پاز بايد دانست كه هر نامي كه در قضيه جاي محمول عليه داشته باشد معني ماديي دارد و روا دارد بلكه باقي ندارد ضعف اكر كفي مسلمان مشي است يعني ان فلاني مشي است و ليكن چون اسم در قضيه جاي محمول به دارد معني صوري دارد و بنابرين اكر چه باشد و مشتم ديدن روا نتوانند داشت چون اكر كوي ارمني هن كافر يعني كه مسيحي ارمني خدا ناشناس است و ان سخن كذب است بلكه كفر عظيم *

Mus.

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
E vero che Tertuliano nel presente soggetto d'i nomi di *Chrestus* & *Chrestiani*, che i gentili pronunciavano cosi per dispetto, parla cosi; *si nominis odium est, quis nominum reatus? quæ accusatio vocabulorum?* mà quando si tratta de' nomi contra la fede, & il timor di Dio, ecco l'eccettiua; *nisi si* (soggionge l'istesso Padre), *aut barbarum sonat aliqua vox nominis, aut infaustum, aut maledicum, aut impudicum*: & non sara dunque à noi lecito, di aggiungere? *aut infidelem?*	*An verò videatur Tertulianus indifferens hac in re, quod equidem gentilium maniam subsannans, nomina (Chrestus, & Chrestiani) irrisoriè proferentium, dicat*; si nominis odium est, quis nominum reatus? quæ accusatio vocabulorum? *Sed mox idem*, nisi si, *inquit*, aut barbarum sonat aliqua vox nominis, aut infaustum, aut maledicum, aut impudicum: *ecquid addere vetat*; aut infidelem?	Dira-t-on que Tertulian est indifferent sur le fait des noms, il est vray qu'il dit parlant des noms de *Chrestus* & *Chrestiani*, que les gentils avoient ainsi changez par mocquerie, *si nominis odium est, quis nominum reatus? quæ accusatio vocabulorum?* mais voicy ce qu'il ajoute, *nisi aut barbarum sonat aliqua vox nominis, aut maledicum, aut impudicum*: & n'ajouterons nous pas? *aut infidelem?*	طارتوليانوس يكي از امام دين خداوند ايسوع دانشمندانه ميفرمايد كه بر موريدان حضرت مسيح صبر واجبيست هرگاه كه ظالمان هرزكاري سخن يا اجناس شتم عكس ايشان كويند اكر دوشنام خلق دين ايشان نباشند اما چون كسي دين و مذهب ايشانرا نفرين و لعنت بكند جواب معقول بر شاتم بايد داد تا ساكن و خجل كردد چون اكر كوي اقا من بخدا بندكي ميكنم و كافر نيستم *
E il Musonio nel Gellio al cap. 9. indegnato contra gl'huomini di mala vita, quali usurpavano il titolo di Filosofi, non chiama egli coloro bestie? *dolori, & ægritudini est, quod istiusmodi animalia spurca atque probra nomen usurpant sanctissimum, & Philosophi appellantur?* mà con che zelo detestarebbe egli quest'abuso del qual trattiamo?	*Et Musonius apud Gellium c. 9. an sine stomacho loquitur de perversis, qui Philosophorum nomen usurpabant?* dolori, *inquit*, & ægritudini est, quod istiusmodi animalia spurca, atque probra, nomen usurpant sanctissimum, & Philosophi appellentur. *Quid quæso, vir zelo flagrans effari non esset ausus in præsenti causa?*	Et Muson dans Gellius chap. 9. parle-t-il sans indignation des gens de mauvaise vie, qui s'appelloient Philosophes? voicy ses termes; *dolori, & ægritudini est quod istiusmodi animalia, spurca atque probra nomen usurpent sanctissimum, & Philosophi appellentur*: & que'ut il dit en cette rencontre?	مسمّي موزونيوس فرموده كه اسام ميبايد مناسب افعال باشند بنابرين ان در حقيقت كافر باشد كه عمل كافري كند وان مومن كه عمل بر ترازو ايمان بسنجد و اما مكر مفهوم نيست كه ايمان و قول فرنك بيمثل باشد *
Con tutto ciò l'accennato Critico, dando campo al spirito particolare, senza tanto risguardo al sacro testo, ne alli santi Padri tratta questo aviso nostro motivato nella prefazione di la Farmacopea Persica, di bagatella, di superstizione, di pedanteria:	*Nihilo tamen secus insurgens præfatus Criticus in suo enthusiasmate, quod sacro textui, ac SS. Patribus anteponit, effrænatè arguit, reflexionem hanc, Pharmacopææ Persicæ præfationi insertam, cavillosam esse, aut futilem, imò superstitiosam, & puerilem:*	Cependant l'auteur de la Critique preferant son esprit particulier à celluy de l'écriture, & des Peres pretend contre une note de la Pharmacopée des Perses, inserée dans la preface, que cette reflexion est vetilleuse, que ces exactitudes sont superstitieuses, & pedantesques:	اما شك نيست كه اهل مسيحيه كه زير حكم عجم و تركستان ميباشند بسيار نادان و مظلوم باشند ليكن بايد دانست كه چنين لقبهاي يعني كافر و كاور مخصوص طايفه انها باشند بلكه از اثر غضب الله چنانچه راه مستقيم دين مسيحي ترك كردند *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Mà con sua buona licenza, noi non restaremo d'imitar la cautelezza d'i savi circa nomi tanto essenziali alla fede Cristiana: & dal restante giudichino pur gli sodi spiriti del carattere di tal Critico, & si non rissente il spirito leggiero, e mondano di trattar così indegnamente una nota tanto conforme alla pietà, e come tale publicata nel giornale d'i letterati, dove il Critico senza dubbio si contentò di leggere la nota della Farmacopea.	*Pace Critici; an carpenda cautio circa nomina fidei nostræ adeo essentialia? & numquid prudentiam carnis sapit, & mundi sapientiam, hanc animadversionem nostram vocare puerilem, & superstitiosam, quæ Christianæ fidei tantopere patrocinatur? quæ etiam per Insignem Virum, Authorem nempe Diarii eruditorum ex quo Criticus illam ernit, selecta, atque probata, publicam auram meruit.*	Mais n'en deplaise a nôtre Critique peut-on avoir trop d'exactitude, où il s'agit de mots si essentiels a nôtre creance? & ne peut-on pas dire? qu'il faut avoir l'esprit bien cavallier, c'est à dire; leger, & mondain, pour traitter de superstition, & de pedanterie une remarque que le public a jugé si Chrétienne, & qui a eu l'approbation de l'excellent autheur du journal des sçavans, dans lequel ce Critique s'est contenté sans doute de lire la note de la Pharmacopée?	هر كه اين دقايق دين مبارك خداوند ايسوع نداند وازشتم مذهب خود قبل نداشته هلبته ادمي دنيا پرست باشد وقدر لطافت و نزاكت دين خود نداند وچنان ازخدا نترسد كسي و ناموس دين نكه نداشته باشد بكس كه حيوان باشد يا هرزگار ولايق كه همه طايفه برويش تف كنند *
Mutabile.	*Mutabilis.*	Changeant: muable.	دي ثبات * دي قرار * متغيّر * زايل * مستحيل * منقلب * متبدل * نو الاستحاله * غير ثابت *
Mutabilità.	*Mutabilitas.*	Instabilité.	تغيّر * تبديل * دي ثباتي * زوال * انقلاب * استحاله *
Mutare. Mutarsi: cambiarsi.	*Mutare.*	Changer.	تبديل كردن * تغيير نمودن * متغير كردانيدن * متبدل كردن * الش كردن * بحال ديكر كردانيدن *
Mutato.	*Mutatus.*	Changé.	الش شده * متبدّل كرديده * متغير شده * مستحيل كرديده * تغيير وتبديل نموده * قسم ديكر شده *
Muto.	*Mutus.*	Muet.	لال * كنگ * اخرس * ابكم * بيزبان * عاجز الكلام *
Il linguaggio d'i Muti del serraglio di, Constantinopoli con segni, e gesti stravaganti serve alle volte di comedia al G. S. le hore intiere.	*Idioma Mutorum quos palatium Imperatorium alit, Constantinopoli, usque adeo facetum est, ut signis, & nutibus integras Historias narrantes histrionum loco habeantur.*	Le langage des muets du serrail du G.S. est si plaisant, que sa Hautesse prend plaisir à leur voir raconter une Histoire d'une heure entiere par signes, & grimaces.	وقل سيكنند كه مردم لال ساكنان سراي استنبل باشاره وعلامه وحراكت چنديدن لطيف حكايت سيكنند كويا معركه باشند واز وقوع انها بعضي وقت سلطان خود محظوظ كردند *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Nabucodonozor.	*Nabucodonoſor.*	Nabucodonoſor.	بخت نصر * پاشاه بابل بخت نصر *
Nano.	*Nanus.*	Nain.	جوجه * آدم کوچک قد * مرد خورد اندام * کوته مرد که * اجبث *
Narancio; frutto.	*Malum aureum.*	Orange.	نارنج * میوه نارنج * ثمر نارنج *
Narancio; arbore.	*Malus medica.*	Oranger.	نارنج درخت * شجره نارنج *
Narciſſo.	*Narciſſus; flos.*	Narciſſe.	نرگس * گل نرگس * وزد نرگس * نرجس زرّین قدح * هرهفت *
Nardo.	*Nardus.*	Nard.	ناردین * ناردین گیاه *
Narici.	*Nares.*	Narines.	سوراخ بینی * منخرین * مناخر * پیله - پیلهای بینی *
Narrare.	*Narrare.*	Racconter.	روایت کردن * حکایت گفتن * نقل کردن * قصّه خاندن *
Narrazione: v: iſtoria.			
Narrato.	*Narratus.*	Racconté.	روایت شده * مروی گردیده * نقل یافته * منقول *
Narratore: hiſtorico			
Nazareth.	*Nazareth.*	Nazareth.	ناصارت * مولد حضرت بی بی مریم بکر و مسکن حضرت خداوند ایسوع المسیح *
Naſcere.	*Naſci.*	Naiſtre.	زاییده شدن * متولد گردیدن * تولّد یافتن * مولود شدن * بدنیا آمدن * ازشکم مادر بیرون آمدن * زادن *
Naſcondere.	*Abſcondere.*	Cacher.	پنهان کردن * مخفی - تخبیه - پوشیده نمودن * پوشیدن * نهفتن *
Naſcoſtamente.	*Abſconditè.*	En cachette.	درخفیه * در پنهانی * خفیاً * بدزدی * سراً * پوشیده * غایبانه
Naſcoſto.	*Abſconditus.*	Caché.	پوشیده * مخفی * پنهان * ناظاهر * نا پیدا * غایب گردانیده * نادیده گردیده * از نظر برطرف نموده * نهفته *
Naſo.	*Naſus.*	Nez.	بینی * انف * منخر *
Naſo ammaccato.	*Naſus ſimus.*	Nez camus.	بینی پهن * افنص *
Naſo aquilino.	*Naſus aquilinus.*	Nez aquilin.	چنک بینی * کج بینی *
Naſtuorzo.	*Naſturtium.*	Naſturce.	ترتیزک * رشاد * حرف * چاله * تالقین * مقلیاثا *
Naſtuorzo aquatico.	*Naſturtium aquaticum.*	Creſſon.	چالهٔ آبی * رشاد الماء * اوجاغ اوطی * حرف آبی * مقلیاثا مائی *
Natale di Criſto.	*Feſtum Natalis Dñi N. J. C.*	Feſte de Noël.	عید میلاد * عید تولّد — عید ولادت حضرت مسیح *
Natiche.	*Nates.*	Feſſes.	کون * ورکین * نشست گاه * قعر * پشمازو *
Natione.	*Natio.*	Nation.	قبیلهٔ * طایفهٔ * جبلّة * قوم * جنس * گروه *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Nato.	*Natus: genitus.*	Né.	متولد شده * زاييده شده * مولود شده * بوجود آمده * از شکم در آمده * بظهور مولودات رسيده *
Natività.	*Nativitas.*	Nativité.	تولّد * ولادت * زاييدن شدن * ميلاد *
Natura.	*Natura.*	Nature.	طبيعت * طبع * خوي * ذات * جوهر *
Natura: v: qualità.			
Natura della donna.	*Vulva: pubes.*	Nature de la femme.	کس * زنبه * شکر *
Naturale: nativo.	*Naturalis.*	Naturel.	طبيعي * ذاتي * اصلي * مادرزاد *
Naturale: indole.	*Indoles.*	Naturel.	مزاج * خوي * طبيعت * ذات * عنصر *
Naturalmente.	*Naturaliter.*	Naturelement.	حسب طبيعت * موافق طبيعت * بحقيقت طبع * بخاصيّت طبيعت وخوي *
Navale.	*Navalis.*	Naval.	دريايي * بحري *
Nave.	*Navis.*	Navire.	کشتي * غراب *
Nave: v: galione.			
Nave d'una chieza.	*Navis Eccleſiæ.*	Nef d'une Egliſe.	ميان کليسيا * روضه معبدي * فضاي عبادت خانه *
Naufragio.	*Naufragium.*	Naufrage.	شکستن غراب * غرق شدن کشتي *
Naufragare.	*Naufragari.*	Faire naufrage.	غرق شدن * کشتي شکسته شدن * تباه شدن *
Navicella.	*Navicula.*	Petite barque.	کشتيک * کشتي کوچک * سنبک * مشحوف * بوم *
Navicella dà peſcare.	*Piſcatoris navicula.*	Barque de peſcheur.	کشتي ماهي گير * ميّاه * دانق الصّيد *
Navigabile.	*Navigabilis.*	Navigable.	معبور * کشتيبر *
Navigare.	*Navigare.*	Naviger.	دريازدن * سفر دريا کردن * رحلت بر دريا نمودن *
Navigazione.	*Navigatio.*	Navigation.	سفر دريا * رفتن راه دريا * رحلت براه بحر *
Navone.	*Napus.*	Naveau.	شلغم * ثلجم *
Nauſea.	*Nauſea.*	Degoût.	قسيان * غثيان * برهمزدن دل *
Ne manco.	*Nec ſaltem*	Non pas méme.	بلکه نه * وهم نه * ونه * ودیگرنه *
Nebbia.	*Nebula.*	Nuage.	ابر * خره * غيم * يرم * ضبه *
Neceſſariamente.	*Neceſſariò.*	Neceſſairement.	لزم * لازماً * لابد * ناچار * هلبته * ضرور * لامحاله * باللازم *
Nebbioſo.	*Nebuloſus.*	Nebuleux.	ابر دار * سحاب دار * تاريک * پر ابر *
Neceſſario.	*Neceſſarius.*	Neceſſaire.	ضرور * لازم * احتياج * واجب *
Neceſſario: latrina.	*Latrina.*	Neceſſaire: privé: lieù commun.	آب خانه * آبريز * مطوظا * طهارتخانه * چشمه * آب خانه * ابالة * ابشتنکاه *
Neceſſità.	*Neceſſitas.*	Neceſſité.	احتياج * ضرورت * حاجت * وجوب * الزام *
Neceſſità: v: inopia.			
Neceſſitare; haver biſogno.	*Indigere.*	Avoir beſoin.	نيازمند بودن * حاجت وضرورداشتن * حاجتمند بودن * قضا حاجت *
Neceſſità di natura.	*Neceſſitas natura.*	Neceſſité naturelle.	
Negante.	*Negans.*	Niant: qui nie.	منکر * انکارکن * منفي *

Nega-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Negare.	*Negare.*	Nier.	نفي كردن * انكار نمودن * منكر شدن * دريغ داشتن *
Nego : concedo.	*Nego : concedo.*	Nego : concedo.	سلّمنا - لانسلّم * قايلم - قايل نيستم * قبول دارم - قبول ندارم *
Negazione.	*Negatio.*	Negation.	انكار * نفي * سلب *
Negativo.	*Negativus.*	Negatif.	منفي * سلبي *
Negato.	*Negatus.*	Nié.	انكار كرده شده * منكر داشته شده *
Negletto.	*Neglectus.*	Negligé.	مغفل * تكاهل پذيرفته * كسل نموده *
Negligente.	*Negligent.*	Negligent.	كاهل * غافل * مهمل * اهملچي * كاسل * تغفل كننده *
Negligentemente	*Negligenter.*	Negligemment.	باهمال * بغفلت * بتكاسل * اهمالانه *
Negligenza.	*Negligentia.*	Negligence.	كاهلي * تغافل * غفلت * اهمال * تكسّل *
Negligere.	*Negligere.*	Negliger.	اهمال كردن * تكسّل - تكاهل نمودن * تغفل ورزيدن *
Negoziare.	*Mercimonium exercere.*	Negotier: traffiquer.	خريد وفروخت كردن * بيع وشتري نمودن * داد وستد كردن * اخذ وعطا نمودن * سودا كردن * تجارة كردن *
Neo ſopra il corpo	*Nævus.*	Tâche: marque ſur le corps.	خال * خالهٔ * دانهٔ سياه * لكّهٔ بدن *
Nepote.	*Nepos.*	Neveu.	پسر برادر * ابن اخ * برادر زاده * اوبر *
Nepote: netta.	*Neptis.*	Niece.	دختر برادر زاده * بنت الاخ *
Nero.	*Niger.*	Noir.	سياه * اسود * تيره * دآرش *
Nero per gl'occhi	*Collyrium antimonii.*	Collire noir pour les yeux.	كحل * سرمه * كحل اثمد *
Huomini, & donne in Perſia, & India fanno con queſto gl' occhi neri tanto per bellezza, quanto per conſervar la viſta.	*Perſis, & Indis utriuſque ſexus familiare, tùm ad denigrandas palpebras venuſtatis ergo, tùm ad clarificandum viſum.*	Hommes & femmes s'en ſervent continuellement dans les Indes, & dans la Perſe, ſoit pour la bonne grace, ſoit pour la bonne veuë.	مردام وزنان عجم وهند قياس ميكنند كه كحل سرمه در چشم ايشان بسيار خوش نما دارد اما تصور خيال است ليكن صرفه قوة بصره باشد *
Nero per i cigli	*Superciliorum tinctura nigra.*	Collire à noircir les ſourcils.	خط *
Con queſto tirano le donne una ligna nera d'un ciglio all'altro per bellezza.	*Hac utuntur mulieres ad fucum.*	Les femmes s'en ſervent pour fard.	ان خطاط وسياه ابروجه پلشت است عجب كه جهت حسن استعمال اورا نمايند *
Nervo.	*Nervus.*	Nerf.	چي * عصب *
Nervo dà battere.	*Scutica ex nervo.*	Nerf de boeuf pour frapper.	درّه *
Neſpolo.	*Meſpilum.*	Neffle.	اسقيل * مشمله * ازگيل * تبيره * تبيسه * نعناه *
Neſpolo: arbore.	*Meſpilus.*	Nefflier.	درخت اسقيل * شجرهٔ اسقيل * ازگيل درخت *
Netta denti.	*Dentium ſcalpellum.*	Cure dents.	خلال * مسعاك * هلال * دندان سا *
Netta orecchie.	*Aurium ſcalpellum.*	Cure oreilles.	خلال گوش * گوش پاك كن *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Nettare. Netto: v: mondo.	*Mundare.*	Nettoyer.	پاک کردن * صاف نمودن * پاکیزه ساختن * منقّي نمودن * پراییدن * جندره کردن *
Neve.	*Nix.*	Neige.	برف * ثلج *
Vicino al mar di Persia non si sà che cosa sia, mà in Aspano, & altri luoghi sin à Sçiraz è abondante.	*In maritimis oris Persiæ incognita, sed Aspahani, & alibi Sirazium usque copiosè cadit.*	Inconnue aux maritimes de Perse, mais elle est abondante à Ispahan, & ailleurs jusques à Chiraz.	در کرمسیر ایران برف نمیشناسند چه چیز است اما در اصفهان وغیر جاهاي سرد سیر تا کوهسار شیراز بسیار مفهوم است *
Neutrale.	*Noutralis.*	Neutral.	میانه کار * مابین * میان دوطرفه *
Neutralità.	*Neutralitas.*	Neutralité.	میانه کاري * حدّ مساوات *
Nicchio: per statua.	*Tholus: umbilicus testudinis.*	Niche.	محراب * طاقنما * تاقچه * ناوه محراب *
Nido.	*Nidus.*	Nid.	اشیانه * عشّ * بخخج * وَکْر *
Niente.	*Nihil.*	Rien.	هیچ * لاشي * هیچ چیز * دَیّارْ *
Niente di meno.	*Nihilominus.*	Toutefois: cependant.	امّا * لیکن * فاما * ولکن *
Nigella.	*Nigella:* μελάνθιον.	Nielle: poyvrette.	سیاه دانه * شونیز * حبة سودا *
La gente de'l levante getta sopra il pane sementi di niella, di ammi, di sesamo, & di papavero.	*Inspergunt panes seminibus melanthii, ameos, sesami, & papaveris.*	Les gens du levant jettent sur le pain les graines de la nielle, de l'ammi, du sesame, & du pavot.	ان سیاه دانه و نانخواه وسمسم وخشخاش که در اولکاي عجم وترکستان بالاي نان میتهند بینفع نیست *
Nilo.	*Nilus.*	Nil fleuve.	رود خانه مصر * شط النیل * نهر نیل * النّیل *
Ninfa.	*Nympha.*	Nymphe.	پریوش * حور * پري * لیلي *
Ninive: Città.	*Ninive.*	Ninive.	موصل * شهر موصل * نینیوه *
Benche resti il nome di Ninive al borgo vicino à Mussul, come anche la sepoltora di Giona, e certo recinto de muri, co'l mezzo vuoto, però io stimo che la grande Ninive sia stata quella città, della quale si vedono ruine immense ad una giornata sopra Mussul alla ripa d'il Tigre chiamata sin hoggi in Turchesco, (esçki Mussul) cioè; vecchia (Mussul.)	*Quamvis oppidum ab urbe Mussul non longe distans nomen Ninives retineat, tùm Jonæ sepulturam, & mœnium quædam vestigia, intra quæ nudum solum; nihilominus magnam Niniven vere illam civitatem fuisse arbitror, quæ subversa grandium ædificiorum rudera ad oculum commonstrat: unius ferme diei itinere distat à Mussul, ad Tigrim sita; hanc autem vocant Turcæ (esçki Mussul) antiquam (Mussul.)*	Bien qne le village proche de (Mussul) retiene le nom de Ninive, le sepulchre de Jonas, & une enceinte de murailles de Terre, sans vestige de ville au milieu, je suis d'avis pourtãt que la grande Ninive est cette ville d'ont l'on voit les augustes ruines, & le bouleversement manifeste à une journée au dessus de Mussul sur le Tigre, & que l'on appelle (esçki Mussul) c'est à dire; vieille Mussul.	هرچند نام نینیوه و قبر حضرت یونس النبي الصلاته علینا و مدار باروهاي قدیم بان دهه قریب شهر موصل مانده باشند لیکن اندیشه من این است که ان شهر معظمه که در کنار دجله پیدا است یک منزل بالاتر از موصل نینیوه مشهور بوده واما الیوم اشکي موصل یا عطیق موصل نام یافته *
Nipote.	*Nepos.*	Neveu.	پسر برادر * پسر خواهر * برادرزاده * اودر *

Nisibi

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Nisibi, Città.	*Nisibis.*	Nisibe.	نسيبين * شهر نسيبين *
Non resta altri vestigii di questa città, si non la chieza di S. Giacomo suo Vescovo, con sua sepoltura vuota: mà tutto quanto è di marmo bianco finissimo, e miraculosamente sculpito. Vi sono tre ò quattro povere case de' Giacobiti in un misero borgo; ma la chieza serve di riparo ad un' infinita d'uccelli notturni.	*Vix tantæ civitatis aliud superest vestigium, quam ingens massa Basilicæ S. Jacobi Episcopi, cujus etiamnum visitur sepulchrum in crypta exuviis vacuum: constat ædes ex marmore præstantissimo, impenso labore, mirifice cælato: nunc porrò in bubonum, & vespertilionum receptaculum versa est domus Dei.*	Il ne reste d'autres marques de cette grande ville que le corps entier de l'Eglise de S. Jacques Evéque, où est encore son tombeau vuide; toute l'Eglise est de marbre, d'ont la sculpture est admirable: à present il ny à qu'un méchant village, & deux, où trois maisons de Chrêtiens Jacobites: l'Eglise sert de retraitte à quantité de cha-huans.	درباره شهر نسيبين معلوم است كه عبادت خانه باينقدر قيمت وصناعت بنا شده تنها ماند اما مگر غضب الله نباشد كه اليوم ان خانه خدا همين جاي گاه بومه وشپره بيشمار گرديد واكنون معلوم است كه سبب اين فساد بغير باز خواست نخواهد ماند *
Nissuno.	*Nemo.*	Personne: aucun.	هيچكس * هيچكدام * هيچ شخص * هيچ آدمي *
Nivella.	*Libella: perpendiculum.*	Niveau.	چاول * عمود * هنجا *
No; non.	*Non.*	Non: ne.	نه * خير * لا * ابدا * هيچ *
Non è?	*Nunquid?*	N'est ce pas?	آيا نه * مگر نه * هانه * هگاه *
Nobile.	*Nobilis.*	Noble.	اصيل زاده * بيك زاده * اصيل * شريف * نجيب * نقيب * عظيم النسب * سيد * اهل شرف *
Nobilmente.	*Nobiliter.*	Noblement.	باشرفيت * حسب النجابت * تعظيماً * مشرفاً *
Nobili.	*Nobiles.*	Nobles.	اشراف * اكابر * اهل شرف * اهل افتخار * نجابت و نقابت وسيادة پناهان *
Nobilitare.	*Nobilitare.*	Ennoblir.	مشرف ساختن * سرافراز نمودن * معظم گردانيدن * تشريف دادن * در سلك امرا منتظم گردانيدن *
Nobilità.	*Nobilitas.*	Noblesse.	نجابت * شرافت * نقابت *
Nocchiere.	*Nauclerus.*	Naucher.	تنديل * سرهنگ *
Nocciolo de' frutti.	*Acinus.*	Pepin.	استه * نواة * وخجي *
Noce.	*Nux: juglans.*	Noix.	گردگان * گردو * جوز * بخكلول * بخكله * چارمغز * چارمغن *
Noce; arbore.	*Nux; arbor.*	Noyer.	درخت گردو * درخت گردگان * شجرة الجوز *
Noce moscata.	*Nux moschata: nux myristica.*	Noix muscade.	جوز بوا * جوز * جوز الطيب *
Noce Persica.	*Nux Persica.*	Noix à l'ecorce tendre.	گردگان كاغذي * گردگان مغز سفيد *
Noce myrepsica. Noce: v: cocco.	*Nux myrepsica.*	Fruit de l'arbre ben.	حب البن * بن * بنك * كلخنك *
Noce d'India; (foufel.)	*Nux Indica; (foufel.)*	Noix des Indes (foufel.)	جوز القي * اداريقي *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Noce canina.	*Nux canina.*	Noix canine.	* کچوله * سم الکلب * زهر سگان * سگ کُش * قاتل الکلب *
Noce della gola.	*Aſtragalus : faucium officulus.*	L'Os du gozier.	* مهرهٔ گلو * مهرهٔ حنجره * خرزة حنجور *
Nocivo.	*Nocivus.*	Nuiſible.	* ضرر رسان * مضرّ * زیان رسان *
Nodo.	*Nodus.*	Neud.	* گره * عقده * عکره * خفت * خفتي *
Nodoſo.	*Nodoſus.*	Plein de neuds.	* گره دار * پُر گره * باگره *
Nodrire.	*Nutrire.*	Nourrir.	* پروریدن * پرورش نمودن * تربیت کردن * مغذّي ساختن *
Nodrito.	*Nutritus.*	Nourri.	* پرورش یافته * پرورده * تربیت نمفته * پرورشته * مترّبي گردیده *
Noi.	*Nos.*	Nous.	* ما * ماها * خود مان * نحن *
Noia: v: faſtidio. Noiizare.	*Conducere navim.*	Fretter un navire.	* نول کردن * کرایه کشتي قطع نمودن * نول مشخص کردن *
Nolo.	*Naulus.*	Naulage.	* نول * کرایهٔ کشتي *
Nome.	*Nomen.*	Nom.	* نام * اسم *
Nome poſticcio.	*Agnomen.*	Sur-nom.	* لقب * کنیه *
Nominativo.	*Nominativus.*	Nominatif.	* رفع * ضم * تنوین ضم * المتبدء *
Nominare : chiamare.	*Nominare.*	Appeller : nommer.	* نام نهادن * اسم گذاشتن * مسمي نمودن * خواندن *
Nonna. Nonno : v : avo.	*Avia.*	Grand-mere.	* جدّه * پیره مادر * جده *
Nono.	*Nonus.*	Neufviéme.	* نهم * تاسع *
Noſtro.	*Noſter.*	Noſtre.	* ما * مال ما * مال خودمان *
Nota : v : ſegno. Notabile.	*Notabilis : ſpectandus.*	Notable.	* جنس * باب * لایق *
Notabilmente.	*Notabiliter.*	Notablement.	* ظاهر * ظاهراً * بسیار ظاهر * سهر تانه *
Notaro. Notare : ſegnare.	*Notarius.*	Notaire.	* معرّف * تحریف کن * حرّاف * کاتب شرع * کاتب دیوان * معرف محکمه * خط گزار * دبیر *
Notatione d'un libro.	*Annotatio.*	Annotation.	* انتخاب * رقم * نشان *
Notato; d'un libro.	*Annotatus.*	Noté.	* مرقوم شده * انتخاب نموده * منتخب گردیده *
Notato; d'infamia	*Notatus : infamis.*	Noté : diffamé.	* رسواء شده * بد نام گردیده * بد آوازه شده *
Notificare.	*Notum facere.*	Notifier: declarer.	* اظهار - اعلام - ظاهر - فاش کردن * مخبر ساختن * خبر - اطّلاع دادن * مطّلع نمودن * دانیدن *
Notitia.	*Notitia.*	Notice: connoiſſance.	* اطّلاع * خبر *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Noto.	*Notus: notorius.*	Connù: notoire.	* شناخته * معلوم * مفهوم * پيدا * معروف * هويدا * اشكار *
Notte. Nottola: v: civeta.	*Nox.*	Nuit.	شب * ليل *
Notturno.	*Nocturnus.*	Nocturne.	شبي * ليلي *
Novanta.	*Nonaginta.*	Quatre vincts : nonante.	نود * تسعين *
Novantezimo.	*Nonageſimus.*	Quatre vincts dixiéme: nonantiéme	نودم * التّسعين *
Nove.	*Novem.*	Neuf.	نه * تسع *
Novembre: meſe. Novizzio.	*Novitius: alumnus.*	Novice.	شاگرد * كوچك * تلميذ * مريد *
Nozze.	*Nuptiæ.*	Noces.	عروسي * الوليمة عروسي * داماد * قطع مهر *
Il libro delle nozze de i Sabbi è chiamato (c-holaſteh خلاصتا) LoroGran-Prete, (Ganzevra) & gli altri preti chiamati (Ciek شيخ) fanno viſitare la ſpoſa dà certe matrone, per aſſicurarſi ſi è Virgine, ò nò.	*Liber Sabaitarum de nuptiis, vocatur (خلاصتا C-holaſteh.) Experimentum verò clauſtri virginei per matronas faciunt (Ganzevra,) quaſi pontifex, & alii miniſtri ſacerdotes, quos vocant (ſciek شيخ.)*	Le ceremonial des noces des Sabis, s'appelle (C-holaſteh خلاصتا) Leur (Ganſevra, & leurs (cheks) qu'ils pretendent qui ſont comme l'Eveſque, & les prétres font viſiter l'épouſe par des vielles femmes, pour s'aſſûrer de ſa virginité.	طايفة الصّبي كتاب دارند در باره دقايق و امور لازمه براي قطع مهر واوزا خلاصته كويند * چه معني دارد امتحان بكارت عروسه كه زنها ميكنند پاسر غنروزه وشبخهاي ايشان *
Queſte donne doppo provata la verginità fanno ſubito ſegno con un grido ſtravagante dimenando due detta nella bocca; & doppo fanno di ciò giuramento al (Ganzevra)	*Matronæ ejulantes ſignum comprobatæ virginitatis faciunt ſub tentorio; mox egreſſæ juramentum etiam præſtant coram (ganzevra) de hymeneo.*	Aprez la viſite, les matrones convaincues de l'integrité de la fille font un grand cri de Joye; & en ſuitte viennent preter ſerment au (Gauzevra) ſur la verité du fait.	بعد ازان اكر عروسه بكر يافتند بالله ميكنند و اكر نه كناه دوختر فاش خواهند كرد چه فساد ايمن است *
Il ſegnale del conſenſo è di batterſi ambi tre volte col dietro della teſta, ſedendo la ſpoza ſotto ſua tenda, & il ſpoſo fuori dietro la cortina.	*In ſignum mutui conſenſus ſponſus extrà, ſponſa intra tentorium conſidentes, ter mutuò percutiunt occipita aſſiſtente miniſtro.*	Le ſigne du conſentement mutuel conſiſte à faire entre choqquer le derriere de la teſte des epouſez l'un contre l'autre, l'epoux étant derriere la courtine du pavillon, où eſt l'epouſe.	چه نا معقول امر است كه عروس و عروسه قفا بهم ميزنند تا رضا طرفين مشخص كردد *
Nella celebrazione delle nozze ſi vedono inſieme quaſi tutte le cerimoniazze di queſta gente; la maggior parte ſono del caldaiſmo antico, & le altre del giudaiſmo.	*Concurrunt porrò ad nuptias illius gentis omnes fermè, & innumeræ quidem illorum Superſtitiones, quam plurimæ gentilitiæ, paucæ Thalmudicæ.*	Voyant les noces de ces gens l'on voit une ſuitte de leurs ſuperſtitions: la plus grande partie tienent de la gentilité, & les autres du Judaiſme:	فاما در عروسي كردن سلسله وسوسهاي دارند *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Là adoprano li sette pezzi bianchi per il vestimento cerimoniale; li ministri sono con loro verga d'oliva; fanno il battezimo nel fiume; longue orazioni verso il segno *Gemini*: fanno certa casuccia di canne, con 17 appoggi, & una porta, qual guarda l'istessa costellazione; certa pasta fatta con l'oglio di uva passa, quale danno à mangiare alli sposi, con un cucchiaro di vino di passoli; certi anelli di mirto ligati con filo di bambaggia, insaffranato; nove coperchi delle giarre, di terrra secca, sopra quali gettano l'uva passa, avellane, pezzi di pesce salato, & sale in quantità.	*Hûc spectant septem partes indumenti ceremonialis; baculus olivæ in manu ministrorum; baptismus in alveo fluminis; prolixæ orationes versus geminorum signum; ædicula arundinea, cum septendecim fulcris, & portâ eidem obversa signo, laganum azimum, cum oleo sesamino: pilula item de eo sponsis propinata cum cochleari vini de passulis; annuli myrtini, vitta gossypina colligati: 9. cooperculorum urnarum, ex argilla desiccata confectorum ordinatio; piscis salsi, & corylorum, & passularum in illa projectio cum quantitate salis copiosa.*	Leur habit de ceremonie consistant en sept pieces; la verge d'olivier dans la main des ministres: leur Batême dans la riviere; leurs longues prieres vers le signe *gemini*; leur maisonnette de roseaux a 17 piliers, où faisceaux de méme, & une porte regardant le méme signe; certain petit gâteau sans levain, detrempé avec de l'huile de sesame; une boisson de raisins secs; certains anneaux de mirthe, liez avec du coton teint de saffran; noeuf couvercles de cruches faits d'argile desseichez, rangez, & parsemez de raisins secs, de noisettes, de morceaux de méchant poisson salé, & de sel en quantité.	وسلسله اين است غنزوره و شيوخ هفت پارچه مخصوص نماز ميپوشند شيفاخ وغنزوره عصاي زيتون در دست دارند وقبله ايشان برج جدي باشد جاي از قصب ميسازند انجا دفاته سرپوش جرّه ميارند وبالاي انها فندق چند ومويز نمك وماهي شور ميارند باز التي مثل كارد ميارند وبان سلسله اويخته و مهره باشكل اقراب و ماروان زنجيرك و التيرا سكينة الدوله خفانند باز لكمه نانكي مخلوط باروغن كنجد بعروس و عروسه تناول ميفرمايند *
Finalmente molte altre vane osservazioni indegne di trovar luogo in questa angosta colonna.	*Tandem corporis inclinationes, sessiones, capitis involutiones, manuum impositiones; vasculorum fictilium fractiones, & inepta alia quam plurima, quibus vel columnam hanc piget onerari.*	Enfin des inclinations, contorsions, couvremens de téte, impositions des mains; l'on casse encore certains pots de terre à boire de l'eau; & autres folies, d'ont le détail ne merite pas d'occuper cette colomne.	ايضا كوزه ابخوري ميشكنند وغير چيزهاي بيمعني بعضي از مجوسيان و بعضي از جهودها اموخته *
Nube.	*Nubes.*	Nuë: nuée.	ابر * غيم * سحاب * عمام * تَرمْ *
Nuca; coppa del collo.	*Postica pars colli.*	Nuque du col.	پس گردن * نقره گردن * عنق رقبه *
Nudità.	*Nuditas.*	Nudité.	برهنگي * عرياني * چپلاقي *
Nudo.	*Nudus.*	Nud.	برهنه * عريان * نابوشيده * رَتْ *
Nud: v: nodrire.			
Nulla in arimmetica.	*Ciffra.*	Zero en chiffre.	صفره * هيچ * سرحدّ عدد هندسه *
Nullità.	*Nullitas.*	Nullité.	بطلان * منسوخيه * نسخ شدن * منسوخ گرديدن * نيستي * بي وجودي * بيا عتاباري *

Nume-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Numerabile.	*Numerabilis.*	Nombrable.	شمردني * شمردن پذير * معدود * قابل عد * قابل شمار * حساب پذير *
Numerare.	*Numerare.*	Conter.	شمردن * حساب كردن * معدود كردن * شمارش * حساب كرفتن *
Numerato.	*Numeratus.*	Conté.	معدود نموده * شمرده * محسوب كردانيده * معدود * حساب * شماره * عد *
Numero.	*Numerus.*	Nombre.	
Nuocere: v: danno			
Nuora.	*Nurus.*	Belle-fille: femme du fils.	زن فرزند * زن پسر * كنّه *
Nuotare: natare.	*Natare.*	Nager.	شنى كردن * سباحة نمودن *
Nuotatore.	*Natator.*	Nageur.	شنى كر * سبّاح * سابح *
Nuotare ſott' acqua.	*Natare ſub aqua.*	Nager ſoubs l'eau	غوطه خوردن * زيرآب شنو كردن * غوص كردن * تحت الماء سباحة نمودن *
Gli Arabi peſcatori delle perle ſono ſtraordinarii in queſto eſſercizio.	*Arabes margaritarum piſcatores ſtupendam ſibi vim inferunt in ſubmergendi exercitio.*	Les Arabes peſcheurs des perles reſiſtent dans l'exercice de plongeon, avec une force étonnante.	عربها بندريك و ساير بنادر دريا هرمز در غوطه زدن و زيرآب شنى كردن بسيار ورجش ميكنند *
Nuova.	*Nuntium.*	Nouvelle.	خبر * پيغام * تحديث * چرنك * اوازه جديد *
Nuova bona.	*Proſperum nuntium*	Bonne nouvelle.	خبر سلامتي * خبر خير * خوش خبر * مژه *
Domandar nuove	*Nuntia ſciſcitari.*	Demander des nouvelles.	خبر پرسيدن * احوال كرفتن * استخبار نمودن *
Nuovo.	*Novus: recens.*	Noeuf: nouveau.	نى * تازه * جديد * حادث * طريف * طارف *
Nutrice.	*Nutrix.*	Nourrice.	دايه * مربيه * مرضعه * شيره * پروراننا *
Nutritivo.	*Nutritivus.*	Nourriſſant.	مغذّي * پرورنده * خوش طعام *
Nuvola: v: nube.			

O. *Obe.* *Obl.*

O Oh! eſclamaz:	*O! exclamatio.*	O! exclamation.	يا * ايها * اي * آه * اوه *
O: overo	*Aut: vel.*	Où: où bien.	يا * خاه * او *
Obedire: v: ubedire.			
Objezzione.	*Objectio.*	Objection.	اعتراض * كستاخي *
Oblatione: v: dono.			
Obligare.	*Demereri: devincire.*	Obliger.	ممنون كردن * ملزوم نمودن *
Obligare: forzare.			
Obligarſi.	*Aſtringere ſe: obligare ſe.*	S'obliger.	بكفالة خود قبول نمودن * بعهدي خود كرفتن *
Obli: ubligazione per favore.	*Officium: beneficium.*	Obligation par faveur.	منّت * منت داري *
Obligazione: ſcritto.	*Authoramentum.*	Obligation par écrit.	مچلكاه * التزام *
Obligato per favore.	*Devinctus beneficio.*	Obligé: redevable.	ممنون * مشغول المنت *
Obligato: tenuto.	*Obligatus: aſtrictus.*	Obligé: tenù.	ملتزم * متفرّض * مواظب * مرابط *
Obliquo: v: ſtorto.			
Oca.	*Anſer.*	Oye.	قاز * بط * وزّ *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Oca ſalvatica.	*Otis.*	Outarde: oye ſauvage.	حبر * حباري * جُرز * جُرز *
Occaſione.	*Occaſio.*	Occaſion.	فرصت * محلّ * مجال * اتفاق * جا * دست *
Oceano.	*Oceanus.*	Ocean.	دريا اوقيانوس * درياي محيط * بحر محيط * باهه *
Occidentale.	*Occidentalis.*	Occidental.	غربي * مغربي * از ولايت مغرب *
Occhiale.	*Perſpicilium: conſpicillum.*	Lunette.	چشمک * عينک * چشمه * زغنک * چشم فرنگي *
Occhiata.	*Ictus oculi: intuitus.*	Oeillade.	يکنظر * يک نگاه * يک طرفة العين *
Occhiale: longa viſta.	*Teleſcopium.*	Lunette de longue voeuë.	دوربين * آينهٔ دوربين *
Occhio.	*Oculus.*	Oeil.	چشم * عين * ديده * بصر * پايير * زاب * ديد *
Occhio di ſerpente; pietra.	*Oculus ſerpentis.*	Oeil de ſerpent.	مارچشم * يلان گوزي * عين الحيّه *
Gli occhi di ſerpente, le lingue, & altre parti d'animali impetriti di l'Iſſola di Malta, e maggiormente la terra della grotta di S. Paolo ſono antidoti più potenti che la pietre bezoar.	*Oculi, linguæ, cæteraque partes petrificatæ ſerpentum Inſulæ Melitæ, ac potiſſimùm terra ſpecus S. Pauli antidoti præſtantiores ſunt lapidibus Bezoardicis.*	Les yeux, les langues, & les autres parties des ſerpens petrifiez del'Iſle deMalthe, mais principalement la terre de la grotte de S. Paul ſont des antidottes plus excellens que les bezoirs.	چشم و لسان وغير اعضا ماران كه در ملطه بامر تعالي وحضرت پولس ثاني از اواريان خداوند مسيح سنك گشتند وخصوصا طين كهف مار پولس زد همه جنس سمّيات نفع بيشتر دارند از سنك پازهر *
Occorrere.	*Accidere.*	Arriver.	واقع شدن * صدف نمودن * جاري شدن * روي نمودن *
Occurrenza.	*Caſus.*	Cas: cas-fortuit.	واقع * اتفاق * مصادفه * سبب *
Occulto.	*Occultus.*	Occulte: caché.	پوشيده * مخفي * پنهان * ناپيدا *
Occupare.	*Applicare: occupare.*	Occuper: employer.	شغل ـ كار ـ خدمت فرمودن * مشغول كردن * بشغل گماشتن * گرفتار كردن *
Occupare un paeze.	*Occupare regionem.*	Occuper un pays.	الكه گرفتن * مستولي بلاد گرديدن * ضابط بلاد شدن *
Occuparſi.	*Verſari: navare operam.*	S'occuper.	مشغول شدن * اشتغال نمودن * مهتم شدن *
Occupazione.	*Occupatio.*	Occupation: employ.	اشتغال * شغل * كار * مهم * خدمت *
Occupato.	*Applicatus: occupatus.*	Occupé.	درگار * مشغول * گرفتار شغل *
Occupato: prezo.	*Occupatus.*	Occupé: ſaiſi.	گرفته شده * بتصرّف درآورده * متصرف گرديده *
			مضبوط نموده * ضبط شده *
Odiare.	*Odi: odio proſequi.*	Haïr.	بغض داشتن * عداوة ورزيدن * بد ديدن * بچشم بغض نظر كردن * برميدن *
Odiato.	*Odio habitus.*	Haï.	مبغوض شده * بغض يافته * بد چشم وداشته پذيرفته *
O Dio!	*Proh Deum!*	O Dieu!	يا الله * يا سبحانه * يا خدا * نعوذ بالله *
Odio.	*Odium.*	Haine.	بغض * بغسه * تفه * كينه * غرض ته دل *
Odioſo.	*Odibilis.*	Odieux.	باب بغض * مبغوض * ناپسند * غير مقبول *
Odorare: mandar odore.	*Exhalare.*	Sentir bon.	بوى دادن * رايحه دادن * فايح شدن *

Odo-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Odorare: ſentire odore.	*Olere.*	Flairer.	بو گرفتن * بوي كشيدن * رايحه بر گرفتن * بو يـــــــيدن *
Odorato; ſenſo.	*Odoratus; ſenſus.*	Odorat.	قوة شامّه * قوّة بو ييدن شم *
Odorato; odorifero.	*Odorifer.*	Odoriferant: de bonne odeur.	خوش بو * خوش رايحه * مفيوح * طيّب ريحه * عطر بو * خوش رايحه * عطير * خوش بو * مشام * اساينده *
Odore.	*Odor.*	Odeur.	بوي * رايحه * دخنه *
Offendere: ingiuriare.	*Offendere.*	Offenſer; faire affront.	غدر كردن * حيف نمودن * بيعزّت كردن * ازاردن *
Offendere la fama	*Lædere famam.*	Bleſſer la reputation.	بد گويي كردن * رسوا ساختن * مذمّت كردن * خبث گفتن *
Offendere Iddio.	*Offendere Deum.*	Offenſer Dieu.	خدا را رنجاندن * مخالفه خدا كردن * خـــداي تعالي را آزاردن *
Offeza.	*Offenſa,*	Offenſe: affront.	فضيحت * بي عزّت *
Offenſivo.	*Offenſivus.*	Offenſif.	ضرررسان * زياني * مضر * نقصان رسان *
Offerire: permettere.	*Exhibere: permittere.*	Offrir: permettre.	تكليف كردن * اجازت دادن * رخصت دادن *
Offerire; preſentare.	*Offerre.*	Offrir: preſenter.	بنظر آوردن * بتقديم رساندن * بحضور آوردن *
Offerta: v: promeſſa			بدست بردن *
Offerta a l'altare.	*Oblatio: donarium.*	Offrande a l'autel.	هديه * نذر * تقديم * پيش فرست *
Offeſo.	*Offenſus: læſus.*	Offenſé.	بي عزت شدن * خفت كشيده *
Officiale.	*Miniſter: officio pollens.*	Officier.	منصب دار * اهل منصب * جا دار * صاحب منصب * منصوب * گماشته *
Officiali.	*Magiſtratus.*	Officiers.	كماشتكان * منصب بان * اهالي منصب * منصبداران * عمال * ضابطان *
Officina.	*Officina.*	Officine: boutique	دستگاه * دكان *
Officina di notario.	*Officina notarii.*	Boutique de notaire.	درج * بساط محرّر *
Gli officiali eunuchi di tutte le corti del levante ſono de' principali Signori del Regno.	*Miniſtri eunuchi in omnibus orientalium Regnorum curiis inter primores habentur.*	Les officiers eunuques de toutes les cours du levant ſont les plus grands Seigneurs du Royaume.	خواجه سرايان در ممالك ايران وهند وتركستان اعتبار اكابر وامرا دارند وعجب است *
Officio: ſervizzio.	*Officium: munus.*	Office: devoir.	مهم * خدمت * كار خدمت * رجوعي *
Officioſo	*Officioſus.*	Officieux.	متواضع * لطيف * سبك رو *
Offuſcare.	*Offuſcare: offundere.*	Offuſquer.	تاريك كردن * مظلم گردانيدن * خيره كردن *
Offuſcatione.	*Caligo.*	Offuſcation.	تاريكي * ظلمت * خيره * خوجيدني *
Offuſcato.	*Caliginoſus.*	Offuſqué.	خيره چشم * خوجيده *
Oggetto: fine.	*Objectum: finis.*	Object: fin.	مراد * نيّت * مقصد * قصد * مطلب * مطلوب *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Oggetto di ſcienza.	*Objectum ſcientiæ.*	Object de la ſcience.	موضوع علم * ملحوظ علم * منظور علم *
Oggi.	*Hodie.*	Aujourd'huy.	امروز * اليوم * درين روز *
Oglio.	*Oleum.*	Huile.	روغن * دهن *
Oglio dell' acqua roſa: (atr عطر) è il cremore raccolto con una paglia ſopra la ſuperficie di l'acqua roſa recente, e ripoſata una notte: ſi fà in Sçiraz, & è prezioſo per l'odore più ſoave di l'ambra.	*Oleum, quod vocatur aquæ roſaceæ (atr عطر) eſt cremor ſtramine collectus ſupra ſuperficiem aquæ roſaceæ recentis in paropſide repoſitæ per integram noctem: Sirazii præſertim fit: & ambram ipſam ſuaveolentiâ ſuperat.*	L'huile d'eau roſe (atr عطر) que l'on fait à Sçiraz, eſt une crême ſubtilement ramaſſée avec une paille ſur un baſſin d'eau roſe nouvellement diſtillée, que l'on fait repoſer une nuit: ſon odeur eſt preferée à celle de l'ambre.	عطر گل سرخ كه درشيراز ميسازند يك پرده باشد كه بروي كلاب تازه دري تشت يك شب گرشته بسر ميدارند وخوش بوي ان هلبته چنين است كه از عنبر عزيزتر باشد *
Oglio d'oliva.	*Oleum olivarum.*	Huile d'olive.	روغن زيتون * زيت * دهن زيت *
Oglio di lino.	*Oleum lini.*	Huile de lin.	روغن بزرك * دهن بزركتان *
Oglio di ſeſamo.	*Oleum ſeſaminum.*	Huile de jugioline.	روغن شيره * روغن كنجد * دهن سمسم * شيرة پخته *
Oglio di cartamo.	*Oleum cnici.*	Huile de ſaffran bâtard.	روغن كنبشه * روغن بزرقرطم * دهن بزرعصفر *
Oglio roſato.	*Oleum roſatum.*	Huile roſat.	روغن گل * دهن ورد *
Oglioſo.	*Oleaginoſus.*	Huileux.	روغني * روغن دار * مدهن *
Ogni.	*Omnis.*	Tout.	هر * همه * كل *
Oibò.	*Apage: abſit.*	A Dieu ne plaiſe.	استغفر الله * حاشا * خدانكند * حاش ـ حاشه *
Oleandro.	*Nerium: roſago.*	Laurier fleur: roſagine.	دفلي * خرزهره *
Olivo.	*Olea: ἐλαῖα.*	Olivier.	زيتون * درخت زيتون * شجره زيتون *
Si vedono Olivi nella Meſopotamia di moſtroſa grandezza; atteſoche piantandoli piccoli, ſi tordono, e confondono molti inſieme, de quali con il tempo ſi forma un' iſteſſo tronco.	*Oleæ in Meſopotamia monſtroſæ ſunt craſſitudinis, eò quod dum recenter conſeruntur, plures ſimul torſæ, & confuſæ eidem indantur ſcrobi: ex quo annorum ſerie unicus conficitur truncus.*	Les oliviers dans la Meſopotamie ſont d'une groſſeur prodigieuſe: celà vient de ce qu'en les plantant l'on en tord pluſieurs enſemble, qui avec le temps ne font qu'une tige.	درختهاي زيتون كه در ولايت ديار بكر ميرويند بغايت بزرك اند وسبب ان فضيلت اين است كه چون كوچك انهارا ميكارند چار پنجتا بهم بافته بيك جا مينشانند واخر رفته رفته يك درخت ميشوند *
Oliva.	*Oliva; fructus: ἐλαία.*	Olive.	زيتون * ميوه زيتون * ثمر زيتان *
Olivo ſalvatico.	*Oleaſter: ἀγριελαία.*	Olivier ſauvage.	درخت زيتون بري * راديناقي *
Olmo.	*Ulmus: πτελέα.*	Orme: ormeau.	نارون * ناغ * وسق * دردار * ديدار * ارنابعان * ليه دار *
Oltra di queſto.	*Præterea.*	Outre celà.	غير آن * سواي ان *
Oltra l'acqua.	*Ultra aquam.*	Au de là de l'eau.	آن طرف آب * آنسر رود خانه * وراء شط *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Oltra; prepos.	*Ultra; præp.*	Outre.	بغير * سواي * زايد *
Oltraggiare.	*Contumeliis afficere.*	Outrager.	ستم كردن * تعدّي نمودن * تجاوز كردن *
Oltraggiato.	*Offensus.*	Outragé.	متعدّي گرديده * متجاوز شده * ستم ديده * رنجانيده *
Oltraggiatore.	*Conviciator.*	Outrageux.	ستمكار * ظالم * جفاكار * جابر * معدّي *
Oltraggio.	*Injuria.*	Outrage.	ستم * رنج * جفا * ظلم * بيعزتي *
Oltra-marino; colore.	*Color ultra-marinus.*	Azur d'outre-mer.	رنگ لاجورد * خشبن *
Omaggio.	*Homagium.*	Homage.	رجوع * انابت * بيعت *
Ombilico.	*Umbilicus.*	Nombril.	ناف * نافه * صرّه * دواخ *
Ombra.	*Umbra.*	Ombre.	سايهٔ * ظلّ * في *
Ombra d'Iddio : titolo de' Rè del levante.	*Umbra Dei: titulus Regum Orientis.*	Ombre de Dieu : titre des Roys du levant.	ظل الله * چنين ملقب باشند پادشاهان عليشان ممالك ايران وغير اهل قران *
Ombraculo.	*Umbraculum.*	Ombrage.	سايه گاه * جاي سايه * نشيمن خوش سايه * تشيـــــــر *
Ombrella.	*Umbella.*	Pare-sol.	سايه بان *
Ombroſo: v: opaco.			
Ommettere.	*Omittere.*	Omettre.	گذاشتن * واگذاشتن * ترك نمودن *
Ommiſſione.	*Omiſſio.*	Omiſſion.	تعطيل * معطل داشتن * ترك *
Oncia; peſo.	*Uncia.*	Once.	وقيه * شش مثقال * سته مثاقيل *
Oncino.	*Uncinus.*	Crochet.	چنگال * قلاب
Onda.	*Unda.*	Onde.	خبراب * موج * روجه * موجه * طلغه * تلاطم *
Onde del mare.	*Fluctus maris.*	Vagues de la mer.	موجهاي دريا * امواج بحر * تلاطم * معاج دريا * خبراب *
Onde: v: dove.			
Ondeggiare.	*Fluctuare.*	Ondoyer.	روج وموج نمودن * تلاطم زدن *
Onnipotente.	*Omnipotens.*	Tout-puiſſant.	قادر مطلق * ضابط الكلّ * توانا بر همه چيز * جهان بان *
Onnipotenza.	*Omnipotentia.*	Toute-puiſſance.	توانايي مطلق * قدرت مطلق * قدرت كلّي *
Opaco.	*Opacus.*	Opaque.	پر سايه * تاريك * ظليل * سايه دار *
Operare: fare.			
Operario.	*Operarius.*	Ouvrier.	كاركر * اهل كسب * اجير * عمله * فعله *
Operativo: v: attivo			
Operatore.	*Empiricus: circulator.*	Operateur.	خواص خفان * دواشناس *
Opinione buona.	*Opinio bona.*	Bonne opinion.	حاسن فكر * ظن بليغ * گمان نيك *
Opinione.	*Opinio mala.*	Mauvaiſe opinion.	ظن فاسد * گمان بد *
Opinione.	*Opinio.*	Opinion.	راي * ظن * فكر * انديشه * گمان * وهم * واخ *
Opio.	*Opium.*	Opium.	تريات * افيون * تريات * تواالارياق *
Opiata.	*Opiatum.*	Opiate.	كبف * معجون افيوني *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Perſona degna di fede dà me ben connoſciuta, havendo pigliata certa pillola, dell' opiata di Perſia chiamata (Haciem Beghi) era forzata di ridere, & ſtraparlare per molte hore; vedeva etiandio ſcorrere piccoli ſpettri e neri, & altri effetti ſtravaganti, ſenza conſequenza d'altro danno.	*Novi perſonam fide dignam, quæ hauſtâ pilulâ opiati Perſici (Haſcem Beghi) appellati, ſpeciebus ſatiricis adigebatur ad riſum continuum, & ad jocoſam loquelam: tùm nigra ſpectabat tripudiantia quædam veluti phantaſmata; alioſque ſenſit incredibules effectus; nullo præterea ſecuto damno.*	Je connois une perſonne digne de foy, qui ayant pris une pilule de l'opiate de Perſe appellée (Hachem Beghi) fut forcée durant pluſieurs heures de rire, & de dire malgré qu'elle en euſt pluſieurs ſotiſes: elle voyoit paſſer des petits phantomes, où lutins fort groteſques; & ſentit pluſieurs autres effects extraordinaires ſans aucune mauvaiſe ſuitte.	روزي حبّ حاشم بيشكي خورده بدل مفرّح قلب كه از شخصي طلبيده بودم بعضي تاثيرات ان پذيرفته بي اختيار خود ميخنديدم و حرف بيهوده ميگفتم و خيالات اه مهاي سياه كوبا رخشنده مكرر پذيرفتم بغير باقي ضرر ديگر اما لاشك كه خاطر ديوانكي باشد واورا خوردن كناه عظيم *
Oppilatione.	*Oppilatio: obduratio.*	Oppilation.	سدّه * قبض *
Oppilativo.	*Oppilativus.*	Oppilatif.	مسدّن * سدّه اور *
Oppilato.	*Oppilatus: obduratus.*	Oppilé.	مسدود * سدّه دار *
Opporre.	*Opponere.*	Oppoſer.	مناقضت كردن * منع كردن * تعرض نمودن * اعتراض كردن * معارضه ورزيدن * مخالفه نمودن * ضد كردن *
Oppoſitione.	*Oppoſitio.*	Oppoſition.	تعرّض * معارضه * مناقضت * اعتراض * مخالفت * منع * ضد * مقاومه * مضادّه *
Oppoſitione de' pianeti.	*Planetarum oppoſitio.*	Oppoſition des planetes.	استقبال كواكب * مقابل شدن كواكب بايكديگر *
Opportunità.	*Opportunitas.*	Commodité.	مجال * فرصت * وقت * محلّ شايسته *
Oppoſto.	*Oppoſitus.*	Oppoſé.	مخالف شده * مناقض كرديده * معكوس * برعكس * ضد * مضادّ * متقاوم * متعارض * متنافي *
Oppreſſione.	*Oppreſſio.*	Oppreſſion.	ستم * ظلم * غصب * جبر *
Oppreſſo.	*Oppreſſus.*	Oppreſſé.	مظلوم * مغصوب * مقهور * مستمند * ستم ديده *
Opprimere.	*Opprimere.*	Opprimer.	غصب كردن * ستم ورزيدن * ظلم نمودن * ستمكري كردن *
Opreſſore.	*Oppreſſor.*	Oppreſſeur.	ستمكار * ظالم * غاصب *
Opprobrio.	*Opprobrium.*	Opprobre.	عار * بد نامي * عيب * رسواهي * بيغار *
Oppugnare.	*Oppugnare.*	Combattre.	مجاهده كردن * جهاد نمودن * زدّ كردن *
Opulento: v: ricco			
Optica.	*Optica.*	Optique	علم تناظر * علم مراءيّة * فن دورنما *
Oracolo Divino.	*Oraculum Divinum.*	Oracle Divin.	خطاب الهي * خطاب رحماني * كلام ربّاني * خطاب خداي * سخن حق تبارك وتعالي * خطاب ايزد *

Ora-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Oraculo de' falsi Dei.	*Oracula Idolorum.*	Oracle des Idoles.	سخن بتها * خطاب اصنام * كلام شيطانى از افوه اصنام *
Oratione.	*Oratio; ad Deum.*	Oraison: priere.	نماز * دعا * صلاة * ابتهال *
Dicono che Mahomete habbia proferito queste sentenze; che l'orazione è la colonna della Religione, senza laquale non pol sossistere. E che l'orazione è la chiave del Paradiso.	*Inter dicta Mohammedis hæc referuntur; oratio Religionis columna est, quâ sublatâ ruit Religio.* *Item: clavis Paradisi oratio.*	L'on attribue à Mahomet ces sentences; que l'oraison est la colomne de la Religion, sans laquelle elle ne sçauroit subsister. Et que l'oraison est la clef du Paradis.	نقل ميكنند كه حديث محمّد در باب نماز اين چنين الصلوة عماد الدين فمن تركها فقد هدم الدين * وايضا مفتاح الجنة الصلوة *
Dicono gli Alcoranisti, che le condizioni della buona orazione siano sei; cioè; l'attenzione, l'intelligenza, l'adorazione, la riverenza. la speranza, & il pudore.	*Monent Alcoranistæ in oratione præcipuè spectari partes internas, nimirum; attentionem Intellectum* μεγαλυσμὸν, *Reverentiam, spem, pudorem.*	Les interpretes de l'Alcoran enseignent qu'il y a six conditions interieures pour l'oraison; a sçavoir; l'attention, l'intelligence, l'adoration, le respect, l'esperance, & la pudeur.	اهل تفسير كويند كه حكم باطني نماز شش باشد يعني حضرت القلب و التفهم و التعظيم و الهيبة و الرجا و الحيا *
Mà quasi tutti unicamente s'applicano alle cerimonie esterne, come sono, ad inchinare il corpo, & à prostrarsi con la fronte in terra.	*Exteriori tamen forma, & corporis gestibus, quales sunt inflexio corporis, & frontis terræ admotio, aliisque circumstantiarum minutiis unicè sunt solliciti.*	Toutefois universellement parlant il s'appliquent uniquement à l'observance des ceremonies exterieures, comme sont les Inclinations, & prosternemens.	ليكن معلوم ميشد كه اكثر خلايق بشتر مقيد باشند جهت دقايق ظاهري نحو ركوع و سجود *
Oratione dominicale.	*Oratio Dominicalis.*	Oraison Dominicale.	صلاة ربّاني * صلاة الربانيه * نماز بموجب تعليم حضرت ايسوع باتباع خود فرموده *
Visitando il serraglio in compagnia di S. E. il Sig. Amb. Marcheze di Nointel, ci fù mostrato un quadretto con la scrittura de'l G. S. Mahomete 4. & io m'accorsi che era l'Orazione Dominicale al longo, in lingua Araba.	*Lustrando conclave Mohammedis 4. Turcarum Imp: cum Eccell: Domino Marchione de Nointel incognito, invenimus ibidem chartam appensam, inqua exhibebatur Oratio nostra Dominica propria Imperatoris manu Arabicè, & concinnè conscripta.*	Etant dans un cabinet du serrail du G. S. Mahomet 4. en compagnie de S. E. Monsr. le Marquis de Nointel l'on nous fit voir un petit quadre, sur lequel l'on montroit l'écriture de la main de S. H. & je trouvai que c'étoit le *Pater noster* en Arabe.	روزي باتفاق حضرت ايلچي فرنسه مسمي نونطل بخلوت كاه سراي خنكار رفته لوح اويخته انجا ديدم و ديدان صلوة الربانيه اهل مسيحيه نوشته بدست خود سلطان و بلسان عربي *
Orazione: ringa.	*Oratio: discursus.*	Oraison: harangue	تكلّم * تكلّم نمازو تنعم * خطاب بامراب * خطبه *
Oratore.	*Orator.*	Orateur.	خطيب * مخاطب * متكلم * صاحب كلام *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Oratorio.	*Oratorium.*	Oratoire.	حجره نماز * معبدي كوچك * عبادتخانهٔ كچك * نمازگاه * خلوة * پادام * صومعه * مصلّي * مخاطه * شبستان *
Orbo.	*Cæcus.*	Aveugle.	كور * نابينا * اعما * عاجز چشم * كفيف * بي بصر *
Orbo d'un'occhio	*Monoculus.*	Borgne.	كريم العين * يكچشم كور * اعور يكچشم * خشت *
Ordinanza de' soldati.	*Militum ordo.*	Rangement des soldats.	صف * الآي * قطار لشكر * صف سپاهيان *
Ordinare: disporre.	*Ordinare: disponere.*	Ranger: ordonner	چيدن * ترتيب ساختن * مرتّب نمودن * نظم كردن * منتظم نمودن * درنوشتن *
Ordinare li soldati.	*Ordinare milites.*	Ranger les soldats	صف فرمودن * لشكر را صف صف كردن * سپاه را قطار قطار نمودن *
Ordinario.	*Ordinarius.*	Ordinaire.	متعارف * معتاد * جاري * عادتي * قانوني * مكرر *
All'ordinario.	*Modo ordinario.*	A l'ordinaire.	بدستور متعارف * بقانون سابق * برانچه متعارف * بقاعده وقانون * بروشت * همچوكه قاعده است * برنسق روزگاري *
Ordinatamente.	*Ordinatè.*	Avec ordre.	بترتيب * بانتضام * علي السّياق * بصنف *
Ordinatione.	*Ordinatio: mandatum.*	Ordination: commandement.	تفريض * فرض * بحكم * حكم *
Ordinato: disposto	*Ordinatus: dispositus.*	Rangé: ordonné.	چيده * منتظم نموده * مرتب گردانيده * ترتيب يافته *
Ordinato: determinato.	*Mandatus.*	Ordonné: determiné.	امر كرده شده * مامور گرديده * مافروض * مامور * فرمان نموده * محكوم * حكم پذيرفته *
Ordinato: commesso.	*Ordinatus: commissus.*	Ordonné: commis	سفارش شده * بعهده گذاشته * بگردن نهاده *
Ordine: commissione.	*Ordo: commissio.*	Ordre: commission.	سپارش * مهم * كار * سفارش * رجوعي *
Ordine.	*Ordo.*	Ordre.	سلك * رتبت * بحكم * صف * ترتيب * رده *
Ordine de' Carmelitani.	*Ordo Carmelitarum.*	Ordre des Carmes	طايفه پادريان كرمليط * جماعت راهبانان مريدان حضرت الياس نبي * پادريان كوه كرمل *
Ordini de gl' Angioli.	*Ordines Angelorum.*	Ordres des Anges	مراتب فرشتگان * مراتب ملايكه *
Ordire la tela.	*Ordiri telam.*	Ourdir.	سدي كردن * تار وپوت راست كردن * مسدّي نمودن *
Oregano: erba.	*Origanum.*	Origan.	مرّ مربي * اوشه * جَلَيْدَر * سعتر گرد ورق *
Orginale: essemplare.	*Exemplar.*	Original.	اصل * نسخه اصل * صفاره *
Originare: procedere.	*Originem trahere.*	Proceder.	حاصل شدن * درامدن * صادر شدن * صدور نمودن * منتبه گرديدن * منبثق شدن *
Origine.	*Origo.*	Origine.	اصل * مبدا * فطور * مصدر *
Origine d'una fontana.	*Scaturigo: latex.*	Source d'une fontaine.	منبع چشمهٔ * اصل چشمهٔ * عين *
Orina.	*Vrina: lotium.*	Urine.	شاش * بول * آب * زهر * تفسيره * چاميز *

Orinale

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Orinale.	*Matula.*	Pot de chambre.	قاروره * شیشه بول *
Orinare.	*Mingere.*	Uriner.	شاشیدن * شاش کردن * بول کردن * چش آب رفتن * آب پراندن * اب تاختن * چامپیدن — چامپر کردن * چامپیدن *
Orizonte.	*Horizon.*	Horiſon.	افق * دایرهٔ افق * خط افقي *
Orlo.	*Margo: fimbria.*	Orle: marge: bord.	حاشیه * کناره * دامن * پرامن *
Ormus.	*Hormuſium.*	Hormuz.	هُرمز * شهر هرمز * جزیره هرمز *
Ornamento.	*Ornamentum.*	Ornement.	زینت * آرایش * اراستگي * زیور * آیین * بها * تزیین * تحلیه * پراز * تعشیح * پاخ پاخ *
Ornare.	*Ornare.*	Orner.	اراستن * آیین بستن * زینت کردن * اراسته نمودن * تعشیح نمودن * تزیین ساختن * تحلیه نمودن *
Ornato.	*Ornatus.*	Orné.	اراسته * زینت کرده شده * رنگین کرده شده * مرشح * مُزیّن * محلّي *
Oro.	*Aurum.*	Or.	طلا * ذهب * زرالجین * جعفري * خاني *
L'iſteſſo Rè frà Mahometani non porta mai anelli d'oro, per vitare il ſoſpetto d'Idolatria: le donne però gli adoprano.	*Reges ipſi Mohommedani nunquam utuntur annulis aureis; tollendi ergo prorſus Idololatriæ ſuſpicionem.*	Le Roys méme dans la loy deMahomed ne ſe ſervent jamais d'anneaux d'or; pour oſter le ſoupçon de l'Idolatrie.	کوینده که سببي چرا هیچکس اهل محمدیه خصوصاً مسکین خصوصاً سلطان انگشتر طلا نمیپوشد یکانه ان باشد یعني رفع گمان وشک بتپرستي *
Oro fino.	*Aurum obriſum; purum.*	Or fin.	طلاي پاک * طلا صاف * ذهب الابریز * طلا خلاصه *
Oro filato.	*Aurum textile.*	Or filé: fil d'or.	کلابدون طلا * سرمه طلایي * کلابدون ذهبي * قصب طلا * سیم طلا *
Orobanche.	*Orobanche.*	Queüe de renard; herbe.	جعفیل * ایرونباخس * خانق گرسنه * اسد العنس * لوک * باقله گردي *
Oroſcopo.	*Horoſcopus.*	Horoſcope.	طالع * برج طالع * کتخداي *
Orpello.	*Aurichalcum.*	Oripeau.	چغچغه * زروزق *
Orpimento.	*Auripigmentum.*	Orpiment.	زرنیخ * اصفر *
Orſo.	*Vrſus.*	Ours.	خرس * دبّ *
Orſù.	*Eja: euge.*	Or-ſus: ça.	هه * هي هه * نام خدا * بسم الله *
Ortica.	*Urtica.*	Ortie.	اذجره * اسرغن * انالبقي * گزنه *
Ortografia.	*Orthographia.*	Ortographe.	امـــــــلا *
Orzo.	*Hordeum.*	Orge.	جو * شعیر *
Orzo in herba.	*Hordeum viride.*	Orge en herbe.	قصیل * جو ترش * علف جو *
Orzata.	*Polenta ex hordeo.*	Potage d'orge mondé.	اش جو * جو مقشر پخته * طبیخ الشعیر مقشر *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Acqua d'orzo.	*Zythum : aqua hordei.*	Eau d'orge.	شیره جو * ماء الشعیر * آب جو *
Oscurità.	*Obscuritas.*	Obscurité.	تاریکی * ظلمت * ظلام * عدم نور * عدم روشنایی *
Oscuro.	*Obscurus.*	Obscur.	تاریک * ناروشن * مظلم * بی نور * ذو الظلام *
Ossequio.	*Obsequium.*	Service.	طاعت * متابعت *
Osservanza regolare.	*Observantia regularis.*	Observance reguliere.	سلوک * تصوّف *
Osservanza della lege.	*Observantia legis.*	Observance de la loy.	تعصّب * غیرت مذهب * نگهداری دین ومذهب *
Osservare: guardare,	*Observare : custodire.*	Observer : garder.	نگاه داشتن * محافظت نمودن *
Osservare : veder bene.	*Observare; cavere.*	Observer : prendre garde.	واقف شدن * سر حساب بودن * باخبر بودن * ملاحظه کردن * احطیاط نمودن * مترصّد شدن *
Osservatione: cautela.	*Observatio: cautela*	Precaution.	احتیاط * رصد * سر حساب * با خبر شدنی *
Ossi de' frutti.	*Nuclei fructuum.*	Noyaux des fruits	استهٔ میوه * استخون میوهٔ عجم * عبسه * نوی *
Osso.	*Os.*	Os.	استخون * عظم *
Ostacolo.	*Obstaculum.*	Obstacle.	منع * مخالفة *
Ostaggio.	*Obses.*	Otage.	امانت * وجه امانتی *
Ostare : impedire.			
Ostentatione.	*Ostentatio.*	Ostentation.	شاه اندازی * لاف *
Ostetrice : comadre.	*Obstetrix.*	Sage-femme.	ماماچه * زمنج * زم * زم *
Ostinarsi.	*Obfirmare animum.*	S'obstiner.	عناد ورزیدن * معاند شدن * تمرّد نمودن * متمرّد شدن * متعصی شدن * ارتکاب و معاصی نمودن *
Ostinatamente.	*Pertinaciter.*	Obstinément.	ازروی عناد * بتمرّد * معاصیاً * بارتکاب * بتعصیب *
Ostinatione.	*Pertinacia : pervicacia.*	Obstination.	عناد * ارتکاب * معاصی * معصیه * عصیان * تعصیب *
Ostinato.	*Pertinax : obfirmatus.*	Obstiné.	سخت * معاند * عاصی * مشتدّ * متمرّد * مرتکب *
Ostruttione.	*Obstructio.*	Obstruction.	سدّه * تسدید *
Ostro; vento.	*Auster; ventus.*	Vent de midy : vent du sud.	باد جنوبی * هوای جنوب *
Otio : ozio.	*Otium.*	Oisiveté: faineantise.	تعطیل * بیکاری * بطلان * فراغت * کسالة *
Otioso.	*Otiosus.*	Oisif : oiseux : faineant.	بیکار * معطّل * باطل * طنبل * بیکاره * اوار * پَخ * بلهو * مشغول * حام دست *
Otra : v: utre.			
Ottanta.	*Octoginta.*	Quatre-vints: huitante.	هشتاد * ثمانیّن *
Ottavo.	*Octavus.*	Huitieme.	هشتم * ثامن * هشتمی *
Ottenere.	*Obtinere: impetrare.*	Obtenir.	مطلب یافتن * یافتن * بهر مند گردیدن * بمراد رسیدن * بمقصد خود رسیدن *
Ottenere un mandamento.	*Obtinere diploma.*	Obtenir un mandat.	رقم در آوردن * حکم برون آوردن * بموجب فرمان همایون مشرّف و سرافراز گردیدن *
Ottimamente.	*Optimè.*	Tres-bien.	بسیار خوب * اعلا * بی نظیر * بکمال خوبی *

Otti-

Ott. Ov. Ox.

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Ottimo.	*Optimus.*	Tres-bon : le meilleur.	كامل * بسيار خوب * صاحب كمال * عالي * بهترين * بسيار نيك * احسن * خوبترين * كلانترين *
Otto. Ottobre : v: meze.	*Octo.*	Huit.	هشت * ثمان * ثمانيه *
Ottone.	*Orichalcum.*	Laiton.	برنج * مس زرد * صفر اصفر * نحاس *
Otturare.	*Obturare.*	Boucher: fermer.	بستن * كرفتن * مسدود كردن *
Ottuso.	*Obtusus.*	Obtus: emoussé.	كند * منفرجه *
Ovale. Overo : v : ò.	*Ovalis figura.*	Ovale.	شكل طولاني * شكل هليلج * دايرهٔ طولاني * شكل بادامي * شكل بيضهٔ * دايره بهيهٔ بيضه *
Ovo.	*Ovum.*	Oeuf.	تخم مرغ * بيضه * دحروجه *
E meglio hoggi un vovo, che domane una gallina, Prov: Turco.	*Præstat ovum habere hodie, quam gallinam cras.*	Il est mieux d'avoir aujourd'huy l'oeuf, que la poule demain.	بوكوك بو مورطه بارنكه طقطن يكدر *
Ovo dà bere.	*Ovum sorbile.*	Oeuf en coque.	كوازه *
Oximele.	*Oxymeli.*	Oximel.	سكنجبين * سركه انكبين * شربت عسل وسركه *

Pac. Pad.

PAce. La pace sopra di te, overo; sopra di voi: (salam aleïk; salam aleikum:) è saluto ordinario frà gl' orientali, al quale rispondono, (aleik salam,) overo; (aleikum salam,) cioè; sopra di te la pace; ma alcuni Mahometani superstiziosi rispondono solamente ad un Cristiano, sopra te; senza dir il restante.	*Pax.* *Pax tibi, aut pax vobis, honoris gratiâ: (salam aleik,) aut; (salam aleikum:) est salus orientalium, cui respondent; tibi pax; sed superstitiosi quidam Mohommedani Christiano dicenti; pax tibi; respondent tantùm; tibi; salutem nempe detrectantes.*	Paix. La paix sur toy, où; la paix sur vous par civilité: (salam aleik,) où; (salam aleicum:) c'est le salut des orientaux; auquel ils repondent sur toy, où sur vous la paix; mais quelques superstitieux Mahometans repondans au salut des Chretiens, ne disent point sur vous la paix; mais seulement; sur vous.	آشتي * صلح * مصالحه * اشناي * سلام * درود * اهل شرق سلام عليك يا سلام عليكم كويند وجواب اين باشد عليك سلام يا عليكم سلام اما بعضي اهل وسوسه چون ادميرا غير مذهب سلام واپس دهند جواب نميدهند سلام عليك بلكه فقد كويند عليك وبسيا بيان بيست *
Pacificare.	*Conciliare : pacificare.*	Pacifier.	صلح كردن * آشتي كردن * مصالحه نمودن *
Pacificatione.	*Pacificatio.*	Pacification.	مصالحه * آشتي كردن * مصامحه *
Pacificato.	*Conciliatus: pacificatus.*	Pacifié.	آشتي كرده شده * متصالح كرديده * صلح پذيرفته *
Pacificato: acchetato.	*Sedatus.*	Appaisé.	ساكن شده * مسكون كرديده * خاموش شده * جا كرفته *
Pacifico.	*Pacificus.*	Pacifique.	خاموش * ساكن * درويش * صاحب حلم * حليم *
Padella.	*Sartago : patella.*	Poële à frire.	تاوه * مقلاه *
Padiglione.	*Tabernaculum.*	Pavillon : tente.	چادر * خيمه * سايه كاه *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Padre.	*Pater.*	Pere.	پدر * والد * اب * بابا *
Padre ; Religioso facerdote.	*Pater; Religiosus sacerdos.*	Pere ; Religieux prêtre.	پاپري * پشنماز فرنگيان * مقتدي * راهب * زاهد * عابد * سالک * صوفي ملّة مسيحي *
Padre Reverendo	*Reverendus Pater.*	Reverend Pere.	پاپري مکرّم * الاب المکرّم *
Padrino.	*Patrinus.*	Parrin.	کبروه * پدر روحاني * قريب * شمبن *
Padrona.	*Domina.*	Maîtreſſe.	بيبي * خانم * خاتون * سيّده * ست *
Padrone.	*Dominus.*	Maître.	اقا * صاحب * مولا * سيّد * ولينعمت *
Padrone di caza.	*Herus.*	Maître de la maiſon.	صاحب خانه * کتخداء خانه * ريش سفيد خانه * ربّ بيت * صاحب البيت *
Padrone aſſoluto.	*Dominus abſolutus*	Maître abſolu.	متولي * والي * صاحب مطلق * مالک * ضابط علي الاطلاق * صاحب کلّ اختيار *
Paezano.	*Conterraneus.*	Compatriote.	همشري * هم ولايتي * يک ولاتي *
Paeze.	*Patria : Regio.*	Pays : païs.	الکه * بلاد * ولايت *
Paga.	*Merces.*	Paye : ſalaire.	مواجب * اجاره * اجرة * حقّ * وزستان *
Paga de i ſoldati.	*Stipendium.*	Paye des ſoldats.	علوفه * معين * تعيين * مواجب سپاه *
Pagano.	*Paganus.*	Payen : Idolatre.	بتپرست * مجوسي * کافر * صنم پرست * عابد صنم *
Pagare la colpa.	*Luere culpam.*	Payer la faute: ſatisfaire.	جريمه دادن * ترجمان دادن * تنبيه کشيدن * تاوان شدن * متاوّب کرديدن *
Pagare il debito.	*Solvere debitum.*	Payer la debte.	ادا نمودن * وفا نمودن *
Pagatore: offizio.	*Stipendiorum præfectus.*	Payeur : office.	وکيل خرج * خزينه دار *
Paggio.	*Ephebus.*	Page.	پسر ساده * پسر خزينه * غلمان * فيج *
Pagina.	*Pagina.*	Page d'un livre.	صفحه * صحيفه *
Paglia.	*Palea.*	Paille.	کاه * تبن * تغرو *
Pala.	*Pala.*	Paele.	پارو * مروحه * انکشته * هيز خرمن * هيج * تبار *
Palafreniere.	*Stabularius.*	Palefrenier.	مهتر * سيّس * سايس * تيمارکن * بتپال *
Palato.	*Palatum.*	Palais de la bouche.	کام * سقف دهان * سقف فم *
Palazzo.	*Palatium.*	Palais.	سراي * دولتخانه * قصر * ستان * بارگاه * انديمن * ورنق *
Palco.	*Contignatio.*	Eſchafaud.	تيربوش * سقف * دار * بام *
Palezare. Paleze: manifeſto.	*Manifeſtare.*	Publier : manifeſter.	فاش کردن * اظهار کردن * اشکارا کردن * عيان وپيدا ساختن * مشهور نمودن * جهر کردن * باهر کردانيدن *
Paletta del ſpeciale, &c.	*Rudicula.*	Spatule : eſpatule.	استام * معلقه *
Palla dà giocare.	*Pila luſoria.*	Bale à joüer.	کوي * توپه * پل *

Palla

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Palla d'archibugio.	*Globulus.*	Bale de mousquet.	گلوله * بندقه *
Pallone.	*Follis.*	Balon.	توپ ـــــــه *
Pallidezza.	*Pallor.*	Palleur.	زردي * رنگ زرد * اصفر *
Pallido.	*Pallidus.*	Pâle: defait: blême	چرمده * اصفر *
Palmo della mano	*Vola manus.*	Paume de la main.	کف دست * کفّ *
Palma.	*Palma.*	Palme; arbre.	درخت خرما * نخل *
Palmo.	*Palmus.*	Palme; mesure.	وجب * شبر * بلست * شب *
Palo.	*Palus.*	Pal.	چوب * قازوق * میل *
Palo della vite.	*Statumen vitis.*	Eschalat.	تکیهٔ رز * ازام مو * پرغه * ترخچه *
Palombaia.	*Columbarium.*	Fue: colombier.	برج کبوتر * کفتر خانه * بیت الحمام * مبرجه *
Palombo.	*Columbus: columba*	Colombe: pigeon	کبوتر * حمام * کفتر * مسیچه * حمان قلاب * کبوتر چرخرن * کفتر حرم * حمام یاهو * وتا * ورشان * ورش *
Palpare.	*Palpare.*	Manier: tâter.	لمس کردن * دست کردن * مس کردن * دست زدن * بسودن * پرواسیدن * پروس کردن *
Palpabile.	*Palpabilis.*	Palpable.	لمس پذیر * لمس شدني *
Palpebra.	*Palpebra.*	Paupiere.	مژه * غمزه * مژگان * جفن * پلک چشم * هُدب *
Palpitare.	*Palpitare.*	Palpiter.	طپیدن ـــ مبطپیم * حرکت کردن *
Palpitatione di cuore.	*Palpitatio cordis.*	Palpitation de coeur.	دل طپش * دل لرز * خفقان * رجفهٔ دل * خُناق *
Palude.	*Palus: dis.*	Marest.	شلوه * غدیر * هور * صخه * ورگاه * وغ *
Paludoso.	*Paludosus.*	Marecageux.	شلوي * پرشلوه * شلوه دار *
Pampano.	*Pampinus.*	Pampre: feüille de vigne.	شاخ انگور * شاخه رز *
Panace.	*Panax.*	Opoponac.	جاوشیر * نبات جاوشر *
Pancia.	*Pántex: omasum.*	Pance.	شکم * بطن * جوف * هزارخانه * جراوه * دوصله *
Pancione.	*Ventricosus.*	Grosventre.	پیله دار * شکم بزرگ * بطین * جرینه * جرّیه * جگراکنه *
Pane.	*Panis.*	Pain.	نان * خبز *
Pane biscotto.	*Panis nauticus, bisco&tus.*	Biscuit.	پتسمط * صوخاري *
Pane con succaro: &c.	*Panis butyraceus.*	Pain au sucre: &c.	کلیچه * نان روغني * تمابرتی * چنگالي *
Pane azimo.	*Panis azymus.*	Pain sans lêvain.	نان کماش * نان بي خمیر مایه * نان بي مایه * خبز فطیر * نان نارس * تمی برتو * نان بیموس * سکارو * کماج *
Pane lievito.	*Panis fermentatus*	Pain levé.	نان خمیر * نان با خمیر مایه * خبز مخمّر * نان رسیده *
Pane di semola.	*Panis similagineus*	Pain de segle.	خُشکَار * نان پارنج *
Panico.	*Panicum.*	Paniz.	ارزن خوره * دخن سحرایي * دخن البرّ * دزا *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Paniere piccolo.	*Cista modica.*	Petit panier.	زنبيل * سله * سبت *
Paniere grande.	*Discus.*	Grand panier.	لوده * سبت بزرك *
Pannaccio.	*Pannus vilis.*	Méchant drap: torchon.	كهنه * لتّه كهنه * پلاس *
Pannicelli di bambini.	*Crepundia.*	Maillot.	رختهاي بچه * لباس اطفال * جامه كودكان *
Panno.	*Pannus.*	Drap.	پارچه * قماش *
Panno del Barbiere.	*Pannus tonsoris.*	Devantier à faire la barbe.	لنك * فوطه سرتراشي *
Panno per il Bagno	*Pannus ad balneum.*	Drap pour le bain	فوطه * فوطهٔ حمام * لنك حمّام *
Panno d'Inglaterra fino.	*Pannus Anglicus subtilis.*	Drap d'Angleterre fin.	لندرينه * زقلّات خوشقماش * زغلّات باريك * جوخ خوب *
Panno d'Inglaterra grosso.	*Pannus Anglicus rudior.*	Drap d'Angleterre grossier.	لندره * زقلات كنده * جوخ كنده *
Panno grosso di Persia.	*Pannus Persicus rudior.*	Drap de Perse: feutre.	قاسمي * جوخ قاسمي *
Pannocchia.	*Bubo venereus.*	Poulain.	خيارك * چرو * خون *
Pantera.	*Panthera.*	Panthere.	پارس ماده * ضبع *
Pantofola.	*Crepida.*	Pantouffle.	پاپوش * بابوج * كفش * حده *
Papa: N.S il Papa.	*Papa: summus Pont.*	Pape: le S. Pere.	ريم پاپا خليفه حضرت ايسوع *
Li Rè di Persia ne gl' autentici editti concessi in favore de' Padri Carmelitani scalzi, come mandati dalla santa sede, chiamano il Papa Vicario di Cristo; Pontefice Sovrano, & il più grande de' Potentati della Cristianità.	*Reges Persarum in diplomatibus Carmelitis Disc. uti Sanctæ sedis legatis concessis, vocant Papam Christi Vicarium, nec non Supremum Pontificem, ac Maximum Potentatuum Christianitatis.*	Les Roys de Perse dans leurs mandements faits en faveur des Carmes déchaussez, comme envoyez du Saint Siege, appellent le Pape Vicaire de J.C. Souverain Pontife, & le plus grand des Potentats de la Chretienté.	القاب كه حضرت ايران پادشاه بحضرت ريم پاپا ميدهد در ارقام متعدّده در حق پادريان ميداني مير طايفه كوه كرمل عز صدور يافته اين اند نحو خليفه حضرت عيسي عليه السلام مقتدي و پيشوا و بزركترين فرمان روايان عليشان ملك مسيحيه *
Papafico.	*Ficedula.*	Becque figue.	بلبل * بلبول انجير خور *
Papagallo.	*Psittacus.*	Perroquet.	طوطي * توتك * پروان * ترك *
Papavero.	*Papaver.*	Pavot.	خشخاش * شيرابه * نبت افيون *
Papiro; arbore.	*Papyrus; arbustum*	Papier; petit arbre	ني خرّامي * حفار * قرطاس * قافيرا * بردي * دوخ *
Parabola.	*Parabola.*	Barabole.	مثل * تمثيل * امثله * مانند *
Paradiso.	*Paradisus.*	Paradis.	بهشت * جنّة * نعيم * رضوان * طوبي * فردوس * دار السّلام *
Paradiso terrestre	*Paradisus terretris.*	Paradis terrestre.	بهشت عدن * جنّة عدن *

Par.

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Al grado 41 di latitudine, e frà li gradi 72, e 73 di longitud: in una bellissima pianura (che non sia il campo *Eden?*) sopra il borgo (Qougiassar قوجاصار) altrimente; (Edneïsser اذنيسر) forse *Neo-Cæsarea*; campeggiando io con l'armata de' Gianisseri al piede d'un monte, dove è la Citta di (Mardin) mi fù mostrato il sito d'il Paradiso terrestre, conforme alla tradizione de' più periti di quel Paeze.	*Ad gradum lat.* 41, *& inter* 72, *&* 73 *long. in planitie peramœnâ (an campus Eden?) ultra oppidum (Qougiassar* قوجاصار*) al.* (اذنيسر *Edneisser) forte; (Neo-Cæsarea) castrametanti mihi cum Gianisserorum exercitu ad radices montis in quo sita Civitas (Mardin* ماردين*), addigitatus fuit locus Paradisi terrestris, ubi quippe constanti peritorum Orientalium traditione designatur.*	Au deg. 41 de lat. & entre le 72, & 73 de long. dans une tres belle plaine, que j'appelle le champ d'Eden; & au dessus d'un grand bourg qu'on appelle (Qougiassar,) où bien, (Ed-neïsar, pût être l'ancienne Neocesarée;) etant campé avec l'arm e des Janissaires au pié de la montagne, sur laquelle est (Mardin) l'on m'indiqua le veritable endroit, où les plus habiles gens du pays méme croient que le Paradis terrestre a été.	روزي همراه لشكر ينكچريها زير حكم سپسلار حسن اقا رسيده بعرض . . . ما . . . و طول بين . . . عب . . . و عج . . . نزديك قوجاصار شخصي صاحب وقوف و بسيار تواريخ ورزيده باشاره مرا نمودست جايرا كه جنة عدن بوده *
Vien chiamato il luogo in lingua Turchesca (Bin-goul بين كول) cioè; mille sorgenti, e quindi dà vero escono li 4 fiumi Tigre, & Eufrate (Tegeli e Frat تجلي وفراط) come ancora il fiume chiamato (كوك صو Kouk-sou) cioè; fiume ceruleo, quale va cascare nel Tigre sopra di (Mussul) & altro fiume chiamato (nahar-qilics نهر قليچ) cioè; fiume Spada, il quale si getta nell' Eufrate sotto (رها & بيري Biri, e Reha.)	*Vocatur hic locus Turcicè (Bin-goul* بين كول*) i. e. mille fontes, seu latices, unde revera procedunt* 4. *flumina; Tigris, & Euphrates (Tegeli, & Frat* تجلي وفراط*) tùm etiam* كوك صو *Kouk-sou) i. e. aqua, seù fluvius cæruleus, qui supra urbem Mussul in Tigrim influit, tùm ex altera parte (*نهر الخليچ *Nahar-qilics) i. e. fluvius Gladius, qui infra oppida (Biri & Reha* بيري ورها*) in Euphratem dilabitur.*	Ce lieù est appellé en Turc (Bin-goul) c'est à dire; mille sources, & de là sortent effectivement le Tigre & l'Euphrate (Tegeli & Frat) comme encore deux autres rivieres, d'ont l'une qu'on appelle (Kouk-sou) c'est à dire; eau, où riviere blüe se jette dans le Tigre au dessus de Mussul, & l'autre appellée (Nahar-qilics) c'est à dire la riviere Epée, và tomber dans l'Euphrate au dessûs de (Biri, & Reha.)	واما آن موضع جنة بزبان تركي بين كول خوانند و بالفعل معني بين كول هزار چشمه باشد واز همان جا انتباه نمايند چار رود جنة يعني دجله وفراط وكوك صو ونهر قليچ ودوتا اخري يعني كوك صو در دجله ميافتد بالاي شهر موصل و قليچ در فراط تحت شهر بيري ودهه رها *
Veramente non vedo come si possa negare che non sia il (qouk-sou) *Gehon*, & il (qilics) *Fison?*	*Num fluvius Cæruleus Gihon, & Gladius Phison?*	Et pourquoy ne croira-t-on pas que la riviere blüe est le *Gihon* & la riviere épée *Phison?*	اما چرا نكفيم كه كوك صو فيسون باشد و قليچ جيهون كه اسام نهرين جنة عدن حسب توريت المقدس همين بوده *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Avanti di questa scoperta fui io del Parere di Pererio, & altri, quali pretendono che il *Fison* e *Gihon* siano quei canali che dal Tigre & Eufrate uniti insieme si formano d'una, e d'altra parte, sotto la Città di Bassora; l'uno verso la terra di *Hevila*, cioè; verso la Persia maritima, chiamato (Haffar حفار) & l'altro verso l'Etiopia Arabica, e questo vien chiamato (C-hedzer خضر) d'al quale vien formato l'Isola di l'istesso nome, dove venerano il S. Profeta (C-hedzer;) cioè Elia in una stazione, ò piccola moschea à posta: questa Issola, & un altra vicina chiamata (sarragi سراجي) sono delizzioziſſime,& abondante in palme, cedri, viti, & & ogni sorte de' frutti	*Antehac nihilominus sententiæ hærebam Pererii, Oleastri, Eugubini, & Jansenii, qui Phison, & Gihon illa esse fluenta autumant, quæ ex Euphrate, & Tigri coeuntibus enascuntur infra Civitatem Bassoræ, ubi revera dividitur Magnus fluvius (Kobar) in duo capita, vel quasi brachia; unum versus terram Hevila (quæ est Chutea Regio, sive Persica;) & uocatur (Haffar حفار): alterum verò versus Æthiopiam Arabiæ desertæ, quod equidem dicitur (C-hezer خضر) ex quo tùm ex altero alveo, cui (Sarragi سراجي) nomen, efformantur insulæ deliciis affluentes palmetis, cedris, vitibus, innumerisque aliis fruticibus copiosæ; sed (C-heder) illa est Insula ubi statio, seu ædicula visitur S. Prophetæ (C-hedzer) seù Eliæ sacra.*	Avant cette decovverte je croyois fort probablement avec plusieurs graves Autheurs que le *Gihon* & *Phison* estoienr ces deux bras du Tigre, & de l'Euphrate unis ensemble, d'ont l'un appellé (Hafar) va se getter dans la riviere de Caron, qui vient de Susan du coste de *Hevila*, qui est la coste de Perse, & l'autre appellé (C-hedzer) va vers l'Ethiopie, c'est à dire vers le desert d'Arabie, & fait une Isle de méme nom, où il y a une petite mosquée dediée au Prophete (C-hedzer) c'est à dire; Elie: il y a encore de ce costé l'Isle (Sarragi) tres delicieuse, & abondante comme celle de (C-hedzer) en palmes, cedres, vignes, & toutes sortes de fruits.	ايضا بن انكه حسب قول بعضي متفسران توريـــة راي كرده بودم كه موضع جنّة و خصوصا فيســـون و وجيهون تحت بصره بوده يعني در جزاير حفار و خضر كه نيز اسام ذهرين مركورين باشند چون در حقيقة جزاير بسيار ابادان باشند و موافقا كتـــاب مقدس حفرا سوي هعيله كه عراق عجـــم باشد و خضر سوي پلد زنكبار سير دارند امـــا راي اولي اصل بشتر دارد هرچند هنوز جزاير مركورين در خليستان و قراواذي اترج وليمن وعنب وغيـــر ميوهاي مثل ندارند *
Paradosso.	*Paradoxum.*	Paradoxe.	خرق عادة * لغز *
Parafrase.	*Paraphrasis.*	Paraphrase.	شرح * تفسير * بيان * حاشيه *
Paragone.	*Comparatio.*	Comparaison.	نسبت * تشبيه *
Paragrafo.	*Paragraphus.*	Paragraphe.	تقسيم * قسمت * فصل *
Parallela linea.	*Linea parallela.*	Ligne parallele.	خط متساوي * خط مساوي *
Parallelogramma.	*Parallelogrammon.*	Parellelogramme.	شكل مستطيل * مستطيل *
Paralisia.	*Paralysis.*	Paralisie.	افليج * فالج *
Paralitico.	*Paralyticus.*	Paralitique.	مفلوج * صاحب افليج * خداوند افليج * اشل *
Paramento di vestitico.	*Ornatus vestis.*	Ornement d'un habit.	زينت رخت * بتة لباس *
Parapetto.	*Antepectus: pinnæ arcis.*	Parapet.	كنكره * سرباره *
Parare.	*Parare.*	Preparer.	اماده ساختن * طيار نمودن * مهيا كردن * حاظر كردانيدن *

Paro-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Parotide.	*Parotis.*	Parotide.	دورينه * غدّه * دُرهَم *
Parasito.	*Parasitus.*	Parasite : ecornifleur : tire-lopin.	مفت خور * بد نفس * گدا طبع * خسيس * واغل * واش * روبوس * رزد * رُس *
Parcamente.	*Parcè.*	Echarsement : avec épargne.	بخسّت * بخيلانه * باصرفه * بقفاريك مجري *
Parco per pecore.	*Septum : caula.*	Parc pour les brebis.	ني حيت * زقاق * خرگاه * چپر * حدير * خِبَاك * دريواس *
Parco : scarzo.	*Parcus.*	Epargnant : échars	بخيل * ممسك * خسيس * زمخك *
Pardo.	*Pardus.*	Panthere ; mâle.	پارس * ضبع *
Pare.	*Par : similis.*	Pair : semblable.	مانند * شبيحه * برابر * اقران * امثال *
Parecchie volte.	*Sæpe : sæpius.*	Souvent.	بسيار بار * نوبة بسيار * چند مرتبه * بارها * دفعات *
Parelio : cerchio del sole.	*Parelion.*	Parelie du soleil.	حَرْبَا * خرمن *
Parentado.	*Progenies : stirps.*	Parenté.	نسل * اصل * جنس * آل * ذريّة اقربا * دودمان * خاندان *
Parente.	*Affinis.*	Parent.	خويش * قوم * نسيب * خصم * قريب *
Sono connosciuti li Parenti d'Ali dalle vesti di lana, e dà'l Turbante verde quale portano alle volte.	*Agnoscuntur Parentes Ali habitu laneo, & viridi fascia, quæ caput interdum revinctum habent.*	Les Parens d'Ali se distinguent du commun par les habits de laine, & par le Turban verd, qu'ils portent quelquefois.	اولاد مرتضي علي ازان علامة توان شناخت كه لباس ايشان ساده و صفائي باشد و كاي منديل سبز ميپوشند *
Sono chiamati in Persiano (Seied) cioè ; Signore ; come li descendenti dà Mahomete in Turchia (Emir) cioè, grande ; nobile.	*Vocantur in Persia (Seid سيد) ut in Turcia (emir امير) qui à Mohammede stirpem habent.*	On les appelle en Perse (Seied) c'est à dire, Seigneur ; comme l'on appelle en Turquie (Emir) noble, les descendans de Mahomet.	واما اولاد علي وساير امام در ملك عجم سيد مينامند چنانچه در تركستان امير كويند ايشانرا *
Godono costoro de' privilegii di nobiltà, non connoscono, si non loro particolare giudice cielto dà frâ loro, chiamato dà' Persiani (Mir-miron) come frà' Turchi, & Arabi (Neqib-el-esçeraf.)	*Nobilitatis privilegiis gaudent, & Judicem tantum agnoscunt assumptum ex eorundum cohorte quem in Persiâ (Mir-miron مير ميران) alibi verò (Neqib-el-ecieraf نقيب الاشراف) vocant i. e. nobilis nobilium.*	Ils Jouïssent des privileges de noblesse, & ne reconnoissent qu'un Juge de leur état, appellé en Perse (Mir-miron ;) & en Turquie (Neqib-el-echeraf) c'est à dire ; noble des nobles.	ايضا طايفه انهارا عزيز و مسلّم دانند و ازان جهت ديوانهاي عام حكم برايشان ندارند بلكه حاكم عليحده دارند از ميان سيادة پناهان بركوزيده و اورا مير ميران در ايران خوانند و در تركستان نقيب الاشراف *
Parere : giudicio.	*Sententia.*	Sentiment : pensée : avis.	راي * ظنّ * فكر * تدبير * ديد *
Parere : apparire.	*Apparere.*	Paroître.	نمودن * ظاهر شدن *
Parietaria.	*Parietaria.*	Parietaire ; herbe.	موش كوش * اذن الفار * ياپشعان *
Pargoletto : cune.			
Parimente.	*Pariter.*	Semblablement.	بهمين دستور * بهمين وجه * بهمين نهج * وايضاً * بهمين طور *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Parità.	*Paritas.*	Parité : ressemblance.	مشابهة * تشبيه * نسبت *
Parlamentare.	*Colloqui: tractare.*	Parlementer.	كفت وڭو كردن * مابين حرف زدن *
Parlamento: corte	*Parlamentum.*	Parlement.	ديوان اعظم * جماعت حاكمان مطلق * مجمع حكّام كرام سلطان *
Parlante.	*Loquens.*	Parlant.	متكلّم * لافظ * ڭويان * ڭوينده * سخن ڭو *
Parlare.	*Loqui.*	Parler.	حرف زدن * سخن ڭفتن * متكلّم بودن * فرمودن * خطاب كردن *
Parlare à l'orecchia.	*Loqui ad aurem: susurrare.*	Parler à l'oreille.	سر كوشي ڭفتن * آهسته آهسته سخن بڭوش ڭفتن *
Parlar del naso.	*Per nasum loqui.*	Parler du nez.	مُنْكِيدَنْ *
Parlatore.	*Loquax.*	Parleur.	كب زن * متكلم *
Paro : v : pare. Paro : due.	*Par : duo.*	Paire,	جفت * دوتا * دوته *
Par di bue.	*Par boum.*	Paire de beufs.	دوالخواره * جفت كاو *
Paro ò imparo.	*Par aut impar.*	Pair où impair.	فرد يا زوج * طاق يا جفت *
Parocchia.	*Parrochia: paræcia*	Parroisse.	جامع محلّه * كنيسهٔ ريّسه * كنيسهٔ اصل * جامع * الرّعاه * معبد الخوريّته *
Parocchiano.	*Parocchianus.*	Paroissien.	مقتدي * اقتدا كننده * مطيع *
Parocho.	*Parochus : pastor.*	Curé : pasteur.	مقتدا * پشنماز كنيسه ريسه * امام ✠ خوري *
Parola.	*Verbum.*	Parole.	سخن * حرف * كلام * كلمة * لفظ * قول *
Parosismo.	*Parocysmus.*	Parocisme.	نوبت تب * نوبت حمّي * وصب * تُشْكْ * تب باره * تب باوه *
Parricida.	*Parricida.*	Parricide.	پدر كوش * برمخيد *
Parsimonia.	*Parsimonia.*	Epargne.	امساك * دريغ * شدة *
Parte : alcuni.	*Pars : quidam.*	Partie : les uns.	بعضي * بعض مردم * كساني چند * بعض النّاس *
Parte : portione.	*Pars : portio.*	Partie : portion.	جزوء * حصّه * مقدار * بهره * برخ *
Parte auversa.	*Pars adversa.*	Partie adverse.	مودّي * مدّعي عليه * خمانا *
Parte deretana del capo.	*Occiput.*	Le derriere de la tête	پوست سر * قفا *
Dà mia parte.	*Ex parte mea.*	De mon côté.	ازانجانب * ازجانب من * از طرف من *
Partecipare.	*Participem esse.*	Participer.	شريك بودن * جزو - بهره - سهم - حصّه داشتن *
Participatione.	*Participatio.*	Participation.	شراكت * شريكي * شركت * بهره * اشتراك *
Partecipe.	*Particeps.*	Participant.	بهرمند * شريك * حصّه دار *
Parteggiano.	*Appaltator.*	Partisan.	اجاره دار * ملتزم * عامل * متعهد *
Partenza.	*Profectio: discessus.*	Depart.	روانه شدن * راه افتادن * رحلت نمودن * شروع سفر *
Parthia: provincia	*Parthia.*	La parthe.	عراق عجم * عراق * ديار عراق * توران * الك توريان *

Parti

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Parti.	*Partes.*	Parties.	اجزاء * حصّها * اقسام *
Partialità.	*Partialitas: factio.*	Partialité.	فتنه * ميل بيك طرف *
Partiale.	*Factiosus: partialis.*	Partial.	فتنة انكيز * فتان * فتنچي * فتنه ورز *
Particola.	*Particula.*	Particule.	خف پاره * دروش *
Particolare.	*Peculiaris: privatus*	Particulier.	خاص * مخصوص * خصوص * جزوي *
Particularità.	*Proprietas.*	Particularité.	خصوصيّت * خاصّه * دقيقه *
Particularmente.	*Peculiariter.*	Particulierement.	خصوصاً * بالتخصيص * خاصّة * انفي *
Partire: v: spartire.			
Partire: andare.	*Proficisci.*	Partir; d'un lieu.	راه افتادن * روانه شدن * راه گرفتن * مسافر شدن * شروع سفر نمودن * راهي شدن * رحلت نمودن *
Partito: andato.	*Profectus.*	Parti: allé.	روانه شده * رفته * راهي شده * براه افتاده * مسافر گرديده * شروع مسافرت كرده * راحل شده *
Partito di gabella.	*Gabellæ census.*	Parti de gabelle.	معملهٔ اجاره * اجارهٔ داري * التزام * تعهيد *
Partito: v: diviso.			
Partito: conditione.	*Pactum: conditio.*	Parti: condition.	شرط * اقرار * قول * عهد * بند و بست * مري *
Con amico mangia, a bevi, mà non entrar in partità. Proverbio Turchesco.	*Comede cum amico, & bibe: sed à commercio abstine. Prov: Turcicum.*	Mange & boy avec ton amy: point d'autre affaire avec luy. Prov. Turc.	دوستله يا ايچ صات پازار ايتمه *
Partitore.	*Partitor.*	Qui partage.	قاسم * قسّام * قسمت كننده * حصّه كن *
Parto.	*Partus.*	Enfantement.	ولادت * زاييدن * نفاس * زاج سود *
Partorire.	*Parturire.*	Enfanter.	زاييدن — ميزايم * ولادت نمودن * فرزند اوردن * بار حمل گزاشتن * وضع كردن *
Partoriente.	*Parturiens.*	Femme qui enfante.	زاينده * نفسا * ماخضه * ذات مخاط *
Partorito.	*Genitus.*	Enfanté.	زاييده شده * متولد نموده * متنفّس * وضع نموده شده *
Pascere.	*Pascere.*	Paître.	چريدن — مچرم * چرا كردن * رعي — ارتعا كردن *
Far pascere.	*Pabulari.*	Faire paître.	چراندن — ميچرانم * مرعي نمودن * مرتعي كردن *
Pasqua di Cristiani.	*Pascha Christianorum.*	Pâque des Chrêtiens.	عيد قيامه حضرت ايسوع * عيد بزرگ * عيد القيامه * وتر *
Pasqua di Ebrei.	*Pascha Hebræorum*	Pâque des Juifs.	عيد الفاصه * عيد بزرگ يهودها * عيد كبير موسهيان *
Pasqua di Mahometani.	*Pascha Mohommedanorum.*	Pâque des Mahometans.	عيد اضحي * عيد بزرگ محمديان * عيد الحجّ * بيرام *
Pascolo.	*Pabulum: pascua.*	Pâturage: pâquis.	چراگاه * سبزه گاه * مرعي * جاي علف زار * چه * چرا * جرش * چرش *
Pascolato.	*Pastus.*	Repeu.	چرانيده * رعي كرده شده * مرعي * سير از علف گرديده *
Passaggiero.	*Transiens: transitorius.*	Passager.	مسافر * ره گزار * ابن السّبيل * عابر * گزران *
Passaggio.	*Transitus.*	Passage.	راه گزر * جا معبر * جفاز *
Passamano.	*Vitta.*	Passeman.	بافته * سفيفه * حاشيه * شريد *

Passa-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Passa-porto.	*Salvus conductus.*	Passe-port.	حکم * پته راه * رقم نامچه * امر نامه * تسکره * برات تسلّمي * پاینره * کرّونامة *
Passare.	*Transire.*	Passer.	گذشتن * گزشت کردن * گذارش نمودن * معدّي شدن * گذر کردن *
Passar oltra.	*Ultra progredi.*	Passer outre.	پیش رفتن * پشت رفتن * فها رفتن *
Passare dà banda à banda.	*Hâc illac transire.*	Aller d'un côté, & d'autre.	نقل مکان کردن * از جایجا رفتن * منتقل از موضع بموضع شدن *
Passare: esser stimato.	*Haberi.*	Passer: être estimé.	اوازه داشتن * نام داشتن *
Passare: colare.	*Transfundere.*	Passer: couler.	پالایدن * صاف کردن * از صفوان گذرندن * خنبیدن * خنبیدن *
Passar' il tempo.	*Jocari.*	Passer le tems.	بازي کردن * لعب نمودن * صفا کردن * بلهو و لعب مشغول بودن *
Passar' il mare.	*Transfretare.*	Passer la mer.	دریا عبور کردن * از دریا گذشتن * از بن سر بانسر دریا رفتن * ازین طرف باطرف بحر گذشتن *
Passata di fiume.	*Transitus fluminis.*	Passage de la riviere.	عبور رودخانه * از رود خانه گذشتن * ازین طرف شط بان طرف گذار نمودن *
Passa-tempo.	*Jocus: nugæ.*	Passe-temps.	بازي * لعب * صفا * حظّ * ترهّات * بازیچه *
Per-passa-tempo.	*Ludi causa.*	Pour passer le tems.	ازروي خوشطبعي * ازروي ریش خندي * ازوجه بازي * براي ترهات * جهت بازیچه *
Passato.	*Præteritus: elapsus*	Passé.	گذشته * متعدّي * سابق *
Per il passato.	*Antea: olim.*	Par la passé.	وقت پیشتر * وقت پیش ازین * وقت گذشته * قبل ازین * زمان سابق * سابقاً * اولاً *
Passeggiare.	*Deambulare.*	Se promener.	تردّد کردن * سیر کردن * گشتن * سیر و تماشا کردن *
Passeggiatoio.	*Ambulacrum.*	Lieu de promenade.	سیر گاه * صفا گاه * گشتگاه * سیران گاه *
Passere.	*Passer.*	Passereau: moineau.	گنجشک * عصفور * زرزور * پرونه *
Passere solitario.	*Passer solitarius.*	Passereau solitaire	سمّانه * سمنه * عصفور زرد * گنجشک اصغر *
Passionato.	*Passione actus.*	Passionné.	از حال بدر رفته * متالّم گردیده * غمناک شده * محبوس النفس گردیده * منفعل *
Passione di Christo.	*Passio Christi.*	Passion de N. S. J. C.	تالّم حضرت ایسوع * محنت حضرت مسیح * آزار وجفا و اذیّت سیّدنا حضرت ایسوع *
Passioni di l'animo.	*Passiones animi.*	Passions.	حرکات باطني * الم باطني * حبوس النّفس * انفعالات جان * انفعالات نفساني *
Passivo.	*Passivus.*	Passif.	مفعـــــول *

Passo

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Passo.	*Passus : gressus.*	Pas.	گام * خطوه * قدم *
Passo ; misura.	*Passus ; mensura.*	Pas ; mesure.	قدم * پا *
Passo à passo.	*Gradatim.*	Pas à pas.	پابه پا * قدم به قدم *
Passole : v : uva.			
Pasta.	*Pasta : massa.*	Pâte.	خمیر * عجین *
Pastelletti di profumo.	*Pastilli odorati.*	Pastilles de senteur.	گشته * قرص گشته * بخور گشته * اقراص خوشبو * دست انبویه *
Pastello: pasticcio	*Artocreas.*	Pâté.	قطایف * سنبوسک * بُرک * گوشت آلنده *
Pastello: Indico.	*Glastum.*	Pastel.	نیل * عظلم *
Pasticciere.	*Fartor.*	Pâtissier.	برک پز * سنبوسک بریز * قطا بریز * قطا ساز * سنبوسکی *
Pastinaca.	*Pastinaca sativa.*	Pastenade: carotte	زردک * گزرک * جزر *
Pastinaca salvatica	*Pastinaca erratica*	Pastenade sauvage.	شقاقل * گزر سحراهی * جزر جبلی * گزر دشتی * اسقنقول *
Pasto: v: concitto.			
Pastorale.	*Pastoralis.*	Pastorale.	چوپانی * مال جوپان * مال راعی مخصوص چوپان *
Pastorale.	*Pedum.*	Houlette.	جوسفند جیر *
Pastorale di vescovo.	*Pedum Episcopale.*	Crosse d'Evêque.	✠ گاوازان * عصای مطران ✠ عکاز الخلیفه * چوب دست خلیفه ✠ گاوزان اپس کپوس *
Pastore.	*Pastor.*	Pasteur.	چوپان * راعی * گله دار * صاحب گله * چراننده *
Patente: v: lettere.			
Paternità.	*Paternitas.*	Paternité.	پدری * پدریت * ابوّت * ابوی *
Patibolo.	*Patibulum.*	Gibet.	دار * صلابه *
Patientè.	*Patiens.*	Patient.	صابر * تاب آور * تاب دار * متحمّل * صبور * خود دار * تاب ورز *
Patiente ; in fisica.	*Patiens ; in physicâ.*	Patient ; en physique.	مفعـــــــــول *
Patienza.	*Patientia.*	Patience.	صبر * تاب * تحمل *
Tu sei huomo, e non hai patienza ? rimproccio Persiano.	*Tu vir es, & patientiam non habes ? Persarum* ἐρώτημα.	Tu es homme, & tu n'as point patience ? commun dire des Perses.	تو مردی و صبر نداری *
Il povero senza patienza, e come la lampade senz' oglio: Sent: Arab.	*Pauper sine patientia est ut lampas sine oleo. Sent: Arab.*	Le pauvre sans patience est comme une lampe sans huile. Sent. Arab.	فقیر بلا صبر کقندیل بلا زیت *
Patire.	*Pati.*	Patir : souffrir.	جفا خوردن * ریاضت ـ زحمت ـ محنت کشیدن *
Patire danno.	*Damno affici.*	Souffrir dommage	نقصان کردن * ضرر یافتن * زیان کردن * خسارة یافتن *
Patire fredo.	*Algere.*	Souffrir le froid.	سرما خوردن * برد کشیدن * از شدّة برودت جفا دیدن *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Patimento.	*Labor: angor.*	Souffrance.	ازار * جفا * رنج * محنت *
Patito.	*Paſsus.*	Qui a ſouffert.	جفا خورده * آزار کشیده * ریاضت و زحمت و محنت ورزیده * رنج کشیده * تعب والم یافته *
Patria.	*Patria.*	Patrie: pays.	الکه * بلاد * وطن * مولود * نشیمن * زاد بوم *
Patriarca.	*Patriarcha.*	Patriarche.	✠ حقورتر ✠ کاتلیکوس ✠ پتریک * امام * خلیفة الخلفا *
Giacob Patriarca de gl' Armeni mori in Conſtantinopoli nell' anno 1680, doppo fatta publica profeſſione delle fede Catolica.	*Jacob Armenorum Patriarcha, facta publica profeſſione fidei Catholicæ, obiit Conſtantinopoli ann. 1680.*	Le Patriarche des Armeniens Jacob mourut à Conſtantinople en 1680. aprez avoir profeſſé publiquement la foy Catholique.	✠ حقوورتر ارامنا یعقوب چغان میرفت الا رومه بپاهبوسی حضرت پاپا در شهر استنبول اعتراف ظاهرانه کرده دین کاتولیکی متوفی شد *
Fù educato dà figliuolo dà' PP. Carmelitani Sc. d'Aſpahano ſin à l'età di 21 anno.	*Fuerat alumnus ab infantia ferme, ad juventutem Carmeli Aſpahanenſis.*	Il avoit été elevé chez les Carmes de: d'Aſpahan depuis l'enfance juſques à l'âge de vinct & un an.	و معلومیست که پتریک مذکور پرورده حضرات پادریان کرملیط ساکنان اصفهان بوده از عمر طفولیّت الا بیست و یک ساله *
Patricida.	*Parricida.*	Parricide.	پدرکُش * قاطل الابّ * قتال ابو *
Patrimonio.	*Patrimonium.*	Patrimoine.	میراث * ارث * ورث * متروک پدر * مخلّفات *
Patricio: v: nobile. Patrocinare.	*Patrocinari.*	Interceder.	شفاعة کردن * استدعا نمودن * حمایت کردن * جانبه گرفتن * محافظت نمودن * حفظ کردن *
Patrocinio.	*Patrocinium.*	Interceſſion.	حمایت * صیانت * محافظت * هواداری * شفاعت *
Patto.	*Pactum.*	Pacte: accord.	اقرار * شرط * وعده * عقد * عهد * میثاق * قول * پیمان *
Patto: ſcritto magico.	*Amuletum magicum: phylacterium.*	Pacte: Sorcelerie.	عقوید *
Si vendono publicamente nelle Città di Perſia.	*Venalia proſtant hæc ſcripta magica in urbibns Perſidis.*	L'on en tient boutique dans les villes de Perſe.	عجب که ارقام جادوگری و بازوبندی و سایر باطلیات یا تصروفات شیطان اشکارا میفروشند در شهرهای ایران *
Paviglione.	*Tentorium.*	Pavillon.	خیمه * چادر * بارگاه * وخرگاه *
Pavimento.	*Pavimentum.*	Pavé.	فرش * روی زمین *
Pavonazzo.	*Violaceus.*	Violet.	بنفش * رنگ بنفشه *
Pavone.	*Pavo.*	Paon.	طاوس * مرغ طاوس * طیر الطاوس *
Pavonarſi.	*Superbè ambulare.*	Se targuer.	خزیدن * خِرامانیدن * جمیدن * چمان رفتن * جلوی رفتن *
Paura.	*Timor.*	Peur.	ترس * خوف * واهمه * هراس * دغدغه * خشیت * خشوع * خضوع *
Dipaura che.	*Ne.*	De peur que.	نبادا *

Pau-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Pauroſo.	*Pavidus.*	Peureux.	وهمناک * ترسان * خوفناک * جازع * صاحب خوف * صاحب هراس *
Pauſa.	*Pauſa.*	Pauſe: poſe.	استراحت * راحت * فراغت * سکون * سکوت *
Pazzamente.	*Stultè.*	Follement.	ترزه دیوانه * ه دیوانه وار * همچون مجنون * بیعقلانه *
Pazzia.	*Stultitia.*	Folie.	دیوانکي * بي عقلي * جنوني * شوریده گي *
Pazzo.	*Stultus.*	Fol.	بي عقل * ه دیوانه * مجنون * شوریده * ناساز *
Peccare.	*Peccare.*	Pecher.	گناه کردن * خطا ورزیدن * جرم کردن * وزر ورزیدن * عصیان کردن * خطیه کردن *
Peccato.	*Peccatum.*	Peché.	وزر * گناه * خطیّه * جرم * عصیان * معصیه * زلّه * خرده *
Peccatore.	*Peccator.*	Pecheur.	گنه کار * خطا کار * خاطي * عاصي * مجرم *
Peccato originale.	*Peccatum originale.*	Peché originel.	ذاته ذل * گناه اصلي * خطیه اصلیه * عصیان ابوالبشر *
Peccato attuale.	*Peccatum actuale.*	Peché actuel.	گناه فعلي * خطیة فعلي *
Pecchia: v: ape.			
Pece.	*Pix.*	Poix.	زفت * زفت شامي * زفت رومي * قیر *
Pecora.	*Ovis: pecus.*	Brebis.	میش * نعجه * بهمه * شاه * روشا *
Pecoraïo: paſtore.			
Pedagogo.	*Pedagogus.*	Pedagogue.	آخوند * ملاّ * معلّم * مدرّس * استاد * ادیب *
Pedata.	*Veſtigium.*	Trace: veſtige.	خشانه پا * اثر قدم * اثر پا *
Pedone ne' ſchacchi.	*Trochulus in latrunculorum luſu.*	Pieton au jeu des echecs.	مهره سطرنج * پیاده شطرنج * بیدق *
Pedone: à piede.	*Pedes.*	Pieton: fantaſſin.	پیاده * پیاده رو * راجل * شلمک *
Peggiore.	*Pejor.*	Pire.	بد تر * ناپسنده تر * بتر * اشر *
Pegno.	*Pignus.*	Gage.	امانت * رهن * گروگون *
			موي کندن * شعر بر داشتن *
Pelare.	*Deglabrare.*	Peler.	ازموي پاک شده * منتّف نموده * شعر کنده شده *
Pelato: depilato.	*Glaber: depilis.*	Pelé.	رخ * غیهب *
Pelicano.	*Pellicanus.*	Pelican.	بعضي تصور میکنند که مرغ رخ بفالیکان مرکب در متن مرامیر حضرت داوود مرغ ساکا باشد که در غریباتخانه حضرت پادشاه فرنسه تربیک دار السلطنت پاریز توان دید اما غلط است *
Quei groſſi uccelli acquatici di Varſaglia, quali chiamano Pelicani, ſono l'onocrotalo.	*Avis illa prægrandis, quæ in vivariis Varſaliæ viſitur, ſub Pellicani nomine, ὀνοκρόταλος eſt.*	Ce gros oiſeau aquatique de la menagerie de Varſailles, que l'on veut, qui ſoit le Pelican, eſt *l'onocrotalos.*	ان مرغ غده بزرگ دارد زیر گردنش دنبال مرغ ساکا نام یافته و مرغ میش *
La gente di Meſopotamia li chiamano (ſaqa) cioè; pertatore d'acqua; & in Perſia (Miſç) cioè; pecora.	*Vocatur ab Arabibus, & Turcis (ſaqa) i. e. aquæ bajulus: & a Perſis Miſc) i. e. ovis.*	Les Turcs, & les Arabes l'appellent (ſaqa) c'eſt à dire; porteur d'eau & les Perſans (miſç) brebis.	

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Empiono quest' uccelli il pancione d'acqua, & vanno vuotarla nell' deserto dell' Arabia in certe piccole fosse dà abbeverare li uccelletti.	*Hæc oppletum aquâ Euphratis gutturnium, seu ventriculum in fossulis Arabiæ solitudinis egurgitat ad potandas aviculas.*	Il a l'instinct de remplir son gros gosier d'eau, & & de l'aller degorger dans les fossettes du desert de l'Arabie pour abbrever les petits oiseaux.	حضرت پروردگار بان مرغ ان خاصيتي دادست كه چون كلوش پر اب كند اورا درميان غودكهاي بيابان عربستان خالي كند تا مرغان كوچك بخورند واز تشنكي نميرند *
Quindi forse verra dato à costoro il nome di Pelicano.	*Hinc forsan cum Pellicano analogia.*	Ce rapport a pût-être donné lieu de l'appeller Pelican.	بلكه ازان جهت نسبت ان شده با مرغ رخ يعني فاليكان *
Pelle d'il serpente	*Senecta serpentis.*	Peau de serpent.	پوست مار * خيك *
Pelle.	*Pellis.*	Peau.	پوست * جلد *
Pelle: coïo caprino.	*Corium caprinum.*	Peau de chevre.	تيماج *
Pellegrinaggio.	*Peregrinatio.*	Pelerinage.	زيارت * عتبات بوسي * سياحت *
Pellegrinaggio di Meccha.	*Peregrinatio ad Mekkam.*	Pelerinage de la Mekke.	حجّ مكّه وكعبهٔ * زيارت بيت الحرام *
Pellegrinare.	*Peregrinari.*	Aller en pelerinage.	زيارت كردن * بزيارت رفتن * بعتبات بوسي رفتن * بزيارت گاه سفر نمودن * درجهان رفتن *
Pellegrino di Gieruzalemme.	*Peregrinus ad Hierosolimam.*	Pelerin de Hierusalem.	مقدسي * حاجي بيت المقدّس * سيّاح قدس خليل * مقدسي روشليم *
Pellegrino di Meccha.	*Peregrinus ad Mekkam.*	Pelerin de la Mekke.	حاجي الحرمين الشّريفين *
Pellegrino.	*Peregrinus.*	Pelerin: voyageur	غريب * سير كننده * سيّاح * مسافر *
Pellicciaro.	*Pellio.*	Pelettier.	پوستين دوز * كركچي * كرك دوز * واتگر *
Pelliccione fino.	*Vestis pellicea delicatior.*	Pelisse fine.	كاتبي بخارايي * كاتبي قلمي * كاتبي از پوست بخارايي * كاتبي سجقدار * كاتبي باپوست قلمي *
Pellicione grosso.	*Vestis pellicea crassior.*	Pelisse grosse.	پوستين * كاتبي پوستين * فروه * برفان *
Pelo; v: capello.			
Peloso.	*Pilosus.*	Velu.	پرموي * موي دار * صاحب شعر *
Pena; castigo.	*Pœna; supplicium.*	Peine: châtiment.	جريمه * ترجمان * عقوبت * جنيده * لزامة * باد افرا *
Pena infernale.	*Cruciatus inferni.*	Peine de l'enfer.	عذاب دوزخ * عذاب جهنّم * النّار * عقوبت دوزخ *
Pendente: appeso.			
Pendenti dà orecchie.	*Inaures.*	Pendans d'oreille.	كوشواره * حلقهٔ گوش * بستو * وركوش * وشيگوش * برنجن *
Pendere.	*Pendere.*	Pendre: suspendre	اويختن — مياويزم * معلّق نمودن * آويزان كردن *
Pendolo d'uva.	*Uvarum fasciculus*	Pendant de raisins	دسته انگور * بسته انگور *
Penetrabile.	*Penetrabilis.*	Penetrable.	دخول پذير * قادر الدخول فيه * متداخل * خرق پذير *
Penetrare.	*Penetrare.*	Penetrer.	درتوي رفتن * درجوف داخل شدن * درميان جسم دخول نمودن * نفد نمودن * خرق كردن * نفاد يافتن *

Pene-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Penetrante.	*Penetrans.*	Penetrant.	نافذ * ثاقب * رقيق *
Penetratione.	*Penetratio.*	Penetration.	خرق * نفاذ * نفذ * دخول * تنفيذ * تخريق * تثقيب *
Penetrato.	*Penetratus.*	Penetré.	منفوذ * مخروق * مدخول *
Penitente.	*Pœnitens.*	Penitent.	پشمان * خيره * تايب * مستغفر * ندمان * نادم * متندم * راجع * توبه كننده *
Penitenza.	*Pœnitentia.*	Penitence.	توبه * پشيماني * استغفار * ندامت * بتيا *
Penna grande.	*Penna.*	Plume des ailes.	شاه پر * پر بال * شهپر * تيرپر * ريش جناح * پر بزرك بال *
Penna dà ſcrivere.	*Calamus.*	Plume à écrire.	قلم * خامه * كلك * خُلْب * قلم واسيطي *
I levantini ſcrivono ſopra la carta liſciata, con certe cannucciette, particularmente della Città di Waſſit, in luogo di penna.	*Arundine præſertim Waſſitanâ utuntur Orientales in chartâ lævigatâ pro ſcriptorio calamo.*	Les Orientaux écrivent ſur le papier liſſé avec un petit roſeau, au lieu de plume, particulierement de ceux de Waſſit.	قلم مشرقيان ني باشد وخصوصا واسيطي كه بالاي كاغذ مهره زده خوشنويس باشد *
Inſegnano con un diſtico che deva eſſer la penna roſſa, bianca, e dura, mà che la cenericcia non vale niente.	*Dyſtico autem monent, ut ſit arundo rubra & alba, atque prædura, cineritiam verò ad nihilum valere.*	Voicy le ſens de deux vers, qu'ilz ont pour choiſir une bonne plume: il faut qu'elle ſoit rouge, & blanche, & dure; mais la cendrée ne vaut rien.	واما صفات قلم نيكو تريمن دراين بيتي مرقوم شده * قلم سرخ وسفيد و سخت بايد * قلم خاكستري كاري نبايد *
Filidentro la penna.	*Fila in arundine ſcriptoria.*	Filets dans la plume.	ـــــــال *
Pennacchio. Penna; v: ala.	*Criſta.*	Panache.	كل * تيله * كل جغه *
Pennello.	*Penicillum.*	Pinceau.	موي قلم * قلم نقاشي *
Penoſo.	*Anxius: afflictus.*	Penible.	غمگين * ملول * مهتم * متالم * مترحم *
Penſare.	*Cogitare.*	Penſer.	فكر كردن * تصوّر كردن * انديشه نمودن * پنداشتن *
Penſato.	*Excogitatus.*	Penſé.	فكرشده * تصوّرشده * متفكّر و متصوّر شده *
Penſatamente.	*Cogitatò.*	A deſſein.	دانسته * از قصد * بقصد * بفكر *
Penſiero.	*Cogitatio.*	Penſée.	انديشه * فكر * پند * تصوّر * راي * نديم *
Penſiero: affanno.	*Anxietas.*	Souci: chagrin.	همّت * تعبيه * جهد *
Penſionario.	*Penſionarius: alumnus.*	Penſionnaire.	همدش * هم خرج * شريك نفقه * پرورده *
Penſione.	*Penſio.*	Penſion.	نفقه * وضيفه *
Pentagono.	*Pentagonus.*	Pentagone.	پنج گوشه * خمسه زوايا *
Pentirſi.	*Pœnitere.*	Se repentir.	تعبه كردن * پشيمان شدن * ندامت نمودن * رجوع ورزيدن * تايب شدن * تباعت آوردن *
Pentito.	*Pœnitentiâ ductus.*	Marri: repenti.	پشيمان * تعبه نموده * تايب * راجع * نادم * فرسوده *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Pensier oso.	*Cogitabundus.*	Pensif.	بافكر * متفكّر *
Pentolaro.	*Figulus.*	Potier.	كوزه‌گر * خزاف *
Penultimo.	*Penultimus.*	Penultieme.	نزديك آخر * قبل الاخر *
Penuria.	*Inopia.*	Disette.	قحطي * گراني * كمي * قحط * غلا *
Peonia; fiore.	*Pœonia.*	Pivoine.	كل عود صلب * فاوانيا * ورد الحمير *
Pepe.	*Piper.*	Poivre.	فلفل * دارگرم *
Pepe longo.	*Macropiper.*	Poivre long.	دارفلفل * فلفل دراز *
Per; prep.	*Propter: ob.*	Pour.	براي * ازبراي * جهة * خاطر * تباري *
Perche?	*Quare?*	Pour-quoy?	چرا * براي چه * لايّ شي * بچه سبب * بچه جهت *
Perciò che.	*Quia.*	Parce que.	زيرا كه * غرض كه * ازان جهة كه * بسبب آن كه * بخاطر انكه * لاجل هذا * لان *
Per l'Amor di Dio.	*Propter Deum.*	Pour l'Amour de Dieu.	عشق خدا * براي خدا * خاطر خدا * براه خدا * عشق الله * في سبيل الله * بمحبّت خدا *
Per Dio; giuramento.	*Per Deum; juramentum.*	Par Dieu; jurement.	والله * بالله * تا الله * بحق خدا * بخداوندي خدا * بحق پروردگار *
Per amor vostro.	*Propter te: tui ergo*	Pour l'amour de vous.	خاطر شما * براي خاطر شما * بوجود شما *
Per la testa del Rè; giuramento.	*Per caput Regis.*	Par la tête du Roy: jurement.	سرشاه * بسر ولينعمت * بسر شاه عالم پناه * بفرق مبارك ولينعمت *
Per l'anima de' vostri amori; supplica, & giuramento.	*Per animam dilectionis tuæ: juramentum & supplicatio.*	Par l'ame de vos amours: jurement & supplication.	سرعزيز شما * سرعزيز اقا * سرعزيز مرزام *
Per esso.	*Ideo: propterea.*	Pour celà.	بنابرين * خاطراين * ازان جهة * لهذا *
Per forza.	*Invito animo: vi.*	Par force.	بجبر * بغصب * غصباً * جبرا * بعنف * بزور * بالقوه *
Per niente.	*Gratis: pro nihilo.*	Pour rien.	مفت * بلاش * بلاشي *
Per mezzo mio.	*Ope meâ.*	Par mon moyen.	بوسيله من * بواسطه من * بوجود من *
Percossa.	*Percussio: ictus.*	Coup.	ضربه * زدني *
Percuotere.	*Percutere.*	Frapper.	زدن * ضرب نمودن *
Percosso.	*Percussus.*	Frappé.	زده شده * مضروب * منضرب *
Perdere.	*Amittere: perdere.*	Perdre.	تله دادن * گم كردن * تضيع كردن * تلف نمودن * يهيدن — مبيهم * يوا كردن * ويديدن ويدن * تباه بردن *
Perdere la fatica.	*O pram ludere.*	Perdre la peine.	عبس جفا كشيدن * بيفاييده تعب بردن * بباطل آزار و زحمت كشيدن *
Perdersi: ruinarsi.	*Corrumpi: deperdi.*	Se perdre.	ورگشتن * زايع شدن * نابود شدن * زبون گرديدن *

Perder-

ITALICE.	LATINE.	Per. GALLICE.	PERSICE.
Perderſi d'animo.	*Cadere animo.*	Manquer de courage.	دل شکسته شدن * مکسور القلب — دل برگشته — دل پریشان شدن *
Perdita.	*Jactura: amiſſio.*	Perte.	زیان * نقصان * خَلّهٔ *
Perdita d'una battaglia.	*Cædes.*	Perte d'une bataille.	شکست خوردن * شکستگی * در جنگ باختن *
Perdita; n'el giuoco.	*Iactura in luſu.*	Perte dans le jeu.	در قمار باختن * نقصان در قمار کردن *
Perdizione.	*Pernicies.*	Perdition: ruine.	خرابی * نابود شدنی * تلف * بشیج * تباهی * داس *
Perditore nel giuoco.	*Victus in ludo.*	Celluy qui perd dans le jeu.	باخته * خاصر * خسّار *
Perdonare.	*Ignoſcere: parcere.*	Pardonner.	بخشیدن * عفو نمودن * از سر تقصیر گزشتن * مغفرت کردن * مرحمت کردن * از سر خطای در گزشتن *
Domandar perdono.	*Veniam petere.*	Demander pardon.	استغفار کردن * استغفار الله گفتن * عفو طلبیدن * استدعا مغفرت نمودن * التماس غفران نمودن *
Perdonato.	*Abſolutus a delicto.*	Pardonné.	بخشیده * مغفور شده * عفو یافته * مرحوم گردیده *
Perdonato; titolo di morto.	*Deo reconciliatus.*	Pardonné: tître d'un mort.	مرحوم * مرحمت پناه * امرزیده خدا *
Perſo. Perſo: v: guaſtato.	*Perditus.*	Perdu.	گم شده * ضایع — تلف شده * وید *
Perentorio.	*Paremptorius: reſolutivus.*	Peremptoire.	قاطع علاقه * سخت * تیز *
Perfettamente.	*Perfectè.*	Parfaittement.	بالتمّام * با کمال *
Perfettionare.	*Perficere.*	Perfectionner.	بکمال رسانیدن * تمام کردن * بسرانجام رسانیدن * بحدّ کمال رسانیدن * مکمّل گردانیدن *
Perfettionato.	*Perfectionem adeptus.*	Perfectionné.	تمام شده * مکمل گردیده * برانجام رسیده * حدّ کمال یافته *
Perfettione.	*Perfectio.*	Perfection.	کمال * کاملیّت * تمام شدن * استکمال * تکمیل *
Perfettiſſimo.	*Perfectiſſimus.*	Tres parfait.	بسیار کامل * بغایت کمال رسیده * خلاصه کمال یافته * تام * خالاص *
Perfetto.	*Perfectus.*	Parfait.	تمام * کامل * تام * بی عیب *
Perfidia.	*Perfidia.*	Perfidie.	خیانت * نمک بحرامی * کفر نعمت * خدع *
Perfidioſamente.	*Perfidè.*	Avec perfidie.	از روی خیانت * از روی خدع * خدعا *
Perfido.	*Perfidus.*	Perfide.	نمک بحرام * خاین * خداع * حرامزاده *
Perforata; erba. Pergamo: polpito.	*Perforata: hypericum.*	Mille-pertuis; herbe.	هوفاریقون * دواء رومی * صبر فاریقون * اوفاریقون *
Pergola di vite.	*Pergula.*	Treille de vigne.	داربست * جفته *
Pericardio.	*Pericardium.*	Pericarde.	پرده دل *
Pericolo.	*Periculum: diſcrimen.*	Peril: danger.	خطر * دغدغه * مخاطره * خف ف * هول * بیم *
Metterſi in pericolo.	*Periculum iucurrere: periclitari.*	Se méttre en peril.	بخطر افتادن * در خطر خف را انداختن *
Poſto in pericolo.	*Periculo expoſitus.*	Qui eſt en danger.	در خطر افتاده * واقع فی الخطر *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Pericolosamente.	*Periculosè.*	Dangereusement.	بخاطر * بدغدغه * بمخاطره * بهول * مخوفا *
Pericoloso.	*Periculosus.*	Dangereux : perilleux.	خطرناک * هولناک * پُردغدغه * باعث خوف و تعاهیل *
Perire.	*Perire.*	Perir.	هلاک شدن * فنا شدن * هالک گردیدن *
Peritamente.	*Peritè.*	Savamment.	وقوفانه * باوقوف * ماهراً * بنحسندي *
Peritia.	*Peritia.*	Intelligence : adresse.	نحسندي * وقوف * مهارت *
Perito : esperto.	*Peritus : expertus.*	Habille : experimenté.	صاحب تجربه * کاردان * ماهر * مجرّب *
Perito : dotto.	*Peritus : doctus.*	Tres habille : savant.	دانشمند * صاحب دانش * دانا * فاضل * راسخ *
Perla.	*Margarita : unio.*	Perle.	مروارید * مرواري * لولو * درّ * حصّ * دانه سبز * دردازه * در شاهوار * درّ خوشاب *
Permanente.	*Permanens.*	Permanent.	پایه دار * باقي *
Permettere.	*Permittere.*	Permettre.	رخصت دادن * اجازت — دستور — اذن — تجویز نمودن * ماذون گردانیدن * رها کردن * اجازت فرمودن *
Permesso.	*Permissus.*	Permis.	جایز — ماذون — حلال — نموده *
Permissione.	*Permissio.*	Permission.	دستور * رخصت * اجازت * اذن * تجویز * رها *
Permissione di Dio.	*Permissio Divina.*	Permission de Dieu.	نازله * دستور خدا * اذن الله * دستور الهي *
Pernice.	*Perdix.*	Perdrix.	کبک * کوک * تیهو *
Pernicioso.	*Perniciosus.*	Pernicieux.	مضرّ * معاذي * اذا رسان *
Pernottare.	*Pernoctare.*	Passer la nuit.	شب گزراندن * تمام شب ماندن *
Pero ; arbore.	*Pyrus ; arbor.*	Poirier.	درخت گلابي * شجره کمثري * درخت آرمود *
Pero; frutto : e sue specie.	*Pyrum ; fructus.*	Poire.	گلابي * کمثري * آرمود * آبدندان *
Però : perciò.	*Idcirco : proinde.*	Pour celà.	از انجهة * از انسبب * بنابرین * خاطراین * لهذا *
Perpetuamente.	*Perpetuò.*	Perpetuellement.	همیشه * دایم * دایماً * بدوام * علي الدّوام * بمداومت *
Perpetuare.	*Perpetuare.*	Pepetuer.	دایمي ساختن * بابقا و ثبات ساختن * پایدار و باقي نمودن * جاوید و سرمدي نمودن * خالد ساختن *
Perpetuità.	*Perpetuitas.*	Perpetuité.	بقاء * ثبات * دوام * مداومت * خلد * پایداري * استحکام *
Perpetuo.	*Perpetuus.*	Pepetuel.	جاوید * باقي * پایدار * دایمي * مستحکم * لایفني * خالد * غیرزایل * بي زوال * پالیال * جاوداني *
Perpendicolare.	*Perpendicularis.*	Perpendiculaire.	عمود * گنیوي *
Perpendicolarmente.	*Perpendiculariter : ad angulos rectos.*	Pependiculairement.	حسب گنیا * عموداً * بشاول * درست *
Perpendicolo matematico.	*Perpendiculum Mathematicum.*	Perpendicule Mathematique.	عمود * گنیا *

Per-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE:
Perpendicolo artegiano.	*Perpendiculum artificum.*	Niveau : plomb.	شاوول * ريسمان *
Perpleſſità.	*Perplexitas.*	Perplexité : embarras.	پريشاني * سرگردداني * سفيلي * بيحالتي * اضطراب * دودلي *
Perpleſſo.	*Perplexus.*	Embarraſſé.	سرگردان * مدهوش * پريشان * مضطرب * سفيل * دودل *
Perſecutione.	*Perſecutio.*	Perſecution.	ظلم * ستم *
Perſecutore.	*Perſecutor.*	Perſecuteur.	ظالم * ستمكر * ستمكار * تازانا *
Perſepoli.	*Perſepolis.*	Perſepolis.	استخر * شهر استخر *
Gli autori Perſiani la chiamano Iſtec-hr (استخر) cioè ; lago, laguna, e dà vero il ſuo ſito e pieno di lagune.	*Vocatur a Perſis ſcriptoribus (Iſtec-hr استخر) i. e. lacus, a ſitu quippe lacunoſo.*	Les ecrivains Perſans l'appellent (Iſtec-hr) c'eſt à dire ; lac ; ſans doute à raiſon de ſa ſituation pleine de lacs, & des eaux dormantes.	زكران شهر بسيار قديم و در دنيا * مشهور در كتاب شيراز نامه ديدم اما ان مصنف نقل چند عبث در باره ان شهر كرده در باب معني استخر كمان دارم كه وجه تسميه از درياچهاي وابهاي ايستاده صادر شد كه در حقيقت استخر معني درياچه دارد * نقل ميكنند كه باني ان شهر كيومرث بود يعني پادشاه اولي از سلسله پيشداديان كه اورا نيز مخترع بنا ميدانند وگويند كه قصد استخر بنا كردن همين بود تا يادگاري بزرگ از پادشاهانه الاخر دنيا بماند وهركس شهر را بايد عظمت نسازد *
Il primo Rè di Perſia, Kioumers, della razza de' Piſçadion, quale fu il primo, dicono, che fabrico le città, volſe palezare in queſta la ſua grandezza, con laſciar fin al fin de'l mondo ſtupendi monumenti, e ſforzi del l'arte, & della ſoda architettura, di maniera che mai poteſſe città nel mondo paragonarſi con queſta.	*Hanc Rex (Kiumertus) familiæ Piſdadiorum primus, auſpicia civitatum in terris aggreſſus, incredibili arte, & firmiſſimo opere, tanquam æternum, & ſtupendum Regiæ opulentiæ monumentum omni poſteritati relinquere voluit; ut nulla uſquam urbs magnitudine, & magnificentia cum ea certare potuerit.*	Le premier Roy de Perſe de la race des Piſçadions Kioumers, qu'ilz pretendent qui ſoit l'inventeur de la fabrique des villes, voulut étaller en cellecy toute ſa Royalle grãdeur, & en laiſſer des monumens a toute la poſterité, de ſorte que jamais ville ne peut egaller la magnificence de cellecy.	قمعلوم ميشود كه هرچه از ان مدينه مانده كه اليوم چهل منار مينامند عظمة برادران در كل جهان ندارد *
Dà vero quei tanto famoſi monumenti di Perſepolis chiamati (Ciehel - monar) cioè; 40 torri, ò colonne paſſano in maeſtà liſteſſo coliſeo di Roma.	*Famoſiſſima, quæ ſuperſunt Perſepolis monumenta, vulgò (Ciehel - monar چهل منار) i. e. 40 turres, ſeu columnæ Romæ coliſæo longe præſtantiora.*	En effet ces auguſtes reſtes de Perſepolis, que l'on appelle communement (ciehel monar) c'eſt à dire, 40 tours, où colomnes, ſurpaſſent méme en majeſté le coliſée de Rome.	
Si vedono là caratteri ſu'l marmo inconniti a tutt' il mondo, d'onde ſi conchiude che queſta fabrica ſorpaſſa ogni antiquità.	*Characteres illicorbi incogniti hanc fabricam omni antiquitate antiquiorem probant.*	Pluſieurs inſcriptions que l'on y voit ſur le marbre, en characteres inconnus à tout l'univers ſont des preuves d'une antiquité au delà de toutes les autres.	فارقام ونامهاي چند بروي مرمر كنده كه هنوز هم انجا موجود باشند واز معرفت جميع الناس اعلام كرينر ند ثابت قديمي بالاي كل قديمي باشد *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Tanto più che si vedono là etiandio innumere figure de' sagrificii, e pompe funebri dove li personaggi sono rappresentati con vesti larghe, con longhi capelli, e con berrette al modo di mittre.	*Tum ibidem innumera sacrificiorum funeralium simulachra, ubi homines cum mitris, & cæsarie, & vestitu laxiori.*	L'on y voit sur tout un nombre prodigieux de representations de Divinitez, & sacrifices; & des pompes funebres, avec des suittes de gens à veste large, à longue chevelûre, & avec des bonnets en façon de mittres.	دیگر ان رسم صورتهاي بیشمار که انجا بر سنگ کنده ظاهریست علامت هویدا قدیمي باشد چنانچه اشکال قرابین غریب مینمایند وادمها با کیش و کلاه دراز و لباسهاي بسیار غریب وغیر مزکور در کتب پیشرفتکان *
Persequire.	*Persequi.*	Persecuter.	ستمگري کردن * ظلم - مزاحمت - دقت کردن * تازیدن *
Persequitato.	*Persecutionem passus.*	Persecuté.	مظلوم * ستم دیده * ظلم کشیده * جور یافته *
Per sempre.	*In æternum.*	A jamais.	علي الدّوام * دایم * دایماً * الي ابد الآباد *
Perseverante.	*Perseverans.*	Perseverant.	قرار کرفته * ثابت قدم شده * مواظب * صاحب ثبات *
Perseveranza.	*Perseverantia.*	Perseverance.	مداومت * مواظبت * ثبوت * استبثات * ملازمة * پایدان *
Perseverare.	*Perseverare.*	Perseverer.	مواظبت کردن * مداومه و ملازمت نمودن * ثبوت ورزیدن * بیک قرار ماندن * پایداري کردن *
Persia.	*Persia: Persis.*	Perse.	ایران * ولایت عجم * ملک عجم * ملک ایران * ممالک محروسه ایران شاه * الکهاي قزلباش *
La Persia è paeze de' sassi, rocche, e monti.	*Tota ferme Persis saxis scatet & montibus aridis.*	La Perse est un pays pierreux, & montagneux.	ولایت ایران تمام سنکستان و کوهسار است *
La sola Hircania (Ghilon) pol paragonarsi con le Provincie di nostra Europa.	*Sola Hircania (Ghilon) Europæ nostræ provincias æmulatur.*	La seule Province d'Hircanie (à present Ghilon) a du rapport avec les meilleures provinces de nôtre Europe.	همین دیار جیلان و مزندران بعضي نسبت باباداني ممالک فرنکستان دارند *
La Persia è assai scarza in città, mà nelle città v'è affluenza di gente: in Aspano per essempio concorrono à gara l'abondanza, e le delizie, mà ad un miglia fuori non si presenta altro alla vista, si non l'idea d'un deserto.	*Persia inops urbium: urbes autem affluunt populo: Aspahani putà, deliciæ & abundantia confertim decertant; semileucâ procul, mox occurrit nihil, quam horroris, & solitudinis idea.*	Il y a peu de villes dans la Perse, mais il y a grand monde dans les villes: tout abonde par exemple dans Ispahan, mais à demy lieue de là tout n'est qu'une idée de desert, & d'horreur.	حقیقت همین باشد که اکثر ممالک ایران بیابان اند امّا مداین اندک اباداني دارند نحو اصفهان فراواني و کثرت همه چیز دارد امّا چون نیم فرسنک راه برون شهر بروي هرچه بیني صورت بیابان باشد و الکهاي فرنک بیشستان و باغستان متصلا باشند *
Persiano.	*Persa: Persicus.*	Persien: Persan: Persique.	عجمي * ایراني * مردم عجم * اهل عجم * طات * تازیک *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Li soli Persiani nella setta di Mahomete ãmettono la licenza di raggionar sopra la lege.	*Soli Persæ inter Mahometi asseclas ratiocinandi jus circa legem admittunt.*	Le Perses sont les seuls des Mahometans, qui raisonnent sur la loy.	فضلا ایران بین اهل قران مباحثه درباره دین و مذهب جایز میدانند *
Permettono à Cristiani rinegati di disdirsi, & danno per questo fine un scritto autentico, col quale sono coloro dichiarati (mourted مرتد) cioè; apostati.	*Christianis qui Mohammedismũ sunt professi palinodiam permittunt instrumento authentico; hos deinceps vocant (mourted مرتد) apostatas.*	Ils permettent par acte authentique aux Chrêtiens, qui se font Mahometans, de se dedire, & ils les appellent (mourted مرتد) c'est à dire; apostats.	بنابرین اگر شخصی مسیحی که از سر طمع یا ستم انکار دین حضرت ایسوع کرده و اختیار دین محمد نموده پشمان کرده و بازگشت نامه از قاضی بطلبد ارزانی خواهند فرمود *
Persico; frutto.	*Malum Persicum.*	Péche: fruit.	هُلو * میوهٔ هُلو * خوخ *
Li Persici di Persia sono de' più perfetti de'l mondo; ansi mangiati verdi per delizie, come gl'altri frutti non fanno nissun danno, quindi vien chiarito quel che si scrive del veleno di questo frutto.	*Botanicorum commentum est, quod de malorum Persicorum toxico vulgò perfertur; imò non modo illic optima sunt, verùm etiam, uti cæteri fructus, immatura, & viridia comeduntur ad delicias, & absque noxa.*	Il est faux que les péches en Perse soint du poison, comme quelques autheurs ont écrit, car elles y sont admirablement bonnes, & méme mangées vertes par delice, aussi bien que les autres fruits, elles ne font aucun mal.	بعضی متکلّمین گفتند که میوه هلو پارسی زهرناک باشد لیکن خلاف است چنانچه بلکه بسیار لطیف باشد و چون هنوز نارسیده اورا بخورند مثل سایر میوهای چند هیچ زرر ندارد *
Si dice però ch'i Persici della Provincia di (Ghengia) generano mortale febri.	*Fertur nihilominus, quod mala Persica provinciæ (Guengia) exitiales febres congenerent.*	L'on dit pourtant que la province de (Guengia) en Perse produit des péches, qui causent des fievres mortelles.	لیکن نقل شنیدم که در دیار ایران غنچه نام هلوهای باعث تب و مرگ باشند *
Persico; arbore.	*Malus Persica.*	Pécher; arbre.	درخت هلو * شجرهٔ هُلو *
Persico, che non lascia l'osso.	*Persicum duracenum.*	Auberge: fruit.	شفتالو * میوه شفتالو * ثمر شفتالو *
Persistere.	*Persistere.*	Persister.	ثابت قدم بودن * هنوز موجود بودن *
Persona.	*Persona.*	Personne.	شخص * کس * نفر * آدم * اقنوم * انسان *
Personaggio.	*Heros.*	Personnage: homme heroïque.	بزرگوار * پهلوان * شخص صاحب شهرت و سیط *
Personalmente.	*Personaliter.*	Personnellement.	بذاته * بعینه * بشخصه * بنفسه * لاغیر *
Persone Divine.	*Personæ Divinæ.*	Personnes Divines	اشخاص آلهی * اقانیم آلهی * شخصهای لاهوت *
Perspettiva; scienza.	*Perspectiva; scientia.*	Perspective; science.	علم تنظر * علم مراء ییّه * علم دورنما *
Perspettiva.	*Perspectiva sectio.*	Perspective: peinture.	دورنما *
Perspicace.	*Perspicax.*	Clair-voyant: éclairé.	نحسند * زیرک * مدرک * تیز بین * فطین * حاذق * صاحب نظر * مشکل کشا * دها *
Perspicacità.	*Perspicacia.*	Intelligence: penetration.	تیز فهم * نحسندی * زیرکی * فطانت * حذاقت * ادراک *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Persuadere.	*Suadere: inducere.*	Persuader.	نصیحت دادن * بکسی چسپیدن * جزم نمودن * تحریک * نمودن * تعمید کردن * بُرُولیدن *
Persuadersi.	*Persuadere sibi.*	Se persuader.	باور کردن * اعتماد نمودن * معتمد شدن *
Persuasibile.	*Persuasibilis.*	Persuasible.	نصیحت شنو * نصیحت پزیر * پند شنو * دلالت فهم * قابل النّصح * مصلحت پزیر * قابل تدبیر و صلاح *
Persuasione.	*Persuasio.*	Persuasion.	مصلحت * صلاح * تدبیر * نصیحت * پند * حجّت و دلیل *
Persuasivo.	*Persuasivus.*	Persuasif.	مطاع * ناصح * صاحب نصح * صاحب حجة و دلیل *
Persuaso.	*Persuasus.*	Persuadé.	حجّت پزیرفته * نصیحت قبول کرده * قول و مصلحت شنیده *
Per tanto.	*Proinde.*	Ainsi: par consequent.	بنابرین * خاطر این * از انسبب * از انجهة * لهزآ * از انوجه *
Pertica.	*Pertica.*	Perche.	چوب دراز * چوب بلند * شبیط * تیر دراز *
Pertica di barcaruolo.	*Contus.*	Perche de nautonnier.	چوب کشتی ران * مردی ابو دانق *
Pertinace.	*Pertinax.*	Opiniâtre: tétu.	عناد دار * متعصب * معاند * متمرّد * عنید * ستیزروی *
Pertinazia.	*Pertinacia.*	Opiniâtreté.	عناد * تمرّد * عنادة * تعصبی *
Pertinente.	*Pertinens.*	Appartenant.	مال * مناسب * نسبت دار * متصرّف *
Perturbare.	*Perturbare.*	Troubler.	برهمزدن * مضطرب ساختن * باعث اضطراب بودن * تشویش رسانیدن *
Perturbatione.	*Perturbatio.*	Trouble: perturbation.	اضطراب * رمیده گی * دسپاچگی * فتنه *
Perturbato.	*Perturbatus.*	Troublé.	رمیده * مضطرب شده * مشوش گردیده * مضطرب *
Perturbatore.	*Perturbator.*	Perturbateur.	باعث اضطراب * رنجاننده * فتنچی *
Pertuso: v: bucco. Per tutto.	*Ubique.*	Par tout.	درهمه جا * درهمه مکان * فی کلّ موضع *
Perversità.	*Perversitas.*	Perversité: déreglement.	بدراه * بدی * بد فعلی * بد کرداری * فساد *
Perverso.	*Perversus.*	Pervers.	بد کردار * بد * شرّ * شقی * صاحب ذمایم اخلاق * گم شده * درمناهی * تَباهْ * تباهیده *
Pervertire.	*Pervertere.*	Pervertir	بدراه کردن * ازراه بدر بردن * منفعل کردن * غوی کردن * ضایع کردانیدن * تبایانیدن *
Pesante.	*Gravis: ponderosus*	Pesant.	سنگین * ثقیل * گران * وزن دار * رَزِین *
Pesare.	*Ponderare.*	Peser.	وزن داشتن * سنگین بودن * ثقیل بودن *
Pezare con bilancia.	*Appendere in statera.*	Peser avec les balances.	بترازو کشیدن * ترازو کردن * بسنگ و عیار کشیدن * میزان کردن * وزن نمودن *
Pesare con pezo Romano.	*Appendere in statera Romana.*	Peser au poix Romain.	قپان کردن * بقپّان کشیدن *

Pesato

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSCE.
Pesato.	*Appensus.*	Pesé.	وزن نموده * موزون گردیده *
Pesatore.	*Pensator : pensitator.*	Peseur : celluy qui pese.	قپاندار * قپانکش *
Pescare.	*Piscari.*	Pescher : pêcher.	ماهي گرفتن * سمک صید کردن *
Pescaria ; dove si vend'il pesce.	*Forum piscarium.*	Poissonnerie : marché aux poissons.	بازار ماهي * بازار سمک * بازار ماهي فروشان *
La pescaria di Costantinopoli è cosa stupenda per la diversità, e prodigiosa quantità de' pesci.	*Stupendum sanè visu ichthyopolium Constantinopolitanum, cùm ob piscium diversitatem, tùm ob prodigiosam copiam.*	La poissonnerie de Constantinople est une chose surprenante pour la diversité, & la quantité des poissons.	ماهي بازار در استنبول عجب چیزیست از سبب کثرت سمک رنگارنگ که انجا میفروشند *
Pescatore.	*Piscator.*	Pescheur : pêcheur	ماهي گیر * صیّاد ماهي * صیّاد سمک *
Pesce.	*Piscis.*	Poisson.	ماهي * سمک * حوت *
Pesce carpione.	*Carpio ; piscis.*	Carpe ; poisson.	گوال ماهي * گوال * ماهي گول *
Pesci ; segno.	*Pisces ; signum zodiaci.*	Les poissons ; signe.	حوت * برج حوت *
Pesce spada.	*Xiphias ; piscis.*	Epée ; poisson.	ماهي قولي * شمشیر ماهي * سمکه بوسیف *
E commune in Hormuz, e Bander-Abassi.	*Gladius piscis communis est Hormusii, & in Regio portu Persidis ; Bander - Abassi, vulgò.*	Commun au ports d'Hormus, & de Bander-Abassi.	ان جنس ماهي متعارفیست در بنادر هرمز و عباسي *
Peso.	*Pondus : onus : gravitas.*	Poix : pesanteur.	سنگینی * ثقل * وزن * ثقلت *
Peso dà pezare.	*Pondus.*	Poix à peser.	سنگ عیار * چکي * عیار * ناره *
Di peso.	*Pendens : justi ponderis.*	De poix : de juste poix.	تمام وزن * درست * طیّار * کامل الوزن *
Pessimo.	*Pessimus.*	Fort mauvais.	از همّه بدتر * بسیار بد * اشرّ من کلّ *
Pessolo.	*Pessarium.*	Pessaire.	فروجه * داروي رحم و فرج * شاف رحم *
Pestacchio.	*Pistaccium.*	Pistache.	پسته * پسته مالوردي دراز و سفید و خندان * پسته خراساني * چتلاقوچ *
Li pestacchi crescono nella Persia, & in Aspano, e Sçiraz se ne fà gran spaccio per l'Indie.	*Pistaccia crescunt in Perside, unde in Indias transferuntur, præsertim Aspahano, & Sirasio.*	Les bonnes pistaches croissent en Perse, & il s'en fait un grãd debit pour les Indes, à Aspahan, & à Chiraz.	درخت پسته در بعضي دیار ایران میروید و سودا ان میوه بسیار فراوان باشد در اصفهان و شیراز براي هندستان *
Pestare.	*Tundere : contundere*	Piler.	کوفتن - میکوبم * سحق کردن * مدقوق نمودن * ناعم گردانیدن *
Pestare con piedi.	*Pedibus conterere.*	Fouler.	چلندن - میچلانم * پایمال کردن *
Pestato.	*Contusus : pinsitus.*	Pilé.	کفته * کوبیده * مدقوق * مدقق و مسحوق نموده * ناعم شده *
Pestatoïo.	*Pistillum.*	Pilon.	دستهٔ هاون * مدقّه *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Peste.	*Pestis.*	Peste.	مرکي * طاعون * وبا * ضربه *
Non si sà che cosa sia la peste, ne in Persia, ne in India.	*Pestis nunquam grassatur in Persiæ, & Indiarum Regnis.*	Il n'y a jamais de Peste dans la Perse, ny dans les Indes.	طاعون در ایران عبدا نمیباشد و در هندوستان کذالک *
Pestifero.	*Pestifer.*	Pestilentieux : mortel.	طاعوني * مرک رسان * عزرابیل * ذات الطّاعون * مرڭي * وبايي *
Pettecchie.	*Exanthemata.*	Pourpre ; maladie.	حصبه * مریچ *
Petitione.	*Petitio.*	Petition.	عرضه داشت * عریضه * عرضه * استدعا *
Petto: correggia.	*Crepitus.*	Pet.	کوز * ضراط * ضرطه * تیب تیز * تیب *
Petrata.	*Jactus lapidis.*	Coup de pierre.	تیر سنک * ضرب سنک * ضرب حجر * صخر *
Petrosello.	*Petroselinum.*	Persil.	بقدونس * فطر اسالیان بستاني *
Li Franchi propagorno nella Persia il petrosello, li articiocchi, & li cauli fiori con mirabile riuscita.	*Europæorum nostrorum mensæ petroselini usum, & cinararum, & brassicarum floridarum jampropagarunt in Perside, ubi mirificè crescunt.*	Les Francs ont rendu celebres le Persil, les artichauts, & les choux-fleur dans la Perse, où ils croissent admirablement bien.	بقدونس و کنکر ظلام و کرنبیط اولا در الک ایران ندیده حلا بهمت فرنکیان در بغچهاي اصفهان و شیراز کاشته بسیار عزیز و مشهور شدند *
Pettinare.	*Pectinare.*	Peigner.	شانه کردن * ممشوط نمودن * تمشیط کردن * شانه زدن *
Pettinare la lana.	*Carminare lanam.*	Carder la laine.	مهوسه پشم کردن *
Pettinare la barba	*Pectinare barbam.*	Peigner la barbe.	ریش شانه کردن * تسریح ریش نمودن *
Pettinato.	*Pectinatus.*	Peigné.	شانه زده * شانه کرده شده * ممشوط *
Pettine.	*Pecten.*	Peigne.	شانه * مشط *
Pettine dà tessere.	*Pecten textorium.*	Peigne de tisseran.	شانه جولاهي * لیطه * چنبره *
Petto.	*Pectus.*	Poitrine.	سینه * صدر * پستان گاه * بر *
Pettorale ; arma.	*Pectorale ; armatura.*	Poitral ; arme defensive.	جبه سینه * صفیحه پولاد زرهي * دوشوان *
Pettorale di cavallo.	*Pectorale equi.*	Poitral de cheval.	سینه بند * بر بند اسب *
Pezza: frammento	*Frustum: fragmentum.*	Piece: fragment.	پارچه قماش * بره * جزو * فاظل جواره * خرقه * پاره * دربه * دروبه * خوزده *
Pezza da rapezzare.	*Assula : frustulum.*	Piece à rapiecer.	پینه * پرّو * رقعه * پاره * تیکه * خورده پرّو *
Pezzo à pezzo.	*Frustatim : minutatim.*	Piece à piece : en morçeaux.	پاره پاره * تیکه تیکه * پارچه پارچه * تل تل * قطعه قطعه * خورده خورده *
Piacere: v: favore.			
Piacere: contento.	*Delectatio.*	Plaisir.	خشنودي * حضّ * حزّ * صفا * سرور * حضوض *
Piacere: esser grato	*Placere : gratum esse.*	Plaire, être agreable.	پسند بودن * بدرجه قبول رسیدن * عزیز و مقبول بودن *
Piacere: sodisfare.	*Placere: satisfacere*	Plaire : satisfaire.	راضي کردن * خشنود نمودن *

Pia-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Piacersi.	*Delectari.*	Se plaire : prendre plaisir.	صفا داشتن * مسرور بودن * خرم کردن *
Piaceri carnali.	*Voluptates carnales*	Plaisirs charnels.	لذّات جسماني * انواق بدني * انواق شهوت *
Piaceri mondani.	*Mundanæ voluptates.*	Plaisirs mondains.	لذّات دنيوي * حضوض دنيا * حرم * ازواق دنيا *
Piacevole. Piacevole: faceto.	*Benignus.*	Complaisant.	مهربان * خوش خوي * لطيف * روكشاد * ايسم * بشوش * طليق الوجه * جميل *
Piacevolezza.	*Benignitas.*	Complaisance.	مهرباني * لطافت * خوش خوي * بشاشة * جمال *
Piacevolmente.	*Benignè.*	Agréablement.	ازروي لطف * ازوي خوش خويي * لطيفاً * جمالتاً *
Piaga. Piagato : ferito.	*Vulnus.*	Playe.	زخم * جرح * جراحت * ولاذه *
Pialla.	*Dolabra.*	Rabot.	رنده ــــــــــ *
Piallare.	*Dolare.*	Raboter.	تراش كردن * رندیدن * رنده كردن *
Pianella.	*Crepida.*	Pantouffle.	پاپوش * بابوج *
Pianeta.	*Planeta.*	Planete.	كوكب * ستارهٔ سياره * كوكب سيّار * مصلّب *
Piangere.	*Plangere : flere.*	Pleurer.	گريه ــ بكا نمودن * مويين * ناله وزاري كردن * آب ديده كرداندن *
Piangevole.	*Lamentabilis.*	Deplorable.	باب گريه * لايق بكا * مستبكي *
Piano : uguale. Piano : v: ad aggio.	*Planus : æqualis.*	Plain : égal.	هموار * مسطّح * مستوي * درست وهموار * سهل * وطي *
Pianta d'arbore.	*Surculus insititius : talea.*	Plante d'arbre.	نهال * قصبة *
Pianta d'erba.	*Planta.*	Plante d'herbe.	گياكي * خاشور * شتل *
Pianta de'l piede.	*Calcaneum : planta pedis.*	Plante du pié.	كف پا * چفّ الرجل * قدم * پاپهال *
Piantagine; erba.	*Plantago.*	Plantain.	اسپرزه * قطعنا * اسپيغش * چسبلبان * لسان الحمل *
Piantare.	*Plantare : conserere.*	Planter.	نشاندن * ثبت كردن * نصب كردن * غرس كردن *
Piantato.	*Plantatus.*	Planté.	نشانده * مثبوت شده * نصب نموده * مغروس * كرده * منصوب *
Piantatore.	*Sator.*	Celuy qui plante.	نشاننده * ثابت * ناصب * غرّاس *
Pianto.	*Luctus.*	Plainte : gemissement.	زار * نالش * بكا * نوحه * مناحه * انين * فغان * گريه * ناش *
Pianura.	*Planities.*	Plaine.	صحراي * سهولة * وطا * هُمُن * هامُن *
Piastra.	*Nummus argenteus.*	Piastre.	قروش * ريال * قروش بي كلب *
Piastra Seviliana.	*Nummus Sevilianus.*	Piastre de Seville.	قروش سويليان * ريال سويليان *
Piatto: v; piano. Piatto grande.	*Paropsis.*	Baſſin; grand plat.	بشقاب * لنگري * صحن بزرك * جرغا * غاذو * جفنه *
Piazza.	*Forum.*	Place : marché.	ميدان * تيم *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Pica. Picca : v : lancia.	*Pica : avis.*	Pie.	كلاغ جري * قلاق * زاغه * كلازه * عقعق * البين *
Piccione.	*Pipio : pullus columbinus.*	Pigeonneau.	فرخ كفتر * كبوتر بچه *
Picco : picchio.	*Picus.*	Pie ; oiseau.	درخت * داره كوب * حفل * چهاپينه *
Piccolezza : picciolezza.	*Parvitas.*	Petitesse.	كچكي * خوردي * صغر *
Piccolo : picciolo.	*Parvus.*	Petit.	كچك * صغير * خورد *
Picciuolo : gambo de' fiori.	*Pediculus florum.*	Pié des fleurs.	ساق گُل * پايهٔ گُل *
Piccone.	*Bipennis : scalprum.*	Picon : pince.	كلنـــــــك *
Pidocchio.	*Pediculus ; animalculum.*	Pou.	شپش * قمل *
Pidocchioso.	*Pedicularis.*	Poüilleux.	پر شپش * پر قمل * مقمل *
Piede.	*Pes.*	Pié : pied.	پاي * رجل * پا *
Piedestallo.	*Pedestallum.*	Piedestal.	پايه * اساس *
Piegare ; come veste.	*Plicare.*	Plier.	تاه كردن * ته كردن * مطوي نمودن * پيچيدن * درنواريدن * برتافتن *
Piegare le vele.	*Vela complicare.*	Plier les voiles.	اوزار پيچيدن * شراع ملفوف نمودن * اوزار نوردیدن *
Piegato : torto.	*Curvus.*	Plié : courbé.	مايل * كج * كبوس *
Piegare à piccioli pieghi.	*Crispare.*	Plier : crêper.	اتوكاري كردن * شيكشيك — چين چين كردن *
Piegato. Piegato : increspato.	*Plicatus.*	Plié.	تاه كرده شده * مطوي نموده * برتافته *
Piegheuole : arrenvole.	*Flexibilis.*	Flexible.	پيچ شدني * كج كردني * ملايم * نرم *
Pienamente.	*Plenè.*	Pleinement.	پُر * بسيار *
Piego d'una veste	*Plicus.*	Pli.	تاه * طي * طفي *
Piega.	*Ruga : flexus.*	Pli : pince.	چين * پيچ *
Pieghi, & ripieghi.	*Ambages.*	Plis, & replis.	چين چين * پيچ پيچ *
Pienezza.	*Plenitudo.*	Plenitude.	پري * امتلا *
Pieno.	*Plenus.*	Plein.	پُر * ممتلي * متروس * هك *
Pienezza : satietà.	*Plethora : satietas.*	Plenitude : rassasiement.	امتـــــلـــــاء *
Pietà.	*Pietas.*	Pieté.	ديانت * تقوي * صلاح * صلاحيت * زهد *
Pietra.	*Lapis.*	Pierre.	سنك * حجر * صخر *
L'anno 1667 la caza della Signora Esmic-han, in Sçiraz, zia di quella famosa Maani Giouaheridà, fù infestata dà certe sassate continue, per il spazio di quattro giorni.	*Anno 1667 domus Sciracensis Dominæ Esmic-han, aviæ celebris illius Maani Gehoridæ apud Petrum la Valle, infestata fuit per quatriduum continuo lapidum flagello.*	L'an 1667 une maison de Chiraz, apartenant à Madame Esmic-han, tante de la fameuse Maâni Jouaheridà, du Sr. Pierre de la Valle, fut infestée d'un fleau continuel de pierres.	سالي هزار و ششصد و شصت و هفت از مولود حضرت مسيح سنك اندازي قطع شد در خانه خانم اسميخان در شيراز مدتي چار روز *

Erano

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Erano gettate di quà, di là dà invisibile forza, grosse quanto la testa, & di tal sorte, che non si trovano simili à trenta legue lontano.	*Vi quadam impellebantur invisibili; nonnulli porrò haud erant humano capite minores, quales ad triginta illinc leucas in circuitu nullibi reperiantur.*	Elles êtoient jettées par une force invisibile, & êtoient grosses comme la tête, & d'une sorte, d'ont il ne s'en trouve point à trente lieües à la ronde.	واما هرگز دست سنگ انداز پیدا نبوده هرچند که بمقدار سر ادمي کنده میبودي وجنس سنگ چنین بود که تا سي فرسنگ در دور هرگز دیده نشده *
Cascavono sopra li vasi di terra senza spezzarli; ribombavano sopra le persone sanza far nissun male.	*Cadebant in vasa testea, nec frangebantur; tùm in ipsas personas, nec lædebantur.*	Ces pierres tomboient sur les pots de terre sans les casser; elles rejalissoit sur les personnes sans leur faire aucun mal.	بار سنگها بالاي کوزها میافتادند ونمیشکستند ونیز بالاي ادمي میجستند وباقي نمیبودي *
Fui assaï felice però di veder cessare questo flagello in virtù de gl' essorcismi, & preghiere.	*Cæterum exorcismorum, ac precum Ecclesiasticarum vim expertus, flagellum repente aversum vidi.*	J'eus le bonheur de voir cesser ce fleau par exorcismes, & prieres.	اخر بخدا توفیق بموجب نماز ودعا وامر وتدبیر مخصوص که دین مبارک مسیحیه دارد ان بلا مطلقا دفع کردم *
Pietra ametisto.	*Amethystus: lapis.*	Ametiste.	احلمه * אַהֲלָמָה *
Pietra di paragone	*Lydius lapis.*	Pierre de touche.	سنگ محک * حجر المحکّ *
Pietra d'aguzzare.	*Cos; lapis.*	Pierre à aiguiser.	سنگ سو * سنگ رومي * حجر المسنّ * سمپاره * شان *
Pietra fuocaia.	*Lapis pyrius: pyrites.*	Pierre à feu.	سنگ چخماغ * حجر القدیح * سنگ آتش *
Pietra pomice.	*Pumex.*	Pierre ponce.	سنگ حمام * حجر الاسفنج * سنگ پاسو *
Pietra prezziosa.	*Gemma.*	Pierre precieuse.	جوهر * گوهر * حجر قیمتي * سنگ قیمت دار *
Pietra: v: calcolo, Pietroso.	*Lapidosus: petrosus*	Pierreux.	سنگلاق * سنگستان * پُر سنگ *
Pisara.	*Tibia; instrumentum.*	Fifre.	ناي * سازني *
Pifararo.	*Tibicen.*	Joüeur de fifre.	ناي نواز * نایي * سازنده ناي *
Pigione: v: affitto. Pigliare.	*Capere: accipere.*	Prendre.	گرفتن * استدن * اخذ نمودن * استیفا کردن *
Pigliato.	*Captus: sumptus.*	Pris.	استده * گرفته * اخذ نموده * استیفا کرده شده *
Pigna.	*Conus.*	Pomme de pin.	جوز الصنوبر * میوه صنوبر *
Pigniuoli.	*Strobili.*	Pignons.	جلغوزه * میوه صنوبر یمني * ثمر الصنوبر *
Pignata.	*Olla.*	Pot.	دیگ * طنجره * قدر * طشتي * قزغان * پاتیل *
Pignata di terra.	*Olla fictilis.*	Pot de terre.	دیگ سنگي * بُرمه *
Pignata di fuoco artificiale.	*Globus pyrotechnicus.*	Grenade: boule de feu.	قنبوره * قنبره *
Pignattaro di terra.	*Ollarius.*	Potier de terre.	کوزه گر * فخار *
Pigramente.	*Pigrè.*	Paresseusement: lâchement.	لمس * سست * طنبلانه * غافلانه * باهمال * بکسل * کاهلانه *
Pigritia.	*Pigritia.*	Paresse.	کاهلي * سستي * طنبلي * تغافل * تکاسل *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Pigro.	*Piger.*	Pareſſeux.	طنبل * سست * لمس * كاهل * اهمالي * مهمل * متكاسل * اركان * حيره * چمنن * هوشا * وناس * متهاون * پرواش *
Pilaſtri.	*Paraſtidæ.*	Pilaſtres.	ستون ماننده * ستعان نما *
Pillola.	*Pilula: catapotium*	Pilule.	حبّ * دانه *
Piloto.	*Navarchus: ductor*	Pilote.	مُعَلّم * معلّم دريا * معلّم البحر * قايد جهاز *
Pimpinella.	*Pimpinella.*	Pimpinelle.	قيطرج * قيطرج * مستيكه *
Pinacolo.	*Pinnaculum.*	Pinacle: faîte.	كلّه * سر *
Pincione.	*Fringilla.*	Pinçon; oiſeau.	مرغ داريژه * داريژ * داريژه *
Pingere.	*Pingere.*	Peindre.	نقاشي كردن * نقش كردن * تصوير نمودن *
Pino fruttifero.	*Pinus fructifera.*	Pin; arbre.	صنوبر يمني * صنوبر باردار *
Pino ſalvatico.	*Pinus agreſtis.*	Pin ſauvage.	صنوبر ديبر * صنوبر صحرايي * صنوبر دشتي *
Pio.	*Pius.*	Pieux: devot.	صالح * زاهد * عابد * ديندار * متقي * متورّع *
Pioggia.	*Pluvia: imber.*	Pluye.	باران * بارندگي * مطر * غيث *
Piombo.	*Plumbum.*	Plomb.	قرقشم * سرب * رصاص * اپار *
Pioppo.	*Populus; arbor.*	Peuplier; arbre.	سفيدار * درخت سمرقندي * تاغ *
Piovere.	*Pluere.*	Pleuvoir.	باريدن ـ ميبارم * باران آمدن * مطر وغيث شدن *
Pipiſtrello.	*Veſpertilio.*	Chauve-ſouris.	شب پره * خفاش * وطواط * چرهاواز * خبوز * خونيوز * خربندوار *
Piramide.	*Pyramis.*	Piramide.	ميل * مخروط *
Pirata: v: corſaro.			
Piſcina; peſchiera.	*Piſcina.*	Vivier à poiſſon.	حوض ماهي * بركه ماهي * موضع سمك *
Piſcina: v: cloaca.			
Piſello.	*Piſum: cicer.*	Pois; legume.	نخود * حمّص * ميشي *
Piſtello: v: piſtatoio.			
Pitanza: companatico.	*Obſonium*	Pitance.	رزق * نان خورش *
Pittore.	*Pictor.*	Peintre.	نقاش * مصوّر *
Pittura.	*Pictura.*	Peinture.	صورت * نقاشي * تصوير *
Pittura; arte.	*Pictam; ars.*	Peinture; art.	نقاشي * صورت كشي *
I levantini ſono aſſai groſſolani nella pittura, e perſpettiva; come anche nell' arti d'orefice, & d'orloggiero.	*Orientales omnes hactenus picturã, & perſpectivam, nec non aurificis, & horologiarii artes ruditer tractant.*	Les levantins ſont fort groſſiers dans les arts de la peinture, de la perſpective, de l'orfevrerie, & de l'horologerie.	علوم نقاشي و تنظر وزركري و ساعتسازي هنوز در ممالك ايران وهند و تركستان بسيار ناقصند *
Più.	*Plus: amplius.*	Plus; de plus.	بيشتر * بعد * بيشتر *
Piva: ſampogna.	*Tibia utricalis.*	Muſette.	ـــــــــ *
Piuma.	*Pluma.*	Plume.	پر * ريش * پردر *

Piuma-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Piumacetto: piumaccio.	*Pulvinus; pulvinulus.*	Oreiller: plumail.	نازبالش * بالش پرقی * مخدّه ریش النّعام * زیرسر * بالین *
Piumicella.	*Plumula.*	Duvet: plume fine	پرقی * پر نرم * پر سینهٔ مرغ * ریش النّعام *
Piumoso.	*Plumosus.*	Plumeux.	پُرپر * پر دار * مریش *
Pizzicare.	*Vellicare.*	Piquer: pincer.	انبر کندن * قرص نمودن * باچنگل گرفتن * پشکلیدن * خشوه کردن *
Pizzicaruolo.	*Cupedinarius.*	Chair-cutier.	باکّال * عطّار * آلات فروش *
Pizzicata; di sale; &c.	*Momentum: tantillum salis &c.*	Pincée; de sel &c.	نکی دست * نک دست *
Pizzicatura.	*Vellicatio.*	Pincement.	درد کـــــــ

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Poco fà.	*Non ita pridem.*	Depuis peu.	عنقريب * سهل وقتيست * كم مدّتيست * مدّت قليل گذشته * سهل زماني قبل ازين چندوقت پشتر *
Poco manca.	*Parum abeſt.*	Peu s'en faut.	عن قريب * نزديك است * چون اندر *
Poco avanti.	*Nuper: paulo ante.*	Peu auparavant.	اندك پشتر * اندك قبل ازين * مدّتي سهل قبل ازين *
Poco doppo.	*Paulo poſt.*	Peu aprez.	اندك پستر * مدّتي سهل پستر *
Podagra.	*Podagra.*	Goutte; maladie.	درد بند پاي * نقرس * درد مفاصل پاي * وجع الملوك * وجع المناصب *
A pena ſi ſà che coſa ſia la podagra nella Perſia, & nell' Indie.	*Podagram vix norunt Perſæ, & Indi.*	La goutte eſt prêque inconnue aux Indes, & en Perſe.	نقرس وعرق النسا در ولايتهاي ايران وهندستان كمتريين ميباشند *
Anſi bastarebbe andar in quei paezi per ſanarſi dalle podagre incurabili.	*Imò podagra noſtratum incumbiles illarum regionum temperie ſanarentur.*	Il faudroit aller en ces pays là pour guerir des gouttes incurables.	بلكه اكر خداوندهاي نقرس كه در اولكهاي خود مان بسيار مشدد اند وبي معالجه بانجا رفتن علاج پذيرند *
Podagroſo.	*Podagroſus.*	Goutteux.	صاحب نقرس * ذوالنقرس * صاحب وجع الملوك * خداوند نقرس *
Podare la vigna.	*Pampinos ſuperfluos reſecare.*	Tailler la vigne.	رز چيدن * شاخهاي سويرندن * تقضيب شاخ رز نمودن *
Podere: v: dominio.			كلا نتر * كهتر * بزرك * كتخدا * حاكم * سرهنك *
Podeſtà: pretore.	*Prætor.*	Preteur: officier.	قصبه * كلانه * جامه * چغامه *
Poema.	*Poëma.*	Poëme.	نظم * شعر * بيت * كلام موزون * چكامه * جامه * چغامه *
Poezia.	*Poëſis.*	Poëſie.	شاعر * ناظم * مصنّف * حافظ *
Poeta.	*Poëta.*	Poëte.	بنظم * به شعر * به بيت * بوزن *
Poeticamente.	*Poëticè.*	Poëtiquement.	بيتي * شعري * نظمي * موزون *
Poetico.	*Poëticus.*	Poëtique.	چنانكه * هرگاه كه * چنانچه * بروزن كه * چانكه *
Poi: v: doppo.			مرغ بچّه * مرغ بچه نان * فروجّه * بچّه ماكيان *
Poiche.	*Cum: quandoquidem.*	Puiſque.	خروس بچّه * خروس بچ * فرخ ديك * چوجه * چغور *
Pollaſtra.	*Pullaſtra.*	Poulette.	كرّه ماديان * مهر *
Pollaſtro.	*Pullus gallinaceus.*	Chaponneau : poullet.	كرّه اسب * دلف * جانه اسب *
Polledra.	*Equula.*	Pouline.	شوروا * آش * اره هاله * بلغور * حريره *
Polledro.	*Mannus: equulus.*	Poulain.	بسفايج * دشتوان * اضراس الكلب * تشمير نباتي الحجر *
Polenta.	*Puls: polenta.*	Boüillie.	كثير الرجل * حماز * تشميرون *
Polipodio.	*Polipodium.*	Polipode.	پرداختن * پرداخت كردن * جلا دادن * صاف كردن *
Polire.	*Polire.*	Polir.	مهره زدن * مهره كردن * اندودن * اندود نمودن *
Polire: v: forbire.			
Polire: liſciare.	*Lævigare.*	Liſſer: polir.	

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Politezza.	*Mundities.*	Propreté.	پاکیزه‌گی * پاکی * لطافت *
Politica : arte di governare.	*Politia.*	Police:art de gouverner.	تدبیر المداین * تدبیر ولایت * شرایع المداین *
Politica: destrezza	*Cautio : cautela.*	Politique:addresse	مدارا * ملاحظه * تدبیر *
Le corti de'l levante sono scuole della politica de'l Macchiavello.	*Curiæ Orientales veræ scholæ politicæ perfidi Macchiavelli.*	Les cours du levant sont les écoles de la politique de Macchiavel.	اوردوهای ایران وغیر ممالک مشراق مدارس مکر و مخیله وهیله بازی باشند *
Politico.	*Politicus.*	Politique.	صاحب تدبیر * لطیف * مدارا دان * مدارا ورز *
Polito : lisciato. Polito:v: netto.	*Politus: lævigatus.*	Poli : lissé.	پرداخته * پرداخت شده * مهره زده * اندوده * صیقل زده *
Polaco.	*Polonus.*	Polonois.	لهی * مردم له * ادم ملک له * فرنک طایفه له *
Polizza.	*Schedula.*	Billet.	نوشته * نسخه * دست خط * تسکره *
Polizza di cambio.	*Schedula cambii.*	Lettre de change.	برات * برات نامه * برات نامچه * حواله نامچه *
Pollo.	*Pullus.*	Poussin.	جوزه * جوزه * چوجه *
Pollutione notturna.	*Pollutio nocturna.*	Pollution nocturne.	احتلام * شیطانی *
Pollutione.	*Pollutio.*	Pollution:mollesse.	جنابت * نجاست * نیاکی *
Polmone.	*Pulmo.*	Poumon.	شُش * ریّه * آلت دم زدن *
Polmonico.	*Pulmonicus.*	Pulmonique.	خداوند سل * درد سُل *
Polo artico.	*Polus arcticus.*	Pole arctique.	قطب شمالی *
Polo antartico.	*Polus antarcticus.*	Pole antarctique.	قطب جنوبی *
Polpa.	*Pulpa.*	Moüelle : moëlle.	شحم * مغز * اندرون *
Polpetta:vivanda.	*Puls.*	Boüillie.	شوربا * آش *
Polso.	*Pulsus.*	Pouls.	نبض * رگ حرکت * رگ *
Poltrone.	*Ignavus.*	Poltron.	بیجگر * کم جرعت * بیدل * بی هنر * نامرد * مخنّث *
Polipo.	*Polipus.*	Polype.	خرّه بینی * آکله انف * اربیان *
Poltroneria.	*Ignavia.*	Poltronnerie.	نامردی * بی جگری * بیدلی * بی هنری * کم جرعتی * خوّاف *
Poltronescamente.	*Ignaviter.*	Lâchement : poltronnement.	بی جرعتی * بی جگرانه * نامردانه *
Polvere.	*Pulvis.*	Poudre.	گرد * غبار * تراب *
Polvere d'artiglieria.	*Pulvis tormentarius.*	Poudre à canon.	باروت * داوی تفنگ *
Polverino : fino polvere.	*Pulvis pyrothecnicus subtilis.*	Polverin.	آزوتی * آزقه تلاحیق * باروت ریزه *
Polveroso. Pomice : v : pietra.	*Pulverulentus.*	Poudreux.	گرد آلود * خاک آلود * مغبّر *
Pomo di spada. Pomo : v : melo.	*Pomum ensis.*	Pommeau de l'épée.	قبضه شمشیر * نعل دسته شمشیر *
Pompa.	*Pompa.*	Pompe.	بزرگواری * حشمت * شوکت * کبکبه * عظمت * فخر *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Pompa funebre.	*Pompa funebris: justa.*	Funerailles.	تقطيع ماتم * عزا *
Pomposo.	*Splendidus.*	Pompeux.	مفتخر * بزرگوار * صاحب فخر وكبكبه وحشمت *
Pon': considerare.			
Ponente.	*Occidens.*	Ponent.	مغرب * غرب * سمت مغرب * جابلسا * خاور *
Ponente; vento.	*Ventus occidentalis: corus.*	Vent du ponent.	باد غربي * هواي مغربي * ريح غربي *
Ponentino.	*Occidentalis.*	Du ponent.	مغربي * مردم مغرب * اهل غرب *
Ponere: v: porre.			
Pongere: pugnere	*Pungere.*	Poindre.	سك زدن * تبغيز كردن * توالیدن * خليدن * خيلانيدن *
Pongolo.	*Aculeus.*	Aiguillon.	كرته * كرده * بداز * مخصف * ميل *
Pongolo: aculeo.			
Ponta de'l ferro.	*Cuspis.*	Pointe de fer.	نُك * سَر * ستي *
Ponta: v: alba.			
Ponte.	*Pons.*	Pont.	پُل * جسر * پهُل *
Pontefice: v: Papa.			
Pontellare.	*Fulcire.*	Appuyer.	تكيه كردن * استناد كردن *
Pontello.	*Fulcimen.*	Appuy.	تكيه * مسند * آرام *
Pontone.	*Ponto.*	Ponton.	پُك * مقنطره *
Pontutto: aguzzo.			
Popolato.	*Frequens.*	Peuplé.	اوادان * معمور * پُر اوادام *
Popolo: v: plebe.			
Poppa di nave.	*Puppis.*	Pouppe de navire.	سُكّان غراب * سكان كشتي * سكان برشه *
Poppare.	*Lac sugere.*	Téter.	مكيدن — ميمكم * شير از پستان خوردن * رضع كردن *
Porcacca.	*Portulaca.*	Pourpié.	خلفه * بربين * خرفه * بقله الحمقا * سميز اوتي * خرق *
Porcaro.	*Subulcus.*	Porcher: gardeur des pourceaux.	رعاي الخنازير * خوك دار * خوك بان *
Porcellana: terra di Cina.	*Vasa Chinæ.*	Porcellaine.	چني آلات * فرفوري * فغفوري *
Porcheria.	*Immundities.*	Saletè: vilainie.	مرداري * نجاست * پلشتي * كثافة *
Porco.	*Sus; porcus.*	Pourceau.	خنزير * گُراز * خوك * بلبل * وراز *
Porco spino.	*Hystrix.*	Porc épi.	تَسي * چُكاشه * زكاسه *
Porco marino.	*Porcus marinus.*	Pourceau marin.	خوك دريا * بوسُويلم *
Porfido.	*Porphyrites.*	Porphire.	سمّاقي * سنك سمّاق * حجر السّماقي *
Porgere.	*Porrigere.*	Mettre en main: donner.	بدست دادن * بدست سپردن * بتقديم رسانيدن *
Pori.	*Pori.*	Pores.	نفوذ بدن * منافس *
Poroso.	*Porosus.*	Poreux.	منفوذ * پر منافس *
Porpora.	*Purpura.*	Pourpre.	اسقرلاط * زغلات *
Porporeo.	*Purpureus.*	Couleur de pourpre.	قرمزي رنك * رنك اسقرلاط * لون زغلّات *
Porporato.	*Purpuratus.*	Vêtu de pourpre.	زغلّات پوش * اسقرلات پوش * زبر *
Porre.	*Ponere.*	Mettre.	كزاشتن * نهادن * موضوع نمودن *
Porre dà canto.	*Deponere.*	Mettre à côté.	بيكطرف كزاشتن * كناره كزاشتن * از پيش روبر داشتن

Porro

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Porre à l'incanto.	*Exponere plus offerenti.*	Mettre à l'ancan.	بباز ار مزان فروختن *
Porre uno ſopra l'altro.	*Superponere.*	Mettre l'un ſur l'autre.	بالاي يكدگر نهادن * توار انبدن *
Porſi in pericolo.	*Exponere ſe periculo.*	Se mettre en peril.	خودرا بخطر انداختن * داخل مخاطره شدن *
Porro.	*Porrum.*	Porreau.	تره * گندنا * گرّاث *
Porta.	*Porta.*	Porte.	در * باب * دروازه *
Li Gianiſſeri (ïenghi cieri ينگچري) cioè; nuova milizzia, overo nuovi ſoldati, quali ſono in tutto 40000 moſchettieri pedoni, ſono chiamati propriamente (Qapikouli قاپي كلوي) cioè; ſchiavo della porta.	*Janiſſeri (ïenghicieri ينگي چري) i. e. nova militia, ſive, neoptolemi, quadraginta nempe millia peditum, vocantur propriè (Qapi-kouli قاپي كلي) i. e. portæ mancipium.*	Les Janiſſaires (ينگي چري ïenghi-cheri) c'eſt à dire; la nouvelle milice, ou nouveaus ſoldats qui ſont en tout 40. m: mouſquetaires a pié, ſont appellez proprement (Qapi-kouli قاپي كلي) c'eſt à dire; eſclave de la porte.	ينكچريان يعني جديد سپاهيان وانها در كل چل هزار نفراند پياده تفنكدار و شمشير بند و انهارا غير قاپي كلي خوانند *
L'Imbaſciatore è venuto alla porta de'l rifugio de'l mondo; overo; è venuto à baggiare il limine della porta de' ſchiavi de'l rifugio de'l mondo: ſono perifraſi Perſiane per accennare la perſona de'l Rè.	*Acceſſit legatus ad portam Aſili orbis; vel; venit ad oſculandum limen mancipiorum aſili orbis: ſunt periphraſes ordinariæ, quibus utuntur Perſæ ob ſummum cultum, ne vel nomen Regis tangant.*	L' Ambaſſadeur eſt venu à la porte de l'Aſile du monde: ou bien; eſt venu baiſer le ſuëil de la porte des eſclaves de l'aſile du monde: periphraſes ordinaires des Perſiens pour dire avec reſpect; eſt venu vers vôtre Majeſté.	ايلچي بدر گاه عالم پناه آمد خواه ايلچي باستانه بوسي بندگان جهان پناه آمد چنين عبارتي مقلـــق متعارفيست نزد اهل اوروايران تا برسم عظمت خاصه شخص پادشاه اشاره نمايند *
Portare.	*Portare: ferre.*	Porter.	آوردن مبارزم * حمل كردن *
Portato.	*Portatus: allatus: advectus.*	Porté.	آورده شده * محمول نموده *
Portatore.	*Lator: geſtator.*	Porteur.	حمّال * بارکش *
Porta cibo.	*Ariſtrophorum: ἀ ἐις ἐσθοσεγν.*	Porte à manger.	تخته سفره * خنچه *
Porta lettere.	*Gerifolium.*	Porte lettres.	جـــزدان *
Portatura: vettura.			پيش دست * سفري *
Portatile.	*Portatilis.*	Qui ſe peut porter	پاهكاه * توسمان * پوقابورس * جلد خانه *
Portetō: miracolo.			قاپيجي * دراب * دربان *
Portico.	*Porticus.*	Entrée: portique.	بندر * دريا بند * حوض *
Portiere.	*Janitor.*	Portier.	بندر دربان پارسي و پطان دربان هندي همين معني دارند بنابرين اكثر جاهاي سوي دريا عجم وهند بندر وپطان نام دارند چون بندر عباسي بندر كنك مچلي پطان يعني بندر ماهي و مدرسپطان وغيرها *
Portione: v: parte.			
Porto di mare.	*Portus: ſtatio.*	Port de mer: echelle.	
Si chiama un porto in Perſiano (Bander بندر) & in Indiano (patan پتان quindi procedono li nomi delle coſte; come; Bander-Abaſſi; porto d'Abbas; Bander-Congo &c: Mecieli-Patan, porto di peſce, Madras-Patan, &c.	*Portus Perſicè (Bander بندر) Indicè (Patan پطان) hinc orarum maritimarum nomina; ut Bander-Abaſſi; portus Regis Abbas; Bander Congo, portus Anguloſus; Mecieli-Patan, portus piſcis; Madras-Patan, &c.*	L'on appelle un port de mer en Perſan (Bander بندر) & en Indien (Patan پطان) de là viennent les noms Bander-Abaſſi; le port d'Abas; Bander-Congo &c. Mecheli-patan, le port du poiſſon; Madras-patan, &c.	

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Le barche de' porti del mar Persico, volgarmente terrade; sono fabricate senza chiodo veruno di ferro, cuscite solamente con corde di (Cairo) cioè, del tronco delle palme, e molti bucchi, & chiodi di legno.	*In portubus sinus Persici naves absque clavis ferreis construuntur; sed fortiter consuuntur filamentis contortis, de palmæ fuste, multiplicatis juxtà foraminibus, ligneisque clavis.*	Les Bâtimens où demy navires que l'on fabrique aux ports de Perse sõt sans aucun clou ny ferrement; ils sont joints, & cousus fort addroitement avec des cordes du tronc des palmes, passées par quantité de trous, condannez avec des chevilles de bois.	مراکب دریا عجم ازان جهت عجیب چیزاند که بی میخ اهنی ساخته شوند وهمین بقنبر یعنی بریسمان مال نخل دوخته بی دغدغه دریا میزنند *
Positione.	*Positio philosophica*	Position : proposition certaine.	قضیّه بدیهی *
Posporre.	*Postponere.*	Postposer.	پیسر کزاشتن * پس داشتن * تاخیر کردن * متاخّر نمودن *
Possedere.	*Possidere.*	Posseder.	داشتن * مالک بودن * متصرّف بودن * صاحب بودن *
Posseduto.	*Possessus.*	Possedé.	بتصرّف آورده * متصرّف کردیده * مظبوط نموده * تصرّف نموده *
Possessione.	*Possessio.*	Possession.	تصرّف * ضبط * تسلیم * قبضهٔ تصرّف *
Possessione; terreno.	*Ager.*	Terrein : possession.	ملک * املاک * عقار *
Possibile.	*Possibilis.*	Possible.	ممکن * شدنی * از ممکنات * مقدور *
Possibilità.	*Possibilitas.*	Possibilité.	امکان * شدنی *
A posta.	*Ex professo.*	Exprez: à dessein.	دانسته * از قصد * بقصد * قصدا * از قید *
Postema.	*Apostema.*	Apostume.	ریم * آماس * دنبل *
Posteri.	*Posteri.*	Descendans : successeurs.	پس ماندکان * پسینیان * متعقّبان *
Posteriore.	*Posterior.*	Posterieur.	متعقّب * پیسر *
Posteriori; dorso.	*Posteriora: dorsum.*	Derriere : dos.	نشستکاه * کون * مقعد *
Posterità.	*Posteritas.*	Posterité.	اولاد * پسینیان * ذریّه *
Postiglione.	*Tabellarius: cursor.*	Postillon.	چپر * نعاند * برید * یام *
Postumo.	*Posthumus.*	Posthume : aprez la mort.	بعد از وفات * بعد از موت *
Postilla.	*Scholium.*	Glose : note à la marge.	شـــــــــرح *
Postizzo.	*Fictitius.*	Feint.	عاریتی * عملی *
Posto : sito : luogo. Posto.	*Positus.*	Mis.	کزاشته * نهاده * موضوع *
Potente.	*Potens.*	Puissant.	توانا * توانکر * قادر * مقوی * قوی *
Potenza: autorità.	*Authoritas.*	Puissance : authorité.	قدرت * توانایی * سلطنت * تولش * جَنَاب *
Potere.	*Potentia.*	Pouvoir: puissance	توانکری * توانایی * قدرت * قوّه * یارد * تاو * توش * خوفا *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
La potenza non consiste nelle richezze, mà nel valore: e la grandezza non consiste nell' anni ma nel giudizio.	*Potentia in virtute, non in divitiis consistit: magnitudo vero in ingenio, non in annorum numero. Ex Sâdini Rosario. pag.* 59.	La puissance consiste dans la valeur & non dans les richesses : la grandeur consiste dans l'esprit, & non dans l'âge. Cheg-Sadi Poëte Persan.	توانكري بهنرست نه بمال * وبزرگي بعقلست نه بسال *
Potere.	*Posse.*	Pouvoir.	برامدن * توانستن *
Poveramente.	*Miserè.*	Pauvrement.	فقيرانه * درويشانه * علي حاله الفقرا * حقيراً *
Povero.	*Pauper.*	Pauvre.	مسكين * درويش * نذار * معلوك * معسر * تنك روزي * تلا * بيچاره * مفلس *
Povertà.	*Paupertas.*	Pauvreté.	فقيري * مسكيني * نذارلي * مفلسي * بيچارگي * فقر * عسر * فاقه *
Li gentili, & i Mahometani si burlano d'ogni apparenza di santità, doue manca la povertà volontaria.	*Gentiles, & Mohammedani omnem sanctitatis speciem absque voluntariâ paupertate prorsus improbant.*	Les gentils des Indes, & les Mahometans se mocquent de toute apparence de saincteté, si elle n'est accompagnée de la pauvreté volontaire.	معقول بسيار باشند راي مشتهن ان ايران و هند كه هركز صلاحيت اعتبار ندارد بي درويشي و زر مال دنيا *
Pozzo.	*Puteus.*	Puis.	چاه * بير * قليب * حفيره *
Pranfare.	*Prandere.*	Dîner.	چاشت كردن * پشينه خوردن *
Pranzo.	*Prandium.*	Dîné.	چاشت * پشينه * خعراك ظهر *
Il pranzo degl' Orientali e simile alle nostri collazioni di digiuno.	*Orientalium prandium jejuniorum nostrorum collationi aquiparandum.*	Le dîner des levantins ressemble a nostre collation des jours des Jûne.	چشتي اهل شرق چون پخته نميشود ارند كويا حاظري فرنكيان است در ايام روزه ايشان *
Prato.	*Pratum.*	Pré.	چراگاه * مرعي * چرا * چراجا * چرازار * علفزار *
Prattica : uso.	*Usus.*	Practique : usage.	قاعده * قانون * استعمال * عادت * ورزش *
Prattica : conversatione.	*Consortium.*	Practique : conversation.	صحبت * اختلاط * كب باهم *
Pratticare.	*Exercere.*	Exercer.	ورزيدن * مشغول بودن * اشتغال نمودن *
Pratticare : conversare.	*Versari.*	Practiquer : converser.	كب زدن * صحبت داشتن * اختلاط نمودن *
Pratticare : fare.	*Ad praxim reducere.*	Mettre en practique.	بعمل آوردن * بفعل آوردن * عمل نمودن * كردن *
Prattico : usato : esperto.	*Expertus.*	Experimenté.	آزموده * كاروزيده * مجرّب * صاحب وقوف و تجربه * وشكرده *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Una sola persona connobbi prattica à fondo delle cose Orientali, singolarmente della Turchia, cioè; l' Eccellentissimo Sig. Marcheze di Nointel.	*Rerum Orientalium, ac Turcicarum funditus peritum, & comprimis expertum, ferme unicum novi Eccellentissimum D. Marchionem de Nointel.*	La personne que j'ay connuë, qui a plus de connoissance practique, & à fond des choses du levant, sur tout du fort, & du foible des Turcs, c'est Mr. le Marquis de Nointel.	حضرت ایلچي فرنسه نزد سلطان محمد چارم مسمي نونطل در معرفت تعلقات اوردوهاي و ديوانهاي ترکستان بسيار ورزيده بلکه کامل يکانه بود *
Prattico: operativo.	*Practicus: operativus.*	Practique.	فاعل * عامل * عمل کننده *
Preambulo.	*Præambulum.*	Preambule.	مقدّمه * افتتاح * فاتحه * شروع * ديباچه * عنوان صحيفه * صدارت *
Prebenda.	*Præbenda.*	Prebende: pension	وظيفه * معين * تعيين * جيره *
Li professori Persiani, & li ministri de' loro tempi ricusano le prebende, ò pensioni troppo pingui, come illicite.	*Præbendas pingues seu copiosas uti illicitas respuunt tùm Doctores Persæ, tùm templorum seu meschitarum æditui.*	Les professeurs de la Perse, & les ministres de leurs temples refusent les prebendes, ou pensions trop grosses comme illicites.	مشتهدان ايران واهل مساجد وظيفهاي بغايت چرب حرام ميدانند *
Precedente.	*Præcedens.*	Precedent.	سابق * پيشي * مقدم * پيش رفته *
Precedenza.	*Præcedentia.*	Precedence.	تقدّم * صدارت * تصدّر * مقامي برتر * پيش دستي *
Precedere.	*Præcedere.*	Preceder.	پيش بودن * مقدم بودن * سابق بودن * مقدم شدن * برتر مقامي داشتن *
Precetto.	*Præceptum.*	Precepte: commandement.	امر * حکم * فرمان * فرض *
Precettore.	*Præceptor.*	Precepteur.	آخوند * معلّم * استاد * مرشد * مُادّب * دليل * ملّا * اتابک *
Precipitare.	*Præcipitem agere.*	Precipiter.	پايين انداختن * بزير انداختن * از بالا به پايين تسقيط نمودن * بدرّه انداختن * پرتف کردن *
Precipitato: frettoloso.	*Præceps.*	Precipité: impetueux.	گرم * تند * عجل * مستعجل * شتابي *
Precipitato.	*Præcipitatus.*	Precipité.	از بالا به پايين انداخته * پرتاب نموده * مسقوط * گرديده * بدرّه پايين انداخته *
Precipitio.	*Præcipitium.*	Precipice.	درّه * درّه * گود * مسقط * جاي پرتاب *
Quei precipizzii dalla spiaggia de'l mar Persico sin à Sciraz, sono de' più horrendi de'l mondo.	*Nullibi tot horrenda præcipitia, quam in itineribus ab sinu Persico usque Sirazium.*	Je croy qu'il n'y a point de plus horribles precipices au monde que dans les chemins du golfe Persique jusques à Chiraz.	راهاي از دريا فارس تا شيراز خصوصاً از بندريک و بندر کنک چنين موهم در رهاي دارند که بلکه در احطه دنيا برابر نباشند *
Precipitosamente.	*Præcipitanter.*	Avec precipitation.	با شتاب * بتعجيل * بگرمي * بتندي * گرم وتند *

Precisa-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Precisamente.	*Præcisè.*	Precisement.	خالصاً * مطلقاً * مستقلاً * فقط * تنها * قطعاً *
Precursore.	*Præcursor.*	Precurseur.	پیشرو * پیشرا * چاوش *
Precone.	*Præco.*	Crieur : herault.	جارچي * منادي * جارزن *
Preda.	*Præda.*	Butin : proye.	تالان * غارت * یغما * غنیمت * نعمت * تاراج * نهیبت *
Predare.	*Prædari.*	Butiner: piller.	غارت کردن * تالان کردن * یغما وزدن * نهب کردن * غنیمت بردن *
Predatore.	*Prædator.*	Pilleur : voleur.	تالانچي * غارتگر * یغماجي * نهّاب * حرامي *
Predeceſſore.	*Prædeceſſor.*	Predeceſſeur.	سابق * سالف * متقدم * پیش رفته * پیشیني *
Predeſtinare.	*Prædeſtinare.*	Predeſtiner.	تقدیر کردن * مقدّر نمودن * محتّم نمودن *
Predeſtinatione.	*Prædeſtinatio.*	Predeſtination.	تقدیر * حتم * احکام * اختتام * قضا *
Molto prevale frà la gente Mahometana la ſetta de' (Giabrí) coſi chiamata dalla parola (Giabr جبر) cioè; forza: imperoche per ſalvare, come dicono, l'onnipotenza, attribuiſcono alla Predeſtinazione coattiva ogni bene, & ogni male.	*Prævalet inter Mohommedanos ſecta (Giabreorum) a (Giabr جبر) ſeù coactione dicta; quod hominum bona & mala in prædeſtinationem coactivam refundãt; horum ſcopus eſt ab impotentiæ labe Deum vindicare.*	La ſecte qui prevaut parmy les Mahometans, c'eſt celle des (Giabris) appellez ainſi de la parolle (Giabr جبر) c'eſt à dire; force, parceque ſoubs pretexte d'attribuer à Dieu une puiſſance abſoluë, ils attribuent le mal auſſi bien, que le bien a la predeſtination forçante.	بعضي فرقه اهل محمّدیه جبري نام بسیار بین ایشان منتشر شده کویند که بدي وخوبي یعني کناه و نیکي از تقدیر الهي صادر باشد و کویند که در همه کارخداي تعالي زور وجبر بر اختیار انساني میکند اما اثر ناانستکي باشد بلکه کفر عظیم است کفتن که خدا شریک کناه باشد *
Ricorrono facilmente in loro auverſità à quella cõmune maſſima (maktoub مکتوب) cioè; è ſcritto; è predeſtinato.	*In adverſis vumiſnant, & effutiunt commune dictum; (maktoub مکتوب) ſcriptum eſt, prædeterminatum eſt.*	Dans leurs diſgraces ils ont auſſitôt en bouche cette parolle; maktoub مکتوب) c'eſt à dire; c'eſt écrit; c'eſt predeſtiné.	اهل ترک عبث بر تقدیر تقدیر مهمل زنند اکر از کناهاي خود نکنند *
Li Turchi preggiano aſſaiſſimo loro intrepidità contra li Criſtiani con la preſonzione d'eſſer predeſtinati.	*Intrepidos ſeſe jactant Turcæ contra Chriſtianos prædeſtinationis præſumptione.*	Les Turcs magnifient fort leur intrepité contre les Chrêtiens ſur la preſomption de leur predeſtination.	وحقیقت همین باشد که تا کسي ایمان حقیقي اعتراف نداشته باشد و نیکي عمل نکند هرکز جنت نخواهد رفت وهمه تقدیر بر فعل موقوف است *
Predeſtinato.	*Prædeſtinatus.*	Predeſtiné.	مقدّر شده * محتوم کردیده * بهشتي * مقتضي * خوش تقدیر یافته *
Predetto.	*Prædictus : præfatus.*	Dit : ſuſdict.	مزکور * مزبور * ذکر نموده *
Predetto; parlando de' perſonaggi.	*Præfatus : prædictus.*	Sus-dit: ſus-nommé.	مشار الیه * مومي الیه *
Predetto : profetizato.	*Propheticè prædictus.*	Predict: prophetiſé.	عایبانه کفته * پیش ازمدور اخبار نموده *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Predica.	*Concio.*	Predication : fermon.	كروز * وعظ * موعظه * نصيحت * خطبه *
Predicamento.	*Prædicamentum.*	Predicament.	قاطيغوريا * مرتبه * درجه *
Predicabili : 5.	*Quinque prædicabilia.*	Les cinq predicables.	خمس مقولات *
Predicare.	*Concionari.*	Précher.	وعظ كردن * نصيحت كردن * وعظ نمودن * مواعظه كردن * كروزدادن * خطبه داشتن *
Predicato ; in logica.	*Prædicatum ; in logicâ.*	Predicat : attribut.	محمول * محكوم به * مقال *
Predicatore.	*Prædicator.*	Predicateur.	واعظ * كارز * ناصح * كاروز و وعظ ده * زبان اوز * پاك نفس *
Vanli - Effendi predicando in Caminiecs presente Mahomete 4. e congrulãdolo delle preza di quella piazza, gli augurò simil gratulazione da farsi dà lui medezimo, in San Pietro di Roma.	*Vanli-Effendi gratulatoriam habens orationem coram Mohammede 4. in urbe Caminensi recenter captâ, parem ipsi, & sibi augurabatur gratulationem in Basilicâ S. Petri Romæ.*	Vanli - Effendi préchant dans Caminiecs en presence de Mohammed 4. & le congratulant de la conquête de cette ville, luy augura une pareille congratulation par luy - même dans S. Pierre de Rome.	وانلي افندي خطيب سلطان محمد چهارم روزي ميكفت كه هلبته خطبه در كنرل المه خوهم داشت اما سخن عبث خوهد شد ان شاء الـــــلـــــه *
Predire.	*Prædicere : præfari.*	Predire.	غايبانه كفتن * پيش ازمدور وظهور مخبر ساختن * پيشتر كفتن *
Predittione.	*Prædictio.*	Prediction.	خبر غيب * خطاب غيب * قال غيب *
Prefatione.	*Præfatio.*	Preface.	ديباجه * عنوان كتاب * افتتاح * فاتحه * صدر الكلام *
Preferire.	*Præferre : anteponere.*	Preferer.	مقدم داشتن * تقديم نمودن * ترجيح كردن * مرجح نمودن * سابق داشتن * سبق نمودن * مزيت دادن *
Preferito.	*Antepositus.*	Prefere	ترجيح نموده * مقدم شده * سابق كردانيده * تقديم يافته *
Prefetto.	*Præfectus.*	Prefect.	سركار * بالاكار * متولي * صاحب اختيار *
Prefettura.	*Præfectura.*	Prefecture.	حكم * فرمانده‌هي * تولیت * سركاري *
Pregare.	*Rogare.*	Prier.	التماس كردن * استدعا نمودن * لابه كردن * درخاست نمودن *
Pregare Dio.	*Deum deprecari.*	Prier Dieu.	دعا كردن * ازخدا حاجت طلبيدن * پيش خداوند عالميان تضرع نمودن *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Essendo io in campo con l'armata de' Turchi notai ch'al tempo di loro orazione publica il precone diceva ad alta voce queste parole; preghiamo Iddio che non dia l'unione a' principi Cristiani; & in un subito ribombava per tutto questa risposta (ïa-Allah! ïa-Allah! ïa-Allah!) cioè; O Dio! O Dio! O Dio!	*Heu! quoties in Turcarum castris, dum publicè orant, præconem audivi hæc intonantem verba; oremus Deum, ne unquam Christianis principibus concordiam tribuat; cui protinus quasi tot echo assonabant hæ voces; (ïa-Allah! ïa-Allah! ïa-Allah!) i.e. O Deus! O Deus! O Deus!*	J'ay remarqué que l'armée Turque faisant la priere publique dans le camp, le crieur dit ces parolles, prions Dieu qu'il ne donne jamais l'union aux princes Chrêtiens; & l'on entend retentir comme des echo, cette reponce (ïa-Allah! ïa-Allah! ïa-Allah!) c'est à dire; O Dieu! O Dieu! O Dieu!	ترکان دعا میکنند تا خدا بارشلک بسلاطین فرنکستان ندهد لیکن بارشلک خوهد یا الله یا الله یا الله *
Pregare con scongiuri.	*Obsecrare.*	Conjurer.	الحاح کردن * التماس واستدعا — جڭي جڭي کردن *
Pregato.	*Rogatus.*	Prié.	ملتمس * مطلوب * مستدعي * التماس یافته *
Pregatore.	*Deprecator.*	Priant: suppliant.	التماسچي * التماس کننده *
Preghiere.	*Preces diurnæ.*	Prieres: oraisons.	اوراد یومیّه * ادعیهٔ یومیّه * درود *
Preggia: honorare.			
Pregiudicio.	*Damnum.*	Prejudice.	ضرر * زیان * نقصان * جکر *
Preggiare: stimare			
Pregna.	*Prægnans: gravida*	Femme grosse; enceinte.	حامله * آبستن * جُلي *
Prelato: vescovo.			
Prelatura.	*Prælatura.*	Prelature.	خلافت * ریاست * بزرڭي * مشیخه *
Premeditare.	*Præmeditari: excogitare.*	Premediter.	پشتر فکر کردن * اوّلا تامّل نمودن * پشتر بعقل سنجیدن *
Premeditatione.	*Præmeditatio.*	Premeditation.	تامل * تمیز * فکر * پختن *
Premeditato.	*Præmeditatus.*	Premedité.	اوّلا تامّل نموده * پشتر بعقل سنجیده شده * متمیّز * سابقاً آهسته آهسته پخته *
Premere: importare.	*Urgere.*	Presser: étre important.	کار مهمّ بودن * لازم بودن * سنکین بودن *
Premere: pregare.	*Obsecrare.*	Presser: prier instamment.	سماجة کردن * الحاح نمودن * زار کردن *
Premisse.	*Præmissæ.*	Premisses.	متقدّمین * کُبري وصُغري * مقدّمتین *
Premiare.	*Præmio afficere.*	Recompenser.	تلافي دادن * عوض دادن * جزا دادن * کفایق کردن *
Premiatore.	*Præmiator.*	Celuy qui recompense.	جزا دهنده * کافي * تلافي ده * عوض ده *
Premiato.	*Mercede donatus.*	Recompensé.	عوض ڭرفته * جزا یافته * تلافي استاده *
Premio.	*Præmium: merces.*	Recompense: salaire: prix.	مکافاة * جزا * تلافي * عوض * پاداش *
Prendere.	*Capere: arripere.*	Prendre.	کرفتار نمودن * ڭرفتن * چسپیدن * الزام کردن *
Preoccupare con parole.	*Præoccupare: prævertere.*	Preoccuper: prevenir.	پش ڭویي کردن * کلام پیش کردن *
Preoccupato.	*Præoccupatus.*	Preoccupé.	پش ڭویي شنیده * مستبکر *
Preoccupatione.	*Præoccupatio.*	Preoccupation.	پش ڭویي * کلام پیش *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Preparare.	*Præparare.*	Preparer.	مستعد کردن * مهیّاساختن * طیار کردن * معین نمودن * حاضر ساختن * اماده کردن * کارسازي کردن *
Prepararsi.	*Parari.*	Se preparer.	حاضرشدن * طیّار و مهیا خودرا نمودن * مستعد خودرا گردانیدن * خودرا اماده کردن *
Preparatione.	*Præparatio.*	Preparation.	کارسازي * استعداد * تدارک *
Preparato.	*Paratus : præparatus.*	Preparé.	آماده * طیّار * حاضر * معیّن * مهیّا * باساخت *
Preputio.	*Præputium.*	Prepuce.	غلفه * قلف * تره چرب *
Prerogativa.	*Prærogativa.*	Prerogative.	خصوصیّة * تفرّد * حیثیّت * شان *
Preza.	*Captum.*	Prise.	گرفتني * استدلال * اخذ * ضبط *
Prezaggio.	*Præsagium.*	Presage.	دلالت برغیب * خبر غیب * اعلام غیب * غیبگوي *
Prescinto.	*Perna.*	Jambon.	ران خوک * فخذ خنزیر *
Prescrittione.	*Præscriptio.*	Prescription.	حق قدیمي * قدیمي *
Presentare : porre avanti.	*Exhibere.*	Presenter.	پیش آوردن * بحضور آوردن *
Presente.	*Præsens.*	Present : assistant.	حاضر * مطّلع * واقف * ملاحظ *
Presente : donativo	*Munus ; donum.*	Present : don.	انعام بخشش * هدیه * نیاز * عطا * گلشان *
Presente per corrompere.	*Munus corruptivum.*	Present pour corrompre.	رشوه * بدکنش *
Presente; in grammatica.	*Præsens ; in grammatica.*	Present; en grammaire.	حال * الحاضر *
Presenza.	*Præsentia.*	Presence.	حضور * نظر * مواجه *
Presenza : fattura.	*Conspectus : statum*	Mine : port du corps.	صورت * اندام * چل *
Presentire.	*Præsentire.*	Presentir.	پیش یافتن * پیش دیدن * اولاً دانستن *
Presepio.	*Præsepe.*	Crêche.	آخور * معلف *
Preservare.	*Præservare.*	Preserver.	محفوظ نمودن * حفظ کردن * محافظت نمودن * منع کردن *
Preservatione.	*Præservatio.*	Preservation.	محافظت * صیانت * صون * منع *
Preservativo.	*Præservativus.*	Preservatif.	مانع * حافظ * صایغ *
Preservato.	*Præservatus.*	Preservé.	مصون شده * محفوظ * صیانت یافته * متحصّن گردیده *
Presidente.	*Præsidens.*	President.	ضابط * سرکرده * سرکار * فرمانده * آمر * حاکم * فرمان روا * صاحب اختیار * قاید ووالي *
Presidio.	*Præsidium.*	Garnison.	هربان * جماعت هربان * مستحفظان *
Preso.	*Captus.*	Pris.	گرفتار * گرفته * ملزوم * ماخوذ *
Presontione.	*Præsumptio.*	Presomption.	غرور * خودبیني * جرعت *
Presontuoso.	*Præsumptuosus.*	Presomptueux.	خودبین * خودپسند * مغرور * صاحب جرعت *

Italice.	Latine.	Gallice.	Persice.
Pressa: calca. Pressa: v: fretta.	*Frequentia.*	Foulle.	هنكامه * غلبه * غلغله * كثرت *
Prestare: imprestare.	*Commodare.*	Prester.	عاريتي دادن * حسب استعاره دادن *
Prestito senza guadagno.	*Commodatum.*	Prest sans interêt.	قرض حسنه * بسادست * حسنه *
Presto.	*Citò.*	Vite.	زود * سريع * جلد * چسپان * علي الفور * بعجله *
Presumere. Presup: supporre.	*Præsumere.*	Presumer.	جرعت كردن * غرور نمودن *
Presura.	*Coagulum.*	Presûre.	مايه * پنير مايه * انفحه *
Prete.	*Presbyter: sacerdos*	Prêtre.	قسيس * كاهن * پاپاز * اردس * نماز گزار ✠ دردر *
Li Preti, li Religiosi, e tutti gl' Ecclesiastici Cristiani sono essenti dà' tributi personali nella legge di Mahomete.	*Sacerdotes, Religiosi, & omnes Ecclesiastici Religionis Christianæ, ex præscripto legis Mohammedicæ ab omni tributo personali eximuntur.*	Les prêtres, les Religieux, & tous les Ecclesiastiques Chrétiens sont exemps des tributs personels dans la loy de Mahomed.	قشيشان ورهبانان وغير اهل زهد وعبادت دين مسيحيه بموجب امور دين محمديه مطلق ومسلم باشند از جزيه وخراج وبرعكس كردن باعث غضب الله باشد *
Li Preti Armeni professano facilmente di bocca la fede Catolica, mà si sono premuti di mettere l'acqua nel calice, non lo faranno mai, & questa è la vera prova di coloro.	*Armenorum presbyteri facile Catholicismum ore profitentur; si autem urgeas v. g. ut aquam infundant in calice, hæc erit petra Scandali & hic verè lapis lydius.*	Les prêtres Armeniens feignent facilement d'être Catholiques, mais si on les presse de mettre de l'eau dans le calice, ils n'en fairont rien: & voila leur veritable épreuve.	قشير قسوس ارامنا ازسبب طمع دين قطوليكي اعتراف خواهند كرد ليكن تا قبول نكنند قطرهي اب در ✠ سكين پطراق ريختن براي علامت ✠ نيركو پنف طيان يعني طبيعتين حضرت ✠ كرستوص هيچ اعتبار ميار بكلام ايشان *
Pretendente.	*Prætendens: postulans.*	Pretendant.	طلب كار * طالب * حقدار *
Pretendere.	*Intendere.*	Pretendre.	حق دعوا داشتن * علاقه داشتن *
Pretentione.	*Prætentio.*	Pretention.	علاقه * حق طلب * حق دعوي *
Preterito; de'l verbo.	*Præteritum; verbi.*	Preterit; d'un verbe.	ماضي * زمان ماضي *
Pretesto.	*Prætextus.*	Pretexte.	بهانه * حجت * الزام * علّه * خشك * تاويل * پي *
Pretioso.	*Pretiosus.*	Pretieux.	سنگين بها * قيمت دار * قيمتي * بهاي دار * سنگين قيمت * مثمن * غالي * گران * ذوالثمن * ارجمنده * گرانمايه *
Pretore.	*Prætor.*	Preteur.	حاكم * والي * متصدي * متعلي *
Pretorio.	*Prætorium.*	Pretoire.	محكه * ديوان * ديوانخانه *
Prevalere.	*Prævalere.*	Prevaloir.	غالب شدن * استيلا نمودن * تانيدن * جبار شدن *
Prevaricare.	*Prævaricare.*	Prevariquer.	ازراه حق برگشتن * تجاوز كردن * ضال شدن * متعدي گرديدن * تعدي كردن * ياغي شدن * خيانت نمودن * راه نيكي ترك كردن *
Prevaricatione.	*Prævaricatio.*	Prevarication.	ضلالت * تجاوز * تعدي * گمراهي * خطا * خيانت * ياغي گري *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Prevaricatore.	*Prævaricator.*	Prevaricateur.	ياغي * اهل ضلالت * گمراه * بدراه * خايمن * ضالّ * خاطي * متجاوز *
Prevedere.	*Prævidere.*	Prevoir.	پشتر يافتن * پش ديدن * مبادرت كردن *
Preveduto.	*Prævisus.*	Preveu.	پش دانسته شده * از قبل مبادر شده * مبادرت نموده *
Preveniente.	*Prævenies.*	Prevenant.	مقدّم * سابق * پش *
Prevenuto.	*Præventus: præmonitus.*	Prevenu.	باخبر شده * پشتر مخبر ساخته * از قبل مطلع نموده *
Prevenire.	*Prævenire.*	Preoccuper.	پشتر مطلع ساختن * پش گوئي كردن * پشتر عرض نمودن *
Prezzo.	*Pratium.*	Prix.	قيمت * بها * نرخ * ثمن * ارزش *
Prezzatore.	*Proxeneta.*	Cenſal : corretier.	محتسب * كهيه * دلّال *
Prigione.	*Carcer.*	Priſon.	زندان خانه * زنجيرخانه * سجن - بندي خانه * قيد خانه * دوستاخ خانه *
Prigioniere.	*Carcere detentus.*	Priſonnier.	دوستاق * محبوس * بندي * مسجون * زنداني *
Prima : v : avanti.			
Primate.	*Primas.*	Primat.	عمدة الروسا * شيخ المشايخ * نقيب النقبا * اعيان الاكابر * زبدة الامرا * بزرگترين *
Primaticcio.	*Primitius.*	Premier venu.	پش رس * اوّلي * زود رس * جلب *
Primato.	*Primatus.*	Primat: primauté: primatie.	مبادرت * تصدّر * بزرگي * عظمت * تقدم *
Primavera.	*Ver : primum ver.*	Prin-tems.	بهار * ربيع * فصل بهار * زمن الربيع *
Primitie.	*Primitiæ.*	Premices.	نوبر * نورس * بكور * ربعان * ورگ * جلب * دخستكي * ستل *
Primitivo.	*Primitivus.*	Primitif.	اوّلي * پيشيني * اصلي *
Primo.	*Primus.*	Premier.	اوّل * مقدم *
Primo de tutti.	*Primus omnium.*	Premier de tous.	پش از همه * همه الاشياء والاقران * قدوة * زبدة *
Primogenito.	*Primogenitus.*	Ainé.	اوّل زاده * پسر اوّل * پسر كبير * فرزند بكر *
Primogenitura.	*Primogenitum.*	Aineſſe: primogeniture.	اول زادگي *
Principale.	*Principalis.*	Principal.	اصل * دخستين * سرور *
Principale d'univerſità.	*Principalis univerſitatis.*	Principal d'une univerſité.	شيخ مدرسه * بزرگ مدرسه * متولّي مدرسه *
Principalmente.	*Præcipuè : præſertim.*	Principalement.	خصوصا * خاصة * اما پشتر * اما اول *
Principato.	*Principatus.*	Principauté.	سلطنت * پادشاهي * خلافة *
Principezza.	*Principiſſa.*	Princeſſe.	سلطانه * بگم *
Principiare.	*Incipere.*	Commencer.	شروع كردن * اغاز وابتدا كردن *
Principio.	*Principium.*	Commencement.	ابتدا * اغاز * بدايت * وخش * سر *
Principe.	*Princeps.*	Prince.	سلطان * امير * خان * خليفه *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Li principi del deserto dell' Arabia rare volte mescolano li esserciti nella bataglia: mà si contentano di scaramucciare con le lancie, e dopo poco sangue sparso si ritirano.	*Principes Arabiæ prælia invicem cõmittentes post velitarem rhomphæarum, & lanceârum conflictum sparsõ modico sanguine utrimque campo cedunt impermixtis copiis.*	Les Princes du desert de l'Arabie viennent rarement a la melée dans leurs batailles: ils ne font qu'escarmoucher avec les lances, & aprez quelque peu de sang ils se retirent chacun de son côté.	سلاطين و امرا بيابان عربستان چون عساكر بميدان حرب بيايند و باهم كر جنك كنند روبرو با منزق و نيزه مقتله ميورزند ليكن الاي بهمكر نخول ننمايند *
Loro Città mobili sono le tende negre; loro richezze li cameli; loro orti di delizzie li belli deserti; loro candele, e faci il fuoco di legno; loro mangiare il riso, i latticinii, le carni di capra, e di montone; loro commune piatto un' alveo dun' tronco d'arbore; e loro bere l'acqua.	*Mobiles ipsorum urbes sunt nigra tabernacula; divitiæ, cameli; horti, amœnæ solitudines; candelæ, & faces, ignis ex terete ligno; esca, orisa, lacticinia, caro caprina, & arietina; paropsis communis, alveus ex arbore excavatâ; potus autem aqua pura.*	Leurs villes mouvantes sont des tentes de crein; leurs richesses les chameaux; leurs delices les beaux deserts; leurs chandelles, & flambeaux le feu de bois; leur manger le ris, les laitages, la chair de chevre, & de mouton; leur plat commun une auge faitte d'un tronc d'arbre; & leur boisson de l'eau.	مساكن ايشان خيمها سياه پريشم بزست شتر ايشان دولت سلاطين بريه قشرت شترها باشد و باغهاي ايشان جزوها بريه علفزار وشمع و فنر ايشان آتش از ايمه سبك وماكول ايشان برنج و پلاو و انواع سفيدي و گوشت بزو گوسفند ولنكري عام ساق درخت كرده شده ومشروب ايشان آب خالص باشد *
Hanno le longue vesti di ciambelotto; hanno il corpo cinto, e la testa involta con fascie nere, ò d'altro color oscuro.	*Vestes ipsorum oblongæ ex cimatili panno, vulgò (Camelot) corpus autem cingant, & caput redimiunt fasciis nigris, seu obscuri coloris.*	Leurs habits sont des longues vestes de camelot; leurs bonnets sont des echarpes noires, ou d'autre couleur obscure.	جامهاي مبيوشند از پشم بزوشتر باز چار كسري و دستار ارند از پشم سياه ورنك *
Loro regali sono di tempo in tempo il (qave) il tabacco, & il succaro.	*Vires identidem recreant, cofeæ (Qave;) nicotianæ, vulgò; (tabacco) & sacchari haustibus.*	Leurs regales de tems en tems le (qave) le tabac, & le sucre.	وقعاوقعا قهوه وشربت مينوشند وتنبقو ميكشند *
Loro tapezzerie, & loro troni sono li feltri, & li piumacci sopra la terra piatta.	*Ipsorum peripetasmata, & solia sunt crassiora phyltra, cum pulvinaribus solo constrata.*	Leurs tapisseries, & leurs thrones sont les feutres, & les coussins de plume à platte terre.	فرش وتخت ايشان همين نمدهاي كنده باشند و تكيه بالشت پرقو *
Loro arme consistono in un cavallo, lancia, cimiterra, mazza d'arme à l'arcione, & in un giacco, con la berretta d'acciaïo in testa.	*Armantur porrò equo, lanceâ, seu rhomphæâ, machærâ, clavâ, loricâ, & cono, sive pileo ex chalybe.*	Leurs armemens consistent en cheval, lance, sabre, masse d'armes à l'arcon, & en une cotte, & bonnet de maille.	يراق ايشان اسب است ونيزاق وشمشير و طبرزين و زره *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Viddi quel principe, qual chiamano (Cioul-Padcia) cioe; Rè del deserto, con 40 milla tende di sua tribu attorno della sua.	*Principem, quem antonomasticè (cioul-Padscia) deserti Regem vocant, castrametatum vidi; quadraginta mille tabernaculis de sua tribu circumdatum.*	Je vis ce Prince que l'on appelle (Choul-Padscha) le Roy du desert, avec 40. m: tentes de sa tribu à l'entour de la sienne.	چول پادشاه دیدم نزدیک بغداد و در دور ان موازي چل هزار خیمه داشت از یل خودش *
Zamel Principe del Tigre piglia il tributo dà tutte le barche fra Bassora, e Bagdad: e doppo da il banchetto à tutti passaggieri assai galantemente: mi prometteva colui di farmi vivere beato si volessi restare in sua compagnia.	*Zamel princeps Tigridis fluvii vectigal exigit ex navibus, & ratibus quibuscumque inter Bassoram, ac Babiloniam: dein viatores omnes convivio solet excipere spondebat mihi vegetum, ac prosperum vitæ statum, si me suo comitatui dicarem.*	Zamel Prince du Tigre prend le tribut de toutes les barques entre Bassora, & Bagdad: & il traitte en suitte tous les passagers honnêtement: il me promettoit de me faire vivre heureux, si je voulois rester avec luy.	شیخ زامل سلطان شط دجله باج میستاند از دوانیک در میان راه بصره و بغداد بعد از ان خودش مهماني براي مسافران میکند و اما بسیار بسیار سماجت مینمود تا همراه ایشان بمانم و میگفت که ترا عزیز و مفتخر خواهم داشت *
La semplicità, l'ospitalità, e certa probità naturale de' principi del deserto distingue loro assai dà quei che habitano nelle città.	*Simplicitas, hospitalitas, ac naturalis quædam probitas principum solitudinis, ipsos probè distinguit à cæteris, qui civitates accolunt.*	La simplicité, l'Hospitalité, & la probité naturelle des Princes du desert les distinguent d'avec ceux qui vivent dans les villes.	یقین است که درباره ساده دلي و مهمانتوازي و نیکي فرق کلّي باشد بین امرا عرب و سایر سلاطین اهل مداین *
Li vassalli mantengono quei principi con loro scorrerie, & bottini sopra le caravane, pigliando la loro parte: ma in loro campo la fedeltà è inviolabile.	*Subsistunt hi Principes incursionibus ac prædis subditorum in Caravanas; quarum & ipsi emissarii portionem capiunt; verùm inter ipsorum castra inviolabilis servatur fidelitas.*	Leurs vassaux les entretiennent des courses, & des butins sur les caravanes, d'ont ils ont leur part, mais dans leur camp la fidelité est inviolable.	عربها بریه پي کفله میجورند و میتارند اما بین چادرهاي انها امان کلّي باشد *
Le Principezze dell' Arabia sono cariche d'anelli d'oro, e di gioielli, nelle detta delle mani, e d'i piedi, nelle braccia, e nelle gambe, li uni sopra gl' altri, come anche attorno la faccia, nel collo, à canto de' narici, e nella cartilagine frà mezzo dove portano certa girola d'un palmo di diametro.	*Principissæ Arabiæ onerantur annulorum aureorum, & gemmarum sarcina in articulis manuum, & pedum, in brachiis, & tibiis, in collo, & circa faciem; item clavis aureis ex encausto supra nares, & annulo aureo palmum habente in diametro cartilagini narium intermediæ appenso.*	Les Princesses de l' Arabie sont chargées d'anneaux, & autres ornemens d'or & de pierreries, aux doits des mains, & des piés, aux bras, & aux jambes, les uns sur les autres; à l'entour de la face, & du col, au milieu & à côté des narines, & au cartilage entre-deux, où elles ont une virole d'or attachée, d'un palme de diametre.	زنان سلاطین عرب بار سنگین طلا و نوقره و مروارید و جواهر میبرند یعني حلقهاي گردن و بیني و جیغه و برجواري و انگشترها و باز و بند و گوشواره اما ان حلقه بیني چه عجب چیز بلکه چه زشت باشد الله یعلم *
Priore.	*Prior.*	Prieur: premier.	اوّلي * متقدّم * سابق *

Priore

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Priore de' Religiosi.	*Prior Religiosorum*	Prieur des Religieux.	رئيس پاريان * سر كرده رهبان * مقدم ديريان ريان * حبر الاحبار * ريش سفيد * پشوا * سر هنگ شالبوشان *
Privare. Privare: deporre.	*Privare.*	Priver.	محروم كردن * عاجز كردن * برداشتن * فقر نمودن * مفقود * كردانيدن *
Privatamente.	*Privatim.*	En particulier.	خلوتخانه * در خفيه * خفيه * مخفيا * سرا * پنهانه *
Privatione.	*Privatio.*	Privation.	عدم * محروم شدن * فقد *
Privativo.	*Privativus.*	Privatif.	عدمي * عدم كننده * فقدي *
Privato.	*Privatus.*	Privé.	محروم شده * مفقود * فقد نموده * عدم پذيرفته *
Privilegiato.	*Privilegiatus* : *exemptus.*	Privilegié.	معاف * مسلم * مطلق * مبرا * معفى *
Privilegiare.	*Privilegio donare.*	Privilegier.	مسلم كردن * معاف نمودن * مطلق ساختن * مبرا كردانيدن *
Privilegio.	*Privilegium.*	Privilege.	ديرات * معفية * مسلمي * يادته *
Probabile.	*Probabilis* : *verisimilis.*	Probable.	احتمالدار * ممكن * ثابت پذير * قابل اثبات *
Probabile; in logica.	*Probabilis; in logica*	Probable; en logique.	مقتنع *
Probabilità d'una propositione.	*Probabilitas propositionis.*	Probabilité d'une proposition.	اقتناع *
Probabilità: apparenza.	*Probabilitas* : *apparentia.*	Probabilité: apparence.	احتمال * امكان *
Probare.	*Probare.*	Prouver.	ثابت كردن * تحقيق نمودن *
Probità.	*Probitas.*	Probité.	نيكي * خوبي * صلاح * تقواي * وكاوة *
Problema.	*Problema.*	Probleme.	تحريف * تحرف الكلام * مشكلت *
Procedere : derivare.	*Procedere* : *derivare.*	Proceder.	صادر شدن * صدور يافتن * برآمدن * پيدا شدن * منبثق شدن * منبعث شدن *
Procedere bene.	*Bene agere.*	Bien agir.	عمل نيك كردن * براستي عمل نمودن *
Procella: tempesta.			✠ تبور * زفه * زفاف *
Processione Ecclesiastica.	*Processio Ecclesiastica.*	Procession Ecclesiastique.	انبثاق الهي * انبعاث ايزديه *
Processione Divina.	*Processio Divina.*	Procession Divine.	
Proclamare.	*Proclamare.*	Proclamer.	شهرت دادن * فاش نمودن * جار زدن *
Proclamato.	*Proclamatus.*	Proclamé.	شهرت يافته * فاش نموده * جار زده شده *
Procraſtinare.	*Procraſtinare.*	Differer de jour à autre.	تاخير بيوم بيوم كردن * روز بروز رجوع نمودن * جُلاَّب ساختن *
Procura: polizza.	*Actus procurationis.*	Procuration.	وكالت نامه * وكالت نامچه *
Procurare.	*Procurare.*	Procurer.	سعي كردن * كوشش كردن * جهد نمودن * اهتمام كردن *
Procuratore.	*Procurator.*	Procureur.	وكيل * جانشين * نايب *
Prodezza: v: valore.			
Prodigalità.	*Prodigalitas.*	Prodigalité.	اسراف * خرج بيجا * اتلاف * بي دريغ *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Prodigalmente.	*Prodigè.*	Prodigalement.	باسراف * به بیهودکی * بزیادتی *
Prodigo.	*Prodigus.*	Prodigue.	مسرف * اسراف کار * مبذّر *
Prodigio; miracolo. Produrre.	*Producere.*	Produire.	ایجاد کردن * تکوین نمودن *
Produrre frutto.	*Producere fructus.*	Produire du fruit.	حاصل دادن * میوه دادن * بار آوردن * ثمر دادن *
Produrre testimoni.	*Adducere testes.*	Produire des témoins.	گواهها اوردن * شهود حاضر کردن *
Produttione d'un litigante.	*Productio litigantis.*	Production d'un plaideur.	نوشته شرعی * وثیقه * کاغذ شرعی *
Produttione.	*Productio.*	Production.	ایجاد * تکوین * ایجاد *
Proemio: prologo Profanare.	*Prophanare.*	Profaner.	پوچ کردن * تدنّس کردن * متدنّس نمودن * پلشت کردن *
Profanazione.	*Prophanatio.*	Profanation.	تدنّس * پوچ کردن * تدنیس *
Profanato.	*Prophanatus.*	Profané.	ناپاک و پوچ گردیده * مدنّس شده * متدنّس گردیده *
Profano.	*Prophanus.*	Profane.	نامقدّس * غیر مقدّس * حرام * مکروه * ناپاک *
Proferire.	*Proferre.*	Mettre en avant.	بحضور اوردن * بتقدیم رساندن *
Professione Religiosa.	*Professio Religiosa.*	Profession Religieuse.	اعتراف * عهد رهبانیّت * نذر رهبانیّت * اقرار *
Professione della fede.	*Professio fidei.*	Profession de la foy.	اعتراف ایمان * اقرار ایمان *
Professione: stato.	*Professio: status.*	Profession: état.	اشتغال * کار * شغل * شیوه *
Professore: lettore publico.	*Professor: prælector*	Professeur: Docteur Regent.	مدرّس * آخوند * معلّم * برخندار * مشتهد *
Professo: Religioso.	*Professus: Religiosus*	Profés: Religieux.	متعهّد * معترف * مقرّ * نادر بالرهبانیّه *
Profeta.	*Propheta.*	Prophete.	پیغمبر * نبی * رسول * مرسول * ورشود * وخشود * خُشُور *
Si vedono stazzioni consecrate alla memoria del S. Profeta Elia nell' Issola C-heder, nel territorio di Bassora, come anche in Bander-Rik, & in Sçiraz sopra la montagna di Ciek Sadi.	*Visuntur stationes, seu ædiculæ memoriæ S. Prophetæ Eliæ a Mohommedanis consecratæ tum in Insula C-heder ditionis Bassoræ, tum in portu arenoso, vulgò (Bander-Rik) tum Sirazii, in cacumine montis Ciek-Sadi.*	En l'Isle de C-heder territoire de Bassora, au Bander-Rik sur le golfe de Perse, & à Chiraz sur la montagne de Chek-Sadi, il y a des stations, & chapelles consacrées par les Mahometans à la memoire du Prophete S. Elie.	قدم گاه حضرت ایلیا پیغمبر دیدم در جزیره خضر در احوال بسره و در بندریک و در شیراز یعنی برسر کوه شیخ سعدی وزکران حضرت پیر پادریان کرملیط بسیار انجا مشهور است *
Chiamano quei piccoli tempi (qadem-gah قدم گاه) cioè; luogo de' vestigi, tenendo per tradizzione, ch'abbia comparso là il Profeta doppo il suo ratto.	*Vocantur hæ stationes (qadem-gah قدم گاه) i. e. locus vestigiorum: ibi quippe traditio viget apparuisse aut etiam fixisse pedem Prophetam ipsummet, post raptum suum.*	Ils appellent ces stations (قدم گاه qadem-gah) c'est à dire; lieu des vestiges, parce qu'ilz croient que le Prophete S. Elie a paru, en ces lieux là depuis son enlevement.	واما نقل هم انجا میکنند که ان حضرت نبی چون بجنت منتقل کردید در ان مقامها ظاهر شده و الله یعلم بالصواب *

Pro-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Profeti.	*Prophetæ.*	Les Prophetes.	انبياء * پيغامبران * رسل * مرسولون *
Profetizare.	*Prophetisare.*	Prophetiser.	نبوة كردن * پيغامبري كردن * خطاب غيب گفتن *
Profilo dell' huomo.	*Delineamentum vultus humani.*	Profil de l'homme	شكل آدم * طرح شكل آدم *
Profilo d'oro.	*Limbus aureus.*	Profil d'or.	جزول حل طلا * جزول كاري ذهب *
Profito.	*Proventus: lucrum*	Profit.	نفع * فايده * حاصل * محصول * درآمد * صرفه * ترقي *
Profitare.	*Lucrari.*	Profiter.	فايده كردن * نفع نمودن * حاصل كردن * صرفه كردن *
Profitevole: utile.			
Profondamente.	*Profundè.*	Profondement.	ژاته * تازير * عميقاً * عميقاً *
Profondità: abisso.	*Profunditas; abyssus: barathrum.*	Profondeur: abîme.	عمق * ته * قعر * كون * تهوم *
Profondo.	*Profundus.*	Profond.	كون * عميق * غميق * بلند * تهدار * ژرف *
Profondo in scienza.	*Perdoctus.*	Profond en science.	ماهر * حبر * دريای علم * بحر العلوم *
Profondo del cuore.	*Cordis penetralia.*	Profond du coeur.	ته دل * محض دل * درون دل * ضمير القلب *
Profumare:	*Suffire.*	Parfumer.	بخور كردن * دود خوشبو كردن * تبخير ساختن * خوش بوی فروش * طيّاب *
Profumiere.	*Myropola.*	Parfumeur.	
Profumo.	*Suffitus.*	Parfum,	بخور * تبخير * خوشبويي * آلت خوشبويي * رائحه طيبه *
Costumano li Arabi di far presentare li profumi di legno d'Aloes alli strangieri, dà profumare la barba, & il fascioletto, con bëlli turiboli d'argento.	*Solent Arabes suffumigare barbam, & linteum emunctorium hospitum, odoramento agallochi, in thuribulis argenteis.*	Les Arabes font parfumer la barbe, & le mouchoir des étrangers, avec du bois d'Aloës, dans des encensoirs d'argent.	دولتمندان عرب بخورعود تقليف ميفرمايند برای حرت غريبان واقتر بخوردان نقره دارند *
Profumato.	*Suffitus: suffumigatus.*	Parfumé.	تبخير نموده * مبخر شده * مطيّب گرديده * خوشبو نمودن *
Progenie.	*Progenies: prosapia*	Race: lignée.	قبيله * نسل * طايفه * جنس * ايل * عشيره * دودمان *
Progresso.	*Progressus.*	Progrez.	ترقي * صرفه * تحصيل * تكميل * نفع * فايده *
Prohibire.	*Prohibere.*	Defendre: empecher.	منع كردن * قرق كردن * نهي كردن *
Prohibitione.	*Prohibitio.*	Defense: empéchement.	قروق * منع * نهي * بركل * تيقق * دروش *
Prohibito.	*Prohibitus.*	Defendu: empeché.	حرام * ممنوع * منع شده * منهي شده *
Prole.	*Proles: soboles.*	Lignée.	فرزند * اولاد *
Prolissamente.	*Fusè.*	Au long.	بطول * علي التّفصيل *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Prolissità.	*Prolixitas.*	Longueur.	طول * تطويل * تفصيل * اطناب *
Prolisso.	*Prolixus.*	Long : étendu.	دراز * طويل * مستمد *
Prologo.	*Prologus.*	Prologue.	عنوان * ديباچه * فاتحة الكلام * مقدّمه * افتتاح *
Prolongare.	*Prolongare.*	Prolonger.	دراز كردن * طول دادن * طويل و مستمد نمودن * مطوّل ساختن *
Prolongatione in giudizio.	*Induciæ in foro judiciali.*	Prolongation en jugement.	مهلت * تعقف *
Prolongato.	*Prolongatus.*	Prolongé.	دراز شده * طول داده * مطوّل كردانيده *
Prolongare: differire.	*Procrastinare: differre.*	Prolonger : differer.	احمال كردن * تاخير كردن * وا افكندن *
Promessa.	*Promissio : sponsio.*	Promesse.	وعده * عهد * پيمان * اقرار * قول * پيمان *
Promesso.	*Promissus.*	Promis.	اقرار شده * موعود * وعده نموده * عهد و پيمان كرده شده *
Promettere.	*Promittere: polliceri.*	Promettre.	وعده كردن * لسان دادن * قول — عهد — پيمان * اقرار دادن *
Promettitore.	*Promittens.*	Promettant.	مقرّ * وعده كننده * اقرار دهنده *
Promolgare.	*Promulgare.*	Promulguer.	فاش كردن * اشكارا نمودن * عيان و بيان ساختن * هويدا كردن * ندا كردن * جار زدن *
Promolgatore.	*Promulgator: præco.*	Herault : crieur.	جارچي * بانك زن * منادي * دلّال * رواج كننده * شهرت دهنده *
Promontorio.	*Promontorium.*	Cap.	سر كفه * راس جبل *
Promovere à carico.	*Promovere ad dignitatem.*	Elever à une charge.	نصب كردن * منصوب ساختن * منصب دادن * جا دادن * مرتبه و منزله دادن *
Pronosticare.	*Augurari: auspicari.*	Pronostiquer.	طالع ديدن * دلالت كردن * دليل يافتن * ديد كردن * غيب كفتن *
Pronosticato.	*Præcognitus.*	Pronostiqué.	ديد — مطالع — مخرور — خرر نموده * دلالت پذيرفته *
Pronostico.	*Augurium.*	Pronostique.	غيب شناسي * طالع * بينايي * دلالت * ديد * خرر *
Prontezza.	*Promptitudo.*	Vîtesse: promptitude.	جلدي * زودي * عجلت * چستي * چسپاني * چابكي * سرعت * شتاب *
Pronto.	*Promptus.*	Prompt.	چست * حمابك * جلد * چسپان * سريع * بسغده * لامان *
Pronunciare.	*Pronunciare.*	Prononcer.	تلفظّ كردن * نطق نمودن * حرف زدن *
Pronunciatione.	*Pronunciatio.*	Prononciation.	تلفيظ * تلفّظ * زبان كرديدن *
Pronunciato.	*Pronunciatus.*	Prononcé.	نطق نموده * متلفّظ كرديده * ملفوظ شده * تلفّظ نموده *
Propagine.	*Propago.*	Augmentation.	تركه * جوشيدني * جوش *

Propa-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Propaginare la vite.	*Propagare vitem.*	Provigner la vigne.	ترکهاي موخابانيدن*ترکهاي رزغرس کردن*
Propagazione della fede.	*Propagatio fidei.*	Propagation de la foy.	انتشاردين * زياده شدن دين * شهرت دين * رواج دين ومذهب *
Propagar la fede.	*Propagare fidem.*	Augmenter la foy.	رواج دين دادن*دين را منتشر گردانيدن * دين ومذهب مشهور کردن *
Propizzio.	*Propitius.*	Propice:favorable	مهربان * روز * صاحب راقت *
Proporre.	*Proponere:exponere.*	Proposer.	عرض کردن * بعرض رسانيدن*معروض گردانيدن*
Proporre; far proſito,	*Proponere : deliberare.*	Faire propos:proposer.	نيّت کردن * قصد نمودن * دل گرداندن *
Proportionale.	*Proportionalis.*	Proportionel.	مناسب * نسبت دار * مطابق * موافق *
Proportionalmente.	*Proportionaliter : pro ratâ.*	Proportionnellement.	به نسبت * به مناسبت * بالمطابقه *
Proportionare.	*Ad proportionem reducere.*	Proportionner.	نسبت کردن * مناسب نمودن * مضاوگردانيدن *
Proportionato.	*Ad proportionem redactus.*	Proportionné.	مناسب * نسبت دار * مضاو * مطابق * موافق *
Proportione.	*Proportio.*	Proportion.	نسبت * موافقت * مناسبت *
Proportione geometrica.	*Proportio geometrica.*	Proportion geometrique.	نسبت تضعيفي * نسبت غير متعالي *
Proportione arimmetica.	*Proportio arithmetica.*	Proportion arithmetique.	نسبت متعالي * نسبت حقيقي * نسبت حقيقي *
Propoſitione.	*Propoſitio.*	Propoſition.	عرض * پند * قول * تدبير * راي *
Propoſitione d'un ſillogiſmo.	*Propoſitio ſyllogiſmi.*	Propoſition d'un ſyllogiſme.	قضيّه * قضيّه قياس *
Propoſitione affirmativa,e negativa.	*Propoſitio affirmativa,& negativa*	Propoſition affirmative,&negative	قضيّه ايجابي و سلبي*قضيّه در سبيل ايجاب وسلب *
Propoſitione nota dà per ſe.	*Propoſitio per ſe nota.*	Propoſition connüe à tous.	قضيّه معلوم بنفسه * قضيّه بديهي *
Propoſito.	*Conſilium.*	Propos.	قصد * نيّت * مراد * ارادت * مقصد * عزيمت *
A propoſito. A propoſito: atto.	*Ere nata:ad rem.*	A propos.	بوقت خود * بمحلّ خود * بمناسبت * وقت * بي وقت شايسته * علي الصّواب * بالصّواب *
Propoſto.	*Propoſitus.*	Propoſé.	معروض * بعرض رسانيده * عرض شده *
Propriamente.	*Propriè.*	Proprement.	خصوصاً * خاصةً * علي الخصوص *
Proprietà.	*Proprietas.*	Proprieté.	خاصيّت * خصوصيّة * صفت * خاصّه *
Proprietà: poſſeſſione.	*Proprietas : poſſeſſio.*	Domaine : proprieté.	مال * ملک * عقار *
Proprietario.	*Proprietarius.*	Proprietaire.	صاحب مال * مالک * صاحب * متصرّف *
Proprio.	*Proprius.*	Propre.	مخصوص * خاص *
Propugnacolo.	*Propugnaculum.*	Defenſe : fort.	برج بارو * حصن * سپه *
Prora di nave.	*Prora navis.*	Proüe de navire.	قرّيس غراب * سينه کشتي * صدر المرکب *
Pro-rata; frà creancieri.	*Pro ratâ.*	Le pro-rata.	غرما * تقسيم بين الغرما *
Prorito.	*Pruritus.*	Demangeaiſon.	خارش * حکه * دريدن * خوان *
Prorompere.	*Prorumpere.*	Aſſaillir.	هجوم کردن * دست اندازي کردن *

Italice.	Latine.	Gallice.	Persice.
Prosa.	*Oratio soluta.*	Prose.	نثر * کلمات غیر منظوم *
Prosapia : v : stirpe. Proscrittione.	*Proscriptio venalis.*	Proscription.	بازار مـــــزاد *
Proscrivere.	*Proscribere.*	Proscrire.	ببازار مزاد اوردن *
Proseguire : dar caccia.	*Insequi.*	Poursuivre : donner chasse.	راندن * پیسر رفتن * از عقب رفتن *
Proseguire : domandare.	*Postulare.*	Poursuivre : briguer.	درخاست کردن * طلب نمودن * استدعا نمودن *
Prosperamente.	*Prosperè.*	Heureusement.	علي الصّواب * بالصواب * به بَرْخُورْدَاري * ازروي برکت * بتوفیق و اقبال *
Prosperare.	*Frui prosperis.*	Prosperer.	برخوردار شدن * صاحب طالع و اقبال بودن * بنصیب سر انجام یافتن * علي الصّواب بسر انجام رسیدن * تیغ بعدن *
Prosperità.	*Prosperitas.*	Prosperité.	نصیب * اقبال * دولت * برخورداري * سعادت * نیک بختي * صواب * نیک فرجام * دوستکامي *
Prospero. Prospettiva:ottica	*Prosper.*	Heureux.	نیکبخت * صاحب اقبال * دولتمند * سعادتمنـــد * برخوردار * صاحب طالع * بَخْتَاوَرْ * صواب * تو *
Prospetto.	*Prospectus.*	Aspect.	نظر * نما * دید *
Prossimamente.	*Proximè.*	Depuis peu.	عنقریب * درین نزدیکي * درین نهنکي *
Prossimo.	*Proximus.*	Fort proche.	بسیار نزدیک * عنقریب * قریب بسیار * نزدیک نزدیک *
Prossimo;v:parente Prostituire.	*Prostituere.*	Prostituer.	سرهل کردن * خراباتي کردن *
Prostituito.	*Prostitutus.*	Prostitué.	سرهل کردیده * بي عار شده * خراباتي *
Un Christiano trovato in delitto con una prostituita Turca vien condennato à perdere la vita, ò la fede.	*Christianus in flagranti delicto deprehensus cum prostituta Turca, mori cogitur, aut negare fidem.*	Un Chrêtien surpris avec une prostituée Turque est condanné à perdre la vie, ou la foy.	اختیار قتل بر بنده حضرت ایسوع از زنا بهتریست ولکـن اکر زنا بر ان ثابت کردد قتل نیز از انکار دین حقیقي بهتر باشد *
Prostrarsi.	*Prosternere se.*	Se prosterner.	سجده کردن * ساجد شدن * پیشاني بر زمین نهادن *
Prostrato.	*Prostratus.*	Prosterné.	ساجد * روي بر زمین نهاده * افکنده *
Protegere.	*Protegere.*	Proteger.	حمایت و هواداري کردن * پشت پناهي کردن *
Protestare.	*Protestari.*	Protester.	تاکید نمودن * خبر دار کردن *
Protestatione.	*Protestatio.*	Protestation.	تاکید * تنبیه * خبر داري *
Protettione.	*Protectio.*	Protection.	هواداري * حمایت * پشتي * پشت پناهي * صرمت *
Protettore.	*Protector.*	Protecteur,	هوادار * حمي * حامي * پشتي کن * پشت پناه * یاي مرد *
Protonotario.	*Protonotarius.*	Protonotaire.	محرّر بزرک * سر کرده محرّران * محرّر اصل * کاتب دیوان اصل * محرّر باشي * کاتب باشي دیوان *

Protome-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Protomedico.	*Protomedicus.*	Premier medecin.	حکیم باشي * طبیب باشي * سرکرده حکما * مقدّم اطبا *
Feci viaggio dà Babilonia (Bagdad) fin alla Città d'Amida, (Diar-Bekr) con un' armata di 4000 Gianizzeri, connoſciuto per Religioſo, & in qualità di Protomedico (hakim-baſçi) del generale Hoſſen-Aga; nell' anno 1678.	*Iter egi Babiloniâ amidam in comitatu exercitus* 4000 *Janiſſerorum; excepit me præfectus Hoſſen-Aga, uti Religioſum, ac Protomedicum ſuum, (hakim-baſci): anno* 1678.	J'ay voyagé depuis Babilonne, (Bagdad) juſques à Amida, (Diar-Bekr) avec une armée de 4000 Janiſſaires, connu pour Religieux, & en qualité de premier medecin (hakim - bachi) du General Hoſſen-Aga; en 1678.	سنه من من لعان حضرت مسیح هزار وششصد و هفتاد و وهشت همراه لشکر چار هزار ینکچریان مسافر شده زیر حمایت سپه سالار حسن اقا عزت کلّي و مهرباني ازان بزرگوار یافتم وبعضي وقوف وبست در طبابت نمود مرا جاي ووظیفه حکیم باشي تعین میفرمودي *
Prova: ſperienza.	*Experimentum.*	Epreuve : experience.	امتحان * تجربه * ونک *
Prova in Giudicio	*Probatio juridica.*	Preuve en jugement.	ثبت * اثبات * ثبوت *
Provare : ſperimentare.	*Experiri.*	Eprouver: experimenter.	تجربه کردن * امتحان نمودن * ونک یافتن *
Provare: affermare.	*Probare : confirmare.*	Prouver.	ثابت کردن * اثبات نمودن * ثبوت آوردن * تحقیق کردن *
Provato : ſperimentato.	*Probatus : expertus*	Eprouvé : experimenté.	صاحب تجربه * مجرّب * وزیده *
Provato: affermato.	*Probatus: firmatus*	Prouvé.	ثابت شده * اثبات یافته * مثبت کرده * تحقیق نموده * متحقق کرده *
Provatore : affermante.	*Probans.*	Celuy qui prouve.	صاحب اثبات * مثبت *
Provedere : far proviſione.	*Providere.*	Faire proviſion.	تدارک کردن * کرسته آماده کردن * لوازم مهیّا کردن *
Proveditore.	*Proviſor.*	Pourvoyeur.	خرک پراق * بازارکدن * وکیل خرج * جلّاب *
Proveduto.	*Paratus : inſtructus.*	Pourveu.	تدارک نموده * بالوازم آماده شده * بتدارک ولوازم مستعد گردیده * تدارک واستعداد یافته *
Provenire.	*Provenire.*	Provenir.	حاصل شدن * صادر شدن * بهم رسیدن * پیدا شدن * صدور یافتن * حادث شدن *
Prouenuto.	*Emanatus.*	Provenu.	صادر شده * حاصل شده * بهمرسیده * پیدا شده * حادث گردیده *
Proverbio.	*Proverbium.*	Proverbe.	مثل * تشبیه * کنایة *
Un proverbio detto à ponto ad un Turco, è più efficace, che qualſi - voglia longo diſcorſo.	*Appoſitè dictum Proverbium plus movet Turcam, quam prolixa ratiocinatio.*	Un Proverbe dit à propos à un Turc eſt plus efficace qu'un long diſcours.	اهل ترک چیز مثل ونقطه کوي از دلیل کامل و طویل چسنده تر دارد *
Providenza.	*Providentia.*	Providence.	دانائي * حکمت * تدبیر * نحسندي * سر جسابي *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Providenza Divina.	*Providentia Divina.*	Providence Divine.	عنايت خدا * تدبير آلهي * لطف پروردگار * مشيّت * تاييد اسماني *
Provido: accorto.	*Providus.*	Prevoyant.	صاحب وقوف * واقف * عاقل * دانا * خسنه *
Provincia.	*Provincia.*	Province.	ديار * بلاد * ولايت * مملكت *
La Provincia di Lengion, à tre giornate d'Aſpano, vers' il ponente contiene incirca 40 villaggi habitati dà' ſoli Criſtiani Armeni.	*Provincia Lengion triduo diſtans Aſpahano occaſum verſus, 40 circiter conſtat oppidis, quæ Mohammedani nulli, ſed ſoli Chriſtiani Armeni incolunt.*	La Province de Lengion à trois journées d'Iſpahan vers le ponent contient environ 40 villages, où il n'y a que des Chrêtiens Armeniens.	ديار لنجان سه روزه راه از اصفهان و ازطرف مغرب مى ازي چل دهكانات دارد كه جميع سكنت ازارمنا مطلقا باشند *
Proviſione.	*Proviſio.*	Proviſion.	لازمه * لى ازم * ازوقه * يراق *
Proviſione di bocca.	*Commeatus: cibaria.*	Proviſion de bouche.	ازوقه * كيل * ذخيره *
Proviſione per imbarcarſi.	*Commeatus ad navigandum.*	Proviſion pour s'embarquer.	دُيش * ازوقه كشتي * ذخيرهٔ سفر دريا * لى ازم سفر البحر * يتاب * خشه *
Proviſione della caza.	*Penu: penum.*	Proviſion pour la maiſon.	آزوقه خانه * ذخيره البيت * هُنك *
Provocare: eccitare.	*Provocare: excitare*	Provoquer: exciter.	محرّك ساختن * بحركت در اوردن * تحريك نمودن * بُرولبدن *
Provocare: irritare.	*Ad iracundiam provocare.*	Irriter.	كاوبدن * تحرّش كردن *
Prudente.	*Prudens.*	Prudent.	عاقل * دانا * صاحب تدبير * صاحب عقل * صاحب حكمت * پخته * حوصله دار * ساحب فطنت و خبرت * داليز * داليز *
Prudentemente.	*Prudenter.*	Prudemment.	عاقلانه * باتدبير * به پختكي * ازروي دانايي * ازروي حكمت * از عقل * از خرد * دانايانه *
Prudenza.	*Prudentia.*	Prudence.	حوصله * عقل * دانش * حكمت * تدبير * فراست * قياس * درايت *
Li prudenti poco conto fanno di chi tratta con diſprezzo la memoria de' grandi, è vero che le coſe tranſitorie ſono niente, fortuna, Regno, Impero, il comandar, & il proibir; mà ſi tu pretendi laſciar di te la memoria felice, devi trattare religioſamente la pia memoria de' diſonti: Sâdino.	*Prudentes illum minimè magnum vocant, qui magnorum nomen contemptu fœdat: hæc omnia cum pereant, nihil ſunt, fortuna, regnum, imperium, jubendi, ac prohibendi facultas: ſed probam defunctorum memoriam Religioſè colito, ut tui etiam bona perſiſtat memoria: Sâdinus.*	Les prudens n'eſtiment point celuy qui ternit par le mépris le nom des grands: tout ce qui paſſe n'eſt rien fortune, Royaume Empire, droit de commander, & de defendre; mais il faut traitter avec reſpect la bonne memoire des défunts, affin que ta memoire reſte heureuſe dans le monde: Sâdi.	بزركش نخوانند اهل خرد * كه نام اهل بزركان بزشتي برد * اين همه هيچست چنان مي بگذرد * بخت وتخت و امر ونهي وكيرودار * نام نيك رفتكان ضايع مكن * تا بماند نام نيكت پايدار *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Prugno : albero.	*Prunus; arbor.*	Prunier.	درخت آلوچه * شجره آلوچه * درخت آلی *
Prugno; frutto.	*Prunum.*	Prune.	آلی * آلی سیاه * آلی سفید * آلوچه *
Prune di Damasco	*Pruna Damascena.*	Prunes de Damas.	آلی بخارا * آلوی قمسر * آلوی شامی *
Prune Sebestene.	*Pruna Sebestena.*	Prunes Sebestenes.	سپستان * اطبا * اکلیبه * فصط * میوهٔ شجرهٔ الّدبق *
Ptolomeo.	*Ptolomæus.*	Ptolomée.	بتلمیوس * فتلمیوس حکیم * بطلیموس *
Publicamente.	*Publicè.*	Publiquement.	اشکارا * علانیةً * بحضور مردم * بحضور همه کس * عیاناً * جهراً *
Publicano.	*Manceps : publicanus.*	Publicain.	عشور گیر * مغماجی * عشار * معشر * خراج گیر * مال وجهات گیر * باج گیر * باج دار * یارهٔ گیر * صاحب *
Publicare.	*Publicare.*	Publiquer.	فاش کردن * اشکارا ساختن * عیان وجهر نمودن * تشهیر کردن * ظاهر کردانیدن *
Publicatione.	*Manifestatio.*	Publication.	اظهار * تشهیع * جهر * تجهیر * شهرت * اشتهار *
Publicato.	*Publicatus.*	Publiqué.	اشکارا شده * فاش شده * مشهور گردیده * شهرت یافته * اشتهار نموده * ظاهر گردیده *
Publicatore.	*Manifestator.*	Publicateur.	جارچی * منادی * فاش کننده * اظهار کننده *
Publico : commune.	*Publicus : communis.*	Commun.	عام * کلّی *
Pudicizia.	*Pudicitia.*	Pudeur.	سپرت * عفّت * عصمت * حریّت * ستر * اسفور * حیا *
Pudico.	*Pudicus.*	Pudique.	عفیف * صاحب سپرت * صاحب عصمت * حرّ * مستور *
			مجرّد * صاحب حیا *
Puerile.	*Puerilis.*	Pueril.	بچگی * طفلی * باب بچه * باب جغلک *
Puerizia.	*Pueritia.*	Enfance.	طفولیّت * بچگی * خردی * کودکی *
Pugnale.	*Pugio.*	Poignard.	خنجر * مشته *
Pugnata.	*Pugni ictus.*	Coup de poing.	مشت * ضرب * چنگ * چنگال * چنگاله *
Pugnata : pugillo.	*Pugillus.*	Poignée.	کف دست * قبضه * شتی *
Pugno.	*Pugnus.*	Poing.	مشت * خرده دست * خُرده *
Pulce.	*Pulex.*	Puce.	کبک * کک * برغوث * دوامه *
Pulcini.	*Pulli.*	Pouffins.	جوجها * بچهای مرغ *
Pullegio.	*Pulegium.*	Poüilliot.	پودنه * پودینه * بطنج *
Pullulare.	*Pullulare.*	Pulluler.	نبت کردن * جوشیدن *
Pulpito.	*Pulpitum.*	Pulpitre.	منبر * محفل * دَرجَةُ الخطبه *
Punciglione.	*Aculeus.*	Aiguillon.	نیش * زنه * دوزنه *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Punta.	*Acumen.*	Pointe.	سر * نُک *
Punta della ſpada.	*Mucro ; cuſpis.*	Pointe de l'épée.	نک شمشیر * سر شمشیر * طرف شمشیر * چیز *
Punta: pleuriſia.	*Pleuritis.*	Pleureſie.	ذات الجنب * درد پهلو * وجع الخاصره *
Punto: ſtimolato.	*Punctus.*	Piqué.	رانده * شکنجه *
Punto.	*Punctum.*	Point.	نقطه *
Punto delnegotio	*Punctum negotii: ſcopus.*	Point de l'affaire.	اصل کار *
Punto di ago.	*Punctio acus.*	Point d'éguille.	سر سوزن * نقطه *
Punto: momento. A punto.	*Appoſitè.*	A point;à propos.	درست * بجای خود * بوقت خود * بمحلّ خود *
Puntura.	*Punctio.*	Piqûre.	گزندگی * لع جانور * گزیدن *
Pupilla.	*Pupilla.*	Paupiere.	مردمک * مردم چشم * حدقه * دیو دیو العین * انسان * پیک *
Pupillo.	*Pupillus.*	Pupille.	یتیم * دیو پدر — دیو مادر *
Puppa.	*Crepundia : puppa puerilis.*	Poupée.	لعبتک *
Puramente.	*Purè.*	Purement.	محض * خالصاً * محضاً *
Pure : v : con tutto. Pur chè.	*Dummodo.*	Pourveu que.	بشرطکه * باین شرط که *
Purgare:mondare.	*Purgare.*	Purger.	پاک کردن * صاف نمودن * تنقیه کردن * پاکیزه ساختن *
Purgatione medicinale.	*Purgatio medicinalis.*	Purgation medecinale.	جلاّب * شربت * دوا * درمان * مسهل *
Purgatorio.	*Purgatorium.*	Purgatoire.	مطهر * اعراف * اعراف النّصارا * جای پاک شدن * ✠ گاوازان *
Alle vergini del paradiſo il purgatorio pare l'inferno, mà domandi à quelle dell'inferno s'il purgatorio non ſarebbe per loro un paradiſo. Ciek-Sadi poeta Perſiano.	*Paradiſi virginibus purgatorium eſt infernus ; ſed infernales roga utrum illis purgatorium non ſit paradiſus. Ciek - Sâdi poëta Perſa.*	Le purgatoire eſt un enfer à l'égard des vierges du paradis;mais demande à celles de l'enfer,ſi le purgatoire ne ſeroit pas un paradis pour elles. Chek-Sadi poëte Perſan.	حوران بهشتی را دوزخ بود اعراف * ازدوزخیان پرس که اعراف بهشتست *
Tengono dunque li Mahometani il purgatorio, del quale v'è il cap. (aeraf اعراف) nell' Alcorano, e dà chi l'imparorno ſi non dàll'antichi Criſtiani?	*Tenent ergo Mohammedani purgatorium, de quo eſt caput (aeraf اعراف) in Alcorano, qucd haud dubiè didicerunt à Chriſtianis antiquis.*	D'où il conſte que les Mahometans tiennent le purgatoire, dont traitte le chap. de l'Alcoran (aeraf اعراف) & n'ont ils pas appris la ſubſtance de cette doctrine des anciens Chrêtiens?	شک نیست که ایمان اعراف که در متن قرآن میباشد از تعلیم اهل مسیحیه قدیم صادرشد *
Purificare.	*Purificare.*	Purifier.	طاهر کردن * مطهر نمودن * پاک ساختن * تضیف نمودن *

Purifica-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Purificatione della Madona.	*Purificatio B. Mariæ V.*	Purification de N. D.	عيد طهارت بي بي مريم * عيد طهارت مريم العذري *
Purità.	*Puritas.*	Pureté.	پاکي * پاکيزه کي * نضافت * نقاوت * ويژگي *
Purità: innocenza	*Puritas: innocentia*	Pureté: innocence	زکاوت * تجريد * تجرد * عصمت * عفّت *
Puro: netto.	*Purus.*	Pur: net.	پاک * پاکيزه * صاف * نقي * نضيف * طاهر * زکي * بيغش * صرف *
Puro: non mescolato.	*Purus: simplex.*	Pur: sans mélange	خالص * ناب * صاف * صرف * ويژ *
Purpureo.	*Purpureus.*	De couleur de pourpre.	قرمزي * سرخ * اسقرلاطي *
Pusillanimità.	*Pusillanimitas.*	Pusillanimité.	نامردي * بيجگري * جبانت * بي جرعتي * بيدلي *
Pusillanimo.	*Pusillanimis.*	Pusillanime.	نامرد * بي جگر * بي جرعت * جبان * بي دل *
Pustula.	*Pustula.*	Pustule.	دُشپُل * تيفرک * دانه * حبّ * اوله * دُرْح *
Pustule.	*Pustulæ.*	Pustules.	دانها * حبوب * دَسْپُلها * تيفرکها * اوله *
Putredine: marcia.			
Putrefare.	*Putrefacere.*	Faire pourrir.	پوسانيدن - مي پوسانم * گندانيدن * متعفّن ساختن * پوسيده کردن *
Putrefarsi.	*Putrefieri.*	Se pourrir.	گنديدن - ميگندم * پوسيدن - ميپوسم * متعفن شدن * عفونت بهمرسانيدن *
Putrefattione.	*Putrefactio.*	Pourriture.	پوسيده گي * عفونت * گنده گي * نتانت *
Putrefatto.	*Putrefactus.*	Pourri.	گنديده * پوسيده * گنده * گنده شده * متعفن * منتن *
Putta.	*Puellula.*	Petite fille.	دخترک * دختر کچک * بنيّه * صبيّه * فتيّه *
Puttana.	*Meretrix: lupa.*	Putain.	قحبه * فاحشه * خرا باتي * جاتون * لکاته * جونه زن * زن فاسقه * زن بيت اللّطف * جاف جاف * جلَبْ *
Puttaneggiare.	*Scortari.*	Frequenter les putains.	قحبه گري کردن * تقحّب نمودن * بر کار فسق و فجور اشتغال نمودن *
Puttaniere.	*Scortator.*	Putassier.	زن پاره * شيد باز * زاني * زناکار * فاسق * زن باز *
Putto.	*Infantulus: puerulus.*	Petit garçon: enfant.	جفله * پسرک * پسر کوچک * صبي * فتيّ * کودک * ولد * طفل *
Puzza.	*Fœtor.*	Püanteur.	بوي گنده * بد بو * بد رايحة *
Puzza della bocca.	*Fœtor oris.*	Püanteur de la bouche.	بوي گنده دهن * خَلْوف *
Puzzare.	*Fœtere.*	Sentir mauvais.	بوي بد داشتن * بوي گنده دادن * رايحه بد دادن *
Puzzolente.	*Fœtidus.*	Puant.	بوي بد * منتن * خايس * بوي گنده بهمرسانده * اخبيث الرّايحه شده *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
QAve: specie di fava. Qave; nel dizzionario chiamato (قاموس qamous) sinnifica vino; e dà vero tal bevanda tiene luogo di vino à tutti gl'Orientali.	*Cofea: vulgò qave: favæ species. Qave in lexico (qamous قاموس) i.e. vinum: hac quippe potione loco vini utuntur omnes Orientales.*	Qavé; café: espece de feve, Qavé dans ce dictionnaire Arabe, si parfait, appellé (qamous قاموس) signifie vin; & en effect l'on peut dire que c'est le vin de tous les Orientaux.	قهوه * قهف * قهوه در کتاب القاموس المحیط لمحمد بن یعقوب الفیروزابادی معنی شراب دارد و در حقیقت نمیدانم چه خف اهند کرد اهل محمدیه اکر این بدل شراب نداشته باشند *
Con tutto ciò è dal tutto innocente; desiccativa, e refrigerativa.	*Est tamen potio innocens; desiccativa, & refrigerativa.*	C'est pourtant un breuvage iñocent, desiccatif, & refrigerant.	فقهوه معتدلست میان یبوست و برودت *
Conviene à gente flemmatica, come à'studiosi, e professori della castità, senza periculo per qualch' eccesso.	*Convenit phlegmaticis, studiosis, & castitatem profitentibus: nec timendus excessus.*	Il est bon pour les phlegmatiques, pour les gens d'étude, & pour ceux qui professent la chasteté, sans que l'on doive craindre l'excez.	بنابرین نفع عظیم دارد برای خشکندن بلغمرا و مناسب باهل درس وعلم و تجرید و افراطش نباید ترسید *
Deve comporsi con grani recenti e secchi, nuovamente brustulati, e pestati, acciò non svapori quel licore d'oglio, qual tinge la superficie de' diversi apparenti colori, consistendo in quello la virtù di rallegrare, ed annegare li guai.	*Potio autem fiat ex recenti, & sicco grano, recenterque asso, & tuso, ne evanescat oleaginosa potionis superficies, diversicolor, in quâ tota virtus exhilarans, & nepentica consistit.*	Le grain du qavé à faire une bonne potion doit être recent, & sec, nouvellement brûlé, & pilé; autrement ce creme huilleux, qne l'on voit surnager sur la tasse, de plusieurs couleurs, en quoy consiste toute la vertu, de recréer, & de rendre content, comme le *Nepente*, s'evapore & se perd.	لکن میباید که دانه قهوه تازه و خشک باشد و تازه برشته و کوفته تا روغنیت او که بر ان کیفیت مفرح میباشد چون بسیار لطیف است نابود نشود *
Qorano; Alcorano: dalla radice (qara قرء) cioè, lesse; donde si forma (Qoran) lettura, come noi diciamo per eccellenza, la scrittura: cosi anche vien chiamato (mossahaf) il libro, e (fourqon) dalla radice (farq فرق) separò; quasi dicessero il separativo ò paragone del bene dà'l male.	*Qoranum, melius quam Koranum, à radice (qara قرء) i.e. legit; quasi dicas, lectionem, sicut nos dicimus antonomasticè; scripturam: sic etiam absolutè nominant (مصحف moussahaf) librum; & فرقان fourqon) à radice (فرق farq) i.e. separavit, discrevit, nempe, ut contendunt, bonum à malo.*	Qoran, Alcoran: c'est à dire la lecture; comme nous disons par antonomase l'écriture; de la racine (قرء qara) il a leu: comme ils disent aussi (مصحف moussahaf) le livre; & (fourqon فرقان) c'est à dire, separant; soubs-entendans, le bien du mal.	قرءان * فرقان * مصحف . . . واسام مزکف را اصل دارند از مصادر قرء یعنی خوند و از فرق یعنی جدای کرد و از صحف یعنی کتاب *
Quà.	*Hic.*	Icy.	اینجا * در اینجا * هنی * درین مکان * در همین جا *
Quadernaccio.	*Gerifolium.*	Porte-feüille.	جزوکش *

Qua-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Quadragezima de' Criſtiani.	*Quadrageſima Chriſtianorum.*	Carême des Chrêtiens.	چله بهرين * بهرين بزرگ * روزه مسيحيان * صعام الكبير *
Quadragezima de' Mahometani.	*Quadrageſima Mohammedanorũ.*	Carême des Mahometans.	روزه * صعام * روزهٔ محمّديان * صوم شهر رمضان *
Quadrangolo.	*Quadrangulus.*	Quadrangle.	چار گوشه * مربّع * شكل متساوي الزاوية والاضلاع *
Quadrante; quarto di 90.	*Quadrans.*	Quart de 90.	الت ربع دور * بسيطه * رخامه *
Quadrare.	*Tetragoniſmum conſtituere.*	Quarrer.	چار گوشه كردن * مربّع ساختن *
Quadrato.	*Quadratus.*	Quarré.	مربّع * چار گوشه * چار جهة * چهار ضلّ * نو اربعة اطراف *
Quadrato geometrico.	*Quadratum geometricum.*	Quarré geometrique.	شكل مربّع * شكل اربعة الاضلاع والزاويه *
Quadratura.	*Quadratura : tetragoniſmon.*	Quadrature.	تربيع * چهار گوشه كردن * تشكيل المربّع *
Quadro di giardino.	*Areola horti.*	Quarré de jardin.	كارتى * لتّه * مشارة بالين *
Quadro di pittura.	*Quadrilaterum picturæ.*	Quadre.	چهار چوب صعارت *
Quadrivio.	*Quadrivium.*	Carrefour.	چهارسف * چهار بازار * چهار راه * چهار شى اراع *
Quadruplicare.	*Quadruplicare.*	Quadrupler.	چهار بچهار زدن * چهار در چهار ضرب كردن * اربعة باربعة مضروب نمودن * چهار تاى كردن *
Quaglia. Quaglia: coagulato.	*Coturnix.*	Caille.	ورتيج * ورتاج * حجله * سلوى * بلدرجن * سلوى * طيهن *
Qualche. Quaglio: v: preſura.	*Aliquis: quidam.*	Quelque.	بعضى * يك *
Qualche coſa.	*Aliquid.*	Quelque choſe.	يك چز * چيزى * فره شى * شى *
Qualche poco.	*Aliquantisper.*	Quelque peu.	يك زره * اندك * چزوى * يك چزوى *
Qualche volta.	*Aliquoties.*	Quelque fois.	گاه گاه * بعضى اوقات * بن دفعات *
Qualch'uno.	*Perſona quadam.*	Quelqu'un.	بعضى كس * كسى * يك كس * يكى *
Qual? quale?	*Quis? qualis?*	Qui? lequel?	كدام * كدام كس * من * كى * كه * چه آدمى *
Qualità.	*Qualitas.*	Qualité.	كيفيّت * صفت * كيف * چون * * ملكه * حيثيت *
Qualità mobile.	*Qualitas facilè mobilis.*	Qualité mobile.	صفت عارضى * كيفيت عارضى *
Qualità ſtabile.	*Qualitas difficilè mobilis.*	Qualité ſtable.	صفت راسخه * كيفيت ثابته * صفت تبن قيّه *
Quattro qualità.	*Quatuor qualitates.*	Les quatre qualitez.	صفة اربع * چهار كيفيّت *
Qualmente.	*Quomodo.*	Comment.	چه طور * كيف * چون *
Qual ſi voglia.	*Quivis: quicumque.*	Quel que ce ſoit.	هر كه باشد * هر كس باشد * هر كدام باشد * كلّ من يكون *
Quando.	*Quando.*	Quand.	كى * چه وقت * كدام وقت * چه محل * اى وقت * كدام زمان *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Quanto.	*Quantùm.*	Quant.	چه قدر * چه مقدار * اش قدر * چند * کم * بسا * چند انکه *
Quantità.	*Quantitas.*	Quantité.	مقدار * قدر * چندي *
Quantità ; predicamento.	*Quantitas ; predicamentum.*	Quantité ; predicament.	کمّ * کمیّت *
Quantità diſcreta.	*Quantitas diſcreta*	Quantité diſcrete.	کمیّت منفصل * کمّ منفصل *
Quantità continua.	*Quantitas continua.*	Quantité continuë.	کمّ متصل * کمیّت متّصل *
Quanto ſi pol.	*Quantùm fas eſt.*	Autant qu'il eſt poſſible.	هرچه مقدور باشد * هرقدر که مي توان * علي قدر الامکان * هرچند که ممکن بود * درخورتمن *
Quanto à queſto.	*Quantùm ad hoc.*	Quant à cecy.	دراین باب * درباره این * درین وادي * درواديِ این *
Quanto più.	*Quantò magis.*	D'autant plus que	چه قدر بیشتر * چه تواند بیشتر * چه قدر زیان *
Quantunque.	*Quantùm vis.*	Pour autant que.	هر چند که * هر چند * هر قدر که *
Quaranta.	*Quadraginta.*	Quarante.	چهل * اربعین *
Quarantezimo.	*Quadrageſimus.*	Quarantiême.	چهلم * اربعون *
Quarta parte.	*Quarta pars.*	Quart: quatriême partie.	چهاریک * ربع *
Quartiere.	*Latus : pars.*	Côté : quartier.	صوب * طرف * محلّ * سمت * جهت * جانب *
Quarto.	*Quartus.*	Quatriême.	چهارم * رابع *
Quaſi : v : come. Quattordeci.	*Quatuordecim.*	Quatorze.	چهارده * اربعتعشر *
Quattrino.	*Obolus.*	Maille : denier.	پول * پاپاسي * منقور * فلس *
Quattrino di verſi	*Tetraſtichon.*	Quatrain.	رباعي * بیت رباعي * شعر مربع * بیت * وزن مربع * دوبیتي *
Quattro.	*Quatuor.*	Quatre.	چهار * اربعه * چار *
Quello : v : luy. Quercia.	*Quercus.*	Cheſne.	درخت بلّوط * شجرهٔ بلّوط *
Querela.	*Querela.*	Plainte.	گلگي * گله * عتاب * شکوه *
Querelare. Queſto: v : coſtui.	*Conqueri.*	Se plaindre.	گله کردن * گلگي کردن * معاتبه نمودن * تنن تیز شدن *
Queſtione.	*Quæſtio.*	Queſtion.	مطلب * مقصد * مراد *
Queſtione d'un libro.	*Quæſtio libri.*	Queſtion d'un livre.	مقاله * مساله * مطلب *
Quiete. Quieto : pacifico.	*Quies.*	Repos.	اسوده گي * فراغت * استراحت * راحت * حضور * آرام * آسایش *
Quiete d'animo. Quieto: manſueto.	*Animi quies.*	Repos d'eſprit.	خاطر جمع * آسوده گي دل * حضور القلب * اسایش دل * رفاهیّت * جمعیّت خاطر *
Quindeci. Quinci: v: di quâ.	*Quindecim.*	Quinze.	پانزده * خمسة عشر * پنجده *

Quin-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Quindecimo.	*Decimus quintus.*	Quinziême.	پونژدهم * خامس عشر *
Quindi : v : di là.			
Quinterno.	*Quaternio.*	Cahier.	جزوه * کراس *
Quindi : v: doppo.			
Quinto.	*Quintus.*	Cinquiême.	پنجم * خامس *
Quivi : v : là : quà.			
Quitanza.	*Acceptilatio.*	Quittance.	خط پاکي * کاغذ پاکي * ملخصنامچه * ابرا * ابرا نامه *

Rab. *Rac.*

Rabbatere un chiodo.	*Clavi extremum curvare.*	Rabatre un clou.	میخ پرچین کردن * مسمار پرچین کردن *
Rabbia: colera.	*Rabies.*	Rage: colere.	قهر * غضب * جنون *
Far rabbiare.	*Exasperare.*	Faire enrager.	دیوانه ساختن * غضبناک کردن * بقهر آوردن *
Rabbiarsi.	*In rabiem agi.*	Enrager.	جنوني شدن * غضبناک شدن * سخت دیوانه شدن * سخت قهر کردن * مکلوب گردیدن *
Rabbioso; d'un cane.	*Rabidus.*	Chien enragé.	سگ دیوانه * کلب مکلوب *
Rabbuffare.	*Jurgari.*	Conteſter.	غرغشه کردن * غوغا ساختن *
Racchetta dà giocare.	*Reticulum.*	Raquette à joüer.	سر دسته * تن په جلچک * پهنه * صولجان *
Raccogliere.	*Colligere.*	Ramaſſer.	جمع کردن * غنده کردن * گرد کردن * دوازیدن *
Raccogliere: ricevere.	*Excipere hoſpitio.*	Recevoir: accueillir.	پیش خود نگهداشتن * بخانه خود تکلیف نمودن * بعزت و تکلفات مهمان راقبال کردن *
Raccolta di danari	*Denariorum collectio.*	Recepte des deniers.	تحصیلداري * تحصیل * تحصیل زر * تحصیل نقد * استیفاء نقد *
Raccolta di grani.	*Meſſis: frumentatio*	Recolte de grains.	دَرآمد * محصّل * محصول * ریع * ریّ *
Raccolta di ſoldati.	*Militum conſcriptio.*	Levée de ſoldats.	نگاشتن سپاهیان * سپاه نویسي *
Raccolto: radunato.	*Collectus: congregatus.*	Ramaſſé.	جمع شده * غنده گردیده * گرد کرده شده * مجموع نموده *
Raccommandare.	*Commendare.*	Recommander.	سفارش کردن * وصیّت نمودن * سپردن *
Raccommandarſi.	*Conferre ſe in fidem,*	Se recommander.	خود را سپردن * دامن گرفتن *
Raccommandare à Dio.	*Commendare Deo.*	Recommander à Dieu.	توکل بر خدا کردن * خود را بخدا سپردن * خود را بحفظ خدا گذاشتن * منت کلّ علي الله خود را نمودن *
Raccommandatione.	*Commendatio.*	Recommandation.	سپارش * سفارش * وصیت * مهم سازي * کارخدمت * رجوعي *
Raccommandatione: ſaluto.	*Commendatio: ſalus.*	Recommandation: baiſe mains.	دعا و سلام * دستبوسي * عرض بندگي * عرض سلامتي * یاد خیر * ذکر خیر *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Raccommandato.	*Commendatus.*	Recommandé.	سپرده * سفارش کرده شده * وصیّت نموده شده *
Racconciare.	*Reſarcire.*	Raccommoder.	مرمّت کاري کردن * مرمّت نمودن * درست ساختن * راست ساختن *
Racconciatore de ſcarpe.	*Interpolator.*	Savetier.	پینه چي * پینه دوز * مرمّتچي *
Racconciliare.	*Conciliare.*	Reconcilier.	آشتي دادن * صلح کردن * دوستي کردن * باشمنان صلح دادن * میانچي اشناي شدن *
Racquiſtare.	*Adipiſci.*	Recouvrer.	باز یافت نمودن * رجوع یافتن * باز صاحب شدن * بار دیگر بتصرّف آوردن *
Raddoppiare.	*Reduplicare.*	Redoubler.	تضعیف کردن * مضاعف نمودن * مکرّر نمودن *
Radere.	*Radere.*	Raſer.	تراشیدن - مي تراشم * تراش کردن * حلق کردن * محلوق نمودن * تحسین کردن *
Radicale.	*Radicalis.*	Radical.	اصلي * عیني * اوّلي *
Radicato.	*Radicatus.*	Enraciné.	پا گرفته * راسخ شده * بیخ کرده * عرق راسخ نموده *
Radice.	*Radix.*	Racine.	بیخ * عرق * اصل * رگ * دمار *
Radice buzidan.	*Radix buſidan.*	Buzidan; racine.	بوزیدان * مستعجل *
Radice quadrata.	*Radix quadrata.*	Racine quarrée.	مجذور *
Radunanza: ragunanza.	*Congregatio: collectio.*	Aſſemblée.	جماعت * جمعیّت * مجلس * جمع * مجمع *
Rafano.	*Raphanus.*	Raifort: refort.	ترب * تربچه * فجل * ترپزه *
Raffermare.	*Confirmare.*	Raffermir.	بار دگر قایم کردن * از سر نو محکم نمودن * دوباره قایم ساختن *
Ragghiare.	*Rudere.*	Braire: crier en âne.	نهیق کردن * صداي خر کردن *
Raggia; peſce.	*Squatina; piſcis: raja.*	Raye; poiſſon.	کربه ماهي * کدي بالغي *
Raggia di pino.	*Reſina pini: ragia pini.*	Raye: reſine de pin.	راتینج * بلسان بازاري * علک صنوبر * قلمونیا *
Si vende in Aſpano in luogo del Balſamo.	*Venditur in pharmacopoliis Aſpahani loco Balzami.*	On la vend chez les Apoticaires d'Iſpahan au lieu du Baume.	راتینجرا بدل بلسان میفروشند در دکانهاي عطاطبار اصفهان *
Raggi.	*Radii.*	Rayons.	اشعّه * شعاع * پرتو * پنو * کرنش * تیغ *
Ragguagliare.	*Certiorem facere.*	Avertir: donner avis.	آگاه کردن * خبر دادن * مخبر ساختن * اطلاع دادن * مطلّع گردانیدن *
Raggionamento.	*Ratiocinatio.*	Raiſonnement.	دلیل * دلالت * برهان * حجّة * قیاس * استدلال *
Raggionare.	*Ratiocinari.*	Raiſonner.	بفکر سنجیدن * وارسیدن * دلیل کردن *

Rag-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Ragione; potenza.	*Ratio; potentia.*	Raiſon; puiſſance.	نطق * عقل * قوّة ناطقه * قوّة عقلي * قوّة مدركه *
Ragione: giuſtitia.	*Ratio: jus.*	Raiſon: droit.	حق * صواب * وجوب * جا * راستي *
Ragionevole.	*Rationalis.*	Raiſonnable.	ناطق * صاحب نطق * ذونفس ناطقه * عاقلي * مدرك *
Ragionevole: giuſto.	*Æquus: juſtus.*	Raiſonnable: juſte.	حسابي * حق * شايسته * معقول *
Ragionevolmente.	*Rationabiliter.*	Raiſonnablement	با معقول * حسب الحق * معقولاً * با اصابت * بلحقّ *
Ragno.	*Aranea.*	Araignée.	عنكبوت * تنند * رتيلا * فلنجيان * ورند * چغ * خذرنق * ديرپاي *
Tela di ragno.	*Araneæ tela.*	Toile d'aragnée.	پرده عنكبوت * مخاط الشيطان * نسج العنكبوت * ابر كاكيا * كريته * كوه ورند *
Rallegrare.	*Exhilarare.*	Rejoüir.	خوشحال كردن * شاد نمودن * فرحناك كردن * مسرور گردانيدن * دل خوش كردن * صفا آوردن *
Rallegrarſi.	*Lætari.*	Se rejoüir.	شاد شدن * خوشحال گرديدن * مسرور شدن * فرحناك شدن * فرح يافتن * دل خوش شدن *
Rallentare.	*Remittere: ſolvere.*	Rallentir.	وا نهادن * رخاوت كردن * سست كردن * شل كردن * مرتخي نمودن *
Ramarico.	*Rancor: conqueſtio*	Régret: chagrin: plainte.	كينه بدل * دل سياهي * ناپاك دل * دل ناصاف * قلب اسفاد *
Ramaricarſi.	*Conqueri.*	Se plaindre.	رنجيدن * كينه ورزيدن * عتاب نمودن * دل سياه شدن *
Rame.	*Æs.*	Cuivre.	مس * صفر * نحاس احمر *
Ramo d'arbore.	*Ramus: frons.*	Branche d'arbre.	شاخ درخت * فرع * جبهلنك *
Ramo di palma.	*Ramus palmæ.*	Branche de palme	پش نخل * صعف درخت خرما * سعف النخل *
Ramoſo.	*Frondoſus.*	Touffu.	شاخ دار * كثير الفروع * صاحبّ شاخها *
Rampare.	*Repere.*	Ramper.	غژيدن - ميغژم * خود را آويزان كردن * تشبّث نمودن *
Rampollo.	*Surculus.*	Rejetton.	پاجوش * دار خال *
Rana.	*Rana.*	Grenoüille.	وزغ آبي * عقروقه * ضفدع * پُك * وطواط * غوك * جاز * چغز *
Gli Armeni rinfacciano alli Franchi che mangiano roſpi, e ſerpenti, cioè; rane, ad anguille.	*Exprobrant Armeni Francis, quod Bufones ac ſerpentes comedant; ranas videlicet, & anguillas.*	Les Armeniens reprochent aux Frãcs qu'ilz mangent des crapaux, & des ſerpens, parce qu'ilz mangent des grenoüilles, & des anguilles.	ارامنا دعوع ميكنند علي فرنكيان كه وزغ و مار ميخورند يعني ضفدع و مار ماهي اما كويا از كسفند تاسك همچون فرق باشد *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Rancido.	*Rancidus.*	Rance.	کهر * کهنه * بد بو * متعفّن *
Rancore.	*Rancor.*	Rancune.	کینه * دل سینه * کینه بدل * قلب سیاه * مصادره *
Rancura: querela. Rancurarsi.	*Conqueri.*	Se plaindre.	ڭلڭي نمودن * عتاب نمودن * ڭله کردن *
Ranno.	*Rhamnus; ῥάμνος.*	Epine blanche.	هوسج * خغچه *
Rapa.	*Rapum.*	Rave.	شلغم * ثلجم * لفت * لفّه *
Rapace.	*Rapax.*	Ravissant.	رباینده * خاشف * خطّاف * مختطف * خطف کننده * ربا * مردم در * دخینه *
Rapaci animali.	*Rapacia animalia.*	Les animaux ravissans.	ددودم * خیوانها رباینده *
Rapezzare.	*Reficere: resarcire.*	Repiecer: racoûtrer.	مرمّت کردن * حرقع نمودن * ترقیع کردن * پینه کاري کردن *
Rapezzato.	*Restauratus.*	Rapiecé: racoûtré.	پینه کاري کرده * مرمّت نموده * مرقه شده * ترقیع - مرمّم کردیده * مترمّم شده
Rapezzatore.	*Resarcinator.*	Rapieceur.	پینه دوز * پینه چي * رمّام *
Rapidamente.	*Rapidè.*	Rapidement.	تند * بتندي * تیز * سریع * متسرعاً *
Rapido.	*Rapidus.*	Rapide.	تیزرو * تندرو * تیز * تند * مسترع *
Rapina.	*Rapina.*	Rapine.	ربایش * خطف * ربودن * نهب *
Rapinatore.	*Rapinis vescens.*	Qui vit de rapine.	دزد افشـــــــار *
Rapito.	*Raptus.*	Ravi: enlevé.	ربوده * مخطوف کردیده * منهوب شده *
Rapito in estasi.	*Raptus in ecstasim.*	Ravi en ecstase.	مجذوب * مجذوب شده * منجذب کردیده * جذبه نموده * مدهوش *
Rapitore.	*Raptor.*	Ravisseur.	نهّاب * ناهب خطّاف * خاطف * رباینده * ربا *
Rapportare.	*Susurrare: referre.*	Rapporter.	چغلي کردن * سخن چیني کردن *
Rapportatore.	*Susurro.*	Rapporteur: accusateur.	چغل * سخن چین *
Rapporto accusazione.	*Susurrus.*	Rapport: accusation.	چغلي * سخن چیني *
Rappresentare.	*Repræsentare.*	Representer.	عرض کردن * معروض کردانیدن * بزروه عرض رساندن * عرضه داشت نمودن *
Rappresentare: assomigliare.	*Assimilari.*	Representer: sembler.	مانند بودن * شباهت داشتن * مماثل بودن * مشبّه بودن * مثل بودن * بترز بودن *
Raramente.	*Rarò.*	Rarement.	کاه کاه * کاه وقت * کم وقت * کم کاه * نق بتهاء کم * بعضي اوقات * نادرا *
Rarità.	*Raritas.*	Qualité spongieuse.	شلي * تخلخل *
Raro.	*Rarus: peregrinus.*	Rare: qui se trouve avec peine.	ترفه چیز * غریب * عجیب * نادره *
Raro: non folto.	*Rarus.*	Rare: minse: delié.	متخلخل * شل * سست *

Ras-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Raſchiare.	*Scalpere.*	Racler.	خراشیدن ـ میخراشم * حکّم کردن * حکّ نمودن *
Raſchiato.	*Scalptus.*	Raclé.	خراشیده * حک کرده * محکوک نموده *
Raſchiatura.	*Scrobs.*	Ratiſſure: raclure.	براده * خاکه *
Raſo: v: drappo. Raſo: raduto.	*Raſus.*	Raſé.	تراشیده * تزیین نموده * تحسین کرده شده * متحسن
Tale fù molti anni frà gl'Orientali con la teſta raſa, e la longa barba, qual' adeſſo frà gl' Olandezi è forzato trovarſi con la barba raſa, e la capigliera longa.	*Qui diù in Orientalibus plagis raſo capite, barbaque prolixa verſatus, jam inter Hollandos barbam raſam, cæſariemque prolixam habere cogitur.*	Tel a été pluſieurs années dans le levant avec la barbe longue, & la tête raſée, qui ſe trouve à preſent en Hollande avec la barbe raſée, & la chevelure longue.	چون مدّتی پنجده سال در ممالک ایران و ترکستان و عربستان مانده سر میتراشیدم و ریش دراز داشتم حلا برعکس در این بلاد ولندس کیش میپرورم و ریش میتراشم * یا هادی خدا بنده توام *
Raſoïo.	*Novacula.*	Raſoir.	تیغ * موستره * مقس *
Raſpa.	*Scobina.*	Râpe: lime à bois.	سهان چوب سای * مبرد چوب سف * چوب سای *
Raſpare.	*Scalpere.*	Râper.	ساویدن ـ میساوم * سهان گری کردن * مبرود نمودن *
Raſparuola.	*Radula.*	Ratiſſoire.	رنّه * رندج * محکّه *
Raſſegna.	*Luſtratio exercitus*	Reveüe.	سان * یخلمه * آلای شمردن * تفتیش لشکر * یاساق * عَرْش *
Raſſegnare.	*Luſtrare exercitum.*	Faire la reveüe.	سان گرفتن * یخلمه کردن * لشکرا وارسیدن * عساکر تفتش نمودن *
Raſſerenarſi; del cielo.	*Sudum fieri.*	S'eclaircir; parlant du ciel.	گشاده شدن * واز ـ صاف ـ روشن گردیدن *
Raſſicurare.	*Securum facere.*	Raſſeurer.	باز بقرار رساندن * بقرار وحال اولی آوردن *
Raſſicurato.	*Denuò confortatus*	Raſſeuré.	قرار اوّل یافته * مثل اوّل ثبعت یافته * باز بقرار خود رسیده *
Raſſodare.	*Denuò ſolidare.*	Reſouder.	بار دیگر قایم کردن * باز مستحکم نمودن * نوبت دوم قوی گردانیدن *
Raſſodato.	*Denuò ſolidatus.*	Reſoudé.	باز مستحکم شده * از نو قایم کرده شده *
Raſſomigliare.	*Referre: ſimilem eſſe.*	Reſſembler.	ماندن ـ می مانم * مانند بودن * شبیه بودن * مثلة داشتن * متمثل و متشابه بودن * تاییدن *
Raſteliera; per arme.	*Armorum ſuſtentaculum.*	Râtellier à armes.	جای یراق آویز * روزن یراق آویز *
Raſtello.	*Raſtrum.*	Râteau.	کراو * کاروفه * واز * بزن * مازه *
Ratificare. Rata: v: pro rata.	*Ratum facere: ratihabere.*	Ratifier.	مقرّر ساختن * تقریر نمودن * امضا کردن * مستحسن نمودن * مستیقن کردن * محقق گردانیدن *
Ratificazione.	*Ratihabitio.*	Ratification.	تکریر * تحقیق * تشخص *
Ratificato.	*Ratihabitus.*	Ratifié.	مکرّر شده * تقریر یافته * محقق گردیده * یقین نموده * مستیقن شده * امضا نموده *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Rationale de' mercanti.	*Matricula mercatorum.*	Livre des contes.	روزنامه * كتاب داد وستد * دفتر اخراجات *
Ratto: furto.	*Raptus : furtum.*	Enlevement.	دزدي * غصب * سرقت *
Ratto: eſtaſi.	*Raptus : ecſtaſis.*	Raviſſement : ecſtaſe.	بيهوشي * جذبه *
Raucità.	*Raucitas.*	Enroüement.	كرفتكي آواز * سدا كرفتن * بحّه صوت * بحوحة * تبحح *
Rauco.	*Raucus.*	Enroüé.	آواز كرفته * سدا كرفته * مبحوح شده *
Ravedere.	*Revidere.*	Revoir.	باز ديدن * بار كرديدن * مرتبه ديكر ملاحظه كردن *
Ravederſi.	*Denuò convenire.*	Se revoir enſemble.	بار كر باهم ملاقات كردن * مرتبه ديكر بهم رسيدن * باز يكديكررا ديدن *
Ravicinarſi.	*Iterum appropinquare.*	Se rapprocher.	بار كر نزديك هم شدن * مرتبه ديكر قريب هم شدن * باز متقارب كشتن *
Raviſarſi : pigliar altro auiſo.	*Mutare conſilium.*	Se raviſer.	فكر ديكر كردن * اراده ديكر كرفتن * از اوّل فكر در كشتن *
Ravolgere.	*Revolvere.*	Retourner : remuer.	كردانيدن مي كردانم * در همزدن * زيرو بالا كردن *
Ravolto.	*Revolutus.*	Retourné.	در همزده * زيرو بالا كرده * شكنيده *
Razza: ſtirpe.	*Styrps : progenies.*	Race.	طايفه * نسل * قبيله * دودمان * ايل * قومي * خيشي * اقربا * تبار *
Rè.	*Rex.*	Roy.	پادشاه * شاه * ملك * سلطان * خاقان * خليفه * خنكار * شهريار * خسرو * قيصر * مكان * سپهاندار * خداوند *
Mr Tavernier, & il ſuo grand' interprete ſi appropriano li honori, quali il Rè Cia-Abbas ſegondo faceva communemente à tutti li Franchi.	*D Tavernier, ipſiuſque magnus interpres honores ſibi adſcribunt quaſi ſingulares penes Regem (Cia-Abbas ſecundum: quos tamen omnibus Europæis communes fuiſſe novimus.*	Mr. Tavernier, & ſon grand interprete s'approprient des honneurs, que le Roy Cha-Abbas ſecond faiſoit indifferemment à tous les Francs.	معلف ميست كه حضرت شاه عباس ثاني از طبيعت فرنكيان خر ميكرد ولطيفه وبازيچه ايشان ترد ان عين اللطف قرب يافته بعد *
Li Religioſi, e ſecolari principalmente li più belli humori godevano dell'accceſſo molto libero appreſſo di quel Principe.	*Religioſi, ac ſeculares, ii maximè, qui facetiis abundarent, huic Regi acceptiores erant, liberoque ad ipſum potiebantur acceſſu.*	Les Religieux, & ſeculiers, principalement ceux, qui etoient de la meilleure humeur avoient un accez fort libre au prez de ce Roy.	پادريان فرنك وغيرهم يعني اهل دنيا وكسب خصوصا هر كه مزاج خوشتر ميتمودي دي دقيقه ترد ترد ان سلطنت پناه ميكردي *
Mà d'al tempo ch' il Re Soleïmon è nel trono di Perſia le coſe ſono aſſai mutate.	*Verùm ex quo Salomon Thronum Perſidis occupat, longè aliter ſe habet rerum ſtatus.*	Mais depuis que le Roy Soleïm on eſt ſur le Trône il y a bien du changement.	اما در اين زمان رسم وتدبير اورد وعجم ديكريست *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Di maniera che non v'è pericolo, che niſſun Franco ardiſca preggiarſi de quei termini; il Rè mi diſſe; io diſſi al Rè: &c.	*Nec ſanè quiſquam ex Francis gloriari valeat his terminis; Rex dixit mihi; ego dixi Regi; &c.*	Car aucun des francs n'oſeroit faire trophée de ces termes; le Roy me dit; je dis au Roy; &c.	چنانچه از اثر رشک ووسوسه فریبان از قرب پاشاهانه افتاده بعضي خفت میکشند *
Re de i Rè.	*Rex Regum.*	Roy des Roys.	شهنشاه * ملک الملوک * سلطان السّلاطین * پاشاه پاشاهان * خلیفة الخلفا *
I Rè.	*Reges.*	Les Roys.	پاشاهان * سلاطین * ملوک * خلفاء * خنن کاران * همایان * شهر یاران * خسرویان * قیصریان *
Reale.	*Regalis.*	Royal.	پاشاهانه * پاشاهي * ملکي * خاقاني * خسروانه * باب پاشاه * باب سلاطین * باب ملوک * باب خسرو وقیصر وشهریاري *
Reale.	*Realis.*	Réel.	حقیقي * مامور * في نفس الامر * بالذات * بالفعال * في اصل الشّي *
Realmente: dà Rè	*Regiè.*	Royallement.	پاشاهانه * شاهانه * مثل سلاطین * طرز پاشاه * هچو پاشاه وسلطان * خسروانه *
Realmente.	*Realiter: à parte rei.*	Réellement.	في نفس الامر * بالذات * لحقیقة * بالفعل * حقیقة *
Rebellarſi.	*Rebellem agere.*	Se rebeller.	یاغي شدن * خاین شدن * عاصي کردیدن * معصیة نمودن * جلالي شدن *
Recamare.	*Acu pingere.*	Broder.	نقش کردن * زردوزي کردن * تطریز کردن * مطروز ساختن * تخریم کاري کردن *
Recamato.	*Acu depictus: phrygiatus.*	Brodé.	نقشین * منقّش * بته دار * زردوزي کرده * مطرّز نموده * متخرّم شده * نقش دوزي شده *
Recamatore.	*Phrygiarius.*	Brodeur.	زردوزي * چکین دوز * نقش دوز * مطرّز * مخرم *
Recamo.	*Opus phrygium.*	Broderie.	نقش * زردوزي * چکین دوزي * طراز * مطرز * تخریم کاري *
Recente.	*Recens.*	Recent.	تازه * نو * جدید * حادث * تریین *
Recentemente.	*Recenter.*	Recemment.	از نو * دریین تازه کي * تازه * دریین نزدیکي *
Recettacolo.	*Receptaculum.*	Receptacle.	جاي * مکان * منزل * محلّ * مقام * مسکن * جایگاه * منزلگاه * ڈکبـــــــــس *
Recidiva.	*Recidiva.*	Rechûte.	دور دیوار * اطراف دیوار * حایط طرفه *
Recinta di mura.	*Murorum ambitus*	Enceinte de murailles.	ضرف * جایي * ماخن *
Recipiente; vaſo.	*Vas recipiens.*	Recipient.	

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Reciprocamente.	*Reciprocè : vicissim*	Reciproquement.	بهمدیگر * ازطرفین * بین اثنین * بمشارکة ازدوطرف * بمفاوضه *
Reciproco.	*Reciprocus.*	Reciproque.	ازدوطرف * باهمدگر * مفاوض * مشترک * مجاوب * طرفین * بین الطّرفین *
Recitare.	*Recitare.*	Raconter.	نقل کردن * روایة داشتن * حکایت نمودن * قصّه خواندن *
Recitare à mente.	*Mentaliter recitare.*	Reciter pàr coeur	ازبر گفتن * ازبر خواندن * از سینه گفتن * غیب خواني کردن * غیب خواندن *
Reclamare.	*Reclamare.*	Reclamer.	داد کردن * داد و بیداد نمودن * فریاد کردن * فریادي شدن * مخالفت نمودن *
Redarguire.	*Redarguere.*	Reprendre: corriger.	سرزنش کردن * سرکش زدن * عیب کردن * توبیخ نمودن *
Redentione.	*Redemptio.*	Redemption.	فدا * خلاصي * نجاتي * نقد * انقاد * آزادي * عتق * برخیدن *
Redentore.	*Redemptor.*	Redempteur.	فدا کننده * مفدي * منجي * نجات دهنده * مخلّص * منقذ * عاتق * خلاصي دهنده * آزاد کن *
Redento.	*Redemptus.*	Racheté.	نجات یافته * خلاص شده * ازاد نموده * معتوق * منقوذ کرده * مفدي * فدا یافته *
Redificare.	*Reædificare.*	Reédifier.	ازنو تعمیر کردن * دیگر ساختن * بارو بیم ساختن * بازبنّادي مکرّر کردن * و بارو عمارت راست کردن *
Redimere.	*Redimere.*	Racheter.	ازبند کي خلاص کردن * فدا نمودن * نجات دادن * منقوذ ساختن * نقد کردن * ازاد نمودن * معتوق گردانیدن *
Referire ; recitare.			
Refettorio.	*Refectorium.*	Refectoir.	سفره گاه * سفره خانه * بیت المآکل *
Refettione.	*Refectio : cibus.*	Refection.	غذا * طعام * خوردني * خراک * ماکول *
Refiutare.	*Refutare.*	Refuter.	ردّ کردن * بخلاف گفتن * باطل نمودن * استعفاف نمودن *
Refleſſione d'intelletto.	*Reflexio intellectus.*	Reflexion d'entendement.	توجّه * فکر * وقوف * دقّه عقل *
Refleſſione de' raggi.	*Reflexio radiorum*	Reflexion des rayons.	عکس برتو * عکس شعاع * انعکاس الشّعاع * ردّ الشّعاع * رجعت برتو *
Refluſſo.	*Refluxus.*	Reflus.	جزر * بازگشت مد * ثبر *
Refrattione.	*Refractio.*	Refraction.	انعکاس * عکس * رجعت * ردّ * رد *

Refre-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Refrenare.	*Refrænare.*	Refrener.	عنان کردن * براه آوردن * دیرغه کردن *
Refrigerare.	*Refrigerare.*	Rafraichir.	خنک ساختن * سرد کردن * باز نمودن * تبریز کردن *
Refrigerativo.	*Refrigerans.*	Rafraichiſſant.	سرد کننده * مبرد * خنک کننده *
Refrigerio : conforto.	*Refrigerium : ſolatium.*	Rafraichiſſement.	تقویت * تسلّي * غمخواري * استراحت * تسلیه * راحت *
Refugio.	*Refugium.*	Refuge.	پناه گاه * پنه * جاي پناه * ملجا * التجا * لجا *
Regale.	*Regalis : Regius.*	Royal.	شهنشاهي * پادشاهي * ملکي * شهرياري * خاقاني و خسرواني وقیصري * شاهاني * باب سلاطین و ملوکی * پادشاهانه *
Regalare.	*More regio exeipere.*	Regaler.	ضیافت عمده ساختن * مهماني با تکلّف کردن * ضیافت بعزّت بسیار و کرمي تمام داشتن * دم بدم آب خوردن *
Bere alla regalata.	*Ex alto potare.*	Boire à la regale.	
Regenerare.	*Regenerare.*	Regenerer.	بار دیگر تولّد کردن * باز متولّد شدن *
Regeneratione.	*Regeneratio.*	Regeneration.	تولد ثاني * میلاد دوم * مولود الثّاني * استیلاد الثاني
Regente: v: maeſtro Reggere.	*Regere.*	Regir : gouverner	فرماندهي کردن * حکم کردن * ضبط نمودن * امر کردن *
Regimento: dieta.	*Regimen : dieta.*	Regime : diete.	امر حکیم * فرمان طبیب * تدبیر حکیم * اصلاح حکیم * نصیحت الطّبیب *
Regimento de' ſoldati.	*Acies militum.*	Regiment.	جرقه سپاه * یلک سپاهیان * تعبیه *
Regina.	*Regina.*	Reine.	ملکه * سلطانه * بیگم *
Regione.	*Regio.*	Region : pays.	ولایت * ملک * دیار * قریها * بلد * اقلیم * قري *
Regiſtrare.	*Regiſtrare.*	En regiſtrer.	دفترقین کردن * در دفتر نوشتن * بسیاهه ثبت کردن *
Regiſtrato.	*Regiſtratus.*	Enregiſtré.	بتواریخ مسطر کردن * مرسوم دفتر کردن * دفتر نگاشته * دفتر قید شده * در روزنامه مکتوب شده *
Regiſtro.	*Regiſtrum.*	Regiſtre.	در تواریخ مرقوم و مسطر نمودن *
Regnante.	*Regnans.*	Regnant.	دفتر * روزنامه * تومار * پادشاهي کننده * سلطنت کننده * مالک * رقاب الامم * مولاء الممالک * بر تخت سلطنت نشسته * مسلّم ملک شده *
Regnare.	*Regnare.*	Regner.	سلطنت کردن * پادشاهي کردن * فرمان روایي کردن *
Regno.	*Regnum.*	Royaume.	ممالک و ضابط بودن * بر مسند پادشاهي حکم نمودن * پادشاهي * سلطنت * مملکت * شهنشاهي *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Regola.	*Regula : norma.*	Regle.	قانون * دستور *
Regolo dà far ligne.	*Rectilinium: regula.*	Reglet : regle.	ستاره * مصطره * مصطر
Regolare.	*Regularis.*	Regulier.	قانوني * موافق قانون * متابع الى دستور *
Regolitia.	*Glicyrissa : liquiritia.*	Reglice.	عرق السوس * مهك * مه * شيرين بيان * سوس * بيخ سوس *
Regolo: basilisco.	*Regulus: Basiliscus.*	Basilic.	مـــــــــــــل *
Reina de' scacchi.	*Regina ; in latrunculorum lusu.*	Reine ; au jeu des échecs.	فرزيـــــــــــــن *
Reiterare.	*Reiterare.*	Reïterer.	مكرّر كردن * تكرير نمودن * استكرار نمودن * دوباره ساختن *
Reiteratione.	*Reiteratio.*	Reïteration.	تكرار * تكرير * مكرّري *
Relassare la colpa.	*Relaxare delictum*	Remettre la coulpe.	بخشيدن * از سر تقصير گرشتن * اطلاق نمودن *
Relassamento di fatica.	*Relaxatio à labore.*	Relâche du travail.	راحت * استراحت * فراغت * ارام *
Relassato: rilassato Relassato: sciolto.	*Laxatus.*	Lâché : relâché.	شل شده * سست شده * مرخي گرديده * مرتخي * لمس شده *
Relatione.	*Relatio narratio.*	Récit : relation.	نقل * اخبار * حكايت * رواية * قصّه *
Relatione predicamentale.	*Relatio prædicamentalis.*	Relation predicamentale.	اضافة * نسبت * انتساب *
Relativo.	*Relativus.*	Relatif.	مضاف * منسوب * منتسب *
Relegare: bandire.			
Religione.	*Religio.*	Religion.	مذهب * ملّه * دين * كيش *
Per medesimo caso, che la falsa Religione di Mahomete, simia dell' antico Cristianesimo, affetta le note della vera Religione assegnate dal Card. Bellarmino, inferisco io contra quel che dice Hottingero in sua Ist. Orient. p. 274. che sia concetto naturale delle genti, non potervi esser vera Religione senza tali segni.	*Eo ipso quod falsa Religio Mohammedis, Christianismi antiquioris simia, plerasque Bellarminianas veræ Religionis notas affectet, hinc infero contra Hottingerum Hist. Orient. pag. 277. quod ad lumen naturale omnium gentium spectet, veram Religionem absque his notis non posse subsistere.*	Par le même effect que la fausse Religion de Mahomet, singe de l'ancien Christianisme, s'attribue plusieurs des marques de la veritable Religion, assignées par Bellarmin, j'infere contre Hottinger en son Hist. du levant pag. 274. que c'est une notice naturelle de toutes les nations, que la veritable Religion ne peut subsister sans ces marques.	چون مذهب غالطي و كاذبي كه يا ميمان دين حقيقي حضرت ايسوع باشد عجب نيست كه علامتهاي دين صادقرا دعوي وبعضي نمايد اما از همان سر معلوم ميكردد كه حسب معرفت الناس باشد گفتن كه بعضي نشانهاي لازم باشند براي سنجيدن راستي دين كه بلا ايشان دين و مذهب صحيح نتوان گفت *
Religione del carmine.	*Religio Carmelitana.*	Religion des Carmes.	طايفه پادريان كرمليط * سليقه رهبان مريدان حضرت ايليا زنده پيرو سر دار جماعت پادريان كه مقدّس كرملي *

La

Rel. Rem.

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
La cappa della Religione del Carmine veste de' Soltani e Persiani di rispetto chiamata (اقپیه *Ekapieh*) v: Istoria Orient. di Ottingero pag. 167. dove cita certo antico autore Arabo.	*Cappa Religionis Carmelitanæ originem habet procul dubio ab* (*eqapieh* اقپیه) *quæ erat vestis Soltanorum, & nobilium Persarum. V: quæ refert Ottingerus in Hist. Orient. p.* 167. *ex authore Arabe antiquo.*	L'habit de respect des Princes, & des grands de Perse s'appelloit (*ekapieh* اقپیه) de là vient sans doute le nom de cappe, ou chappe de la Religion des Carmes. V: l'Histoire Orient. d'Ottingerus pag. 167. où il cite un ancien autheur Arabe.	کسوت پادریان طایفه کرمل کاپه نام شاید برایشان مانده باشد از قدیمان سلاطین و اهل زهد پارس چنانچه نقلیست در کتاب محمد بن اسحاق که کسوت معی علیهم اقپیه نام داشت *
Religiosamente.	*Religiosè.*	Religieusement.	صوفیانه * برهبانیّة * بسلوک * بطریقه پادریان *
Religioso.	*Religiosus.*	Religieux.	صوفي * درویش مستجاب الدعوة * راهب * پارسا * پادام *
Religioso Persa.	*Religiosus Persa.*	Religieux Persan.	صوفي * درویش * اهل تصوف *
Li Religiosi Persiani si chiamano *Soufi*; e circa questo nome disse un poeta Arabo questa sentenza;	*Religiosi Persarum vocantur* Soufi *ad quod nomen spectat illud Poëtæ Arabis percelebris;*	Les Religieux Persans sont appellez *Soufi*; & sur l'ethimologie de ce nom il y a un beau quatrain d'un poëte Arabe, dont voicy le sens;	اهل عجم درویشانرا صوفي خوانند امّا در باره وجه تسمیه ان نام نزع بسیار میرزند چنانچه حافظ عرب معقولاً و لطیفاً گفته *
Disputano pur gl' huomini circa l'etimologia del nome *Soufi*, pensando che coloro venghino chiamati dà l nome (*Souf* صوف) cioè; lana: mà io non concederei questo titolo si non à chi fosse veramente (*Saf* صاف) cioè; puro, e senza macchia.	*Disputant homines de el Soufi, & discrepant de hoc nomine putantes illud ab* (Souf صوف *lanâ scilicet*) *derivari: at non concesserim ego hoc nomen nisi viro* (*Saf, aut Soufi* صاف و صوفي) *i. e. puro, & mundato.*	L'on dispute de l'ethimologie du mot *Soufi*; quelques-uns pretendans, qu'il vient du mot (*Souf* صوف) c'est à dire; laine: mais quoy qu'il en soit, je suis de ce sentiment qu'on ne doit donner ce nom, qu'à celuy, qui est (*Saf* ve *Soufi* صاف و صوفي) c'est à dire pur, & épuré.	تنازع الناس في الصوفي و اختلفوا فيه و ظنوه مشتق من الصوف ولست اذهل هذا الاسم غير فتي صافي و صوفي حتي سمي الصوفي *
Reliquiario.	*Reliquiarium.*	Reliquaire.	هیکل تبرکات * بازوبند باتبرکات * باهو بند باعضام قدّیسین * قوطي تبرکات اولیا *
Reliquie de 'Santi.	*Reliquiæ Sanctorum.*	Reliques de SS.	تبرکات اولیا * عضام القدّیسین * تبرکات قدیسان * تنزیل قدّیسان *
Reliquie: restante.	*Reliquiæ.*	Restes.	وامندها * باقیات * بقیّة * بساروب * خشک انداز *
Remare.	*Remigare.*	Ramer.	هلیسه کشیدن * کرک زدن *
Reminiscenza.	*Raminiscentia.*	Souvenir: memoire.	یاد آوري * یاد * بخاطر رساندن * تفکّر *
Remissibile.	*Remissibilis.*	Remissibile: pardonable.	بخشیدني * باب بخشیدن * قابل مغفرت * عفو *
Remo.	*Remus.*	Rame: aviron.	هلیسه * کرک * عاموقه * اب زلال * غله *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Remolino d'acqua.	*Gurges aquæ.*	Goufre.	گرداب * سوزه *
Rendere.	*Reddere.*	Rendre.	واپس دادن * ردّ کردن * مرجوع نمودن * پس دادن *
Rendere conto.	*Reddere rationem.*	Rendre conte.	حساب دادن * محاسبه نمودن *
Rendre il cambio.	*Referre gratiam.*	Rendre l'échange	عوض دادن * بدل دادن * تلافي نمودن * مرتهن بودن *
Rendere gratie.	*Gratias agere.*	Rendre graces.	ثناگفتن * شکر گفتن * ثناگفتن و دعاگويي بجا آوردن *
Rendere l'anima.	*Animam efflare.*	Rendre l'ame.	جان سپردن * روح تسليم کردن * جان کندن * نفس سپردن *
Rendere : fruttare	*Fructificare.*	Rendre: produire.	بر دادن * ميوه آوردن * ثمر بهمرساندن * محصول دادن *
Rendersi.	*Dare manus.*	Se rendre.	عاجز شدن * دست کشيدن * دست کوتاه کردن *
Rendersi à la ragione.	*Rationi cedere.*	Se rendre à la raison.	بدليل ملزم شدن * از روي دليل ساکت شدن * از روي فتن اخاموش شدن *
Rendita.	*Proventus: census.*	Rente : revenu.	درآمد * محصّل * حاصل * فايده * تحصيل * مداخل * مدخول *
Rendità de'l Rè.	*Regii proventus.*	Revenu du Roy.	مداخل شاهي * مال ميري * درآمد پادشاه *
Renella.	*Vesicæ arenulæ: lithiasis.*	Gravelle.	ريگ مثانه *
Renga.	*Oratio.*	Harangue.	خطبه * تکلّم *
Rengare.	*Orationem habere.*	Haranguer.	خطبه داشتن * تکلم نمودن *
Rengatore.	*Orator.*	Orateur.	خطيب * متکلّم * خطّاب *
Reni.	*Renes.*	Reins.	کُرده * مهره پشت * کليه * کلوه *
Renuntiare : rinonziare.	*Abrenunciare.*	Renoncer.	ترک کردن * وا کرداشتن * متروک نمودن *
Reo : colpevole.	*Reus.*	Coûpable.	گنه کار * بزه مند * صاحب تقصير * خطاکار * مذنـــــــــوب *
Repentinamente.	*Subitò: repente.*	Soudain : subitement.	فُرحال * في الحال * دردم * همانديم * فوراً * بلفور *
Repertorio.	*Repertorium.*	Repertoire.	فهرست * تفصيل نامه * تفصيل *
Repetere.	*Repetere.*	Repeter.	دوزخاندن * درسرا مکرّرخاندن * نوبت درس کردن * قضا کردن *
Repetitione.	*Repetitio.*	Repetition.	تکرار * مکرري * تکرير * استمرار * استکرار * قضـــــــــا *
Repletione di stomacho.	*Plethora: repletio stomachi.*	Repletion d'estomach.	امتلاء معده * سيري * ورماندگي *
Replica.	*Replica.*	Replique.	اعتراض * ردّ جواب * دعوي * بعث *

Repli-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Replicare.	*Replicare.*	Repliquer.	ردّ جواب کردن * اعتراض نمودن *
Reprimere.	*Reprimere.*	Reprimer.	باز داشتن * منع کردن * ردّ نمودن *
Reprobo: maliño. Reprobazione.	*Reprobatio.*	Reprobation.	تقدیر * دوزخی شدن * بسخط الهی گرفتار شدن *
Reprobato : reprobo.	*Reprobus.*	Reprouvé.	مقدّر علیه * دوزخی * جهنّمی * مردود * مغضوب علیه *
Republica.	*Reſpublica.*	Republique.	جماعت حکّام * جماعت امرا و اخیار * دیوان امرا *
Repugnante.	*Repugnans.*	Repugnant.	مخالف * خلاف کننده * مخالفت کننده *
Repugnanza.	*Repugnantia.*	Repugnance.	مخالفت * معانده * عناد * اعتراض * مقاومه * دراو *
Repugnare,	*Repugnare.*	Repugner.	مخالفت نمودن * معانده کردن * عناد ورزیدن * مقاومه و اعتراض نمودن *
Reputare: ſtimare	*Reputare.*	Reputer.	دانستن * پنداشتن *
Requiſitione.	*Requiſitio.*	Requiſition.	استدعا * مطلب * استقضا * التماس * عرض * عرضه داشت *
Reſcritto.	*Reſcriptum.*	Reſcrit: reponce à la requête.	جواب مکاتبت * جواب رساله * حاشیه عریضه *
Reſcrivere.	*Reſcribere.*	Reſcrire.	جواب نوشتن * جواب مکتوب دادن * جواب رساله نوشتن *
Reſidente.	*Reſidens.*	Reſident.	ساکن * صاحب سکنه * سکنه دار *
Reſidente d'un Principe.	*Reſidens Principis.*	Reſident d'un Prince.	فرستاده سلطان * قایم مقام سلطان * نایب سلطان * رسول پادشاه * کماشته میر *
Reſidenza.	*Reſidentia.*	Reſidence.	سکنه سکنا * جای * منزل * منزلگاه * مکان * موضع * وطن *
Reſidere. Reſiduo: reſtante.	*Reſidere.*	Reſider.	ساکن بودن * سکنا داشتن * متوطن بودن * نشستن * مکان و مقام داشتن *
Reſinnare in Dio.	*Deo committere.*	Reſigner en Dieu	توکّل بر خدا کردن * برضای الهی قایل شدن * متوکّل علی اللّه شدن * خدارا وکیل کردن *
Reſinnazione in Dio.	*Reſignatio in Deum*	Reſignation en Dieu.	توکّل بخدا * توکّل باللّه * اعتماد بخدا *
Reſina.	*Reſina.*	Reſine.	راتینج * شجره *
Reſiſtenza.	*Reſiſtentia.*	Reſiſtence.	مقاومت * تقاوم * معارضه * امتناع * ممانعت *
Reſiſtere.	*Reſiſtere.*	Reſiſter.	منع کردن * امتناع نمودن * مقاومه و مکابرت کردن * معارضه نمودن * ممانعت کردن *
Reſpirare.	*Reſpirare.*	Reſpirer.	نفس کشیدن * دم زدن *
Reſto: v: reliquie. Reſtante.	*Reſiduus.*	Reſtant.	تتمّه * باقی * زیاده * اضافه *
Reſtare.	*Reſtare: ſuperfluere*	Reſter.	باقی آمدن * اضافه شدن * زیاده بودن *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Restar' attonito.	*Attonitum manere*	Rester surpris.	ماندن * متحیر شدن * حیران شدن * تعجب کردن *
Restituzione.	*Restitutio.*	Restitution.	ردّ * ردّ حق النّاس * پس دادن مال مردم * ازدادن حق بیگانه *
Restituire.	*Restituere.*	Restituer.	واپس دادن * حق بمن له الحق عاید گردانیدن * مال مردم راجع کردن * حق بیگانه ردّ کردن *
Restituito.	*Restitutus.*	Restitué.	واپس داده شده * زن صاحب راجع نموده * بحق دار عاید گردیده * بحق دار باز رسیده *
Restrittione: clausula.	*Restrictio: clausula*	Restriction: clause	قید * شرط * الزام * عقد *
Refurrectione universale.	*Resurrectio universalis.*	Resurrection universelle.	روز قیامت * یوم الدّین * یوم حشر و نشر * یوم الحساب * روز جزا * یوم الانبعاث * باز خاست *
Reſſuſcitare li morti.	*Exsuſcitare mortuos.*	Reſſuſciter les morts.	مرده گان زنده کردن * جان بمرده گان دادن * امرات بحیات آوردن *
Reſſuſcitare dà se.	*Resurgere vi propriâ.*	Reſſuſciter parſoy méme.	بقدرة خود از قبر بر خاستن * خود بخود از موت قیامت نمودن * بقدرت خود باز زنده شدن *
Rete.	*Rete.*	Rets: filé: filet.	دام * شبک * هزار خانه *
Retentione de' beni d'altrui.	*Detentio rei alienæ*	Retention du bien d'autruy.	ضبط مال مردم * تصرّف حق النّاس * مال بیگانه نگهداشتن *
Retentione d'orina.	*Stranguria.*	Retention d'urine	حصر البول * بسته شدن مجاری بول * گرفتن شاش * قوّة ماسکة * الماسکة *
Retentiva; virtù.	*Retentiva; virtus.*	Vertu retentive.	
Retorica.	*Rhetorica.*	Rhetorique.	علم نحو * علم بلاغت * علم بیان * نحو * فن نحو * علم فصاحت و بلاغت *
La Retorica de' Perſi, ed altri levantini è belliſſima in loro lingua, mà voltata in Franceze è una teſſitura de' ſpropoſiti, e ribebbe.	*Rhetorica Perſarum, cæterorumque Orientalium lepidum ſenſum, optimumque contextum proprio idiomate exhibet, Gallicè autem expreßa non niſi chaos portendit, & ambages*	La Rhetorique des Perſes, & des autres levantins eſt d'un fort bon ſens en leur langue, mais tournée en François ce n'eſt qu'un tiſſù de galimatias.	بلاغت فارسي چنانچه عبارتي بسيار باشد و مجازي معني سهل دارد و تاثير كمتر حسب قول * نادان اما چون بزبان غريب مترجم كردد نحو بزبان فرنسس باب مضحكي و هجو باشد *
Retorico.	*Rhetor.*	Rhetoricien.	نحوي * اهل نحو * صاحب النحو * بليغ * صاحب كلام * نحو دان * خطيب *
Retributione.	*Retributio.*	Retribution.	جزا * تلافي * عوض * بدل * پاداش * اجر * مكافات *
Retrocamera.	*Conclave.*	Arriere-chambre.	خلوت خانه * حجرة خلوة * صندوق خانه *

Retro-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Retrogradare.	*Retrocedere.*	Retrograder.	واپس رفتن * پس گردیدن * واپس آمدن * راجع شدن * رجوع نمودن *
Retrogrado; d'un astro.	*Retrogradus.*	Retrograde.	راجع * مراجع * رجعت کننده *
Retrogradatione.	*Retrogradatio.*	Retrogradation.	رجعت * بازگشت * راجع شدن *
Retroguardia.	*Postrema acies.*	Arriere-garde.	آخر لشکر * دنبال لشکر * دومآء لشکر *
Rettamente.	*Rectè.*	Droitement.	بالصّواب * براستي * بدرستي * راست * درست * مستقيماً *
Rettile.	*Reptilis.*	Rampant: reptile.	چرنده * دُخينهٔ * من الحشرات * از جملهٔ حشرات * جرک زمين * خَسْ * مخيده *
Rettili: insetti.	*Reptilia.*	Reptiles.	دام * خزنده * خُسْتُرَه * خَسَن *
Retto.	*Rectus.*	Droit.	راست * درست * مستقيم *
Rettore.	*Rector.*	Recteur.	فرمانده * سر کرده * سر کار * مقدّم * صاحب * مدبّر * ريّس * بزرک *
Revelare il secreto.	*Revelare secretum*	Reveler le secret.	راز فاش کردن * سرّ اظهار نمودن * راز عيان و اعلان کردن * سرّ آشکارا کردن * خمانيدن *
Revelatione Divina.	*Revelatio Divina.*	Revelation Divine.	الهام * وحي خدا * نداي حق تعالي * انکشاف ايزدي کشف آلاي *
Revelato dà Dio.	*Revelatus à Deo.*	Revelé de Dieu.	مفاحي * ملهّم * منکشف * بر سبيل کشف و الهام از درگاه حق رسيده *
Revelante.	*Revelans.*	Revelant.	کشف کننده * الهام و وحي کننده * ندا فرما * کاشف * واحي * لهّام *
Reverendo. Reuma; v: catarro.	*Reverendus.*	Reverend.	مکرّم * مفتخر * ذو الاخزام * والعزّ ذو الاکرام * ذو الفخر والتعظيم * موقّر *
Ribattere: ripercuotere.	*Repercutere.*	Repousser.	واپس زدن * واگرداندن * رعد کردن *
Ribombare.	*Resonare: reboare.*	Resonner: retentir	سدا کردن * سخت آواز دادن * رعد کردن *
Ribombo.	*Sonitus: bombus.*	Retentissement.	رُعد * سداي عظيم * آواز بلند *
Ribuffo.	*Rejectio: repudium*	Rebuffade: rebut.	منع * ردّ * امتناع * نهيب * زجر *
Ributtare.	*Rejicere.*	Rebuter.	نهيب دادن * زجر کردن * منع کردن * ممنوع نمودن * ردّ کردن *
Ributtato.	*Rejectus.*	Rebuté.	ممنوع * منع شده * مردود نموده * نهيب کرده شده * مقاومت يافته * مزجور گرديده *
Ricadere.	*Recidere.*	Retomber.	باز افتادن * بار ديگر افتادن * مرتبه دوم افتيدن *
Ricalcitrare.	*Recalcitrare.*	Regimber.	لغت زدن * چميش شدن * رميدن * رم خوردن *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Ricamare.	*Acupingere.*	Broder.	نقشدوزي ساختن * نقشبندي كردن * نگاريدن *
Ricapitare.	*Dirigere.*	Addresser.	رسانيدن * واصل نمودن * ايصال فرمودن * فرستادن *
Ricapito.	*Directio.*	Addresse.	وصول * ايصال * جاي فرستادن *
Ricapitulare.	*Recapitulare.*	Recapituler.	اختصار كلام كردن * سخن مجمل كردن * مخلص كلام ساختن *
Ricapitulatione.	*Recapitulatio: epilogus.*	Recapitulation.	مجمل كلام * مختصر كلام * اختصار كلام * مخلص سخن * زبدة الكلام * اصل الكلّ *
Ricascare.	*Relabi.*	Retomber.	ديگر افتادن * باز افتادن * بار ديگر افتيدن * واس شدن *
Riccamente.	*Copiosè.*	Richement.	دولتمندانه * بدولت وغنيمت وبركت *
Ricchezza.	*Opulentia.*	Richesse.	دولت * غنا * مالداري * دولتمندي * مال * خير * روزي *
Ricchezze.	*Divitiæ.*	Richesses.	دولت * غنا * دولتمندي * خير * بركت * اموال * مالها * خيرها * ارزاق * دنيا * بهرگي * هخ * مال * روزي *
Ricci de'capelli.	*Antiæ.*	Flocons de cheveux.	زلف * چين چين مو * پيچش گيسو * بَشْك * دَرَّه *
Riccio animale.	*Echinus.*	Herisson.	خارپشت * قنفذ * زيكاشه * زيكاسه * چيزو * دست شكن *
Riccio de' capelli.	*Crispus.*	Frisé.	جعد مو * پيچيده مو * مزلّف *
Ricco.	*Dives.*	Riche.	دولتمند * صاحب دولت * مالدار * صاحب خير * متموّل * صاحبمال * غني * حوسه * خُدايگان *
Ricerca.	*Perquisitio.*	Recherche.	تفتيش * تفحّص * جُسب وجور * پرسش * احوال گيري * استخبار * خُشْكَمَاز * خُشْكَمَاد *
Ricercare.	*Inquirere.*	Rechercher.	تفحص كردن * تفتيش نمودن * جست وجور كردن * جستن * استخبار نمودن * پژوهيدن * واكاويدن * كشف فرمودن *
Ricevere.	*Accipere.*	Recevoir	استدن — مي ستانم * گرفتن * اخذ نمودن *
Ricevitore; carico.	*Exceptor.*	Receveur.	متولّي * صاحب تولية
Ricevuta.	*Exceptio.*	Reception.	استيفا * اخذ * وصول * تحصيل * توجي *
Ricevuta; scrittura	*Acceptionis schedula.*	Reçeu: billet.	قبض نامه * قبض نامچه *
Ricevuto.	*Receptus.*	Reçeu.	گرفته * استده * اخذ نموده * بازيافت نموده * وصول شده *
Richiamare.	*Revocare.*	Rappeller.	باز تلبيدن * بار ديگر آواز كردن * بار ديگر طلب نمودن *
Richiamato.	*Revocatus.*	Rappellé.	بار ديگر طلبيده * باز طلب نموده * واپس طلبيده *

Rico-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Ricogliere : raccogliere.	*Colligere.*	Ramasser.	غند کردن * جمع کردن * گرد کردن * توازیدن *
Ricommendazione: commissione.	*Commendatum: commissio.*	Recommandation commission.	رجوای * سفارش * سُفتَه *
Ricomminciare.	*Exordiri.*	Recommencer.	از سر گرفتن * تکرار کردن * بار دیگر ابتدا نمودن *
Ricolta : messe.			
Ricompensa.	*Remuneratio : retributio.*	Recompense.	تلافی * عوض * بدل * اجر * جزاء * مکافاة * پاداش * وشیدن *
Ricompensare.	*Remunerare : retribuere.*	Recompenser.	جزا دادن * عوض دادن * مکافاة کردن * اجر و پاداش ادا نمودن *
Riconciliazione.	*Reconciliatio.*	Reconciliation.	خشنودی * اشتی *
Ricondurre.	*Reducere.*	Reconduire.	مرافقت کردن * تشییع نمودن * همراه رفتن *
Ricognoscere il beneficio.	*Beneficium agnoscere.*	Reconnoitre la faveur.	منّت قبول داشتن * منّت شناختن * خود را ممنون دانستن *
Ricognoscere la colpa.	*Delictum agnoscere.*	Reconnoitre sa faute.	تقصیر شناختن * از تقصیر سر حساب بودن * مطلّع گناه خود شدن *
Riconoscenza.	*Gratitudo.*	Reconnoissance : gratitude.	وفاداری * حق شناسی * منّت شناسی *
Ricopiare.	*Exarare: describere*	Recopier.	از نو نوشتن * بار دیگر نسخه بر داشتن *
Ricordanza.	*Mnemosynon : memoria localis.*	Memoire locale.	یاد بود * تسکره * نشانه *
Ricordarsi.	*Reminisci.*	Se ressouvenir.	بیاد آوردن * تذکیر کردن * بخاطر آوردن *
Ricordo; auvertimento.	*Monitio: monitum.*	Avis : mot d'avis.	اطلّاع * خبر * آگاهی *
Ricorrere.	*Recurrere.*	Recourir : avoir recours.	پناه گرفتن * التجا کردن * امید آوردن *
Ricorso.	*Recursus.*	Recours.	التجا * پناه گاه * امید گاه * پناگیری *
Ricotta.	*Molliculus caseus.*	Fromage à la crême.	پنیر دلمه خشک * پنیر تازه * جبن تازه *
Ricotto.	*Recoctus.*	Recuit.	دو آتشه * باز پخته * مرتبه دوم مطبوخ نموده *
Ricreare.	*Recreare : exhilarare.*	Recréer: divertir.	خوش دماغ کردن * خوشحال کردن * مسرور نمودن * محزوز گردانیدن * دلخوش نمودن * دلکشودن * آمایانیدن *
Ricrearsi.	*Relaxare animum.*	Se divertir.	حز کردن * صفا کردن * خوشحال شدن * مسرور گردیدن * محظوظ شدن * تماشا خوب کردن *
Ricreatione.	*Recreatio : animi relaxatio.*	Divertissement : recreation.	صفا * سیر * حزّ * طماشا * خوشحالی * سرور * تفریح * تسلّی * دلکشایی * منش *
Ricreato.	*Recreatus: refectus*	Recreé : diverti.	خوشحال شده * حیز و صفا یافته * مسرور گردیده * دلکشوده گردیده *
Ricrescere.	*Recrescere.*	Recroître.	باز برون آمدن * بار دیگر جوشیدن * مرتبه دیگر نبت کردن *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Ricuocere.	*Recoquere.*	Recuire.	دیگر پختن * بار دیگر مطبوخ نمودن * دوانشه پختن *
Ricuperabile.	*Recuperabilis.*	Qui ſe peut recouvrer.	وصول پزیر * استیفا پزیر * وصول شدنی * باز یافت پزیر *
Ricuperare.	*Recuperare.*	Recouvrer.	باز تحصیل کردن * باز یافت نمودن * واپس گرفتن *
Ricuperazione.	*Recuperatio.*	Recouvrement.	باز یافت * رجوع *
Ricuperato.	*Recuperatus.*	Recouvré.	پس گرفته * باز یافت نموده * راجع شده *
Ricuperatore.	*Recuperator.*	Celuy qui recouvre.	تحصیل کننده * محصّل *
Ricuſare.	*Recuſare.*	Recuſer.	ردّ کردن * قبول نداشتن * راضی نبودن * اعتراض کردن * معارضه نمودن *
Ricuſatione.	*Recuſatio.*	Recuſation.	نخواستن * اعتراض * معارضه * ردّ *
Ridere.	*Ridere.*	Rire.	خندیدن ـ میخندم * خنده کردن * قهقهه کردن * ضحک کردن *
Ridicoloſo.	*Ridiculus.*	Ridicule.	باب ریشخندی و مضحکی * نامعقول * مستضحک *
Redicoloſamente.	*Ridiculè.*	Rediculement.	باب هجو * مضحکی * ازروی ریشخندی *
Ridomandare.	*Repetere.*	Redemander.	واپس طلبیدن * باز خاستن * بار دیگر طلب نمودن *
Ridotto d'acqua.	*Aquæ repagulum: cloaca.*	Reduit d'eau : egoût.	گودال * حوض * گودال آب * برکه * غدیر *
Ridotto: radunanza.	*Conventus.*	Reduit: aſſemblée.	جمعی * جماعت * مجلس * جمعیّت *
Ridotto.	*Redactus.*	Reduit.	رسیده * شده * گردیده * آمده *
Ridotto allo ſtretto.	*Anguſtiatus.*	Reduit à l'etroit.	بتنگ آمده * متنفّر شده * بین ماغ گردیده *
Ridotto in ſcritto.	*Albo inſcriptus.*	Reduit par écrit,	تحریر یافته * نوشته شده * رقم نموده * بدفتر مرقوم شده * مکتوب *
Ridrizzare.	*Rurſus dirigere.*	Redreſſer.	راست کردن * درست ساختن * مستقیم نمودن * بحال اولی رسانیدن * عدل گردانیدن *
Ridurre in ſcritto	*Albo inferre.*	Mettre par écrit.	رقم نمودن * نوشتن * تحریر کردن * مکتوب گردانیدن * مسطور کردن *
Ridurre à memoria.	*Ad mentem reducere: memorare.*	Remettre en memoire.	بیاد آوردن * بخاطر آوردن * تذکیر نمودن *
Ridurre allo ſtretto.	*Ad anguſtias redigere.*	Reduire a l'étroit.	بتنگ آوردن * متنفر ساختن * بین ماغ کردن *
Ridurre in brevità	*Paucis complecti.*	Reduire en peu de mots.	مختصر کردن * اختصار نمودن * کوتاه کردن *
Ridurſi in un luogo.	*Convenire.*	Venir au rendevous.	بیکجا جمع شدن * بیک مکان فنه شدن * بریک معاضع گرد شدن *

Ridurſi

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Ridurſi à niente.	*Irritum fieri.*	Se reduire à rien.	نابود شدن * فنا شدن * منعدم گردیدن * هیچ شدن * نابود کردیدن *
Riempire: rimpire	*Replere.*	Remplir de nouveau.	باز پر کردن * دگر پُر کردن * یکبار دیگر مترس ساختن *
Rientrare.	*Iterum ingredi.*	Rentrer.	بار دیگر اندرون رفتن * مکرر اندرون رفتن * باز دخول نمودن * یکنوبت دیگر دتوی رفتن *
Rifare.	*Reficere : redintegrare.*	Refaire.	مکرّر کردن * تکرار نمودن * بار دیگر ساختن * دیگر بار ساختن * قضا کردن *
Rifare i danni.	*Damna reſarcire.*	Reparer les dommages.	تاوان دادن * از اهدهٔ زیان در آمدن * ترجمان دادن * تضمین ضرر ادا نمودن *
Rifatto. Rifatto : riſanato.	*Inſtauratus.*	Refait.	از نو ساخته * مکرّر ساخته شدهٔ * تکرار یافته * مرتبه دیگر عمل نمودهٔ * نو بنا دیگر تعمیر پذیرفته *
Riferire.	*Referre.*	Rapporter.	نقل کردن * بنقاشه کردن *
Riferire: dar nuova.	*Renunciare.*	Rapporter : donner avis.	خبر دادن * تقریر نمودن * با خبر کردن * مخبر گردانیدن * آگاه کردن * مطّلع نمودن *
Rifiutare.	*Refellere.*	Refuter: refuſer.	رد کردن * دریغ نمودن * مردود کردن * دنخاستن * نفرت کردن *
Rifiuto.	*Repudiatio.*	Refus : rebut.	دریغ * رد * نفرت * دنخاستن *
Rifiuto de' poveri.	*Pauperum rejectio.*	Rebut des pauvres	عُلَي باب اللّه * بندگان خدا * باستانهٔ پرورد گار *
Rifiutato.	*Rejectus.*	Refuſé : rebuté.	رد نمودهٔ * مردود شدهٔ * دریغ کردهٔ شدهٔ *
Riflettere.	*Reflectere : repercutere.*	Reflechir.	عکس کردن * انعکاس کردن * معکوس شدن * باز جستن * واپس جستن *
Riflettere : ripenſare.	*Reflectere : recogitare.*	Faire reflexion.	مکرّر فکر کردن * دومرتبه سنجیدن * بار دیگر تأمّل کردن * باز متوجّه شدن *
Rifleſſione.	*Repercuſſio.*	Reflexion.	انعکاس * عکس * باز جستن *
Rifleſſione della mente.	*Reflexio mentis.*	Reflexion: penſée.	فکر * تفکر * سر حساب * توجّه * خبر داری * اطّلاع *
Riformare.	*Reformare.*	Reformer.	اصلاح نمودن * با صلاح آوردن * تجدید کردن * استحسان نمودن * نسق کردن *
Riformatione.	*Reformatio.*	Reformation : reforme.	نسق تازه * اصلاح * تجدید * استحسان *
Riformatore.	*Reformator.*	Reformateur.	مستحسن * نسقچی * مجدّد * مصلح * تجدید کنندهٔ *
Riformato.	*Reformatus.*	Reformé.	اصلاح نمودهٔ * مورّث نو یافته * نسق نو یافته * محدث گردیدهٔ * مستحسن شدهٔ * تجدید پذیرفته *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Li Criſtiani levantini più toſto ſi farebbeno Turchi, che della Religione P. R.	*Chriſtiani Orientales Turcicam potius, quam Reformatorum, ſeù Acatholicorum ſectam, profiterentur.*	Les Chrêtiens du levant ſe rendroient ſans doute plûtôt Turcs, que de la Religion P. R.	معلومست که هر چند اهل مسیحیه ساکنان ممالک شرق از راه مستقیم دین حضرت ایشوع منحرف گشته باشند لیکن بر آن اند که دین کاتولیکی از همه فرقه اهل دین مسیحی در فرنکستان بهتراست *
Religioſo riformato.	*Religioſus reformatus.*	Religieux reformé.	متقی * صاحب تقوی وصلاح * متعصب * پرهیزگار * سالک شریعت *
Rifugio.	*Refugium.*	Refuge.	پناه * پناه گاه * التجا * ملجا * هاوی *
Rifugio : azilo.	*Azilus.*	Refuge : aſile.	التجا * ملجا * پناه * گریزگاه * علی قاپی * علی قاپوسی *
Rifugiarſi.	*Confugere.*	Se refugier.	پناه آوردن * التجا آوردن * ملتجی شدن * پشت وپناه خاستن *
Riga.	*Linea.*	Raye: ligne.	ستر * خطّ * شبک * خطّه *
Rigare la carta.	*Lineis chartam ſignare.*	Rayer le papier.	مستر و جدول کشیدن * مسطر کاری و جدول کاری کردن *
Rigattiere.	*Veterinarius.*	Regrateur: fripeur	کهنه فروش * نیمه ارفروش *
Rigidamente.	*Rigidè : aſperè.*	Rigidement.	ازروی عنف * حسب العنف * بی شفقت * بی بخشش * بشدّت * بی مروّت *
Rigore.	*Rigor.*	Rigueur.	عنف * شدت * بی مروتی * بی شفقتی * درشتی *
Riguardare: mirare.	*Spectare : aſpicere.*	Regarder.	نگاه کردن * نگریستن — مهنگرم * نظر کردن * دیدن * ملاحظه نمودن *
Riguardare: haver riſguardo.	*Rationem habere.*	Avoir égard.	رعایت کردن * متوجّه شدن * معتبر شدن * قید نمودن * تقیّد ورزیدن *
Riguardare di traverſo.	*Limis oculis aſpicere.*	Regarder de travers.	کج نگاه کردن * بکنار چشم نظر کردن * بطرف چشم نگاه کردن * چشم آقبل کردن *
Riguardato.	*Spectatus.*	Regardé.	نگاه کرده شده * منظور * نظر کرده شده * دیده *
Riguardevole.	*Spectabilis.*	Conſiderable.	صاحب وقار * موقّر * ذوالاکرام والاحترام * ذوالعزة والحشمه * صاحب جا *
Riguardo : conſiderazione.	*Ratio: reſpectus.*	Egard.	قید * تقید * رعایت * عزت * نظر *
Rihavere.	*Redhibere.*	Ravoir.	باز یافتن * باز یافت نمودن * مکرر استیفا کردن * مکرّر استدن * بار دیگر گرفتن *
Rihaverſi dà l male.	*Priſtinam ſanitatem adipiſci.*	Se ravoir du mal.	بهتر شدن * بحال آمدن * قوّت گرفتن *
Rilaſſamento de' coſtumi.	*Morum relaxatio.*	Relâchement: deſordre : débauche.	بی سلکی * بی راهی * ضلالت * گمراهی *

Rilaſ-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Rilassare i costumi.	*Mores corrumpere*	Corrompre les moeurs.	بد راه کردن * بد سلوک کردن * ضایع کردن * نابود و گمراه کردن * خراب کردن * تلف کردن *
Rilassarsi ne' costumi.	*Moribus corrumpi.*	Se debaucher.	ضایع شدن * بد راه شدن * بد سلوک شدن * خراب شدن * ظلیل و گمراه گردیدن *
Rilassato ne' costumi.	*Moribus corruptus.*	Debauché.	بد راه شده * بد سلوک شده * نابود و خراب شده * هرزه کار گردیده * از حالت نیکی افتاده *
Alguni Rilassati, ed empii Europei, andando in Turchia diventano buoni Christiani per certa antiperistasi spirituale.	*Quidam Europæi moribus corrupti, & impii, inter Turcas commorantes, antiperistasi quadam spirituali probi fiunt.*	Plusieurs de nos plus debauchés, & impies allans en Turquie deviennent bons Chrêtiens par une antiperistase spirituelle.	چون بعضی فرنگیان از اهل بد سلوک و ظلالت ترکستان بروند و انجا بمانند از اثر زد متردد ین نیکو کار و خدا ترسان میکردند *
Rileggere.	*Relegere.*	Relire.	باز خواندن * قضع خواندن *
Rilevare.	*Relevare.*	Relever.	باز بالا آوردن * مرتفع نمودن * از پایین به بالا برداشتن *
Rilievo.	*Anaglyphum.*	Relief.	صورت خیال دار * صورت مضلّ * صورة مجسّم * صورت جسمانی *
Rilevato.	*Relevatus.*	Relevé.	از پایین بالا کشیده * از زیر ببالا آورده * مرتفع * ترفیع نموده *
Rilievo di tavola.	*Analecta.*	Restes de table.	خورده سفره * پس مانده سفره * باقیات صفره * اشخال مشخال سفره * خورده ریزه سفره *
Rilucere.	*Relucere.*	Reluire.	درخشیدن — می درخشم * پرتو زدن * برق کردن * لمع — شرق — ضیا — شعله زدن *
Rilucente.	*Relucens: resplendens.*	Reluisant.	پرتو دار * درخشنده * مشرق * لمّع * مضی * براق * برق دار * شعله دار *
Rima.	*Rythmus.*	Rime.	ردیف * قافیه * بساوند * ترازوی *
Rimandare.	*Remittere: remandare.*	Renvoyer.	پس فرستادن * واپس کردن * واپس ارسال نمودن *
Rimanente.	*Residuus.*	Restant.	باقی مانده * پس مانده * اضافه شده * زیاد آمده *
Rimanere.	*Remanere: superfluere.*	Rester.	زیاده آمدن * باقی ماندن * اضافه شدن * پس ماندن *
Rimaritarsi.	*Ad secundas nuptias transire.*	Se remarier.	دوباره نکاح کردن * بار دیگر مزوّج گردیدن *
Rimassuglio de' debiti.	*Residuum debitorum.*	Arrérages.	تتمّهٔ وجه * مؤنت ایام تعطیل *
Rimasticare.	*Remandere.*	Remâcher.	مکرر خاییدن * دو مرتبه جاویدن * بار دیگر علک نمودن *
Rimborsare.	*Mutuatam pecuniam solvere.*	Rembourser.	مصرف پس دادن * ایراد دادن *
Rimediare.	*Consulere: providere.*	Remedier.	علاج کردن * معالجه نمودن * چاره ساختن *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Rimediato.	*Remedium nactus.*	Remedié.	معالجه نموده * علاج پذيرفته * چاره يافته *
Rimedio.	*Remedium.*	Remede.	علاج * چاره * معالجه *
Rimembranza.	*Memoria: recordatio.*	Souvenance : memoire.	ياد * تذكر * ياد ثاري *
Rimembrare.	*Recordari.*	Se ſouvenir.	بياد آوردن * بخاطر رساندن * تذكر نمودن *
Rimenare.	*Reducere.*	Ramener.	واپس آوردن * رجوع نمودن * واگردانيدن *
Rimeſſa de' danari.	*Cambium.*	Remiſe d'argent.	حواله زر * برات نقد *
Rimeſſo.	*Remiſſus: lentus.*	Remis.	سست * لمس * ملايم * شكسته * وطي *
Rimettere.	*Reponere.*	Remettre.	مكرر گذاشتن * مكرر نهادن * باز وضع نمودن *
Rimettere l'ingiurie.	*Injurias remittere.*	Remettre les injures.	از تقصير گذشتن * تقصير بخشيدن * گناه عفو نمودن *
Rimettere alla volontà.	*Voluntati committere.*	Remettre à la volonté.	كلّ اختيار كردن * صاحب كلام ساختن * باختيار غير سپردن *
Rimetterſi à Dio.	*Deo committere.*	S'en remettre à Dieu.	توكّل بر خدا كردن * متوكّل بر خداي پروردگار شدن * پناه بر حق تعالي آوردن * بخدا سپردن *
Rimorſo di conſcienza.	*Remorſus conſcientiæ.*	Remors de conſcience.	تاسّف دل * غم * غم دل *
Rimunerazione.	*Remuneratio.*	Recompenſe.	جزا * اجر * تلافي * عوض * پاداش * مكافات *
Rimunerato dà Dio.	*A Deo remuneratus.*	Recompenſé de Dieu.	از خدا جزا يافته * من الله ثواب يافته * مثاب شده * تلافي وعوض از پروردگار گرفته *
Rinaſcere.	*Renaſci.*	Renaître.	دوباره زاييده شدن * مكرّراً مولود گرديدن * بار ديگر تعالّد يافتن *
Rinchiudere.	*Includere.*	Renfermer.	گرفتن * احاطه كردن *
Rinegare la fede.	*Negare fidem.*	Renier la foy.	انكار دين كردن * مرتد شدن * ارتداد از مذهب نمودن * ملّة خود را ردّ نمودن * از دين خدا برگشتن * ايمان انكار كردن *
Rinegato: apoſtata.	*Apoſtata.*	Renegat: apoſtat.	مرتد * از دين برگشته * منكر ايمان * از مذهب خود برگشته * ملّة ومذهب ردّ نموده *
Rinfacciare. Rinforz : fortific.	*Exprobrare: improperare.*	Reprocher.	روبرو گفتن * مقابله گفتن * معاينه سخن انداختن * خشت كردن * سرا گو كردن * سرزنش كردن *
Rinfreſcare.	*Refrigerare.*	Rafraichir.	خنك كردن * سرد ساختن * مبرّد كردن * تبريد نمودن *
Rinfreſcativo.	*Refrigerans.*	Rafraichiſſant.	مبرّد * خنك * سرد *

Rin.

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Rinfrescato.	*Refrigeratus.*	Rafraischi.	خنک شده * سرد شده * بارد گردیده *
Ringiovenire.	*Juventutem renovare.*	Rajûnir.	از نو جوان شدن * مرتبه دیگر تازه شدن * باز بحالت جوانی رسیدن * مکرّر اشباب شدن * بشبابه ثانی رسیدن *
Ringrazziare.	*Gratias agere.*	Remercier.	مدح کردن * تمجید کردن * ثنا گفتن * تواضع کردن * دعا و شکر نمودن * شکر نیکی بجا آوردن * شاکر گردیدن * از عهدهٔ شکر بیرون آمدن *
Ringrazziamento	*Gratiarum actio.*	Remercîment.	یاد منت و نیکی * ذکر خیر و شفقت و خوبی * تمجید * مدح * تمدیح * ثنا * سپاس * شکر * تواضع *
Ringrazziatore.	*Gratias agens.*	Remerciant.	شاکر * * دعاگو * ثناگو * مداح نیکوکاری * شاکر نعمت و شفقت *
Rinocerote.	*Rhinoceros* : Ῥινόκερως.	Rhinoceros.	کرگدان *
Spesse volte ammirai il Rinocerote, qual si vede nel parco dell' Elefanti de'l Rè di Persia: ansi l'hoveduto combattere co'l più grande elefante in presenza di S. M.	*Non semel mirabundus vidi Rhinocerotem, qui in elephantum septo Persarum Regis alitur; quem etiam cum elephante maximo congredientem vidi in Regis conspectu.*	J'ay souvent admiré le Rhinoceros, qui est dans le parc des elephans du Roy de Perse: je l'ay veu même combattre contre le plus grand elephant en presence de S. M.	مرتبه چند بتعجب مطالعه کردم کرگدانرا که در فیلخانه حضرت پادشاه ایران پرورده شود و اورا در ورجش جنگ با فیل دیدم بحضور آن حضرت *
Egli si diffende à guisa d'un toro, bassando suo corno sin à terra, e girando il corpo destramente, per guardarsi dàl colpo della tromba, alla quale oppone sempre il corno insidiando continuamente al petto di suo nemico.	*Tuetur se tauri vice, demisso ad humum cornu, circumactoque corpore, quò sibi à proboscidis ictu caveat huic perenniter suum cornu opponens eoque in pectus adversarii insidians.*	Il se defend comme un taureau, baissant sa corne jusqu'à terre, & tournoyant son corps pour se mettre en garde du coup de trompe, à laquelle il n'oppose que sa corne, guetant toûjours vers la poitrine de son adversaire.	قان جانور در جنگ مزکف و شاخ خیشتنرا همیشه تا زمین نهاده و چسپان تن کردانیده خودرا از خرطوم نگهمیدارد و بر سینه عدوش بقرن بینی متفجه میشود *
Mugisse, mangia, e rumina à guisa de'l bove, al quale molto s'assomiglia; mà sua grossa pelle nera, con quei plichi à modo di corazza è cosa singolare, ed ammirabile.	*Mugit, mandit, & ruminat bovis instar, quo siquidem fermè naturâ convenit; verùm pellem præduram, ac nigram habet, thoracis in modum complicatam, quæ sanè singulare quid, & admirabile.*	Cet animal mugit, mange, & rumine comme un boeuf, auquel il est fort semblable, mais sa grosse peau noire avec de gros plis en façon de cuirasse est encore singuliere, & admirable.	اما آن جانور بتر ز گاو وثف رسدای میکند و غذا آن همین غذا گاو باشد بلکه همطبع گاو باشد لیکن پوست با پیچ مانند زره آهنی دارد و آن بسیار عجیب چیزیست *
Vien' pur questo curioso animale molto ben' dissegnato nel Matiolo.	*Cæterùm hujusce animalis vera effigies apud Mathiolum visitur.*	Il est fort bien designé dans l'herbier de Mathiole.	شک نیست که شکل آن حیوان در متن کتاب مطیولس حکیم بسیار درست و صحیح باشد *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Rinommato: celebre.	*Celebris.*	Renommé.	صاحب ضبط * مشهور * خمیره *
Rinonciare.	*Abrenunciare.*	Renoncer.	ترک کردن * کذاشتن * متروک نمودن * تنزهیں نمودن *
Rinovare.	*Renovare.*	Renouveller.	تازه کردن * نوساختن * جدید کردانیدن * بار دیکر ساختن * استحداث و تجدید نمودن *
Rinovatione.	*Renovatio.*	Renouvellement.	تجدید * تجدّ * استحداث *
Rinovato.	*Renovatus.*	Renouvellé.	بار دیکر تجدید نمود * باز تازه نمود * دیکر بار ذو ساخته شد * مجدّد کردید * متجدّد و محدث *
Rinovatore.	*Innovator.*	Renovateur.	تجدید کننده * باعث تجدید * مجدّد * محدث *
Riobarbaro.	*Rhabarbarum* : *ῥῆον βαρβαρικὸν.*	Rubarbe.	ریوند * ریوند چني * ریوند حیوانی * عرق لبواس * بیخ ریباس *
Il Riobarbaro dell' animali chiamato in Persia *ribas*, overo *livas*, cresce perfetto nell' orti di questa Città d'Amsterdam.	*Rhabarbarum animalium, Persicè ribas, aut livas, mirificè crescit in hortis Amstelodami.*	La Rubarbe des animaux appellée en Persan, *ribas* ou *livas*, croît en perfection dans quelques jardins d'Amsterdam.	ریوند حیوانی که ریباس یا لیباس بزبان پارسی خوانند در بعضی بساتین این شهر مسردام بتمام برکت میروید *
Ripa del fiume.	*Ripa fluvii.*	Bord de la riviere.	کنار رود خانه * جای بار *
Ripa del mare.	*Littus maris.*	Bord de la mer.	کنار دریا * ساحل دریا * لب دریا * ساحل بحر * شاطی البحر * بالی دریا *
Riparare.	*Reparare: resarcire.*	Reparer.	تعمیر کردن * مرمّت نمودن * معمور کردانیدن * ساختن *
Riparare: rappezzare le vesti.	*Vestes resarcire.*	Rappiecer les habits.	پینه کاری کردن * دروغ نهادن *
Riparo: diffeza.	*Propugnaculum.*	Deffense: fort.	سدّ * متریس * شبه *
Riparo de' fiumi.	*Septum fluminis.*	Digue.	بند رود خانه * سدّ * شط *
Ripensare.	*Recogitare.*	Repenser.	مکرّر فکر کردن * مرتبه دیکر متفکر شدن * باز بعقل سنجیدن * باز مطالعه نمودن *
Ripercuotere.	*Repercutere.*	Repousser: refléchir.	معکاس نمودن * انعکاس کردن * بر کردانیدن * رد کردن * عکس کردن * پس زدن *
Ripercosso.	*Repercussus.*	Repoussé: reflechi.	بر کردانیده * معکوس شده * انعکاس نموده * بر عکس زده * پس جسته * رد نموده *
Ripiantare.	*Referere.*	Replanter.	باز نشاندن * بار دیکر کاشتن * تکرار غرس کردن *
Ripieno.	*Repletus.*	Rempli: comblé,	پر بسیار * بغایت ممتلی * لب ریز * مالامال کرده * علی قدر الامکان متروس کردیده * مشحون *
Ripigliare.	*Resumere.*	Reprendre.	واپس کرفتن * باز یافت نمودن * مرتبه دیکر استدن *

Ripi-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Ripigliare l'animo.	*Revocare animum.*	Reprendre courage.	نفس ـ جان ـ قوّت گرفتن * گرفت انداختن *
Ripigliato.	*Resumptus.*	Repris.	باز یافت شده * واپس گرفته شده * باز ماخوذ گردیده *
Riportare.	*Reportare: referre*	Rapporter.	واپس استده * مرتبه دیگر قبض و استیفا نموده *
Riposare. Riposo: v: quiete.	*Quiescere.*	Reposer.	واپس بردن * پس دردن * باز بر داشتن *
Ripudiare.	*Repudiare.*	Repudier.	فراغت کردن * ارام گرفتن * آسوده شدن * راحت گرفتن * استراحت یافتن * فراغت نشستن *
Ripudiata.	*Repudium passa.*	Repudiée.	طلاق دادن * خلاص کردن * مطلّقه نمودن * طلاقنامه دادن *
Ripudio: libello.			طلاق گرفته * مطلّقه * خلاص شده *
Risaldare.	*Solidare.*	Resouder.	تکرار لحیم کردن * از نو لحیم کردن * باز دیگر وصل کردن * دیگر مرتبه چسپاندن *
Risalutare.	*Resalutare.*	Resaluër.	جواب سلام دادن * رد سلام نمودن * سلام پس دادن * علیک السلام گفتن *
Risalutato.	*Resalutatus.*	Resalué.	جواب سلام یافته * رجوع سلام شنیده * رد تواضع یافته * عرض سلام و تواضع یافته *
Risanarsi. Riscald: scaldare.	*Convalescere.*	Seguerir: guerir.	شفا یافتن * صحّت دیدن * چاک شدن * از بیماری برخواستن * بهتر شدن * عافیت باز یافتن *
Riscattare.	*Redimere.*	Racheter.	فدا دادن * فدیه نمودن * مفدی گردانیدن * نجات کردن * خلاص ساختن *
Riscatto.	*Pretium redemptionis*: λύτρον.	Rançon: rachat.	فدیه * فدا * افتدا * خلاصی * نجاتی * رهائی *
Rischiare.	*Discrimen incurrere.*	Risquer: hazarder	بخطر افتادن * بخطر خود را انداختن * بتهلکه خود را افکندن * بدغدغه گرفتار شدن * بواهمه افتادن *
Rischiarirsi l'aria.	*Serenare.*	S'éclaircir: devenir serain.	هوا واز شدن * هوا صاف و روشن گردیدن * دنیا و هوا کشاده شدن *
Rischiarirsi.	*Clarificari.*	S'éclaircir: devenir clair.	صاف شدن * زلال گردیدن *
Rischio.	*Discrimen incurrere.*	Risque; hazard: danger.	خطر * مخاطره * تهلکه * دغدغه * واهمه * خوف * ترس * بیم *
Riscuotere danari	*Exactorem agere.*	Retirer l'argent.	استیفا کردن * باز یافت نمودن * واپس گرفتن * تقاضا بردن *
Rissentirsi dell'ingiurie.	*Rancorem concipere.*	Se ressentir des injures.	کینه داشتن * فکر انتقام ورزیدن * دل رنج نگهداشتن * آزرده بماندن *
Rissentimento.	*Rancor.*	Ressentiment.	فکر انتقام * رنج * کینه * آزرده گی *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Riserrare.	*Occludere.*	Reserrer : serrer.	قايم بستن * سخت بستن * محكم و مسدود نمودن *
Riserbare.	*Reservare.*	Reserver.	قيد نمودن * دفع انداختن *
Riserbato : parco.	*Parcus.*	Reservé : épargnant.	ممسك * لئيم * دست بسته * خشك دست * صاحب امساك *
Risguardo.	*Ratio : respectus.*	Egard.	رعايت * قيد * توجّه *
Risibile.	*Risibilis.*	Risible.	مضحك * ضحاك * ذو الضّحك * قابل خنده *
Risipola: risipilla.	*Erysipelas.*	Eresypele.	ورم خوني * ورم دموي * رشكين *
Risma di carta.	*Chartæ fasciculus.*	Rame de papier.	كفّهٔ كاغذ * بستهٔ كاغذ * لفّهٔ كاغذ * بيست دسته كاغذ *
Riso : ridere.	*Risus.*	Ris : le rire.	خنده * ضحك * قهقهه * خندني *
Riso dissoluto.	*Risus dissolutus.*	Ris dissolu ; immoderé.	قهقهه * خنده بلند * ضحك نامعقول *
Riso ; grano.	*Oriza* : ὀρύζα.	Riz ; sorte de grain.	برنج * رزّ * تمّن * تمن مولاني * تمن احمر * برنج چنپا * برنج ريزه سال *
Riso molle al nostro modo, è mangiar vile, ed abominevole frà' levantini, dicendo che sia cosi un flemma, ed una colla, qual' satolla, ed aggrava lo stomaco ; e dà vero si lo danno doi giorni continui à' servitori, lo gettano alli cani: vien chiamato il riso di questa cottura ; (*sciolleh* شله).	*Orizæ mollis puls, seu nostratum modo parata, vilis & abominabilis fermè reputatur ab Orientalibus ; hanc phlegma, & gluten vocant, quâ nempe seu glutine prægravari stomachum, atque obtundi appetentiam probè censent; quod si biduo propinetur servis, hanc canibus projicient : vocatur autem oriza sic decocta (sciolleh* شله).	Riz mollet à nôtre façon : c'est un manger vil, & abominable dans le levant ; ils disent que c'est du flegme, & de la colle; qu'il saoule, & charge l'estomac de sorte que si l'on en donne deux jours de suitte aux valets, ils le jettent aux chiens: on l'appelle (cholleh) شله).	شلّه وشربا برنج يعني برنج توي اب نرم نرم پخته كم پسنديست اهل شرقرا وان ترزي اش بلغمي و كريا سريش تقاي معده باشد بنابرين اكر دو روزه متصل اورا بپزند براي نوكران اورا بسك مياندازند *
Riso cotto à consistenza con l'acqua, quale perfettamente scolata con tutto suo humore glutinoso, si fa coggere poi à lento fuoco sopra un letto di pezzetti di carne, con poco butiro; cipolle, amendole, passoli, pepe intiero, garofani, canella, cardamomo, & al fine scaldato, ed insoppato bene di botiro bollente, vien questo chiamato (pelau پلاو) ordinario mangiare di tutt' il levante.	*Oriza ad consistentiam cocta, tùm colo ab omni glutinoso humore separata lentoque igne iterum apposita supra stratum carnis, cum butyri momento, cum cepis, amygdalis, paßulis, cum granis piperis, & cardamomi, atque tandem ferventi butyro irrigata, ac bene imbuta, vocatur hæc (pelau* پلاو) *quotidianum sanè totius Orientis obsonium.*	Riz cuit dans l'eau, à consistence & en suitte epuré de toute cette eau gluante, & mitonné sur une couche de pieces de chair boüillie, avec peu de beurre, oignons, amandes, raisins secs, poivre entier, girofles, canelle, grains de paradis, & enfin bien echaudé & arrosé de beurre tout boüillant : c'est ce qu'on appelle (pelau پلاو) manger ordinaire de tout le levant.	اما برنج پلاو چنين است كه برنجرا ميان ديغ جوشانيده و اخر چون دانه كنده كردد و نيم پخت اب برون ريخته اورا نيز بالاي اتش نرم مينهند و در تهه تنجره تيكهاي كوشت با پياز و اندكي روغن و بادام و مويز و هال و قرنفل و دار چيني و فلفل و غير الات كرم ميپزند و بر سر ان بكمچه روغن چوشنده داغ ميزنند *

Ris.

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Riso cotto col brodo di carne con tal dose che basti per far gonfiare li grani, senza che s'attacchino lun' à l'altro, ed in fine scaldato co'l butiro bollente doppo consonto il brobo; questo è l'altra specie di *pelau*.	*Oriza cocta cum carnis pulmenti quantitate, quæ ad inflanda grana sufficiat, sed ad illa conglutinanda non redundet, tùm demum ferventi butyro inusta, & conspersa, post pulmenti consumptionem, est hæc altera species præfati pelau.*	Ris cuit avec le boüillon de chair en telle quantité qu'il suffise à faire gonfler les grains, sãs qu'ils se colent l'un à l'autre, & enfin echaudé avec le beurre boüillant aprez que le boüillon est consumé: c'est une autre façon de *pelau*.	ما چون پلاو باشکنه میپزند این قدر باید ریختن تا دانهای کنده شدند و اشکنه را تمام بخورند و اخر نیز الات توان ریخت و بروغن داغ باید زدن وان پلاو لطیف و لزیز باشد *
Riso cotto à consistenza, del quale si butta via l'acqua avanti che li grani grani siano disfatti, ed incolati insieme, e poi cosi mangiato con una grossa frettata d'erbe sopra, vien chiamato (*coucou-cielau* کوکو چلاو.)	*Oriza ad consistentiam cocta, cujus aqua projicitur antequam dissolvantur, & invicem cohæreant grana, tùm manducata cum ovorum placentâ superposita ex herbis paratâ, vocatur (coucou - cielau* کوکو چلاو).	Ris cuit à consistence dont l'on jette l'eau avant que les grains soient deffaits, ou colez ensemble, & mangé avec une grosse omelette aux herbes par dessus s'appelle (*coucou - chelau* کوکو چلاو)	اما کوکو چلاو همین برنج باشد که توی اب بجوشانند تا حد که دانهای کنده شوند و باهم نچشپند وان وقت اب ریخته و کوکو یعنی خاکینه باجناس سبزی بر سران نهاده اورا روی صفره بگزارند *
Mà si in vece di frettata si mangia con un intingolo di tamarindi, & altre cosette dalto gusto, si chiama allora (qalieh cielau قلیه چلاو).	*Si autem ovorum loco commisceatur oriza cum intingulo tamarindorum, aliarumque rerum grati saporis vocatur (qalieh-cielau* قلیه چلاو).	Si on le mange avec une sauce du suc de tamarins, & autres choses de haut gout, au lieu de l'omelette, c'est le (qalieh-chelau قلیه چلاو).	اما چون بر سر برنج چنین پخته یک چندین قلیه تمر هندی و غیر ترش مزه بریزند اورا قلیه چلاو خوانند *
E quando si mescola il riso co'l mungo, cioè; con certa specie di vescia Indica; molto buona, e rinfrescativa, questo è il (*kecieri* کچری) mangiar cotidiano dell' Indiani.	*Quod si commisceatur oriza cum vicia Indicâ vulgò, mungo, quæ quidem gustui grata, ac refrigerativa est, tunc vocatur (Kecieri* کچری) *& est perennis Indorum cibus.*	Si l'on mêle le ris avec le (*mungo*) des Indes, espece de vesce fort bonne, & rafraichissante c'est le (kecheri کچری) manger ordinaire des Indiens.	واگر برنجرا همراه ماش هنده مخلوط نمایند و با دستور مزکور بروغن داغ بزنند اورا کچری خوانند وان نزد اهل هند مکرر باشد و غذاش خنکست *
Si fà il riso *pelau* in cento maniere, variato co'l zaffarano, con il curcuma; con ova, spinacci, succo de' mori, ed altre invenzioni, quali si fanno comparire spicatamente sopra il cumulo de'l piatto.	*Diversificatur autem oriza pelaviana, seù (pelau) centenis modis; saccharo videlicet, croco, curcumâ, ovis, spinacciis, mororum succo, aliisque condimentis, quibus paropsidis superficies coloratur.*	Le ris *pelau* se varie en cent façons, avec le sucre, le saffran, la termerite, les oeufs, les epinars, le suc de meures, & autres inventions, que l'on fait paroître, ou que l'on range par dessus.	پلاو میپزند رنگارنگ که در این رساله گنجایش ندارند چون قبولی پلاو قاورمه پلاو شکر پلاو زرده و زعفران پلاو سیاه پلاو وغیرها *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Fanno de' delicati li Franchi nel Principio per accostumarsi al Riso in modo di *pelau*, mà con il tempo lo mangiano tanto volontieri, quanto l'istessa gente del paeze.	*Nauseam quidem sibi effingunt Franci à Principio, contra hanc orizam, pelau, sed decursu temporis hanc opiparè comedunt, nationalium more.*	Les Francs font les delicats au commencement pour s'accoutumer au ris *pelau*, mais dans la suitte ils l'aiment autant que ceux du pays méme.	اما فرنکیان تا چند سال در ایران یا ترکستان نمانده باشند پلاو نمیپسندند *
Risolvere una questione.	*Resolvere quæstionem.*	Resoudre une question.	مسئله قطع کردن * مطلب را فصل کردن * سوال را منقطع نمودن * مخلص کلام کفتن *
Risolversi.	*Determinare: statuere.*	Se resoudre.	قصد کردن * نیّت کردن * عزیمت نمودن * عازم شدن *
Risolversi in aria.	*Evanescere.*	S'evaporer.	باد شدن * بهوا رفتن * بهوا منقلب شدن * بریح انقلاب نمودن * تصعید برهوا نمودن *
Risolutamente.	*Certò.*	Resolument.	البتّه * قصداً * عزماً * لازماً * از روي قصد و عزم وجزم * بنیّة مشخّص *
Risoluzione.	*Propositum.*	Resolution.	عزیمت * عزم * قصد * نیّت *
Risonante.	*Resonans.*	Resonnant.	خوش سدا * خوش اهنک *
Risonanza.	*Sonus: concentus.*	Retentissement.	خوش آهنکي * خوش سدآیي * سداي بلند *
Risonare: risuonare.	*Resonare.*	Resonner: retentir.	سداي خوش دادن * آهنک خوش وبلند دادن * ترنکیدن * چرنکیدن *
Rispettare.	*Rationem habere.*	Respecter.	عزّت کردن * حرمت ورعایت نمودن * اکرام و احترام نمودن * تعظیم واعزاز بجاي آوردن *
Rispettivamente.	*Respectivè.*	Respectivement.	از دو طرف * از هر دو طرف * از دو جانب * من الطّرفین * من الجانبین * جانبین * طرفین * با نسبت *
Rispetto.	*Ratio: respectus.*	Respect.	حرمت * عزّت * اکرام * احترام * رعایت * ادب * ارکان * وقار * تعظیم * تکریم *
Rispettoso.	*Verecundus.*	Respectueux.	مُؤدّب * ادبي * صاحب ادب *
Risplendere: rilucere.	*Refulgere.*	Reluire: resplendir	برق زدن * پرتو نمودن * درخشیدن * لمع نمودن * مضوي بودن * ضیا داشتن * درخشان بودن *
Rispondere.	*Respondere.*	Répondre.	جواب دادن * ردّ جواب دادن *
Rispondere del danaro.	*Pro pecunia spondere.*	Répondre de la somme.	ضامن وجه شدن * ضامن زر شدن * کفیل مال شدن * ضامن نقد کردیدن * پاي مزد شدن *
Rispondere della persona.	*Pro persona spondere.*	Répondre de la personne.	کفیل بدن شدن * ضامن بدن شدن * ضامن جان شدن * کفیل شخص شدن * پایندان شدن *

Ris-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Riſpondente: preggio	*Sponſor: vas.*	Répondantt: caution.	ضامن * كفيل * جواب ده * متعهّد * مجاوب * پايندان * خمان *
Riſpondente.	*Reſpondens.*	Répondan: celuy qui répond.	جواب دهنده * مجاوب *
Riſpoſta.	*Reſponſum.*	Réponce.	جـــــــواب *
Riſtorativo. Riſtoro: conforto	*Reſtaurativus.*	Reſtaurant: confortatif.	مقوي * مفرّح * قوّت رسان * تفريح كننده *
Riſtretto.	*Reſtrictus: ſtrictus.*	Retreſſi.	تنك شده * ضيّق كرديده *
Riſtretto di mare.	*Maris ſtrictus.*	Détroit de mer.	خليج * خليج دريا * دريا كوچك *
Riſultare. Ritaglio: v: pezzo.	*Reſultare.*	Reſulter.	صادر شدن * حاصل شدن * فيض نمودن * متقوض كرديدن * درآمدن * صدور يافتن *
Ritardanza.	*Mora: cunctatio.*	Retardement,	اهمال * تاخير * تغافل * تكاسل * ديري * درنگ *
Ritardare.	*Cunctari: morari.*	Tarder.	تاخير كردن * اهمال كردن * ديري نمودن * تغافل وتكاسل كردن * پس انداختن *
Ritardato.	*Retardatus.*	Retardé.	پس انداخته * اهمال نموده * موخّر شده * تاخير نموده *
Ritenere.	*Retinere: continere*	Retenir.	چسپيدن * نگهداشتن * نكهداشتن * انجاليدن *
Riteſſere.	*Retexere.*	Retiſtre: retître.	مكرّر بافتن * باره ديگر حياكت كردن * مرتبه ديگر جولاهي نمودن *
Ritirare.	*Retrahere.*	Retirer.	پس كرفتن * واپس كرفتن * واپس استدن * پس كشيدن *
Ritirarſi dàl mondo.	*Mundo valedicere.*	Se retirer du monde.	دنيا ترك كردن * امور دنيا وداع نمودن * لهو ولعب دنيوي متروك نمودن * دنيا كذاشتن *
Ritirata.	*Receſſus ſignum.*	Retraite.	نقاره شب * طبل هسر * طبل نوبت خواب *
Ritirarſi in dietro	*Retrocedere.*	Reculer.	پساپس رفتن * پس رفتن * بعقب رفتن *
Rito.	*Ritus.*	Rite.	آيين * طسق * عادت * سلوك * ترز * منسك *
E più facile à certi Criſtiani levantini di laſciar totalmente loro Rito, che di purgarlo dà gl'errori.	*Facilius eſt quibuſdam Chriſtianis Orientalibus proprium ritum abdicare, quam eundem ab erroribus repurgare.*	Il eſt plus facile à certains Chrêtiens du levant d'abandonner entierement leur rite, que de l'épurer des erreurs.	آسان ونيك باشد جهت بعضي مسيحيان مشرق آيين خودرا ترك نمودن امّا همان ازغلطهاي پاك داشتن بسيار جفا واشكال دارد *
Rituale.	*Rituale.*	Rituel.	كتاب مناسك * كتاب طسوق * سلوك نما * كتاب دلالت وآيين وسلوك *
Ritorcere.	*Retorquere.*	Retorquer.	واپس زدن * برعكس زدن *
Ritornare.	*Reverti.*	Retourner.	پس آمدن * باز كشتن * باز كشت كردن * راجع شدن * رجوع وعود نمودن *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Ritornare in grazzia.	*Redire in gratiam.*	Retourner en grace.	باز قرب یافتن * مکرّر پیش شدن * مرتبهٔ دیگر مقرّب گردیدن * باز لطف یافتن *
Ritornato.	*Reversus.*	Retourné.	واپس گردیده * پس آمده * راجع شده * رجعت نموده * باز گشت کرده * برگردیده * عود نموده *
Ritorno.	*Reditus.*	Retour.	باز گشت * رجعت * عود * پس آمدی * واگشتن * رجوع * قفال *
Ritrare.	*Depingere : effingere.*	Tirer : peindre : portraire.	شبیه ساختن * صورت کشیدن * تصویر چهره کشیدن * تصویر * شبیه * صورت * چهره کشای *
Ritratto.	*Effigies : imago.*	Portrait.	
Ritrattare.	*Retractare.*	Retracter.	منسوخ کردن * باطل نمودن * بطّال کردن * انکار ورزیدن *
Ritrattare la parola.	*Revocare verbum.*	Retirer sa parole.	از قول برگشتن * از اقرار رجوع نمودن * عهد و پیمان خود را باطل نمودن *
Ritrovare.	*Reperire.*	Retrouver.	باز یافتن * یافتن * مرتبهٔ دیگر پیدا کردن * باز دیدن * مکرّر دست آوردن *
Ritrovato.	*Repertus.*	Trouvé: retrouvé.	باز پیدا شده * باز یافته شده * بار دیگر دست رسیده *
Rivale.	*Rivalis : procus.*	Rival.	رقیب * حریف * اغیار * خرسنک *
Rivedere.	*Revisere.*	Revoir.	بار دیگر دیدن * مکرّر ملاحظه کردن * باز وارسیدن *
Riveditore.	*Revisor.*	Reviseur.	صحیح کننده * مصحّح * اصلاح کننده * مصلح * مفتّش *
Riveduto.	*Revisus.*	Reveu.	صحیح کرده شده * صحیح گردیده * اصلاح یافته * تفتیش نموده *
Rivendere.	*Revendere.*	Revendre.	وافروختن * باز بیع نمودن *
Rivenditore.	*Propola.*	Revendeur.	وافروش * بیّاع *
Rivenire.	*Regredi : reverti.*	Revenir: retourner.	واگشتن * واپس آمدن * راجع شدن * رجوع نمودن * راه خود گردانیدن *
Rivenuto.	*Regressus: reversus.*	Revenu: retourné.	واپس آمده * واگشته * باز گشت نموده * راجع شده * رجوع نموده * از راه پس آفتاده *
Riverdire.	*Revirescere.*	Reverdir.	باز سبز شدن * بار دیگر سبزه زار گردیدن * باز اخضر گردیدن *
Riverire.	*Revereri.*	Reverer.	اکرام کردن * اعزاز و احترام نمودن * تکریم و تعظیم بجا آوردن *
Riverenza.	*Reverentia.*	Reverence.	تعظیم * تکریم * حرمت * عزّت * اعزاز * اکرام * احترام * احتشام * توقیر *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
E straordinaria la Riverenza de' Mahometani per le persone, e le cose sacre, per tanto sogliono mettere questa sentenza sopra la coperta di loro Alcorano; nissuno lo tocchi si non chi è puro.	*Tractant personas, resque sacras Mohommedani summa cum Reverentiâ, qua de causa corio Alcorani extrinsecus majusculis literis inscribere solent; ne tangat eum nisi mundus.*	Les Mahometans traittent les personnes, & les choses sacrées avec beaucoup de Reverence; c'est-pourquoy ils font écrire sur la couverte de leur Alcoran cette sentence; que personne ne le touche, que celuy, qui est pur.	حسب عزت كتاب مقدّس چنين بالاي جلدش نويسند لايمسك الا الطاهر *
Alla riversa.	*Inversè.*	Au rebours.	وارانه * بر عكس * كج * اعوج * مقلوبا *
Alla riversa: d'alto à basso.	*Subverso modo.*	A la renverse.	سر نگون * شيو بالا پايين * وارانه * مقلوبا * سراشيب *
Riversare; d'una veste.	*Invertere.*	Mettre à l'envers: tourner.	گردانيدن * وارانه كردن *
Riversare; d'un vaso.	*Effundere.*	Renverser.	ونبرو كردن * سر نگون گردن * سرازير كردن * واز نكيدن *
Riversare sopra il dorso.	*Constrare.*	Renverser: coucher.	به پشت خاباندن * بر ظهر در گردانيدن *
Riviera.	*Fluvius.*	Riviere.	رود خانه * رود * نهر * شط * جوي *
Rivo.	*Rivus.*	Ruisseau.	جوي تاز * جوي *
Rivocare: annullare.	*Revocare: annullare.*	Revoquer: annuller.	برطرف كردن * باطل كردن * بطالّ نمودن * منسوخ كردن * بي اعتبار ساختن *
Rivocatione.	*Revocatio.*	Revocation.	رفع * بر طرفي * بطلان * باطل — منسوخ شدن *
Rivolgersi: dicesi de' cavalli: &c	*Volutare se.*	Se vautrer.	سراغيـــــــدن *
Rivoltato: riversato.	*Subversus: inversus.*	Renversé: tourné.	بر گردانده * سر تكفان شده * سراشيب شده * مقلوب گرديده * منقلب *
Riuscita.	*Successus: eventus.*	Reussite: succez.	انجام * سر انجام * عاقبت * نهايت *
Riuscire.	*Succedere.*	Reussir.	ميسر شدن * بخوبي انجاميدن * بروجه احسن سر انجام يافتن * عاقبت بخير ديدن *
Robba.	*Res: supellex.*	Bagage: hardes.	مال * اسباب * متاع * پرتال *
Robbia.	*Rubia tinctorum:* ἐρθρόδανον.	Garance.	روناس * فوّه * عرق الصّباغ *
Robusto.	*Robustus.*	Robuste.	يغرمش * نوخاسته * چاك * چاغ * زورين * زوردار * قوي * قفّ تمند * پهلوان * نيرومند * برومند *
Rocca dà filare.	*Colus muliebris:* ῥόκα.	Quenoüille.	دست آويز * آوركه * دُكْرانْ *
Rocca: v: rupe.			
Rocca de' scacchi.	*Turricula latrunculorum: cyclops.*	La tour, le Roc des echecs.	رخ * رخ بازي سطرنج *
Rodere.	*Rodere.*	Ronger.	كرچ كرچ كردن * خورد كردن * قرط نمودن * كلاشيدن * كروچيدن * جليدن *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Rodi; Issola.	*Rhodus; Insula.*	Rhodes; Isle.	رودس * جزیره رودس *
Li Turchi non riparorno sin adesso quel diffetto di fortificazione, qual fù l'occasione della perdita di Rodi.	*Manet hactenus vitium circa Rhodienses munitiones, cujus occasione civitas hæc in Turcarum ditionem cessit.*	Les Turcs n'ont point encore reparé le defaut de fortification, qui fut l'occasion de la perte de Rhodes.	عیب که از طرح قلعه شهر رودس مانده بود هنوز هست *
Consiste quel diffetto, in certa collina, qual doveua esser spianata, di dove si pol battere in ruina il palazzo del Gran Mastro, & una gran parte della Città.	*Consistit vitium in colle, qui juxta delineamentum arcis debuerat æquari solo; hinc enim apertè feriri valet tum Magni Magistri palatium, tùm non modica civitatis pars.*	Ce defaut consiste en une colline que l'on avoit dessein d'applanir, d'où l'on peut battre le palais du Grand Maître, & une partie de la ville.	واما اهل ترک کی این عیبرا خواهند ساخت چنانچه دران باب بی وقوفند *
Mi fù mostrata la fenestra, d'onde fù gettata dàl Cavalier Traditore quella funesta saetta n'el campo d'i Turchi, con la cartuccia d'aviso attacata, che si dovesse rendere la città quando comparibebbe loro batteria sopra la collina.	*Fenestram mihi addigitabant, ex qua perfidus eques sagittam emittens cum schedula in Turcarum castra monuit dedendam fore civitatem, ubi ad hunc collem appellerent.*	L'on me montra la fenestre par où le Chevalier traître jetta une fleche avec un billet dans le camp des Turcs, pour les avertir que l'on se rendroit aussi-tost qu'ilz viendroient sur cette colline.	پنجره دیدم که از انجا ادمی خیانت کرده و سوی لشکر ترک نشاب انداخته با خبار احوال حضرت نقابت وشرافت پناه میر رودس و مقصدش اظهار نموده باعث فتح بوده *
Cosa deplorabile! di vedere là sin hoggi li stemmati del fior della Nobiltà d'il mondo Cristiano, tanto sopra la porte d'i palazzi, quanto sopra l'artigleria.	*Extant hactenus proh dolor! nobilissimorum totius Christianitatis heroum stemmata athlantibus palatiorum affixa, ac basiliscis, seù tormentis bellicis insculpta.*	C'est chose deplorable de voir encore sur les palais, & sur l'artillerie les armes de la plus grande Noblesse de la Chrêtienté.	باز انجا هنوز علامتهای اشراف مانده تا دلیل حق باز خاست باشند *
Il famoso Mazzamameh Generale delle galere d'il Turco Governatore della piazza fece diuidere con un muro la Chieza de' Greci in due parti, acciò una servisse per suoi schiavi Catolici.	*Famosus ille Mazza mameh triremium Turcicarum Architalassus, nec non arcis Gubernator Græcorum Ecclesiam bifariam muro dividi jussit, ut altera pars in Ecclesiam captivorum Catholicorum cederet.*	Le fameux Mazza-mameh General des galeres du G. S. & Gouverneur de la place, a fait diviser par une muraille l'Eglise des Grecs en deux parties, dont l'une sert d'Eglise à ses esclaves Catholiques.	سردار چکترک سلطان ماضامامه نام در وادی معبدی اروام فرموده تا بموجب دیوار میانه بر غلامان فرنکیان مشترک کرده بسیار هنر وصواب کرد *

Alguni

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Alcuni di coſtoro ſono là maritati, ed aſſai ricchi; frà gl'altri un certo Schiavone chiamato Capitan Gianneti, attezo che commanda ſopra una nave appartenente à luy ſteſſo.	*Horum nonnulli ibidem conjugati, & opulenti, inter quos perſpicuus quidam Dalmata, quem Capitan Gianneti ideo vocant, quod in navi propria Navarchi officio perfungatur.*	Quelques-uns ſont mariez; & fort riches, entre autres un certain Eſclavon appellé Capitan Gianeti, parce qu'il monte un navire, qui luy appartient.	فبعضي از اهل مملوك انجا فرغت دارند و كل خدا شده‌اند خوصوص صاحب كشتي صاحب كشتي مسمّى بقپيطان جانتي خوش *
Pregato dà coſtui, predicai, confeſſai, & diſſi la meſſa adi 9. d'Ottobre 1678. e doppo fui trattato ſplendidamente.	*Hujuſce precibus obtemperaturus ſacra illic adminiſtravi die 9. Oct. 1678. poſtmodum verò oppiparo intereſſe coegit convivio.*	Il me pria de precher, confeſſer, & dire la meſſe au 9. Oct. 1678. & en ſuitte me traitta fort ſplendidement.	شكر خدا كه در كنيسه ايشان خطبه و نماز داشتم يعني روز نهم شهر اوكتوبر در سال مسيح الفي و ستمايه و تمانيه و سبعين *
E fiancata la bocca d'il porto con due torri, l'una chiamata (Arab-qalaſſi) cioè; forte de gl' Arabi, l'altra (deghermeh-qalaſſi) cioè; forte d'il molino.	*Stringitur oſtium portus Rhodienſis bina hinc inde turre, quarum alteram (Arab-qalaſſi) vocant; ſeù Arabum arcem; alteram verò (deghermeh-qalaſſi) arcem nempe molendini.*	Il y a deux tours d'un côté, & d'autre à l'entrée du port; l'une appellée (Arab-qalaſſi) c'eſt à dire; fortereſſe des Arabes, & l'autre (deghermeh-qalaſſi (c'eſt à dire; fortereſſe du moulin.	از طرفين خور بندر رودس دو برج باشد كه يكرا عرب قلعسي تركان خوانند و ديكرا دغرمه قلعسي *
Reſta pur la memoria che queſte torri occupano il luogo d'i piedeſtalli d'il Coloſſo di Giove, una delle ſette maraviglie d'il mondo.	*Perhibent has turres occupare locum plinthorum Jovis Coloſſi, qui inter ſeptem mundi miracula recenſetur.*	L'on dit que ces deux tours ſont à la place des piedeſtaux du Coloſſe de Jupiter, l'une des ſept merveilles du monde.	ونقليست كه در قديم الايام همانجا صورت ديو نشانده چون دند كه يك پاهش بالاي پايه برج و پاه ديكر بالاي پايه برج ديكر داشته وان صورت از هفت معجزات دنيا يكي بوده *
Rogna.	*Scabies.*	Galle.	كري * جرب * حكّه * خارش * هاءر * هوش *
Rognoſo.	*Scabioſus.*	Galleux.	خرش * خركبي نه * خركر * خشك زدن * جرب دار * صاحب جرب * حكّه دار * خارش دار *
Rogo acceſo.	*Rogus: pyra.*	Braſier.	سلنج * حريقه * لنبه آتش *
E fuor di dubbio che le donne di certi gentili d'India ſi gettano in un Rogo acceſo doppo la morte d'il marito con feſta, & ſolennità di tamburi, pive, & altri iſtromenti.	*Nil certius, quam quod quorundam gentilium uxores poſt mariti funera, ſtata die in rogum ſeſe præcipites agant, poſt choreas ſolemnes actas ad ſonum, tympani, ſcalmelli, aliorumque inſtrumentorum.*	Il eſt certain que les femmes de certains gentils des Indes ſe jettent vives dans un braſier aprez la mort de leur mary avec grande ceremonie & ſolemnité; au ſon des tambours, haut-bois, & autres inſtrumens.	معلوم ميست كه زنان معجه سبان هند چون شوهر ايشان وفات كرد خود را زنده ميسوزانند با رقصي و غوغا بسيار تنبغاره و سرنه و ساز هاي ديكر
Rognoni.	*Renes.*	Rognons: reins.	كُلي ره * كمر * كليه * خلوه *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Rollo de' ſoldati.	*Album.*	Rolle des Soldats.	دفتر سپاه * دفتر لشكر * دفتر العساكر *
Roma.	*Roma.*	Rome.	روميه كبري * روميه العظما * پاي تخت حضرت شاهنشاه ريم پاپا خليفة حضرت عيسي * شهر روميه *
Romanzo.	*Fabularum liber.*	Roman.	جنك المهملات * كتاب قصّه مهملات * كتاب داستانها *
Rombo ; figura.	*Rhombus.*	Rhombe; figure.	مربّع متساوي الاضلاع غير متساوي الزوايا * مربع بالمعيّن *
Rombice.	*Rumex.*	Ronce.	تورت صحرايي * تورت دشتي * تورت جنكلي *
Romitorio.	*Eremus.*	Hermitage.	* اناپاط * صومعه * رهبان خانه * تكيه *
Romito.	*Eremita.*	Hermite.	* ايپاغا * صومعه نشين * تكيه نشين * عابد * راهب زاويه نشين * كوشه نشين *
Rompere.	*Rumpere.*	Rompre.	شكستن ـ ميشكنم * پاره كردن * مكسور نمودن * بنجيدن *
Roncheggiare : roncare.	*Stertere: ronchiſſare.*	Ronfler.	چكچاك كردن * سر بخواب كردن * شخير و غطيط كردن * بخسبي كردن * بخستن *
Roncheggiatore.	*Stertens.*	Ronfleur.	خرخر كنند * غطيط كنند * شخير كنند *
Rondella; augello	*Cypſelus; avis.*	Martelet ; oiſeau.	ابابيل * مرغ ابابيل * پرستك *
Rondine; augello.	*Hirundo.*	Hirondelle.	پرستك * خطّاف * مرغ حضرت عيسي * بالوايه * بالوالق * يلوايه *
Chiamano gl'Arabi la rondine l'ugello di Chriſto, alludendo ſenza dubbio à quel verſetto di l'Alcorano c.della famiglia d'Amran, dove mette queſte parole in bocca d'il Salvatore; Io venni à voi dà parte di voſtro Signore con miracoli; io vi faro una figurina d'un ugello di fango, ſoffiaro ſopra, e ſubito ſera ugello volante con la permiſſione di Dio.	*Vocatnr hirundo avis Chriſti ab Arabibus; quod equidem nomen colludit cum Alcorano ſurata de familia Amran; ubi inducit Chriſtum dicentem;* *Ego veni ad vos cum ſignis nomine Dei; conficiam ego vobis figmentum avis ex luto, & inſufflabo in illud, & ſtatim volabit ex nutu Dei.*	Les Arabes appellent l'hirondelle l'oiſeau de Jeſus, ſans doute faiſans alluſion à ce paſſage de l'Alcoran au chapitre de la famille d'Amran, où il fait dire ces parolles au ſauveur; Je ſuis venu à vous avec des ſignes evidens de ma miſſion de la part de vôtre Seigneur, je vous fairay du limon de la terre la figure d'un oiſeau, je ſouffleray contre, incontinent elle ſera oiſeau, & volera par la permiſſion de Dieu.	بعضي پرستكرا مرغ حضرت عيسي كويند وان لقب نسبت داده باينه سوره ال عمران * إِنِّي قَدْ جِئْتُكُمْ بِآيَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ أَنِّي أَخْلُقُ لَكُمْ مِنَ الطِّينِ كَهَيْئَةِ الطَّيْرِ فَأَنْفُخُ فِيهِ فَيَكُونُ طَائِرًا بِإِذْنِ اللَّهِ *
Roſa.	*Roſa.*	Roſe.	كل سرخ * ورد احمر * ورد جوري * جوري *
Roſa muſchiata.	*Roſa moſchata.*	Roſe muſquée.	كل مشكي * ورد نسرين آتشي * ورد چيني *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Rosa Bassorina.	*Rosa Bassorina.*	Rose de Bassora.	رازغي * كيتي آراي *
Rosaïo; rosaro; arbore.	*Rosetum.*	Rosier.	درخت گُل سرخ * شجره ورد الاحمر *
Roso: corroso.	*Corrosus.*	Rongé.	بدهن خراشيده * خورده * كلاشيده * كروچيده *
Rosignuolo.	*Luscinia: philomela*	Rosignol.	هزار داستان * بلبل هزار دستان * بلبل هزار * هزار اواز * هراوا * هراواز *
Rosmarino.	*Rosmarinus.*	Ros-marin.	يعشان پهن * يوشان دراز * اكليل الجبل *
Rospo.	*Bufo.*	Crapaut.	وزغ * وزغ زهردار * ضفدع السم *
Rosseggiare.	*Rubescere.*	Devenir rouge.	ميل بسرخي داشتن * سرخك بودن * اندك سرخ بودن *
Rosso.	*Ruber: rubeus.*	Rouge.	سرخ * احمر * قرمز *
Rosso del ovo.	*Vitellus ovi.*	Jaune d'oeuf.	زرده تخم مرغ * ضفار البيضه * زرده دحروجه *
Rostire: arrostire.			
Rostro.	*Rostrum.*	Bec.	نُك * منقار * بُول مرغ * تك مرغ *
Rotella: targa: brochiero.	*Parma.*	Rondache: bouclier.	سپر * قلخان * درقه * ترس * جُنّه *
Rotondità.	*Rotunditas.*	Rondeur.	دَوْري * تدوير * استداره * دايره *
Rotondo.	*Rotundus.*	Rond.	گرد * مدوّر * دوري * مستدير *
Rotta d'essercito.	*Clades.*	Défaîte d'armée.	شكست لشكر * شكست عسكر * انكسار قشن * هزيمة جند *
Rotto; spezzato.	*Fractus: ruptus.*	Rompu.	شكسته * پاره پاره شده * خورد شده * مكسور شده *
Rotto; d'un essercito.	*Profligatus.*	Défait: taillé en pieces.	شكست خورده * مهزم و مبدّد نموده *
Rottura.	*Fractura: ruptio: infractio.*	Rupture,	شكستگي * شكست * انكسار * پاره شدن *
Rottura: v: hernia.			
Rovinare: distruggere.	*Diruere: vastare: excindere.*	Ruiner: abbatre.	خراب كردن * ويران ساختن * منهدم كردن *
Rovinato à fatto: bancarottiere.	*Decoctus.*	Ruiné: banqueroutier.	ديوالي * شكسته * قلاش * داس دلوس *
Rozza.	*Caballus.*	Haridelle: mazete.	ماخبي * كهنه يابو *
Rozzo: goffo.	*Rudis: incultus,*	Grossier.	خود خف * ابله * لاشي * دبنك * پنتي * سفيه * بليد * بيعقل * نادان * زيف * خوريان * دُنكل *
Rozzezza.	*Ruditas: stupiditas.*	Grossiereté.	نادانستگي * بيعقلي * دَژ *
Rubbare.	*Furari: rapere.*	Derober: piller.	دزديدن - ميدزدم * دزدي كردن * سرق كردن * بوق كردن *
Rubino.	*Rubinus.*	Rubin.	ياقوت * ياقوت رماني * پاكند * بهرمان * ميشته *
Rucchetta; herba.	*Eruca; herba.*	Roquette; herbe.	جرجير * جرجير گياه *
Ruffiano.	*Ganeo: leno.*	Ruffien: maquereau.	قرّمساق * كوّاد * دويث * معرّص * پايزن * پروند * قوّاد *
Ruffiana.	*Lena.*	Maquerelle: rufienne.	زن قرمساق * كوّاده * دويشه * معرضه *
Rugare.	*Rugare.*	Rider.	پيچيدن * انجختن *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Ruggine: rubigine	*Ærugo: rubigo.*	Rouïlle.	زنگ * صدا * زنگ * موریانه * خرصاوله *
Rugginirſi.	*Æruginem contrahere.*	Se rouïller.	زنگ گرفتن * مصدّي شدن * صدا گرفتن * منزنگر شدن *
Rugginito.	*Rubiginoſus: ferruginoſus.*	Rouïllé.	زنگ گرفته * مصدي شده * منزنگر *
Ruggire.	*Rugire.*	Rugir.	غريّدن — مبغّرم * غرّش كردن * بانگ كردن اسب * آواز كردن سبع * ضرغام — صدا مبهم كردن *
Rugiada.	*Ros.*	Roſée.	شبنم * نم * جاله * ژاله * طلّ *
Ruminante.	*Ruminans.*	Ruminant.	خوينده * ژاژخار *
Ruminare.	*Ruminare.*	Ruminer.	مره كردن * خوبيدن *
Rumore: fama.	*Rumor: fama.*	Bruit: bruit commun.	آوازه * اخبار * اراجيف * صلا *
Rumore: ſtrepito. Ruota.	*Rota.*	Rouë.	چرخ * بكره * دولاب * دوّار * جلاو * دآو *
Ruota di molino.	*Rota molendini.*	Rouë de moulin.	پره آسيا *
Ruotare.	*Rotare.*	Tourner: pirouëtter.	چرخيدن — مبچرخم * چرخ زدن * دور زدن *
Ruotolo di panno	*Pannus volutatus.*	Rouleau de drap.	توپ قماش * قن قماش * توپ پارچه * جعاره قماش *
Rupe.	*Rupes.*	Rocher.	كوه پاره * سنگ عظيم * پارچه كوه *
Ruſſia.	*Ruſſia.*	Rouſſie.	ولايت اروس * الكه اروس * ملك اروس *
Ruſſo.	*Ruſſus.*	Rouſſe: de rouſſie.	اُرُس * آدم اُرُس * مردم اُرُس *
Ruſticamente.	*Ruſticè.*	Ruſtiquement.	كرز روستايي * مثل روستايي * زيف * روستا يانه *
Ruſtico.	*Ruſticus.*	Ruſtique.	روستاي * ولايتي * دهقان * فلاّح * دهاتي * مردم ده وقريه * اهل قصبه * زيف *
Ruſtico: ſcorteſe.	*Inurbanus.*	Ruſtique: groſſier.	ناسازگار * ناساز * بي ادميت * بي تربيت * بي ادب * روستاي مانند * زيف *
Ruta.	*Ruta.*	Ruë; herbe.	سداب * حرمل * حرا * مسخن * سعايين * كوخر * سداب بستاني و برّي وجبلي *
Ruttare.	*Eructare.*	Roter.	آروغ كردن * شش كردن *
Ruvidezza.	*Aſperitas.*	Rudeſſe: âpreté.	درشتي * غليضي * ناهنواري *
Ruvido.	*Aſper: rigidus.*	Rude: âpre.	زور * درشت * غليض * نادرم * خشن * دست شكن *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
SAbaiti, volgarmente Sabi, con (Sſad ص) come vien ſcritto nell' Alcorano c. 1. ſono originati dà Sabbi figlio di Edris, cioè; Enoch, qual vocabulo ſi trova coſi fabricato nell' Alcorano cap. 18, e 20.	*Sabaitæ, vulgò Sabi, per Sſad (ص) ut in Alcor. Sur. 1. à Sabi filio Edris, qui eſt Enoch; cujus quidem vocabuſi incunabula ad Alcoranum referenda Sur: 18, & 20.*	Le Sabaïtes, ou Sabis avec la lettre (Sſad ص) comme il eſt écrit dans l'Alcoran ch. 1 ont pris leur nom, & leur origine de Sabi fils d'Edris, terme, qui n'a d'autre Principe que l'Alcoran aux c. 18, & 20.	صابيين كه زكر ايشان باشد در سوره البقره شايد كه از صابي بن اديس صادر شدند و اما ادريس كه زكران در فرقان مشهور باشد حضرت انوخ است *
Li Sabaiti ſi chiamano etiandio Mendaï, cioè al parer di loro; (bende-haï بنده حي) creatura del vivente, s'intende; d'Iddio.	*Sabaitæ etiam Mendai vocantur, i: e, (inquiunt;) quaſi (bendeh - haï بنده حيي) creatura viventis, nempe Dei.*	Ils s'appellent encore Mendaï, c'eſt à dire ſelon leur interpretation (bendeh-haï بنده حي) creature de Dieu.	باز منداي نام دارند بلكه كويا بنده الحيي *
Si chiamano ancora Chriſtiani di S. Giouanni, dà'l tempo d'il Rè Mamoun, quale forzando quella gente diſcieglere qualche Religione, mentovata ed appruovata nell' Alcorano, s'aviſorno d'aggiungere à loro legge il nome di Chriſtiani.	*Vocantur Chriſtiani S. Joannis; cum enim C-halifeh Mamoun internecionem illis minaretur, niſi aliquam Religionem, quarum meminit Alcoranus amplexarentur, Chriſtianorum ſaltem nomen ſibi adſciverunt, quo hactenus tantopere gloriantur.*	Ils ſont encore appellez Chrêtiens de S. Jean, à l'occaſion de la perſecution du Roy Mamoun, qui les força ſoubs peine de la vie de faire choix d'une loy, qui fut authoriſée par l'Alcoran, d'ou vient qu'ilz s'aviſerent de prendre à tout le moins le nom de Chrêtiens.	ايضا ✠ كرسطيان سانجوان نام دارند چنانچه نقليست كه مامون خليفه نهيب ايسانرا كرده تا ديني مرقوم و مقبول در متن قرآن اختيار نمايند انها دين محمد ردّ كرده اقل نام كرسطيان يعني مسيحي بر خود نهادند *
Dà'l reſtante ſono li Sabaiti reliquie de gl'antichi Caldei, mà queſto nome di Sabi conforme pare dà gl' Autori Arabi ſi dava pure a tutti gl' altri gentili.	*Sabaitæ porrò ſunt antiquorum Chaldæorum reliquiæ ſed nomen hoc omnibus aliis attributum fuiſſe gentilibus, tradunt ſcriptores Arabes.*	Ce ſont en ſubſtance des reſtes des anciens Chaldeens, bien qu'il eſt conſtant que les autheurs Arabes ont donné le nom de Sabaïtes à tous les autres gentil s.	باز معلوميست خواه از زبان خواه از وسوسهاي دين خود ايشان كه از قديمات قلداهيان باقي ماندند بنابرين هر چند كه فقير و مسكين باشند در باره شجره نسل كرمي و غيرت بسيار مينمايند *
Sono li Sabi quaſi tutti orefici, & alguni ferrari, e fa-legnami; con tutto cio eſſendo quaſi miſeri vermicciuoli: preggiano con ſtupenda arroganza certa ſerie, e genealogia di loro famiglie.	*Sabaitæ ferme omnes auriſices ſunt, pauci vero fabri lignarii, aut ferrarii: omnes porrò quaſi de reptilium ſtyrpe, quandam tamen familiarum ſeriem arroganter memorant.*	Ces gens ſont preſque tous orphevres, & quelques-uns forgerons, ou charpentiers, aureſte tous gens vils, & miſerables, mais eccesſivement jaloux de certaines genealogies de leurs familles, d'ont ils parlent avec extravagance.	از جهت امر صبغه اقتر انها سواي جويهاي فراط و دجله و قارون وطن دارند خصوصاً در هويزه و بصره و ششتر چون معلوميست از صوره مخصوص كه بهمت حضرات پادريان بصره در رومه معظمه باصمه شد *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Sono obligati per la lege di loro battezimo d'abitare vicino à i fiumi; e per ciò principalmente si trovano in Havisch, in Bassora, ed in Sciuster: v: la mappa particolare circa loro nell' opere di Mr. Thevenot, pigliata dàll' originale de' Nostri Padri di Bassora stampata in Roma.	*Incolunt ex præscripto legis baptismi fluentorum ripas, præsertim in civitatibus Havizeh, Bassora; & Sciuster; vide mappam specialem Nostrorum Patrum apud Thevenotum seniorem, quæ antea Romæ excusa fuerat.*	Ils sont obligez par la loy de leur Baptême d'habiter au prez des rivieres, ce que l'on voit sur tout dans leurs principales colonies comme Havizeh, Bassora, & Chuster: voyez la table particuliere dans les relations de Mr. Thevenot le vieux, qu'il à fait copier de celle que nos Peres avoient auparavant fait imprimer à Rome.	در ایشان مفروض باشد که در جای دیگر متوطن نشوند الا سعی ایها یعنی رود خانهای بنابریں سکنت ایشان نخستین هویزه باشد و بصره و شستر *
Ho sperimentato io stesso per molti anni svisceratо zelo di coloro per i Franchi à tal ponto, che loro Ganzevra (non voglio chiamarli Pontefici) con 500 in circa de' principali di loro gente trattavano meco di farsi tutti Christiani, mà in sostanza m'accorsi che pretendevano solamente che la fede di Cristo venisse come insito inestata sopra loro rito; e dà vero restano cosi molti Missionarii ingannati circa questa gentaccia.	*Zelum immoderatum hujusce gentis pro Francis ipsemet diutius expertus: imò agebant mecum olim ipsorum ganzevræ (pontifices non dicam) cum quingentis primoribus de suscipienda Christiana lege; sed reipsa hanc quasi insititium furculum suo superaddi posse ritui autumabant; quo quidem modo multi circa exercitium missionis erga gentem hanc illusionibus obnoxii.*	J'ay éprouvé durant assez long temps le zele extreme de ces gens pour les Francs, jusques là que les chefs de toute leur secte traittoient avec moy pour se faire tous Chrêtiens; mais dans le fond je connus que tout leur but étoit d'ajuster en quelque façon nôtre loy avec la leur comme qui enteroit l'une sur l'autre.	فرنگیان و پاریان باختصاص دوست میدارند بنابریں روزی بعضی شیوخ ایشان نزدم امدہ باتفق کلانتران میخواستند که جمیع معمودیه بدهم لیکن در حقیقت تصور میکنند که دین ما بر دین خویشتن توانند نهاد گویا ترکه غریب باغیر درخت پیوسته شود *
Detestano la circoncisione, canonizzano il battezimo, guardano la Domenica, venerano S. Gio: Batt. sin à preferirlo al Salvatore (S. Gio: Batista dico, non l'Euangelista, errore indegno, nel prologo d'il Spondano.)	*Circumcisionem detestantur, baptismum canonizant; Dominicum diem servant; S. Joannem Bapt. etiam Christo præferunt, non autem S. Joannem Euangelistam, ut innuit D. Sponnus in prologo.*	Ils detestent la circoncision; ils canonisent le Baptême; ils gardent le dimanche; ils honorent S. Jean Bapt. même au dessus de Jesus Christ (non S. Jean l'Euangeliste comme pretend Monseigneur de Sponde dans son prologue.)	یقینیست که ختنه رد میکنند و معمودیه سر اولی دین ما بر ندانند و حضرت یوحنا المعمدان دوست بسیار دارند *

Rive-

Sab.

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Riveriſcono ancora la croce mà ſono in loro libri queſte coſe d'un modo tanto ſtravagante, & indegno della fede Chriſtiana che biſogna dir piùtoſto che ſiano coſe diſparate.	*Crucem etiam reverentur ſed abſona omnino dogmata, & à fide Chriſti aliena ſunt, quæ circa hæc capita ex ipſorum libris expromunt.*	Ils reſpectent encore la croix; mais leurs opinions touchant ces choſes là ont ſi peu de rapport avec la croyance Chrêtienne que ce n'eſt rien moins que ce qu'il ſemble, tant leurs liv resſont extravagans ſur ces points.	وصليب نيز سجده ميكنند اما در سر تفسير جميع اين نسبتهاي با دين فرنك اينقدر راي پوچ و بيهوده دارند كه كفتني نباشد *
Frà altre ſuperſtizioni ſtimano eſſer crime capitale di mai tagliare in tutta la vita un pelo della barba.	*Inter alias ſuperſtitiones, vel pilum barbæ abſcindere per totam vitam piaculum ducunt.*	Entre autres obſervances ſuperſtitieuſes ils ont coûtume de ne couper en toute leut vie aucun poil de leur barbe.	صابيين عيب وزنب عظيم دانند موي ريش چيدن و هركز در تمام عمر ايشان نميچينند و نميتراشند *
Mà etiandio loro Sacerdoti, (cieigh شيخ) loro Miniſtri (telmid تلميذ) e loro Prelati (غنزوره Ganzevreh) non mai tondono, ò tagliano algun capello della teſta.	*Sacerdotes autem vulgò (Ciegh شيخ) & miniſtri (telmid تلميذ) & prælati (Ganzevræ غنزوره) nunquam etiam cæſariem tondent.*	Leurs prêtres, leurs miniſtres, & leurs prelats, (شيخ * تلميذ * غنزوره * chegh, telmid, ganzevreh) ne font jamais couper aucun cheveu de la tête.	باز غنزوره و تلميذها و شيوخ موي سر و كيش ميپرورند *
Contano 372023 ánidalla creazione del primo Adamo fin al preſente anno per eſſempio 1683; mà goffamente pretendono quei loro libri eſſervi ſtati dui Adami, l'uno creato dà Dio, l'altro nato dà Eva, & il primo Adamo, e lo chiamano (Adam bar Adam) Adamo figlio d'Adamo.	*Numerãt 372023 annos à creatione primi Adami ad præſentem annum 1683; duo autem confinguntur Adami in eorum libris, primus ex nihilo creatus; alter ex Eva, & primo Adamo procreatus, quem (Adam bar Adam) Adamum Adami filium vocant.*	Ils content juſques à 372023 ans depuis la creation du premier Adam juſques à l'année preſente 1683: or l'on trouve dans leurs livres qu'il y a eu deux Adams, l'un creé de Dieu, l'autre engendré d'Eve & du premier Adam, & ils appellent celuy-cy (Adam bar Adam) Adam fils d'Adam.	و امّا تواريخ نكه ميدارند كه هيچكس در دنياء هركز نشنيده چنانچه از افرينش دنياء تا اين سال مثلا هفتاد و دو هزار سال ميشمارند و از ان جهت غير ابو البشر يك ادم ديكر در خيال ايشان ساخته و اورا ادم بار ادم ناميده يعني پسر ادم سفي *
Dicono che il peccato del primo Adamo fù non haver voluto ubedire all' Angelo della morte, quale doppo mille anni di vita lo chiamava à miglior vita, & più felice patria, mà ch'egli lo rimando al ſuo primogenito &c.	*Primum Adamum peccaſſe ajunt quia exacto vitæ anno milleſimo, quem terminum præſcripſerat illi Deus, noluit evocatus ad meliorem vitam felicioremque patriam Angelo mortis parere, ſed plures prætexens excuſationes, eum remiſit ad filium ſuum primogenitum.*	Ils diſent que le peché du premier Adam conſiſte en ce qu'aprez avoir vécu mille ans, il ne voulut point obeir a l'Ange de la mort, qui l'appelloit à une meilleure vie, mais qu'il s'étoit excuſé, & l'avoit renvoyé à ſon ainé.	باز كويند كه ابو البشر بعد از هزار سال از عمرش كزشته ملك الموت را ردّ كرده و كناه او همين بوده و باز ادم ثاني ميوه محروم جنت عدن چشيده تمام طبع بشري ضايع كرد *

ITALICE.

Quanto al ſegondo Adamo dicono che fu cauſa etiandio de' maggiori diſaſtri nel mondo mangiando del frutto vietato: &c. Chiamano il principale de' loro libri (Sidra Adem) libro d'Adamo; mà altri vogliono dir (Sidra l'Adem) libro ad Adamo, cioè; dato d'al cielo ad Adamo, con che s'accorda forſe la ſentenza de' Rabbini nel libro zohar, quali ſopra quel paſſo della Geneſi c. 5. *hic eſt liber generationum Adam*, intendono un libro realmente tras meſſo dà Dio ad Adamo per mano di Razaele Angelo.

Finalmente ſono li Sabaiti la vera ſorgente d'ogni ſuperſtizioſa aſtrologia, e d'ogni ridicola ſcienza di Taliſmani, Therafimi, e figure: per tanto benche tal gente frequenti volentieri noſtra chieza di Baſſora vorrei che ſi procedeſſe con ogni rigore, & cautelezza circa loroconverſione: V: ſopra; matrimonio; e più baſſo, ſalvarſi; ſepellire; ſette: e nellaFarmac. Perſ. p. 54. e l'Ecchellenſe *de Orig: nom: Papæ.* p. 318.

Sabbato.

LATINE.

Secundus autem Adam cumulatius iis auxit mundum miſeriis ex arboris uetitæ comedens fructu: &c.

Bibliorum præcipuum vocant (Sidra Adam) librum Adami, ſed alii legunt (ſidra le-Adem) librum Adamo; quod nempe Adamo fuerit è cœlo datus, juxta ſententiam Rabbinorum, in zohar qui ad ea cap. 3. gen. verba, hic eſt liber generationum Adam, ibi ſermonem eſſe rentur de libro propriè dicto, quem Deus Adamo demiſit per manum Angeli Razaelis.

ASabaitis denique proceſſit quidquid ſuperſtitioſi eſt in Aſtrologia, & in ridicula Taliſmanorum, Teraphinorum, ſeù Idolorum ſcientiâ; quocirca quamvis Eccleſiam noſtram Baſſorenſem frequentent, cum his rigorem omnem, & cautionem adhiberi conſulerem: V: ſup. verbo; matrimonio; & infra v: ſalvarſi, ſepellire, ſette; & in præf. Pharmac. Perſicæ p. 54. & Ekkell. de Orig. nom. Papæ. pag. 318.

Sabbatum.

GALLICE.

Que le ſecond Adam avoit encore reduit le monde au comble des miſeres en mangent du fruit defendu. &c.
Ils appellent leur principal livre (Sidra Adam; livre d'Adam) où bien comme pretendent les plus circonſpects (Sidra l-Adam; livre à Adam) c'eſt à dire; donné du ciel immediatement à Adam, ce qui revient à l'opinion des Rabins dans le zohar, qui ſur ce paſſage du ch. 5. de la Geneze, *hic eſt liber generationum Adam*, veulent que celà s'entende d'un livre reelement donné à Adam de la part de Dieu par l'entremiſe de l'Ange Razael.
Enfin les Sabaïtes ſont l'origine de toute la ſuperſtition, & corruption de l'Aſtrologie, des Taliſmans, des Therafins, & des figurations, c'eſt pourquoy bienque ces pauvres gens frequentent volontiers nôtre Eglize de Baſſora, je ſuis d'avis qu'il faut proceder avec une rigueur extreme dans l'examen de leur converſion: V: cy deſſus matrimonio, & plus bas ſalvarſi; ſepellire, ſette; & la Pharmac. de Perſe p. 54. & *Ekkellenſis de Origine nom. Papæ.* p. 318.

Samedy.

PERSICE.

وسرشت بني ادم زير بلايا كرفتار كردست و همان
ايمن عقبت روايتي راستي ماندن باشد *

باز چهان كتاب ايشان صبدرا ادم خواندو نقلهاي
چند بغير ربط و خلق دليل و نامهاي نبـــز
كسان غير قديمان دارد چون اورا قديم كريم
بلكه شايد كه مرادم عبتي قبل چند من صال
ان تصنيف فرمودو تا طايفه ايشان بيـــن
اهل كتاب منتظم كردد و الـــلـــه
يعلم *

اخر شكى نيست كه مذهب صابيين اصل جميع
وسوسه و جادو و ليميا و سيميا باشد بناپرين
عشق الله و عشق جان خطاه ايشان صبابايد كه
من بعد ان دين معيوب املاء ترك كردد
از دل و از فعل دين حضرت ايسوع اختيـــار
نمايند و الا با شيوخ ايشان روز خواهند يافـــت
يا كريم ارحمهم *

شنبه * روز شنبه * شبت * يوم السبت *

Sabi-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Sabina; arbore.	*Sabina; arbor.*	Savinier; arbre.	ابهل * صنوبر جبلي * شجرة اللّه * ديو دارو * ابهل هندي * شجرة الآكله * سرو كوهي *
Saccheggiare.	*Deprædari.*	Sacager.	غارت كردن * تالان كردن * نهب نمودن * يغما كردن *
Saccheggiato.	*Vastatus.*	Sacagé.	تالان شده * غارت نموده * منهوب نموده * يغما شده *
Sacco.	*Saccus.*	Sac.	كيسه * كيس * چشير * حمعدان *
Sacco di sella.	*Culeus ephippiarius.*	Sac de selle.	چنتا * جنطايي * تلبه * توبره * مخلاه *
Sacco di carga.	*Saccus ad sarcinam*	Sac de charge.	جوال * تكيسه * تنبه *
Sacco per orgio, e paglia.	*Saccus ad hordeum, & paleam.*	Sac à orge, & paille.	تبره * تربه *
Sacerdotio.	*Sacerdotium.*	Prétrise.	كشيشي * كهنوت ✠ كهنوتيان *
Sacerdote: v: prete.			
Sacoccia.	*Pera.*	Poche.	جيب * انبان *
Sacramento.	*Sacramentum.*	Sacrement.	سرّ * راز ✠ خرورد *
Sacramentale.	*Sacramentalis.*	Sacramentel: sacramental.	متعلّق بسرّ * نسبت دار بسرّ *
Sacramenti.	*Sacramenta.*	Sacremens.	اسرار * سرّها * رازها *
Sacrato: v: sacro.			
Sacrestano.	*Sacrista: ædituus.*	Sacristain.	✠ مقدسي * مستحفظ اسباب كليسيا * خزينه دار كليسيا *
Sacrestia.	*Sacristia: sacrarium.*	Sacristie.	خزينه خانه كليسيا * خزانة الكنية *
Sacrificare.	*Sacrificare: immolare.*	Sacrifier.	قربان كردن * فدي كردن * هديه خدا كردن * قربان كزرندن *
Sacrificatore.	*Sacrificus: immolator.*	Sacrificateur.	قربان كزار * فدا كننده * قربان كننده *
Sacrificio.	*Sacrificium.*	Sacrifice.	قربان * فدي * فدا * هديه * بدنه *
Sacrilegio.	*Sacrilegium.*	Sacrilege.	ذنب عظيم * جرم عظيم * دنس مقدّسات *
Sacrilego.	*Sacrilegus.*	Sacrilegue.	ڭنه كار مقدسات *
Sacro.	*Sacer.*	Sacré.	مبارك و مقدّس * فدي خداي شده * هديه بخدا نموده *
Saetta.	*Sagitta.*	Flêche.	تير * خدنك * نشّاب * سهم *
Saetta dàl cielo.	*Fulmen.*	Foudre.	صاقعه * پر *
Saettare.	*Jaculari.*	Tirer des flêches.	تير اندازي كردن * تير انداختن * نشاب انداختن *
Saffiro.	*Sapphirus.*	Saphir.	ياقوت سبز * سنك سبز ياقوت *
Sagace.	*Sagax.*	Avisé: penetrant.	نحسند * دانسته * بصير * تيز فهم * عيّار *
Sagacità.	*Sagacitas.*	Penetration: prudence.	نحسندي * تيز بيني * تيز فهم *
Sagittario; segno.	*Sagittarius; signum.*	Sagittaire: signe.	قوس * برج قوس *
Sala.	*Aula.*	Sale.	طنبي * چارطاق *
Sala d'assemblea.	*Aula consessus.*	Sale d'assemblée.	ديوان خانه * مجلس برون * طنبي * نشيمن و مجلس *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Sala di giuſtizia.	*Tribunal.*	Sale de juſtice.	* محكمه * ديوان * ديوان خانه *
Salamandra.	*Salamandra.*	Salamandre.	* سمندر * آذرس * آذرشبين * بوقلمون *
Salame.	*Salſamentum.*	Chair ſalée.	* نمكسون * قديد * گوشت نمكسون * باسرمه * گوشت نمك پرورده * ريچار *
Salamora.	*Muria.*	Saumure.	* آب نمكسود * اب نمك * آب باسرمه * صديد *
Salare.	*Salire.*	Saler.	* نمك زدن * مملّح كردن * نمك پروردن *
Salario.	*Salarium.*	Salaire.	* مواجب * اجاره * مزد * تعين * ماهيانه * سالّيانه *
Salaſſare.	*Mittere ſanguinem*	Saigner.	* خون گرفتن * فصد كردن * رگ زدن *
Salato.	*Salitus : ſalſus.*	Salé.	* شور * نمكسار * مالح *
Salice.	*Salix.*	Saule.	* بيد * درخت بيد * صفصاف * غرب * بيدان * شجرهٔ صفصاف *
Salcizza.	*Farcimen.*	Sauciſſe.	* منيار * مصران * محشا *
Saldare.	*Solidare: ferrumi-*	Souder.	* لحم كردن * چسپانيدن * ملحم نمودن *
Saldo : forte.	*nare.*		
Saldare i conti.	*Liquidare compu-tus.*	Liquider les contes.	* حساب پاك كردن * تنقيه حساب نمودن * محاسبه كردن *
Sale.	*Sal.*	Sel.	* نمك * ملح *
Sale armoniaco.	*Sal armoniacus.*	Sel armoniac.	* نوشادر * شناطر * ملح الصّياغه * ارمنيا * طيا *
Sal gemmæ.	*Sal gemmæ ; nati-vus ; foſſilis.*	Sel gemme.	* نمك طبرزد * نمك تركي * ملح طبرزد * نمك كوهي *
Sale Indo.	*Sal Indus ; ruber.*	Sel des Indes.	* نمك هندي * ملح هندي * نمك سرخ مال هند *
Saliera.	*Salinum.*	Saliere.	* نمكدان * ظرف نمك * ظرف الملح *
Salina.	*Salina.*	Saline.	* نمكزار * مملحه * زمين شوره *
Salire.	*Aſcendere.*	Monter.	* بالا رفتن * سر بالا چريدن * صعود نمودن * بر زيدن *
Salita.	*Aſcenſus.*	Montée.	* سر ايالا * صعود *
Saliva.	*Saliva.*	Salive.	* تفكه * آب دهن * لعاب دهن * آخيه * خيم * بغج * بغنج *
Salma : carica.	*Onus : ſarcina.*	Charge : ſomme.	* بار * حمل * لنگه *
Salmiſta.	*Pſalmiſta.*	Pſalmiſte.	* زبورخان * زامر * زمار *
Salmo & Salmi.	*Pſalmus : Pſalmi.*	Pſeaume : Pſaumes	* زبور * مزامير * مخمص *
Salmodia.	*Pſalmodia.*	Pſalmodie.	* زبورخاني * ترتيل مزامير * آهنگ مزامير *
Salmone.	*Salmo : piſcis.*	Saumon.	* سرخ ماهي *

Viddi

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Viddi non lontano dà Persepoli quella fabrica horrenda chiamata sepolcro, e vicino à Sçiraz quell'altra chiamata tempio della Madre di Salomone; della quale credo che l'antiquità superando ogni tradizione, quindi venghino originati simili spropositati nomi.	*Perstat circa antiquam Persepolim sepulchrum ingentibus saxis constructum; tum fanum circa Sirazium figuris sacrificiorum cœlatum, illud sepulchrum Matris Salomonis, hoc templum matris Solomonis vocant; sed revera utriusque monumenti antiquitas omnem superat traditionem.*	L'on voit aux environs de Persepolis un superbe monument appellé par les Persans sepulcre de la mere de Salomon; & proche de Sçiraz il y a un tẽple qu'ilz appellent aussi de la Mere de Salomon, mais je croy que ces antiquitez étans au de là de toute tradition donnent lieu à ces noms extravagans.	بدانکه در احوال چل منار عمارتیست که قبر مادر سلیمان گویند و نزدیک شیراز جای دیگر مسجد مادر سلیمان اما چنین نقلها هیچ اصل و حقیقت ندارند *
Salsa.	*Embamma: intingulum.*	Sauce.	قلیه * ترید *
Salsare.	*Condimento intingere,*	Saucer.	در قلیه نهادن * در قلیه تر کردن *
Saltare.	*Saltare: salire.*	Sauter.	جستن - میجهم *
Saltatore.	*Saltator.*	Sauteur.	رقاص * رقصنده * رقص کننده * پای کوب *
Salterio; istromento.	*Psalterium.*	Pseautier; instrument.	مزمار * ساز مزمار *
Salto.	*Saltus.*	Saut.	جست و خیز * وثبه *
Salvaguardia: asilo			
Salvatione.	*Incolumitas.*	Salvation: sauveté	خلاصی * نجاتی * سلامت * رستکاری *
Salvare.	*Saluare.*	Sauver.	خلاص کردن * نجات دادن * رهانیدن *
Salvarsi; per l'eternità.	*Salutem æternam consequi.*	Se sauver; pour l'eternité.	آخرت یافتن * بهشتی شدن * جان خود را خلاص کردن *
L'Alcorano insegna ch'ogni uno pol salvarsi in sua lege dicendo nel c. della vacca; li Cristiani, e Sabaiti, e tutti quanti che credono in Dio, e nel giorno de'l giudizio, e fanno dell'opere buone, riceveranno ricompensa dal loro Signore; ne haveranno luogo dà temere ò affligersi nel giorno della Resurrezzione.	*Quemlibet in sua lege salvari innuit Alcoranus suratâ de vaccâ his verbis; qui crediderint, & rectè egerint sive Christiani, sive Sabaitæ; qui in Deum crediderint, & in diem judicii, & bona opera fecerint, mercedem à Domino suo consequentur, & in die resurrectionis nullus erit ipsis timoris, aut afflictionis locus.*	L'Alcoran enseigne qu'un chacun se peut sauver dans sa loy en ces termes; ceux qui croiront, Chrêtiens, ou Sabaites, ceux qui croiront en Dieu, & au jour du Jugement, & qui fairont de bonnes œuvres, seront recompensés par leur Seigneur, & seront exemps de peur, & d'affliction au jour de la Resurrection.	شک نباشد که دین نصاری در باره امنیت سلامتی جاوید شهادت مشهور دارد بموجب ایه ان الذین آمنوا والذین هادوا والنصاری والصابئین من آمن بالله والیوم الآخر وعمل صالحا فلهم اجرهم عند ربهم ولا خوف علیهم ولا هم یحزنون *
Salvatico.	*Sylvestris.*	Sauvage.	سحرایی * بری * جبلی * دشتی * کوهی *
Salvatore.	*Servator: salvator.*	Sauveur.	نجات دهنده * مخلص * منجی * فادی * فدا دهنده * خلاص کننده *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Dice cosi l'Alcorano dell'salvatore c. delle donne; Giesu figlio di Maria Apostolo di Dio, & il suo verbo, infuso in Maria; ed il Spirito che dà luy procede: noi l'aviamo conferrmato con lo Spirito Santo. E nel c. della vacca; Giesu verbo di Dïo; ed Iddio lo confermo co'l suo Spirito.	*De salvatore sic Alcoranus surratâ de mulieribus; Jesus filius est Mariæ, Dei Apostolus, ejusque verbum: dimisit ipsum in Mariam, unàque Spiritus, qui ab ipso est... .. confirmavimus ipsum Spiritu Sancto. Item sur. de vaccâ; Jesus est verbum Dei; & confirmavit ipsum Deus suo Spiritu.*	L'Alcoran parle ainsi du Sauveur au ch. des femmes; Jesus fils de Marie, Apôtre de Dieu, & son verbe; il là appliqué dans Marie, & son Esprit qui est de luy ..... nous l'avons confirmé par le S. Esprit: & au ch. de la vache; Jesus est verbe de Dieu, & Dieu là confirmé par son Esprit.	در باره حضرت مسیح مکتوب في سورة النّسا انما عیسي ابن مریم رسول الله وکلمته القاها الله الي مریم وروح منه * وفي سورة البقره عیسي هو کلمة الله وایده الله بروحه * وایضاً * وایدناه بروح القدس *
Salvia.	*Salvia.*	Sauge.	دیش اوتي * سلبیه * ڭیاه سلبیّه *
Salvo.	*Salvus: incolumis.*	Sauvé.	خلاص شده * نجات یافته * سالم * رسته * مخلّص * رهانیده *
Salvo; eccetto che			
Salvo condotto.	*Fides publica.*	Sauve-conduit: passeport.	پتّه راه * قول * قرطاس * حکم * امان نامچه * کَرُونامَهٔ *
Salutare: far saluto	*Salutare.*	Saluër.	سلام کردن * تواضع کردن * سلام علیک کفتن *
Salutarsi.	*Consalutare invicem.*	Se saluër.	بایکدیگر سلام کردن * باهمدگر تواضع کردن * تفادیع یکدیگر کردن *
Salutare; nome.	*Salutaris: saluber.*	Salutaire.	نافع * نفع دار *
Saluto.	*Salus: salutatio.*	Salut: reverence.	سلام * تواضع * دعاکویي *
Salute.	*Sanitas: salus.*	Santé.	تندرستي * صحت * شفي * عافیت * چاکي * سلامتي * به بود *
Salute eterna.	*Æterna salus.*	Salut eternel.	سلامتي جاوید * خلاصي جاوید * حیات ابدي * سلامت موبّده *
Sambuco.	*Sambucus.*	Sureau; arbre.	اقطي * خمون * خمون بزرک * اقطیسا * شبوقه * خمون بزرک * کُنْدَلاشْ *
Sampogna.	*Fistula.*	Chalumeau: corne-muse.	نیهنبان * زق * ساز ناهبان *
Sanare: v: guarire. Sanarsi.	*Consanescere.*	Guerir: devenir sain.	چاک شدن * شفي یافتن * به شدن * صحت وشفي وعافیت دیدن *
Sandalo.	*Sandalum; sandali species.*	Sandal, & ses especes.	صندل * صندلین * صندل سفید * صندل سرخ *
Sandaglie.	*Calepodia: sandalia.*	Sandales.	سندل * نخله * لغام * ده ماس * نعلین * پاکتال *
Sangue.	*Sanguis.*	Sang.	خون * دم *
Sanguinario.	*Sanguinarius.*	Sanguinaire.	خونیان * خوني *
Sanguisuga.	*Sanguisuga.*	Sangsuë.	دیوچه * ماکمیز * زالو *

Sano.

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Sano.	*Sanus.*	Sain.	چاك * تندرست * صاحب صحة وعافيت * نوالشفي * تنومند *
Santamente.	*Sanctè.*	Sainctement.	ازروي صلاحيت * از پاكيزه دامني * ازروي تقوي *
Santi.	*Sancti.*	Les saincts.	اولیا * مقدّسان * قدّیسان * پاکان * اهل بهشت *
Santificare.	*Sanctificare.*	Sanctifier.	مقدس داشتن * پاك داشتن * خاص كردن *
Santificato.	*Sanctificatus.*	Sanctifié.	طاهر شده * پاك نموده * مقدس كرديده * تقديس نموده * زكي شده * خاص داشته شده *
San o.	*Sanctus.*	Sainct.	قدّيس * قدّوس * ولي * مقدس † مار † سروب *
Santa.	*Sancta.*	Saincte.	قدّيسه * مقدّسه * خجسته *
Santiſſimo ; in Perſiano (eqaddes اقدس) titolo che ſi dà al Rè di Perſia dà ſuoi ſodditi. Benche li Mahometani ſanno che tutti li Chriſtiani loro ſodditi tengono la reale preſenza di Chriſto nel SantiſſimoSacramento con tutto Dio acciecando gl' occhi, & legando la lingua non permette che queſto myſtero riſervato ſia oltraggiato con loro oggezzioni, & attacchi.	*Sanctiſſimus ; Perſicè (اقدس) eqaddes titulus, qui Regi Perſarum tribuitur a ſuis. Norint quantumvis Mohommedani, quod Chriſtiani omnes Orientales præſentiam realem Chriſti in Sanctiſſimo Sacramento defendunt ; nihilominus excœcante oculos Deo, & linguam hoſtium compeſcente, nunquam ferme audias hocce myſterium, quaſi reſervatum foret, horum objectionibus impeti, aut prophanari.*	Tres Sainct ; en Perſan (eqaddes اقدس) tître attribué au Roy de Perſe par ſes ſujets. Bien que les Mahometans n'ignorent pas que tous les Chrêtiens, qui ſont de leurs états, croyent la preſence reelle du corps de J. C. dans le tres S. Sacrement; cependant il faut bien croire que Dieu méme les aveugle, & retient leur langue à l'égard de ce myſtere reſervé, puis qu'ils ne l'attaquent ou outragent preſque jamais par aucunes objections, ou controverſes.	سرّ عظيم † مرمين كرسطوس وسر پوطيان بعجون انكه جميع فرقهاي مسيحيه مشرق دران حقيقت متفق باشند ليكن از اثر عنايتي خدا هيچكس خلق ان جنگ ونزع نميورزد *
Santuario.	*Sanctuarium.*	Sanctuaire.	خاصي عن خصي * خاص خصها *
Sapa.	*Sapa.*	Mouſt.	دوشاب * شيره * رب * سيلان * دبس *
Sapere.	*Nimirum.*	A ſçavoir.	يعني * كني *
Sapere.	*Scire.*	Sçavoir.	دانستن ـ ميدانم * بلد بودن * اگاه بودن * وقوف داشتن * با خبر بودن *
Sapienza.	*Sapientia.*	Sageſſe.	داناي * حكمت * دانش * دانستكي * علم عظيم * ذبن *
Saponaria.	*Saponaria : lanaria.*	Saponaria: herbe.	چوبك * كتسنى *
Sapone.	*Sapo.*	Savon.	صابون *
Sapone muſcato.	*Sapo moſchatus.*	Savonette muſquée.	صابون مسك *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Sapone d'odore per il bagno.	*Sapo odoriferus ad balneum.*	Savon de ſenteur pour le bain.	صابون سر شوئي *
Sapore Rè; nella lingua Partica, (شاه پور ſçiahpour (cioè; pour figlio; e ſçiah Rè; figlio di Rè; come adeſſo chiamano li moderni Perſiani (ſçiah-zade شاه زاده) quei che ſono del ſangue Real, eſſendo già fuor d'uſo la voce (pour پور).	*Sapor Rex; ſonat linguâ Parthica Regis filium, nam* (شاه *ſçiah*) *i. e. Rex; &* (*pour* پور) *i. e. filius; nunc autem moderni Perſæ vocant Magnates natos ex ſanguine Regio* (*ſçiah-zade* شاه زاده) *quia* (*pour* پور) *obſoleta vox eſt.*	Sapor Roy : mais en langue des Parthes ſapor c'eſt à à dire; fils de Roy, comme les modernes Perſans appellent à preſent ceux qui ſont du ſang Royal (ſçiah-zade.)	شاه پهار يعني شاه زاده و ان لغة فرس قديم است *
Si vede vicino alla città di (Qazeron) una magnifica fabrica, chiamata ſin oggi, kliſſia, con le ruine d'un palazzo chiamato ancora (ſçia pour شاه پور)	*Viſitur non procul à Qazerone civitate magnificentiſſima fabrica, quæ hactenus nomen retinet* (*kliſſia*) *tùm ibidem palatii rudera, quæ nomine* (*ſçia-pour* شاه پور) *vocantur.*	L'on voit aux environs de la ville de Qazerõ les ruines d'une Eglize tres magnifique, laquelle retient encore le nom de (kliſſia) & les ruines d'un palais que l'on y voit encore s'appellent Cha-pour (شاه پور).	شاپور جايست در احوال شهر قازرون كه اورا نيز كليسيا كوينه شايين كه در حقيقت كليسيا يعني معبدي مسيحيان در قديم الايام بوده *
Sapore.	*Sapor.*	Saveur; goût.	لذّت * طعم * نغم * وايه * مزه *
Saporito.	*Sapidus.*	Savoureux.	لذيذ * لذت دار * خوشلذت * خوشطعم * خوش نغم *
Saputo : noto.			
Sarabanda.	*Sarabanda; ſaltationis modus.*	Sarabande.	سرابنده *
Sarchiare.		Sarcler.	پايشت كاري كردن * باپيازكن پاك ساختن * توشت كردن *
Sarcina.	*Onus.*	Charge.	بار * حمل * خنده *
Sarchiello.	*Sarculum.*	Sarclet.	پيازكن * تُرشت * توشت *
Sarcocolla.	*Sarcocolla.*	Sarcocolle.	منزروت * كحل فارسي * خُنجيده *
Sargia : ſargetta : ſaia.	*Pannus ſubtilior.*	Sarge.	شال * شال پارچه * پريتيان *
Sargente.	*Apparitor.*	Sergent.	چاوس * توسمال *
Sarmento.	*Sarmentum.*	Sarment.	شاخهٔ رز * غصن درخت انگور * شاخهٔ مو *
Sarpatana.	*Tubus jaculatorius.*	Sarpatane.	تبنگه * زبطانه *
Sarraceni; coſi detti ſenza dubio dalla radice (شرق ſçierq) quaſi levantini (شرقيان ſçierqion.)	*Sarraceni; ſic dicti à radice* (شرق *ſçierq*) *quaſi* (*ſcierqion* شرقيان) *i. e. Orientales; non autem illa vox* λησταὶ *ſignificat.*	Sarraſins; ſont ainſi dits de la racine (ſcherq شرق) comme qui diroit (شرقيان ſcherqion) c'eſt à dire; levantins.	اهل عرب سرقيان كويند يعني دزدان وراهزن لبكن اكر شرقيان خراساني معقولتر باشد *
Sarto : ſartore.	*Sartor.*	Tailleur.	خيّاط * رخت دوز *
Saſſo : v : pietra.			
Satanaſſo.	*Satan.*	Satan.	شيطان * ابليس * رجيم *
Satiabile.	*Satiabilis.*	Qui peut être raſſaſié.	سير شدني * متشبّع * قابل الشّبع *

Satia-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Satiare.	*Satiare.*	Saouler.	سیر کردن * شبع نمودن * شبعان کردن * شکم پر کردن * برغالیدن *
Satiarsi. Satietà: pienezza.	*Satiari.*	Se saouler.	سیر شدن * شبعان گردیدن * شکم خود را پر کردن * بطن متروس ساختن *
Satio.	*Satur.*	Saoul.	سیر * شبعان * شابع * شکم پر *
Satira; poesia.	*Satyra.*	Satyre: écrit : piquant.	ہجو * نکوہ * ہزو *
Satirico.	*Satyricus.*	Satyrique : mordant.	ہجو گی * ہاجی * مہجی * مہزی * مضحکہ * زبان بران * زبان دران *
Satiro.	*Satyrus.*	Satire : Dieu bocager.	نسناس * ناس *
Satrapo.	*Satrapa.*	Satrape : Gouverneur de province.	خان * وزیر * بکلربگی * حاکم * معتمد دیار *
Saturno.	*Saturnus.*	Saturne.	زحل * کوکبۂ زحل * کیوان * ستارۂ کیوان *
Savio.	*Sapiens.*	Sage.	فہمیدہ * دانستہ * قابل * دانا * دانشمند * ہوشمند * عاقل * عالم * فاضل * حکیم *
Savorra. Sbadato: v: incauto.	*Saburra.*	Saburre.	ریگ تہ کشتی * طعان * صفرہ * صاپورہ * صبر *
Sbadagliare.	*Oscitare.*	Baailler.	خمیازہ کشیدن * اساکشیدن * گشراش کردن * تثاوب نمودن * یاز کردن * یازیدن * پاسک کردن *
Sbagliamento.	*Error.*	Erreur.	غلط * بازی * نارشاری *
Sbalordire.	*Stupefacere.*	Etourdir.	سرگیجہ آوردن * سر کیج کردن * گیج سر رساندن *
Sbalordito.	*Stupefactus.*	Etourdi : troublé.	سرگیجہ * سرگیج شدہ * بیہوش شدہ *
Sbalzare.	*Ejicere.*	Chasser dehors : jetter.	رتنیدن * بتہیب در کردن * بجبر و زجر گروزاندن * بعنف وزور بیرون کردن *
Sbarbato: giovane	*Imberbis.*	Qui est sans barbe	سادہ پسر * بیمو * بیریش *
Sbarcare.	*Exire de navi.*	Debarquer.	از کشتی بایین امدن * از غراب در آمدن * از مرکب بخشکی آمدن *
Sbattere.	*Coucutere,*	Batre : mêler.	بہم زدن * بر ہمزدن * شکنیدن * خلط و مخلوط کردن * مختلط نمودن * ممزوج کردن *
Sbattere le mani.	*Plaudere manibus.*	Batre des mains de joye.	کف زدن * صفق کردن *
Sbattere in terra con li piedi.	*Supplodere.*	Batre des piés contre terre.	پای بر زمین زدن * زمین رارقص نمودن *
Sbattersi.	*Commoveri.*	Se demener.	غلطیدن * میغلطم * خود را تکاندن * خود را تکان دادن * خود را جنباندن * جنبیدن *
Sbattimento.	*Commotio.*	Battement.	تکان * غلطیدن * حرکت * لرزہ * جنبش *
Sbellettare.	*Fucare.*	Farder.	رنگ رو کردن * حسن افروزیروی مالیدن * خطاط و خضاب مالیدن * مخضوب نمودن *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Sbigottire.	*Deterrere.*	Etonner: épouvanter.	هراس رسانيدن * ترسانيدن * رعب نمودن * تخويف نمودن * ترسان ساختن * جزع دادن *
Sbigottito.	*Exanimatus: perterritus.*	Epouvanté; étonné.	سر كردان شده * هراس نموده * ترسانيده * مرعوب ترسان شده * مضطرب گرديده *
Sbirro; del giudice.	*Comparitor.*	Archer.	توكرديوان * محصّل * محضّر * تحصيلدار * مباشر * خادم * ريكا * تير دار * قره داغلي *
Sbirro; del barigello.	*Satelles.*	Sergent.	عُسس نوكر * شب گرد * احداس نوكر * يصاول * چماقكي * دزگيره *
Capo de'sbirri.	*Circitor.*	Prévôt.	احداس * عسس باشي * دزگير * شب گرد * سلطان الليل *
Sboccare; d'un fiume.	*Influere.*	Se degorger: se décharger.	ريختن * سر ازير شدن * كم شدن * مصبوب گرديدن *
Sboccare; d'un vaso.	*Redundare: egurgitare.*	Regorger.	ازسر ريختن * لب ريز شدن * طفح نمودن * ازدهنه ريختن *
Sborsare.	*Solvere pecuniam.*	Debourser.	ازكيسه بيرون كردن * ازكيسه بدر آوردن * ازهنبانچه كشيدن *
Sbozzo.	*Delineamentum.*	Ebauche.	مسوّده * سياهه * ورنداز * وشم * طرح * نشانه *
Sbranare.	*Dilacerare.*	Déchirer: mettre en pieces.	پاره پاره كردن * حصّه حصّه كردن * قطع قطع نمودن * دريدن *
Sbrancare gl' alberi.	*Sublucare.*	Ebrancher.	درختها پايشت كردن * شجرات تقضيب نمودن *
Sbrigare.	*Expedire: liberare.*	Depecher: expedier.	خلاص كردن * كارسازي كردن * مهمسازي نمودن *
Sbrigarsi.	*Expedire se.*	S'expedier.	كارسازي خودرا كردن * خلاص شدن * از مسياچكي فارغ شدن *
Sbrigato.	*Expeditus: exemptus.*	Depeché: expedié.	خلاص شده * كارسازي نموده * فارغ گرديده *
Scabbia: v: rogna.			
Scabiosa; erba.	*Scabiosa: herba.*	Scabieuse: herbe.	اطريلال * خلال خلهل * رجل طبر * حريق الشيا طبن * خبث الابرص *
Scabello.	*Scabellum.*	Escabeau: escabelle: sellette.	كرسين * اسكملي * منلي *
Scabroso.	*Scaber: scabrosus.*	Rude: raboteux: âpre.	زور * درشت * ناهموار * يلكن *
Scacchi; giuoco.	*Latrunculorum. lusus.*	Jeu des echecs.	سطرنج * شطرنج بازي *
Chiamano li Persiani questo giuoco setrenge cioè; (dicono) sed renge صدرنج cento martelli in testa.	*Vocant hunc lusum Persæ setrenge qs. Sed-renge* (صدرنج) *centum molestias.*	Les Persans appellent le jeu des echecs setrenge, c'est à dire; (disent ils) sed-reng صدرنج cent soucys.	شطرنج يعني صد رنج بعربي ستة الام *
Fatto à scacchi.	*Areolis distinctus.*	Fait en echiquier.	مشبك * شبكه شبكه * خانه خانه *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Li pezzi di queſto giuoco ſono il Rè; (ſciah شاه) quindi vien (ſcia mat شاه مات) ſcacco-matto; il Rè è morto: la Reina; (ferzin فرزين) l'elefante; (fil فيل) il cavallo; (feres فرس) il Rocco (roch رخ) la pedina; (pidek پيدك.)	*Hujus ſex ſpecies noſtris ferme reſpondent (ſciah شاه) Rex; unde (ſciah-mat شاه مات) gallicè echek & mat, i. e. Rex mortuus eſt (ferzin فرزين) regina: (fil فيل) elephas: (feres فرس) eques: (roch رخ (roch, ſeu turris: (pidek پيدك pedes.*	Les parties de ce jeu ſont le Roy appellé; (Cha شاه) d'ou vient; (cha-mat شاه مات) echek & mat; le Roy eſt mort; (ferzin فرزين (la Reine; (fil فيل) l'elephant; (feres فرس) le cheval; (roch رخ) la tour; (pidek پيدك) le pieton.	واجزا ان بازي ششيست نخس شاه وفرزين وفيل وفرس ورخ و پيدك *
Dicono che l'Inventore di queſto giuoco fù un certo Indiano chiamato zezeh figlio di Daher; (zezeh eben daher زهزه ابن داهر)	*Hujus ludi auctorem fuiſſe perhibent (zeze eben dahir زهزه ابن داهر) zeze filium daher Indum.*	Ils ſont Inventeur de ce jeu un certain Indien appellé zezeh fils de Daher, (zezeh eben daher زهزه ابن داهر)	واما مختراع ان بازي كه ميگويند كه زهزه ابن داهر هندي بوده *
Scacchiere.	*Calculus: latrunculi-laria.*	Echiquier.	تخته سطرنج * لوح سطرنج * شبكه سطرنج *
Scacco.	*Latrunculus.*	Echec.	مهره سطرنج *
Scacco matto.	*Victoria in latrunculorum luſu.*	Echec, & mat.	شاه مات * مات *
Dar ſcacco matto	*Perplexum facere: obtinere.*	Donner echec, & mat.	مات كردن *
Scadere.	*Decidere.*	Dechoir: tomber.	افتادن * پايين افتادن * ناقص شدن * منتقص كرديدن * كم شدن *
Scaglia di peſce.	*Squamma piſcis.*	Ecaille de poiſſon	پولك ماهي * زروزق ماهي * صدف السمك *
Scala di caza.	*Scala: climax.*	Eſcalier: échelle.	اورجين * پلّكان * درج *
Scala lumacca.	*Cochlea: ſcala.*	Eſcalier à vis.	پلّكان دوري * اورجين دوري * درج دوري *
Scala mobile.	*Scala mobilis.*	Echelle à porter ça, & là.	نردبان * سلّم * درج *
Scalare le mura.	*Muros conſcendere*	Eſcalader les murailles.	بنردبان بر ديوار اورجيدن * بدرج به بالاي ديوار رفتن *
Scalco.	*Architriclinus.*	Maître d'hôtel.	اشپز باشي * طبّاخ باشي * استاد آش پز *
Scaldare.	*Calefacere.*	Echauffer.	گرم كردن * حار ساختن * ساخن نمودن * حمي كردن * تواديدن *
Scaldarſi.	*Calefieri.*	Se chauffer.	گرم شدن * حار گرديدن * ساخن شدن * حامي شدن * توديدن *
Scaldato.	*Calefactus.*	Echauffé.	گرم شده * حار گرديده * ساخن وحامي گرديده *
Scalino.	*Gradus.*	Degré d'un eſcalier.	پلّكان * درجه * پلمه *
Scalogna: cipolletta.	*Bulbus: aſcalonia.*	Echalotte: ciboule	پياز فرنگستاني صدسري * پياز صد سر *
Scalpello: ſcalpro	*Scalpellum: cœlum.*	Ciſeau.	شفـــــــره *
Scalpello corvo.	*Scalpellum recurvum.*	Ciſeau courbe.	مختـــــــرك *
Scalzare.	*Calceis exuere.*	Déchauſſer.	پا برهنه كردن * حافي نمودن *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Scalzo.	*Excalceatus.*	Déchaux.	پابرهنه * حافي *
Scamonea.	*Scammonium.*	Scamonée.	محموده * سقمونيا *
Contrafanno li Ebrei la ſcamonea con la cenere del bagno con la catapuzzia, & col latte di titimalo; & à pena ſi pol conoſcere ſi non dall' effetto imperoche queſta contrafatta cauſa dolori colici.	*Adulterinum effingunt Judæi ſcammonium commixtis invicem thermarum cinere, cataputiæ, ſeu ricini granis, ac thitymali lacte; vix autem adulteratum à ſincero diſcernas niſi ex effectu, illud enim tormina ventris commovet.*	Les Juifs contrefont la ſcamonée mélant enſemble la cendre du bain, la cetapuce, & le laict de l'épurge, ou thitymale: l'on à de la peine à reconnoître cette fauſſe ſcamonée autrement que par ſon effect, car elle cauſe de grandes tranchées dans le ventre.	بعضي يهود محموده عملي ميسازند از خلط خكستر حمّام واز حبّ الملوك واز شيره شبرم وفنّ ان مخلوطيرا شناختن مشكل باشد الا بتجربه كه پيچ شكم ودرد بسيار آرد *
Scancellare.	*Delere.*	Effacer.	حك كردن * محكوك نمودن * صحف كردن *
Scancia: armario: ſcancello.	*Foruli.*	Tablettes; armoire	مخزن * خزينه * رفك * تخته رفك *
Scandalizare.	*Scandaliſare.*	Scandaliſer.	بد راه كردن * باعث بلا بودن * مقتبس شريّت شدن * بشكّ انداختن * باعث گناه بودن *
Scandalo.	*Scandalum.*	Scandale.	بد آموزي * بد تعليمي * اقتباس شك * بد راهي * فعل بد آموز * تلّه اندازي * بد دليل * دليل گناه *
Scandaloſo,	*Scandoloſus.*	Scandaleux.	بد آموز * بد تعليم * باعث اقتباس * باعث گناه * بد راه كننده * باعث شك * مشكّك * تلّه انداز *
Scandaloſamente.	*Scandalosè.*	Scandaleuſement	حسب تله اندازي * باب بد ولالتي * با بد دليل * بابد نما وعيب *
Scannare. Scapare: v: fugare.	*Jugulare.*	Egorger: couper la gorge.	گردن بريدن * مذبوح نمودن * ذبح كردن * حلق بريدن *
Scapatoio.	*Subterfugium.*	Echappatoire.	بهانه * حجّت * علّة عبس *
Scarabeo: ſcarafaccio.	*Scarabæus.*	Eſcarbot.	خزوك * خفسانه * سر كير * جُعَل * ابو الزّبل * خُوزْدَه *
Scaramuccia.	*Pugna velitaris.*	Eſcarmouche.	شروع جنك * ورجش اولي مقاتله *
Scaramucciare.	*Velitari pugnâ dimicare.*	Eſcarmoucher.	شروع جنك كردن * شروع مقاتله نمودن * ورجش جنك ساختن *
Scaricare.	*Exonerare.*	Decharger.	بار انداختن * بار پاين آوردن * حمل بزير آوردن *
Scaricare l'artiglieria.	*Bombardas explodere.*	Decharger l'artillerie	سلق اندازي كردن * توب وتفنك اندازي كردن * توب وبادليج وتفنك انداختن *
Scarificare.	*Scarificare.*	Scarifier.	حجامت كردن * حجم نمودن * جرح جرح كردن * زخم زخم كردن *

Scar-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Scarnare.	*Extenuare.*	Decharner.	گفشت از دور برچیدن * لحم از حوالي بریدن * از گوشت خالي کردن *
Scarpa.	*Calceus.*	Soulier.	کفش * پاپوش * حزه * پارواز *
Scarpini di coïo, e lana.	*Pero : sculponea.*	Escarpins.	محس وجوراب * قبلمه * ولاغ پشمي *
Scarpinello.	*Sutor.*	Cordonnier.	کفش دوز * کفاش * استاد کفش دوز *
Scarsella.	*Pera.*	Escarcelle.	کیسه کمر * سلق * مضفه * خریطه *
Scarsamente.	*Parcè.*	Chichement.	بخیلانه * با مساک وبخل * بکم صرفي *
Scarsezza.	*Parcitas.*	Chicheté: avarice.	ممسک * بخل * کم خرج * کم صرف *
Scarzo.	*Parcus.*	Chiche.	امساک * بخیل * کم صرف * زیف * مندور *
Scatenare.	*A vinculis absolvere.*	Dechainer.	از بند خلاص کردن * از زنجیر رهانیدن * از حبس وا کردن * از دستاخي خلاص ساختن *
Scatola.	*Pyxis : cutula.*	Boete : boîte.	قوتي * حقه *
Scatorire.	*Scaturire.*	Sourdre: sortir.	نبع کردن * برون آمدن * نبوع نمودن * صادر شدن *
Scavalcare dà se.	*Equo exscendere.*	Descendre de cheval.	از اسب بزیر آمدن * از اسب پایین شدن * از فرس نازل شدن * از چاروا نزول کردن * پیاده شدن *
Scavalcare un' altro.	*Ex equo dejicere.*	Démonter: desarçonner.	از اسب پایین آوردن * پیاده کردن * از فرس بزیر آوردن * از چاروا انداختن * از زین کشیدن *
Scavare.	*Excavare.*	Creuser : miner.	کندن * کود کردن * حفر نمودن * زیر کندن * کندال ساختن * بر کاویدن *
Scegliere.	*Eligere.*	Choisir.	گزین کردن * برگزیدن * انتخاب کردن * اصطفا نمودن * اختیار کردن *
Scelerato : malvaggio.	*Scelestus : facinorosus.*	Scelerat.	بد ذات * شریر * شقي * خدا ناترس * مفسد * اهل فساد * بد * ظالم *
Scemare: diminuire.	*Minuere : demere.*	Diminuer.	کم کردن * نقصان نمودن * ناقص ساختن *
Scettro Reale.	*Sceptrum Regale.*	Sceptre Royal.	عصا پادشاهي * چوکان سلطنت *
Schernire.	*Irridere.*	Se moquer.	تقلید کردن * استهزا نمودن * مصخره گي بتقلید کردن * بتقلید مزاح نمودن *
Scherno.	*Ludibrium.*	Moquerie.	خَنَه * خَنْدَه ریش * خَنْجَرُوْد *
Schernire.	*Jocari : ludere.*	Railler: se joüer.	بازي - خوشطبعي کردن * بازیدن * بازیچه داشتن *
Scherzo.	*Jocus.*	Raillerie : rencontre.	بازي * صحبت * لعب * لطیفه * تمصخر * مصخره گي * ریش خند * خوشطبعي * هجف * خراطه * بازیچه *
Schiaccare.	*Obtundere.*	Ecraser : écacher.	چپاندن - مي چپانم * چپان - پهن نمودن *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Schiacciato.	*Simus.*	Camus.	پوچ بيني *
Schiaffo.	*Alapa : colaphus.*	Soufflet.	سيلي * طپانچه * شپلاق * شلاق * كف دست * چپله *
Schiantare.	*Evellere.*	Arracher.	ازجم جدا كردن * پاره كردن * فسخ نمودن *
Schiarire.	*Clarificare.*	Eclaircir: rendre clair.	صاف كردن * مصفي نمودن * پاك ساختن * زلال كردانيدن *
Schiarito.	*Clarificatus.*	Eclairci.	مصفّي نمود * صاف وپاك كردانيد * زلال كرده شد *
Schiava.	*Serva : captiva.*	Eſclave: ſervante.	كنيز * عبده * جاريه * پرستار * امه * بنده * مملوكه * اسيره * برده *
Schiavina.	*Gauſapina : teges.*	Groſſe couverture	خرسك * پلاس * نمد * خپس *
Schiavitù.	*Servitus.*	Eſclavitude.	بندگي * اسيري * عبوديّت *
Schiavo.	*Mancipium: ſervus*	Eſclave.	غلام * بنده * اسير * عبد * مملوك * رهي *
Jo non ſono ſchiavo di mia parola, che mi laſci ligardà lei; dicono li Perſiani, e Turchi mancando alla promeſſa.	*Quaſi verò ſim mei verbi ſervus & captivus, ut illo ligari me patiar; aiunt Perſæ, & Turcæ dum promiſſa eludunt.*	Les Perſans, & les Turcs manquans à la foy donnée diſent qu'ilz ne ſont point ſi ſots de ſe laiſſer lier par leur parole comme des eſclaves.	چون افتر مردم ايران و ترك بي قول وايمانسز باشند اين بهانه عبث مبين رزند مكر من بنده سخن خود باشم يا صاحب *
Schiavone.	*Dalmata.*	Eſclavon.	قروات * آدم قروات * مقالبي *
Schiavonia.	*Dalmatia.*	Eſclavonie.	الكه قروات * مقالبه * ممالك مقالبه *
Schiena: v: dorſo.	*Acies militum.*	Troupe; ordre de ſoldats.	جرفه * بلوك * صف *
Schiera de' ſoldati.			
Schiettezza.	*Sincerita's.*	Sincerité.	ساده لوحي * پاك ضميري * مخالصت * راستي *
Schietto.	*Sincerus; purus.*	Sincere: pur.	صاف * خالص * پاك بلا خلط وزغل * غير مخلوط *
Schifare: guardarſi	*Vitare : cavere.*	Eviter.	اجتناب كردن * اعتراض نمودن * گريختن * دوريدن * فرار نمودن * نفرت ورزيدن *
Schifo.	*Scapha.*	Eſquif: petit bateau.	بتيل * هوه * كشتي كوچك * سچوه * قايق * دونكي *
Schinanzia.	*Angina.*	Squinance: eſquinance.	خناق * خناق * درد سنگيدن گلو * غصّه *
Schinanto.	*Schœnanthum:* σχοινάνθον.	Squinante.	اذخر * خلال ماسون * گوركياه * سجبوس *
Schiodare.	*Clavos avellere.*	Decloüer.	ميخها در آوردن * مسامير كندن * ميخها بر آوردن *
Schioppo.	*Catapulta.*	Mouſquet: eſcopette.	دور انداز * رعد انداز * نفط انداز * تفنك * طپانچه *
Schioppetto.	*Sclopus.*	Piſtolet.	
Non è più ignoto a l'iſteſſi Arabi del deſerto l'uſo de' ſchioppi e ſchioppetti.	*Non incognitus hodie vel ipſis Nomadibus uſus ſcloporum, & catapultarum.*	L'uſage des armes à feu n'eſt plus inconnu, parmy les Arabes même du deſert.	بعضي عربها در اين روزكار وزجش تفنك ودور انداز اموخته شدند *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Schiruolo : ſchirattolo.	*Sciurus.*	Eſcurieu.	سنجاب * سمور خرما * روزه *
Schiuma.	*Spuma.*	Ecume.	كف * رغوه * زبد * چكره *
Schiuma del ferro	*Spuma ferri.*	Ecume de fer.	حبث الحديد * كف آهن * كلس الحديد * زبد آهن *
Schiumare : tor la ſchiuma.	*Deſpumare.*	Ecumer: oſter l'ecume.	كف گرفتن * كف برداشتن * از رغوه صاف نمودن * زبد برداشتن *
Schiumato.	*Deſpumatus.*	Ecumé.	كف كرفته * از كف پاك نموده * كف دور كرده * از زبد مصفا نموده * رغوه برداشته *
Schiumare ; far ſchiuma.	*Spumare.*	Ecumer : jetter l'ecume.	كف كردن * كف دادن * رغوه بر آوردن *
Schiumatoïo.	*Deſpumatorium.*	Ecumoire.	كفگير * كمچه كفگير *
Schiumoſo.	*Spumoſus.*	Ecumeux.	كف دار * رغوي * متراغي * مزبد *
Schizzo: zacchera. Schizzo: v: sbozzo.	*Nota cœnoſa.*	Tache de bouë.	لكه * وسخ * چركني *
Sciamo di pecchie.	*Examen apum.*	Eſſain d'abeilles.	لشكر كوچك عسل * جماعت نحل * جمع زنبور عسل *
Sciapito.	*Injucundus : inſipidus.*	Inſipide : desagréable.	بي لذّت * بي طعم * بي لذّت * قديف * ناپسند * متكاره *
Sciatica ; infermità.	*Sciatica.*	Sciatique.	عرق النّسا * مرض عرق النّسا * وجع الرّيح *
Scibile.	*Scibilis.*	Qui ſe peut ſçavoir.	يافتني * دانستني * معلوم شدني * ياب دانستن * قابل معرفة *
Scienza.	*Scientia.*	Science.	علم * معرفت * فن *
Scienza acquiſita, & infuſa.	*Scientia acquiſita, & infuſa.*	Science acquiſe, & infuſe.	علم كسبي وعلم وهبي * علم مكسوب وموهوب * معرفت مستفيد و مستفيض *
Scienza prattica, e ſpeculativa.	*Scientia practica, & ſpeculativa.*	Science practique & ſpeculative.	علم عملي و نظري * معرفت عملي و نظري *
Scientia demoſtrativa.	*Scientia demonſtrativa.*	Science demonſtrative.	علم توقياس و برهان * علم برهاني * معرفت برهن * علم اليقين *
Scimia ; maſchio, e femina.	*Simia mas, & fœmina.*	Singe mâle & femelle.	ميمون نر و ماده * شاهي زكر و انثي * قرد و قرده * بوزي نر و ماده *
Scintilla.	*Scintilla.*	Etincelle.	شراره * شرر * ايرت * لمع * وايرك * خنره *
Scintillare.	*Scintillare.*	Etinceller.	بر خشيدن * لمع كردن * پرتو — برق زدن *
Scio : Iſola.	*Chio ; Inſula.*	Chio : Iſle.	جزيره مصطكي * جزيره سقز *
Quindi vien al Gran Turco l'entrata copioſiſſima del maſtice ; per tanto vien chiamata l'Iſſola del maſtice ; (Iakez ساكز)	*Hinc Turcarum Imperator incredibilem percipit Maſtiches proventum ; unde nomen Turcicum (gezire ſakes ; جزيره ساكز) i.e. Inſula Maſtiches.*	Le maſtic de cette Iſle eſt d'un tres grand revenu au G. S. c'eſt-pourquoy les Turcs l'appellent (gezireh ſakez جزيره ساكز) l'Iſle du maſtic.	اين جزيره ساكز از ان جهت خوانند كه فايده و محصول مصطكي انجا عظيم باشد *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Li Sciotti allevano truppe de pernici, quale vanno di giorno in campagna, e la sera ritornano à casa propria col particolar ciuffulo e richiamodi loro padrone.	*Perdicum agmina nutriunt Chiottæ, quæ interdiu ad campum avolant; vespere autem peculiari domini sui sibilo, ad domicilium proprium convolant.*	Les habitans de Chio ont de grandes volieres de perdris, lesquelles vont durant tout le jour chercher leur nourriture dans la campagne, & reviennent le soir chacune dans son gîte, au son particulier du sifflet de leur maître.	ساکنان جزیره ساکز کبکان کویا مرغان خانکی میپرورند وروزانه انهارا میان صحرا میپرانند واما هر شب باواز صوطک صاحب خود ایشان بجای خود جمع شوند *
Sono là in quantità li Greci Catolici, godendo sotto governo Turchesco stupenda libertà, sin à far le processioni e funerali publicamente con le croci alzate.	*Chiæ Civitatis incolæ quam plurimi ritum Catholicum profitentur subque Turcarum ditione stupenda gaudent libertate, ita ut elevatis crucibus solemnes processiones, & funeralia peragant.*	Les Grecs Catholiques y sont en tres grand nombre, & jouissent soubs le Turc d'une liberté bien étrange en matiere de religion, jusque là qu'ilz y font leurs processions publiques, & leurs enterremens avec les croix elevées, comme dans la Chrêtienté.	اروام مذهب کاتولیکی بسیار انجا میباشند و کنایس دارند و ✠ طایفه وعزع عظیم در میان شهر میدارند و بی دغدغه ✠ خاج حضرت کرستفس میکردانند الحمد لله *
Vi sono là oltra gl'ordini Religiosi, molte vergini devote, però senza clausura, andando per la città con l'abito Religioso.	*Vltra Religiosos ordines visuntur illic devotæ virgines cum Religioso habitu absque clausurâ.*	Il y a outre les Religieux, quantité de filles devotes, qui vont avec l'habit Religieux par les rues, n'étant point obligées à la cloture.	باز انجا پادریه بسیار یعنی دختران دنیا ترک کرده و بکارت خودرا بموجب نذر مخصوص بخدا سپرده کسوت نیز رهبانان میپوشند والحمد لله *
Scioccamente.	*Ineptè: stultè.*	Sottement: lourdement.	بی عقلانه * بقلطبانی * بسفاهت * با بلهی * بترز دیوانه *
Sciocchezza.	*Ineptia: fatuitas.*	Sottise: lourdise.	ابلهی * قلطبانی * سفاهت * احمقی * بد اندامی * بد ترکیبی * بی عقلی * شوریده گی *
Sciocco.	*Ineptus: fatuus.*	Sot: lourd.	قلطبان * بد اندام * بد ترز * بد روشت * ابله * احمق * شوریده * بی عقل * سفیه * غلیص الطّبع *
Sciogliere: sciorre	*Solvere: aperire.*	Soudre: ouvrir.	واز کردن * حل نمودن * محلول کردانیدن * مفتوح و خلاص ساختن *
Scioglere il dubio	*Solvere dubium.*	Resoudre le doute	شک قطع کردن * شبهه حل نمودن * شک یقین نمودن * مطلب بیان کردن * شبهه بریدن *
Sciolto.	*Solutus.*	Delié: libre.	وا کرده شده * محلول کردیده * حل شده * مفتوح نموده *
Scisma.	*Schisma.*	Schisme.	رفض * خروج * شقاق * جدای *
L'ignoranza e l'avarizia de' preti levantini mantiene il Scisma.	*Ignorantia, & avaritia sacerdotum Orientalium, verus Schismatis fomes.*	L'ignorance, & l'avarice des prêtres du levant y maintiennent le Scisme.	نادانستکی وطمع کسوس اروام وارامنا باعث یکانه رفض وشقاق انها باشد *

Scis-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Scisfmatico.	*Schisfmaticu.*	Schisfmatique.	خارجي * رافضي * اهل شقاق *
Scissura: uprita.	*Fissura.*	Coupure; ouverture: fente.	شكاف * درش * شق *
Sciugamano: sciugatoïo.	*Mantile.*	Essuye-mains.	دسمال * محرمه * دُرّ *
Sciugare le mani. Sciugare: far seccar.	*Detergere manus.*	Essuyer les mains.	دست ستردن * دست خشكانيدن * دست پاك كردن *
Scoglio.	*Rupes.*	Ecueil.	سينه كوه * پارچه كوه * سنك *
Scola: scuola.	*Schola: gymnasium*	Ecole.	كتب * مكتب * مدرسه * مكتب خانه * دبيرستان * دبپايه *
Scolaro.	*Scholasticu: discipulus.*	Ecolier.	شاگرد * تلميذ * شاگرد مكتب *
Scolare.	*Percolare: erivare*	Ecouler.	تمام ريختن * تاخر ريختن * تمام خالي كردن * چكانيدن *
Scolazione.	*Gonorrhœa virulenta.*	Chaude-pisse.	سوزنـــــــاك *
Scolopendra; animale.	*Scolopendra*: σκολοπένδρα.	Chenille: scolopendre.	هزارپا * دخال الارض * امّ اربعين * چهل پاي * ششت پاي *
Scolopendria; erba: cetrac.	*Scolopendrium*: σκολοπένδριον: *asplenum.*	Cetrac: scolopendre.	شطرى * اسقلف فنريان * حشيشة الطّحال * حشيشة الادويه * زنكي دارو *
Scolorare.	*Decolorare.*	Decolorer: oter la couleur.	رنك بر طرف كردن * رنك برداشتن * بيرنك كردن * لون برداشتن * مكشوف كرانيدن * لعان زايل كردن *
Scolorato.	*Decolor.*	Decoloré.	بي رنك شده * مكشوف كرديده * رنك باخته * رنك تغير نموده * زايل اللّون كرديده *
Scolorir.	*Pallere.*	Perdre la couleur.	كم رنك شدن * بي رنك شدن * تغير رنك نمودن * لون باختن *
Scolpire.	*Sculpere: cœlare.*	Entailler: graver.	كنده كاري كردن * نقش كندن * بـــــل كنده كاري برداختن *
Scolpito.	*Cœlatus: insculptus*	Entaillé: gravé.	كنده * كنده كاري نموده * بنقش كنده كاري برداخته * تراشيده *
Scoltore.	*Sculpter: cœlator.*	Sculpteur.	كنده كار * استاد كنده كار * نقاش كنده كار *
Scoltura.	*Sculptura: cœlatura*	Sculpture.	كنده كاري * نقش * عمل كنده كاري *
Scommezza.	*Sponsio.*	Gageure.	گرو * قمار *
Scommettere.	*Spondere.*	Gager: faire gageure.	گرو بستن * قمار بستن *
Scommunicare.	*Excommunicare.*	Excommunier.	محروم كردن * انبسكس و پنترانك ساختن * لعنتي انداختن *
Scommunicato.	*Excommunicatus.*	Excommunié.	محروم * انبسكس * پنترانك * ملعون شده *
Scommunicazione.	*Excommunicatio: anathema.*	Excommunication.	لعنت نامه * محروم نامه * پنترانك * انبسكوتيان *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Scomposto.	*Incompositus.*	Mal en ordre.	بي اندام * بي ترتيب * بي شكل * بي ترز * بي وضع * بي تركيب *
Sconciarsi; delle donne.	*Aboriri: facere abortum.*	Se blesser: d'une femme.	بچّه انداختن * اسقاط كردن * بچه بيوقت انداختن *
Scongiurare.	*Adjurare: exorcizare.*	Conjurer: exorciser.	شيطان عزيمت كردن * جنّ را استقسام نمودن *
Scongiuro de' demoni.	*Exorcismus & adjuratio dæmonum.*	Exorcisme.	عزيمت باجنّه * استقسام الشّياطين *
Sconosciuto.	*Contemptus: incognitus.*	Méconnu.	ناشناخته * نامعروف ونا موقر * بيقدر وبيقيمت شده *
Scopa.	*Scopæ.*	Balay,	جاروب * جاروف * مكنسه * چاروب *
Scopare.	*Verrere.*	Balayer.	جاروكردن * روفتن * مكنس كشيدن *
Scopatore.	*Scoparius.*	Balayeur: qui balaye.	جاروكش * كنّاس * جاروب كننده * مكنّس *
Scopature.	*Quisquiliæ: sordes*	Baliûres: immondices.	اشغال * دمچه * داژ * خاكريز * خاكرويه *
Far la scoperta.	*Explorare.*	Faire la découverte.	جاسوسي كردن * تجسّس كردن * احوال وانمعاد كردن * خبر كرفتن * اشتخبار كردن *
Scoperto.	*Discoopertus.*	Découvert.	گشاده * واز * مكشوف * مفتوح *
Scopetta per panni.	*Scopæ.*	Vergettes.	لـــــــيـــــــف *
Scopo.	*Scopus.*	But.	تيماج * تموك * نشانه * ماج * پكول * آماج *
Scoprire.	*Discooperire: detegere.*	Découvrir.	گشادن ـ ميگشايم * گشاد كردن * كشف كردن * مكشوف نمودن * واز كردن * مفتوح نمودن *
Scoprirsi.	*Detegi.*	Se découvrir.	وازشدن * مكشوف گرديدن * كشاده شدن * مفتوح گرديدن *
Scordare.	*Oblivisci.*	Oublier.	فراموش كردن * نسيان نمعادت * ازياد برون ـ از خاطر بدر كردن *
Scoria di ferro.	*Scoria ferri.*	Ecume de fer.	تلف آهن * خبث الحديد * اسفرديان *
Scoria: litargirio			
Scorno.	*Probrum.*	Affront.	خجالت * شرمندگي * رسوايي * خزا * شناعت *
Scorpione, e sue specie.	*Scorpio, & species.*	Scorpion & ses especes.	عقرب * كژدم * عقرب پر دار * جرّاره *
Scorpione; segno.	*Scorpio; signum.*	Scorpion; signe.	برج عقرب * عقرب * برج هشتم * برج الثامن *
Scorrere: predare.	*Excurrere: depræ-dari.*	Aller à la picorée.	تاختن ـ مي تازم * تاخت كردن * غزو كردن * استنهاب ورزيدن *
Scorrere: colare.	*Guttatim fluere.*	Degoûter.	چكيدن ـ مي چكم * قطره قطره ريختن * ترابيدن *
Scorrerie.	*Incursiones.*	Course: picorée.	تاختني * غزو * استنهاب * نهب * ترك تاز *
Scorretto.	*Inemendatus: incorrectus.*	Incorrect.	بي اصلاح * غلط دار * مغلوط * نامصحّح *
Scorta: v: guida.			
Scortare.	*Abbreviare.*	Abbreger.	مختصر كردن * اختصار نمودن *
Scortese.	*Inurbanus.*	Incivil: discourtois.	بي آدميّت * ناسازكار * بي آدب * بيمروت * بي لطف * بي تواضع * بي توجّه *

Scor-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Scorteſia.	*Inurbanitas.*	Incivilité.	بيمروّتي * بي آدميّتي * بي ادبي * بي عزّتي *
Scorticare.	*Decorticare.*	Ecorcher.	پوست كندن * مصلوخ فرمودن * ملخ كردن * جلد بر كرفتن *
Scorticato.	*Decorticatus.*	Ecorché.	پوست كنده * مصلوخ * ملخ نموده *
Scorticatura.	*Excoriatio.*	Ecorchûre.	خراشيدكي * خراشيده كي *
Scorto : v : accorto.			
Scorza d'albero. Scorza ; v : guſcia.	*Cortex.*	Ecorce d'arbre.	پوست درخت * قشر درخت * قشر شجره * جلد درخت * جلد شجره * فرف *
Scottare.	*Amburere.*	Echauder.	سوزانيدن * محروق كردن * حرق نمودن *
Scottato.	*Ambuſtus.*	Echaudé.	سوخته شده * حرق نموده * محروق كرديده *
Scottatura.	*Ambuſtio : aduſtio*	Brulure.	سوزيدكي * سوختكي * احتراق * استحراق * تحريق *
Scricciuolo; ugello.	*Regulus: trochilus.*	Roitelet ; oiſeau.	ترنّه * مرغ ترنه *
Scrigno ; caſſetta.	*Scrinium.*	Caſſette.	جعبه * صجري * صندوقچه *
Scritto.	*Chirographum : ſcriptum.*	Ecrit: écriture.	نوشته * كاغذ * دستك * دست خط * مكتوب *
Scritto.	*Scriptus.*	Ecrit.	نوشته شده * مرقوم * مكتوب * مسطور * محرّر * مذكور *
Scrittore.	*Scriptor.*	Ecrivain : copiſte.	مصنّف * مولّف * تصنيف كننده * مورخ * خط كرار *
Scrittura.	*Scriptio : calligraphia.*	L'art d'écrivain.	خطّ * نويسندكي *
Scrittura autentica.	*Inſtrumentum : ſcriptum authenticum.*	Ecriture authentique.	نوشته شرعي * مكتوب مشروع * خط مشروع * قباله سجلّ * حجّة شرعي *
Scrivere.	*Scribere.*	Ecrire.	نوشتن - مي نويسم * مكتوب كردن * تحرير نمودن * رقم زدن * مرقوم كردانيدن *
Scriverſi l'un l'altro.	*Mutuis epiſtolis correſpondere.*	S'ecrire l'un à l'autre.	مكاتبت كردن * مراسله نمودن * بيكديكر نوشتن *
Scroccare : birbeggiare.	*Paraſitum agere.*	Eſcroquer : écornifler.	بي نفسي كردن * از پي لقمه كردن * لقمه بردن * حواله زدن *
Scroccone.	*Aſymbolus: prandipeta.*	Ecornifleur : paraſite.	حواله زن * تيكه خور * بي نفس * مفت خور * شكم پرست * باشه *
Scrofole.	*Scrophulæ.*	Ecroüelles.	خوكك * خنازير * كوفتي خوكك * مرض خنازير *
Scrupolo; miſura.	*Scrupulus; menſura*	Scrupule; meſure.	تسوج * دانك *
Scrupolo.	*Scrupulus.*	Scrupule: doute.	شك * وسوسه * واهمه * تشويش *
Scrupoloſo.	*Scrupuloſus.*	Scrupuleux.	وسواسي * وهمناك * شكّاك *
Levar lo ſcrupolo	*A ſcrupulo liberare*	Oter le ſcrupule.	وهم قطع كردن * از وسوسه خلاص ساختن * شك را رفع نمودن * تشويش برطرف كردن *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Dar ſcrupolo	*In ſcrupulum inducere.*	Donner ſcrupule.	بتشویش انداختن * بوسوسه انداختن * مشکّک کردن * متشوش نمودن * بواهمه انداختن *
Scrutinio.	*Scrutinium.*	Recherche.	تفتیش * جست وجو * تفحص *
Scudella: ſcodella.	*Scutella.*	Ecuëlle.	کاسه * شه کاسه * کاسه شربت خوری *
Scudiere.	*Scutifer.*	Ecuyer.	سپر دار * قلخان دار * درقه دار * صاحب سپر * ترس دار *
Scudiere: chi fa ſcudi.	*Scutarius.*	Faiſeur de boucliers.	سپر ساز * قلخانچی * درّاق * ترس ساز *
Scudo; arma diffenſiva.	*Clypeus: umbo.*	Ecu: bouclier.	سپر * قلخان * درقه * ترس * درق *
Scudo; moneta.	*Nummus argenteus.*	Ecu: monnoye.	قروش * مبلغ سه عباسي * مبلغ شصت دینار * عبارة شش محمّدي *
Scultore: ſcoltore.	*Sculptor.*	Sculpteur.	سنگ تراش * صورت تراش * مصوّر * استاد سنگ تراش * نقاش *
Scuſa.	*Excuſatio.*	Excuſe.	عذر * معذرة * بهانه * حجّه *
Scuſabile.	*Excuſabilis.*	Excuſable.	صاحب عذر * عذردار * صاحب حجّه *
Scuſare.	*Excuſare: purgare*	Excuſer.	معذور داشتن * عذر قبول کردن * حجّت در آوردن *
Scuſarſi.	*Excuſationem adducere.*	S'excuſer.	عذر آوردن * حجّت آوردن * معذرة عرض کردن * بهانه آوردن * عذر خواستن *
Scuſato. Scuſcire: diſcuſcire.	*Excuſatus.*	Excuſé.	معذور شده * عذر پذیرفته * حجّت معقول ومقبول نموده *
Sdegnare.	*Dedignari.*	Dedaigner.	اهانت کردن * روندانن * التفات نکردن * ملتفت نشدن *
Sdegno: diſprezzo	*Deſpectus.*	Dédain: mépris.	اهانت * خفت *
Sdegnoſo.	*Indignabundus.*	Dedaigneux.	اهانت کننده * مهین * بی التفات *
Sdrucciolare.	*Labi.*	Gliſſer.	لغشیدن * سلقیدن * زلق نمودن * خزیدن * خزیدن *
Se; ſe ſteſſo.	*Se.*	Soy: ſe: ſoy même	خویش * خود * خویشتن *
Se: ſi.	*Si.*	Si.	اگر * ان کان * انا *
Sebeſte.	*Prunaſebeſtena.*	Sebeſtes.	سپستان * درخت دبق * سبستان * سفاط * مخیط * کلیه *
L'arbore delle ſebeſtene è l'iſteſſo del viſchio, ed è aſſai ſimile al fico d'India qui avanti deſcritto: v: fico.	*Arbor ſebeſtenorum; eadem quippe, ex qua viſcum elicitur ſpeciem refert ficus Indicæ de quâ ſup.*	L'Arbre des ſebeſtes eſt le même que celuy de l'aglù: & il eſt fort ſemblable au figuier des Indes dont il eſt fait mention cy devant.	ان درخت دبق باشد که شکلش مانند درخت دول باشد ودول انجیر هندیست *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Mi ſervi queſt' arbore algune volte di padiglione, contra gl'ardori del ſole frà Tortoſa, e Tripoli.	*Denſo hujus arboris umbraculo fruebar aliquoties vice tabernaculi inter Tortoſam, ac Tripolim.*	Il m'a ſervy quelque fois de tente contre les ardeurs du ſoleil entre Tortoſe, & Tripoli.	چند دیمن شهر طرطر و طرابلس ان درخت فراوان میرویید زیر سایه ان مینشستیم وحض وصفا میکردیم *
Secca di mare.	*Syrtes.*	Banc de mer.	ریگستان * ریگستان دریا *
Seccamente.	*Siccè: preſsè: acriter*	Sechement: bruſquement.	بی قید انه * بی تکلّف * بحرف پهاس کنه *
Seccare: ſciugare	*Deſiccare.*	Secher.	خشکانیدن * خشک کردن * یابس ساختن *
Seccarſi.	*Deſiccari.*	Se ſecher.	خشکیدن * خشک شدن * خفته شدن *
Seccato.	*Deſiccatus.*	Seché.	خشکیده * خشک شده * هرنده * یابس کرده *
Secchezza.	*Siccitas.*	Sechereſſe.	خشکی * یبهاست *
Secchio di rame.	*Situla ærea: hydria.*	Seau de cuivre.	سطل * کشکول مس * کوزه مس *
Secchio di legno.	*Situla lignea.*	Seau de bois.	دول چوبی * کوزه چوبی * دلو * دول * دولچه *
Secco.	*Siccus.*	Sec.	خشک * یابس *
Seco.	*Secum.*	Avec ſoy.	همراه خود * باخود * بی خود * همراه خویش * معه * همپای خود *
Secolare.	*Secularis.*	Seculier.	دنیوی * اهل دنیا * آدم دنیا * عامی *
Secolo.	*Seculum.*	Siecle.	روزگار * دوران * دهر * این * دیرتن *
Secondina.	*Secundina.*	Arriere-faix.	مشیمه *
Secondamente.	*Secundò.*	Secondement: en ſecond lieu.	دویم * ثانیاً * مرتبهٔ دویمی *
Secondare: agiutare			
Secondo: ſegondo	*Secundus.*	Second.	دویم * ثانی *
Secondo: proſpero			
Secondo li coſtumi.	*Juxta conſuetudines.*	Suivant les coûtumes.	بقاعده * بقانون * بسلوک * حسب قوانین * بروشت * موافق عادتها * بروفق روش *
Secondo che.	*Prout.*	Selon que.	چنان * همچنان که * چنانچه * چنانکه * بقدری که * بروفق که *
Secretario: ſegretario.	*Secretarius.*	Secretaire.	دفتر دار * کاتب خاصه * نویسنده خاصه * منشی *
Secreto: ſegreto.	*Secretum: arcanum*	Secret: myſtere.	سرّ * راز *
Secreto: v: naſcoſto.			
Sedeci.	*Sexdecim.*	Seize.	شانزده * ستعشر *
Sedere.	*Sedere.*	S'aſſeoir.	نشستن * جالس بودن * جلوس کردن *
Sedere come gli ſartori,	*Sedere complicatis cruribus.*	S'aſſeoir comme les tailleurs.	سرندبودن * سرند نشستن *
Non biſogna imaginarſi ch'il modo di ſeder in terra delli levantini ſia vile, ne incommodo:	*Haud utique cogitandum eſt modum ſedendi Orientalium aut vilem eſſe, aut incommodum:*	Il ne faut point s'imaginer que cette façon de s'aſſeoir des Orientaux ſoit vile, ny incommode:	چون سرند نشستن خلف رسم فرکستان باشد هم بی ادبی وعدم اسایش میداند *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Loro sala è ordinariamente coperta nel mezzo di stuore, e tapeti; ed attorno regnano certi feltri di prezzo, coperti con matarazzi di veluto, ò di raso: là sopra vengono le trapunte fine lavorate con l'ago, e finalmente vi è quantità di cuscini coperti di veluto, di broccato, ò di tele d'India per appoggiarsi contr'il muro con la pippo, ò fiasco di tabacco avanti: v: tabacco.	*Consternitur putâ aulæ medium storeis, & tapetibus; ambitus verò seorsim paratur coactilibus pannis, dein anaclinteriis ex serico panno, aut ex Indicis telis, tum levioribus stramentis opere phrygio elaboratis, ac tandem circumquaquaque prostant pulvinaria magna holoserico, aut Indico panno cooperta; quibus innituntur parieti, coram adstante interim tubo, seu lageñâ tabaci. De quo vi: V: Tabacco.*	Leur sale est ordinairement couverte au milieu de nattes, & de beaux tapis; & tout à l'entour regnent de feutres precieux, couverts de matelas de satin, où d'etoffe des Indes, de courte-pointes fines au dessus, ouvragées au petit mêtier, & sur le tout il y a de beaux coussins de velours, ou de brocat, ou de chites pour s'appuyer contre la muraille avec la pipe, ou bouteille du tabac au devant. V: tabacco.	وتا رسم سرتديدن معلوم كردن بدانكه طنبي دارند بزرك و اورا ديوانخانه كويند و ميان مفروش كردن باسيرها وقاليها سنكين قيمت باز دور طنبي بنمدهاي و نعلينهاي وسوزنيهاي وبالشتهاي مخملي يا عمل چيط ميارايند چنين تكيه بديوار كرده جالس شوند وقليان تنباقو ميكشند *
Sedia.	*Sedes: sella: sedile.*	Siege.	كرسي * صندلي * اسكملي *
Sedia Regale. Sedia: v: natiche.	*Sedes Regia: solium.*	Siege Royal.	تخت پادشاهي * سرير سلطان * تخت الملك * عرش پادشاهي * وروار * صفّه *
Sedizione.	*Seditio.*	Sedition.	فتنه * مفسده * فساد * جنك * غوغا * غرغشه * خيانت * هرج مرج *
Sedizioso.	*Seditiosus.*	Seditieux.	فتنه انكيز * فتنه چي * مفتن * فتان * فتنه انداز *
Sedurre.	*Seducere.*	Seduire.	طغيان كردن * فريب زدن * بازي دادن * بدراه كردن * مطغي نمودن * خداع نمودن * ضلال كردن *
Seduttore.	*Seductor.*	Seducteur.	بازي دهنده * فريب زننده * طغيان كننده * طغياني * مخادع * بدراه كننده * ضلال كننده *
Sega manoale.	*Serra manualis.*	Scie à la main.	ارّه * دستاره * منشار يكدسته *
Sega grande.	*Serra major.*	Grande scie.	ارّه ميان بُر * منشار ميان بُر * ارّه كرد بُر * ارّه درازبُر * ارّه بزرك * منشار كبير *
Segala.	*Secale: siligo.*	Seigle.	پارنج * كُنْكُرات *
Segare.	*Secare: scindere.*	Scier.	بريدن * قطع نمودن * مقصوص كردانيدن *
Segare le biade.	*Secare segetes.*	Scier les bleds.	درويدن * درو كردن * حصد كردن *
Segato.	*Sectus: scissus.*	Scié.	بريده * قطع نموده * مقصوص *
Segatore.	*Sector.*	Scieur.	ارّه كش * شراح * نشار *
Segature.	*Secturæ.*	Sciures.	نشاره * براده *

Segnale

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Segnale Regio.	*Signum Regium in diplomatibus.*	Sing du Roy.	طغره * توقيع *
Segnato.	*Signatus.*	Signé : noté.	نشان شده * علامة نموده * رسم كرده * مرشوم * اشاره نموده * مدلول *
Segno.	*Signum.*	Signe : note.	علامت * نشان * رسم * اشارة * دلالت *
Segno celeste.	*Signum cœleste.*	Signe celeste.	بُرج * كوكبه *
Segno della croce	*Signum crucis.*	Signe de la croix.	اشارت صليب مقدّس ✠ نشان خچ * علامت صليب المعبود حضرت ايشفع *
Segno sopro il corpo.	*Nævus.*	Marque sur le cors.	خال * خاله * لكّه بدن *
Racontano li Persiani frà altri spropositi che loro Mahomete havesse certo segno naturale di Profeta frà le spalle, overo (dicono altri) in mezzo della fronte; quindi vien chiamato dàl Sadi nel suo Rosario pag. 4. il notato, il segnato (vesim وسيم)	*Ganniunt Persæ Mohammedem signo quodam nativo vatis in scapularum interstitio fuisse notatum: alii verò notam illam in fronte collocant, hinc à Sâdino in suo Rosario pag. 4. vocatus (وسيم vesim) signifer.*	Les Persans pretendent que leur Mahomet avoit une marque naturelle de sa Prophetie entre les epaules, ou (comme d'autres disent) au milieu du front; de la vient ce grand eloge, que luy donne le poete Sadi dans son parterre pag. 4. à sçavoir (vesim وسيم) le marqué.	اهل وسوسه كويند كه محمد خاله بر پيشانى يا ميان منكبين داشته وهمان علامت پيغمبرى بوده بنابرين اورا وسيم خوانند يا خدا *
Seguente.	*Sequens.*	Suivant : qui suit.	پيسرى * پس آينده * بعد * تابع * آينده * متعقب * مرادف *
Seguire. Seguitare : imitare.	*Sequi.*	Suivre.	پيسر آمدن * فيما بعد آمدن * تابع بودن * مرادف شدن *
Seguitare i sensi.	*Sensibus morem gerere.*	Suivre les sens.	تابع محسوسات شدن * اطاعت حواس نمودن * مطيع نفس شدن *
Seguitare la fortuna.	*Fortunæ obsequi.*	Suivre la fortune.	تابع نصيب * بطالع متابعة نمودن * عقب طالع رفتن * بدنبال نصيب رفتن *
Seguito : compagnia.	*Comitatus.*	Suitte : compagnie.	رفاقت * همراهى * تبعيّت * مرافقة *
Seguito d'un Rè.	*Stipatus Regius.*	Suitte ; train d'un Roy.	كيكيه پادشاه * توابع سلطان * لواحق پادشاه * حشم *
Seï.	*Sex.*	Six.	شش * ستّه *
Selce : pietra dura.	*Silex.*	Caillou : pierre.	سنك چخماغ * سنك خارا *
Sella.	*Ephippium.*	Selle.	زين اسب * سرج *
Sellaio.	*Ephippiarius.*	Sellier.	سرّاج * زين ساز
Sellate il cavallo.	*Ephippium sternere.*	Seller un cheval.	اسب زين كردن * اسب سرج كردن *
Sellato.	*Ephippiatus.*	Sellé.	زين كرده شده * مسروج *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Selva.	*Sylva.*	Foret : bois.	جنگل * بيشه * غابه * زور * تيماس * عريس *
Selvoso.	*Sylvosus.*	Plein de bois, & de forets.	جنگلستان * درختستان * پُر جنگل * بيشه دار *
Sembiante : ſembianza.	*Species : ſimilitudo.*	Reſſemblance.	شباهت * مانندي * مشابهت * مماثلت * شكل * صورت * نمايي *
Sembiante : apparenza.	*Species : fictio.*	Semblant : apparence.	اظهار * نمايش *
Seme.	*Semen.*	Graine : ſemence.	تخم * تخميانه * بزر * دانه * حبّ * عِلِيزُن *
Sementina.	*Abſinthium ſantonicum.*	Sementine.	خونجه * خُنْجُك * درمنه تركي *
Semicircolo.	*Semicirculus.*	Demy-cercle.	نيم دايره * نصف دايره * قوس صد و هشتاد درجه *
Seminare.	*Serere.*	Semer.	كشتن — مي كارم * تخم پاشيدن * زراعت كردن * كاليدن * مزروع نمودن * ورزيدن *
Seminario : univerſità.	*Seminarium : univerſitas.*	Seminaire : univerſité.	مدرسه * درس خانه * بيت طالب علمان *
Seminato.	*Satus.*	Semé.	كاشته * زراعت كرده شده * مزروع * كاليده * تركنر * خشانده *
Seminatore.	*Seminator : ſator.*	Semeur.	مرزگر * زارع * فلّاح * زرعت كننده *
Semola.	*Furfur.*	Du ſon.	نخاله * سبوس *
Sempiterno.	*Sempiternus.*	Eternel.	جاويد * دايمي * دوام * آبد * مابد * ابدي * سرمدي * دآيم الدّهر * جاودانه *
Semplice : non doppio.	*Simplex.*	Simple : ſans doublure.	يكلا * يك تا * مفرد * يكلف *
Semplice : non meſcolato.	*Simplex : purus.*	Simple : ſans mélange.	خالص * غير مخلوط * پاك * مطلق * صاف *
Semplice : erba.	*Vegetabile.*	Simple : herbe.	گياه * نبت * نبات *
Semplice : incompoſito.	*Simplex : incompoſitus.*	Simple : ſans compoſition.	بسيط * منزه * مجرد * غير مركب *
Semplicemente.	*Simpliciter.*	Simplement.	خالصاً * محضاً *
Semplice : non furbo.	*Simplex : ingenuus.*	Simple : ſincere.	راست * صادق * بي اشكيل * ضمير پاك *
Sempliciſta.	*Botanicus.*	Simpliciſte.	گياه شناس * خواص خان *
Semplicità Divina.	*Simplicitas Divina.*	Simplicité Divine.	بسيطت خدا * تجرّد خدا * بسيطت آلهي * تنزه ايزدي *
Semplicità : ſincerità.	*Simplicitas : ſinceritas.*	Simplicité : ingenuité.	سادگي * بي اشكيلي * پاك ضميري *
Sempre.	*Semper.*	Toûjours.	هميشه * دايم * علي الدوام * دايماً * دمادم * همواره * همه وقت * ايدز *
Sempre viva ; erba.	*Semper vivum.*	Jou-barbe.	حيّ العالم * لوفا * ابرون * ابرار القسط * هميشه بهار *
Sena.	*Sena.*	Sené.	سناء * سناي مكي * سناكرماني * مشرق *
Senape.	*Sinapi.*	Moûtarde.	خردل * لعبتي دريدي *
Senato.	*Senatus.*	Senat.	ديوان * جماعت حكام *

Sena-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Senatore.	*Senator.*	Senateur.	اهل دیوان * شیخ دیوان * مشیر *
Senno: prudenza.	*Prudentia.*	Bon ſens: conduite.	عقل * معرفت * ادراک * فطنه * فهم *
Seno: grembo.	*Sinus: gremium.*	Sein: giron.	سینه * بغل * بر * صدر *
Seno di mare.	*Sinus maris.*	Golfe de mer.	خلیج دریاء * جوّ البحر *
Se non.	*Alioquin.*	Si non: autrement	اگرنه * والاّ * الاّ *
Senſale.	*Proxeneta.*	Corretier.	دلاّل * سمسیر *
Senſaria.	*Ars proxenetæ.*	L'art de corretier.	دلاّلي * سمسیري *
Senſato.	*Senſatus.*	Senſé.	عاقل * فهمیده * صاحب حوصله * دانا * پخته * وارسیده *
Senſibile.	*Senſibilis.*	Senſible.	محسوس * متحسّس *
I cinque ſenſi.	*Quinque ſenſus.*	Les cinq ſens.	پنج حواس * حواس الخمس *
Senſi interiori & eſteriori.	*Senſus interni, & externi.*	Sens interieurs, & enterieurs.	حواس باطني و ظاهري * حواس ظاهر وباطن *
Senſibilmente.	*Senſibiliter.*	Senſiblement.	ظاهراً * محسوساً *
Senſo: ſentimento	*Senſus; potentia.*	Sens: ſentiment.	حسّ * قوّت حاسّه *
Senſo: ſignificato	*Senſus: ſignificatio*	Sens: ſignification	معني * مضمون * عبارت * دلالت *
Senſo comune.	*Senſus communis.*	Sens commun.	حسّ عام * حسّ مشترک * حسّ مشارک *
Senſuale.	*Senſualis.*	Senſuel.	شهوتي * نفساني * شهوت پرست *
Senſualità.	*Senſualitas.*	Senſualité.	شهوت * نفس * شهوة پرستي *
Senſualmente.	*Senſualiter.*	Senſuellement.	باسر الشهوت * شهوتانه * حسب النفس * باشهوت پرستي *
Sentenza.	*Sententia: edictum*	Sentence: arret.	حکم * دیوان
Sentenziato à morte.	*Morte damnatus.*	Condamné à mort.	بقتل حکم شده * سیاست فرموده *
Sentenza.	*Sententia.*	Sentence.	حدیث * گفتار * خطاب *
Sentiero.	*Semita.*	Sentier.	جاّده * راه خلعت * پرّن *
Sentina della nave	*Sentina navis.*	Sentine du navire	انجونهٔ کشتي * انجونه غراب * چمّه غراب *
Sentinella; luogo.	*Excubiæ.*	Sentinelle; lieu.	کشک خانه * قوله * برج کشک * پاس * دالایه *
Sentinella; ſoldato.	*Excubiator: cuſtos*	Sentinelle; ſoldat.	کشکچي * نوبتچي * کشکبر * هَرْکُش * پرواک * ترغاق * دیدبان *
Sentire: udire.	*Audire.*	Ouïr.	شنیدن ــ میشنوم * سمع کردن * استماع نمودن *
Sentire dolore.	*Dolorem percipere*	Sentir la douleur.	درد کشیدن * آزار کشیدن * زحمت کشیدن *
Senza.	*Sine.*	Sans.	بي * بلا * بغیر * بعدم *
Senza dubbio.	*Abſque dubio.*	Sans doute.	بي شک * بي شبهه * لاشک * البته * لابد * لازم *
Senza fine.	*Abſque fine.*	Sans fin.	بي انتها * بي نهایت * بي آخر * بي پایان *
Separabile.	*Separabilis.*	Separable.	فرق پذیر * جدایي پذیر * منفرق * منفصل *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Separare.	*Separare.*	Separer.	جدا کردن * فرق نمودن * ازهم مفروق نمودن *
Separatamente.	*Seorsim.*	Separement.	علیحدّه * جدا جدا * جداگانه *
Separazione.	*Separatio.*	Separation.	مفارقت * جدایی * فرق * افتراق * حسرت * قطیعه * خُشکارَه *
Separato.	*Separatus : sejunctus.*	Separé.	جدا شده * مفروق گردیده * فرق نموده *
Sepellire.	*Sepelire.*	Ensevelir.	قبر کردن * در گور کردن * دفن کردن * مدفون نمودن * مقبور ساختن * خاک کردن *
Sepellito.	*Sepultus.*	Enseveli.	مدفون شده * مقبور شده * در قبر کرده شده * دفن نموده * خاک کرده شده * در گور نهاده *
Certo Sabaita chiamato *Mâtouq* fatto Christiano, perseverò sin à la morte, mà à caso fù sorpreso il suo corpo & Sepellito nel cimitero di coloro:	*Sabaita nomine Mâtouq Christianam Religionem professus ad mortem usque, repentino tamen casu in cæmeterio Sabaitarum sepultus fuerat.*	Un Sabi appellé *Mâtouq.* S'étoit fait Chrêtien, & ayant perseveré jusqu'à la mort, avoit eté enterré par ceux de sa secte dans leur cimetiere:	سالی مرد که صابی اختیار بدین حضرت مسیح نموده و بیخبرانه متوفی شده در قبرستان صابیین مدفون شده بود *
Andai Subito à far disinterrar quel corpo, per farlo trasferir nel nostro cimitero di Bassorà chiamato (*Aissa ben Mariam*) Giesu figlio di Maria.	*Illico defossum cadaver transferri curavi ad cæmeterium nostrum Bassorense, vulgò; aissa ben Mariam nuncupatum, i, e. Jesus filius Mariæ.*	J'allay aussi-tost faire deterrer son corps, pour le faire porter en nôtre cimetiere de Bassora appellé (*Aißa ben Mariam*) Jesus fils de Marie:	بنابرین اورا از قبرستان انها برداشته للحال در قبرستان خودمان عیسی بن مریم نام منتقل فرمودم ودفن کردم *
Trovai il corpo involto con certa stuora tessuta à posta con le foglie di palma; e certo luogo del tumulo era stato bagnato, e suggellato con un suggello chiamato (*sekinet ed-daulet*) coltello della prosperità, per esser questo suggello attacato con una catenetta ad una lamina di coltello;	*Inveni porrò complicatum cadaver storeâ ex recentibus palmæ foliis contexta: tum glebam tumuli inveni madefactam, & sigillo notatam, quod sekinet ed-daulet vulgò nominant; i, e. prosperitatis cultrum, eò quod sigillum istud catenula quadam colligetur cum cultri lamina:*	Je trouvay ce corps envelopé avec une nate faitte exprez tissue de feüilles de palme: & il y avoit un endroit de la terre du tombeau humecté, & seellé avec le seel, qu'ilz appellent (*sekinet ed-daulet*) le couteau de la prosperité; parceque ce seel est attaché avec une chenette à une lame de couteau:	یافتم لاشهرا ملفوف در کفن از شاخهای خرما بافته و خاک قبر مرشوم بود بمهر که سکینة الدولت خوانند غرض که بزنجیرک با تیغ سکینه بسته بود *
Il giro di tal suggello è la figura d'un serpente, ed il centro contiene le figure d'un scorpione, e d'un vespone.	*Gyrum sigilli figura serpentis, aream vero figuræ scorpionis, & fuci, seu vespæ occupant.*	Ce seel est entouré de la figure d'un serpent, & dans le milieu il porte les figures d'un scorpion, & d'une guespe.	واما در دوران مهر شکل مار کندند و در مرکز اشکال اعقراب وزنبور *

Sepol-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Sepolcro.	*Sepulchrum.*	Sepulcre.	قبر * گور * لحد * مزار * تربة * ترتب * تربت * خُفج *
Sepolcro di Gieſu Chriſto.	*Sepulchrum Jeſu Chriſti.*	Sepulcre de J. C.	مرقد حضرت عيسي * مزار حضرت مسيح * قيامه * قبر القيامه *
Stupenda dappocagine, che li relatori viandanti non s'accorſero di far menzione veruna del luogo dove morſe San Gio: Criſoſtomo, ne del ſuo Sepolcro.	*Relationum ſcriptores, mirum! locum illum haud memorant, ubi S. Jo: Chriſoſtomus decubuit, atque primò humo mandatus fuit.*	Choſe etrange que les faiſeurs relations ne font point mention du lieu, où Sainct Jean Chriſoſtome mourut, & fut enſeveli.	عجب كه سياران وكاتبان معجزات دنيا نقل قبر حضرت يوحنا ملقب دهن طلا ذكر دنن *
E con tutto è certiſſimo che ſi trova à mezza giornato dà *Tocato*, ſopra la ſtrada *d'Arzerum*, anzi ritiene il luogo ſin al preſente il nome di *Cumana*.	*Locus tamen vix ſemi diurno diſtat itinere ab urbe Tocati, atque hactenus nomen Cumanæ retinet.*	Cependant ce lieu eſt à une demy journée de *Toc-hat* ſur le chemin *d'Arzerom*, & retient juſques à preſent le nom de *Cumana*.	وليكن معلوم كه جاي وفات ودفن ان حضرت در احوال شهر تخات بيوه دران دو كه البوم كمانه نام دارد *
Sepia; peſce.	*Sepia; piſcis.*	Seche; poiſſon.	ماهي مركّب * زيد البحر * سيبيا *
Sequeſtrare.	*In manibus tertii deponere.*	Sequeſtrer.	امانت كراشتن * سپردن *
Sequeſtrato.	*Tertiæ perſonæ commiſſus.*	Sequeſtré.	امانت كرده شده * سپرده شده *
Sequeſtro.	*Sequeſter.*	Sequeſtre.	امانت دار * امانتچي *
Sera.	*Veſpera: veſper.*	Soir.	شام * وقت شام * پسپّن تنك * مسا * وقت غروب آفتاب *
Verſo la ſera.	*Sub veſpera.*	Vers le ſoir.	پسپّن تنك * وقت عصر * وقت شام * نزديك شب *
Sereniſſimo.	*Sereniſſimus.*	Sereniſſime.	اعلا * معلّا *
Serenità dell' aria.	*Aeris ſerenitas.*	Serenité de l'air.	كشادي هوا * صفاي هوا * ضحى *
Sereno.	*Serenus.*	Serein.	صاف * كشاده * پاك ايباز *
Sergente.	*Satelles.*	Sergent.	يصاول * چاوش * محضر * ريكا *
Serioſamente.	*Seriò.*	Serieuſement.	دي خوشطبعي * حقيقتاً *
Serioſo.	*Serius.*	Serieux.	هيبت دار * صاحب هيبت * مهيب *
Sermone: predica.			
Serpe.	*Serpens: anguis.*	Serpent.	مار * حيّه *
Serpentaria; herba.	*Serpentaria; herba.*	Serpentaire; herbe	لعنى * لعف كياه *
Serpentino; pietra	*Ophytes.*	Serpentiere; pierre.	سنك سمّاق * حجر السّماقي *
Ser poglio: ſerpillo.	*Serpyllum.*	Serpolet.	خلنـــــــــر *
Serraglio.	*Conſeptum: clauſtrum.*	Serrail.	سرّاي * حرم * حرم سراي * دولت خانه *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Serraglio, dalla voce Perſica *Serai* سراي, cioè; palazzo, paſſò à colludere con noſtri termini, ſerrail, ſerraglio, ſerrare.	*Obtinuit ut nomen Serai* سراي, *quod palatium Perſicè ſonat, ad noſtratem detorqueretur vocem Serrail, aut Serraglio.*	Serrail; nom forgé par corruption du mot Perſan *Serai* سراي, qui ſignifie palais.	سراي بزبان پارسي وعربي عبارت دولتخانه شـــاه باشد *
Non ſenza raggione il Sig: Tavernier havenduto al publico la relazione del Serraglio del G. S. ſuppoſto che dichiara di haverla comprata.	*Non immeritò D. Tavernier relationem palatii Turcarum Imperatoris luci publicæ vendidit, quam videlicet non tam ab alio mutuatam, quam emptam fuiſſe non diffitetur.*	Mr. Tavernier a raiſon d'avoir vendu ſa relation du ſerrail du G. S. au public, puis qu'il confeſſe l'avoir achetée.	تورنيير اقا تاجر فرنكي نقل سراي كرده همانـــرا از خاصه كلي يافت *
Viddi queſto palazzo in compagnia di S. E. Monſig. l'Ambaſciatore di Nointel al 27. Feb. 1680.	*Hoc porrò palatium luſtravi in cœtu Eccellentiſſimi D. Nointelli 27. Feb. 1680.*	J'ay veu ce Serrail en compagnie de S. E. Monſeigr. l'Ambaſſadeur de Nointel au 27. Feb. 1680.	ديديم فمن فرصت يافته بمي حضرت ايلچي فرنسه ان سـراي ديديم *
Ci moſtrorno in primo luogo le galeotte de'l G. S. chiamate *Kaïek*, quale hanno la poppa indorata, e tutta la coperta di ſopra ornata di grã quãtità di pietre impolite, ſmeraldi, topazzi, rubini biancacci, agate, e berilli.	*Primò quidem imperatorias triremes vidimus, vulgò Kaïek; quarum puppis deaurata leviter, ſed impolitis arcuata ſedes fulget lapidibus, ſmaragdis, topaziis, rubinis ſubpallidis, agathis, ac beryllis.*	Nous vîmes premierement les Galiottes du G. S. appellées *Kaïek*; d'ont la pouppe eſt toutes dorée, & l'arcaſſe ornée de groſſes pierres brutes, emeraudes, topaſes, rubis balés, agathes & pierres dures, ou diamans faux.	ديديم اولا قايقهاي سلطان كه عجز ايشان مطلا باشد وعرش ايشان بجواهر ناتراشيده يعني زمرد و ياقوت زرد و ياقوت سرخ و كربه چشم و مرمري *
2. Il padiglione, *Kiosk* di *Sinam Padſciah* ſoſtentato con groſſe colonne di porfido.	2. *Tabernaculum, ſeu umbraculum, vulgò Kiosk Sinam Padſcia, dictum, columnis porphyreticis ſuſtentatum.*	2. Le *Kiosk*, ou pavillon de *Sinam Padſciah* ſoutenu de groſſes colomnes de porphire.	ايضا كنبد ديديم كيوشك سينام پاشاه نام بـــا ستانهاي پشم سرخ بناشده ايضا كيوسكهاي ديكر وهمه عمارت عظيم قيمت ايضا مرتفعي دويست تب در دور سراي سوي كناره دريا ايضا بسطان و طنبيهاي فخستين و اما اينها سهل چراست و فضيلت همان چند بخاره باشد كه روي ايشان تخته طلا و باز ابريق چند مال طهارتخانه عمل طلا *
3. Li altri padiglioni ſontuoſi fabricati alla marina dà pigliar le delizie dell'aria freſca.	3. *Alia item hujuſcemodi tabernacula ſumptuoſa, ad captandas marii littoris delicias deſtinata.*	3. Les autres pavillons batis ſur la marine pour aller prendre la fraicheur.	
4. Incirca 100 cannoni inrengati à fior d'acqua, attorno le mura del ſarraglio.	4. *Centũ ferme tormenta bellica ad corradendam totius portus ſuperficiem ordinata.*	4. Environ 100 canons, rangez à l'entour des murailles du ſerrail, à fleur d'eau.	
5. Il giardino, ed i piu grandi ſaloni del ſarraglio, quali non meritano veramente d'eſſer mentovati, ſe non per certe facciate de' camini coperte con lamine d'oro, ed incirca 20 vaſi d'oro deſtinati alle purificaziõi nel luogo più vile.	5. *Hortum quidem luſtravimus, & interiores, aulas, ſed nil prorſus inibi Majeſtatem ſapiat, niſi forte ſpectandi quidã caminorum tubi laminis aureis cooperti: quibus addo 20 præter propter Gutturnia aurea.*	5. Le jardin, & les plus grandes ſalles du ſerrail, qui ne meritent pas qu'on en parle, excepté pour quelques cheminées couvertes de plaques d'or, & environ 20 cruches d'or rangées dans le lieu le plus abject pour y faire leurs purifications.	

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
6. Mà è degna di singolar attenzione una colonna di marmo d'ordinanza Corintia, in un sito eminente di l'orto, chiamato ἅγιος δεμέθρι San Demetrio; porta sopra il pedestallo cubico d'alla parte del levante queste parole; FORTUNÆ REDUCI OB DEVICTOS GOTHOS Ed alla parte opposta è ingravata una croce in quadro con questi charatteri alli quattro fianchi	6. *Singulariter porro me afficit columna quædam ex Pario marmore, ordinis Corinthiaci, in colliculo horti sita, quem vulgò* ἅγιος δεμέθρι *nominant; in cujus Orientali fronte cubici pedestalli, characteribus majusculis exarata manent hæc verba;* FORTUNÆ REDUCI OB DEVICTOS GOTHOS *Et in obversa fronte insculpta emicat quadrata Crux, quæ in augulis hos defert characteres*	6. Ce qu'il y a de plus remarquable, est la colomne de marbre blanc, placée sur une eminence du jardin dans l'endroit appellé, ἅγιος δεμέθρι, Saint Demetri: elle est d'ordre Corinthien, portant cet ecrit sur le piedestal du côte du levant; FORTUNÆ REDUCI OB DEVICTOS GOTHOS. Et à l'opposite l'on voit une grande Croix quarrée avec ces characteres aux quatre Angles.	اما خصوصا لايق زيارت باشد ان ستون مرمر كه در باغ هنرور نكه دارند كه بروي پايه او بخط فرنك حروف چند مرقوم باين معني . . . هديه باقبال جهت فتح اهل غوط . . . و از طرف غرب همان ستان شكل صليب كنده و در چار زاويه ان چار حروف مرقوم بخط رومي بزرك باين معني المسيح ..... ايشوع فـــ . . . ـــتـــ . . . ـــح
Ĩ C K̃ C NI KA	Ĩ C K̃ C NI KA	Ĩ C K̃ C NI KA	
Vi sono pure certe stanze più interne del Serraglio, quale, conforme dicevano, non si mostrano mai.	*Cæterùm penitiora quædam claustra non cujusvis hominis penetrare est.*	Il y a quelques appartemens au milieu du serrail qu'on ne laisse jamais voir aux etrangers.	اخر بايد دانست كه بعضي جاهاي سراي اندرانـــي خاصه بغريبان هركز نمينمايند *
Serrare li denti.	*Obserare dentes.*	Serrer les dents.	دندان بستن * كماريدن *
Serratura.	*Sera.*	Serrure.	قفل * قلف * قولون * شوبند *
Serrare il passo. Serva: v: ancella.	*Intercludere.*	Fermer le passage.	راه بستن * راه مسدود نمودن * راه بند كردن * راه كرفتن *
Servitore.	*Seruus.*	Serviteur: valet.	نوكر * خدمتكار * خادم * ملازم * چاكر * خَوَه * خَوَك *
Servitori.	*Servi.*	Serviteurs.	نوكرها * خادمان * ملازم * كه كوكبه *
Servile. Servirsi: v: usare.	*Servilis.*	Servile.	كاسبي * باب كسب *
Servire.	*Servire.*	Servir.	مدخت كردن * ملازمت كردن * بندكي كردن *
Servire à quache cosa.	*Ad aliquid conducere.*	Servir à quelque chose.	براي چيز كار امدن * براي نافع بودن * در كار بودن *
Servizziale.	*Clysterium.*	Lavement: clystere.	حقـــــنـــــه *
Servizzievole.	*Obsequiosus.*	Serviable.	سبك روح * كريم النّفس * خوش خدمت *
Servizzio.	*Obsequium: famulatus.*	Service.	خدمت * ملازمت * خدمت كاري * نوكري * چاكري * بندكي *
Servizzio di Dio.	*Dei obsequium.*	Service de Dieu.	بندكي خدا * عبوديّت اللّه سبحانه و تعالي * بندكي عزّوجل جلاله *
Servitù.	*Servitus.*	Esclavage: servitude.	بندكي * اسيري *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Servo nato in casa.	*Servus vernaculus*	Serviteur né dans la maison.	خانه زاد * غلام خانه زاد * پرورده *
Sessagesimo.	*Sexagesimus.*	Soissantiême.	ششتم * السّتين * شصتم *
Sessanta.	*Sexaginta.*	Soissante.	شصت * ستّين * ششت *
Sessione.	*Sessio.*	Session.	جلوس * مجلس * ديوان *
Sesso.	*Sexus.*	Sexe.	جنس * فرج *
Sestiero; misura.	*Sextarius.*	Sestier.	مُدّ * كيله صاع * مقدار يكمن شاه * چهار وقيه *
Sesto.	*Sextus.*	Sisiême.	ششم * سادس *
Seta.	*Sericum.*	Soye.	ابريشم * ابريشم * حرير * ديبا *
Seta filata.	*Sericum netum.*	Soye filée.	ابريشم تاويده * ابريسم مقرس * ابريسم مفتول *
Seta non torta.	*Sericum crudum.*	Soye cruë.	ابريشام غير مقرّس *
Seta ardasçi, e sciarbafi.	*Sericum vile: & pretiosum.*	Soye ardache, & cherbaf.	ابريشم ارداشي وشعربافي *
Venditore di seta.	*Sericarius.*	Vendeur de soye.	ابريشم فروش * قزّار * علاقه بند * بياع الابريشم *
Filatore di seta.	*Serici artifex.*	Fileur de soye.	فتال * فتال ابريشم *
Vestito di seta.	*Sericatus.*	Vêtu de soye.	حرير پوش * ابريشم پوش * قطني پوش * زبر *
Setaccio.	*Subcerniculum.*	Tamis.	آرد بيز * غربيل * منخل * حرير *
Sete.	*Sitis.*	Soif.	تشنگي * عطش *
Setta.	*Secta.*	Secte.	فرقه * ملّت * طايفه * جماعت * هواي *
Setta de' Carpocratiani.	*Secta Carpocratianorum.*	Secte des Carpocratiens.	فرقهٔ چراغ كُش * جماعت چراغ كُشان *
Setta d'Atheisti.	*Secta Atheistarum*	Secte des Athées.	جماعت ملاحده * فرقه محموديّه * فرقه خدا ناشناسان *
La Setta de' Persiani, detta di *Ali* è adesso divisa in 72 altre sette.	*Secta Persarum, seu Alisequarum jam in 72 alias distracta est.*	La Secte des Persans est presentement divisée en 72 autres Sectes.	قدر اين زمان هويدا باشد كه ملّت الشيعه بر هفتاد و دو فرقه منقسم شد *
La Setta de' Salaci vien chiamata dà Persiani Setta de' (*Ceraq-kousç* چراغ كوش) smorzatori della cãdela, imperoche smorzando le candele doppo certi fanatici entusiasmi si mescolano insieme senza risguardo veruno.	*Secta spurcorum, & salacium vocatur inter Persas (Cieragh - kousç* چراغ كوش) *lucernam extinguentium, quippe qui post ecstaticam orationem effictam lucernam extinguentes, promiscuè in tenebris commisceantur.*	La Secte des vilains est appellée en Perse, la secte des (*cheraq-kousç* چراغ كوش) eteigneurs de chandelle, ou de lampe, d'autant qu'ilz ont coûtume de s'embrasser pesle-mesle à la faveur des tenebres aprez avoir fait quelques oraisons fanatiques.	فرقه چراغ كوشان كه فرقه خنازير توان گفت بلكه نيز فرقه مجانين از ان جهت چراغ كوش نام دارند كه در مجمع ايشان چون بياري شيطان بعضي جز به بپزيرند انكا چراغ كوشته بهمديگر مباشرت نمايند *
Sono molti Persiani Mahometani, e gentili d'India di questa setta.	*Quamplurimi Mohammedani Persæ, & Indi gentiles hanc sectam amplexantur.*	Il y a des Mahometans de Perse & des gentils des Indes de cette secte.	ان ملت خواه بين محمديان ايران خواه بين مجوسيان هند مشهور هست *

Ri-

Set.

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Ricognoſcono per loro capo, certo ricone chiamato *Mirza ſciukr-lellah* figlio di *Mirza C-helil allah*, quale pretendono haver fatto miracoli, e per ciò venerano la ſua ſchiatta, e gli pagano le decime: con tutto ciò ſono coſtoro riputati per diſcepoli di Ali.	*Principem agnoſcunt quemdam Mirza ſciukr-lellah, filium Mirza C-helil allah, quem Thaumaturgum fuiſſe memorant; atque vel hoc ipſo venerantur ipſius ſtirpem; bonorumque decimam elargiuntur, omnes porrò inter Aliſequas recẽſentur. De ſectâ Atheiſtarum V: in præf. Pharmacop. Perſ. pag. 21.*	Ils reconnoiſſent pour chef un certain Seigneur appellé *Mirza chucre-lellah*, fils d'un ſanton appellé *Mirza C-helil Allah*, auquel ils attribuent le don des miracles, & rendent certain culte à ſa race, en luy payant la dîme de leurs biens: ils paſſent pourtant pour ſectaires d'Ali.	وپیر انها یکي ملعون باشد شکر لله نام پسر میرزا خلیل الله که ازاثر دیف انکي یا جادوکري شهرت صاحب کرامات یافته بلکه نیز اثر طمع پلشت باشد چنانچه جمیع مریدانش عشور کلّي مال خویشتن باو بباخشند *
Settanta.	*Septuaginta.*	Soixante dix: ſeptante.	هفتاد * سبعین *
Sette.	*Septem.*	Sept.	هفت * سبعه *
Li ſette dormitori	*SS. Septem dormientes.*	Les ſept dormans.	اسهاب الکهف *
Tratta eſpreſſamente di loro l'Alcorano al cap. della ſpelonca.	*De his Alcoranus Sur: 18 de ſpeluncâ.*	L'Alcoran fait mention expreſſe de ces SS. au ch. 18 de la grotte.	نقل قدّیسان اصحاب الکهف در متن قراءن شد سوره الهف *
Ed il Poeta Sâdino facendo menzione del loro cane roncheggiante al par de gl'huomini qual vien collocato dà' Mahometani nel paradiſo con la balena di Giona, ed il camelo di Mahomete, dice coſi;	*Et Sadinus alludendo eorum cani altum ſtertenti, cui Mohammedani paradiſum adſcribunt, uti & Balænæ Jonæ, & camelo Mohammedis, cecinit;*	Et le Poëte Sâdi faiſant alluſion à leur chien, qui ronfloit comme un homme, & que les Mahometans placent dans le Paradis, avec la baleine de Jonas, & le chameau de Mahomed fait un quatrain, dont voicy le ſens;	واما شیخ سعدي درباره سک ایشان که محمدیان ساکن جنت کویند بر این مزمون خوانده *
La moglie di Lot converſando con li triſti perſe il dono di Profezia: ed il cãe de' ſette dormitori converſando qualche tempo con li buoni diventò huomo.	*Improborum conſortio irrepſit Lothi conjux; ideoque domeſticum illius vaticinandi munus periit. Canis Dormitantium in ſpelunca, aliquot dies bonorum veſtigia ſecutus, homo evaſit.*	La femme de Loth s'etant attachée à la compagnie des méchans; perdit le don de prophetie, qui luy etoit familier: le chien des 7. dormans imitant les bons durant quelque tems dans la grotte devint homme.	با بدان یار گشت همسر لوط * خاندان نبوّتش کم شد * سک اصحاب کهف روزي چند * پي نیکان کرفت وادم شد *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Li Sette pezzi cerimoniali de' Sabaiti sono; la fascia della testa, la camiscia, li calzoni senza cuscitura dà basso, la ligatura de' calzoni, il cingolo di lana in modo di rete, certa croce cuscita alla camiscia, e la stola sopra il collo. Sono li sei pezzi di tela bianca.	*Septem partes vestimenti cæremonialis, quo utuntur Sabaitæ sunt; fascia capitis, indusium, fœmoralia absque suturâ in extremitate, ligatura fœmoralium, balteus, seu cingulus laneus reticularis, crux assuta indusio, & superhumerale. Sex porrò partes parantur ex telâ candidâ.*	Les sept pieces ceremoniales des Sabaïtes sont la toque, la chemise, les caleçons sans coûture au bas, la ligature des caleçons, la ceinture de laine faitte en façon de retz, une croix cousue à leur chemise, & une étole. De toutes ces pieces les six sont de toile blanche.	سبعه قطعات کسوت صابیین که بپوشند جهت صبغه ایشان وقطع مهر بر این تفصیل اند دستار و ثوب و سرول بی درز در عقب وبند سرول و همیانه مشبک و دشه وصدره * وهفت پارچه همه از قماش سفید باشند وآما همیانه از پشم سفید بافته *
Settembre.	*September.*	Septembre.	ایلول * ماه ستمبر *
Settentrionale.	*Septentrionalis.*	Septentrional.	شمالي * گاهي *
Settentrione.	*Septentrio.*	Septentrion.	شمال * قطب شمالي *
Settimana	*Hebdomada.*	Semaine.	هفته * اسبوع *
Settimo.	*Septimus.*	Septiéme.	هفتم * سابع *
Severità.	*Severitas.*	Severité.	عنف * سختي * درشتي * بیر حمتي * قسوة قلب * کراهیّت * حلمي *
Sevo.	*Sevum.*	Suif.	پیه * پیه شحم بطن *
Sfacendato.	*Otiosus.*	Oiseux.	بیکار * بطال * باطل * طنبل * بي شغل * معطل *
Sfera.	*Sphœra.*	Sfere.	کُرّه * دوّار * گرده *
Sferico.	*Sphœricus.*	Sferique.	کُروي * مدوّر * دوري *
Sferrare.	*Soleam equi auferre.*	Deferrer.	نعل اسب کندن * نعل اسب بر داشتن *
Sferza.	*Scutica.*	Fouët.	تازیانه * تارانه *
Sferzare.	*Scuticâ percutere.*	Fouëtter.	کتک زدن * ضرب زدن * قرباج زدن * تازینه زدن *
Sferzata.	*Vibex.*	Coup de fouët.	کتک * تفاق *
Sfiorire.	*Deflorescere.*	Defleurir: perdre sa fleur.	گُل ریختن * گُل پاشیدن * ورد انداختن *
Sfidare: provocare			
Sfogato.	*Mitigatus.*	Exhalé: dechargé	از گرمي افتاده * ملایم شده * ساخن گردیده * از شده حرارت نزول کرده *
Sfodrare la spada.	*Ensem distringere.*	Tirer l'épée.	شمشیر کشیدن * شمشیر از غلاف بیرون آوردن * سیف برهنه کردن *
Sfogare.	*Evomere.*	Evaporer: decharger.	از شدّة گرمي افتادن * ساخن شدن * از شدّة حرارت نزول یافتن *
Sfogare la colera.	*Bilim evaporare.*	Decharger sa colere.	غضب فرو نشاندن * قهر شکستن * دل خالي کردن * غیض استفراغ کردن * استهما ک نمودن *

Sfoglia-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Sfogliare.	*Frondes auferre.*	Defeuïllir.	بلکها کندن * ورق دور کردن * برگ جدا کردن *
Sfondare.	*Fundum auferre.*	Oter le fond.	ته کندن * ته برداشتن *
Sfornire.	*Exuere.*	De pourvoir.	محروم کردن * عاجز کردن * پریشان ساختن *
Sfortuna.	*Infortunium.*	Malheur.	نازله * بد نصیب * حادثه *
Sfortunato: infelice			
Sforzo.	*Conatus.*	Effort.	جهد * همّت * سعي * اقدام * توجه *
Sforzarsi,	*Conari.*	S'efforcer.	همّت کردن * جهد ورزیدن * سعي و اقدام نمودن *
Sfrenato.	*Effrænis.*	Effrené.	بي ضبط * از حدّ بدر * از ادب بیرون * مفرط *
Sghignare.	*Oculis annuere.*	Faire signe des yeux.	ایما کردن * اشارت کردن *
Sgocciolare.	*Guttatim fluere.*	Degoutter.	چکیدن — مي چکم * قطره قطره ریختن *
Sgombrare: fuggire			
Sgombinato.	*Disjunctus.*	Defilé : divisé.	پریشان شده * پاشده * ازهم جدا نموده * مشتت شده *
Sgonfiarsi.	*Detumere.*	Desenfler.	نشستن * فرو آمدن * ورم برطرف شدن *
Sgratignare.	*Scalpere.*	Egratigner.	خبر شبـــــــدن *
Si.	*Ita : etiam.*	Ouy : cy.	بلي * اري * نعم *
Si chè.	*Ita ut.*	De sorte que.	پس * پس چنان است که * ف * فلاین *
Si : v : se.			
Sia.	*Esto.*	Soit.	همچون باشد * چنین باشد * حساب * باشد *
Sibilare.	*Sibilum, & popiſmacedere.*	Siffler.	شیت زدن * شبنک زدن * تصغیر کردن * وشتین *
Sibilla.	*Sibylla.*	Sibylle.	بنیه سبیل الله * سبله *
Sibilo.	*Sibilus.*	Sifflet.	شیت * شیتک * تصغیر *
Siccità: seccagine.			
Sicomoro.	*Sycomorus.*	Sicomore.	جمیزه * شبقی موري * احمق * مس ای العبّاس * درخت جمّیز * شجرة * الجمّیز *
Sicuramenre.	*Tutò.*	Seurement.	بیخطر * خاطر جمع * بین غفله * بي خوف * بي تلواسه * اماندا * بي تسویش *
Sicuranza.	*Certitudo.*	Certitude.	حقیقت * اصل * راستي * تشخیص *
Sicuro : v : certo.			
Sicuro : salvo.	*Salvus: tutus.*	Seur : fauve.	امین * سالم * مامون * متمیّن * خاطر جمع * بي خاطر * بین غفله * بي تشویش *
Sicurtà.	*Securitas.*	Seureté.	امنیّت * خاطر جمعي * بي خطري * بي تشویشي * بین غفله *
Siepe.	*Sepe.*	Haye.	خارچین * احاطه خارها * تحصیط باغ * بیده * ور بستان *
Siero di latte.	*Serum lactis.*	Lait clair : petit lait.	دوغ * آب پنیر * ماء الجبن *
Sigillare.	*Sigillare.*	Seeller: cachetter	مهر کردن * رشم نمودن * سر بمهر کردن * مرشوم کردانیدن * مهر کردن * ختم کردن * مختوم نمودن *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Sigillato.	*Sigillo munitus.*	Seelé: cachetté.	مهر شده * سر بمهر * مرشوم * مهر ز * مختوم *
Sigillo.	*Sigillum.*	Seel: ſeau: cachet	مهر * رشم * ختم * مُزه *
Significare.	*Significare.*	Signifier.	معني داشتن * عبارت داشتن * دلالت كردن *
Significante.	*Significans.*	Signifiant.	دلالت كننده * دالّ * صاحب معني * دليل *
Significazione.	*Significatio.*	Signification.	معنى * عبارت * دلالت * جُمَ *
Significativo.	*Significativus.*	Significatif.	دالّ * مغزي * معنوي * ذوالمعني *
Significato.	*Significatus.*	Signifié.	مدلول * معتبر * متاوّل *
Signora.	*Domina.*	Dame: Demoiſelle.	بي بي * خاتون * خانم * آغا * تكين *
Signore.	*Dominus.*	Seigneur: Monſieur.	آغا * ميرزا * خواجه * صاحب *
Signore d'un villaggio.	*Dominus pagi.*	Seigneur d'un village.	ضابط * دهقان *
Gran Signore: Gran Turco.	*Turcarum Imperator.*	Le Grand Seigneur.	خنكار * سلطان روم * پاشاه عثمانلى *
Signoreggiare.	*Dominari.*	Seigneurier.	حكم كردن * فرمانده‌هي نمودن * امر فرمودن * اقايي كردن * حكمراني ورزيدن *
Signoria.	*Dominatio.*	Seigneurie.	اقايي * حكم * فرمانده‌هي * اختيار * امر * سيادت *
Voſtra ſignoria.	*Dominatio veſtra.*	VôtreSeigneurie.	حضرت شريف * حضرت شريف شما * حضرت عاليجناب *
Silentio.	*Silentium.*	Silence.	سكوت * خاموشي * كم گويي * صمت * سُخُن آرا * خَبْ *
Silentioſo.	*Silentioſus.*	Silentieux.	كم گو * ساكت * خاموش * قليل الكلام * صامت * حب *
Silliquaſtro.	*Siliquaſtrum: arbor Judæ.*	L'arbre de Judas.	ارغوان سرخ * درخت ارغوان سرخ * شجره ارغوان الحمر *
Sillaba.	*Syllaba.*	Syllabe.	حرف * لفظ * قسم كلام *
Sillabizzare.	*Syllabas combinare*	Conter les ſyllabes,	تهجّي كردن * بهجا خاندن * تهجّي خواندن *
Sillogiſmo.	*Syllogiſmus.*	Syllogiſme.	قياس * دليل برهاني *
Sillogiſmo aſſoluto, ed ipotetico.	*Syllogiſmus abſolutus, & hipotheticus.*	Syllogiſme abſolu, & conditionel.	قياس مطلق وشرطي * قياس اقتراني واستثناي *
Sillogiſmo fallace	*Syllogiſmus fallax.*	Sophiſme.	قياس كاذب * قياس دروغي *
Sillogizzare.	*Sillogizare.*	Syllogiſer: argumenter.	قياس كردن * استدلال نمودن * دليل برهاني آوردن *
Simbolizzare.	*Symbolizare: colludere.*	Symboliſer.	هم خو بودن * هم طبع — هم جنس — مناسب بهمدگر بودن *
Simbolo.	*Symbolum.*	Symbole.	علامت * نشان * عبارت *
Si mia.	*Simia.*	Singe.	ميمون * بوزي * شاني * قرد * بوزينه * حمدونه * بوزه * بوزه * بوزنه *
Simile.	*Similis.*	Semblable.	مانند * سر * ودس * همتبر * باناب *

Similitu-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Similitudine.	*Similitudo.*	Similitude.	تشبيه * تمثيل * شباهت *
Similmente.	*Similiter.*	Semblablement.	بهمين دستور * بهمين وجه * باز همچون * بهمين ترز * هذكاندنك *
Simmetria.	*Symmetria.*	Symmetrie.	مناسبت * تناسب * توافق * موافقت * خوش ترتيب * خوشعاضع * خوشطرح *
Simolacro.	*Simulachrum.*	Simulacre: idole.	صورت خيالدار * صنم * صورت مخيّله * بت *
Simonia.	*Simonia.*	Simonie.	رشوت * بر طيل * خريد وفرخت مقدّسات *
Simoniaco.	*Simoniacus.*	Simoniaque.	رشوتي * صاحب رشوة * رشوة كير * بايع محترم * شاري محترم *
Simpatia.	*Sympathia.*	Sympatie.	همطبع * هم خوي * موافقة طبع * موافقة طبعين *
Sinagoga.	*Synagoga.*	Synagoge.	معبد جهودان * عبادت خوانه يهودن * مجامع موسايان *
Sinaï.	*Sinai.*	Sinai.	طور سينا * جبل سينا * كوه سينا *
Sinceramente.	*Sincerè.*	Sincerement.	دل صاف * با خلاص * بصاف دلي * به پاك ضميري * دي تقبّه وخلاف *
Sincerità.	*Sinceritas.*	Sincerité.	اخلاص * پاك ضميري * محض دل * خلوص * صدق * مصافقت * مصافات * وفادلياكي * بي ريا *
Sincero.	*Sincerus.*	Sincere.	مخلص * پاك ضمير * صاف دل * پاك * با خلاص * حقگار * خوش منش *
Sincope ; figura.	*Syncope ; figura.*	Syncope ; figure.	تحذيف * حذف * اختصار *
Sincope di cuore	*Syncope: deliquium*	Syncope : defaillance.	تشنّج * زعف دل *
Sindico.	*Syndicus: procurator.*	Sindic: procureur	وكيل * كماشته * متعكلّ *
Sindico : cenſore.			
Sinfonia.	*Symphonia.*	Symphonie.	هم آهنك * اتفاق در نغمة * هم اهنك * هم آواز * چغار *
Singhiozzi.	*Singultus.*	Sanglots.	فواكه * زغنك * انجوغ * اسقرق * اشكوهه *
Haver ſinghiozzi.	*Singultire.*	Sanglotter.	زدن * فواكه كشيدن * انجوغ كردن *
Singolare.	*Singularis.*	Singulier.	مخصوص * خاص * مفرد * خصوصي * يكتا * مفـــــــرد *
Singolare in grammatica.	*Singularis numerus.*	Singulier ; en grammaire.	
Singolarità.	*Singularitas.*	Singularité.	يكتايي * انفراد * خصوصيت *
Singolarmente.	*Singulariter.*	Singulierement.	بالا فراد * خصوصاً * فراديا * خاصّة * دي ظهير * دي مثل * دي مانند *
Siniſtra ; mano.	*Siniſtra : læva.*	La gauche.	دست چپ * بد چپري * دست مسمد *
Siniſtro: mancino	*Lævus.*	Gaucher.	چپاچي * مسماوي * چپي دست *
Siniſtro: infelice.			
Sino : infino.	*Uſque.*	Juſques.	تا * الي * حتّي *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Sino à che tempo.	*Vſquequò.*	Juſques à quand.	تاكي * تاچه وقت * تاچند زمان * تاچه محل *
Sino à qui.	*Huc uſque.*	Juſques icy.	تا اينجا * الي هني * تا ايمن مكان * تا ايمن موضع *
Sinodo: v: concilio.			
Sinonimo.	*Synonimus.*	Synonime.	هم معني * يك معني * فرد معني *
Propoſitioni ſinonime.	*Propoſitiones ſynonimæ.*	propoſitions ſynonimes.	قضاياي مترادف فرد * قضيتها يك عبارة *
Sinopica : terra roſſa.	*Synopica terra.*	Craye rouge.	گل سرخ * طين احمر *
Sino, tangente, ſecante.	*Sinus, tangens, ſecans.*	Sinus, tangente, ſecante.	جيب * مماس * سهم *
Sion.	*Sion.*	Sion.	سيحون * جبل مقدس سحيمن * كوه سيحون * طور *
Sirena.	*Siren.*	Syrene.	زن ماهي * سير نياس * دشكر مالكي *
Siringa.	*Syrinx, fiſtula.*	Syringue.	زرّاقه ــــــــــــــ *
Siringare.	*Fiſtulâ injicere.*	Syringuer.	بزرّاقه داخل كردن * بزرّاقه توي اندا ختن *
Sirocco.	*Notus; ventus.*	Sud-eſt; vent.	باد شرقي جنوبي * هواي سهيلي *
Siropo.	*Sirupus.*	Sirop.	شربت * شرب *
Siropo biſantino	*Sirupus bizantinus*	Sirop de Biſance.	شربت دينار * شربت كشوث *
Siropo roſato ſolutivo.	*Sirupus roſatus ſolutivus.*	Sirop roſat ſolutif	شربت الورد مسهل * شربت گل مكرّر *
Siſimbrio.	*Siſymbrium.*	Balſamite: mente Romaine.	سعسنبر * سيسمبر * نمام الملك * نمام *
Sitibondo: fiziente.	*Sitibundus.*	Alteré: qui a ſoif.	تشنه * عطشان * تشنه سوخته *
Sito.	*Situs.*	Situation.	محلّ * جاي * موضع * وضع * مكان *
Situato.	*Situs : collocatus.*	Situé.	نهاده * موضوع * وضع نموده * جاي يافته * مكان يافته *
Smaltare.	*Miniare.*	Emailler.	مينا كاري كردن * عمل مينا كردن *
Smalto.	*Minium.*	Email.	مينــــــــــاء *
Smantellare le mura.	*Murorum faſtigia diruere.*	Dementeller les murailles.	راه رو ديوار اندا ختن * ممشا را هموار كردن *
Smembrare.	*Membrum amputare.*	Demembrer.	جدا و بريدن * جدا و قطع نمودن *
Smeraldo.	*Smaragdus.*	Emeraude.	زمرّد * جوهر زمرّد * سنگ زمرّد * زبرجد *
Smergo.	*Mergus.*	Plongeon.	غــــــــواص *
Smeriglio; ugello.	*Niſus; avis.*	Emérillon.	باشه * كراغه * مرغ باشه *
Smeriglio; terra.	*Smyris.*	Tripoli; terre.	سنباده * سنگ سنباده * سنباج *
Sminuire: ſcemare			
Sminuito.	*Diminutus.*	Diminué.	كم شده * ناقص گرديده * منكاش كرده *
Sminuzzare.	*Minutatim concidere.*	Mettre en pieces.	خورد كردن * پاره پاره كردن * تيكه تيكه كردن *
Smirna.	*Smyrna.*	Smirne.	ازمير * شهر ازمير * بندر ازمير *
Città di gran trafico, di libertà, e di buona tavola per tutti quanti Franchi.	*Vrbs commercio celebris; libertate, ac lautitia Francos alliciens.*	Ville de grand negoce, de liberté, & de grande chere pour tous les Francs.	اين شهر مشهور در باب سودا گري بسيار اســـت و فرنگيان در باب دين دي ستم ميباشند و ارزاني ماكول و مشروب ان شهر بسيار عزيز باشد *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Predicai là nel anno 1664 le feste di Pentecoste, e l'ottava del Santissimo nella Chiesa Consulare di Francia con auditorio d'incirca mille persone.	*Illic prædicavi anno 1664. in solemnitatibus Pentecostes, & per octavam corporis Christi in Ecclesia Consulari Galliæ, coram mille circiter auditorum panegyri.*	J'y prechay en 1664. les festes de la Pentecoste, & l'octave du S. Sacrement dans l'Eglize Consulaire de France avec un auditoire d'environ mille personnes.	انجا معظه کردم سنه خداوند مسیح هزار وشش صد وشصت وچار در کنیسه ریسه فرنسه بحضور خلایق عظیم بلکه از هزار نفر زیاده *
Là sussiste la Chieza benche abandonata di S. Giouanni, dove si vedono ancora le mura con le pitture sacre.	*Ibi hactenus Ecclesia S. Joannis, quamvis derelicta, persistit; in cujus muris veternosæ sacratæ imagines nondum obesa deprehenduntur.*	l'Eglize de S. Jean bien qu'abandonnée y subsiste, & l'on remarque encore des images sainctes sur les murailles.	باز انجا عمارت قدیم کنیسة حضرت یوحنا الا نجیلي باید از مانده وهنوز بروي دیوار تصویر قدیسان توان دید *
Ansi là si vede il amfiteatro dove fù martirizato S. Policarpo.	*Tum ibidem amphitheatrum visitur ubi S. Policarpus martyrium passus.*	L'on y voit encore l'amphitheatre où fut martirizé S. Policarpe.	وایضاء عمارت مدوران که جاي شهادت حضرت پولیکرپس دیده باید از هست *
Smisuratamente.	*Immodicè.*	Demesurement : sans mesure.	از اندازه بیرون * بي اندازه * از حدّ بدر * از حده بیرون * بي حدّ * از قیاس بالاتر *
Smisurato.	*Immodicus.*	Demesuré.	بیحدّ * بي قیاس * بي اندازه * از قیاس بالاتر * از حدّ بیشتر * بسیار بزرگ *
Smorzare.	*Extinguere.*	Eteindre.	خاموش کردن * خابانیدن * مطفي نمودن * منطفي گردانیدن * کشتن * بقا نی کردن *
Smorzare la sete.	*Extinguere sitim.*	Eteindre la soif.	تشنگي ساکن کردن * عطش نشاندن * تشنگي بر طرف نمودن * عطش دفع کردن *
Smorzato.	*Extinctus.*	Eteint.	خاموش شده * منطفي گردیده * کشته * خابانده * کورشده *
Smosso.	*Concussus: commotus.*	Emeu : demis.	جنبانیده * متحرّک نموده * ازجاي خود حرکت نموده * تکانده *
Smovere.	*Concutere : commovere.*	Emouvoir.	تکانیدن * جنبانیدن * لانیدن *
Snodare.	*Nodum solvere.*	Denouër.	گره وا کردن * عقده حل نمودن * گره خلاص کردن *
Soave. Soavità: dolcessa.	*Suavis.*	Doux.	خوش * شیرین * پسند * طیّب * عذب * لذیذ * خوش مزگي *
Sobrietà.	*Sobrietas.*	Sobrieté.	پرهیزگاري * قناعت * احتما * کم اشامي * اقتصاد *
La gente del levante non guarda quasi mai la sobrietà si non per indigenza.	*Vnica ferme indigentia Orientales ad sobrietatem inducit.*	Les Orientaux ne gardent quasi point de sobrieté, que par indigence.	اهل شرق خصوصاً ترک وعجم قدر شراب نمیدانند وتا عجز شوند مینوشند *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Pare à loro cosa ridicola di bere il vino senza ubriacarsi.	*Ridiculum reputant vini potum, nisi ad ebrietatem perveniat.*	Boire du vin sans s'enivrer leur paroit une chose ridicule.	بنابرين بعقل انها نميرسد كه شراب خوردن و مست نشدن ممكن باشد *
Mà li Turchi principalmente bevono sin à cascar stramortiti in terra.	*Turcæ potissimum eò usque potant donec quasi mortui in solo jaceant.*	Et les Turcs principalement boivent jusques à tant qu'ils tombent en terre comme roides morts.	واما تركان اينقدر مينوشند تا كه يا مرده كان روي زمين افتند و شوند *
Sobrio.	*Sobrius.*	Sobre.	پرهيزكار * كم خوش * كم اشام * قانع * صاحب قناعت * قليل الشّرب * مقتصد * هشيار *
Sobornare.	*Subornare.*	Suborner.	فريب زدن * براه كردن * رشوه كردن * تضليل كردن *
Sobornato.	*Subornatus.*	Suborné.	براه شده * فريب زده * تضليل نموده * مرتشي كرديده *
Sobornatore.	*Subornator.*	Subornateur.	براه كننده * فريب ده * رشوت ده *
Sobornatione.	*Subornatio.*	Subornation.	رشوت دهي * فريب دهي * براهي *
Socco : zoccolo.	*Calepodium.*	Sabot : galoches.	كفش چغادي * كبكاب *
Soccombere.	*Succumbere.*	Succomber.	زير افتادن * زير شدن * مغلوب كرديدن * ساقط شدن * درماندن *
Società.	*Societas.*	Societé.	شراكت * شراكت * رفاقت * مرافقت * همراهي *
Socrate.	*Socrates.*	Socrate.	سقراط * سقراط حكيم * سقراط فيلسوف *
Sodisfare.	*Satisfacere.*	Satisfaire.	راضي كردن * خشنود كردن * مرضي نمودن * تسلّي نمودن *
Sodisfazione : gusto.	*Satisfactio: placitum.*	Satisfaction : gré.	رضا * دلخواه * خاطر * تسلّي خاطر * خوشنودي *
Sodomita.	*Cinædus: sodomita.*	Sodomite.	لوّاط * غلام بارة * اغلامي * بشتي * هيز * مابون * داه *
Sodomia.	*Sodomia : crimen pessimum.*	Sodomie.	اغلام * لواطه * غلامبارگي * بشتي *
Il Daroga, cioè; il Pretore d'Aspahano, filio del Principe di Georgia Cianavas-C-han fece rompere in mia presenza due cariche de bastoni sopra li piedi d'un Persiano convinto di Sodomia.	*Prætor Aspahani Cianavas-C-han Principis Georgiæ filius jussit spectante me frangi duas fustium sarcinas in plantas miseri Persæ de crimine pessimo convicti.*	Le Daroga, c'est à dire; le Prevôt d'Ispahan fils du Prince de la Georgie Chanavas-C-han fit casser en ma presence deux charges de bâtons sur les piés d'un Persan convaincu de Sodomie.	پسر شانواس خان سلطان كرجستان غلامبارة رازير چوب انداخته فرمان كه دوخروار چوب بالاي كف پاهش بشكنند *

Sod. Sof.

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Ligorno li piedi al reo con una corda, ſotto laquale paſſando un baſtonaccio longo frà le gambe, quale appoggiavano ſopra le ſpalle di duoi huomini, alzauano il paziente con li piedi ſopra e la teſta abaſſo, e poi dui boia di quà di la percuotevano come ſopra l'incudine à forza di bracccia con baſtoni de' rami di ſalice ſecchi ſin che furno ſpezzati.	*Colligatis ergo fune rei pedibus, interiectoque inter crura longiori fuſte, quem hinc inde duo homines ſupra ſcapulas ſuſtenbant, tùm duo hinc inde lictores in patulas plantas exquiſitis motibus ictus quaſi in incudem inferebant donec equidem frangerentur fuſtes, ſed aptari ſolent ex ramis ſalicis deſiccatis.*	On lia les piés du criminel avec une corde, ſoubs laquelle faiſant paſſer une barre entre les jambes on l'eleva les piés en haut, & la tête en bas, ſoutenu ſur le col de deux hommes, aprez quoy deux bourreaux de chaque côté fraperent à tour de bras, avec des bâtons de branches de ſaule ſeches juſques à tant qu'ilz furent caſſés.	اولا مرد کهرا خواباندند وساق پاهش بسته و چوب دراز میان بند نهاده دو کس اینطرف و دو انطرف ببر حمتانه بالای کفها ان ملعون کف یا بالای سند ان میزدند واما چوب کنده و باریک مال درخت بید خشک باشند و تا بشکنند نوایستند *
Eſſendo ſtracchi gl'uni erano rilevati dall'altri mà ſi non percuotevano fieramente erano loro ſteſſi percoſſi da'l officiale deſtinato, il quale ſtava dietro con un groſſo baſtone.	*Defatigatis lictoribus ſubſtituebantur alii recentes, cum verò in plectendo remiſſius ſe agerent, percutiebãtur ipſimet à ſuo Præfecto, à tergo adſtante cum haſtili.*	Ces bourreaux, etans las de frapper etoient relevés par d'autres, mais lors qu'ilz frappoient trop doucement ils eſtoint frappés eux même par leur maître, qui eſtoit derriere avec un gros bâton.	بار اکر چوبکیها درشت نزنند نوکر باشی در عقب ایستاده وانهارا کاویده ایشانرا میزند *
Le onghie ſaltorno dà' piedi, le piante ſi gonfiorno con horribil fugura, e le gambe, ed i ginocchi reſtorno fracaſſati con li falſi colpi caſcati à baſſo.	*Vngues pedum protinus avulſi, plantæ horrendum in modum tumidæ; crura autem, ac genua interceptis ictibus comminuta.*	Les ongles ſauterent des piés, la plante s'enfla etrangement, & les jambes & les genoux furent moulus des faux coups qui echappoint par en bas.	قنخنها کناهکار پراندند و کف پاهش ترکاندند و ساقها وزانوهای پره کردند *
Queſto mal aventurato doppo alguni gridi horribili reſtò ſenza ſentimento, e ſenza voce; quindi fu ſtraccinato dà cane ſin alla prigione, per di nuovo eſſer baſtonato la ſegonda volta doppo haver ripigliati li ſpiriti.	*Miſer ille poſt fremendos editos ulutus nonnullos ſenſuum expers obmutuit; tùm quaſi canis ad carcerem protractus, ut denuò reſumptis ſpiritibus fuſtibus ſubiiceretur.*	Ce malheureux aprés quelques hurlemens reſta ſans voix, & fut trainé comme un chien dans la priſon pour être fuſtigé une ſeconde fois.	اخر چون کناهکار بیهوش و بیاواز مانده بود اورا ترز سک در زندانخانه کشیدند تا نفس کرفته باز بزنند اما ان سیاست سهل باشد چنانچه در فرنکستان انهارا زنده خواهیم سازاند لیکن الحمد لله که چنین کناه در خیال فرنک هم نیاید *
Soffiare.	*Sufflare.*	Souffler.	فوت کردن * هف کردن * نفخ نمودن * واپکیدن *
Soffiare; del vento	*Flare.*	Souffler; du vent.	وزیدن — می وزم * آمدن * هبوب نمودن *
Soffiare con mantici.	*Follem agitare.*	Souffler, avec le ſoufflet.	دمیدن — می دمم * دمدم کردن * دم زدن * بمنفاخ دمیدن * نفخ کردن *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Sofficiente.	*Sufficiens.*	Suffisant.	كافي * بس * غنيمت *
Sofficiente : atto.			
Soffietto.	*Follis.*	Soufflet à souffler.	دم * دمدم * منفاخ * تنور تاب * تنوره * دمه *
Soffio.	*Halitus.*	Souffle : respiration.	دم * نفس * هه *
Soffitto.	*Laquear.*	Lambris.	تخته بندي * سقف * طاوان * تخته پوشي * چوب تمره *
Sofisma.	*Sophisma.*	Sophisme.	دليل غلطي * دليل اشكيل * قياس علتي * قياس كذبي * دليل تلبيس * قياس ملبّس * دليل ساخته *
Sofista.	*Sophista.*	Sophiste.	صاحب تلبيس * صاحب ساختكي * عيّار * ملبّس *
Soffocare.	*Suffocare.*	Suffoquer.	خفه كردن * خنق كردن * گلف گرفتن *
Soffocato.	*Suffocatus.*	Suffoqué.	خفه شده * مخنوق * خنق نموده * تنشيده *
Soffraggio : suffraggio: palotta.	*Suffragium: calculus.*	Suffrage; voix.	راي * قول * اختيار * قرعه *
Soffragare.	*Suffragari.*	Suffrager.	اختيار كردن * راي دادن * قول دادن * عراعه انداختن *
Soggezzione.	*Summissio.*	Sujection.	فرمان برداري * اطاعت * خضوع *
Soggetto: soddito			
Soggetto : argomento.	*Subjectum: argumentum.*	Suject : matiere.	باب * مادّه * اصل * مقصد * مطلب *
Soggiacere.	*Subjacere.*	Etre soumis.	زير دست بودن * تابع بودن * رعيّت بودن * اطاعت نمودن * فرمان برداري كردن *
Soggiogare.	*Subjugare: subdere*	Subjuguer : soûmettre.	تسخير كردن * مطيع كردانيدن * مغلوب ساختن * فتح كردن * مغلوب ساختن * زير دست كردن * مسخّر نمودن *
Soggiogato.	*Subjugatus.*	Subjugué: soûmis.	مسخّر شده * تسخير نموده * زير دست شده * مغلوب * مسخّر *
Soggiongere.	*Subjungere.*	Joindre.	اضافه نمودن * زياد كردن * توفير نمودن * الحاق كردن * زياده كردن * ازداد نمودن *
Soglio della porta	*Superliminare.*	Sueil de la porte.	آستانه * عتبه * عتابه *
Sognare.	*Somniare.*	Songer.	خاب ديدن * احلام كردن * واقعه ديدن * برويت ديدن * منام ديدن *
Sogno.	*Somnium.*	Songe.	ديدني خواب * رؤيه * واقعه * حلم * منام *
Sognante.	*Somnians.*	Songeant: qui songe.	خاب بين * حالم * رؤيه و واقعه بين *
Solaïo.	*Solarium.*	Plancher.	طبقه * مرتبه * غرفه * بالا خانه *
Solano : erba ortense.	*Solanum hortense: uva canina.*	Morelle.	تاج ريزي * عنب الثعلب * زبرق * سينكفار * سرانكور * سك * هيكله * حره * سل نگور * دار دوست *
Solano soporifero	*Solanum.*	*Solanum* narcotique.	نك ديوانه *

Sola

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Solamente.	*Solum.*	Seulement.	تنها * نقط * همين * واپس *
Solcare la terra.	*Sulcare terram.*	Sillonner la terre.	زمين خويش كردن * شيار كردن * زمين شكافتن *
Solco.	*Sulcus.*	Sillon.	شيار * خويش كاري *
Solchi: aquadotti.	*Aquæ ductus.*	Aque-ducs: cãaux souterrains.	كاريز * كهريز *
Continuate fosse fin à incontrar l'acqua, unite con Solchi sotterranei, forgendo poi in un paeze più basso, irrigano li campi, & cosi non con la pioggia, mà con quelt' arte sola vengono le pianure di Persia fertili.	*Excavatis fossis, donec aqua scaturiat, nec non canalibus subterraneis unitis conficiunt Persæ rivum, qui in demissiores planities erumpens campos irrigat: hâc siquidem arte sola, non autem imbre tota fermè Persia fœcundatur.*	Les Perses cavent plusieurs fosses, ou puis sans art, jusques à tant qu'ilz trouvent de l'eau, ensuitte ils les unissent par un ruisseau, ou canal souterrain, qui va degorger sur un pays plus bas, pour arroser les champs: & cet par cette seule industrie, & non par les pluyes que presque tout le pays produit quelque chose.	يقينيست كه ممالك ايران بسيار خشك اند اما چاها وكاريز كه ميكنند بدل باران باشد و اكثر ان تصرف نباشد بيابان خوهد بود *
Levare soldati.	*Conscribere milites.*	Lever des soldats.	لشكر فروشتن * جند جمع كردن *
Soldato.	*Miles.*	Soldat.	سپاهي * جنكچي * عسكري * جندي * لشكري *
Soldo: paga de' soldati.	*Stipendium.*	Solde.	علوفه * تعين سپاهيان *
Sole.	*Sol.*	Soleil.	آفتاب * شمس * خورشيد * خور * مهر * جم * جونه * غزاله * مي * خور *
Solecismo.	*Solœcismus.*	Solecisme.	غلط در صرف * الجمات * لحن در نحو *
Solenne: v: celebre.			
Solennemente.	*Solemniter.*	Solemnellement.	بعظمت بتعظيم * باكيكه * بغوغه وتمشه *
Solfanello.	*Cremium.*	Allumette.	شاخه كبريت * كبريت *
Solfore.	*Sulphur.*	Souffre.	كوغره * كبريت *
Solidamente.	*Solidè.*	Solidement.	قايمانه * باپايداري * باتن ودست * باستواري *
Solido.	*Solidus.*	Solide.	پايدار * قايم * استوار * مستحكم * بغرمش *
Soliloquio.	*Soliloquium.*	Soliloque.	مناجات * تلاوات *
Solimato.	*Sublimatum.*	Sublimé.	دارا شكنه * مركب موش * سليماني * ديك بر ديك * زيبق مصعّد *
Solito.	*Solitus.*	Accoutumé,	عادت كرده * معتاد * آموخته * ورزش كرده *
Solitudine:	*Solitudo.*	Solitude.	خلوت گاه + انابات * عزلت * وحدت * مغازه * كاشير *
Solicitare.	*Sollicitare.*	Solliciter.	بحركت در آوردن * بهوش انداختن * كاويدن *
Sollicitatione.	*Sollicitatio.*	Sollicitation.	تاكيد * سفارش * استدعا *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Sollicitatore di lite.	*Sollicitator litis.*	Solliciteur de procez.	وكيل معرا * روكش *
Sollicito: diligente.	*Sollicitus: diligens.*	Viligent: diligent.	ملتفت * مقيّد * صاحب جهد * متهمّم * همّت كننده *
Sollicito: inquieto	*Sollicitus: inquietus.*	Chagrin: inquiet.	سر گردان * مضطرب * متفكر * سفيل * سياچه * اندوهگين * اندوهناك *
Sollicitudine: affanno.	*Sollicitudo.*	Chagrin: inquietude.	سياچگي * اهتمام * اضطراب * فكر * سر گرداني * سفلي * اندوه *
Solliticare: diletticare.	*Titillare.*	Chatoüiller.	خشمناك كردن * دست بازي خندانيدن *
Sollevamento: refrigerio.	*Levamen.*	Soulagement.	راحت * استراحت * تسلّي *
Sollevare in ſù.	*Attollere.*	Lever en haut: ſoulever.	بالا كردن * بلند كردن * رفع نمودن * ترفيع نمودن *
Sollevare: allegerire.	*Sublevare: allevare.*	Soulager: alleger.	سبك كردن * خفيف نمودن * مستريح كردانيدن *
Sollevare: ribellare.	*Summovere.*	Soulever: mutiner	فتنه راست كردن * جلالي وياغي ساختن * آتش فتنه وفساد افروختن * هجوم كردن *
Solo.	*Solus.*	Seul.	تنها * وحده * فرد * وحيد * همان * بخودي خود *
Solſtitio di ſtate, e d'inverno.	*Solſtitium æſtivum, & hyemale.*	Solſtice d'été, & d'hiver.	انقلاب تابستاني وزمستاني * راس السرطان وراس الجدي *
Solvere una queſtione.	*Solvere quæſtionem.*	Reſoudre une queſtion.	مطلب قطع كردن * مسيله بريدن * شك را خاتمه نمودن *
Soluzione d'una queſtione.	*Solutio quæſtionis.*	Solution d'une queſtion.	خاتمه * قطع مسيله * رفع الشك * حل وبيان مسيله *
Soluto; d'un argomento.	*Solutum; argumentum.*	Solu; d'un argument.	رفع شده * خاتمه نموده * قطع كرده * بريده *
Somma: carica.	*Onus: ſarcina.*	Charge: fardeau.	بار * حمل * خروار *
Sommaro.	*Aſinus.*	Ane.	خر * حمار * دراز گوش * اتن * وشك *
Somiglianza.	*Similitudo.*	Semblance.	مشابهه * مماثلت * تشبيه *
Somigliare.	*Aſſimilari.*	Reſſembler.	مماثلت بودن * شبيه بودن * تشبيه داشتن * مشابهه داشتن * مماثلت داشتن * برابر بودن *
Somma d'arimmetica.	*Summa totalis.*	Somme.	جمع حساب * جمله * حاصل * رقم *
Somma di danari.	*Summa denariorum.*	Somme d'argent.	مبلغ * مقدار * عدد *
In ſomma.	*Summatim.*	En ſomme.	في الجمله * مختصرانه * بالجمله * جمله * بالاجماع *
Sommare.	*In ſummam redigere.*	Sommer: conter.	حساب جمع كردن * جمله كردن * رقم كردن * حصر كردن *
Somma Teologica.	*Summa Theologica.*	Somme de Theologie.	ذخيرة انعالم جيا * ذخيرة علم الهي * مختصر علم معرفت خدا *
Sommergere.	*Submergere.*	Submerger.	غوطه كردن * غرق كردن * زير آب فرو نمودن * در شيراب كردن *

Som-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Sommerſo.	*Submerſus.*	Submergé.	غرق شده * مغروق کرده * زیرآب رفته * در شیراب فرورفته * غوطه خورده *
Sommità.	*Summitas.*	Sommet.	سر * کنگره * تارک * کلّه * اوج * قلّه * راس * قنج * تار * تارم *
Sommità d'un monte.	*Cacumen montis.*	Sommet d'une montagne.	سر کوه * قلّة الجبل * کنگرهٔ کوه * کلّه کوه * راس الجبل * چکاو * چکاد * درینه * نز *
Sommo.	*Summus.*	Le plus grand.	بلند ترین * اعلا ترین * رفیع * اعلا *
Sonaglio: campanella.	*Tintinnabulum: campana.*	Sonnette.	زنگل * جرس * زنک * جنجل * جرس * داري *
Sonare.	*Sonare: ſonum efficere.*	Sonner.	صدا دادن * صدا کردن * آواز دادن * صوت دادن * نفیر زدن * نفیر نواختن * بجاري نواختن *
Sonare la trompeta.	*Clangere: buccinare.*	Sonner de la trompette.	سازنده * نی زنده * استاد سازنده *
Sonatore d'iſtromenti.	*Inſtrumentorum pulſator.*	Joveur d'inſtrumens.	مبل جرّاح * مبل الجرّاحین *
Sonda di Chirurgico.	*Stylus Chirurgi.*	Sonde de Chirurgien.	غزل * شعر غزل * بیت غزل *
Sonnetto; poeſia.	*Ode.*	Sonnet; poëſie.	خواب * نوم * رقود *
Sonno.	*Somnus.*	Sommeil.	میل خواب * سهام * غفو * رغبت نوم * میل رقود * نعاس *
Sonnolenza.	*Somnolentia.*	Aſſoupiſſement.	خواب آلود * خواب گذار *
Sonnolento.	*Somnolentus.*	Aſſoupi.	آواز دار * صدا دار * صاحب صوت * آهنگدار * بلند آواز *
Sonoro.	*Sonorus.*	Reſonant.	باخرجي بسيار * باخرجي کلّي * بنفقه کلّي * با سراف بسيار * تفريطاً * بخرج مفرط * بثمن سنگين *
Sontuoſamente.	*Opiparè: ſumptuosè*	Somptueuſement.	اسراف * خرج بسيار * تفريط نفقه * صرف کلّي * شاه انداز * تفريط وعظمت *
Sontuoſità.	*Lautitia.*	Somptuoſité.	شاه انداز * مسرف * افضل النّفقه *
Sontuoſo.	*Sumptuoſus: lautus*	Somptueux.	اتمام * تکمیل * اتمام کمبود * اکمل الانتقاص * افضال الاقلام * تتمه *
Soperchio: inutile.			
Sopplimento.	*Supplementum.*	Supplement.	تتمه کردن * تکمیل نمودن * از عهدهٔ اتمام در آمدن * تلافي کردن *
Sopplire.	*Supplere.*	Suppleer.	فرض کنیم * مفروض داریم * اندازکنیم * گیریم *
Sopponiamo.	*Supponamus.*	Suppoſons.	تاب پذیر * قابل تحمّل * سهل * تحمّل پذیر * صبر پذیر * طاقت پذیر *
Sopportabile.	*Tolerabilis.*	Supportable.	صبر داشتن * تاب آوردن * تحمّل نمودن * احتمال کردن * طاقت داشتن *
Sopportare.	*Tolerare.*	Supporter.	

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Soppoſta purgativa.	*Suppoſitorium.*	Suppoſitoire.	شبان * سپاف * شانه *
Soppreſſa.	*Torcular.*	Preſſe: preſſoir.	پیچ منگنه * تنگ تیر * ملزمه *
Soppremere.	*Supprimere.*	Supprimer.	ناپیدا کردن * ناپدید نمودن * مخفی گردانیدن * از نظر غایب کردن * بطّال نمودن * خاصیدن *
Soppreſſo.	*Suppreſſus.*	Supprimé.	ناپدید شده * پنهان نموده * ناپیدا شده * مبطل ساخته شده * از حضور دور شده *
Soppreſſione.	*Suppreſſio.*	Suppreſſion.	پنهانی * ناپیدایی * تبطیل * ابطال * از دست رفتگی * اختفای *
Sopra.	*Supra.*	Sur.	بالا * زیر * علی * فوق * مرتبالا * بالای * مرزیر * بر سر * بالای سر *
Soprabondante.	*Superabundans.*	Surabondant.	فراوان * بسیار * اضافه * زیاده *
Sopradetto.	*Supradictus.*	Sûdit.	مذکور * مزبور * ذکرشده * مرقوم * مسمّا سابق * پیشتر ذکر یافته *
Sopradetto; d'una perſona grave.	*Supradictus ; de perſona gravi.*	Sûdit ; d'une perſonne qualifiée.	مشار الیه * مومی الیه *
Sopraciglio.	*Supercilium.*	Sourcil.	ابرو * حاجب * طاق ابرو *
Sopragiungere.	*Intervenire.*	Survenir.	ناگهانه آمدن * بیخبرانه وارد شدن * غافلاً واقع شدن * بی اطّلاع راست شدن *
Sopranomare.	*Cognominare.*	Surnommer.	ملقّب کردن * مکنّی نمودن * لقب دادن * تلقیب نمودن * تخلّص نمودن *
Sopranomato.	*Cognominatus.*	Surnommé.	مکنّی شده * ملقّب نموده * تلقیب نموده * لقب داده شده * کنیه یافته *
Sopranome.	*Cognomen.*	Surnom.	لقب * کنیه * تخلّص * ورنامه * نبزه *
Soprano : ſovrano	*Supremus.*	Souverain.	بالایی * فوقانی * علوی * بلند تربن * علی تربن * بالا تربن * ارفع *
Soprapagato.	*Abundè compenſatus.*	Surpayé.	از حق زیاد ادا شده * ادای زیادتی کرده *
Soprapezo.	*Ponderis redundantia.*	Surpoix.	سرکی * سرکشش * قعاده *
Sopraſcritto.	*Inſcriptio : ſuperſcriptio.*	Suſcription : addreſſe.	سرنامه * کتابه *
Sopraſcritto.	*Supraſcriptus : inſcriptus.*	Suſcrit.	بالا نوشته * مکتوب بالا * رقم زده فوق *
Soprapreſo.	*Deprehenſus: comprehenſus.*	Surpris.	درگناه ملزم شده * درحالت تقصیر یافته شده *
Sopra ſedere.	*Superſedere.*	Surſoir.	اهمال کردن * تاخیر نمودن * پس انداختن * وپس کردن * درنگ کردن *
Sopraſtante.	*Prafectus.*	Intendant.	سرکار * متولّی * سرکرده * ناظر * وکیل * کارفرما * ورکار *

Sopraſ-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Soprastare.	*Præfici.*	Etre intendant: avoir le soin.	سر کاري کردن * بالا کاري کردن * کار فرمودن * متولي شدن * تولية کردن * ناظري کردن *
Sopra tutto.	*Potissimùm.*	Sur-tout.	خصوصاً * علي الخصوص * خاصّةً *
Sopravanzare.	*Superfluere.*	Etre de plus: surpasser.	زياده آمدن * اضافه شدن * باقي ماندن *
Sopravenuto.	*Interveniens.*	Survenu.	غافلانه واقع شده * بيخبرانه حادث گرديده * بي اطلاع وارد شده *
Sopraveste.	*Amictus.*	Casaque.	بالا پوش * فرجيّه * لباده * رداء *
Sopravivente.	*Superstes: sospes.*	Survivant.	متعقّب * بعد از متوفي مانده *
Sopravivere.	*Superstitem esse.*	Survivre.	متعقّب ماندن * بعد از متوفّي ماندن *
Sorbo; frutto.	*Sorbus.*	Corme; fruit.	غبرا * ميوه غبيرا * ثمره غبيرا *
Sorbire.	*Sorbere.*	Humer.	اشاميدن * نوشيدن * خوردن *
Snrbizioncella.	*Sorbitiuncula.*	Petit boüillon.	شوربه اک * شوربه نرم *
Sorce.	*Sorex: mus:*	Souris.	موش * فار * جريدي *
Sorcolo per innestare.	*Surculus insititius.*	Ente.	ترک * جوش * خودرو * نوچه *
Sordità.	*Surditas.*	Surdité.	کري * طرش *
Sordo.	*Surdus.*	Sourd.	کر * اطرش * درشت گوش *
Sorella.	*Soror.*	Soeur.	خواهر * همشيره * اخت * رضيعه *
Sorgente.	*Scaturigo.*	Source.	سرچشمه * منبع * عين *
Sorretticio.	*Subreptitius.*	Subreptice.	اشکيلي * حيله دار * عملي * ناحق *
Sorridere.	*Subridere.*	Soûrire.	لبخنده کردن * پوزخنده کردن * تبسّم نمودن * گماريدن *
Sorte: v: fortuna.			
Sorte che si getta.	*Sors.*	Sort à jetter.	قرعه * فال * کعبتين * بشک *
Sorte; v: modo.			
Sortilegio.	*Sortilegium.*	Sortilege.	جادو * سحر * کرده * افسون *
Sospendere in alto.	*Suspendere.*	Pendre: suspendre	آويختن * آويزان کردن * معلّق نمودن *
Sospendere dall' offizio.	*Suspendere ab officio.*	Suspendre de l'office.	معزول کردن * عزل نمودن * منصب گرفتن *
Sospenzione dall' offizio.	*Suspensio ab officio:*	Suspension de l'office.	عزل * معزولي *
Sospeso dall' offizio,	*Suspensus ab officio*	Suspendu de l'office.	معزول شده * عزل نموده * از منصب معزول شده *
Sospeso: dubioso.	*Suspensus: dubius.*	Suspens: douteux.	سرگردان * شکّاک * مشتبه * سفيل *
Sospettare.	*Suspicari.*	Soupçonner.	گمان کردن * ظنّ کردن * شک نمودن * گمان بردن * تهمت نهادن *
Sospettato.	*Suspectus.*	Soupçonné: suspect.	گماني * مشکوک * گمان کرده شده * مظنون *
Sospetto.	*Suspicio.*	Soupçon.	ظن * گمان * شک * فکر * تهمت *
Sospettoso.	*Suspiciosus.*	Soupçonneux.	گمان بر * ظنون * ظنّان * شکاک * گمان برنده *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Sospirante.	*Suspirans.*	Soûpirant.	حسرت كش * حسّار * آه كش * حناسه كن *
Sospirare.	*Suspirare.*	Soûpirer.	آه كشيدن * حسرت كردن * حناسه نمودن * اهي كردن *
Sospiro.	*Suspirium.*	Soûpir.	حناسه * حسرت * آه * تحسر * بيو سُف * اهي *
Sostantivo; nome.	*Nomen substantivum.*	Nom substantif.	اسم مبتدي * اسم مطلق *
Sostanza.	*Substantia.*	Substance.	جوهر * ذات *
Sostegno.	*Sustantaculum: obsonium.*	Soûtien : nourriture.	روزي * رزق * معيشه * اسباب معاش * برخورداري *
Sostegno del mondo.	*Orbis fulcimentum*	Appuy de l'univers.	عالم پناه * گيتي پناه *
Titolo de' Rè di Persia, ed India.	*Titulus Regum Persidis, & Indiarum.*	Titre des Roys de Perse, & des Indes.	لقبيست پادشاهان ايران وهندستان *
Sostenere.	*Fulcire.*	Soutenir.	تكيه كردن * استناد كردن *
Sostenere : patire.	*Sustinere : pati.*	Soutenir: souffrir.	كشيدن * تاب آوردن * تحمّل نمودن * صبر نمودن * طاقت داشتن *
Sostenimento.	*Fulcrum.*	Appuy.	تكيه * استناد *
Sostentare : alimentare.	*Sustentare.*	Sustenter.	روزي دادن * رزق دادن * معيشه دادن * وظيفه رسانيدن *
Sostentato.	*Sustentatus: enutritus.*	Sustenté.	مرزوق * روزي خوار * وظيفه خوار *
Sostenuto.	*Nixus.*	Soûtenu.	تكيه يافته * متكي گرديده * مستند شده * استناد پذيرفته *
Sostituire.	*Substituere.*	Substituer.	جانشين گذاشتن * نايب گماشتن * در جاي خود وكيل نشاندن * وزير نصب كردن *
Sostitutione.	*Substitutio.*	Substitution.	نيابت * جانشيني * وزارت * وكالت *
Sostituto.	*Substitutus.*	Substitut.	وكيل * جانشين نايب * وزير * خليفه *
Sotterraneo.	*Subterraneus.*	Soûterrain.	زير زميني * شواذي *
Sotterrare.	*Humare: sepelire.*	Enterrer.	زير خاك كردن * زير زمين گذاشتن * زير خاك نهادن * زير زمين دفن كردن *
Sotterrato.	*Sepultus: humatus.*	Enterré.	زير خاك نهاده * زير زمين گذاشته * تحت الارض مدفون نمودن *
Sottiglezza d'ingegno.	*Acumen ingenii.*	Subtilité : pointe d'esprit.	زيركي * لطيفه * دقت عقل *
Sottile.	*Subtilis: acutus.*	Subtil : aigu.	باريك * تنك * رقيق * دقيق * رفيع *
Sottile: ingenioso	*Subtilis : ingeniosus.*	Subtil: ingenieux.	زيرك * فهمند * تيز فهم * مدرك * خردمند *
Sottilmente.	*Subtiliter: ingeniosè.*	Subtilement.	زيركانه * عاقلانه * بزيركي * بفهمندي * بخردمندي *
Sotto.	*Sub subtus.*	Soubs.	پايين * زير * تحت * شيب * اسفل *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Sottomettere.	*Subjicere: ſubdere.*	Soûmettte.	زیر دست کردن * مطیع ساختن * تحت الحکم کردن * رام کردن * مسخر نمودن *
Sottometterſi.	*Subjicere ſe.*	Se ſoûmettre.	مطیع شدن * زیر دست خود را کردن * تحت الحکم شدن * زیر فرمان خاضع گردیدن *
Sottomeſſo.	*Subditus: ſubjectus*	Soûmis.	زیر دست شده * مطیع نموده * تحت الحکم شده * مسخّر شده * ذلیل شده * رام شده *
Sotto preteſto.	*Specie: ſub prætextu.*	Soubs pretexte.	به بهانه * بایمن بهانه * بایمن حجّه * بحجّة * بسبب * تهیّه * امضاء *
Sottoſcrittione.	*Subſcriptio.*	Souſcription.	
Sotto ſcrivere.	*Subſcribere.*	Souſcrire.	تهیّه نوشتن * بایمن نوشتن * تحت الورقه دست خط نمودن * مختصم و مهر سعام ساختن *
Sotto ſopra.	*Inordinatè.*	Sensdeſſus deſſous	زیروزیر * بالا پایین * شیون بالا *
Sottrare.	*Subtrahere.*	Soûtraire.	کم کردن * برداشتن * تفریق کردن * مفروق نمودن *
Sottrattione d'arimmetica.	*Subtractio arithmetica.*	Subtraction d'arithmetique.	تفریـــــــــــق *
Sottratto.	*Subtractus.*	Sûtrait.	تفریق شده * مفروق نموده *
Sovenire: ſoccorrere.	*Subvenire.*	Secourir.	مدد دادن * امداد کردن * یاري نمودن * مساعده کردن *
Sovente.	*Sæpe.*	Souvent.	بسیار بار * نوبت بسیار * چند مرتبه * مراتب بسیار *
Sovero; albero.	*Suber; arbor.*	Liege; arbre.	درخت منطر * شجره منطر *
Sozzo: ſporco.	*Sordidus: ſpurcus.*	Vilain.	چلشت * پلید * ملوّث * نجست * مردار *
Spaccare.	*Findere.*	Fendre.	شکافتن * شکافی کردن * شق نمودن * فلق نمودن * ترکاندن *
Spaccarſi.	*Findi.*	Se fendre: ſe crever.	ترکیدن * شکافی کردن * شق شدن * مفطور گردیدن *
Spaccato.	*Fiſſus.*	Fendu.	ترکیده * شکافته * شق شده * مشقوق * مفطور *
Spacciare.	*Expedire.*	Depecher.	کارسازي کردن * مهم سازي نمودن * حاجت روا کردن *
Spacciarſi.	*Expedire ſe.*	Sedepecher.	کارسازي خود کردن * مهمسازي خود نمودن * حاظر و مهیّا شدن * مقیّد کارسازي خود بودن *
Spacciatamente.	*Expeditè: confeſtim*	Vite: à la hâte.	جي دسپاچکي * جسپان * جي علاقانه *
Spacciato.	*Expeditus.*	Depeché.	روانه شده * کارسازي نموده * مرسول گردیده * فرستاده شده *
Spada.	*Enſis: gladius.*	Epée.	شمشیر * سیف * صارم * خوُخ *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Spada che taglia.	*Gladius scindens.*	Epée tranchante.	شمشیر تیز * شمشیر برنده * سیف باشط * صارم قاطع *
Spadà alla franca.	*Ensis Europæus.*	Epée à la franque.	صیخچه * شمش * صیخ شمشیر * شمشیر فرنگي *
Spada di S. Elia.	*Rhomphæa S. Eliæ.*	Epée de S. Elie.	ذوالفقار حضرت الیاس * شمشیر آتش افشان حضرت خضر زنده * هبنا * روهن * زهرآبي * پلارک *
Spadaro.	*Machæropœus.*	Faiseur d'epées.	شمشیر ساز * استاد شمشیر ساز *
Spaghetto.	*Funiculus subtilior*	Fisselle.	قطه * ریسمان کُنده * خیّاطه لحان دوزي *
Spago.	*Funiculus : filum crassius.*	Gros filet : petite corde.	سردوز * قطه کُنده * کُنبار *
Spago per scarpe.	*Funiculus sutorius*	Fil à coudre les souliers.	ریسمان کفش دوزي * تریشه * تسمه * خیوط مشمع *
Spalancarsi.	*Debiscere.*	S'ouvrir.	تمام واز کردن * مطلقاً کشاده کردن * خالص مفتح نمودن *
Spalla.	*Humerus : armus.*	Epaule.	دوش * کتف * منکب *
Spaliera.	*Cancelli ramosi.*	Espalier.	شبکه دوزي * احاطه شبکه کاري * محجر *
Spalmare le navi.	*Vngere naves.*	Espalmer les navires.	کشتي را قیر مالیدن * غراب را تجنیف نمودن * مرکب را مجفّف گردانیدن *
Spandere.	*Expandere.*	Répendre epandre : épancher.	پاشیدن * ریختن * افشاندن * ریخت واز کردن * نشر کردن *
Sparagnare.	*Parcere.*	Epargner.	امساک کردن * نگهداشتن * صرفه کردن *
Sparagno.	*Parsimonia.*	Epargne.	امساک * صرفه * حرقه * دریغ *
Sparare l'artiglieria.	*Emittere bombos.*	Tirer l'artillerîe.	مجفّف انداز کردن * ترب و تفنگ انداختن * مدافع انداختن *
Spargere di quà, di là.	*Hâc illâc spargere.*	Jetter çà, & là.	پاشیدن * این طرف وانطرف منتشر نمودن * اینجا وانجا ریختن * افشاندن * باتریدن *
Spargimento di sangue.	*Clades.*	Carnage.	خون ریزي * سکبدم * خون ریزش * مقاتله * دمّ * خون * داس *
Sparire.	*Disparere.*	Disparoître.	گم ـ ناپدید ـ برطرف ـ غایب ـ ناپدید شدن *
Sparso.	*Resperjus.*	Dispersé.	پاشیده * ریخته شده * افشانیده *
Spartire : dividere.			
Sparviere.	*Accipiter.*	Eprevier.	شاهین * توش * اجي *
Spasimare.	*Spasmum pati.*	Pâmer.	بیهوش شدن * بیخود شدن * ضعف کردن * تشنّج نمودن *
Spasimato.	*Spasmum passus.*	Pâmé.	زعف کرده * تشنج شده * بیهوش شده *
Spasimo.	*Spasmus.*	Pâmoison.	تشنّج * زعف * بیهوشي * بیخودي *
Spasso.	*Deambulatio.*	Promenade.	سیر * گشت * تماشا *
Andar à spasso.	*Ire deambulatum.*	Aller à la promenade.	سیر رفتن * بگشت رفتن * بسیر وصفا رفتن *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Spazio dà correre.	*Stadium.*	Manege: carriere.	ميدان * فضا * وسعت *
Spazio di tempo.	*Intervallum temporis.*	Eſpace de tems.	مدّت * عرض * طعل *
Spazio frà due coſe.	*Intercapedo : ſpatium.*	Diſtance entre deux.	فاصله * بعد * مابين *
Spazioſo.	*Spatioſus.*	Spatieux.	پهن وفراخ * واسع * طويل وعريض * بزرك * ميدان دار * وسعت دار * فضي *
Spatola.	*Rudicula.*	Spatule.	عستام * مقلع *
Spatola dà forno.	*Rutabulum.*	Fourgeon pour le four.	خامه * تنّور آشوب *
Spavento.	*Terror.*	Epouvante.	هراس * ترس * خوف * هول * رعب * واهمه * هيبت *
Spaventaglio.	*Terriculamentum:* μόρμολυκειον.	Fantoſme : epouvantail.	داهل * دوال پاي *
Spaventare.	*Terrere.*	Epouvanter.	ترسانيدن * تخويف نمودن * هراس رسانيدن * مرعوب نمودن * وهمناك كردن *
Spaventarſi.	*Terrefieri.*	S'epouvanter.	هراس كردن * ترسيدن * خايف شدن * ترسان شدن * متوهّم شدن *
Spaventato.	*Terrefactus.*	Spouvanté.	ترسانيده * خايف شده * ترسان كرديده * هراس نموده * وهمناك شده * مرعوب *
Spaventevole.	*Terribilis.*	Epouvantable.	ترساننده * مخوّف * خوف رسان * مهيب * رهوب * هراك *
Spavent oſamente	*Terribiliter.*	Epouvantablement.	هيبتانه * باهيب *
Specchiarſi.	*Contemplari ſe in ſpeculo.*	Se regarder dans un miroir.	در آينه روي خود ديدن * بآينه نگه كردن * متنظر شدن *
Specchio.	*Speculum.*	Miroir.	آينه * مرآب * منظره *
Specciarie.	*Aromata.*	Epiceries.	آلات كرم * خشك ابراز *
Specie.	*Species.*	Eſpece.	نـــــــــــوع *
Speciale : proprio.			صورت باطني وخارجي *
Specie impreſſa, ed eſpreſſa.	*Species impreſſa, & expreſſa.*	Species impreſſa, & expreſſa.	نوع فوقاني وتحتاني ووسطاني *
Specie ſuprema, media, infima.	*Species ſuprema, media, infima.*	Species ſuprema, media infima.	تخصيص كردن * تشخّص نمودن *
Specificare.	*Specificare.*	Specifier.	مشخّص * مخصص *
Specifico.	*Specificus.*	Specifique.	صورت * عفريت * ديناره *
Spectro.	*Spectrum.*	Spectre.	تامّل كردن * مطالعه كردن * ملاحظه كردن * تفكر نمودن * مراقبت نمودن *
Speculare.	*Speculari.*	Speculer.	مطالعه * تامّل * تفكر * افتكار * تطلبع * مراقبت *
Speculazione.	*Speculatio.*	Speculation.	نظري * متراقب * مترقّب * متاملي * ديدوان *
Speculativo.	*Speculativus.*	Speculatif.	

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Spedo Spedire: sbrigare.	*Veru.*	Broche.	* سیخ * شیش * بابزن * پلسکن *
Spelonca.	*Spelunca.*	Grotte.	* مغاره * کهف * شکفت * غار * اکنان * آهون * دولچ * دهار *
Spelta.	*Zea: alica.*	Eſpeaute.	* هزار طمان *
Spendere.	*Expendere.*	Depenſer.	* خرج کردن * صرف کردن * پزل کردن *
Spenſierato.	*Incurioſus.*	Sans ſouci.	* بي قيد * لاقيد * بي فکر * بي دره سر * خالي البال * متغفل *
Speranza.	*Spes.*	Eſperance.	* اميّد * رجا * چشم داشت * اميّدواري * توقّع * امل *
Sperare.	*Sperare.*	Eſperer.	* اميد داشتن * اميد واردن * رجاورزيدن * توقع داشتن * چشم داشت داشتن *
Sperato.	*Speratus.*	Eſperé.	* معتمد * مامول * مرجا *
Spergiurare.	*Perjurare.*	Se parjurer: jurer à faux.	* بد روغ قسم خوردن * سوگند کذب خوردن * حنث کردن * حلف حنث گفتن *
Spergiuro.	*Perjurium.*	Parjure; faux ſerment.	* قسم خطا بد روغ * قاسم بالباطل * حلاّف بالکذب * سوگند مغلّظه بد روغ خورده * قسم غموس گفته *
Spergolo.	*Aſperſorium.*	Aſperſoir.	* آب مبارک پاشان * مرشّه آب مقدس * مرشّه مآل مقدس *
Sperma.	*Sperma.*	Sperme.	* مني * نطفه * آب نشاط * آب پشت * آب کشن *
Speronare.	*Calcaria ſubdere.*	Piquer des eperons.	* مهميز زدن * همز کردن * چنک زدن *
Sperone: ſprone.	*Calcar.*	Eperon.	* مهميـــــــــز *
Sperone del gallo.	*Calcar galli.*	Eperon du coq.	* ناخن خروس * ظفر الدّيک *
Speſa.	*Expenſa.*	Depenſe.	* خرج * صرف * مصرف *
A ſue ſpeſe.	*Suis ſumptibus.*	A ſes dépens.	* از کيسه خود * از مدخل خود * از مال خود * بخود و مال خود *
Speſo.	*Expenſus.*	Depenſé.	* خرج شده * مصروف نموده * صرف شده * از کيسه بد رفته *
Speſe del vivere.	*Annona.*	Depenſe du vivre.	* خرج خوراک * صرف ماکولات * مصرف خوردني * هزه *
Speſſe volte.	*Sæpius.*	Souvent: pluſieurs. foix.	* بسيار بار * دفعات بسيار * مرّات کثير * نوبت چند * مرتبه بسيار *
Speſſe ſſa: groſſeſſa.	*Denſitas: ſpiſſitas.*	Epeſſeur.	* کثافت * غلظت * قلّه * خشن * ثخن *
Speſſeſſa di licori.	*Denſitas liquorum.*	Epeſſeur des liqueurs.	* غليظي * غلظت * قوام * ثخن * کثافت *
Speſſire.	*Condenſare.*	Epeſſir.	* بقوام آوردن * غليظ نمودن * کثيف کردن * ثخين کردانيدن *

Speſſirſi.

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Speſſirſi.	*Addenſari.*	S'epeſſir.	غليظ شدن * كُند شدن * بقوام آمدن *
Speſſo: denſo.	*Spiſſus.*	Epés.	منجمد * جامد * معقد * قايم *
Speſſo: frequente.	*Frequens.*	Frequent.	مكرّر * متواتر * متراكف *
Speſſo: aſſai volte.	*Frequenter.*	Souvent.	مرتبه بسيار * بارها * بسيار بار * نوبت بسيار * مرات كثير *
Speziale.	*Aromatarius.*	Epicier.	عطّار * اوستاد عطّار * بنك دار عطار *
Speziaria.	*Officina aromatum*	Magazin d'epices.	دكان عطّاري * اويه خانه * بنك عطاري *
Spezie: aromati.	*Aromata.*	Epices.	اويه * حرايج * بهار * حدارات *
Spettacolo publico.	*Spectaculum publicum.*	Spectacle public.	تماشاي عام * معركه عام * ترنه واقعه عام * تماشاي حسرات *
Spettacolo pietoſo.	*Triſte ſpectaculum.*	Spectacle lamentable.	تماشاي هولناك * منظر مهوم * واقعه غمناكي *
Spettatore.	*Spectator.*	Spectateur.	تماشاچي * سير چي * ناظر * بيننده * تماشا كننده * طمّاش * نگاه كننده *
Spezzare.	*Frangere.*	Mettre en pieces.	شكستن * منكسر نمودن * پاره كردن * خرد كردن *
Se la pietra percuote la pignatta ſi ſpezza la pignatta, ſe pure la pignata percuote la pietra ſi ſpezza anche la pignata : coſi e ogni volta che un Chriſtiano ha dà far con un Turco.	*Sive lapis fictile percutiat, ſive fictile lapidem, ſemper frangitur fictile : ſic eſt quoties Chriſtianus cum Turca contenderit.*	Soit que la pierre frappe le pot de terre, ſoit que le pot de terre frappe la pierre, c'eſt toûjours le pot qui eſt caſſé : il en eſt de meme toute-fois & quantes que l'on a querelle contre un Turc.	اكر كوزه بر سنك بزند واكر سنك بزند كوزه را همشه كوزه خواهد شكست وهركاه اهل مسيح با تُرك نزع داشته باشد خواه فاعل خواه مفعول باشد همشه شكسته خواهد شد *
Spezzato.	*Fractus.*	Rompu: mis en pieces.	پاره شده * شكسته * مكسور * خرد شده * منكسر كرده *
Spia.	*Eſplorator.*	Eſpion.	جاسوس * مستخبر * آيشه * خبر برنده *
Spiaggia: v: ripa.			
Spianare.	*Complanare.*	Applanir.	هموار كردن * مسطّح نمودن * برابر ساختن * بخوبين * بشخوار نمودن * يكسان كردن * واراندن *
Spiantare.	*Convellere.*	Detruire.	از بيخ كندن * از اصل قلع نمودن * ارپايين كندن *
Spicciare: ſcatorire.	*Scaturire.*	Sortir: rejalir.	بيرون آمدن * نبعاع نمودن * صادر شدن * بهم رسيدن * در آمدن * متنبع شدن *
Spiegare.	*Explicare.*	Expliquer.	بيان كردن * تفسير كردن * وانمود كردن * شرح نمودن * خاطر نشان كردن *
Spiegare: ſtendere	*Extendere.*	Etendre.	وا كردن * پهن كردن بسط نمودن * خار مغيلان نشر كردن *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Spica.	*Spica.*	Epi.	سنبله * خوشه * داسه *
Spigo : v : nardo. Spina.	*Spina.*	Epine.	خار * شوك * خس * تلخ *
Spina arabica.	*Spina Arabica.*	Epine Arabique.	مغيلان * شوكت العربيّه * خار مغيلان *
Spina della ſchina	*Spina dorſi.*	Epine du dos.	مهرهاي پشت * ستون * خرز الظّهر *
Spinacci.	*Spinachia.*	Epinars.	اسپناج * اسفناج *
Spinetta.	*Decachordon.*	Epinette.	سنطور * تل ارغنون *
Spingere.	*Impellere: projicere*	Pouſſer : jetter.	هل دادن * دفع نمودن * دحف كردن *
Spinoſo.	*Dumoſus.*	Epineux.	خاردار * پر خار * نوشوك * كثير الشوك * خارآور *
Spirare: v: morire.			
Spirito.	*Spiritus.*	Eſprit.	روح * هباك * خرد * درون *
Spiritato.	*A dœmone poſſeſſus.*	Poſſedé du demon	جنّ دار * جنوني * مجنون *
Spirito : anima.	*Spiritus ; anima.*	Eſprit : ame.	جان * روح * نفس * كُنْدْزان *
Spirito ſanto.	*Spiritus ſanctus.*	Saint Eſprit.	روح القدس * اقنوم ثالث تثليث المقدس * شخص سيوم ثالوث المقدس *
Vide la Farmac. Perſ: pag: 39 & ſeq. nella prefazione.	*Vide Pharmac. Perſ. in præf. p. 39.*	Voyez la preface de la Pharmac. des Perſes pag. 39.	درباره روح وجان ببين ديباچه تصنيف خـــــودم در مركبات *
Spirito familiare.	*Genium : ſpiritus familiaris.*	Eſprit familier.	ڈُري * پُري زاد * اجنّه * جنّي *
Spirituale.	*Spiritualis.*	Spirituel.	روحانـــــــــي *
Spiritualmente.	*Spiritualiter.*	Spirituellement.	بمعني روحاني * روحانيّة * حسب روانيّت * بدستور الارواح *
Spiritualità.	*Spiritualitas.*	Spiritualité.	روحانـــــيّـــــت *
Splendore.	*Splendor.*	Splendeur.	روشنايي * شعله * نور * پرتو * ضيا * بها *
Splendidamente.	*Splendidè.*	Splendidement.	دولتمندانه * بزرگوارانه * متباهيا * بعظمت * بجلالت * بحشمت * بشوكت *
Splendido.	*Splendidus.*	Splendide.	بزرگوار * دولتمند * كريم النّفس * شاه انداز * سخي *
Splenetico.	*Spleneticus.*	Splenetique.	اسپل دار * مطحال * صاحب مرض اسپل * صاحب كوفت اسپرز *
Spogliare.	*Spoliare.*	Depoüiller.	برهنه كردن * عريان نمودن * لهت ساختن *
Spogliarſi.	*Spoliari.*	Se depoüiller.	برهنه شدن * عريان شدن * لهت شدن * رخت كندن *
Spogliato.	*Spoliatus.*	Depoüillé.	برهنه شده * عريان شده * لهت شده *

Spogle:

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Spogle : bottino.	*Spolia.*	Depoüilles : butin.	مال غارت * مال تالان * غنيمت * كسب * مال نهب * الغا * تاخت *
Spolpare.	*Pulpam auferre.*	Oter la mouëlle.	شحم در آوردن * شحم بدر نمودن *
Sponda del letto.	*Sponda cubilis.*	Ruelle de lit.	كناره خابگاه * كناره سرير * كناره چهار پايي * كناره تخت خاب *
Sponga.	*Spongia.*	Eponge.	ابر * اسفنج * صنقر * ابر كهنه * غيم عتيق *
Spongoso.	*Spongiosus.*	Spongieux.	اسفنجي * متخلخل مثل ابر كهنه *
Sponsalitio.	*Sponsalitium.*	Epousailles.	عروسي * دامادي * جشن * قطع مهر * دست پيمان *
Spontaneamente.	*Spontaneè.*	Volontairement.	برضاي خود * بارادت خود * بطوع خود * بخواستگي خود * اختيارانه *
Spontaneo.	*Spontaneus.*	Volontaire.	اختياري * برضا * طوعي * ارادتي * از حسن اختيار * مشيّتي *
Spontarla.	*Optatum finem consequi.*	Reussir.	سر انجام يافتن * بخير انجاميدن * مطلب حاصل كردن * بهره مند مراد گرديدن *
Spopolare.	*Depopulari.*	Depeupler.	از خلق خالي كردن * تخريج فرمودن *
Sporcamente.	*Immundè: sordidè.*	Vilainement: salement.	پلشتانه * نكبتانه * ناپاك * چركين *
Sporcare.	*Spurcare: conspurcare.*	Salir.	ناپاك كردن * نجس كردن * ملوث ساختن * تلويث نمودن * پلشت كردن * چركين كردن *
Sporcarsi.	*Conspurcari.*	Se salir.	ملوّث شدن * ناپاك گرديدن * بنجاسة آلوده شدن * چركين شدن *
Sporchezza.	*Spurcities.*	Saleté : vilainie.	چرك * وسخ * نجاسة * لوث * ناپاكي * پلشتي * چركيني * خبث *
Sporco.	*Spurcus.*	Vilain: sale.	پليد * خسوك * خبيث * پلشت * ملوث * مردار * چركين * نجست * معسّخ * ناپاك * جيفه * بامون * پژوين * جاژ * جاژو * خرساوله *
Sporta.	*Sporta.*	Panier.	زنبيل * سبت * دوعله * جلّه * قفه *
Sportella.	*Sportula.*	Petit panier.	زنبيلك * زنبيل كوچك * جلّه كوچك * سبت كوچك * قفه صغير * دوقله كوچك * تفت *
Sportone.	*Cista.*	Corbeille.	لوده * سبت كب * جلّه بزرك * كيره *
Sposa.	*Sponsa.*	Epouse.	عروس * دختر نامزد * منكوحه * زوجه * بيف * دغد * خوازنده *
Sposare : pigliar moglie.	*Vxorem ducere.*	Epouser : prendre femme.	زن كردن * داماد شدن * مزوّج شدن * نكاح كردن * عريّس شدن *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Spoſare : pigliar marito.	*Nubere.*	Epouſer : prendre mari.	* شوهر كردن * عروس شدن * منكوحه شدن * زوج خواستن *
Spoſo.	*Sponſus.*	Epoux.	* شوهر * عريس * داماد * مزوّج * ملاّ *
Spreggiare : diſprezzare.	*Contemnere.*	Mépriſer.	* سبك كردن * خفيف نمودن * بيعزت كردن * اهانة كردن * تحقير كردن * خواى كردن *
Spreggio.	*Contemptus.*	Mépris.	* خفّت * سبكي * حقارت * اهانه * بيعزّتي * استخفاف * تسخر *
Spremere.	*Comprimere.*	Preſſer : exprimer	* فشردن ـ مي فشارم * عصر نمودن * افشردن * عصاردن * افشرده * عصر نموده *
Spremuto.	*Compreſſus.*	Preſſé : exprimé.	
Sprone; v: ſperone.			
Sproportionato.	*Incongruus.*	Diſproportionné.	* نامناسب * بي مناسبة * بي نسبت * بي موافقت *
Sproposito.	*Abſurditas.*	Abſurdité : ſotiſe.	* سخن بيهوده * حرف بيجا * سخن نامعقول * حرفهاي عبس * حرف نامناسب * لغو *
Sprovedutamente	*Inauſpicatò.*	A l'improviſte.	* غافلانه * بغلفلت * غفلةً * لاقيداته * بي قيد * بي احتياط *
Spruveduto.	*Imparatus.*	Depourveu.	* غافل * نامتقيد * بلغوز * بي تدارك * نامهيا * نامستعدّ *
Spruzare.	*Aſpergere.*	Arroſer.	* پاشيدن * مرشوش نمودن * افشاندن *
Spuntar del ſole.	*Solis ortus.*	Lever du ſoleil.	* بر آمدن آفتاب * طلوع شمس * سر زدن آفتاب *
Sputare.	*Expuere.*	Cracher.	* تف كردن * تفال كردن * بصق نمودن * تفصيق كردن * آب دهن انداختن * خيبي افكندن *
Sputar in faccia.	*Spuere in faciem.*	Cracher en face.	* تفف كردن *
Sputo.	*Sputum.*	Crachat.	* تفكه * تفال * تف * بصاق * خلو *
Squadra.	*Amuſſis : norma.*	Equerre.	* كن ديا * آلت سه گوشه *
Squadrone.	*Agmen quadrilaterum.*	Eſcadron.	* جرغه مربّع * بلك مربع *
Squalido : ſporco.			
Squama.	*Squamma.*	Ecaille.	* پولك * صدفه * پشيوه * پديجه * خارو *
Squamoſo.	*Squamoſus.*	Qui à beaucoup d'eſcailles.	* پولك دار * صدفدار *
Squarciare.	*Lacerare : diſcindere.*	Ecorcher.	* پاره كردن * دريدن *
Squartare.	*In quatuor partes diſcindere.*	Ecarteller.	* چهار پاره كردن * چهار حصه نمودن * چهار بخش كردن * چهار قطع كردن *
Sradicare.	*Radicitus vellere.*	Deraciner.	* كندن * قلع كردن * بر كندن * مقلوع ساختن * خيدن *
Sregolato.	*Enormis.*	Dereglé.	* بي ترتيب * بي قانون * ناموزون * بي سلوك *

Srego-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Sregolatamente.	*Enormiter.*	Dereglement.	في روشتي * في ترتيبانه * بغير قانون * بلا قاعده * في ترزي * في سلوكي *
Stabile: fermo.	*Sabilis: firmus.*	Stable.	پايه دار * استوار * ثابت * مستحكم * قايم * محكم * بر قرار * قرار گرفته *
Stabilire.	*Stabilire.*	Etablir.	استوار كردن * محكم كردن * ثابت كردن * قايم نمودن * مستحكم گردانيدن * پايدار ساختن *
Stabilità.	*Stabilitas.*	Stabilité.	پايه داري * ثبات * استحكام * استواري * قرار * رسوخ *
Stabilito.	*Stabilitus.*	Etabli.	قايم شده * قرار گرفته * پايدار گرديده * راسخ شده * رسوخ يافته * ثابت * مستحكم * متمكن *
Stadio.	*Stadium.*	Lieu pour la course.	ميدان اسب * فضاي يكميدان اسب *
Staffa.	*Stapes: ſtafa.*	Etrier.	ركـــــــاب *
A chi il Cielo serve dl ſtaffa; (ſepeher rekab سپهر ركاب) titolo del Rè di Perſia.	*Cujus ſtapes Cælum eſt;* (سپهر ركاب *ſepeher rekab*) *titulus Regis Perſiæ.*	A qui le Ciel ſert détrier; (ſepeher rekab سپهر ركاب) titre du Roy de Perſe.	سپهر ركاب .... عبارتست مستعمل دراي پادشاهـــان عظيم الشان ايران والات *
Staffetta: corriere.	*Curſor.*	Courrier.	چپر * دوندن * پيغم *
Staffiere.	*Circumpedes.*	Eſtafier.	شاطر جلف * ركابدار * شاطر * پيك *
Staffilate.	*Verbera.*	Coups.	ضربها * كتكها * قرباج *
Stafiſagria.	*Staphyſagria: pediculoris.*	Herbe aux poux.	مويزج * اشاسا * مويزج حجري * زبيب الخجل *
Stagionare il mangiare.	*Condire cibum.*	Aſſaiſonner le manger.	ادويه طعام پيمان كردن * خويش را اندازه نمودن *
Stagione.	*Tempeſtas: tempus.*	Saiſon.	موسم * فصل * وقت *
Quattro ſtagioni.	*Quatuor anni tempora.*	Les quatre ſaiſons	چهار فصل سال * فصول اربع *
Stagnare con ſtagno.	*Stanno obducere.*	Etamer.	سفيد كاري كردن * قلعي كردن * مبيض نمودن *
Stagnare il ſangue	*Sanguinem ſiſtere.*	Arrêter le ſang.	خون بستن * خون باز داشتن * دم قطع نمودن *
Stagnatore.	*Stannator.*	Etameur.	سفيد گر * استاد سفيد گر *
Stagno: metallo.	*Stannum.*	Etein.	قلعي * قلعيز * قلع * ارزيز * رصاص ابيض * قصدير *
Stagno: acqua morta.	*Stagnum.*	Etang.	درياچه * حوض * غديره * وغيچ * ورگاه * تالاب *
Stalla.	*Stabulum.*	Etable: ecurie.	طويله * آخور *
Stallone.	*Equus admiſſarius.*	Etallon.	اسب ناسي * كهلان * حشري * اسب عشايري *
Stame.	*Stamen.*	Etaim.	پشم پرداخته * پشم منفوش شده *
Stamegna: ſetaccio.			
Stamegna; tela.	*Staminea tela.*	Etamine; étoffe.	شال باريك * شال كشميري * شال كرماني * شال خوشقماش *
Stampa.	*Typographia.*	Imprimerie; art.	باصمه * قالب * طبع *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Stamparia.	*Typographia; locus.*	Imprimerie.	باصمه خانه * کارخانه بصمچي * مطبع *
Nostri Padri fecero una stamparia Arabica e Persica in nostro convento d'Aspahano.	*Typographiam Arabicam & Persicam instituere Patres nostri in conventu nostro Aspahanensi.*	Nos anciens Peres avoint fait une Imprimerie en Arabe, & en Persan dans nôtre convent d'Ispahan.	حضرات پادريان كرمليط ميداني مير بصمه عربي و پارسي درخانه خود ساخته بودند وهنوز دارند *
Li Armeni fecero la stamparia Armena in Giulfa.	*Armenicam instituerant Armeni in Giulphæ oppido.*	Les Armeniens l'avoint en Armemenien dans Giulpha.	وارامنانير در جلفه بصمه ارمني داشته *
Mà ne l'una, ne l'altra riusci bene per la gran siccità di l'aria.	*Sed neutra ob nimiam aeris siccitatem prosperè successit.*	Mais ny l'une ny l'autre n'a pas reussi à cause de la grande secheresse du Pays.	ليلن هيچ يكي نيك انجام درعمل نيافته از سبب خشكي هوا *
Stampare.	*Mandare typis.*	Imprimer.	باصمه كردن * مبصوم نمودن * قالب زدن * طبع نمودن * مطبوع ومنطبع كردانيدن *
Stampato.	*Typis mandatus.*	Imprimé.	بصمه شده * بصمه زده * مبصوم شده *
Li caratteri de' Persiani stampati in comparazione con loro bella scrittura parono cadaveri.	*Characteres Persicos typis impressos si cum manu scriptis compares quasi cadavera comparebunt.*	Les characteres Persans imprimez en comparaison de leur belle ecriture paroissent des cadavres.	يقين است كه هركه خوش نويس عجم خط خودرا پردازد حسن مخصوص بلكه از بصمه زياده دارد *
Stampatore.	*Typographus.*	Imprimeur.	بصمه چي * طبّاع * مطبّع * استاد بصّام *
Stancare.	*Defatigare.*	Lasser.	خسته كردن * تعبان ساختن * مانده كردن *
Stanchezza.	*Lassitudo.*	Lassitude.	وامانده * خسته * تعبان *
Stanco: lasso.			
Stanga della porta	*Repagulum januæ.*	Barre de la porte.	چوب پس در * متراس * مترس * تير پس در *
Stanga per portar pezi.	*Vectis.*	Barre.	چوب بار كشي * تير چوب حمّالي *
Stanza.	*Cubiculum.*	Chambre: demeure.	حوجره * يرد * خانه * كُوَال *
Star in piede.	*Stare.*	Demeurer debout	ايستادن * بر پا ايستادن * قيام نمودن * ايستاده بودن *
Star sano.	*Valere: incolumem esse.*	Se porter bien.	چاغ بودن * تندرست بودن * بصحت وعافيت بودن *
Statione.	*Statio.*	Station.	مكان * جاي * مسكن * منزل * منزلگاه * جاي گاه *
Stato: v: dominio			
Stato: qualità.	*Status.*	Etat.	حال * منوال * ترز * كيفيّت *
Statua.	*Statua.*	Statue.	صورت خيالدار * صنم * يت * وثن *
Statuario: scoltore.			
Statura.	*Statura.*	Stature.	قد * قامت * بالا * هيكل * تنديسه * شلو *
Statuto: lege.	*Statutum: lex.*	Statut: loy.	قانون * فرض * طامات * قدغن * طامان *
Stecca: stecche.	*Schidia: ramenta.*	Coupeaux.	خورده چوب * پارچه چوب * پاره چوب * پارها *
Stella.	*Stella.*	Etoille.	ستاره * نجم * اختر * كوكب * گوزچهر *
Stella cadente.	*Stella cadens.*	Etoille qui tombe	شـــــــهاب *
Stelle fisse.	*Stellæ fixæ.*	Etoilles fixes.	كواكب ثابته * نجوم ثابته * ستارهاي ثوابة *

Stelle

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Stelle erranti.	*Stellæ errantes.*	Etoilles errantes.	كواكب سيّاره * نجوم السيّاره * ستارهاي سيّاره *
Stellato.	*Stellatus.*	Etoillé.	ستاره دار * پُرستاره * ذو النجم * متنجّم *
Stendardo.	*Vexillum.*	Etendard.	عَلَم * بيرق * صنجق * رايت * درفش * دُرُخْت * كاويان *
Stentare.	*Tardare.*	Attendre.	دير كردن * ابطا نمودن * ماندن * صبر كشيدن *
Stenuato.	*Extenuatus.*	Extenué.	لاغر * ضعيف * زبون * نحيف *
Stereo.	*Stercus.*	Fiente.	گه * غايط * فضله * خرا * سرگين * روث * نجاست * بشك * خشلي *
Sterco di cavallo.	*Stercus equi.*	Fiente de cheval.	پشكل اسب * سرگين اسب * پين اسب * سماد الفرس *
Sterco delle colombe.	*Stercus columbarum.*	Fiente des pigeons.	سرگين كبوتر * زبل الحمام * * كوت الحمام * بتخا * ترخال *
Sterile.	*Sterilis.*	Sterile.	عقيم * عاقر * بي حاصل * شوره بوم * بي بر * پده *
Sterile; d'una donna.	*Sterilis; mulier.*	Sterile; d'une femme.	زن عقيم * مراءت عاقر * زن قصر * ستون * سَتروان *
Sterilità.	*Sterilitas.*	Sterilité.	عقيمي * عقارت * عقم * عقر *
Sterilità; d'una donna.	*Sterilitas; mulieris.*	Sterilité; d'une femme.	قصري زن * عقيمي زن * عقر المرات *
Sterminio.	*Exterminium.*	Ravage.	خرابي * مفسده * داس *
Sternutare.	*Sternutare.*	Eternuer.	اشهد كردن * عطسه كردن * خفيدن *
Sternuto.	*Sternutamentum.*	Eternuement.	عطسه * اشهد * عطس *
Steruutatorio.	*Ptarmicum: sternutatorium.*	Remede pour eternuer.	عطوسي * سعوطي *
Stesso.	*Ipse: ipsemet.*	Même.	خود * بنفسه * خودش * خويشتن *
Stile; nel scrivere.	*Stylus.*	Stile.	عبارت * مضمون *
Stile eloquente.	*Stylus eloquens.*	Stile eloquent.	عبارة فصيح * آيين بليغ * نوع موزون * نطق فصيح *
Stile di l'orologgio.	*Stylus horologii.*	Stile d'horloge.	ميل وقت ساعة * شاخص * مقياس *
Stillare.	*Stillare.*	Distiller: decouler	چكيدن * قطره قطره افتادن * ترابيدن *
Stima: honore.	*Honor.*	Estime: honneur.	عزّت * حرمت * اكرام * احترام * توقير * اعزاز * احتشام *
Stimare: far conto.	*Honore prosequi.*	Estimer: faire conte.	حرمت كردن * عزّت نمودن * اكرام واحترام * بجا آوردن * توقير واعزاز نمودن *
Stimarsi troppo.	*Se ipsum magnifacere.*	S'estimer trop.	بسيار خود پسند بودن * زياده بخود گرديدن * پيش خود به پا بودن * خود را معتبر دانستن *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Stimatore.	*Æſtimator.*	Eſtimateur.	بر آورد کننده * دلال * مقوم القيمة *
Stimmate.	*Stigmata.*	Stigmates.	آثار جراحات * نشانه زخمها * علامات الجروح *
Stimola: incitare. Stimolo.	*Stimulus.*	Aiguillon.	رُخبين * حرکنر * برار *
Stimolo : incitamento.	*Stimulus : ſuaſio.*	Perſuaſion.	سماجت * تحريک * رونش * الحاح * کاريدني *
Stipendio de' ſoldati.	*Stipendium militum.*	Paye des ſoldats.	علوفه * تعيين * وضيفه * معاجب * پشتکاني * حرا *
Stipolare.	*Stipulari.*	Stipuler.	باور کردن * تصديق نمودن *
Stiracchiare nel ſpendere.	*Parſimoniâ uti.*	Vivre chichement	بکم وپيش مدار کردانيدن * امساک کردن * بصرفه خرجي کردن *
Stiracciarſi.	*Pandiculari.*	S'etendre aprez le ſommeil.	يازيـــــــدن *
Stirpare.	*Extirpare.*	Extirper.	بر طرف کردن * محو نمودن * دفع کردن * رفع نمودن *
Stirpe.	*Stirps.*	Race.	نسل * سلسله * طايفه * قبيله * اصل * دودمان *
Stittico : aſtringente.	*Stypticus.*	Aſtringent.	قابض * قبض کننده *
Stivaletti.	*Ocreæ leviores.*	Bottines.	محس * نيم ساق * طپاق * موزه * قبلمه * چرک * موزه بالبين *
Stivale.	*Ocrea.*	Botte.	چکمه * جرمه * سر موزه * چاپاتان * چاپاتان *
Stizza : colera.	*Iracundia.*	Colere.	قهر * غيض * غضب * آزده کي *
Stocco : v: ſtirpe. Stoccata.	*Ictus gladii.*	Coup d'épée.	ضرب مدخجه * ضرب شمشير فرنکي * زخم شيش * ضرب سيف الافرنج *
Stola.	*Stola.*	Etole.	مصلب * يلاس *
Stolido : pazzo.	*Stolidus.*	Inſenſé : fol.	احمق * ننگ * ديوانه * شوريده * ابله * بي عقل * مجنون * هواري * هوازي * هواژي * خويله *
Stomacale.	*Stomacho utilis.*	Stomacal.	نافع معده * مقوي معده * مناسب معده * مفيد معده *
Stomacare.	*Exaſperare.*	Fâcher.	آزرده کردن * رنجانيدن * دلگير کردن * بقهر در آوردن * متالم نمودن *
Stomacato.	*Exaſperatus.*	Stomaqué: fâché.	رنجانيده * آزرده شده * دلگير * متالم * بهم در آمده *
Stomaco.	*Stomachus: ventriculus.*	Eſtomac.	معده * شکنبه *
Stoppa.	*Stupa.*	Etoupe.	پرز * خماطه * تولي *
Stoppa di lino.	*Stupa lini.*	Etoupe de lin.	تمته کتان * پت پت کتان *
Stoppare.	*Stupâ obturare.*	Etouper.	پتمته بستن * پت پت گرفتن *
Stoppa di ſeta.	*Stupa ſericea.*	Etoupe de ſoye.	پرز ابريشم * خماطه حرير *
Stoppia.	*Stipula.*	Chaume : éteule.	گاوجل * پوشال *

Stoppi-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Stoppino.	*Ellychnium: mixus*	Méche.	فتیله * پلیته *
Stora: ſtuora..	*Storea: matta.*	Natte.	حصیر * بواریا *
Storace; ragia.	*Storax liquida.*	Storax liquide.	میعه * بخور میعهٔ * لُبنی * میعه سیله * اسطرق *
Storace; legno.	*Storacis lignum.*	Bois du ſtorax.	میعه یابسه * میعه خشک *
Storario.	*Storearum textor.*	Faiſeur de nattes.	بوریا باف * حصیر باف * استاد حسیر وبوریا باف *
Store groſſe di canne.	*Storeæ arundinaceæ.*	Natte de cannes.	بوریا * منقور *
Storcerſi il braccio.	*Luxare brachium,*	Diſloquer un bras	دست خودرا کردانیدن * دست پیچیدن *
Storcere.	*Tordere.*	Tordre.	پیچ دادن * پیچیدن * گردانیدن *
Stordimento.	*Hebetudo.*	Etourdiſſement.	سر گیجی * دوّار * سر چرخ * دوخه *
Stordito.	*Hebes: obtuſus.*	Etourdi.	سر گیجه * سر گیج شده * تپل *
Stordire.	*Hebetem reddere.*	Etourdir.	سر گیجانیدن * سر گیج کردن * سردادن * پیچ کردن *
Stordirſi.	*Hebetem fieri.*	S'etourdir.	سر گیج شدن * سر چرخیدن * پیچ شدن *
Storione.	*Accipenſer.*	Eſtourgeon.	سک ماهی * ماهی دینی دراز * ماهی شیم *
Stornello.	*Sturnus.*	Etourneau.	سار * دهدجی * باشترک * ورسا * خلبک *
Storto.	*Contortus.*	Tortu.	کج * نارات * اعوج * معوج * خمله * ملوی * پیچ خورده *
Straboccare.	*Labi.*	Trebucher.	لغشیدن * سلقیدن *
Stracco: ſtanco.			
Stracci.	*Scruta.*	Haillons: chiffons	کهنها * کهنه پارچها * لکهاء کهنه *
Stracciare.	*Conſcindere.*	Dechirer.	دریدن * پاره کردن *
Straccio: veſte vilé.	*Veſtis lacera.*	Haillon: méchant habit.	جنده * مرقّعه * خرقه *
Strada.	*Via: iter.*	Chemin.	راه * طریق * سبیل * شارع * ممرّ * رهگذر *
Strada commune.	*Via publica.*	Chemin public.	راه عام * شارع عام * جهر *
Strada battuta.	*Iter tritum.*	Chemin battu.	جنده راه * راه جادّه * راه پامال شده * طریق متعارف *
Strade d'una città.	*Vici civitatis.*	Rues d'une ville.	کوچهاء شهر * شوارع شهر * راههاء شهر * طرق الی لایق *
Strada ſcortatora.	*Semita: viculus.*	Sentier : chemin raccourci.	پهنده راه * جادّه کوچک * راه قصیر * راه خواص *
Strage.	*Strages : clades.*	Carnage.	خون * خون ریزی * قتل * کشتار *
Stramba : fune di ſcorza d'albero.	*Funis ex cortice arboris.*	Corde d'écorce d'arbre.	کنبار وشاروقه * بند کنبار وشاروقه *
Sramortire.	*Deliquium pati.*	S'Evanouir : pâmer.	زعف کردن * تشنج کردن * بیهوش شدن *
Sratme: v: paglia.			

Italice.	Latine.	Gallice.	Persice.
Stramortito.	*Sopitus: deliquium passus.*	Pâmé.	تشنّج کرده * زعف کرده * بیهوش شده *
Strangolare.	*Strangulare.*	Etrangler.	خفه کردن * مخنوق نمودن * خنق کردن * تاسانیدن * تسبیدن *
Strangolato.	*Suffocatus.*	Etranglé.	خفه شدن * مخنوق * خنق شدن *
Straniere.	*Extraneus.*	Etranger.	بیگانه * غریب * نامحرم *
Stranguria.	*Stranguria.*	Difficulté d'urine.	گرفتنی شاش * حصر البول * عصر البول * عسر البول *
Stranio: fastidioso.	*Difficilis: acerbus.*	Etrange: difficile.	بیدماغ * بد دماغ * بد خلق * سوداوی * خشک مزاج *
Stranio: inusitato	*Peregrinus: exoticus.*	Etrange: inusité.	نامتعارف * غیر مستعمل * خلاف عادت * بی روشت * خرق عادت *
Straordinariamente.	*Extraordinariè.*	Extraordinairement.	بی روشتانه * از عادت بیرون * از قاعده و قانون بدر *
Straordinario.	*Extraordinarius.*	Extraordinaire.	از عادت بیرون * خرق العاده * کسی ندیده و نکرده * خلاف عادت * غیر متعارف *
Straparlare.	*Obloqui: inconsideratè loqui.*	Extravaguer en parolles.	پوچ گفتن * نامعقول گفتن * بی جا گفتن * هرزه گفتن *
Strapazzare: disprezzare.	*Vilipendere.*	Mépriser.	بی عزت کردن * خفیف کردن * سبک کردن * اهانت نمودن *
Strapazzare: ingiuriare.	*Conviciis lacessere.*	Traitter mal de parolles.	دشنام دادن * شتم کردن * فحش گفتن *
Strapazzo: vile.	*Vilis: contemptibilis.*	Vil: méprisable.	هرزه کار * مرد بیکاره * مرد عبث *
Strascinare.	*Trahere.*	Trainer.	غزیدن * کشیدن * مجرور نمودن * سحب نمودن * چکاچک کردن * چکش کردن *
Strascinarsi.	*Repere.*	Se trainer.	خودرا کشیدن * خودرا غزیدن * خودرا سحب کردن * خیسالیدن بروی زمین *
Strascinato.	*Vi tractus.*	Trainé.	غوزیده * کشیده * مجرور * مسحوب *
Stratagema.	*Stratagema.*	Stratageme.	حیله جنگ * غدر جنگ * خداع جدل *
Stravagante: fantastico.	*Extravagans: phantasticus.*	Extravagant: fantasque.	تر مزاج * ترفه مزاج * متخیّل * خام خیال * مرد رند * خوشطبع *
Stravagante: insolente.	*Extravagans: insolens.*	Extravagant: insolent.	بی حیا * بی شرم * ابله * سفیه * کلّه خشک *
Stravagare.	*Delirare.*	Extravaguer.	یاوه گفتن * بیهوده گفتن * بی معنی گفتن * نامعقول حرف زدن * سفیهانه گفت و گو کردن *
Stravaganza.	*Delirium.*	Extravagance.	بیهودگی * یاوگی * نامعقول * بی معنی * سفیهی * پوچی *
Stravestirsi.	*Personare se.*	Se masquer.	تغییر لباس کردن * تبدیل رخت نمودن * رخت غریبانه پوشیدن *

Strega.

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Strega.	*Saga : ſtrix : lamia*	Sorciere.	زن جادو * سحار * زن جادوگر * زن * افسونگر * سعلاب * سروش * ستنبه *
Stregoneria.	*Ars magica.*	Sorcelerie.	جادوگري * سحر * گرو * افسون * جادو *
Stregghia : ſtreglia de' cavalli.	*Strigile.*	Etrille d'un cheval	قشو * محسّه * قشو برس * برس *
Stregghiare un cavallo.	*Strigili equum pectere.*	Etriller un cheval	اسب تيمار كردن * اسب قشو كردن * اسب راحسّ نمودن * بنجشفدن *
Stregone.	*Faſcinator.*	Sorcier.	گرو گر * جادوگر * سحّار * اوب *
Strena.	*Xenium.*	Etrene.	مشتلق * مشتلقانه * گرم * بخشش * انعام *
Strenuo.	*Strenuus.*	Courageux.	بهادر * دلاور * دلير * جگردار * شجاع * صاحب هنر * هنرمند * حرر *
Strepito.	*Strepitus.*	Bruit.	شماطه * غوغا * سر * تلاج *
Strepitoſo.	*Sonorus : rixoſus.*	Qui fait du bruit : quereleux.	غوغايي * شماطه جي * فرياد *
Strepito : v. riſſa.			
Strettamente.	*Strictè : anguſtè.*	Etroitement.	بتنگي * ضيقاً * تنگ * تنگانه تنگ *
Strettezza.	*Anguſtia.*	Etreciſſement.	تنگي * ضيق * مضيق *
Stretto.	*Anguſtus : ſtrictus.*	Etroit.	تنگ * ضيّق * مضيق *
Stretto : diſtretto.			
Stridere con denti	*Stridere.*	Grincer des dens.	گرگره كردن * جرجر كردن * جرقت كردن * دندان جاويدن * جرست كردن * جرسيدن *
Stropicciare.	*Manibus fricare.*	Frotter de mains.	بدست ماليدن * دست مالي كردن *
Stroppiare.	*Mancum reddere.*	Eſtropier.	سقط كردن * مستحق ساختن *
Stroppiato.	*Mancus.*	Eſtropié.	مستحق * سقط *
Stroppiato d'una mano.	*Manu luxatus.*	Eſtropié d'une main.	ش ـــــــــــ ل *
Struttura.	*Structura.*	Structure.	بناء * ساختن *
Struzzo.	*Struthiocamelus.*	Autruche.	شتر مرغ * نعامه * اشتر مرغ * استعر مون * سيرنگ *
Stuccare.	*Gypſo obducere.*	Plâtrer.	گچ مال كردن * گچ ماليدن * مجصّص نمودن * جصّ لطش كردن *
Stuccio di molti pezzi.	*Theca ad varios uſus.*	Etuy à pluſieurs pieces.	هزار پيشه * جبه خانه *
Stuccio di bilancie.	*Theca ſtateræ.*	Etuy à balances.	قوطي ترازو * بيت الميزان * ترازودان *
Stuccio d'unguenti.	*Theca unguentaria*	Etuy d'onguent.	داروي *
Stucco.	*Plaſtis : gypſus.*	Plâtre.	گچ * جص * گچ هرمعازي *
Studente.	*Studens : ſcholaſticus.*	Qui étudie.	نعامروز * شاگرد * تلمين * درس شنو *
Studiare.	*Studere.*	Etudier.	مطالعه كردن * آموخته شدن * درس خواندن * سبق تاكيد كردن * اهنگ كردن * تلاش داشتن *
Studio.	*Studium.*	Etude.	درس مطالعه * اجتهاد * جهد * تديين *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Studio; luogo dà ſtudiare.	*Muſeum.*	Etude; lieu d'etude.	مكتب خانه * كتو * كتاب خانه * درس خانه * مدرسه *
Studioſo.	*Studioſus.*	Studieux.	مقيّد درس * مقيّد علم * مواظب علي القراة * ملازم خاندن *
Stuffa.	*Thermæ: balneum: hypocauſtum.*	Etuve.	كرسي خانه * صوبه * امتله * گرمابه * تون * ساداك *
Stuffe; v: bagno.			
Stuffato; cotto	*Sine vapore coctus.*	Cuit à l'eſtoffade: à la daube.	دزبريان * دزه بريان *
Stuſtuffato. pefatto.	*Stupefactus.*	Surpris: etonné.	مات مانده * حيران شده * متحير شده * متعجّب * حيران * دژم *
Stupendo.	*Stupendus.*	Etrange.	ترفه * عجيب * معجب * غريب چر *
Stupidità.	*Stupiditas.*	Stupidité.	دبنگي * احمقي * ابلهي * تلندي *
Stupido: ſtordito.			
Stupirſi.	*Stupere.*	S'etonner.	مات ماندن * حيران شدن * متحير گرديدن * تعجّب كردن *
Stupore.	*Stupor.*	Etonnement.	تعجب * خروش *
Stupro.	*Stuprum.*	Violement d'une fille,	بكارت بردن * دختري بردن * جمع با دختر بكر *
Stuprare.	*Stuprare.*	Violer une fille.	دختري بردن * بكارت بردن * غصباً بكريّه بردن * ثيّب ساختن *
Stupratore.	*Stuprator.*	Qui viole une fille	بكارت برنده * هدّام البكر *
Sutzzicare. Sù: v: ſopra.	*Pungere verbis.*	Agacer: piquer.	حثّ كردن * كاويدن * تحريك نمودن * بحركت در آوردن * تف اليدن * تف انيدن *
Svaliggiare.	*Sarcinâ ſpoliare.*	Devaliſer.	لهب كردن * نهب كردن * طريده كردن * غارت كردن *
Svaporare.	*Evaporari.*	S'evaporer.	بخار كردن * بوي باختن * بي رايحه شدن *
Subalterno.	*Subalternus.*	Subalterne.	پاين دست * متعلق *
Subbia.	*Subila.*	Aléne.	دروش * درفش * دبير مخصف *
Subbio del teſſitore.	*Iugum textoris.*	Enſouple: rouleau du tiſſeran.	ملفّه جولاه * نير الحايك *
Subitaneo.	*Subitaneus.*	Soudain.	ناگاه * بي خبري * عجول * غافلانه * متغافل * سريع *
Subito che.	*Statim ac.*	Auſſi-tôt que.	همين كه * همان وقت كه * هماندم كه * همان محل كه * همان ساعت *
Sublimare.	*Sublimare.*	Sublimer.	تصعيد كردن * مصعّد نمودن *
Sublimatione.	*Sublimatio.*	Sublimation.	تصعيد * عمل تصعيد * تصعيد كاري *
Sublime.	*Sublimis.*	Sublime.	عظيم * بلند شان * رفيع * اعلا * والا *
Sublimità.	*Sublimitas: celſitudo.*	Elevation.	رفعت * عظمت * بلندي * علا * علفيّت *

Subor-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Subornar.	*Subornare.*	Suborner.	بد راه کردن * اظلال نمودن * ازراه بدر کردن * ظلیل کردانیدن * فریبیدن * فریب زدن *
Subterfugio.	*Subterfugium.*	Subterfuge.	بهانه * حجّه * علّت عبس * سبب اشکیلی *
Succedere.	*Succedere.*	Succeder.	پیسر آمدن * متعقب امدن * در عقب آمدن * بعد ازان پیدا شدن *
Succedere : hereditare.	*Succedere : hæredem esse.*	Succeder : être heritier.	وارث شدن * میراث خور شدن *
Succedere : accadere.	*Succedere: accidere.*	Arriver.	واقع شدن * حادث کردیدن * صادر شدن * عارض شدن * صدف بودن *
Successione.	*Successio:posteritas*	Succession.	دومایی بودن * استخلاف * خلفت * استعقاب *
Successione d'un morto.	*Posteri.*	Posterité.	وراثه * پسینیان * متعاقبان * وارثان * استخلاف * متخلّفان * اسلاف * سلف *
Successivamente.	*Successivè.*	Successivement.	پیسر یکدکر * باتصال یکدکر * یکی پیسر یکی * متتابعاً * با ملاحقه * بمتابعت * بالحاق * دست بدست * تتار *
Successivo.	*Successivus.*	Successif.	متابع یکدکر * متعاقب یکدکر * ملاحق *
Successo.	*Successus.*	Succez.	واقعه * حدوث * صدور * عارض * صدف *
Successore.	*Successor.*	Successeur.	متعقّب * خلیف * وارث * جاکیر * قایم مقام *
Nostri successori.	*Successores nostri.*	Nos successeurs.	پسینیان ما * * متعقبات ما * خلفاء ما * اسلاف ما *
Succhiare.	*Sugere.*	Succer.	مکیدن * مصّ کردن * بلب کشیدن *
Succhio.	*Succus : expressio.*	Suc.	شیره * آب * آبیّت * مآبیّت * عصاره * تراوید * تنجاله * تنج *
Succintamente.	*Succinctè.*	Succinctement: brevement.	مختصرانه * باختصار * مختصر * بی اطناب * بالمختصر * بلا تطویل * کوتاه *
Succinto.	*Succinctus.*	Succinct.	کوتاه * مختصر *
Sudare.	*Sudare.*	Suer.	عرق کردن * عرقناک شدن * خوی کردن * خوییدن *
Sudario d'un morto.	*Sudarium defuncti*	Suaire.	کفن * ثوب الآخرة * جامه آخرت *
Sudato.	*Sudans.*	Suant : qui sue.	عرقناک * عرقان * خوی کرده * عرق کرده *
Sudetto: v : detto.			
Sudore.	*Sudor.*	Sueur.	خوی * عرق * خُفهٔ *
Svegliare.	*A somno excitare.*	Eveiller : reveiller.	بیدار کردن * منتبه نمودن * متیقض کردانیدن *
Svegliarsi.	*A somno excitari.*	S'eveiller.	بیدار شدن * ازخواب منتبه شدن * مستیقض کردیدن *
Svegliarino:horologgio.	*Horologium tinniens.*	Reveille-matin.	وقت ساعة شماطه دار * وقت ساعة شماطه *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Svegliato.	*Vigil : expergefactus.*	Eveillé.	بیدار * بیدارشده * متنبه * مستیقض * واعي * یقضان *
Svegliatore.	*Excitator.*	Reveilleur.	بیدار کننده * متنبّه * مبقّض *
Svelto : v : agile.			
Sventolare il fromento.	*Ventilare granum.*	Vanner le grain.	گندم مرواح کردن * قمح مرواح نمودن * گندم وجو را در هوا پراندن * گندم را ترویح نمودن *
Sventolo.	*Ventilabrum.*	Pele à vanner.	مرواح * پارو *
Sventrare.	*Eviscerare.*	Eventrer.	روده در آوردن * شکم دریدن و روده کندن *
Svenuto.	*Debilitatus.*	Deffait: emmaigri	پژمرده شده * ضعیف شده * لاغر شده * هزیل گردیده *
Svergognato.	*Inverecundus.*	Effronté.	بي حیا * بي شرم * بي عار * بي آدب *
Sufficiente : atto.	*Sufficiens : aptus.*	Suffisant : propre.	مستعد * صاحب استعداد * آراسته * طیّار * مهیّا * معین * مکمّل * شایسته * لایق * قابل *
Sufficiente : bastante.	*Sufficiens.*	Suffisant.	کافي * بس * پروار *
Sufficientemente.	*Sufficienter.*	Suffisamment.	بتوانایي * بکفایّت * حد کفایّت * با کفا * کافیاً *
Sufficienza.	*Sufficientia.*	Suffisance.	بسي * کفایّت * اکتفا *
Suffocare.	*Suffocare.*	Suffoquer.	خفه کردن * مخنوق نمودن * خنق کردن * نفس گرفتن * خفدیدن *
Sugare; della carta	*Bibulam esse chartam.*	Boire ; du papier.	خوشیدن * لخ کردن * نشر کردن *
Suggerire.	*Suggerere.*	Suggerer.	تلقین کردن * ملقن نمودن * نصیحت کردن * آموختن *
Suggestione del diavolo.	*Suggestio diabolica*	Suggestion du diable.	غواي شیطان * غوي شیطان * فریب شیطان * تلقین شیطان *
Sugoso.	*Succidus.*	Succulent.	شیره دار * پُرآب * آبدار *
Sviluppare.	*Evolvere.*	Developer.	واز کردن * پهن کردن * کشاده نمودن *
Sumac.	*Sumacum : Rhoes.*	Sumac.	سماق * تم * تُتُم * تتره *
Suo : sua.	*Suus : sua.*	Sien : son : sa.	خودش * خود * خویشتن * مال خود * مال خودش *
Suocera.	*Socrus.*	Belle-mere.	مادرزن * والدهٔ زوجه * امّ الزّوجه * خستق * خُسْ *
Suocero.	*Socer.*	Beau-pere.	پدرزن * پدراندر * خُسْر * خُسْرَه * خُسْرَوینه * خورش *
Suolo della casa.	*Solarium domus.*	Sol ; pavé de la maison.	زمیني خوانه * ارضیّت خانه * ارض البیت *
Suola delle scarpe	*Solea calceorum.*	Sole des souliers.	تخته کفش * زیره بابوج * ته کفش *

Suona-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Suonare.	*Sonare.*	Sonner.	صدا دادن * آواز دادن * زدن *
Suono.	*Sonus.*	Son.	آهنگ * صدا * آواز * صدات * ترنگ * چغار * ترنگ *
Suono del flaüto.	*Sonus tibiæ.*	Son du fifre.	دمدمو *
Superare: vincere.			
Superbamente.	*Superbè.*	Superbement.	بتکبر * بغرور * متکبراً * بکبریاء * بجبروت *
Superbia.	*Superbia.*	Orgueil ; ſuperbe.	غرور * دماغ * تکبر * تجبر * کبریا * جبروت * خود بینی * خصومت * خیلان *
Superbire.	*Superbire.*	S'enorgueillir.	تکبر نمودن * دنیدن *
Superbo.	*Superbus.*	Superbe: orgueilleux.	خود بین * خود پسند * دماغی * متکبر * متجبر * مغرور * متکبر * خالی *
Superficiale.	*Superficialis.*	Superficiel.	روکش * ظاهری * روغمایی * برون نمایی *
Superficialmente.	*Superficialiter.*	Superficiellement	ظاهرانه * ظاهرا * برظیروت *
Superficie concava, e conveſſa.	*Superficies concava, & convexa.*	Superficie concave, & convexe.	سطح مقعر و محدب *
Superficie della terra.	*Superficies terræ.*	Superficie de la terre.	روی زمین * سطح الارض * وجه الارض *
Superfluità.	*Superfluitas.*	Superfluité.	زیادتی * زیادی * زیادو * فضلات *
Superfluo.	*Superfluus.*	Superflu.	زیاد * زاید * بیکاره * زیادو *
Superiore.	*Superior: Prælatus*	Superieur.	سَروَر * سرکار * سرکرده * سردار * رئیس * مقدم * بزرگ * شیخ * ریش سفید * کلانتر * کدخدا * پیر *
Superiore: più alto	*Superior : ſublimior.*	Supérieur: plus elevé.	بلندتر * بالاتر * عالی تر * فوقانی * زبردست *
Superiori noſtri.	*Superiores noſtri.*	Nos Superieurs.	بزرگان ما * سروران ما * اکابر ما * رئیسای ما * پیران ما * شیخ ما * اشیاخ ما * مشایخ خود مان *
Superiorità.	*Superioritas.*	Superiorité.	رئیسی * بزرگی * ریاست * فرماندهی * فرمان روایی * حکم * امر *
Superlativo.	*Superlativum.*	Superlatif.	تام فضیلت * اسم التفضیل * عبارت مبالغه *
Superſtitione.	*Superſtitio.*	Superſtition.	وسوسه * عبادت باطل * وسواس * مکاهنه * پنام *
Superſtitioſo.	*Superſtitioſus.*	Superſtitieux.	وسواسی * متوسواس *
Supino.	*Suinus.*	Couché â la renverſe.	رو بالا خوابیده * پریشت خوابیده * بالای ظهر خوابیده *
Suppallido.	*Suppallidus.*	Baſané ; un peu pâle.	تیره رنگ * نیمرنگ * کاه رنگ *
Supplica : ſupplicazione.	*Supplicatio.*	Placet : requête.	عرضه * عریضه * عرضه داشت * استدعا * عرض حال *
Supplicare.	*Supplicare.*	Supplier.	توز * لابه * زاری * الحاح * تضرع * درخواست * التماس کردن * استدعا نمودن * تضرع کردن * زاریدن * درخواست و الحاح داشتن *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Supplicato.	*Suppliciter rogatus.*	Supplié.	التماس شنيده * نياز يافته * عريضه شنيده * متضرّع *
Supplicante.	*Supplicans.*	Suppliant.	مرجو * متضرّع * صاحب عريضه * التماسچي *
Supplicio.	*Supplicium.*	Supplice.	اعراب * آزار * جفا * اشكنجه * رياضت * زحمت * عقوبت * خفچه *
Supplire.	*Supplere.*	Suppleer.	تكميل كردن * اتمام نمودن * تلافي نمودن * عوض كردن * تتمه نمودن * استكمل كردن * بدل نقصان بجا آوردن *
Supplimento.	*Supplementum.*	Supplement.	تلافي * تكميل * تتمّه * اتمام * استكمال * عوض * بدل *
Supremo.	*Supremus.*	Supreme.	بالاترين * بلند ترين * اعلا ترين * عظيم ترين * اعلـــــا *
Suppuratione.	*Suppuratio.*	Suppuration.	ريزش چرك * ريختن اب ريم * ريم *
Surrogare.	*Subrogare.*	Subroger.	منصب بغير دادن * تبديل منصب نمودن * جاي بكي بديگري دادن * تغيير نصب نمودن *
Suſcitare lite.	*Excitare litem.*	Faire procez.	دعوا راست كردن * نزاع وغرغشه حدوث نمودن * دعوا پيدا كردن *
Suſſidio.	*Subſidium.*	Secours.	اعانت * مدد * ياري * نصرت * تائيد *
Suſtituire.	*Subſtituere.*	Subſtituer.	عوض گذاشتن * بدل بدل كردن * بجاي ديگري گذاشتن *
Suſtituito.	*Subſtitutus.*	Subſtitué.	عوض شده * جاي ديگري گرفته * برمنزلت ديگر منصوب نموده *
Suſurrare.	*Suſurrare.*	Murmurer.	چغلي كردن * ملامت نمودن *
Suſurratione.	*Suſurrus*	Murmure.	چغلي * ملامت *
Suſurrone.	*Suſurro.*	Murmurateur.	چـــــغـــــل *
Sutura : ſuture.	*Sutura ; ſutura.*	Suture ; ſutures.	درز * دروز * دزان *
Suverſione.	*Subverſio.*	Subverſion.	خرابي * قلع * كندني *

Tabacco

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
TAbacco.	*Tabacum : Nicotiana Peruviana.*	Tabac.	تنباکو * توتون * تفتون عمادیه * توتون جنگلی * تنباکو چهابی * توتون بهبهانی *
Tabacco per il naso.	*Tabaci pulvis.*	Tabac en poudre.	برنفطی * عطوسی تنباکو * سعوطی توتون * تنباکوی بینی *
Dicono li Persiani ch'il Tabacco sia il velenno universale di tutt' il mondo.	*Essantur Persæ Tabaccum venenum esse universale, quod totum infecit orbem.*	Les Persans disent que le Tabac est un venin universel, qui a infecté tout le monde.	بسیار معقول باشد این گفتار بعضی عجمیها که تنباکو زهر یا جادو تمام اعلام باشد *
Li Portughesi furno i primi, che lo portorno in Persia.	*Hoc primitùs Lusitani intulerunt in Persidem.*	Les Portugais furent les premiers qui le porterent en Perse.	فرنگیان پرتگالی اورا از اول در ایران از جزیره تنباکو اوردند وان جزیره در ینگی دنیا باشد *
Havendolo prohibito il Gran Ciah-Abbas con pena di morte, si trovorno tanti rei, e tante contrabande, che al fine bisogno che l'istesso Rè cedesse alla mania de' popoli ed a l'impero di tal fumo, e per tanto fu anche permesso di seminar il Tabacco publicamente.	*Cum aliquando edicto Regis Magni Ciah-Abbas fuisset vetitus Tabaci usus sub poenâ capitis, hinc tot rei, totque in divendendo exurrexerunt fraudes, ac technæ, ut ipse Rex habenas maniæ laxans hujusce fumi imperio cedere, atque ipsam plantam serendi licentiam concedere adactus fuerit.*	Ayant eté defendu sur peine de la vie par le Grand Cha-Abas, il se trouva tant de criminels, & tant de cette marchandise de contre-bande, qu'on fut contraint de le permettre, & de le semer publiquement.	حضرت شاه عباس بزرگ قدغم کرده بود تا هیچ کس تنباکو نکشد باینی که هرکه گناه کار در ان وادی پیدا شود سر و مال او مال دیوان کردد لیکن اینقدر گناه کاران و تنباکو فروشان پیدا شدند تا ظاهر کردید که سلطنت دودان کیا از سلطنت پادشا زیاده کردید بنابرین قرق باطل گشت و دستور تنباکو کاشتن عز صدور یافته *
Cresce particularmente con prosperità nelle campagne di Hamedan, e di Behebohon.	*Jam verò in agris præsertim Hamadani, ac Behebohoni mirum lascivit in modum.*	Il y en a de grandes campagnes sur tout vers Hamadan & Behebohon.	اما حاصل تنباکو در احوال حمدان و بهبهان عظیم است *
Tutti i levantini lo pigliano in pippa, & più volontieri anche co'l qavé, & per ciò v'é ne sono hosterie publiche.	*Tuborum Tabaci usus, cum cofeæ præsertim poculis apud Orientales obtinuit.*	Tous les levantins le prenent en pipe sur tout avec le qavé ; & il y en a de cabarets publics.	واما تنباکو بقلیون کشیدن در اولکهای ایران بلکه در کلّ مشرق مقرّر کردید *
La pippa dell' Indiani, de' Persi, e de gl' Arabi tiene la pōta in un fiasco d'acqua, nella quale con attrar l'aria si fa certo gorgoglio, & insieme, facendo circolare il fumo in essa, vien finalmente portato nella bocca, fresco e purgato di tutto quanto vi è di più horrido nel Tabacco.	*Indorum, Arabum ac Persarum tubi indunt extremum apicem in lagenam aqua, quæ attracto aere gargarismi strepitum edit, unàque attrahit fumum, qui post factas intra lagenam circulationes, ad os sorbentis frigidus ducitur, ab horridioribus, ac nauseantibus Tabaci qualitatibus defœcatus.*	Le pipe des Indiens, des Arabes, & des Persans aboutit dans une bouteille d'eau, laquelle par l'attraction de l'air fait un gargoüillement, & attirāt la fumee; aprez avoir circulé dans l'eau elle est portée à la bouche, fraîche & epurée de tout ce que le Tabac a de plus horrible.	وهلبته تصرف قلیون بسیار معقول باشد چنانچه در ان شیشه دود میان آب سیر و حرکت کرده و بعضی روغنیت تفتون در توی اب مانده خنکتر و لطیفتر بدهن میرسد *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Tabarro.	*Penula.*	Manteau de voyage.	لبان * فراجه * فرجيّه * بالا پوش * پارانی *
Tabarro di feltro.	*Penula ex coactili panno.*	Capot de feutre.	کپنک * کپنی *
Tabarro col capuccio.	*Penula cucullata.*	Capot.	برنس * قاپوت *
Tabernacolo di l'Altare.	*Tabernaculum Altaris.*	Tabernacle de l'Autel.	کنبر قربان مقدّس * قبّه قربان الطّاهر * کنبد سر پتیان *
Tacere.	*Tacere.*	Se taire.	خاموش شدن * ساکت شدن * سکوت نمودن * صامت شدن * تمردن * دم در کشیدن * ترمزدن * تمرّدن *
Far tacere.	*Silentium imponere.*	Faire taire.	سکوت فرمودن * اسکات کردن * خاموشی فرمودن * منع کلام کردن * از حرف زدن ممنوع ساختن *
Taci tu.	*Tace tu.*	Taisés vous.	تمّ بزن * خاموش شو * ساکت باش * حرف مزن * صامت شو * دمّ مزن * بس کن *
Taciturnamente.	*Tacitè.*	Tacitement.	بعبارت * باشارت * برمز * بدلیل سکوت * برسبیل سکوت *
Tafetano.	*Pannus fericus subtilior,*	Taffetas.	دارایی * تافته *
Taglia: gabella.	*Collatio: vectigal.*	Taille: tribut.	جزیه * رعیّتی * سالیانه * خراج *
Taglia di legno.	*Teßera.*	Taille: bâton marqué de coches.	چوب خطّ * چوب کنّه *
Taglia borse.	*Crumenifeca: manticularius.*	Coupeur de bourses.	کیسه بر * کندو دز * طرّار * دزد بازار * عیّار *
Taglia legna.	*Lignifector.*	Fendeur de bois.	هیمه بر * هیزم بر * ریشه کن * حطّاب *
Taglia pietre.	*Lapicida.*	Tailleur de pierres.	سنگ تراس * سنگ کن * حجّار *
Taglia; v: ſtatura.			
Taglia: proportione di membra.	*Corporis proportio.*	Taille: port d'une perſonne.	اندام * شکل * تناسب *
Tagliadelle.	*Segmenta offæ oblonga.*	Taillerins.	چنگاله * چنگال *
Tagliante.	*Scindens: acutus.*	Tranchant.	تیز * تند * کسکین * برنده *
Tagliare.	*Scindere; ſecare.*	Tailler: trancher.	بریدن - می برم * قطع نمودن * منقطع کردن * خوردن *
Tagliar à pezzi.	*Trucidare.*	Tailler en pieces.	خرد کردن * تیکه تیکه کردن * پارچه پارچه کردن * فلک فلک کردن * قطعه قطعه نمودن *
Tagliare la penna	*Aptare calamum.*	Tailler la plume.	قلم تراشیدن * قلم بری نمودن *
Tagliare la teſta.	*Caput abſcindere.*	Trancher la tête.	سر بریدن * گردن زدن *
Tagliare la vigna.	*Vineam putare: expampinare.*	Tailler la vigne.	می بریدن * شاخه رز بریدن * پایشت کردن شاخه می * درخت انگور تقضیب نمودن * پیراستاندن *
Tagliato.	*Abſciſſus.*	Taillé: tranché.	بریده * قطع شده *
Tagliatura.	*Sciſſura: ſciſſio.*	Coupûre.	برش * بریدنی * قطع * تقطیع * انقطاع *

Taglie-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Tagliero.	*Quadra.*	Tranchoir.	تخته قیمه * تخته قیمه کردن *
Taglio.	*Inciſio: inciſura.*	Taille : inciſion.	بریش * شق *
Taglio delle arme	*Acies armorum.*	Tranchant des armes.	دم * حدّ * دهنه *
Taglio della penna.	*Crena calami.*	Taillle de la plume,	تراشش قلم * بری قلم *
Taglione.	*Pœna talionis.*	Taillon.	دمـــــــــار *
Talco.	*Talchum: lapis ſpecularis.*	Talc.	طلق * سنک طلق * حجر الطّلق * سنک ورق * زروق * کوکب الارض *
Tal : tale. Tal che : v : ſi che.	*Talis.*	Tel.	فلانکس * فلان *
Tale quale.	*Talis qualis.*	Tel quel.	همچون همچون * همچنین همچنین *
Tal hora.	*Aliquando.*	Quelque-fois.	گاه گاه * بعضی اوقات * دفعات *
Talento: habilità.	*Talentum : habilitas.*	Talent: qualité.	هیئت * قابلیت * استعداد *
Tallone.	*Calcaneus.*	Talon.	پاشنه * پاشنه پا * عقب * پژول * پرده *
Talpa.	*Talpa.*	Taupe.	موش کور * نقرشه *
Tamarice.	*Tamarin.*	Tamaris: bruyere.	کز * درخت کز * درخت طرفا * اثل * تاغ * درخت گرم *
Tamarindi.	*Tamarindi.*	Tamarin des Indes	تمرهندی * صبار *
Tamburello con ſonagli.	*Pandura.*	Tambour de baſque.	دایره * دف * تبل زاک * چغانه * دسر *
Tamburello di terra.	*Tympanum ex fictili vaſe.*	Petit tambour ſur un vaſe de terre.	تنبک * دنبه *
Tamburino : ſonatore.	*Tympaniſta.*	Tambour : joüeur de tambour.	دهل زن * طبل زن * طبلچی *
Tamburo.	*Tympanum.*	Tambour.	طبل * طول * تبیره *
Tamigiare.	*Incernere.*	Tamiſer.	بیختن — می بیزم * غربیل کردن * منخل کردن * الک کردن *
Tamiſo.	*Incerniculum.*	Tamis: bluteau.	آرد بیز * غربیل * منخل * غربال * حریر * الک * ماشه *
Tante volte.	*Toties.*	Si ſouvent : tant de fois.	اینقدر بار * بارها * چندین بار * چند مرتبه * چند نوبت * چند کرّت *
Tanto.	*Tant.*	Tant.	اینقدر * چندین * چندان *
Tanto più.	*Tantò magis.*	Tant plus.	هرچند بیشتر * هرچه بیشتر *
Tanto meno.	*Tantò minus.*	D'autant moins.	اینقدر کمتر * آن قدر کم * هرچند کمتر * هرچه کمتر *
Tanto meglio.	*Tantò melius.*	Tant mieux.	دگر بهتر * دگر خوبتر * بهتر *
Tanto tempo.	*Tanto tempore.*	Si long tems.	اینقدر وقت * اینقدر زمان * چندین مدّت * چندان وقت *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Tapeto di prezzo.	*Tapetum pretiosum.*	Tapis de prix.	قالي * خالي * قاليچه *
Tapeto vile.	*Tapetum vilius.*	Tapis de peu de valeur.	كليم * تليسه *
Tapezzarie.	*Peristromata.*	Tapisseries.	جاجـــــيـــــم *
Tapezzare.	*Peripetasmatibus ornare.*	Tapisser.	بجاجيم آراسته كردن * جاجيم آويختن *
Tarantola:ragno.	*Phalangium.*	Tarante: araignée	رتيلا * فلانجيون *
Tarantola;animale.	*Stellio.*	Tarante ; à quatre piês.	وزغه * لاله * سام ابرص * حطايه *
Tardamente:à bada.	*Tardè.*	Tardement.	اهسته * دير * لهس *
Tardanza.	*Mora: tarditas.*	Retard ; retardement.	اهمال * ديري * تاخير * ابطا * خمول * درنگ *
Tardo : lento.			
Tardare.	*Tardare.*	Tarder.	دير كردن * اهمال كردن * ابطا كردن * درنگ كردن *
Targo ; scudo.	*Scutum.*	Bouclier.	سپر * ترس * درقه * جنّه * قلخان *
Tarlo.	*Caries.*	Artison.	ريمين * عثّه * ريماز * كرم *
Tarlato.	*Carioſus.*	Plein d'artisons.	كرم زده * ريميري * ريماز زده * مريمن * عثّ زده *
Tartagliare.	*Balbutire.*	Bredouïller:begayer.	پيكي حرف زدن * تم تم كردن *
Tartaglione.	*Blæſus.*	Begue : bredouïlleur.	پيكي * متمتم *
Tartaria.	*Tartaria.*	Tartarie.	الكه ازبك * ولايت تاتار * ولايت بلخ وبخارا *
Tartaro.	*Tartarus.*	Tartare.	ازبك * تاتار * ططر *
Tartaro di vino.	*Tartarus vini.*	Tartre de vin.	درد * دردي الشّراب * ترتبل *
Tartaruca.	*Teſtudo.*	Tortue.	لاكپشت * سنكپشت * رقّه * چلچله *
Tartufaro.	*Tuber terræ.*	Trufe.	خارچ * غاچ * فقاع * كماه *
Taſſa.	*Taxa: pretium.*	Taxe.	نرخ * بها * قيمت * سعر *
Taſſo ; animale.	*Taxus : melis.*	Taisson : blereau.	شغـــــــــاره *
Taſta per le piaghe.	*Turunda: ſpecillum chirurgi.*	Sonde pour les playes.	ميل * ميل جرّاحي *
Taſte del viulino.	*Chelis vincula.*	Touches du violons.	پرده كمانچه * رنگله * چلاره *
Andar à taſtone.	*Titubare in tenebris.*	Aller à tâtons.	پلا پلا كردن * بتاريكي دست افشاندن *
Taſtare.	*Experimentum facere.*	Tâter : goûter.	چشيدن * ذوق نشوندن * لذت كرفتن *
Taſto ; prova.	*Tactus : experimentum.*	Epreuve.	امتحان * تجربه * وارسي *
Tatto.	*Tactus.*	Attouchement.	لامسه * قوّت لامسه * مسّ *
Taverna: bettola.	*OEnopolium.*	Taverne : cabaret	شربه خانه * ميخانه * بيت الخمر * خانه شراب * بكره *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Si trovano taverne di vino, & acqua vita di vino e de' dattili per tutta la Turchia; mà in particolare non credo che siano meno di ducento in Galata, che è l'istesso che dir in Costantinopoli.	*Prostant tum vinum, tum aqua vitæ præsertim de dactylis in publicis œnopoliis fermè per totam Turciam, sed Galatæ seu Constantinopoli haud minus quam ducentas officinas vinarias numerare est.*	Il y a des Tavernes publiques de vin, ou de l'eau de vie de vin, ou de dattes presque par toutes les villes de Turquie, & en particulier il y en a plus de deux cents dans la seule ville de Galata, les Constantinople.	مي خانه در همه شهر ترکستان توان يافتن که انجا شراب وعرق ميفروشند واما در غلطه يا در استنبل از دويست شيره خانه زياده باشد *
Tavernaro.	*Venditor vini.*	Tavernier: cabaretier.	چيره چي * ميفروش * خمّار * شراب فروش *
Tavola: asse.	*Asser: tabula.*	Table: ais.	تخته * لوح *
Tavola dà mangiare.	*Mensa.*	Table à manger.	تخته سفره * سفره * لوح سفره * مايده *
Tavola de' banchieri.	*Telonium.*	Banque.	بساط صراف * تخته صرّاف * سفره صرّاف *
Tavolato.	*Laquear.*	Plancher.	تخته پوشي * خوخو *
Tavole da giocare.	*Latruucularia.*	Tables à jouer.	تخته نرد * لوح نرد * نرد * طاولي *
Tauris.	*Ecbatana.*	Tauris.	تبريز * آذربايجان * شهر تبريز * شهر اصل ديار آذربايجان * دار السلطنه تبريز * مدينه تبريز *
Non ostante l'opinione commune che Tauris sia Ecbatana, non pure si vedono là monumenti di quella antica Città.	*Quamvis Taurisii Civitas vice habeatur Ecbatanæ, vix ulla tamen illic visuntur monumenta, quæ antiquæ illius ciuitatis majestatem redoleat.*	Nonobstant l'opinion commune que Tauris est l'ancienne Ecbatana, il ny a là aucuns monumens de la grandeur de cette anciene ville.	كويند كه تبريز در قديم الايام شهر اكبطنه نام بوده كه زكران در كتب مقدّس مشهور ليكن هيچ انجا رستم نمانده يا قديمي كه لايق تصوران قديم مدينه باشد *
Tauro; segno.	*Taurus; signum.*	Taureau; signe.	ثور * برج الثور *
Tauro: toro.	*Taurus.*	Taureau.	ڭاوكندي * ڭاوناخته * ثور *
Tazza dà bere.	*Poculum.*	Coupe: tasse à boire.	جام * پياله * طاس * جام طاس * قدح * باده * ساتڭن * تزرو * دستكج *
Tazza di legno de' poveri.	*Poculum ligneum pauperum.*	Ecuëlle de bois.	كشكول * كاسه چوب * قصعه *
Tazza di terra.	*Poculum fictile.*	Tasse de terre.	كاسه * پياله ڭلي *
Tazzetta.	*Poculum modicum*	Petite tasse.	فنجان * پياله كوچك * قدح كوچك * طاس كوچك *
Tazzetta dà bere qaué.	*Poculum ad cofeam.*	Tasse à café.	فنجان قهوخوري * پياله قهوه خري * فنجان فغفوري * فنجان چني * پياله چيني * فنجان كرماني قهوه خوري *
Tazza dà bere scierbetto.	*Poculum majus ad syrupum.*	Tasse à cherbet.	شاه كاسه * شاكاسه شربت خري *
Teatro.	*Theatrum.*	Theatre.	تخت * تخته پوش * تخته بند * صفّه *
Teco.	*Tecum.*	Avec toy.	باتو * همپاي تو * همراه تو * باتفاق تو *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Tedio.	*Tædium.*	Ennuy.	تصديع * درد سر * ازار * زحمت * صدعه * بيدماغي *
Tedioso.	*Tædiosus.*	Ennuyeux.	آزاري * مصدّع * درد سرده * زحمت رسان * آزار رسان * ثقيل * سنگين *
Tegola.	*Later : tegula.*	Brique : tuile.	آجور * آجور پخته * خشت پخته * سنگ آجور * سفال *
Teh : the.	*Thea C-hataiæ.*	Theh.	چاهي خطاي * چا خطاي *
Li Grandi di persia si dilettano più volontieri co'l Theh, che con il qavé, allegando che quello sia di temperamento calido, e secco, e questo freddo, e secco.	*Magnates Persæ Theæ potum, cofeæ præferunt, vel ex eo, quod illa temperamento satis calida sit, & sicca, hæc verò sicca, & frigida.*	Les Grãds de Perse prennent plus volontiers le Theh que le café, parceque celuy-cy est froid & sec, & celuy-la est chaud & sec.	اكابر عجم چا خطاي از قحوه پستتر دارند ازان سبب كه چاي گرم و خشك دانند و قحوه سرد و خشك *
Tela.	*Tela.*	Toile.	قماش * پارچه * كرباس * تنيد *
Tela di lino.	*Tela linea.*	Toile de lin.	قماش كتان * پارچه كتان * نسج كتان * خام كتّان *
Tela di ragno.	*Tela araneæ.*	Toile d'aragnée.	نار عنكبوت * نسج عنكبوت * ابر كاكيا * پرده عنكبوت * انفست * وزند * تبست * تبينه * تبست * تنه عنكبوت *
Telaro per tessere.	*Textrina.*	Métier de tisseran	دستگاه جولاهي * دستگاه بافنده *
Tele d'India.	*Telæ Indicæ variegatæ.*	Toiles des Indes : chites.	چيط * چيط هندي *
Le tele d'India sono preziose per loro colore invariabile, non ostanti li saponi, e lissivi : questa senza dubbio è la particolarità accennata in questo versetto di Giobbe, c 28. parlando della sapienza; *non conferetur tinctis Indiæ coloribus.*	*Indicæ telæ, vulgò; citte, ob invariabilem tincturam commẽdantur, quæ utique saponibus, atque lixiviis nusquam cedit; ad hanc sanè alludit illud Job 28. ubi de sapientia dicitur; non conferetur tinctis Indiæ coloribus.*	Les chites des Indes eccellentes pour leurs couleurs invariables non-obstant les savons, & les lescives; c'est sans doute cette circonstance si particuliere dont il est dit dans Job. c. 28. parlant de la sagesse; *non conferetur tinctis Indiæ coloribus.*	چيط هندوستان ازان فضيلت شهرت در اعلام يافتند كه رنگ ايشان پخته نگردد هرچند بصابون يا بآب خكستر شوسته شوند وبنابرين در كتاب حضرت ايوب النّبي در باب تعريف حكمت گفته شد كه رنگهاي چيط هندستان نسبت باو نپذيرند *
Telline.	*Tellinæ.*	Petite coquilles.	كونجير *
Tema : soggetto di scrittura.	*Thema.*	Theme : sujet.	اصل كلام * موضوع * باب * باره * نكته * وادي * مايه *
Temerariamente.	*Temerè.*	Temerairement.	لاقيدانه * بي قيدانه * بي قيد * بي تدبير * جاهلانه * بي عقلانه * بناپختگي * بخيره سري * بزياده سري *

Temera-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Temerario.	*Temerarius.*	Temeraire.	بي تدبير * بي قبن * خيره سر * زيان سر * جاهل * ناقبن * بي واهمه * بي حشمت * كستاخ *
Temere.	*Timere.*	Craindre.	ترسيدن * واهمه كردن * خوف داشتن * ترسان بودن *
Temerità.	*Temeritas.*	Temerité.	زيان سري * لاقبدي * جاهلي * بي تدبيري * جرءت * كستاخي * خامي * بي عقلي * ديوانكي * ستره *
Tempera del fero.	*Ferri temperatura.*	Trempe du fer.	آب دادن آهن * سقيت الحديد * سقي الميعلان *
Temperamento : complessione.	*Temperamentum.*	Temperament.	مزاج * طبع * طبيعت *
Temperanza.	*Temperantia.*	Temperence.	پرهيزكاري * عفت * نسكي * قناعت * ضبط نفس * سلوك * سلوك كشي *
Temperare il ferro.	*Ferrum attemperare.*	Tremper le fer.	آهن را آب دادن * حديد را تسقيه نمودن * پولاد را سقي نمودن *
Temperare la penna.	*Aptare calamum.*	Tailler le plume.	قلم را بري كردن * قلم را تراشيدن * خامه را درست ساختن * قلم را تبريه نمودن *
Temperare il vino	*Vinum diluere.*	Tremper le vin.	آب بشراب قاطي كردن * آب را در شراب ريختن *
Temperar e ridurre al mezo.	*Moderari.*	Temperer: moderer.	باعتدال رسانيدن * معتدل گردانيدن * بحد وسط آوردن * بميانه رسانيدن *
Temperatamente.	*Temperatè.*	Sobrement.	پرهيزانه * بقناعت * بپرهيز * باعتدالانه * به پرهيزكاري * حسب حال * باسلوك * بعفت *
Temperato : moderato	*Temperantiæ deditus.*	Temperé: moderé	سالك * قانع * پرهيزگار * عفيف * ضابط النفس * عدول *
Temperino.	*Scalpellum.*	Canif: canivet.	قلم تراش * كارد قلم تراش * براي قلم * سكين * برّاء القلم *
Tempesta.	*Tempestas.*	Tempête.	تلاطم دريا * طوفان دريا * فرطونه دريا * هيجان البحر * هيج دريا * شدّة روح البحر *
Tempia.	*Tempora.*	Temples.	شقيقه * صدغين * اصداغ *
Tempio.	*Templum.*	Temple.	عبادتخانه * معبدي * مسجد * هيكل * جامع *
Tempio d'idoli.	*Fanum.*	Temple des Idoles.	بتكده * بت خانه * بيت الاصنام * پاگودا * آتش آبان *
Tempio di Mekka.	*Templum Mekkanum.*	Temple de la Mekke.	كعبه قبله *
Tempo.	*Tempus.*	Tems.	وقت * محل * محال * هنگام * زمان * روزگار * گاه * مدّت * دور * وازده * ديرند *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Tempo bello.	*Tempus ſerenum.*	Beau-tems.	* هواي خوش * خوش هوا * كشاده هوا * وقت خوش * روزگار صافي * هواي دلشكا * آسمان صاف *
Tempo nùvoloſo.	*Tempus nubilum.*	Tems obſcur.	هواي پرچ * هواي مختلف * وقت ناخوش * بد هوا * روز هوا پلشت * اسمان تيره رنگ *
A tempo.	*Tempeſtivè.*	A tems.	عجل خوب * بوقت خوب * بخوش ساعت * در محل شايسته * در هنگام * به بهترين ساعت *
Molto tempo.	*Diù.*	Long tems.	مدّت مديد * مدّت بسيار * وقت مديد * دير وقت * زمان بسيار *
Tempo di ſeminare.	*Tempus ſerendi.*	Tems de ſemer.	معاسم كشت كار * زمان زراعت * وقت كاشتن * هنگام كاشتن *
Tempo di mietere.	*Tempus metendi.*	Tems de la moiſſon.	زمانه دروء * وقت درو * وقت حصاد * وقت محصول * موسم درويدن *
Per poco tempo.	*Aliquandiù.*	Pour peu de tems.	اندك زمان * وقت سهل * محال قليل *
Temporale.	*Temporalis.*	Temporel.	روزگاري * زماني * متعلّق بزمان *
Temporeggiare.	*Procraſtinare.*	Temporiſer: s'accommoder.	مهلت كشيدن * اهمال كردن * تاخير نمودن * صبر كردن * شكيب كردن *
Temuto.	*Formidoloſus.*	Craint.	مخوف * هراناك * مهيب * صاحب هيبت *
Tenace: avaro.	*Tenax: pareus.*	Tenace: chiche.	بخيل * دست تنك * دنفس * دنس *
Tenaglie per il fuoco.	*Forceps ad ignem.*	Molettes du feu.	كلبتين * چفرسه * چفرسته *
Tenaglie ordinarie.	*Forceps.*	Tenailles.	انبرا * كلبتين * كلبه * منكش * چيزه *
Tenagliette dâ ſradicar li peli.	*Forceps ad vellendos pilos.*	Pincettes pour arracher les poils.	
Tenda.	*Tentorium: tabernaculum.*	Tente.	بارگاه * خيمه * چادر * طارم * خرگاه * خرگاه * حجله *
Tendere l'arco.	*Arcum tendere.*	Bander l'arc.	كمان را زه كردن * كمان كشيدن * وتر كمان جرنمودن *
Tendere lacci.	*Laqueos parare.*	Tendre de lacets.	تله راست كردن * مخدع ساختن *
Tenebre.	*Tenebræ.*	Tenebres.	ظلمات * تاريكي * ديجور *
Teneramente: caramente.	*Tenerè: charè.*	Tendrement: cherement.	با خلاص * از محض دل * بخلوص * از ته دل * بدوستي تمام * بمحبّت كلّي *
Tenere: ritenere.	*Detinere.*	Tenir: retenir.	گرفتار كردن * نگاه داشتن * گرفتن چسبيدن *
Tenere: riputare.	*Reputare.*	Tenir: reputer.	پنداشتن * دانستن * يافتن * تصوّر نمودن * فهميدن * انديشه كردن *

Tenere

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Tenere caro.	*Charum habere.*	Tenir cher.	عزيز داشتن * دوست داشتن *
Tenere per certo.	*Compertum habere*	Tenir pour certain.	مشخص دانستن * يقين دانشتن * تحقيق يافتن * بر آن بودن *
Tener conto.	*Computum servare*	Tenir conte.	حساب نگهداشتن * واقف حساب بودن * مقيد حساب شدن * تقيّد حساب نمودن *
Tener bottega.	*Tabernam exponere.*	Tenir boutique.	دكان داري كردن * بدكان نشستن * به بساط رحمان نشستن *
Tenerezza.	*Teneritudo.*	Tendresse.	نرمي * نازكي * نزاكت * ملايمت * ملايمي * لين *
Tenerezza: amore	*Pietas: dilectio.*	Tendresse: amour	دوستي بسيار * اخلاص * خلوص * محبّت تمام * رحيم دلي * نرم دلي *
Tenero: molle: fragile.	*Tener: mollis: fragilis.*	Tendre: mol: fragile.	نرم وتر * نرم ونازك *
Tenero: pietoso.	*Tener: pietate motus.*	Tendre: affectif.	رحيم دل * نرم دل * مهربان * دل نازك * رقيق القلب *
Tenore d'una lettera.	*Tenor epistolæ.*	Teneur d'une lettre.	مضمون كتابت * نسخه مكتوب * صورت رساله * متن نامه * مثال رساله *
Tenore: progresso	*Tenor: progressus.*	Teneur: progrés.	ترقي * اتّصال * تسلسل * تتابع * ازدياد * انتشار *
Tentare: provare.			
Tentare: instigare.	*Tentare; instigare.*	Tenter: instiguer.	كاويدن * بحركت در آوردن * تحريك نمودن * آهخته كردن * تلقين نمودن *
Tentatione diavolica.	*Tentatio diabolica.*	Tentation du diable.	اغواي شيطان * وسوسه شيطان * تبلبل ابليس * تلقين شيطان *
Tentato.	*Tentatus.*	Tenté.	آزموده شده * موشوس * مغوي * متبلبل شده * متلقّن گرديده * متجرّب گشته *
Tentatore.	*Tentator.*	Tentateur.	وسوسه كننده * موسوس * آزماينده * تجريب كننده * غويّ * غاوي *
Tentatione di Dio.	*Tentatio Dei.*	Tentation de Dieu.	تجربه خدا * امتحان عنايت الله تعالي * امتحان آلهي * تجربه ايزد تعالي * آزمايش الله تبارك وتعالي *
Tentare Iddio.	*Tentare Deum.*	Tenter Dieu.	امتحان الله كردن * خدارا آزمودن * تجربه عنايت ايزدي نمودن *
Tenue.	*Tenuis.*	Minse.	بي ايست * بي داشت * ركيك * تنك * نازك * باريك * خفيف * ترو *
Tenuità.	*Tenuitas.*	Delicatesse.	تنكي * بي داشتي * بي ايستي * نزاكت * باريكي *
Teologia.	*Theologia.*	Theologie.	علم آلهي * علم معرفت الله تعالي * اثولوجيا * علم لاهوت * علم تكلّم في الالهيات *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Teologicamente,	*Theologicè.*	Theologiquement.	حسب علم آلهي * علي قياس علم آلهي * موافق دليل علم لاهوت * حسب دليل اثولوجيا *
Teologo.	*Theologus.*	Theologien.	علم آلهي دان * اهل علم آلهي * مشتهد در علم معرفت الله *
Non già mancano Teologi Mahometani, quali tengono la Divinità di Giesu Christo; mà ammettono, come li Sociniani, una Divinità eterna, ed una temporale: V: Abulf. pag. 21.	*Non desunt Theologi Mohammedani, qui Divinitatem Christo tribuant, mox tamen, inter æternam, & temporalem, Socinianorũ exemplo, distinguentes. Vide. Abulf. pag. 21.*	Il y a des Theologiens Mahometans qui tiennent la Divinité de J. C. mais ils distinguent en même tems, comme les Sociniens une Divinité eternelle, & une temporelle: V: Abulf. pag. 21.	بعضي اهل فقيه بين محمديان لاهوت حضرت ايشوع قبول دارند و اقل بر ان اند كه لاهوت ايشوع زماني باشد وان راي سوسينيانيان باشد و اما انها نيز اهل زلالت اند *
Teoria.	*Theoria.*	Theorie.	علم نظري * علم عقلي * معرفت نظري *
Tepidamente.	*Tepidè.*	Tiedement.	اعتدالانه * باعتدال * مابين گرم وسرد بين حار وبارد *
Tepidezza.	*Tepiditas.*	Tiedeur.	اعتدال * وسط گرمي وسردي * مابين حرارت و برودت فترت *
Tepido.	*Tepidus.*	Tiede.	نيم گرم * نه گرم ونا سرد * ساخن * معتدل * فاتر * لاحار ولابارد *
Terebinto.	*Terebynthus.*	Terebinthe.	درخت بن * شجرة البنك * درخت كلخنك * شجرة البطم شجرة حبّة الخضرا *
Tergere.	*Tergere.*	Torcher.	پاك كردن * پرداختن *
Teriaca.	*Theriaca.*	Theriaque.	ترياق فاروق * ترياق اندروماخس * ترياق كبير * ترياق ونديك * معجون ترياق فاروق * پاي زهر *
Terminare un affare.	*Negotio finem imponere.*	Terminer un affaire.	كار تمام كردن * كار با تمام رساندن * شغل را خلاص كردن * كار را بسر انجام رساندن *
Terminare; d'un terreno.	*Desinere.*	Finir.	حدّ داشتن * حدود يافتن * محدود شدن * رسيدن *
Terminatione.	*Terminatio.*	Limitation.	تحديد * تعيين حدود * تعيين سر حد *
Terminatione della parola.	*Terminatio dictionis.*	Terminaison d'un mot.	تصريف كلام * تغيّر آخر كلمه *
Terminato.	*Terminatus.*	Terminé.	آخر شده * تمام شده * خلاص شده * با تمام واكمال رسيده * با نجام رسيده *
Terminato; d'un terreno.	*Desinens.*	Limité.	محدود * حدود كرده شده * حدود يافته *
Termine.	*Terminus.*	Terme: fin.	سر حدّ * حدّ * آخر * نهايت *

Termine

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Termine: tempo.	*Inducia.*	Terme: tems.	فرصت * مهلت * وقت * مدارا *
Dar termine.	*Inducias concedere*	Donner du tems.	مهلت دادن * فرصت دادن * مهلتانه كارسازي كردن *
			مدارا كارسازي كرداشتن *
Termini d'una scienza.	*Termini scientiæ.*	Termes d'une science.	اصطلاحات * الفاظ مصطلح *
Termini: confini.	*Termini: fines.*	Confins.	حدود * سرحدود * مرج *
Mezzo termine.	*Expediens: medius terminus.*	Expedient.	حدّ الوسط * ميانه * وسط * عدل * حدّ الاعتدال *
Terra.	*Terra.*	Terre.	خاك * زمين * تراب * ارض * ثري * غبرا *
Di terra.	*Fictilis.*	De terre.	خاكي * ترابي * از خاك * از كل * كلي *
Terra dà coltivare	*Ager.*	Terre à labourer.	زمين * ارض *
Terra vergine.	*Terra intacta.*	Terre vierge.	رشت * زمين رست * زمين سرخ * زمين هر * ارض صلب * زمين بكر * توس * ترس *
Terra cretosa.	*Terra cretosa.*	Argille.	كل * كل زرد * كل سفيد * كل سرشور * طين خاور * داس *
Terra del bagno.	*Terra ad balneum*	Terre pour le bain	كل سرشوري * كل حمّام *
Terra ferma.	*Continens.*	Terre ferme.	خشكي * بر *
Terra sigillata.	*Terra lemnia: terra sigillata.*	Terre seellée.	طين مختوم * ختم الملك *
Terrazza.	*Tectum domus.*	Terrasse.	پشت بام * سطح بام * روي بام *
Terremoto.	*Terræ motus.*	Tremblement de terre.	زلزله * تزلزل زمين * زمين جنبش * زمين لرز * زلزلة الارض * بف معهن *
Terreno.	*Terrenum.*	Terrein.	ملك * مزرعه * حديقه * بوم * تماس *
Terrestre.	*Terrestris.*	Terrestre.	خاكي * ارضي * ترابي * زميني *
Terribile.	*Terribilis.*	Terrible.	هولناك هيبت دار * ترسانند * مهيب * هايل *
Terribilmente.	*Terribiliter.*	Terriblement.	بهول * بهيبت * بخوف * بهراس * هيبتانه *
Territorio.	*Territorium.*	Torroir.	حوالي * اطراف * عرض وطول * جوانب * حوالي ولايت * طمطراق *
Terrore.	*Terror.*	Terreur.	هول * هراس * خوف * ترس * رعب * جنبش *
Terzo.	*Tertius.*	Troisiême.	سيوم * ثالث *
Teso: steso.	*Extensus.*	Etendu.	پهن * كشاده * واز * مسطح *
Tesoriere.	*Thesaurarius.*	Tresorier.	خزينه دار * خزنه دار * وكيل الخزينه * كهين *
Tesoro.	*Thesaurus.*	Tresor.	گنج * خزينه * خزانه * ملك *
Tessere.	*Texere.*	Tître: faire un tissu.	بافتن ــ ميبافم * حياكت كردن * جولاهي كردن *
Tessitore.	*Textor.*	Tisseran.	جولاه * حايك * هيّاك * استاد جولاه * نسّاج * استاد بافنده *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Teſſitore di ſeta.	*Textor ſericarius.*	Tiſſeran de ſoye.	شعر باف*ابريشم باف*حايك ابريشم*حياك الحرير*
Teſſitura.	*Textus ; textum.*	Tiſſure.	بافتني * نساجت * حياكت * جولاهي * باقندگي * ورنك *
Teſſuto.	*Textilis.*	Tiſſu.	بافته * معيون * منسوج * جولاهي نمون *
Teſta.	*Caput.*	Tête.	سر * راس * فرق * كلّه * مُشْ *
Teſtamentario.	*Teſtamentarius.*	Teſtamentaire.	وصيّتي * باب وصيّه * منسوب وصيّه * ميثاقي *
Teſtamento.	*Teſtamentum.*	Teſtament.	وصيّت نامه * ميثاق نامه * اظهار كام آخري * وصيت نامچه * انديزه *
Teſtatore.	*Teſtator.*	Teſtateur.	معاصي * وصيت كننده * صاحب ميثاق * انديزه بر *
Teſticoli.	*Teſticuli.*	Teſticules.	خايهاء * خصيتين * تخمها * بيضتين * كنها * انثيين *
Teſticoli del caſtore.	*Teſticuli caſtorei.*	Teſticules du caſtor.	خرمهـــــــان *
Teſtimonio.	*Teſtis.*	Têmoin.	شاهد * گواه *
Teſtimonianza.	*Teſtimonium.*	Témoignage.	گواهي * شهادت *
Teſto : originale.			
Tetta.	*Mamma.*	Mamelle.	پستان * ضرع * ديس * ثدي *
Tettare.	*Sugere lac.*	Teter.	مكيدن — مي مكم * شير از پستان مكيدن *
Tetto.	*Tectum domus.*	Toit.	پربام * سقف خانه * سطح البيت * پشت بام * ورسيج * بام * چينه * خريشته *
Tigna.	*Porrigo ; alopecia.*	Teigne.	گچلي * گري * ترع *
Tignoſo.	*Alopecià laborans.*	Teigneux.	گچلي * اقراع * گر * چاپله * دخسر *
Tignuola: de' panni.	*Tinea.*	Tigne ; ver qui ronge le drap.	بيد * كرم پشم * دود الصوف * عثّ * سوس *
Tignuola ; del grano.	*Curculio.*	Tigne ; qui ronge le bled.	شپش كندم * مصيرح * قمل الحنطه * كرم كندم * دود الحنطه *
Tignato; del panno.	*Tinea corroſus.*	Mangé de la tigne.	بيد زده * كرم خورده *
Tignato; del grano.	*Curculione læſus.*	Rongé des vers.	كرم زده * كرمزا * مدوّد * شپش زده *
Tigre ; fiume.	*Tigris ; fluvius.*	Tigre ; riviere.	دجله * رود خانه دجله * شط الدّجله * دُرْله * تير *
Tigre ; animale.	*Tigris ; animal.*	Tigre ; animal.	پلنگ * ببر * نمر *
Timbale.	*Tympanum equeſtre.*	Timbales.	كوس * دمامه * دَرَبّ *
Timbaliere.	*Tympaniſta.*	Timbalier.	دهل زنـــــــاز *
Timidità.	*Formidò.*	Timidité.	واهمه * خوف * ترس * هراس *
Timido.	*Formidoloſus : timidus.*	Timide.	ترسان * واهمناك * خوفناك * هراســـان * ترسناك * بيم اره *

Timo;

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Timo; herba.	*Thymus.*	Thim; herbe.	حاشا * كبك * نشن * ابار *
Timone della nave.	*Gubernaculum navis: clavus.*	Timon: gouvernail.	سكّان كشتي * سكّان غراب * سكّان درشه * سكان مركب * دنبال كشتي * خلاشه * خلّه كشتي *
Timone del carro	*Temo.*	Timon d'un charriot.	چوب كردان عرابه * تير كردان عرابه *
Timoniere.	*Gubernaculi præfectus.*	Timonier.	سكّان دار * سكان كير *
Timore.	*Timor.*	Crainte.	ترس * خوف * هراس * واهمه * رعب * باك * مهابت * تراه *
Timore di Dio.	*Timor Dei.*	Crainte de Dieu.	تقوي * خدا ترسي * خوف الله *
Timoroso di Dio	*Deum timens.*	Craignant Dieu.	متّقي * خدا ترس * خايف اللّه * اهل تقوا * صاحب تقوا *
Timpanite.	*Tympanites.*	Hidropiſie venteuſe.	استسقاء طبلي * كرفت استسقاء طبلي *
Timpano.	*Tympanum.*	Timbale: tambour.	طبل * دهل * طبل * كوس * تبير * تبيره * دربّ * دفّ * دفّ *
Tingere.	*Tingere.*	Teindre.	رنك كردن * صبغ نمودن * رنك رزي كردن * مصبوغ كردن *
Tinta.	*Atramentum.*	Teinture.	مركبّ * مداد * حبر * سياهي * رانك مرّ *
Tinta dà calzolaïo.	*Atramentum ſutorium.*	Vitriol blanc.	زاج سپاه * زاج كفشكران * زاج مصري *
Tintinno.	*Tinnitus.*	Tintement: ſon.	آهنك * صدا * آواز * بانك * تنين *
Tinto.	*Tinctus.*	Teint.	رنك شده * مصبوغ * ملوّن نمعاده * صباغي نمعاده *
Tintore.	*Tinctor.*	Teinturier.	رنك رز * صباغ * استاد رنكرز *
Tintoria; luogo.	*Officina tinctoris.*	Officine de teinturier.	كارخانه صبّاغي * كارخانه رنك رزي * مصبغه * رنكرزي خانه *
Tintoria; arte.	*Ars tinctoria.*	Teinture; art.	رنكرزي * صباغت * صباغي * پيشه رنكرزي * صنعة صباغه *
Il libro perſiano mà Apocrifo della fanciullezza di N.S Gieſu Chriſto dice chegli pratticò l'arte di tintore. Ch'egli tingeva di qual ſi voglia colore in una ſteſſa tintura. Per tanto li Tintori lo venerano come loro patrono, chiamando loro bottega l'officina di Chriſto.	*Refertur in Apocrypho Perſarum libro de infantia Chriſti, quod Salvator tinctoriam artem exercuerit. Item quod unicâ tinctura pannos coloris cujuslibet exhiberet. Quapropter hunc Tinctores Perſæ pro patrono venerantur; & tinctoriam domum officinam Chriſti appellant.*	Le livre Perſan Apocriphe de l'enfance de N. S. J. C. dit qu'il fit le mêtier de teinturier. Qu'il taignoit de toutes ſortes de couleurs dans une même teinture. C'eſt pour celà que les Teinturiers le prennent pour leur patron, & appellent leur boutique, l'officine de Jeſus.	در كتاب طفوليت حضرت مسيح نقل شده كه حضرت ما رنكرزي ميكرده اما نقل بوضوح نشده كه بر متن انچنان هيچ مرقوم نشده * بازكرديده كه ان حضرت از يك خمره رنكرزي بارچهاي همه رنگ ها ميبرده اما ديگر اين كفتار ظني باشد * ليكن بسيار مراعات ميشود كه رنكرزان ان حضرت خدا ترس پير خود را دانند و دكان رنكرزي ازان جهت كارخانه مسيح كويند *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Tiranneggiare.	*Tyrannum agere.*	Tyranniſer.	ستم کردن * ستم گري کردن * ظلم نمودن *
Tiranno.	*Tyrannus.*	Tyran.	ستم گر * ظالم * ستم کار * قهار * جابر * اوار * جابر * شقاخ * خون خوار *
Tirannia.	*Tyrannis.*	Tyrannie.	ظلم * ستم * جور * غصب * قهارة *
Tirannicamente.	*Tyrannicè.*	Tyranniquement.	ظالمانه * ستمگرانه * بظلم * بستم * ظالماً * جايراً *
Tirannico.	*Tyrannicus.*	Tyrannique.	ظالمي * ستمي * باب ظلم * باب ستمگري * باب جور وغصب وقهارة *
Tirare : lanciare.	*Projicere.*	Tirer : lancer.	انداختن * رمي نمودن * پرتو کردن * پراندن *
Tirare : ſtraſcinare.	*Trahere.*	Tirer : traîner.	کشيدن * جرّ کردن * مجرور نمودن * سحب کردن * مسحوب نمودن *
Tirare l'acqua.	*Aquam eruere.*	Tirer de l'eau.	آب کشيدن * آب در آوردن * آب بيرون کردن *
Tirar calci.	*Recalcitrare.*	Donner de coups de pié.	لگد زدن * پا زدن * لغت زدن * ورتافتن *
Tirare : cavare.	*Evellere : eruere.*	Tirer : arracher.	در آوردن * بيرون کردن * کندن *
Tirar à mira.	*Collimare adſcopum.*	Tirer au blanc.	به نشانه انداختن * نشانه کوفتن *
Tirar correggie.	*Crepitus edere.*	Peter.	گوز انداختن * ظرطه کردن * تر کردن * تيريدن * تير دادن *
Tirar ſaſſi.	*Lapides projicere.*	Tirer des pierres.	سنگها انداختن * سنگ پراندن *
Tirar la ſpada.	*Enſem diſtringere.*	Tirer l'epée.	شمشير کشيدن * شمشير آهيختن *
Tirato.	*Attractus.*	Tiré.	کشيده * مجرور * جرّ نمعان * مسحوب * مجذوب *
Tiratorio.	*Scrinium.*	Tiroir.	مجري * مخزن * خانه مجري * پيتي مجري * مجرّ *
Tiro.	*Techna.*	Feinte : mauvais tour.	تله * بند *
Tiro : lancio.	*Ictus : jactus.*	Trait : coup.	تير انداز * تير * رمية * انداختني *
Tiro di penna.	*Tractus calami.*	Trait de plume.	شيک * خطّ * شيک قلم
Tiſichezza.	*Phthiſis : tabes.*	Ulceration des poûmons.	سلّ * دق * کي فت سلّ * مرض دقّ *
Tiſico.	*Phthiſicus.*	Ptiſique.	صاحب دق * مسلول * خداوند سل *
Titimalo.	*Tithymallus.*	Laicteron : tithymale.	شبرم * شير شيرک *
Titolo : inſcrizione.	*Titulus : inſcriptio.*	Tître : inſcription.	عنوان * عنوان کتاب * عنوان صحيفه * سرنامه * تسميه کتاب *
Titoli.	*Tituli.*	Tîtres.	القاب * لقبها * تعريف * انشاء * صفت * صفات * اوصاف *
Titolare : dar titolo.	*Titulo inſignire.*	Tituler.	رسم دادن * تسميه نمودن * لقب دادن * تعريف کردن * وصف دادن *

Titolo :

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Titolo : pretesto.	*Titulus: prætextus.*	Tître : pretexte.	خجّة * بهانه * وسيله *
Titubare della lingua.	*Linguâ titubare.*	Chanceler en parlant.	زبان گرفته شدن * زبان سنگين شدن *
Titubare in sua opinione.	*Titubare : perplexum esse.*	Chanceller en son avis.	دودله بودن * درراي خود متردد بودن * در فکر خود مشکّک بودن * در انديشه وتدبير شبهه نمودن *
Tizzone acceso.	*Torris.*	Tison ardent.	خرک اتش * جمرهٔ آتش * اخگر *
Tizzone smorzato.	*Titio.*	Tison eteint.	زغال * فحم * خرک خاموش * جمرهٔ منطفيه *
Tovaglia.	*Mantile.*	Serviette.	دستمال * پيشکير * سپرزک *
Tocco di guitarra	*Percussio citharæ.*	Son de guitarre.	پرده طنبوره * نشانه سازطنبوره *
Tocca à me.	*Ad me spectat.*	C'est à moy.	به من نسبت دارد * به من تعلّق دارد * باب من است * کار من است * از من است * مابين بمن است * راجع بمن است *
Toccamento.	*Tactus.*	Attouchement.	مسّ * تلمّس * لمس *
Toccare.	*Tangere.*	Toucher.	دست کردن * لمس کردن * مس نمودن * حفسيدن * دست زدن *
Toccar la mano ; salutando.	*Manus committere; salutando.*	Toucher la main en saluant.	مصافحه کردن * دست بدست دادن *
Toccare : appartenere.	*Attinere.*	Toucher: appartenir.	تعلّق داشتن * نسبت داشتن * رجوع داشتن * مابين بودن * راجع بودن *
Toccare il ponto.	*Rem acu tangere.*	Toucher le point.	اصابت کردن * وارسيدن * مصيب گرديدن *
Toccato.	*Attactus.*	Touché.	دست زده * لمس نموده * ملموس گرديده * مسّ شده * حفسيده *
Toccato dà Dio.	*A Deo motus.*	Touché de Dieu.	الهام پذير شده * الهام يافته * وحي پذيرفته * مفهم شده * ملتهم گرديده *
Tocco di campana.	*Ictus campanæ.*	Coup de cloche.	ضرب ناقوس * ضرب زنگ * بانگ ناقوس * صداي ناقوس *
Tofo ; pietra.	*Tophus.*	Tuffeau; pierre.	سنگ شعل * حجر الشعال * کوفلي *
Togliere.	*Auferre : tollere.*	Enlever : ôter.	استدن ــ مستانم * گرفتن * اخر نمودن *
Tolerabile.	*Tolerabilis.*	Tolerable.	تاب پذير * تحمّل پذير * مستحمل * قابل تحمّل * صبر پذير * مصطبر * محتمل * آسان * سهل * سبک *
Toleranza.	*Tolerantia.*	Tolerance.	تاب آوري * تحمّل * تاب * صبر *
Tolerare.	*Tolerare.*	Tolerer.	صبر کردن * تاب آوردن * تحمل نمودن * تحمّل کردن * بي رفتاري کردن *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Tolerato.	*Toleratus.*	Toleré.	متحمّل گردیده * مصبطر شده * محتمل گردیده *
Tolomeo.	*Ptolomæus.*	Ptolomée.	بطلمیوس * بطلمیوس حکیم *
Hanno communemente li Dottori di Persia l'almagesto di Tolomeo frà le mani.	*Hujus almagestum communiter tractant Doctores Persæ.*	Les sçavans de Perse ont communement l'almageste de Ptolomée entre les mains.	طالب علمان عجم ماجست بطلمیوس بسیار میورزند *
Tolosa; Città.	*Tolosa; Civitas.*	Tolose; Toulouse	طلوزه شهر و دیوان عظیم ملک فرنسه *
Arrivando in Tolosa al 22. maggio 1680. doppo 18 anni d'assenza, mi vennero li più cari miei all' incontro, di là avanti fui continuamente oppresso de visite.	*Tolosam pervenienti mihi ad 22. Maii 1680. post 18 annorum absentiam, obviam perrexerunt Charissimi quique mei: atque deinceps officiosis complurium visitationibus fermè obruebar.*	Arrivant a Tolose au 22 May 1680 apres 18 ans d'absence mes plus chers me vinrent au devant; & en suitte je fus accablé de visites.	چون بطلوزه مولودم رسیدم یوم بیست و دویم شهر مایوس سنه هزار و ششصد و هشتاد برادرام و غیر اقربا استقبال نموده بسیار سرافراز گشتم و خلایق بسیار پس من گویا نزد پیغمبر بزیارت میامدند چنانچه از اثنای هشده ساله مرا ندیده *
Hebbi qui momenti di consolazione dà farmi scordar tutte le fatiche de' viaggi, principalmente nell' abbracciare il caro mio Daniele دلابروسه برادرام *	*Momenta hic quædam consolationis percepi, quæ omnium laborum pegrinationis meæ obliterare valebant memoriam, potissimùm verò ruere ubi datum in amplexum dilectissimi mei Danielis....* دلابروسه برادرام *	J'ûx des momens de consolation capables de me faire oublier tous les trauaux des voyages, sur tout embrassant mon cher Daniel دلابروسه برادرام *	بعضی دم اینقدر دلم تسلی پذیرفته که جمیع زحمت سابق خصوصاً در اغیل گرفتن برادرام یگانه از من کوچکتر دانیال دلابروسه نایب دیوان عظیم حضرت پادشاه فرنسه مخصوص ات شهر *
Versai lagrime di componzione che Dio mi ricompensasse cosi in questa vita.	*Interim vero compunctionis lachrimas eliciebat cogitatio, quod nimia me Deus in hac vita consolatione perfunderet.*	Je pleurois de componction de ce que Dieu daignoit ainsi me recompenser en cette vie.	خدا میداند که باعث خروج عند الله بوده این خشنودی کشیدن و نیز باب بعضی نالس دلم بود *
Tolto.	*Ablatus.*	Pris per force: enlevé.	دزدیده * برده * بدزدی گرفته * بغصب ماخوذ شده *
Tolto: rubbato.	*Ablatus.*	Oté: derobé.	برداشته * گرفته * برده شده * ماخوذ * استده شده *
Tomba.	*Tumulus: sepulchrum.*	Tombeau.	گور * تل * قبر * لحد * مرقد * مزار * مشهد *
Tomo.	*Tomus.*	Tome.	جلد کتاب * مجلّد *
Tonare.	*Tonare.*	Tonner.	رعد کردن * خرطرق کردن * غرم غرم کردن * قراقع کردن * غرّیدن اسمان *
Tonante.	*Tonans.*	Tonnant.	خرطرق کننده * غرّنده * رعد کننده *
Tondere.	*Tondere.*	Tondre.	پشم چیدن * صوف بریدن *
Tonditore.	*Tonsor.*	Tondeur.	پشم چین * پشم بر *
Tondo: v: piatto			
Tondo: ritondo.	*Rotundus.*	Rond.	گرد * مدوّر * دوری * پرگالی *

Tonduto

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Tonduto.	*Tonsus.*	Tondu.	تراشيده سر * مصفى *
Tonello.	*Dolium.*	Tonneau.	خنبه چوبي * خمره خشبي * برميل * وارل *
Tonica de' fratti.	*Tunica monachorum.*	Tunique des Religieux.	جن الـــــــــك *
Tono muſicale.	*Tonus muſicalis.*	Ton muſical.	ـــــــــــــــــــــــ *
Tono allegro.	*Tonus hilaris.*	Ton joyeux.	پرده عشق * مفهاني وجهاز *
Tonno; peſce.	*Tunnus; piſcis.*	Ton; poiſſon.	تـــــــــــن *
Tono: tuono.	*Tonitru.*	Tonerre.	رعد * خرطرق * غرغر آسمان * غرّيدن آسمان *
Topazio.	*Topazius lapis.*	Topaſe.	آذر آبرخس * بخشف *
Topo: ratto.			ياقوت زرد * ياقوت اصفر * طوباز *
Topo di campagna.	*Mus campeſtris.*	Rat de campagne.	موش دشتي * موش صحرآيي * جربوع *
Torbidare l'acqua	*Aquam conturbare.*	Troubler l'eau.	آب راابرهم زدن * آب راشخبط نمودن * آب راكل آلود ساختن *
Torbido.	*Turbidus.*	Troublé: trouble	تامان * مخبوط * مخلوط * درهم * كدر * چركن *
Torbidezza.	*Conturbatio.*	Troublement.	درد * خلط * كدر * چركني *
Torbine.	*Turbo.*	Tourbillon.	ديو آبان * دوله بان *
Torbolento.	*Turbulentus.*	Turbulent.	غرغايي * غرغشه جي * شرآبي * تند *
Torcere il filo.	*Tordere filum.*	Tordre du filet.	ريسمان تابيدن * غزل مفتول نمودن * وميدن * تنبيدن * تنبيدن *
Torchia.	*Fax cerea.*	Torche.	موم بزرگ * شمع بزرگ * مشعل موميي *
Torchio grande.	*Torcular.*	Preſſoir.	منكنه * معصره * تنگ تبر * ملزمه * جرسي * جرخشت * خرخشت *
Torchio di libraro.	*Prælum.*	Preſſe de libraire.	كبره صحّاف * ملزمه صحّاف * تخته جامه * خرك * برشكن * خنده * تنگ تبر *
Torcimento di piede.	*Pedis contorſio.*	Contorſion d'un pied.	پيچ پا * فصخ پا * فصخ الرّجل *
Torcitoïo per la ſeta.	*Inſtrumentum quo obvoluiter ſtamen.*	Tour à ſoye.	دولاب ابريشم * چرخ ابريشم تاو * چرخ براي تنبيدن ابريشم * تنبه * جرلاه *
Tordo; ucello.	*Turdus: avis.*	Tour; grive oiſeau	وطواط * شحرور * سمنه * سمّان *
Toribolo.	*Thuribulum.*	Encenſoir.	بخوردان * عود سوز * مبخره *
Torma de' ſoldati.	*Turma militum.*	Peloton de ſoldats	دسته سپاهيان * جرغه اسپاهيان * بلوك * جرغه *
A torma: à torma	*Turmatim.*	A troupes: par pelotons.	جماعت اسپاه * جرغه جرغه * دسته دسته * بلك بلك * قطار قطار *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Tormentare.	*Cruciare.*	Tourmenter.	ازار دادن * زحمت رسانیدن * سیاست نمودن * تعزیب کردن * عقوبت نمودن * شکنجه کردن * معذّب نمودن *
Tormentato.	*Tormentis affectus.*	Tourmenté.	عذاب کش * آزار دیده * زحمت کش * معذّب شده * شکنجه کشیده *
Tormento.	*Tormentum.*	Tourment.	آزار * عذاب * سیاست * زحمت * جفا * اشکنجه * تعب *
Tormento d'animo.	*Animi cruciatus.*	Detresse: chagrin.	رنج دل * محنت * زحمت * جفا * ریاضت *
Tornare.	*Reverti: retrocedere.*	Retourner.	واپس آمدن * برگردیدن * بازگشتن نمودن * رجوع نمودن * راجع شدن * برگشتن *
Tornare à conto.	*Prodesse.*	Tourner à conte.	صرفه کردن * جغش کردن * نفع کردن * فایده کردن * خیر داشتن *
Tornare à bene.	*Prosperè succedere*	Reussir bien.	بخوبی انجامیدن * عاقبت بخیر شدن *
Tornare à male.	*Perperam succedere.*	Reussir mal.	عاقبت بی خیر بودن *
Tornata.	*Reditus.*	Retour.	بازگشت * رجوع * پس آمدی *
Torniare.	*Tornare: torno polire.*	Tourner: travailler au tour.	خرّاطی کردن * چرخاندن *
Tornidore.	*Vascularius.*	Tourneur.	خرّاط * استاد خرّاط *
Torno.	*Tornus.*	Tour; instrument	چرخ خراطی * مخراط *
Arte del torno.	*Ars tornandi.*	Art de tourneur.	خرّاطی * صنعت خرّاطی * پیشه خرّاطی *
Toro.	*Taurus.*	Taureau.	گاو کندی * عجل * بسنه * تاؤل *
Torpore.	*Torpor.*	Pesanteur des membres.	سستی * لختی * سنگینی اعضا *
Torre.	*Turris.*	Tour.	منار * مناره * برج *
La Torre di Babilonia, quale viddi in una campagna vicino à Bagdad è al presente una massa informe di terra, mediocremente elevata. Il più forte argomento dell'a verità di quest'antichità è il nome di Nemrod, quale la tradizione portò sin à questi tempi: ed oltra di ciò facilmente si cavano di là mattoni legati co'l bitume, e li cannetti.	*Turris Babel quæ in planitie visitur non procul ab urbe Bagdad hodie quasi clivus, aut massa terræ informis apparet, mediocriter elevata. Hujus antiquitatis veritatem probat singulariter nomen Nemrod, quod ad hæc usque tempora traditione delatum est: adde quod inde facile effodiuntur lateres bitumine, & arundinibus colligati.*	La Tour de Babilone, que l'on voit au milieu d'une campagne proche de Bagdad est à preſét une groſſe maſſe d'unehauteur mediocre. Le meilleur argument pour prouver cette antiquité eſt le nom de Nemrod, qui luy reſte encore par tradition : outre que ſi l'on creuſe ſur le lieu l'on deterre des briques maſſonnées avec le bitume, & les roſeaux.	درحواله بغداد دیدم منار نمرود اما چه معمارت ان باشد که بان عمارت عظیم اینا حضرت نوح نسبت داشته باشد * لیکن چون هنوز نام نمرود باو ماند دلیل بسیار معقولیست که ان گمان حقیقت دارد و ایضا از انجا خشتکاری باقیست وفی معلوم *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Torre d'una città.	*Turris Civitatis.*	Tour d'une ville.	برج بارو * برج باروشهر * قوله * زرغاله *
Torre di moschea	*Turris templi.*	Tour d'une mosquée.	مناره مسجد * منار جامع * منار *
Torrente.	*Torrens: fluentum.*	Torrent.	دره * هرهور * اب خواست *
Torrido.	*Torridus.*	Propre à bruler.	سوزان * محرق * شديد الحرارة *
Torsillo per spilli; spillaruolo.	*Pulvinar ad aciculas.*	Epinglier; coussinet à epingles	كنجلدان * سنجقدان * سوزندان *
Torta.	*Scribilita: pulmentum testaceum.*	Tourte.	ناسيس * زلقنبه * برك *
Torto: storto.	*Distortus.*	Tortu.	كج * اعوج * خهله *
Tortora.	*Turtur.*	Tourterelle	قمري * فاخته *
Tortura.	*Tortura.*	Torture.	اشكنجه * سكنجه * عزاب سكنجه * باهك *
Tosare; v: tondere			
Tosse.	*Tussi.*	Toux.	سرفه * سلفه * سعال * سعل * خُنه * خَفه * خُفته *
Tossire.	*Tussire.*	Tousser.	سلفه كردن * سرفه كردن * سعال كردن * خفديدن *
Tosto: v: veloce.			
Totalmente.	*Omnino.*	Entierement: totalement.	بالكلّيه * كلاً * مطلقاً *
Tovaglia per le mani.	*Mantile.*	Serviette.	دستمال * محرمه * پشكير *
Tovaglia per la mensa.	*Mappa.*	Nappe.	دستارخان * سفره * پشكير * بلوز *
Tovaglia per il bagno.	*Velum ad balneum*	Voile pour le bain	قطيفهٔ حمام * منشفهٔ حمام *
Tozzo di pane.	*Frustum panis.*	Piece de pain.	پارچه نان * پاره نان * قطعه خبز * شقفه عيش * تيكه نان *
Trà: v: frà.			
Tra di noï.	*Inter nos.*	Entre nous.	ميانه ما * در ميان ما * في مابين ما * مابين ما وشما * در ميان شما وما *
Trà tanto.	*Interim.*	Cependant.	در اثناي آن * در مدّت آن * در آن وقت * در اثناي آن محال * در ان فرصت *
Traboccare.	*Impingere.*	Trebucher.	سكندر وخوردن * مصدوم شدن * پاي گير شدن *
Tradimento.	*Proditio.*	Trahison.	خيانت * نمك بحرامي *
Tradire.	*Prodere.*	Trahir.	خيانت كردن * نمك بحرام شدن * خاين شدن *
Traditione.	*Proditio.*	Trahison.	نقل قديم * روايت قديم * تواتر * حديث *
Tradito.	*Traditus.*	Trahi.	خيانت پذيرفته * مخيون گرديده *
Traditore.	*Proditor.*	Traitre.	نمك بحرام * خاين * حرامزاده *
Tradotto.	*Traductus: translatus.*	Traduit.	ترجمه شده * مترجم گرديده * تفسير نموده *
Tradurre.	*Traducere: transferre.*	Traduire.	مترجم نمودن * ترجمه كردن * تفسير نمودن *
Traduzione.	*Traductio: translatio.*	Traduction.	ترجمه * تفسير *
Trafficare.	*Negotiari.*	Trafiquer.	سوداگري كردن * تجارت ورزيدن * بازرگاني كردن * خريد وفروخت كردن * داد وستد كردن * بيع وشتري نمودن *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Traffico.	*Commercium.*	Trafic.	خرید و فروخت * بیع وشتری * دان وستد * بازرگانی * تجارت * سودا گری * اخذ وعطا * سودا *
Trafficante.	*Mercator.*	Trafiquant.	سوداگر * تاجر * بازرگان * بیّاع وشرّاء *
Traffigere.	*Transfigere.*	Paſſer d'outre en outre.	تعی رفتن * اندرون نهادن شدن * نفوذ نمودن * نافذ شدن *
Tragetto.	*Trajectus.*	Traject.	راه قدیر * جاده * پوزه * راه مختصر * طریق خاص * راه خلوت *
Tragetto di mare.	*Maris trajectus.*	Traject de mer.	گذر * گذارش * عبور * معبر * عبورگاه *
Tralaſciare.	*Prætermittere: intermittere.*	Laiſſer en arriere.	ترک کردن * گذاشتن * دست کشیدن *
Trama filo in longo.	*Trama.*	Trame en long.	تار * سدی * سدوه *
Trama in largo.	*Subtegmen.*	Trame en large.	پود * لحمه *
Trama: inganno.	*Techna.*	Trame: complot.	تلّه * پای بند * خدع * حیله * بیدارد *
Tramare: machinare.	*Machinari.*	Tramer: comploter.	دولاب کردن * مکر محیله کردن * مکر اندیشیدن * اندیشه مفسده کردن *
Trametterſi.	*Interponere ſe.*	S'entre mettre.	داخل شدن * مداخله نمودن *
Tramontana.	*Septentrio.*	Septentrion.	ستاره قطب شمالی * دنب خرس کوچک * ذنب دبّ الصّغیر * بنات النّعش *
Tramontante.	*Occidens.*	Couchant.	غروب کننده * غارب *
Tramontare: far. Tranquillamente.	*Tranquillè.*	Tranquillement.	فراغتانه * بفراغت * بسر فراغت * بآسودگی *
Tranquillità.	*Tranquillitas.*	Tranquillité.	فراغت * آسودگی * خرسندی *
Tranquillo.	*Tranquillus.*	Tranquille.	آسوده * صاحب فراغت * فراغتی * خالی البال * خرسند *
Tranquillità d'animo,	*Animi tranquillitas,*	Transquillité d'eſprit.	فراغ بالی * آسودگی دل * حضور القلب * سکعان النّفس *
Tranſattione.	*Tranſactio.*	Tranſaction.	صلح نامه * عهد نامچه * شرط نامه * عهد و پیمان * میثاق *
Transgredire.	*Transgredi.*	Transgreſſer.	گذران شدن * تجاوز نمودن * متعدّی شدن * تعدّی نمودن *
Transgreſſione.	*Transgreſſio.*	Trarnsgeſſion.	متجاوز * گذارش * تعدّی *
Tranſigere.	*Tranſigere: paciſci.*	Tranſiger.	پیمان بستن * عهد و پیمان نمودن * شرط وشروط کردن * میثاق باهم بستن *
Tranſiluania.	*Tranſiluania.*	Tranſiluanie.	ملک اردل * ولایت ارتل * الکهای اردل *

Italice.	Latine.	Gallice.	Persice.
Transito à l'altra vita.	*Transitus ad alteram vitam.*	Passage à l'autre vie.	انتقال * رحلت * انتقال از دنیا بآخرت * رحلت زدنیا بعقبی *
Transitorio. Transunto: copia.	*Transitorius.*	Passager : transitoire.	فانی * بی بقا * غیر ثابت * بی پایداری * بی استواری * زایل * فنا پذیر *
Trapassare.	*Transfodere.*	Passer d'outre en outre.	سراسر گزردن * سر بسر منفوذ نمودن *
Trappola.	*Decipula.*	Trappe.	تلّه * مصیده * فخّ *
Traprendere.	*Suscipere : aggredi.*	Entreprendre.	بدست گرفتن * دَخْش کردن *
Trascorrere.	*Transcurrere.*	Parcourir legerement.	خطف کردن * زود گزشتن * پرتافتن * پرتوانه گزران شدن *
Transcrivere.	*Transcribere.*	Transcrire.	نسخه برداشتن * سواد بر گرفتن * استنساخ نمودن * صورت برداشتن *
Trascurato.	*Negligens.*	Negligent.	نامقیّد * غافل * اهمالجی * متغافل * در ادای خدمت متهاون *
Transferire.	*Transferre.*	Transporter.	از جابجا بردن * انتقال نمودن * منتقل گردانیدن * نقل کردن *
Transferito.	*Translatus.*	Transporté.	منتقل شده * از جابجا برده * انتقال یافته *
Transfigurarsi.	*Transfigurari.*	Se transfigurer.	تغییر شکل کردن * تبدیل صورت نمودن * متغیّر گردیدن * درخط شدن *
Transfiguratione di Giesu Christo.	*Transfiguratio Christi D. N.*	Transfiguration de N. S. J. C.	تجلّی حضرت ایشوع * عید تجلّی حضرت مسیح * تغیّر حضرت سیّدنا یسوع المسیح *
Trasformare.	*Transformare.*	Transformer.	تبدیل صورت نمودن * تغیّر صورت کردن *
Trasformato.	*Transformatus.*	Transformé.	آلش صورت — تبدیل صورت — تغییر شکل — انقلاب کرده * زهیات نخستین بگردیده *
Trasgredire.	*Transgredi.*	Outrepasser : transgresser.	تعدّی نمودن * تجاوز کردن * گزار نمودن * انحراف ورزیدن * منحرف شدن * عصیان کردن *
Trasgressore.	*Transgressor.*	Transgresseur.	منحرف * از راه حق متجاوز * متعدّی عن طریق الحق
Trasmettere.	*Transmittere.*	Transmettre.	حواله کردن * تحویل فرمودن *
Trasmigrare.	*Transmigrare.*	Changer de demeure.	نقل مکان کردن * جابجا نقل کردن * انتقال یافتن *
Trasmigratione.	*Transmigratio.*	Transmigration.	نقل مکان * تبدیل مکان * خلا *
Traspiantare li cauli.	*Plantas caulium aliò transferre.*	Transplanter des choux.	کلم تولکی کردن * کلم را محوّل کردن * کلم را تحویل نمودن *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Traspiantare gli alberi.	*Arbores aliò plantare.*	Transplanter des arbres.	تحويل درخت كردن * شجرات را تحول نمودن * نهال جابجا كردن * نهاچه نشاندن *
Traſtullo.	*Oblectamentum.*	Jubilation.	حضّ * صفا * طرو * طماشا * ذوق * شادي * خوشحالي * سرور * طرب * عيش * عشرت *
Traverſo : transverſo.	*Transverſus : obliquus.*	Traverſant: à travers.	ميانه * مياني * پهنه *
Trattamento: oſpitalità.	*Hoſpitalitas.*	Traittement.	وكير * مهماننوازي * سلوك *
Trattare un' affare.	*Attendere negotio.*	Manier un affaire.	سر كاري كردن * سر كار بودن * تقييد نمودن * مقيد شدن *
Trattare bene.	*Benè excipere.*	Traitter bien.	سلوك خوب كردن * گرمي وعزت نمودن * خوشي و مهرباني نمودن * روي دادن * التفاتي كردن *
Trattare male.	*Malè habere : malè tractare.*	Traitter mal.	بد سلوكي كردن * روي ندادن * اهانت و بيعزت نمودن *
Trattare.	*Hoſpitio excipere.*	Traitter: recevoir.	مهماننوازي نمودن * وكير كردن * ضيافت كردن *
Trattato.	*Hoſpitio exceptus.*	Traitté : receu.	سلوك يافته * نظر يافته * وكير يافته *
Trattato: accordo.			
Trattato d'un libro.	*Tractatus: quæſtio.*	Traitté: queſtion.	بحث * مقاله * باب *
Trattenimento.	*Occupatio.*	Entretien: occupation	اشتغال * شغل * كار * عمل *
Tratenere.	*Detinere.*	Retenir.	نگهداشتن * گرفتن * چسپيدن * منع كردن * ممنوع نمودن *
Trattenuto.	*Impeditus: prohibitus.*	Empeché: retenu	منع شده * ممنوع نموده * چسپيده شده * گرفته شده *
Tratto del volto.	*Lineamentum vultus.*	Trait du viſage.	ميما *
Tutto in un tratto	*Unico tractu.*	Tout d'un trait.	يكباره گي * باتّصال * متصل * متصلاً * بي اهمال * بي انفصال *
Trauagliare: patire.	*Pati : angi.*	Peiner: ſouffrir.	محنت كشيدن * تعب كشيدن * جفا و زحمت كشيدن *
Travaglio: affaño.	*Angor : labor.*	Travail: fâcherie.	جفا * رياضت * محنت * مشقت * زحمت * اذا * رنج * درد سر * تصديع *
Travaglio: lavoro	*Labor : cura.*	Travail : ſoin.	همّت * جهد * كوشش * سعي *
Travaglio di ſpirito.	*Spiritus anguſtia.*	Travail d'eſprit.	درد سر * تصديع * اذر * زحمت * محنت * رياضت *
Trave: travicella.	*Tigillus.*	Chevron.	تير چوب * خشبه * پرده * درخت خانه * تيرك *
Trave groſſa.	*Trabs.*	Poutre.	تير چوب كنده * خشبه داريّه * تَز *

Traver-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Traversare.	*Peruadere.*	Passer à travers.	سر بسر رفتن * بعرض سر بسر رسیدن * گذراندن *
Traversato: afflicto.	*Afflictus: angustiatus.*	Traversé: affligé.	رنجانیدن * ستم کشیده * ازار دیده * ستم کش * مظلوم * آزار کش *
Traversare caminando.	*Transgredi.*	Traverser: passer à travers.	قن پر کردن * عبور کردن * گذراندن *
Traversato: attraversato,	*Transversus,*	Qui est à travers.	بعرضی * بعرض * بسرآسر *
Tre.	*Tres: tria.*	Trois.	سه * ثلاثه *
Treccia.	*Coma.*	Tresse de cheveux	گیسو بافته * ظفیره * گیس * مضفور *
Trecento.	*Trecenti.*	Trois cents.	سیصد * ثلثمایه *
Tredici.	*Tredecim.*	Treize.	سیزده * ثلاث عشر *
Tregua.	*Inducia.*	Treves.	وعده مهلت * شرط امهال * قول وقرار مهلت *
Tremante.	*Tremens.*	Tremblant.	لرزان * لرزنده * راجف * راعش * رجفانی *
Tremare.	*Tremere.*	Trembler.	لرزیدن * رجف نمودن * لرزان شدن * رعش نمودن * قپیدن *
Far tremare.	*Tremefacere.*	Faire trembler.	لرزانیدن * مرجف نمودن * مرتعش ساختن *
Trementina.	*Terebinthina.*	Terebentine.	تربنطین * علک البطم * روغن سقز * دهن سقز * صعـــــــ

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Tributo.	*Tributum.*	Tribut.	جزيه * خراج * باج *
Tridente.	*Tridens.*	Trident.	شاخه * فاله *
Tric-trac.	*Fritilli: lusus scruporum; & tesserarum*	Tric-trac; jeu.	نـــــــــــــرد *
Trifolio cavallino	*Trifolium caballinum.*	Triolet; herbe.	شف در * رطبه * ينجه * قت * حند قف قي * سبلكه * ذو ثلثلة الوان * اسبست * لف طوس *
Trismegisto.	*Trismegistus.*	Trismegiste.	هرمز * عطارد *
Trigonometria.	*Trigonometria.*	Trigonometrie.	رصد فرنـــــــگي *
Trinciera.	*Vallum.*	Tranchée.	سيبه * متريس * پلانفه *
Trinciante delle vivande.	*Pragustator.*	Ecuyer tranchant	چشنگير * چاشني گر * خواليگر * خوان سالار * چاشني گير * خونسالار *
Trinciante; affilato.	*Acutus.*	Tranchant; aigù.	تيز * تند * باشط *
Trinità.	***Trinitas.***	**Trinité.**	**ثالوث مقدّس** *
Li Cristiani cognoscono una sola natura Divina, cioè un solo Dio nella Trinità.	*Christiani unam agnoscunt naturam Divinam, seu unum Deum in Trinitate.*	Les Chrêtiens ne reconnoissent qu'une seule nature, & un seul Dieu dans la Trinité.	اهل مسيحيه ثالوث المقدّس يعني ثلاثة اقانيم ميشناسند ليكن يكانگي خدا اعترف دارند وشراكت در باره لاهوت اصلا ردّ نمايند بلكه علي شراكت مزكور لعنت خف انند *
Mà li Associanti (مشركون) sono quei che dividono la Divinità, ed adorano molti Dei.	*Porro Associantes (مشركون) dicuntur ii, qui Divinitatem partiuntur, Deosque plurimos colunt.*	Les Associans au cõtraire (مشركون) sont ceux qui attribuent un compagnon à Dieu, & qui adorent plusieurs Dieux.	وامّا مشركين انها باشند كه در باره لاهوت شراكت دانند *
Che li Cristiani non siano compresi frà li Associanti vien provato dall' istesso Alcorano. 1. Dà'l cap. della familia d'Amran, doue dice cosi; *Abrahamo non era Giudeo, ne Cristiano, era gentile, Mussulmano, non de' Associanti.*	*Non esse autem Christianos de Associantium numero patet ex ipso Alcorano. 1. cap. De familia Amran... Abrahamus neque Judæus erat, neque Christianus, gentilis erat, Mussulmannus, non de Associantium grege.*	L'Alcoran même prouve que les Chrêtiens ne sont point du nombre des Associans. 1. Par le chap. de la famille d'Amran; Abraham n'étoit ny Juif, ny Chrêtien. Il étoit gentil, Mussulman, & il n'étoit pas non plus des Associans.	بنابرين در متن قراءت گويا در سوره ال عمـــران مسيحيان ومشركون جدا جدا مينامد بايـــن عبارت... ماكان ابراهيم يهوديا ولا نصرانيا ولكـــن كان حنيفا مسلما وما كان من المشركين *
2. Al cap. della peregrinazione in Mekka .... Dio separara nel giorno del Giudizio, li Fedeli, li Giudei, li Cristiani, li Magi, e li Associanti.	*2. Cap. De peregrinatione ad Mekkam. Fideles, & Judæos, & Sabæos, & Christianos, & Magos, & Associantes Deus die quo homines resurgent, ab invicem seiunget.*	2. Au chap. Du pelerinage de la Mekke;.... Dieu separera au jour du Jugement les fidelles, les Juifs, les Sabis, les Chrêtiens, les Mages, & les Associans.	وفي سورة الحج... ان الذين امنوا والذين هـــادوا والصبيين والنصاري والمجوس والذين اشركوا ان الله يفصل بينهم يوم القيامه *

Dunque

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Dunque l'Alcorano fa distinzione notabile frà Cristiani, ed Associanti, come frà Giudei, e Cristiani.	*Ergo Associantes inter, & Christianos, non secus quam inter Judæos, & Christianos distinguit Alcoranus.*	Donc l'Alcoran distingue les Chretiens d'avec les Associans, aussi bien qu'il les distingue d'avec les Juifs.	فلابد بموجب ايات مذكور اهل نصري واهل شراكت جدا باشند وبر اين موجب نسبت نصاري بمشركين حرام باشد بلكه بهتان عظيم *
Di più nel cap. della vacca vien vietato dammogliarsi con le donne d'i Associanti; mà nel cap. della mensa vien per il contrario concesso con le Cristiane.	*Item cap. de vacca prohibet rem uxoriam cum Associantibus; At cap. de mensa Mohammedanorum connubia cum Christianis fœminis vult esse licita.*	De plus dans le chap. de la vache il defend d'avoir affaire avec les femmes des Associans, & au contraire dans le ch. de la table il permet de contracter mariage avec les femmes Chretiennes.	باز في سورة البقرة .... لاتنكحوا المشركات و امّا في سورة المايدة نكح حلال داند يعني .... المحصنات من الذين اوتوا الكتاب من قبلكم *
Trino, & uno.	*Trinus, & unus.*	Trin, & un.	يكانه وسكانه * واحد ومثلث *
Trionfante.	*Triumphans.*	Triomphant.	مظفّر * منصور * قاهر * غالب * فاتح * سرافراز *
Trionfare.	*Triumphare.*	Triompher.	فتح كردن * مظفّر شدن * نصرت يافتن * غالب و منصور كرديدن *
Trionfo.	*Triomphus.*	Triomphe.	نصرت * فتح * غلبة * سرافرازي *
Tripartito.	*Tripartitus.*	Partagé en trois.	سه حصّه شده * بسه جزو منقسم كرديده * منقسم بثلاثة اقسام *
Triplicare.	*Triplicare.*	Tripler.	ستا كردن * ثلاثه نمودن * سه طبقه ساختن * سه مرتبه كردن *
Triplice.	*Triplex.*	Triple.	ستا * سه كونه * سه * ثلاثه *
Tripoli di Soria.	*Tripolis Siriæ.*	Tripoli di Sirie.	طرابلوس شام * شهر طرابلس * بندر طرابلس شام * مدينه طرابلس شام *
Tripoli di Barbaria.	*Tripolis Barbariæ.*	Tripoli di Barbarie.	طرابلس مغربي * مدينه طرابلس غرب * بندر طرابلس غربي * شهر قلعه طرابلس مغربي *
Trippe cotte.	*Visceralia cocta.*	Tripes cuittes.	سبروي * روده پخته * شكنبه وروده پخته * كرش پخته *
Tripudiare.	*Tripudiare.*	Sauter en dansant.	باصول رقصيدن * بابتهاج رقاصي نمودن * وشتن كردن *
Tristamente: malamente.	*Perperam.*	Mechamment.	ازروي بد ذاتي * بشريّت * شريرا * بسيا دلي * به بد نفسي * بشقاوت * بخباثت * بد ذاتانه *
Tristezza.	*Tristitia.*	Tristesse.	دلكيري * اندوه * غم * غصّه * غمناكي * ملامت * دژم *
Tristitia: malvagità.	*Malignitas.*	Malignité.	بد ذاتي * بدي * شقاوت * شريت * شر * خباثت * بد نفسي * حرامزادكي *
Tritare.	*Terere.*	Broyer.	سايه كردن * سحق نمودن * خرد كردن * كوفتن *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Trito.	*Contritus.*	Broyé.	کوفته * کوبیده * سلایه شده * مسحوق * سحق نموده *
Trivello grosso.	*Terebra.*	Gros foret.	برماهـــــــــه *
Triviale.	*Trivialis: communis.*	Trivial.	عام * پستایی * متعارف *
Trocisco.	*Trociscus.*	Trochisque.	قرص * قرصه *
Tromba.	*Scalmellum: tuba.*	Trompette.	نفیر * بوری * بقاق * درد * صور *
Tromba degl'Angeli.	*Tuba Angelica.*	Trompette des Anges.	ناقـــــــــــــو *
Trombettiere.	*Tubicen.*	Trompette; joueur de trompette.	نفیرجی * نفیر نواز * بوره زان * نیی * تقیعازن *
Tromba molto grande.	*Tuba maxima.*	Trompette fort lourde.	کرنا * کرنه * نای *
Troncare.	*Truncare.*	Tronquer.	بریدن * قطع نمودن * قصّ کردن *
Tronco d'albero.	*Truncus arboris.*	Tronc d'arbre.	کنده درخت * ساق درخت * کنده شجره *
Trono.	*Thronus.*	Trône.	تخت * سریر * عرش * کرسی * اریکه * وروار * تخت آراسته * دواج *
Troni; Angeli.	*Throni; Angeli.*	Trônes; Anges.	کراسی * طبقه فرشتکان کراسی *
Troppo.	*Nimis.*	Trop.	زیاده * بسیار * بغایت * بیحد *
Trotta; pesce.	*Tructa; piscis.*	Truitte; poisson.	✠ پختک ماهی * پختک ماهی اریوان *
Trottante.	*Succussans.*	Trottant: qui va au trot.	لک لک * لک لکی * بد راه *
Trottare.	*Succussare.*	Trotter.	لک لک رفتن * ناهنو ار راه رفتن *
Trovare.	*Invenire.*	Trouver.	پیدا کردن * بهم رساندن * جستن * یافتن * موجود نمودن *
Trovato.	*Inventus.*	Trouvé.	جسته شده * یافته شده * پیدا شده * موجود نموده *
Truffare.	*Irridere.*	Se moquer.	مسخرگی کردن * ریش خند کردن * هزل کردن *
Tu.	*Tu.*	Tu: toy.	تو * انت * خد * خدت *
Tuffare: attuffare.			
Tumore.	*Tumor.*	Tumeur.	آماس * ورم * ریم *
Tumulo.	*Tumulus.*	Tombeau.	تپّه گور * قبر * مقبره * تل * لحد * مرقد * نقرس *
Tumulto.	*Tumultus.*	Tumulte.	خرخشه * هنگامه * خیل * غوغا * انبوه * فتنه * شماطه * شورش * ولوله * ولولو * پرخاش * تالاج * خلالوش * خراروش * دمدمه *
Tumultuoso.	*Tumultuosus.*	Tumultueux.	غوغایی * بهنگامه * انبوهی * بافتنه * بشماطه * باشور *
Tumultuosamente.	*Tumultuosè.*	Tumultueusement.	باشورش * باهنگامه * با غوغا * بافتنه *
Tunisi.	*Tunisium: Carthago.*	Tunis; Ville.	تونس * شهر تونس * بلاد بربر تونس *
Tuo.	*Tuus.*	Tien: ton.	مال تو * از تو * مال خودت * مالت *

Tuona-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Tuonare.	*Tonare.*	Tonner.	رعد کردن * خرطرق کردن * قرغر کردن * قراقبع کردن * تندیدن * غرنبش شدن *
Tuono: tono.	*Tonitru.*	Tonnerre.	قرقر آسمان * خروش *
Turba.	*Turba.*	Troupe: populasse	کثرت * جمعیت * خلایق انبوه *
Turbante alla Persiana.	*Tulipantum Persicum.*	Turban à la Persane.	مندیل * دستار *
Turbante Turchesco.	*Tulipantum Turcicum.*	Turban à la Turque.	دستار * عمامه * لفافه * صارغ * میزر *
Turbarsi.	*Turbari.*	Se troubler.	مضطرب شدن * اضطراب بهم رساندن * برهم شدن * متشوش شدن * اندیدن * پریشیدن *
Turbine di vento.	*Turbo.*	Tourbillon de vent.	کرد باد * زوبعه * سابیه *
Turbit.	*Turbitum.*	Turbit.	تربت * تربل * تربت ابیض * تربل سفید * تربت مجوف *
Turchesco.	*Tricucus.*	Turquesque.	ترکـــــــــی *
Turchia.	*Turcia.*	Turquie.	ترکستان * ولایت ترکان * ولایت رومیها * ولایـــات خندکار * ملک خندکار *
La Turchia è come un corpo agonizante del quale Constantinopoli è il cuore; doue concorrono tutte le forze frà tanto che le estremità, sono già senza forza, e moto.	*Turciam considera quasi corpus agonizans, cujus cor Constantinopolis: huc nempe vires omnes concurrunt, dum extremæ partes languent exanimes.*	La Turquie est un corps agonizant dont Constantinople est le coeur; où toutes les forces concourent pendant que les autres parties sont sans force, & sans mouvement.	ترکستان کویا تن باشد در حال نزع و شهـــــر اسطنبول دل ان بدن باشد که چون سایر اجزا بی حرکت و بی زور باشند سوی دل باقی زور ایشان میفرستند *
Turchina.	*Cyrneus.*	Turquoise.	فیروزه * پیروزه * فیروزه نیشابوری * شط شهر باباکوری * فیروزه بواسحاقی *
Turchino.	*Cæruleus.*	Bleu.	آبی رنگ * ماوی * ازرق * آسمانی رنگ *
Turco.	*Turca.*	Turc.	ترک * عثمان لق * رومی * ترکمان * تورانی *
Li Turchi hanno il natural buono, e sincero, mà loro legge, ed il terrore panico de' Cristiani rende loro insolenti, e crudeli.	*Turcarum Indoles bona est atque sincera: Sed malum! ex legis ipsorum vesaniâ, nec non ex Christianorum panico terrore insolentes ac crudeles evadunt.*	Les Turcs ont le naturel bon, & sincere; mais leur loy, & la terreur panique des Chretiens les rend insolens, & cruels.	ترکان خوش خلق دارند اما از سبب وسوسه ایشان بلکه از جهت صبر کرستیانان ظالم میشوند *
Turma de' cameli.	*Turma camelorum*	Troupe de chameaux.	قطار شتر * یک قطار جمل * سبع جمال * رمّه شتر *
Turma d'animali.	*Turma animalium*	Troupe d'animaux.	کلّه چارپایان * قطیع مواشی * رمّه دواب *
Tutela.	*Tutela.*	Tutele.	وصیّة شرعی * سرکاری یتیمان *
Tutia.	*Tutia.*	Tutie,	توتیا * سنک توتیا * توتیای شیرازی فطیر *
Tutore.	*Tutor.*	Tuteur.	وصّی شرعی * سرکار یتما *
Tutta briglia.	*Laxatis habenis.*	A toutte bride.	به عنان * حد عنان *

Tu.

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Tutta via.	*Nihilominus.*	Toutesfois.	امّا * لیکن * وامّا * ولکن *
Tutti.	*Omnes.*	Tous.	همه * کلّ * جمیع * همه مردام *
Tutto.	*Omnis ; omne.*	Tout.	هر * کل * جمیع *
Tutto uno.	*Idem.*	Tout-un.	همه یکي * همه همین * کل فرد شي * همه یکچیز *
In tutto.	*In omnibus.*	En tout.	درهمه چیز * جمعاً * کلاً * في کل شي * درهمه صفت *
Per tutto.	*Ubique.*	Par tout.	درهمه جا * درهمه مکان * درهر جا که باشد * في کلّ موضع *
Tutto quanto.	*Omnia.*	Tout: le tout.	همه چیز * هر چیز * کلّ شي *

Va. Vac.

VA: va.	*Vade.*	Va : va donc.	برو برو * بروبرو *
La cosa va bene.	*Res benè succedit.*	La choſe va bien.	کارخوب میچلد * کارخوب صورت میبندد * کارخوب * مي کرد *
Va dinanſi.	*Progredere : vade.*	Marchez: allez en avant.	پش برو * پشتر برو * نهابرو *
Va alla mal hora.	*Vade in malam partem.*	Va à la malheure.	برو بچهنم * جهنم برو * گم شو *
Vacante : otioſo.	*Otioſus.*	Oiſeux.	تلان * لندي * طفیل * بیکاره * لشت * بطّال *
Vacanza.	*Vacatio: intermiſſio*	Vacance.	تعطیل * بطاله * فراغت *
Sede vacante, Vacare: attendere.	*Sede vacante.*	Siege vacant.	جا بیکس * منصب بیکس * منصبت معطّل * جاي موقوف *
Vacare; d'un beneficio. Vacatione: officio.	*Vacare; de beneficio.*	Vaquer; d'un benefice.	موقوف بودن * بیکس بودن * معطّل بودن * کار * شغل * عمل * فن *
Vacca.	*Vacca.*	Vache.	ماده گاو * بقر هایشه * دوشا *
Vaccarella.	*Vaccula.*	Petite vache.	گوساله ماده * بچره * عجله *
Vaccaro.	*Bubulcus.*	Bouvier.	گاوبان * گاودان * گاکلي * راعي بقر *
Vacchetta: corame.	*Corium vaccinum.*	Vachette: cuir de vache.	چرم گوساله * جلد عجله *
Vacuità.	*Vacuitas.*	Vacuité.	خلا * تخلیه * تفریغ *
Vacuare.	*Vacuare.*	Vuider.	خالي کردن * فراغ نمودن *
Vacuo.	*Vacuus.*	Vuide.	خالي * فارغ * صفر *
Vadare.	*Vadare.*	Paſſer à gué; guéer	عبور کردن * گذار کردن * گذراندن *
Vado.	*Vadum.*	Gué.	گذرگاه * معبر * جاي عبور کردن *
Vagare.	*Vagari.*	Aller çà & là:	گردیدن * سیاحت نمودن * سیر کردن * دربدر رفتن *

Vaga-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Vagabondo.	*Vagabundus.*	Vagabond.	آواره * سپار * پایین * یاره * دربدر * دریم *
Vagheggiare.	*Lustrare: contemplari.*	Considerer avec plaisir.	سیر کردن * تماشا کردن * زیارت کردن * بحضّ وصفا ملاحظه نمودن *
Vaghezza; grazia.	*Venustas.*	Bonne grace.	حسن * خفش اندام * لطافت *
Vago: grazioso.	*Venustus.*	Charmant: agreable.	مقبول * خفش صورت * حسن * خفش اندام * خوش ترکیب * ظریف * لطیف * مستطاب *
Valere: costare.	*Valere.*	Valoir.	ارزیدن — می ارزم * قیمت — بها — ثمن — ارزش داشتن *
Valere un fico.	*Nec nauci valere.*	Valoir un fêtu.	یک منقور نیرزیدن * قیمت یکپول نداشتن * هیچ نیرزیدن * بهایک پاپاسی نداشتن *
Valeriana.	*Valeriana.*	Valeriane.	فف * فف بزرگ * فوکوچک * فف صغیر * فو کبیر * فودقیق *
Valetudinario.	*Valetudinarius.*	Valetudinaire.	بودرد * علّتی * علیل * زبون *
Valigia.	*Hippopera: bulga.*	Valise.	مفرش * جامدان *
Valle.	*Vallis.*	Valée.	دشت * وادی * دره *
Valle di Giozafat.	*Vallis Josaphat.*	Valée de Josaphat	دشت حشرت * وادی الحشر *
Vallo: bastione.	*Vallus: vallum.*	Bastion.	ـــــــــرا *
Valore: animo. Valore: v: prezzo.	*Valor: animus.*	Valeur: courage.	شجاعت * دلیری * دلاوری * جگرداری * بهادری * نیرو * نیری * نیو * مهارت *
Valorosamente.	*Strenuè: fortiter.*	Valeureusement.	بهادرانه * دلیرانه * شجاعانه * بجگرداری * نیرومندانه *
Valoroso.	*Strenuus: fortis.*	Valeureux.	بهادر * دلیر * شجاع * دلاور * جگردار * نیرومند * کُرد *
Vampa.	*Flamma.*	Flamme.	لنبه * شعله * لهبه *
Vana gloria.	*Vana gloria.*	Vaine gloire.	لاف * فخر باطل * مدح باطل * خود بینی * خود پسندی *
Vanamente.	*Vanè.*	Vainement.	عبث * باطل * باطلاً *
Vaneggiare.	*Vanescere.*	Perdre le sens.	هایدن کردن * عقل شوریده شدن * اختلاط ظهن نمودن * بیهوده شدن *
Vanello; ucello.	*Vanellus.*	Vaneau.	دال بُره *
Vanga.	*Ligo: bipalium.*	Beche: houë.	بیل * مسحه *
Vangelista.	*Euangelista.*	Evangeliste.	نویسنده انجیل * کاتب انجیل مقدّس * انجیلی * محرّر صحف انجیل * اوطرانیج *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Vangelizare.	*Evangelizare.*	Evangeliser: precher l'Evangile.	اظهار انجيل كردن * انجيل را بشارت نمودن * تعليم انجيل الحق كرّوس نمودن *
Vangelio.	*Evangelium.*	Evangile.	انجيل * كتاب انجيل مقدس ✠ اويطرنك *
Vangelio rozzo (Carmil-avieteran) luogo di perigrinaggio dell' Armeni nel villaggio di *Sciuriscon* incirca sei giornate lontano d'Aspahan.	*Evangelium rubrum* (Carmil-avieteran:) *peregrinationis locus Armenorum, in oppido* Sciuriscon *sex circiter diebus Aspahano distante.*	L'Evangile rouge, (*Carmil-avieteran*) lieu de pelerinage des Armeniens au village de Chouriscon, à six journées d'Ispahan.	انجيل سرخ بارمني ✠ كارميل اويطران زيارتكا باشد در ده شوريسكان شش روزه راه دور از اصفهان در كنيسه ارامنا *
Si chiama rozzo, perche la coperta è ornata de rubini.	*Vocatur rubrum, vel ex eo quod tegmen ex rubinis compactum.*	On l'appelle rouge à raison de la couverte ornée de rubis.	اورا سرخ كفيند از سبب جلدش كه مرصع باشد از ياقوت سرخ *
Fù scritto già 400 anni fà nel monastero di Ac-tamar sopra il lago di Van.	*Scriptum fuit in monasterio Armenorum Ac-tamar ad lacum* Van *dictum ab hinc* 400 *circiter annis.*	Il est ecrit en Armenien dans le monastere d'Actamare sur le lac de Van depuis environ 400 ans.	نوشته شد در دير اختمر نام بالاي دريا چه وان از تاريخ چهارصد ساله بزبان ارمني *
Il Sig. l'Etoile famoso Mercante della Compagnia Francese lesse à mia istanza alguni luoghi, dove si trovò il titolo di Giesu Cristo Figlio di Dio: *Astuax uerti.*	*D. De l'Etoile celebris Societatis Gallicæ Mercator quædam hujus Euangelii loca me rogante perlegit, ubi revera nomen Jesu Christi Filii Dei reperitur*; Astuax uerti).	Mr. De l'Etoille fameux Marchand de la Comp. Françoise, verifia à mon instance quelques passages, où est le nom de J. C. fils de Dieu (*Astuax uerti.*)	اقالويس لتول تاجر مشهور جماعت فرنسه بحضور من بحقيقت متن ان كتاب رسيده ديد كه نام ✠ كرستوس استواكس ورتي يعني پسر خدا در ان پيدا باشد *
Il concorso etiandio de' Mahometani vi è continuo per la fama de' miracoli principalmente per sanar li matti.	*Continuus illic confluxus etiam Mohammedanorum ob miraculorum famam præsertim circa stolidos.*	Le concours y est continul même des Mahometans pour la renommée des miracles sur tout pour la guerison des fols.	وانجا خلايق بسيار هميشه بزيارت ميروند هم محمديها براي شهرت كرامات خصوصا براي شفا مجانين *
Vanità.	*Vanitas.*	Vanité.	بطلان * بيكاري * هوا *
Vano: superbo.	*Vanus: superbus.*	Vain: superbe.	خود پسند * خود بين * متكبّر * دماغي * تلافتون * خود فروش *
Vano: frivolo.	*Vanus: futilis.*	Vain: passager.	باطل * فاني * عبث * بي ثبات * بيقرار *
Vantaggiato.	*Prærogativa insignitus.*	Avantagé.	صاحب فضيلت * مختصّ * صاحب خصوصيّت * باحيصيت * صاحب اختصاص *
Vantaggiare.	*Privelegio insignire.*	Avantager.	اختصاص كردن * فضيلت دادن * مختص نمودن *
Vantaggio.	*Privilegium: prærogativa.*	Avantage.	خصوصيت * فضيلت * اختصاص *
Vantare.	*Jactare.*	Vanter.	تعريف كردن * ستايش نمودن * ستودن *
Vantarsi.	*Jactare se: gloriari.*	Se vanter.	لاف زدن * تعريف خود كردن * شاه اندازي نمودن * وصف خود كردن *

Vantato-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Vantatore.	*Jactabundus.*	Qui se vante.	لاف زن * باد بروت * باد بر * باد بره * پاروله * خفاد فروش *
Vaporatione.	*Evaporatio.*	Evaporation.	تبخير * هباء *
Vapore.	*Vapor.*	Vapeur.	هباء * بخار *
Vaporoso.	*Vaporiferus : vapidus.*	Plein de vapeurs: vaporeux.	بخاردار * مبخّر *
Varietà de' colori Vario : v: diverso.	*Colorum varietas.*	Diversité de couleurs.	آلاجه * الوان * تلوين * اختلاف * رنكها * حلوقي * حلوقي *
Varole.	*Vari.*	Petite verole.	ترك * آبله * جداري * بشنج * پشنجه *
Varolato.	*Varis laborans.*	Qui à la petite verole.	آبله دار * صاحب آبله * محدور * صاحب جدري * پزموي *
Vasca.	*Labellum : lacus.*	Cuve : tine.	آب انبار * بركه * حوض *
Vasetto.	*Vasculum.*	Petit vase.	حقه * ظرف * مرطبان كوچك *
Vasi domestici.	*Vtensilia.*	Vases domestiques.	آلات خانه * دامال * خيفر *
Vaso.	*Vas.*	Vase : vaisseau.	قاب * ظرف * جاي * انا *
Vaso per fiori.	*Vasculum florum.*	Vase à fleurs.	گلدان * ظرف گل *
Vaso grande per lavare; di rama.	*Capedo.*	Vase de cuivre à laver.	طشت * لقن بزرك *
Vaso grande di terra.	*Vas aquæ : aquiminarius.*	Cruche de terre.	خسين * انگون * انجانه * خزف *
Vaso per vino.	*Labrum : carchesium.*	Cruche à tenir du vin.	خم * خمخانه *
Vaso con due maniche.	*Diota.*	Vase à deux anses.	قاب دو دسته * لنگري دو دسته * منسف *
Vaso dà dar acqua alle mani.	*Gutturnium : malluvium.*	Aiguiere.	آفتابه لقن * ابريق لقن * دست شور * تامواره *
Vassallo; vassalli. Vasto : v : ampio.	*Subditus : subditi.*	Vassal; vassaux.	رعيت — رعايا * تابع * بغلان * زير دستان * كوكبه *
Ubidire.	*Obedire : parere.*	Obeir.	فرمون بردن * اطاعت كردن * طپانيدن *
Ubriaco.	*Ebrius.*	Ivre.	مست * سكران * مدهوش *
Uccelletto.	*Avicula.*	Petit oiseau.	مرغك * مرغ كفچك *
Uccelliere.	*Aviarius : auceps.*	Oiseleur.	مير شكال * قوشچي *
Uccelliera.	*Cavea.*	Voliere.	قوش خانه * مرغان خانه *
Uccello.	*Avis : volucris.*	Oiseau.	مرغ * طير * پرنده *
Uccello di notte.	*Bubo.*	Oiseau de nuit : hibou.	توبر * خفج * به * چغو * چغنه * تحمس *
Uccello di rapina.	*Avis rapax.*	Oiseau de rapine.	مرغ رباينده * طير جارح *
Uccello del paradiso.	*Apos.*	Oiseau de paradis.	خاشتنشاب * افسركر * چوبينه *
Ucciso.	*Occisus.*	Tué.	كشته * مقتول * هلاك شده *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Ucciditore.	*Occisor.*	Meurtrier; homicide.	کشنده * قاتل * هلاکی *
Uccisione.	*Occisio.*	Meurtre.	قتال * مقاتله * کشتي * دمار *
Udibile.	*Audibilis.*	Qui se peut ouir.	قابل استماع * شنيدن پذير * باب استماع *
Udienza.	*Audientia.*	Audience.	اجازت * استماع *
Dar udienza.	*Audientiam concedere.*	Donner audience.	استماع دادن * اجازت فرمودن * مجيز ساختن *
Haver udienza.	*Audientiam obtinere.*	Avoir audience.	استماع يافتن * مجيز شدن * اجازت يافتن *
Udire.	*Audire.*	Ouïr.	شنيدن ـ ميشنوم * سمع نمودن * گوش کردن * يعاشيدن *
Udito; senso.	*Auditus; sensus.*	Ouïe; sens.	قوّت سامعه * شنيدن *
Uditore.	*Auditor.*	Auditeur.	شنونده * سامع * گوش کننده *
Uditoïo.	*Auditorium.*	Auditoire.	ديوان خانه * مجلس درون *
Vecchia.	*Vetula: anus.*	Vieille.	پيره زن * عجوزه * خرّتوت *
Vecchiaïa.	*Senectus.*	Vieillesse.	پيري * شيب * شيخوخه *
Vecchio.	*Senex.*	Vieillard.	پير * شايب * مسنّ * کهن * شيخ * بلوده * زال خرست *
Vecchio: non nuovo,	*Vetustus: veter.*	Vieux: qui n'est pas neuf.	کهنه * عتيق * قديم * خَلَق *
Veccia.	*Viscia.*	Vesce.	هرطمان * ماش * جلبان * کلول *
Vedere.	*Videre.*	Voir.	ديدن ـ مي بينم * ملاحظه کردن * نظر کردن * نگاه کردن *
Vedova.	*Vidua.*	Veufve.	بيوه * بيوه زن * عزبه * گمار *
Vedoanza.	*Viduitas.*	Viduité.	عزوبيّت * عزبي *
Vedouo.	*Viduus.*	Veuf.	عزب * مرد عزب *
Veduto.	*Visus.*	Veu.	ديده * ديده شده * منظار * نظر کرده شده *
Vegetabile.	*Vegetabilis.*	Vegetable.	نبات * رونده * نبت کننده *
Vehemente.	*Vehemens.*	Vehement.	تند * شديد * سخت * برتل *
Vehementemente	*Vehementer.*	Fort: grandement.	بشدّت * بتندي * سخت *
Vela della nave.	*Velum navis: carbasus.*	Voile de navire.	اوزار کشتي * بادبان * شراع *
Velare.	*Velare.*	Voiler.	پوشيدن * ستر کردن * مستور نمودن * پرده کشي کردن * محجوب گردانيدن *
Velato.	*Velatus.*	Voilé.	مستور * پوشيده * ستر نموده * محجوب *
Veleggiare.	*Velificare.*	Faire voile.	اوزار وزيدن * اوزار بلند کردن *
Veleno.	*Venenum.*	Venin.	زهر * سم * قاتل *
Velenoso.	*Venenatus.*	Venimeux.	زهردار * قاتل * سمّدار *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Velo.	*Velum.*	Voile.	پرده * ستر * حجاب * تاخ * مظلی *
Velo del capo per donne.	*Velum muliebre.*	Voile de tête; des femmes.	سپریچ * عصابه * چتمر * وقایه * سراءرج *
Velo per il petto.	*Mamillare.*	Voile pour la gorge	سینه بند * مصری *
Velo della faccia; delle donne.	*Velum faciei; muliebre.*	Voile de la face; des femmes.	خمار * برقع * نقاب *
Velo grande dà testa à piedi.	*Velum muliebre à capite ad pedes.*	Grand voile de femmes.	روپاک * مقنعه *
Veloce; huomo.	*Velox; de homine.*	Promt: vite.	چابک * چلد * چسپان * سبکرو * تیزرو * پرشوش * دمان * نیک دو *
Veloce; del cavallo.	*Celer; de equo.*	Courfier.	الشه * چپکرن * تندرو * تیزرو * شبشب * باد پا * یسنک * پرتک * نیک دو *
Veluto.	*Holofericum.*	Velours.	مخمل * قطیفه * چکن *
Vena.	*Vena.*	Veine.	رگ * عرق *
Vena d'acqua.	*Meatus aquæ.*	Veine d'eau.	چشمهٔ آب * چشمه * عین * ینبعاع *
Vena poetica.	*Vena poetica.*	Veine poëtique.	دلاغی * سلیقه *
Vena de' metalli.	*Vena metallorum.*	Veine des metaux	کان * معدن * منبع *
Venale.	*Venalis.*	Venal: à vendre.	فروختنی * مبیع * باب فروختن *
Vendemia.	*Vindemia.*	Vendange.	انگور ریزی * چیدن انگور * محصول عنب خورچین *
Vendemiare.	*Vindemiare.*	Vendanger.	انگور ریختن * خورچین کردن *
Vendemiatore.	*Vindemiator.*	Vendangeur.	انگورچین * انگور ریز *
Vendere.	*Vendere.*	Vendre.	فروختن — میفروشم * بیع نمودن * مبیع ساختن * فروخت کردن *
Vendetta.	*Vindicta.*	Vengence.	انتقام * نقمه * نقامه * قصاص * داد ستد * باز خواست *
Vendicare.	*Ulciſci.*	Venger.	انتقام * کردن * منتقم گردیدن *
Vendicarſi.	*Vindicareſe.*	Se venger.	انتقام گرفتن * خودرا منتقم نمودن * داد ستاندن *
Vendicatore.	*Vindex.*	Vengeur.	داد ستان * باز خاست کنندهٔ * انتقام کنندهٔ *
Vendicativo.	*Vindicativus.*	Vindicatif.	انتقامی * منتقام گیر * منتقم * انتقام کنندهٔ *
Vendita.	*Venditio.*	Vente.	فروختنی * فروخت * بیع *
Venditore.	*Venditor.*	Vendeur.	فروشندهٔ * بایع * بیّاع *
Venduto.	*Venditus.*	Vendu.	فروخته شدهٔ * مبیوع نمودهٔ * بیع شدهٔ *
Venerabile.	*Venerabilis.*	Venerable.	محترم * مکرّم * معظّم * والاکرام والاحترام * محتشم * دمان * پارشک * هزیر *
Venerare.	*Venerari.*	Venerer.	تعظیم کردن * موقر نمودن * تکریم و تعظیم نمودن * حشمت وعزت بجا آوردن *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Veneratione.	*Veneratio.*	Veneration.	كرام * احتشام * احترام * تعاقير * عزّت واعزاز وحرمت *
Venerdi.	*Feria sexta : dies veneris.*	Vendredy.	روزآدينه * روزجمعه *
Venere ; pianeta.	*Venus ; planeta.*	Venus ; planete.	زهره * ناهيد * وپاراي * زاوس *
Venereo.	*Venereus.*	Venerien.	دن نقس * نفساني * شهوتي * شهوت پرست * مطيع النفس و الشهوة *
Venetia.	*Venetiæ.*	Venise.	ونيک * شهر ونيک * مدينه ونيک *
Venicnte.	*Veniens.*	Venant.	آينده * جاي *
Venire.	*Venire.*	Venir.	آمدن — مي آيم * واره شدن * تشريف نمودن * رسيدن * واصل شدن * وصول نمودن *
Vantaglio.	*Ventilabrum : flabellum.*	Evantail.	باد زن * باد بزن * مروحه * مهفّه * وازن *
Ventezimo.	*Vigesimus.*	Vintiême.	بيستم * العشرون *
Venti.	*Viginti.*	Vingt.	بيست * عشرين *
Vento.	*Ventus.*	Vent.	باد * هوا * نسيم * صبا *
Vento prospero.	*Ventus prosper.*	Bon vent.	باد موافق * ولام * باد موافق * باد خير * ريح السليم *
Vento contrario.	*Ventus adversus.*	Vent contraire.	باد مخالف * باد بد * باد بي خير * ريح مضنّ * ريح معصف *
Ventosa.	*Cucurbitula.*	Ventouse.	حجامت * محاجم * شيشه حجامت * كهبه *
Ventosità.	*Ventositas.*	Ventosité.	نفخ * باد * ريح *
Ventoso.	*Ventosus.*	Venteux.	بادي * هوايي * ريحي *
Ventre.	*Venter.*	Ventre.	شكم * بطن * جاق *
Ventricolo de gli Augelli.	*Ventriculus avium*	Gesier des oiseaux	سنكدان * قانصه * حاصله *
Ventricolo.	*Ventriculus.*	Ventricule.	معده * شكنبه *
Ventura buona.	*Prospera fortuna.*	Bon-heur.	طالع ميمون * بخت همايون *
Venturato.	*Fortunatus.*	Fortuné : heureux	بر خوردار * صاحب اقبال * صاحب بخت ونصيب *
Venuta.	*Adventus.*	Arrivée : venue.	درود * وصول * رسيدن * آمدني *
Verace.	*Verax.*	Veritable : qui dit la verité.	راست * صادق * راست گو * حقيق *
Veramente.	*Verè.*	Veritablement.	بحقيقه * ازروي صدق * حقيقتاً * صادقاً * البتّه * يقينا * لاشک * بغير شک وشبهه * حضور *
Verbo attivo.	*Verbum activum.*	Verbe actif.	فعل الفاعل *
Verbo passivo.	*Verbum passivum.*	Verbe passif.	فعل المفعول *
Verde.	*Viridis.*	Verd.	سبز * اخضر * علف رنگ *
Verde chiaro.	*Color subviridis vegetus.*	Verd brun.	سبز روشن * سبز فستقي *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Verde oscuro.	*Color sub viridis; obscurus.*	Verd-brun.	سبز تيره * سبز نفطي *
Verdeggiare.	*Virere: virescere.*	Verdoyer.	سبزه زار شدن * مخضّر گرديدن * سبزه رنگ نمودن *
Verdeggiante.	*Virescens: virens.*	Verdoyant.	سبزه زار * مخضّر *
Verderame.	*Ærugo.*	Verdet.	زنگار * زنجار *
Verdone; uccello.	*Vireo; avis.*	Verdet; oiseau.	شقراق * خضيري *
Verdura.	*Viretum.*	Verdure: herbes.	سبزي * خضره * اخضار *
Verga: bacchetta.	*Virga.*	Verge: baguette.	تعليمي * عصا * چوب دستي *
Verga di Moize.	*Virga Moysis.*	Verge de Moyse.	عصاء حضرت موسي * عصاء معجزه حضرت موسي كليم الله *
Vergine.	*Virgo.*	Vierge.	بكر * عزرا * بتول * دوشيزه * دختر خجسته * آزير * ارير *
Verginità.	*Virginitas.*	Virginité.	دختري * بكريّت * بكارت * عزريّه * دوشيزه گي * خجستگي * مهر *
Vergogna: pudore	*Pudor.*	Honte.	حيا * شرم * عار * دهشت *
Far vergogna.	*Pudore suffundere.*	Faire honte.	خجل كردن * شرمنده ساختن * تفحيم نمودن * تشويز دادن *
Vergognarsi.	*Pudere.*	Avoir honte.	شرمنده شدن * خجل شدن *
Vergogné di l'huomo.	*Pudenda viri.*	Hontes: parties honteuses.	عيب آدم * حياگاه * اندام *
Verificare.	*Verum comprobare.*	Verifier.	تصديق نمودن * تحقيق كردن * محقق گردانيدن * ثابت ساختن * در كشف حقيقت استقصا فرمودن *
Verisimile.	*Verisimilis.*	Vray-semblable.	نزديك براستي * احتمالي * مصدق * احتمالدار *
Verisimilitudine.	*Verisimilitudo.*	Vrai-semblance.	احتمال * گمان * انديشه *
Verità.	*Veritas.*	Verité.	راستي * حق * صداقت * صدق *
Verme.	*Vermis.*	Ver.	كرم * دود * ديدان * خركبفته * خرك *
Verme del legno.	*Teredo.*	Ver qui ronge le bois.	چوب خوره * بدره *
Verme di fromento.	*Curculio.*	Artison.	حشره * توته گندم *
Verbenaca.	*Verbenac.*	Verbene; herbe.	راعي الحمامه * پرستريون * انگربزان *
Vermicelli di pasta.	*Vermiculi esculenti*	Vermicelli d'Italie.	رشته * رشته خطايي * شهيره * شعيريّه * آيزك * پت *
Vernale.	*Hyemalis.*	D'hyver.	زمستاني * شتوي *
Vernice.	*Vernix.*	Vernis.	روغن كمان * روغن سندروس * روغن سقّر * تربنطين *
Verruca.	*Verruca.*	Verrue.	شنگل * ثالوله * آرخ * پالف * پالفزه * مهك * ورغن * جلمك *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Verroglio.	*Pessulus.*	Verrouïl.	دزدام * کلبدران * چنده * پسلله در *
Versare.	*Effundere.*	Verser.	ریختن - می ریزم * حل کردن *
Versato.	*Effusus.*	Versé : repandu.	ریخته * مسکوب * مصبوب * مبدّد *
Versicolo d'un libro.	*Versiculus libri.*	Verset d'un livre.	آیة * آیه کتاب * حدیث *
Versificare.	*Versificare.*	Faire des vers.	بیتها ساختن * مشاعره نمودن * شعر گفتن *
Verso. Verso : v : dà : à.	*Carmen : versus.*	Vers : rime.	بیت * شعر * نظم *
Vertebre.	*Vertebræ.*	Vertebres.	مهرهای پشت * جرز الظّهر *
Vertigine.	*Vertigo.*	Vertige.	سر گیج * دوّار * کوفت دوّار *
Vescovo.	*Episcopus.*	Evêque.	خلیفه ✠ مطران ✠ اپیسکپوس * اسکف * هدید *
Vespa.	*Vespa.*	Quêpe.	زنبور * کنج * بوز * نحل الخمّار *
Vespone.	*Crabro.*	Frelon : bourdon.	خرکـــــــــر *
Vessatione.	*Vexatio.*	Vexation.	زحمت * ازار * جفا * عزاب * اشکنجه * ستم * اذیّت *
Vessica.	*Vesica.*	Vessie.	شاشان * مثانه *
Veste.	*Vestis.*	Habit : vêtement.	رخت * لباس * جامه * پوشاک * پوشش * پوشیدنی * پایژه *
Li Mahometani chiamano li versicoli di l'Alcorano Aïeh, (ایه) cioè miracolo.	*Versiculos Alcorani vocant Mohammedani Aïeh (ایه) i. e. miraculum.*	Les Mahometans appellent chaque verset de l'Alcoran Aïeh ; (ایه) c'est à dire miracle.	هر بیت قرآن ایه کویند اما این نام از کجا وچرا *
Veste ordinaria Persiana.	*Vestis Persica ordinaria.*	Veste à la Persane ordinaire.	قـــــبـــــا *
Veste dà cavalcare Persiana.	*Vestis Persica equestris.*	Veste Persane pour aller à cheval	چپکـــــــــن *
Veste longa.	*Vestis ob longa.*	Veste longue.	درّاعه * لباده *
Vestiario.	*Vestiarium.*	Garde-robe.	رخت خانه * اسباب خانه *
Vestibolo.	*Vestibulum.*	Vestibule : porche.	فضای درگاه * جلوخانه *
Vestigio.	*Vestigium.*	Vestige : trace.	نشان * اثر * نشانه *
Vestire.	*Vestire.*	Vêtir.	پوشانیدن - می پوشانم * ملبّس نمودن *
Vestirsi.	*Induere se.*	S'habiller.	پوشیدن * ملبّس شدن *
Vestito.	*Vestitus.*	Vêtu : habillé.	پوشیده * ملبّس * ملبوس شده *
Veterano.	*Veteranus.*	Veteran.	قدیم * مکهنه * مزمن * مسنّ *
Vetraïa.	*Vitriaria officina.*	Verrerie.	شیشه گرخانه * کارخانه شیشه گری *
Vetraro.	*Vitriarius.*	Verrier.	شیشه گر * استاد شیشه گر *
Vetro.	*Vitrum.*	Verre.	ابگینه * شیشه * زجاج *
Vetriata.	*Opus vitriarium.*	Ouvrage de verre.	دریچه جام کاری * پنجره جام کاری *

Vettiga-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Vettigale.	*Vectigal.*	Tribut : douane.	* خراج * باج * مالیّه * ترفاق *
Vettovaglia.	*Victus: commeatus.*	Victuaille.	* ازوغه * ذخیره * زواد * ناه * رزق *
Vettura.	*Vectura.*	Voiture.	* کرایه راه * اجرت مکاری *
Vetturino.	*Vector.*	Voiturier.	* جلف دار * چاروا دار * مکیری * مکاری * کراکش *
Vezzoso.	*Delicatulus.*	Mignard.	* لطیف * نوازنده * ذی ازش کننده * رعایت کننده *
Ugola.	*Epiglottis.*	Luette.	* زبانک * زبان حلقوم * لسان للوت
Uquale.	*Æqualis.*	Egal.	* مساوي * متساوي * برابر * یکسان
Via : v : ſtrada.			
Via lattea.	*Via lactea.*	Chemin de S. Jacques.	* کهکشان * کهکشان فلک * مجرّ الکبش * کاه کشان *
Viaggio.	*Iter: via.*	Voyage.	* سفر * مسافرت * سیر * تعجه *
Viandante.	*Viator.*	Voyageur.	* مسافر * راه رو * سفر کننده * سالک * رونده *
Viatico.	*Viaticum.*	Viatique.	* خرجي راه * خرجي مسافرت * بنات * پشیمج * پیشتری * توشه *
Viatico; Sacramento.	*Viaticum; Sacramentum.*	Viatique; Sacrement.	* قدّاس اخر عمر ✠ سر پتیان حال نزع * قربان مقدّس * وقت رحلت *
Vicariato.	*Vicariatus.*	Vicariat.	* جانشیني * وزارت * نیابت *
Vicario.	*Vicarius.*	Vicaire.	* جانشین * نایب * خلیفه * وکیل * کماشته * حاجّاب * قایم مقام *
Vicenda.	*Reciprocatio.*	Tour: reciprocation.	* ذی پت * وقت ذی پت * غبّ * مغبّ *
Vice-Rè.	*Pro Rex.*	Vice-Roy.	* نایب پادشاه * جانشین شاه * خلیفه سلطان * قایم مقام الملک *
Vicinanza.	*Vicinitas.*	Voiſinage.	* همسایکي * مجاورت * جوار * مجاورت *
Vicino di caza.	*Vicinus.*	Voiſin.	* همسایه * جار *
Vicino : non lontano.	*Propinquus.*	Proche : voiſin.	* نزدیک * قریب *
Vicino.	*Propè : juxta.*	Prez.	* پیش هم * نزدیک * به پهلو *
Viciſſitudine.	*Viciſſitudo.*	Viciſſitude.	* تغیر * تبدیل * غبّ نوبت * مغبّ *
Vietamento.	*Prohibitio.*	Defenſe.	* منع * قروغ *
Vietare.	*Prohibere.*	Defendre.	* منع کردن * ممنوع نمودن * قروغ کردن * نهي کردن *
Vigezimo.	*Vigeſimus.*	Vintiême.	* بیستم * العشرین *
Vigilante ; nelli affari	*Vigilans : diligens.*	Vigilant dans les affairs.	* سر حساب * واقف * متقن * باخبر *
Vigilante : chi non dorme.	*Vigil.*	Veillant.	* بیدار * منتبه * وهیان * ساهر * سوله * شبخان *
Vigilanza.	*Vigilantia.*	Vigilance.	* تاکید * سعي * کوشش * جهد * همّت * اقدام *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Vigilare nelli affari.	*Invigilare negotiis*	Veiller sur les affaires.	واقف شدن * سر حساب بی دن * مقید بودن * قید نمودن * باخبر بودن * اقدام کردن *
Vigilare : non dormire.	*Vigilare.*	Veiller.	بیدار کردن * بیدار بودن * ساهر بی دن * منتبه بودن *
Vigilia d'una festa	*Vigilia ; pervigilium festi.*	Vigile d'une fête.	عرفه * روز عرفه * یوم عرفه * عرفات *
Vigilia.	*Vigilia.*	Veille.	بیداری * بیخوابی * سهر * انتباه *
Vigna.	*Vinea.*	Vigne.	باغ انگور * بستان العنب * باغ رز * بستان مو *
Vigore.	*Vigor.*	Vigueur.	قوّت * قدرت * زور * حیل * توانایی * تبی *
Vigorosamente.	*Viriliter.*	Vigoureusement.	مردانه * دلیرانه * شجاعتانه * بهادرانه * دلاورانه * جگردارانه * بقوّت وزور * باتوانایی * بشدّت *
Vigoroso.	*Vegetus : fortis.*	Vigoureux.	پرقوّت * پرزور * قوی * شدید * محکم * زورمند *
Vile: di bassa conditione.	*Ignobilis : vilis.*	Vil : roturier.	بیسروپا * بی اصل و نسب * فرومایه * پست *
Vile : di poco prezzo.	*Vilis.*	Bon marché.	ارزان * رخیص * کم قیمت * مناسب *
Vile : da poco.	*Vilis : contemptibilis.*	Vil : mepriſable.	عیش * خیس * بی وجاهت * هرزکار * فرومایه * کمین * خاشاک * خاکسار *
Vilipendere.	*Vilipendere.*	Mépriſer.	خفّت کردن * خفیف نمودن * محقّر کردن * حقیر نمودن * اهانت کردن * مهین گردانیدن * بی عزت کردن *
Vilipezo.	*Vilipensus : contemptus.*	Mepriſé.	خفیف شده * خفت یافته * متخفّف گردیده * حقیر شده * بی عزت شده * مهین گردیده * خاشاک *
Villaggio.	*Pagus.*	Village.	دیه * قریه * قصبه * کیو *
Villa.	*Villa.*	Maiſon de campagne : metairie.	ملک * عقار * مزرع *
Villanamente.	*Ruſticè.*	Ruſtiquement.	روستایانه * بی ادبانه * بی تمیزانه *
Villano : ruſtico.	*Vilitas.*	Baſſeſſe.	خسّت * خسی * خساست * پایین دستی * کم وجون * پستی *
Vimine.	*Vimen.*	Oſier.	بید * جلیف *
Vinaccia.	*Vinum facation.*	Piquette.	شراب تنک تیر * شراب منکّنه *
Vinagro.	*Acetum.*	Vin-aigre.	سرکه * خل * اشکی *
Vincere.	*Vincere.*	Vaincre.	غالب شدن * استیلا کردن * مغلوب ساختن * الزام نمودن * ملزم گردانیدن * ظفر یافتن * جریدن *
Vincitore.	*Victor.*	Vainqueur.	مظفر * منصور * مویّد * غالب * ساخر * بکمان * پیروز *

Vince-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Vincolo.	*Vinculum.*	Lien.	بند * طناب * رباط *
Vino.	*Vinum.*	Vin.	شراب * گلاب ناب * نبيذ * خمر * مل * صَبُوح * مُدام * بكماز * مُل * كيپه *
Vino abbruggiato	*Aqua vitæ.*	Eeau de vie.	عرق * منكف * منكو *
Vino colato.	*Vinum colatum.*	Vin passé.	شراب صاف * شراب ناب * شراب بصفدان چكانده *
Vino della matina	*Haustus vini matutinus.*	Vin du matin.	صَهمـــــــا *
Tratto di vino.	*Vini poculum magnum.*	Rasade.	دوستكـــــــام *
Vinti.	*Viginti.*	Vint.	بيست * عشرين *
Vinto.	*Victus.*	Vaincu.	مغلوب شده * منغلب گرديده * شكست يافته * ملزّم گرديده *
Viola.	*Viola.*	Violette.	بنفشه * گل بنفشه * فرفيري *
Viola alba.	*Viola alba.*	Violette blanche.	داد شيرجـــــن *
Violare le legi.	*Violare leges.*	Violer les lois.	شرايع شكستن * قوانين مبطل نمودن * خلاف شريعة كردن *
Violentare.	*Vim inferre.*	Violenter : faire force.	زور كردن * جبر نمودن * غصب كردن *
Violentato.	*Vim passus.*	Forcé.	مغصوب شده * غصبي گرديده * زور وجبر پذيرفته *
Violentemente.	*Violenter.*	Violamment,	بجبر * بزور * بغصب * جبرا * غصبا * بالقوه *
Violente.	*Violentus.*	Violent.	غاصب * غصب كننده * جبر وزور كننده * چيز وگير *
Violenza.	*Violentia.*	Violence.	غصب * زور * قوّة * جبر *
Vipera.	*Vipera,*	Vipere.	افعي * مار افعي * افعا * وزل * تيرمار *
Virgulto.	*Virgultum.*	Arbrisseau.	درخت نوچه * نهال *
Virile.	*Virilis.*	Viril.	مردي * رجلي * رجالي * باب مرد * مراجل *
Virilità.	*Virilitas.*	Virilité.	مرديّت * رجليّت *
Virilmente.	*Viriliter.*	Virilement.	مردانه * بمردي *
Virtu ; habito.	*Virtus ; habitus.*	Vertu.	فضيلت * فضل * خلق *
Virtu cogitativa.	*Virtus cogitativa.*	Vertu cogitative.	كمان * ظنّ * قوت متصرّفه *
In virtu d'un commandamento.	*Vi mandati.*	En vertu d'un mandat.	بموجب حكم شاه * بحسب امرجها نمطاع واجب الاطاعة *
Virtuoso.	*Virtute præditus.*	Vertueux.	صالح * نيك * فاضل * صاحب فضيلت * صاحب اخلاق * راست *
Viscere.	*Viscera.*	Entrailles.	دوده * امعا * مصران * مصير * جگر بند *
Vischio.	*Viscum.*	Aglù.	فلفل هوا * دبق * سپستان * مخبطا * مخاط *
Vischiato.	*Visco infectus.*	Pris a l'aglù.	دبق آلوده * مدبّق * بفلفل هوا ماليده *
Viscosità.	*Viscositas.*	Viscosité.	چيندگي * دبقيه * غليضي *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Viscoso.	*Viscosus.*	Viscueux.	غليظ * چسپنده * دبقي * ملزق *
Visibile.	*Visibilis.*	Visible.	ديدني * باب ديدن * ديدني پذير * نظري * قابل النّظر * منظور * مراي * مترايّي * قابل ملاحظه *
Visibilmente.	*Visibiliter.*	Visiblement.	ظاهرانه * نمايانه * پيدايانه * اشكاراً * ظاهراً *
Visione.	*Visio.*	Vision.	نظر * ديدني * رويت * تبصير *
Visione di Dio.	*Visio Dei.*	Vision de Dieu.	ديدني خدا * مَنْظَر اللّه تعالي * رويت ايزد تبارك وتعالي *
Visita.	*Visitatio.*	Visite.	ديدني * زيارت * ملاقات *
Visitare.	*Invisere.*	Visiter.	ملاقات كردن * كسي را زيارت كردن * بديدن كسي رفتن *
Visitatore.	*Visitator.*	Qui rend visite.	زيارت كننده * ملاقات كننده * زوار *
Visitatore de' Religiosi.	*Visitator Religiosorum.*	Visiteur des Religieux.	مفتش * مباشر * تفتيش كننده *
Visiva; virtu.	*Virtus visiva.*	Puissance visive.	قوّت باصره * بصر * ديدني *
Vistoso.	*Gratiosus aspectu.*	Agreable à voir.	خوش اندام * خوشنما * وجيه * لطيف * مقبول * خوش صورت * خوش تركيب * تراز *
Vita.	*Vita.*	Vie.	زندگاني * حيوة * عيشه * وشتا * دوران بقا * رتب *
Vita mia.	*O vita mea.*	Mon coeur: ma vie.	جان من * عمر من * جانم * عمرم * جاني * زندگاني من * حياة من *
Vitale.	*Vitalis.*	Vital.	حيواني * حياتي *
Vitare.	*Vitare.*	Eviter.	اجتناب كردن * دور شدن * پهريز كردن * احتراز نمودن * مجتنب شدن *
Vite.	*Vitis.*	Vigne: souche.	رز * درخت انگور * مو * شجرة عنب * واديج *
Vitella.	*Juvenca.*	Genice: jeune vache.	گوساله ماده * عجله *
Vitello.	*Vitellus.*	Veau de lait.	گوساله نر * عجل * تاوُل * جانه گاو *
Vitio.	*Vitium.*	Vice.	عيب * قبح * رذيله * رذاوة * بدي *
Vitio: v: difetto.			
Vitioso.	*Vitiosus.*	Vitieux.	عيب دار * ردي * شنيع * قبيح * بد كردار * بد * بد فعال * فاجر * بد نفس * بد ذات *
Vitriolo.	*Vitriolum.*	Vitriol.	توتيا هندي * زاج سبز * زاج اخضر * قلقطار * زاج شتر دندان * زاج مصري * قهر قبرسي *
Vittima.	*Victima.*	Victime.	فدي * قربان * ذبحه * بسمل * هدهدي *
Vitto: il vivere.	*Victus: obsonium.*	Nourriture.	روزي * رزق * ماكول * معيشه * مطعام * خوراك * خوردني * وجه * كفاف *
Vittoria.	*Victoria.*	Victoire.	فتح * ظفر * غلبه * مظفرت * فيروز * تسخير * ياوري * ويل * ويك * دست *

Vitto.

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Vittorioso.	*Victoriosus.*	Victorieux.	صاحب قراني * فيروزمند * مظفر * مسخّر * فاتح * صاحب نصرة * منصور * معيّن * غالب * صَفْدَر *
Vituperare.	*Vituperare.*	Diffamer: deshonorer.	ملامت كردن * مذموم نمودن * رسوايي نمودن * يوف كردن * تعييب كردن * بطعنه سخن كردن *
Vivace: spiritoso. Vivacità: spirito.	*Vituperium.*	Ardent: vif: plein d'esprit.	نكته شناس * فهميده * عاقل * تيز فهم * زيرك * نخسند *
Vivaïo.	*Vivarium.*	Vivier.	بركه ماهي * حوض ماهي * انبار ماهي * حوض السمك * صَحْرَنْج *
Vivandiere.	*Cupedinarius.*	Vivandier.	حويج دار * ذخيرجي * وكيل خرج * كركيراق *
Vivente.	*Vivens.*	Vivant.	زنده * حيّ *
Vivere.	*Vivere.*	Vivre.	زيستن — مي زيم * زندگاني دانستن * صاحب حيات بودن * حيّ بودن * زنده بودن * خوييدن *
Vivere contento.	*Prosperam vitam agere.*	Vivre content.	ناريدن * خرسنده شدن *
Vivere d'un arte.	*Arte vivere.*	Vivre d'un art.	از پيشه مدار گزراندن * از كسب معيشه كردن * بصنعت زندگاني كردن *
Ulcerare.	*Ulcerare.*	Ulcerer.	جراحت كردن * ريم ساختن *
Ulcerato.	*Ulceratus.*	Ulceré.	ريم كرده شده * جراحت كرده *
Ulceratione.	*Ulceratio.*	Ulceration.	تجريح * جرح * تقريح *
Ulcere.	*Ulcus.*	Ulcere.	ناسور * زخم كهنه * جراحت كهنه * خشيك *
Ultimamente.	*Ultimo.*	Dernierement.	دراين چند روز * دراين نزديك * اين وقت آخر * دراين ايام سابق *
Ultimo.	*Ultimus.*	Dernier.	آخر * پستريين * عقبتراين *
Ultimo fiato.	*Ultimus flatus.*	Dernier respir.	توشي * توخج اخري * جان آخري * توش *
Una volta.	*Semel.*	Une fois.	يكبار * يك نوبت * يك مرتبه * فرد كرّي * فرد نوبه *
Un certo.	*Quidam.*	Un certain.	يك كس * شخصي * كسي * فلانه كس *
Un altro.	*Alius.*	Un autre.	يكي ديكر * آخر * يكي غير * ديگري *
Undecimo.	*Undecimus.*	Onziême.	يازدهم *
Undeci.	*Undecim.*	Onze.	يازده * احدي عشر *
Ungaria.	*Ungaria.*	Hongrie.	الكه مجر * ولايت مجر *
Unghia.	*Unguis.*	Ongle.	ناخن * اظفر *
Unguento.	*Unguentum.*	Onguent.	مرهم * ضماد * ملحم * طلاني *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Unico.	*Unicus.*	Unique.	يڭانه * واحدي * فرد * الوحيد *
Unicamente.	*Unicè.*	Uniquement.	فرداً * تنهـــا *
Uniforme.	*Uniformis.*	Uniforme.	يك قرار * يك ترز * فرد جنس * مطابق * متفق * يك روشت * يكسون *
Unione: concordia.	*Unio: concordia.*	Union: concorde.	اتفاق * اختلاط * جوشش * ربط * مطابقه * يڭانڭي * هم صلاح * يكساني * موافقت *
Unione: congiungimento.	*Unio: conjunctio.*	Union: assemblage	يكانڭي * اتحاد * پيوستڭي * الصاق *
Unire.	*Unire.*	Unir.	يكي كردن * يكسان كردن * باهم پيوسته نمودن * چفسانيدن *
Unirsi.	*Uniri.*	S'unir.	باهم يكي شدن * اتفاق نمودن * يكسان شدن * متفق باهم ڭرديدن * باهم پيوسته شدن *
Unità.	*Unitas.*	Unité.	يكانكي * وحدت * توحيد * حدانيت * فردانيت *
Unito: fatto uno. Unito: incollato.	*Unitus.*	Uni ensemble.	متفق شده * مطابق ڭرديده * يكي شده * يكسان ڭرديده *
Universale.	*Universalis.*	Universel.	كلـــــــي *
Cinque universali	*Quinque universalia.*	Les cinq universels.	خمس كليات * كليات خمس *
Universalità.	*Universalitas.*	Universalité.	كليت * جملڭي * همڭي *
Universo.	*Universus.*	Univers.	جهان * كيتي * دنيا * عالم * كل الدنيا * كافه انام * كون *
Uno.	*Unus.*	Un.	يك * واحد * فرد * يكي *
Uno à uno.	*Sigillatim.*	Un à un.	يكي يكي * تاه تاه *
Untione.	*Unctio.*	Onction.	ماليدني * تمسيح * تضميد * طلي *
Unto.	*Unctus.*	Oint.	ماليده * ممسوح * طلا نموده * منضمود * منضمد * متضمد *
Untoso.	*Unctuosus.*	Onctueux.	باب مالش * مناسب ماليدن * باب تمسيح *
Vocabulario.	*Vocabularium.*	Dictionnaire.	كتاب لغة * كتاب الفاظ * لغة *
Vocabolo.	*Vocabulum.*	Parole.	لفظ * لغة * سخن * حرف * كلام *
Vocale; in grammaticâ.	*Vocalis; in grammaticâ.*	Voyelle.	حركت * اعراب *
Vocalmente.	*Vivâ voce.*	De vive voix.	زباني * بزبان * باللسان * باللفظ * بكلام *
Vocale; oratione.	*Vocalis oratio.*	Oraison vocale.	دعاي زباني * نماز زباني * صلوة باللسان *
Vocatione di Dio.	*Vocatio Dei.*	Vocation de Dieu	دعوت خدا * دعوت الله تعالي * الهام ايزد تبارك وتعالي *

Voca-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Vocativo.	*Vocativus.*	Vocatif.	اَلمنْدي *
Voce humana.	*Vox humana.*	Voix humaine.	آواز * آهنك * سدا * ندآء * صوت *
Voce : v : grido.			
Voce : ſoffragio.	*Vox : ſuffragium.*	Voix : ſuffrage.	اي ممّيزان * ديں ممّيزان * راي اهل التّميز *
Vociferante.	*Vociferans.*	Criant.	فرياد كننده * فرياد * نادي *
Voga ; nella mercanzia.	*Celebritas.*	Vogue : renommée.	رواج * بازار *
Vogare.	*Remigare.*	Voguer.	هلّيسه كشيدن * بهلّيسه كشتي راندن * غاوغه وزديدن *
Vogatore.	*Remex.*	Rameur.	هلّيسه كش * غاوغه كش * هليسه وز *
Voglia : volontà.			
Voglia Iddio.	*Faxit Deus.*	Dieu le veüille.	كاشكي * انشآ اللّه * خدا خواسته باشد *
Voï.	*Vos.*	Vous.	شما * شماها * خود تان *
Volare.	*Volare.*	Voler.	پريدن — مي پرم * پرواز كردن *
Volatica.	*Volatica.*	Dertre.	قرباء سيار * حكّه * خارش *
Volatile.	*Volatilis.*	Volatile.	پرنده * پرواز كننده * طاير * پرواز *
Volentieri.	*Libenter.*	Volontiers.	بچشم * بالاي چشم * علي عيني * بالاي سر و چشم * بذوق *
Volere.	*Velle.*	Vouloir.	خاستن — مي خاهم * ازاده نمودن * رضا نمودن * ميل داشتن *
Voler bene.	*Bonum velle ; diligere.*	Vouloir du bien.	خير خاه بودن * خير خاهي نمودن * خيركسي خاستن * خاطر خواستن *
Voler male.	*Imprecari.*	Vouloir du mal.	بد خاهش كردن * بد خاه بودن * براي كسي بد خاستن *
Volgare.	*Vulgaris.*	Vulgaire.	عام * متعارف *
Volgarmente.	*Vulgò.*	Vulgairement : communement.	بعادون متعارف * بعادت عام * بروشن عام * عاماً *
Lingua volgare.	*Lingua vulgaris.*	Langue vulgaire.	زبان متعارف * لسان عوام * زبان معروف * كلام عام * لغة رايج * زبان روا *
Volgere.	*Volvere.*	Tourner : rouler.	گردانيدن * پيچانيدن * دوانيدن *
Volgo.	*Vulgus.*	Commun du peuple.	خلايق * خلق * عوام * انام *
Volo.	*Volatus.*	Vol : volée : eſſor.	پرواز * پريدن * تطير *
Volontà.	*Voluntas.*	Volonté.	رضاي * ازاده * كام * مراد * خاهش * خاست * ميل * مشيت * طوع * منش *
Volontariamente.	*Voluntariè.*	Volontairement.	بطوع ورضا * باراده * رضاء * اختيارانه *
Volontario.	*Voluntarius.*	Volontaire.	اختياري * مرادي * برضا * بارادت *
Volpe.	*Vulpes.*	Renard.	روباه * ثعلب * دمنه *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Fatto in volta.	*Concameratus.*	Couté.	خوهل * خعل * خمیده *
Volta.	*Vices.*	Fois.	بار * مرتبه * نوبت * دفعه * کرّه *
Volta di fabrica.	*Fornix.*	Voute.	گنبد * قبّه * طاق *
Voltare.	*Vertere.*	Tourner.	گردانیدن * برگردانیدن * منقلب کردن * بالعکس *
Voltare la faccia.	*Faciem avertere.*	Tourner la face.	روی برگردانیدن * روی برهم کشیدن *
Voltato.	*Inversus.*	Tourné.	برگردانیده * منقلب نموده *
Alle volte.	*Aliquoties.*	Quelque-fois.	گاه گاه * بعضی اوقات * نوبت نوبت * بعضی اوقات * مرتبه چند * وقتی *
Volto.	*Vultus.*	Face.	روی * چهره * وجه * صورت * اندام *
Voltarsi.	*Vertere se.*	Se tourner.	گردیدن * منقلب شدن * خودرا گردانیدن *
Voltore.	*Vultur.*	Veautour.	کرکس * نسر * مرغ کرکس * طیر النسر * آیه *
Volume.	*Volumen.*	Volume.	جلد کتاب * مجلّد *
Voluttà.	*Voluptas.*	Volupté.	شهوت پرستی * شهوت * لذّت نفسانی * حظّ وصفای نفسانی * خنج *
Voluttuosamente.	*Voluptuosè.*	Voluptueusement	بامر شهوات * حسب شهوت * شهوانه * بهوس *
Voluttuoso.	*Voluptuosus.*	Voluptueux.	شهوت پرست * شهوتی * هوسی * نفسانی *
Vomero.	*Vomer.*	Soc de la charrue.	آهن خیش * حدید الحراثین *
Vomitare.	*Vomere.*	Vomir.	قی کردن * برگردانیدن * استفراغ کردن * قسیان کردن * غثیان کردن * هراسیدن *
Vomito.	*Vomitus.*	Vomissement.	استفراغ * قی * قسیان * غثیان * هراش *
Vomitorio.	*Vomitorium.*	Vomitoire.	مستفرغ * مقیّی * مغثّی *
Vorace.	*Vorax.*	Glouton.	پرخور * اکّال * بلّاع * اوبار *
Voracità.	*Voracitas.*	Gourmandise.	پرخوری * کبلیع * ابتلاع *
Voragine.	*Vorago.*	Abîme: gouffre.	عمق * گودی *
Vostro.	*Vester.*	Vôtre.	مال شما * مال خودتان * ازشما * تان *
Votato.	*Voto ligatus.*	Voüé.	نذر کرده شده * منذور نموده * هدیه بخدا نموده *
Voto: vacuo.	*Vacuus.*	Uvide.	خالی * فارغ *
Voto.	*Votum.*	Voeu.	نذر * هدیه *
Upega.	*Upupa.*	Hupe.	تاج پسر * تاج پوش * روزبکی سر * دوهه * دوسلیمان * پوپک * پوپه * پوپش *
Urgente.	*Urgens.*	Pressant.	لازم * مجدّ * مهمّ *

Urge-

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Urgere.	*Urgere.*	Presser.	ابرام کردن * تقاضا نمودن * جدّ و تعجیل کردن * لازم و مهمّ بودن *
Urina.	*Urina.*	Urine.	شاش * بول * قاروره * چمین * پیشار *
Urinale.	*Matula.*	Pot de chambre.	شیشه قاروره * ظرف بول *
Urinare.	*Mingere.*	Pisser.	شاشیدن * بول کردن * آب پراندن * پشاب کردن *
Urna.	*Urna.*	Urne.	خنب * حبّ * خمره * جرّه * ستودان * دغول *
Urtare l'uno con l'altro.	*Invicem impingere.*	Hurter l'un contre l'autre.	بهمدگر خوردن * مصادفه نمودن *
Usurpare.	*Usurpare.*	Usurper.	ناحق گرفتن * بتصرّف خود بغصب آوردن *
Urtica.	*Urtica.*	Ortie.	انجره * کرنه * انالیقی *
Usanza: uso.	*Usus.*	Usage.	عادت * روشت * قاعده * قانون * داد گیر * نسق *
Usare.	*Uti.*	User.	بعمل آوردن * استعمال کردن * استخدام نمودن *
Usato: v: solito.			
Uscire.	*Egredi.*	Sortir.	بیرون آمدن * بدر آمدن * طلوع کردن * خارج شدن *
Uscita.	*Egressus.*	Sortie.	خروج * در آمدن * بیرون شدن * طلوع *
Usufrutto.	*Usus fructus.*	Usu-fruit.	تصرّف محصول * تحصیل میوه‌های *
Usura.	*Usura.*	Usure.	سود * مرابحه غیر مشروع * ربا و فایده ناحق * ربح حرام *
Usurario.	*Usurarius.*	Usuraire.	ربا خور * فایده خور * سود خور * مرابح *
Usurpatione.	*Usurpatio.*	Usurpation.	کسب غاصبی * تصرف ناحق *
Usurpatore.	*Usurpator.*	Usurpateur.	متغلّب * غاصب *
Utile.	*Utilis.*	Utile.	سودمند * نافع * مفید * صرفه‌دار *
Utilità.	*Utilitas.*	Utilité.	نفع * فایده * سود * انتفاع * منفعت * صرفه *
Utilmente.	*Utiliter.*	Utilement.	بفایده * بنفع * بمنفعت * بصرفه *
Utre per vino.	*Uter ad vinum.*	Outre à vin.	خیک * طلوم * زق * ضرف * جود * خی *
Utre per acqua.	*Uter ad aquam.*	Outre à l'eau.	قربهٔ * خیک آب * زق الماء * دبه *
Uva.	*Uva.*	Raisin.	انگور * عنب * وتنک * بریع * خوش بین *
Uva immatura.	*Uva acerba.*	Ver-jus.	رورو * روچه *
Uva Persica, senza grani.	*Uva Persica absque acinis.*	Raisin de Perse sans pepin.	کشمش * عنب کشمش *
Uva spina.	*Oxiacantha.*	Raisin d'epine vinette.	زرشک * انبر بارش * تمنک * چوم *
Uva grossa rossa.	*Uva rubra crassior.*	Gros raisin rouge	انگور اولوغی * انگور سمرقندی * عنب کشمش الوغی *
Uva nera Reale.	*Uva nigra Regalis.*	Raisin noir Royal	انگور شاهانی * عنب شاهانی * وین *
Uva bianca grossa	*Uva alba crassior.*	Gros raisin blanc.	انکور ریش بابا * عنب ریش بابا *

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Zacchere.	*Lutamentum.*	Crotes : taches de bouë.	لکّه ڭل * آلڭاڭي ڭل * لکّه طين *
Zacharia.	*Zacharias.*	Zacharie.	زکريا النّبي * حضرت زکريا پيغامبر * حضرت پدر يحيي النّبي زکريّا *
Zafarano.	*Zaffaranum: crocus*	Saffran.	عفران * کرکم * زعفران مازندراني * زعفران رومي * زعفران باکوهي * رقان *
Zaffiro.	*Saphirus.*	Saphir.	ياقوت سفيد * ياقوت ابيض *
Zagaglia.	*Hasta brevior.*	Zagaye.	مزراق خشت * رمح *
Zamarra.	*Penula.*	Vetement de dessus.	بالاپوش * فراجه * فرجيّه *
Zampa.	*Vnguis.*	Griffe.	چنڭال * چنك *
Zappa.	*Ligo : sarculum.*	Houë : beche.	کوپين * مَر * تيشه * بيل * قزمه * تو *
Zappare.	*Fodere : pastinare.*	Houëa: becher.	کوپين کاري کردن * بمرّ کندن * بتيشه کندن *
Zappatore.	*Fossor : pastinator.*	Hoûeur: pionnier.	کوپين دار * مرار * استاد کوپين دار * بيلدار *
Zea.	*Zea.*	Faux froment : espeaute.	هزار طمان * ڭندم صحرايي *
Zecca : pidocchio di cane.	*Ricinus.*	Vermine qui tourmente les chiens.	کنه * قراده *
Zecca: dà bater moneta.	*Ædes monetaria.*	Lieù où l'on bat la monnoye.	سکه خانه * کارخانه سکه * ميج کده * ميخ * ميخ درم *
Zedoaria.	*Antiphthora.*	Zedoaria.	جدوار خطاي * جدوار *
Zeffiro.	*Zephirus: favonius.*	Zephir.	باد صبا * نسيم * نسيم صبا * باد فروردين *
Zelante.	*Zelans.*	Zelant : zelé.	غيرت دار * صاحب غيرت * غيور * غيار *
Zelo.	*Zelus.*	Zele.	غيرت * ناموس * تعصّب * تباري *
Zelare.	*Zelare.*	Zeler.	غيرت نمودن * تعصّب نمودن *
Zenit.	*Zenit.*	Zenit.	سمت الراس * نقطه سمت الراس *
Molti termini di l'astrolabio, come zenit, azimut, almucantara, & altri sono Arabi.	*Complures astrolabii termini zenit, azimut, almucantara, & alii Arabici sunt.*	Plusieurs termes de l'astrolabe cõme zenit, azimut, Almucantara, & autres sont des mots Arabes.	بدانکه بعضي عبارتي اسطرلاب بزبان فرنکي مستعمل شده عربند چون مقنطره وعظيمه وغيرها *
Il libro de' 21 capitoli di l'astrolabio frà Arabi, e Persiani conforme al Steflerino parola per parola.	*Liber autem capitum 21 de astrolabio apud Arabes, & Persas est prorsus idem cum Steflerini tractatu de verbo ad verbum.*	Le livre de 21 chapitres de l'astrolabe, qu'ont les Arabes, & Persans est conforme mot à mot à Steflerin.	باز کتاب بيست ويک فصل در اسطرلاب همين باشد که کتاب سطفلرينوس *
Zenzevere.	*Zingiber.*	Gingembre.	زنجبيل * زنجفيل * عرق الحار *
Zero : v : nulla.			
Zia dà canto di Padre.	*Amita.*	Tante du côté du Pere.	عمّه * خاهر پدر * همشيره پدر *
Zia dà canto di Madre.	*Matertera.*	Tante du côté de la mere.	خاله * همشيره مادر * خاهر والده *
Zibellino.	*Mus Ponticus.*	Hermine.	سمور * پوست سمور * قاقم *
Zibetto.	*Zepetium.*	Civette.	زباد * زبد *

Zifra

ITALICE.	LATINE.	GALLICE.	PERSICE.
Zifra.	*Nihil.*	Zero.	هیچ * هیچ * صفر *
Zio dà canto di Padre.	*Patruus.*	Oncle du côté du Pere.	عامو * برادر پدر * اخو الوالد *
Zio da canto di Madre.	*Avunculus.*	Oncle du côte de la Mere.	خالوي * خال * برادر مادر * اخو الوالدة * اخو الام *
Zizania.	*Zizania.*	Zizanie.	کرکاس * شیلم * دوسر * خوشه رو * جلیف * درنقه *
			اخریط * زوانه * کشم نکاشته * زن *
Zodiaco.	*Zodiacus.*	Zodiaque.	منطق البروج * منطق البرج *
Zolla: v: bottone.			
Zona.	*Zona.*	Zone.	منطقه * اقلیم *
Zona torrida.	*Zona torrida.*	Zone torride.	منطقه محروقه *
Zona temperata.	*Zona temperata.*	Zone temperée.	منطقه معتدله *
Zona frigida.	*Zona frigida.*	Zone froide.	منطقه مبروده *
Zoppicamento.	*Claudicatio.*	Boitement.	لنگیدن * هرّج *
Zoppicare.	*Claudicare.*	Boiter: clocher.	لنگیدن — مي لنگم * اعرج شدن * پلنگیدن *
Zoppo.	*Claudus.*	Boiteux.	لنگ * اعرج * اشکلر * اعتر *
Zucca: v: cocozza.			
Zuccarato.	*Saccharo conditus.*	Sucré.	شکري * شکر دار *
Zuccaro.	*Saccharum.*	Sucre.	شکر * سکّر تراب الطالک *
Zuccaro candito.	*Saccharum candi-tum.*	Sucre candi.	نبات * شکر طبرزد *
Zuccaro di l'albero al alciar.	*Saccharum arboris al-aſciar.*	Sucre de l'arbre al-aſchar.	شکر تیغال * سکّر المعشر * خرو کک تیغال * اشبانه مکس درخت هشر * شکروکک * سیهان *
Vede nella noſtra Farmacopea Perſica pag. 361.	*Vide in Pharmac. Perſicâ pag. 361.*	Voyez dans nôtre Pharmacopée des Perſes pag. 361.	در باب ان شکر کفته شد در تصنیف خودم یعنی در مرکبات *
Zuccaro roſato.	*Saccharum roſa-tum.*	Sucre roſat.	کلقند * حلواي کلقند *
Zuccaro roſſo.	*Saccharum ru-brum.*	Sucre rouge.	شکر سرخ * سکر همداني * سکّر احمر *
Zuffa: contraſto.			
Zuppa.	*Oſſa.*	Soupe.	شوربا * آش شعربا *

FINIS.

هرکرا باشد سه خصلت در سرشت * باشد انکس بی شک از اهل بهشت *
شاکر اندر نعمت و صبر از بلا * میدهد اینهٔ دلرا جلا *
هرکه مستغفر بود اندر کناه * حق زنار دوزخش دارد نکاه *
هرکه ترسد از آله خویشتن * خواهد او عزر کناه خویشتن *
معصیت را هرکه پی در پی کند * ایزدش از اهل جنّت کی کند *
ای پسر دایم باستغفار باش * وزبدان و مفسدان بیزار باش *

و الحمد لله تمام شد این کتاب لغة فرنکی و پارسی بدست و همت بنده کمترین حضرت مسیح
پادری انجلوس ملقب من حضرت یوسف خطیب خجسته مریم راهب طایفه حضرات پادریان
کوه کرمل و مولعادش شهر و دیعان عظیم سلطنت فرنسه طولوزه و
امّا بصمه شد در اثنای شنزده ماه در این شهر امسطردام در کارخانه
سرکار اقا کتابفروس وازبرغیوس بدست جوان شنزده ساله کاتولیکی
روبرطس یانس نام از شهر انطورپ و پسر بسیار نحسند باشد
وشاکرد اسکندر لینطمان بصمچی و ایضاً الحمد و سپاس
بی پایان که بعد از جفا و زحمت عظیم این
عمل بسر انجام رسید روز اول ماه ..
اوطوبر ... سنه از تانس حضرت
ایشوع هزار و ششصد
و هشتاد و
سه *

INDEX

INDEX LATINUS
IN
GAZOPHYLACIUM
LINGUÆ PERSARUM.

A.

A capite ad pedes. 1 : 2
a Deo motus. 51
a dæmone possessus. 441
à latere. 412
à principio ad finem. 25
a vinculis absolvere. 51
a somno excitare. 373
a somno excitari. 423
a scrupulo liberare. ibid.
abacus. 379
abbas. 1
abbatia. 2
abbatissa. 1
abbreviare. ib.
abbreviaturæ. 378
abdomen. 2
aberrare à via. 173
abhorrere. 59
abies. 3
ablactare. ib.
ablastrus. 94
ablatus. 44
abnegare se ipsum. 442
abnegatio sui. 3
abolere. 3 : 24
abolitio. 3
abolitus. ib.
abominandus. ib.
abominans. ib.
abominari. ib.
abominatio. ib.
aboriri : facere abortum. 378
Abraham. 3
abrenunciare. 334 : 346
abrotonum. 3
abscissus. 428
abscondere. 32
absconditè. 247
absconditus. 247
absens. 33
absinthium, ib.
absinthium santonicum. 384
absolvere. 34
absolutio. ib.
absolutio. ib.
absque dubio. 385
absque fine. ib.
abstinens. 34
abstinentia. ib.
abstinere. ib.
abstinere; vitare. 74
absurditas. 414
abvectio. 23
abvectus. 3
abundans. ib.
abundanter. ib.
abundantia. ib.
abundare. ib.
abundè compensatus. 404
abusus. 4
abuti. ib.
abyssus. 3
academia. 4
accelerans. 10
accelerare. 4
acceleratio. 10
accendere. 4
accensus. 3 : 4 : 166
accentus. 4
acceptabilis. ib.
acceptare. ib.
acceptatus. ib.
acceptilatio. 323
acceptus. 11
accessus. 4
accidens physicum. ib
accidenta literæ ib.
accidere. 4 : 36 : 67 : 256
accipere. 5 : 27 : 338
accipiter. 408
accipitrarius. 115
accipitrum officina. ib.
accrescere. 11
accumulare. 6 : 19
accumulatio. 6
accumulatus, ib.
accusare. ib.
accusari ib.
accusatus. ib.
acetarium. 172
acetum. 464 : 6
acer. 13 : 45
acerbitas. 13
acerbus, 18
acescere. 13
acetositas. 6
acetosus. ib
acies ensis. 122
acies militum. 122 : 331
acies armorum. 429
acinus, 6 : 251
acquirere. 46
acquisitio. 7
acquisitor. ib.
acquisitus. ib.
acriter. 6 : 45
acroteria. 226
actio. 35
activus. ib.
actus procurationis. 309
acuere. 13 : 27
acuere cultrum. 12
aculeus. 317
acumen ingenii. 406
acumen. 318
acu pingere. 329 : 338
acu pictus. ibid.
acus. 6 : 12
acus crassior. 6 : 12
acutè. 6
acutus. 7 : 13 : 450
ad. 1
ad aliquid conducere. 389
ad angustias reducere. 23
340
ad beneplacitum. 13
ad famem redigere. 10
ad iracundiam provocare. 316
ad iter accinctus. 92
ad latus, 16
ad me spectat. 441
ad mentem reducere. 341
ad quid. 6
ad rem. 28
ad praxim reducere. 299
ad proportionem reducere. 313
ad proportionem redactus. ibid
ad secundas nuptias transire. 343
ad summum. 17
ad tempus. 28
ad terram depressus. 2
adamas. 89
adaptare, 7
adaptatio. 27
adaquare. 2
adden. 11
addensari. 411
addigitare. 7
additio. 7 : 11
adducere. 8
adducere testes. 310
adæquare. 8
ad æquatio. 12
adeps. 173
adeps caudæ arietis. 1 2
adhæsio. 34
adimplere. 5
adinvenire. 75 : 181
adinventio. ibid.
adinventor. ib.
adinventus. ib.
adinvicem. 179
adipisci. 324
aditus, 8
adjutor. 13
adjutus. 118
adjurare. 13
adjurare : exorcizare. 378
administer status. 229
administrare. 20
administrator. ib
admirabilis. 20 : 214.
admiratio. 20
admissus. ib.
admittere, 8 : ib.
admonere. 5 : 36 : 37
admonitus. 36
adolescens. 8
adolescentia. ib.
adoptare. 9
adoptio. ib.
adorare, 8
adoratio. 9
adorator. ib.
adornare. ib.
adornare : impellere. 178
adornatus. ibid.
adrepere. 11
adscribere. 28
adstrictus. 73
adventus. 9 : 460
adversari. 74
adversarius. 9
adversæ partes. ib.
adversitas. ib.
adventia. 5
advertere. 3 : 36
adulari. 9
adulari sibi. ibid.
adulatio. ib.
adulator. ib.
adulatrix. ib.
adulter. ib.
adultera. ib.
adulterare. ib.
adulteratus. 115
adulterium. 9
adultus. ib.
adunare. ib.
adunatio. ib.
aduncus. ib
Advocatus : patronus. 37
adustio. 2 : 10
adustus. 1
ædificare. 105
ædificare exemplo. ibid.
ædificatio : probum exemplum. ib.
ædificator. ib.
ædificator. ib
æger 7 : 165
ægrotare. 165
Ægyptus. 106
æmulari. 108
æmulator. ibid.
æmulus. ib.
æneum : caldarium. 47
æqualis. 106
æqualitas. ibid.
æqualiter. ib.
æquipendium : æquilibrium 74
æquinoctium vernum. 108
æquinoctium autumnale ib.
æquitas. ib.
æquivalens. ib.
æquivocatio. ib.
æquivocus. ib.
æquus. 325 : 387
aer. 10 : 31
aëris serenitas. 358
ærarium. 109
æruginem contrahere. 32
ærugo : rubigo. 358
æs. 43 : 325
æstas. 112
æs fusile. 228
æstimabilis. 112
æstimare. 27
æstimator. 418
æstimatus. 27
æstivus. 112
æstus. 43
ætas. 112
ætas matura. 221
æterna salus. 366
æternitas. 113
æternum. ib.
æternus. ib.
æthica. ib.
æthicus. ib.
æthiopia. ib.
æthiops. ib.
ætymologia. ib.
ævum. 114
affabilis. 10
affabilitas. ibid.
affabiliter. ib.
affectata urbanitas. 58
aficere. 35
affigere. 34
affinis. 271
affinitatem contrahere. 36
afflictus. 2
afflictus: angustiatus. 449
affluvium maris. 215
Africa. 11
agallochum. 17 : 194
agaricum. 11
agatha. ib.
agens. ib.
ager. 48 : 298 : 437
aggravans. 11
aggredi. 34
agilis. 12 : 96
agilitas. ib : ib.
agiliter. 12
agitare. ibid.
agitari. ib.
agitatio. ib.
agmen quadrilaterum. 414
agnomen. 252
Agnus. 12
Agnus Dei. ib.
Agnus castus. ib.
agolum. 40
agonia. 12
agonizans. ib.
agonizare. ib.
agrestis. 13
agricola. ibid
agricola. b.
agricultura. ib.
ah : proh. ib.
ala. 47
alabastrites. 106
alacer. ibid.
alacritas. ib.
alapa : colaphus. 374
alatus. 13
alauda. 20
albania. 14
albo inscriptus. 340
albo inferre. ibid.
album. 356
albumen. 14 : 42
albus. ib,
alciosus. 129
Alcoranum. 14
alea : folia lusoria. 54 : 139
alecula. 15
alembicum. 190
aleppum. 14
Alexander Magnus. ibid.
alexandretta. ib.
alexandrea. ib.
alga. ib.
algere. 275
algira. 14
alias. 18
alibi. ib.
alienare. 15
alienatio. ib.
alienatus. ib.
alienus. ib.
alienus: remotus. 94
alimentum. 15
alioquin. 17
aliquandiu. 434
aliquando. 17 : 419
aliquantulum. 14 : 321
aliquid. 14
aliquis. 14 : 17 : 321
aliquid. ibid.
aliquoties. 14 : 321
alius. 467 : 18
alio modo. 17
alia Nomina Dei à Persis usurpata. 92
allectatio. 8
allector. ib.
allegatus. 15
allegoria. ib.
allicere. 16
allium. 12
allucinari. 1
allucinatio. ib.
alludere. 16
aloë. 17
alopeciâ laboraus. 438
alphabetum. 14
Altare Christianorum. 17
Altare meschitarum. ibid.
Altare pyrolatrarum. ib.
Altare Sacrificiorum. ib.
altè. ib.
altercare. ib.
altercari. 75
alternare. 17
althæa. ib.
altitudo Solis. ib.
altus. ib.
alta voce plaudere. ib,
alvear. 25 : 28
alvearium. 117
alumen scissile. 18
alumnus. ibid.
alumarius. 144
amabilis. 18 : 19
amaranthus. ib.
amare. ib.
amare se invicem. ib.
amaritudo. ib.
amaritudo animi. ib.
amatus. ib.
amasia. 21 : 28

amasius. 18 : 27
amator. 18
amatus. ibid.
ambages. 19
ambiguitas. ib.
ambiguus, ib.
ambire. ib.
ambitiosus. ib.
ambo. ib.
ambra cineritia. 19 : 217
ambulacrum. 274
amburere. 879
amburtio : adustio. ibid.
ambustus. ib.
amen. ib.
amens. 94
amethystus. 18 : 291
amica. 19
amicabiliter. ib.
amicè. 21
amicitia. 19
amictus. 405
amictus pelliceus. 213
amicus. 19
amicus ex corde. ib.
amita. 472
amittere. 280
amœnitas. 19
amœnus. 19
amomum. 20
amomum; gummi. ib.
amor. ib.
amovere. 98 : 196
amovere se. 98
amphitapa. 213
amphitheatrum. 22
ample. 21
amplectens. 2
amplecti ib : 143
amplexari se invicem. 2
amplexus. ib.
ampliare. 21
amplificare sermonem. ibid.
amplificatio. ib.
amplificator. ib.
amplitudo. ib.
amplus. ib.
ampulla. ib.
amuletum. 12 : 276
amussis : norma. 414
amygdalum. 18 : 211
amylum. 19
anaglyphum. 343
analecta. ib.
analogia. 21
anas. 22
anatomia. 21
anatum species in fluvio Bassoræ. 22
anchora 21 : 196
ancilla : famula. 21 : 116
Andrinopolis. 22
anemone. ib.
anethum. ib.
angariatio. 36 : 143
angelica. 22
angelus. ib.
angelus custos. ib.
Angelorum chorus. 60
angere. 10
angina. 374
Angli. 169
angor : labor. 443
anguilla. 22
anguis. ib.
angulus. 22 : 50
angulus rectus, acutus. 22
angustia. ib : 421
angustia : mœror. 21
angustè. 22
angustus : strictus. 421
angustiarus. 340
anima. 23
animal. ib.
animal rationale. ib.
animal quadrupes. ib.
animam effiare. 334
animatus, 23
animus. 23 : 177
animus : generositas. 76
animi angustia. 101
animi cruciatus. 444
animi gaudium. 74
animi impetus. 52
animi tranquillitas. 446
animo desponere. 93
animum deprimere. 1
animum relaxare. 99
anisum. 23
annales. ib.
annihilatio. ib.
anniversarium. ib.
annona. 410
annosus. 23 : 35
annotatio. 252
annotatio : commentarium. 24
annotatus. 252
annullatio. 24
annulus. 22
annulus sagittarii. ib.
annulus signatorius. ib.
annumerare. 24
annumeratus. ib.
annuntiare. ib.
annuntiatio. ib.
annuntiator. b.
annus. 23
annus futurus ibid.
annus mortalitatis. ib.
annus præteritus. ib.
annus prosper. ib.
anni principium. 51
anser. 25
ante. 36
antepectus arcis. 270
ante tempus. 36
antea. 8 : 274
antecedens. 24
antecedere. ibid.
antecessor. ib.
antecœnium. 226
antenati. 24
anteponere. 302
antepositus. ib.
antiæ. 3, 8
antichristus. 24
anticipare. ib.
anticipatus. ib.
antidotus τριδοτος. 75
antimonium. 24
antiphtora. 472
antiqui. 23
antiquitas. ib.
antiquitatis monumentum ibid.
antiquitus. ib.
antiquus mos. ib.
antistes. ib.
antrum. 144
anxietas. 24 : 279
anxius. 24 : 279
aper. 61
aperire. 28
aperiri. 25 : 28
apertus. 25
apertura. ib.
aphrogala : flos lactis. 123
apis. 25
apium. ib.
apium Macedonicum. ib.
apogœum. 25
apologia. ibid.
apos. 457
apostasia. 25
apostata. ib : 344
apostema. 25
apostema, 298
Apostolus. ib.
appallator. 272
apparitio. 26
apparatus. ib.
apparatus bellicus. 31
apparens. 25
apparens : fictus. 26
apparentia. ib.
apparere. ib.
appellans. ib.
appellare ad judicem. ib.
appellatio ad judicem. ib.
appellatus ad judicem. ib.
appendere. ib.
appensus, 287
appetens. 26
appetere. ib.
appetibilis. ib.
apetitus. ib.
appetitus concupiscibilis. ib.
apetitus irascibilis. ib.
appetitus inordinatus. ib.
applaulus. 17
applicare. ib : 154
applicare se. 27
applicatio. ibid.
applicatus. 256
appositè. 318
apprehendere. 19
apprehensio. 27
approbare. 27 : 37
approbare librum. 28
approbatio. ib.
approximare. 5
approximari. 37
approximari ad invicem. 5
approximatio. ib : 37
apricum. 28
Aprilis. ib.
aptare calamum. 428 : 433
aptus. 35
aqua. 6
aqua fluens. ib.
aqua hordei. ib.
aqua turbida. ib.
aqua mortua. ib.
aqua odorifera. ib.
aqua rosacea. ib.
aqua vitæ. ib : 465
aquæ ductus. 7 & 401
aquæ ductus subterraneus. 49
aquæ bajulus. 6
aquam emere. 440
aquam conturbare. 443
aquam haurire. 56
aqualiculus. 14
æquare. 12
aquarius. 6
aquaticus. ib.
aquæ repagulum. 340
aquila. 28
aquilinus : aduncus. ib.
aquilo. ib.
Arabia. ib.
Arabiæ principes. 307
Arabia deserta. 28
Arabia felix. ib.
Arabia petrosa. ib.
arabs. ib.
aranea. ib : 325
aranearum tela. ibid.
arare. 29
arator. ib.
aratrum. ib
aratri manubrium. ib.
aratri vomer. b.
arbiter. ib.
arbor. 14
arbor genealogica. ib.
arbores alio plantare. 448
arbustum. 29
arca. ib.
Arca fœderis. ib.
Arca Noë. ib : 236
Arca Testamenti. 29
archipelagus : mare ægæum ibid.
architectura. ib.
architectus, ib.
architriclinus. 371
archivum. 29
arcuatus. ib.
arcula. 54
arcum tendere, 434
arcuum artifex. 29
arcus. 30
arcus ædificii. ib.
arcus cœlestis : iris. ib.
arcus gossippiarii. ibid.
arcus triumphalis. ib.
ardea. 13
ardens. 30
ardens in studiis. ib.
ardenter. ib.
ardere. ib.
ardor. ib.
ardor immoderatus. 88
ardor spiritus, 30
arduus. ib.
area. 28
arcedula. 47
arena. 30
arenaria. ib.
arenolus. ib.
areola, 67
areola horti. 321
areolis distinctus. 370
argento obducere. 155
argentum. 30
argentum vivum. 30
argilla. ib.
arguere, 77
argumentum. 31
argumentum sermonis. 220
argutè. 31
argutus. ib.
ariditas. ib.
aridus. ibid.
aries : signum cœleste. ib.
arista hordei. ib.
aristolochia longa & rotunda. ib.
aristoteles, ib.
aristophorum 297
arithmetica. 31
arma ib.
arma auferre. 93
arma capere. 15
armamentarium. ib : 32
armatura Arabum. 307
armatura. 31 : 126
armatus. 31
armenta. 41
armentum. 31
Armenus. ib.
armilla. 44
armillæ. 213
armorum sustentaculum. 327
aromata. 409 : 411
aromatarius. 411
arrhabo. 31
arripere. 6
arrogans. 17
arrogantia. 31
ars. 32
ars magica. ib : 421
ars mechanica. 222
ars oratoria. 32
ars proxeneticæ. 385
ars tinctoria. 439
ars tornandi. 444
arsenicum, 32
arte vitam lucrari. 467
artemon. 32
arteria. ib.
articulus. ibid.
articulus fidei. ib,
artifex. ib.
artificialis. ib.
artificium. ib.
artocreas, 275
artolaganum. 130
arvina. 142
arundo. 49
arundo Indica. ib.
arvum 48
arx. 62 : 128
ascendere. 32 : 235 : 364
ascensus. 32 : 364
ascia : securis. 32
asinarius. 33
asinus. ib : 402
Aspahanum. 187
aspectus. 33 : 72 : 229
asper. 52
asper : rigidus. 358
aspera arteria. 82
aspergere. 33 : 414
asperitas. 358
aspersorium. 410
aspicere. 144
aspirare. 53
asplenum. 57
assatus. 32
assentiri. 33
assentiri : gratum habere. 74
assequi. 33
asser : tabula. 431
asserere. 34
asseveranter. ib.
assiduitas. ib.
assiduus. ib.
assignare. 33
assignatio pecuniæ. ib.
assimilari. 326 : 402
assistere 34
associantes an Christiani. 450
associatus. 34
assuefacere. 5 : 36.
assuefactus. 5
assuefieri 15 : 34
assula. 288
Assyria. 34
astarium. 155
asthma. 33
asthmaticus : anhelator. ib.
astragalorum lusus. 139
astringere dentes. 15
astringere se. 255
astrictus. ib.
astrolabium. 34
astrologia. ib.
astrologus. ib.
astrum. ib,
astutia. ib.
astutus. ib.
asylum. 33
asymbolus : prandipeta. 379
atheista. 24
atomi. ibid.
atramentarium. 47
atramentum. 156 : 439
atramentum sutorium. 439
atrium : pomarium. 78
attactus. 441
attadiare 23
attradiatus ib.
attagen. 128
attalicus pannus. 45
attendere. 36
attendere negotio. 448
attentio. 35
attentus. ib.
attenuare. ib.
attenuatus. ib.
attestatio. ib.
attinere. 441
attingere. 12
attollere. 18 : 402
attonitus : mirabundus. 35
attonitus : stupidus. ib.
attonitum manere. 336
attractylis. 35
attractivus. ib.
attractus. 440
attrahere. 35
attribuere. ib.
attributa Divinæ. ib.
attriplex. ib.
avia. ib.
avaritia. 36
avarus. ib.
auctus. 6
audacia. 30 : 36
audacter. 30
audax. ib : 36
audere. 36 : 35
audibilis. 458
audientia. ib.
audientiam concedere. ib.
audientiam obtinere. ib.
audire. 385 : 458
auditor. ib.
auditorium. ibid.
auditus. ib.
avena. 36 : 41
auferre. 196 : 441
augere. 6
augmentum. ib.
augur. 36
augurari. 312
augurium. 87 : 312
Augustus. 37 : 12
avia. 252
aviarius : auceps. 457
avicula. ib.
avidè. 37
avidus. ib.
avidus propriæ utilitatis. 177
avis : volucris. 457
avis tapax. ib.
avis onocrotalos. 277
avium cantus. 50
aula. 78 : 363
aula confessus. ib.
aulicus. 78
auratura. 102
auricalchum. 263
auriga. 54
auripigmentum. 263
auri scalpium. 249
aurora. 37
aurum. 263
aurum textile. ib.
auscultans. 32
auscultare. ib.
auscultatus. ib.
auspicari : augurare. 36 : 312
auster. 37
austeritas. 1
austerus. ib.
aut. 255
authenticum facere. 37
authoramentum. 255

autor. 37
autoritas. ibid : 298
autoritas : citatio. 37
autumnus. ib.
avunculus. 473
avus. 37
auxilium. 13
auxilium petere. 154
axilla. 32
axioma. 34
axis currus. 53
azilus. 342
azimus. 37
azureus. ib.

B.

BAbilon. 38
Baccalaureus. ibid.
bacchanalia : lupercalia. 63
baculus. 40
baculus paſtoralis. 38
baculo percuſſus. 39
baharin Inſula.* 186
bajulus. 114
balbus. 38
balbutire. ib : 430
balbutiens. 38
Baldachinum : thenſæ. ib.
baliſta. ib.
balneum. ib.
balzamum. ib.
baptiſmus. 40
barba. 39
barbaria. ib.
barbariſmus. ib.
barbarus. ib.
barbatus. ib.
barbitonſor. ib.
baro. ib.
baſilicum. ib.
baſiliſcus. ib.
baſis columnæ. ib.
batrachium. 25
beati. 40
beatitudo. ib.
bdellium. ib.
belgioinum. ib.
bellaria. 24
bellicoſus. 40
bellum. 145
benè. 41
benè agere. 309
benè inſtructus. 86 : 79
benè ſe agere. 67
benedicere. 41
benedictio. ib.
benefactor. ib.
beneficentia. ib.
beneficium. 68
beneficus. 41 : 106
benevolentia. 21 : 41
benevolus. ib : ib.
benignè. 289
benignitas. 41 : 289
benignus. ib : ib.
beryllus. 41
beſtia. ib.
betæ. 42
Bethlehem. 41
bilim evaporare. 392
bibere. 41
Biblia Sacra. 42
Bibliotheca. ib.
bibulam eſſe chartam. 424
bicolor. 65
bilanx. 42
billoſus : colericus. 64
bilis. 42
bini ac bini. 103
bis. ib.
biſſextus. 42
bitumen. ib.
blæſus. 430
blæſus. 63
blanditi. 42
blandus. ib.
blaſphemare. 43
bolus Armena. 43
bombarda. ib.
bombarda. 115
bombardæ. 32
bombardarum præfectus. 43
bombycinus folliculus. 42
bonus. 45
bonus ſtatus. ib.
bona educatio. 80
bona mobilia, & immobilia. 41
bona temporalia. ib.
bona æterna. ib.
bonitas. 43
boreas : ventus. ib.
borrago. ib.
bos. 44
botanicus 34
bracha : ſubligaculum. 4
brachiale. ib.
brachium. ib.
bracteatius. 56
braſſica. 3 4
braſſica florida, & capitata. 4
Breve Papæ. ib.
brevi. 44
breviarium. 173
brevis. 44
brevitas. ib : 70
brevitatis gratia. 44
breviter. 9
bryonia. 44
bubalus. 45
bubo. ib.
bubo venereus. 17 : 39 : 457
bubulcus. 268
buccella. 44
bufo. 43 : 121
bugloſſum. 357
buibus aſcalonia. 43
Bulla papalis. 371
bulla aquæ. 43
butyrum. ib.
buxus. 46

C.

CAballus. 56 : 357
cacumen montis. 61 : 403
cadaver. 46
cadere. 54
cadere animo. 281
caducus. 46
cadus. 39
cædes.* 281
cæmentum. 61
cæmento obducere. ib.
cæmento obductus. ib.
cæmeterium. 453
cæruleus. 51
cæſaries. 58
cæſpes arboris. 47
calamitas. ib : 279
calamus. 47
calamus odoratus. 150
calangani.* 50
calcaneus. 47 : 289 : 429
calcar. 410
calcar galli. ib.
calcare. 47
calcaria ſubdere. 47
calcatorium. 410
calceare equum. 47
calceatus equus. 120
calcearium. ib.
calceis exuere. 48
calceus. 371
calcitrare. 373
calculus. 47
calefacere. ib.
calefactus. ib.
calefieri. 371
calentica. ib.
calepodia. 47
calepodium. 133
calidus. 398
caligo. 47
calix facer. ib.
calopodia : ſandalia. ib.
calor. ib.
calumnia. 47
calumnia : falſa relatio. 47
calumniator. 47
calvus. 116
calx. ib.
cambium. ib.
camelus. 47
caminus. ib.
camomilla. 47
campana. 47
campanella. ib.
campanile. ib.
campeſtris. 47
campus. 41
canalis fictilis. ib.
canalis plumbeus. ib.
cancamum. 43
cancelli. ib.
cancelli ramoſi. ib.
cancellarius. 44
cancellarius magnus. 3 4
cancer. 4
cancer ; morbus. ib.
candela. ib.
candelabrum. 40
canere. 56
canere muſicè. ib.
canis. 44
canis fœmina. 44
canis Anglicus. 173
canis minor. 44
canis villoſus. ib : 70
canis ſagacis odoratus. 44
ibid.
canis leporarius. ib : 197
caniſtrum : cophinus. 49
cannabis. 45
canones. ib.
canonizare. 268
canonizatio. 44
canonizatus. 43 : 121
canorus. 357
cantatrix. 43
cantharides. 371
cantilena. 43
cantor. ib.
cantus. 46
cantus funebris : næniæ.* 43
capacitas.
capax.
capedo.
capella Eccleſiæ. 27 : 291 : 303
capella : capra pumila. 50
capellanus. 52
capere. 50
capilli. 281
capillus veneris. 46
capillorum cirrus. 39
capillorum floccus. 281
capillorum floccus in occipite. 61
capiſtrum. ib.
capitalis. 51 : 81
capitellum : epiſtylium. 453
capitium muliebre. 51
capitulationes : fœdera. 58
capitulum. 47
capnos : fumaria. ib : 279
capo. 47
cappa : pallium. 150
Cappa Carmelitarum.* 410
capparis. ib.
capræ. 47
caprarius. 410
capreus. 47
capreolus. 120
capricornus. ib.
capſa. 48
capſula. 371
capſula vinaria. 373
captivitas. 47
captivus. ib
captura. 371
captus : acceptus. ib.
caput. 291 : 304
caput abſcindere. 51 : 438
capite truncare. 428
caput libri. 398
caput & cauda draconis. 47
caput in tapeto.* ib.
Caramania. 140
caravana. 52
carbo. 47
carbunculus : tumor. 47
carbunculus : pyropus. 116
carcer. ib.
carcere detentus. 52 : 306
cardamomum. 344
cardines januæ. 48
cardo januæ. ib.
carduelis. ib.
carduus. ib
caries. ib.
cariosus. ib.
Carmelita. ibid.
Carmelita diſcalceatus. ib.
Carmen inter calarium. 49
Carmeſinus color. ib.
carminare. 58
carnalitas. 49 : 134
carnifex. 408
carnoſus. 49
caro. 43
caro frixa in butiro. 49
carobes : fructus. ib.
carnoſitas. ib.
carpinus : arbor. 50
carpio. ib.
carpus. ib.
cartilago. ib.
caryophyllum. ib.
caryophyllus. ib.
caſa. ib.
caſeus. ibid.
caſpium mare. 54 : 125 : 176
caſſatus. 24
caſſia ſolutiva. 49
caſtanea. 54
caſtellanus. ib.
caſtellum. 50
caſtigare. ib.
caſtitas. 55
caſtor : fiber. ib.
caſtoreum : vomica caſtoris. ib.
caſtra. ibid.
caſtrametari. 16 : 48
caſtrare. 48
caſtratus : eunuchus : ſpado. 55
caſtus. ib.
caſu. 55
caſus : infortunium. 4
caſus : ſors. 54
catalogus. ib.
catapulta. 55
cataractæ cœli. 37
cataractæ oculorum. 55
catarrhus. ib.
cataſcopium. ib.
catena aurea. 123
catena ferrea. 221
Catholicus. 50
catinus ligneus. ib.
caucaſus. 56
cauda. 63
cavea. 55 : 132 : 457
caverna. 56
cavillatio. ib.
cauſa. 51
cauſa efficiens, & finalis. 46 : 56
cauſa formalis, & materialis. 56
cauſa prima. & ſecunda. 333
cauſa : lis. ibid.
cauſam præbere. ib.
cautio. 56 : 295
cauterium. ib.
cautus. 295
cavus. ib.
cedere alicui. 56 : 125
cedere locum. 56
cedrus. ib.
celare. ib.
celatus. ib.
celebrare. ib : 57
celebre Miſſam. id.
celebris. ib.
celebritas. 57 : 346
celer. 469
celer ; de equo. 57
celeritas. 459
cella vinaria. 57
cellula. 50 : 57
celox. 57
celſitudo. 128
celſus : morus. 17
cenſor. 57
cenſura. 58
cenſus. ib.
cenſus : fenus. ib.
centeſimus. ibid.
centiloquium Ptolomæi. ib.
cento. 219
centrum. 139
centurio. 58
centurio, & millenarius. ib.
177
centum. 80
cepa. 51
cephalus : piſcis. 58
cera. 61
cera candida. 57
cera obducere. 58
ceraſum. ib : 156
ceratium. 62
ceraunius lapis. 52
cerebrum. ib.
ceremoniæ Eccleſiæ. 58
cerotum : emplaſtrum. ib.
certiorem facere. ib.
certior factus. 167 : 324
certiſſimus. ibid.
certitudo. 163
certo. 58
certus. ib.
cerviſia. ib.
ceruſſa. ib.
cervus. 41
ceſſare. 58
ceſſionem facere. ib.
cetus. 59
certitudo. 38
Chaldæa. 393
chalybs. 47
chaos. 14
character. 50
characteres. 52
characteres orbi incogniti.* ib.
charitas. 283
charitativus. 63
charta. ib.
charta emporetica & bibula. 54
charta expolita. ib.
chartarius. ib.
chartæ faſciculus. 37
charus. 55
chariſſimus. 63
charus : multi pretii. ib.
charum habere. ib.
chelis vincula. 45
cherubin. ib.
chimia. 430
chimicus. 59
chimiſta. ib.
China. 14
Chio Inſula. 186 : 375
chiragra. 59
chirographum : ſcriptum. 379
chiridota. 139
chiromantia. 59
Chirurgus. 60
chorda arcus : nervium. 76
chorea. 83
chorus. 60
Chriſtiani Aſſociantes.* 151
Chriſtiani Apoſtatæ.* 285
Chriſtiani Orientales Acatholicorum inimici. 342
Chriſtianus. 60
Chriſtianus in flagranti cum Turcicâ.* 314
CHRISTUS. 60
chronica. 81
chronicorum ſcriptor. ib.
chryſolitus. ib.
cibare. 60
cibi faſtidium. 117
cibus. 60 : 212
cicada. 60
cicercula Indica. ib.
cichorium. ib.
ciclamen. ib.
cicatrix. 129
ciclicus : nebulo. 132
ciconia. 60
cicuta. ib.
ciſſia. 254
cignus. 60
cilicium. 61
cimatile. 60
cimex. 61
cinara. 32
cinædus : ſodomita. 398
cingere. 61
cingulum equi. ib.
cinnabaris 57

cinnamomum. 49
circa : circum. 61 : 179
circa decem. 61
circa Divina. ib.
Circatia. ib.
circinus. 67
circinus proportionalis. * ib.
circitor. 39 : 370
circuire. 62
circuitus. ib : 74
circularis. 61
circulator. 60
circulus. 61
circumcidere. 62
circumcisio. ibid.
circumcisus. ib.
circumdatus. ib.
circumdare. ib : 182
circumdatus. 62
circumferentia. *
circumlocutio. ib.
circumpedes. 415
circumscribere. 62
circumscriptio. ib.
circumspectus. ibid.
circumstans. ib.
circumstantia. ib.
circumvicinus. ib.
cirrus capillorum. 123
cista : sporta : corbis. 59 : 268
cisterna. 62
ciftula. 44
citara. 59
citara Turcica. ib.
citara ad dentes. ib.
citare. 62
cito. 111 : 305
citrinus. 62
civilis. ib.
civis. ib.
civitas. ib.
civitas custodita. 72
civitatum incolæ. * 145
clades. 357 : 406
clamate. 11 : 143
clamor. 143
clangere : bullinnare. 403
clare : dilucidè. 59
clarificare. 374
clarificari. 347
clarificatus. 374
claritas. 59
clarus. ib.
classis. 31 : 62
clava. 217
clavatus. 156
claudere. 60 : 156
claudicare. 473
claudicatio. ibid.
claudus. ib.
claves muri. 59
clavi extremum curvare. 323
clavis. 59
clavos avellere. 374
claustrum Monachorum. 59
clausula. 62
clausus. 60
clavus. 56 : 59
clemens. 62
clementia. ibid.
clepsydra. 197
clericus. 59
clicns. 63
clientela. ib.
clima. 63
clitela. 39
clivus. 93
cloaca. 63
cloacare. 59
clypeus : umbo. 380
clysterium. 389
coadjutor. 63
cochlea : scala. 371
coætaneus. 63 : 113
coagmentare. 156
coagulari. 63
coagulum. 305
coaptare clavis. 156
cocochimia. 99
coccolæ levantinæ. 63
coccos baphica : ejusque vermis. ib.
coccum. 141
coccus Indicus. 63
cochlear. 82
coctio. 79
coctus. ib.
codex expensi & recepti. 108 : 198
cœcitas. 57
cœcus. 60 : 262
cœlare. 175
cœlator. ibid.
cœlatura. ib.
cœlatus. ib.
cœlatus : insculptus. 377
cœlestis. 57
cœlum. 60
cœlum chrystallinum. ibid.
cœlum empyreum. 108
cœna. 57
cœnaculum. ib.
cœnare ib.
cœnaculum. ib.
cæruleus fluvius. 269
cofea : cave. * 320
cogere. 127
cogitare. 279
cogitabundus. 280
cogitatio. 279
cogitato. ibid.
cognominare. 404
cognominatus. ibid.
cognomen. ib.
conibere se. 232
colare equorum. 64
colatura. ib.
colere. 65 : 82
colica. 64
collatio : vectigal. 428
collectiones : notæ. 64
collector. ib.
collectus. 323
collegium. 64
colligere. 323 : 339
collimare. 440
collis. 64
collocare. ibid.
collocare exercitum. 16
collocatus. 64
colloqui : confabulari. 99 : 272
colloquium. 64
colludere. 46
collum. 64
collibysta : mensarius. 54
colocynthis. 64
colonia. ib.
color. ib.
colorare. ib.
color insignium. 200
color subviridis. 460
color ultra marinus. 259
colorum varietas. 457
colostrum. 51
colum. 63
columbarium. 64 : 267
columbus ; & species. 64 : 267
columna. 64
colo trajicere. 63
colus mulieris. 353
coma. 449
coma muliebris. 59
comburere. 3
comburi. ib.
combustio. 65
combustus. 3
come : barba hircina. 39
comedere cum amico. 273
Comes : dynasta. 73
cometa. 69
comitari. 5
commeatus. 316
commemorare. 66
commendare. ib : 323
commendare Deo. 323
commendabilis. 66
commendatio. 323
commendatio : salus. ib.
commendatum. 323
commendatus. 339
commensalis. 66
commensurare. ib.
commentator. ib.
commentarium. ib.
commercium. ib : 446
commissarius. 66
commissio. ib : 339
committere : commendare. 66
commixtio. ib
commodare. 305
commodatum. ib.
commode. 5
commoditas. 12
commoditas : quies. 66
commodus. ib.
commodam habens domum. 16
commotio. 469
commotus. 12 : 69 : 239
commovere. 12 : 66
commoveri. 369
communicare : habere consortium. 66
communicatio : consortium. ibid.
Communio Sacramentalis. ib.
communis. ib.
communitas. ib.
communiter. ib.
commutare. 48 : 66
commutatio. 48
comœdia. 65
comœdus. ibid.
comparatio. 270
comparitor. 370
compassio. 67
compassione dignus. ib.
compati. ib.
compatriota : concivis. ib
compedes. 58
compedes equi. 180
compedibus stringere. ib.
compendium. 67
compendium facere. 2
compensare. ib.
compertum habere. 435
competens : conveniens. 67
competentia : æmulatio. ib.
competere : convenire. ib.
competitor. ib.
complacere. 27
complanare. 411
complere : perficere. 67
completus. ib : 126
complexio. 67
compositio. ib.
compositus. ib.
comprehendere : intelligere 68
comprehensus ib.
compressus. 19 : 414
comprimere. 18 ; 68 : 414
compunctio. 68
compunctus. ib.
computator. 1 : 73
computum facere. 435
computus 74
computorum præfectus. 68
conari. 393
conatus. 127 : 393
concameratus. 470
concatenatio. 68
concavitas. ib.
concavus. ibid.
concedere. ib.
concedere facultatem. ib.
conceptio. ib.
conceptus : mens. ib.
concernere. ib.
concessus : permissius. ibid.
concha ad adaquandos equos. 2
conchilia. 68
conciliare. 265 : 324
conciliatus. 265
concilium. 68
concinnare. 7 : 11
concio. 302
concionari, ib.
concipere. 51
concipere in intellectu. 68
concipere in utero. ib.
conclave. 48 : 68 : 336
concludere. 68
conclusio logica, ib.
concoquere. 91
concoctio : digestio. ib.
concoctus. ibid.
concordantia grammaticalis. 68
concordare. ib.
concordia. 69
concordiam inire : facere. 5
concorporare. 158
concorporatus. ib.
concubina. 69
concubinarius. ib.
conculcare. ib.
conculcare pedibus. 47
concupiscentia. 69
concupiscibilis. ib.
concurrere. ib.
concursus populi. ibid.
concussus : commotus. 397
concutere. 81 : 369 : 397
condemnare. 69
condemnare capite. ib.
condemnatio. ib.
condensare. ib : 410
condescendere. ibid.
coudimento intingere. 365
condire cibum. 69 : 415
condiscipulus. 69
conditio : pactum. ib.
conducere navim. 252
confectio. 70
conferre. ib
conferre etimen. 157
conferre : dare. 69
conferre se in fidem. 323
conferre simul : colloqui. 69
conferre cum exemplari. 84
confessio : Sacramentum. 69
considere. 70
confinia. ib.
confirmare. 58 : 69 : 324
confirmati. 58
confirmatio : Sacramentum. 69
confirmatus. 58
confitcare. 70
confiscatio. ib.
confiteri. 69
conflictus. 70
confluxus aquæ. 77
confœderatio. 69
confœderatus. ib.
conformare. 70
conformis. ib.
conformitas. ib.
confraternitas. ib.
confugere. 342
confundere. 70
confundere : commiscere. ib.
confusio. ib : 95
confusus. 70
confusus : turbatus. ibid.
confutare. ib.
confutatio. ibid.
congelare. 11
congelari. ib.
congelatio. ib.
congelatus. ib.
conglutinare. 157
congregare 12 : 71
congregatio hominum. ib : 324
congregatus. 71
congressus. 33
conjectura. 70
conjunctim. 13 :
conjunctio. 70
conjunctio astrorum. ib.
conjunctio grammaticalis. ibid.
conjunctura : rerum status. 71
conjunctus. ib.
conjungere. 6 : 11 : 70 : 156
conjungi. 70
conjurare : compromittere. 71
conjux. 232
conquassare. 71 : 128
conqueri. 325 : 326
conquirere : vincere. 71
conquisitus : victus. ib.
consalutare invicem. 366
consanescere. ib.
consanguineus. 71
consanguinitas. ib
conscientia. ib
conscindere. 419
conscius. 71
conscius criminis. 67
conscribere milites. 401
consecrare. 71
consecratio. ib.
consentaneus. ib.
consentire. ib.
conseptum : claustrum. 387
consequens. 71
consequentia logica. 72
consequi. 71
conserva cidoniorum. 79
conserva rosarum. 72
conservatio. ib.
considerare. ib.
consideratio. ib.
consignare. 71
consignatus. ib.
consiliarius. 72
consilium. ib : 313
consistere. 72 : 120
consistorium. 72 : 82
consobrinus. 72
consolari. 70
consolatio. ib.
consolator. 72
consolida regia. ib.
consolidare. ib.
consonans. ib
consonantia. ibid.
consors : socius. ib.
consortium. ib : 299
conspectus. 10
conspectus : statura. 304
conspicere. 7
conspicillum. 230
conspitatio, 72
conspurcati. 413
constans. 72
constanter. ib.
constantia. 73
Constantinopolis. * 72
constare : certum esse. 73
constellatio. ib.
consternere lapidibus tersis. 191
constituere. 73
constitutio : lex. ib.
constrare. 353
constringere. 79
constructus. 73
consubstantialis ib.
consuere. 83
consulere. 73
consulere : præbere consilium. 72
consulere : concilum petere ib.
consulere : providere. 343
consumere. 73
consummare. ib.
consumptio. ib.
consumptor. ib.
consumptus. ib.
contagium. ib.
contaminare. ib.
contaminatio. ib.
contaminatus. ib.
contemnere. 414
contemplari. 73
contemplari se in speculo. 409
contemplatio. 73
contemplatione perspectus. ib.
contemplativus. ib.
contemptus. 414
contemptus : incognitus. 378
contentus : comprehensus. 74
contentus : latus. ib.
contentio. ib.
conterere colores. 205
conterminus. 70
conterraneus. 268
contignatio. ib.
contiguitas. 74
contiguus. ib.
continens. 337
continens terra. 74
continentia. ib.
continere. 51
contingens. 74
continuus. ib.
contortus. 419
contractus : pactum. 75
contradicere. 74
contradictio. ib.
contrarius, ib.
contravenire. 75
contribuere. ib.
contristare. 35 : 75
contritio. ib.
contritus. ib : 452
controversia. 75
contumacem agere. 3
contumacia. 75
contumelia. ib.
contumeliis afficere. 259
conturbare. 75
contus. 286
contusio. 75
contusus. 287
convalescens. 75
convalescentia. ib.
convalescere. 347
convellere. 411
conveniens. 75 : 111
convenientia. 75
convenire. 5 : 340
convenire : simul concordare. 75
conventus : congregatio. 340
conventus : monasterium. 75
conversatio Persarum. * 178

conversio a peccato. 75
conversus a peccato. ibid.
conversus : commutatus. ib.
convertere ad fidem. ib.
converti. ib.
conviciator. 259
conviciis lacessere. 420
convincere. 76
convivari. 38
convivator. 76
convivium. ib.
convocare. ib.
convocatio. ibid.
convolvolus. 4
conus pini. 291
conus : crista galeæ. 61
convulsio nervorum. 76
cogitatio. 80
cognitio. 63
cognitus. ib.
cognomen. ib.
cognoscere. 63 : 71
cognoscens. ib.
cognoscibilis. ib.
coitus. 63
color subviridis. 461
conqueri. 190
consistere. 120
coopertus. 76
copella ; catinus aurifabrorum. ib.
copia : abundantia. ib.
copiosè. ib : 338
copiosus. 76
copista. ib.
copulare. 5
coquere. 82
coquinari. ib.
coquus. ibid.
cor. ib.
coram. 172 : 183
coranus : coranum. 320
cordis palpitatio. 40 : 82
cordis penetralia. 311
corallus. 76
Corcyra Insula. 186
cordiale : electuarium. 77
cordolium : mœror. ib.
coriandrum. ibid.
coriaria officina. 82
coriarius. 63 : 82
corium. ibid : ib.
corium vaccinum. 454
corium caprinum. 278
corium rusticum. 82
coria parare. 5
cornix. 77
cornu. ib.
cornus : arbor. ib.
cornutus. ib.
corona. ib.
coronare. ib : 158
Coronatio Regis Persidis. * 158
coronatus. 77
coronula precaria. ib.
corporeus. ib.
corpus. ib.
corporis intemperies. 176
corporis statura. 318
corporis proportio. 428
corporis voluptatio. 140
corpulentus. 77
corpulentia. ib.
correctè. ib.
correctio. ib.
corrector. 78
correctus. 77
correspondens. 78
correspondentia. ibid.
correspondere. ib.
corrigere. 77
corrigia calceamenti. ib.
corroborare. 78
corrosio. ib.
corrosus. 357
corrosivus. 78
corruca, 77
corrumpere : putrefacere. 78
corrumpere : vitiare. ib.
corrumpere : depravare, ib.
corrumpere aliquem. ib.
corrumpi : putrefieri. ib.
corruptus : putrefactus. ib.
corruptus : vitiatus. ib.
corruptio : corruptela. ib.
corruptio physica. ib.
corruptibilis. ib.
cortex. ib.
corrina. 79
coruscare. ibid.
corvus. ib.
corylus : avellana. 36
cos. 79 : 291
cosmographia, 79
cosmographus. ib.
costa. ib.
costum. ib.
cotturnix. 321
crabro. 463
cranium. 80
crapula. ib.
cras. 101
crassa. 143
crassescere. 170
crassitudo. 14
crassus. ib.
crater. 76
crates explanatoria. 80
craticula. ib.
cratitia fenestra. ib.
creare. ib.
creare : eligere. ib.
creatio. ib.
Creator. ib.
creatus. ib.
creatura. ib.
credere. ib.
credere : sentire. ib.
credibilis. ib.
creditor. ib.
creditum. ib.
credulus. ib.
cremium. 401
crena calami. 429
crepere. 80
crepida. 268 : 289
crepitus edere. 440
crepitus ventris. 202 : 289
crepundia. 268
crepundia ; puppa. 318
crepusculum matutinum. 80
crupusculum serotinum. ib.
crescens. 81
crescere. ib.
crespinus : berberis. ib.
creta. ib.
cribrare. ib.
cribrum. ib.
cribri purgamenta. ib.
crimen. 115
criminari. 42
crines. 81
crispare. 290
crispare capillos. 159
crispare indusium. ib.
crispatus. ib.
crispus. 338
crista. 279
crista galli. 81
crithamum. ibid.
criticus præfationis Pharmac. Pers. * 143
crocodylus. 63 : 81
crocus. 81
cruciare. 444
cruciari. 10
cruciata. 81
cruciatus inferni. 278
crucifigere. 81
Crucifixus. ib.
crudelis. ib.
crudelitas. ib.
crudus. ib.
cruentare. 172
cruentus. 81
cruentatus. 172
crumena. 43
crumenifeca : manticularius. 428
crus. 133
crusta vulneris. 81
Crux. ib.
crystallus. ib.
cubicularius. 48 : 82
cubiculum. 48 : 416
cubitus brachii. 82 : 141
cuculio : caputium. 82
cuculla. 52
cuculus : avis. 82
cucumer. ib.
cucumer longus & rotundus 63
cucumer asininus. ibid.
cucurbita. 65 : 460
culcitra. 55
culeus ephiarius. 363
culex 239
culina. 82
culpa. 69
cultellus. 65
cultellus incurvus. ib.
culter. ib.
cultus. ib.
cultus divinus. 82
cultus Nomadum. * 150
cum. 68
cum : quandoquidem. 294
cuminum album & nigrum. 61
cumulare. 82
cumulatus : confertus. 04
cumulus. 82
cunctari. 163 : 351
cunctatio. 163
cunæ. 41 : 82
cuneus. 82
cuneus agmen. 40
cuneus monetarius. 63
cuniculus. 229
cuniculus : lepusculus. 71
cupidinarius. 293 : 467
cupiditas. 44
cupiditas : aviditas. 82
cuppula : pinnaculum. 76
cupressus. 61
cura. 82
curam habere. 35
curare : curam habere. 82
curator. ib.
curationis capax. ib.
curculio. 438
curculione læsus. 438 : 461
curiæ orientales. 295
cur as. 82
cu s. 83
c e. 77
rus : rheda. 54
currus : constellatio. ib.
cursitare, commutatis equis. 77
cursor. 78 : 415
cursus. 78
curvus. 293
cuspis. 296
custodes viarum. * 145
custodire. 83
custos. ib : 145
cutis : pellis. 83
cyclas. 51
cydonium malum. 79
cymba. 39
cyminum. 65
cyperus. 61
cyprus. ibid.
Cyprus Insula. * 186
cypselus ; avis. 356
cyrneus, 433

D.

DActylus. 84
deaurare. 163
deauratio. ibid.
dæmon. 86
dalmata. 374
Dalmatia. 83 : 374
Damalcus. 83
damna resarcire. 341
damnatio. 83
damnationem incurrere. ib.
damnatus. ib.
damno affici. 275
damnosus. 83
damnum. 12 : 83
damnum parere. ib.
dare. 84
dare ad censum, 25
dare manus. 31 : 334
datâ operâ. 25 : 111
datus. 84
David. ib.
de consilio. 86
de manu ad manum. 213
de verbo ad verbum. 25
dealbare parietem. 42
deambulatio. 408
debellare. 84
debere : obligari. 103
debere : debitis gravari. ibid.
debilis. 84 : 121
debilitare. 84 : 166
debilitari. 159
debilitas. 160 : 424
debilitatus. 84 : 121
debitè. 103
debitum : debita. 84
debitis gravari. 89
debitis gravatus. 159
debitum : munus. 84
debitus. 103
dechacordon. 412
decalogus. 84
decanus. 24 : 84
decem. 90
decens. 84
deceptio. 168
deceptor, ib.
decidere. 84 : 89 : 371
decidere : minui. 90
decidium. 84
decima. 85
decimus. ib.
decipere. 46
decipula. 447
decilio. 85
decisivus. ib.
declamatio. ib.
declamator. ib.
declarare : explicare. 90
declarare : publicare. ib.
declaratio : publicatio. ib.
declaratio : belli. ib.
declaratus : publicatus. ib.
declaratus : explicatus. ib.
declinare. 85
declinatio Solis. ib.
declinatio Grammaticæ. ib.
decoctio. ib.
decoctio æris alieni. 115
decoctor æris alieni. ibid.
decoctus. 357
decolor. 93 : 377
decolorare. ib : ibid.
decoquere alienum. 115
decorare. 85
decorticare. 379
decorticatus. ib.
decrepitus. 85
decrescere. ib.
decretum. ib.
decretum Dei. 82
decursus temporis. 78
decus. 85
dedecere. 93
dedecorare. 95
dedecus. ib.
dedicatio. 85
dedicatio libri. ib.
dedicatus. ib.
dedignari. 380
deducere : concludere. 85
defatigare. 416
defectus. 90 : 210
defensio. 90
defensor. ib.
defensus. ib.
deficere. 210
deficiens. 90
definitio. 85
definitivum & definitum 91
defloresçere. 392
deformis. 85
deformitas. ib.
defraudare. ib : 129
defraudatus. 129
degener. 85
deglutire. 169
deglutitus. ib.
degradare presbiterum, &c. 91
dehiscere. 408
dehortari. 93
Dei obsequium. 389
deinceps. 92
deinde ib.
dejicere : prosternere. 64
delectare. 91
delectatio. 91 : 288
delegare. 86
delegatio. ib.
delegatus. ib.
delere. 49 : 54 : 472
deliberare : consulere. 86
deliberatio : propositum. 68
deliberatus : consultus. 86
delicatulus. 463
delicatus. 86
deliciæ. 86
deliciis affluens. ib.
delicium. ib.
delictum. ib.
delictum agnoscere. 339
delineamentum. 96 : 88 : 232
delineamentum musicale. 175
delineamentum vultus. 311
delineare. 2 : 96
delineatio. 2
delineator. 96
delinitus, 8
delinquens. 86
deliquium pati. 419
delirare. 86 : 420
delirium. ib : ibid.
Delphinus : primogenitus Christianissimi Regis Galliæ. 86
delphinus ; piscis. ib.
demens. 132
dementsus. 231
demereri. 86 : 255
demeritum. 86
demittere se. 186
demonstratio. 92
demonstrativus. ib.
denariorum collectio. 167 : 323
denegare, 86
denegatus. ib.
denigrare. ib.
dens. 87
dens exertus : caninus. ib.
dens cavus : fragosus. 82
dens maxillaris. 87
densitas. 87
densitas : spissitas. 410
densitas liquorum. ibid.
dentem avellere. 56
dentium ordo. 87
dentium scalprum. 82 : 249
densus. 87 : 125
dentatus. 87
dentire. ib.
denudare. ib.
denunciare. ib.
denunciatio. ib.
denunciator. ib.
denuò confortatus. 327
denuò solidare. 327
denuò solidatus. ib.
deorsum. 2 : 169
dependere. 87
dependens. ib.
dependentia. ib.
depictus. 92
depingere. ib : 352
deplorare. 87
deponere. ib.
deponere ab officio. ib.
depopulari. 413
depositarius. 87
depositum. ib.
depositus. ib.
depositus ab officio. ib.
deprædari. 44 : 363
depravare. 87 : 115
depravatus. 87
depravator. ibid.
deprecari. 302
deprecator. ib.
depressio. 39
depressus. ib : 87
deprimere. 1 : 87 : 150
deputare. 87
deputatus. 88
derelictio. 1
derelictus. 88
deridere. ib.
derivare. ib.
derivatus. ib.
derogare. ib.
derogatio. ib.
Dervizii. * 224 : 225 : 235 : 236
desacrare. 96
descendere, 88
describere, 88
descriptio. ib.

descriptus. ib.
delertum. ib.
deliccare. 32 : 381
desiccari. 381
desiccatus. ib.
desiderabilis. 88
desiderans. ib.
desiderare ib.
desideratus. ib.
desiderium. ib.
desinens. 436
desinere. ib
desistere. 88
desistere à proposito. 1
desolatio. 83
desolatus. ib.
despectus. 380
despectus : injuria. 96
desperanter. 95
desperare. ib.
desperatio. ib.
desperatus. ib.
despicere : contemnere. 96
despumare. 475
despumatorium. ib.
despumatus. ib.
destinare. 88
destinatus. ib.
destruere 94 : 98
destructio. 98
destructor, ib.
desuefactus. 2 : 94 : 98
destructus. 98
desuescere. 93 : 98
detectus. 93
detegere. ib.
detentio rei alienæ. 336
detergere manus. 377
determinare : statuere. 350
determinare : limitare. 89
determinatio. ib.
determinatio : decretum. ib.
determinatus. ib.
deterrere, 97 : : 370
detestabilis. 89
detestari. ib.
detestatio. ib.
detinere : interiungere. 120
detinere. 434 : 448
detractor, 89
detrahere. ib.
detrimentum. ibid.
detumere. 593
deviare. 89
devincire. 255
devinctus. ib.
devius. 132
devorare. 100
devoratio. ib.
devotè. ib.
devotio. 89 : 180
devotus. ib : ib.
Deus. 92
Deo committere. 335 : 344
Deo juvante. 92
Deo reconciliatus. 281
Deum se venditare. 117
Deum deprecari. 302
Deum timens. 439
dexter : ingeniosus. 89
dexteritas. ib.
dextra. ib.
diabolus. 90
diaconus. 92
diadema. ib.
diæta. 90
diæta : moderatio in victu. ib,
dialectica. 89
dialogus. ib.
diameter. ib.
diaphanum. ib.
diarrhœa. 90
dicere. 92
dictamnum. 99
dictare. ib.
dicterium. 240
dictio. 99
dictionarium. ib.
dictum, 12
dictum : effatum. 89
dictus : prædictus. ib.
dies. 138
diescere, ib.
dies jovis. ib.
dies jud icii. ib.
dietim. 15 : 138
diffamare. 90
differens. ibid.
differentia, ib.
differre, ib.
difficilis. ib.
difficultas, ib.
difficulter. ib.
diffidentia. 91
diffidere. ib : 93
difformis. 45
difformitas. ib.
diffundere : spargere. 91
diffundi. ib.
diffusus : productus. ib.
diffusus : sparsus. ib.
digitale. 89
digitus. ib.
digne. 85
dignitas : officium. 91
dignus. 85
digressio. 91
dilacerare. ib.
dilatare. 15 : 91
dilatio. 91
dilatus. 90
dilectus. 91
diligens. ib.
diligentia. ib.
diluvium. ib.
dimensio. 92
diminutus. 396
dimittere. 198
dimissus. ib.
diœcesis. 92
diota. 137 : 457
diploma. 92
dire. 122
directio. 92 : 338
director. 92
dirigere. 145 : 338
dirigere : erigere. 103
diruere. 357
dirus. 122
discernere : segregare. 93
discernere : cognoscere. ib.
discessus. 22
disciplina : scientia. 93
disciplina : regimen. ib.
disciplina : institutum austeritatis. ib.
Discipulus. ib.
Discipuli. 242
discooperire : detegere. 378
discoopertus. ib.
discordia. 94 : 96 : 99
discors : dissonus. 97
discrepare ib.
discretio. 94
discretus. ib.
discrimen incurrere, 347
discursus : colloquium. 94
discursus : ratio. ib.
discursus : oratio. ib.
discus. 268
disjunctus. 99 : 393
disjungere. 94
dispar. 95
disparere : abesse. 33
disparere. 95 : 408
disparitas. 95
dispendere : eximere. ib.
dispensatus exemptus. ib.
dispergere. 96
dispersio : dissipatio. ib.
dispersus : dissipatus. ib.
displicere, ibid.
displicet mihi. ib.
disponere. ib.
dispositio. ib.
dispositio : habilitas. ib.
dispositus : promptus. ib.
disputare, ib.
disputatio, ib.
disputatio de Sonsi. * 333
disputator. 96
dissidens : discrepans. 93
dissidere : discrepare. ib.
dissimilis : diversus. 97
dissimilitudo, ib.
dissimulare. ib.
dissimulatio, ib.
dissimulator, ib.
dissipare. 95 : 97
dissipator. 97
dissolvere : liquefacere. ib.
dissolvere : liquefieri. 94
dissolutio : intemperantia. 97
dissolutus : perditus. ib.
dissonantia. 94 : 97
dissonus. 93
dissonum esse. 94
dissuadere, 93
dissuasio. ib.
dissuere. 94 : 97
distans : remotus. 97 : 202
distantia. 16
distantia : elongatio. 97 : 202
distantia Mekkæ. * 223
distare. 97
distendere. ib.
distensus : prolixus. ib.
distichum. ib.
distillare. ib.
distillatio, ib.
distinctio. ib.
distinctus. ib.
distinguere. ib.
distortus. 98 : 445
distrahere. 98
distractio. ib.
distractus. ib.
distribuere. 95 : 98
distributio. ibid : ib.
distributor ibid : ib.
distributus. ibid : ib.
ditio : clima. 98
diversari. 14
diverse. 99
diversitas, ib.
diversitas orizæ pelau. * 349
diversorium. 99
diversoria publica. 149
divertere. 99
dividere. ib.
divinare. ib : 163
divinatio. 99 : 163
divinatio. 220
divinitas. 99
divinus. ib.
divisibilis. ib.
divisio : separatio. ib.
divisio : regula Arithmeticæ. ib,
divisor, & dividendus. 160
divisus, 99
dives. 338
divitiæ. ib.
divortium. 100
diuretica. ib.
diurnum. ib.
diurnum iter cameli. * 138
diuturnitas. 100
diuturnus. ib.
divulgare. ib.
divulgatus. ib.
docere. 172
docilis. 100
docilitas. ib.
Doctè. 102
Doctor : Professor. ib.
Doctores Persæ. * 174
Doctrina, 19 : 102
doctus. 102
documentum : doctrina. 100
dolabra. 289
dolare. ib.
dolens. 100
dolere. ib.
dolium. 43 : 443
dolon. 43
dolor. 100
dolor partus. 101
dolor capitis. ib.
dolor matris. 209
dolorem parere. 7
dolorem percipere. 385
dolus. 46 : 168
domabilis. 101
domare. ib.
domesticus. ib.
domicilium. 101 : 146
domina. 394
domina : juvencula. 85
domina : matrona. ib : 205
266
dominari. 101 : 394
dominatio. 101 : 394
dominatio vestra. 394
dominator. 101
dominica. ibid.
dominicani. * 234 : 235
dominium. 101
dominium accipere. 152
Dominus. 102 : 266 : 349
Dominus pagi. 394
domvs. 54
domus planetarum. ib.
dona : munera. 101
donare. ib.
donarium : anathema. 102
donatio. 101
donatus. ib.
donum : munus. 102
dorcas. 83
dormire. 102
dormitare. ibid.
dormitorium. ib.
dorsum. ib.
dorsum : anus. 82
dos. 102
dotare. ib.
drachma. 103
draco. ib.
draconticum. ib.
dracunculus hortensis. ib.
dromas. ib.
dubium. ib.
dubio procul. ib.
dubius. ib.
ducatus. ibid.
ducenti. ibid.
ducere. 69 : 145
ductor. 69
ductus. ib.
duellum : singulare certamen. 103
dulcedo. 100
dulcescere. ib.
dulciaria : tragemata. 69
dulcificare. 7
dulcis. 100
dulcis : subacidus. ib.
dummodò. 318
dumosus. 412
duo. 100
duodecim. ib.
duodecimus. 104
duplicare. 102
duplicatus. ib.
dupliciter. ib.
duplum. ib.
durabilis : perennis. 104
durare ib.
durare : permanere. 74
dure. 104
durities. ib.
durus. ib.
dux. 51 : 103 : 145
dux cohortis. 64
dux exercitus. 135
dysenteria. 96

E.

E Contra. 75
e contrario. 14
e regione. 13 : 16
Eben sciatir. * 219
ebenus. 104
Ebræus. ibid.
ebrius. 457
ebulus. 104
ebur. 37
eburneus. 104
Ecbatana. 431
ecce. 105
echo. 105
echinus. 330
ECCLESIA. 59
Ecclesiasticus. 105
ecclypsim pati. ib.
ecclypsis Lunæ. ib.
ecclypsis Solis, ib.
ecclyptica linea. ib.
edax. 212
edictum. 103
edoctus. 19 : 172
educare. 16 : 105
educatio. 105
educatus, 16
effectivus. 106
effectus. ib.
effæminatus. ib.
efficacitas. ib.
efficax. ib.
efficiens. ib.
efficientia. ib.
effigies. 335 : 106
effiare animam. 111
effrænis. 393
effundere. 353 : 462
effusio. 106
effusus. 106 : 462
æger. 18
egerere. 21
egredi. 471
egressus. 471
egregia, 104 : 106
egregius. 106
ejicere. 369
elabi. 145
elapsus. 85
elatus. 18
electio. 106
electot. ibid.
electus. ib.
electuaria. ib.
eleemosina, ib.
eleemosina peregrinorum. 163
elegans. 106
elegantia. ib.
elegia. ib.
elementa Euclidis. 113
elementum. 106
elephas. ibid.
elevare. ib.
elevatus. 107
ELIAS PROPHETA. * ib
eligere. 106
elixare. 14
elixata malva. 210
elixatus. 14
eloquens. 107
eloquentia. ibid.
elucidare. 59
emanare. 107
emanatio. ib.
emanatus. 315
emancipare. 107 : 211
emancipatio. 107
emancipatus. 107 : 211
embamma : intingulum. 107
emblema. 365
embolismus. ib.
embrio. ibid.
emendare. ib.
emendatio. ib.
emendatus. ib.
emere. 67
eminens. 107
eminentia. ib.
emittere bombos. 408
emolumentum. 107
emphiteusis. 229
empiricus. 259
emplastrum. 107
emptio. 67
emptor. 68
emptus. ib.
encarpa. 121
endivia. 108
energia. ib.
energumenus. 86
ENOCH PROPHETA. 108
enormis ib : 414
enormiter. 415
ensem distringere. 31 : 71
ensis manubrium. 31 : 71 392 : 440
ensis gladius. 407
ensis Europæus. 408
eodem instanti. 174
eo præter quod. 105
ephebus. 266
ephemerides. 105
Ephesus Civitas. ib.
ephipiarius. 385
ephipiatus. ib.
ephipii. 29
ephipii tegmen. 76
ephipium sternere. 383
epicyclus. 108
Epiphaniæ festa. ibid.
epigramma. ib.
epiglottis. 200 : 463
epilepsia. 108
epilepticus. ib.
epilogus. ib.
Episcopus. 462
episcopus villicus. 218
Epistola. 196
Epistolarum fasciculus. 221
epistomium. 49
epitaphium. 108
epitome. ib.
equa. 55
eques. 56
equitare. 21 : 33
equitatus. 55
equitum turma. 13 : 56
equitum præfectus. 55
equo excendere. 373
equorum pabulum. 212
equula. 294
equum agitare. 212
equum conscendere. 235
equus. 56
equus cursorius. 78
equus eleganter incedens. 146
erectus. 109
Eremita. 109
eremus. ibid.
ergo. 9
erigere crines, 162
errare. 109
erroneus. ib.
error. 369
eructare. 358
eruditio. 109
eruditus. ib.
esca. 10
esophagus. 110
explorator. 411
esse. 172
essentia. 112
essentialis. ib.
estatcus. ib.
esto. 393
evacuare. 113
evacuatio. ib.
Euclides. ib.
Eucharistia, ib.
evadere. 22

evadere 22
evanescere. 350
Evangelista. 113
Evangelium. ibid.
Evangelizare. 456
evaporare. 113
evaporari. 422
evaporatio. 457
evellere. 374
evellere : eruere. 440
evenire. 113
eventus. ib.
Eufrates. ib.
euge. 23
evidens. 113
evidenter. ib.
evidentia. ib.
eviscerare. 424
eunuchus. 114
evocare litem. ib.
evocatio. ib.
evoluere. 422
evomere. 392
eupatorium. 13
Europa. 114
ex adverso. 92
ex equo dejicere. 373
ex alto potare. 331
ex mari conturbatus. 18
ex professo. 298
exacerbare. 109
exacerbari. ib.
exactè. ib.
exactio. ib.
exactor. ib.
exactorem agere. 547
exagerare. 109
exaltare. ib.
exaltatio. ib.
exaltatus. ib.
examen. ib.
examen conscientiæ. ib.
examen apum. 375
examinare. 96
examinator. 109
examinatu . ib.
exanthemata. 288
exarare. 339
exasperare. 109 : 185 : 323
exasperatus. 185
exaudire. 109
exauditor. 110
exauditus. ib.
excalceatus. 372
excavare. 373
excellens. 104
excellenter. ib.
excellentia. ib
excellere. ib.
excelsus. ib.
excentricus. ib.
exceptio. 338 : 104
excepto quod. 132
exceptor. 338
excipere. 5
excipere hospitio. 313
excitare. 105
excitare litem. 426
excitatio. 105
e citator. 424
exclamare. 110
exclamatio. b.
excludere. ib.
exclusus. ib.
excœcare. 4
excœcatus ib.
excogitatus. 151
excomunicare. 377
excomunicatio : anathema. ib
excomunicatus. ib.
excrementum. 110
excubiator. 385
excubiæ. 144 : 385
excusabilis. 380
excusare : purgare. ib.
excusatio. ib.
excusationem adducere. 93
excusatus. 380
execrabilis. 110
exeeratio. 110
executio. ib.
executor. ib.
exemplar. ib.
exemplaris. ib.
exemplum. 110
exemptio. 95 : 114
exemptio a vectigali. 94
exemptus. 104
exequi. 110
exequiæ. ibid.
exercere. 104 : 299
exercitatio. 109
exercitatus. ib.
exercitium. ib.
exercitus. 31 : 104
exhalare. 109 : 256
exhalatio. 109
exhibere. 257 : 304
exhibere se. 239
exhilarare. 15 : 225
exilio damnatus. 39
exilium. 110
eximere. 105 : 110
exire de navi. 369
existens. 112
existentia. ib.
exitus. 110
exitus rei. 33
exonerare. 372
exorcismus & adjuratio dæmonum. 378
exordiri. 333
exordium. 100
expandere. 408
expectare. 33
expectatio. ib.
expediens : medius terminus. 437
expedire. 407
expedire : liberare. 370
expedire se. ib. 407
expediri. 33 : 111 : 315
expedite : confestim. 407
expeditio. 95
expeditio : legatio, 111
expeditus. 370 : 407
expendere. 410
expensa. ib.
expensæ : sumptus. 79
expensus. 410
experientia 111
experimentum facere. 430
experimentum claustri virginei. 153
experiri. 111
expers lucri. 94
expertus. 111 : 299
expiatio peccatorum. 111
explicare. ibid. 99
explicitè, 111
explorare. ib.
explorator, ib
expolire. 125
expolitor. ib.
exponere. 111
exponere plus offerenti 296
exponere se periculo. 297
expositio. 111
expositus. ib.
expressio : locutio. ib.
expressio : colatura. ib.
expressus cursor. ib.
expressus : intrinsecus. ib.
exprimere : proferre. ib.
exprimere : comprimere. ib.
exprobrare. 339
exprobrant Armeni. * 325
expuere. 414
expugnabilis. 111
expugnare. ib.
expugnatio. i .
expugnator. ib.
expulsus. 46 : 111
exquisitus. 112
exsuscitare mortuos. 336
extans. 112
extendere. 16 : 411 : 1 2
extensus. 16
extenuare. 112 : 373
extenuatio, 112
extenuatus ib : 417
exterior habitus. 112
exterminare. ib.
exterminator. ib.
exterminium. ib : 417
e ternus. 112
extinctus. ib
extinguere. 27 : 112 : 397
extinguere : annullare. 112
extinguere sitim. 397
extirpare. 112 : 418
extollere. 109
extrahere. 112
extractum transumptum. ib.
extra : foris. 132
extraordinarius. 420
extravagans : phantasticus ib.
extremitas. 112
extremus. 113
extricare extricatio. 98
extrinsecè. 113
extrinsecus. ib.
extortio. 112
exuere. 393
ex peratio. 104

F.

Faba. 118
faba romana. ibid.
faber ærarius. 47
faber ferrarius. 114 : 120
faber lignarius. 55 : 115
fabrica. 114
fabricare ib.
fabricator. ib.
fabricatus. ib.
fabula. 118
fabulari. 10
fabularum liber. 356
fabulosus. 118
facere 116
facere meliorem. 229
facetia, 114
facetus. ib.
faciales. 28
facie ad faciem. 10 : 114
facie ad faciem comparere. 10
faciem avertere. 470
facies. 114
facile. 11
facilem reddere. 114
facilis. 11 : 114
facilitas. 11 : 114
factio. 118
factitius. ib.
factum heroicum. 116
factus. 115 : 118
facultas licentia. 115
facultates. 114
facundia. ib.
facundus. ib.
fagus. 115
falco. ib.
fallacia. ib.
fallax. ib.
falsa bracha. ib.
falsa opinio. ib.
falsarius. ib.
falsitas. ib.
falso. ib.
falsum testimonium. 116
falsus 115
falsus monetarius. 235
falx fœnaria. 115
falx messoria. ib.
fama. 116
fama vigere. 123
famelicus. 10 : 116
famem pati. 146 : 116
fames canina. 116
familia ib.
familiaritas. 10 : 116
familiariter. 111
famosus. 116
famulus. 133
far. 117
farcimen. ib : 364
farcire. 116
farina. 117
farinâ obducere. 165
fascia cunarum. 117
fascia lumborum. 44
fascia. 117
fascinum. 118
fascis ligni. 117
fascis fasciculus. 116
fasciculus. 117
fasciculus epistolarum. 293
fastidiosus. 117
fastidium. 96 : 117
fastigium. ib.
fastus. ib.
fatalis. ibid.
fatigatus. ib.
fatum. 88 : 117
fauces. 118
favere. ib.
faunus. ib.
favonius. 37
favor. 118
favorabilis. ib.
faustus. ib.
fautor. ib
favus mellis. ib.
fax. 119 : 114
fax cerea. 443
faxit. 22
faxit Deus. 469
febre correptus, 119
febris. 118
febris continua. ib.
febris ephimera. 119
febris pestilens. ib.
febris phrisica. 113 : 118
febris quartana. 119
febris quotidiana. ib.
febris tertiana. 118
fecundare. 119
fecunditas. ib.
fel. 122
felicitas. 119
felis. 133
felis Aspahani. * ib.
felis Zibeti. * 134
felix. 119
femur. 21 : 79
fenestra. 120
feretrum. 29 : 55 : 110
feria. 126
feria 2 : dies lunæ. 203
feria 3 : dies martis. 247
feria 4 : dies mercuri. 226
feria 5 : dies jovis. 138
feria 6 : dies veneris. 460
ferire. 65
fermentari. 120
fermentum. ib.
ferox. ib : 417
ferratus. 120
ferramentarius. 215
ferri temperatura. 433
ferrum attemperare. ib.
ferrum. 120
ferrum sartorum. ib.
fertile. ib.
fertilitas. ib.
fervens. 43
fervere. ib.
fervidus. 166 : 121
fervor. ib.
ferus. 122
festa celebrare. 57
festinanter. 167
festinatio. 130
festum encœniorum. 108
festum Natalis D. N. 247
festus dies. 121
fex plebis. 48
feudatarius : feudum. 121
fibra. ib.
fibula. ib.
ficedula. 268
fictilis. 437
fictio. 123
fictitius. 27 : 298
fictus 25 : 123
ficus ; arbor. 121
ficus ; fructus. ib.
ficus Indica. * 160
fidei commissum, 121
fidelis. * 119
fidelitas. ib.
fideliter. ib
fidem nactus. 80
fides. 119
fides instrumenti musici. 76
fides publica. 366
fiducia. 70 : 122
fidus. 70
fieri. 99
figere. 122
fi ura. ib.
figurare. ib.
figuratus. ib.
fila in arundine scriptoria. 279
filia. 122
filiatio. ib.
filius. ib.
filius adoptivus. ibid.
filius illegitimus. ib.
filius legitimus. ib.
filo innectere. 166
filix. 119
filum. 122
filum acus. 13
filum aureum. 122
filum ferreum. ib.
fimbria. ib : 128
findere. 119
findi 407
findi labia. 119
finire. 123
finis. ib.
firmamentum. ib.
firmare, 120
firmitas, ib.
firmiter. ib.
firmus. ib.
fiscalis. 123
fiscum. ib.
fissura. 80 : 119 : 128 : 377
fissus. 119 : 407
fistula. 366
fistulâ injicere. 396
fixè. 123
fixus. ib.
flabellum lictoris. 130
flabellum muscarium. 46
flagellare. 224
flagella vitis. 51
flagellator. 124
flagellis cæsus. ib.
flagellum. ib.
flagitare. 59
flagrum, * 130
flagro percuttere. i .
flamma. 121
flammare. ib.
flare. 399
flatus 121
flavus. 92
flexibilis. 124 : 290
flexis genibus. 169
florere. 123
floricus. ib
flos. ib.
florilegium. 148
fluctuans. 124
fluctuare. 159 : 124
fluctus maris. 259
flumen : fluvius. 124 : 153
fluviatilis. 124
fluxus & refluxus maris. 124
fluxus sanguinis. ib.
fluxus ventris. ib.
fodere. 472
fossor. ib.
fœdus. 176
fœdus inire, 51 : 75
fœlix. 119
fœmina. ib.
fœmineus. ib.
fœmoralia. 48
fœnerator. 26
fœniculum. 123
fœnile. 119
fœnore conductus. 26
fœnum. 122
fœnum Græcum. ib.
fœtere. 319
fœtidus. ib : 121
fœtor. 319 : 121
foina : mustella scytica. 124
follem agitare. 399
follis. 267 : 400
folium auri. 124
folium chartæ, ib.
fomentum. 125
fomes. 15
fons. ibid.
fons artificialis. ib.
fons inter Sciraz & Ispahan. 201
foras ejicere. 46
forceps. 434
forceps ad igaem. ib.
forceps ad vellendos pilos. ib.
forfex. 125
foria. 46
forma exemplar. 125
forma fusoria. ib.
formalis. 126

formalitas. *ibid.*
formare. 120 : 126
formatio. 126
formica. *ib.*
formidabilis. *ib.*
formido. 433
formidoloſus. 434 : 438
formularium. 126
fornax. *ib.*
fornax calcaria. *id.*
fornax ferraria. 120
fornax rotunda. * 126
fornicari. *ib.*
fornicatio. *ib.*
fornicator. *ib.*
fornix. 410
fortitan. 126
fortiter. 23
fortitudo. 126
fortuito. 55 : 54
fortuitus. 55 : 12
fortuna. *ib.*
fortunatus. 127
foruli. 572
forum. 189
foſſa. 4 : 8
foſſa menti. 128
foſſa agrorum. *ib.*
foſſa mœnium. 128
fovere. 125
fractiones numeri. 129
fractura. 357
fractus. 411
fractus : ruptus. 357
fraga. 128
fragilis. *ib.*
fragilitas. *ib.*
fragrantia. *ib.*
fraucus. *ib.*
frangere. 411
frangere : jejunium. 11
frater. 129
fraternitas. 129
fratria. 63
fraudulentus. 129
fraus. *ib.*
fraxinella. * *ibid.*
fraxinus. *ib.*
fremere. *ib.*
fremitus. *ib.*
frequens. 130 : 411
frequentare. 129
frequentatio. *ib.*
frequentatus. *ib.*
frequenter. 130 : 411
frequentia. 38 : 130
fricare. 129
fricatus. *ib.*
fricatio. *ib.*
frigere. 130
frigidè. *ib.*
frigidus. 129 : 130
frigus. 129
fringilla. 242
frivolus. 130
frixus. *ib.*
frœnare. 129
frœni morſus. 238
frœnum. 129
frondes auferre. 393
frondoſus. 130
frons. *ib.*
frons exercitus. 24
fructuoſus. 130
fructus. *ib.*
fructus laboris. *ib.*
fructuum venditor. *ib.*
frui. 130
frui proſperis. 314
frumenti calamus. 133
frumentum. 126. 130
fruſtatim. 188
fruſtra. 189
fruſtum : fragmentum. 288
fruſtrum panis. 445
fucus antimonii. 130
fucus niger. *ib.*
fuga. 131
fuga Mahomedis. * *ib.*
fugare. *ib.*
fugere. *ib.*
fugitivus. *ib.*
fulcimen. 296
fulcimentum. 203
fulcire. 226 : 27
fulciri. 27
fulcrarius. 132
fulcrum. 27 : 406
fulgurare. 124
fulgur, *ibid.*
fuligo. 131
fulmen. *ib.*
fulminans. *ib.*
fulminare. *ib.*
fumans. *ib.*
fumidus. *ib.*
fumigare. 11 : 131
fumo impoſitus. 11
fumoſus. 131
fumus. *ib.*
funambulus. 83
funda. 223
fundamentalis. 128
fundamentum. *ib.*
fundare. 23
fundator. 128
fundum auferre. 393
funebris. 131
funeralis. 239
funes tentorii. 77
funiculus. *ib.*
funiculus filum craſſius. 4 : 8
funiculus ſubtilior. *ib.*
funiculus ſutorius. *b.*
funis. 131
fungus. 128
furari. 357
furca. 128
furere. 168
furfur. 82 : 126 : 384
furia. 132
furia infernalis.
furibundus. 132 : 168
furtim. 132
furtivus. *ib.*
furtum. *ib.*
fuſcinula. 128
fuſe. 91 : 97
fuſum. 132
futurus. *ib.*
futurum in grammatica. *ib.*

G.

Gabalus, gabell. 126
Gabriel Archang. 273
galbanum. 132
galea. 133
Galerus Perſicus. 108
galla. 51
gallina. 133
gallinarium. *ib.*
gallina ſylveſtris. *ib.*
gallus. *ib.*
gammarus. *ib.*
ganeo. 43 : 357
gangrena. 49
gargarizare. 133
garrulus. 60
gatum. 56
gauſapina : teges. 374
gaudium. 16
gelaſcere. 134
gelidus. *ib.*
geliominum. *ib.*
gelſominum Baſſoræ. * *ib.*
gelu. *ib.*
gelu condenſari. 70
gelu ſolui. 91
gemelli. 134
gemere. 124
gemini; ſignum. 134
gemitus. *ib.*
gemma. *ib.* : 138
gemmarius. *ib.*
genæ. 144
gencalogia. 134
gener. 138
generare. *ib.*
generatim. 135
generatio. *ibid.*
generatus. *ib.*
generosè. *ib.*
generoſus. 44 : 77 : 138
geniſſa. 137
genium : ſpiritus familiaris. 412
gens. 138
gentiana. *ib.*
gentiles Indiarum. * *ib.*
gentilis. *ib.*
genu. 37
genus. 134
geographia. 136
geometer. *ib.*
geometria. * *ibid.*
georgia. *ib.*
georgiani. * *ib.*
geranon. 30
gerifolium. 120
Germania. 13
germen. 136
germinare. *ib.*
germinatio. *ib.*
geſtus. *ib.*
geſtus amatorii. *ib.*
geſtus execrationis. * 137
gibbus. 140
giber. *ib.*
gigas, 137
gingiva. 138
Girapha. * 139
girare. *ib.*
girus. *ib.*
glaber. 277
gladius ſcindens. 408
gladius; piſcis. 287
glans. 137
glans membri virilis. *ib.*
glaſtum. 144
globulus ſclopi. 29
glomus fili. 66
gloria. 140
gloriâ afficere. *ib.*
glorioſè. *ibid.*
glorioſus. *ib.*
gluten. 64
glutinamentum. 187
glutinatus. 182
gonorrhæa virulenta. 377
goſſipium. 9
goſſipium ad atramentum. 38
gradarius curſor. 113
gradatim. 23 : 275
gradatim currere. 133
gradus. 141 : 371
Græcus. 143
Græcia. *ib.*
grammatica. 141
grammaticus. *ib.*
grammatophylacium. 38
gramen. 141
grana. 112
grana coronulæ prec. 142
grana paradiſi. *ib.*
granata Civitatis Caſcion. 142
grandinare. *ib.*
grando. *ib.*
granum. *ib.*
graſſator : latro. 33
gratè. 142
gratia. *b.*
gratiarum actio, 348
gratias agens. 345
gratias agere, 342 : 344
gratificari. 142
gratioſus aſpectu. 466
gratis, 280 : 142
gratitudo. 339 : 142
gratulari. 71
gratulatio. *ibid.*
gratum habere. 11
gratus. 13 : 142
gravare. 143
gravari. 144
gravatus. 143
gravida. 1 .
gravidare. 170
gravis. 184 : 143
gravitas. 154 : 143
gremium. 1 3
grex. *ib.*
grillus. *ib.*
grunnire. 114
grus. *ib.*
gryphis. 143
gubernaculi præfectus. 439
gubernaculum navis : clavus. *ib.*
gubernare. 141
gubernatores Perſiæ. * *ib.*
gummi. *ib.*
gurges aquæ. 334
guſtare. 146
guſtus. *ib.*
gutta. 40
guttatim. 12
guttatim fluere. 393 i 378
guttur. 49 : 141
gutturnium. 42 : 457
gypſare. 168
gypſatus. 136
gypſo obducere. 136 : 421
gypſum. 137

H.

Habere. 146 : 41
habilis. 1 6
habilitas. *ib.*
habitator. * 16 : 1 6
habitudo. *ib.*
hâc illâc tranſire. 27 :
hâc illâc ſpargere. 408
hac hora. 28
hac vita. *ib.*
hactenus. 21
Haggi dictum. * 223
halec. 30
halitus. 400
hamus. 20
harmonia. 31
harpago. 14
haſta. 13
haſta brevior. 472
haſta bicuſpidalis. 190
haſtifer. 13
hauſtus vini matutinus. 465
hebdomada. 392
ebes. 143 : 419
hebetem reddere. 419
hebetem fieri. 419
hebetudo. *ib.*
hedera. 103
helleborum album & nigrum. 107
halluo. 80
hemicrania. 229
heparica. 108
herba. 146
herbarius. *ibid.*
heri. 143
heroum linguæ. * 199
herus. 266
hateroclitus. 113
heus. 86
Hieroſolima. 147
hinc. 92
hinnire. 142
hippopera. 43 : 455
hircus. 52 : 40
hirſutus. 185
hirundo. * 356
hiſtoria. 147
hiſtoricus. *ib.*
hiſtoriographus. *ib.*
hodie. 258 : 147
hæmoroides. 107
hæreditarius. 146
hæreditas. *ib.*
hæres. *ib.*
hæreſis. *ib.*
hæreticus. *ib.*
holoſericum. 459
homagium. *ib.*
homicida. 141
homicidium. *ib.*
hominum congregatio. 9
homo. 150
homo nauci. *ib.*
honeſtas. 141
honeſtè. *ib.*
honeſtus. *ib.*
honor. 74 : 141 : 317
honorabilis. 141
honorare. *ib.*
honoratus. *ib.*
honore proſequi. 417
honorificè. 141
hora. *ib.*
hordeum. 263
hordeum viride. *ib.*
horizon. *ib.* : 148
hormuſium. 263
horologiographia. 148
horologium. 141
horologium ſolare. *ib.*
horologium tinniens. 423
horoſcopus. 263
horribilis. 140
hortari. 118
hortatio. *ib.*
hortator. *ib.*
horti Semiramidis. 148
hortulanus. *ib.*
hortus. *ib.*
hoſpes. 14
hoſpes : caupo. 1 8
hoſpes donum Dei. * 148
hoſpitare. 16
hoſpitalitas. 14 : 448
hoſpites Regis : religioſi. * *ib.*
hoſpitio exceptus. 448
hoſpitio excipere. 16 : 448
hoſpitium. 14
hoſpitium relinquere. 68
hucuſque. 396
humanitas. 150
humaniter. *ib.*
humanus. *ib.*
humare : ſepelire. 406
humerus : armus. 468
humiditas. 150
humidus. 150
humiliatus. 2
humilis. 130
humilitas. 150
humiliter. *ib.*
humor. *ib.*
hyacinthus ; flos. 137
hyacinthus ; gemma. *ib.*
hydria. 151
hydropicus, 147
hydropiſis. *ibib.*
hyemalis. 181 : 461
hyemare. 181
hyems. *ib.*
hymnus: 147
hypochondria. 183
hypocriſis. 147
hypocrita. *ib.*
hypomelis. 193
Hyrcania. * 184
hyſſopus herba. 188

I.

Jacere. 69 : 137
Jacob Armenorum Patriarcha. * 276
jactabundus. 457
jactare. 456
jactare ſe. *ib.*
jactura. 284
jactura in luſu. *ib.*
jactus lapidis. 288
jaculari. 363
jaculum. 84
jam. 137
janitor. 297
janitor careeris. 52
Janiſſeri Turcarum. * 297
januarius. 134
jaſpis. 90
ictus. 63 : 238
ictus : jactus. 440
ictus gladii. 418
ictus campanæ. 441
ictu catapultæ. 65
ictus oculi. 286
ichtyocolla. 6 .
id 61
id circo. 282
idem. 222 : 454
identidem. 16
id eſt. 61
id quod. *ibid.*
idioma mutorum Turcarum Imperatoris. * 246
idiota. 151
idololatra. * *ibid.*
idololatria. *ib.*
idolum. * *ib.*
idolum materia prima. * *ib.*
jecur. 119
jejunare. 91
jejunator. *ib.*
jejunium. *ib.*
jejunus. *ib.*
jejuno ſtomachô. *ib.*
jentaculum. 64
JESUS. 137
ignarus. 150
ignavia. 295 : 63
ignaviter. 295
ignavus. *ib* : 63
igniri. 167
ignis. 131
ignitabulum. 110 : 24
ignitabulum ſclopi. 29
ignitio. 167
ignitus. *ibid.*

ignobilis. 151:464
ignobilitas. 151
ignominia. ibid.
ignoranter. ib.
ignorantia. ib.
ignotus. ib.
ilia. 178
illa. 64
illaqueare. 15
ille. 65:106
illecebræ. 54
illæsus. 4
illi. 65
illibatus. 57
illic. 28:63:189
illicere. 8:204
illicere pisces. 164
illicitas. 151
illinc. 100
illudere. 40:132:168
illuminare. 151
illustris. ib.
illustrissimus. ib.
illusus. 40:168
imago. 151
imaginari. ib.
imaginatio. ib.
imberbis. 369
imitabilis. 151
imitari. 74:151
imitatio. 151
imitator. ib.
immanens. 152
immatriculare. 175
immergere. 152
immensus. ib.
imminens. ib.
immo. 25:104
immobilis. 152
immoderatus. ib.
immodestia. ib.
immodestus. ib.
immodicè. 104:397
immodicus. 105:192:397
immortalis 152
immortalitas. ib.
immundè: fordidè. 413
immunditia. 152
immunis. 197
immunitas. 105
immutabilis. 152:181
immutabilitas. 152
impalatus. ib.
impalescere. ib.
impalpabilis. ib.
imparatus. 414
impassibilis. 152
impatiens. ib.
impatientia. ib.
impedimentum. 153
impedire. 153
impeditus. ib:448
impellere. 46:158:412
Imperator. 153
imperatorius. 154
Imperatrix. 153
imperatrix Mater Mohamedis quarti.* 153
Imperatrix regens. 153
imperfectio. 154
imperfectus. ib.
imperium. ib.
impetrare. ib.
impetratio. ib.
impetuosus. 52:154
impetus. 175
impetus in hostes. 154
impietas. 107
impingere. 445
impius. 108
implacabilis. 154
implicatus. 181
impœnitentia. 153
imponere. 5:154
importunitas. ib.
importunus. 132:154
impossibilis. ib.
impostor. 10:154
impostura. 154
imporens: infœcundus. ib.
impotens. ib.
impotentia. ib.
imprecari. 469
impressio. 154
imprimere. ib.
imprudens. 155
imprudentia. ib.
impudens. ib.
impudicè. ib.
impudicitia. ib.
impudicus. ib.
impulsus. 156
impuritas superstitiosa Persarum.* 152
imputare. 155
in. ib.
in carcere detentus. 52
in favorem. 118
in fumum injicere. 167
in furorem actus. 168
in instanti.* 174
in lutum lapsus. 10
in lutum projicere. ib.
in manibus tertii deponere. 387
in morbum cadere. 18
in navim inferre. 151
in ægritudinem incidere. 8
in omnibus. 454
in operto. 76
in pejus ruere. 22
in quatuor partes discindere. 414
in scrupulum injicere. 380
in summam redigere. 402
inadvertentia. 155
inæqualis. 98
inæqualitas. 164
inauditus. 171
inaurare. 102
inauratus. ibid.
inauspicatò. 155:414
incantare. 155
incantatio. ib:117
incantiones publicæ in Arabiâ * 155
incantatrix. ib.
incantator. ib:117
incapacitas. 156
incapax. ib.
incarnari. ib.
incarnatio. ib.
incarnatus. 155
incaute. 156
incautus. ib.
incendium. ib.
incœptus. 65
inceratus. 156
incernere. 429
incerniculum. ib.
incestum. 156
inchoare. 157
inchoatio. ib.
incile fluvii. 49
incipere. 65:306
incipiens. 63
incisio: incisura. 429
incitare. 23:156
inclemens. 33:157
inclementer. 33
inclinare. 156
inclinare se. 2
inclinatio. 156
inclinatio: amor. ib.
inclitus. 157
includere. 344
includere in carcerem. 172
incognitus. 157
incolatus deserere. 93
incolumitas. 365
incommoditas. 157
incommodum. 93
incomparabilis. 157
incompositus. 378
incongruens. 93
incongruus 414
inconsideratio. 157
inconsideratus. ib.
inconstans. ib.
inconstantia. ib.
inconsultò. 153
incontinens. 157
incontinentia. ib.
inconveniens. ib.
inconvenientia. 158
incorrectus. ib.
incorrigibilis. ib.
incorporeus. ib.
incorruptibilis. 159
incorruptus. 158
increatus. 159
incredibilis. ib.
incredulitas. ib.
incredulitèr. ib.
incredulus. ib.
incrementum lunæ. 81
incrustare. 156
incrustatus. ib.
incubare ovis. 80
inculcare. 159
incultus. 93:159
incurabilis. ib.
incuriosus. 410
incurrere. 179
incurrere hastis adversis. 76
incursiones. 378
incurvare. 159:53
incus. 21:159
indebito modo. ib.
indebitus. ib.
indecorè. 160
indecorus. 157
indemnitas. 160
indere in os. 151
indeterminatus. 160
index libri. 161
index: digitus. ibid.
India occidentalis mater auri. 160
India Orient. sepulchrum auri. 160
indicativus. 161
indicum: glastum. 162
Indiæ. * 160
indifferens. 162
indifferentia. ib.
indifferenter. ib.
indigentia. ib.
indigere. 248
indigestio. 161
indigestus. ib.
indignabundus. 380
indignari. 160
indigne. ib.
indignus. ib.
indigus: egenus. 42:162
indirectè. ib.
indirectus. ib.
indisciplinatus. 93
indiscretio. 162
indiscretus. ib.
indissolubilis. ib.
inditia. 161
inditium. 162
individuum.* ib.
individuum vagum. ib.
indivisibilis. ib.
indivisus. ib.
indoles. ib.
indomitus. ib.
inducere. 163
inductæ. 437
inductiæ in foro judiciali. 312
inducias concedere. 29:437
inductio. 164
inductus. 163
induere se. 462
indulgentia. 163
indulgentias publicandi Maronitarum modus. 163
indulgentia plenaria. ib.
indulgere sibi. 67
indurare. 163
indurari. 104:163
induratus. ib.
induratus obstinatus. ib.
Indus.* 160
indusium. 48
industria. 163
industriâ uti. 164
industrius. ib.
inefabilis. ib.
inefficax. ib.
inelegans. ib.
inemendatus. 378
ineptè. 164:376
ineptia. ibid: ib.
ineptus. ibid: ib.
inestimabilis. 164
inevitabilis. ib.
inexcusabilis. ib.
inexhaustus. ib.
inexorabilis. ib.
inexplicabilis. ib.
inextinguibilis. ib.
inexricabilis. ib.
infallibilis. 165
infallibilitas. ib.
infamare. ib.
infamator. ib.
infamatus. ib.
infamia. ib.
infamiam incurrere. 158
infatigabilis. 165
infaustus. ib.
infectio. 166
infectus. ib.
infelix. 165
infelicitas. ib.
inferre. ib.
inferior. ib.
infernalis. ib.
infernus. 166
infestatus. ib.
infestus. 69
infidelis. 169
infidelitas. 865
infidus. ib.
infimus. 166
infinitas. 167
infinitè. ib.
infinitus. ib.
infirmare. 159
infirmitas. 165
infirmus. ib.
inflammare. 166
inflammatio. ib.
inflammatio pulmonis. ib.
inflare. ib.
inflari. ib.
inflatio. ib.
inflatus. ib.
inflexibilis. 167
influentia. ib.
influere. 370
informare. 94
informis. 167
infortunatus. 93:94:167
infortunium. 93:94:167
393
infrascriptus. 167
infructuosus. ib.
infundere. 151:167
infundibulum. 151
infusio. 168
infusio Medicinalis. ib.
infusus. ib.
ingeniosè. ib.
ingeniosus. 7:168
ingenitus. ib.
ingenium. ib.
in genua procumbere. 169
ingerere se. 168
ingluvies. 170
ingrate. ib.
ingratitudo. ib.
ingratus. ib.
ingredi. 180
ingressus. 170:180
inguen. 22:270
inguinis dolor. 22
inhabilis. 170
inhabilitas. ib.
inhabitabilis. ib.
inhibitio. ib.
inhonestè. 95
inhonestus. 95:170
inhonoratus. 95
inhumanitas. 170
inhumaniter. ib.
inhumanus. ib.
inimicus. 171
inimicitia. ib.
iniquus. ib.
iniquitas. ib.
injucundus. 169:375
injungere. 169
injuria ib:210:259
injuriâ afficere. 169
injuriam facere. 10
injuriam passus. 169
injurias remittere. 344
injuste. 169
injustitia. ib.
injustus. ibid.
innavigabilis. 171
innectere. 12
in nihilum reducere. 23
Innocens. 171
innocenter. ib.
Innocentia. ib.
Innocentium Persarum ad Missionarios delatio.* ib.
innovare. ib.
innovatio. ib.
innovator. 346
innuere. 4
innumerabilis. 171
inundare. ib.
inundatio. ib.
inopia. ib.
inopinatè. 17:153:172
inopinanter. 19
inopinatus. 172
inordinatè. 95:407
inordinatus. 95
inquietare. 172
inquietus. ib.
inquietudo. 17:172
inquirere. 167:172
inquisitio. 167:172
inquisitor. 172
insanus. ib.
insatiabilis. ib.
insatiabilitas. ib.
inscriptio: superscriptio. 404
inscrutabilis. 172
insensibilis. ib.
insensibilitas. ib.
insensibiliter. ib.
inseparabilis. ib.
insequi. 314
inserere. 164:172
insertus. 164
insidiari. 173
insidiator. ib.
insidiæ. 13:173
insipidus. 173
insitus. 464
insolens. 173
insolenter. ibid.
insolentia. ib.
insolitus. ib.
insolubilis. ib.
insperatus. ib.
inspirare. ib.
inspiratio. ib.
inspiratus. ib.
inspissare. ib.
inspissatus. ib.
inspissatus. ibid.
instabilis. 174
instabilitas. ibid.
instans. ib.
instantia. ib.
instanter. ib.
instar. 13
instare. 174
instauratus. 541
instigare. 174
instigatio. ib.
instigator. ib.
instinctus naturæ. ib.
institor. 118
instituere. 174
institutio. ib.
instruere. 8:19:175
instructio. 175
instructus. ib.
instrumentum. 174
instrumentum Mathematicum.* ib.
instrumentum quo obvolvitur stamen. 443
instrumentum: scriptum. 174:379
instrumentorum: pulsator. 403
Insula Charek. * 185
Insula Baharin. * 188
Insula Chio. * ib.
Insula Cyprus. * ib.
Insula Hormutii. * ib.
Insula Tenados. * 187
insultare. 175
insuperabilis. ib.
intactus. ib.
integer. 178
integrè. 126:179
integritas perfectio. 175
inregritas puritas. ib.
intellectus. 176
intelligens. ib.
intelligentia. ib.
intelligentia prima. ib.
intelligentiæ. ib.
intelligere. ib.
intelligibilis. ib.
intelligibiliter. ib.
intemperans. ib.
intemperantia. * ib.
intemperatus. 177
intemperies. 97
intempestivus. 176
intendere. 305
intensè. 176
intensus. ib.
intentio. ib.
inter. 128
internos. 445
intereapedo: spatium. 409
intercedere. 177
intercessio. ib.
intercessor. ib.
interdictio. ib.
interdictus. ib.
interea: dum. 225
interesse multum. 154
interim. 128:445
intermissus. 177
intermissio. ib.
intermittere. ib.
interrogare. 178
interrogatio. ib.
interrogatus. ib.
interpellare. 177
interponere. ib.
interponere se. ib:446
interpositio. 177
interpositus. ib.
interpres. ib.
interpretari. ib.
interpretatio. ib.
interlecare. 178
interstitium. ib.
interexere. 180
intervallum temporis. 409
interveniens. 405
intervenire. 404
interula. 48
interrumpere. 177
interrumpere sermonem 178
interruptè.

Interuptè. 178
Interruptus. 177: 178
Intexere. ib.
Intextus. ib.
Intimare. 181
Intimus: intrinsecus. 179
Intimus: necessarius. 181
Intingere. 179
Intinguium. 145
Intolerabilis. 173: 179
Intolerabiliter. 173
Intonare cantum. 279
Intractabilis. 180
Intrepiditas. ib.
Intrepidus. ibid.
Intricare. 151
Intricare: implicare. 180
Intricatus. 181
Intrinsecus. ib.
Introducere. ibid.
Introductio. ib.
Introductus. ib.
Introitus. ib.
Intronio collocare. ib.
Intuitus. 256
Invalidus. 181
Invectiva. 182
Inventarium. 181
Invenire. 452
Inventus. ib.
Inverecundus. 424
Inverse. 353
Inversus. 470
Invertere 182: 353
Investigare. 182
Investigatio. ib.
Investire. ib.
Investitura. ib.
Inveteratus. ib.
Invicem occurrere. 157
Invicem impingere. 471
Invidere. 182
Invidia. ibid.
Invidiam passus. ib.
Invidus. ib.
Invidus: avarus in Deum. ib.
Invigilare negotiis. 464
Invincibilis. 183
Invincibilis tit. Reg. Pers.* ibid.
Inviolabilis. ib.
Invisere. 466
Invisibilis. 183
Invitatus ad mensam. 16
Invitare. 68: 183
Invito animo. 210
Invitus. 79
Invocare. 183
Invocatio. ib.
Involutus. ib: 117
Inurbanus. 358: 378
Inurbanitas. 156: 208: 379
Inusitatus. 183
Inconsuetus. ib.
Inundare inundatio. 15
Inutilis. 183
Inutilitas. ibid.
Inutiliter. ib.
Jocari 174: 240: 373
Jocus. 45: 174: 240: 373
Jonas * 138: 183
Jordanus 138
JOSEPH. * ib.
Ipse: ipsemet. 417
Ira. 183
Iracundia. 418
Iracundus. 184
Irasci. 8: 17
Iratus. 8: 184
Ire. 21
Ire deambulatum. 408
Ire in malam rem. 21
Ire obviam. ib.
Ire pedibus. ib.
Iris: arcus Cœlestis. 184
Iris: flos. ib.
Ironia. ib.
Irrationalis. ib.
Irreconciliabilis. ib.
Irremissibilis. ib.
Irremissibiliter. ib.
Irreparabilis. ib.
Irreprehensibilis. ib.
Irretire. ib.
Irretire puellam. 112: 117
Irretitus. 284
Irreverentia. ib.
Irrevocabilis. ib.
Irrevocabiliter. ib.
Irridere. 45: 373: 452
Irrigare. 7: 184
Irrigatio. 7
Irrigatus. ib.
Irritare. 8
Irritum fieri. 341
Irruere. 33
ISAAC PROPHETA.* 185
Ismael pro Isaaco.* ib.
Ita etiam. 395
Itaut. 95: 393
Italia. 188
Iter. 84: 463
Iter tritum. 419
Iterum 18: 93
Iterum ingredi. 341
Juba equi. 81
Juba equorum. 59
Jubere. 66
Jubilum. 139
Judæus. ibid.
Judex. ib.
Judicare. ib.
Judicatus. ib.
Judicium. ib.
Judicium temerarium. ib.
Jugiter. 74
Jugulare. 372
Jugum textoris. 422
Julius. 223
Jumentum. 55
Junctim. 70
Jus. 138
Juncus. 139
Jupiter. 138
Jurare. 140
Juramentum. ib.
Juramentum Maronitarum.* 216
Jurator. 140
Jurgiosus. 74
Juridicus. 140
Jurisdictio. ib
Jurista. ib.
Jus. 26: 103
Jusculum. 145
Justio. 44
Jussus. 66
Juste. 140
Justitia. ib.
Justus. ibid.
Juvare. 138
Juvamen. ib.
Juvenca. ib.
Juvencula. ib.
Juvenis. ib.
Juventus. 139
Juvenescere. 169
Juventutem renovare. 345
Juxta. 27
Juxta consuetudinem. 381
Juxta morem. 17

K.

Kabil pro Kain.* 188
kalendæ. 47
Kalendarium. ibid.
Kali herba saponaria. * 188
Kableh locus ad quem se convertunt orando Orientales.* ib.

L.

Labellum: lacus. 457
labes. 206
labi. 580: 419
labilis. 184
labor. 192: 117: 448
laborare. 192
laboriosus. 117
labrum. 184: 457
labrusca. 189
lac. 191
lac coagulatum. 192
lacca. 189
lacerare. ib.
laceratus. ib.
lacerna. 52
lacerna penula. 51
lacerta. * 189
lacerta ordinaria. 189
lachryma. 190
lachryma arborum. ib.
lachrymari. ib.
lachrymosus. 190
lacinia. 220
lacticinia. 192
lactuca. ib.
lacus. 189
ladanum.* ib.
lætari. 325
lætitia. 196
lætus. 195
lævus. 211: 395
lagena fictilis. 121
lagena vitrea. ib.
laicus. 190
lamentabilis. 190: 289
lamentum. 190
lamina vitrea. 191
lampas. 190
lampas vitrea. ib.
lana.* ib.
lana succida. ib.
lancea. ib.
lanceator. ib.
languere. 191
languidus, ib.
languor. ib.
lanius. 205
lanterna. 116: 191
lanugo. 191
lanx truttina. 190
lapicida. 428
lapides projicere. 440
lapidibus obruere. 191
lapidibus obrutus. ib.
lapidosus. 291
lapis. 290
lapis lydius. 291
lapis molaris. 232
lapis pyrius. 291
lapsus. 46: 54
laquear. 400: 431
laqueo suspendere. 27
laqueo suspensus. ib.
laqueos parare. 434
laqueus. 189
largitor. 101
larix; arbor. 191
larva: spectrum. ib.
lascerare: discindere. 414
lassitudo. 416
laterarius. 220
later crudus. 221
later pictus. ib.
later: tegula. 432
latibulum. 191
latinus. ib.
latitudo. ib.
latitudo Civitatis.* ib.
lator. 297
latus. 191
latus: pars. 322
latrare. 1: 121
latrator. 1
latratus. ib.
latrina. 46: 248: 203
latro. 189
latrocinari. ib.
latruncularia. 431
latrunculorum lusus.* 370
latrunculus. 216: 371
lavare. 192
lavacrum. ib.
laudabilis. 202
laudare. ib.
laurus.* 192
laus. 202
laxatis habenis. 453
laxativus. 191
laxatus. 332
lectica. 196
lector. ib.
lectio. ib.
lectus; a, um. ib.
lectus cubile. ib.
legalis. 193
legatarius. ib.
legati in Persia tractanter expensis Regis. * ib.
legatio. 19
legati Regis Persarum: dictum. * 193
legatum pium, ib.
legatus. ib.
legatus: orator. ib.
legatus testamento traditus ib.
legere. 194
legio. ib.
legitimus. ib.
legislator.* ib.
legis peritus. ib.
legumina. ib.
lembus aureus. 194: 301
lena. 357
lenire. 195
lenitivum. ibid.
lens. ib
lens; lendis. 294
lentare. 232
lente. 1
lentiscus. 195
lentus, a, um. ib.
Leo. * ib.
Leopardus. ib.
lepide. 114: 133
lepidus. 132
lepra. 195
lepus. ib.
levamen. 402
levir: frater conjugis. 129
levis. 194
levisticum. ib.
levitas. ib.
leviter. ib.
lex. ibid.
lex Christiana.* ib.
libellus. 196
libellus diffammatorius. 197
libellus: perpendiculum. 251
libellus repudii, * 197
libellus supplex. * 224
libenter. 469
liber. 198
liber de astrolabio. 472
liber à periculo. 197
liber, a, um, ib.
liberalis. ib.
liberalis vicinus Dei. * ib.
liberalitas. ib.
liberaliter. ib.
liberare. ib.
liberare à munere. 78
liberare à servitute. 197
liberare se. 74
liberatio. 197
liberator. ib.
liberatus. ib.
liberatus a munere. 78
liberè. 197
libertas. 198
liberum arbitrium. 197
libido. 198
libra: pondus. ib.
libra: signum. ib.
libri compositio. 67
libri margo. 215
librorum compaginator. 193
librorum conglutinatio. 194
libros ligare. 193
librum componere. 67
licenter. 198
licentia. ib.
licentiosus, ib.
licitus. 193
ligamen. 193
ligamen sarcinarum. ib.
ligare vincire ib.
ligni sector. 428
ligni venditor. 194
lignile. ib.
lignum. ib.
lignum brazilianum. 44
ligo. 277: 455: 472
ligustrum. 198
lilium. 133
lima. 198
limare. ib: 203
limatum. 198
limis oculis aspicere. 342
limitare. 199
limitatio. ib.
limitatus. ib.
limonium. ib.
linea. ib: 342
linea æquinoctialis. 108: 199
linea meridionalis.* 199
linea obliqua. ibid.
linea parallela. 270
lineamentum vultus. 448
lingua. 199
lingua Arabica elegans. *200
lingua vulgaris. 469
linguæ. 200
lingua Persia antiqua.* 199
linguâ titubare. 441
linimentum. 200
linter ad subigendum panem. 141
linteum. 195
linum. 200
linx. 199
lippitudo. 200
lippus. ib.
liquefieri. ib.
liquefactus. 76
liquidus. 200
liquor. ib.
lis. ib.
lis criminalis. ib.
Litaniæ. 199
lithargirium. 200
littera alphabeti. 196
litteræ patentes Regis. * ib.
litigans: aggressor. 200
litigans: defensor. ib.
litigare. ib.
litigium astutum. 34
liturgia Armenorum plena erroribus.* 227
littus maris. 200
lividus. ib.
locare. ib.
locatio. ib.
locus. 203
locus recreationis. 203
locus savosus. 201
locusta. * ib.
lodix. 76
lœdere famam. 257
logica. 202
logicus. ibid.
lolium. ib.
longanimitas. ib.
longitudo. ib.
longitudo stellæ. ib.
longus. ib.
loquacitas. ib.
loquax. ib: 272
loquela. 118
loquens. 272
loqui. ib.
loqui ad aurem. ib.
lorica. 206
lotio. 192
lotio Mohamedanorum.* ib.
lotor. ib.
lotus. ib.
lubricus. 203
lucere. ib.
lucens. ib.
lucifer dæmon. ib.
lucifer stella. ib.
lucius. ib.
lucrari. 144: 311
lucrum. 144
lucta. 204
luctari, ib.
luctator. ib.
luctatores Orientales. * ib.
luctus. 289: 204
ludere. 28: 39: 202
ludi causa. 274
ludibrium. 373
luere culpam. 266
lugubris. 203
luna. ib.
lunaticus. ib.
lunæ deliquium. 210
lunæ splendor. 203
lupa. 38
lupanar. 43
lupinus. 203
lupus, ib.
lupus cerninus. 58: 204
luscina: philomela. 357
lusor. 39
lustrare exercitum. 327
lustrare: contemplari. 455
lustratio exercitus. 327
lusus. 39
lutosus. 116
lutamentum. 472
lutum. 116
lux. 203
luxare. 95
luxare brachium. 419
luxatus. 95
luxuria. 264
luxuriæ Persicum ad agium. ib.
luxuriosus. ib.
lichnychus coronarius. 190

M.

Macellum, 205
macerare. ibid.
maceratus. 176
machina. 205
machinari. 205: 446
machinarius. 168
machinator. 168: 205
machœropœus. 408
macies. 207
macilentus. ib.
macis. 123: 205
macropiper. 280
macula. 205
maculare. ib.
maculatus. ib.
madefacere. 58
madefactus. 171
magi. * 206
magia naturalis. ib.
magia necromantia. ib.
magister. 265
magisterium. 266: 205
magister: officio pollens. 257
magistratura. 106
magistratus. 206: 257
magnanimitas. 206
magnanimus. 207
magnates. 142
magnes. 47
magnificare. 207
magnificentia. ib.
magnificus. ib.
magnitudo. 142
magnus. ib.
majestas. 26: 205
Majestate fulgens, 205

majorem fieri. 11
majorem reddere. ibid.
major; in logica. 206
majoritas. ib.
majus. ib.
malacia. 43
malè. 208
malè habere: malè tractare. 448
malè accipere. 98
male dicere. 209
maledictus, 202
male educatus. 79
malefactor. 209
maleficium. ib.
malevolentia. ib.
malevolus. ib.
malignitas. ib: 210: 451
maligno, 55: 209: 210
malitia. 209
malle. 18
mallcus. 206
Maltha terror Turcarum.* 299
malva. 210
malvaviscus. ib.
malum. 209
malum aureum. 28: 247
malum aureum dulce. 29
malum cydonium. 223
malum insanum. ib.
malum: pomum. 228
malum punicum. 223: 142
malus. 209
malus armeniaca. 31
malus aurea. 29
malus medica. 247
malus navis. 14
mamillare. 459
mamma. 210: 438
mancipatus. 213
mancipes. 517
mancipium. 111: 374
mandare typis. 416
mandatum Regis. 266
mandatus. 166
mandragora. * 211
manducare 212
manducatus. ib.
manere. 92
manibus tractare. 212
manibus tractatus. ib.
manica. ib.
manicæ. ib.
manica pellicea. ib.
manifestare, 266: 212
manifestatio. 317: 212
manifestator. 317
manifestatus. 212
manifestè. 25
manifestus. ib.
manna cœli. 213
manna Medicinalis. ib.
mannus. 56: 194
manfuefacere. 101
manfuefieri. 213
manfuetudo. ib.
manfuetus. ib.
mantica. 42
mantile. 32: 215: 377: 441: 445
manubrium instrumenti 212
manus dextra & sinistra. 213
manus committere salutando. 441
manus collidere. 40
mapalia. 54
mappa. 445
mappæ Geographiæ. 54
marcescere. 167: 214
marcidus. 167: 228
marcium præfectus. 27
mare. 214: 219
mare Adriaticum. 214
mare Caspium. b.
mare Mediterraruum. 215
mare Oceanum. ib.
mare Rubrum. ib.
margo. ib: 263
MARIA. 216
maris trajectus. 446
mariumus. 216
maritus. ib.
marmor. ib.
Maronitæ.* ib.
Maronitarum cœnobium 17
Mars. ibid.
martes. 211
martes scyticæ. 124
martius. 217
martyr. ib
martyrio affectus. ib.
martyrium. ib.
mas. ib.
mastica. 218
masticare. ib.
masticke. ib.
mater. 205
mater astrolabii. b.
mater perla. ib.
materia prima. 219
materia physica. ib.
materies. ib.
maternitas. ib.
matertera. 472
mathematica. 218
mathematica opera. ib.
mathematicus. 219
matricula. 328
matrimonio conjungere. 216
matula. 471: 267
maturè. 220
maturesccre. b.
maturitas. ib.
maturus. ib.
matuta. 14
maurus. 256
mausoleum. 220
meatus aquæ. 459
mecum. 222
mederi. ib.
media nox. 228
mediator. 5: 228: 222
mediatus. 228
medicabilis 222
medicamentum. ib: 103
medicina. 222
medicinalis. ib.
medicus. ib.
mediocris. 228: 223
mediocritas. ib.
mediocriter. ib.
meditari. ib.
meditatio. ibid.
medium. 229
medulla. ib.
me hercule. 10
Mekka. 223
mel. ib: 229
melancholia. 209
melancholicus. ib.
mellifluus. 223
meliorare. 20
melilotus. 223
melissophillum. 57: 223
melius. ib.
melodia. ib.
membri impotens. 154
membrum. 224
membrum amputare. 396
membrum virile. 224
memorandus. ib.
memoria. ib: 344
memoriter. 19: 224
Memphis. 46
mendacium. 45: 225
mendax. 45
mendicare. 55: 224
mendicitas. ib.
mendicus. ib.
mens. 225
menta. ib: 431
mensis. * 277
menstrua. 228
mensura. 231
mensura canon. ib.
mensura carmitis. ib.
mentaliter recitare. 330
mentastrum. 225
mentio. ib.
mentionem facere. ib.
mentiri. ib.
mentum. ib.
mercalis. 226
mercator. 225: 446
mercatorum basilica. 202
mercenarius. 226
mercede donatus. 303
merces. 226
merceſium. ib.
merces leviores. ib.
mercimonium. ib.
mercium præfectus. 27
Mercurius. 226
merda. ib.
mereri. ib.
meretrix. ib.
mergus. 396
meridies. 228
meridionalis. 226
merito. ib.
meritus. ib.
merula. ib.
mespilum. 249
mespilus. 353: 249
messis 32;
messor 115
metaphora. 228
metaphoricè. ib.
metallum. ib.
metere. 115
metheorum. 228
metiri. 231
metiri frumentum. ibid.
methodus. 228
metus. 230
mica. 229: 233
miles. 401
militaris. 229
milites conducere. 196
militum conscriptio. 817
militum manus. 44: 66
militum ordo. 262
mille. 229
millesimus. ib.
millio. ib.
milium. 211
minari. 229
minæ. ib.
mingere 163: 471
miniare. 396
minium. ib.
minimus. 229
minitans. ib.
minium. ib.
minor. ib.
minor in syllogismo. 230
minuere: demere. 373
minus. 225
minutatim. 19: 25
minutatim concidere. 396
minutatio. 230
minutum. ib.
miracula Mohomedis.* ib.
miraculosè. 231
miraculum. 230
mirandus. 231
mirari. 20
miscere. 226
miser. ib: 231
miserè. 231
miseria. ibid.
misericordia. ib.
misericors, ib.
Missa. * 227: 232
Missæ introitus. 181
missus. 211
mitigare. 232
mitigatio. ib.
mitigatus. 15: 232
mitra. ib.
mitra pileus Neoptolomeus. ib.
mitridatum. ib.
mittens. 211
mittere. b.
mittere in exilium. 39
mittere sanguinem. 35: 364
mixtio. 17: 226
mixtura. ib
mixtus. ib.
mobilis. 232: 433
moderatio. 232
moderator. ib.
modernus. ib.
moderè. ib.
modestia. ib.
modestus. ib.
modius. 231
modularnen. 240
modulatio. 50
modus. 145
mechanicus 222
mœnia 240
mœstitia. 219
mœstus. 118
moles. 232
molendinum. ib.
molere, 205
molestare. 94: 232
molestiâ afficere. ib.
molestia affectus. ib.
molestiam parere. ib.
moletrina. 233
molestus. 96: 232
molire. 20
molitor. 233
molliculus caseus. 339
mollis 86: 233
mollities. 288
monachus. 234
monarcha. ib.
monasterium. ib.
monasterium Mohomedanorum. * 235
moneta. ib.
monetam adulterari. 115
monetæ adulterator. 116
monetaria ædes. 472
monetarius. 235
monialis. 334
monitio. 339
monitor. 20
monitum. ib
monoceros. 15
monoculus 260
mons. 2
mons Trarar.* 236
mons Carmelus. * 235
monstruosus. 239
monstrum. ib.
monticulus. 238
montis ascensus. 79
montosus. 238
mora. 351: 430
moralis philosophia. 238
moralis philosophus, ib.
morbus caducus 208
morbus contagiosus. ib.
morbus neapolitanus. 288
mordacitas. 238
mordax. ibid.
mordere. ib.
more Regio excipere. 331
mores corrumpere. 343
mori. 238
moribundus.
moribus corrumpi. 343
moribus corruptus. ib.
mors. 238
mors subitanea. 238
mortalis. ib.
mortalitas. ib.
mortaliter. ib.
morte damnatus. 385
morum relaxatio. 343
morteza. 239
mortificare. ib.
mortificatio. ib.
mortificatus. ib.
mortuus. 238
mos. 79: 145: 212
motacilla. 63: 449
motivum. 239
motor. 240
motus. 239
movere. 240
movere se. ib.
mucus narium. ib.
mucilago. ib.
mucidus. ib.
mucor panis. ib
mucosus: mucidus. ib.
mucro. 140: 318
mugire. ib.
mula. 240
mulgere. 140
muliebris. 101
mulier, ib.
muliercula. 102
mulus. 39
multiplicare. 233
multiplicatio b.
multiplicatio arithmetica. * ib.
multiplicator. ib.
multiplicandus. 124
multitudo. 114
multum. 133
mummia. * 233
mundanus. 292
mundare. ib.
mundities. ib.
mundo valedicere. 351
mundus: orbis. 235
mundus purus. ib.
munimen. 127
munire. ibid: 240
munitus. 127: 240
munus. 150: 304
munus corruptivum. 304
muria. 364
murum concrustare. 179
muros conscendere. 371
murorum fastigia: diruere. 396
murus. 240
mus campestris. 443
mus ponticus. 472
murus ex glebis. 240
musa; arbor 141
musica. * ib.
musicus. ib.
muscus arboreus. 140
museum.* 141: 422
Musulmanus. * 141
mutabilis. 146
mutabilitas. ib.
mutare. ib.
mutatus. ib.
mutuis epistolis correspondere. 379
mutus. 146
myoparo. 133
myropolæ. 312
myrrha. 231
mystax. 239
mysterium. 231
mysticus. ib.
myrti baccæ. 238
myrtus. 231

N.

NAbucodonosor. 247
nævus. 388
nanus. 247
napus. 248
narcissus. 247
nardus. ib.
nares. 43: 247
narrare. ib.
narratus. ib.
nasci. ib.
nasus. ib.
nasus aquilinus. ib.
nasus simus. ib.
nasturtium. ib.
nasturtium aquaticum. ib.
natare. 255
natare sub aqua. ib.
natator. ib.
nates. 247
natio. ib.
nativitas. 248
natura. ib.
natura mulieris. 121
naturalis. 248
naturaliter. ib
natus. ib.
navalis. ib.
nauclerus. 251
naufragari. 248
naufragium. ib.
navicula. ib.
navigabilis. ib.
navigare. ib.
navigatio. ib.
navigium. 39
navis. 248
navis conscensio. 151
navis Ecclesiæ. 248
naulus. 252
nausea. 248
nauta. 216
Nazareth. 247
ne. 276
nebula. 229
nebulosus. 248
nec nauci valere. 455
necessario. 248
necessarius. ib.
necessitas. b.
necessitas naturæ. ib.
necessitudo. 181
negans. 048
negare, 249
negare fidem. 344
negatio. 249
negativus, ib.
negatus. ib.

neglectus. 249
negligens. ib: 447
negligenter. 249
negligentia. ibid.
negligere. ib.
nego. b.
negotiari. 445
negotiis gravatus, 114
negotio finem imponere. 436
negotium. 114
negotium emergens. 107
nemo. 251
neophitus. 75
nepos. 249
neptis. ib.
nequiter. 213
nere. 122
nerium. 258: 248
nervus. 249
neutralis. 250
neutralitas. ib.
nidus. ib
nigella. * ib.
niger. 249: 250
nihil. ib: 473
nihilominus. 250
nilus. ib.
nimirum. 367
nimis. 452
nimis onerari. 18
Ninive. * 250
nissibis. 251
nisus; avis. 396
nix. * 250
nixus. 406
nobiles. 251
nobilis. 136: 251
nobilitare. 23: 251
nobilitas. ib.
nobilitatem ementiri. 176
nocivus. 252
nochlæa. 203
noctua. 62
nocturnus. 253
nocuus. 249
nodosus. 252
nodum solvere. 397
nodus. 252
nomen. ib.
nomen optimum. 116
nomen substantivum. 406
nominare. 252
nominatim. 25
nominativus. 252
nominatus. 59
non 251
non ita pridem. 294
non stare promissis. 211
nonagesimus. 258
nonaginta. 253
nonus. 52
nos. 60
noster. 252
nostra parsimonia, intemperantia. * 176
nota cænosa. 375
notabilis. 252
notabiliter. ib.
Notarius. ib.
notatus. ib.
notus. 59
notitia. 71: 252
notorius. 253
notum facere. 252
notus. 253
notus; ventus. 396
novator. 171
novem. 253
noverca. 205
novilunium, 102: 117
novitius. 253
novus. 255
nox. 253
noxa. 97
nubere. 414
nubes. 254
nuclei fructuum. 274
nuditas. 254
nudius tertius. 36: 190
nudus. 254
nugæ. 60: 129
nullatenus. 171
nullibi. ib.
nullitas. 254
nullo modo. 111
numerabilis. 225
numerare. ibid.
numerata pecunia. 157
numeratus. 225
numerus. ib.
nummi adulterini. 115: 255
nummisma. 223
nummularius. 46
nummus argenteus. 289: 380
nummus aureus. 103
nummus siciliánus. 289
nunc. 8
nuncupatus. 179
nundinator. 226
nundinæ. ib: 122
nunquam ulterius. 208
nunquid. 251
nuntium. 255
nuntium scisciturí. ib.
nuper: paulo ante. 254
nupta sponsa. 216
nuptiæ. 153
nuptiæ Sabaitarum. * ib.
nurus. 255
nutritivus. ib.
nutritus. ib.
nutrix. ib.
nutus. 67
nux. 251
nux arbor. ib.
nux canina. 253
nux cyparissi· 61
nux Indica. 251
nux moscata. ib.
nux myrepsica. ib.
nux Persica. ib.
nympha. 250

O.

O Vita mea. 466
obedire: parere. 457
obeliscus. 13
oberrans. 109
obex aquæ. 30
obfirmare animum. 264
objectio. 155
objectum. 257
objectum scientiæ. 258
oblatio. 257
oblectamentum. 321: 448
oblectan. 121
oblectatio, 74
obligatus. 255
oblivio. 92
oblivisci. ib: 378
obloqui: inconsideratè loqui. 420
obmutescere. 20
obscurare. 303
obscuritas. 264
obscurus. ib.
obsequi. 67
obsequibilis. ib.
obsequium. ib: 264
obserare dentes. 389
observantia legis. 264
observantia regularis. ib.
observare: cavere. ib.
observare: custodire. ib.
observatio. 36
observatio: cautela. 264
obsequiosus. 389
obsequium: famulatus, ib.
obses. 264
obsidere. 33
obsidionem amovere. 196
obsignare. 43
obsonium. 66 292
obstaculum. 264
obstetrix. ib.
obtinere: impetrare, ib.
obtinere diploma. ib.
obstructio. ib.
obtundere. 373
obtusus. 265
obulus. 322
occasio. 256
occiput. 272
occidens. 296
occisio. 20: 458
occisor. ib: ib.
occisus. 20
occultè. 32
occupare. 256
occupatio. 236: 448
occupatus. 256
occurrere. 178
occurrere invicem. 151
occurrere obviam. 157
occursus. ibid.
oceanus. 256
occidens. 446
occidentalis. 296: 258
ocrea. 418
ocreæ leviores. ib.
octavus. 264
octo. 265
octoginta. 264
oculi macula. 205
oculi serpentum sicci selubres. * 256
oculos lamina aurea excæcare. * ib.
ocultus. ib.
oculus. ib.
oculus serpentis. ib.
ode. 403
odi. 256
odibilis. ib.
odio habitus.. 3: 56
odium. ib.
odor. 257
odoratus. ib.
odorifer. ib.
œconomia. 105
œconomus. ibid.
œconomus principis. ib.
œnopolium. * 430
offa. 473
offendere. 157: 179: 257
offendere Deum. ib.
offensa. ib.
offensiuus. ib.
offensus. ib: 259
offerre. 57
officina. ib: 44
officina aromatum. 411
officina notarii. 257
officina tinctoris. 439
officiosus. 257
officiosis verbis alloqui. 67
officium. 53: 103: 255: 257
offuscare. ib.
olea. * 258
oleaginosus. ib.
oleaster. ib.
oleum. ib.
oleum cnici. ib.
oleum ex aqua rosacea. ib.
oleum lini. ib.
oleum olivarum. ibid.
oleum rosatum. b.
oleum sesamini. ib.
oliva. ib.
olla, 291
olla fictilis. i.
ollarius. ib.
olus. 146
ommissio. 259
omittere. ib.
omnes. 454
omnia. ib.
omninò. 10: 445
omnipotens. 259
omnipotentia. ib.
omnis. 258: 454
omnium despectu. 96
omphatium. 13
onerare. 53
onus. 53: 368
onus: sarcina. 364: 402
opacus. 259
ope. 222
ope mea. 280
opera. 212
operarius. 259
operculum. 76
operire. 66
operis textorii merces. 103
operam ludere. 280
ophytes. 387
opiatum. 259
opifex. 44: 192
opinio. 259
opinio bona. ib.
opinio mala. ib.
opiperè: sumptuosè. 403
opitulari alicui. 34
opium. 259
oportere. 42
oportet. 114
oppilatio. 260
oppilativus. ib.
oppilatus. ib.
opponere. ib.
opportunitas. ib.
oppositio ib.
oppositus. ib.
oppressè. ib.
oppressor. ib.
oppressus. ib.
opprimere. ib.
opprobrium. ib.
oppugnare, ib.
optatum finem consequi. 413
optica. 260
optimè. 264
optimus. 265
opulentia. 338
opus. 42
opus vitriarium. 462
opus esse. 42
opus phrygium, 329
ora. 38
ora vestimenti. 115
oracula idolorum. 261
oraculum. 260
oram legere. 79
oratio ad Deum. * 261
oratio: discursus. ib.
oratio Dominicali * ib.
oratio soluta. 314
orator. 10: 262
oratorium. ib.
orator: prædicator. 90
orbis: fulcimentum. * 406
ordinare. 262
ordinare milites. ib.
ordinarius. ib.
ordinatè. b.
ordinatio. ib.
ordinatus. ib.
ordinatus: commissus. ib.
ordines Angelorum. ib.
ordiri telam. ib.
ordo. ib.
ordo: commissio. ib.
Ordo Carmelitarium. 53: 262
orichalium. 265
orificium. 42
origanum. 30, 62
originem trahere. ib.
origo. ib.
oriza. 348
modus coquendi. * ib.
ornamentum. 263
ornare. 2: 5: 263
ornatè. 9
ornatus. 2
ornatus vestis. 270
orobanche. 263
orthographia. ibid.
os oris. 42
os ossis. 239
oscitare. 369
osculari. 38
ostendere. 239
ostensus. ib.
ostentatio. ib.
otiosus. 264: 392: 454
otis. 256
otium. 12. : 264
ovalis figura. 265
ovis: pecus. 277
ovum. 265
ovum sorbile. ib.
oxalis. 6
oxiacantha. 471
oxigala. 191
oximel. 265

P.

P Abulari. 273
pabulum pasua. ib.
pacare. 7
pacificatio. 265
pacificus. 265
pactum. 5: 276
pactum: conditio ad agium Turcicum. * 273
pactum inire. 75
paganus. 266
pagina. ib.
pagus. 43: 464
pala. 266
palam. 15
palatum. 266
palatium. 266
palea. ib.
pallere. 377
pallidus. 267
pallium. 119: 213
pallor. 267
palma. ibid.
palmus. ib.
palpabilis. ib.
palpare. ib.
palpebra. ib.
palpitatio cordis. ib.
paludosus. ib.
palus. ib.
pampinus. ib.
pampinos superfluos resecare. 294
panax. 267
pandiculari. 418
panem depsere. 141
panis nauticus: biscoctus. 267
panis azymus. ib.
panis Butiraceus. ib.
panis fermentatus. ib.
panis similagineus. 267
panis artomysius nauticus. 42
panis saccharinus. 205
panicum: 267
panni coactilis artifex. 119
pannus. 103
pannus vilis. 268
pannus tonsoris. ibid.
pannus ad Balneum. ib.
pannus Anglicus finis. ib.
pannus Anglicus rudior. ib.
pannus Persicus rudior ib.
pannus undulatus Damascenus. 83
pannus coactilis: philtrum. 119
pannus volutatus. 358
pannus sericus subtilior. 428
panthera, 268
Papa. ib.
Papæ tituli apud Regem Persiæ. * ib.
Papæ. 52
papyrus; arbustum. 268
par aut impar. 272
par boum. ib.
par: duo. ib.
par: similis. 271
parabola 268
paradisus. ib.
paradisus terrestris ubi. * 269
paradoxum. 270
paraphrasis. ib.
paragraphus. ib.
parallelogramnon. ib.
paralysis. ib.
paralyticus. 270
parare, i.
parare se. 26
parari. 304
paratus: præparatus. ib.
paratus instructus. 315
parasitus. 271
parasitum agere. 379
parcè. 271: 232
parcè moderatè. 232
parcere. 408
parcus. 171: 348: 373
parcitas. 373
pardus. 271
parelion. ib.
parietaria. ib.
paritas. 272
pariter. 271
parlamentum, 272
parma. 357
parotis. 271
parocismus. 4
parocysmus. 272
paropsis. 286
parochus: pastor. 272
parochianus. i.
parochia: paræcia. ibid.
parricida. 276
pars adversa. 272
pars: portio. ib.
pars: quidam. ib.
parsimonia. 272: 418
partes. 273
partes ingredientes. 170

parchenium matricaria. 220
Parthia. 272
partialitas: factio. 273
particeps. 272
participatio. ib.
participem esse. 272
particola. 273
partitor. ib
parturire. ib.
parturiens. ib.
partus. 273
parvitas. 290
parum. 293
parum abest. 294
parvus. 290
pascere. 273
Pascha Christianorum. ibid.
Pascha Hæbræorum. ib.
Pascha Mohommedanorum. ib.
pascua. 48
passer. 274
passer solitarius. ib.
passione actus. ib.
passio Christi. ib.
passiones animi. ib.
passivus. ib.
passus: gressus' 275
passus mensura. ib.
passus. 276
pasta: massa. 275
pastilli odorati. ib.
pastilli esculenti. 205
pastinaca flava; siser'. 53
pastinaca sativa. 275
pastinaca erratica. 275
pastor. 276
pastoralis. 276
pastus. 275
Pater. 266
Pater Religiosus sacerdos. 266
paternitas. 276
pati. ib.
pati: angi. 448
patibulum. 55
patiens. 276
patiens in physica. 276
patientia dictum Arabicum & Persicum. * ib.
Patriarcha mors Patriarchæ Arm. * ib.
patrimonium. ib.
patrinus. 266
patrocinari.
patrocinium. 27: 276
patruus. 473
paucis complecti. 340
pavimentum. 276
pauperum rejectio. 341
paulatim. 15
paulo post. 294
pavidus. 277
pavo. 276
pauper. 299
paupertas pietas cum paupertate ab Orientalib. amatur. * ib.
pausa. 277
pax. Orientalium salutandi modus. * 265
peccare. 277
peccator. ib.
peccatum, ib.
peccatum originale. ib.
peccatum actuale. ib.
pecten. 288
pecten textorium. ib.
pectinare. ib.
pectinare barbam. ib.
pectinatus. ib.
pectorale: armatura. ib
pectorale equi. ib.
pectus. ib.
peculiaris: privatus. 273
peculiariter. ib.
pecunia. 83: 86
pecuniarum proventus. 177
pecuniam dare per anticipationem 56
pedagogus. 277
pedare vites. 152
pedem techna intorquere. 84
pedes. 116
pedes. 277
pedes innectere. 137
pedester. 25
pedestallum 290
pedis contorsio. 443
pedibus conterere, 287
pediculus florum. 290
pediculus; animalculum. ib.
pedicularis. ib.
pedum. 276
pedum episcopale. ib.
pejor. 277
pellis subditiria vestis. 124
pellis. 278
pellicanus. * ib.
pellio. ib.
pelpis. 38
pendere. 278
pendens: justi ponderis. 287
penersabilis. 278
penetrare. ib.
penetrans. 279
penetratio. ib.
penetratus. ib.
penna. ib.
pennarum renovatio. 240
pennicillum 279
pensator: pensurator. 287
pensionarius: alumnus. 279
pensio. ib.
pentagonus. ibid.
penu: penum. 316
penuarium. 95
penula ex coactili panno. 428
penula cucullata. ib.
penula. 132: 214: 428: 472
penultimus. 280
penuria. 53
pepon. 223
pepon procax, ubi bon', durabiles & medicinales. * 223: 224
per animam dilectionis tuæ juramentum & supplicatio. 280
per Deum; juramentum 288
per caput Regis. ib.
per nasum loqui. 272
per se ipsum. 83
pera. 363: 373
percolare: erivare. 377
percussio: ictus. 280
percussio cicharæ. 441
percussus. 280
percussor. 40
percussus. ib.
percutere. ib: 280
percutere baculo, 39
perditus, 281
perdix. 282
perdoctus. 311
peregrinari. 278
peragrinatio. ib.
peregrinatio ad Mekkam ib.
peregrinatioris locus. 203
peregrinus exoticus. 420
peregrinus ad Hierosolimam 278
peregrinus ad Mekkam. ib.
peremptorius: resolutivus. 281
perfectè. ib
perfectus. 281
perfectio. ib.
perfectionem adeptus. ib.
perfectissimus. ib
perficare ib.
perfide. ib.
perfidia. 95: 281
perfidum agere. 210
perfidus. 94: 165: 285
perforare. 281
perforata: hypericon. 281
perforatus. 125
pergula. 281
pericardium. ib.
periculo expositus. ib.
periculose. 282
periculosus 282
periculum: discrimen. 281
periculum incurrere: periclitari. ib.
peripetas matibus ornare 430
perire. 282
peristromata. 430
perite. 282
peritia. ib.
peritus: expertus. ib.
peritus: doctus ibid.
peritus in negotiis. 195
perjurare. 410
perjurium. ib.
pero: sculponea. 373
permanens. 282
permissio. ib.
permissio divina. ib.
permissus ib.
permittere, ib.
permutare. 39
perna. 304
pernicies. 281
perniciosus. 282
pernoctare. ib.
perperam. 451
perperam agere. 209
perperam succedere. 444
perpetuare. 282
perpetuitas. ibid.
perpetuo. ib.
perpetuus. ib.
perpendicularis. ib.
perpendiculariter: ad angulos rectos. ib.
perpendiculum Mathematicum. ib.
perpendiculum; artificum. 283
perplexitas. ib.
perplexum facere: obtinere 371.
perplexus. 283
perquirere. 58
perquisitio. ib: 338
per ccutio. 283
persecutor. ib.
Persepolis ejus antiquitas. 283
persequi.
persecutionem passus. 284
perseverans ib.
perseverantia. ib
perseverare. 284
Persia: Persis ejus descriptio. * 285
Persa: Persicus. * ib.
Persæ hæreticos vocant Turcas & vicissim. * 145
Persicum duracenum. 45: 285
persistere. ib.
persona. ib.
persona quædam. 321
persona: larva. 217
personæ divinæ. 285
personatus incedere. 217
personaliter. 285
personare se. 420
perspectiva: scientia. 285
perspectiva: tectio. ib.
perspicacia. 5: 285
perspicax. 5: 285
perspicillium: conspicillium. 256
persuadere sibi. 286
per suasibilis' ibid.
persuasio. ib.
persuasivus. ib.
persuasus. ib.
pertica ib.
pertinacia. ib.
pertinacia: pervicacia: 264
pertinax. 286
pertinax: obstinatus. 264
pertinaciter. ib.
pertinens. 26: 286
pertinere. 26
perturbare. 98: 286
perturbatio. ib: ib.
perturbator. ib: ib.
perturbatus. ib: ib
pervadere. 449
pervastare. 88
pervenire. 51: 138
perversitas. 286
perversus. ibid.
pervertere. ib.
pes. 290
pessarium. 287
pessimus. ib.
pessulus. 462
pessundare. 2
pestis ubi nunquam. * 288
pestifer. ib.
petere. 101
petitio. 101; 288
petitor. 101
petroselinum. * 288
phalangium. 430
phalerer 31: 126
phantasia potentia. 116
phantasma. ib.
phantasticus. 116
pharetra. 117
phaselus. 133
phascolus. 115
phalianus; attagen. ib.
philosophia. 122
philosophus. ib.
physiognomia. 122
phlebotomia. 124
phlegmaticus. ib.
phœnix. 119
phrenesis. 129
phreneticus. ib.
phrygiarius. 329
phthisis: tabes. 440
phthisicus. ib.
phytica. 123
physicus. ib.
pica; avis. 290
pica; morbus. 27
pice inficere. 153
pice inquinatus. 153
pictor. 292
pictura. ib.
pictura ars Indiani rudes. * 292
picus. 290
pietas. ib.
pietas: dilectio. 435
pietate tangi. 176
piger. 292
pignus. 50
pigre. 291
pigrescere. 154
pigritia. 5: 291
pila lusoria. 266
pileus. 41: 51
pillula catapotium. 292
pilosus. 278
pilvarius. 50
pimpinella. 292
pincerna. 44: 76
pingere. 292
pinguedo. 142
pinguefacere. 170
pinguefieri. ib.
pinguefactus. ib.
pinguis. 142
pinna muri. 61
pinnaculum. 292
pinus. ib.
piper. 280
pipio: pullus columbinus. 290
pirata. 78
piscari. 287
piscatoris navicula. 248
pisces aceto condere. 216
pisces; signum zodiaci. 287
piscina. 292
piscis. 287
pistaccium ubi bona crescant * ib.
pistillum. ib.
pistor. 126
pistrinum. 232
pisum: cicer. 57: 292
pituitosus. 55
pius. 292
pix. 278
pixis nautica. 43
placabilis. 293
placare. ib.
placatus. ib
placenta. 191: 124
placere. 73
placere: gratum esse. 288
placere: satisfacere. ibid.
planeta. 289
planetarum oppositio. 260
plangere: flere. 289
planities. ib.
planta. ib.
plantago. ib.
plantare: conserere. ib.
plantas caulium alio transferre. 446
plantatus. 289
planus. ib.
platis: gypsus. 421
platanus in Persia frequens. * 293
plaudere manibus. 369
plebejus. 293
plebs. ib.
plestrum. 29
plenè. 290
plenilunium. 293
plenitudo. 290
plenus. 290
plerhora: satietas. 290: 334
pleuritis. 318
plicare. 290
plicus. ib.
plucre. 292
pluma. ib.
plumbum. ib.
plumosus. 293
plumula. ib.
pluralitas. ib.
pluralis in grammatica. ib.
plures: multi. 233
plus: amplius. 292
plus minus. 211
pluvia: imber. 292
pluviale. 52
poculum. 42: 431
poculum ligneum pauperum ib.
poculum modicum. ib.
poculum ad coscam. ib.
poculum fictile. 45: 431
poculum majus ad Syrupum. ib.
podagra ignota Persis. * 294
podagrosus. 294
podex. 45
podicis moditatio saltando. 240
pœna. 17
pœna talionis. 429
pœna: supplicium. 278
pœnæ adjudicare. 69
pœnitens. 279
pœnitentia. ib.
pœnitentiâ ductus. ib.
pœnitere. 17: 279
pœonia. 280
poëma. 294
poësis. ib.
poeta. ib.
poëticus. ib.
polenta. 117
polenta ex hordeo. 263
polipodium. 294
polipus, 295
polire. 45: 294: 204.
politia. 295
politicus. 295
politorium sutoris. 222
politus: lævigatus. 295
pollex: index. 89
pollutio. 295
pollutio nocturna. ibid.
polonus. ib.
polus arcticus. ib.
polus antarcticus. ib.
poma. 130
pompa. 295
pompa funebris. 296
pomum ensis. 295
ponderare. 286
ponderis redundantia. 404
pondus: onus: gravitas. 287
ponere. 296: 228
pons. 296
ponto. ib.
populus; arbor. 292
porcus marinus. 296
pori. 296
porosus. 296
porphyrites ib.
porrigere. ib.
portigo: alopecia. 438
porrum. 297
porta portæ mancipium quinam. * ib.
portare: ferre. ib.
portatus: allatus. ibid.
portatilis. ib.
portentum. 214.
porticula extra fenetram. 32
porticus. 78: 297
portulaca. 296
portus: statio, nomen Persicum, & naves quomodo fabricentur. 298
positio philosophiæ. ib.
positus. ibid.
posse. 299
possessio. 298
possessus. 298
possidere. ib.
possibilis. ib.
possibilitas. ib.
post. 102
posteri. 88: 298: 423
posterior. 298
posteriora: dorsum. ib.
posteritas 88: 298
postica pars colli. 254
postilena. 143
posthumus. 298
postponere. ib.
postrema acies. 337
postridie. 138
postulare. 314
potator. 41
potatus. 2
potens. 299
potentia in quo consistat. * 299
potio. 41
potiri. 177
potissimum. 405
potus. 41
practicus operativus. 300
prandere. 299
prandium Orientalium 299
pratum. ib.
pravus agendi modus. 98
præambulum. 300
præbenda piaguis a sacerdotibus Persis non acceptatur. * 300
præcedens. ib.
præcedentia. ib.
præceps. ib.

Præceptor. ibid.
præceptum. ib: 65
præcipitanter.
præcipitatus. 300
præcipitem agere. ib.
præcipitium in Persia frequens. ib.
præcipue: præsertim. 306
præcile. 301
præco. ib: 39
præconium. ib.
præcognitus. 312
præcurior. 301
præda. ib.
præda: spolia. 44
prædator. 301
prædari. ib.
prædecessor. ib.
prædestinare. ib.
prædestinatio. * ib.
prædicamentum. 302
prædicator vanli Effendi. * 302
prædicatum in logica. ib.
prædicere: præfari. ib.
prædictio. 301
prædictus: præfatus. ib.
præfatio. 302
præfatus: prædictus. 301
præfectura. 302
præfectus. 51: 176: 302: 404
præfectus ædium. 206
præfectus cubiculi. 48
præferre: anteponere. 302
præfici. 405
prægnario: graviditas. 143
prægnans: gravida. 303
prægultator. 450
præire. 21
prælatura. 303
prælector philosophiæ. 196
præliari 40
prælium: conflictus. 118
prælum. 443
præmeditari: excogitare, 303
præmeditatio, ib
præmeditatus. 303
præmiator. ib.
præmio afficere. ib.
præmissæ. ib.
præmium: merces. 145: 303
præoccupare: prævertere. ib.
præoccupatio. ib.
præoccupatus. ib.
præparare. 5: 26: 304
præpastare. 31
præpostere. 5
præpositus generalis Carmelitarum. 133
præputium. 304
prærogativa. 36: 304
prærogativâ insignitus. 456
præsagium. 304
præscriptio. ibid.
præsens ib.
præsens in grammatica. ib.
præsentia. ib
præsentire. ib.
præsepe. 212: 304
præservare. ib.
præservatio. ib.
præservativus. ib.
præsidens. 145: 304
præsidium. 145: 304
præsumere 305
præsumptio. 304
præsumptuosus. ib.
prævendens: postulans 305
præterea. 61: 258
præteritio. 305
præteritum verbi. ib.
præteritus: elapsus. 274
prætermittere: intermittere. 446
prætextus. 305
præter. 294: 306
prætorium. 305
prævalere. ib.
prævaricare. ib.
prævaricatio. ib.
prævaricator. 306
prævehiens. ib.
prævenire, ib,
præsentus: præmonitus. ib.
prævidere. 25: 306
prævisus. 25: 306
preces diurnæ. 303
presbiter: sacerdos in Persia immunis. 305
pretiosus. 305
pretium. 306
pretium accrescere, 16
pretium minuere, 2
pretium statuere. 27
pretium redemptionis. 347
primas. 306
primatus, ibid.
primitiæ. ib.
primitivus. ib.
primogenitura. ib.
primogenitus. ib.
primus, ib.
primus omnium. ib.
princeps quomodo in Persia vivat. * 307: 308
principalis. 307
principalis universitatis. ib.
principatus. ib.
principissa. ib.
principium. ib.
prior. 24: 308
prior religiosorum. 309
pristinam sanitatem adipisci. 342
privare. 309
privare officio, 54
privatio. 309
privativus. ib.
privatim. ib.
privatus. ib.
privignus. 122
privilegiatus: exemptus. 309
privilegio donare. ib.
privilegio insignire. ib.
privilegium. ib.
prvilegium: prærogativa. 456
pro ratâ. 313
pro ut. 381
pro pecuniâ spondere. 350
probabilitas propositionis. 309
probabilitas: apparentia. ib.
probabilis: verisimilis. ib.
probabilis in logica. ib.
probatio juridica. 315
probare: confirmare. 309
probitas. ib.
problema, ib.
probus. 71
probi mores. 79
probrum. 209
procedere: derivare. 309
processio Ecclesiastica. ib.
processio divina, ib.
proclamare. ib.
proclamatus. ib.
procœnium. 64
procrastinare. 17: 309: 312 444
procurator, 11: 309
procuratz. ib.
prodere. 445
prodesse. 444
prodigalitas. 309
prodigè. 310
prodigus. ib.
proditio. 445
proditor. ib.
producere. 310
producere fructus, ib.
productio. ib.
productio litigantis. ib.
profectus. 273
proferre 310
professio religiosa. ib.
professio fidei. ib.
professio status. ib.
professor: prælector. ib.
professus religiosus. ib.
proficere. 36
proficisci. 273
profligatus. 357
profunde. 311
profunditas: abyssus: barathrum. ib.
profundus. ib.
progenies: prosapia. ib.
progenies stirps. 54: 311
progredere: vade. 454
progredi. 41: 214
progressus. 311
proh Deum! 256
prohibere. 311: 463
prohibitio. 311: 463
prohibitus. 311
projicere. 46: 137: 440
proinde. 286
proles: soboles. 311
prolixitas. 312
prolixus, ib.
prologus. ib.
prolongare. ib.
prolongatus. ib.
promissio: sponsio. ib.
promissus. ib.
promittens. ib.
promittere: polliceri. ib
promontorium. 51: 312
promovere ad dignitatem, ib.
prompto esse animo, 109
promptitudo, ib.
promptuarium. 206
promptus. 172: 312
promulgare. ib.
promulgator: præco, ib.
promus. 95
pronunciare. 312
pronunciatio. ib.
pronunciatus. ib.
propagare viteni. 313
propagatio fidei. ibid.
propagare fidem, ib.
propago. 312
prope: juxta. 463
properans. 130
properare. 111
prophanare. 310
prophanatio. ib.
prophanatus. ib.
prophanus. ib.
Propheta S. Elias colitur in Persia. * ib.
Prophetæ. ib.
Prophetice prædictus, 301
Prophetisare, 310
propinqus. 463
propitius. 313
propola. 352
pugna. 65
pugna velitaris, 372
pugnare. 65
pugni ictus, 317
pugnus. ib.
pulcher. 40
pulchritudo, ib.
pulegium. 317
pulex. ib.
pulli. ib.
pullulare. ib.
pulmentum. 45
pulpam auferre. 419
pulpitum. 317
pulpitum suggestum. 55
pulvinar. 79
pulvinar ad asticulas. 445
pulx. 45: 225
punctio. 318
punctio acus. ib.
punctum. ibid.
punctum negotii: scopus. ib.
pungere. 231
pung e re verbis, 422
pupa. 116
pupilla. 318
pupillus. ib.
pure. ib.
purgator. ib.
purgare se. 140
purgatio medicinalis. 318
purgatorium opinio Mahommedanorum, ib,
purificare. ib.
Purificatio B. M. V. 319
puritas. ib.
puritas innocentia. ib.
purpureus. ib,
pusillanimis. ib,
pusillanimitas. ib.
pustula. ib.
pustulæ. 43: 239: 319
puteum excavare. 56
puteus frumentarius: Syri. 128
putrefacere. 319
putrefactio. ib,
putrefactus. ib,
putrefieri, ib,
pyralis: papilio. 117
pyrobolarii. 29
pyrobolus: telum missile ignitum. 190
pyxis: cutula. 373

Q.

Qave: species favæ ejus descriptio. * 320
Qoranum quid sit. * 320
quadra. 429
quadragesima Christianotum. 321
quadragesima Mohommedanorum. ib.
quadragesimus. 322
quadraginta. ib.
quadrans. 321
quadratum geometricum. ib.
quadratura: tetragonismon. ib.
quadratus. ib.
quadrilaterum picturæ. ib
quadrivium. ib.
quadruplicare. ib.
quæstio. 322
quæstio libri. ib.
prunus; arbor. 317
pruritus. 313
prurire. 80
psalmodia: 50: 354
Psalmista. ib.
Psalmus: Psalmi. ib.
psalterium. 365
pseudo-Religiosi Mohommedani. * 190
psora: vitiligo. 195
ptarmicum: sternutatorium. 417
Ptolomeus. * 317: 442
publicare. 317
publicatus. ib.
publicus communis. ib.
puella. 62: 38: 102: 116
puellula. 317
pudere. 461
pudor. ib.
pudore suffundere. ib,
pudore suffusus. 32
puerilis. 317
pueritia. 116: 317
puerulus. 116
pugil. 43
pugillus. 317
pugio. ib.
pugna. 65
pugna velitaris, 372
pugnare. 65
pugni ictus, 317
pugnus. ib.
pulcher. 40
pulchritudo, ib.
pulegium. 317
pulex. ib.
pulli. ib.
pullulare. ib.
pulmentum. 45
pulpam auferre. 419
pulpitum. 317
pulpitum suggestum. 55
pulvinar. 79
pulvinar ad asticulas. 445
pulx. 45: 225
punctio. 318
punctio acus. ib.
punctum. ibid.
punctum negotii: scopus. ib.
pungere. 231
pung e re verbis, 422
pupa. 116
pupilla. 318
pupillus. ib.
pure. ib.
purgator. ib,
purgare se. 140
purgatio medicinalis. 318
purgatorium opinio Mahommedanorum, ib,
purificare. ib.
Purificatio B. M. V. 319
puritas. ib.
puritas innocentia. ib.
purpureus. ib,
pusillanimis. ib,
pusillanimitas. ib.
pustula. ib.
pustulæ. 43: 239: 319
puteum excavare. 56
puteus frumentarius: Syri. 128
putrefacere. 319
putrefactio. ib,
putrefactus. ib,
putrefieri, ib,
pyralis: papilio. 117
pyrobolarii. 29
pyrobolus: telum missile ignitum. 190
pyxis: cutula. 373

Q.

Qave: species favæ ejus descriptio. * 320
Qoranum quid sit. * 320
quadra. 429
quadragesima Christianotum. 321
quadragesima Mohommedanorum. ib.
quadragesimus. 322
quadraginta. ib.
quadrans. 321
quadratum geometricum. ib.
quadratura: tetragonismon. ib.
quadratus. ib.
quadrilaterum picturæ. ib
quadrivium. ib.
quadruplicare. ib.
quæstio. 322
quæstio libri. ib.
qualitas. 321
qualitas facilè mobilis, ibid.
qualitas dificilè mobilis. ib.
quamvis 41: 75
quando. 321
quandoquidem. 68
quantitas. 322
quantitas syllabarum. 46
quantitas: prædicamentum. 322
quantitas discreta. ib.
quantitas continua, ib.
quanto magis. ib.
quantum. ib.
quantum ad hoc. 172: 322
quantumvis. ib.
quare. 280
quarta pars. 322
quartus. ib.
quatenus est possibile. 172
quaternio. 323
quaternus. ib.
quatuor. 322
quatuor anni tempora. 415
quatuor qualitates. 321
quatuor elementa. 106
quatuordecim. 322
quercus. ib.
querela. ib.
qui appar uit. 26
quia. 206
quicumque. 60
quid. 59
quidam. 467
quietare. 4
quiescere. 347
quindecim. 321
quinquagesimus. 61
quinquaginta. ibid.
quinque sensus. 385
quinque prædicabilia. 302
quinque universalia. 468
quinque remis. 133
quintus. 321
quis. 59
quisquiliæ mensæ. 36
quoadusque. 173
quod contigit. 4
quomodo. 65
quomodocumque. 8: 28: 172

R.

Rabidus. 323
rabies. 31: 323
rabiosus. 31
racemus: botrus. 142
radere. 324
radicalis. ib.
radices montis. ib.
radicitus vellere. 414
radii. 87: 324
radius: calamus textorius. 103
radius mellis. 44
radix. 324
radix Busidan. * 224
radix quadrata. ib.
radula. 143: 327
ramus: frons. 325
ramus palmæ. ib.
rana. ib.
rancidus. 126
rancor: conquestio. 25: 325 326: 247
rancorem concipere. 347
rapacia animalia. 326
rapax. ibid.
raphanus. 324
rapidè. 226
rapidus. ib.
rapina. ib.
rapinis vescens. ib.
raphanus. 324
raptor. 326
raptus. ib.
raptus in ecstasim. ib,
raptus: furtum. 328
raptus: ecstasis. ib.
rapum. 326
raritas. ib
rarò. ib.
rarus. ib.
rarus: peregrinus. ib.
rastrum. 327
rasus. ib.
ratihabitio. ib.
ratihabitus. ib.
ratio: respectus. 342
ratio: potentia. 325
ratio: jus. ib.
ratiocinari. 94
rationem allegare. 15
rationem habere. 341

rationalis. 334
rationabiliter. ibid.
rationi cedere. ib.
raucitas. 328
raucus. ibid.
reædificare. 330
realis. 329
realiter : a parte rei. ib.
reverâ : efficaciter. 106
rebellem agere. 329
recalcitrare. 337 : 440
recapitulare. 338
recapitulare. ib.
recapitulatio : epilogus. 333
recenter. 91 : 329
recens. 130 : 329
recensus. 239
recenter. 91 : 329
receptaculum. 329
receptus. 338
recessus. 351
recidere. 337
recidiua. 329
reciprocatio. 47 : 463
reciprocus. 330
recitare. ib.
reclamare. 330
recoctus. 339
recogitare. 346
reconciliatio. 339
recoquere. 340
recordari. 334
recreare : exhilarare. 339
recreatio : animi relaxatio. 339
recreatus : refectus. 339
recrescere. 339
recta. 141
rectè. 103 : 337
rectè excogitare. 4
rectilinium : regula. 332
rectitudo. 103
rector. 337
rectus. 103 : 337
recuperabilis. 340
recuperare. ib.
recuperatio. ib.
recuperatus. ib.
recurrere. 339
recursus. ib.
recusare. 340
recusatio. 340
recusatus. ib.
redactus. ib.
redarguere. 330
reddere. 334
reddere rationem. ib.
redemptio. 330
redemptor. ib.
redemptus. ib.
redhibere. 342
redimere. 330 : 347
redimiculum. 194
redire in gratiam. 352
reditus. 352 : 444
reducere ab errore. 94
reducere. 344 : 339
redundans. 36
redundare. ib.
redundare : egurgitare. 370
reduplicare. 324
refectio : cibus. 330
refectorium. ib.
refellere. 341
referre. 334 : 341
referre : similem esse. 327
reficere : resarcire. 326
reficere : redintegrare. 341
reflectio : intellectus. 330
reflectio radiorum. ib
reflectio mentis. 341
reflectere : recogitare. ib.
reflectere : repercutere. ib.
reformare. ib.
reformatio. ib.
reformator. ib.
reformatus. ib.
refluxus. 330
refractio. 33
refræuare. 31
refragari. 94
refrigens. 331
refrigerans. 344
refrigerare. 331 : 344
refrigeratus. 345
refrigerium. 331
refugium. 342
refulgere. 350
regalis : regius. 331
regenerare. 331
regeneratio. ib.
regere. 20 : 331
reges. 329
regia 62
regi charus. 118
regiè. 329
regii proventus. 334
regimen : diæta. 331 : 141
regina. 331 : 332
regio. 329
regis mandatum. 211
regiſtrare. 331
regiſtratus. ib.
regiſtrum. ib.
regnans ib.
regnare. ib.
regnum. ib.
regredi. 352
regreſſus : reverſus. ib.
regula : norma. 332
regularis. ib.
regulus : Baſiliſcus. ib.
regulus : trochilus. 379
reiectio : repudium. 3 7
reiectus. ib.
reiicere. ib.
reiterare. 332
reiteratio. ib.
relabi. 538
relatio : narratio. 339
relatio : prædicamentalis. 332
relativus. ib.
relaxare delictum. ib.
relaxatio a labore. ib : 1
relegere. 343
relevare ib.
relevatus. ib.
relictus. 1.
religio. * 332
religio Carmelitana. ib.
religioſè. 333
religioſus. ib.
religioſus Perſa. * ib.
religioſus reformatus. 342
relinquere. 1
reliquiarium. 333
reliquiæ ſanctorum. ib.
reliqui. 333
relucere. 343
relucens : reſplendens. ib
rem acu tangere. 441
remanare : ſuperfluere. 343
remandare. ib.
remedium. 344
remex. 469
remigare. ib.
reminiſcentiâ. 224 : 333
reminiſci. 339
remiſſibilis. 333
remiſſus : lentus. 344
remittere : ſolvere. 325
remorſus conſcientiæ. 334
remuneratio. 344 : 3 9
remus. 333
renaſci. 341
renes 344
renovare. 346
renovatio. ib.
renovatus. ib.
renunciare. 341
repagulum januæ. 416
reparare. 5 : 346
repercuſſio. 341
repercuſſus. 346
repercutere. ib.
repere. 325 : 420
reperire. 352
repertorium, 334
repertus. 351
repetere. 334
repetitio. ib.
replere. 341
repletus. ib.
replica. 334
replicare. 335
reponere. 344
reportare : referre 347
repoſitorium. 80
reprimere. 335
reprobatio. ib.
reprobus. ib.
reptilia. 337
reptilis. ib.
repudiare. 347
repudiatio. 341
repudium paſſa. 347
repugnantia. 335
repugnans. 338
repugnare. 98 : 335
reputare. ib : 434
requiſitio. 335
rerum adunatio. 9
res. 79
res : ſupellex. 353
res bene ſuccedit. 454
reſalutare. 347
reſalutatus. ib.
reſarcinator. 326
reſcribere. 335
reſcriptum. ib.
reſerare. 96
reſervare. 348
reſidentia. 335
reſidens. ib.
reſidere. ib.
reſiduum debitorum. 343
reſiduus. 335
reſignatio in Deum. ib.
reſina pini : ragia pini. 324
reſipiſcentia. 94
reſperſus. 408
reſpirare. 335 : 121
reſpectiuè. 350
reſpondere. ib.
reſpondens. 351
reſponſum. ib.
reſpublica. 335
reſiſtentia. ib.
reſiſtere. ib.
reſolvere quæſtionem 350
reſonans. 350 : 337
reſonare. ibid : ib.
reſtare : ſuperfluere. 335
reſtaurativus. 351
reſtauratus. 326
reſtio. 77
reſtituere. 336
reſtitutio. ibid.
reſtitutus. ib.
reſtrictio : clauſula. ib.
reſtrictus : ſtrictus. 351
reſultare. ib.
reſumere. 346
reſumptus. 347
reſurgere vi propriâ. 336
reſurrectio univerſalis. 336
retardare. 178
retardatio. 350
rete. 336
retentiva virtus. ib.
retextere. 351
retinere : continere. ib.
retorquere. ib.
retractare. 352
rethor. 336
rhethorica: perſarum quid. * ib.
Rhomphæa S. Eliæ. 408
retrahere. 351
retributio. 336
retrocedere. 337 : 351
retro. 8
retro : poſt. 90
retrogradatio. 337
retrogradus. ib.
revelans. ib.
revelare ſecretum. ib.
revelatio Divina. ib.
revelatus a deo. ib.
revendere. 352
reverendus. 337
reverentia. 352
revereri. ib.
reverti. 351
reverti : retrocedere. 444
reverſus. 352
revidere. 328
revireſcere. 352
reviſere. ib.
reviſor. ib.
reviſus. ib.
revolvere. 328
revolutus. ib.
revocare. 338 : 353 : 353 : 94
revocatio. 353
revocatus. 338
reus. 65 : 334
reus mortis. 85
rex. 328
rex regum. 529
rhabarbarum. * 546
rhinoceros. * ib.
rhodus. 354
rhombus netricis. 122
ricinus. 472
rictus ſuis. 144
ridere. ib.
ridiculè. 340
ridiculus. 340
rigare. 154
rigidè : aſperè 542
rigor. ib.
rigor febris. 18
ripa fluvii. 346
riſibilis. 348
riſus. ib.
riſus diſſolutus. ib.
rituale. 351
ritus. ibid.
rivalis : procus. 352
rivus. 353
robur. 127
robuſtus. 126 : 132 : 353
rodere. 353
rogare. 302
rogatus. 303
rogus pyrotothecnicus. 132
rogus : pyra. 355
Roma. 358
ros. 145 : ib.
roſmarinus. 557
roſa. 356
roſa moſchata ib.
roſa Baſſorina. 357
roſetum. ib.
roſtro pungere. 40
roſtrum. 40 : 337
rota. 358
rota molendini. ib.
rotare. ib.
rotunditas. 357
rotundus. 357 : 452
rubeſcere. 357
ruber : rubeus. 357
rubia tinctorum. 353
rubiginoſus. 338
rubinus. 357
rudens. 131
rudere. 324
rudicula. 266 : 409
rudis : incultus. 357
ruditas : ſtupiditas. ib.
ruga. 143 : 81
ruga : flexus. 290
rugare frontem. 159 : 357
rugire. 358
ruina. 2 : 228
ruina muri. 44
rumex. 356
ruminans. 358
ruminare. ib.
rumor : fama. ib.
rupes. 358 : 377
rurſus : iterum. 21 : 340
ruſſia 358
ruſſus. ib.
ruſticè. 358 : 464
ruſticus. 73 : 158
ruta. 558
rutabulum. 409

S.

SAbaithæ * eorum deſcriptio. 359 : 360 : 361 : 362
ſabina ; arbor. 363
ſaburra. 369
ſaccharo conditus, 473
ſaccharum. ib.
ſaccharum arboris alaſciar. ib.
ſaccharum canditum. ib.
ſaccharum roſatum. ib.
ſaccus. 363
ſaccus ad ſarcinam. ib.
ſaccus ad hordeum & aleam. ib.
ſacer. ib.
ſacerdotium. ib.
ſacramenta. ib.
ſacramentalis. ib.
ſacramentum. ib.
ſacrificare : immolare. ib.
ſacrificium. ib.
ſacrificus : immolator. ib.
ſacrilegium. ib.
ſacrilegus. ib.
ſacriſta : ædituus. ib.
ſacriſtia : ſacrarium. 50 : ib.
ſæculi derelictio. 8
ſævire. 154
ſaga : ſtrix lamia. 421
ſagacitas. 363
ſagax. ibid.
ſagitta. ib.
ſagittarius ; ſignum. ib.
ſagittarius. 29
ſal. 360
ſal armoniacus. ib.
ſal gemmæ nativus. ib.
ſal indus ruber. ib.
ſalamandra. ib.
ſalarium. ib.
ſalina. ib.
ſalinum. ib.
ſalire. ib.
ſalitus : ſalſus. ib.
ſaliua. 40 : ib.
ſalivam emittere. 40
ſalix. 364
ſalmo; piſcis. ib.
ſaltare. 38
ſaltare : ſalire. 365
ſaltatio. 38
ſaltatus. ib.
ſaltator. 365
ſaltem. 17
ſaltus. 365
ſalvare. ib.
ſalve : ſaluete. 92
ſalvia, 366
ſalus : ſalutatio. ib.
ſalutare. idz
ſalutaris : ſaluber. ib.
ſalutem æternam conſequi ib.
ſalvus : incolumis. ib.
ſalvus conductus. 274
ſalvus : tutus. 94
ſambucus. 366
ſancta. 365
ſanctè. ib.
ſancti. ib.
ſanctificare. ib.
ſanctificatus. ib
ſanctiſſimus. * ib.
ſanctuarium. 366
ſandalum : ſandali ſpecies. ib.
ſanguinarius. ib.
ſanguis. ib.
ſanguiſuga. ib.
ſanies : pus : marcor. 214
ſanitas: ſalus. 366
ſanus. 365
ſapa. 239 : 367
ſaphirus. 472 : 364
ſapidus. 368
ſapiens. 369
ſapientia. 367
ſapo. ib.
ſapo muſchatus. ib.
ſapo odoriferus ad Balneum. 368
ſaponaria ; herba. 367
ſapor. 368
Sapor Rex. * ib.
ſapphirus. 364
ſarabanda : ſaltationis modus. 368
ſarcina ſpoliare. 422
ſarcina. 38
ſarcinæ involucrum. 76
ſarcocolla. 368
ſarculum. ib.
ſarmentum. ib.
Sarraceni. * ib.
ſartago : patella. 265 : 130
ſartor. 368
ſatan. ib.
ſatelles. 370 : 387
ſatiabilis. 368
ſatiare. 369
ſatiari. ib.
ſatis. 33
ſatis ſuperque. ib.
ſatisfacere. 398
ſatisfactio : placitum. ib.
ſator. 329

satrapa. 369
satur. ib.
Saturnus. ib.
satus. 384
satyra. 369
satyricus. ibid.
satyrus. ib.
scabellum. 370
scaber : scabrosus. 33 : 370
scabies. 355
scabiosa. 370
scabiosus. 355
scala : climax. 371
scala mobilis. ib.
scalmellum tubæ. 452
scalpellum. 433
scalpellum phlebotomum. 190
scalpellum : cœlum. 371
scalpellum recurvum. ib.
scalpere. 327 : 393
scalpere se. 143
scalprum. 45
scammonium adulteratur. * 372
scamnum. 38
scandalisare. 37
scandalosè. ib.
scandalosus. ib.
scandalum. ib.
scapha. 40 : 374
scaptus. 327
scarabæus. 46 : 372
scarificare. ib.
scaturigo : latex. 262 : 405
scaturire. 373 : 411
sceleſtus : facinoroſus. 373
sceptrum regale. ib.
scheda. 200
schedula. 54 : 55 : 295
schedula cambii. 295
schidia. 416
schinchus. 63
schineus. ib.
schiſma. 376
schiſmaticus. 377
schœnanthum. 374
schola : gymnaſium. 377
ſcholaſticus. ib.
ſcholium. 298
ſciatica. 375
ſcibilis. ib.
ſcienter. 36
ſcientia. 375
ſcientia infuſa. 168 : 375
ſcientia practica & ſpeculativa. ib.
ſcindens : acutus. 428
ſcindere : ſecare. ib.
ſcintilla. 375
ſcintillare. ib.
ſcire. 367
ſciſſura : ſciſſio. 428
ſcitè : non inſcitè. 133
ſcitus : elegans. ib.
ſciurus. 375
ſcloporum artifex. 29
ſclopus. ib ; 239
ſclopus. * 374
ſcobina. 327
ſcolopendra. 377
ſcolopendrium. ib.
ſcoparia ; herba. 41
ſcoparius. 378
ſcopæ. ib.
ſcopus. ib.
ſcoria ferri. ib.
ſcorpio & ſpecies. ib.
ſcorpio ; ſignum. ib.
ſcortari. 319
ſcortator. ib.
ſcribere. 379
ſcribilita : pulmentum teſtaceum. 445
ſcrinium. 379 : 440
ſcriptio. 379
ſcriptor. ib.
ſcriptus. ib.
ſcrophulæ. ib.
ſcrops. 327
ſcruporum ludus. 83 : 139
ſcrupulus : menſura. 379
ſcrupulus. ib.
ſcrupuloſus. ib.
ſcruta. 419
ſcrutator. 58
ſcrutinium. 380
ſcutarius. ibid.
ſcutella. ib.
ſcuticâ percutere. 392
ſcutifer. 280
ſcutum. 430
ſculpere. 377
ſculptor : cœlator. ib.
ſculptura : cœlatura. ib.
ſe ipſum magnificare. 417
ſe. 380
ſecale : ſiligo. 382
ſecare : ſcindere. ib.
ſecare ſegetes. ib.
ſecretarius. 381
ſecretum. ib.
ſecta, 390
ſecta Carpocrationorum. ib.
ſecta Atheiſtarum. ib.
ſecta Perſarum. ib.
ſector. ib.
ſecturæ. 382
ſecularis. 381
ſeculum. ib.
ſecum. ib.
ſecundina. ib.
ſecundo. ib.
ſecundus. ib.
ſecuris. 4 : 210
ſecuritas. 393
ſecurum facere. 327
ſed. 205
ſedare. 7
ſedatè. 12
ſedatus. 265
ſede vacante. 454
ſedere. 381
ſedere complicatis cruribus. * ib.
ſedes : ſella : ſedile. 38
ſedes regia : ſolium. ib.
ſeditio. ib.
ſeditioſus. ib.
ſeducere. ib.
ſeductor. ib.
ſæpè : ſæpius. 271
ſegmenta offæ oblonga. 438
ſemel. 467
ſemen. 384
ſemicirculus. ib.
ſeminarium : univerſitas. ib.
ſeminator. ib.
ſemita. ib.
ſemita : vſculus. 419
ſemper. 384
ſempervivum. ib.
ſempiternus. ib.
ſena. ib.
ſenator. 385
ſenatus. 384
ſenatus-conſultum. 85
ſenecta ſerpentis 378
ſenectus. 458
ſeneſcere. 181
ſenex. 458
ſenſatus. 385
ſenſibilis. ib.
ſenſibiliter. ib.
ſenſibus morem gerere. 383
ſenſualis. 385
ſenſualitas. ibid.
ſenſualiter. ib.
ſenſus interni & externi ib.
ſenſus : potentia. ib.
ſenſus : ſignificatio. ib.
ſenſus comunis. ib.
ſententia. 37 : 285
ſententia : edictum. ib.
ſentina navis. ib.
ſeorſim. 95 : 99 : 386
ſeparabilis. 385
ſeparare. 386
ſeparatio. ib.
ſeparatus. ib : 16
ſepe. 393 : 407
ſepelire. 386
ſepia ; piſcis. 387
ſeptem. 391
SS. Septem dormientes. * ib.
ſeptember. 393
ſeptendecim, octodecim, novendecim. 90
ſeptentrio. 391 : 446
ſeptentrionalis. 391
ſeptimus. ib.
ſeptuaginta. ib.
ſeptum fluminis. 346
ſeptum : caula. 371
ſepultus. * 386 : 406
ſepulchrum. 387
ſepulchrum Jeſu Chriſti * ibid.
ſequens. 383
ſequeſter. 387
ſequi. 383
ſera. 389
ſerenare. 347
ſereniſſimus. 387
ſerenus. ib.
ſerere. 384
ſericarius. 390
ſericatus. ib.
ſerici Laqueus contortus. 123
ſerici artifex. 390
ſericum crudum. ib.
ſericum netum ib.
ſericum vile & pretioſum ibid.
ſeriò. 84 : 387
ſerius. ib.
ſerpens : anguis. ib.
ſerpentaria herba. ib.
ſerpyllum. ib.
ſerra manualis. 383
ſerra major. ib.
ſerva : captiva. 374
ſervare. 72
ſervator : Salvator. 364
ſervatus. 72
ſervi. 389
ſervilis. ib.
ſervire. ib.
ſervitus. ib.
ſerum lactis. 393
ſervus. 389
ſervus vernaculus. 390
ſeſſio. ib.
ſeveritas, 392
ſevum. ib.
ſex. 383
ſexageſimus. 390
ſexdecim. 381
ſextarius. 390
ſextus. ib.
ſexus. ib.
Si. 380
ſibi adſcribere. 28
ſibilare : pomyſma edere. 393
ſibilus : pomyſma. 128 : ib.
ſic. 28 : 79
ſica : gadius. 83
ſiccè : preſſè : acriter. 381
ſiccitas. ib.
ſiccus. ib.
ſicut. 65
ſigillare. 393
ſigillatim. 37 : 468
ſigillum. 43 : 394
ſigillo munitus. ib.
ſignatus. 381
ſignificans. 394
ſignificare. ib.
ſignificatio. ib.
ſignificativus. 394
ſignificatus. ib.
ſignum regium in diplomatibus. 383
ſignum. ib.
ſignum cœleſte. ib.
ſignum Crucis. ib.
ſilentioſus. 394
Silentium. ib.
ſilentium imponere. 428
ſilex. 383
ſiliquaſtrum ; arbor Judæ. 394
ſillogizare. ib.
ſimia. ib.
ſimia mas & fœmina. 375
ſimilem eſſe. 34
ſimilis. 395
ſimiliter. ib.
ſimilitudo. ib : 400
ſimonia. 395
ſimoniacus. ib.
ſimplex : ingenuus. 384
ſimplex : incompoſitus. ib.
Simplex : purus. ib.
ſimplicitas divina. ib.
ſimplicitas : ſinceritas. ib.
ſimpliciter. ib.
ſimul concurrere. 176
ſimul præcindere. 69
ſimus. 374
Sinai. 395
ſinapi. 239
ſincerè. 374
ſinceritas. ib.
ſincerus. ib.
ſine. 385
ſine ullâ dubitatione. 163
ſine vapore coctus. 422
ſinere. 191
ſingularis. 39
ſingularis numerus. ib.
ſingularitas. ib.
ſingulariter. ib.
ſingultus. ib
ſiniſter eventus. 4
ſiniſtra : læva. 395
ſinus : gremium. 385
ſinus maris. ib.
ſinus, tangens, ſecans. 396
ſion. ib.
ſiren. ib.
ſirupus. ib,
ſirupus Bizantinus. ib.
ſirupus roſatus ſolutivus ib.
ſiſymbrium. ib.
ſitibunbus. 17 : ib.
ſitis. 390
ſitula ærea : hydria. 381
ſitula lignea. ib.
Situs. 396
ſitus bombardarum. 40
ſitus : collocatus. 396
ſmyris. ib.
Smyrna. * 396 : 397
ſobrietas. * 397 : 398
ſobrius. ib.
ſocer. 424
ſocietas. 398
ſocrates. ib.
ſocrus. 424
ſodomia crimen peſſimum * 398 : 99
ſol. 401
ſolanum. 400
ſolanum hortenſe : uva canina. ibid.
ſolari. 72
ſolarium. 400 : 424
ſolatium. 15
ſoloæciſmus. 401
ſolea : Bugloſſus piſcis. * 200
ſolea equi. 120
ſolea ferrea calceorum. * ibid.
ſolea calceorum. 424
ſoleam equi auferre. 392
ſolemniter. 401
ſoli expoſitus. 111
ſolidare. 347 : 364
ſolidè. 401
ſolidus. 218 : 401
ſoliloquium. ib.
ſolitudo. ib.
ſolitus. ib.
ſolis atomi. 34
ſolis ortus. 414
ſolus. 402
ſollicitare 401
ſollicitatio. ib.
ſollicitator litis. 402
ſollicitus : diligens. ib.
ſollicitus : inquietus. ib.
ſollicitudo. 217 : 402
ſolſtitium æſtiuum, & hyemale. ib.
ſoluere : aperire. 376
ſoluere dubium. ib.
ſoluere. 93 : 403
ſoluere debitum. 266
ſoluere pecuniam. 370
ſolum. 402
ſolutio. ib.
ſolutum argnmentum. ib.
ſolutus. 376
ſomnians. 400
ſomniare. 173 : 400
ſomnium. ib.
ſomno correptus. 7
ſomno corripi. 8
ſomnolentia. 403
ſomnolentus. ib.
ſomnum conciliare. 7
ſomnus. 403
ſonare : ſonum efficere. ib.
ſonare. 425
ſonitus : bombus. 337
ſonorus. 403
ſonorus : rixoſus. 422
ſonus. 425
ſonus : concentus. 350
ſonus tibiæ. 421
ſophiſma. 409
ſophiſta. ib.
ſopitus : deliquium paſſus 410
ſorbere. 405
ſorbitiuncula. ib.
ſorbus. ib.
ſordidus : ſpurcus 407
ſorex : mus. 405
ſoror. ib.
ſororius : levir. 63
ſors. 51 : 405
ſortilegium. ib.
ſpaſmum pati. 408
ſpaſmum paſſus. ib.
ſpaſmus. ib.
ſpatioſus. 409
ſpectaculum publicum. 411
ſpectator. ib.
ſpectatus : ſpectabilis. 342
ſpecies dactyliorum Baſſoræ 384
ſpecies : ſimilitudo. ib.
ſpecies : fictio. ib.
ſpecies. 409
ſpecies impreſſa & expreſſa 409
ſpecies ſuprema, media, infima. ib.
ſpecificare. ib.
ſpecificus. ib.
ſpecimen. 339
ſpectrum 409
Speculari. 27 : 409
ſpeculatio. ib.
ſpeculativus. ib.
ſpeculum. ib.
ſpelunca. 410
ſpes. ib.
ſperare. ib.
ſperatus. ib.
ſperma. ib.
ſphæra. * 175 : 393
ſphæricus. ib.
ſpica. 411
ſpina. 412
ſpina Arabica. ib.
ſpina dorſi. ib.
ſpinacha. ib.
ſpiritualis. ib.
ſpiritualitas. ib.
ſpiritualiter. ib.
ſpiritum cohibere. 121
ſpiritus : anima. 412
ſpiritus ſanctus. ib.
ſpiritus anguſtia. 448
ſpiſſus. 411
ſplendidè. 412
ſplendidus. 296 : 412
ſplendor : fulgor. 204 : 412
ſpleneticus. ib.
ſpolia. 413
ſpoliare. 412
ſpoliari. ib.
ſpoliatus. ib.
ſponda cubilis. 413
ſpondere. 27 : 377
ſpongia. 413
ſpongioſus. ib.
ſponſa. ib.
ſponſus. 414
ſponſalitium. 413
ſponſio. 377
ſpoſor ; vas. 350
ſpontaneè. 413
ſpontaneus. ib.
ſporta. 413
ſportula. ib.
ſpuere in faciem. 414
ſpuma. 375
ſpuma ferri. ib.
ſpumare. ib.
ſpumoſus 40 : 375
ſpurcare : conſpurcare. 413
ſpurcities. ib.
ſpurcus. ib.
ſputum. 414
ſquamma piſcis. 371 : 414
ſquammoſus. ib.
ſquatina piſcis. 324
ſtabilire. 415
ſtabilis : firmus. ib.
ſtabilitas. ib.

ſtabilitus. ibid.
ſtabularius. 206 : 266
ſtabulum. 415
ſtadium, 409 : 451
ſtagnum. ib.
ſtaphyſagria pedicularis. ib.
ſtamen. 222 : 415
ſtamen : ſubtegmen in longum. 198
ſtaminea tela. 415
ſtanneator. 42 : 415
ſtanno obducere. ib.
ſtannator. ib.
ſtannum. ib.
ſtapes. * ib.
ſtare. 416
ſtare promiſſis. 67 : 214
ſtatim. 8 : 422
ſtatio. 416
ſtatua. ib.
ſtatuere : accingere ſe. 95
ſtatumen vitis. 125 : 267
ſtatura. 416
ſtatus. ib.
ſtatutum. ib.
ſtella. ib.
ſtella cadens. ib.
ſtellatus. 417
ſtellæ fixæ. 416
ſtellæ errantes. 417
ſtellio. 430
ſtemma. 221
ſtercorare humum. 417
ſtercus. ib.
ſtercus equi. ib.
ſtercus columbarum. ib.
ſterilis. ib.
ſterilis mulier. ib.
ſterilitas. ib.
ſterilitas mulieris. ib.
ſternere. 35
ſternutamentum. 417
ſternutare. ib.
ſtertens. 354
ſtertere : ronchiſtare. 366
ſtigendiorum præfectus. ib.
ſtigma equorum. 43
ſtigmata. 418
ſtillare. 140 : 417
ſtimulus. 418
ſtimulus : ſuaſio. ib.
ſtipatus. 65
ſtipatus aulicus. 78
ſtipendium. 266 : 401 : 418
ſtipula. ib.
ſtipulari. ib.
ſtirps : progenies. 328 : 418
ſtola. ib.
ſtolidus. ib.
ſtomacho utilis. ib.
ſtomachus : ventriculus. ib.
ſtoracis lignum. 419
ſtorax liquida. ib.
ſtorea : matta. ib.
ſtorearum textor. ibid.
ſtoreæ arundinaceæ. ibid.
ſtrages. 53 : 419
ſtrangulare. 420
ſtranguria. 337 : 420
ſtratagema. ib.
ſtrena : munus gratuitum. 211
ſtrenuus. 421 : 455
ſtrepitus. 421
ſtrictè : anguſtè. ib.
ſtrigile. ib.
ſtrigili equm pectere. ib.
ſtridere dentibus. 145 : 421
ſtridor avium 133
ſtrobili. 291
ſtructura. 421
ſtruthio : camelus. ibid.
ſtudens : ſcholaſticus. ib.
ſtudere : operam dare. 168
ſtudere. 421
ſtudioſus. 422
ſtudium. 421
ſtulte. 277
ſtulteſcere. 153
ſtultitia. 277
ſtultus. 220 : 277
ſtupa. 418
ſtupa lini. ib.
ſtupâ obturare. ib.
ſtupa : villus. 43
ſtupefacere. 369
ſtupefactus. ib : 422
ſtupefieri. 214.
ſtupendus. 422
ſtupere. ib.
ſtupiditas. ib.
ſtupor. ib.
ſtuprare. ib.
ſtuprator. ib.
ſtuprum. ib.
ſturnus. 419
ſtylus. 417
ſtylus chyrurgi. 403
ſtylus eloquens. 417
ſtylus horologii. ib.
ſtypicus. 418
ſuadere : inducere. 286
ſuavis. 397
ſub. 406
ſub veſpera. 387
ſubcerniculum. 390
ſubacidus. 13
ſubalternus. 422
ſubditicius pannus veſtis. 124
ſubditus : ſubiectus. 457
ſubditus : ſubditi. 457
ſuber ; arbor. 407
ſubiacere. 85
ſubiectum : argumentum. ibid.
ſubigere. 152
ſubjicere : ſubdere. 407
ſubjicere ſe. ib.
ſubtila. 422
ſubitaneus. ib.
ſubitò : repentè. 334
ſubjugare. 85 : 400
ſubjugatus. 85 : 400
ſubjungere. 85
ſublatus. 24
ſublevare. 402
ſubligacula longa. 44
ſubligaculorum ſingulum. 85
ſublimare. 422
ſublimatio. ib.
ſublimis. ib.
ſublimitas : celſitudo. ib.
ſublimatum. 401
ſublucare. 39
ſubmergi. 21
ſubmerſus. 403
ſubornare. 398 : 423
ſubornatio. 398
ſubornator. ib.
ſubornatus. ib.
ſubrepitus. 405
ſubridere. 137 : 405
ſubrogare. 426
ſubſcribere. 407
ſubſcriptio. ib.
ſubſidium. 426
ſubſtantia. 406
ſubſtituere. 406 : 426
ſubſtitutio. 406
ſubſtitutus. ib : 426
ſubtegmen. 122 : 198 : 446
ſubterfugium. 372 : 423
ſubtraneus. 406
ſubtilis : tenuis. 123
ſubtilis : acutus. 406
ſubtilis : ingenioſus. ib.
ſubtiliter : ingenioſè. ib.
ſubtrahere. 407
ſubtractio arithmetica. ib.
ſubtractus. ib.
ſubvenire. ib.
ſubverſo modo. 353
ſubverſio. 426
ſubverſus : inverſus. 355
ſubula ſutorum. 195
ſubulcus. 396
ſuburbium. 43
ſuccedere hæredem eſſe. 423
ſuccedere : accidere. ib.
ſuccedere. 355 : 423
ſucceſſio : poſteritas. ib.
ſucceſſivè. ib.
ſucceſſivus. ib.
ſucceſſor. ib.
ſucceſſores noſtri. 425
ſucceſſus. 355 : 423
ſuccidus. 424
ſuccinctè. 423
ſuccinctus. ib.
ſuccinum. 19
ſuccus. 423
ſuccuſſans. 452
ſuccuſſare. ib.
ſuccumbere. 398
ſudans. 423
ſudare. ib.
ſudor. ib.
ſudum fieri. 327
ſuffartus. 137
ſufficiens : aptus. 424
ſufficiens. 400 : 424
ſufficienter. ib.
ſufficientia. 59 : 424
ſufficit. 39
ſuffire. 211
ſuffitus : ſuffumigatus. 311
ſuffitus. * 85 : 311
ſufflare. 399
ſuffocare. 85 : 424
ſuffocatus. 85 : 420
ſuffragari. 85
ſuffragium : calculus. 85
ſuggere. 423 : 438
ſuggere. 424
ſuggeſtio. ib.
ſuis ſumpeibus. 410
ſuinus. 425
ſulcare terram. 401
ſulcus. ib.
ſulphur. ib.
ſumacum : rhoes. 424
ſumma totalis. 402
ſumma denariorum. ib.
ſumma theologica. ib.
ſummatim. 13 : 181 : 402.
ſummè. 110
ſummiſſio. 85
ſummitas. 403
ſummò mane. 4
ſummovere. 402
ſummus. 403
ſumptuoſus : lautus. ib.
ſuperabundans. 404
ſuperare. 36
ſupellex. 38 : 217 : 232
ſuperbè. 425
ſuperbè ambulare. 276
ſuperbia. 425
ſuperbire. 13 : 177 : 425
ſuperbus. 425
ſuperciliorum tinctura nigra 249
ſupercilium. 60 : 404
ſuperficialis. 425
ſuperficialiter. ib.
ſuperficies concava et convexa ib.
ſuperficies terræ. ib.
ſuperfluere. ib.
ſuperfluitas. ib.
ſuperfluus. ib.
ſuperior : prælatus. ib.
ſuperior : ſublimior. ib.
ſuperiores noſtri. ib.
ſuperioritas. ib.
ſuperlativum. ib.
ſuperliminare. 85 : 400
ſuperponere. 297
ſuperſedere 404
ſuperſtes. * 405
ſuperſtitem eſſe. 425
ſuperſtitio. ib.
ſuperſtitioſus. ib.
ſuppallidus. ib.
ſupplementum. 403
ſupplere. 403 : 426
ſupplicans. 426
ſupplicare. 425
ſupplicatio. ib.
ſuppliciter rogatus. 426
ſuppilcium. ib.
ſupponamus. 403
ſuppoſito quod. 84
ſuppoſitorium. 404
ſuppreſſio. ib.
ſuppreſſus. ib.
ſupprimere. ib.
ſuppurare. 25
ſuppuratio. 426
ſupra. 9 : 404
ſupradictus. 404
ſupradictus de poſona gravi. ib.
ſuprafcriptus : inſcriptus. ib.
ſupremus. 404 : 426
ſurculus incitivus : talea 289 : 405
ſurditas. 405
ſurdus. ib.
ſurgere. 197
ſurſum. 177
ſus : porcus. 296
ſuſceptor. 180
ſuſceptum opus interrumpere 178
ſuſcipere. 180
ſuſcipere : aggredi. 416
ſuſpectus. 405
ſuſpendere. ib.
ſuſpendere ab officio. ib.
ſuſpenſio. ib.
ſuſpenſus. ib.
ſuſpicari. ib.
ſuſpicio. ib.
ſuſpicioſus. ib.
Suſpirans. 406
ſuſpirare. ib.
ſuſpirium. ib.
ſuſtentaculum. ib.
ſuſtentare. 214 : ib.
ſuſtentatus : enutritus. ib.
ſuſtinere : pati. ib.
ſuſurrare. ib.
ſuſſurrare : referre. 326
ſuſſurro. 326 : 426
ſuſſurius. ib : ib.
ſutor. 48 : 373
ſutura : ſuturæ. 426
ſuus : ſua. 424
Sybilla. 393
ſycomorus. ib.
ſyllaba. 394
ſyllabas combinare. 32 : 394
ſyllogiſmus. ib.
ſyllogiſmus abſolutus & hipoteticus. ib.
ſyllogiſmus fallax. ib.
ſylva. 43 : 384
ſylvoſus. ib.
ſilveſtris. 364
ſymbolizare : colludere. 394
ſymbolum. ib.
ſymmetria. 395
ſympathia. ib.
ſymphonia. ib.
ſynagoga. ib.
ſyncope : figura. ib.
ſyncope : deliquium. ib.
ſyndicus : procurator. ib.
ſynonimus. 396
ſynopica terra. ib.
ſyrinx fiſtula. ib.
ſyrtes. 176

T.

TAbacum : nicotiana peruviana. * 427
tabellarius curſor. 298
tabernaculum. 265
tabernaculum altaris. 428
taberna. 44
tabernam exponere. 196
tabernarius. 44
tace tu. 428
tacere. ibid.
tacitè. ib.
tactus. 441
tactus experimentum : 430
tædioſus. 432
tædium. ib.
talchum : lapis ſpecularis. 429
talentum : habilitas. ib.
talis. ib.
talis qualis. ib.
talpa. ib.
tamarix. ib.
tamarindi. ib.
tandem. 15 : 122
tandem : demum. 167
tangere. 441
tanti, 429
tantò magis. ib.
tanto minus. ib.
tantò melius. ib.
tanto tempore. ib.
tapetum pretioſum. 430
tapetum vilius. ib.
tardare. 417 : 420
tardè. 430
Tartaria. ib.
tartarus ib.
tartarus vini. ib.
taurus ; ſignum. 431
taurus. 431 : 444
taxa : pretium. 430
taxus : melis. ib.
te invito. 8
techna. 102 : 250 : 440
techna pedempedi innectendo. 133
tectum domus. 438
tecum. 431
tela. 432
tela linea. ib.
tela aranex. ib.
tela canabina. 49
telæ indicæ variegatæ. * 432
teleſcopium. 256
tellinæ. 432
telonarius : vectigalis. 100
telonii locus. 118
telonium. 38 : 100 : 431
temerarius. 433
temerè. 1 : 432
temeritas. ib.
temo. 439
temperamentum. 433
temperantia. ib.
temperantiæ deditus. ib.
temperare. 94
temperatè. 433
tempeſtas ; æſtus maris. 127
tempeſtas : tempus. 415
tempeſtivè. 34 : 434
templum. 433
templum Mekkanum. ib.
tempora. ib.
temporalis. 434
temporis intervallum. 104.
tempus. 433
tempus ſere num. 434
tempus nubilum. ib.
tempus ſerendi. ib.
tempus metendi. ib.
tenax : parcus. ib.
tenebræ. ib.
tener : pietate motus. 435
tener : mollis. ib.
tenere. 434
tenor progreſſus. 435
tenor epiſtolæ. ibid.
tentare : inſtigare. ib.
tentare deum. ib.
tentatio Dei. ib.
tentatio diabolica. ib.
tentator. ib.
tentatus. ib.
tentorium : tabernaculum 434 : 276
tenuis : minutus. 230 : 435
tenuitas. 455
tepeſcere. 177
tepefactus. ib.
tepide. 436
tepiditas. ib.
tepidus. ib.
terebintina. 449
terebra. 452
terebynthus. 436
teredo. 461
terere. 451
terere pedibus. 47
tergere. 436
terminare. 111
terminatio. 436
terminatio dictionis. ib.
terminatus. 111 : 436
termini ſcientiæ. 436
terminiː fines. 436
terminus. 190 : ib.
terra. 437
terra ſterilis. 190
terra intacta. 437
terra cretoſa. ib.
terra ad balneum. ib.
terra lemina : terra ſigillata. 437
terræ motus. ib.
terram fodere. 56
terrefactus. 409
terrefieri. ib.
terrenum. 437
terrere. 94 : 409
terrere : terrefacere. 153 : 179
terreſtris. 437
terribilis. 409 : 437
terribiliter. 409 : 437
terriculamentum. 409
territorium. 437
terror. 409 : ib.
tertius. 437
teſſera. 428
teſſerarum : talorum ludus 83
teſta : putamen ovi. 146
teſtamentarius. 438
teſtamentum. ib.
teſtator. ib.
teſticuli. ib.
teſticuli caſtorei. ib.
teſticulus. 63
teſtimonium. 438
teſtis. ib.
teſtudo. 420
tetrachordon. 211
tetragoniſmum conſtituere 321
texere. 437
textilis. 438
textor. 437
textor panni lanei vel ſerici. 103
textor ſericarius. 438
textrina. 432
textus : textum. 438
textura. 178
thea Chataiæ. * 432
theatrum. 431
theca ad varios uſus. 421
theca ſtateræ. ib.
theca unguentaria. ib.
theca catapultæ. 29
thema. 432
theologia. 435
theologicè. 436
theologus ib.
theoria. ib.
theriaca. ib.
thermæ : balneum : hypocauſtum. 422
theſaurarius. 437

thesaurus ibid.
tholus: umbilicus testudinis. 250
thorax ferreus. 202
thorax ex annulis ferreis. 79
thorus nuptialis. 195
throni: angeli. 452
thronus. ib.
thuribulum. 443
thurificare. 156
thus. * ib.
thymus. 439
tibia; instrumentum. 291
tibia utricalis. 292
tibialia. 47:276
tibicen. 292
tigellus. 448
timere. 433
timor. 27:439
timor dei: ib.
tinea. 438
tinctor. 439
tingere. ib.
tinnitus. ib.
tintinnabulum; campana. 402
titillare. 91:402
titio. 441
titubare in tenebris 420
titubare: perplexum esse. 441
tituli. 440
titulo insignire. ib.
titulum affigere: inscribere 179
titulus: inscriptio. 440
titulus: præextus, 441
tophus 441
tolerabilis. 403:441
tolerantia. ib.
tolerare. 403: ib.
toleratus. 442
Tolosa; civitas. * 442
tomus. ib.
tonare. ib:453
tonans. 442
tondere. ib.
tonitru. 443:453
tonsor. 442
tonsus. 443
tonus musicalis. ib.
tonus hilaris. ib.
topasius lapis. ib
torcular. 404: ib.
tordere. 19:179:419
tordere filum. 443
tormentis affectus. 444
tormentum. ib.
tormentum bellicum. 49
tormentum bellicum munire. 53
tornare: torno polire. 444
ars tornandi. ib.
tornus. ib.
torpor. ib.
torpore correptus. 8
torques murenula. 64
torques ex margaritis. 122
torrens: fluentum. 445
torrens: rivus temporarius. 124
torridus. 445
torris. 441
tortura. 445
tories. 429
trabs. 448
tractabilis. 101
tractatus: quæstio. 448
tractus. 440
traditus. 445
traducere: transferre. ib.
traductio: translatio. ib.
traductus: translatus. ib.
trahere. 440
trajectus. 446
trama. ibid.
tranquille. ib.
tranquillitas maris. 47
tranquillitas. 446
animi tranquillitas. ib.
tranquillus. ib.
transactio. ib.
transcribere. 76:447
transcriptus. 76
transcurrere. 447
transferre. ib.
transfigere. 446
transfigurari. 447
transfiguratio Christi. D.N.
transfodere. 447
transformare. ib.
transformatus. ib.
transfretare. 278
transfundere. ib.
transgredi. 446:447:449
transgressio. 446
transgressor. ib.
transiens: transitorius. 273
transigere: pacisci. 446
Transiluania. ib.
transire. 278
transitorius. 447
transitus, 273
transitus ad alteram vitam. 447
translatus. ib.
transmigrare. ib.
transmigratio. ib.
transmittere. ib.
transumptum. 76
transuersus. 449
transversus: obliquus. 448
transvertere. 35
trapetum: trapes. 233
trecenti. 449
tredecim. ib.
tremefacere. ib.
tremens. ib.
tremere. ib.
tremor. ib.
tres: tria. ib.
tribunal. 78:203:364
triangulus. 449
tribulatio. ib.
tribulatus. ib.
tribulus. ib.
tribunal. 78:203:364
tribunus militum. 205:449
tribus. ib.
tributarius. ib.
tributis aggravare. 22
tributis aggravatus. ib.
tributum. 450
tricæ. 181
tricucus. 453
tridens. 450
trifolium caballinum. ib.
trigefimus. 449
triginta. ib.
trigonometria. 450
Trinitas. * ib:451
trinus & unus. ib.
tripartitus. ib.
triplex. ib.
triplicare. ib.
Tripolis Siriæ. ib.
Tripolis Barbariæ. ib.
Tripolis terra. 396
tripudiare. 451
tripus. 449
triremis. 133
trismegistus. 450
triste spectaculum. 411
tristitia. 451
trivialis. 452
triumphans. 451
triumphare. ib.
triumphus. ib.
trocificus. 452
tructa; piscis, ib.
truncare. ib.
truncus arboris. ib.
trulla. 213
trutina: libra, 42
tu. 452
tuba angelica. ib.
tuba maxima. ib.
tuber terræ. 420
tubicen. 452
tubus canalis. 100
tubus jactatorius. 368
tudes campanæ. 217
tudes januæ. 40:217
tudes malleus. ib.
tueri se. 90
tulipantum Persicum. 453
tulipantum Turcicum. ib.
tumere turgere. 141
tumescere. ib.
tumidus: turgidus. ib.
tumor. 452
tumulus: sepulchrum. 442: 452
tumultuose. ib.
tumultuosus. ib.
tumultus, ib.
tunc. 14
tunc temporis. 28
tundere: contundere. 287
tunica monachorum. 443
Tunisium: Carthago. 452
turba. 453
turbare: interrumpere. 198
turbari. 453
turbidus. 443
turbitum. 453
turbo. 443:453
turbulentus. 443
Turca. * 453
Turcarum imperator. * 153 394
Turcia. * 443
turdus; avis. 453
turma. 453
turma animalium. 453
turma militum. 443
turma camelorum. 455
turmatim. 443
turpitudo. 95
turricula latrunculorum: cyclops. 353
turris. * 444
turris civitatis. 445
turris templi. ib.
turtur. ib.
turunda specillum chirurgi. 420
tussire, 445
tussis. ib.
tutela. 453
tutia. ib.
tutò 393
tutor. 453
tuus. 452
Tygris fluvius. 438
tygris animal. ib
tympanista. 429:438
tympanites. 439
tympanum. 429:438
tympanum ex fictili vase. 429
tympanum equestre. 438
typis mandatus. 416
typographia. 415
typographia: locus. * 416
typographus. ib.
tyrannice. 440
tyrannicus. ib.
tyrannis, ib.
tyrannum agere. ib.
tyrannus. ib.

V.

VAcare de beneficio. 454
vacatio: intermissio. ib.
vacca. ib.
vaccula. ib.
vacuare. ib.
vacuitas. ib.
vacuus. ib:470
vadare. 454
vade in malam partem. ! ib.
vadum. 144:454
vagabundus. 455
vagari. 454
vagari: hinc inde. 455
vagina ensis. 124
valdè: mognopere. 142
vale. 8
valedicere. 198
valere. 455
valere: incolumen esse. 416
veleriana. 455
valetudinarius. 19:206:455
valetudinarium. 265
vallis, 455
vallis Josaphat. ib.
vallum. 450
vallus: vallum. 455
valor; animus. ib.
valvulus. 145
vana gloria, 455
vanè. ib.
vanellus. ib.
vanescere. ib.
vanitas. 456
vanus: superbus. ib.
vanus: futilis. ib.
vapor. 457
vaporiferus. ib.
vari. ib.
variare. 99
varis laborans. 457
vas. 77:457
vas recipiens. 329
vasa Chinæ. 296
vascularius. 444
vasculum. 457
vastatus. 363
ubi; quo. 103
ubicumque: quocumque. 103
ubique. 286:454
væ: mihi: proh miserum. 144
vectigal. 84:100:132:463
vectigalis. 132
vectigalis defraudatio. 74
vectis. 46
vector. 463
vectura. ib.
vegetabilis. 458
vegetus: fortis. 464
vehemens. 458
vehementer. ib.
vela complicare. 290
velare. 458
velatus. ib.
velificare. ib.
velitari: pugnâ dimicare. 372
velle. 459
vellicare. 293
vellicatio. ib.
velox homo. 459
velum. ib.
velum navis: carbasus. 458
velum demittere. 47
velum muliebre. 459
velum faciei muliebre. ib.
velum muliebre a capite ad pedes. ib.
velum ad balneum. 445
vena. 459
vena poetica. ib.
vena metallorum. ib.
venalis. ib.
venatio. 46
venator. ib.
vendere. 459
venditio. ib.
venditor, ib.
venditus. ib.
venæ sectæ vinculum. 198
venenare: veneno inficere. 79
venenatus. 458
veneni artifex. 35
veneno infectus. 35:36
veneno inficere. ib: ibid.
venenum. 458
venerari. 459
veneratio. 460
venereus. ib.
Veneriæ. ib.
veniam petere. 281
veniens. 460
venire. ib.
venter. ib.
ventilabrum. 424:460
ventilare granum. 424:449
ventositas. 460
ventosus. ib.
ventrem exonerare. 46
ventricosus. 267
ventriculus. 460
ventriculus avium. ib.
ventus. ib.
ventus prosper. ib.
ventus adversus. ib.
ventus occidentalis corus. 296
ventus orientalis. 196
Venus; planeta. 460
venustas. 132:194
venustus. 26:194
venustus: lepidus: gratiosus. 142
ver: primum ver. 306
verax. 460
verax: sincerus. 49
verbena. 461
verbera. 415
verbum. 272
verbum activum. 460
verbum passivum. ib.
verè. ib.
verecundus. 350
verisimilis. 461
verisimilitudo. ib.
veritas. ib.
vermiculi esculenti. ib.
vermis. ib.
veronix. ib.
veruca. ib.
versari. 299
versari: navare operam. 256
versari confabulari. 75
vesica. 462
versiculus libri. ib.
versificare. ib.
versipellis. 102
versus: carmen. 462
vertebræ. ib.
vertere. 470
vertere se. ib.
vertex capitis. 61
verticillum: spondilus: orbiculus fusi. 152
vertigo. 462
vervex. 55:238
verum. 410
verum comprobare. 461
vesicæ arenulæ lit hialis. 334
vespera: vesper. 387
vesperè. 38
vespertilio. 292
vester. 470
vestes resarcire. 344
vestipannum subdere. 124
vestiarium. 31:244:462
vestibulum. ib.
vestigium. 277:462
vestire. ib.
vestis. ib.
vestis lacera. 419
vestis pellicea delicatior. 278
vestis pellicea crassior. ib.
vestis Persica equestris 462
vestis oblonga. ib.
vestis Persica ordinaria. ibid.
vestirus. ib.
veterarius. ib.
veterinarius. 342
vetula: anus. 458
vetustus: veter. ib.
vexatio. 462
vexatus. 12
vexillifer. 14
vexillum. 38:417
vexillum erigere. 29
vi mandati. 465
vi tractus. 420
via: iter. 417
via publica. ibid.
via lactea. 463
viarum custodes. * 145
viaticum. 463
viaticum; Sacramentum. ib.
viator. ib.
vibex. 392
vicariatus. 463
vicarius. ib.
vice. 154
vicegerens. 203
vices. 470
vici civitatis. 419
vicinitas. 463
vicinus. 463
vicissitudo. ib.
victima. 466
victor. 71:464
victoria. 71:466
victoriosus. 467
victus. 465
victus & commeatus. 126: 463
victus in ludo. 281
victus obsonium. 466
vicus. 74
videre. 458
vidua. ib.
viduitas. ib.
viduus. ib.
visus. ib.
vigesimus. 460:463
vigil. 463
vigil: expergefactus. 424
vigilans: diligens. 463
vigilantia. ib.
vigilare. 464
vigilia. ib.
vigilia: pervigilium festi. ib.
viginti. 460:465
vigor. 464
vigor: robur. 132
vilescere. 37
vilipendere. 419:464
vilipensus: contemptus. 464
vilis. ib.
vilis contemptibilis. 420:464
vilitas. ib.
villa. ib.
villosum tegmen gossipii 79
vim inferre. 465
vim passus. ib.
vimen. 464
vinaceus acinus. 142
vincere. 464
vincere ludendo. 144
vinctus in triremibus. 127
vineam putare: expampinare. 428
vinum dilvere. 433
vindemiare. 459
vindemiator. ib.
vindemiæ. ib.
vindex. ib;
vindicare se. ib.
vindicativus. ib.
viadicta. ib.
vinea. 464
vinum. 465
vinum colatum. ib.
vini poculum magnum. 465
viola. ib.
violare leges. ib.
violenter. ib.
violentia. ib.
violentus. ib.
vipera. 465
virago. 101
virere: virescere 462
vireo; avis. ib.
virescens: virens. ib.
viretum. ib.
virga. 38:416
virga Moysis. ib.
virgo. ib.
virginitas. ib.
virgis percussus. 130
virgultum. 465
vitidis. 460

vitilitas. 465
vitilis. ib.
vitiliter. ib: 465
virtus æstimativa. 110
virtus cogitativa. 465
virtus expulsiva. 110
virtus: habitus. 465
virtus visiva. 466
virtute præditus. 465
viscera. 45: 108: 465
visceralia cocta. 451
viscia. 458
visco capere. 183
visco infectus. 465
viscositas. ib.
viscosus. 466
viscum. 465
visibilis. 466
visibiliter. ib.
visio ib.
visio Dei. ib.
visitatio. ib.
visitator. ib.
visitator religiosorum. ib.
vita. ib.
vitalis. ib.
vitam ducere. 48
vitare. 16: 114: 466
vitare: cavere. 374
vitellus. 466
vitellus ovi. 357
vitex. 12
vitiosus. 466
vitis. ib.
vitium. ib.
vitriaria officina. 462
vitriarius. ib.
vitriolum. 76: 466
vitrorum ornatus. 143
vitrum. 462
vitta. 41: 121: 273
vituperare. 477
vituperium. 467
viva voce. ib.
vivarium. ib.
vivens. ib.
vivere. ib.
vivificare. 23
vix. 13: 25
ulcerare. 467
ulceratio. ib.
ulceratus. ib.
ulcisci. 459
ulcus. 467
ulmus. 258
ulna: cubitus. 44
ultimatè. 18
ultimo. 467
ultimus. ib.
ultimus status. ib.
ultra. 259
ultra aquam. 258
ultra progredi. 274
umbella. 259
umbilicus. ib.
umbra. ib.
umbra Dei. ib.
una: simul. 173
uncia. 259
uncinus. 259: 141
unctio. 468
unctuosus. ib.
unctus. ib.
unda. 259
undè. 107
undecim. 461
undecimus. ib.
Ungaria. ib.
ungere naves. 408
unguentum. 467
unguis. ib.
unica vice. 468
unicè. ib.
unico haustu. ib.
unico tractu. ib.
unicus. 468
uniformis. ib.
unio: concordia. ib.
unio: conjunctio. ib.
uniones innectere. 166
unire. ib.
uniri. ib.
unitas. 23
unitus. ib.
universalis. 468
universalitas. ib.
universus. ib.
unus. ib.
unusquisque. 60
vocabularium. 468
vocabulum. ib.
vocalis in grammaticâ. b.
vocalis oratio. b.
vocare. 95
vocatio Dei. 468
vocativus. 496
vociferans. ib.
vola manus. 267
volare. 469
volatica. ib.
volatilis. ib.
volatus. ib.
voluere. ib.
volumen. 470
voluntariè. 469
voluntarius. ib.
voluntas. ib.
voluntati committere. 344
voluptas. 470
voluptuosè. ib.
voluptuosus. ib.
volutare. 353
vomer. 470
vomere. ib.
vomitorium. ib.
vomitus. ib.
voracitas. ib.
vorago. ib.
vorax. ib.
vos. 469
voto ligatus. 470
votum. ib.
vox humana. 469
vox: suffragium. ib.
upupa. 470
urbanitas. 62: 78
urbanus. ib: ib.
urbis præfectus. 66
urgens. 40
urgere. 27: 303: 471
urina. 471
urina: lotium. 262
urna. 471
ursus. 263
urtica. 26: 471
usque. 173: 395
usque adhuc. 173
usquequo. 393
ustulare. 45
usura. 471
usurarius. b.
usurpare. ib.
usurpatio. 28: 471
usurpator. ib.
usus. 299: 471
usus modus. 124
usus fructus. 471
ut. 5
utensilia. 457
uter ad aquam. 471
uter ad vinum. ib.
uti. ib.
utilis. ib
utilitas. 177: 471
utiliter. ib.
vua ib.
vua acerba. ib.
vua alba crassior. ib.
vua immatura. 13
vua nigra regalis. 471
vua persica absque acinis ib
vua rubra crassior. ib.
vuarum faciculus. 378
vulgaris. 469
vulgo. ib
vulgus. ib.
vulnerare. 120
vulneratus ib.
vulnus. 120: 289
vulpes. 69
vultur. 470
vultus. ib.
uxorem ducere. 20: 216: 413

X.

Xenium. 421
Xenodochium: nosocomium. 148
xiphias piscis: ubi communis. 287
xylon: gossipium. 79

Z.

Zacharias. 472
zaffaranum: crocus. ib.
zazinthus insula. 187
zea. 472
zea: alica. 410
zelans. 473
zelare. ib.
zelotypia. 134
zelotypia actus. 168
zelotypus. 134
zelus. 472
zenit. ib.
zepetium. ib.
zephirus: favonius. ib.
zingiber. 135: 472
zizania. 473
ziziphum. 139
ziziphus; arbor. ib.
ziziphus alba. ib.
zodiacus. 473
zona. ib.
zona frigida. ib.
zona temperata. ib.
zona torrida. ib.
zythum: aqua hordei 264

Asterismus seu nota hæc .. * .. ubi affigitur Lemma quoddam, aut relationem curiosam indigitat.

FINIS.

Index Gallicus in Gazophylacium

Linguæ Persarum.

A.

A genous. pag. 1
à la façon. 169
à la fin. 13
à la fin. 15: 167
à l'amiable. 19
à l'envy. 11
à la malheure. 15
à l'opposite. 16
à la journée. 12: 15
à part: à l'ecart. 95
à pine. 1: 25
à pied. 25
à point nommé. 28
à present. 8: 17
à quelle fin. 6
à temps. 34: 434
à Dieu ne plaise. 258
à jamais. 284
à l'entour. 179
à l'improviste. 172: 414
à l'ordinaire. 26
à propos. 313
à point: à propos. 318
à la renverse. 35
à sçavoir. 367
à ses dépens. 410
à troupes: par pelotons. 443
à toute bride. 453
abandonnement. 1
abandonner. ib.
abandonner l'entreprise. ib.
abandonné. ib.
à l'abandon. ib.
abbaye. ib.
abbaisser. ib.
s'abbaisser. ib.
abbaisser en terre. 2
abbaisser le courage. 1
abbaissement. 2
abbattre. ib.
abbé. ib.
abbesse. ib.
abboyer. 1: 191
abboyement. 1
abboyeur. ib
abbreger. 28
abbreuver. 2
abbreuve. ib.
abbreuvoir. ib.
abeille. ib.
abhorrer. 25
abjection. 3
abject. ib.
abime: gouffre. ib.
abnegation de soy mesme. 3
abolir. ib.
abolition. ib.
aboli. ib.
abominer. ib.
abomination. ib.
abomine. ib.
abominable. ib.
abominant. ib.
abondant. ib.
abondamment. ib.
abonder. ib.
abondance. ib.
à bonne heure. 3: 156
d'abord: tout d'un temps. 2
Abraham. 2
abreger. 1
abrege. 2
abreviations. ib.
abri. ib.
abricotier. 1
s'absenter. 1
absent. 1
absinthe. ib
absolument. 378
absolution. 2
absoudre. ib.
s'abstenir. ib.
abstinence. 25
abstinent. 3
absurdité: sotise. ib.
abus. ib.
abuser. 470
abusé. 3
abysme. ib.
Academie. ib.
à cesse heure. ib.
accent. ib.
accepter. ib.
accepté. ib
acceptable. ib.
accés. ib.
accés de fievre. ib.
accident. ib.
accidentel. ib.
accomoder. 3: 76
accompagner. 3
accompagné. 10
accomplir. 3
accomplir sa promesse. 2
accompli. 67
accoupler. 2
accorder. 28
accord. 31
accord de voix. 33
s'accorder. ib.
accort. 32
accortement. 34
accoster. ib.
s'accoster l'un l'autre. ib.
accoublement. ib.
accoutumer. ib.
s'accoutumer. ib.
accoutumé 414
s'accrocher. 4
accroistre. ib.
accroissement. ib.
accueiller. 3
accueil. 4
accuser. 28
accusé. 4
accusant. ib.
acharné: irrité. ib.
s'acharner: devenir cruel. ib.
achat. 67
achet: persil. ib.
acheter. ib.
acheté. 67
acheteur. 68
achever: finir. ib.
acier: fusil a batre du feu. 123
acoste. 4
acquedu souterrain. 16: 25
acquerir. 49
actif. 33: 46
action. 55
action desobligeante: deplasir. ib.
adapter. 98
addition. 7
addresse. ib.
addresse: gentillesse 5
addroit: gentil. 194
adieu. ib.
adieu au monde. 8
adjoinct. ib.
admettre. 10
admis. 8: 20
administrer. 20
administration. ib.
administrateur. ib.
admirer. ib.
admirable. ib.
admiration. ib.
adolescence. ib.
adoptif. 8
adoption. 9
adorer. ib.
adorateur. ib.

adoration. ib.
adouci. 15
adoucir. 7:195
ad-esse: dexterité. 88:318
addresser. ib.
adroit: habile. 89:195
adroitement. 31:56
adroit: subtil. 1
adversaire: rival. 9:108
adversité. 9
admitere. ib.
aerien. 10
affable. ib.
affablement. ib.
affaire. 164
affaire. 114
affaire d'importance. 107
affamé: famelique. 116
affamer. 10
s'affamer. ib.
affamé. ib.
affermer. 26
affermir. 120
affligé. 2:449
s'affliger. 10
affliger: se plaindre. 100
affin que. 5
affoibli. 160
affoiblir. 159:166
s'affoiblir. 159
Affrique. 11
affront. 10:478
agacer les dents. 15
agacer: piquer. 42
Agaric. 11
agathe. ib.
agé d'un age meur. 221
age. 11
âge des animaux. ib.
s'agenouiller. 169
agent. 11
aggravant. ib.
agile. 12
agilement. ib.
agilité. ib.
agilité: vivacité. 96
agissant. 11
agiter. 12
s'agiter. ib.
agitation. ib.
agité. ib.
aglu. 465
agneau. 22
agonie. 12
agoniser. ib.
agonisant. ib.
agrandir. 170
s'agrandir. 11
agreable. 13:19:142:466
agreablement. 142:289
agrément. 19
agréer. 11
agreé. ib.
agriculture. 1
agrimoine. ib.
aider. ib.
aidant. ib.
aide. ib.
aigle. 28
aigre. 6:13
aigredoux. ib.
aigrement. 6
aigreur. 6:13
s'aigrir. 13
s'aigrir: se facher. 109
aigu. 7:13
aiguiere. 457
aiguille. 6:12
aiguille de sac. 6
aiguille à ambaler. 12
aiguillée de filet. 13
aiguillon. 296:317:418
aiguiser. 13:27:32
aiguiser le coûteau. 12
aile. 13
aile d'un esquadron. ib,
ailleurs. 18
aimable. ib.
aimer. ib.
aimé. ib.
aimer mieux. ib.
s'aimer l'un l'autre. ib.
l'aîné. 22:306
l'aine. 170
ainesse: primogeniture. 306
ainsi. 79:286
air. 10 31
l'air. 28
aisé. 11
aisselle. 32
ajuster. 11
aize. 12
a l'aize. ib.
aisé a appaiser. 293
Albanie. 15
alaiter. 14
Alcoran. 14
alegresse. 16
Alemagne. 13
alene. 195:422
Alep. 14
Alexandre le grand. ib.
Alexandrete. ib.
Alexandrie. ib.
Alger. ib.
alterer. 16
aliené. 15
alienation. ib.
aliment. ib.
allechement: amorce. 8
allecher. 8:16
alleger. 15
allegerie. ib.
alleguer raison. ib.
allegué. ib.
aller. 21
aller en pelerinage. 278
aller d'un côté & d'autre. 274
aller a la picorée. 378
aller a la promenade. 408
aller a tâtons. 430
aller ça et là. 454
aller a cheval. 21:55
aller à pied. 21
aller a fonds. ib.
aller du corps. ib.
aller au devant. ib.
aller de mal en pis. 22
aller de ça de là. ib.
s'aller promener. ib.
aller à la chasse. 46
aller à la malheure. 21
allumé. 4
allumer. ib.
alouete. 202
alphabet. 14
althée: guimauve. 210
alterer. 17
altéré. 17:396
s'alterer. 17
althée: sorte de mauve. ib.
altier. ib.
alun de roche. 18
amande. 18:211
amandier. 18
amant. ib:21
amaranthe. 18
amassé. 6
amasser. 19
amateur. 18
Amazone. 101
ambassade. 19
Ambassadeur. ib.
ambiguité. ib.
ambigu. ib.
ambition. ib.
ambitieux. ib.
ambre gris. ib.
ambre citrin. ib.
Ame. 23
amen. 19
amende: peine. 107
amendement. ib.
s'amender. ib.
amende. ib.
amer. 18
amerement. ib.
amertume d'esperit. ib.
amethiste. 19:291
ami. 19
amiable. ib.
amiablement. 21
amidon. 19
amie. ib.
amiral. 20
amitié. 19
amollir. 20
amolli. ib.
amomum. ib.
amomum; gomme. ib.
amour. ib.
amphiteatre. 22
ample. 21
amplement. ib.
amplifier. ib.
amplificateur. ib.
amplification. ib.
an. 23
analogie: rapport. 21
anatheme. ib.
anatome. 15
ancestres. 14
anche. 14
ancien. 16
ancienne coutume. ib.
anciennement. ib.
les anciens. 24
ancre. 156
Andrinople. ib.
ane. 22
anantir. ib.
ancantissement. 202
aneth. 23
Ange. ib.
Ange gardien. ib.
angelique. ib.
angle. 24
angle droit: aigu: obtus. ib.
Anglois. 169
angoisse. 22:23
anguille. 22
animal. 23
animal à quatre pieds. ib.
animer. 24
animé. ib.
anis. ib.
anoblir. 25
annales. 22
anneau: bague. ib.
anneau à bander l'arc. ib.
anneau de fer. ib.
anneau d'une chaine. ib.
anneau à cacher. ib.
l'an passé. 25
l'ance suivante. ib.
année de mortalité. 26
année d'abondance. ib.
anniversaire. 27
annoncer. ib.
annonciateur. ib.
annonciation. ib.
annotation. ib.
annuel. 25
annullation. ib.
annuller. ib.
annullé. ib.
anemone. ib.
Antechrist. ib.
anticaille. 26
anticiper. ib.
anticipé. ib.
antimoine. ib.
antiquité. 25
apogée. ib.
apologie. 25
Apostat. ib.
Apostre. ib.
appaisé. 29
appaiser. 4:7:223:293
s'appaiser. 7
apparant. 25:126
apparence. 26
appareil. ib.
s'apparenter. ib.
apparent: evident. ib.
apparoistre. ib.
apparoistre. ib.
apparition. ib.
apparû. ib.
appartenant. 26:286
appartenir. 26
appartenance. ib.
appâter: allecher. 164
appel. 26
appellant. ib.
appeller. 26:59:252
appeller au juge. 26
s'appercevoir. 56
appetit. 26
appetit concupiscible. ib.
appetit de femme enceinte 27
appetit desordonné. 26
appetit irascible. 26:184
applanir. 411
applaudir. 27
applaudissement. ib.
appliquer. ib.
appliquer en façon d'emplatre. ib.
s'appliquer. 29
application. ib.
apposer. ib.
apostume. 25:298
apprehension. 27
apprivoiser. 101
approbation. 28
approche. 8
s'approcher. 37
approprier. 28
s'approprier. ib.
approuver. 27:28
appuy. 27:296:406
appuy de l'rivers. 406
s'appuyer. 27
s'appuyer. ib.
appuyer. 296
appreté. 13
aprés. 92:102
aprés cela. 92
aquatique. 6
aqueduc. 7:401
aquerant. 7
aquerir. 7:71
aquis. 7
aquisition. ib.
aquilin. 28
Arabe. ib.
Arabie. ib.
Arabie pierreuse. ib.
araignée. 28 3:5
arbitre. 29
arborer la baniere. ib.
arbre. 14
arbre de genealogie. ib.
arbre de Judas. 394
arbre de l'agarie. 191
arbre des jujubes. 139
arbrisseau. 29:465
arc d'une fabrique. 30
arcbaleste. ib.
arc-en-ciel. ib.
arc de triomphe. ib.
arc pour batre le coton. ib.
l'Arche de Noé. ib.
l'Arche du Testament. ib.
archer. ib:370
Archipel. ib.
architecte. ib.
architecture. ib.
architect. ib.
arçon. 50
ardemment. ib.
ardent. ib.
ardent: zelé. 121:467
ardent aux estudes. 1:1
ardeur. ib.
ardeur spirituelle. ib.
argent. 30
argent content. 157
argent vif. ib.
argenter. 16:155
argenté. ib.
argille. ib:437
argumenter. 31
argument. ib.
aride: sec. ib.
aridité. ib.
aristoloche, longue & ronde. 31
Aristote. ib.
Arithmetique. ib.
armé. ib.
armé de lance: lancier. 190
armée. 31:110
armée navale. 31
armement, equipage. ib.
Armenien. ib.
s'armer. ib.
armes. ib.
armoire. ib.
arquebuse. 29
arquebuser. ib.
arriver. 4:36:51
arrivé. 4
arrivée: venuë. 460
arriver: avenir. 37:423
arrogance. 31
arrosement. 7
arrosé. ib.
arroser. ib:155:184:414
arsenal. 31:32
arsenic. ib.
art. ib.
art de compter. ib.
art magique. ib.
art mechanique. 222
art de tourneur. 444
art d'orateur. 32
artere. ib.
artichaud. ib.
article. 32:118
artisan. ib.
artifon. 40:461
artillerie. 32
artite. 33
asne. ib.
asnier. ib.
aspect. ib.
aspersoir. 410
aspirer. 33
aspre. 6:32
aspre: rigoureux. 53
asprement: rudement. ib.
aspreté: rigueur. ib.
assaillir. ib:313
assaisonner les viandes. 69:415
assassin. 33
assaut. 154
assemblage. 9:70
assemblage des choses. 9
assembler. 9:12:17
s'assembler. 70
assemblé. 71
assemblée d'hommes. 15:71:324
assés. 33
c'est encore assez. 211
assidu. 34
assiduité. ib.
assieger. 33
Assyrie. 34
assister: estre present. ib.
assister: secourir. ib.
associé. ib.
assurance: confiance. 122
assuré. 58
assurement. 34
assurer: soustenir. ib.
s'assurer. 58
s'asseoir. 381
s'asseoir comme les tailleurs. ib:382
assoupi. 403
assoupissement. ib.
asthmatique. 33
asthme. ib.
astre. 34
astringent. 481
astrolabe. 84
Astrologie. ib.
astrologue. ib.
atachement. ib.
atacher. ib.
ataquer. ib.
atenuer. 35
attenué. ib.
Athée: Atheeste. 34
atiedy. 177
s'atiedir. ib.
atomes. 34
atomes du soleil. ib.
atteindre. 11
attendre. 33:417
attendri. 176
s'attendrir de pieté. ib.
attente. 33
attentif. 35
atten ion. ib.
attestation. ib.
attirer. ib.
attiré. 8
attouchement. 430
attractif. 35
attrayant. 8
attrister. 35
attribuer. ib.
Attributs divins. ib.
au. 1
au contraire. 14:75
au dehors: a l'exterieur. 113
au delà de l'eau. 258
au lieu. 155
au lieu: en place. 174
au même instant. 171

au long : amplement. 97: 311
au moins. 17
au plus. ib.
au rebours. 353
au soir. 33
avancer l'argent. 36
avancer profiter. ib.
avanie. ib.
avantage : prerogative. ib : 456
avantagé. ib.
avantager. ib.
avant. 9
avant garde. 24
avanthier. 6
avant le temps. ibid.
avare. ib.
avarice. ib.
aubarbe : petit bast. 39
aube du jour. 14
audience. 458
auditeur. ib.
auditoire. ib.
avec. 68
avec courage. 23
avec esprit. 168
avec moy. 222
avec ordre. 262
avec perfidie. 281
avec precipitation. 300
avec soy. 381
avec toy. 431
avenir : arriver. 113
avertir. 9: 20: 36: 324
avertissement. 20
aveugle. 60
aveuglement. 57
aveugle. 4: 262
aveugler. 46
aveuglement : des parens du Roy de Perse. 56
auge. 14
augmentateur. 11
augmentation. 6: 312
augmenter. 21: 313
augmenté. 6
augure. 37
augurer. 36
avide. 37
auidemment. ib.
aujourd'huy. 147: 258
s'avilir. 37
avis. 37: 339
avise: penetrant. 363
aumelette. 130
aumone. 106
aumônier : qui fait des aumônes 106
avocat. 37
avoine. 36: 41
avoir. 146
avoir besoin. 248
avoir egard. 342
avoir honte. 461
avoir de l'emulation. 108
avoir faim. 136: 146
avoir soin: avoir soucy. 82: 33
avoisinement. 5: 37
auparavant, 34
auprez. 27
Avril. 28
aurore. 37
aussi : mêmes. 103
austere. 37
austerité ib.
d'autant plus. 322
autant qu'il est possible. 172 322
Autel des Chrestiens. 17
Autel des sacrifices. ib.
Autel des adorateurs du feu. ib.
Autel des Mosquées. ib.
authentiquer. 27
auteur. ib.
auteur : inventeur. ib.
automne. ib.
autoriser. ib.
autorité. ib.
autorité : citation. ib.
autre. 18
d'autre temps. ib.
autrement. 17
autruche. 421
d'autruy. 15
axiome. 34
ayeul : grand Pere. 37
azur d'outremer. 259

B.

Bailler. 569
babil. 201
Babilone. 38
baboüer. 40
bagage : hardes. 353
bagatelle. 60: 129
baguette. 38
bain. ib.
baiser. ib.
baisser le voile. 47
Balance; signe. 198
balay : herbe. 41
balay. 378
balayer. ib.
balayeur. ib.
balbe de l'épy d'orge. 31
balcon. 28
baldaquin. ib.
bale à joüer. 266
bale de marchandise. 38
bale de mousquet. 29: 67
baleine. 38
balon. 267
baliûres 378
banc de mer. 381
bandage. 44
balsamite : mente romaine. 396
bande. 41: 117
bandé : lié. 117
bander l'arc. 434
banc. 38
banniere. ib.
bannir. 39
banni. ib.
bannissement. ib.
banque. 38: 431
banqueronte : faillit. 15
banqueroutier. ib.
barbare. 39
barbaresque. ib.
Barbarie ib.
barbarisme. ib.
barbe. ib.
barbe de bouc. ib.
barbu. 39
barbeau. ib.
barbet. 49
barbier. 39
barril. ib.
Baron. ib.
barque de pescheur. 248
barre. 416
barre de la porte, ib.
bas. 39
basane. 425
base d'une colomne. 39
basilic. ib: 332
basilic : herbe. 39
bassesse. ib: 289: 464
bassin. 38
bassin : aigrette : fontaine. 125
bassinet de l'arquebuse. 29
bastard. 39
baston. ib: 455
bataillon. 40
bateau. ib.
Batême. ib.
baterie de canon. ib.
bateur. ib.
bateur d'or. ib.
batisseur : architecte, 114
bâton. 40
baton a deux bouts. 190
bâton avec épée. 43
batoir de la cloche. 40: 217
batoir de la porte. 40
battement. 369
battement de coeur. 82
battre. 40: 379
battre des mains. ib.
battre des piés. ib.
batu. 40
bave. ib.
baver. ib.
baveux. ib.
baume, 38
Beatitude. 40
beau temps. 434
beau. 26: 40
beau fils. 122
beau pere. 424
beau frere 63: 129
beaucoup: fort. 233
beauté. 40
le bec. 40; 357
beche. 217: 455
becher la terre. 56
becheur de la terre. ib.
becque figue. 268
begayer. 38
begayement. ib.
begue. ib: 42
beleine. 101
le signe de Belier. 31
belle fille : femme du fils, 255
belle mere. 414
belle soeur. 64
benediction. 41
benin. ib.
benignité. ib.
benjoin, 40
benir. 41
bequeter. 40
berceau. 41: 82
bergeronette : oiseau. 63: 449
berger. 41
besace. 42
besoin. ib.
beste. 31: 41
bestail. 41
Bethlehem. ib.
beurre. 46
beveur. 41
Bible. 42
bibliotheque. ib.
bibliotheques. * 198
bien. 41
bien agir. 309
bien aimé. 91
bien appris. 79
bien elevé. 16
bien logé. ib,
bien vous fasse. 45
bienque. 41: 75
bien meubles, & immeubles. 41
biens temporels. ib,
bien de l'autre monde. ib.
bien faisant. 21: 41
bien facteur. 41
les bienheureux. 40
bienveüillance. 41
bienveüillant. ib.
biere. 54: 55
biere : cervoise. 58
biere : cercueil. 120
bignet. 130
bile. 42
bilieux. 64
billet. 57: 295
bisayeul. 42
biscuit. ib.
bise : vent du nord. 43
bissexte. 42
bisaume. ib.
bizarre. ib.
bizarrerie. ib.
blâmer. ib.
blanc. ib.
le blanc. ib.
blanchir la muraille. 42
blanc d'oeuf. ib.
blasphemer. il.
blé : froment. 126
blesser. 120
blesser la reputation. 257
se blesser. 378
blessure : playe. 120
bleu. 453
blond. 42
bocal de terre. ib,
boete : boite. 373
boeuf. 44
boire. 41
le boire. 44
boire a la regale. 424
boire du papier. 4 3194
bois. 17: 194
bois d'aloës. 44
bois du Brazil. 419
bois du storax. 41
boisson. 473
boisement. ib.
boiter : clocher. ib.
boiteux ib.
bole d'Armenie. 40
bon. ib.
bon estat. ib.
bon jour. ib.
bon marché. 38
bonheur. 40
bon renom. 434
bon vent. 26: 40
bon sens : conduite. 122
bonne education. 424
bonnes moeurs. 63: 129
bonne nouvelle, 233
bonne nuit. 45
bonne dame; herbe. 35
bonne opinion. 259
bonne grace. 455
bonace. 43
bonnet. 41
bonnet des femmes. ib.
bonnet a la Turquesque. ib.
bonnet de feutre. ib.
bonnetier. ib.
bonté. 43
bord. 194: 215
bord de la mer. 200: 346
bord de la riviere. ib.
bord d'un habit 15
bordel. 43
bordellier. ib.
borgne. 262
borrache. 45
bosse. 140
bossu. ib
botte. 418
bottines. ib.
bouc. 40: 52
bouche. 42
bouche de l'estomac. ib.
bouchée. 43
boucher. 205
boucherie. ib.
bouche. 121
bouclier. 430
boüe : bourbe. 116
boüeux : bourbeux. ib.
bouffon. 15: 43
boüillie. 117: 294
boüillir. 43
boüillant. ib
boüillon. 45
boüillon de prix. 45
boüillonnement. 43
boulanger : fournier. 126
boulevard. 41
bouquet de fleurs. 221
bourg. 43
bourgeois. 62
bourgeonnement. 136
bourre. 43
bourreau. 43: 213
bourse. 43
boussole. ib.
les bouts de la vigne. 51
bouteille de cuir. 43
bouteille. 121
bouteille sur l'eau. 43
bouteiller. 44
boutique : magazin. ib.
boutique d'artisan. ib.
boutique de notaire. 257
boutique de marchand. 44
boutiquier. ib.
bouton. ib.
bouton de rose. ib.
bouton sur la face. 43
bouvier. ib.
boyaux. 44: 454
braire : crier en âne. 45
branche d'arbre. 324
branche de palme. 325
braise. ib.
un braque. ib.
bras. 44
brasier. 120
brassal. 355
brasse 44
brasselets. ib.
brave. 44: 213
brayes : chausses, 44
brebis. 44
bréche. 277
bredoüiller: begayer. 44
Bref du Pape, 430
brevement. 44
brevet. ib.
bruveté. ib.
breviaire. ib.
bride. ib.
bride : frein. ib.
brider : refrener. 44
brigade. 44
brignon. 45
brigner, 19
brique crüe. 221
brique vernissée. ib.
brique : tuile. 432
briser : casser. 71
broc : cruche. 45
brocar. ib.
broche. ib.
brochet. 410
brodé. 203
broder. 329
broderie ib: 338
brodeur. 329
bronze. ib.
broyé. 452
broyer : moudre. 205: 451
broyer les couleurs. 205
bruine : gelée blanche. 44
bruit. 421
bruit : bruit commun. 358
brûler. 3
se brûler. ib.
brûler a demy. 45
brûlé. 3
brûlure. 20; 10: 379
brun. 45
brun : obscur. 127
brunir. 45
brusque. ib.
brusquement. ib.
bucher. 194
buffle. 45
buglose. ib.
buis. 43
Bulle du Pape. ib.
but. 378
butin. 44: 45: 301
butiner. 44: 301
Buzindan : racine. 324

B.

Cabane. 50
Cabinet, 48: 68
cable : gumée 131
caché. 347
cacher. 32: 247
cachette: lieu a se cacher. 191
en cachette. 247
cadavre. 46
cadenat, ib.
cage. 132
cahier. 323
caille. 321
se cailler. 63
caillou. 383
cajoller. 204
cajoler une fille. 117
la grand Caire. 46
caisse. 54
cassier. ib.
calamus aromaticus. 47
calandre. ib.
calandrier. ib.
calcul. ib.
Caldée. ib.
caleçons. 48
les calendes. 47
calice. ib.
calme. ib.
calomnie. ib.
calote. 41
camarade. 257 75
camarade de table. 44 66
camelot. ib. 60
camisole. ib. 48
camomille. ib.
camp. ib.
campagne. ib.
camper. ib.
camus. 374
cantharides. 50
canaille. 48
canal : conduite. 44 100
canal d'un fleuve. 44 48
canal de plomb. ib.
canal de terre. ib.
canard. 22
canavete. 50
Candie. 49
canelle. ib.
canceller : effacer. ib.
canevas. ib,
la canicule. ib.
canif : caniv et. 433
canne : roseau. 49
canne d'Inde. ib
canon. ib.
les canons. ib.
canonnier. 43
canonisation. 50
canoniser. ib.
canonise. ib.
cantarides. 339
cap. 51: 312
capable. 50
capacité. ib.
caparaçon : harnachûre. 126
capillus veneris : herbe. 50
capital : digne de mort. 51
Capitaine. ib,
Capitaine de cent & de mille. ib.
Capitaine d'archer. 39
Capitaine General. 51
Capitaine de navire. ib.
capital. ib
capitulation. ib.
capituler. ib.

capot. 52:428
capot de feutre. 428
capres. 52
caprice. ib:116
capricieux. 52
capricorne. ib.
captif. ib:55
captivité. 52
capuce. ib.
caqueter. 60
caramanie. 52
caracteres: signal. ib.
caracteres: lettres. ib.
carat. ib.
caravane. ib.
carder. ib:288
carême des Chrétiens. 321
carême des Mahometans. ib.
caresser. 53
caresses. ib.
Carme. ib.
Carme dechaussé. ib.
carnage. ib:408:419
carnaval. 53
carnosité. ib.
carote. ib.
carpe. ib:287
carquois. 117
carroubes. 53
carte de geographie. 54
cartel. ib.
cartes pour jouer. 94
cartilage. 54
cas fortuit. ib.
casaque. 405
casse. 54
casser de la charge. ib.
cassete. ib:379
castor; animal. 55
casuel. ib.
casuel: fortuit. 127
catalogue. 55
cataractes du Ciel. ib.
cataractes des yeux. ib.
catarre. ib.
catarreux. ib.
Catholique. ib.
cavalcade. ib.
cavalier. 56
cavalerie. ib.
cave. 50
la cave. 57
caver un puit. 56
caverne ib.
cavité. ib.
cause. ib.
cause: proces. ib.
cause premiere & seconde. ib.
cause efficiente & finale. ib.
cause formelle & materielle. ib.
causer. ib.
causer du degout: du deplaisir. 94
causer de la douleur. 7
cautere. 56:125
caution. 57
ce. 61
c'est à dire. ib.
ce qui. ib.
ceder à qu'qu'un. 57
ceder: faire place. ib.
ceder. ib.
ceindre. 61
ceinture. 117
celebre. 57
celebrer les festes. ib.
celebrer la Messe. ib.
celer. ib.
celé. ib.
celerité. ib.
celibat. ib.
celeste. ib.
celle-cy. 64
celle-là. ib.
celluy là. 65
celluy qui exauce. 110
celluy qui mande. 211
celluy qui recouvre. 340
celluy qui perd dans le jeu. 281
celluy qui plante. 289
celluy qui recompense. 303
celluy qui prouve. 315
cellule. 57
cemetiere. 61
cendre. 57
censal: corretier. 306
censeur. 58
censure. ib.
cent. ib.
centiéme. ib.
centre. ib.
centurion. ib.
cependant. 128:225:445
cerat: emplâtre. 58
cercle. 61
cercueil: biere. 29
ceremonies: complimens. 58
ceremonies de l'Eglise. ib.
cerf. ib.
cerise. 62
certain. 58
certainement. ib.
certitude. 58:393
certifier. 58
cerveau. ib.
ceruse. 41
cesser. 58
cetrac. 377
cette. 58
cette soit. ib.
ceux cy. 79
ceux là: eux. 65
chacun. 60
chat-huant. 62
chagrin. 24:402
chagrin: facherie: dégoût. 117:402
chaine. 55
chaine d'or. ib.
chaine de fer. ib.
chair 53
chair-cuitte. 293
chair frite au beurre. 52
chair salée. 364
chaire. 53
chaleur. 47
chalumeau: corne muse. 366
chambelan. 48
chambre. ib:416
chambriere. 82
chameau. 48
champ labouré. ib.
champ de pasturage. ib.
champ en friche. ib.
champignon. 48:125
champetre. 13:48
chanceler en parlant. 441
chanceler en son avis. ib.
chancellerie. 49
chancre. ib.
chandelier. ib.
chandelle. ib.
changé. 246
change: alteré. 75
changeant: muable. 246
changement. 48
changement d'avis. 94
changer. 39:48:66
changer de demeure. 447
changeur. 48
chanson. 55
chant. ib.
chant sacré. ib.
chant musical. ib.
chant pour les morts. ib.
chant des oiseaux. ib.
chanter. ib.
chanter en musique. ib.
chanteuse. ib.
chantre. ib.
chanvre. 49
chaos. 50
chape. 51
chapeau. ib.
chapeau à la Franque. ib.
chapeau à la Persane. ib.
chapelain: aumônier. 50
chapelet. 77
chapelle. 50
chapiteau. 51
chapitre d'un livre. ib.
chapitre: assemblée. ib.
chapon. ib.
chaponneau: poullet. 294
Chapellier. 50
charbon. ib.
charbon ardent. 52
charbon: tumeur. 52
chardon. ib.
chardonnelet. ib.
charge: office. 53
charge: fardeau. 52:364
68:402
charger. ib.
charger: grever. ib.
charger un canon. 53
charger d'impôts. 22
chargé d'années. 23:35
charitable. 53
charité. ib.
charlatan. 60
charmant: agreable. 455
charme; arbre. 53
charnalité. ib.
charnu. ib.
charpentier. 15:53
char: caresse. 54
charrüe. 29
chartier. 54
chasse. 46
chasse-trape; herbe. 449
chasser. 46:69
chasse du pays. 46
chasseur. ib.
chassie des yeux. 200
chassieux. ib.
chaste. 55
chasteté. ib.
chat. 133
chat d'Aspahan à long poil. ib.
chat ou fouine de la Zibette. 134
châtaigne. 54
château. ib.
chatier. ib.
chatouiller. 402
chatré. 55
chatrer. ib.
chaud. 47
chaude-pisse. 47
chauderon. ib.
chauderonnier. ib.
chaudiere. ib.
chauffer. 371
chaume: éteule. 418
chaumines: cahuettes. 54
chausser. 47
chaussétes. ib.
chaussoir. ib.
chauve. 47
chauve-souris. 292
chaux. 47
chef: intendant. 51
chemin 48:419
chemin battu. ib.
chemin public. ib.
cheminée. 48
chemin de S. Jacques. 463
chemise. 48
chenille. 377
cher: bien aimé. 48:53
cher: de trop grand prix. ib.
chercher. 58
cherté. 53
cherubin. 59
chesne. 322
cheval. 56
le cheval aux eschecs. ib.
cheval d'honneur. ib.
cheval de charge. ib.
chevelure. 51
chevelure de femme. 59
cheveux. 50
cheville. 56
chevre. 52
chevre sauvage. ib.
chevrette. 133
chevreul. 52
chevron. 448
chicane. 34:56
chiche: pois chiche. 57
chiche. 373
Chichement. ib.
cicheté. ib.
chicorée. 60
chien. 49
chien enragé. 313
chien dent; herbe. 141
chienne. 46
chimie. 14
chimiste. ib.
Chio; Iste. 375:377
chiromancie. 59
chirurgien. 60
chœur. ib.
choisir. 37
chose. 79
chou. 56
chou fleur: & chou cabus. ib.
chatoüiller. 91
Chine. 143
CHRIST MESSIE. 53
Chrestien. 22
chronique. 23:35
chute. 53
Chypre. ib.
ciel. 60
ciel Christallin. 455
ciel empyrée. 53
cigale sauterelle. ib.
ciliée. ib.
cime. ib:61
ciment. 15:53
cimenter. 54
cimenté. 29
cimier du beaume. 46
cinabre. 449
cinquante. 46:69
cinquantiéme. 46
ciprés. ib.
circoncire. 200
circoncision. ib.
circoncis. 55
circonference. ib.
circonlocution. 133
circonscription: limitation. ib.
circonscrire: limiter. ib.
circonspect 134
circonspection: precaution 56
circonstance. 54
circonstant. ib.
circonvoisin. ib.
circuit. 402
circulaire. 55
ciré: frotté de cire. ib.
cire. 47
cire blanche. 377
cire à cacheter. 47
cirer. ib.
cirer: frotter de cire. ib.
ciseau. 371
ciseau courbe. 418
ciseaux. 54
cisterne. 47
citadelle. ib.
citer. 48
civette. 47
citrouille. 292
civil. 47
civil: courtois. 51
civilité. 48:419
clair. ib.
clair de la lune. ib.
clair voyant: éclaire. 48
clair: manifeste. 463
clairement. 48
clarté. 377
clause. 48:53
clef. ib.
clef d'une muraille. 58
clemence. 53
clement. 59
clerc. 322
client. 56
climat. ib.
cloaque. ib.
cloche. ib.
clocher. 51
clochette. 59
cloison: haye. 50
cloistre de moines. 56
clou. 52
clou de girofle. ib.
coadjuteur. 133
cocco: noix des Indes. 52
cocco de levant. 448
cochenille. 34:56
cocon de ver à soye. 57
le coeur. 373
coffre. ib.
coglion. ib.
coin. 60
coin à fendre. 49
coin pour la monnoye. 313
coing: coin; fruit. 141:79:223
col. 46
cole. 14
cole de poisson. ib.
coler. ib.
colere. 375:377
colier. 59
colier de perles. 60
colier de chevaux. ib.
colique. 37
collationner à l'original. 79
collé. 56
collection: notes. 91
collecteur. 59
college. 60
collegue. ib.
coller. ib.
colline. 51
collire à noircir les sourcils. 46
colloque. 60
colombe: pigeon. ib.
colombier: fuié. ib.
colomne. 64
colonel. ib.
colonie. ib.
oleguinte. ib.
colorer. ib.
combat. ib.
combatre. 57:63:260
combatu. 40:65
comble: plein. 61
comble. ib.
combler. 82
combustion. 62
comeate. ib.
comedien. 65
comete. ib.
commandement. 62:66:92
commandement du Roy. ib.
commandement: domination. 66
commander. 101
commandé. ib.
commandeur d'une ville. ib.
comme. ib.
commencé. 65
commencement. 61
commencer. 156
commencer: entreprendre. 157:306
commencer à avoir des dents. ib.
commençant. 156:87
comment. 371
commentaire. ib.
commentateur. 65
commerce. 62
comment. ib.
commettre adultere. 472
commissaire. 9
commission. 63
commission pour lever la taille. 62
commode. ib.
commodement. 59
commodité. 203:5
commodité: repos 282:12:260
commun. ib:317:469
communiquer. 59
communication 62
communauté. ib.
communion sacramentale. ib.
compagnie. ib.
compagnie de soldats. ib.
compagnon. 59
comparer. 63
comparaison. ib.
comparoitre en presence. ib.
comparoistre face à face. 48
compartiment. ib.
compas. 67
compas de proportion. ib.
compassion. 129
compatir. 59
compatriote. ib.
competence. 133:266
competent. 61
competiteur. 63
complaire. ib.
complaire à soy même. 42
complaisance. ib.
complaisant. 27:67:289
complexion. 67:289
complice. 6
complimenter. ib.
composition: 22:50
compost. 82
composé. 63
se comporter. ib.
composer un livre. 67
composition. ib.
composition d'un livre. ib.
comprendre. 27:51:68
compris. ib.
concave. 56
concavité. 68
conceder. ib.
concept: pensée. 1:2
conception. 64
concevoir. ib.
concevoir: d'une femme. ib.

concerner. ib.
conclusion de logique. ib.
concombre. 82
concombre sauvage. 63
concombre long & rond. ib.
concordan e en grammaire. 68
concourir. 69
concourir ensemble. ib.
concours de peuple. ib.
concubine. ib.
concubinaire. ib.
concupiscence. ib.
concupiscible. ib.
condamné. ib : 385
condamner. 69
condamner à peine. ib.
condamner à mort. ib.
condamnation. ib.
condenser : epaissir. ib.
condescendre. ib.
condisciple. ib.
condition : parti. ib.
conduit. ib.
conduire. ib.
confection. 70
confederation. 69
confedere. ib.
conferer : consulter. ib.
conferer : donner. ib.
confesser. ib.
Confession : Sacrement. ib.
confiance. 70
confian e : asseurance. 121
se confier. 70
confident. ib.
confinant. ib.
confins. ib : 437
Confirmation : Sacrement. 69
confirmer. ib.
confiscation. 70
confisquer. ib.
confiture. 69
conflict : debat. 70
confondre : broüiller. ib.
confondre : rendre confus. ib.
confondu. 32
se conformer. 70
conforme. ib.
conformité. ib.
confort. ib.
conforter. b.
confrerie. ib.
confronter. ib.
confus. ib.
confus : trouble. ib.
confusion : mélange. ib.
congedié. 198
congedier. ib.
congelation. 11
congratuler. 71
congratulation. ib.
conjecture. 70
conil : lapin. 71
conjonction des astres. 70
conjonction dans la grammaire. ib.
conjoindre. ib.
conjoint. ib.
conjointement. ib.
conjoincture. 71
conjurer. ib : 303 : 378
connoissable. 71
connoissant. ib.
connoissance ib.
connoistre. 63
connu. ib : 253
conquerir. 71
conquerant. ib.
conqueste. ib.
conquis. ib.
consacrer. ib.
consanguinité. ib.
conscien e. ib.
consecration. ib.
conseil. 72
conseiller : donner conseil. ib.
conseiller. ib.
consentir. 371
consequence : importance. 72
consequence de logique. ib.
consequent : qui fait. 71
conserve de roses. 72
conserver. ib.
conservé. ib.
conservateur. ib.
conservation. ib.
considerable. 342
considerer. 72 : 455
consideration. 72
consigner. 71
consister. ib.
consistoire. ib.
consoler. ib.
consolateur. ib.
consolation. ib.
consolider. ib.
consommer : a hever. 73
conscription : destruction. ib.
consonance. 72
consonante. ib.
conspiration. ib.
constamment. 72 : 120
constant. 72
Constantinople. ib.
constellation. 73
constituer. ib.
constitution : loy. ib.
construit : bâti. ib.
consulter. ib.
consumer. ib.
consumé. ib.
consubstantiel. ib.
contagion : peste. ib.
conte : calcul. 74
conte : estime. ib.
conte. 73 : 255
conter. 73 : 255
conter les syllabes. 394
conteur. 73
Conte : grand Seigneur. ib.
contempler. ib.
contemplation. ib.
contemplatif. ib.
contemplé. ib.
contenir. 51
se contenir. 73
content. 74
contentement. ib.
contentement d'esprit. ib.
contenter. 73
contentieux : quereleux. 74
conteau. ib.
contester. 75 : 323
contigu. 74
contigüité. ib.
le continant : terre ferme. ib.
continence. ib.
contingent. ib.
continuel ib.
continuellement. ib.
continuer. ib.
contorsion d'un pied. 443
contours : environs. 74
contracter : faire contract. 75
contract. ib.
contradiction. 74
contraindre. 79
contraint. 73 : 79
contraire : adversaire. 74
contraire : dommageable. ib.
contrée. 38
contrée : quartier de la ville. 74
contre. ib.
contre les lettres. 32
contre-bande. 74
contredire. ib.
contrefaire. 17
contrefaire : imiter. 74
contrepoids. ib.
contrepoison. 75
contrevenir. ib.
contribuer. ib.
contrister. ib.
contrition. ib.
contrit. ib.
controverse. ib.
controuver. ib.
contusion. ib.
convaincre. 76
convalescence. 75
convalescent. ib.
convenable. 71 : 75
convenance. ib.
convenir : s'accorder. ib.
convenir : contracter. ib.
convent. ib.
convent : monastere. ib.
converser : discourir. ib.
conversion de peché. ib.
convertir à la foy. ib.
se convertir à la foy. ib.
convocation. 76
convoquer. ib.
convoy. ib.
convulsion : contraction des nerfs. ib.
copier. ib.
copié. ib.
copieusement. ib.
copieux. ib.
copie. ib.
coq. 133
coque d'œuf. 146
coqueluchon. 82
coquille. 68
coquin : fripon. 229
corail. 76
corbeille. 413
corbeille : panier. 59
corde. 76 : 131
corde d'instrument. 76
corde d'arc. ib.
corde de tente. 77
cordial : electuaire. ib.
cordial : amy de cœur. ib.
cordier. ib.
cordon. ib.
cordonnier. 48 : 373
coriandre. 77
coridor. 78
corme ; fruit. 405
cornard. 77
corne. ib.
corneille. ib.
cornet à ancre. 47
corniche. 77
cornoillier : arbre. ib.
cornu. ib.
corone. ib.
coroner. 51
coroné. 73
corps. 74
corporel. ib.
corpulence. ib.
corpulent 73
correct. 74
correctement. ib.
correcteur. 78
correction. 77
correspondance. 78
correspondant. ib.
correspondre. ib.
corretier. 385
corriger : reprendre. 77
corriger : reparer. ib.
corriger : amender. 107
se corrompre : se pourrir. 78 : 167 : 214
corrompre : pourrir. 78
corrompre : gâter. ib : 343
corrompre : falsifier. 78
corrompre quelqu'un. ib.
corrompu : pourri. ib : 128
corrompu : gâté. 78 : 167
corrosif. 78
corrosion. ib.
corruptible. ib.
corruption : depravation. ib.
corruption physique. ib.
corsaire : pirate. ib.
cortege. ib.
cosmographe. 79
cosmographie. ib.
coste : flanc. ib : 121
coste : montée. 79
costoyer. ib.
costus : drogue. ib.
cotignac. ib.
coton. ib.
coton avec la gosse. ib
cotte de mailles. ib.
couchant. 446
couché à la renverse. 425
se coucher. 64
coucher : faire coucher. ib.
coucou : oyseau. 83
coude. 82 : 141
coudre. 83
couleur. 64
couleur d'azur. 37
couleur de citron. 62
couleur de pourpre. 296
couleuree. 45
couloire : passoir. 63
coup. 69 : 280
coup : un mauvais tour. 65
coup de pied. 47
coup de pierre. 288
coup de poing. 317
coup de mousquet. 65
coup de foüet. 392
coup d'epée. 418
coup de cloche. 441
coupable. 65 : 76 : 334
coup : tasse a boire. 76 : 431
coupe rose. 76
coupeur de bourses. 428
coups. 415
coupure : ouverture : fente. 377 : 428
cour : basse cour. 78
cour d'un prince. ib.
cour : lieu de justice. ib.
courage. 23 : 76
courage allons. 23
courageux. 23 : 77 : 421
le courant de l'eau. 77
courbeau. 79
courber. 83 : 159
courcuse de rempart. 38
courir. 77
couronnement du Roy de Perse. 158
couronner. ib.
courre la peste. 77
courre la lance. ib.
courrier. 415
courroucé : fâché. 8 : 184
courrier. 78
courroyes des souliers. 77
cours de temps. 78
course. ib : 78
coursier. 78 : 459
court. 44 : 79
courtier. 77
courtine. 79
courtisan. ib.
courtois. 78
courtoisie. ib.
cousin. 82
cousine. 72
coussin. 79 : 83
couster. 79
couteau. 65
couteau pliant. ib.
coutelas. ib.
coüard : lache. 63
coûtume. 79
couver. 80
couvercle. 76
couverte. ib.
couverte de la selle. ib.
couverte d'une salle. ib.
couvertement. ib.
couvrir. ib.
couvert. ib.
côté : quartier. 362
crachat. 414
cracher. ib.
cracher en face. ib.
craindre. 433
craignant Dieu. 439
crainte. 434
crainte de Dieu. ib.
cramoisi. ib.
crane. 80
crapaut. ib.
crapule : debauche. 357
crasse de la tête. 80
craye. 125
craye rouge. 81
creance : pensée. 396
creancier. 80
creation. ib.
createur. ib.
creature. ib.
creche. 304
credence : repositoir. 80
credule. ib.
creer. ib.
créer : élire. ib.
créé. ib.
crepé : froncé : plissé. 157
crepuscule du matin. 80
crepuscule du soir. ib.
cresme. 51 : 123
creste d'un coq. 81
crete. 49
creu. 80
crever. ib.
crevasse. ib.
creuser. 156 : 313
creux à blé. 128
cri : clameur. 143
criant. 469
criblage. 81
crible. ib.
cribler. ib.
criée : proclamation. 39
crier. 81 : 143
crieur : herant. 59 : 301
criminel. 82 : 86
crin : cheveux. 81
crin sur le front d'un cheval. 59 : 81
crysolithe. 81
crystal. ib
croc en jambe. 133
crochet : agraffe. 141
crochu : courbé. 9
crocodile. 63 : 81
crocodile terrestre. 63
croire : ajouter foy. 80
croire : penser. ib.
croisade. 81
croissance. ib.
croissance de fleuve. ib.
croissant. ib.
croissant de la lune. ib.
croistre : croître. ib.
Croix. ib.
crosse : bâton pastoral. 38
ctot s : taches de boüe. 472
crouler. 81
croupe d'un cheval. 143
croupiere. ib.
croute d'une playe. 81
croyable. 80
cru. 81
cruauté. ib.
cruche. 151
cruche à laver les mains 42
cruche de terre. 457
cruche à tenir le vin. ib.
crucifier. 81
Crucifix. ib
cueillir. 82
cuir. 63 : 82
le cuir : la peau. 82
cuir de vache de Russie. ib.
cuirasse. 202
cuire. 82
cuire : demanger. 80
cuisine. 82
cuisinier. ib.
le cul. ib.
cuisse. 79
cuisson. ib.
cuit. ib.
cuit dans l'eau. 14
cuit à l'estoffade à la daube. 422
cuivre. 325
culte divin. 82
culote. 44
cultiver. 65 : 82
cultivé. 65
cumin. ib.
cumin blanc & noir. 61
cupidité : desir ardent. 82
curable. ib.
curateur. ib.
curé : pasteur. 272
cure-dents. 82 : 246
cure oreilles. 249
curieux. 83
curiosité. 82
cuve : tine. 457

D.

Dague : poignard. 83
dain ib.
Dalmatie. ib.
damaude soye. ib.
Damas : ville. ib.
Dame. 83 : 304
damnation. 83
damné. ib.
se damner. ib.
dangereusement. 282
dangereux. ib.
dans : dedans. 87 : 155
danse. 38
danse en ronde. 83
danser. 38
danseur. ib.

danseur de corde. 83
date. 84
datte. ib.
David. ib.
dauphins poisson. 86
Dauphin : fils aîné du tres-Chrétien Roy de France. 86
d'autant moins. 429
de bonne grace. 133
de couleur de pourpre. 319
de la : de ce côté-là. 166
de façon que. 175
de mon côté. 172
de. 3
de la teste jusques aux pieds. 51
de cette façon. 28
d'un bout a l'autre. 51
de costé : a part. 83
de deux couleurs. 63
de jour : qui est de jour. 100
de femme. 101
de longue durée. 100
de même âge. 63 : 113
de nouveau : fraichement. 93
de propos deliberé. 88
de soy-même. 83
de quelle maniere que ce soit. 172
de temps en temps. 16
de terre. 437
de sorte que. 393
de vive voix. 458
de a coudre. 89
de : dez : jeu des dez. 83
debarquer. 369
debarrassement. 98
debarrasser. ib.
debat : envi : emulation. 133
debauche. 343
debaucher. ib.
debiliter. 84
debiteur. ib.
debourcer. 370
decadence. 84
décalogue. ib.
decapiter. ib.
decent. ib.
dechainer. 373
decharge d'une obligation. 98
decharger d'un devoir. 98 : 372
decharger sa colere. 392
decharge de gabelle. 94
decharner. 373
dechausser. 371
dechaux. 371
dechiré : mis en pieces. 189
dechirer : mettre en pieces. 91 189 : 370 : 419
decheoir : diminuer. 90
dechoir. 48 : 371
decider. 84
decisif. 85
decision. ib.
declamation. ib.
declamateur. ib.
declarer : expliquer. 90
declarer : publier. ib.
declaration : publication. ib.
declaration de guerre. ib.
declaré : annoncé. ib.
declaré expliqué. ib.
decliner. 85
decliner du soleil. ib.
declinaison de la grammaire. 83
decloüer. 374
decoction. 85
decoloré. 377
decolorer : deteindre. 93 : 377
deconfort. ib.
deconforter. ib.
decoudre. 94
se decourager. 93
decouvert. 93 : 378
decouvrir. ib : ib.
se deconvrir. 378
decrepite. 85
decret. ib.
decret de Dieu. ib.
decrire. 88
decrit. ib.
decroître. 85
dedaigner. 380
dedaigneux. ib.
dedain : mepris. ib.
dedicace. 85
dedicace d'un livre. ib.
dedié. ib.
se dedire. 94
deduire : tirer. 83
defaire : ruiner. 94
defaire : vaincre. 84
defaire : mettre en déroute 95
défait : détruit. 94 : 357
defaite d'armée. 357
defait emmaigri. 424
defalquer. 85
defaut. 90 : 206
defaut : manquement. 210
defaut de la lune. ib.
defectueux. 90
defendre : empecher. 311
defendre : proteger. 90
defendre. 90 : 463
defendu. 90 : 311
defense. 90 : 311 : 313 : 346 : 463
defenseur. 40
deferrer. 392
defeuillir. 393
defiance. 91
se defier. ib.
defilé : divisé. 393
definitif : defini. 91
definition. 85
defleurir. 392
se degager : se depetrer. 94
degeler. 91
degenerant. 85
se degorger : se decharger. 370
degoût. 248
degoût des viandes. 117
degoûter. 371 : 393
degouter : couler goutte a goutte 140
degrader : un prestre. 91
degré. 141 : 371
deja. 137
d'hyver. 461
le dejeusner. 104
dejoindre : desunir. 94
delaisser. 88
delay : retardement. 91
delectation : plaisir. ib,
delecter. ib.
delegation. 86
deleguer. ib.
delegué. ib.
deliberer : consulter. ib.
deliberation : resolution. ib
deliberation du senat. ib.
delicat. ib,
delicat : mol. ib.
delicateſſe. 435
delices : plaisirs. 86
delicieux. ib.
delié : fin. 123
delié : libre. 376
delier dissoudre. 93
delirer : radoter : rever. 86
delire : reverie. ib.
delit crime manquement. ib,
delivrance. 197
delivré. ib.
delivré du peril : sauvé. ib.
delivrer : sauver. ib.
deloger. 95
deloyal : perfide. 94
deloyauté : perfidie. 95
deluge. 91
demain. 101
demande. ib.
demander. ib.
demander pardon. 281
demander l'aumone. 58
demander des nouvelles. 255
demandeur. 101
demangeaison. 313
demembrer. 396
dementeler les murailles. ib.
demener : remuer. 92
se dementir. ib.
demeriter. 86
demerite. ib.
demeurer : habiter. 52
demeurer muet. 20
demesuré. 397
demesurement. ib.
demoiſelle. 83
demon. 86
demoniaque : possédé du demon. ib.
demonstration. 91
demonstratif. ib.
demonter : desarçonner. 373
demy brusle. 10
demy cercle. 384
denier : argent. 83 : 86
denier contant. 73
denoncer. 87
denonciation. ib.
denonciateur. 87
denouer. 397
dent. 87
dent macheliere. ib.
dent de devant. ib.
dent canine. ib.
dent d'une rouë. ib.
dent gatée. ib.
dentelle. 226
denture : dentelure. 87
denuer. ib.
depart. 22 : 272
departir. 95
departement : distribution. ib.
depeché : expedié. 370 : 407
depecher : expedier. ib : ib.
depeche : expedition. 95
se depecher. 407
depeindre. 92
depeint. ib.
depence : lieu à reserver. 95
dispence immunité. ib.
dependre. 87
dependant. ib.
dependance. ib.
depens : depence. 79
depensé. 410
depenſe. ib.
depense du vivre. ib.
depenser. ib.
depenſier. 94
depeupler. 413
depit. 96
deplaire : desagréer. ib.
deplaisant : facheux. ib : 169
deplaisir : chagrin. 96
deplorable. 289
deplorer. 87
depoſt. ib.
depoſé : mis en depoſt. ib.
depoſitaire. ib.
depouille. 412
depouiller. ib.
se depouiller. ib.
depouilles : butin. 413
depourveu. 414
depourvoir. 393
depraver. 87
depravé. ib.
depravateur. ib.
deprimé : abbaiſſé. ib.
deprimer. ib.
depuis peu. 314
deputé. 88
deputer. 87
deracinter. 414
derechef : encore. 92
dereglé. 414
dereglement. ib,
deriver : venir : descendre. 88
derivé. ib.
dernier. 467
dernier respir. ib.
dernierement. ib.
derober : piller. 357
deroger abolir. 88
derogation : abolition. ib.
derriere : dos. 298
derriere de la tête. 272
derriere. 8 : 92
derire. 469
se deraccoutumer. 98
deſaccoutumé. ib.
deſarmer. 93
deſaſtre. ib.
deſavantage. ib.
deſcendants : originaires. 88
deſcendans : ſucceſſeurs. 298
deſcendance : origine. 88
deſcendre. ib.
deſcendre de cheval. 373
deſcente. 93
deſcription. 88
deſcription : deſſein. ib.
deſenfler. ib.
deſerter : detruire. 88
deſert. ib.
deſeſperer. 95
deſeſperé. ib.
deſeſpoir. ib.
deshabiter : delaiſſer. 93
deshabité. ib.
deshonneſteté. 95
deshonneſtement. ib.
deshonnête. ib : 170
deshonorer. 95
deshonoré. ib.
deshonneur. ib.
deſintereſſé. 94
deſirable souhaitable. 28 : 88
deſireux. ib : ib.
deſirer souhaiter. 26 : 88
deſiré. ib.
deſir dereglé. ib.
deſir. ib
deſiſter. ib.
deſobeiſſant. 98
deſobeir. ib.
deſobliger mal traiter. ib.
deſolation. 88
deſolé. ib.
deſordonnement. 95
deſordonné. ib.
deſordre. ib.
de ſorte que, ib.
deſſein : projet ebauché. 96
deſſervir : eſtre contraire. 94
deſſinateur. 96
deſſiner : tracer. ib.
deſtin : deſtinée 88 : 117
deſtiper. 88
deſtiné. ib.
deſtructeur. 98
deſtruction. 2 : 98
deſtruit. 2 : 98
deſunion. 99
deſunir. ib.
deſuni. ib.
deſtacher. 97
dete : dettes. 84
determiner : decider. 89
determiner : limiter. ib.
determination. ib.
determination : decret. ib.
determiné. ib.
deteſtable. ib.
deteſter. ib.
deteſtation. ib.
detirer : defaire le tiſſu. 97
detourner. 98
ſe detourner. ib.
ſe detourner du droit chemin. 89
detours. 19
detracter. 89
detracteur. ib.
detreſſe : chagrin. 444
detriment : dommage. 89
detroit : terre : climat. ib.
détroit de mer. 351
detromper : deſabuſer. 94
detruire. 98 : 411
devaliſer. 422
le devant du papier. 114
developer. 99 : 424
devenir. 99
devenu. ib.
devenir doux, 100
devenir pâle. 152
devenir paresseux. 154
devenir fol. 153
devenir rouge. 357
devenu jaloux. 168
devenu grand. 9
deuil : pleurs. 204
devin. 36 : 163
deviner. 99 : 163
deviſer : raconter : parler. 99
deument : devement. 103
deu. ib
devoir : office. ib.
devoir : eſtre oblige. ib.
devoir : eſtre endebté. 89 : 103
devoir. 84
devorer. 100
devoré. ib.
devoreur. ib.
devotement. ib.
devotion. 89 : 100
devot. ib : ib.
deux. 100
deux cent. 103
deux a deux. ib.
deux fois. ib.
devoyement d'eſtomath. 99
devoyé. ib.
diable : demon. 90
diacre. 89
diademe courone de Roy. ib.
diafane : transparent. ib.
dialectique : logique. ib.
dialogue. ib.
diamant. ib.
diametre. ib.
diarthe : flux de ventre. 90
dict : mot. 89
dit qui aeſte dit. ib.
dictamnum herbe. 99
dider. iq.
dictionaire. 99 : 468
diction : parole. 99
diete : regime de vivre. 90
diette : aſſemblée, ib.
Dieu. 52
Dieu vous gard. ib.
Dieu aydant. ib.
Dieu veüille que. ib.
Dieu veuille. 469
diffamateur. 165
diffamé. 164
diffamer : decrier. 90 : 165 : 467
different. 90
difference. ib.
differer. ib.
differé. ib.
differer de jour à autre. 309
difficile. 30 : 90
difficilement. ib.
difficulté. ib.
difforme. 85
difformité. ib.
diffuſement : au long. 91
diffus : etendu. ib.
digerer. ib.
digeſtion. ib.
digeré. ib.
digne. 84
digne de mort. ib.
digne de compaſſion. 79
dignement. 85 : 226
dignité : office. 91
digreſſion. ib.
digne. 30 : 346
dilater : elargir. 91
diligent. ib.
diligence. ib.
Dimanche. 101
dimenſion. 92
diminué. 396
diminuer. 373
diminuer le poux. 2
diné. 259
diner. ib.
dioceſe. 92
dire. ib.
dire la Meſſe, ib.
dire le mot pour rire. 240
direction. 92
directeur. ib.
diſcerner : mettre apart. 93
diſcerner : reconnoitre. ib.
diſciple. ib.
diſcipline : ſcience. ib.
diſcipline : inſtrument d'auſterité, ib
diſcipline : gouvernement. ib.
diſcordant. ib : 97
diſcordant a chanter. 93
diſcorder. ib.
diſcorder en voix, 94
diſcorde. ib.
diſcourir. ib.
diſcours : raiſonnement. ib.
diſcours : harangue. ib.
diſcours : entretien. ib.
diſcourtoiſie : incivil. ib.
diſcretion. ib.
diſcret. ib.
diſcuſſion : recherche. ib.
diſgrace : malheur. 94
diſgracié : malheureux. ib.
diſloquer : demettre. 95
diſloquer un bras. 419
diſloqué : demis. 95
diſme. 85
diſcaroître. 95 : 408
diſpenſer : exempter. 95
diſpenſé : exempté. ib.
diſperſé. 408
diſperſer : epandre. 96
diſperſion : diſſipation. ib
diſperſe : ruine. ib.
ſe diſpoſer : ſe preparer. ib
diſpoſition : arrangement ib.
diſpoſition : habileté. ib.
diſpoſt : agile. ib, 132
diſpoſé : preſt : appareillé. 96
diſproportion. 158
diſproportionné. 414
diſputer : querelle. 74
diſpute. 96
diſputer. ib.
diſputeur. ib.
diſſemblable : divers. 97
diſſemblance. ib.
diſſenſion : diſcorde : débat. 96
diſſenterie : flux de ſang. ib.
diſſimuler. 97
diſſimulation. ib.
diſſimulé. ib.
diſſiper. ib.
diſſipateur. ib.
diſſonance. 94 : 97
diſſoudre : fondre. ib.
diſſolution : débauche. ib.
diſſolu : perdu : débauché. ib.
diſſuader. 93 : 97
diſſuaſion. 97
diſtance : eloignement, ib.
diſtance entre deux. 409
diſtance : intervalle de temps. 97
diſtant. ib

distiller : decouler. 417
distingué. 98
distribue : departy. 95
distribuer. 98
distribution. ib.
distributeur. ib.
distribué. ib.
distique : vers de poesie. 97
distillation. ib
distinguer. ibid.
distinction. ib.
distraire. 98
distraction. ib.
distrait. ib.
dit : susdit. 301
diversifier. 99
diversité. ib.
divers. ib.
se divertir : se recréer. ib.
divertir : detourner. ib.
divertissement. 3 9
divination : prediction. 99 : 163
divinité. 99
divin. ib.
diviser. ib.
deviseur & divident. 100
divisible. 99
division partage. ib
division d'arithmetique. ib.
divisé. ib.
diversement. ib.
divulguer : publier. 100
divulgué : publié. ib.
divorce. ib.
divretique qui provoque l'urine. 90
dix-sept : dix-huit : dix-neuf. ib.
dixieme. 85
docile. 100
docte. 102 : 109
doctement. 102
docteur. ib.
docilité. 180
doctriné. 102
document : enseignement. 100
un dogue. 49
doigt. 89
doigt d'apres le pouce. 161
dolent : qui a du mal : de la douleur. 110
Dom : Seigneur. 102
domaine. 101 : 313
Dome d'une Eglise. 76
domestique. 101
domestique : privé : familier. ib.
domicile : demeure. ib.
dominer. ib.
dommageable. 83
domtable. 101
domter. ib.
don : present. 102
don : vœu. ib.
donateur. 101
donation. ib.
donc. 9 : 104
donner. 101
donner le croc en jambe. 133
donné. 84 : 101
donner audiance. 458
donner à manger. 60
donner la liberté. 197
donner commission. 66
donner a loüage. 200
donner la faute. 65
donner scrupule. 380
donner du temps. 33 : 437
donner echec, & mat. 371
donner avis. 37
donner de coups de pié. 440
doré. 102 : 163
dorer. 102 : 162
doreur. 163
doreure. 102 : 162
doresnavant. 102
dormir. ib.
dortoir. ib.
le dos. ib.
la dote. ib.
doter. ib.
d'ou : de quel lieu. 101
douane : impost. 100
douanne : lieu où l'on paye l'impost. ib.
douannier. ib.
doublé. 102 : 114
le double. 102
double : fin : fourbe. ib.
doublement : au double. ib.
doubler. ib.
doubler : fourrer. ib.
doubleure : fourreure. 97
douceur. ib
douleur. ibid.
douleur : affliction. ib.
doute. 98
douteux. ib.
doux. 100 : 213 : 397
douze. 100
douziéme. 102
doyen. 104
dragée de fusil. 24 : 84
dragme. 38
dragon. 103
dragon de jardin. ib.
drap pour le bain. 268
drap d'Angleterre fin. ib.
drap d'Angleterre grossier. ib.
drap de Perse. ib.
drap. 103 : 268
draperie. 103
drapier. ib.
dresser. ib.
dresser des embuches. 173
dresser les cheveux. 162
drogue. 103
droit. ib : 337
droit : raison : justice. 103
droitement. 3 7
droiture. 103
dromadaire : chameau d'élite. ecuyer : maitre du menage. ib.
du ponent. 296
du son. 384
Duc. 103
duché. ib
ducat. ib.
duel. ib.
durable. ib.
dur. ib.
durée. ib.
durement. ib.
durer. ib.
la durée des Anges. 114
dureté. 104
durillon. 47

E.

Eau. 16
eau de vie. 465
eau courante. 6
eau morte. ib.
eau de senteur. ib.
eau d'orge. ib : 264
eau de rose. 6
eau trouble. ib.
ebene. 104
ebauche. 370
ebauchement. 2
ebaucher. ib.
ebrancher. 370
ecaille. 414
ecaille de poisson. 371
ecarteller. 414
ecclesiastique. 105
echafaudage. 175
echasaut. 55
echalas. 125
echalotte. 371
echange. 74
echanson. 76
echappatoire. 372
echarsement : avec epargne. 271
echaude. 379
echauder. ib.
echauffé. 371
echauffer. ib.
echec. ib.
echec & mat. ib.
echelle à porter ça, & là. ib.
echiquier. ib.
echo. 105
éclairci. 374
eclaircir. ib.
s'eclaircir 327 : 347
eclairer : foudroyer. 124
ecli se du soleil. 105
e tipse de la lune. ib.
ecliptique. ib.
ecole. 377
ecolier. ib.
econome. ib.
economie d'un Prince. ib.
economie. ib.
ecorce. 78 : 379
ecorché. ib.
ecorcher. ib.
ecorcheure. 100
ecornisseur. ib.
ecosse : gousse de legume. 101
ecouler. 103
ecoutant. ib.
ecouté. 397
ecouter. 100
ecraser. 104
s'ecrier. 24 : 84
ecrire. 38
ecrit. 103
ecriture. ib.
ecrivain. ib.
ecrivain des chroniques. 268
ecrouelles. ib.
ecu : bouclier. ib.
ecu : monnoye. ib.
ecueil. 268
ecuelle. 103
ecuelle de bois. ib.
ecumé. ib.
ecume. 173
ecume de fer. 162
ecumer : jetter l'ecume. 103
ecumer : oter l'ecume. 337
ecumeux. 103
ecumoire. 3 7
ecuyer. 103
ecuyer tranchant. 296
edict : arrest. 384
edification : bon exemple. 103
edification d'architecte. ib
edifice : bâtiment. ib.
edifié : bâti. ib.
edifié par les bons exemples. 104
edifier : bâtir. ib.
edifier : donner bon exemple. ib.
education. 114
effacer. 104
effect. 47
effectif. 1 6
effectivement. ib.
effeminé. ib.
efficace : puissant. ib.
effigie : image. ib.
s'efforcer. 393
effort. ib.
effrayé. ib.
effrayer. 153
effrené. ib.
effronté. 393
effusion : epanchement. 424
egal. 105
egaler. ib : 463
egalité. 8 : 12
egard : precaution. 12 : 106
Eglise. 36 : 342 : 348
egorger. 59
egratigner. 372
Egypte. 393
elargir. 106
election. 15
electeur. 106
electuaire. ib.
elegance. ib.
elegant. ib.
elegie. ib.
element. ib.
les elemens d'Euclide. ib.
les quatre elemens. ib.
elephant. ib.
eleu. ib.
elevation. 422
elevé. 16 : 18 : 107
elever : nourir. 105
elever à une charge. 312
Elie Prophete. * 107
elite. 106
elle. 194
eloigné. 16 : 94 : 202
egalement. 106
eloignement. ib : 202
eloigner. 16
eloquence. 104 : 107
eloquent. 377
email. ib.
emailler. 105
emanation. ib.
emancipation. ib.
emancipé. 78 : 379
emanciper. ib.
emaner. ib.
embarquement. ib.
embarquer. ib.
embelli. 145
embellir. 377
embellissement. 32
embleme. ib.
emboitisme. ib.
embouchure 373
s'emboüer : se croter. 110
embourbé : croté. 372
embrasé. ib.
embrasement. ib.
embrassant ib.
embrassement. 81
embrasser. 379
embrion. 380
embrouiller. ib.
embuches. 377
emerande. 380
emerillon. 41
emeu. 375
eminence. ib.
emment. 378
emmielé. 375
emolument : profit. ib.
emouvoir. ib.
empalé. ib.
s'emparer : se rendre maistre. 380
empaster. 55
empeché. 450
empechement. 105
empecher. 105
Empereur. * ib.
empire. ib.
empiré. ib.
emplastre. ib.
empoisonné. ib.
empoisonner. 35 : 36 : 179
empoisse. 153
empoiser. ib.
emû : emeu. ib.
emulation : envie : debat. 239
en aucune façon. 54
en bas. 2 : 171
en bonne foy. 169
en cachette. ib.
en depit de toy. 32 : 247
en depit de tous. ib.
en detail. 8
en diligence : à la hate. 96
en effect. 19
en façon d'arc. ib.
en faveur. 197
en haut. 164
en nulle part. 29
en ordre : prest. 118
en particulier. 175
en peu de temps. 171
en presence. 1 2
en quelque façon. 155
en quelque façon que ce soit. 172
en somme : en un mot. ib.
en tout : en somme. 8 : 25
en vain. 181
en verité : sans raillerie. 18 : 181
en vertu d'un mandat. 454
en veüe. 159
en un instant. * 84
encan. 165
enceinte : femme enceinte. 18
enceinte de muraille. 174
encens. * 155
encenser. 143
encensoir. ib.
enchainé. 329
enchantement. 156
enchanteresse. * ib.
enchanteur. 117 : 155
enchasser. 117 : 155
enclorre. 156
enclouë. ib.
encloüer. ib.
enclume. ib.
encore. 21 : 159
encore bien que. 21 : 104
encourir l'infamie. 21

endetté. 114 : 107
endiablé. 159
endive : chicorée. 396 ib.
endommager. 160
endormi. 108
endormir. 107 ib.
s'endormir. 83
endesser. 1
enduire. * 151 ib.
endurci. ib.
endurcir. 2 2 : 85
s'endurcir. 163
energie. 104 : 163
enfance. 2 107
enfanté. ib.
enfantement. 316 : 317
enfanter. 42 ib.
enfarinter. 273
enfer. * ib.
enfermer dans une prison. 165 ib.
enfiler. 3 167
enfin. 172
enflammé. 2 ib.
enflammer. 166
enflammer de colere. 107 ib.
enflé. 111 ib.
enfler. 141
s'enfler : devenir enflé. 1 : 173 ib : 166
enflure. 396 14 : 166
enfumé. ib. ib.
enfumer. 66 : 397 11
engagé. 107 ib.
engager. 22 ib.
engendré. 107 184
engendrer. 66 : 97 153 : 184
englouti. 152 ib.
engourdi. 135
engraissé. 173 ib.
engraisser. 152 169
engraisser le terrain. 15 : 448 ib.
s'engraisser. 153 ib.
engrosser. ib. 8
enigmatique. ib. 170
enigme. ib. ib.
enjoindre. 154 ib.
enlacer. 108 ib.
enlevement. 108 328
enlever. 107 441
ennemi. ib. 171
ennoblir. 239 251
ennuy. 54 432
ennuyé. 133 23
ennuyer. 2 : 171 ib : 33 : 165
ennuyeux. 169 117 : 432
Enoch Prophete. 10 108
s'enorgueillir. 32 : 247 175 : 425
enorme : trop grand. 8 108
enorme : abominable. 96 ib.
enraciné. 19 324
enragé. 197 31
enragement. 164 ib.
enrager. 29 323
enregistré. 118 331
enregistrer. 175 331
enrouë. 328
enrouement. ib.
ensanglanté. 172
ensanglanter. ib.
enseigne. 19
enseigné. 172
enseigner. ib.
ensemble. ib.
ensevelir. * 386
ensevelir. ib.
en simple : rouleau du tisserand. 422
entaillé. 175 : 377
entailler. ib : ib.
entaillure. ib : ib.
entassement. 6
entasser. ib.
ente. 164
entre. 164 : 405
entendre. 176
enter. 164
enterré. 406
enterrer. ib.
entesté. 178
entester. ib.
entier. 126
entierement. 126 ; 178 : 445
entonner le chant. 179
entonner : mettre dans le tonneau. 151
entonnoir. ib.
entortiller. 179
entourer. 62 : 58
entrailles. 108 ; 465
entrave : sept de fer pour un cheval. 180

entraver. 180
entre. 128
entre eux. 108: 179
entre nous. 445
entré en furie. 168
entrecouper. 178
entrée. 170: 180: 181: 192
entrée & dessert. 29
entrelasse: entremêle. 178
entrelasser. ib.
s'entremêler. 167
s'entremettre: se mêler. 177
entreprendre. 180: 447
entrepreneur. 180
entrer. ib.
entrer en furie. 168
entretien. 448
envelepé. 183
enveloper. 37
envi: debat: emulation. 133
envié. 182
envie. 108: 182
envier. ib.
envieux. ib.
environnant. 6
environné. ib.
environner. ib
envoye: depeché. 211
envoyer. ib.
epaissi. 173
epaissir. ib.
epancher: epandre. 91
eparguant: echars. 271
epargne. 272: 408
epargner. 408
epaule. ib.
epée. 407
epée; poisson. 287
epée à la Franque. 408
epée de S. Elie. ib.
epée tranchante. ib.
eperon. 410
eperon du coq. ib.
epeſseur. 87: 410
epeſseur des liqueurs. ib.
epeſsir. ib.
s'epeſsir. 411
Epheſe; ville. 109
ephemerides 105
epi. 412
epiceries. 409
epices. 411
epicicle. 108
epicier. 411
epigramme. 108
epilepſie: mal caduc. ib.
epileptique. ib.
epilogue. 412
epinari. ib.
epine. ib.
epine Arabique. ib.
epine du dos. 326
epine blanche. 81
epine vinete. 412
epinette. ib.
epineux. ib.
epinglier: coussin a epingles. 445
Epiphanie. 108
epitaphe. 445
epitome. 108
eponge. 413
epouſsailles. ib.
epouſe. ib.
epouſer. ib.
epouvantable. ib: 414
epouvantablement. 409
epouvante. ib.
epouvanté: etonné. 370: 409
epouvanter. ib
s'epouvanter. ib.
eprevier. 402
epreuve: experience. 315: 430
eprouvé: experimenté. 315
eprouver: experimenter. ib.
equerre. 414
equinoxe du printemps. 108
equinoxe de l'automne. ib.
equipage. 126
equité: juſtice. 108
equivalent. ib.
equivoque: erreur. ib.
equivoque: qui a divers ſens. ib.
ereſipele. 108
erigé. 109
errant: vagabond. ib.
erre: arrhe. 31
errer. 109
erreur. 1: 109: 369
erroné. 109
erudition: ſcience. ib.
eſcabeau. 370
eſcadron. 414
eſcalader les murailles. 371
eſcalier: echelle. ib.
eſcalier à vis. ib.
eſcarbot. 49: 372
eſcarboucle. 52
eſcarcelle. 373
eſcarmouche. 372
eſcarmoucher. ib.
eſcarpins. 373
eſchalat 267
eſchafaud. 266
eſclavage. 374: 389
eſclave. 374
Eſclavon. ib.
Eſclavonie. ib.
eſcroquer. ib.
eſcurieu. ib.
eſophagus: bouche de l'eſtomach 110
espace de temps. 409
eſpalier. 408
eſpalmer les navires. ib.
eſpeaute. 410
eſpece. 409
eſpece de neſle. 193
eſpeces de canards du fleuve de Baſſora. 22
eſpeces de dattes a Baſſora. 84
eſperance. 410
eſpere. ib
eſperer. ib.
eſpier. ib.
eſpion. 111
eſprit. 111: 411
eſprit: ame. 412
eſprit familier. ib.
eſprit: jugement. 168: 225
eſquif. 374
eſſain d'abeilles. 375
eſſence. 112
eſſentiel. ib.
eſſieu. 33
eſſuye-mains. 377
eſſuyer. 32
eſſuyer les mains. 377
c'eſt à moy. 441
eſtafier 415
eſté: été. 112
eſtimable. ib.
eſtimateur. ib.
eſtime. 27: 418
eſtime: honneur. 27
eſtimer. 417
eſtimer: faire conte. ib.
s'eſtimer trop. ib.
eſtomac. 327
eſtomaqué: faché, 81
eſtourgeon. 412
eſtranger. ib.
eſtre: être. ib.
eſtre ardent. 445
eſtre beſoin. 108
eſtre conſtant: être certain. ib.
eſtre content. 73
eſtre convenable. 413
eſtre couché. ib.
eſtre charmé d'amour. ib.
eſtre de plus. 181
eſtre diſtant. 36: 405
eſtre diſſemblable. ib.
eſtre intendant. 409
eſtre ſoumis. ib.
n'eſtre pas d'accord. ib.
eſtropié. 402
eſtropié d'une main. 408
eſtropier. 430
eſtable: ecurie. 315
eſtabli. ib.
eſtablir. 414
et. 108
etaim. ib.
etamer. 126
etameur. 108
etamine. ib.
etang. ib.
etat. ib.
eteint. 342
eteindre. 109
eteindre: annuller. 20: 27: 112: 397
eteint. ib.
etendard. 109
etendre. 16: 112: 411
etendre & deplier. 97
s'etendre aprez le ſomeil. 437
s'etendre. 113: 384
etendu. 113
eternel. ib.
eternellement: à jamais. ib.
eternité. ib.
eternuement. 49: 372
eternuer. 52
Ethiopie. 373
Ethiopien. 372
l'ethique: la morale. ib.
etincelle. 373
etinceler. 267
etoilé. 266
etoile qui tombe. 374: 389
etoilles fixes. 374
etoilles errantes. ib.
etole. ib.
etonné. 379
etonnement. 375
etonner: epouvanter. 94: 370
s'etonner. 214: 422
etoupe. 409
etoupe de lin. 408
etoupe de ſoye. ib.
etouper. 410
etourds: troublé. 409
etourdir 193
s'etourdir. ib.
etourdiſſement. 22
etourneau. ib.
etrange. 84
etrange: difficile. 410
etrange: inuſité. ib
etranger. ib.
etranglé. 111
etrangler. 111: 411
etreciſſement. 412
etrene. ib.
etrier. ib.
etrille d'un cheval. 168: 225
etriller un cheval. 374
etroit. 375
etroite amitié. 112
etroitement. ib.
etude. 33
etude: lieu d'etude. 377
etudier. 32
etuve du bain. 377
etuy à pluſieurs pieces. 441
etuy d onguent. 415
etymologie. 112
evacuation des humeurs peccantes. ib.
Evangeliſer: precher l'Evangile. 27
Evangeliſte. 417
Evangile. 27
s'evanoüir: pamer. ib.
evaporation. 418
evaporer. ib.
s'evaporer. 113: 350: 419
Euchariſtie. 125
Euclide. 112
eueillé. 30
eueiller: reveiller. 42
s'eueiller. 73
evenement. 74
evantail. 67
eventrer. 137
Evêque. 181
evidemment. 36: 405
evidence. 97
evident. ib.
eviter. 16: 114: 374: 405
eunuque: châtré. 400
evocation. 96
evoquer le procez. 421
Euphrate; fleuve. ib.
Europe. ib.
exactement. 415
exacteur: receveur. ib.
exaction. ib.
exagerer. 104
exaltation. ib.
exalté. ib.
exalter: elever. 42: 415
exalter: louer hautement. ib.
examen. ib.
examen de conſcience. 416
examinateur. 415
examiné. 112
examiner: penſer. 397
exauce. 417
exaucer. 411
excellement. 97
excellent: fort bon. 418
excellentiſſime: tres excellent. 91
excellence. 104
exceller. ib.
excentrique. ib.
excepter. ib.
excepté. 105
exception: faveur: privilege. ib.
exception: expoſition. ib.
excez. ib.
exceſſif. 113
exceſſivement. 118: 375
exciter: animer. 79: 375
exclamation. ib.
exclurre. 417
exclus. 418
excommunication. 35
excommunié. 422
excommunier. ib.
excrement. 94: 370
excuſable. 214: 422
excuſé. 418
excuſe. ib.
s'excuſer. ib.
execrable. ib.
execration. 369: 419
executer. ib: ib.
executeur. 419
execution. ib.
exemplaire: modele. ib.
exemple: 422
exemple d'écriture. 420
exempt: franc. ib.
exempter. 420
exemption. 11: 420
exempt. ib.
exercer. ib.
exercé. 421
exercice. 211: 421
exhalé: decharge. 415
exhaler. 421
exhalaiſon. ib.
exhorter. ibi
exhortation. 181
exil. 421
exiſtence. 22: 421
exiſtent. ib.
exorde. 422
exorciſme. 421
expedié: achevé. 126: 422
expedient: convenable. 421
expedier: terminer. ib.
s'expedier. ib.
expedition: ambaſſade. 115
experience. 113
expert: experimenté. ib: 299
expiation des pechez. 456
expirer: rendre l'ame. 300
explicitement. 113: 455
expliquer. ib: ib.
expoſé au ſoleil. 419
expoſition: explication. 111
expoſé: expliqué. ib.
expres. 457
exprez: à deſſein. 25: 36
expres envoyez. ib.
exprés: extrinceque. 298
expreſſement: exprés: à deſſein. 111
expreſſion de parole. ib.
l'expreſſion: colature. 113
expreſſion d'un ſuc. 46: 460
exprimer: preſſer. 324
exprimer: prononcer. 462
experimenter. 113
exquis. ib.
exiaſe. ibid.
extatique. 114
extenuer. 466
extenuation. ib.
extenué. 114
exterminer détruire. ib.
exterminateur. 112: 417
exterminationiravage. 114
exterieur. ib.
l'exterieur: le dehors. 109
extirper. ib.
extorſion. ib.
extraire. 113
extrait d'une écriture. ib: 113
extraordinaire. 112
extraordinairement. ib.
extravagance. ib: 418
extravagant: inſolent. 112
extravagant: fantaſque. ib.
extravaguer. ib.
extravaguer en paroles. ib.
extremement. 112
extremité. ib.
extreme. 113

F.

Fable. 118
fabrique. 114
fabriqué: bâti. ib.
fabriquer: bâtir. ib.
fabuleux. 118
face. 114: 470
face a face. 10: 114
facetie: plaiſanterie. ib.
facetieuſement. ib.
facetieux. ib.
facher. 8: 232: 418
facher: aigrir. 109
facher: deplaire. 96
facherie. 232
facheux. ib.
facile. 114
facile: naturel doux. ib.
facilement. 11
facilité. 11: 114
faciliter. 114
facteur: commis. 118
faction. ib.
faculté: licence: pouvoir. 15
facultez: biens: commodites. 114
fagot: faſcine. 117
faim. 116
faim canine. ib
faire. ib.
ſe faire Dieu. 117
faire affront. 10
faire alluſion. 16
faire banquet. 38
faire banquerroute. 15
faire de vers. 462
faire ceſſion. 59
faire enrager. 323
faire cuire dans l'eau. 14
faire inſtance. 174
faire honte. 460
faire de la fumée: fumer. 131
faire gageure. 27
faire la cour. 78
faire la cuiſine. 82
faire propos. 313
faire la fauſſe monnoye. 15
faire pourvir. 319
faire proviſion. 315
faire la reveue. 327
faire mention. 66
faire neufrage. 248
faire paiſtre. 273
faire ſucceſſivement. 17
faire reflexion. 341
faire: trancher du cavalier. 116
faire viſite. 111
faire trembler. 449
faire de la decouverte 378
faire proces. 426
faire voile. 458
faiſceau. 117
faiſan; oiſeau. 115
faiſeur d'arbalétes. 29
faiſeur de fuſeaux. 132
faiſeur de comptes. 1: 68
faiſeur de brique. 220
faiſeur de bouclier. 380
faiſeur d'épée. 408
faiſeur de natiez. 419
fait. 118
fait: action. ib.
fait d'armes. 64
fait heroique. ib
fait en echiquier. 370: 371
faite: ſommet. 117
falſifié. 115
falſifier. 112
fameux. 116: 157
familiarité. 116
familier: ami. 116
familierement. 101
famille: race. 54
famille: domeſtique. 116
fanal ib.
fantaſque. ib.
fantoſme: epouvantail. 409
farcir. 116
farciſſeure. 117
fard. 130
fard a noircir les ſourcils des femmes. 130
fard d'antimoine. ib.
fardeau: paquet. 118
farder. 369
farine. 117
faronche: furieux. 120

farſe. 117
faſcole ; legume. 115
faſte. 817
fatigue. ib.
fatigue. ib.
fatiguer : laſſer : chagriner. ib.
fau ; arbre. 115
faucher. ib.
faucheur. ib.
faucille : faux. ib.
faucon. ib.
fauconneau ; pie e d'artillerie ib
fauconnerie. ib.
fauconnier. ib.
faveur. 118
faveur : grace. 68
en faveur. 118
fauls : faux. 111
Faune. 118
favorable. ib.
favori du Roy. i .
favoriſe. ib,
favoriſer. ib.
fauſſaire. 115
fauſſe braye. ib.
fauſſe monoye. ib : 235
fauſſe opinion. 115
fauſſement : à faux. ib.
faute. 65
fauteur. 118
faux. 116
faux rapport. ib.
faux rapporteur. ib.
faux temoignage. ib.
faux-bourg 43
faux monoyeur. 116:235
faux froment : eſpeaute. 472
febricitant. 119
fecender : rendre fecond. ib.
fecondité. ib.
Fée : magicienne. 117
feindre. 123
feint. 25 : 27 : 123 : 298
feinte : fiction. 123
felicité : bon-heur. 119
femelle. ib.
femmin. ib.
femme. ib:232
femme qui enfante. 273
femme groſſe . 303
femmellette. 119
fendant : fendeur de naſeaux. 117
fendeur du bois. 428
fendre. 119:407
ſe fendre parlant des levres. 119
ſe fendre : ſe crever. 407
fendu. 119 : 407
fenêtre. 123
fenoüil. ib.
fenoüil marin. 8
fente. 119 : 123
fer. 120
fer de cheval. ib.
fer de tailleur. ib.
fer des ſouliers. * ib.
ferie : jour de travail. ib.
fermé. 60
ferme : rente. 58
ferme. 26 : 120
fermer le paſſage. 389
ſe fermenter. 120
fermer. 60
fermeté. 129
fermier. 26
ferré. 120
ferre parlant d'un cheval. ib
ferrement. ib.
ferrer un cheval. ib.
fers aux pieds. 58
fertile. 120
fertilité. ib.
fervent : ardent : zelé. 121
ferveur : zele. ib.
feſſes. 247
Feſte de Noel. ib.
feſte : rejoüyſſance. 121
feſte de la dedicace d'un temple. 108
feſte : banquet. 76
feſton. 121
fétu. ib.
feu. 131
feu de joye. 132
feudataire : feudal. 121
feve. 418
feve romaine. ib.
feüille. 124
feüille d'or. ib.
feüillet de papier. ib.
feüillu. 130
Fevrier. 118
feutre. 119
fibre. 121
ficher. 222
fiction : feinte. 123
fidele : loyal. 119
fidele : Muſulman. * ib.
fidelement. ib.
fidelité. ib.
fiel. 122
fiente. 417
fiente de cheval. ib.
fiente des pigeons. ib.
fier. 122
fierement. ib.
ſe fier. ib.
fievre. 118
fievre continue. ib.
fievre ephemere. 116
fievre ethique. 118
fievre peſtilentielle. 119
fievre quarte. ib.
fievre quotidiene. ib.
fievre tierce. 118
fifre. 291
figue 121
figuier. ib.
figuier des Indes. * 260 : 161
figuré. 122
figure. ib.
figurer. ib.
fil : filet. ib.
fil d'archal. ib.
fil de trame. 198
fil de l'epée. 122
fil d'or. ib.
fil à coudre les ſouliers. 408
filaſſe. 122
file des ſoldats. ib.
filer. ib.
filets dans la plume. 279
fileur de ſoye. 390
filiere. 1 2
fille. 62 : 122
fille : demoiſelle. 102
filou : fourbe. 216
fils adoptif. 122
fils batard. ib.
fin : terme. 123
fin : delié. ib.
finalement. 122 : 123
fineſſe. 34
finir. 68:123:436
firmament. 123
fiſtule. ib.
fiſc. ib.
fiſcal. ib.
fiſſeüle. 408
fixe : ferme. 123
fixement : fortement. ib.
flacon de terre : ou d'argent. 121
flacon de verre : bouteille. ib.
flairer. 257
flambeau : torche. 121
flamboyer : jetter de flammes. ib.
flamme. ib : 455
flanc : côté. 121
flatter. 9
ſe flatter. ib.
flatterie. ib.
flatteur. ib.
flatteuſe. ib
fléche. 363
flegmatique. 124
fleau : fouet. ib.
fleur. 123
fleur de noix muſcadé. 123 : 205
fleur de grenade. 123
fleur du ſoleil. ib.
fleuri. ibid.
fleurir. ib.
fleute : flûte. 124
fleuve : riviere. ib.
flexible. ib : 290
floc. 123
flocon de ſoye. ib
flocon de cheveux. 123 : 338
flottant. 124
flotte : armée navale. 62
flotter. 124
flux de ſang. ib.
flux de ventre. ib.
flux, & reflux. ib.
foible : debile. 84 : 121
foibleſſe. ib.
foin. 112
ſain foin ſenegré. ib.
foine ; animal. 15
foire. 122
la foire. 119
fois. ib.
une autre fois. ib.
fol : inſenſé. 220 : 277
folie. ib.
follement. ib.
fomentation. 125
fomenter : aider. ib.
fond. ib.
fondamental. ib.
fondateur. ib.
fondement. 118
fonde. ib.
ſe fondre. ib : 200
fonds : poſſeſſion. 125
fondu : diſſous. 94
fontaine : baſſin : aigrette. 125
forçat. 127
forcé. 465
force : vigueur. 127
force : effort. ib.
force : violence. ib.
force : vertu. 127
force gaillardiſe. 132
par force. 127
forcer. ib.
forêt : bois. ib.
forgeron. ib.
forgeron : marechal. 198
formalité. 122
formation : production. ib.
forme : modele. 408
forme de ſolier. 122
formulaire. ib.
fornication. ib.
fort : grandement. 279
fort : robuſte. 390
fort : gaillard : diſpos. 1 2
fort beau temps. 132
fort mauvais. 33
fort proche. 087
fortereſſe. 216
fortification. 122
fortifié. ib.
fortifier. ib.
fortune. 123
fortune de mer. ib.
fortuné : heureux. ib : 460
foſſe : foſſé. 127
foſſé d'une ville. 178
foſſé autour des champs. 128
foſſette. ib.
foudre 363
foudroyer : éclairer. 124
fouet. ib : 130 : 392
fouet de bourreau. * 30
fouetté. 130
fouetter. 124 : 492
fouetteur. 124
fougere. 119
fouine. 124 : 211
fouille. 124 : 504
fouler aux pieds. 47 : 69 : 287
fourberie : mauvais tour. 205
fourbir : polir. 125
fourbiſſeur. ib.
fourche. ib.
fourchette de table. ib.
fourgeon pour le feur. 409
fourmy. 126
fournaiſe : fourneau. ib.
fournaiſe à chaux. ib.
fournaiſe à cuire le fer. 120
fourreau d'épée. 124
fourrer : doubler. ib.
fourrier : pourvoyeur. 125
fourreure : doubleure. 114
fourreure de peau. ib.
foy. 114
foye. 119
fracas. 128
fracaſſer : ruiner. ib.
fractions de nombre. 129
fragile. 128 : 189
fragilité humaine. 128
frais. 130
frais : nouveau. ib.
fraiſe : fruit. 128
franc : exempt. ib.
franc : hardy. ib.
France. ib.
franchiſe. ib.
François. ib.
francolin. ib.
frange. 112 : 128
frappé. 280
frapper. 65 : 85 : 280
fraternité. 129
fraude. ib.
fraudé. ib.
frauder. 85 : 129
frauduleux. ib.
fraxinelle ; herbe. * ib.
fregate. 128
frein : bride. 129
frelon : guêpe. 113 : 462
fremir. 129
fremiſſement : grincement de dens. ib.
freneſie. ib.
frenetique. ib.
frequemment. 130
frequence. ib.
frequent. ib : 411
frequentation. 129
frequanté. ib.
frequenter : hanter. ib.
frequenter les putains. 119
frere-lay. 190
freſne ; arbre. 129
fretter un navire. 252
friand. 193
fricaſſé : frit. 130
friction. 129
frileux. ib.
frippon : coquin. 205
frippon : fourbe. 132
fripponnerie : fourberie. 102
friſ 338
friſer les cheveux. 159
frit : fricaſſé 130
frivole. ib.
froid. 129
froid : froidure. ib
froid de la fievre. 118
froidement. 129
froiſſé. 19
froiſſer. ib.
fromage. 59 : : 125 : 339
froment : blé. 126 : 130
fronde. 123
front. 130
frontiſpice d'un baſtiment. 114
frotté. 129
frotter. ib.
frotter des mains. 421
fructueux d'un arbre. 130
fruit. ib.
fruit de travail. ib.
fruit de l'arbre Ben. 251
fruitier : vendeur de fruit. 130
fruits. ib.
fuë : colombier. 267
fugitif. 131
fuir. 130
fuite. 131
fuite de Mahomed * ib.
fulminant. ib.
fulminer. ib.
fumant. ib.
fumé. ib.
fumée. ib.
fumeterre. ib.
fumer. ib.
fumeux. ib.
fumier. 196
funebre. * 131
funerailles. 110 : 239 : 296
furie. 132
furie d'enfer. ib.
furieux. ib.
furif. ib.
furtivement : en cachette. i .
fuſeau. iq.
fuſt d'une arquebuſe. 29
futur : à venir. 132
futur en grammaire. ib.
fuyard. 131

G.

Gaban : feutre contre la pluye. 132
gabelle. 84 : 132
gabelier. ib.
Gabriel Archange. ib.
gage. 277
gager. ib.
gageure. ib.
gagner : profiter, 144
gagner au jeu. ib.
gaillard : fort : diſpos. 132
gaillardiſe force. ib.
gain : profit. 144
gaine : fourreau. ib.
galemment. 133
galant. 132
galanterie. ib : 240
galbanum ; gomme. 133
gale : noix de gale. ib.
galeace. ib.
galere. ib.
galion. ib.
galiotte. 133
galle 355
galleux. ib.
galoche : patins. 133
galop. ib.
galoper. ib.
gangreine. 49 : 133
gantier. 144
gants. * ib.
garance. 353
garçon. 133 : 240
garde-robe. 144 : 462
garde ſeaux. 43
garder. 83
ſe garder : eviter. 74
gardien. 83
gardiens de chemins. * 145
gardienne des chevres. 52
gargariſer. 133
garniſon. 145 : 304
garniture. 145
gaſteau : faûrée. 124
gauche. 395
gaucher. 121 : 395
gazelle. 52
gazouillement. 133
geant. 157
gelé. 11 : 134
gelée de glace. ib.
gelée des viandes. ib.
ſe geler. 11:70 : 134
gelinette : poule ſauvage. 133
Gemeaux ; ſigne du Zodiaque. 134
gemir. ib.
gemiſſement. ib.
gencive. 135
gendre. ib.
genealogie. 134
general. 135
general d'armée. ib.
general des Carmes. ib.
generalement. ib.
generation. ib.
genereuſement. ib.
genereux ib.
geneſt ; arbiſſreau. 137
geneve. 134 : 137
geniſſe. 138 : 466
genou : gonoüil. 136
gente. 135
gentiane. ib.
gentil : payen. * ib.
gentil-homme. 136
geographie. ib .
geolier. 52
geometre. 136
geometrie. ib.
georgie. * ib.
germe : bourgeon. ib.
germer : bourgeonner. ib.
geſier des oiſeaux. 460
geſte. 136
geſte d'execration. * 137
geſtes amoureux. 136
gibet. 275
gingembre. 135 : 472
giroſle : clou de giroſle. 133
giroſlée : oeillet, ib.
giron : ſein. 143
glacer. 11
gland. 137
gland du membre viril. ib.
glandules de caſtor. 55
gliſſer : échapper. 145 : 380
glocer. 59
gloire. 140
glorieuſement. ib.
glorieux. ib.
glorifier. ib.
ſe glorifier. ib.
gloſe. 298
golfe de mer. 141 : 385

gloutonnerie. 170
gomme. 141
glouton. 470
gond. 133
les gonds de la porte. 52
gorer. 118 : 141
goussré. 334
gourmand. 80
gourmandise. 141 : 470
goust. 146
gouster. 53 : 146
goutte. 140
goutte a goutte. 12
goutte : maladie. * 294
le goûter. 64 : 226
gouvernement. 141
gouverner. 20
gouverneur d'un château. 50
gouverneur. * 141
grace. 142
grain. ib.
graine. 30 : 384
graine d'écarlate. 141
graine de mirthe. 238
graine de laurier. 38 : 142
graines des paradis. 52 : 142
grains de chapellet. ib.
grasse. ib.
grammaire. 141
grammairien. ib.
grand. 142
grand desir. 44
grand mere. 35, 252
grand voile des femmes. 459
grand panier. 49 : 268
grande balance. 42
grand Seigneur. 394
grande barque. 39
grande cruche. 137
grandement. 142
grandeur. ib.
grands. ib.
grange a foin. 119
gras. 142
gratieux. ib.
gratifier. ib.
gratis. ib.
gratitude : reconnoissance. ib.
se gratter. ib.
graveur. 175
gravelle. 334
gravité : majesté. 143
Grec. ib.
Grece. ib.
grêle. 142
grêler. ib.
grenade ; fruit. * 142 : 223
grenade ; boule de feu. 291
grenat ; pierre precieuse. 142
grenier. 141
grenoüile. * 325
griffe. 472
griffon. 143
gril. 80
grille : treillis. ib.
grincer des dents. 143 : 421
griottes. 214
grogner 144
groin de pourceau. ib.
gros. 143
gros fillet : petite corde. 408
gros ventre. 267
gros raisin rouge. 472
gros forest. 471
gros raisin blanc. 461
grosseſſe. 144
grosseur : grossiereté. ib.
grosseur du corps. ib.
grossierement. ib.
grossier : lourd. ib.
grossiereté. ib.
grossir. 171
grotte : caverne. 144 : 410
grue ; oiseau. * 143
gué. 144 : 454
guerre. 145
guerrier. 40
guerir. 366
se guerir. 747
guerissable. 222
guide. 69 : 145
guider. ib.
guirlande : couronne de fleurs. 137
guise : maniere : façon. 145
guitarre. 59 : 200
guitarre Turquesque. 59
guitarre entre les dens. ib.

H.

Habile : experimenté. 282
habile : propre. 246
habilité : disposition. 145
s'habiller. 462
habit : vetement. * ib.
habitant. * 146
habitude : coûtume. ib.
hableur : grand parleur. 60
hache. 4 : 32 : 210
Hagi Hedeb. * 223
hai. 256
haillon : mechant habit. 419
haillons chiffrons. ib.
haïr. 256
haïr. ib.
haïssable. 13
halebarde. 15
halebardier. 20
hameçon. 21
hanche. 239
haneton 129
hanter : frequenter. 72
hantise : frequentation. 56 : 146
haquinée. 9 : 30
haran. 334
harangue. ib.
haranguer. 38
hardes. 30 : 36 : 128
hardiesse. 30 : 36
haridelle : mazette. 357
harmonie. 31
harnachure : caparaſſon d'un cheval. 31 : 126
harnois. ib.
harpe. 136
harpon. 54
hâte. 130
hâter. 4
hâtif : hasté. 130
hausser. 18
hausser le prix. ib.
haut. 17
haut : elevé. 104
hautement. 17
hauteur du pole. ib.
haye : cloison. 129 : 393
hazard : fortuné. 54
he ! 86
heaume. 107
helleboré blanc & noir. 107
hemeroides. ib.
hemisphere. ib.
hennir. 147
hepatique ; herbe. 108
heraut. 38 : 312
herbe. 146
herbe aux poux. 415
herbe à manger. 146
hereditaire. ib.
heresie. ib.
heretique. * ib.
herisson. 338
heritage. 146
heritier. ib.
hermaphrodite. 109
hermine. 472
hermitage. 109 : 356
hermite. ib : ib.
heros. 109
herse à applanir la terre. 80
heteroclite. 113
heure. 147
heureusement. 314
heureux. 40 : 119 : 127 : 314
heureux : propice : favorable. 118
hibou : chat-huant. 17 : 39
hidropisie. 439
hier. 147
Hierusalem. * ib.
Hircanie * 184
hirondelle. * 356
histoire. 147
historiographe. ib.
historique. ib.
hiver. * 182 : 183
d'hyver. 181
hiverner. ib.
homage. 259
homicide. 147
homme. 150
homme de rien. ib.
homme d'affaires. 114
honeste. 147
honestement. ib.
honesteté. ib.
Hongrie. 467
honneur. 147
honneur : bien-seance. 85
honorable. 147
honorablement. ib.
honoré. ib.
honorer. ib.
honte. 461
hontes : parties honteuses. ib.
horloge. 147
horloge solaire. ib.
horloge a sablon, ou a l'eau. ib
horlogiographe. * 148
horizon. 148 : 263
horoscope. ib.
horreur. 3
horrible. 148
hors de chemin. 132
hors de mesure. ib.
hors de propos. ib.
hors de sens. ib.
dehors. ib.
hospital. * 148
hospitalité. 14
Hossen. * 149
hoste : ostelier. ib.
hostelerie : logis. * ib.
hote. 10 : 14
houe : beche. 471
houer : becher. ib.
houeur : pionier. ib.
houlete : baton de pasteur. 40 : 275
huile. 258
huile d'eau rose. * 258
huile d'olive. ib.
huile de lin. ib.
huile de jugioline. ib.
huile de safran bastard. ib.
huile rosat. ib.
huit. 255
huitiéme. 264
humain. 150
humainement. ib.
humanité. ib.
humble. ib.
humblement. ib.
humecté. 171
humecter. 170
humer. 405
humeur. 150
humilier. ib.
humilité. 2 : 150
hupe. 470
hurter l'un contre l'autre. 471
hydropique. 147
hydropisie. ib.
hyeble. 104
hymenée. 151
hymne. 147
hypocondres. ib : 183
hypocrisie. 147
hypocrite. ib.
hysope. ib : 188

I.

Jalousie. 134
jalousie des fenestres. ib.
jaloux. ib.
jaloux envieux. 108
jamais plus. 208
jambe. 133
jambon. 304
janvier. 134
jardin. 248
jardinier. ib
jardins. ib
jasmin. 134
jasmin blanc. * ib.
jaspe pierre precieuse. 90
javelot : dard. 84
jaune. 137
jaune d'œuf. ib.
jaunisse 188
icy. 320
idiot. 150
idolatre. * ib.
idolatrie. ib.
idole. * ib.
je : moy. 183
IESUS. * 134
jetter. 46
jetter les jeux. 7
jetter dans la boüe. 10
jetter de l'eau. 33
jetter par terre. 35
jetter : lancer. 190
jetter ça & la. 408
jeudi. 138
jeu. 139
jeu de trictrac. ib.
jeu des osselets. ib.
jeu defendu. ib.
jeu de devine. * 140
jeu de caprioles. ib.
jeu d'enfants. * ib.
jeu des dames. 83
jeu des echecs. 370
jeune. 91
jeune homme. 138
jeune fille. ib.
jenner. 91
jeunesse. 139
ignominie. 151
ignorammeut : par ignorance. ib.
ignorance. ib.
il : luy : luy mesme. 106
il faut. 114
il me deplait. 96
illicite. 151
illaminer. ib.
illustre. ib.
illustrissime : tres illustre. ib.
image. ib.
imagination. ib.
imaginé. ib.
imaginer. ib.
imitable. ib.
imitation. ib.
imitateur. ib.
imiter. ib.
immanent. 152
immense. ib.
imminent. ib.
immobile. ib.
immoderé. ib
immodeste. ib.
immodestie. ib.
immondice: ib.
immondicité. * ib.
immortalité. ib.
immortel. ib.
immuable. ib.
immutabilité. ib.
impalpable. ib.
imparfait. 154
impassible. 152
impatience. ib.
impatient. ib.
impenitence. 153
imperfection. 154
imperial. ib.
impetration. ib.
impetrer. ib.
impetueux. ib.
impie. 108
impieté. 107
impitoyable. 157
implacable. 154
implorer le secours. ib.
importance. ib.
important. ib : 143
importer : estre de consequence. 154
importun. ib.
importunité. ib.
imposer. ib.
imposition injuste. 22
impossible. 154
imposteur. ib.
imposteure. ib.
impot. * 143
impotent. 154
impression : edition. ib.
imprimé. * 416
imprimeur. ib.
imprimer. 154
imprimerie ; art. 415
imprimerie. * 416
imprudemment : inconsidere-ment. 156
imprudence. 155
imprudent. ib.
impudicité. ib.
impudique. ib.
impudiquement. ib.
impuissance. 154
impuissant. ib.
impuissant pour le mariage. ib.
imputer. 155
imputer : accuser. 152
inadvertence. 175
incapable. 156
incapacité. ib.
Incarnation. ib.
incarné. 155
incarner. 156
incendie. ib.
inceste. ib.
incitation : instigation. ib.
inciter. ib.
incivil. ib.
incivilité. ib.
inclination : affection. ib.
incliner : abbaisser. ib.
incommodité. 157
incomparable. ib.
incomprehensible. ib.
inconsideration. ib.
inconsideré. ib.
inconstaeré : imprudent. 156
inconstance. 157 : 174
inconstant. 157
incontinence. ib.
incontinent. ib.
inconu. ib.
inconvenient : desordre. ib.
inconvenient : absurde. ib.
incorporé. 158
incorporel. ib.
incorporer. ib.
incorrect. ib : 378
incorrigible. 158
incorrompu. ib.
incorruptible. 159
incredule. ib.
incredulité. ib.
increé. ib.
increyable. ib.
increyablement. ib.
inculquer : faire comprendre. ib.
inculte. ib.
incurable. ib.
Index. * 160
indecemment. ib.
indemnité. ib.
indeterminé. ib.
indeu. 159
indicatif. 161
indices ib.
indicible. ib.
Indien. * 160
indigne. ib.
indignement. ib.
indifferemments 162
indifference. ib.
indifferent. ib.
indigence. ib.
indigent. ib.
indigeste. ib.
indigestion. ib.
indigner. 16
Indique : pastel. 162
indiquer 4.
indirect : oblique. 162
indirectement. ib.
indiscret. ib.
indiscretion. ib.
indissoluble. ib.
individu. ib.
individu : vague. ib.
indivis : non divisé. ib.
indivisible. ib.
indompté. ib.
indubitable. 163
indubitablement. ib.
induction : argument. 164
indulgence * 163
indulgence pleniere. * ib.
induire. ib.
induit : poussé : persuadé, ib.
industrie. ib
industrieux. 164
ineffable. ib.
inefficace. ib.
inegal. 95 : 164
inegalité. ib : ib.
inepuisable. 164
inestimable. ib.
inevitable. ib.
inexcusable. ib.
inexorable. ib.
inexplicable. ib.
inexpugnable. ib.
infallibilité. 165
infallible. ib.
infame. ib.
infamie. ib.
infatigable. ib.
infecté. ib.
infecter. ib.
infection. 166
infernal. 165
inferer. ib.
inferieur. ib.
infesté. 166
infester : inquieter. ib.
infidelité. 165
infidelle : qui n'a point de foy. ib.
infidelle : perfide : deloyal. ib.
infini. 167
infiniment. ib.
infinité : ib.
infirme : malade. 165
infirmerie. ib.
infirmité. ib.
inflammation. 166
inflammation du poûmon. ib.
inflexible. 167
influance. ib.
infondre. ib.
information. ib.
informé. ib.
informer. ib.
infortune : disgrace : malheur. ib.
infortuné : malheureux. ib.
infructueux. ib.
infusé. 168
infusion. ib.
infusion medicinale. ib.
ingenieur. ib.
ingenieux. ib.

ingerer. ibid.
ingrat. 170
ingratement. ib.
ingratitude. ib.
ingrediens. ib.
inhabile. ib.
inhabilité ib.
inhabitable. ib.
inhibition. ib.
inhumain. ib.
inhumainement. ib.
inhumanité. ib.
inimitié. 17
inique : méchant. ib.
iniquité : mechanceté. ib.
injure. 75 : 169
injurié. ib.
injurier. ib.
injuste. ib.
injustement. ib.
injustice. ib.
innavigable. 171
innocence. ib.
innocemment. ib.
innocent. * ib.
innombrable. ib.
innondation. 15 : 171
innonder. ib : ib.
innovation. 171
innovateur. ib.
innover. ib.
inopiné : impreveu. 172
inouïs. 171
inquiet. 172
inquieter. ib.
inquietude. 17 : 172
inquisiteur. ib.
inquisition. ib
insatiable. ib.
insatiabilité. ib.
inscription : intitulation. 179
inscrutable. 172
insensé. 94 : 418
insensibilité. 172
insensible. ib.
insensiblement. ib.
inseparable. ib.
insidieux. 173
insigne. ib.
insinuer dans la faveur. ib.
insipide. ib : 375
insolemment. 173
insolence. ib.
insolent. ib.
insoluble. ib.
inspiration. ib.
inspiré. * ib.
inspirer. ib.
instabilité. 246
instamment. 174
instance. ib.
instant. ib.
instigateur. ib.
instigation. ib.
instiguer. ib.
instinct naturel. ib.
instituer. ib.
institution. ib.
instruction. 19 : 175
instruict. ib.
instruire. 19 : 175
instrument. 174
instrument : acte authentique. ib.
instrumens de mathematique. * ib : 175
insulte. ib.
insulter. ib.
insupportable. 173
insupportablement. ib.
insurmontable. 175
integrité : perfection. ib.
integrité : purete. ib.
intelligence : adresse. 282
intelligence : penetration. 285
intelligence. 176
intelligence premiere. ib.
intelligence : accord. ib.
intelligences. ib.
intelligent. ib.
intelligible. ib.
intelligiblement. ib.
intemperance. * ib.
intemperant. ib.
intemperature : intemperie. 97
intemperature de l'air. * 176
intemperie du corps. 176
intendant. 176 : 404
être intendant : avoir le soin. 404
intense. 176
intensivement. ib.
intension. ib.
intercéder. 177 : 276
intercesseur. 177
intercession. 177 : 276
interdict. 177
interêt. ib.
interessé. ib.
interêt : utilité. ib.
interêt de l'argent. * ib.
interieurement. 181
interieur. ib.
interieur : interne. 177
interieur : esprit. ib.
intermission. ib.
interposé : entremis. ib.
interposer : entremettre. ib.
interposition : entremise. ib.
interpretation : declaration. ib.
interprete. * ib.
interpreter ib.
interrogation. 178
interrogé. ib.
interroger. ib.
interrompre. 177
interrompre : detourner. 178
interrompre le discours. * ib.
interrompre l'entreprise. ib.
interrompu. 177 : 178
intervalle de temps. ib.
intime : interieur. 179
intimer. ib.
intimider. ib.
intimider : faire peur. 153
intitulé. 176
intituler. ib.
intraittable : faronche. 180
intrepide. ib.
intrepidité. ib.
intriguer. ib.
intrigues. ib.
introduction d'un livre. 181
introduire. ib.
introduit. ib.
introit de la Messe. ib.
invalide : non efficace. ib.
invariable. ib.
invective. 182
inventaire. 181
inventé. ib.
inventer. ib.
inventeur. ib.
invention. ib.
investir : environner. 182
investiture : possession. ib.
invetere. ib.
invincible. * 183
invincible : insurmontable. ib.
inviolable. ib.
invisible. ib.
invité a manger. 76
inviter. ib : 183
invocation. ib.
invoquer. ib.
inusité. ib.
inutilement. ib.
inutilité. ib.
joindre. 400
joindre ensemble. 11 : 138
joindre : atteindre. 138
jointure. 32
joli : poli : bien-fait. 183
Jonas. 183
Jonas Prophete * 148
jonc. ib.
jordain fleuve. ib.
JOSEPH * ib.
joubarbe. 384
joüe : joües. 144
joüer. 139
joüeur. ib.
joüeur d'instruments. 403
joüeur de fifre. 291
joug. 138
joüir. 140
jour. 138
jour du jugement. ib.
jour aprez. ib.
journal : livre de la depense. ib.
journée ordinaire. * 138
joyalier. 138
joyau. ib.
joye : allegresse. 134
joyeusement. 15
joyeux. ib : 134
iris ; fleur. 184
ironie. ib.
irraisonable. ib.
irreconciliable. ib.
irremissible ib.
irremissiblement. ib.
irreparable. ib.
irreprehensible. ib.
irreverence. ib.
irrevocable. ib.
irrevocablement. ib.
irrité. 185
irriter 35 : 185 : 316
Isle de Chie. * 186
Isle de Baharin. * ib.
Isle de C-harek. * 185
Isle de Chipre. * 186
Isle de Corfou. * ib.
Isle de Hormus. * ib.
Isle de Fencdo. * ib.
Ispahan. * 187
Italie. 188
jubilation. 448
juge. 139
juge. ib.
jugement. 177
jugement temeraire 178
juger. ib.
Juif : Ebreu. 104
juin. 139
jujube ; fruit. ib.
jujube blanc. * ib.
jumeaux. ib.
jument. ib.
jvoyre. 37
Jupiter ; planete. 138
juppe. 139
jure. 457
jurement. 140
jurer. ib.
jureur. ib.
juridique. ib.
jurisdiction domaine. ib.
juriste : versé au droit. ib.
jvroye. ib.
jusques. 395
jusques a quand. 399
jusques icy. ib.
juste. 140
justement. ib.
justice. ib.
justicer. ib.

K.

Kabil. * 188
Kableh. * ibid

L.

La. 28 : 63 : 169
laborieux. 117
labourer. 29
laboureur. 13 : 29 : 218
lac. 189
lacer. 1..
lacé : relacé. 332
lache. 16
lacher. ib : 233
lacheté. 63
ladan gomme. * 189
laictteron tithymale. 440
laid. 45
laideur. ib.
laine. 170
laine non travaillée. 190
laine. * ib.
laïque : lay : seculier. ib.
laire. 28
laisard verd. * 189
laisarde.
laisser 191
laisser en arriere. 446
lait. 191
lait aigre. * ib : 192
lait caillé. ib.
lait de femme enceinte. ib.
lait clair : petit lait. 393
laitages. 192
laitue. ib.
lambris. 400
lamentable. 190
lamentation : dolean ce. ib.
lampe. ib.
lampe de verre. ib.
lance. ib.
lance de feu. ib.
lancette, ib.
langage. 200
langue. 199
langue vulgaire. 469
langue Arabe. * 200
lande. 190
langue des anciens Parthes. * ib.
.. 200
langueur. 191
languir. ib.
languissant. ib.
lanterne. ib.
lapidaire. ib.
lapidé. ib.
lapider. ib.
larcin. 1 2
lard. 142
large 191
largesse. 41
largeur. 191
larme. 190
larmoyant. ib.
larmoyer. ib.
lasser. 416
lassitude. ib.
latin. 191
latitude d'une ville. * ibr
lavé. 192
lavement. * ib.
lavement : clystere. 389
laver. 192
laveur. ib.
laurier. * ib : 193
laurier fleur : rosagine. 258
laxatif. 191
lecher. 193
lecteur. 196
lecteur de philosophie. ib.
lecture. ib.
legal. 193
legat pie. ib.
Legat : Ambassadeur. ib.
legataire. ib.
legerement. 194
leger. ib.
legereté. 1 .
legion. ib.
legislateur. * ib.
legiste. ib.
legitime. ib.
legué par testament. 193
lende de tête. 194
lemitif. 195
lent. ib.
lentement. 1
lentille. 195
lentilles : taches du visage. ib.
lentisque. ib.
leopard. ib.
lepre. ib.
lese majesté. 197
letargie. 196
lettre missive. 196
lettre de change. 49 : 295
lettres de l'alphabet * 196
lettres patentes du Roy. * ib.
leu. ib.
levant : orient. ib.
levain. 120
levée de soldats. 323
levée de deniers. 196
lever l'ancre. ib.
lever en haut : soulever. 40
lever le siege. 196
lever en pied 197
levisticum ; herbe. 196
lever du soleil. 414
levrier. 49 : 197
libelle diffamatoire. ib.
libelle de divorce. * ib.
liberal. ib.
liberalement. ib.
liberalité. ib.
liberateur. ib.
liberté : franc arbitre. 1b.
liberté. 198
libertin : dereglé. 93
libraire. 198
libre. 197
libre arbitre. 29
librement. 197
licence. 198
licentieusement. ib.
licentieux. ib.
licite. 193
licol. 50
licorne. 15
lict. 196
lict nuptial. ib.
lict de plume : coite. 65
lie. 119 : 193
liege ; arbre. 407
lien. 193 : 465
lier. 193
lierre. 105
lieu. 103
lieu de promenade. 274
lieu comun : privé. 203
lieu de recreation. ib.
lieu pour s'appuyer. ib.
lieu de justice. ib.
lieu de pelerinage. ib.
lieu pierreux. i b.
lieu pour la course. 415
lieu ou l'on bat la monnoye. 472
lieu a cuire la chaux. 47
lieu où on mange : cenacle. 37
lieu a laver : lavoir. 191
lievre 195
lieutenant. 203
ligature de la veine. 198
ligature des caleçons. 58
ligature des fardeaux. 193
lignée. 311
ligne. 199
ligne meridiane. ib.
ligne Equinoctiale. 108 : 199
ligne droite. ib.
ligne oblique. ib.
limaçon : limace. 203
limature. 198
lime. ib.
limer. ib.
limitation. 199 : 436
limité. 199
limiter. 199 : 436
limon. 199
lin. 2 0
liniment. ib.
linceul : drap de lict. 195
linx. 199
lion. * 195
liqueur. 200
liquide. ib.
liquider les contes. 364
lire. 194
liste. 200
Litanies. 196
litarge. 200
littiere. 196
livide : meurtri. 200
livrée. ib.
livre ; poix. 198
livre. ib.
livre de contes : journal. 198
livre de contes. 328
l'ordre des Carmes. 53
louable. 202
louange. 201
louange. 202
loge des marchands : Bourse. ib.
logement. 16
logement des soldats. ib.
loger. 16 . 17
loger l'armée. 16
logique. 202
logicien. ib.
logis : demeure 146
logis : hoteleric. 98
logis. 16
long. 202
longanimité. ib.
longueur. 511
longitude d'une etoile. 202
lourdaut. 38
loup. 203
loup cervier. 58 : 204
lubrique : glissant. 203
Lucifer ; planete. ib.
Lucifer ; demon. ib.
luette. 463
lugubre. 203
luire reluire. ib.
luisant : reluisant. ib.
luitte. 204
luitteur. 204
luiter. ib.
lumiere. 203
lundy. ib.

lunatique. 203
lune. * ib.
lunette. 256
lunette de longue veüe. ib.
lupin. 203
lustre. 204:250
luxure. 204
luxurieux. ib.

M.

Macarons a l'Italiene. 205
macerer. ib.
machepains. ib.
machetie. ib.
machinateur. ib.
machine. ib.
machiner : projetter : completer. ib.
machoire. 217
Madame. 205
magazin. 206
magazin d'epices. 411
Mages : les trois Rois. * 206
magicien. 208
magie naturelle. 206
magie noire. ib.
magistere. ib.
Magistrat. ib.
magistrature. ib.
magnanime. 207
magnanimité. 206
magnificence. 207
magnifier : exalter. ib.
magnifique. ib.
Mahomet. * ib:208
majesté. 205
majesteux. ib.
majeure. 206
maigre. 207
maigreur. ib.
maille: denier. 322
maille. 206
maillet. ib.
maillot. 268
maillot : bandelettes d'enfent. 117
main. 213
main droite & main gauche. 89:213
maintenir : defendre. ib.
maintenir : sustenter. 214
majorité. 206
mais. 205
maison. 54
maison des planettes. ib.
maison de campagne. 464
maistre d'hostel. 106:371
mait 141
maître. 105:266
maître d'école. 205
maître absolu. 266
maître de la maison. ib.
maîtresse. ib.
maîtrize. 265
May. 206
mal. 208:209
mal-caduc. 46:208
mal au cœur : chagrin. 77
mal à propos. 93
mal apris. 79
mal elevé. 208
mal en ordre. ib:378
mal contagieux. 208
mal de matrice. 209
mal de Naples. * 208
mal de teste. 101
mal de laine. 2
mal-faire. 209
mal-facteur. ib.
mal-heur. 165:393
mal-heur à moy. 144
mal-heureux. 93:165
mal-heureux : infortuné. 165
mal-traité. 12
mal-traiter. 210
mal-veillance. 209
mal veillant. ib.
mal volontiers. 210
malade. 18
maladif. 19:208
mâle. 217
malediction. 209
malefice. ib.
malice. ib.
malicieux. ib.
maligne. ib.
malignité. ib:238:451
malin. 55
Malthe. * 209:210
Maltois. * ib.
mamelle. ib:438
manche. 212
manche d'épée. ib.
manche d'instrument. ib.
manche de la chatrûe. 29
manchon. 212
mandat du roy. 211
mandore a la Persane. ib.
mandragore. * ib:211
mange de la tigne. 438
manger. 211
manger : nourriture. 60:212
mangeoire. ib.
mangeur. ib.
manié. ib.
manier : traiter. 267
manier un cheval. 212
manier un'affaire. 448
maniere. 212
manifestation. ib.
manifesté. ib.
manifeste. * ib:213
manifester. 212
Manne du Ciel. 213
manne medicinale. ib.
manquement : crime. 115
manquer : être moins. 210
manquer de foy. ib.
manquer de parole. 211
manquer de courage. 281
mansuetude. 213
manteau. 19
manteau pour la pluye. 51:214
manteau de voyage. 428
manufacture. 212
maquerelle : ruffiene. 357
maratre : belle mere. 205
marbre. * 216
marchand. 225:226
marchandise art. ib.
marchandise. ib.
marché. ib.
marcher. 48:214
marchez : allez en avant. 454
mardy. 217
marechal. 215
marechal : prefet. 209
marée. 215
marecageux. 267
maresé. ib.
marge d'un livre. 215
mari. 216
mariage. * 210
MARIE M. D. J. C. * 215:216
marier. 20:216
mariner. ib.
mariner le poisson. ib.
marinier. ib.
maritime. ib.
Maronites. * ib:217
marreine. 205
marque sur le corps. * 383
marri : repenti. 279
marroquin. 217
marrube. ibid.
Mars. ib.
mars ; mois. ib.
marteau ib.
marteau en teste. ib.
martelet ; oiseau. 356
Martir. 217
martire. ib.
martiriser. ib.
masque. ib.
masque: soup. ib.
masquer. 19:420
masse. 230
masse d'ambre. 217
masse d'or. ib.
masse de fer. ib.
massif. 218
maçon. 240
mast. 14
mastic. 218
mastiquer. ib.
matelas. ib.
materiel. 220
maternité. ib.
mathematique. * 218:219
220
mathematicien. ib.
matiere a travailler. ib.
matiere d'un discours. ib.
matiere premiere. ib.
matiere physique. ib.
matin. 99
matricaire. 220
matrice. ib.
matrone. ib.
maturité. 221
maturité de lage. ib.
maudire. 209
maudit. ib.
mausolée. * ib.
mauvais traitement. 210
mauve. * ib.
May. 206
mechanique. 221
mechanceté. 210
mechamment. ib:451
mechant. 210
mechant drap: torchon. 268
meche matiere a prendre feu. 100
meche. 222:419
mecontentement. 208
meconnu. 378
medaille. 222
medecinal. ib.
medecine: science. ib.
medecin. * ib.
mediateur. 5:222:228
mediocre. 223:228
mediocrement. 223
mediocrité. ib.
meditation. ib.
mediter. ib.
meilleur. 229
Mek e. * 223
melancolie : tristesse. 209
melancolie : humeur. ib.
melancolique : triste ib.
melange. 17:66:226
melé. ib.
meler. ib.
melilot. 223
melioration : accroissement. 229
meliorer : amander. ib.
melisse ; herbe. 57
melisse : pomcirade. 223
melodie. ib.
melon. ib.
melon printanier. ib:224
membre. ib.
membre viril. ib.
même. 222:417
memoire locale. 339
memoire. 224
menaçant. 239
menace. ib.
menacer. ib.
menage : carriere. 409
memorable. 224
mendiant. ib:125
mendier. 224
mendicité. ib.
meneſtre. 225
menotes : fers aux mains. 212
mensonge. 45:225
mente. ib.
mente sauvage. ib.
menteur. 45
mention. 225
mentir. ib.
menton. ib
menu. 280
mépris. 414
mepriſé. 464
mepriser. 96:414:420:464
mecredy. 226
Mer. * 214
mer Caſpie. * ib:215
mer Mediterranée ib.
mer Occeane. ib.
mer Rouge. ib.
mercenaire. 226
mercerie. ib.
mercier. ib.
Mercure. ib.
mercuriale. ib.
merde. ib.
mere 205
mere d'astrolabe. ib.
mere perle. ib.
meridional 226
merite. ib.
merite. ib.
meriter. ib.
merle. ib.
merveille. 214
merveilleux. ib.
message. 228
Messe. * 227:228
Mestre de camp. 205
mesuré. 231
mesure. ib.
mesure d'un ver. ib.
mesure de froment. ib.
mesurer. ib.
mesurer le grain. ib.
metail. 228
metaphore. ib.
metaphoriquement. ib.
metheore. ib.
methode. ib.
métier de tisserand. 432
mettre. 228:296
mettre a travers. 35
mettre au four. 167
mettre au nombre. 24
mettre en avant. 8:310
mettre en peloton. 12
mettre ensemble. 6
mettre dans la bouche. 10
mettre des echalats aux vignes. 152
mettre le casque. * 84
mettre sur le trône. 181
mettre en main: donner. 296
mettre a côté. ib.
mettre a l'ancan. 297
mettre l'un sur l'autre. ib.
mettre en practique. 299
mettre par écrit. 340
mettre a l'envers tourner. 353
mettre en peril. 281:297
mettre en colere. 8
mettre en pieces. 396:411
meubles. 217:232
meule de moulin. ib.
meunier. 233
meur. 221
meurement. ib.
meurier. 57:238
meurir. 2:18:221
meurtre. 20:458
meurtre : homicide. 147
meurtrier: qui tue. 20:458
mie de pain. 233
miel. 223:229
mien. 230
miettes. 229
mignard. 463
migraine. 229
mieux. 223
midy. 228
milieu : centre. ib.
militaire. 229
mille. ib.
mille pertuis ; herbe. 281
millet. 229
millieme. ib.
million. ib.
mine: port du corps. 304
mine: trogne. 229
mine en fait de siege. ib.
mine: miniere de metal. ib.
ministre d'état. * ib.
ministres : magistrats. ib.
minse. 435
minuit. 228
miracle. * 230
miraculeusement. 231
miraculeux. ib.
miroir. 409
mirrhe. 231
mirthe. * ib.
mis. 298
mis au nombre. 24
miserable. 47:226:231
miserablement. ib.
misere. ib.
misericorde. ib.
misericordieux. ib.
mistere. ib.
mistérieux. ib.
mitigation : relache. 232
mitigé : adouci. ib.
mitre. ib.
mitre: bonet de Janissaire. ib.
mitridat. ib.
mixte : mêlé. 231
mobile. 232
modelle de bâtiment. ib.
moderation. ib.
moderé. ib.
moderement. ib.
moderer. ib.
moderne. ib.
modeſte. ib.
modeſtement. ib.
modeſtie. ib.
moelle : mouelle. 229
moindre : plus petit. ib.
moine. 224
moins. 225
mois. 227
moiſi. 240
moiſiſſeure. ib.
moiſon. 228
moitié. ib.
mol : mollet. 233
molleſſe. 238
molettes du feu. 434
mommie. * 233
mon ame : mon cœur. 23
mon cœur : ma vie. 466
Monarque. 234
monaſtere. * ib.
monaſtere Turc ou Perſan. 235
mondain. 235
monde. ib.
monſtre. 239
monſtreux. ib.
monoye. 235
monoyeur. ib.
Mon Seigneur. ib
mont : montagne. ib.
mont Carmel. * 53:235:236
mont Caucaſe. 56
mont Ararat. * 236:237
montagneux. ib.
montée. 32:364
montente. 55
monter. 52:235:364
monter à cheval. 235
montré. 239
montre : échantillon. ib.
montrer. ib.
moquer. 46:373
ſe moquer. 452
moquerie. 373
moqueur. 40
moral. 113
mordant. 238
mordre. ib.
More : Negre. ib.
morelle. 400
moribond. 238
moroſité. ib.
mors de la bride. ib.
mort : la mort. ib.
mort ſubite. ib.
mort : trepaſſé. 239
mortalité. 238
mortel : ſujet à la mort. ib.
mortel : cauſant la mort. 239
mortellement. 238
morteza. * 239
mortification. ib.
mortifié. ib.
mortifier. ib.
Moſquée. ib.
morve d'unes. 240
mot a mot. 25
motet. 240
moteur. ib.
motif. 239
mouchettes. 232
mouche. 239
moucheir. 238
mouiller. 38
moule de metaux. 125
moulin. 232
moulin d'eau. ib.
moulin à bras. 233
moulin à huile. ib.
mouſquet : eſcopette. 374
mouſqueton. 239
mouſt. ib:367
mouſtache. 239
mouſſe des arbres. 240
moutarde. 239:384
mouvement. 239
mouvement du derriere en dance. 240
mouvoir. ib.
mucillage. ib.
muer des oyſeaux. ib.
muet. * 446
mugir. 240
mule. ib.
mulet. 57:240
mulettier. ib.
multipliant, & multiplié. 233
multiplication. ib.
multiplication ; regle. ib.
multiplier. ib.
muni. 240
munir. ib.
mur : muraille. 240
muraille de terre. ib.
murailles en caiſſons. 241

murailles d'une ville. 240
murmurateur. 426
murmure. ib.
murmurer. ib.
Muse * 241
muse; arbre. * ib.
musette. 292
musicien. 241
Mussulman * 242
mutiner. 3

N.

N Abucodonosor. 247
nager. 255
nager soubs l'eau. * ib.
nageur. ib.
naif. 49
nain. 247
naistre. ib.
nappe. 445
narcisse. 247
nard. ib.
narines. 45 : 247
nasture. 13 : 249
nation. 247
nation: peuple. 135
nativité. 248
natte. 419
nattes de cannes. ib.
nature. 248
nature de la femme. 121 : 248
naturel. ib.
naturellement. ib.
naval. ib.
naucher. 251
naveau. 248
navette d'un tisserand. 103
naufrage. 248
navigable. ib.
navigation. ib.
naviger. ib.
navire. ib.
naulage. 252
Nazareth. 247
ne. 248
nebuleux. ib.
necessaire. ib.
necessaire privé: lieu comun. ib.
necessairement. ib.
necessité. ib.
necessité naturelle. ib.
necessiteux. 42
nef d'une Eglise. 243
nesle. 249
nestier. 193 : 249
negatif. ib.
negation. ib.
negligé. ib.
negligemment. ib
negligent. 447
negligence. 83 : 249
negliger. ib.
nego : concedo. ib.
negotier: trasiquer. ib.
nerf. ib.
nerf de boeuf pour frapper. ib.
neige. * 250
n'est ce pas. 251
n'estre pas convenable. 93
n'estre pas d'accord. 96
net : pur : propre. 235
netteté. ib.
nettoyer. ib: 250
neud. 252
neufuieme. ib.
neveu. 249 : 250
neutral. ib.
neutralité. ib.
nez. 247
nez camus. ib.
nez aquilin. ib.
niant : qui nie. 248
niche. 250
nid. ib
nié. 86 : 249
niece. ib.
nielle : poyurette. * 250
nier. 86 : 249
Nil fleuve. 250
Ninive. * ib.
nisible * 251
niveau. ib.
niveau : plomb. 283
noble. 251
noblement. ib.
nobles. ib.
noblesse. ib.
noces. * 253 : 254
nocturne. 253
neeuf : nouveau. 255
noir. 249
noircir. 86
noisette. 87
noix. 88
noix muscade. 89
noix à l'escorce tendre. 90
noix des Indes soubsel. 261
noix de Ciprez. 262
noix canine. 263
nom. ib.
nom substantif. 264
nom par nom. 265
nombrable. ib.
nombre. 266
nombril. 267
nominatif. ib.
nommé. 268
non pas méme. 269
non engendré. 270
non accoutumé. 271
non attendu. 272
nostre. 273
notable. ib.
notablement. ib.
notaire. ib.
noté. ib.
note : diffamé. ib.
notice : connoissance. ib.
notifier : declarer. ib.
novice. 274
nourri. 275
nourrice. 276
nourrir. 277
nourrissant. ib.
nourrisson. ib.
nourriture. ib.
nourriture des chevaux. 278
nourriture des oyseaux. 279
nous. 60 : 252
nouvel an. 280
nouvelle. ib.
nouvelle lune. 281
noyaux des fruitz. 282
noyer. ib.
nuage. ib.
nud. ib.
nudité. 283
nüe : nuée. ib.
nuisible. ib.
nuit. ib.
nullité. ib.
nuque du col. ib.
nymphe. ib.

O.

O! exclamation. 251
obeir. ib.
obelisque. ib.
object: fin. ib.
object de la science. ib.
objection. ib.
obligation par écrit. ib.
obligation par faveur. ib.
obligé : tenu. ib.
obliger. ib.
obscur. ib.
obscurité. ib.
observance. ib.
observance de la loy. ib.
observer : garder. ib.
observer : prendre garde. ib.
obstacle. ib.
obstination. ib.
obstiné. ib.
obstinement. ib.
obstruction. ib.
obtenir. ib.
obtenir un mandat. ib.
obtus. ib.
occasion. ib.
occean. ib.
occidental. ib.
occulte : caché. ib.
occupation : employ. ib.
occupé. ib.
occupé: saisi. ib.
occuper. ib.
occuper : employer. ib.
occuper un pays. ib.
odeur. ib.
O Dieu! ib.
odieux. ib.
odorat. ib.
odoriferant : de bonne odeur. ib.
oeil. ib.
oeil de serpent. * ib.
oeillade. ib.
oeuf. * ib.
oeufs d'esturgeon salés. ib.
offencé. ib.
offence : affront. ib.
offencer : faire affront. ib.
offencer Dieu. ib.
offensif. ib.
office. ib.
officier. ib.
officiers. ib.
officieux. ib.
officine : boutique. ib.
officine de teinturier. ib.
offrandre à l'autel. ib.
offrir : permettre. ib.
offrir: presenter. ib.
offuscation. ib.
offusqué. ib.
offusquer. ib.
oignon. ib.
oint. ib.
oiseaux. ib.
oiseau de nuit : hibou. ib.
oiseau de rapine. ib.
oiseau de paradu. ib.
oiseleur. ib.
oiseux. ib.
oisif : oiseux : faineant. ib.
oisiveté: faineantise. ib.
olive. ib.
olivier. ib.
olivier sauvage. ib.
ombrage. ib.
ombre. ib.
ombre de Dieu. * ib.
omettre. ib.
omission. ib.
onction. ib.
onctueux. ib.
onde. ib.
ondoyer. ib.
oncle du côté du pere. ib.
oncle du côté de la mere. ib.
ongle. ib.
onguent. ib.
onze. ib.
onzième. ib.
opaque. ib.
operateur. ib.
opiate. * ib.
opiniatre; têtu. ib.
opiniatreté. ib.
opinion. ib.
opium. ib.
opoponac. ib.
oppilatif. ib.
oppilé. ib.
opposé. ib.
opposer. ib.
opposition. ib.
opposition des planettes. ib.
oppressé. ib.
oppresseur. ib.
oppression. ib.
opprimer. ib.
opprobre. ib.
optique. ib.
or. ib.
or filé. ib.
or fin. ib.
or-sus : ça. ib.
oracle. ib.
oracle des idoles. ib.
oraison: priere. * ib.
oraison Dominicale. * ib.
oraison : harangue. ib.
oraison vocale. ib.
orange. ib.
orange douce. ib.
oranger. ib.
orateur : predicateur. ib.
oratoire. ib.
ordinaire. ib.
ordinaire d'une femme. ib.
ordination: commandement. ib.
ordonné : determiné. ib.
ordonné : commu. 257
ordre: commission. 256
ordre des Carmes. ib.
ordres des Anges. 257
oreiller : plumalier. ib.
orge. ib.
orge en herbe. 256
orgueil : superbe. ib.
origan. ib.
original. 265
origine. 56
orignan. 257
oripeau. ib.
orle : marge : bord. ib.
orme : ormeau. ib.
orné. ib.
ornement. ib.
ornement d'un habit. ib.
orner. ib. 5 : 9 : 263
orpiment. ib.
ortie. ib.
ortographe. 439
os. 257
oser. ib.
oser. ib.
ostentation. ib.
ôtage. ib.
ôte : derobé. ib.
ôter. 61
ôter le scrupule. 468
ôter le fond. 457
ôter la mouelle. ib.
ou. ib.
ou : ou bien. ib.
ouque ce soit. ib.
ovale. 392
oubli. 264
oublier. 454
ouie; sens. 264
ouï : entendu. 258
oui: même: mais: aussi. ib.
ouïr. ib.
ourdir. 259
ours. ib.
outarde: oye sauvage. ib.
outragé. ib.
outrage. ib.
outrager. 468
outrageux. ib.
outre. 259
outre cella. ib.
outre à vin. 473
outre à l'eau. ib.
outrepasser : transgresser. ib.
ouvert. 467
ouvertement. ib.
ouverture. ib.
ouvrage de selle. ib.
ouvrier. 259
ouvrir. ib.
ouy : cy. ib.
oye. 286
oxelle. ib.
oxymel. 259
ib.
267
ib.
267

P.

P acification. 260
pacifié. ib.
pacifier. ib.
pacte : accord. ib.
pacte : sorcelerie. * ib.
paele. ib.
page. ib.
page d'un livre. ib.
paillarder. ib.
paille. ib.
pain. ib.
pain au sucre &c. 263
pain de segle. ib.
pain levé. ib.
pain sans levain. ib.
pain de pourceaux; herbe. 260
ib.
pair : semblable. 261
pair ou impair. ib.
paire. ib.
paire de boeufs. 468
paistre. 28
paix. * 29
pal. ib.
palais. 261
palais de la bouche. 262
pale : defait : bleme. ib.
palefrenier. 228
palme; arbre. 262
palme; mesure. ib.
palpable. ib.
palpitation de coeur. ib. 42 : 267
palpiter. ib.
pâmé. ib. 267
pâmer. 293 408 : 420
pâmeison. 263 401
pampre : feuille de vigne. ib.
panache. 425 267
pance. 262 269
panier. ib. 267
paniz. ib. 413
panthere. 30 267
panthere mâle. 563 268
pantoufle. ib. 271
paon. 258 268 : 289
Pape : le S. Pere. * 263 276
papetier. ib. 268
papier. 270 54
papier lissé. 263 ib.
papier; petit arbre. ib. ib.
papillon. 471 268
pâque des Chrêtiens. 263 117
pâque des juifs. 264 273
pâque des Mahometans. 35 ib:
paquet de lettres. 464 ib.
par tout. 264 221 : 293
par Dieu; jurement. ib. 286
par la tête du Roy; jurement. 447 280
par cas fortuit. 196 280
par cœur. 379 ib.
par force. 393 55
par hazard. 413 19 : 225
par le moyen : moyenant. 103 127 : 280
par l'ame de vos amours. 255 54
par mon moyen. 103 222
parade. 265 280
Paradu. 92 ib.
Paradis terrestre. ib: 378 26
458 268
178 268 : 269 :
25 270
paradoxe. 458 ib.
paragraphe. 178 ib.
paralisie. 25 ib.
paralitique. 262 ib.
parapet. 263 ib.
paraphrase. 256 ib.
parc pour les brebis. 259 271
parceque. ib. 280
parcourir legerement. ib. 447
pardonné. 258 281
pardonné: tiltre d'un mort. 471 ib.
pardonner. ib. ib.
parelie du soleil. 25 271
parellelogramme. 15 : 25 270
parent. ib. 71 : 271
paresse. 157 291
paresseusement. 259 ib.
paresseux. 195 : 259 ib.
parfait. ib. 281
parfaitement. 408 ib.
parfum. * 393 311
parfumé. 255 ib.
parfumer. 6 ib.
parfumeur. 265 ib.
pariétaire; herbe. ib. 271
parité : ressemblance. 275 272
parjure : faux serment. ib. 410
parjurer : jurer à faux. ib. ib.
parlant. 276 272
parlement. ib. ib.
parlementer. 266 ib.
parler. ib. ib.
parler à l'oreille. ib. ib.
parler du nez. ib. ib.
parleur. ib. 202 : 272
parocisme. 267 ib.
paroître. ib. 271
paroître: avoir belle apparence. ib. 67
parole. ib. 468
parole : langage. 60 118
parotide. 271 271
parricide. 272 272
parrin. ib. 266
parroisse. ib 272
paroissien. 273 ib.
partagé en trois. 265 451
par terre. 267 148
Parthe. 266 272
parti: allé. ib. 273
parti : condition. * 267 ib.
parti de gabelle. 266 273
partial. ib.

partialité. ibid.
participant. ib.
participant d'un secret. 61
participation. 272
participer. ib.
particularité. 273
particule. ib.
particulier. ib.
particulierement. ib.
partie : les uns. 272
partie : portion. ib.
partie adverse. ib.
parties. 273
parties adverses. 9:200
partir d'un lieu. 273
partisan. 272
pas. 275
pas: mesure. ib.
pas à pas. 25:275
passage. 273 :274
passage a l'autre vie. 447
passager. 273 : 274: 447
passe. 274
passeman. 273
passe-port. 274
passe-temps. ib.
passer : estre estimé. ib.
passer : couler. ib.
passer le temps. ib.
passer ib.
passer a gué : guéer. 454
passer a traveri. 449
passer la vie. 48
passer au dessus. 36
passer d'outre en outre. 446 : pepin.
447 pepin de raisin.
274 percé.
passer outre. ib percer ! faire un trou.
passer la mer. ib. perche.
passereau : moineau. ib, perche de nautonnier.
passereau solitaire. ib. perdition.
passif. ib. perdre la peine.
Passion de N. S. J. C. ib. perdre.
passionné. ib. perdre la coutume.
passions. 275 perdre le sens.
pastel. 244 perdrix.
pastel Indique. 275 perdu.
pastenade : carotte. ib. pere.
pastenade sauvage. ib. pere religieux.
pasteur. ib. peremptoire.
pastorale. ib. perfection.
pâté. ib. perfectionné.
pâte. 191 perfectionner.
pate a l'Italiene. 275 perfide.
paternité. ib. perfidie.
patience. * ib. pericarde.
patient. ib. peril : danger.
patient en physique. ib. perir.
patir : souffrir. ib. perissable : dechet.
patisser. 276 perle.
Patriarche. * ib. permanent.
patrie : pays. ib. permettre.
patrimoine. 273 permis.
paturage. 276 permission.
pavé. 267 permission de Dieu.
paume de la main. ib. pernicieux.
paupiere. 191 : 220 perpendiculaire,
paver. 299 perpendiculairement.
pauvre. ib. perpendicule mathematique.
pauvrement. ib. perpetuel.
pauvreté. * 277 perpetuellement.
pause : pose. 265: 276 perpetuer.
pavillon : tente. 318 perpetuité.
paupiere. 266 perplexité.
paye: salaire. ib : 411 perroquet.
paye des soldats. 266 Perse. *
payen: idolatre. ib. persecuté.
payer la debte. ib. persecuter.
payer la faute : satisfaire. ib perseguteur.
payeur. ib. persecution.
pays : païs. 61 Persepolis. *
pays des Circasses. 73 perseverance.
paysan: villagois. 278 perseverant.
peau. ib. perseverer.
peau de serpent. ib. Persien: Persan: Persique.
peau de cheure. 277 persil. *
peché. ib, persil sauvage.
peche originel. ib. persister.
peche actuel. ib. personnage : homme heroique.
pecher. 285
pecher ; arbre. 177 personne: aucun.
pecheur. ib. personne.
pedagogue. 288 personnellement.
peigne. ib. personnes Divines.
peigne. ib. perspective science.
peigner la barbe. ib. perspective : peinture.
peine : chatiment. ib. persuadé.
peine de l'enfer. 292 persuader.
peindre. ib. persuasible.
peiner : souffrir. 292 persuasif.
peintre. ib. persuasion.
peinture. 292 perte.
peinture ; art. * 277 perte d'une bataille.
pelé. ib. perte dans le jeu.
peler.
pelerin. *
pelerin de Hierusalem.
pelerin de la Mekke.
pelerinage : voyageur.
pelerinage.
pelerinage de la Mekke.
pele a vanner le grain.
peletier.
pelican. *
pelisse fine.
pelisse.
pelisse grosse.
peloton de fil.
peloton des soldats.
pendans d'oreille.
pendant de raisins.
pendent.
pendre : suspendre.
pendre. 27 : 154 : 278
penetrable.
penetrant.
penetration.
penetré.
penetrer.
penible.
penitence.
penitent.
penſé.
penſée.
penſif.
penſion.
penſionnaire.
pentagone.
penultiime.
pepin.
pepin de raisin.
percé.
percer ! faire un trou.
perche.
perche de nautonnier.
perdition.
perdre la peine.
perdre.
perdre la coutume.
perdre le sens.
perdrix.
perdu.
pere.
pere religieux.
peremptoire.
perfection.
perfectionné.
perfectionner.
perfide.
perfidie.
pericarde.
peril : danger.
perir.
perissable : dechet.
perle.
permanent.
permettre.
permis.
permission.
permission de Dieu.
pernicieux.
perpendiculaire,
perpendiculairement.
perpendicule mathematique.
perpetuel.
perpetuellement.
perpetuer.
perpetuité.
perplexité.
perroquet.
Perse. *
persecuté.
persecuter.
perseguteur.
persecution.
Persepolis. *
perseverance.
perseverant.
perseverer.
Persien: Persan: Persique.
persil. *
persil sauvage.
persister.
personnage : homme heroique.
personne: aucun.
personne.
personnellement.
personnes Divines.
perspective science.
perspective : peinture.
persuadé.
persuader.
persuasible.
persuasif.
persuasion.
perte.
perte d'une bataille.
perte dans le jeu.
perturbateur.
pervers.
perverſité : dereglement.
pervertir.
peſant.
peſanteur des membres,
peſcher : pecher.
peſcheur : pecheur.
peſe.
peſer.
peſer avec les balances
peſer au poix Romain.
peſeur.
peſon de fuſeau.
peſſaire.
peſte. *
peſtilentieux.
pet.
peter.
petition.
petit.
petit coffre.
petit pois des Indes.
petit baton.
petit enfant.
petit tambour ſur un vaſe de terre.
petit voleur.
petit livre : livret.
petit panier.
petit boüillon.
petit oiſeau.
petit vaſe.
petite barque.
petite balance.
petite fille.
petite montagne.
petites taſſes.
petite vache.
petite verole.
petites coquilles.
petiteſſe.
petrir la pate.
peu.
peu s'en faut.
peu apres.
peu auparavant.
peu a peu.
peuple.
peuplier ; arbre.
peur.
peureux.
peuteſtre.
phantaiſie.
phantoſme.
philoſophe.
philoſophie.
phiole.
phyſicien.
phyſique.
phyſionomie.
piaſtre.
piaſtre de Seville.
picvoyſeau.
picon : pince.
pie.
pié : pied.
pied d'une montagne.
pié de fleurs.
pié d'aloüete.
pié du froment.
pie d'eſtal.
piece a rapiecer.
piece : fragment.
piece a piece.
piece d'artillerie:
piece de pain.
pierre. *
pierre d'aymant.
pierre a éguiſer.
pierre de foudre.
pierre precieuſe.
pierre de touche.
pierre a feu.
pierre ponce.
pierre : gravelle.
pierreux.
pieté.
pieton.
pieton : fantaſſin.
pieton au jeu des echets.
pieux: devot.
pigeon & ſes eſpeces.
pigeonneau.
pignons.
pilaſtres.
pilé.
piler.
pilleur : voleur.
pilon.
pilote.
pilule.
pimpinelle.
pin ; arbre.
pin ſauvage.
pinacle : faîte.
pinceau.
pincée de ſel.
pincement.
pincettes pour arracher les poils
pinçon; oiſeau.
piqué,
piquer: mordre.
piquer : pincer.
piquer des éperons.
piquette.
piqure.
piramide.
pire.
piſſer.
piſtache. *
piſtolet. *
pitance.
pivoine.
placé.
place : marché.
placer.
placet : requête.
plaider.
plaideur : aggreſſeur.
plaindeur : deffenſeur.
plain : egal.
plaine.
plainte.
plaire : être agreable.
plaire : ſatisfaire.
plaiſir.
plaiſirs charnels.
plaiſirs mondains.
plancher.
plane : arbre.
planeſe.
plante d'arbre.
plante d'herbe.
planté.
planter.
plante du pied.
plat.
platré.
platre.
platrer.
platrer: garnir de platre.
playe.
Plejades.
plein.
plein de bois & de forets.
plein d'artiſons.
plein de vapeurs.
plein de nends.
pleindre.
pleine lune.
pleinement.
plenitude.
plenitude: raſſaſiement.
pleureſie.
pleuvoir.
pli.
pli pincé.
plié
plié courbé.
plier.
plier les voiles.
plier : creper.
plis & replis.
pliſſer une chemiſe.
plomb.
plongeon.
plume.
plume a eſcrire. *
plumeux.
pluralité.
pluriel.
plus : de plus,
plus bas : le dernier.
plus ou moins.
plus haut du mur.
plus grand.
plus petit de tous.
pluſieurs.
pluvial.
pluye.
poche.
poele a frire.
poeme.
poëſie.
poetique.
poetiquement.
poignard.
poignée.
poignée manipule.
poignet.
poing.
poil : follet.
poindre.
point.
point de l'affaire.
point d'eguille.
pointe.
pointe de fer.
pointe d'eſprit.
pointe de l'epée.
pois : legume.
poitral : arme defenſive.
poitral de cheval.
poitrine.
poivre.
poivre long.
poiſſon.
poiſſonnerie. *
Poiſſons ſigne.
poix
poix : peſanteur.
poix a peſer.
Pole arctique.
Pole antarctique.
poli.
police,
polir.
polipode.
poliſſoir de cordonier.
politique, *
Polonois.
pollution nocturne.
pollution: molleſſe.
poltron.
poltronerie.
polverin.
polype.
pomme.
pommes d'amour.
pomme de pin.
pompe.
pompeux.
Ponent.
pont.
pontau,
populaſſe.
porc : épi.
porceau.
porceau marin.
porceaux.
porcellaine.
porcher: gardeur des porceaux.
poyes.
poreau.
porphire.
porreau.
port de mer échelle. *
porté.
Porte. *
porte feüille.
porte à manger.
porte faix : faquin.
porte lettres.
porte enſeigne.
porter.
porter bien.
porteur.
portier.
portrait.
poſition : propoſition certaine.
poſſedé.
poſſedé du Demon.
poſſeſſeur.
poſſeſſion.
poſſibilité.
poſſible.
poſterieur.
poſterité.
poſthume : apres la mort.
poſtillon.
poſt poſer.
pot.
pot de chambre.
pot de terre.
potier.
potier de terre.
potiron: champignon.
pou.
pouce : doit qui ſuit le pouce.
poudre.
poudre à canon.
poudreux.
pouilleux.
poüillot.
poulain.
poulalier.
poule.
poulette.
poulin.
pouline.
pouls.

poulmonique. ib.
poumon. ib.
pompée : marionette. 116 : 318
poupe de navire. 296
pour. 280
pour l'amour de Dieu. ib.
pour l'amour de vous. ib.
pour cela. ib.
pour rien. ib.
pour faire court. 2
pour lors. 17 : 28
pourpié. 296
pourpoint : juppon. 139
pourpre ; maladie. 283
pourpre. 296
pourquoy ? 288
pourri. 319
pourrir. ib.
pourriture. ib.
pour suivre donner chasse. 314
pour suivre ; briguer. ib.
pourveu que. 318
pourveu. 315
pourvoyeur. ib.
pousser. 46
pousser : jetter. 412
poussin. 295
poussins. 317
poutre 448
pouvoir. 299
pouvoir : puissance. 298
practique : usage. 299
practique : conversation. ib.
practiquer : converser. ib.
pré. ib.
preambule. 30
prebende : pension. * 300
precaution. 5 : 264
precedent. 24 : 300
precedence. ib.
preceder. ib.
precepte : commandement. ib
precepteur. ib.
precher. 302
precipice. * 300
precipité : impetueux. ib.
precipité. ib.
precipiter. ib.
precisement. 301
precurseur. ib.
predecesseur. 24 : 301
predestination. * ib.
predestiné. ib.
predestiner. ib.
predicament. 302
predicat : attribut. ib.
predicateur. * ib.
predication : sermon. ib.
prediction. ib.
predict : prophetisé. 301
predire. 302
preface. ib.
prefect. ib.
prefecture. ib.
preferé. ib.
preferer. 24 : 302
prejudice. 303
Prelat. 24
prelature. 303
premeditation. ib.
premedité. ib.
premediter. ib.
premices. 306
premier venu. ib.
premier de tous. ib.
premier medecin. 315
premisses. 303
prenable par force. 111
prendre a d'aglü. 191
prendre congé. 198
prendre a louage, 201
prendre. 6 : 59 : 291 : 303
prendre garde. 5 : 36
prendre en mauvaise part. 146
prendre conseil, 72
prendre : emporter. 111
prendre sur son giron : embrasser. 143
preoccupation. 303
preoccupé. ib.
preoccuper : prevenir. ib : 306
preparation, 304
preparé. ib.
preparer. 5. : 26 : 304
prepuce. ib.
prerogative. ib.
presage. ib.
prescription. ib.
presence, ib.
present : assistant. ib
present ; don. ib.
present pour corrompre. ib.
present en grammaire. ib.
presenter. ib.
presentir. ib.
preservatif. ib.
preservation. ib.
preservé. ib.
preserve. ib.
president. ib.
presomption. ib.
presomptueux. ib.
pressant. 10 : 470
presse : pressoir. 404 : 443
presser. 27 : 68 : 414 : 471
presser : être important. 303
presser : prier instamment. ib.
pressoir. 443
prest : credit. 80
prestance. 26
prest sans interest. 305
prester. ib.
presumer. ib.
presure. ib.
pretendre. ib.
pretention 385
preterit d'un verbe. 305
preteur : officier. 294
preteur. 305
pretexte. ib.
pretieux. ib.
pretoire. ib.
Prêtre. * ib.
Prêtrise. 363
prevaloir. 305
prevarication. ib.
prevaricateur. 306
prevariquer. 205
prevenant. 306
prevenu. ib.
preveu. 25 : 306
preveyant 56 : 316
prevot. 370
prevoir. 25 : 306
preuve. 315
prez. 463
priant : suppliant. 303
prié. ib:
prier. 302
prier Dieu. ib.
prieres : oraisons. 303
primat. 306
primitif. ib.
prieur : premier. 308 : 309
Prince. * 306 : 307 : 308
Princesse. 306
principal d'une université. ib
principalement. ib.
principauté. ib,
pris. 291 : 294 : 304
pris par force. 442
pris à l'aglu. 465
prise. 204
prise de force. 111
prison. 52
prisonnier. ib.
privatif. 309
privation. ib.
privauté : familiarité. 101
privé 309
privé : lieu commun. 46
priver. 309
privilege. ib.
privilegié. ib.
privilegier. ib.
prix. 306
probabilité d'une proposition 309
probabilité : apparence. ib.
probable. ib.
probable en logique. ib.
probité. ib.
probleme. ib.
proces. 200
proces criminel. ib.
proceder. 262 : 309
procession Ecclesiastique. ib.
procession divine. ib.
proche voisin. 463
proclamé. ib.
proclamer. ib.
procuration. ib.
procurer. ib.
procureur. ib.
prodigalement. ib.
prodigalité. 309
prodigue. 310
production. ib.
production d'un plaideur. ib.
produire. ib.
produire du fruit. ib.
produire des témoins. ib.
profanation. ib.
profané. ib.
profane. ib.
profaner. 96 : 310
profession religieuse. ib.
profession de la foy. ib.
profession état. ib.
profes religieux. ib.
professeur : docteur regent. ib.
profil de l'homme. 311
profil d'or. ib.
profit. ib.
profiter. ib.
profond. ib.
profond en science. ib.
profond du cœur. ib.
profondement. ib.
profondeur. ib.
progrez. ib.
prologue. 312
prolongation en jugement. 312
prolongé. ib.
prolonger. ib.
prolonger : differer. ib.
promenade. 403
promener. 22 : 274
promesse. 312
promettant. ib.
promettre. ib.
promis. ib.
prompt. 57 : 312 : 459
promulguer. 312
prononcé. ib.
prononcer. ib.
prononciation. ib.
pronostiqué. ib.
pronostique. ib.
pronostiquer. ib.
propagation de la foy. 313
Prophete. * 310
Prophete Isaac. * 185
Prophetiser. 311
propice : favorable. 313
proportion. ib
proportion arithmetique. ib.
proportion geometrique. ib.
proportionné. ib.
proportionel. ib.
proportionellement. ib.
proportioner. 66 : 313
propos. ib.
proposé, ib.
proposer. ib.
proposition ib.
proposition d'un syllogisme. ib.
proposition affirmative & negative. ib.
proposition connüe a tous ib.
propositions synonimes. 396
propre. 35 : 313
propre à bruler. 415
proprement. 313
propreté. 295
proprietaire. 313
propricté. ib.
pro-rata. ib.
proscription. 314
proscrire. ib.
prosperer. ib.
prosperité. ib.
prosterné. ib.
se prosterner. 2 : 314
prostitué. * ib.
prostituer. ib.
protecteur. ib.
protection. ib.
protection : sauve-garde. 63
proteger. 314
protestation. ib.
protester. 309
protonotaire. ib.
proüe de navire. 313
provenir. 315
provenu. 309
proverbe. * ib.
providence. ib.
providence divine. 316
provigner la vigne. 313
province. * 316
provision. ib.
provision de bouche, ib.
provision pour s'embarquer. ib.
provision pour la maison. ib.
provoquer : exiter. ib.
prouvé. 315
prouver. 309
prudemment. 316
prudence. * ib.
prudent. ib.
prune. 317
prunes des Damas. ib.
prunes ebestenes. ib
prunier. ib.
psalmodie. 50 : 364
Psalmiste. ib.
pseaume : pseaumes. ib.
pseautier ; instrument. 365
ptisique. 440
Ptolomée. * 317 : 442
püant. 1. 1 : 319
püanteur. ib.
püanteur : mauvaise odeur. 121
püanteur de la bouche. 319
publicain. 317
publication. ib.
publicateur. ib.
publier : manifester. 266
publiqué. 317
publiquement. ib.
publiquer. ib.
puce. ib.
pudeur. ib.
pudique. ib.
pueril. ib.
puis. 299
puisque : attendu que. 55
puisque. 294
puiser de l'eau. 56
puissant. 299
puissance : autorité. 298
puissance visive. 466
pulluler. 317
pulpitre. ib.
punaise. 61
pupille. 318
pur : net. 319
pur : sans mélange. ib.
purgation : medicinale. 318
purgatoire. * ib.
purger. ib.
Purification de N. D. 192
purification. * ib.
pusillanime. 319
pusillanimité. ib.
pustule. ib.
pustules. ib.
putain. 226 : 319
putassier. ib.

Q.

Quadrangle. 321
quadrature. ib.
quadre ib.
quadrupler. ib.
qualité, 415
qualité mobile. 313
qualité stable. 295
qualité spongieuse. 313
quand. ib.
quant. ib.
quant a cela. 914
quant a cecy. ib.
quantité. ib.
quantité : predicament. ib.
quantité : continue. ib.
quantité discrete. ib.
quantité des syllabes. ib.
quarante. ib.
quarantième. ib.
quarré ib.
quarré de jardin. 321
quarré geometrique. ib.
quarreau de verre. 314
quarrer. ib.
quart. ib.
quart : quatrième partie. 313
quatorze. 315
quatrain. ib.
quatre. ib.
quatre elemens. ib.
quatre qualités. 321
quatre saisons. 329
quatre vingts. 415
quatrième. 253
quave ; café espece de feue. * 322
520
que ? quoy ? 59
que l'on ne peut éteindre. 164
que l'on ne peut demeler : insoluble. 164
quelque ce soit. ib.
quelque. 321
quelque chose. 17 : 321
quelque fois. 14 : 17 : 321 : 429 : 470
quelqu'un. 14 : 321
quel que peu. ib.
quenoüille. 353
question. 322
question d'un livre. ib.
queue. 63
qui : lequel. 321
qui. 59
qui a beaucoup d'escailles. 414
qui consume & qui destruit. 73
qui fait du bruit. 421
qui a des dents. 87
qui est sans barbe. 369
qui se peut apprivoiser. 191
qui estudie. 421
qui est d'été. 164
qui est à travers. 449
qui partage. 273
qui a la petite verole. 457
qui a souffert. 276
qui se peut oüir. 458
qui est en danger. 281
qui se peut sçavoir. 375
qui se vente. 457
qui vit de rapine. 326
qui rend visite. 466
qui se peut recouvrer. 310
qui peut être rassasié. 368
qui viole une fille. 422
quittance. 323
quinze. 322
quinzieme. 323

R.

Rabattre un clou. 323
rabot. 289
raboter. ib.
raccommoder. 5 : 324
raconté. 247
racconter. 73 : 247 : 330
race. 328 : 418
race : lignée. 31
racheté. 330
racheter. ib : 347
racine. 324
racine quarrée. ib.
racle. 327
racler. ib.
radical. 324
raffermir ib.
rafraichi. 345
rafraichir. 331 : 344
rafraichissant. ib : ib.
rafraichissement. 331
rage. 323
rajeunir 169 : 345
raisort : resort. 324
railler : causer. 46
railler : se moquer. 88 : 373
raillerie. 45 : 373
railleur. 46
raisin. 142
raisin sauvage. 189
raisin de Perse sans pepin. 471
raisin d'epine vinette. ib.
raisin noir royal. ib.
gros raisin blanc. ib.
gros raisin rouge. ib.
raison ; puissance. 325
raison : droit. ib.
raisonnable : juste. ib.
raisonnablement. ib.
raisonnement. 324
raisonner. ib.
rallentir. 325
ramasse. 323
ramasser. ib : 339
rame de papier. 348
rame : aviron. 333
ramener. 344
ramer. 333
rameur. 469
rampant : reptile. 337
ramper. 325
rance. 326
rançon : rachat. 347
rancune. 33 : 326

rangé : ordonné. 262
rangement de soldats. ib.
ranger : ordonner. ib.
ranger les soldats. ib.
rape : lime à bois. 327
rappellé. 338
rappeller. ib.
râper. 327
rapide. 326
rapidement. ib.
rapiecé : racoutré. ib.
rapiecer : racoutrer. ib.
rapiecer les habits. 346
rapieceur. 326
rapine. ib.
rapiner : vivre de rapine. 189
rapport : accusation. 326
rapporter, ib : 341 : 347
rapporteur : accusateur. 326
reprocher. 328
raquette à jouer. 323
rare : qui se trouve avec peine. 326
rare : mince : delié. ib.
rarement. ib.
rasade. 465
rasé. * 327
raser. 324
rasoir. 327
rasseuré. ib
rasseurer. ib.
rat de campagne. 443
rate. 229
râteau. 327
ratellier à armes. ib.
ratification. ib.
ratifié. ib.
ratifier. ib.
ratissoire. ib.
ratissoire : rape de fromage. 143
ratissure : raclure. 327
ravage. 417
rave. 326
ravi : devenu amoureux. 181
ravi : enlevé. 326
ravi en extase. ib.
raviser. 328
ravissant. 326
ravissement : extase. 328
ravisseur. 326
ravoir. 342
ravoir du mal. ib.
raye : poisson. 324
raye : resine de pin. * ib.
raye : ligne. 348
rayer le papier. ib.
rayon de miel. 44 : 118
rebeller. 329
rebuffade : rebut. 337
rebut de pauvres. 341
rebuté. 337
rebuter. ib.
recapitulation. 338
recapituler. ib.
recommandable. 66
recommandation. 323 : 339
recommandation : baise mains. 323
recommancer. 339
recommandé. 323
recommander. 66 : 323
recommander à Dieu. ib.
recemment. 319
recent. ib.
receptacle. ib.
receptes des deniers. 323
reception. 338
receu. ib.
receu : billet. ib.
receveur. ib.
recevoir. ib.
recevoir : accueillir. 323
recherché. 58 : 182 : 338
recherche. 380
rechercher. 172 : 338
rechercheur. 58
rechûte. 329
recipient. ib.
reciproque. 330
reciproquement. ib.
recit : relation. 332
reciter par cœur. 330
reclamer. ib.
recolte des grains. 323
recompense. 303 : 344
recompense : salaire : prix. 303
recompenser. 67 : 303 : 339
reconciliation ib.
reconcilier. 324
reconduire. 339
reconnoissance : gratitude. ib.
reconnoitre la faveur. ib.
reconnoitre sa faute. ib.
recopier. ib.
recourir : avoir recours. ib.
recours. ib.
recouvrer. 324 : 340
recouvré. ib.
recouvrement. ib.
recreatif. 15
recreé : diverti. 339
recrer. 15. : 339
recroitre. ib.
recteur. 337
reculer. 351
recusation. 340
recusé. ib.
recuire. ib.
recuit. 339
redemander. 340
Redempteur. 330
redemption. ib.
redoubler. 324
redoutable. 126
redresser. 340
reduit. ib.
reduit à l'étroit. ib.
reduit par écrit. ib.
reduit : assemblée. ib.
reduit d'eau : egoût. ib.
reduire à l'extremité. 23
reduire à l'etroit. 340
reduire à peu de mots. ib.
reedifier. 330
reel. 329
reellement. ib.
refaire. 341
refait. ib.
reflechir. ib.
refection. 330
refectoir. ib.
reflection d'entendement. ib.
reflection des rayons. ib.
reflexion. 341
reflexion : pensée. ib.
reflus. 330
reformation : reforme. 341
reformateur. ib.
reformé. * ib : 342
reformer. 341
refraction. 330
refrener. 331
refuge. ib : 342
refugier. ib.
refus : rebut. 341
refusé : rebutté. ib.
refutation. 70
refuter. ib : 330 : 341
regaler. 331
regard. 340
regardé. 340
regardé en face, 10
regarder. 144 : 342
regarder de travers. 144 : 342
regarder dans un miroir. 409
regeneration. 331
regenerer. ib.
regimber. 47 : 337
regime : diete. 331
regiment, ib.
region : pays. ib.
regir : gouverner. ib.
registre. ib.
regle. ib : 332
reglet : regle. ib.
reglice. 331
regnant. ib.
regner. ib.
regorger. 370
regulier. 332
rejeton. 58 : 325
reine au jeu des échets. 332
reins. 334
rejouir. 16 : 325
rejouissance. 139
reiteration. 332
reiterer. ib.
relache du travail. ib.
relachement. 16 : 442
relatif. 332
relation predicamentale. ib.
relevé. 343
relever. ib.
relief. ib.
relier les livres. 193
relieur des livres. ib.
reliéure des livres. 194
religieusement. 333
religieux. ib.
religieux Persan. * ib.
religieux reformé. 342
religion. * 332
religion des Carmes, 332 : 333
reliquaire, ib.
reliques des S S. ib.
relire. 343
reluire. ib : 350
reluisant, 343
remacher. ib.
remarier. ib.
rembourser. ib.
remede. 344 : 417
remedié. 344
remedier. 343
remediant. 345
remerciement. ib.
remercier. ib.
remettre la coulpe. ib.
remettre en memoire. 340
remettre. 344
remettre les injures. ib.
remettre à la volonté. ib.
remettre à Dieu. ib.
remis. ib.
remise d'argent. ib.
remisible : pardonable. 333
remors de conscience. 344
rempli : comblé. 346
remplir. 8
remplir de nouveau. 341
renard. 469
renaître. 344
rencontrer. 10 : 178 : 179
rencontrer : venir à la rencontre. 157
rencontrer : hurter : choquer. ib.
rencontrer bien. 4
rendre. 31 : 334
rendre conte. ib.
rendre graces. ib.
rendre fier. 18
rendre l'echange. 334
rendre l'ame. ib.
rendre : produire. ib.
rendre doux. 7
rendre meilleur. 20
rendre mol. ib.
rendre à la raison. 344
renegat : apostat. ib.
renfermer. ib.
renier la foy. ib.
renom. 57
renommée. 116
renommé. 346
renoncer. 3 : 334 : 346
renovateur. ib.
renouveau de la lune. 117
renouvellé. 346
renouvellement. ib
renouveller. ib.
rente : revenu. * 180 : 434
rentrer. 341
renverse : tourné. 352
renverser, 182 : 353
renverser : coucher. ib.
renvoyer. 343
repandre : épandre : epancher. 408
repandu : épanché. 105
reparer. 346
reparer les dommages. 341
repenser. 345
repentir. 279
repeu. 272
repeter. 334
repetition. ib.
replanter. 346
repletion d'estomach. 354
replique. ib.
repliquer. 335
reponce. 351
repondant : caution. ib.
repondant : celuy qui repont. ib.
repondre de la somme. ib.
repondre de la personne. 350
repos. 322
repos d'esprit. ib.
reposer. 347
repoussé : reflechi. 345
repousser. 337 : 346
reprendre : corriger. 330
reprendre. 346
reprendre courage. 347
representer. 326
representer : semblér. ib.
reprimer. 335
repris. 347
reprobation. 335
reproches. 154 : 344
reprouvé. 335
reptiles. 337
République. 335
repudiée. 347
repudier. ib.
repugnance. 335
repugnant. ib.
repuier. ib.
requisition. ib.
resalié. 347
resaliner. ib.
reserire. 335
rescrit : reponce à la requête. ib.
reserver : server. 348
reservé : epargnant. ib.
reserver. ib.
residence. 335
resident. ib.
resident d'un Prince. ib.
resider. ib.
resignation en Dieu. ib.
resigner en Dieu, ib.
resine. ib.
resistence. ib.
resister. ib.
resolument. 350
resolution. ib.
resonant. 50 : 350 : 403
resonner : resentir. 337 : 350
resondé. 327
resouder. ib : 347
resoudre une question. 350 : 402
resoudre 350 : 376
respect. 350
respecter. ib.
respectivement. ib.
respectueux. ib.
respirer. 335
ressemblance, 384
ressembler. 34 : 327 : 402
ressentiment. 347
ressentir des injures, ib.
ressouvenir. 339
ressusciter les morts. 336
ressuscité par soy mesme. ib.
restant. 36 : 336 : 343
restaurant consortatif. 351
rester surpris. 336 : 343
restes. 333
restes de table. 35 : 343
restitué. 336
restituer. ib.
restitution. ib.
restriction : clause. ib.
resulter. 351
resurrection universelle. 336
retardement : delay : retard. 163 : 351 : 429
retardé. 351
retarder de jour à autre. 17
retenir. 351 : 448
retenir : retarder. 178
retenir l'haleine. 121
retention du bien d'autruy. 336
retention d'urine. ib.
retentissement. 337 : 350
retirer l'argent. 347
retistre : retitre. 351
retirer sa parole. 352
retirer du monde. 351
retomber. 337 : 338
retorquer. 351
retour. 352 : 444
retourné. 328 : 352
retourner en grace. ib.
retourner : remuer. 328
retourner. 351 : 444
retracter. 352
retraite. 351
retrefi. ib.
retribution. 336
retrogradation. 337
retrogradé. ib.
retrograder. ib.
retrouver. 352
rets : filé : filet. 336
reveille-matin. 423
reveilleur. 424
revelation Divine. 337
revelé de Dieu ib.
reveler le secret. ib.
revenu : rente. 108
revenu : retourné. 352
revendeur. ib.
revendre. ib.
revenir : retourner. ib.
reverence. * ib.
reverdir. ib.
reverend. 337
reverendere 266
reverer. 352
reveu. ib.
reveue. 239 : 327
reviseur. 352
revocation. 353
revoir. 328 : 352
revoir ensemble. 328
revoquer : annuller. 353
reussir. ib : 413
reussir bien. 444
reussir mal. ib.
reussite. 353
rhetoricien. 336
rhetorique. * ib.
rhinoceros. * 345
Rhodes Isle. * 354 : 355
rhombe ; figure. 356
riche : opulent. 115 : 338
richemens. ib.
richesse. ib.
richesses. ib.
ride. 81 : 143
rider. 357
rider le front. 159
ridicule. 340
ridiculement. ib.
rien, 250
rigidement. 342
rigueur. ib.
rire. 340
rime. 343
ris dissolu : immoderé. 348
risible. ib.
risque : hazard. 47
rite. * 351
rituel. ib.
rival. 352
riviere. 353
riz ; sorte de grain. * 348
349
robinet. 49
robuste. 353
rocher. 358
rolle des soldats. 356
roman. ib.
Rome. ib.
rompre. ib.
rompre le jeune, 91
rompu. 357 : 411
ronce. 356
rond. 357
rondache. ib.
rondeur. ib.
ronfler. 356
ronfleur. ib.
rongé. 357
rongé des vers. 438
ronger. 353
roquette ; herbe. 357
roi-marin. ib.
rose. 356
rose musquée. ib
rose de Bassora. 357
rosée. 145 : 358
roser. 357
rosignol. ib.
rosti. 32
roture. 151
roturier. ib : 293
roue. 358
roue de moulin. ib.
rouet à filer. 122
rouge. 357
rougeole. 239
rougi au feu. 167
rougir au feu. ib.
rouille. 358
rouiller. ib.
rouleau de drap. ib.
rousse. ib
rousse. ib.
Roy. * 328 : 329
Roy des Roys. * ib.
Royal. ib : 331
royallement. 329
royaume. 331
Roys. 329
ruban. 121
rubarbe 346
rubin. 347
ruche. 15 : 25 : 117
rude : apre. 33 : 358 : 470
rudesse : apreté. 378
rue ; herbe. 358
rue d'une ville. 419
ruelle du lit. 415
ruffien

ruffien : maquereau. 347
rugir. 358
ruiné : banqueroutier. 357
ruiner abbatre. ib.
ruisseau. 353
ruminant. 358
ruminer. ib.
rupture. 357
rustique 358
rustique : grossier. ib.
rustiquement. 358 : 464

S.

SAbaites.* 379 : 60 : 361 362
sable. 30
sablonerie. ib
sabloneux. ib.
sabot : galoche. 398
saburre. 269
sac. 363
sac de selle. 43 : 63
sac de charge. ib.
sac a orge, & à paille. ib.
sacage. ib.
sacager. ib.
sacramentel : sacramental. ib.
sacré. ib.
sacrement. ib.
sacrificateur. ib.
sacrifice. ib.
sacrifier. ib.
sacrilege. ib.
sacrilegue. ib.
sacristain. ib
sacrifie. ib.
saffran. 81 : 472
saffran : bastard. 35
sage. 369
sage-femme. 64
sagesse. 367
Sagittaire ; signe. 363
sain. 367
sain soin : senegré. 122
sainct. 367
saincte. ib.
saincteté. ib.
sainctes. ib.
Saint Esprit. 412
saison. 415
salade. 171
salaire. 286 : 364
salamandre. ib.
sale. 363
sale d'assemblee. ib.
sale de Justice. 364
salé. ib.
saler. ib.
salete : vilainie. 296 : 413
saliere. 364
saline. ib.
salir. 413
salive. 364
salvation : sauvete. 365
saluer, 366
salut ; reverence. ib.
salut eternel. ib.
salutaire. ib.
samedy. 362
sanctifié. 367
sanctifier. ib.
sanctuaire. ib.
sandal, & ses especes. 366
sandales. ib.
sang. ib.
sang corrompeu. 214
sanglant. 81
sangle d'un cheval. 61
sanglier. 61
sanglots. 395
sanglotter. 396
sang sué. 365
sanguinaire. ib.
sans. 385
sans doutte. 103 : 385
sans le ain. 77
sans experience. 164
sans fin. 385
sans y penser. 16 : 15 : 153
sans souci. 410
santé. 366
saoul. 369
saouler. ib.
saphir. 363 : 472
sapin. 3
saponaria ; herbe. 367
Sapor Roy. * 368
sarabande. ib.
sarcler. ib.
sarclet. 353
sarcocolle. 358
sardine. ib.
sarge. 357
sarment. 358
sarpatane. * ib.
Sarrasins. * 368
Satan. ib.
satisfaction : gré. ib.
satisfaire. ib.
Satrape : gouverneur de province 369
Saturne. ib.
satyre : écrit piquant. ib.
Satyre : Dieu boscager. ib.
satyrique : mordant. 398
savamment. 269
sauce * 45 : 179 : 365
sancer. 365
saucisse. 364
saveur : goût. 368
sauge. 366
saumier ; arbre. 363
Saule. 364
saumon. * ib : 365
saumure. 364
savon. 367
savon de senteur pour le bain 368
selon l'usage. 367
selon que. 268
semaine. 365
semblable ib.
semblablement. 451
semblant : apparent. 201
semblablement. 365
semé. ib.
semantine. 366
semer. ib.
semeur. 128
seminaire : université. 365
senat. 369
senateur. 366
sené. 370
sens : sentiment. 372
sens : signification. ib.
sens commun. ib.
sens interieurs & exterieurs. ib.
sens dessus dessous. ib.
sensé. 367
sensible. ib.
sensiblement. 873
sensualité. ib.
sensuel. 376
sensuellement. 377
sentence : arrest. 375
sentence. ib.
sentier. ibid.
sentiment : pensée : avis. ib.
sentine du navire. ib.
sentinelle ; lieu. ib.
sentinelle : garde. 382
sentinelle : soldat. ib.
sentir bon. ib.
sentir la douleur. ib.
separable. ib.
separation. ib.
separé. 378
separemment : à part. 96 : 386
separer. ib.
sepulcre. 379
sepulcre de J. C. * ib.
sept. ib.
sept Dormans. * 377 : 380
septembre. 377
septentrional. 43
septentrion. 381
septiéme. ib
sequestré. 380
sequestre. 381
sequestrer. ib.
sercin. ib.
serenissime. ib.
serenité de l'air. ib.
sergent. 368 : 370 : 387
serieusement. ib.
serieux. ib.
serpent. 22 : 387
serpentaire ; herbe. ib.
serpentiere ; pierre. 90
serpentine ; herbe. 407
serpolet. ib.
serrail. * ib : 388 : 382
serrer les dents. ibid.
serrure. ib.
servante. 39
serviable. 381
service. 382
service de Dieu. ib.
serviette. ib. 32 : 441 : 445
servile. ib.
servir. 289
serviteur : valet. 394
serviteur né dans la maison. ib.
43 : 393
session. 390
sestier. ib.
sexe. 364
seul. ib.
seulement. 101
severité. 402
seur : sauve. 394
seurement. ib.
sevrer. ib.
seureté ib.
sfere. 393
sferique. 392
si. 381
si long tems. ib.
si souvent : tant de fois. ib.
ib.
sibille. 383
sicomore ib.
siege. ib.
siege royal. 17
sien : son : sa. 381
sifflet. 392
sifflet du poumon. 1 : 3 : 393
sifflet : sifflerie : sifflement. 394
sifflet. 395
signal : indice. 384
signé . noté. 271
signe : note. 334
signe : celeste. ib.
signe de la Croix. ib.
signe des yeux. ib.
signe du Belier. ib.
significant. 385
significatif. 384
signification. 385
signifié. ib.
signifier. ib.
silence. ib.
silentieux. ib.
sillon. 407
sillonner la terre. 385
similitude. ib.
simmare. ib.
simonie. 51
simoniaque. ib.
simple : sans doubleure. 395
simple : sans melange. 384
simple : herbe. ib.
simple : sans composition. ib : 419
simple : sincere. 371
simplement. 385
simpliciste. ib.
simplicité Divine. ib.
simplicité : ingenuité. ib.
simulacre : idole. 256
sinai. 395
sincere : pur. ib.
sincerement. 374 : 395
sincerité. ib.
sindic : procureur. 375 : 395
sing du Roy. ib.
singe male & femelle. 383
singularité. 375 : 394
singulier. 395
singulier en grammaire. ib.
singulierement. 391
sinus, tangente, secante. ib.
392
Sion. ib : 446
sirop. 396
sirop de Bisance. 392
sirop rosat solutif. ib.
sisieme. ib.
situation. ib.
situé. ib.
six. ib.
smirne. * 387
sobre. ib.
sobrement. ib.
sobriete. * 22 : 387
soc de la charruë. ib.
societé. ib.
Socrate. 103
sodomie. * 387
sodomite. 398 : 399 398
sœur. 405
soif. 90
soin. 82
soir. 387
soissante. 390
soissantiéme. ib.
soir. 393
sol pauvé de la maison. 424
solanum narcotique. 400
soldat. 401
solde. ib.
sole ; poisson. * 200
solé de soulier. 424
solecisme. 401
soleil. ib.
solemnelement. ib.
solide. ib.
solidement. ib.
soliloque. ib.
solitude. ib.
sollicitation. ib.
solliciter. ib.
solliciteur de procez. 402
solstice d'été, & d'hiver. ib.
solu d'un argument. ib.
solution d'une question. ib.
someil. 403
someiller. 102
somme de theologie. 4 2
somme. ib.
somme d'argent. ib.
en somme. ib.
sommer : requerir : prier. 177
sommer : conter. 402
sommet. 403
sommet de la tête. 61
sommet d'une montagne ib.
403
somptueusement. ib.
somptueux. ib.
somptuosité. ib.
son. 425
son du fifre. ib.
son de guitarre. 441
sonde de chirurgien. 403
sonde pour les playes. 430
songe. 400
songeant : qui songe. ib.
songer. ib.
songer : rever. 173
sonner. 403 : 425
sonner de la trompette. 403
sonnet : poesie. 401 ib.
sonnette. ib.
sophisme. 395 194 : 400
sophiste. ib.
sorcellerie. 118 : 421
sorcier. ib.
sorciere. ib.
sort à jetter. 405
sorte de vers. 117
sortie. 471
sortilege. 405
sortir. 471
sortir : rejalir. 411
sot : lourd : grossier. 164 : 176
sottement : lourdement. ib : ib.
sottise : lourdise : grossiereté. ib : ib.
souci : chagrin. 24
soudain : subitement. 334 : 4 2
souder. 364
seudre : ouvrir. 376
souffle : respiration : halaine. 121 : 400
souffler. 399
souffler . respirer. 121
souffler du vent. 399
souffler avec le soufflet. ib.
souffle. 174
sofflet : souffler. 400
souffrance. 276
souffre. 401
souffrir domage. 275
soufrir le froid. ib.
souillé. 73
souillement. ib.
souiller. ib.
soulagement. 15 : 402
soulager : alleger. ib.
soulever : mutiner. ib.
soulier 373
soûmettre. 407
soumis. ib.
soupçon. 405
soupçonné : suspecte. ib.

Soupçonner. ib.
Soupçonneux. ib.
Soupe. 473
Soupir. 406
Soupirant. ib.
Soupirer. ib.
Source. 405
Source d'une fonteine. 262
Sourcee : racine. 125
Sourcil. 60 : 434
Sourd. 405
Sourdre : sortir. 373
Sourire. 405
Sourire : guigner. 137
Souris. 405
Sous. 406
Sous pretexte. 407
Souscription. ib.
Souscrire. ib.
Soustraction d'arithmetique. ib.
Soutenir. 406
Soi tenir : soustrir. ib.
Sout nu. ib.
Souterrain. ib.
Soutien : nourriture. ib.
Soustraire. 407
Soutrait. ib.
Souvenance : memoire. 344
Souvenir. 224 : 344
Souvenir : memoire. 333
Souvent. 271 : 407 : 411
Souvent : plusieurs fois. 410
Souverain. 404
Soy : se : soymesme. 380
Soye. 390
Soye crüe. ib.
Soye ardache, & cherbaf. ib.
Spatieux. 409
Spatule : espatule. 266 : 409
Species impressa, & expressa. ib.
Species suprema, media, insima. ib.
Specifier. ib.
Specifique. ib.
Spectacle publie. 411
Spectacle lamentable. ib.
Spectateur. ib.
Spectre : fantosme. 191 : 409
Speculatif. ib.
Speculer. ib.
Sperme. 410
Spiritualité. 412
Spirituel. ib.
Spirituellement. ib.
Splendeur. ib.
Splendide. ib.
Splendidement. ib.
Splenetique. ib.
Spongieux. 413
Squinance : esquinance. 374
Stabilité 415
Stable. ib.
Station. 416
Statue. ib.
Stature. ib.
Statut : loy. ib.
Sterile. 417
Sterilité. ib.
Sterilité d'une femme. ib.
Stigmates. 418
Stile. 417
Stile eloquent. ib.
Stile d'horloge. ib.
Stipuler. 418
Stomacal. ib.
Stomaqué : faché. b.
Storax liquide. 419
Stratageme. 420
Structure. ib.
Studieux. 422
Stupidité. ib.
Suaire. 423
Suant : qui sue. ib.
Subalterne. 422
Subjugué : soumis. 400
Subjuguer : soumettre. ib.
Sublimation. 422
Sublime. 401
Sublime. 422
Sublimer. ib.
Submergé. 403
Submerger. 402
Subornation. 398
Subornatur. ib.
Suborné. ib.
Suborner. 398 / 422
Subreptice. 403
Subroger. 426
Substitué. ib.
Substituer. 406 : 426
Substitut. 406
Substitution. ib.
Subterfuge. 423
Subtil : aigu. 406
Subtil : ingenieux. ib.
Subtilement. ib.
Subtilité : pointe d'esprit. ib.
Subversion. 426
Suc. 423
Suc de verjus. 13
Succeder. 423
Succeder : estre heritier. ib.
Succer ib.
Successeur. ib.
Successeurs. ib.
Successif. ib.
Succession. ib.
Successivement. ib.
Succez. 36 : 423
Succez : evenement. 110
Succinct. 423
Succinctement. ib.
Succomber. 393
Succulent. 424
Sucré. 473
Sucre. ib.
Sucre candi. ib.
Sucre de l'arbre al-aschar. * ib.
Sucre rosat. ib.
Sucre rouge. ib.
Sud-est vent. 396
Sudit. 404
Sudit d'une personne qualifiée. 404
Sudit : susnoumé. 301
Seüil de la porte. 400
Suer. 423
Sueur. ib.
Suffisamment. 424
Suffisance. 39 : 424
Suffisant. 400
Suffisant : propre. 424
Suffit. 39
Suffoqué. 400
Suffoquer. ib : 424
Suffrage : voix. 400
Suffrager. ib,
Suggerer. 424
Suggestion du diable. ib.
Suject. 400
Sujection. ib,
Suif. 392
Suitte : compagnie. 383
Suitte : train d'un Roy. ib.
Suivant : qui suit. ib.
Suivre. ib.
Suivre les sens. ib.
Suivre la fortune. ib.
Sumac. 424
Superbe : orgueilleux. 425
Superbement. ib.
Superficie concave, & convexe. ib.
Superficie de la terre. ib.
Superficiel. ib.
Superficiellement. ib.
Superflu. ib.
Superfluité. ib.
Superieur. ib.
Superieur : plus elevé. ib.
nos Superieurs. ib.
Superlatif. ib.
Superstitieux. ib.
Superstition. ib.
Suppléer. 403 : 426
Supplement. ib : ib.
Suppliant. 426
Supplice. ib.
Supplié ib.
Supplier : demender. 366
Supportable. 403
Supporter. ib
Suppositoire. 404
Suppositons. 403
Suppression. 204
Supprimé. ib.
Supprimer. ib.
Supreme. 426
Sur. 9 : 404
Sur le champ. 8
Sur tout. 405
Sur abondant. 404
Surcharger. 12
Surdité. 405
Sureau ; arbre. 366
Surnom 63 : 252 : 404
Surnommé. ib.
Surnommer. ib.
Surpayé. ib,
Surpoix. ib,
Surpris. ib : 422
Surfair. 404
Survenir. ib.
Survenu. 405
Survivant. ib.
Survivre. ib.
Syllabe. 394
Syllogiser ; argumenter. ib.
Syllogisme. ib.
Syllogisme absolu, & conditionel. ib.
Symbole. ib.
Symmetrie. 395
Sympathie. ib.
Symphonie. ib.
Synagogue. ib.
Syncope : figure. ib.
Syncope : defaillance. ib.
Synonime. 396
Syrene. ib.
Syringue. ib.
Syringuer. ib.

T.

Tabac. 427
tabac en poudre. * ib.
tabernacle de l'ameel. 428
tablature de musique. * 175
table : ais. 431
table à manger. 225 : 431
table d'un livre. 161
table à jouer. 431
tablettes : armoire. 372
taché. 213
tache. ib.
taches : marque sur le corps. 249
tache de boise. 375
tacher. 213
tacher : s'estudier. 168
tacitement. 428
taffetas. ib.
taillé : tranché. 428
taille : tribut. ib.
taille ; baton : marque des coches. ib.
taille : port d'une personne. ib.
taille : incision. 429
taille de la plume. ib.
tailler : trancher. 428
tailler en pieces. ib.
tailler la plume. 428 : 433
tailler la vigne. 294 : 428
taillerins. 428
tailleur. 368
tailleur de pierre. 428
taillon. 429
se taire. 428
faire taire. ib.
taisés vous. ib.
taisson : blereau. 430
tale. 429
talent : qualité. ib.
talon. ib.
tamarin des Indes. ib.
tamaris : bruyere. ib.
tambour. ib.
tambour de Basque. ib.
tambour : joueur de tambour. ib.
tamis. 390
tamis : bluteau. 429
tamiser. ib.
tant. ib.
tant plus. ib.
tant soit peu. 17
tante du coté du pere. 472
tante du coté de la mere. ib.
tapis de prix. 430
tapis de peu de valeur. ib.
tapisser. ib.
tapisseries. ib.
tarante araignée. ib.
tarante a quatre pies. ib.
tardement. ib.
tarder. 351 : 430
tarder : differer : dilayer. 163
Tartare. 430
Tartarie. ib.
tarire du vin. ib.
tasse de terre. 431
tasse à café. ib.
tasse à cherbet. ib.
taxer : gomer. 430
taverne : cabaret. * 430 : 431
tavernier : cabaretier. ib.
tampe. 429
taureau. 431 : 444
Taureau signe. 431
Taurus. * ib.
taxe. 430
taxer le prix. 77
taye en lail. 213
teigne. 438
teigneux. ib.
teindre. 439
teint. ib.
teinture ; art. * ib.
teinture. ib.
teinturier. ib.
tel. 429
tel quel. ib.
temeraire. 433
temeraicement. 432
temerité. 433
témoignage. 438
témoin. ib.
temperament. 433
temperance. ib.
temperé : moderé. ib.
temperer : moderer. ib.
tempéie. ib.
temple. ib.
temple des Idoles. ib
temple de la Mekke. ib
temples. ib.
temporel. 434
temporiser : s'accommoder. ib.
tems. 438
tems obscur. 434
tems de semer. ib.
tems de la moisson. ib.
a tems. ib-
pour peu de tems. ib.
long tems. ib.
tenace : cliche. ib.
tendre : mol : fragile. 435
tendre : affectif. ib.
tendre de lacets. 434
tendrement : cherement. ib.
tendresse. 435
tendresse : amour. ib.
tenebres. 434
teneur d'une lettre. 435
teneur : progres. ib.
tenir : retenir. 434
tenir cher. 435
tenir pour certein. ib.
tenir conte. ib.
tenir boutique. ib.
tentateur. ib.
tentation de Dieu. ib.
tentation du diable. ib.
tente. 434
tenté. 435
tenter : instiguer. ib.
tenter Dieu. ib.
terebentine. 449
terebinthe. 436
terme : fin. ib.
terme : tems. 437
terme d'un science. ib.
terminaison d'un mot. 436
terminé. ib.
terminer un'affaire. ib.
terraſſe. 437
terre. ib.
terre à labourer. ib.
terre vierge. ib.
terre ferme. ib.
terre seellée. ib.
terrein. ib.
terrein : possession. 298
terrestre. 437
terreur. ib.
terrible. ib.
terriblement. ib.
terroir. ib.
testament. 438
testamentaire. ib.
testateur. ib.
testicules. ib.
testicules du castor. ib.
tête. 51 : 438
tête & queuë du dragon. 51
teter 438
tetter. 296
theatre. 431
theb. * 432
theme. ib.
theologie. 435
theologien. * 430
theologiquement. ib.
theorie. ib.
theriaque. ib.
thim ; herbe. 439
tiede. 436
tiedement. ib.
tiedeur. ib.
tien : ton. 452
tigne ; ver qui ronge le drap. 438
tigne ; qui ronge le bled. ib.
Tigre ; riviere. ib.
tigre : animal. ib.
timbale : tambour. 439
timbales. 438
timbalier. ib.
timide. ib.
timidité. ib.
timon : gouvernail. 439
timon d'un chariot. ib.
timonier. ib.
timement : son. ib.
tiré. 440
tirer l'artillerie. 408
tirer du sang. 56
tirer : laicer 440
tirer : trainer. ib.
tirer de l'eau. ib.
tirer : arracher. ib.
tirer au blanc. ib.
tirer de pierres. ib.
tirer l'epée. 32 : 392 : 440
tirer de fléches. 336
tirer une dent. 56
tirer : peindre : portraire. 352
tirpir. 440
tison ardent. 441
tison eteint. ib.
tisseran. 437
tisseran de soye. 438
tissu. ib.
tissure. 178 : 438
titre : faire un tissu. 437
titre : inscription. 440
titre : pretexte. 441
titres. 440
tituler. ib.
toile. 432
toile de lin. ib.
toile d'araignée. 325 : 432
toiles des Indes : chites. * 432
toit. 438
tolerable. 441
tolerance. ib.
toleré. 442
tolerer. 441
Tolose : Toulouse. 442
tombé. 54
tombé malade. 7
tombé dans la boüe. 10
tombeau. 442
tomber. 54
tomber malade. 7 : 8 : 18 : 165
tome. 442
ton musical. 443
ton joyeux. ib.
ton ; poisson. ib.
tondeur. 442
tondre. ib.
tondu. 443
tonerre. ib : 453
tonnant. 442
tonneau de vin. 43
tonneau. 443
tonner. 442 : 453
topaſe. 443
torche. ib.
torcher. 436
tordre. 19 : 419
tordre du fillet. 443
tordu. 419
torrent. 124 : 445
tort. 12
tortis. 445
tortue. 430
torture. 445
touchant les choſes de Dieu. 61
touché. 441
touché de Dieu. ib.
toucher. ib.
toucher la main en saluant. ib.
toucher : appartenir. ib.
toucher le point. ib.
touches de violon. 430
touſſeau ; pierre. 441
touſſu. 325
toujours. 384
tour. * 444
tour d'une ville. 445
tour d'une moſquée ib.
tour ; instrument. 444
tour : grives oiſeaux. 443
tour a soye. ib.
tour : circuit : cerne. 139
tour : collier des perles. 122
tour ; reciprocation. 463
tour : roc des echecs. 32
tourbillon. 443 : 453
tourment. 444
tourmenté. ib.
tourmenter. 10 : 444
tourné : tordu. 98 : 470
tourner. 470
tourner la face. ib.
se tourner. ib.
tourner à conte. 444
tourner : tour noyeé. 139
tourner ; rouler. 469
tourner : pirouetter. 378
tourner : travailler au tour. 444
tourneur. ib.
tourte. 445
tourterelle. ib.
tous. 454
tous deux. 19
touſſer. 445
tout. 258 : 454
tout droit. 14
tout a fait. 10
tout droit : droitement. 103
tout un. 454

tout : le tout. 454
en tout. ib.
par tout. ib.
tout puissant. 259
tout d'un trait. 448
toute puissance. 259
à toute bride. 453
toutes fois : cependant. 250 : 454

toux. 445
trace : vestige. 277
trachée : arterre. 32
traduction. 445
traduire. ib.
traduit. ib.
trafic. 446
trafiquant. ib.
trafiquer. 445
trahi. ib.
trahir. ib.
trahison. ib.
traject. 445
traject de mer. ib.
train : suite. 65
traîné. 470
trainer. il.
traire le lait. 240
trait du visage. 443
trait : coup 470
trait de plume. ib.
trait du métier. 32
traité : recen. 448
traité : question. ib.
traitement. ib.
traiter : recevoir. ib.
traiter bien. ib.
traiter mal de parolles. 420
traiter : penser. 222
traiter mal. 443
traiteur : qui fait un festin. 76
traître. 445
trame. 198
trame : fillet de trame. 122
trame en long. 446
trame en large. ib.
trame : complot, ib.
tramer : comploter. ib.
tranchant. 428
tranchant : aigu. 450
tranche de pain. 121
tranchée. 450
trancher la tête. 428
tranchoir. 229
tranquille. 445
tranquillement. ib.
tranquillité. ib.
tranquillité d'esprit. ib.
transaction. ib.
Transfiguration de N. S. J. C. 447

se transfigurer. ib.
transformé. ib.
transformer. ib.
transgresser. 446
transgresseur. 447
transgression. 446
transiger. ib.
Transilvanie. ib.
transmettre. 447
transmigration. ib.
transplanter des choux. ib.
transplanter des arbres. 448
transporté. 447
transporter. ib.
trappe. ib.
travail. 192
travail d'enfant. 101
travail : facherie. 448
travail : soin. ib.
travailler. 192
traversant : à travers. 448
traversé : affligé. 449
traverser : passer à travers ib.
trebucher. 419 : 445
treille de vigne. 281
treillis. 49
treize. 449
tremblant. ib.
tremblement de terre. 437
tremblement. 449
trembler. ib.
faire trembler. ib
tremeaux : embrasure. 226
trempe du fer. 433
trempé. 179
tremper. ib.
tremper le vin. 7 : 433
tremper le fer. ib.
trente. 449
trentième. ib.
trepied. ib.
tres bon. 45
tres cher. 53
tres bonne odeur. 128
tres cher : intime. ib.
tres parfait. 281
tres habile : sçavant. 282
tresor. 437
tresor : epargne. 109
tresorier. 437
tresses des cheveux. 449
treves. ib.
triangle. ib.
tribu ib.
tribulation. ib.
tribun. ib.
tribunal. ib.
tribut. 450 : 463
tributaire. 449
tric-trac. 410
trident ib.
trigonometrie ib.
trin & un. 431
Trinité. * 450 : 451
triolet. 450
triomphant. 451
triomphe. ib.
triompher. ib.
tripes cuittes. ib.
triple. ib.
tripler. ib.
Tripoli ; terre. 396
Tripoli de Sirie. 451
Tripoli de Barbarie. ib.
trismegiste. 450
tristesse. 451
trivial. 452
trochisque. 452
troene : fezillon. 198
trou. 449
trois cents. ib.
trompé. 168
tromper. 46 : 168 : 172
tromperie. 46 : 115 : 168
trompette. 452
trompette des Anges. 452
trompette : joueur de trompette. ib.
trompette fort lourde. ib.
trompeur. 10 : 168
trompeux. 115
tronc d'arbre. 452
tronc. ib.
trones des Anges. ib.
tronquer. ib.
trop. ib.
tropeau. 143
trottant. 452
trotter. ib.
trou du cul. 45
trou d'une eguille. 82
troublé. 98 : 286 : 443
trouble. 98 : 286
trouble de la mer. 18
troublement. 443
troubler. 98 : 75 : 286 : 453
troubler l'eau. 443
troubleur : autheur du trouble. 98
troupe : populasse. 443
troupe de chameaux. 453
troupe d'animaux. ib.
trouvé. 452
trouver. ibi
truelle. 213
truitte ; poisson. 452
truffe. 430
tu : toy. 452
tué 20 : 457
tuer. 19
tumeur. 452
tumulte. ib.
tumultueusement. ib.
tumultueux. ib.
tunique des religieux. 443
Tunis ; ville. 452
turban à la Persane. 453
turban à la Turque. ib.
turbit. ib.
turbulent. 443
Turc. * 453
Turquesque ib.
Turquie. * ib.
Turquoise. ib.
tutele. ib.
tuteur. ib.
tutie. ib.
tyran. 410
tyrannie. ib.
tyrannisez. ib.
tyrannique. ib.
tyrannisquement. 281

V.

Va : va donc. ib.
la chose va bien. 449
va à la mal-heure. ib.
vacance. ib.
siege vacant. ib.
vache. ib.
vachette : cuir de vache. ib.
vacuité. ib.
vagabond. ib.
vagues de la mer. 449
vain : superbe. 410
vain : passager. ib.
vaincre. ib.
vaincu. 431
vaine gloire. 450 : 451
vainement. 450
vainqueur. 451
valée. ib.
valée de Josaphat. ib.
valeriane. ib.
valet de chambre. ib.
valet de table. ib.
valetudinaire. 396
valeur : courage. 451
valeureusement. ib.
valeureux. 450
valise. 451
valoir. 452
valoir un fetu. 452
vaneau 198
vanité. 449
vanner le grain. ib.
vanter. 168
se vanter. ib.
vapeur. ib.
vaquer d'un benefice. 452
vase : vaisseau. ib.
vase de cuivre à laver. ib.
vase à deux anses. ib.
vases domestiques. ib.
vassal. 10 : 168
vautrer. 115
veau de lait. 452
veautour. ib.
vegetable, ib.
vehement. ib.
veillant. ib.
veille. 143
veiller. 452
veiller sur les affaires. ib.
veine. 45
vaine d'eau. 82
veine poetique. ib.
veine des metaux. 98 : 286 : 443
velours. 18
velu. 185 : 278
venal : à vendre. 459
venant. 460
vendange. 459
vendanger. ib.
vendangeur. ib.
vendeur. 459
vendeur de soye 460
vendeur d'herbes. 459
vendeur de bois. ib.
vendre. 460
vendredy. 459
vendu. ib.
venerable. 460
veneration. 459
venerer. 460
venerien. 459
vengence. ib.
venger. ib.
se venger. ib.
venimeux. 458
venin. ib.
venir. 460
venir au rendez-vous. 340
Venise. 460
vent. ib.
bon vent. ib.
vent contraire. ib.
vent de nort. ib.
vent doux : zephir. ib.
vent de sud : ou de midy. ib.
vent de levant : vent de l'est. ib.
vente. ib.
venteux. 459
ventosité. ib.
ventouse. ib.
ventre. ib.
ventricule. ib.
Venus ; planete. ib.
ver. ib.
ver luisant. 454
ver qui ronge le bois. ib.
verbe actif. ib.
verbe passif. ib.
verbene ; herbe. ib.
verd. ib.
verd brun. ib.
verdet. ib.
verdet ; oiseau. 455
verdoyant. 259
verdoyer. 456
verdure : herbes. ib.
verge : vaguette. 464
verge de Moise. 465
vergettes. 455
verifier. ib.
veritable : qui dit la verité. 111 : 464
veritablement. 455
verité. ib.
verjus. ib.
vermicelli d'Italie. 48
vermillon. 206
vermine qui tourmente les chiens 465
vernis. ib.
verre. ib.
verroüil. ib.
verrue. ib.
verrerie. ib.
verrier. ib.
vers le soir. 456
vers intercalaire. 424 : 449
vers : rime. 456
versé : repandu. ib.
verser. 457
verser. 454
verseur d'eau. 457
vertebres. ib.
vertige. ib.
vertu. ib.
vertu attentive. ib.
vertu estimative. 353
vertu expulsive. 466
vertu cogitative. 470
vertueux. 458
vesce. 202 : 458
vessie. 462
veste à la Persane ordinaire. ib.
veste à la Persane pour aller à cheval. ib.
veste longue. 459
vetement de dessus. ib.
vestibule : porche. ib.
vestige : trace. ib.
veteran. ib.
vétir. ib.
vétu de soye. 390
vétu : habillé. 462
veu. 458
veu que. 68
veue : presence. 72
veuf. 458
veufve. ib.
vexation. 459
viatique. 462
Viatique ; sacrement. 463
victuaille. 194
vicaire. ib.
vicariat. 459
vice. 460
vice-Roy. 459
vicissitude. ib.
victime. 460
victoire. 459
victorieux. 460
vidnité. 459
vie. ib.
vieillard. ib.
vieille. 458
veilleſſe. ib.
vieillir. 460
vierge. 340
vieux. 460
vigilance. ib.
vigilant : diligent. ib.
vigilant dans les affaires. 463
vigile d'une fête, ib.
vigne. 28
vigne : souche. 37
vigoureusement. ib.
vigoureux. ib.
vigueur. ib.
vil : mépriſable. 459
vil : roturier. 420 : 464
vilain. 460
vilain : sale. ib.
vilainement : salement. ib.
ville. ib.
ville capitale. 62
ville gardée. ib.
vin. 361
vin aigre. 203
vin cuit. 461
vin du matin. 460
vin passé. il.
vindicatif. 461
vint. 460
vintieme. 460 : 465
vol.ement d'une fille. ib. : ib.
violemment. 422
violence. ib.
violent. ib.
violenter. ib.
violer une fille. ib.
violer les lois. 422
violet. 465
violette. 276
violette blanche. 465
vipere. ib.
virginité, 465
viril. 461
virilement 465
virilité. ib.
vis a vis. ib.
viscosité. 10
vescueux. 465
visible. 466
visiblement. ib.
visiere de fusil. ib.
vision. 230
vision de Dieu. 466
visite. ib.
visiter. ib.
visiteur des Religieux. ib.
viste. ib.
vital. 111
vite. 466
vite : à la hâte. 305
viteſſe : promptitude. 407
vitieux. 312
vitrage. 466
vitriol 183
vitriol blanc. 466
vivandier. 439
vivant. 467
vivier. ib.
vivier à poisson. 467
vivre. 292
vivre chichement. 467
vivre content. 418
vivre d'un art. 467
ulceration. ib.
ulceration de poûmon. ib.
ulceré. 440
ulcere. 467
ulcerer. ib.
un. ib.
un à un. * 458
un autre. 87 : 468
un certein. 467
une fois. ib.
uni : ensemble. ib.
uniforme. 468
union : concorde. ib.
union : assemblage. ib.
unique. ib.
uniquement. ib.
unir. ib.
s'unir. ib.
unité, ib.
univers. ib.
universalité. ib.
universel. ib.
les cinq universels. ib.
vocatif 469
vocation de Dieu. 468
vœu. 470
vogue : renommée. 469
vogner. ib.
voilé. 458
voile de navire. 458
faire voile. ib.
voile. 459
voile de tête des femmes. 459
voile pour la gorge. ib.
voile de la face des femmes. ib.
grand voile des femmes. ib.
voiler. 458
voir. ib.
voisin. 463
voisinage. ib.
voiture. ib.
voiturier. ib.
voix : suffrage. 469
voix humaine. ib.
vol : volée. ib.
volatile. ib.
voler. ib.
voliere. 457
volontaire. 413 : 469

volontairement. 413 : 469
volonté. ib.
volontiers. ib.
volume. 470
vomir. ib.
vomissement. ib.
vomitoire. ib.
volupté : plaisir. 198 : 470
voluptueux. ib : ib.
voluptueusement. 470
vôtre. ib.
voüé. ib.
vouloir. 469
vouloir du bien. ib.
vouloir du mal. ib.
vous. 469
vouté. 470
voute. ib.
vulgaire. 469
vulgairement. ib.
voy ! ha ! 13 : 155
voyage. 463
voyageur. ib.
voy-ci : voila. 105
voyelle. 4 8
vray-semblable. 461
vray-semblance. ib.
urine. 262 : 471
urne. ib.
usage : mode. 124 : 471
user. ib.
user d'industrie. 164
usu-fruict. 471
usuraire. ib.
usure. ib.
usurpateur. ib.
usurpation. 28 : 471
usurper. ib.
utile, ib.
utilement. ib.
utilité. ib.
vuide. 454
vuider. ib.

Z.

Zacharie. 472
zagaye. ib.
zedoaria. ib.
zelant : zelé. ib.
zele. ib.
zeler. ib.
zenit. i.
zephir. ib.
zero 473
zero en chiffre. 254
zizanie. 473
Zouiaque. ib.
zone. ib.
zone torride. ib.
zone temperée. ib.
zone froide. ib.

FINIS.

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA DE GRANADA

ib.
i.
ib.
473
254
473
ib.
ib.
ib.
ib.
ib.

244